V. 35,570.

Vater vnser der du bist in den hymmel gheiliget werde din name
Zu kome din riich / Din will geworde alsse in der erden / vns tegeliich brod gib vns hude / vnd vere vns
vnse schult alsse vnde wir vergeben vnsern schuldigern / vnde nit
vns verfure in vnser suchunge / Sunder losse vns vo obel / amen
Gegrusset sistu maria gnaden vol / der herre mit dir du bist
gebenediget vnder den frauwen / vnde gebenediget ist dy frucht
dines libes / ihus xpus / amen

Ich gleuben in got vader almechtigen schepar hymmels vnde erden /
vnd in ihesum xpum sin eyngen sun vnsern heren / der empfangen
ist von den heiligen geist geboren us maryen der juncfrauwen /
Gelidden vnder ponto pylato gemartert gestorben vnde begraben
Nidy dy nedder stegte zu den helln / an dem dritten tage erstund von den doden /
Vffstegte zu den hymmeln sitzt zu der rechten hant godes des almech
tigen vaders / Dannach zu kumftig ist zu richtende dy lebende vnd
die doden / Ich gleubin in den heiligen geist / dy heilge cristliche
kirche / gemeynschaff der heiligen vorgebunge der sunde /
Vfferstendunge des fleysches / vnde eyn ewigk leben / amen

Eckhard
Erasmus
Nicolaus
Leonhard
Cristoffel
Eustachius
Jeremias
Sebastian
Pantaleon
Vitus
Anthonius
Katherina
Margaretha
Barbara

Jacobus maior
Johannes
Thomas
Jacobus minor
Philippus
Bartholomeus
Symon
Judas Thadeus
Matthias
Matheus

Ignis Salamandra
Aer Vultur
Terra Talpa
Aqua Galmalion

Ruben
Symeon
Leui
Judas
Gad
Aser
Neptalim
Joseph
Beniamin

Gabdon
Sychar
Zabulon
Dan
Aser
Gad
Neptalim
Joseph
Beniamin

Hec sūt ād missam a quolibz
sacerdote habenda ātz eueranda

Intencionis discussio
- Ne ꝑ vanā gl̄am
- Ne ꝑ vānā dd̄
- Ne ꝑ timorē et
  ꝓsuetudinē

celebret

Gradus retrito sup
- Cōmissis q̄ fac̄ potui
- Cōmissis rōde orc ꝫ ope

Pna confessio
- notabilit
- Cōmūnit
- ꝺeuotorē

Quid mēte ꝺbz aspici ꝓ
cipalit
- augmētū dilectōis
- ꝺseparabilitatē vnionis
- ꝺ
- ꝺeiectionē vitioꝝ

Quid mēte fac
- Deū ꝑ lacrimas rogā
- hōiē ꝑ meritā
- Tota ecclā pbigūūad

In altare habe
- ꝺligētiā ad gradū
- ꝺeuotiā ad tractū
- ꝺ
- ꝺeuotiā ad sūmitē

ꝓ
ꝓ

Quād · ad missā ītē
- aggrā ꝺ vāb
- mānē ꝺ in signis missē
- aggrā ad mēte rōē

Ad cōsūmatiōnē
- Ad ecclām rōpis
- Ad ecclām rōnis āt
- Ad ecclām trīnitatis

ꝓ

℣ Ostēde dne misām tuā et salutāre tuū da nobis
℟ Et rōnā tuā dabit ꝑ ōē tēpus et virtutē tuā ecclē sc̄e
℣ Dñe exaudi orōnē meā
℟ Et clāmor meus ad te veniat
℣ Dñs vobiscū
℟ Et cū spū tuo
℣ Sursū corda
℟ Habemus ad dñm
℣ Gratias agamus dño deo nr̄o
℟ Dignū et iustū est
℣ Vere dignū et iustū est equū et salutare nos tibi semp et ubiq; gr̄as agere dne sc̄e pr̄e deus omnipotēs eterne deus
℣ Per xp̄m dñm nr̄m
℟ Amen
℣ Sanctus sanctus sanctus dñs deus sabaoth pleni sunt celi et terra gl̄ia tua osanna in excelsis
℣ Benedictus qui venit in nomine dñi osanna in excelsis
℣ Memento etiam dne famulorū famularumq; tuarū n̄r̄arumq; q̄ nos ꝓcesserunt cū signo fidei et dormiunt in somno pacis
℣ Ipsis dne et omnibus in xp̄o quiescentibus locum refrigerii lucis et pacis ut indulgeas deprecamur
℣ Nobis quoq; peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus partem aliquam et societatem donare dignēris cum tuis sc̄is apl̄is et martiribus cum iohanne baptista stephano matheo barnaba ignatio alexandro marcellino petro felicitate perpetua agatha lucia agnete cecilia anastasia et cum omnibus sc̄is tuis intra quorum nos consortium non estimator meriti sed veniē quesumus largitor admitte
℣ Per quem hec omnia dne semp bona creas sanctificas vivificas benedicis et ꝓstas nobis
℣ Per ipsum et cum ipso et in ipso est tibi deo patri omnipotenti in unitate spūs sc̄i omnis honor et gl̄ia
℟ Per omnia sc̄la sc̄lorum
℣ Oremus
Preceptis salutaribus moniti et divina institutione formati audemus dicere
℟ Pater noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum adveniat regnum tuum fiat voluntas tua sicut in celo et in terra panem nr̄m quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nr̄a sicut et nos dimittimus debitoribus nr̄is et ne nos inducas in temptationem
℣ Sed libera nos a malo
℟ Amen
℣ Libera nos quesumus dne ab omnibus malis preteritis presentibus et futuris et intercedente pro nobis beata et gloriosa semp virgine dei genitrice maria cum beatis apl̄is tuis petro et paulo atq; andrea ac omnibus sc̄is da propitius pacem in diebus nr̄is ut ope misericordie tue adiuti et a peccato simus semp liberi et ab omni perturbatione securi
℣ Per eundem dñm nr̄m ihesum xp̄m filium tuum qui tecum vivit et regnat in unitate spūs sc̄i deus
℟ Per omnia sc̄la sc̄lorum
℣ Pax dñi sit semp vobiscum
℟ Et cum spū tuo
℣ Hec commixtio et consecratio corporis et sanguinis dñi nr̄i ihesu xp̄i fiat accipientibus nobis in vitam eternam
℣ Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis
℣ Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis
℣ Agnus dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem

Ad vincula ꝑtri ꝓdicta ꝑ ꝓpria dedicatio ꝑ ādreā dom̄ nr̄m ꝑ eū ꝓsa
nec ꝑ modernū ꝓpm̄ amicū ꝓpr̄e de officio vestro ꝛ ꝺbite

Ad sabad nr̄a ꝛ sēp fēa ꝑ ieiunabā de ascē dñi nr̄i ihū xp̄i sabbato ꝑ dñicā
ꝑ ꝺ sab̄o ꝑ nr̄a ꝛ sēp fēa 2 ꝓxim̄ de fēa vi 2 feria ꝓsequendo
abstinēdū 2 a cānibus ꝑ ꝛ ꝓpr̄ ꝓsequendis · ꝺ prīa ꝺ v nona

Qui edit de mea panda ꝺ vobis ꝛ ꝓfundit ad vnc

Bernhardus

O Venenda dignitas sacerdotu de qua mag dei filius voluit dici
non esse ordinat[is] !:—
O Veluti a sito sacerdotes si sacerdotiu precidit
O Celeste misteriu quod p nos per a filiu a spu sancto tra mira
bilit operat sup tra de fabula ministeriu pro q uno cor q monuit ide
deus qui fiebat de celo a de madre verbu z de sacrificio Laud mirat
a obstupet dea ecclesie de fide contemplat dignitate uenerat plu
rimu angelica celsitudo !:— pb
Quid retribuam dno pro bonis q retribuit michi ? quidue p tanto dono
sacerdotij michi impti qd z dabo optim a domu p fecit vi fria
Quis caute me docuit michi tacere q caute me sine me si fab
z duce catur mediante me O venenu scitudo manuu
O felix expectatiu ubi apud tractat apud sacerdos dei filiu
ro deu[m] lucis sue cc no filiu hoiu nou berch rec
ro sacerdos sit cator sui catoris orbis z q mihi expedit a suo cator
sic scbit[2] Hic aliquis requirat a sto ecclia sic copo dubitu de pectore
immundo sacerdote Augustin electi a pfecti in sacerdote con
digna mansionis habitaculu tanta de vase putreo aliq vitie sit de
vili ma[te]ria ty placidu appellat sup arce a aqueu Hic alios
sacerdos quos sit pector in pluuiet equos a pedestribus a dyabo
lum catud :: Illud difficile pdi de pgle z. Hic in sacerdos
sit cator catoris torq catus apud diabolu de pgle z. berch
Intregrate tue sit curiosa exploratio utrum qd tua attribuat
discussio ecclesie Vide quales sit de malis alios z essentialis
quatu officit quatu deficit q. sibi qd displicit deo. studete
ipsu cognoscere multo enim melius a laudabilius eis si te apud
cognoscas qd si te neglecto agnoscas curiosi videreu. uireos
herbaze. nam dialu. replebroch heiny.
O opus mistice de tuo ministro z opus mensa pensa ad hoc ipse
et ubiq de mensa altis cerula.
Ecce ego pecu creuit & confessio fluat.
Ecce mundicia secundu hec quidq[ue] goliam
Imponunt metas venerei labores. morbq a etas
Homicidio pena. quinor ista trine

vmea ecclesie: sed vocabit[ur] omnis sed qz ab humo ne de sit vtro loco illud dspicere & in fronte. qz vmeay valde queritur
qz ipse ne[m] optim

Joh iiij Quod nec videre • unqz Deum. deus ne pot videri a pudi pe z | si solu a futura vita || th qz pauly z
marcel videri ip[s]e sed sicut scripture exp[re]ss[a]e dicit Quidam

Joh i Deum nec / videt / unqz nisi videndo filiu ip[s]e z de simile pot
exodxxxiij pro potiu videre faciem meam : ne enim videbit me ho z viuet | de deo admoysey ||

Ecce expon / mediocriuerit z salubriu si nos a subtrahit inde
mu qz

2

velut sacerdos parochialis [illegible] ei [illegible] confessio valde periculosa [illegible]

Item in x° d[istinctio] [illegible] quod confessio debet habere xvi condiciones

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sit simplex / humilis confessio / pura / fidelis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Atque frequens / nuda / discreta / libens / verecunda

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Integra / secreta / lacrimabilis / accelerata

[illegible] [illegible] [illegible]

Fortis et accusans et sit parere parata

Penitentia secundum

Ambrosius est peccata mala plangere et plangenda iterum non committere

Augustinus est quaedam vindicta dolentis puniens in se quod dolet commisisse

Gregorius est [illegible] commissa [illegible] plangere et plangenda iterum committere nolimus [illegible]

Unde et sciendum [illegible] ad parochias suas [illegible] statuta [illegible] videntes [illegible] parochias [illegible] alii prelati [illegible] videtur [illegible] scandalum [illegible] quod magis [illegible] teste [illegible] per scandalum [illegible] laudabilis [illegible] et [illegible] ad [illegible] eorum [illegible] de symonia [illegible] ad aplica [illegible] sacerdotes [illegible] observando [illegible] ab [illegible] ordinatorum et [illegible] apostolice [illegible] possit [illegible] magis [illegible] ad [illegible] materia [illegible] [illegible] ad religiosorum. ca° Religiosi

Ysaie vi[°] Et audivi vocem domini dicentis quem mittam et quis ibit nobis / Et dixi ecce ego / mitte me // Et dixit vade [illegible]

Nominantes ad [illegible] / [illegible] oppressionibus platorum ca° [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] non [illegible]

Violantes festa [illegible] / de [illegible]

Judeorum [illegible] / [illegible] medicis [illegible] judei

[illegible] / [illegible] ca° statuimus

Qui tenet [illegible] personarum [illegible] debite [illegible] anathematis [illegible] statuimus

Male decimantes et decimas retinentes / [illegible] decimas [illegible] de decimis [illegible]

[illegible] statuentes statuta contra libertatem ecclesie [illegible] libertatem [illegible] ca° grave

Item qui statuta edita contra [illegible] [illegible] ca° [illegible] nisi ea deleverint [illegible] duos [illegible]

Item [illegible] ca° [illegible] decretis

Item [illegible] [illegible] ca° statuimus

Qui [illegible] [illegible] [illegible]

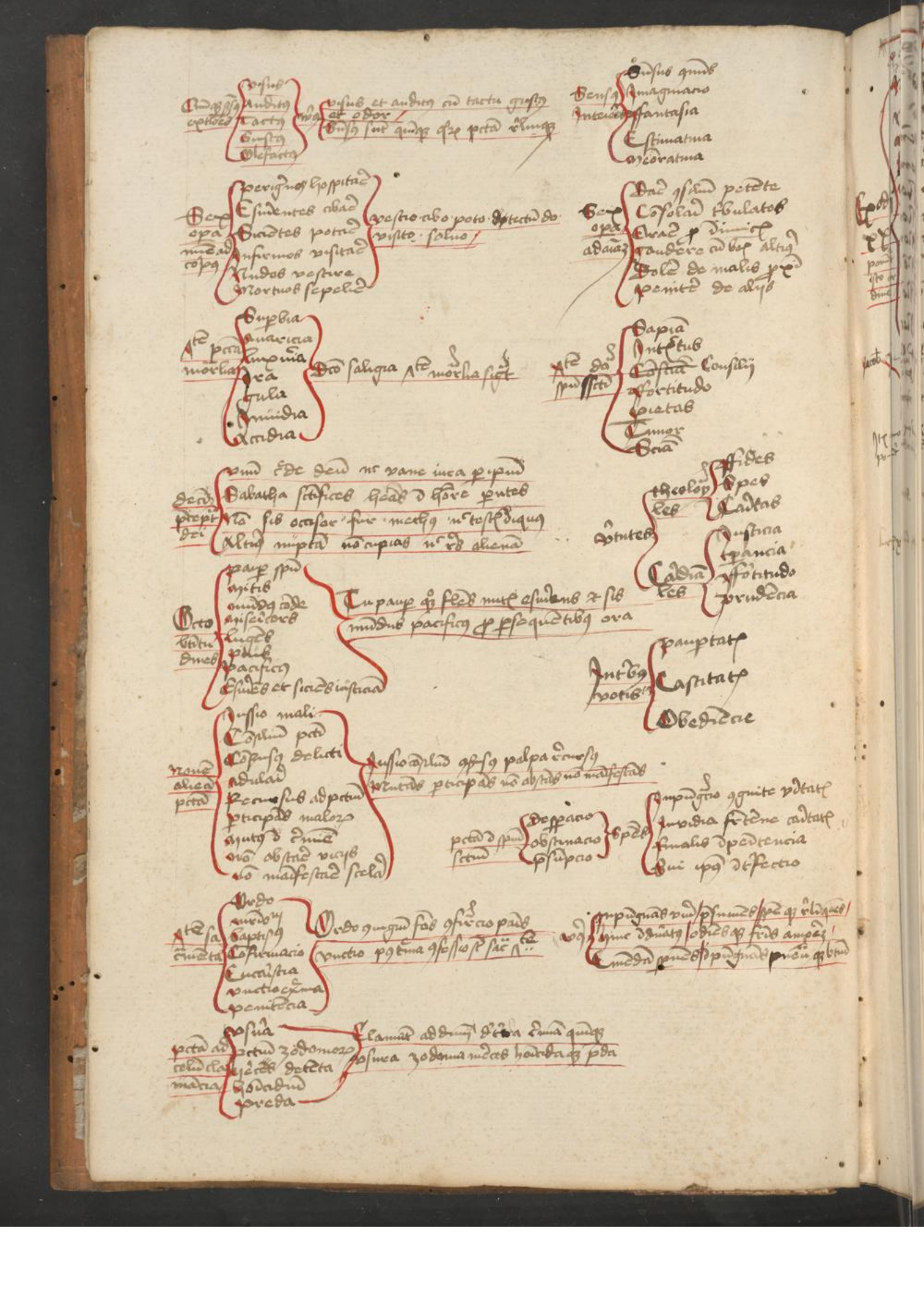

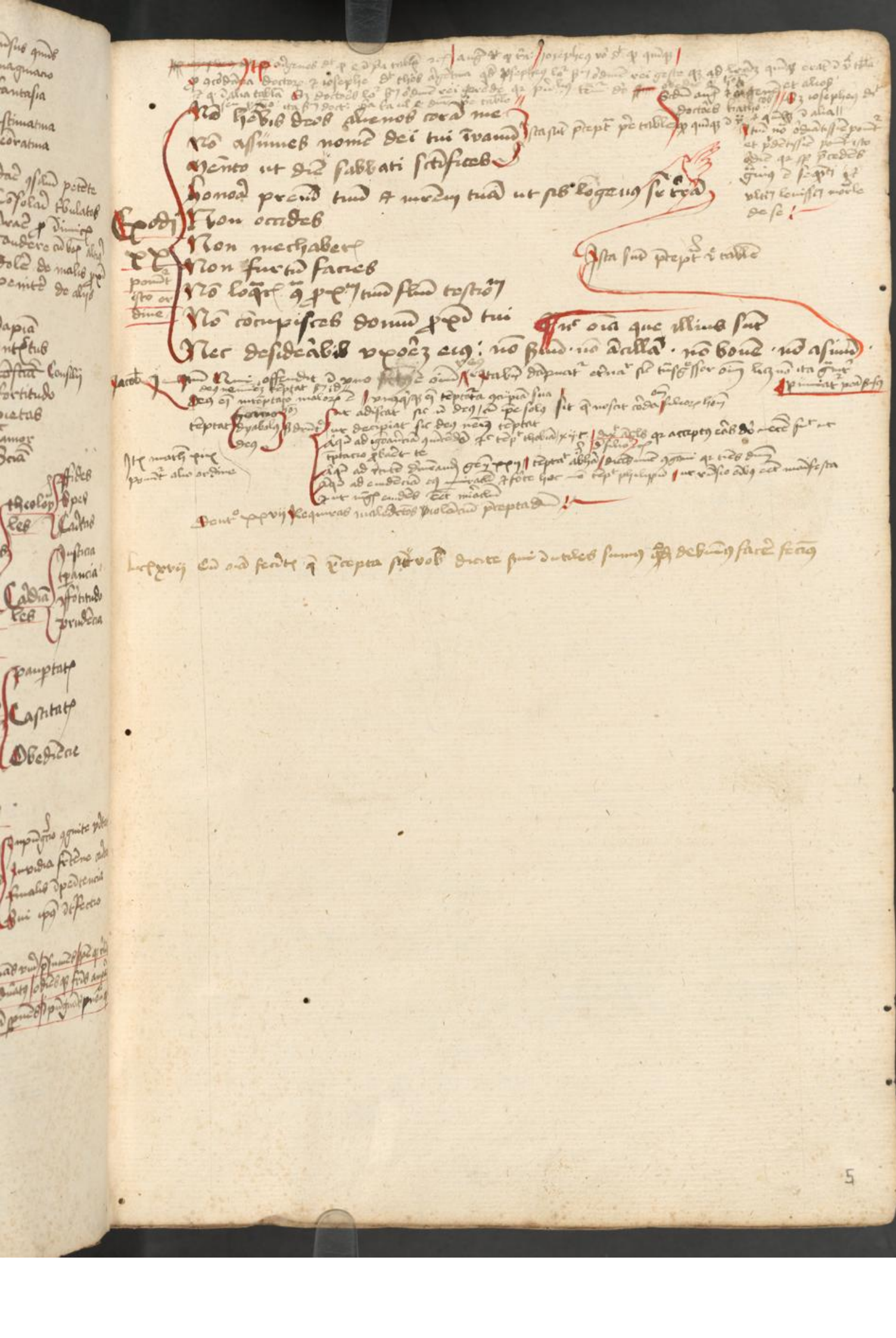

Theodas ad dextr̃ Cobard̃ scribis
Balda ad sinistr̃ Aaronica astat
Aurifla ad pedes scãdit̃ aqle
Gãrula t clamosa ad barath̃ t ingad
Vbiq; Satãs cu denota d̃hoste ung
Lamby Jezabel cu alijs malefic̃ t
maledict̃ hui ord̃. Sudary cathea
Stupt̃ t sterc̃ cu ip̃s scr̃. dicãt ip̃si
Fuerã d̃mad̃ qđ t appellãt clamat
Iudic ad quid mend. dabo vob inquit
Sulphur t ad cãt huc t cathe ne
Sea fiã t ficty t stden. Dand
Vã sue cop̃ladie vbi mõb optat
t ip̃a mo dat̃ vbi vrel cacy no mient̃
t ip̃is d cpssqnt̃ vbi ung̃ Gaud
ne ip̃ana ne lena ppy ethnic vbi
mlta ẽ̃ãb ppy pena vbi pene
cpũlcb t fabre vbi ardor sup̃.
t vna ablinõ ẽ ãdor stridor ac
dolor d̃mn̄ vbi nõ vid̃ q̃ pia
ẽ̃ferctosa t ng audit̃ q̃ ferny
vbi nõ ẽ̃solacy ẽ̃ferny ẽ̃ssidens
fletus dentiũ Ira dñi ẽ̃ferny
ẽ̃ssidens ẽ̃ferny ẽ̃ssidens
ẽ̃ssidens ẽ̃ferny ẽ̃ssidens
d̃ dne ne nob tãtas ac tãt̃ pcab
ẽ̃ssidens ẽ̃ferny ẽ̃ssidens
t dolo t malignitate p̃quadra t dpue
tãs p̃ opũad ne ẽ̃ssidens
petras t ip̃is ẽ̃ferny ẽ̃ssidens
p̃bos apbos sup̃dict̃ t plebs ebur
t vtad etiã ad ẽ̃ nos p̃duc digñ
q̃ssid sotoz ẽ̃ vob t ẽ̃ am̃

Dō p̄ma in aduētu dñi. Ser. p̄mus.
Dominica secunda sermo secūdus.
Dominica tercia sermo tercius.
Dominica quarta sermo quartus.
In vigilia natiuitatis xp̄i. v.
In die natiuitatis xp̄i. vj.
Dō. infra natiui. xp̄i. vij.
In circūcisione dñi. viij.
In vigilia eppihanie. ix.
In die Eppyphanie. x.
In dō infra oct. eppyphanie. xj.
In octua Eppyphanie. xij.
Dō. p̄ma post oct. eppyphanie. xiij.
Dñica seda post oct. epp. xiiij.
Dominica tercia post oct. epp. xv.
Dñica quarta post oct. epp. xvj.
Dominica in. lxx. xvij.
Dominica in. lx. xviij.
Dñica in. l. xix.
Dominica. p̄ma in. xl. xx.
Dominica seda in xl. xxj.
Dominica tercia in. xl. xxij.
Dominica quarta in xl. xxiij.
Dominica in passione dñi. xxiiij.
Dominica in palmis. xxv.
In cena dñi. xxvj.
In die pasceues. xxvij.
In vigilia pasce. xxviij.
In die pasce. xxix.
Feria secūda pasce. xxx.
Feria tercia pasce. xxxj.
Feria quarta pasce. xxxij.
In octaua pasce. xxxiij.
Dñica p̄ma post oct. pasce. xxxiiij.
Dñica seda post oct. pasce. xxxv.
Dñica tercia post oct. pasce. xxxvj.
Dñica q̄rta post oct. pasce. xxxvij.
In festo ascensionis dñi. xxxviij.
Dominica infra ascensionis. xxxix.
In die penteco. de epla. xl.
In die penteco. de euāgelio. xlj.
Feria secunda pente. xlij.
Feria tercia penteco. xliij.
Feria quarta penteco. xliiij.

In festo trinitatis. xlv.
In festo corpis xp̄i. xlvj.
Dñica p̄ma post trinitatis. xlvij.
Dominica secunda. xlviij.
Dominica tercia. xlix.
Dominica quarta. l.
Dominica quinta. lj.
Dominica sexta. lij.
Dominica septima. liij.
Dominica octaua. liiij.
Dominica nona. lv.
Dominica decima. lvj.
Dominica vndecima. lvij.
Dominica duodecima. lviij.
Dominica tredecima. lix.
Dominica decimaquarta. lx.
Dñica decimaquinta. lxj.
Dominica decimasexta. lxij.
Dominica decimaseptima. lxiij.
Dominica decimaoctaua. lxiiij.
Dominica decimanona. lxv.
Dominica vicesima. lxvj.
Dominica vicesimaprima. lxvij.
Dominica vicesimasecunda. lxviij.
Dominica vicesimatercia. lxix.
Dominica vicesimaquarta. lxx.
Dominica vicesimaquinta. lxxj.
De dedicatōe ecclesie. lxxij.

Eccles. Bathil.

Incipiūt Aurei sermones totius anni de tpe et de sanctis cū quadragesimali·pluribusq; extrauagātibo sermonibo sacre pagine eximij pfessoris mgri Johannis Nider ordinis pdicatorū·quentus Nurēbergenſ· qui pfecto idcirco noiant Aurei et sunt·Tū ꝓpter pciosissimā materiā quā tractāt·Tū ꝓpter efficacissimā rerū quas tractāt pbationē·Tum ꝓpter amplissimā eorundē capacitatem·vt vix videaē materia pdicabilis populo quā opendiose nō optendant·vt patet ex regiſtris eorundē sermonū huic libro impſſis·Tū ꝓpē excellentiā autoris·qui quāte excellētie fuerit in facultate theologica eius scripta sup sentētias aliaq; luculenter ostendunt

GYMNASII LAUR. BIBLIOTHEK

Prologus

Qvm pdicatões plurimas modo exclamauissem vulgari·rogatus fuīvt sentētias q̄s dūtaxat voce edixerā etiā scriptotenus memorie cōmendarem mihi et alijs ꝓfuturas·Vt igiē sortem quandā cū alijs haberem pdicatoribo·quoꝝ mstituta et ordinē pfessus fū·annui voto tali p parte q̄ solū materias pdicabiles de tpe ⁊ sanctis pſertim fratris Jacobi de voragine cuius sermones exptissimoꝝ theologoꝝ iudicio quibus assentio in opatiõe alioꝝ vocantur et vere fuīt aurei·et ex alijs collegi doctoribo pene fine forma ofueta dari sermonbo·relinquēs futuris put libuerit eoꝝ mſistē ornatui·Multis enī curis et officijs q̄uatus alijs cogebar crebro insudare laboribo·

Dñica prima in aduētu dñi Sermo primus

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus Zacha·ix·et Mat·xxj· Tria sunt dicēda principaliter de xp̄i aduētu·Primo quotuplex sit et cur celebrēē aduentus xp̄i p orbem·Secundo principaliter dicendū quot sūt fructus christi aduentus in carnem·Tercio quomodo debeamus xp̄m suscipere verū deum ⁊ hominē· A Quantum ad primū notādū· q̄ q̄druplex est xp̄i aduentus·pmus in carnē·secundus in iudiciū vniūsale·tercius in iudiciū pticulare·q̄rtus in mentem·De tribus vltimis in scda tercia et quarta dñicis tractāt euāgelia·circa que de eisdē dicēē suo tpe·De primo aduētu cristi in carnē scdo nota q̄ q̄nto festa sūt maiora in anno tanto solenniores habent vigilias ibo·vt ꝓplus dispositior fit ad gr̄es agēdum de beneficijs pceptis rōe materie cuiuslibet festi·Vnde quia pascha est solennissimū ibo tota·xl·p dispositōe daē·Sic festo pentheco·p̄mittunē rogatões ascensio et ꝓpria vigilia·Et sic natiuitatis xp̄i festū cuz sit de solēnissimis·idcirco post festū pasce diuturnius tpus habz p vigilia· B Celebrāē igiē xp̄i aduētus p q̄tuor ebdomodas et ꝛ̄ q̄druplici de causa·Prīa sumiē ex pte patrū vte·testa·tam in hac vita q̄ in limbo exntiuz·Nā desideriū eoꝝ ad xp̄i aduentū fuit deuotissimum maximum et opassione dignū·vñ patres ante xp̄i passionē omes carcerē limbi intrauerūt vbi ꝑuati clara dei visione celesti mafione et lumine gr̄ie

1ra

Nota q̄ ex ē xp̄i aduētu

Nde q̄ q̄nto festa ꝑmaiora ꝛ

Celebrāē ⁊ p xor ebdōs ⁊ quadrēs de ē

maria virgo data ē nobis d̄ matrē ꝙ; hō acbo sit vide dñica quarta

sederūt in tenebris et in vmbra mortis. Ad hūc carcerē iusto dei iudicio demon seras portarū clausas tenuit Succedentibo tñ pribo et ꝓpinquāte xpi aduentu p nouos morientes pres illuc venientes sepe cōsolati fuit. Adā abel et innumerabiles iusti ibi fuerūt quoscq noe venit. q dei irā q mūdum merserat inundauit et pauca bona referendo adijcē potuit. Deinde venit abrahā q dicere potuit deū sodomā et gomorrā igne sulphureo incinerasse. ⁊ deū sibi ꝓmisisse. Gen. xv. semen suū sicut stellas celi multiplicaturū Et in semine tuo mḡt benedicent omnes gētes. Item ꝙ tres vidit et vnū adorauit. Gen. xviij. Deinde venit Jacob q ait mundū fere plenū ydolatris. Sz nō auferet sceptrū de iuda. nec dux de femore eius donec veniat qui mittēdus esset. et erit mḡt expectatō gentiū. pulchriores sunt oculi eius tē. Deinde venit Moyses q dixit sibi dñm iratū cū oraſſz Dñe obsecro mitte quē missurus es Exo. iiij. ⁊ tñ facie ad faciē se cū deo locutū fīc amicus amico. Exo. xxxiij Et postea vidit eū facie ad faciē vt patz Exo. xxiiij. et. xxxiij. et. xxxiiij. et suis omisisse. Propheta de gente tua ⁊ de fratribo tuis suscitabit tibi dñs deus tuus. Deut°. xviij. et Act. vij. ꝓphetā suscitabit vobis deus de fratribo vrīs tangꝫ me ipm audietis Deinde venit Dauid. dicens dñm iurasse. ꝑm illud. Jurauit dñs dauid veritatē et nō frustra. Deinde Ysa. Egredietur virga de radice Jesse et flos. tē. Isa. xj. Ecce virgo concipiet et pariet filiū et vocabit nomē eius nobiscū deus. ibidem. vij. Deinde Jeremias dixit. Nouū creabit dñs sup terrā. Mulier circūdabit virū. Jer. xxxj. i. ꝓfectū hominē. qđ nulla aīa nec post fecit in utero. Deinde Eze. dicit se vidisse portā in domo dñi clausam. soli deo ad intrandū et exeūdū aptā. et nulli viro alio. Deinde Daniel dixit distinctissime ꝙ post. lxx. ebdomodas xpus nasceretur. i. post. cccc. et. lxxxx. annos. Nā ebdomoda ibi ꝙ septē annis accipit tā ꝑm hebreos ꝙ latinos expositores. Daniel. ix. Deinde innocētes. Deinde venit Zacharias et elisabeth. Deinde Symeō iustus et anna ꝓphetissa. Deinde Johēs baptista. Vltimo Joseph xpi nutricius. ⁊ qlibet meliora retulit q potuit ꝑm qđ plura de xpi aduētu et liberatore patrum sciuit. Dorgo desideriū otra nām tempo rem ꝓ illuz aduentū celebramus vt patet in antiphonis et rīsoriis ecclesie. Vnde iā videnē esse festa sanctorum antiquor patrū veteris testamenti. C Sz dubitares an sint invocandi. Sc. ꝙ sic. vt patz ꝓ ytaliam in letaniis vbi dr. Scē Abrahā. tē. ora ꝓ nobis. Item nobiscū ⁊ ꝓni uersalem ecclesiā in letania eius vbi dr Oēs sancti prīarche ⁊ ꝓphete ora ꝓ. Item in martirilogio de qbusdaz ꝓphetis legit quor festa celebrāt. Secūda causa cur aduent9 xpi celebratur est ꝓpter nos. vt tanto tpe ad eukaristiā disponamur die natiuitatis sumendā. Aut totū festū deuote celebrandū. Et licet modo nō sit ꝑceptū ⁊ obligatiū omunicare. grossius tñ est qui nihil vult facē ꝙ qđ oportet. Tercia cā est ꝓpē reuerentiam beatissime vginis q isto tpe grauida fuit quā cotidie salutare debem9 ipaz obsecrādo velut aureā monstrantiaz in qua xpus otinet. vñ etiā tā in diurno ꝙ nocturno officio de ipa canitur hoc tpe aliquotiēs. Quarta cā est ex parte dei cui maximas grates

Jn missa de ope q

Jndulgentia certa cotidie celebrabat | pq vō effecte certa ⁊ cessante deuotōe ⁊ stipendo fiunt ꝙ de octaua ⁊ octauo fideles gdauerēt adhuc hō remedio ut pro eo ꝓtinus dicby ostendi pacē habēt ut dicth. ⁊ vō. Deinde ⁊ hō sciam effecte malicia hō statuit fabianꝰ papa ut infra. d. iiij. dist. xij ⁊ hō decret. dist. ij Et si no frequēter ty ad minꝰ ter d anno scz pas. pē. ⁊ nat. dñi cōicaret hō scām effecte malicia de nouo dēcuit Jnnocentiꝰ ⁊ hō d' prīa q ve. ⁊ odo vīsitēs scām ꝙ salue ad minꝰ scī d anno sb pena eq̄dē. ⁊ caredre certa spe pulsus

referre debemus de tantis beneficijs eo q̄ verbū caro factū est. vnde ꝑm Aug. in rebus ex tpe ortis illa summa gratia fuit q̄ deus homo factus est. In cuius signū in credo nos inclinamus ad. Ex maria virgine et homo factus est. et ad illud Joh. ꝑmo verbū caro factū est. est faciendus Exemplū de clerico quē dyabolus p cussit cū inclinare se noluit ad verbū caro factū est. dixit enim tūc demō Si ibi staret. demon caro factus est omnes inclinaremur. cur tu te nō humilias ad tuū honorē maximum.

Tercio notandū q̄ xp̄us in carnē ꝓpter multa ꝺsolatoria venit que ex primūt Luc. iiij. vbi de Ysaia sic. vij. bona legit. spūs dñi sup me ꝓpt̄ qđ vnxit me. ad euāgelizandū paupib⁹ misit me. ecce paupertū cōsolatio. sanare ꝺtritos corde. ecce ꝺtritoꝝ remedicatio. et p̄dicare captiuis remissionem. ecce patrū in limbo liberatio. et cecis visū. ecce rudiū illuminatio. dimittere ꝺfractos in remissionem. ecce veterū patrū a iugo legis liberatio. p̄dicare annū dñi acceptū. ecce totius humani generis redemptio. et diem retributōis. ecce bonoꝝ premiatio. Quo ad scđm p̄ncipale notandū. q̄ ꝑm Tho. iij. p. q. j. ar. ij. q̄uis xp̄us de⁹ alio modo nos potuerit liberare q̄ p incarnationē. tñ nobis vtilior seu ogruētior ali⁹ modus nō fuit. Deus eni nō sicut tyrānus qđ ꝑt sed qđ fue sapiētie et nre vtilitati ogruit opaē. Sūt aūt. xj. dona inter cetera p xp̄i incarnationez cuilibet q̄ vult collata. que q̄libet tā grate debet meditari ac si sibi soli essent collata. vñ apl⁹ Gal. ij. Qui dilexit me et tradidit semetipm p me. Vñ ꝑm Crisо. ꝓpriuz est cuilibet fideli seruo ea q̄ sibi cum alijs sine diminutiōe tradunt tanto amore amplecti ac si sibi soli donaret. Nec mirū q̄ in spūalibus cōmunicatio singulis nihil officit. imo in ꝓfito plurimū auget bonū singul' multū omunicatū. imo omnia bona et gaudia alteri collata tibi in p̄ria speciale gaudiū causabunt vt ꝓbat Hugo de sancto vic. li. de arca anie. Quod nūq̄ fieret si tibi soli deus bona otulisset. Primo ergo ex xp̄i incarnatōe homo magis in fide roboratur. cū nō homini sed deo credit q̄ fidē fundauit. Scđo spes erigit̄ q̄ si peccatores deus ꝓpter peccatores venit. et sic dilexit vt vnigenitū daret ut oīs qui credit in eum nō peat tē. Tercio caritas inflāmat̄ ponderando illud Joh. iij. Sic deus dilexit mundū vt vnigenitū tē. Vbi septē ostenduntur vicz. q̄s dilexerit q̄ deus quē dilexit quia peccatorē indignissimū. modus quia dilexit. generalitas quia mundū. largitas vt donaret. donū quia vnigenitū et suū. Fructus vero est vitatio pene. vt scz nō peat q̄ vitā habeat eternā. ecce q̄ntum hic innuit. Quarto exemplum verū virtutū oīm visibiliter habemus. Nam ꝑus ꝑm p̄s. Omnes declinauerūt simul inutiles facti sunt. nō est eni q̄ faciat bonū non est vsq̄ ad vnū. Quinto iam habemus verā amicicīā ad deū p quā solū hic et in p̄ria beati sumus. Inter dissimiles aūt nō est ꝓfecta amicicia. ideo deus factus est homo vt amici similes essemus. vñ Joh. xv. Vos amici mei estis si feceritis que p̄cipio vobis. Et hāc vtilitatē tangit Tho. in suma vbi gentiles. Sexta est plena ꝑticipatio deitatis. Jā eni ingredimur et egredimur p humanitatē ocul' corporis et cordis deo fruendo Et per hec sex

p̄fata omnia p̄mouētia in xp̄i ād̄uētum. Prio instruimur ne veneremur iā demonē qui est auctor peccati. Juxta illud .p̄s. Similes fiunt hijs qui faciūt ea. Secundo quanta sit dignitas humani corpis cui se deus affixauit vt se diceret fratrē. p̄s. Narrabo nomē tuum fratrib⁹ meis. quā naturā mīgnare nō debemus vicijs. Tercio p̄sūptio nostra tollitur. quia nullis nr̄is meritis xp̄us gratiā attulit. Quarto sup̄bia que maxime in diuitijs imperdit ablata est per xp̄i humilitatem Quinto illo modo etiā demon victus est p hoiez sc̄dm Adā. Hec de thovbi supra. ℣ Tercio p̄incipaliter videndū. quō p̄parari debem⁹ ad xp̄i aduentum. Vbi notandū q̄ qñ princeps ciuitatē ingredi debet de nouo multi nuncij mittunē ad p̄parationē dñi. Sic hodie p xp̄i p̄parationē in missa tres nuncij mittūē p̄mo paulus Ro. xiij. in epla. sc̄do zacharias in euangelio. tercio matheus ibidem. Paulus p̄mo clamat. ne torpeamus accidia. ibi. Scientes quia hora est iā nos de somno surgē Nunc enī tē. Secundo iubet vestem vmbrosam ignorātie diuitiarū bene ficiorum deponere. ibi. Abijciamus ergo opa tenebre. tē. Tercio iubet vestimēta lutosa abijcere. ibi. Nō in cōmessationib⁹ et ebrietatib⁹. nō in cubilib⁹ et impudicicijs. Quarto iubet vestē laceratā deponere. ibi. non in ꝯtentione et emulatōne. Quinto iubet vestem splendidam induere ibi. Induamini dñm nostrū ihesū xp̄m videlicet arma lucis induamini.

G Sexto Zacharias notat q̄lis sit princeps recipiēdus. p omnia enim est optimus. potētissimus quia rex. p̄rius dīs quia tuus. Familia nō grauis. ecce venit vtilimus quia tibi venit. clementissimus quia mansuetus Ecce habes omnia que faciunt dñm p̄ciosum. Tercio debem⁹ ficut docet Matheus vestimenta bonorū operū in via morum ponere. ramos oliuarū in opibus misericor. die sternere. Palmas victorie amplecti et clamare in gratiarū actōe. O sanna filio dauid benedictus qui venit in nomine dñi. quia si ita fecerimus tandem cū defecerimus morieñ⁹ nos xp̄us recipiet in eterna tabernacula que nobis concedat xp̄us meternum cū patre et spiritu sancto benedictus Amen.

Dominica secunda Sermo secundus

Vnc in nouissimo die videbunt supple homies. filium hominis venientē in nube cū potestate magna et maiestate. Luce. xxj. Hec verba xp̄i nūciant xp̄i aduentū ad iudiciū de quo tria dicenda sunt que tangūtur in euāgelio Primo xp̄i aduentū p̄cedentia. Sc̄do aduentū eius cōcomitantia. vbi thema. Tercio xp̄i aduentū sequētia. ibi. Appropinquat redemptio vestra. Nam sic etiā in iudicijs humanis tria fiūt. p̄mo citationes. secundo examen cause. tercio sententia ad penā vel libertatem.

A Quantū ad primū notandū q̄ quedā sunt signa remota xp̄i aduētus. alia p̄inqua. alia p̄xima. Signa remota sunt Luce. vbi thema vbi dicitur. Cum audieritis p̄lia et seditiones nolite terreri oportet primuz hec fieri sed nondū statim finis. Exurget gens otra gentē. et regnum adūsus regnū et terremotus magni

erunt p loca·et pestilentie et fames terroresq; de celo et signa maḡ erūt Nue q̄uis aliqua facta sint· tū cre briūs fient ꝓpinquāte fine mūdi et aduentu xp̄i·Signa ꝓpinqua fūt ad uentus añchristi· ℣ Vbi notā dū q̄ omūiē tenēt approbati et the ologie doctores de antecristo sequē tia· Primo q̄ eius aduētus incert9 nobis est·Nasceē de tribu dan. Re gnabit tribo annis et dimidio·Tūe veniēt enoch et helyas et p̄dicabūt toto tēpore quo regnabit añcristus Apoc̄·xj·et in saccis p̄dicabunt pe nitentiā·et ab añcristo occidenē· et insepulti iacebūt p duos dies cū di midio ꝓpter timorē añcristi· postea resurgēt et in celū ascēdent·postea occidetur añcristus a xp̄o vel michā ele in mōte oliueti in papiliōe ꝛ suo in solio vbi xp̄us ascendit·post mor tem añcristi dabunē·xl·dies in pe nitentiā p añcristū seductor·Quot aūt dies post vel anni sint vsq; ad iu diciū penitus incertū est· ℔ sic Mat· xxiiij·dicitur·Cū omedent et bibent sicut in tpe noe vemet introitus·hec Apocal·xj·xim glo·p·Theb·v·et·ij· thes·ij· ℂ De aduētu etiā et p secutōne añcristi Notandū q̄ qua druplex tribulatio in ecclesia repiē Prima fuit tyrānoz quā vicit pa tiētia martirū· Secūda hereticoz quā vicit sapientia doctor·Tercia ypocritarū quā vicit humilitas sim pliciū·Et istas tres dic̄ beat9 Ber· intelligi p illud p̄s· Ecce in pace a maritudo mea amarissima· Amara in psecutōe tyrannor·amarior in pfidia hereticor·sed amarissima in sisatione falsor xp̄ianor·Quarta anticristi maior omnibus·De quis bus p ordinē Dañ·vij·Videbā in vi sione noctis· et ecce q̄tuor bestie ma gne ascendebant de mari·prima q̄si leena·ecce potestas tyrānor·secun da similis vrsō·ecce versutia hereti corum·tercia q̄si pardus·ecce dolus et varietas ypocritarū·quarta terri bilis et fortis nimis·ecce añchristus· vñ Math·xxiiij·Erit tūc tribulatio magna q̄lis nunq̄ fuit ab initio vsq; modo neq; fiet·Et nisi breuiati fuis sent dies illi ꝛc̄·Vide in biblia ibi añ hoc plura· ℣ Signa prima fiūt de quibo hic·erūt signa in sole et lu na et stellis·vbi euangelista tradit in quadruplici creatura signa/celes sti terrestri rōnali et intellectuali q̄ lia signa sint Matheus·xxiiij·c·exp mit·sol obscurabitur·et luna nō da bit lumen suū·et stelle cadent de ce lo·i·come ignite·In celesti p̄mo tā q̄ in pulchriori et euidentiore parte mundi turbatiōnē ostendit sicut in facie ira patris p̄mo videtur· Et q̄· uis deus in se semp sit trāquillus tū in effectu se oñdit p creaturas tur batum· Sol igiē nō stabit tunc sicut Iosue tpe· Iosue·x· nec reascendet sicut tpe ezechie·Ysaie·xxxviij·Nec occultabiē sicut egiptus Exo·x·nec p lunā obumbrabiē sicut ꝓpter pec cata iudeorū in xp̄i passiōe· Math· xxvij·℔ꝓpter peccata obtenebrabiē Ioel·ij·ꝛ denigrabiē Apocal·vj· Factus est inquit sol niger q̄si sac cus cilicinus·tunc enim fiet obscura tio ab alijs differēs· tum quia vmū salis·tum quia diu durabit· tū quia non fiet p lune interpositionē sed p diuinam virtutē·Et luna·quia mu tabitur in lumine quod habet a sole Vnde Mat·xxiiij· luna nō dabit lu men suum· In colore quia Apocal· ·vj·luna facta est vt sanguis· Et in situ·quia Abacuk·iij·Sol et luna ste terunt in habitaculo suo· Et stellis

p casum ēt Matb · xxiiij · Nul casus
potest intelligi quantū ad lumīis
subtractionem quasi cecidissent · aūt
quantū ad hominū apparentiā cū im
pressiones ignite cadent · Et in terris
pssura gentiū · ponit signa in terre
stribo vbi psignanē sex mala repro
borum · Primū est eoz dilectio · San
cti enim erūt in altū positi sed repro
bi in ymis quod notaē in terris · Se
cundū artatio et compssio · ibi pssura
Tercīū verecūdia p ofusione · Nuar
tum timor t trepidatio · sonitus enī
maris terribilis est · Nuintū cordis
amaritudo ibi · maris · Sextū de pena
in pnā transitio · ibi · fluctuū · Fluct9
enim ad se mutuo trāseunt · Sequiē
Pre cōfusione sonitus maris et flu
ctuum · Ponit signa in aquis · t ignē
ibidem notat et aeris passionē in so
nitu et ofusione · Nue ofusio dupli
citer accipi potest · Primo ppter ma
ris eleuationē et depssionem · vnde si
cut Iero · dicit se repisse in annalibo
hebreoz Mare · xl · cubitis sup mon
tes se eleuabit et alia die cōprimes
p vix videri possit q̄ omnia fine con
fusione et sonitu fieri nō possunt · Se
cundo ppter maris innouationē · nā
ab igne qui faciē iudicis pcedet ma
re purgabiē t nouā formā accipiet
Apoc · xv · Vidi tanq̄ mare vitreū ·
Nue purgatio etiaz fine sonitu fieri
non potest · Fiet enim signū mirabi
le in igne de quo ps · Ignis añ ipm
pcedet tc · Nul ignis habet pio mū
dum purgare q̄ p peccata hominū
execrat9 est · sicut ecclesia primo cō
secratur · Secundo bonos reptos p
fectos sine lesione habet necare diui
dendo animā a corpe · Tercio malos
penaliter memerare et necare t cor
pora pfectoz etiam memerare vsq̄
ad prima quatuor elementa · Nuar
to inpfectos bonos viuos purgare
Nuinto peccatores in iudicio t post
circundare · E Arescentibo ho
minibus sup terrā · terciū ponitur in
quo signa apparent scz in creatura
rationali · Sunt aūt quatuor q̄ arbo
rem aridā faciūt · primo modica ter
re pfunditas · radicis siccitas · stipitis
sterilitas · et estus mimietas · Sic pro
tunc quatuor genera hominū are
scent · Primo qui nō sunt pfundati
in dei dilectōne · Erūt enim tunc tpa
periculosa · tc · et refrigescet caritas
multoz p̄m Apli · Thi · ij · t Mat ·
xxiiij · Secundo qui nō sunt in fide ra
dicati · Vnde Luce · xviij · Cū venerit
filius hominis putas inueniet fidem
in terra · Tercio qui repiunē sterilis
in bono ope · Vnde Matb · xxiiij · in
quit xp̄us · Sicut autē in diebus noe
ita erit et aduētus filij hominis · Si
cut enim erāt in diebus ante diluuiū
comedentes et bibentes nubentes et
nuptui tradentes vsq̄ ad eum diem
quo intrauit in archā noe et non co
gnouerunt donec venit diluuium et
tulit omnes · ita erit et aduētus filij
hominis · Quarto qui erunt estuati
igne male cōcupiscētie · vnde de illis
qui tūc erunt dicit · ij · ad Thi · ij · q̄
erunt incontinētes scz in nouissimis
tpibus quādo erunt tpa periculosa ·
F Nam virtutes celoz moue
buntur · Ponit signū in creatura in
tellectuali · Ista omotio causabitur
ex tribo · Primo ex tremore cuiusdā
reuerentie · Iob · xxiij · Columne celi
otremiscunt · Beda · Quid faciēt ta
bule quādo tremunt columne · Secū
do ex pparatione pugne · nā p̄m Cri
so · preparanē ad vltionē inimicoz
dei · Tercio ex horrore vindicte · Vñ
Crisos · quis angeli nihil conscij sibi
sint videntes tm infinitas multitudies

contemnari nō intrepidē illic stabāt

Sed quare creature sic ꝓdigiose mouebunt. &c. ꝑmo ad ostendendū futurā mundi huius mortem. ne ſm Gregoriū ei inhereamꝰ amori quē videmꝰ pire. Exemplū ponit Crisō. de patrefamilias morituro quē tota familia vestibꝫ et gestibꝫ plangit. Secūdo ad ostendendū ꝓpinquā peccatorū in inferno punitionē. Tercō ad ostendendū omniū creaturaruꝫ fidelitatē. que parate sūt vindicare peccatorē. ficut dño offenso omnes serui arma mouēt. vñ Sapie. v. Armabit creaturā in vltionē inimicorū.

6 Secūm ꝓncipale est de iudicīū ꝯcomitātibus. ibi. tunc videbunt filium hominis. &c. Vbi ꝑmo fiet resurrectio mortuorū omniū ꝑtergꝫ christi qui resurrexit tercia die ꝑmogenitus mortuorū. et ꝑter mariā. Iohannē euāgelistā et ꝑres qui cū xpō resurrexerūt. quia ſm tho. in quarto di. xliij. pie credīē tales resurrexisse. Vbi ꝑmo fiet xpi iussus. i. impiuꝫ xpi ad ꝑliandū otra peccatores. vbi oia elemēta xpō iuuabūt. Secundo fiet vox archangeli. i. michaelis ad hoc ꝙ omnes angeli se ꝑparēt ad iudicium. Tercio fiet clangor tube ꝑfati angeli. i. innuitio de cineribꝫ oim hominū ꝑ angelos in breuissimo tēpore cōportandis. Et tūc quarto virtute solis xpi dei fiet vnio cuiuslibꝫ anime ad corꝰ suū cū integris mēbris omnibꝫ tā in bonis ꝙ in malis. Et hoc tangit Apostus. j. Thes. iiij. dicens. Ipe dñs in iussu quo ad primū. et in voce quo ad secūm. et in tuba dei. ecce terciū. descendet de celo virtute resuscitatiua. et mortui qui in xpō sunt resurgent. ecce quartū.

Secūo ꝓcipaliter xpus iudex veniet. de celi solio surgēs et omnes angeli tangꝫ ꝓncipem ꝑcedent. crucem coronā et passionis xpi insignia portando cū cantu iocūdissimo et tubis spūalibus que sanctos letificabūt ꝫ malos terrebūt. Et deinde sic. j. Thes. iiij. dicit apostus. rapiemur obuiaꝫ in nubibus xpō in aera et sic semp cū dño erimus. sed damnati iacebūt in valle miserie quā dilexerūt plusꝫ celū. qr corpa habent grossa et grauia. Nec ibi tangunē. Tunc videbūt filium hominis venientē in nube lucida cū potestate ⁊ maiestate magna tūc fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ Mat. xiij. Nuia ꝗtuor dotes tūc habebūt sancti ꝗs xpus habuit resurgendo. scz claritatē. subtilitatē. impassibilitatē et agilitatem

10 Tercio ibi principaliter iudicīū ordinabiē. tūc eni ꝗtuor elemēta ſm hodiernā similitudinē seu formā transibūt et nouis formis induentur tūc sol in oriēte et luna stabit in occidente. Vñ mane fiet iudiciū. et sancti totes corpis habebunt. et mali igne et eius fetoribꝫ circūuoluti iacebunt in terra ficut edus fetidus et eius proprietates sequētes vicz feditatē. Fatuitatē. iocunditatē. saltationem in choreis vicz et lasciuiā. &c. Ad ꝓfectum enim iudiciū septē ocurrūt. ꝓtoriū. reus testes. accusatores. iudex assessores. et lex ſm quam iudicatur

Prio ibi est ꝓtoriū vallis Iosaphat et supra aer et infra ignis cingens pcōres. ſm illud ps. Ignis añ ipm pcedet et in circuitu. &c. Secundo ibi sūt rei peccatores ibi. Arescētibꝫ hominibꝫ. Grego. O ꝙ anguste erunt tunc vie reprobōrū. supi⁹ erit iudex iratus. inferius horrendum chaos. a dextris peccata accusātia. a sinistris demonia ad supplicīū trahentia. int⁹ sciētia mordens. foris mūd⁹ ardēs

quo igīē fugiet miſer pēcor. Nuos cunq; enim ad illa ſex fugere vellet clamor oppoſitor attolletur. Ter cio ibi erunt accuſatores. ibi erunt ſigna in ſole et luna. Et ſunt accuſatores triplices. Primo oīes creature q̄bꝫ pēcor abuſus eſt ꝑm Criſo. Secōdo ꝓpria pēca in publicū ꝓfiliūe et ſuū accuſabūt actorē. Tercio dyabolus. q̄ ꝑm Aug. dicet. Equiſſime iudex iudica hūc meū eſſe ob culpā qui tuus eſſe noluit p gratiā. tuus p naturā meus p miseriā. tuus ob paſſionē meus ob ſuaſionē. Quarto ibi ſūt teſtes. ibi vtutes celor mouebūtur. i. angeli ad cuſtodiā nobiſ deputati. tres ſūt ibi teſtes. vnus ſup. de⁹ Ier. xxix. Ego ſū iudex et teſtis dicit dñs. Secūs in mē. ſcientia ꝓpria. Aug. Quiſquis futurū iudiciū timet p̄ſentem ſcientiā corrigat. tercio iuxta videlicet angelus ꝓprius qui mouebitur otra pecatorē. Quito ibi erit iudex. ibi. tūc vite. ſi. dimmis. Sexto ſcabini ſeu aſſeſſores vicz hij ſolum q̄ xp̄m in pfectione vite ⁊ voluntaria pauptate ſecuti ſunt. vnde Job. xxxvj. Judiciū paupibꝫ tribuit. et Matth. xix. vos qui ſecuti eſtis me ſedebi. ſup ſe. iudicātes duodecim tribꝫ. ⁊ Septimo ibi erūt leges triplices. Primo vicz euāgelia. vnde Joh. xv. Si nō venissem et locut⁹ eis fuiſſem pecatū nō haberēt. Secundo exēpla bona et ſcripta gentilium. vñ Mat. xij. regīna auſtri ſurget in iudicio et odēnabit ſcz opatiue habētes ſolū fidē mortuā. Tercio lex naturalis. vñ Ro. j. gentes que legē nō habent ſunt ſibi lex. ⁊c. Dijs pactis fiet ꝑm Tho. m. iiij. ꝙ q libet bonus et malus videbit omnia ſua bona et mala pacta et etiā oim alior bona et mala. Boni in bonorē mali cū rubore. Poſt hꝫ fiet diſceptatio ꝑm multos doctores etiā vocalis de ſex opibꝫ miſericordie de quibꝫ dr Matth. xxv. Alia fiēt mētaliter per ſucceſſū breuē tpis diuina virtute etiā malis coopante. R Nuo ad tercīū p̄ncipale in fine iudicij iudex ſententiabit nō ductus odio q; naturā fecit. nō amore quia nullū malū ſibi placet. nō munere quia nullius indiget. nec timore q; potētiſſimus. Sed primo dicet malis. Diſcedite a me. Ite ma. in ig. eē. q̄ ꝓparatus ē dyabolo et an. eius. Vbi nota q̄ petitōes ſeptem poſſunt facere dānati. primo. Dñe ſi regnū intrare non poſſumus ſaltē ꝓpe ianuā ſimus. Rñ. Diſcedite vel recedite. ſecūdo ſaltē circa te etiā ſine gaudio ſimus. Rñ. a me. tercio ſaltem benedictionez bona. Rñ. Ite maledicti. quarto ſaltem oburamur Rñ. in ignem. quinto ſaltem poſt milia annor ignis ſimiaē. Rñ. in eternū ignem. ſexto ſi ſic ſaltem nō videamus peſſimū demonē lucifer. Rñ. qui paratus eſt dyabolo. ſeptio ſaltem aliā ſocietatem q̄ demonū habeamus. Rñ. nō. et angelis eiꝫ. Dicit diſceſſus dicit Criſo. mille gehēnas vincet in amaritudie. Secūdo dicet ad bonoſ. Venite benedicti p̄ris mei poſſi. pa. vo. regnū a ſtitutōe mundi. Nota ibi pias excuſatōnes de eo qd̄ lē meritū p̄miabunē p oppoſitū p̄cedentibus.

Dominica tercia Sermo tercius

Tu es qui venturus es an aliū expectam⁹ Mat. xj. Tria p̄ncipaliter p euāgelium exponēē. Primo

ponetur discipulõz Johis prudens missio. Secundo xpi sapientissima responsio. Tercio eiusdē de Johanne oīdatio. A Dicē g missionis sex circūstantias sanctus euāgelista. et ꝑm hoc septem hic questiones formari possunt. Primo quis miserit qz Johannes sanctissimus ꝓphetarum summus adolescētulus. Secundo in quo loco misit scilicz in vinculis. De quo Marc. vj. Vinculabat in carcerem herodes Johannez. Sed cur incarcerauit eū. Rē. ꝑmo quia veritatem ꝑdicauit vicz q herodes non debuit habere in vxorē viuente frē suo philippo ipam herodiadē. scdo qz Johes iusticiā sobrietatem et baptismū ꝑdicās populū se sequentem habuit. cuius tumultū herodes q̄ alienigena fuit vt Josephus dic timuit. tercio qz Johes quendā magnuz regem post se venturū audacter ꝑdicauit. Romani aūt phibuerūt ne sine senatu quis rex foret. q̄z iram plus q̄ dei timuit. Terco qd motiuū mittentis fuit. Rñ. euāgelista. qz cū audisset fupple a discipulis suis opa xpi. Nam Luce. vij. pītes fuerunt miraculo de fuscitatōe vnici filij vidue et annūciauerūt Johāni nondū incarcerato discipuli eius. Vnde ibi glo. Nō simplici corde ꝫ inuidia stimulante. Sicut et Josue fecisse videt vt habet Numeri. xj. Sic prius fecerant Johis. iij. Rabi cui testimoniū phibuisti ecce baptizat. Idcirco etiam contra cristi discipulos disputabant Matth. ix. Quare nos et pharisei ieiunamus frequenter. Fecit g dicit Criso. Johānes velut pius pater qui moriens filios suos omendat fideli tutori. B Quarto q̄t misit Rñ. duos de discipulis suis. Luce vij. primo quocauit duos et ait illis duos primo ꝓpter testimoniū. quia in ore duoz aut triū stat omne verbum. i. testimoniū. Deut. xix. Dij eni de pfuasibilioribz fuerūt apti ꝑ alijs de xpo testificādū. scdo duos ꝓpter honestatē. qz turpe est ire soluz nisi magna necessitas fuerit. nā Ecc. iiij. Ve soli quia cū ceciderit non habet subleuātem se. tercio duos ꝓpē geminā exercendā caritatez. qz in alio exerceri debet. sicut et xpus binos et binos misit ante faciem suā. Luc. x. Quinto qualem legationē cōmisit. Rñ. ait illi scz ihu per discipulos eis legationem infirmādo. tu es qui venturus es tē. Nō dubitauit Johānes xpm esse dei filiū et venisse in mundū nec moriturū quia ꝓphetauerat dicens. Ecce agnus dei q̄ tollit. tē. Sz ꝑm Grego. querit Johānes ex pte sui. an ꝓpria psona vellet venire in limbum vel p aliā psonam vt p angelū vel p sanctū virū aliū vt sic precursor fieret patribz in limbo sic de xpo fuerat hominibz in mūdo. Et rōnabiliter sic quesiuit. qz Johānes statim moriturus erat et ad limbū venturus et quesiuit Johannes ꝓpter se et ꝓpter alios. Alij sancti et cōmuniter doctores modo dicunt q ꝓpter discipulos quesiuit vt de xpo certificarentur. querendo illud de quo Johannes nihil dubitauit. Sicut etiaz helyseus misit filios ꝓphetarum ad querendum helyam quem tamē sciebat raptum in celū. iiij. Regū. ij. Sexto queritur quomodo legationē exequti sunt. illud dicitur Luce. vij. sic. Cum autem venissent ad eū viri dixerunt Johānes baptista misit nos ad te dicens. tu es qui. tē. Ecce quomodo nihil mutant de verbis a magistro sibi cōmissis. Septimo ad quē misit queri potest. Rñ. ad cristum.

C Ex ꝓdictis septē obitionibꝫ plura documēta habemus. Ex ꝑmo q̄ ꝙntumcunq; simus in gr̄a tñ patiꝫ oportz. ibi. Johānes. in quo gratia Ex scdo habem⁹ q̄ in domo diuitū et nobiliū etiā iusti titubāt et facilit ruūt. licet Johānes nō peccauerit tamē in palacio regis incarceratus ad modū titubātis se habuit q̄ in deserto xp̄m assertiue predicauit. ibi in carcere. Ex tercio habem⁹ q̄ opa nō solū verba dommē famosissimū faciūt. ibi. opa xp̄i. Simile de ipo Job̄e recitaē. qui licet nullū miraculū faceret tñ vestis solitudo et abstinētia omnes ad se traxit. vt patet Matb̄. nj. Ex quarto habemus q̄ in nūciando p alios discretos mittē debem⁹ nō mulieres vel pueros. vñ in Luca dr. q̄ viri fuerūt discipuli. Ex ꝙnto habem⁹ q̄ morituris de nobis omissis solliciti esse debemus vt alabꝫ eoꝝ puideaē principaliē. ibi. tu es q̄ venturus. ꝛc. qđ fuit de necessariis ad salutē. Ex sexto habemus q̄ nobis omissa sine variatōe sentētie exequi debemus sicut isti fecerūt. nisi p pter pacē aliq̄n indiscreti mittētis v̄ba in meliora mutemus. Sic exemplū est de vita p̄m de fr̄e qui irati fuit patris verba mutādo duoꝝ inimicoꝝ cōuēnionem p̄curauit. Ex septimo habemus q̄ sepe interrogare debemus xp̄i sacerdotes in dubijs. q̄ loco xp̄i sunt. D Scdo p̄ncipaliter pomē ibu rñsio. Dupliciē aūt respōdit. primo facto. de q̄ Lu. In ipa autem hora curauit multos a lāguoribus et plagis et spiritibꝫ malis ꝛ ceis multis donauit visū. vbi ad fisitudmē q̄tuoꝝ infirmitatū corpis quatuoꝝ aīme vulnera tangunē a q̄bꝫ sunt sanati in pte. Sūt enī ꝑm Bedā quatuoꝝ inflicta a p̄mo parēte vulnera. Prio infirmitas q̄ p̄uat motu ibi. languoꝝ. Lāguoꝝ enī est plixa infirmitas ps. Infirmata est paupta te v̄tus mea. Scdo occupiscētia membris inflicta. ibi. plagis. fupple. violēter inflictis. de q̄ queriē apl̄us Ro. viij. Sentio aliā legē in mē. meis repugnantē legi mentis mee. Tercio malicia. ibi. spiritibꝫ mal̄ q̄ faciūt vt sensus hoīs p̄ni sint ad malū. Gen. ix. Quarto ignorantia. ibi et cecis. ps. Et lumē oculoꝝ meoꝝ nō ē mecum. Scdo p̄ncipaliē rñdit v̄bo. Euntes renūciate Johi q̄ audistis añ̄ ad me veniretis et iā in p̄dicatōe et vidistis modo in miraculoꝝ opatōe Ceci videt. ꝛē. ad lr̄az. Isa. xxxv. dr de xp̄o. De⁹ ipe veniet ꝛ saluabit nos tūc aperient ocli cecoꝝ ꝛ aures surdoꝝ patebūt. tūc saliet sic⁹ claudus ꝛ apta erit lingua mutoꝝ. pauperes euāgelizāē. Illud multipl̄r exponē. p̄mo vt ly euāgelizanē sit ponens p̄m antiquā grāmaticam. i. paupes euāgelizāt. Vñ Jero. q̄ nō est minus hīs paupes euāgelizātes omemoꝝat. Vñ Deut⁹. xxiij. Perfectio tua et doctrina tua aviro sācto tuo q̄ dixit p̄ri suo et mr̄i sue nescio vos. et fr̄ibꝫ ignoro illos. gl̄o. mundo renunciantes culmen euāgelice doctrine assecuti sūt tanḡ leuite in terra ptem nō habētes ꝛ cū dño dicentes. Dñs ps hereditatis mee. Aliter exponē euāgelizanē. i. p euangeliū illuminanē. Paupes enī sunt aptiores v̄bo dei. q̄ humiles. spūis curarum nō circūsepti. Exēplū de diuite iuuene q̄ noluit resignare omib̄ ꝛ xp̄m seq̄ vt p̄z Mat. xix. F Moraliē aūt ħ sex mala aie pcēm sequētia tāgunē. Primū est cecitas q̄ est ertoꝝ rōnis eligētis. Sap. ij. Excecauit nl los malicia eoꝝ. Scdz claudicatō q̄ ē

curuitas affectōis mouētis. j. Reg. xvj. Vsq; q̄ claudicatis in duas ptes Tercīū lepra ocupiscētie carnal. q̄ potētissime laborāt diuites t potētes Vnde. iiij. Reg. v. Erat aūt vir fortis sed leprosus scz naaman. Quartum surditas que est duricia obstinate mentis. ps. Aures habent et nō audient. Quintū est mors anime que est sepatio a deo p gladiū peccati mortalis. Sapie. xvj. Cedit hō p malicīā animā suā. Sextū est paucptas que est defectus gratie et bone ouersatōnis. ps. Adiuua nos deus salu. q; pauperes facti sumus nimis. Hec omnia tulit xp̄us sua p̄dicatōe et hodie similia fieri p̄nt spūaliter in confessione penitētia et p̄dicatōne sancta. G Tercio xp̄us informat discipulos dicēs. Et beatus qui non fuerit scāda. tē. in morte cū vermis apparebo nō homo ergo vgo tunc beata et latro tūc beatus. Dic in me nō a me. quia a xp̄o nullus scādalisari potuit. cuius oīa opa erāt optima Vbi notat Albertus q̄ quicq; genera hominū in xp̄o fuit scandalisata. q̄ fuit tñ pfectissime vite. Primo q̄ dam gpter infirmitatē passionis cristi quā in eo videbāt fuerūt scandalisati. etiā apli Mat. xxij. omnes vos scandalū patiemini in me in ista nocte. Secundo quidā in eius humilitate ficut iudei litterati Luce. iiij. dicētes. Nōne hic est fabri filius. Ita eni eximauit se vt vix aliquis recte iudicaret de eo. Ysa. liij. quasi abscōditus est vultus eius et despectus. vñ nec reputauimus eū. Tercio quidaz gpter liuorē seu inuidiā ficut diuites et auari. Vñ Luce. xvj. qñ docuit parabolā villici iniquitatis facere amicos de māmona iniquitatis dicitur. Audiebāt oīa hec pharisei q̄ erāt auari et deridebāt eū. et post pauca ait ad discipulos. Impossibile est vt nō veniant scandala. Ve aut̄ illi p quē veniūt. Quarto quidā scandalisabant in xp̄o gpter sue p̄dicatōnis sublimitatē vt plebei. Vñ Joh. vj. qñ ait. qui māducat hūc panē vicz corpus xp̄i viuet meternū. dixerunt turbe. Durus est hic sermo q̄s p̄t eū audire. Quinto quidā scandalisabātur in eo gpter sue glorie cupiditatē sicut princeps. ad quos ait Joh. vij. Quomodo potestis credere q̄ gloriā ab inuicē recipitis et gloriā q̄ a solo deo est nō q̄ritis. Vñ gpter oia ista simeon ait Luce. ij. Ecce positus est hic in ruinā et in resurrectionē multorū in isr̄l et in signū cui otradicetur.

H Tercio principaliter ponit̄ Jobis omendatio. Illis autem. tē. Cur nō p̄tibo. ꝛc. primo ne nimis terrerent iobi. Secdo ne videat̄ adulari Sz cur nō dure discipulos sic pharisēos increpat. Rñ. Crisos. qz primi ex simplicitate t ignorātia quefierunt alij ex malicia. Quid existis in desertum videre. scz vltra iordanem vbi baptisauerat Jobes. et loq̄t̄ nō de p̄senti sz de p̄terito. qz in carcere Johānes erat iam. q̄si diceret. q̄lis creditis q̄ sit ille quē ia dudum añ vmcula existis videre. Notandū q̄ cristus omendat hic Johānem et quēlibet pfectū hominē in quatuor virtutibus. Primo in fortitudine quia dissimilis debet esse arūdini. Secdo in tpantia quia mollicīē carnis habere non debet. tercio in prudentia. quia gpheta. idest pcul fans et prospiciens. quarto in iusticia. quia angelus vocatur que reddit cuiq; quod suū est deo sibi t homini quem custodit. Hec virtutes quatuor faciunt hominem aptum lapidem quadratum ad

edificiū patrie. In hijs vita tota hō
minis dirigit. hijs otra omnē tēpta
tionē homo stabilitur. In hijs velut
in pfecto curru quis vehitur ad fe
licitatē. ¶ Dicitur primo. nun
quid arundinē ꝛc. Peccator eni spe
cialiter ꝓpter quinq; arundim opaē
Primo quia in arena radicat. ibēir
co faciliter euellit pluuia vento vel
flumine. vt habet Matth. vj. Sic pec
cator in terrenis supra deū delectas
tus triplici temptatōe faciliter euel
litur. aut p ventū qui ab aere pce
dit. i. p demones. Aut p pluuiam de
celo. i. aduersitatē que a deo venit.
aut p flumen quod a terra. i. a tyrā
nis vel malis hominib. Secūdo dicit
arūdo peccator. quia a vento facilit
agitat. Sic peccator faciliter moue
tur nunc a vento pſperitatis in sup
biam. nunc ab aura aduersitatis in
iram ꝛc. quia vir duplex animo in
constās ē in omnib vijs suis. Jaco.
j. Tercio dicit arundo ꝓpter interi
orem vacuitatē quātumcunq; exte
rius niteat. Matthei. xxiij. Ve vobis
scribe et pha. ypocrite ꝛc. assoris q
dem apparetis hoib iusti. ꝛc. Quar
to quia arūdinis viriditas in breui
terminatur. Nam cito crescit et cito
arescit. Vñ arundo ab ariditate no
men accepit. Job. xx. Gaudiū ypo
crite ad instar puncti. Quinto quia
nullum solidū fructū sed lanā quan
dam portat mutilē. sic peccator. Vñ
. j. Cor. xj. Si linguis hominū loqr
et angelorū. ꝛc. caritatem autē nō
habuero. ꝛc. Sed talis non fuit Jo
hannes. qui terrore defineret a veri
tatis confessione. Cōmendat secū
do in tpantia que moderat delecta
tiones tactus. hominē molli. vest. nō
quia sic nō in cibo locustas nec in ve
ste camelos. nec in habitatōe here
mū elegisset. Emollit enim homo vi
ctu amictu et habitatōne delicatis.
Sicut epulo in homo epulabat ꝛ ve
stiebatur bysso. ideo damnatus est.
Tercio in prudentia cōtra ignoran
tiam. Dico vobis. plus ꝙ ꝓphetam.
quia a cristo sanctificatus in vtero.
quia martir doctor ꝛ virgo. qr xpm
futurū et pteritū ac pſentem nouit
et digito monstrauit. Quarto in
iusticia contra auariciam ꝛ appetitū
alienorum. Unde Luce. j. Pater eius
ait. Johannem cornu salutis ad pre
parandū homines in sanctitate ꝛ iu
stitia coram xpo. et tu ꝓpheta ꝛc. Et
Malach. iij. verba patris ad filiū fie
ponūtur. Ecce ego mitto angelum
meū et pparabit viā ante faciē meā
et statim veniet ad templū sanctum
suū dominator quē vos queritis an
gelus testamēti quē vos vultis. An
gelus dr ex officio nō ex natura.

Dominica quarta Ser
mo quartus.

Drigite viā dñi. Ysa. xl. et
Joh. j. Tria principalit
in euāgelio declarabunē.
primo ꝙlis fuerit ad Jo
hannem missio. Secundo qualis debe
at fieri p nos vie dñi directio. tercō
quid effecerit Johes in aqua bapti
sando vt in fine euāgelij partim tā
gitur. A Quantū ad primū q
ritur. cur iudei potius Johem credi
derunt xpm ꝙ xpm ipm. Hoc enim
euangeliū post xpi baptismū factū
fuit. Rñ. Crisō. triplici de causa. Pri
mo propter habitus asperitatem.
Nam vestem de pilis camelorū por
tabat et zonā pelliceam. Cristus au
tem vestes communes portabat.

Secõ ꝓpter victus parcitatẽ in locustis et ostriũ peccatorũ vitabat. Xp̃us autẽ cum peccatoribꝫ mãducabat panẽ et vinũ bibebat. Tercõ ꝓpter generis nobilitatẽ. qz Johãnes filius fũmi sacerdotis fuit. Christus vero de matre paupcula de galilea terra viliori ceteris partibꝫ de nazareth ciuitate parua et de patre fabro vt putabatur natus fuit.

Miserunt iudei. ꝛc. Nec ambasiata fuit plurimum solennis septẽplici de causa. Prio quia Jerosolimite eam fecerunt. Erat autẽ irlm in regno capitalis ciuitas. et ibi studiũ generale sacre scripture. et cultus dei excellẽtissimus. Secũdo quia iudei. i. de tribu iuda fecerũt q̃ erat tribus potẽtior et nobilior ac ditior eo ꝙ reges de eis habebanẽ et duces. Tercio qz nũcij fuerũt de phariseis. i. diuisis. qui religiosiores erãt ceteris. vñ postea dicitur. et q̃ missi fuerant ex phariseis fuerũt etiã potentes. Quarto quia nũcij fuerũt nõ solum phariseí. sed etiã ministri templi et dei et sapiẽtiores sacerdotes ꝛ leuite. Quinto quia negociũ fuit arduum scz de xp̃o. Quereꝛtur ergo cur potius iã mittunt ꝙ prius. Rñ. quia doctores Jerosolimis in studio viderunt completũ tẽpus vel de ꝓximo complendũ. Geñ. xlix. Nõ auferetur sceptrũ de iuda et dux de femore eius donec veniat qui mittẽdus est et ipe erit expectatio gentium. Idem etiã Dañ. ix. de ebdomadibus Et qz iohes famosissimꝰ fuerat a natiuitate vt Lu. i. et Matẽ. i. patz. Et de xp̃o Ezech. xxxiij. dicit. Effundã supꝛos aquam mũdam. Xp̃us vero omunẽ vitam ducebat. ideo dubitabant an Johãnes esset xp̃us. Varij etiã tunc homines varie de Johãne iudicabant. qz Quidã intuẽtes sanctitatem vite putabãt xp̃m. Alij ꝛe remũ intuentes helyã estimabãt et ꝓpter victũ ꝛ vestitũ. Alij baptismũ ponderãtes dixerũt helyseũ q̃ in iordane iussu mũdauit naaman. Sexto quia ille ad quẽ mittiẽ maximus fuit. ¶ Septio qz i tãta reuerẽtia eum habuerũt vt sibi de se testificanti omitterẽt dicẽtes. tu qs es. mens eoꝛ fuit querere. an christus esset. Ad quã mentẽ Johãnes diuinitus inspiratus respõdit. ꝙ nõ esset xp̃us nec helyas nec ꝓpheta ꝛc. Sed cur de istis tribꝫ solũ querũt. Rñ. de xp̃o venturo qz plures ꝓphetias habuerunt. De Helya. qz Malachie vlti. Ecce ego mitto vobis helyam ꝓphetam supple ante scm aduentũ. De ꝓpheta scz magno. quia Deut. xviij Moyses ait. Prophetã suscitabit deus de fratribꝫ vestris ipm tanq̃ me audietis. Sed scm ꝛ terciũ iudei male intellexerũt. quia helyas pibit secundũ non primũ aduentũ in ꝓpria ꝑsona. Prophetã aũt supple magnũ vm glo. intellexerunt helyseum sed erꝛabant quia xp̃us met fuit de quo dictũ fuit. ꝓphetam suscitabit. ꝛc. Sed cur Johanne potius putabant helyã vel helizeũ. Rñ. helyã putabãt qz Johannes iusticiã defendit vsq̃ ad mortẽ sicut helyas qui p Jezabel q̃rebatur ad mortẽ. iij. Regũ. xix. et qz prudentiam habuit in ꝓphetãdo xp̃m. et quia nouus modus baptizãdi allutebat. vnde. iij. Regũ. ij. helyas diuisit aquas iordanis. Helyzeũ putabant. quia naaman p eius iussũ in iordane sanatus fuit et alia magna fecit duplicem spiritum helye habuit et similia. Dubitatur cum cristus dixerit de Johãne. Mathei. xj. Si vultis scire ipe est helyas ille

modo negat·quomodo vere dixerūt
&c ·in helya tria ficut in qualibet re
ſm Dyonſiū fuerunt·ſubſtātia vir
tus et opatio·In ſubſtantia non fu
it helyas·ſed in virtute et operatio
ne vt prius patuit. ℭ Dubita
tur cur ſe negat pphetam·cum pa
ter Johannis Zacharias dixerit·et
tu puer pphета·&c·q pphета capi
tur ibi pro chriſto et per excellentiā
Fuit tamen Johānes plus q̄ pphe
ta·quia pphetauit in vtero· in vita·
et poſt vitam in limbo·Et in Joha
ne ſpiritus·ideſt virtus triplex fuit·
ſimplex in helya· quia viuus ſolum
miracula fecit· In Helizeo duplex·
quia in vita mira fecit et mortuꝰ cū
ad tactū eius mortuū reſuſcitauit·
Sed in Johāne triplex vt iā dictū
eſt·nā añ natiuitatē ⁊ mortuꝰ mira
fecit· F Quis es tu vt reſponſū
demus ⁊c̄· Prius enī ſolū negatiue
reſpondit ꝫ affirmatiuā postūt·Ego
vox·nota eius humilitatē magnā·
poterat dicere vere· Ego ſum filius
ſūmi pontificis·p̄curſor eterni regis
lucifer ſolē p̄uenīēs·pphета altiſſimi
ſimis pphetarū et alia· ꝫ fideliſſime
et humilime ſolū de ſe fateē qđ ha
bet opationē ad verbum·Ego vox·
Voci ſe opat triplici de cauſa·Prio
quia verbū eſt in corde ⁊ manifeſta
tur p voce dicentis et audientis·Sic
xp̄us quia eſt verbū in ſinu p̄ris ibi
manens·et tamē p vocem nr̄is cordi
bus manifeſtaē ⁊ ibi manet voce ī
ſeunte·i·Johe iam mortuo·Secūdo
quia vox ꝺiuncta eſt v̄bo· et Johes
ſimilimus fuit xp̄o·quia xp̄us ſpon
ſus·ille pānimphus ſeu amicus ſpō
ſi·xp̄us ſol·Johānes lucifer·xp̄us
ig̃nis·iohes facula·Tercio·quia ſi
cut vox p̄cedit verbū·ita oceptio na
tiuitas p̄dicatio baptiſmus et mors
Johis fuerunt p̄paratio ad xp̄i ad
uentū· G Clamantis·Tribus
de cauſis quis clamat·vicz quādo lo
quimur longe poſitis vel ſurdis· vel
quando loquimur ex ſerio ſeu zelo·
Sic Johes et p̄dicatores et diſcreti
correctores triplici de cauſa habent
clamare peccatoribꝰ·i·ferueēter loq̄
Primo quia lōge ſūt a deo poſiti·pā
Longe a peccatoribꝰ ſalus· Secūdo
quia ſurdi·Eſt aūt anima ſurda que
nō audit·Audit enim quādo intelli
git verbum virtutis·aut quādo intel
lecta approbat et diligit·aut quādo
intellecta ope perficit·Sed peccator
eſt ſurdꝰ qui nullū iſtorꝝ facit·Ter
cio clamāt irati ſeu zelātes·Sūt aūt
in peccatore tria·natura ⁊pena qui
bus compati debemus·et culpa quā
odire debemus·p̄s· Vidi p̄uaricato
res et tabeſcebam· D In deſer
to· vt immaculatus maneret a pec
cato·vt aptior eſſet diuino tēplato
et pfectius abdicaret mūdo·Dijs de
cauſis frequentiam hominū fugere
debemus·Quomodo et que clamaue
rit vide Luc̄·iij·Vbi docet phariſeos
publicanos et milites· Eius aūt the
ma fuit·Penitentiam agite appro
pinquauit enim regnum celorum·Matthei·iij·Dirigite viaz
domini· Ad hoc enim veni vt xp̄m
annunciē vobis ⁊vt vos p̄paretis
Quid ergo baptiſas· ⁊c̄· per quod
oſtendiē eorum ſuperbia· Nam fines
mandati excedebāt corrigētes quē
venerari debebāt· Exacerbati enim
fuerunt viſa turba currente poſt Jo
hannem et intuita eorū religioſitate
falſa ac potentia ·Simile legīē de
ſancto equicio qui a ſolo deo miſſus
predicabat· Primo dialo·Grego·
Ego baptizo·nō miremini· q̄ in
ſola aq̄ lauo ne inſolitū ſit criſticolis p
xp̄m baptizari q̄ baptizabit ī ſpū et

igne caritatis gratiam conferendo

¶ Medius aũt vñm stetit. Ille fm Tho. multiplicit expomitur Primo de xpi diuinitate q̃ vbiq; exi
1 2 stens etiã inter iudeos fuit. Secundo de verbi increati illuminatõe. Sicut enim cor est in medio animalium cõ
muniter. sic intellectus in medio ani
me inter memoriam et voluntatem. Stat ergo xp̃us in medio. q; nullus intellectus quamcũq; veritatẽ p̃t in
telligere sine sapientie increate illu
stratione. vt oñdit Aug. li. de mgro
3 Tercio in medio in conuersatõe. quia xp̃us ita familiariter et omũiter se habuit inter oñs hoies vt in victu vestitu et potu nõ austerus esset. id circo vt oñes attraheret et vt qui libet audacia eũ accedendi haberet fm Tho. Cũ ergo nõ sit mutatus in deterius. p eum hodie fidem et ac
cessum fm Aplm habeamus. Ipe est qui post. tẽ. ad p̃dicandũ bapti sandũ et moriendũ. Cui ante me fa
ctus est fm humanitatẽ sua pfectã q; Johe habente sex menses in vte
ro adhuc nõ vtebat rõe. nec vir fu it ꝙ xp̃us in sexto mense p̃fato con
ceptus pfectus vir fuit vsu ratõis fm illud Jer. xxxj. Nouũ faciet dñs sup terrã. mulier circũdabit virũ.

K Cuius ego nõ sum. q̃si diceret. Non me p̃cellit sicut homo hominẽ in dignitate officij. nõ sicut angelus hominẽ in natura. ꝙ quodãmodo in infinitũ. quia nõ sum ei dignus mini mũ officiũ p̃bere. Infimitũ enim est sotulares deponere i. est sandalia q̃ verisimiliẽ xp̃us habuit. Vbi Tho. Felix baptista immemor q; fuit san ctificatus in vtero. annunciatus ab archãgelo. repletꝰ spũ sancto. mes
sias reputatus a populo. nihil se re
putat in opatõe ad verbũ. Sic abra

hãm ad dñm loquens. Gen. xviij. di cit. Loquar ad dñm cum cinis sim et
pulvis. Sic Job. xlij. Auditu auris audiui te. et iterũ oculus meꝰ vidit te. idcirco ipe me reprehendo et ago
penitentiã in fauilla et cinẽ. Sic Isa. xl. postq̃ vidit gloriam dei clamat Omnes gentes q̃si non sint sic sunt
coram eo. et q̃si nihilũ reputate sũt ei et mane. ¶ Quo ad scdm pn
cipale notandũ q; Johes nos iubet ad aduentũ xp̃i viz in mente p̃para
re. Ad honestã aũt p̃parationẽ ma gne plone quinq; exigunt vie dire
ctio hospicij p̃paratio epularũ. ordi natio. vestiũ bonarum assumptio. et
fui ad receptũ humilis et leta appli
4 catio. Primũ docet Joh. et Isa. xl. dicentes. Vox clamantis in deserto parate viã dñi. Omnis vallis exalta
bitur. et omnis mõs et collis humili abit. et erũt praua in directa et aspe
ra in vias planas. Vbi notandũ q; quatuor vicia ab aduentu dei in nos nos impediũt. Primũ est vallis diffi
dentie et desperatõis p quam cayn deo viã p̃clusit et iudas. Otra q̃ opor
tet spem in xp̃m erigere q̃ ꝑ peꝯ pec
catores venit. ibi. Omnis vallis exal. Scdm ecõuersõ est superbia et p̃sum
ptio p que lucifer et eua ceciderunt otra q̃ oportet humiliare diuites et
paupes ibi. Omnis mõs. tẽ. Exẽplũ tã de p̃mo q̃ de scdo habemꝰ in na
turalibꝫ et etiã in moralibꝫ. Nã in na turalibus quidã accipitres p̃dãtur
solum in alto. alij solũ in terra. ꝙ co
lumba naturalitẽ illud sciens. p̃donẽ primum si videt in alto ad yma de
scendit. et si videt secundum ad alta conscendit. Sic et quando demon tẽ
ptat de superbia ad humilitatem est currendũ. sed q̃n de timore et despe
ratione tunc ad spem curzendũ est.

Quatuor vicia impe diunt aduentũ dei nob. 4.

2

Exemplū in vitaspatrū. Demon patri cuidā dixit. In nullo te vincē valeo. cū te de supbia tempto tu te āmichilas. cū vero te in hūilitate peccatorū tuorū ad desperationē inclmotibi spem in dño erigis. ꝛc. Terciuz est finistra in opibo mtētio et curua in aliud ꝙ in deū. quo otra Colk. iij. Oīa q facitis inꝛbo aut ope oīa in noīe dñi facite. ibi. Erūt praua in directa. Quartum est accidie tepor. otra quē si de via lapides supbie quidurant deuotionē pficimus nec lutum luxurie admittimus nec spinas sollicitudis et auaricie. tūc erūt aspera in vias planas. M Secūdo debemus hospiciū pparare qđ est cornīm. qđ floribo castitatis oꝛniferū facere tenemur. In ꝛ hospicio tres sunt celle. memoria intelligētia ꝛ wlūtas. et pri primū. filio scđm. et tercium spūi sancto qđāmodo appropriare festimem9. In camera memorie pr habitat p memoriā. ps. Memor fui dei ꝛ dele. ꝛc. Pri memorem tria sez beneficia ad regtiandū. pcā ad dolendū. ꝛ mortē ad puidendū. Deut°. xxxij. Vtinā saperēt. i deest cū dulcore beneficia recolerēt. et intelligerent sez peccata et nouiss. puiderent q ad mortē. In camera intellectus habitat filius p fidē et sapientiam. Epte. iij. Habitare xpm p fidem in cordibus vris. Vbi nō debemus ponere sapientiā carnalē. qz mors est fm apm. nec mundanā qz vanitas est. Ecc. j. ß diuinā q ofistit fm aug in ogmtōe dei et fui. In camera wlūtatis sit spūs sanct9 p amorē. Joh xiiij. Si q̄s diligit me sermonē meuz seruabit et pr meus diliget eū ꝛ ad eū vememus et mansionē apud eum faciemus. vbi tollenda est discordia et turbatio. N Est autez triplex turbatio. Prima otra pcā ps. Telauī sup iniquos pacē pcoꝝ videns. et hec semp est habenda. Secda est in pmis motibo vel eis ppinq̄s ire sez. ꝛ otra tales pugnādū est. Vero. Nui nulla animi pturbatōne moueē. aut deus est aut lapis. Tercia phibita. j. Joh. iij. Omnis q̄ odit fratrē suū homicida est. O Tercio debem9 cibū pparare triplicē. Primo materialē in paupum osolatōe. Mat. xxv Esuriui et de mi. mā. Secdo spūalem in nri iustificatione Joh. iiij. Meus cibo est vt facia voluntatē eius q̄ mi fit me. Astū cibū q̄rit xpus ostiatim Apoc. iij. Ego sto ad ostiū et pulso. si q̄s mihi ape. introibo et cena. cū illo. Tres ibi ptes ponēs. otritionē ofessionē. satisfactionē. et xpus ponet remissionē culpe. infusionem gre et collationē glorie. Tercio celestē in dei laudatōne. pū. Imola deo sacrificiū laudis. ꝛc. P Quarto debemus assumē vestes albas castitatis Apoc. iij. Ambulabūt mecū in albis ꝛc. Rubeas. xpo opatiendo. de quo Ysa. lx. Quare rubrū est vestimentū tuū. Et deauratas. caritatis intense ps. Astitit re. a dex. e. in vesti. deau. Quinto debemus nos p actualē deuotiōez hūiliter et ofidenter p eukaristie pntiā eidē diugere. Joh. vj. Si q̄s mā. ex hoc pane viuet meternū. Quo ad. iij. pncipale euāgelista nomiat locū vbi Johes baptizabat ibi. hec facta sunt. ꝛc. Vbi queritur quid Johis baptismus effecerit. q̄liter p verba datus fuit. ꝛc. que vide in. iij. dist. j.

In vigilia natiuitatis dñi Sermo quintus.

Qvm esset desponsata .xc. Mat. j. In hoc euāgelio tria describunē. Prio matris et virginis conditio. Secō Joseph laus et pturbatio ibi Joseph autē vir. Tercio eiusdem diuina ꝺsolatio ibi. Hec autē eo cogi. 1

Nuo ad primū tria sūt notanda. Primo festi immimētis sanctitas. Secūdo hystorie ad hūc euāgelium integritas. Tercio expositōnis ſralis veritas. Nuo ad primū nota ꝙ festū cuius agimus vigiliā est maximū. tū quia dei incarnatio. quā quia vnica die annūciatōis modicuz venerari potuimus. iā late honoranda porrigiē. tū qz beatissime vginis et matris ꝓpetua laudaē vginitas. Tum etiā qz sacerdoti occidiē trina celebratio. ad quarū vnā alias vix quis sufficiēs repiē. Ideo etiā triplicie tm festū pvigiliā solennissimā puenim⁹. vicz ꝙ in laudibꝫ matutinalibus vigiliā inchoamus. in memoriā ꝙ nemo ḡtes et laudes sufficienter referze pt ꝙ incarnato vbo. tm memoriā ꝙ angeli ꝙ laudem ymmgſia i excelsis hāc natiuitatē annūciauerūt. Secūdo in speciali hoc ptz in pnūciatōe solēni in loco capituli vbi pm in multis religiosis locis hodie sepsteznūt religiosi grates referendo. Tercio hoc patz in solēni per totū diē officio huiꝰ vigilie. B

Est aūt hystoria talis. Nam beatissima virgo añ natiuitatē sanctificata fuit in mris vtero. nata vero post ablactationē post triennīū sue natiuitatis venit in templū. et ꝟm ꝓbabilem hystoriā quā beatus Jero. trāstulit diu laborauit in hijs q̄ ad ornatū templi ptinebāt vsqꝫ ad. xiiij. annū tali modo. Vt idē Jero. refert in epla ad cromaciū et helyodorū. a mane vsqꝫ ad tercia oronī vacabat. a tercia vsqꝫ ad nonā horā diei laborī manuū insistebat. Deinde ab angelo cibū materialē recepit. et pciuz sibi debitū a tēplo paupibꝫ debit. et sic postremo in vita otēplatiua finē diei debit. Post hoc circa .xv. ānum Joseph despōsata est. sed qz Maria de nazareth fuit et Joseph de ptibꝫ bethleemiticis. nō statim virgini cohabitauit. ꝫ cuz ad ꝛs se disponeret et vgo de tēplo in nazareth ad ꝓpria rediret ingressus ē angelus ad mariam absente adhuc Joseph. Et tūc cepit vgo. Et statim mōtana ascēdit et Elizabeth salutauit. et cum ea fuit ad tres mēses. Post quos cū redisset nazareth. accidit quod hodie euāgeliū dicit. Cum esset despōsata

E Cur matrimonio iungiē. Rō. ꝟm Ambro. et alios Primo vt finis esset veteris testamēti. cuius pfectionem habuit in fecūditate. et initiuz noui testamēti pvirginitatis excellentiā. Secō vt aptius p virū puideretur matri tenere puero. Tercō vt dyabolo misteriū xpi natiuitatis celareē. quia put dicit Tho. sup. iij. di. xxx. licet dyabolus naturaliē potuerit sciuisse vginitatis decus tñ ꝑpeditus fuit ne id videret et mariti psentia oculos demonis clausit. Si enī xpm cognouissent nunq̄ dñm glorie crucifixissent. j. Cor. ij. Quarto ne virgo sine marito in infamiā corruptele incideret. Quinto ne xpus tanq̄ de adultera iā adultus refutaretur. D Dñs Albertus li. de laudeate vginis sup missus est. xiiij. vtilitates huius desponsatōis seu matrimonij assignat dicēs ꝙ fuit vtilis ad multa. Primo vt matrimoniū bonū ostendaē. Secō vt dña ommū bonorum mater bono vicz desponsatōis

Cur matrimonio iungit[ur]

nullo modo ꝑuarēt. Terciovt hostis fallerēt. Quartovt testis castitatis eius haberēt. Quinto vt origo dñe describat. qz non cōsueuit scriptura dñas genealogizare. Sexto vt ab infamia reseruarēt. Septimo vt penā postea caueret qz vicz adultere mortē pumebanē. Octauo vt a xpō pse cutio tollerēt. q̄vicz tangꝫ extra matrimoniū natus refutarēt. Nono vt filius Ihesus ꝓcuraretur. Decimo vt dñe seruirēt. Vndecimo vt spirituale matrimoniū imuerēt. q̄ castꝰ cū casta otrahere ꝑt. vel idē post cō tractū seruare. Duodecimo vt parē tes spūales et matrimoniū spūale fi gnificarēt quo vicz xpus cū anima caste oiungit̄. Tredecimo vt humilitas v̄gimitati oiungerēt. qz fabro virgo nobilis copulari nō erubuit. et sic mater dei etiā vxor fabri fieret Quartodecimo vt xpi humilitas et caritas ostēderēt q̄ voluit potius fabri filius estimari ꝙꝫ matrē infamari. ℰ Mater Ihesu. Hoc ꝓuilegium ꝑm Alber. sup missus est. idest dei mater nomē est sup oia beate v̄gimis noia. vicz ꝙ eundē filiū quem pater oipotentissimus ab eterno genuit hunc generaret v̄go ex tpe. q̄ vnitissima effecta est deo et puritatem adepta ꝑm Anſ. q̄ maior sub deo neqt cogitari. Sed quō virū ducere potuit cū v̄go manere ꝓposuerit a iuuētute. Rñ. Tho. in. iiij. di. xxx. et alij ꝙ dupliciter certificata fuit de puritate nō ꝓtenda. primo a diuino instinctu. scdo ex reuelatōe q̄ ognouit Ioseph eiusdem esse ꝓpositi. ideo in matrimoniū osensit velut pfectissima ꝑmiceria castoꝝ. Anteꝙ ueniret supple. Virgo enī ista virginitatē nō solū seruare ꝓposuit. sed qđ optimū est uouit solennibus nuptijs. Mos enī fuit sanctus olim. otracto matrimonio nō statim oiungi matrimonialiē publicis nuptijs. sed disponere ꝑus domui et vacare oīōi vt in tbobia patuit. Inuēta est. ꝛc. supple a Ioseph est visa impgnata. ℱ Nota ꝙ Ioseph obstupuit de impgnatōe v̄ginis. vñ Criso. Omnib⁹ argumētis quib⁹ fornicatio mulieris argui solet deficientibus. sola remanebat apud eū suspicio grē dei. Vñ magis credebat castitati eius ꝙꝫ ventri eꝰ. Sz q̄ sunt argumēta male mulieris ꝛbone. Respondēt ꝙ nouē. Primū est ornatus dissolutus. puer. vij. Ecce mulier occurrit ei scz iuueni in ornatu meretricio ꝑparata ad capiēdas animas. Ecōtra. Ecc. xxvj. Sicut sol oriēs in mūdo in altissimis dei. sic mulieris bone speciēs in ornamentū domus eiꝰ. Scdm est vultus imuerecūdus. Ecci. xxv. Nequicia mulieris immutat faciē eius. Ecōtra. xxvj. Gratia sup ḡtiam mulier sancta ꝛ pudorata. Tercū est sermo garrulus. Vñ puer. vbi priꝰ statim addit̄. Garrula. Cōtra hec de bona dr puer. vl. Os suū aperuit sapiētie et lex clementie in lingua eius. Quartū est spūs iracundus puer. xxv. Melius est sedere in angulo domatis ꝙꝫ cū muliere litigiosa in domo ouiuj. Eccl. xxv. nō est ira sup irā mulieris. Econt̄ pū. xviij. Qui inuenit mulierē bonā mansuetā inuenit bonū. Quintū est potus vinosus. Ecc. xxvj. Mulier ebriosa ira magna et otumelia et turpitudo illius nō tegēt. Ecōtra puer. xviij. Qui inuenit mulierē bonā. ꝛc. additur vbi prius habebit iocunditatem a dño. Sextū est ociosa manus. Vñ pū. vlt. de bona dr otra ociosas Quefuit lanā et limū et opata est ofilio manū

fuarū. Manus suas misit ad fortia et digiti eius apprehenderunt. Septimū est gressus vagus. vñ puer. v. Pedes eius meretricis scz descendunt in infernū et ad infectos gressus eius. et sequiē. Vagē fuit gressus eiꝰ et muestigabiles. ecōtra ibidē. xxvj. Colūne auree sup bases argēteas et pedes firmi sup plantas stabilis mulieris. Octauū est immisericors animꝰ. Vñ puer. vlti. de de bona dr. Manū suā aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperē. Nonū est animꝰ indeuotus. puer. vlti. Fallax gratia et vana est pulchritudo mulier timens deū ipa laudabit. Primo ꝙ dic malas mulierū oditōes. scdo bonas. tercio ꝙ maria scdas habuit. Ideo Ioseph indignū se putās talis diuigis voluit cē. Aliꝙ ꝙuenirēt. i. diē nuptiarū haberēt. qz ofuetudo fuit pꝰ desponsationē ad tpus diē nuptiarū differre. Nota sup illo Mat. vbi thema. Et nō ognouit eam. supple Ioseph donec pepit filiū suū ꝑm glo. ad ītam. nō potuit eā videre corpaliter in facie ꝓpter splendorē de ipa rutilantē ꝙ euacuato utero videre potuit. Exemplū de Moyse Exo. xxiiij. et. ij. Cor. iij. ¶ Nuo ad scdam ptez. Ioseph aūt. Nota ꝙ Ioseph quinq; habuit pfectōes q̄ de eo hic notanē merito viro cuilibet adoptādas. Primo fuit iustꝰ. Scdo humilis et ad deū timoratus ibi. nollet eam tradere. nā ꝑm Origeñ. et ꝑm glo. vbi thema. adulteriū nec suspicatus est. ꝙ vgmē didicit sanctissimam in vna pte. imo nec faciē eius corpalez videre potuit ante xpi natiuitatem. eo ꝙ ex virginis facie ficut de facie moysi quidā splēdor deuotus exiuit. Ex alia pte vidit eā grauidam. ideo se maritū tāte virginis indignū reputauit. et nō ꝓposuit sed cogitauit anxius eā occulte dimittē diuine puidentie eā omittēdo. Simile fecē Petrus humiliter post capturā pisciuz insolitā xp̄m a se ꝓpellēdo. Exi inqt a me qz homo peccator sū. Luce. v. Tercio discretꝰ fuit Ioseph. qz deliberauit. cogitauit inquit nō scz festinādo. Quarto de bona parentela fuit ibi. Ioseph fili dauid. Quinto licitū opus exercuit qz faber scz lignarius vt habeē Matē. xiij. Vnum tñ omnib hic dignissimū ꝓponitur. viez vir eius scz marie. Nā maxime dignitatis est verā uxorē mariā habere. xp̄m velut pater filiū die nocteq; in gremio nutrire ⁊ vtrisq; familiarissimus esse. Ex quo patet ꝙ matrimonio iūcti tāto fuē meliores ānto magis casti. Item ꝙ inter virgines ꝓt esse matrimoniū verū. Nollet eā traducere. i. sibi sicut maritus in domo cohabitare. ¶ Nuo ad terciā ptem. Nec aūt eo cogitāte. Nota ꝙ maria verisimilitē tristis fuit dilectū in deo videndo turbatū. Reuelare tñ secretū nō debuit. qz in ꝓximo erat vt angelꝰ misteriū aperiret. Sed quis fuit angelus apparens. xº. ꝑm Aug. Gabriel q̄ virginem dirigebat. Scz cur in sōmis tāto viro apparet et nō extra sicut pastoribꝫ. Rñ. ꝑmo ad ostendendū eiꝰ purā capacitatē ad diuina. nā illud quod oportuit fieri grossum ad exē pastoribꝫ nō neēe fuit vt isti purissimo ioseph fieret ñ in sōmis. vbi tāte actiuitatis fuit ad intelligendū diuina misteria sicut alij in vigilia. Ad hanc aūt pfectionē coopabaē castitas. quia sicut ad luxuriā anima maxime corpi immergitē. ita p castitatē ꝑm Auerroim ad diuina ⁊ sciētifica

maxime qs habilitaf. Scdo in exē plum qp p somnia etiā interdū deuo tis salubria inspiranē licz ibi summa cautela opus sit. Et nota qp Joseph valde fuit ysolatꝰ. hic qz pr̄ adopti uus dei. maritus verus tāte v̄ginis et ambox custos esse debuit. Sal uū faciet populū suū a peccatis eox. In hꝭ v̄bo manifeste intelligere po tuit qp sceptus in utero fuit deꝰ qui solus p̄t dimittere peccata.

In die natiuitatis dñi Sermo sextus

Exijt edictū a cesare. tē. Luce. ij. Dño g̃te intuēda huius sacratissime festiui tatis hystoria xp̄i natiui tatis tria p̄ncipaliter sūt notanda. Primo eā antecedentia. Scdo ocomi tātia. et tercio sequētia. A Nuo ad primū dic̄ euangelista. Exijt edi ctum tē. Vbi notat Alber. qp cesar augustus p̄mus monarcha rōnox fuit pacatissime regens mundū ad duodecim ānos circa xp̄i natiuitatē et octauianus vocabaf p̄us. ꝯ quia auxit rēpublicam Augustus est di ctus. Cuiꝰ tpe xp̄us nasci voluit. tū qz monarcha simpliciter est vniuersi tū quia pacē semp habere voluit q mox natus angelos iussit canere. et in terra pax hominib bone volunta tis. qui discipulis mādauit domū in trātes dicere pax huic domui. q in cena pacē discipulis reliqt et in re surrectōe crebro eosdē p pacis ado ptionē salutauit. tū etiā quia auctor solus ē ommū bonox. Ab isto exijt edictū vt describerēf vniuersus orbis. Voluit enī scire quot terre qt ciui tates in terris quot ville et qt homi nes in eis essent et a quolibet homi ne habere vt ad capitalē siue natiui tatis locū se transferret et daret de narium valentē decē vsuales obulos.

B Sed cur sic voluit augustus Rñ. ꝑm Alber. sup Lu. j. vt p denari os istos militibꝫ pacē tuētibꝫ vbiqꝫ puideret sufficiēter ꝑm suū statum. Scdo vt p numerū hominū sciri pos set et denariox q̃ntū quilibet subdi tus dare deberet ne forte p̄nceps si ne causa grauaret ꝑplm. Tercō vt q̃sqꝫ rediēs ad natale solū si iniuste tpalia pdidisset auditus per iudices sua recuperaret. Quarto vt in obedi tia maiori populi viuerent p omni pace. Vñ bene moueri potuit. nō sic dauid ex superbia. j. paralipo. xxj. Nec descriptio sup̄le tpe isto p̄ma. i. pri mo facta est a p̄side cyrino syrie. p̄ mo qz tercia p̄missionis otimeē in sy rie regno. ideo tangꝫ in medio meo auit. Scdo qz antiqtus syri erāt po tētiores et monarche. qz alexandrū habuit p̄us syria. ideo cū isti darent cenficapitē alij minus repugnabāt. Et ibāt tē. vt profiterenē qz denariū sup caput ponebant et se imperatori subditos p̄mittebāt. C Ascen dit et Joseph tē. Vbi p̄mo nota la borem v̄ginis impḡnate et Joseph Nam nazareth vñ exiuerūt vsqꝫ in iherm sunt. xxxv. miliaria semp ascē dendo ideo dr. ascendit. Deinde in de cliuo mōtis a iherm scz̄ vsus meridiē est bethleem sita distās a iherm per q̃nqꝫ miliaria. Circa ista dic̄ Crisoꝰ. Quicūqꝫ paup est accipiat ysolatio nem. Joseph et maria mater dñi nō habebāt seruulū nec ancillā. de ga lilea de nazareth soli venūt. nō ha bebāt iumentū p̄ter sūt dñi et famuli Et Ambro. Infātis audis vagitus nō audis touis dominū agnoscētis.

mugitus. Agnouit eni bos possessorē suū et asinus p̄sepe dn̄i sui. Sz illa videnē otraria ibi animalia fuisse et nō fuisse. Rn̄ q nō sunt otraria qz potuit Joseph nullū anīal habere et tamen circa p̄sepe alterius bos et asinus esse potuit. vñ Abacuk iij fm trāslationē lxx quā sequitur officiū. Dñe audiui auditū tuū et timui. ꝯsideraui opa tua et expaui in medio duū animaliū. Item stat qz Maria asello insederit et Joseph nō et sic nō habuerūt ambo iumentū. i. nec ad equitandū nec ad vehendū nec alio mō vehiculū licet bouem fortasse sed ad vendendum p puerperio. D Sz queriē nū quid maria impgnatōe grauabaē. Rn̄det Alber. sup. missus est. q nō. tū qz fm Aug. se portantē portauit. tū quia in hac pte ibi eue maledicti onē euadere debuit dei mr̄ vicz erūnas non habere q̄s alie impgnate habent. tū etiam qz maxima pfectio virginis fuit deū ocepisse et materiam āministrasse. pfectio eni nature nō grauat. tū qz innocentie status innocētissime virgini dari debuit. nā in padiso mlieres gnate nō fuissent impgnate p erūnas. tum etiā quia fūme dilexit fetū. Amor eni nō laborat. Verūtamē sciendū q beata virgo fessa dine grauabaē sicut r xps qz vgo tenerima fuit et lōga pditatio quēlibet naturaliter fessum facit. Eo q esset de domo et familia dauid. ex q apparet obediētia et humilitas Joseph et marie. que cū essent de genere regio et libere psone gpter xpm tñ obedierunt. Nota quō Joseph cū maria velut pegrini hospiciū querūt et nō nisi circa pauprimos repiunē. Cū maria despōsata sibi vxore. In quo iterū apparet maxima dignitas Joseph. q̄ veram ꝯ castissimā habuit vxorem. cui fm Aug. tāto iūgebaē vicinius q̄nto castius. E Scda pars principalis de ꝯcomitātibo xpi natiuitatē.

Et pepit filiū suū p̄mogenitū. i. fm Bedā vnigenitū. Primogenitū eni. scz post quē nullus et ante quez nullus ouertit cum vnigenito ꝯ fm Bern. p̄mogenitū. Nam sicut deus pater habet duplices filios. ita et ei9 vgo maria. Primo habet naturalez filium vnicū ab eterno. scz filium in diuinitate. Scdo habet multos filios adoptōnis. nā Jobis. i. Quotq̄t receperūt eū dedit eis ptātem filios dei fieri vt hodie legit in tercio euāgelio. Sic maria p̄mo habet vnicuz naturalē filiū. eundem quē naturaliter p̄ deus genuit ab eno. et hunc vgo hodie genuit letissime sine dolore. Scdo habet filios scdo genitos q̄s sub cruce fm Bern. genuit maximo cū dolore. Impleti sunt dies. i. tres ptes anni scz nouem menses. qz in vnali tpe ocept9 hyemali asperitate nasci voluit. Et pepit. non dicit parturijt. qz illud fit cū dolore. quā parturitiōez nos generātes sub cruce postea maria habuit. Ysā. vl. Anteq̄ parturiret pepit filiū. eterni patris. suū carne. primogenitū qz nos scdo geniti. Et reclinauit. tē. qz primo inclinauit vgo sua hūilitate dei filiū de celo in eius vterū. et iam secūdo reclinat de vtero in p̄sepium Peperit inq̄. Sed quō pepit prout habeē in li. de vita xpi p Ludolfum. Tum in bethleem venissent qz pauperes erāt hospiciū habuere nō potuerūt gpter ꝯuentū multoz. nam primo ciuitatē bethleem ingressi repulsam habuerunt. vel scdm Criso. pauptas eoz timida non audebat

Quō pepit

Considerāe dēō quō dēō natus fuit hō ad dēm. Audiē natū suū sup bay. q̄ereb̄ gñe et alij stulti vñ quis de deo
1° q nūq̄ ecc̄ audiu vtā q dicūē nō possit ps vē tu ee absurdum
2° q nūq̄ ecc̄ sanctoz et vacabundus p̄b̄ dñūb̄ nouit p̄ter me
3° q ecc̄ nimis sapiēs ut nēo possit ee tantē p̄b̄ · a p̄tinuē magnē ego desci
4° q ecc̄ nūq̄ nouellū q pauper finiam nō ēpet. q̄ haberet · p̄b̄ la magna dñe et laudabilē me
5° q ecc̄ adeo ignotus q nesciret q̄b esset ps hūj. q̄uis eq̄ quē amarebit

p̄mo vē absconditus fuit dē natus et sacrificij et allacrib̄ q̄rebaē et placabilē q nō dicebaē. ps hō natus fuit d
platea. q. nō nō dēbz q̄rē q sim absconditus ecc̄ sacre. i platea latitio q̄uenit me q me q̄rit p̄b̄ ecc̄ued
2° Nūq̄ magna ꝯclusio dñ. p duo petra aqui ꝯque exciti fuit ut q. cuita q̄s aqua abdeti. Dñe venē p
fuit ut datiū alioq. aquis lapidati fuit ut lē. vetē legit nō dñe puer natus. q. d. Nolī me plg tunc
ecc̄ vasti nesas ficut puer.
3° dñe iacuit ī cunis ligatis et fasciis. q. d. nolī plg q̄ri de p̄tē meā ecce vna vgo ligatus me
quidq̄ ut p̄t me vtinere. ſ.

mter diuites accedere ideo ciuitatez
nō intrant. Secūdo infra ciuitatē in 2
fine tamen iuxta vnam portarū sub
rupe que cōcaua erat nō habens de
sup tectū vt hodie cernē nisi rupem
pendentē de mōte quieuerunt vel di
uerterunt. Scdm tñ Bedā diūsoriuz
est spaciū inter duos vicos ex vtro-
qz latere habens murum et ex vtra
qz parte portā vt sit exitus introrun
qz vicū desup cooptum ppter aeris
intemperiē vt possint ibi paupes di-
uertere vel ciues in festis diebz. Ter 3
cio in diuersorio meliora loca alij p̄
occupauerāt. ideo cogūē in loco ar
to stabulum iumentorz intrare. qđ
patet. quia postea dr. melinauit pue
rum in p̄sepio. quia nō erat ei aliꝰ lo
cus in diuersorio. Quarto ex eodem 4
patet q̄ idem stabulū tā artum fuit
vt oporteret eū poni in p̄sepio. Hoc
diuersoriū in via fm Gre. fuit. Cri
stus enim in via nasci voluit vt ostē-
deret se viam virtutū z pegrinū no
biscum. zc. Item nota q̄ xp̄us dñi-
ca die natus fuit noctis medio. Itē
fm reuelatōnes Brigitte sancte vi-
due que pie credi p̄t in ꝓposito. cū
in diuersorij interiora venerunt Jo
seph et maria medio noctis. maria
sciuit se pariturā. Vñ iubet Joseph
lumen afferre et reexire. Deinde al-
bum palliū deposuit et ꝑpulum. vñ
aurei coloris crines eius p scapulas
defluebant. Deinde mater sex pāni
culos expādit quos secū attulerat.
quatuorꝑ corpusculo pueri et duo
pro capite. Deinde flectit genua et
orat. tandem vidit Brigitta hec. in
transparēte vginis corpusculo pu
erum se erigentē. q̄ in ictu oculi na
tus est. sed qualiter et vbi Brigitta
nō vidit nec quō. iacere tamen vidit
puerū sup solem splendidū ante vir
ginem. que eū sic salutauit. bene ve-
neris deus meus dñs meus et filius
meus. Deinde virgo residet et pan
nis inuoluit. Sed q̄libet verbū hic
dicit Alber. sup Lu. cū pondere acci
piendum est. pānis inqt eum inuol
uit. Ex quo patet falsitas libri de in
fantia saluatoris dicētis obstetricē
fuisse ibi. Ipa enim que genuit pan
nis inuoluit. zc. Pānī autē sunt ꝑrie
viles vestes. vñ pānosi vocanē vete
res panni z cōsciss. Et adhuc osten
dunē fascie aspere de semicinctis ve
teribus cōsciss. Talia enim prima
fue nuditatis tegumenta accipe vo
luit. vt nobis pauptatem humilita
tem et asperitatē omendaret. fm il-
lud ij Cor. viij. Scitis gratiam dñi
nostri ihesu xp̄i qui ꝑpter nos egen
factus est cum esset diues. vt vos il
lius inopia diuites essetis. Mat. xj.
Discite a me quia mitis sum z humi
lis corde. Job. j. Ecce qui molli. ve-
sti. do. re. sunt. Vñ dicit Fulgētius Iste
puer vilissimis inuolutus est pannis
Item notandū q̄ puer ꝑriū virgi-
nis valde paup fuit. qz camera fuit
stabulū. familia Joseph fuit et bos
ac aselus. amici visitātes pastorelli
lect virginis terra. cuna xp̄i p̄sepe.
panni pauci z paupculi. et obstetrix
nulla. qz nihil necessaria. Itē nota
q̄ eue maledictōes omnes hodie eua
sit. et oppositā habuit maria. Nam
erumnas in impgnatōe non habuit
sed ostationem de p̄sentia filij dei
tanti hospitis. cōceptus multiplices
non. sed vnicū filiū habuit virgo et
mater. In dolore. non. fz cū maximo
gaudio genuit. sub viri ptāte nō fu
it que angelis est prelata. Ecce ca-
rentiam quatuor malorz mulieribz
priorz. G Item nota q̄ xp̄s
licz infans nihil lingua loqueretur

corpea·tamen hodie multa locutus est nobis ope·eo q verbū est infās vñ Bern̄·sup illo Multipharie multisq; modis olim de⁹ lo·tē·nouissime locutus est nobis in filio·tē·Locut⁹ est nobis hodie inquit Bern̄·quinq; ꝺba Primū consolatōis ·quia sicut hodie relictis diuitibus in ihrm manifestauit se paupib· ita hodie eos consolat̄ qui priuanē tpalibus. Secundo verbū increpationis contra istos qui se iactant·nam xp̄o et matre ac Joseph tacentib· eos laudāt angeli·Tercio verbū exhortatōis. vt pauptatem diligamus·hec enim p̄dicant stabulū p̄sepe et alia·Quarto verbū consilij vt molestia et adū sa p̄eliganē delicijs· Cadent inquit p̄s·a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis·Latere scz sinistro mille in aduersis·qñ decem milia cadūt a dextris dei in ꝓsperis· Hoc patet in oib q̄ xp̄s hodie in se et suis fusti nuit·Aut enī xp̄us erat aut mūdus sed xp̄us nō·ergo mūdus in delicijs quas ꝓsequitur· Quinto verbū erudītionis·vt diuitias respuendo pauptertatē diligam⁹ quā cristus de celo in terrā veniens primū elegit·

Circa tertiū vicz sequētia xp̄i natiuitatē· Nota q xp̄us a pluribꝫ post natiuitatē est adoratus·imo q̄si ab ommib generib rerū mūdi· Nā primo virgo adorauit quem genuit vt canit ecclesia·Secūdo Joseph idē fecit post partum vt p brigittā vt prius dicitur·Tercio vt beat⁹ aug· dicit ibi erant milia miliū angelorꝫ exultantiū· et vt quidā opinanē velut nouo regi homagiū et reuerentiam fecerunt omnes ciues angelici

Quarto pastoribus xp̄i fit reuelatio·primo p angelū vt putat̄ Gabrielem·deinde lumen dei circumfulget eos·deinde consolabanē p verba Annūcio vobis·tē·Deinde multitudo celestis exercitus canit ·gloria in excelsis· et sic pastores venīt adorātes puerulum·Quinto celū in stella p angelū xp̄m innotescit magis illa nocte orantibus·Circulus cōtinens virginem cū puero solem circūdat· vt p sibillam hodie ostēdiē·Augustꝰ aer illuminat̄ in noctis medio ꝛ dei claritas ostendiē circa pastores Aqua hodie fontis fit oleum et vsq; in tyberim rome fluit·terrenū tem plum pacis corruit·vegetabilia in vineis engaddi idest balsamo florēt et fructum afferunt·Inter duo animalia xp̄us ēm ꝓphetam agnoscit· et sic omnis creatura exceptis puerīs hominib hodie deum veneratur·

Dñica infra octauas nātiuita·cristi Sermo vij·

Erant Joseph et maria mater Jhesu mirātes·tē· Luce·ij·Primo describit principaliter Symeonis de ihesu et suis parētibus testificatio· Secundo viduitatis anne pfecta cōuersatio·Tercio parentū ꝛ pueri p fectus et pegrinatio· Quantum ad primū nota·q hoc euangelium ēm hystoriā die purificatōis factum est·In luca originaliter dicitur·Erāt pater eius·tē·scz putatiuus·nam vt Alber·ibi dicit·Nullus nisi sol⁹ deus pater est pater naturalis vel spiritualis cristi·patet quia xp̄m nemo formal spiritualiē in cordibus fideliū nisi de⁹· nec corpaliter nisi deus xp̄m formauit· Sed xp̄s bene potest habere matrem que nō est deus spūalē ꝛ naturalē·De naturali

planū est quia mater est et virgo. De spūali patet Matth. xij. Ecce mater mea et fratres mei. Ex quibꝫ patet ꝙ omnes fideles tantū vnū patrem spūalem habent deum. de quo Malach. j. Nōne vnus est pr̄ omniū nostrū Et Joh. viij. Vnum patrem habemus deum. Patet secūdo ꝙ omnes fideles fratres sūt siue sint diuites siue paupes. Patet tercio ꝙ maxime tenemur nos diligere q: frēs Mirātes super hijs. Sz sup que. Respōdet Origenes ꝙ sup hijs qué angelus nunciabat. ꝙ mvtero matris Johannes exultabat. mutus loquebatur. angeli canebāt. pastores laudabant. stella apparebat. magi currebant. cōiugata ꝙplebatur. scz elizabeth. et talia multa. Notandū hic ꝙ in hoc euāgelio pmittit speculū tripliciū statuū. Primo in matrimonio pfecte viuere volentiū. Joseph et maria. in principio. Secūdo in vidu itate otimere volentium. in anna circa mediū. Tercio puerꝝ optimoꝝ in Jhesu q̄ crescebat. tē. in fine euāgelij. Pro istis qui sunt in matrimonio nota quinqꝫ quē debent habere. Primo ꝙ sint iustificati anteq̄ intrent matrimomū. quia sacramētum magnū est in cristo dico et ecclesia. Eph. v. ibi. Joseph. qui interpretat iustificatus domino. Secūdo instruant natos virtutibꝫ et sciētia. ibi. Maria. q̄ interpretat illuminās Exemplo thobie. j. qui filiū ab infātia docuit deū timere. Tercio orent ante conceptū ante partum et post. vt habeant bonos filios. ibi. Jhesu. i. saluator. quia orōe impetrati meliores fiunt. vt Nicolaus Johānes Aug⁹. Quarto nō solum ꝑ terzems sint curā gerētes ꝑ pueris. sed plus ꝑ amma curēt puerꝝ ꝙ corporum in disciplina et laborātō ne dyabolo nō xpo nutriant. ibi. Mirātes. Ammiratio enim fit cū cura quadā et inuestigatione. Vnde puer. xxiij. Noli subtrahere a puero disciplinā Si enim percusseris eum virga nō morietur. tu virga percuties eum et animā eius de inferno liberabis. Discāt etiā in mrimonio cōstituti hic tria. Primo vt magnā sollicitudinē habeant de filijs quo ad diuina. ibi. mirantes. Ammiratio enī fm plm. j. metha. intensionē cogitationis importat. Secūdo vt de bonis virtvxor nō de malis loquant. ibi. sup hijs. i. bonis. vt in Origenis autoritate dictum est. Tercio vt bona filioꝝ libēter audiant nō mala. ecōuerso mala filioꝝ detestent. ibi. de illo. Quinto pr̄ mr̄ inter seipos sollicitent ne altera ps copule pecet. qđ notat in copula. Joseph et maria. vñ Gen. ij. Faciamus ei adiutoriū simile sibi nō dixit. impeditoriū. Et bñdixit eis Symeō. Sed qua benedictōe. Rñdet Alber. ꝙ p redemptore quē obtulerunt dño in tēplo dei et Symeonis. quia si bely benedixit annā p fenore qđ accomodauit dño. multomagis Symeon qui multo maior fuit bely. scriptura tamē nihil digessit de hoc

B Et dixit ad mariam matrem Prophetat enim quinqꝫ. Primo ruinam multoꝝ. qui nō datam ꝫ receptā occasionē fūpserunt ruine et scādali. positus inquit est. i. immobiliter fundatus. j. Cor. iij. Fundamentū aliud nemo potest ponere preter id quod positū est. Nam ruina maloꝝ cristus esse nō potest. nec causa p se nec p accidēs. nec occasio. quia sic de calice aureo mere balsamū otmēte nihil exire potest nisi balsamū. et de fauo pfecto mellis nihil ñ dulcedo.

sic de xpo qui verbis diseretissimus. psona deuotissimus. gestibo mozige ratissimus. nihil nisi edificatiois ma teriã ministrare poterat. Sz quo ru unt mali. Rñ. q huiꝰ ruine occasio nõ sumẽ a puero xpo. qz puer ille omnes quantũ in se est facit resur gere. nõ enim ꝓpter iustos venit. ꝛ mali sua infidelitate ruũt. Exemplũ Sol solius illuminatõis de se causa est. tñ vbi nõ est lumẽ solis ibi tene bre sũt. ꝛ causa tenebrarũ est corpus opacũ solis radijs interpositus. Vñ Job. xxiij. Ipi fuerũt rebelles lumi ni. nescierũt vias eius nec reũsi sunt p semitas illius. Scdo ꝓpter at resur rectionẽ multoꝝ. nõ dicit ommũ. qz nõ omnes obediũt euãgelio. ommũ tamen ãntum ex sua parte est in isrl quia nõ fuit missus nisi ad oues que pie. do. isrl. Math. xv. C Ter cio xpm pdicit signũ cui otradicet ẽ. glo. Xpus est positus in signum humilitatis. qz hoc vobis signũ. inue nietis infantẽ pãnuo. recli. tẽ. in cruce xps humiliatus fuit. maxime huic otradicũt superbi. Item in signũ sanitatis et hoc in sacramẽtis potissi me in eukaristia. Est enim sacramentũ sacre rei signũ. m hugonem et m mgrm in quarto. p que signa sana mur. cuius figura fuit serpens eneꝰ de quo Numeri. xxi. Quia sicut mo yses ex. serpen. ita exal. oportet filiũ tẽ. Joh. iij. Et huic otradicitẽ p ire uerẽter sacramẽtis assistentẽ. Item in signũ dñationis et ducatus motũ ommũ bonoꝝ otra inimicos. de quo Ysa. v. Leuabit dñs signũ in natio bus ꝑcul. vnde Joh. xiij. Exemplum dedi vobis vt quẽadmodũ ego feci vobis ita et vos faciatis. Et ad disci pulos. Estote fortes in bello. tẽ. p ut canit ecclesia. Cui signo otradici tur p accidiosos. Item in signũ pati entie in cruce. de q Trenoꝝ. iij. Po fuerũt me quasi signũ ad sagittam. Quod factũ est in cruce vbi verbis et factis q̃libet in xpm impegit p li bito. Item in signũ quietis et con templationis. de quo in ps. Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui. dedisti tẽ. vide omnia in cruce. Notan dum etiã hic ꝑm glo. q signũ capiẽ ibi ꝓ vexillo crucis necessario inspici endo eis quoꝝ vita militia est super terrã. Job. vij. In vexillo aũt septẽ ꝓprietates sũt. Prima est q a prin cipe eligit specialiẽ. Sic xpi crux ele cta est a deo p saluatione hũani ge neris quod p lignũ vetitum cecidit. Vnde ecclesia canit. Ipe lignũ tũc notauit damna ligni vt solueret. Se cunda q alicui deferendũ tradit mi liti. Sic humanitati xpi crux data ẽ quã calicis nomie innuit Joh. xviij. Calicem quẽ dedit mihi pater non vis vt bibã illũ ait petro xpus. Ter cia q colorat superficialiter. Sic xpi crux eius sanguine. vbi pictores fu erunt lictores. Vnde Marc. xv. Cru cifigentes diuiserũt vestimenta eius Quarta q ex imperatoꝝ dono in ve xillo cimodiũ puta lilium aquila vel hmõi extendit singulariter. Sic etiã xpi caro in cruce et eius anima. Vñ Joh. iij. Sic deus dilexit mundũ vt vnigenitum suũ da. vt o. qui cre. in eũ tẽ. Quinta q distinguit inter amicos dñi et inimicos clariter. sic et crux. Vnde de inimicis dicit Phil. iij. Multi ambulant qs sepe dixi vobis. nunc autẽ ꝛ flẽs dico. inimicos crucis xpi quoꝝ finis interitus. quoꝝ deꝰ ventер est. et gloria in confusione iporuꝝ qui terrena sapiunt. Et econuerso de bonis et malis. Nos pdicamus xpm crucifixũ iudeis quidẽ scandalum gentibus

autem stul·nobis aūt vocatis iudeis atq; grecis dei vir·et sap·ꝑ·Cor·ꝑ· Item Gal· vꝑ· Mihi abfit gloriari nisi in cruce dommi nostri ihesu cristi perquem·tē· Et iterum Galat· ·v·Qui cristi sunt suam carnem crucifixerunt cum vicijs et concupiscentijs·Sexta q̄ terret hostes multipliciter·sic et crux demones et mundū ac carnis tēptationes·Vnde Joh· ·iij·Sicut moyses exaltauit serpentē in deserto ita exaltari oportet filiuz hominis vt omnis qui credit in eum non pereat· Septima q̄ viam docet ad patriam victorialiter·Vnde Hebre· xꝑ· Deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum p patientiam curramus ad propositum certamen aspicientes in actorem fidei· consūmatorem ihesum qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta atq; in dextera sedis dei sedet· Quarto prophetat de virginis matris martirio· et tuam ipius animam· i·tui ipius animam dicit· idest pena que in filij tui corpore erit animā tuam glabio doloris transuerberabit· Quinto p̄ dicit variam fidem de cristo vt reuelentur ex multis cordibus cogi·quia multi ex cristi passione cognouerūt quid ipsi de cristo tenerent·et quid alij scdm q̄ quidā in cristum crediderunt alij scandalisati recesserunt Nota sm Bern̄· Maria plus q̄ martir est·Primo quia ex amore passa ē alij ex fide·ibi·tuā ipius· Anima enī est vbi amat plus q̄ vbi animat·sed anima beate v̄ginis in filio fuit·Secundo quia in anima passa est·alij in corpore·ibi·animā·Tercio qz in tribulatōmbus tot sicut xp̄us in cruce et vltra· quia vulnus lateris virgo sola suscepit·Alij aut̄ alia tormēta habuerūt·ibi·gladius· Nuo ad secundū nota q̄ hec vidua vel ue speculum secundū post xp̄i matrem septemplici ter hic omendatur·Primo quia virgo matrimoniū intrauit quia vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua·Secundo qz casta matrona in matrimomo·non adultera quia annis septem cū viro Tercio quia vidua vnius viri et iuuenis que facilius q̄ virgines temptaē p̄xxxiij· Quarto quia in cultu latrie in tēplo deo seruiebat· Quinto quia corpus suū ieiunijs macerabat·Sexto quia obsecrationibz·Est aut̄ obsecratio p̄catio· idest oratio dicit Alber·adiurans deum p sacramenta que exhibuit vt deus p suam bonitatem passionē tē· et est maius oratione simplici· Septimo quia omnia illa pseuerāter die ac nocte cōtinuauit· Sic orate sine remissiōe ita debet intelligi·i·certis tēporibz constitutis·vel semp bene faciendo·vel elemosinas orantibus cōtinue largiendo·vel talia plus q̄ alia faciendo· Supuenīēs vocata in spiritu nō exī sicut et Symeon·Venit ꝛ confitebatur·i·gratiarū actiones deo dedit· et loquebaē de illo p̄imū edificando· Nuo ad terciū concludiē hystoria· Et vt pfecerunt·tē·Reuersi sunt in galileā in ciuitatē suam naza·non statim sm Bedā·sed sm eūdem statim in itinere vel circa idē tempus anteq̄ venerūt in nazareth in somnis Joseph ammonitus secessit in egiptū et post septennīū venit in nazareth·Vel vt Alber·dicit·iuerunt statim in nazareth ordinauerunt de re familiari impensas accipiendo et statim fugerunt in egiptū· Et hec tranſit Lucas quasi nō factū quia a matheo hoc erat descriptum·

Puer autē crescebat. Vbi notantur tria principaliter in xpō puero que debent esse in pueris hodie. Primo debite debent nutriri in corpore. Puer aūt crescebat et ofortabatur fupple in corpe. Nam in anima et diuinitate pfectus fuit. Secūdo in anima eruditi debent deuotōne et scientia. plenus sapientia. Tercio ad pximū debent esse affabiles t benigni. et gratia dei erat in illo. ¶ Itē nota q in hoc euāgelio instruuntur viuē q̄nq genera hoim. Primo iugati q se diligāt mutuo. vt Joseph et Maria. caste viuant put possunt. et pueros in templū ducāt non ad theatrū. Secundo senes vt sint velut Symeon iusti et timorati t expectēt morituri redemptionem. Tercio vidue vt sint sicut Anna. Quarto virgines vt pure maneant vsq ad ingressum matrimonij sicut anna. vel q melius est Joseph mariā et Ihesum sequantur que omnes virgines permāserunt. Quinto pueri q̄ vt supra debent crescere.

In circumcisione dñi Sermo octauus

Postq̄ consūmati sunt dies octo vt circumcidere tur puer t̄c. Luc. ij. Primo declarabitur euāgeliū litteraliter. Secūdo cōditio huius festi docebitur aliqualiter. Et tercō que cristo tradere debeam⁹ dicetur specialiter. Hodie enim triplex festum est videlicet circūcisionis cristi sanctorum multorū et nostrū si volumus. A Quantum ad primum Nota tria in euangelio magnis deuotōmbus meditanda. Primo sanguinis pciosissimā pmā effusionē. ibi vt circūcideretur. Secūdo pfectissimi pueri imo dei nominis impositōnem ibi. vocatū est t̄c. Tercio diuini nominis nobilissimā virtutē. ibi. quod vocatum est ab angelo t̄c. Nō enim nisi a celo primo venire debuit.

Quo ad primū igit̄ aduerte q hodie primo cristus infantulus sanguinem suū fudit. Sexies enim sanguinem suum pro nobis fudit. Primo in circumcisione vt doceret obedire dei preceptis. Secundo in tristi fudatione. vt ostenderet q̄ duram mortem fustineret p peccatis. Tercio in dura flagellatione vt informaret corpus castigandū esse ne repleretur vicijs. Quarto in spinea coronatōne. vt moneret quinq sensus capitis. et caput cum cogitatōmbus esse cohercendum a concupiscētijs. Quinto in manuum et pedū crucifixione vt opera omnia et affectōnes tradere mus propter cristum rebus diuinis. Sexto in lateris lata apertōne. vt cordis nostri amorē totaliter ab inferioribus traherem⁹ ad celestia Hodie igitur cristus peccatores videri voluit qui fuit innocentissimus et dolores nostros portare i tenerissima sui etate et parte. qui que nō rapuit exsoluebat. B Sed querunt hic tria sup hoc verbo puer. Primo vtrū cristus in gestibus vagitu et in teneritudine membri imagmatōis fuerit velut alij infantes. Respondet q̄ sic. Vnde Tho. in. iij. dist. xiij. q. iij. ar. vj. in solutione primi articuli. Cristus inquit scōm Dyonisium. iij. capitulo celestis iera. per angelos ordinatur non q ipe ex eis illuminationē acceperit. sed quia de his que ad cristum pertinebant circa ipsum gerenda p angelos alij instruebant

ficut Joseph de fuga in egiptum et de reditu de egipto vt ptz Mat. ij. Ipe enim p se in his eos instruere nolebat vt exterius ab alijs pueris non differret. et vt veritas nature assumpte p̄baretur. hec ibi. Cui cōsonat illud qđ canit ecclesia. Vagit infans inter arta conditus presepia. Itē di. xv. in questionib⁹ īfra libus sanctus Tho. ad hoc allegat Leonem papā in sermone epīfano dicentē. Adorauerūt infantē in nullo ab alijs pueris segregatū. quod intelligiē sicut dicit Tho. ibi. quantum ad corpalia vel fm apparentiā Et di. xviij. q. iij. arguit sic. Si xp̄us quantū ad corp⁹ in puericia similis erat alijs pueris et alij pueri ꝓpter imbecillitatē organoꝝ corpaliū nō habēt pfectam imaginationē. ergo nec vsū liberi arbitrij p̄ osequēs. sic ergo nec xp̄us. et ita mereri etiam nō potuit a primo instāti. Respōdet Xp̄us nō habebat acceptam a sensibus scientiā sed infusam. et ita habitus sciētie pfecte poterat esse etiā cum infirmitate organoꝝ. Et iterū dictū est qꝫ infirmitas corporis in ipo nō refundebatur in mentē sicut nec gloria mentis corpis infirmitatem tollebat. vnde impfectio organorum corpalium vsū mentis nō tollebat in ipo. hec tho. Queriē secū do vtrum xp̄us in infantia fleuerit. Rn. qꝫ sic. Vnde Bern. in sermone de cena dn̄i. Non osolatur xp̄i infātia garzulos. nō osolantē xp̄i lacrime cachinantes. non cōsolantur pānī eius ambulantes in scolis. nō consolātur stabulum et p̄sepe amantes primas cathedras. Ambro. Infātis audis vagitus nō audis bouis dn̄m agnoscentis mugitꝰ. Agnouit enim bos possessorē suū et asinus p̄sepe dn̄i sui israel aūt me nō cognouit dicit dn̄s.

Queritur tercio. An xp̄us a puericia de p̄uisione siue passionis etiaz sensibiliter voluerit. Solutionē habes infra p̄senti sermōe. Scdo nota fm Alber. hic sup Lucā qꝫ xp̄us super regulam aristotilis p̄mo physicorū. minor quodāmodo esse voluit minimo. tum quia in cōceptu omniū animatorꝝ hominū mvtero minimus fuit in corpusculo. tū quia sine peccato hodie velut peccator circūcidi voluit. tum quia in crucis patibulo nouissimus omniū virorꝝ esse voluit.

℣ Item nota qꝫ octauo die circumcisio aliorꝝ et xp̄i ad litterā fuit. quia ante infans tener quodāmodo sicut in vtero matris existit. ꝫ octaua die solidioris dispositionis extat vt vulnus ferre possit facilius. Vt circumcideret. Nota fm Tho. et alios sup quarto di. j. qꝫ quia oīes nascimur filij ire. i. in peccato originali. ideo p̄ omni statu nature lapse. i. tempore legis nature legis mosaice et euangelice fuit aliquid institutuz quo aboleretur peccatū originale. Nā primo ante abrahe tempus sufficiebat p paruulis motus fidei parentū relatus ad paruulos. ꝫ ptunc in adultis exigebaē aliquod sacrificium cū motu fidei si tempus habebant. Abraham autē vsqꝫ ad xp̄m circūcisio p masculis. et pro feminis motus fidei parentū cū oblatōe. Sz hodie baptismus exigiē in paruul.

Dubitaē hic primo que sit differentia inter circūcisionem et baptismum. Rn. fm Tho. differūt et conueniunt. nam vtroqꝫ delebaē peccatum originale. et etiā gratia aliqua fm multos conferebaē tam ex ope opantis q̄ ex ope operato. sed baptismus plus cōfert quia gratiaz et

carácterē imprimit et vitā eternàm aperit. Dubitaē secūdo. cur xps circumcidi voluit qui peccatū nullū habuit deus fuit et mitiū legis euangelice. Rñ Tho. in .iij. pte. q. xxxv. Primo vt ostendat veritatē carnis cōtra plures hereiarchas. Secūdo vt approbaret circūcisionez olim ab eo datā. Tercio vt iudeos cōfunderet qui non circūcisum abnegassent. Quarto vt per obedientie bonū nobis gratiam daret quia octaua die mandatū fuit per legē circumcidi. Quinto vt moralem circūcisionē innueret. qua circumcidi debent aures cor et omnia mēbra anime et corporis. ne dicatur nobis Act. vij. Incircumcisi corde z auribz scz semp restitistis spiritui sancto. D Dubitatur tercio. An xpus puer existēs qui semp puidit futurā passionē doluerit vel tristis de hoc multū fuerit. Ad hoc videtur Tho. respōdere. iij. scripto. di. xvij. q. vlti. vbi sic arguit cristus nō magis sciuit in monte oliueti vbi orabat post cenā scz sibi futuram passionē q̄ a principio conceptionis. sed a principio in ipo sensualitas nō trepidabat. i. non timebat dolorose. ergo nec in monte oliueti. Rñdet. Quāuis mors a principio cōceptōis esset puisa non tamen puidebatur vt immines. et ideo dubitationē non faciebat. i. dolorē affect9 et tremorem. sed solum quādo iā imminebat. hec Tho. Ex quo patere videtur q̄ xpus in iuuentute et vsq̄ ad tempora et dies quibz sibi mors appropinquabat non dolores sensit tales ficut postmodū imminēte passione. et tamē stat illud cū dicto omnium quo dicit et vere q̄ xpus a primo instanti cōceptionis fue martir fuit electione scz et voluntate quia semp se agnū deo p peccātis nostris offerre paratus erat. Semp insup mortē sibi doloro sissimā puidebat. et sic sp fuit martir cognitōne et electione. non tamē semp sensibili grādi dolore nisi immimēte passione. Vnde ps. Ego aūt in laboribz a iuuētute mea exaltatus humiliatus sum et cōturbatus. E Sequitur secundū notabile ipius euangelij. Vocatus est nomen eius Ihesus. i. saluator. Queritur primo An deus possit nominari Respondeē sm Tho. capiēdo nominari p describi seu diffiniri sic nec a nobis nec a beatis sed tantū a se pt nominari deus. Sed capiendo nominari p notificare sic expsse cōcipitur in quibusdam a beatis. sed a viatoribus solū impfecte et p effectus. Vñ in li. de causis dicitur. q̄ omnes lingue deficiūt a narratione eius. Vbi notandū q̄ de9 tripliciter nominaē. deus. xpus Ihesus. Deus est bonum quo maio cogitari nō potest. Vnde deus ait Moysi. Ego ostendam tibi omne bonū. Xpus interptaē vnct9 et in veteri testamēto tres vngebātur. scz rex sacerdos et pphēta Vnde xpus oleo leticie vnctus est p pticipibz. tū quia rex. tū quia pphēta. tū etiam quia sacerdos fūmus fuit qui omnes vngebanē. Ihesus est nomē pprium xpi in humanitate. Terciū notabile ipius euāgelij est vtus videlicet diuini nominis. Vnde nomen Ihesu venerabile tria ostēdunt sup omnia nomina. Primo psonarū nobiliū pluralitas. qz a deo ab eterno puisū. a patriarchis pfiguratum in Ihesu naue. tē. a pphētis pphetatū ab āgelo reuelatū. a parētibz impositū. ab apostolis p̄dicatum. a martiribus defensatū. a confessoribz adoratū. et a vginibz amplexatū. Scdo

effectuum mirabiliū multiplicitas. quia in nomine meo demonia eicient ait ipe. Mat. vlti. Nuia nō est aliud nomen sub celo in quo saluar̄ oport baptismū ait Petrus. Actuum. iiij. Nuia quicq̄d orantes petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Joh. xvj. quia vas electionis quis p hoc ostituiē vt portet meū nomen coram regib. ꝛc. Actu. ix. dicitur. Et quia in nomine Jhesu oīe ḡenu flectendum. Phil. ij. ¶ Tercio p fectionum in hoc nomine otentarū nobilitas. Nam nomen otinere debz prietates nominati. Sūt autem in xp̄o pfectiones. xvj. quibo melio cogitari nō pt. septem in corpe. septē in anima. Primo ex Luc. j. ē in eo caro a spū sancto in virgine concepta nullo peccato infecta. Secōdo sanatiua fm Alber. sup Mat. nam eius corpis exaltatio sanabat fm illud. Virtus de eo exibat et sanabat omnes Luce. vj. vicz. Hoc apparuit in sputo. fimbrie tactu. que omnia sanatiua fuerūt. Tercio obiectum est erit et fuit delectabilissimū omnium quinq̄ sensuū nostroz. fm illud ps Speciosus forma p filijs hominū. ꝛc. Quarto sermo vocal in eo fuit. omniquaq̄ bene circūstantionatus dulcis affabilis attractiuus. vt patz in discipulis statim vocatis. Joh. ij. In seruis iudeoz. eū capere nō audentibo Joh. vij. Et in muliere que ait. Beatus venter qui te portauit ꝛc. Luc. xj. Unde ps. Diffusa est gratia in labijs tuis. Quinto gestus compositissimi in oculis oze manibo gressu ꝛ vestitu. Sexto passionū sensibiliū quies cōpositio optima in amore odio desiderio fuga ira tristicia gaudio. ꝛc. Septimo virtus quedā diuinitatis in ipo corpe radiabat qua q̄daz attracti fuerunt ad bonum virtutis fm Jero. quidā territi vt in tēplo quādo eiecit vendentes. Simile in pictore abagari. Si enim moysi facies splendebat cū quo locutus est deus. Exo. xxiiij. ij. Coz. iij. q̄d de ihesu in quo fuit plenitudo diuinitatis. Quo ad animā ibi primo est anima p ḡtiā sup omnes angelos leuata. et naturaliter ommū hominū animas excellēs. Secūdo potestas in eius anima qua potuit quicquid potest celū terra lapides elementa angeli. ꝛc. Uñ data est mihi oīs potestas in celo et in terra. Math. vlti. Tercio sapiētia diuina beatifica infusa omnium et acquisita plim. Quarto gratia in essentia anime supefluens non solū offerta vt virgo habuit. Quinto vtutes oīes in sūmo que nō includūt impfectionē. vt sunt pmitētia fides spes que in xp̄o nō fuerunt. sed hijs meliora. Sexto amicicia summa ad nos qua nō ꝓpter delectabile vel vtile ꝫ ꝓpter honestū sūme diligit nos et alia amicicie seruat ꝓpria etiaz in morte et post mortē. Septimo meritum infinitū. et sic sunt. xiiij. Nuinto decimo habet vnionē pfectissimā ypostaticam. qua sez filio in diuinis vnitus est humanitati xp̄i. Est enim vnio dei ad quosdā in fide. alia in caritate tercia in beatitudine. quarta in vnione psonali seu ypostatica q̄ pio humanitas xp̄i fit vnita q̄ tua anima corpi tuo. quā corrigia Johānes nō fuit dignus soluere. i. exp̄mere. quintavnio est sūma triū psonarū in deo in vna essentia. Sedecimo Jhesus est deus. qd est in infinitū p̄cedentibus maius. Dec oia otinent in noie Jhu noiato velut thesauri maximi in aureo scrinio. O q̄ digne g̃ oīs creatura ad eio nomen flectet genua. Dec

attẽdens olim Job·xxij°·Statuit vt quicũq; in missa qñ nomẽ Jhesũ nominaẽ geniculatus fuerit·vel qui tunc tũdit pectus et mlmãs faĉ reuerentiã huic sanctissimo nomini obtinet·xx·dies indulgentiarũ ꝑut de hoc vidi instrumẽtũ littere autẽtice Et tenẽt doctores ꝙ totiẽs illas obtinet indulgẽtias quotiens in missa quis p̃fata facit· ¶ Nuo ad secundũ principale Notãdũ ꝙ hodie ỹm Aug·in sermõe de kalendis Januarij pagani olim maximũ habuerunt festũ scz in kalendis Januarij· Nam Janũ crediderũt quendã deũ et duas facies ei figurabãt·vnaz a parte ante in signũ futuri ãi· et aliam a parte post in signũ p̃teriti·Vñ ei quidã sexus vestes mutauerunt· alij faciẽ·alij pecudũ vestes induerũt Canticis luxuriosis alij cecinerunt· alij luctis crudelibz insistebant· alij strenas·i· iocalia tradiderũt amicis Hodie p̃mo mane in signũ oĩnis bomi ãi alij auguria seruabãt· alij mẽsas nocte parabant satie· credentes satietatẽ venturã fructuũ· alij tempora obseruabãt que omnia ꝑ xp̃o dimittere debemus·7 similia circa ecclesias et dei cultũ debemus cõplere· Sed sancti patres cũ maximis laboribus hs eradicare curauerũt q̃ hẽu adhuc hodie et circa sacratissimũ tẽpus quadragesime quidã exercent· nam hodie multi vt p̃mittiẽ demoni seruiunt·Penã taliũ vide in primo p̃cepto·Hec causa videtur esse ꝙ cuz qualibet die anni quiq; milia martirum festa esse possent·vt dicit·Jeř· in epla ad cromaciũ et heliodorum· hodie tamẽ nõ tot essent quia forte nõ occiderunt tot sup hodierna die occupati gentiles in ydolatria·Vide alias causas sermone·xxxiij·D· de sanctis·Hodie vt dicit vsuardus in suo martirologio est rome natalis sancti Almachij q̃ iubente vrbis p̃fecto cum diceret·Hodie octaue dominice diei sunt cessate a supsticionibus ydoloz·a gladiatoribz ideo occisus est·Hodie magnus Basilius Cesarien·Epus sanctus obijt a prima diei hora vsq; ad nonã miraculose viuẽs vt iudeũ saluaret·Hodie sancte Eufrosine est festũ 7c· ¶ Nuo ad terciũ igiẽ principale vt quisq; xp̃ianus puero aliquid p annum seruandũ ꝓponat Notãdũ ꝙ hodie vt dicit Vincentius in speculo·hystoli·xj·c·Cj·cõsuetũ fuit paganis romanis vel similibz vt iuuenis armatus ornatusq; in monte marmoꝝ re publica se p̃cipitaret i equo ad suasum sacerdotis ꝑ p̃mittẽtis octo vel sex menses lasciuiẽdi ad nutum 7c· cunq; iuuenis esset mortuus in templo Apollinis honorifice ductus cremabatur·cuius cineres ꝓ salute ꝓpli ibi recondebanẽ·Quem ritũ cũ dyaconus cesarius repbenderet captus ꝑ ydoloz sacerdotẽ post paucos dies est martirio coronatus· Cõsimile ãſi refert beatus Aug9·iij· de ciui· dei circa·c·xviij·vbi sic dicit·Si turcius armat9 equo ocito in abruptũ byatũ terre se p̃cipitem dedit deorũ suoz oraculis seruiens qui iusserãt vt illic id quod romani haberẽt optimũ mitteretur nec aliud intelligere potuerunt ꝙ virum armisq; decorum·vnde videlicet oportebat vt deorum iussis in illũ interitum vir p̃cipitareẽ armat9·Quid se magnũ ꝓ eterna patria fecisse dicturus est qui aliquẽ fidei sue passus inimicum ne se vltro in talem mortẽ mittẽs ꝙ ab illo missus obierit·quantoquidẽ a domino suo eodemq; rege patrie

fue certius oraculum accepit·nolite timere eos qui corpus occidũt aias aũt nõ possunt occidere· hec Aug⁹. Pudeat hodie xpianũ regi xpo nihil offerre voti vel ꝓpositi qđ p annum p xpi nomine faciat·q̃ vidit xpm p se hodie sanguinẽ effudisse vagisse stabulo et cunis ꝯmi et paganos p demonibꝫ tãta sustinere·imo cristianos falsos p carnali amore maiora videmus facere q̃ faciamus p xpo· ¶ Notandũ etiã primo qꝫ hodie climodia dari ꝛsueuerũt amicis quod quintuplici motiuo fieri ꝑt Primo mi signũ amoris carnalis·ꝛ fic male fit etiam hodie et tãto maius est peccatũ q̃nto festũ·ꝛ tpus sanctius· Secđ p omne future ꝓsperitatis·ꝛ fic dabãt pagani et vocabant strene·vñ Aug⁹· Nolite dare strenas· Tercio fit in nutrimentũ amicicie licite·ꝛ fic ꝑt meritoriũ esse· ꝫ melius fieret ihesu puulo in paupibꝫ et est quartũ motiuũ· Quinto fit in exemplar virtutũ p donũ in natura libꝫ ꝛsiderandũ·ꝛ fic optime fieri ꝑt p ꝑdicatores· Opto igiẽ hodie pro bono anno nouẽ aues nouẽ generibus hominũ cũ suis vtuosis ꝓprietatibus quas p annũ inspicere debent quas aues cepi studio in rethibꝫ autenticoꝝ doctoꝝ libris· ¶ã auiũ p prietates p vtutibus inspicere xps docet Mat·vj· Respicite volatilia celi quõ nec metũt nec ogre· ꝛc· Job xlj·xij· Interroga volucres celi ꝛ dicabũt tibi·glo·si hec reqras creatorẽ oim deũ fatentẽ cui videlicꝫ merito seruire debemus· De taliũ etiaꝫ sciẽtia deus gloriaẽ·ps·xlix· Cognoui omnia volatilia celi et pulchritudo agri·mẽ· Si eni taliũ bonas ꝓprietates imitaremur annũ placabilẽ haberemus· De quo in ps·lxiij· benedices coronne anni benignitatis tue. Est aũt annus ille ꝼm glo·a xpi aduentu in carnẽ vsq; ad iudiciũ quia dñica die natus est eadẽ die putaẽ iudicaturus et sic corona est etiã insignũ victorie ꝼm glo·ibi· vñ de cristo·Ysa·lxj· Spus dñi misit me vt ꝑdicarẽ annũ placabilẽ dño· ℟ Prima auis ẽ filomena·i·lucinia· De qua ps· Laudate eũ omnes volucres pẽnate· Et Dan· iij· Benedicite oẽs volucres celi dño·inter q̃ ꝑcipua est philomena·i·lucinia·quam clero do Nue ꝼm Ambro· in examerõ est suis cãtu·nocte vigil·nocte tota ouat· que vt excubenẽ ꝛ laborẽ tpe canit· Applica·ꝼm alios etiã colorꝫ grisei est·nutriẽ ouis formicarum ꝛ plerunq; in ipo cãtu vita fungitur· ℒ Seđa auis est Aquila·quaꝫ doctoribꝫ et officiarijs do· Eius aũt ꝓprietates plures ponit Job·ꝛ Grego·in mora· Job·xxxix· Nunqđ ad ꝓceptũ tuum·i· dei eleuabiẽ aquila· p quam ꝺtemplatiui ꝛ docti intelligunẽ· qꝫ nobiliores aliꝫs veritatem fine dei ꝓcepto vident· In arduis· i· in magnis vtutibꝫ nõ in puitate ponit mdum suũ· ecce magnanimitas In petris manet in plurali·i· in sanctoꝝ solidis dictis·ꝛ ꝓruptis filicibꝫ ·i· in adiutorio nouẽ chorꝫ angelorum·qui ꝓrupti sũt p demonũ cafii· Inde·i·de macceſſibilibꝫ rupibꝫ ꝺtẽ plaẽ escam qꝫ in ꝺtemplatõne videt que sint necessaria suis· Et de longe oculi eius respiciũt qꝫ futura prudẽtia metiẽ·pulli eius·i·filij sanguinem xpi crucifixi lambiunt·i·venerãtur· et vbicunq; fuerit cadauer·i· peccatoꝝ errãs statim adest· Nec ꝼm glo· Gre· Ytẽ ꝼm alios aqla est largissima·arte ocham aperit de alto pinnis endo·migra vestitu·lapides imponit

nobiles mdo. ne serpentes pullos ne
cent⁊ pullos nō videre valētes solis
radiū tāḡ alienos eicit ꝑm Ambro.
in exameō. ⁊ Ysi. in li. ethimolog.

M Tercia auis est cignus. quā
semibus do. Hec mstāte morte conē
ostuetudinē alioꝝ animātiū ꝑm Am
bro. cantum p gemitu reddit. et ꝑm
Ysidorum et alios est albissima fine
omni macula in pennis ꝫ in cute ni-
gra. scdm illud Canti. j. Nigra sum
supple humilitate ꝫ formosa exēplo
xpi. Item collū habet longum et re
flexū p quod sermo deliberatꝰ intel
ligiē. Bene canit ex cōsequēti. qz in
collo refrangiē vox. In alijs fortissi
ma et pdibo natādo trita. Nidū ha
bet paucissimis ligms opositū. ꝫ aut
immūda reputabaē. Leui. xj. quia se
nes apud seculū immūdi reputabāē
nō a xpianis hodie ꝫ a iudeis. i. mal.

N Quarta auis est yrūdo. quā
do diugatis. De qua Jer. viij. Tur-
tur et yrundo custodierūt tpus ad-
uentus sui. Populus aūt meus nō co
gnouit iudiciū dñi. Ysaie. xxxviij. Sic
pullus yrūdinis. glo. ad matrez cla
mat p esca sic clamo. Hec auis ꝑm
Ysido. est in mdis ostruēdis et pul-
lis nutriēdis sollicita fūme. loca mu-
tat ꝑm tpa calida et frigida. cibum
in aere querit et ꝑpe terrā et aquā.
ꝫ valde vocifera colore varia. in do
mibo hoim mdificat. si cecanē pulli
querit herbā celerime ⁊ succo limt
oculos eoꝝ. et sic vident ꝑm Arist.
de animalibo. docz etiā pullos sterco
ra de mdo pḟcere. Applica. O

Numta auis est Turtur. quā do vi-
duis. De hac Aristo. li. de animali.
et Bartholomeus de ꝓprietatibo re
rū plura ponūt vicz q casta est. qz
diuge pdito ꝑpetue otinet. Ad nul
lum fetidū etiā ꝑpter cibū descēdit.

Alijs aūtbo vociferātibo gemit. pau-
ca et mūda soluz grana q̄rit pullis.
hominū ostia fugit mīi qñ cibū q̄-
rit. mdū de ligmis duris ⁊ nodosis cō
ponit. Hac auicula in multis sacrifi-
cijs deus olim placabaē. P Se-
xta auis est apis. quā do virginibus
vñ Judic. xiiij. Sampson q̄ interp̄ta
tur sol fortis occidit leonē. i. dyabo
lum. ⁊ postea in ore eius inuenit ex-
amen apū et fauū mellis. i. euāḡ eli
dulcedinē ꝑm Grego. in glo. quaz
exponas de xp̄o moriēte q̄ caput vir
ginū est. De hoc Eccī. xj. Nō laudes
virū in specie sua neqz spernas hoiez
in visu suo. breuis in volatilibo ē apis
et initiū dulcoris habet fructꝰ illius.
ꝑm glo. nō estimes qualitatē mētis
ꝑm speciē corpis qz meliorē fructuz
facit apis q̄ milus. Sūt aūt ꝑm Am
bro. in exameron et alios pulcherri
me ꝓpetates apū. Virgines fūt ⁊ ge
mmos fetus incorrupte piunt. colo-
re nigre. nūq̄ fere ociose mellificāt
Odoriferis mdent. et fetida horrēt
Aculeo se defendūt. quē pdentes nō
mellificāt. et quāto maiores fūt cor-
pe tanto leuiores sunt. N Septi
ma auis est grus quā do famulis et
ancillis. Hec videē auis fuisse mūda
quia Leui. xj. nō videē phibita. Itē
ꝑm Ysido. pedes habet lōgos ⁊ supe
riora adeo fortia vtuno pede absci-
so ligneo apposito gradiatur recte
Item alas fortes. Itē alte volat cū
vult recedere vt videat quā regio-
nem intret. Regē habent quē secun
tur. Juuenes sunt grisei coloris. se-
nes migrescūt in capite rubei. Super
se vemētes accipitres rostro ledūt.
et ꝑm Ambro. in exameron. grega
tim q̄escunt et vigilem habent q̄ la
pillū pede tenet vt ad lapsū ei⁹ eui-
gilent. vigilias etiā alijs odiuidunt.

noctuoras pedētibꝫ

R Octaua auis est noctícorax·i· schauicli quā do pmitētibꝫ·Nec ꝑm Ysido·et ꝑm Ambro·in exameron· et alios die et nocte circa sepulchra versaē·odiosa quidē alijs auibꝫ sed ea mediāte plures capiunē·Tēpla nocte freqntat et de oleo lampadū satiaē·onusta plumis ꝫ pigra corpe plumis et rostro ꝑdalibꝫ simil auibus ꝫ animositate nequaꝝ·gemitū quendāp cātu habet et de die in rimulis parietū se abscondit·De hac dr·ps·C̄·pmitētionali·Factus sum sic noctícorax in domicilio·Nec enī auis ꝑm glo·solitaria est et vigil·te ter·coruus noctis·noctem amat·visum debilē habet·habitat in ruinis ·i·vbi pietes stāt sine tecto·Et ꝑm Ysido·noctícorax idē est qꝫ noctua· Et noctua nō est bubo qr bubo maior est·Vñ Leui·xj·etiā differenē p hibetur·Sed forte ꝙs querit ꝙd dabitur ſponſatoribꝫ huiꝰ noctis·Rñ· qꝫ vespertiliones rē·et butones·i· eulen·stercora medētes mures·rē· et oleū de lampadibꝫ virginū fugentes lumē obiētes veritatis·Applica

ſponſatoribꝫ vel pulnoēb:

S Nona auis est regulus quam do pueris·qr ꝑm catholicon est auis parua·Item plumis simplex canit dulciter immutatōez aeris sentiens odit vel omedit venenosa vt arane as muscas·nec alte volat·

ꝙ gnilꝫ puerīs

De sancta Eufrosina·

Est hodie etiā festum sancte Eufrosine v̄ginis·nā vt legiē in vitaſpatrum huius pr̄ fuit paſnucius diues valde et deuotus habēs vxorē deuotā et ambo in alexādria egipto residebāt ꝫ carebāt ple·p qua postꝫ diu orauerūt rfamiliaribꝫ religiosis ad idē orandū miserūt genuerī puellā quā in baptiſmo eufrosinā vocauerunt·Nec cū duodennis esset matre orbata·pr̄ eā lr̄is lectionibꝫ et omni fere mūdi sapiētia eruditi feē·Multis tandēp ea laborātibus vt matrimonio alicui iungereē cuidāp missa ē p ſpōsalia·Post plura etiā tpa pr̄ ipaz iā·xvij·annoꝝ in monasteriū qd̄ dicebaē Theodosij nō longe ab alexandria duxit·abbati ipam nupturā et fr̄ibꝫ omēdat cū datōe elemosinarū·Vbi p triduū virgo adūtit cantū et alia exercicia sancta religioſoꝝ rsic ingemuit·venit interea festū qd̄dam celebrādū in monasterio·cū iā virgo et pater domū redijssent vñ abbas p paſnucio fratrē direxit vt in festo cōgaudere dignareē fr̄ibꝫ in monasterio Dic frater paſnuciū primo in domo nō repit ꝫ filia a fr̄e q̄rere cepit de cātu iciunio et alijs moribꝫ monasterij quos didicit·At illa volebā inꝺt simile opꝰ aggredi ꝫ pr̄i esse timeo inobediens q̄ me vult ēdere nuptui· Cui frater ·nō ꝑmittas corpus tuū pollui tāte pulchritudinis·nā pater repiet cui dabit diuitias·rtu celoꝝ regnū obtinebis·Rñdit illa·ꝙs me ergo tondebit·Rñdit frater·pater tuus mecū intrabit monasteriū interim ꝑ aliquo seniore mittas ad monasteriū·hic te informabit·Recessit itaqꝫ pr̄ cū fratre·reufrosina secreto famulū p q̄rēdo aliq̄ antiqno religioſo patre direxit·nutuqꝫ dei q̄dam pr̄ obuiauit vendibilia ducens de monasterio vr̄is ciuitatē·Nuē cū illa muitauit·venit·Illa ꝓpositū pādit·Ille ait·nisi quis renūciauerit oibus q̄ possidet nō ꝑt meus esse discipulus·Eā totondit et benedixit orādo p ea·et sic recessit·Sero die ista vgo cogitauit·si monasteriū feiarū

adieris reperieris. ergo monasteriū theodosij ingredere. Vñ piectis feminеis vestimētis virilē habitū induit et animū. domū exit in ciuitate nocte latet. et cū pater mane reuerteret alexandriā et ecclesiam primo intraret ista ad portā monasterij venit p portariū abbatē vocat. Qui q̄rit de psona. Rñdit ista. Ego smaragdus vocor et de pallacio veni. diuitias habeo quas relinquo. peto ordinis tui habitū. Quā cū iste induceret. tolle ait illa quinq̄ētos solidos alexandrinos et residuū spero habebis. et sic induit̄ patri agapito omē datur. in choro fratres de ea tēptātur. fit querela abbati a fratrib⁹ Illa in parte claudit̄ et sic omnib⁹ exercitijs spūalibus alijs pfectōis facta est speculū. Interea pater virginis de ecclesia domū reuertit̄. filiam in domo q̄rit nō inuentā deflet iacēs in terra. querit deinde apud patrem spōsi. mittit tandē p omnia loca egipti et vltimo p solatōne abbatem monasterij adijt petēs vt p inuentione filie omunē orationē iniungat. Fit ergo hoc p octo dies. Sz eufrosine vnice oratio vicit ne reuelaret̄. tunc abbas ait patri. Si filia in malo statu foret vtiq; sanctis reuelatū foret. cōfide igitur saluā vbicūq; sit Recessit igit̄ pr̄ ad ppria. t post pauca redijt abbati dicēdo. se non posse ferre vuln⁹ innouati doloris. Cui abbas. Habeo deuotissimū fratrē inclusum smaragdū. forte hic te solabitur. Aduocat igit̄ agapitū. ei imperat vt ad smaragdū patrē ducat ad quā cū venisset improuise pr̄ filia iā macerata carne colore pdito. pfusa lacrimis. cuculla faciē tegit et oratōne p̄missa suadet vt diuitijs bona faciat. filiam p deo nō diligat. patri eritiā iubet et spē tandem tribuit filiam reperiēdi. Cōsolat⁹ sic pr̄ ad abbatē redit. se adeo solatū indicans ac si filiā repisset. Completis autez smaragdo in cella. xxxviij. āms in letalem egritudinē incidit. Venit tūc iuxta morē pater ad monasteriū petit loqui smaragdo. p agapitū intro ducit̄ et innouat̄ pri dolor pristin⁹. Deu ait mihi spem dedisti. tecce moreris filia mea nondū repta. Cui illa solare fili. et post triduū reuertaris Reuerso ait. Ecce finē fecit deus miserie mee. dei auxilio vici. desiderium opleui. insup mihi est corona iusticie. ne turberis. Ego sum quā genuisti. nō p̄mittas huius tue filie corp⁹ ab alio lauari q̄p a te. da abbati possessiones meas. pseuerare in hoc loco et ora p me et sic tradidit spiritū Cecidit pater ad terrā. t p agapitū fratrib⁹ res innotescit. Cū aūt honorifice ad sepulchrū portari deberet sancta virgo frater monoculus eam deuotōne osculās oculū recepit pdi tū. Vnde pater distributis deuotis. t paupib⁹ pecunijs. monasteriū et cellam filie intrauit vbi p decem ānos manēs tandē est sepult⁹ iuxta filiā

In vigilia epiphanie Sermo nonus.

OEfuncto herode ecce angel⁹ dñi apparuit in somnis Joseph in egipto dicēs. Surge et accipe puerum et matrē eius et vade in terrā israel. Mat. ij. In p̄ti euāgelio tanguntur tria principaliter de quibus dicendū erit. Primo qd acciderit circa infantē ihesum et parētes ei⁹ egiptū intrādo et ibi manēdo. Secundo

cur angelus dñi frequēter appareat Joseph in somno et de somniorū p-
prietatib⁹. Tercō dicetur hystoria
quō in terrā israel redierit Joseph
cū matre et puero. A Quantū
ad primū sunt nouē qstiones. Pri
ma quo tpe iuerit Joseph in egiptū
ammomt⁹. Rñ. q hoc sup̄ habetur
sermone. viij. E Secūda questio est
quis ille angelus fuerit q̄ apparuit
Joseph. Rñ. verisimiliē Gabriel. q̄
ad ministeriū incarnatōis xp̄i deputatus est prius multipliciter. videlicet annūciando p̄cursoris ceptū et
ad v̄gims nunciū. Luc. j. Vñ sup illo
luce ibidē. et discessit angelus ab ea
dicit quedā glo. visū subtrahēdo nō
vtiq; famulatū. Tercia qstio cur
xp̄us puer qui vsu rōnis vtebat̄ di
stinctissime nō informauit Joseph
q̄ angelus. Rñ. vt in sermōe. viij. B.
D Quarta questio. Cur Joseph
apparuit nō marie. Rñ. vt in sermōe
vij. de sanctis. A. Quinta questio
que in via Joseph marie et iħu acciderint. Vide de hoc in sermone. vij.
de sanctis. D. Sexta questio est
crisostomi. cur vadit in egiptū. Nūquid alia terra defecit. Semp enī ad
uersus pharaonem dei egipt⁹ se antiquit⁹
opposuit. Rñdet idem et Gozra. hoc
fec̄ ad ostendendū suā misericordiā.
q; nūc etiā suos hostes misericordiē
querit ad verificandā p̄phetiā. Isa.
xv. Ecce dñs ascēdit sup nubē leuē
Vide de hō in sermone de sanctis. vij.
E. B Septima questio in qua ci
uitate egipti morabant̄. Rñ. Gozra
et Alber. dr q; stetit in heliopoli que
vocat̄ ciuitas solis. Et est argumentum q; inter malos possumus latere
Vñ et egiptus primo venustata fuit
diuersis religionib⁹ ad vana colen
da. hec ille. Nec ciuitas est illa egipti ciuitas dic̄ Albert⁹ heliopolim
in qua die parasceues stetit dyonisius cū magro suo appollophano qui
erāt ammirātes sup omnē naturam
solis obscuratōez. vt dyonisi⁹ refert
in epla ad eundē appollophanū. et
iterū in epla ad policarpum idē recitat. Octaua qstio quot annis fuerunt in egipto. Rñ. q; septem ānis.
Vnde Alber. Septē anni vt dr fluxerunt ab ingressu dñi in egiptū vsq;
ad exitū de egipto. Et quid interim
fecerit dñs et quid passus sit ignoratur. hs Alber. Certū tñ est q; erat
subditus parentib⁹. vt dr Luc. ij. et
haud dubiū obedientior q̄ quicūq;
puer suis obedierit iuste parētibus.
cū v̄tutes in eo fuerint p̄fectissime.
C Nona questio quō herodes
defunctus est. Rñ. q; vitam post necem innocentū in eadē nece duxit
infelicissimā et mortē infeliciorē habuit. Nam vt ait Methadius martir
vt in q̄dā Cronica legit̄. Vnus paruus fili⁹ herodis circa bethlem fuerat ad nutriendū casu datus. q; vna
cum alijs a carnificib⁹ innocentū est
occisus. Proinde a pluribus suis filijs
adultis regnare p patre cupientib⁹
occulte eū nūc veneno nūc p barbitōsorem necare cupientib⁹ est q̄ iter
p̄secutus. vñ etiā p̄imos eorū neca
uit sez filiorū. Hijs auditis august⁹
cesar ait. Mallē esse herodis porcus
q̄ filius. quia cū sit p̄selitus porcis
parcit et pueros occidit. Et vt Remigi⁹ dic̄ in originali. tandē gladio
quo pomū purgauerat se pemit. Et
addit q; salome soror eius omnes vi
ctos nobiliores sez iuuenes ex iudea
collectos put herodes iusserat inter
fecit. D Circa sedm principale.
ibi. apparuit in somnis Joseph ad
intelligendū illud Nōndū q; somn⁹

differt a somnio. qr somnꝰ ꝓprie est fine actuatõe mẽiorũ sensuũ. videlicz imaginatiue et fãtastice potentie et similiũ. ꝫ somniũ habeẽ cum eedem fiũt in actu. et qñ fiũt exteriores sensus sopiti. Et vt beatus Gre. dic. ꝙr to dyalogorũ. Et sanctꝰ Tho. sc̃da sc̃de. q. xcv. ar. vj. In genere loquẽdo cause somniorũ sunt tres. qr aliqñ fiũt a natura. aliqñ a demonũ versutia. aliqñ etiã a natura angelica et diuina. A natura fiũt quintupliciẽ. Vno modo vt dic̃ Alber. sup Mat. ij. ex ciborũ ꝛ potuũ resolutõe. Alio modo ex corpali fatigatõe Alio mõ ex aie ad interiora ouersione. Alio modo ex nimia sollicitudinis exercitatione. E De tribꝰ pmis late et aljs duobꝰ sub expendio loquiẽ Albertus sup illo Mat. j. cũ esset despõsata mater iesu ꝛc̃. apparuit in somnis angelus ꝛc̃. De pmo inquit. Est aũt somnus ligamentũ sensuũ pueniens ex eo ꝙ spũs lucidi et calor naturalis remouẽẽ ab organis sensuũ. et frigiditas a cerebro descẽdens q̃si paraliticãdo immobilitat organa sensuũ ꝙ nõ immutanẽ a rebꝰ sensibilibus etiã si cor̃ã organis psententur. Hmõi aũt frigiditas ex tribus causis pueniť. Vna est fumus ciborũ resolutus ex loco digestionis ih̃ est a stomacho ad caput qui ad carneũ capitis reuerberaẽ ꝛ resoluiẽ in aquã fleumaticã ex ipa cerebri frigiditate et ꝓpelliẽ ad sensitiuũ sensuum in principijs neruorũ sensibiliũ qui omnes a cerebro venũt. et ideo sensu palitico in illis principijs claditur in toto corpe. Et tunc homo et qlibet aliud aial dormit donec ille fumus cõsciť. F Aliquãdo etiã somnus pueniť ex fatigatione qr nimis laborãti organa sensuũ resoluunẽ et expirat ex eis spũs et calor et tũc origines sensuũ a cerebro descẽdentes ex vicinitate cerebri iterũ infrigidanẽ et immobilitanẽ sensus animalis et sic dormit. Et de hoc dic̃ Ecc̃s. v. Dulcis est somnus laboranti siue multũ siue parũ comedat.

G Tercia causa est qñ multum ouertiẽ anima ad interiora otẽplãda. Tunc enĩ abstrahiẽ spũs aialis et calor similiẽ qui semp sequiẽ spm̃. et tunc exteriores sensus ex cerebro in principijs neruorũ cõ dirigunẽ a cerebro in organo sensuũ infrigidãtur. et sic iterũ hõ dormit. sic frequẽter obdormiũt subtilia cogitantes. et orãtes deuote sicut dr Cantic̃. ij. Ego dormio et cor meũ vigilat. Primus igiť somnus est causa visionis fallacis ꝓpter obscuritatẽ fumi qui reflectiẽ in ipo et obscure recipit formas q̃s portat. et ex motibꝰ fumi a stomacho dissipat motus ex qualitate causatas. sic calidus exñs facit videri flãmas. frigidus aquã frigidã vel glacieꝫ vel aliqd hmõi. Ille aũt qui est ex labore parũ facit videre nisi quod speraẽ vel timetur ex labore illo vel qd̃ in vsu habetur ad manus circa quod est sollicitudo Et hmõi motus fiũt etiã in laborantibus vel febre vel parturitõe. ex motibꝰ fumorũ quãdo labor liquefacit humidũ et fumus ille redundat ad caput. Et omnia visa talia fiũt falsa Vñ Ecc̃i. xxxiij. Diuinatio erroris et auguria mẽdacia et somnia malefaciẽtia vanitas. Sicut enĩ pientis cor tuũ fãtasias patiẽ nisi fuerit ab altissimo emissa visitatio. In tercia autẽ causa somni raro est deceptio. quia nõ apparẽt in ea frequenẽ nisi vere intelligẽtie et talis fuit somnꝰ sancti Joseph cuius intellectus in

agonia fuit. meditãdo quid ñã esset
q̄ tã sancta mſignitio apparuit. ⁊ sic
auersus a sensibꝫ obdormiuit. ℙ Nõ tñ
apparitio hec fit p somnũ illusoziuz.
Est enī ſm pb̄m in de somno ⁊ vigi
lia passio somni siue dormitõis. Vbi
notandũ subdit Alber. q̄ dupliciē
fit in dormiēte reuelatõ. ℙ Ali
qñ fit in somnis et nõ p somniũ. sed
erit p oraculũ. sic dr in de somno sci-
pionis. Aut p verã intellectualē vi
sionē de qua loquit Arist. De q̄bus
dicē postea. Alia est reuelatio que
fit in somnis et p somniũ. et est quã-
do aliq̄d futurũ p̄signaē in imagina
ria visiõe q̄ fit in somnijs q̄d somniũ
semp habet diuersam secũ imaginā
riam visionē. Et hec reuelatio futu-
roꝝ aliq̄ndo fit ex intrinseca causa
irratõnali. aliqñ ex intrinseca causa ce
lesti. aliqñ ex illusione spūs maligni
aliqñ ex p̄curatõe angeli sancti. Ex
emplũ p̄mi de causa intrinseca ho-
mini. ℙ Istud enī fit duobꝫ modis. qr
aliqñ p̄cedit ab eo q̄d iam in homie
est effectũ Exemplũ vt qñ in homie
materia febris vel apostematis cali
di ex calore matie et fumo p̄cedēte
ab ip̄a videt dormiēs in sõno fortē se
oburi flāmis in toto vel in parte qr
anima hoc q̄d est q̄litas in corpore
recipit p modũ imaginis q̄ se ogru
it illi qualitati. Exemplũ scdi sic qñ
distillat fleuma dulce bñ digestum
et sanguini mixtũ a cerebro vel ad
dentes vel ad fauces sommiat se mel
omedere q̄d nihil figmificat nisi q̄
iam in corpe est pfectũ. ℙ Exē
plum scdi p̄ncipalis qñ scz est a cau
sa vniuersali ordinis nature celestis
ℙ Nã stelle et circuli celestes ordinãt
mundũ in causis naturalibꝫ. vt dicit
in metheoroꝝ. Et qñ aliquã dispoſi
tionē p̄ducũt in mundũ hãc elemẽ
tis influũt et illa p suas qualitates
a celestibꝫ motas et informatas cor
poribꝫ hominũ imp̄mũt. q̄ similitudo
et imago est motoꝝ celestiũ. et tũc
anima imagines q̄ illud futurum si-
gnãt ocipit in somnis qñ magis ab
alijs occupatõibꝫ requiescit. Et sic
p similitudines futura illa cõnicit p
modũ diecturatõis. ℙ Hec oia Alber.
Mat. j. Cauendũ tñ est hic ne ascri-
batur influxui stellarũ in inferiora
plus q̄ꝫ oportz vt mathematici faci
unt. Vnde idem dic sup Mat. ij. super
vbo. magi. Mathesis mḡt dupliciē
capiē. Vno modo p sciētia q̄ abstra
hit a motu quãtitates abstracte cõ
siderãs. de quibꝫ est totũ quadriuiũ.
et hec sciētia est bona. Alio mõ Ma
thesis media p̄ducta est diuinatio q̄
fit p cursus siderũ. et hec aliqñ est bo
na aliqñ mala. sicut et ip̄i dicũt qui
scientiã nouerũt. Si q̄s enim p̄nosti
cans p stellas de hijs q̄ nõ subiacẽt
nisi ordini causarũ naturaliũ. et sua
p̄nosticatio est de eis ſm q̄ ordini il
li subiacent. ⁊ nõ extendit se ad illa
eadem nisi eatenus q̄ inclinat ad ea
primus ordo nature q̄ est in situ stel
larum et circulo. nõ male facit ꝫ pot
usutiliter a multis cauet nocumẽtis
et p̄mouet utilitates. ℙ Qui aũt nõ con
sideratis oñibꝫ p̄nũciat de hijs que
futura sunt aliē q̄ꝫ est truphator est
et trutãnus et abiciendus. hꝫ Alber.
Videnē etiã naturaliter aliqñ in dor
miendo fieri vere intellectões et in-
telligentie. Vñ Alber. sup Mat. j.
dic sic. ℙ Id q̄d in somnis est vera in-
telligẽtia et nõ somniũ est q̄d fit ex
intellectu agẽte de sciẽtijs. Sic mul
ti dormiẽtes meminũt subtilia que vi
gilãtes meminre nõ potuerũt eo q̄
intellectus a sensibꝫ euacuaē. et tũc
profundaē circa intelligibilia. Hec

ille. Ex istis patet quō somnia fiūt a natura. ¶ Fiūt aūt scdo aliqñ a dēmonū vrsutia q̄ sup omnia corpalia et sup oēs sensus interiores exteriores hois habēt ptātez mouēdi et ordināndi qñ deus pmiserit. Et ille illusiones somniales fiūt multis modis et semp ad finē malū Aliqñ eni quibusdā facit somnia q̄bus videri videnē dyana et herody as ac alie cū eis mulierculevel male fici q̄bus apparet q̄ moueanē local liter·cū tñ in rei veritate solū fiat in somnio pcurato p dēmones ad pacta aliqua. Exemplū de vetula q̄ in cubella se putauit i montē trāsuehi cū tñ dormiret⁊ cū cubella ex agitatione brachiorū cadebat subter cubellā turpiter iacēs ⁊se delusam esse sibi et astātibus pbauit. Alijs facē somnia quibꝰ videē q̄ certo tpe vt ī q̄tuor tpibꝰ rapianēad purgatoriū vel ad infernū et postmodū excitati credūt omnia ita fuisse. Exemplū de milite q̄ talē impsuasibilē cū iaceret in domo inmobilis ignē incinerauit cū domo. Alijs videē q̄ ad luxuriādū post certos dyabolicos ritus sint moti in mōte veneris et ibi putāt se videre venerē⁊ dñas pulcerrimas cū in rei vitate solū fiat in q̄dā somnio Exemplū wilhelmi de vmūso. de milite qui ita se motū putauit vt cū sibi videreē q̄ in loco amenissimo iacere t femine pulcerrime se repit expgefactus iacere in cāpo in luto pfū do amplexādo reliq̄as cuiusdā mortue bestie. Alijs videē q̄ omedāt in lata mēsa cū suis oplicibus et cū dyana et socijs et tñ dēmōes faciunt q̄ talia cibaria posita deuorāt. Exēplū de sancto q̄ dēmōes tales repit⁊ ad manendū attauit incredulis hominꝰ dēmones in hoīm spēcie esse pbauit qui in suis lectis repti fūt soporati⁊ ita ad fidē nūm. Sīle ptz de Damele vl. Hec aūt oia⁊ multa fīa fiūt per dēmones realiē nullatenus. ꝫ fiūt superstitiosis hoibꝰ p dēmōes soporatis q̄ putāt talia liez errēt p hoīes fieri in vigilia. vt patz ex ocilio Acquirē si. xxvj. q. v. ca. Epi. Nuāuis etiā aliqñ deo pmittēte demon homies mouere possit localiē Nā ductus ē Ihs a spū sancto sez in desertū et postmodū ductus est a dēmone in montē excelsū⁊ supē pinnaculū tēpli. Mat. iiij. et Luce. iiij. Rarissime tñ credunē tales locales translatōes fieri hominū Per dēmones tñ facilius credūē fieri immissiōes p āgelos malos i somnialibꝰ delusiombꝰ. Aliqñ etiā dēmones pcurant somnia sub spēcie bonī quēadmodū decipiunt p revelatōes et raptus deuotarios et deuotarias superbie datos et vicijs fīc in vitaspatrū creberrime repimus factuz esse. Exemplū de herone collatōe. ij. mopsi. vt refert cassianus. Exēplū de visiōe vxoris pilati p quā dēmō ex patientia xpi et forte ex leticia patruz in limbo vt tāgit Mgr in hystorijs putabat se xpi passiōz cassare. Mat. xxvij. Aliqñ etiā dēmōes in somnis deo pmittente pñt pcurare diūsorū viciorū imagines potissime de luxuria. de homicidijs. de spe lucri alicuiꝰ futuri⁊ similibus vt decipiant. M

Tercio fiūt somnia aliqñ a natura angelica⁊ diuina. et de illis plena est sacra scriptura. vt de Adā Gen. ij. Immisit dñs deus sopozē in Adā cūq̄ obdormisset tulit vnā de costis eius. Gen. xv. de Abrahā. Cūq̄ sol occūberet sapor irruit sup Abrahā et horror magnus⁊ tenebrosus inuasit eū. dictūq̄ ē ei Scito p̄noscens q̄ peregrinū futurū sit semen tuum⁊ ē.

De illo dr Job.xxxiij. Semel loquit deus et scdo idipm non repetit. Per somnium in visiõe nocturna quãdo irruit sopor sup homies t dormiunt in lectulo. tunc apit aures virorũ teru diens eos instruit disciplina vt aũtat homez ab hijs q̃ fecẽt liberet eum a superbia. Nã omis pene alienatio a sensibꝫ exteriorib⁹ diuina vtute et illuminatõe facta somnus q̃dã est. in quo fit vt angelo mediãte aut imagines i potẽtia imaginatiua exĩtes transponanẽ talit gp intellectui deseruiãt ad aliq̃d intelligendũ qđ p tũc natura nõ potuisset. aut de nouo species in imaginatõez diuina vtute influãt vt in cecũ natũ color. aut species intelligibiles noue in intellectũ ponanẽ vel ẽnsponanẽ. Necesse etiã est vt lumẽ q̃dam diuinitus infundat gpheticũ si sup naturã aliq̃d intelligẽ debet. qđ lumẽ infit p modum forme trãseuntis sic lumẽ in aere ad videndum colorata. Istis habitis in somno ẽm pfectius et impfectius diuersi ẽdus certitudinis accipiunẽ de reuelabilibꝫ vt determinat sanctꝰ thoscda scde. qõibꝫ. c. lxxj. et sequẽtibꝫ et c. lxxx. Nota septẽ ẽdus gphetie. c. lxxiij. ar. iij. in corpe articuli eiusdẽ. q̃s vide ibi si placet. N Quo ad terciũ pncipale q̃ acciderint Joseph matri et puero in reũsione ab egipto in terrã israel q̃ ordine venit in nazareth. Notanẽ de hoc q̃tuor in euangelio. Primo angeli apparitio ibi. apparuit angelus. Scdo apparentis admonitio. ibi. surge. Tercio admoniti assecuratio. ibi. mortui sunt. Quarto ẽm admonitõez Joseph reuersio. ibi. q̃surgẽs. Primũ declaratũ est supra pmo pncipali et fit que dã de scdo et tcio. O Circa q̃rtum vero qđ est Joseph reũsio duo

principale

dicunẽ. Primũ de reũsiõe in trã israel. Scdo de reuersiõe in nazareth. circa que sex q̃runẽ. Primo q̃ dicat̃ tra israel hic. sc̃. q̃ tra israel aliq̃n dr tertia. xij. tribuũ. aliq̃n tra. x. tribuuz. vt post diuisionẽ regni. et tũc tertia iuda ex opposito diuidit̃ et dr tertia duarũ tribuũ scz iude et beniamin vel iude tm̃. P Scdo queritẽ cur Joseph volebat ire in terrã iuda potiꝰ q̃m in aliã. Rñ. q: angelus nõ distincte dixerat in quã ptem terre israel ire deberet. ideo Joseph p generali vocabulo terre israel intellexit iudeã. Nõ enim ei videbat̃ talẽ puerũ debere habitare nisi in ihrlm vbi erat templũ et celebratio pphetarũ. Angelꝰ autem voluit intelligi galileã quã etiã iudei incolebãt t erat vltima regio et indignior tertia filiorũ israel. Ideo iudei Joh. vij. dixerũt. A galilea nõ surgit pheta. nazareth aũt erat vilissima inter ciuitates galilee. Vnde Johis. j. A nazareth pt aliq̃d boni esse. q̃si diceret nathanael rabi. non. Et hoc est quod dr. Audiẽs aũt q̃ archelaus tẽ. filius herodis regnaret in iudea scz p crebrã mãsionẽ in ihrlm. nã defũcto pre q̃ tpe immediate monarchiã totius regni tenuit. ẽm glo. licet ppter maliciã suam postea p Tyberiũ sit diectus et regnũ in q̃tuor ptes diuisum timuit illo. i. illuc ire. N Tercio queritẽ quare Joseph nõ timuit ire in galileam sic̃ in iudeã. cũ i galilea archelaꝰ regnaret. Respondet̃ ẽm glo. Melius potuit esse in nazareth q̃ remota erat q̃m in ihrlm vbi erat caput regni et assiduus archelaus. R Quarto queritẽ cur non a pncipio angelus Joseph locũ nazareth determinauit Rñdetur ẽm glo. vt angelus iteruz reũtat̃ et Joseph freqnti allocutõe

certior reddat ¶ Quinto queritur cur non timuit Joseph omni anno et maria cū puero ire in ihrlm in die festo de q̄ Lu.ij.cū scirz ibi archelaum. Respōdet aug⁹. Aut fuit diuturnū regimē archelai .et sic poterat ire et latere in multitudine populi ptmue eūtis in ihrlm. Vel non fuit diuturnū et tūc intelligendum est illud post exiliū vel mortē archelai. Sexto queritē cur Joseph potius eligit nazareth i galileā q̄ alium locū. Rñdetur .tū quia pphetis cōcordabat.tū qr amore patrie vbi xp̄us conceptus erat ꝑm Crisō.mouebatur quomā nazare⁹.i.sanctus vel caput nazareorz ita se ficut nazarei dedicātes existens scz xp̄us

In die epiphanie Sermo decimus

Inuenerūt puerū cū maria matre eius.Matb.ij. Tria ponit principaliter euāgeliū. Primo q̄ facta sint anteqū magi xp̄m inuenerunt. Secundo que fecerint quādo eū inuenerūt.ibi. videntes autē stellam ꝛc̄. Tercio quid fecerunt post inuentionem.ibi.et respōso acceptorz ꝛc̄. Insuper dicē primo quomodo exemplo magorz xp̄m querere debemus. Secūdo quid muēto offerre debemus. Tercio quomodo inuentū custodiamus. A Quantū ad primū notandū q̄ cōsuetum est ,regi volenti accipe regnū suum tria genera hominū occurrere. Prio milites curie sue.vt de sua sublimitate ogaudeant et ideo gratias referāt. Secūdo populares vt eius dñm recognoscāt. Tercio barones vt munera offerāt fidelitatē faciāt ꝛ dñm recognoscāt Cristus autem duo regna habuit. vnū celeste quod pacifice habuit. aliud terrestre qđ dyabol⁹ vicijs dissipauit. Ideo xp̄us otra demonē venit. Job.x. Nunc iudiciū est mundi Nunc princeps huius mūdi eicietur foras. Joh.xij. Venerunt ergo cristo nato mox celestes militie.deo g̃tias agētes p gloria in excelsis deo ꝛc̄.Luc.ij.Secūdo venerunt populares pastores.Vnde dicit̄ Lu.ij. Reuersi sunt pastores glorificantes et laudantes deū. Tercio hodie barones tres reges.Vnde Matb.ij.br. Cum natus esset Jhesus in bethleem iude ad drñtiā alterius bethleē. in terra galilee in tribu zabulon in diebꝰ herodis ascalonite qui ex patre et matre fuit gentilis qui a cesare romano regnum accepat. Tres eni fuerunt herodes.versus.Ascalonita necat pueros antipas Johannem.Agrippa Jacobū mittēs in carcere petrū. Sed quare non describit p Augustū sic.Luc.ij.Rñ.ꝑm glo. herodes ꝛc̄. non ponit̄ tantū p tempore sed vt videat̄ impleta pphetia Gen.xlix.Non auferetur sceptrū de iuda et dux de femore eius donec veniat qui mittendus est et ipe erit expectatio gentiū.Herodes enim fuit ydumeus nō israelita ꝑm Crisost. tempus herodis ponit̄ vt pphetia Danielis impleta monstretur.que post septuag'nta septimanas annorz xp̄m esse nasciturū p̄dicat. Nam ex tempore illo vsq; ad tpus herodis septuag'nta septimanarū anni cōsumati sunt.Dan.ix.cum venerit sanct⁹ ꝛc̄. Et sic ex vtroq; persuadetur iudeis xp̄m natū. Ecce magi.glo.nō malefici sed philosophi caldeorz ꝛ pñt dici sic a magnitudine scientie scz et

dignitatis·quia philosophi t reges erant in terra persarū· Nuos enim greci phos perse magos iudei scribas latini magistros appellant·

B Venīt·vbi nota primo q̄rentium magnitudinē·magi venerunt cum magno comitatu· Secūdo q̄rendi sollicitudinē·quia ab oriēte· Tercio quesiti descriptionē· quia natus est rex iudeoz· Quarto questionis rationē·quia vidimus stellam eius· Quinto intentōis rectitudinē·quia venimus adorare eū· Euāgelista enī velut fidelis cronographus de aduentu magoz quinq; questiones p ordinē soluit· Nā poterāt ihērosolimite sapiētes de tam raris hospitibus quinq; querere que euāgelista soluit· Si queris·qui venerunt· Rñ· magi·Si queris vnde· Rñ·ab oriēte Si queris quō ·rñdetur p stellam eiꝰ Si queris quo·rñdeī ihērosolimā·Si queris p que verba et quibꝰ modis quesierūt· respondeī vbi est qui natus est rex iudeoz· Circa primā questionē nota q̄ sapientes isti suā sapientiā ostenderūt·quia xp̄m sapienter q̄ntupliciter quesierūt· Prīo quia habuerūt magnū desideriū cognoscendi t inuenīdi dei sapientiā Vnde dicit Criso· Legi apud aliquē magos illos ex libris balaam huiꝰ stelle appariture scientiā accepisse· Et in origmali sup Matħ ·dic̄ q̄sdā dicere q̄ quidā secretoz inspectores elegerunt de seipīs·xij·et si quis moriebaī filius eiꝰ aut aliquis ꝓpin quorū eiuſ loco substituebatur· Diē ergo p singulos annos vt statim dicetur xp̄i aduentū expectauerunt· Itē Crisoſ ·dicit ·Audiui ab aliis q̄ erat quedam gens sita in principio orientis iuxta occeanū apud q̄s ferebatur scriptura inscripta nomine seth de apparitura stella· Diē ergo p singulas generatōes et ānos ascē debant in montē victorialē nomine et orātes in silentio tribꝰ diebus expectabant si forte illa stella in sua generatōe oriret· donec apparuit illis descendens sup montem habens in se quasi formam pueri paruuli et sup se similitudinē crucis et loquens eis docuit eos ·et etiam precepit vt p̄ficiscerenī in iudeā· hec ille· Nūm. xxiiij·balaam sic ꝓphetauit· Oriet stella ex iacob et assurget virga de israel et percutiet duces moab· Nā put refert Odoricus in sua cosmoḡ phya ciuitas magoz vocabaī Casa ciuitas magnaz regis ac naturalibus diuitiis opulēta· Ab hac casa que situatur vrus yndiā mirorē siī vsq; in ihrm fere quinq̄ginta diete vt dicit· Qui ergo vult dei sapientiā discernere et inuenire necesse est vt eam desideret· Prouerb· ij·Si quesieris eam quasi pecuniā t sicut thesauros effoderis eam·tūc intelliges timorem dñi et scientiā dei inuenies·

C Secūdo habuerunt studiū in interrogando vbi est qui t̄ē· Interrogatio cōgrua tres habet cōditiones·Prima vt fiat a sapientibꝰ nō a stultis·quod quia roboam non fecit vel secutus est sapiētes ideo regnum pdidit·iij·Regū·xij·Secūda vt fiat de re vtili et necessaria·quod qz non fecerūt discipuli· ideo Actu·j·arguunt·ē· Non est vestrū nosse tpa vel momenta que pater·t̄ē· Tercia vt fiat animo discendi non temptādi· contra quod Matħ·xxij· Interrogauit eū vnus ex eis legis doctor tēptans t̄ē· Hec tria habuerūt magi·primū quia intrauerūt ihērosolimā vbi sapientes fuerunt·Secundū fuit vtilitas quā quesierūt ibi·rex iudeorum·

Terciū etiā fuit intentio bona· quia venimus adorare eū· Idē nos facere debemus. D Tercio habuerūt mansuetū modū in acqescēdo· Nam triplex instructio eis facta est· Una a celo p stelle apparitōnez· Secūda ab homine p prophetie reuelationē· Tercia a deo p inspirationē· Acqeuerūt stelle directōe eius ducatū sequētes· et prophete reuelatōi natiuitatis locū querētes· et diuine inspiratōi ad herodem nō redeūtes· Sz heu multi instructōnibz creaturarū nō acqescūt quazū magnitudo p̄dicat dei potentiam vt timeaē· pulchritudo zdispositio dei sapientiā vt honoreē· vtilitas dei bonitatē vt diligaē· Cū ad Ro·j· dicaē· Inuisibilia dei a creatura mūdi p ea q̄ facta sunt intellecta conspiciunē sempiterna q̄z eius virtus zdiuinitas· Alij dei verba contemnunt· Prou·iij· Sapiam atqz doctrinā stulti despiciūt· Alij diuinā inspirationē extinguūt·j· Thes·iij· Spirituz nolite extinguere· E Quarto habuerunt congruū ordinem in inquirēdo· Nam secundū Dyonisium· Ordo congruus in acquirendo diuina est triplex· p sensibiliū manuductionē· p intellectualiū opationem· et p immediatam dei vnitionem· Magi autem primo visi sunt stella· scdo prophetia· tercio xp̄i p̄sentia· Quinto habuerunt finē debitū in intendendo· quē finē doez btūs Bern̄· dicēs· Sūt quidā qui scire volūt vt sciaē zturpis vanitas est· quidā vt sciāt et curiositas est· quidā vt sciētia vendāt et cupiditas est· quidā vero vt edificent et hūilitas est zprudentia· Magi autem scire voluerunt non propter curiositatē· quia singulis annis montem ascenderunt vt cristum nosceret et dei sapientiam· Nec propter cupiditatē· quia si voluissent ad herodē redisse multa habuissent· Sed sapientiam dei habere voluerunt p pter caritatez vt edificarent· vnde dicit Crisos· q̄ postmodum fuerunt cooperatores sancti Thome in p̄dicādo xp̄i fidē· Et propter humilitatē· vñ p̄cidentes adorauerūt· Ex premissis omnibz apparet q̄ magi isti quinqz seruauerūt q̄ tāgit Criso· sup Matomeh· xxxix· p q̄ qs facit qō in se ē videlicet desideriū beatitudinis· scrutationē in scripturis sacris· q̄rere a frātis· cauere a p̄cis· orare crebro p hijs q̄ sunt salutis· F Circa secundū dubitaē cur ab oriēte xp̄s voluit habere p̄micias gentiū potiꝰ q̄ ab alia regiōe· Rn̄· q· ibi p̄mo ortuz habuit p̄ma p̄uaricatio· Vñ vt Damascē· dic̄· Xp̄us in cruce positus dorsū habuit versuz ad orientē in signū q̄ culpā ibi ortā post dorsū posuerat nec ipaz vltius ad puniendū ofidere volebat· Ascendit aūt faciem habens ad orientē· p̄s· Ascendit sup celos celoz ad orientē· In oriēte igit̄ prima gratia fuerat in statu innocētie z paradisus ibi est· Deinde in oriente maxima quiqz peccata orig̃inē habuerūt· Prio mo bedieētia p adā· Secdo p Chayn inuidia frna q̄ frem occidit· Tercio p Chayn et suos natos auaricia· quia oñes ad artes lucratiuas fuerunt· vt patet Gen̄· iiij· Quarto ydolatria per Ninum regē Ninive qui ob reuerentiā beli patris sui fecerat statuam et ad eam cōfugientes tuebatur vt dic̄ Magister in hystoria scolastica· Quinto linguarum cōfusio et discordia in babilonia· G Sed isti tres reges primo habuerunt obedientiā· quia secundū Augustinū· iter vnius anni in· xiij· diebus peregerunt· Secundo

caritatē · quia vnanimiter venerūt quia in via non separati abinuicem non obstante itineris longitudine · stelle occultatōe et stabuli exilitate Tercio liberalitatē cū obtulerūt aurum · Quarto fidei magnanimitatē · cū ibi pcidentes adorauerūt · Quito concordiā ⁊ pacem · ibi · venimus · ℣ Circa tertiā questionē stelle Nota q̄ in xp̄i natiuitate triplex stella apparuit · Prima in mōte victoriali vt supra dictū est · Alia in aere q̄ duxit magos · Mirabilis quidē quia luce solis nō obscurabaē · interdū occultabaē · antecedebat q̄si dux · mouebatur q̄ndoq; nō velociter sicut alie · et stabat tandē demonstrans · Tercia apparuit rome in circulo aureo · quia ꝑm Innocentiū circa solē erat circul9 aureus · et in circulo forma puelle que puerū tenebat in vlnis · Circa quartā questionē ꝓmo dubitaē cur ihrlimis potius venerūt Item scdo querit Crisō · nūquid nō sciebant quia in ihrlm regnabat herodes · nunqd nō intelligebāt legis iusticiā · quia q̄cūq; rege viuēte aliū regem ꝓnūciant quasi mīstri tyranni puniunē in sanguine · Itē tercio cur nō directe in bethleem direxit stella · Rñ · ad primū q̄ p Balaā audierāt regem nasciturū de israel · Nūi · xxiiij · ideo in ihrlm vbi erat caput regni isr̄l et magisterium legis recte iuerunt · Nota maximam superbiā vel accidiā ihrlimitarū q̄ audientes xp̄m natū in nullo eum q̄fierunt · Ad scdam dicit Crisō · q̄ tantū deserabāt regē futurū q̄ nō timebāt p̄item · paratiꝑ xp̄o mori · Ad terciam · Rñ · q̄ ꝫ fuit ad ꝟfundendū superbiam iudeor̄ · Itē ꝓpter ꝟfortationem regū vt nō solū ductu fideris ꝫ etiā testimonio ꝓpḥete discerent ·

¶ Circa quintū nota q̄ quesierunt vbi est · tē · Hec q̄stio septēpliciter p̄t intelligi · ꝓmo generaliter · Rñ · q̄ in omnib9 p essentiā in nobis omnia opando · Ysa · xxvj · Omnia opa nostra opatus es in nobis · Per potētiam inquantum in nobis opata custodit · ps · Nisi dñs edificauerit · nisi dñs custodierit ciuī · tē · Per presentiam · q; Hebre · iiij · Nō est vlla creatura inuisibilis in ospectu eius · omnia aūt nuda et apta sūt oculis eius · Secundo localiter p̄t intelligi · Rñ · q̄ in mundo · Johis · j · In ꝓpria venit ⁊ sui eū nō receperūt · Sed illud nisi post incarnationē factum est nō ante · Tercō vbi est spāliē · Rñ · q̄ in bethleem iude · quia ita hic responsū est · Sed respōdentes alijs viā demōstrauerunt et nunq̄ viā attigerunt sicut hodie manus in vijs et doctores in cathedris et bibuli in quiuijs alijs viam monstrāt quā nūq̄ vadūt · Alijs fontē ostēdunt et ipi ficcitate pereunt · Archam fabricāt et ipi diluuio peūt · Quarto vbi est spālius · Rñ · q̄ in diūsorio · i · stabulo · tum vt ostē dat sibi fetorem corpalē nō displicere ꝫ spūalem vt etiā tam in lazari fetētis ostendit resuscitatōe q̄ in cal uarie loco vbi crucifixus est · Tū q; venit ꝓpter peccatores · de q̄bus Johe lis · v · Computruerūt iumēta in stercore suo · Tum etiā quia ostendit q̄ homo de celo cecidit in locum brutalium animarū · Quinto vbi est specialissime · Rñ · q̄ in p̄sepio · primo in signum humilitatis vt ostēdat q̄ omnis caro fenum · Ysa · xlix · Secundo in signū pauptatis q; pānis inuolutus · Tercio in signū obedientie · quia ligatus pannis · Sexto vbi est sacramentaliter · Respō detur q̄ in eukaristia · Mathei · vlti ·

Ecce ego vobiscū vsq; ad cōsū. scti. Septimo vbi spualiter. Rñdet q; in iustis p grāz. Joh. xiiij. Ad eū veniemus et mansionez apud eū faciem9. ℟ Sequit. Audiēs aūt herodes. t subdit inquisitio. herodes turbatus est audito rege nato de iudea. timuit eni se et herodes expelli. ideo etiaz de genealogia regū libros inquirebat ne alienus esse inter iudeos videretur. Et ois hierosolima cū illo. vel causa adulatōnis vel timoris. ne rex iratus regiones vexaret sm Crisō. quia quēadmodū certātibus vndis mare exurit. sic regibus sibi adulantibus spūs vrit. Et congregās. ecce diligētia. primo conat scire locū. scdo tpus. tcio psonā pueri. Oēs pncipes sacerdotū q a dauid instituti erāt in tabernaculo ad seruiendū t scribas pphi qui in moralibus pceptis istruebāt populū. At illi dixe. t. in bethleem iude. Ex quo pz q nō ex ignorātia ꝫ cordis duricia credere noluerūt. Sic eni scriptuz est Michee. v. tu bethleem t. Tunc herodes occulto loco natiuitatis clam vocatis magis. i. remotis sacerdotibus et scribis ne herodis ofiliū pderēt et ne de iudaica stirpe natū occultarēt diligent didicit ab eis tpus stelle. Non qrit tpus pueri ne pdat se q̄si velit venari signū tale habentē. Et mittēs illos. certificatus de loco et de tpe inqrit de psona dicēs. Ite et interrogate diligēter de puero. nō dic rege. q; noie principis eū vocari nō sustinebat. Venēs adorem eū. fingit occisor se agnū q̄ lupus erat. ¶ Circa scdm pncipale br de muēti honoratōne. cum subinferē. Qui cū audissent regē nihil mali suspicātes. Sup̄ scz domum. sm Crisō. multū domui vicina q; aliter nō discernēt domus vbi erat puer. q̄si sup̄ caput pueri mōstrat stādo quē nō potat loquēdo. Gauisi sūt q; locū ihesu pphetia peeperūt gaudio magno. q; ducē stellā iterū vidērūt. magnovalde. q; regē ofiderauerūt Intrantes domū. i. diuersoriū. de quo Luce. ij. Et forte tūc mr sedens tenebat puerū sup genua et ibi mansit xl. diebus dic gozra. Sz vbi muenerūt puerū. Rñdet cū maria matre eius. Scdm Rabanū t plures Joseph p tūc aberat diuina puidētia ne aliqd finistri suspicarent magi. Nō q; Ihesus vix muenit fine maria. Nā in tribulatōe positus Joseph Maria muēta est habēs in vtero de spū sancto. Mat. j. Pastores laborātes muenerūt puerū cū Maria. Lu. ij. Dei mr Lu. ij. Vbm habet in vlmis vt pbabilit credit. Ad nuptias vocat9 ihūs est mater Jhu ibi. Joh. ij. Et sub cruce stat xpi mr cū discipulo. Johis. xix.

¶ Sz quō muentū honorauerūt Rñdet offerebāt animā in adoratōe corp9 mpstratōe. t res in auro thure et mirra. Nam scdm Augu. in enchiridion. Adoratio ofistit in fide spe et caritate. in dei ognitōne dilectōne et subiectōe. hijs colit de9 aio Sic magi xpm ognouerūt. dulcit di lexerūt. quē ad tantā distantiā quesierūt. t oia apter eū reliqrunt et sibi de omnib subiectiōez ostenderunt. Scdo obtulerunt corpus ore deū muētum vt pie credit laudādo. genibus ea flectēdo. t toto corpe statim se psternēdo. Tercio rebus Jn auro ostēderunt regis potentiā. in thure sacerdotē magnū. et in mirra hiezt dnicaz sepulturā. Per hec tria vere offerimus anima corpore et rebus.

¶ Nota q; fortit xpm quesierūt vt nec labore itineris nec terrore regis. nec pditōe stelle desisterent.

nam ꝺm ecclesie repñtatōez m pictu
ris·ꝑmus iuuenis· scdus vir·terciuſ
senex fuit· Iuuenes adolescentes cō
fueuerunt esse temerariꝯ·ideo iumor
dicē potuisset Stellā subtraxit ꝙ de
fistamus·Viri sunt supbi·ideo vir di
cere potuit·Puer nō est a nobis re-
gibus adorādus· qz ꝑ palacio mue-
nimus pāms muolutū·ꝑ muficis re-
perimus mugitus pecorū·Senes sūt
auari ideo senex dicē potuit·Aurum
pueris meis ꝺuabo· Sz oppositū istis
fecerūt·Vñ Crisō·m omelia hui⁹ fe
sti· Nunqꝺ magi viderūt palacium
marmoribus splendidū·nunqꝺ mrez
eius dyademate coronatā·aut m le-
cto aureo recūbentē· nūqꝺ puerum
auro muolutū·nunqꝺ regiā aulā di
uersis populis resonantē·nō· Sz qꝺ
pandochiū vtiqz tenebrosū et sordi-
dū7magis aialibus ꝙ homib aptū
m quo nemo otētus erat sedere misi
itmeris necessitate coactus· Mrem
eius vix tunicā vnā habētē nō ad or
natū corpis·ꝫ ad tegumentū pficiē
tem·et ꝙlitē habere poterat carpen-
tariꝯxor pegre ostituta·Videꝝt et
puerū pāms sordidissimis muolutuz
et m ꝓsepio sordidiore positū·qz loc⁹
ille sic erat angustus vt nec ponēdi
infantis spaciū muemirent·ꝫ ille·Et
subdit· Sed qz celestē regem quere
bāt solius stelle testimonio contenti
gaudebāt·Vñ Bernñ·Quid facitis o
magi qꝺ facitis·Lactentē puerum
adoratis m tugurio vili·m vili⁹ pā
nis·ergo ne deus iste· Quid facitis
ꝙ aurū offertis ꝙ rex est ipe·7vbi
aula regia· vbi thron⁹·vbi curie re
galis frequētia·Isti insipientes fā
suntvt fierēt sapientes·Nos igitur
hodie xpō puulovera sacrificia anie
corpis et rerū offeram⁹· De anima
ꝓximis ꝙssiōz·de corpe avicijs cef
satione·de reb⁹ elemosinarū largiti
onē· O Quo ad terciū ꝓncipale
nō·Et respōso accepto· Sz ꝫ oziunt
ꝗtuor qstiōes·vicz vbi ꝗerūt respō
sum·Rñ·ꝙ m desiderio aie· Secūdo
cur m somno responsū receperunt·
Rñ·qz facilitē discretionē spirituum
habebāt· Quis rñdit qritur tercio·
Rñ·ꝙ de⁹ ꝑ āgelū inspirādo·Quar
to que fuit alia via·Rñ·ꝺm plures
ꝑ mare oductis nauib⁹ qs postea he
rodes incendit cū citatus a filijs ad
romā mare intret·ꝺm illud ps·In
spū vehementi oteres naues tarsis·
Applica notādo ꝙ reges xpm hono
ratū custodiunt ꝑ ꝗtuorvicz·qz non
ad herodē redierūt·nec de pueri in-
uentōe nūcios ennsiserūt· nec ꝑ eius
ofinia ennsirevoluerunt·ꝫ pviā aliaz
redierūt·Quo otra qꝺā ad dyabo
lum herodem ꝑ pctm vadūt postꝙ
xpm receperunt· Hebre·vj·Rursus
crucifigētes m semetipis filium dei·
Alij sūt q nūcios dyabolo mittunt·
vicz qvoluntatē et delectatōez pec-
catoz habēt licz opa dimittāt·quia
facē nō pūt·ꝫ tūc ibi deus voluntatē
hz ꝑ nuncio7facto·Alij nolunt ennsi
re ꝑ eram dñi sui·nec ꝑ terrā inimici
dñi sui·ꝫ pennsiunt ofinia vtusqz· hij
sūt tepidi· Apoc·xxiij· Vtinā calid⁹
esses aut frigidus·sed qz tepid⁹ es
incipiā te euomere ex ore meo·

Infra octauas Ser-
mo vndecimus

Quum factus essz Ihūs an
noz xij·Luc·ij·Prio vide
biē de expositōe euāgelij
Sedo quō debeam⁹ ꝫ fca
imitari· Et dcio quō ꝑficē debeam⁹
fiē Ihūs· A Circa ꝓmū nota
ꝙ tria ꝫ ponūē ꝓncipaliē·pditō ihu

queſtio eius·et mutí oditio· In illo
tpe·Sed qñ· hᵒ·vt in lra ante ls ver
ba habeē· Ibant parētes eius scz a
tpe q̄ reuertebanē ab egipto Ihu
exñte in octauo anno·p oms annos
in ihrlm latenter ſm Aug· ꝓpē me
tū archelay filij herodis·vñ Math·
·iiij· Joseph venīes ab egipto non
ausus est circa ihrlm habitare· In
ihrlm mgt scz ad imolandū hostias
sic eni erat p̄ceptum Exod·xxiij·q̄
oms masculus de vmbſis finibꝫ isrl
ter in anno scz in tribꝫ solennitatibꝫ
se ihrlm deo pñtarent cū determina
tis hostijs scz pasce ⁊ pentecostes ⁊
zenopegie· Nā ꝑma mstituta fuit
in memoriā liberatōnis ab egipto·
scda in memoriā datōnis legis quin
to die ab egressu de egipto ·tercia
zenopegia·i·tabnaculoꝝ laudꝝ ost
vulgariter dicta in memoriā habi
tatōnis. xl·annis factā in taberna-
culis·ꝑma colebaē in aprilij secūda
circa Jumū· tercia in septēbri· De
mulieribꝫ non erat p̄ceptū·ꝫ deuote
ascendebāt etiā· De duabꝫ festiuita
tibus masculi poterāt excusari non
de tercia nisi necessitate magna vr
gente· Cū factꝰ esset Ihesus anno
rū duodecim ſm Alber· Nec ē etas
ꝓpe ſm septēnū in quo incipit pub
tas et iuuenilis discretio sedatis iā
motibꝫ instabilitū habituū qui in pu
ericia dñantur nō ꝑmittētes in esse
forę apprehēsiōes ·vñ et ſm plm·i·
ethicoꝝ· Juuenes nō sunt bñ mo-
raliū auditores· Ite ibi ſm Crisos·
Xp̄us nihil miraculosū oñdit hodie
nec in iuuētute· Ex quo pt̄z q̄ liber
de infātia saluatoris ē apocrifꝰ quez
nō acceptauit approbatiue ecclesia
qz recitat de q̄busdā miraculis in pu
ericia a xp̄o factis ·Ascēdentibꝫ pa
rentibꝫ qz ad lram galilea erat infe
riorꝫ ihrlm·ꝰsumatisq̄ diebꝰ scz octo
p quos pasca celebrabaē cum redi
rent remānsit puer· ⁊ē · nō parentuz
negligētia que forꝫ peccatū·sed vt
expeditius scripture vacaret vt bo
norē patris faceret·et vt meritū pa
tientie in parentibꝫ augeret· Sed
quō poterat a diligentissimis p̄di·
Rñdet glo·q̄ in aditu ad festiuitates
et in recessu mos erat viris seorsum
et feminis seorsum ire ꝓpter ca
stitatē·et pueri cum vtrisq̄ ire pote
rant·et ideo hic vterq̄ parēs vidēs
Jhesū secū nō esse putabat eū cū al
tero eorꝫ esse·Et nō ognouerunt pa
rētes eius·i·nō aduerterūt q̄ Jhesus
pmānsisset Ihrlm· Existimātes autē
illū esse in comitatu causaz ob dictā
venerunt iter diei ab Jherusalē· Et
requirebāt eū·i·cū serovemissent ad
locū simul videntes neutrū hīe ibm
tāto plus territi et dolore vulnerati
sūt q̄nto deo deuotiores erāt et ma
ius bonū p̄diderūt· Doluerūt enim
qz se negligētes putauerūt·et quia
timebāt ihesū in archelai manus in
cidisse quē diu et semp in ascensu ti
mebant· Et req̄rebāt eū scz secūda
die inter cognatos et natos·i·scdm
glo·mē vicinos q̄ venerūt de ihrlm
et q̄ in itinere erāt·nā multevie erāt
in ihrlm·Cōsidera qualē nocte ꝑmā
habuerūt et scdam· Et nō inuenien
tes scz secūda die regressi sūt scz ter
cia die in ihrlm requirētes eum.

℣ Et factū est post triduum ⁊ē·
Nbi nota q̄nq; ptmēria ad discen-
dum p̄dicatiōem vel scripturā· Pri
mū est deuotio q̄ valet ad sapiaz·in-
uenerī eū i tēplo· Scdm hūiliatio·se
dentē· Tercium attētio· in medio·
Quartū discretio·doctoꝝ· Nōtū di
scēdi rectus ordo·qz ꝑmo audientē·
scdo interrogantē· tercō rñdentem·

ibi. responsis eius. ¶ Notãdum etiaz qꝑ xp̃us semp dilexit medium. et hoc ideo. quia virtus consistit in medio. excessus aũt et diminutõ. corrumpũt virtutẽ. Oñdit eni xp̃us medium in duodecim. Primo in ocepti 1
one in medio vteri v̊gmalis que cõceptio facta est mẽse sexto. Luce. j. idest in equinoctio in marcio scz. Se 2
cundo in natiuitate in noctis medio Sap̃. xviij. ¶ Dũ mediũ silentium tenerent oia omnipotẽs sermo tuus a regalibus sedib⁹ venit. Tercõ in hospi 3
tatione. nã in diuersorio hoc quod est platea media duarũ domoz mane re natus voluit. Luc. j. ¶ Quarto in po 4
sitõne. qz reclinatus est in p̃sepio in medio duũ animaliũ. Abacuk. iij. ꝑm lxx. Et Ysa. j. Cognouit bos possessuũ et asinus p̃. dñi sui. ¶ Quinto in p̃ 5
dicatõnis auditõne. qz in medio doctoz reptus est. Lu. ij. Sexto in cru 6
cifixione in medio duoz latronum. Job. xix. Septimo in passione. p̃s. 7
Opatus est salutẽ in medio terre scz habitabil̃ que est ihr̃m. Octauo in 8
leta apparitõe. qz resurgendo stetit in medio discipuloz. Joh̃. xx. Luc. xxiiij. ¶ Nono post ascẽsionẽ apparuit 9
Jesu in medio candelabroz septez aureoz. Apoca. j. Decimo in nr̃a in 10
celis aduocatõne. quia est mediator dei z hominũ. j. Thi. ij. Vndecimo in 11
iudiciaria ptãte. qz in iudicio separabit oues ab edis in medio iudicans a dextris et a sinistris exũtes. Mat. xxv. Duodecimo in sua eternitate. 12
quia est media psona inter patrem et spm̃ sanctũ. j. Joh̃. v. Tres sũt qui testimoniũ dãt in celo pater verbũ et spũs sanctus. ¶ Sz queriẽ quõ faciliter repitur mediũ in v̊tute. Rñdz 13
ꝑbus in textu. ij. ethi. circa fimẽ. ponendo ꝗtuor regulas. Prima vt qs 1ª

plus fugiat illud viciũ qđ magis repugnat virtuti. sicut auaricia ꝑius est viciũ circa v̊tutẽ liberalitatis qꝑ nimia misericordia in elemosinis dã dis. Sic pl⁹ repugnat intpantia tẽ prãtie qꝑ insensibilitas que refugit omnẽ delectatiõez fere. Sic hũilitati plus repugnat superbia qꝑ nimia humiliatio. Rõ regule est quia ꝑius viciũ est dissimilius v̊tuti ꝗz fit minus malũ viciũ. sic naute etiã pl⁹ fugiũt magis piculosa loca ꝗz minus piculosa. Sic miles plus fugit ꝑiorẽ inimicũ. Sic natura plus fibi otrarium vt ignis aquã vel ecõuerso ꝗz aerẽ vel terrã. Sic etiã xp̃us plus docuisse legit̃ fugere talia vicia vt auaricia ꝑ pauptatẽ et luctũ et similia ꝗz vicia otraria dicendo Math̃. v. Beati paupes spũ. et in ceteris p octo beatitudines. Secũda regula efficacis 2
simavt statim ꝗs ꝓncipaliẽ repellat vicia ad que ꝗs a natura plus est inclinatus. vt sanguineus ludos. melã colicus muidiã. ad luxuriã inclinat⁹ luxuriã et occasiones taliũ. colericꝰ irã et sic de alijs. ¶ Nõ aũt seq̃tur viã stoycoz q̃ falsse dixerũt paulatim esse vicia resecãda. Rõ regule est. qz q̃ a natura vel ꝯsuetudine habemus radicata sũt. g̃ oportz multũ ad oꝑria conari. Sic volẽti domare bestiaz siluestrẽ oportz multũ resistẽ vt eꝗs frena imponẽ collo ne mordeãt. z lupo trocũ in ore ne noceat. asino saccũ ne lasciuiat. Vñ xp̃us ait Math̃. xj. Regnũ celoz scz vt mereaẽ vim patiẽ et violẽti rapiũt illud. Et Lu. xiij. nota ibi. Cõtẽdite intre p angustã portã. Tercia regula vt generaliter quisq; delectabilibus ꝯmixta fugiat ꝗz statim sentit. qz affectũ placant. cecant intellectuz et passiones mouent nõ finẽtes deliberare. Vnde 3

Mat·vij·Lata est via que ducit ad pditionem ꝛc̄·et fugite fornicatōez ·j·Cor̄·vj·Luc̄·vj·ve vob̄ q̄ ridetis. Sic enim aues decipiuntur et pisces esca dulci et cātib⁹·Quarta regula vt q̄s intellectu videat nūc vnum extremū v̄tutis nunc aliud detestando maliciā eaꝝ ꝛv̄tutis bonū ofiderādo Ratio q̄ sic horremus malum et diligimus bonū·Mat·xj· Jugū meum suaue est et onus meū leue. Stupebant aūt·ꝛc̄·Fili q̄d fecisti nob̄ sicz remanendo nobis ignorantib⁹· Nota interrogat non directe corripit oquestio ergo fuit·Sed cur pater nō q̄rit ·Rñdet·Nung̃ Joseph legiē xp̄o locutus ꝫ mater·q̄ mater plenior caritate q̄ foras mittit timorem·et q̄ va mater·nō aūt Joseph pater verus fuit ꝫ nutricius· Cur patrē maria dig mori p̄pomit· ecce p̄r̄ tuus·hȳ·vt reuerentiā exhibeat viro·Et quid est q̄ me q̄rebatis·Ec ce primū verbū xp̄i q̄d legiē locut⁹ Repetit ihūs questionē et nō corripit ꝫ statim querēdo soluit·nescieba tis q̄ ꝛc̄· ꝑm Origenē quia fili⁹ pl⁹ est in potestate patris q̄ matris ·io circo· in his que p̄ris mei sunt oportet me esse·curā templi p̄nūc habēdo Vñ addiē·et ip̄i nō intellexerunt ꝛc̄·q̄ diuinitatis xp̄i archana non statim pfecte ꝫ paulatim intelligere ceperūt· Et descendit cū eis·ꝛc̄· Nā ꝑm tbō· a natiuitate vsq̄ ad baptismū xp̄us nullū miraculū fecit ·i· vsq̄ ad ·xxx·annū ne putaret fantasticus homo esse· E Nuo ad scdm principale notandū q̄ nō solū xp̄i verba ꝫ etiā facta tria genera hominū hic docēt viuere· Primo parētes respectu filioꝝ·scdo filios respectu parentū·tercō tā parētes q̄ filios ad seipos·Primo mater ad filiū triplicit̄ se habere debet·Nā debet habere amorē discretū·timorem licitū·ꝛ correctionē debitā·Amor discretus matris in filiū est vt eū a iuuētute doceat deo seruire· ad tēpla ducere sicut maria ihesū· ad sermones diuinos et ad orationē· Contra quod faciūt ducentes ad choreā ad solacia mūdi et ad filia·tales tandē ducent cū filijs ad infernū·Timor licitus matris ad filiū est ne in potestatē diaboli veniat sic maria timuit archelaum· Nuo otra multe plus timent ne lupus puerū rapiat· ne infirmus moriat·ne in pecunijs deficiat·et ne in puteū cadat· q̄ demonez pueros necantē p peccata timeant· Debita correctio est vt filij bonī mite corrigant·sicut hic Jhesus·nō vituperent·nō maledicant·nō ḡuiterledant·Sed mali filij cū virga et baculo osolandi sunt· Epl̄b·v ·Patres nolite ad iracundiaz ꝓuocare filios vestros· ij· Thi·ij ·Argue obsecra increpa in omni patientia et doctrina·Et quia in istis patētes q̄nq̄ peccant de⁹ terribiliter punit aliq̄n· vñ Jero·in epla·lxxxix·dicit· q̄ nobilissima femina noie ptaxato viro qui erat patruus eustochie v̄ginis habitum cultūq̄ istius v̄ginis mutauit cupiens vincē virginis ꝓpositū matrisq̄ scz paule desiderium Volebat eni q̄ nuberet· Et ecce eadem nocte cernit in somnis venisse angelū terribili facie minantē penas· et hec verba frangentē· Tu ausa es viri imperiū p̄ferre christo· tu caput v̄ginis dei tuis manibus sacrilegis ausa es attrectare· q̄ tibi ideo in breui arescent vt sentias ex cruciatu quid feceris·et finito mense ad inferna ducaris· Sinautē pseueraueris in scelere⁊ marito⁊ filijs simul orbaberis·

Nue omnia p ordinē impleta sunt. et serā misere penitentiā velox fuga uit meritū. sic igit̄ vlciscit̄ xp̄us in violatoribꝫ tēpli fui. hec Jero. ¶ Scdo instruunt̄ filij quō se debeāt habere ad parētes. Habent eni tripliciter parent̄. supius deū quē debent honorare sicut xp̄us. etiā si turbent̄ parētes religionē intrādo. vestes licitas portando et ita de similibꝫ. Spiritualē p̄ez scz p̄dicatorē confessorez et plebanū in doctrina sana sic xp̄us p̄mo audiēdo. scdo interrogādo. tercio respondendo. Carnalē p̄ez timē do. nutriendo sicut xp̄us erat subditus illis. vbi contrigūt̄ hij qui platismus ſratis obedire rēnuunt cū cristus Joseph obediret. ¶ Tercio tam Jhesus q̄z Maria instruūt nos omnes quinq; . Primo vt libenter in ecclesia stemus q: signuz filij dei est in ecclesia stare libent̄. Scdo vt ad opletū officiū ibi maneamus. q: osumatis rē. Sed sūt quidā quos dyabolus facit intrare ecclesiā ꝓpt̄ mulieres. alios cito exire non finita missa. alios cū murmure manere. alios rumoribꝫ ibi insistere. Tercio vt turbas fugiamus. q: turba xp̄m fecit p̄dere vt hic. cecū ne lumē acciperet increpauit. zacheū ne ihm videret impediuit. et petrū negantē p̄stravit. Quarto vba dei fiē maria in corde retinere. Ñto de bono in melius p̄ficere sicut Jhesus coram deo et hominibꝫ. Tercio p̄cipaliter q̄ritur quō Jhus potuit p̄ficere sapientia et gratia. cum in sūmo acceperit ista. Vide questiones in 3° li. senten.

In octaua epiphanie. Sermo duodecimus

Decet nos implere omnez iusticiā. Mat. iij. ait Jhs ad Johānem cū Jhesuz baptizare renueret. In isto euangelio dicent̄ tria de omni iusticia. que sm glo. est p̄fecta humilitas. Primo de xp̄i baptisma circūstantijs p̄cedentibꝫ. Secūdo de ocomitantibꝫ ibi. fine modo. tercō de sequētibus ibi. Et ecce apti sunt ei celi.

A Nuo ad primū notandū q: hec dies que dicit̄ vicesima est veneranda triplici de causa. Primo quia est clausura totius festi xp̄i natiuitatis a qua etiā oputādo est vicesima. nām eras nouā hystoriā nō de xp̄i natiuitate canit ecclesia. Est eni illa dies etiam octaua epiphanie. Secūdo q: hodie venerat̄ ecclesia in speciali primum et sūme necessariū baptismi sacramentū p anthiphonas laudū p: ꝓphetiā in epla et p euangeliū que omnia sonāt de baptismo xp̄i. Vnde hodie quodāmodo est festū baptismi sicut post pentecosten festum corporis xp̄i. Tercio q: hodie est festuz duoz magnoz doctoz et confessorū vicz hylarij et remigij epoz pictauien̄ et remen̄ eccleſiarū vt patet in eoz legēda. De secūdo igit̄ dicit euangelium. In illo tpe. scz q̄ Jhus erat. xxx. annoz. et. xij. dierū complete venit Jhs a galilea terra vbi a duodecimo āno semp manserat in ciuitate nazareth subditus parentibus sine omni miraculo ouersatus a prima die natiuitatis vt putabatur filius Joseph. B Dubitat̄ aūt cur in. xxx. anno et nō ante baptizari voluit. i. in p̄fecta etate. Rñ. tho. iij. p. q. xxxix. q. 4 plicit̄ de causa. Primo sm Gre. sup ezech. vt sua doctrina esset magis autentica p̄cedens a viro p̄fecto. Tunc eni incipe voluit

primo docere et miracula facē. Sic enī Gen̄·xlj·Joseph·xxx·annoꝝ fuscepit regimē egipti·Sic·ij·reḡ·v· Dauid in tricesimo āno regnare cepit·Et sic ezech̄·j·idē pphetizare cepit anno fue etatis·xxx·Scdo scdm Crisō·sup Math̄·vt oñderet se posse legem veterē seruare et adimplere Futurū enī erat vt post baptismuꝫ lex vetus cessare deberet fucessiue· et ideo hac etate venit ad baptismū. q̄ p̄t omnia peccata fuscipe vt lege seruata nullus dicat q̄ ideo eā soluit q̄ implere nō potuit· Tercio vt dareē intelligi q̄ baptismus perit viros pfectos in aia et spāliter ꝑm illud Joh̄·j·Quotq̄t receperūt eū dedit eis potestatē filios dei fieri· Et Eph̄·iij· Donec occurramus oēs in vnitatē fidei et agnitōis filij dei in virū pfectū ꝑm mensurā etatis plenitudinis xp̄i· Nec obstat q̄ daniel puer pphetare incepit in iuuentute Dañ·xiij·Et Jeremias Jere·j·Exē pla enī paucoꝝ nō faciūt legē omunem·nec oportet talia imitari ꝫ ammirari·Xp̄us aūt ponebat hominib̄ in exemplū oñib̄·ideo debuit in eo oñdi id q̄ optit oib̄ ꝑm legē omunem vt scz in etate pfecta doceret·

¶ Sequitur·Venit ad iordanē ad Johēz qui tūc xp̄m futurū predicauit7 baptismū pñie in magna viet9 et vestitus austeritate·Primo enim spūs sanct9 in deserto reuelauit Johānī q̄s esset xp̄s ppē ad baptismū suum accedentes·Vñ Joh̄·j·sic dicit Qui misit me baptisare in aqua ille mihi dixit sup quē videris spīm descēdentem et manentē sup eū hic est q̄ baptisat in spū sancto· Dubitat cur tunc nō antea xp̄us venit ad Johannē baptisari· Rñ·ꝑm Crisō·triplici de causa·Primo vt Johīs p̄dicationē confirmaret·Scdo vt confirmaret etiā eius baptisma a deo datum esse·Tercio vt xp̄s testimoniū reciperet a Johe famoso q̄ oportz etiā habere testimoniū ab alijs hominib̄·

Sequit̄ Jordanē·Cur in isto flumine potius q̄ in alio·Rñdet Tho·vbi prius multiplici de causa·Primo vt ostenderet figurā rñdere figurato· vicz de introitu ad celū·scz nemineꝫ posse saluari in nouo testamēto nec in celū intrare nisi p̄ baptismū· Sic enī filij israel nō poterāt venire ad terram ꝓmissionis Josue·iij·nisi p̄ iordanē eundo· Et Helyas in celū per curzū igneū non poterat venire nisi p̄us diuiso iordane et ptranfito·Sic Joh̄·iij·Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spū sancto non p̄t intrare in regnū dei· Scdo vt fruct9 baptismi oñderet qui est absolutō ab oñi pecati lepra· et etiā nōnunq̄ a lep̄ corpis vt in ostātimo patuit·Vñ Naaman Syrus a lepra mūdatus est se lauando in iordane vt·iij·Reḡ·v· Tercio vt oñdatur etiā q̄ nemo fine humili descensu q̄d int̄ptat̄ iordanis p̄t magnā gr̄am suscipe· ꝑm illud Jacobi·iij·Humilib̄ autē dat gratiā· ❡ Sequit̄·Johannes aūt prohibebat eū dicēs·Ego a te ↄ̄ Respōdens Jh̄us dixit ei· Sine mō· ꝑm Jero·q̄si diceret·Habeo aliud baptisma quo etiā baptisand9 sum· Tu me baptisas in aqua vt ego te baptisem p̄ me in sanguie meo·In quo etiā dicit Crisō·oñdit xp̄us q̄ postea xp̄us baptisauit Johannem· Sic enim decet nos implere omnē iusticiā·i·humilitatē pfectā ꝑm glo· q̄ habet tres ḡdus vicz· subdere se maiori·nec se p̄ferre pari·et hec est sufficiens· Subdere se pari nec p̄ferre se minori·et h̄ est pfecta·Vel ꝑm

Rabanū Omnē iusticiā·i·bare exemplū omnis iusticie implēde vt discāt hoies nemīnē sine baptismo saluari· Vel oēz iusticiā p̄m Crisō·ut p̄mo discamus facere·postea docere· E Scda pars p̄ncipalis sequit̄· Tunc dimisit eū se baptisare·Queri p̄mo cur xp̄us venit ad baptismū cū nullū peccatū haberet ·Rñdet tho·vbi prius·p̄mo p̄m Bedā vt aquas baptismi osecraret tactu sue mundissime carnis· quo tactu ommbz aquis aptitudinē p̄ baptismo otulit·Scdo vt p̄m Aug̃·ipe legislatoz in se reciperet baptisma qđ alijs necessariū foret·Nec enī pfecta est iusticia·p̄mū implere qđ alijs quis impat faciēdū Tercio vt fructus baptismatis de q̄bus in fine euāgelij dicit̄ circa se p̄mū ostēderet·Dubitaf scdo·vtrū t cur baptismo Jobis baptisari voluit nō suo ·Rñ·Tho·vbi prius triplici de causa xp̄us nō suo ꝫ Jobis baptismate est baptisatus·Primo ꝓpter oditōes baptismi·q: plenus spū sancto xp̄s solū in aqua baptisatus est nō in spū quo p̄us plen9 erat· Secūdo p̄m Bedā vt Jobes baptismū cō firmaret·Tercio p̄m Gre·nazāzenū vt noui testamēti bap̄ma meliorare Dicendū ꝫ esset de sacramēto bap̄mi quid sit quō necessariū sit· qualiē debeat dari· in qua materia et similia que in sentētijs habenē· Circa tercīū principale notandū q̄ hic ponūt̄ tres effectus bap̄matis videlicz celi aptio·colūbe apparitio ·paterne vocis auditio·Primo enī celū apertum est nō ad līaz ruptū·ꝫ tāta lux visa ac si celū apireī ficut in cozuscatōne mterdū fit

Octauas

Dñica prima post epiphanie Sermo· xiij·

Nuptie facte sunt in chana galilee·Jobis·ij·De statu mr̄imonij fūt tria videnda Primo euāgelīū ad līaz·Scdo q̄·xiij·fūt vel esse p̄nt in matrimonio q̄ apparēt vel fūt cōsolatoria·et quō qđlibet taliū habz plura tristia annexa·Tercio q̄ status v̄ginitatis semp meliora habet et carentiā eoz̄ que habet mr̄imonium· A Quantū ad primū notandū q̄ in illo euāgelio ponunt̄ p̄mo oditōes matrimonij· scdo defectus et supplet̄io vini·tercio fructus miraculi· Quo ad p̄mū aniadūte q̄ xp̄us triplicē statum ofirmat· v̄g̃mū in v̄ginis natiuitate·viduaruz in anne ꝓphetatōe· et hodie mr̄imonium in nuptijs·Vñ matrimoniū cōtrahentes debent quīq̄ habere que notanē in nuptijs p̄ntibz·Primo intentionē bonā·q: Jhūs vocatus est· Secūdo dilectiōez mutuā·q: in chana quod interp̄taf zelus seu amor· Tercio nutritionē et gubernatōnez ꝓgruā ibi·Erat mr̄ Jhū ibi·Quarto in paupes misericordiā·q: vocati fūt et xp̄i discipuli ·Quito in pauptate patientiā ·q: deficiebat vinū·tē· Quo ad primū de intentōe bona nota q̄ quatuoz de causis p̄t quis matrimoniū otrahere·Prima ꝓpter officiū·i·plis ꝓpagationē·Et sic matrimoniū fuit mstitutuz in padiso ante peccatū qñ deus dixit·Gen̄·j·Crescite et multiplicamini·Secūda est ꝓp̄ solaciū et rei familiaris adiutoziū cū ommimoda castitate·Et tale mr̄imoniū fuit mter Mariā et Joseph dicē tev̄g̃me·Luc̄·j·Quō fiet istud qñ virum nō ognosco· Tercia ꝓpter remediū·Vñ·j·Coz̄·vij·Melio est nubere q̄ vri ·Quarta est ꝓpter voluptatis viciū·de quo p̄s· Compatus

est iuīētis et similis factus est illis
Nolite fieri sīc equus et mulus in q̄-
bus nō est intellectus. Primā secuti
sunt patriarche et pphete veteris te
stamenti excellentissimi. Secūdaz noui
testamenti electissimi et pauci. sicut
Alexius sctūs hainricus imperator
et sancta kungundis sua othoralis.
Terciā omunīt tom xpiani. t quar
tam peccatores plurimi. De quibus
Thobie. vj. Terribile exemplū ponī
tur de sara deuotissima virgine. cui
septem viri successiue dati sunt t sin
guli p asmodeū demonem necati q̄n
do ex libidine cū pfata virgine dor-
cere voluerūt. que tandem est p pri
mā causam copulata iuniori thobie
p angelū raphaelē. B Secūdo
debent habere diligati. dilectōez mu
tuam t zelum. Est aūt triplex zelus
inter tales. mimius. tepidus. t discre
tus. Zelus mimius est zelotipia rep̄
hensibilis tam in viro. Eccī. viij. Nō
zeles mulierē finus tui. q̄ etiā in vx
ore. Eccī. xxvj. Dolor cordis et in-
dignus mulier zelotipa. De vxoris ze
lo mimio refert Seneca Exemplū de
Socrate philosopho q̄ habuit duas
vxores que otētiose erāt et zelotipe
que virū quadā vice verbis grauis-
sime mualserūt. que cū exeūdo domū
socrates declmaret patienter eū aq̄
immunda pfuderūt. Tūc ait Socra
tes. Sciebā q̄ tomtrua hec pluuia
sequeret. Cū autē ei amici ofulerēt
vt eas a se eiceret. ait. Disco cū eis
in domo qualis ad patientiā esse de
beam in foro. Tepidus zelus est qñ
vxor scit virū suū fornicātem et tñ
sustinet tacet et dissimulat vbi dare
posset remediū quod valde malū est
C Vñ docz Aug. li. l. omeliarū
q̄ vxores debent viros suos adulte
ros q̄tuor modis coercere. Primo p
caritatē ammonēdo. Secūdo si primū
nō p̄fit dure increpādo. Tercio si se
cundū nō iuuat ep̄o uł ecclesie denū
cīando maxime si viciū est notorium
Nā adulteriū mīmomū p̄t dirimē.
Si tñ vult pter melius bonū cū ma
rito manere debz. Quarto si p̄latos
adulter nō curat nec bonos amicos
deum p eo orare debet. Sed sūt q̄dā
vxores dicit Aug. vbi p̄us q̄ tacēt
triplici de causa. Aut timore pteri
te qz a viris flagellari timēt. ꝫ plus
debent timere dēū p̄cipientē q̄ virū
flagellantē. nā gutta cauat lapidē
nōvi ꝫ sepe cadēdo. Aut blādis adu
latōmbo emollite. qz viri eas laudāt
q̄ patiens eos portāt. que tñ patien
tia est valde mala. qz multū se in do
mino tenenē diligere. Aut falsa ra
tione seducte. Adducunt eni viri vt
dic̄ ibidem Aug. tres rōes cōtra fe
minas dicētes. nos sum⁹ viri vos fe
mine. Rñdet Aug⁹. Si vir es vince
libidinē. Dicūt iterū. nos sumus dñi
vos ancille. Rñdet Aug. illud apli.
Vir nō habet potestatē corpis sui ꝫ
mulier q̄ clamare p̄t p re sua. Dicūt
item. nos sumus capita. vos mēbra.
Rñdet Aug. Si caput es duc ꝫ vide
quo eas. Noli ire quo nō vis vt seq̄
tur pedissequa tua. Sz qz possent di
cere vxores. Vir mihi fidem nō ser
uat ergo nec ei seruabo. Rñdet ibi
Aug. Nolite pudicissime fcie imita
ri viros vīros. Impudico viro nō de
bet mulier pudicicīā ꝫ xpō. Ter-
cius zelus est discretus vt se ordina
te diligāt triplici modo. vicz vt xp̄s
ecclesiam. vt corpa sua. et vt seipos
m anima. De primo Epīb. p. Viri di
ligite vxores vras sicut xp̄us dilexit
ecclesiā suā. Sic eni ecclesiam diligit
q̄ animā peccatricē redeuntē recōci
liat. Sic et vxor adulterū si penitet.

De scdo. j. Cor. vij. Viri debent diligere vxores suas vt corpa sua. ergo neutra pars suū corpus adultere tradat aliene. De tercio Epīe. v. Vnusquisq; vxorē suā vt seipm diligat .ergo vtraq; pars diugatorum nullū mortale viciū in alteri9 anima pmittat. Tercio docentur hodie in matrimonio exītes vt habeant gubernatōez ogruā videlicet in familia et in filijs. De quo q̄re in sermone de innocentibo et dñica infra octauas epiphanie. Quarto vt in paupes exerceāt misericordiā debent eni thesaurizare filijs scdm apīm. ij. Cor. xij. Sed vt xp̄us etiaz ait aie. Facite vobis amicos de mām mona iniq̄tatis vt cū defecerītis recipiant vos in eterna tabernacula. Luc. xvj. Rō q̄ in matrimonio est magn9 tumult9 et distractio. ideo indigent plus iuuarī p deuotos dei amicos p se et p filijs. Quinto vt in pauptate patientiā habeant sicut isti de quibo infra. D Quo ad scdm principale de supplemēto defectus vim notatria. Primo q̄ iste nuptie scdm plures fuerūt Johānis euāgeliste quē xp̄s vocauit de nuptijs. Vnde hodie etiā huius ad exemplar scdm omnia iura p ingressum religionis fit diuortiū si nō secuta est carnis copula. vt in sermone de Johe euāgelista habes Scdo nota scdm Tho. in postilla tria in matre Jhu. Primo magnā misericordiā in eo q̄ pauperū miseriā reputauit vt ꝓpriam. sicut. ij. Cor. xj. Quis infirmat et ego nō infirmor ait apl̄us. Vnde dr. Deficiente vino ait mater Jhu. Secundo magnā in orando p tpalibo prudentiā. Nō eni simplicit sed oditionalit ꝓposuit ihe su dicendo. vinū nō habent. xp̄o qui scit quid ꝓfit vel obfit petitionē cōmittēdo. Sic eni facere debem9 pro hijs orādo q̄ nobis obesse vel ꝓdesse possunt. Secus vbi p virtutibo vt p patria oramus et similibo que nulli obsunt. Tercō optimā sub opendio doctrinā dicendo mistris. qcūq; dixerit vobis facite. ecce quō doez obedientiā pfectam. In quo patz etiā q̄ de filij misericordia plene cōfidebat maria. Tercio nota q̄ xp̄us matrē informat quō miracula q̄ secunē naturā fue diuinitatis non habuit sed posse pati. Vnde quid mihi et tibi est. fupple omune mlier qō idem est quod femina. nō eni corruptionē importat ibi. E Quo ad terciū pncipale. duplex vtilitas est secuta vicz manifestatio xp̄i quo ad diuinitatē suā ibi. gloriā suam. et confirmatio discipulorz iā vocatorū. Vbi nota scdm tho. q̄ hoc miraculuz simplicit primū fuit quod fecit post suā natiuitatē p humānitatē suam. Jam eni erat xp̄us annorz. xxxj. et .xiij. dierū et postea pmo incepit publice p̄dicare. miracula facere. In puericia eni deus miracula fecit in stella. et angelorz apparitōne et in baptismo p celorz aptionē columbe apparitionē et vocis intonationē. in deserto ieiuuauit et sic tēptatus est ac discipulos congregauit. ꝫ hodie miraculū primū in humanitate fec. Ex quo sequit scdm Tho. q̄ solū publice p̄dicauit et miracula fecit p duos annos cū dimidio et sic passus est. F Quo ad secundum nota q̄. xiiij. esse possunt que alliciūt ad ctrahendum matrimonū. Primū est q̄ mulieri emitur corpus viri et erit suum. Et econuerso. Eph. v. Viri debent diligere vxores suas vt corpora sua. et post pauca dicit. Propter hoc relinquet homo patrem suū et matrē

fuam et adhęrebit vxori sue. Item Gen.ij. Sz pmo sequit q̄ potestatē sui corpis pbit. Vñ.j. Cor.vij. Mulier potestatē sui corpis non habet. Similiter aūt et vir potestatē sui corpis nō habeat. Scdm est q̄ sub viri potestate mulier erit. Gen.iij. Et quāq̄ matrimoniū verus q̄damodo tractus sit. terciū tñ ibi malū est q̄ est otract⁹ cecus. qz nescit an lippa irata. supba ebria tē. fit vxor. Omnes eni alie res p̄ter mulierē videri permittunt. vt ait Theofrast⁹ anteq̄ emant ne displiceat añq̄ placeat. Sed in virginitate xp̄us margarita euāgelica emit. Vñ Mat.xiij. Simile est regnū celoz hominī q̄renti bonas margaritas. Sic.ij. Cor.xj. Despōdi vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o. Et in vginitate potestas vtriusq; bois liber manet. Eteni xp̄us lux est qui illuminat omnē hominē. Job.j. Et nota q̄ p oia puncta in q̄bo est incomodū diugatoz tali caret vgo et melioza bona habz q̄ sint bona matrimonij. Scdm i matrimonio bonū est q̄ mulier habere p̄t virū p solacio ostij. Vñ Gen.ij. Faciam⁹ ei scz ade adiutoriū simile sibi Ecc.xxv. In trib⁹ beneplacituz est spiritui meo que sūt p̄bata coraz deo et hominib⁹. concordia fratrū. amor p̄ximoz. tvir et mulier sibi bene cōsentientes. Sed vxor tristabit̄ si vir sit malicios⁹. vt.j. Regū.xxv. Nā fuit abigail mulier p̄udentissima t speciosissima q̄ vir ei⁹ durus pessim⁹ et malicios⁹. Item si ebrios⁹. Et econuerso de viro respectu mulieris. Vñ puer.xix. Tecta iugiter stillantia litigiosa mulier. Sic Gen.iij. oquerit Adā. Mulier quā dedisti mihi socias decepit me. Et Job. ij. Adhuc p manes in simplicitate tua bñdic deo et morere ait vxor Job. Nuo oēp̄ū. xix. Domus et diuitie dant̄ a parētibus. a dño aūt p̄prie vxor prudens Item ppetuū est tale malū q̄d̄amodo. Vnde Math.xix. querūt discipuli. Si licet homini dimittere vxorem quacūq; ex causa. Rñdit xp̄s q̄ nō nisi fornicatōis ex causa. quia quod deus oiūxit homo nō separet. Dixerunt discipuli. Si ita est nō expedit nubere. Rñdit xp̄us. Nō omnes capiūt verbū istud q̄ quibus datū est. Virgo vero xp̄m in q̄ nulla est tristicia p se habebit. qui ait Marc.x. et Mat.xix. Omnis q̄ reliquerit tē. vxorē centuplū accipiet in hoc mundo et vitā eternā possidebit. Itē carebit p̄fatis tristicijs. Terciū bonū est in otractu matrimonij. totis vel tpalium rerū acq̄sitō. Exod.xxij. Si seduxerit q̄s vg̃inem necdū despōsatam dormierit q̄ cū ea dotabit eam et habebit vxorē. Sz deo minus seruiet q̄ que nupta est cogitat q̄ mūdi sunt quō placeat viro. j. Cor.vij. Et iterū sollicita erit. Itē imola nō in lecto cōtemplatōnis nec in agro p̄liatōnis. Math.xxiij. De vg̃ine vero.j. Cor.vij. Mulier inupta et virgo cogitat q̄ dñi sunt vt sit sancta corpe et spū. Item in lecto contemplatōnis erit. de quo etiā Mat.xxiij. Quartū bonum est q̄ vxori p̄uideri debet in tpalib⁹ p virū. Vñ Ade dictum est Gen.iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Eadē de causa facta ē mulier de costa viri vt vir velut caput p̄uideat mulieri. Mulier vero sollicitudines habebit cum filijs. Vnde ibidem dr. Multiplicabo conceptus tuos et erūnas. Item vir p̄pter hoc interdū a regno dei impeditur. Vnde Luc.xiij. Vxorem duxi ideo scz nō possum venire. Sed vgo

xp̄m ꝓcuratorem habet· cui credit dicenti·Primū querite regnuz dei et iusticiā eiꝰ et hec omnia adicienē vo bis Matħ·vj· Quintū bonū est fi des thori q̄ seruari debet ne alienum admittat q̄ est bonum mr̄imonij ꝑm mgr̄m in q̄rto· di·xxxj· et eē Aug· Sed hāc viri raro seruāt·Vñ puer· ·xx·Multi homines misericordes vo canē vt vicz mulieres·virū aūt fide lem q̄s mueniet· Itez fidem impugt sepe alterius diugis turpitudo talij defectus tē·Nam si pulchra vix sal uabiē·si fedavix tolerabiē ꝑm The frastū·Sed vgo habet xp̄m qui fi dem hic et in morte seruat nec fran git fidem nisi q̄s prius frāgat eidē Fidelis inqt apls est deus q̄ nō pa tietur vos tēptari vltra q̄ potestis ·j·Cor·x·Et speciosus forma p̄ fi lijs hominū in p̄s· Sextū bonū est ples ꝑ solacio magno et hores bonoz·Vñ Gen̄· j·Crescite et multi plicamini tē·Et·j·Thi·ij·Saluabiē mulier p filiorū generatiōez si pmā serit in fide et dilectōe cū sobrietate Sed incomodū ecōuerso habet muli er in ḡuitate partu et nutritōne·et vir in taliū opassiōe et in morte eiꝰ spūali vel corpali·Virgo vero ꝓver bum dei lete et meritorie ꝓfert fru ctum cētesimū·Luc̄·viij·Quod autē cecidit in terrā bonā hij sūt q̄ in cor de bono et optimo verbū retinent et fructū afferūt in patiētia· Septi mū bonū est sacramentū· vñ Epte· ·v·Sacramentū hoc magnū est vi delicet diugiū· Sed cuiꝰ sit sacramē tum·i·sacre rei signū· rñdet statim· Ego aūt dico in xp̄o et ecclesia· Sz diugati ꝓpter sollicitudinē rei fami liaris nobiliora sacramēta videlicet pentētie et eukaristie raro ꝓcipere possunt·qz sollicitudo suffocat verbū qz spīne sūt·Virgines aūt nobiliora sacramēta sepius fumē valent·Vñ ·j·Cor·vij·Existio ī·s·vgīnē fic ma nere bonū esse ꝓpē instātē nēcitatem

Octauū bonū est gaudiū nuptia rū·Sed nuptie sunt breue gaudiuz et lōga miseria·In cuiꝰ signū Joh̄· ·ij·vinū quod significat leticiā defec anteq̄ finirēt nuptie· Nuis eni enu merare valeat tristia sequentia· Nā quāto diutius mr̄imoniū ptrahitur tāto plus cure crescūt· Item prima nocte irrecupabilē thesaurū vgini tatis ꝓdunt·Virginitas vero thesau rum illū custodit in agro corpis et p̄ gaudio vendit omnia q̄ habet et emit·Matħ·xiij·Et q̄uis in p̄ncipio habet difficultatē sed meritoriam· qz ꝑm apl̄m nemo coronaē nisi q̄ le gitime certauerit· tñ succedsiue me tit dulcissimos fructus castitatis·j· Cor·vij·De vginib⁹ dñi p̄ceptum nō habeo ofiliū aūt do tanq̄ miseri cordiā osecutus a dño· Nonū bo num est delectatio carnis que est in redditōe debiti·et effrenata in alijs libido t vmo carnis qz erunt duo in carne vna·Gen̄·ij·De qua sara ait Gen̄·xviij·putas voluptati operam dabo·A qua verecundabaē et se ab scōdit mr̄ Johis baptiste elizabeth vt tangiē Luc̄·j· Sed hec durat mo mentanee et diu cruciat·ante partū p impḡnationē·in partu p dolorem· t post p purificatōez·vnde Gen̄·iij· In dolore paries Multiplicabo erū nas tuas tē·Virgo vero omnib⁹ cō sideratis plus de osolatōe etiam cor porali habet· Cuiꝰ signū seu figura est q̄ eua vgo in paradiso habitauit exē vero corrupta fuit·Vñ·j·Cor· vij·Si nupserit vgo nō peccabit· tri bulationē tñ carnis habebit hmōi· Sed q̄ adheret deo vnus spūs est cū

eo. vñ in ps. Adducent regi virgines post eā scz mariā pxime eius tē. adducent in letitia et exultatione.

10 Decimū bonū est amicicie augm tū p sanguineos et affines. vnde Lu. j. Elisabeth impletū est tpus pariēdi et pepit filiū et audierunt vicini et ognati ei9. quia magnificauit dns misericordiā suā cū illa et ogtulabant ei. Sed q̄nto maior est amicicia tāto maiori tristicia cū fingl9 p: uiendū erit aut opatiendum aut cō gaudendum. Virgines vero audiāt illud Math. xij. Qui fecerit voluntatem patris mei hic me9 pater soror et mater est. 11 Vndecimū bonū est licētia quedā se ornādi in cultu et vestib. Vnde. j. Thi. ij. Mulieres volo esse in habitu ornato cū verecūdia et sobrietate ornātes se nō in tortis crinib aut auro aut margaritis vl veste pciosa. sz quod decet mulieres pmittentes pietatē p bona opa. Sz ornātes se ppē pfata vba apli q̄ satis restringūt ornatū. insup sepe timere habēt ne sint retie diaboli ad capiēdas aias. sicut ait fr bti Bernō. sorori sue venienti superbe ad fores monasterij. Itē ex ornatu sequitur nōnunq̄ inuidentia pximi. superbia. sollicitudo. neglectus tpis. tē. Virgo vero. j. Cor. vij. cogitat q̄ dñi sunt vt sit sancta corpe et spū. De q̄ in ps. Omnis gloria eius scz filie regis abintus. circūamicta varietatib9. 12 Duodecimū bonū est recreatio in visitādo amicos ognatos in cōuiuijs tm̄ōi. vñ Job. ij. in nuptijs fuerūt multi. vicz xps maria et discipuli. Sed in talib9 tales hodie sunt paucissimi. Vnde in visu gustu audītu tc. multa peccata hauriūt̄ scdm illud Exo. xxxij. Sedit pplus māducare et bibere et surrexerūt ludere.

Nuo dē Job. j. Cū p orbē trāsissent dies ouiuj mittebat ad eos scz pueros t sanctificabat Job p singulos scz filios timēs ne peccassent in ouiuijs etiā licitis. Virgo autē visitare pt sibi sibes pdicatōes t fidereas mēte mansiones. Nā p̄m Ambro. li. de vi duis. vgines angelor̄ sunt sorores. 13 Tredecimū bonū est ꝓiugati cō formanē sanctis patriarchis. puta Abrahe ysaac et similib9. Sed oseq̄nter cruciat ꝙ oport. ut p̄m apl̄m. ij. Cor. xij. thesaurizent parētes filijs qđ fit cū dispēdijs corpis et aie maximis. qz interdū thesaurizāt scdm ps. et ignorāt cui ogregēt ea. Sed vgo dic illud ps. Et nūc que est expectatio mea nōne dns. qm substantia mea apud te est. Vñ Math. vj. Thesaurizate vobis thesaurū in celo vbi nec tinea nec erugo demolit̄ Et sic imitanē xp̄m Mariā Jobem euāgelistā et baptistā t apl̄os reliquos. Vñ. j. Cor. vij. Volo omnes homines esse sic meip̄m. 14 Quartūdecimū bonū est ocupiscētie p matrimoniū quedā refrenatio. p gratiaz scz sacramentalē et p vmi9 pfone restrictionē. vñ. j. Cor. vij. Melius est nubere q̄ vri. Et iterū ibidem. Propter fornicatōnez vnusquisq̄ vxorē suam habeat t ecōuerso. Et hoc heu sepe in multis tepidis otrahētib9 intenditur. Sed dū ocupiscētie quis satisfacere nitiē. sicut scabies capitis concupiscētia amplius dilatat̄. ania distrahit̄ et vita interdū abbreuiat̄ Virginitas autez aptiora remedia habet ad refrenandū ocupiscētiam quia opat̄ p elongationē ab ignevirili. Fugite inquit. j. Cor. vj. Fornicationem. Itē p ieiuniū medicat̄ et orationē et similia. De hijs ait xp̄us Mat. xix. Sūt eunuchi q̄ se castra-

uerunt ꝑ regnū celoꝝ. vbi ponit triplex genus castitatis et ocludit Nūi potest capere capiat. non emm omnes capiūt verbū istud scz castitatis.

Dominica secunda Sermo decimusquartus

Cum aūt descēdisset ihs de mōte ꝛc. Matth. viij. Tria principaliter hic ponunt leprosi curatio. paralitici sanatio. et reprobox omi natio. ibi. Audiens autem ꝛc. A

Circa primum nota scdum Jeronimū. q duplex est doctrina. Nuedam non excedens facultatē nostri intellectus. alia excedens. Prima ratione naturali confirmari potest. secunda miraculis in quibus solus deꝰ qui non potest esse testis falsitatis opatur ꝑncipaliter. Jdeo postq̄ cristus in mōte docuit discipulos vt pz Mat. v. vj. ꝛ. vij. post sermonē quem populo fecerat vt aliusꝰ euangelista dic̄. Descendit de mōte. Secute sunt eum turbe multe. quidā ꝑpter edificationē et deuotōez. alij ꝑpter nouā doctrmā. Alij ꝑpter miraculoꝝ visionem. Alij ꝑpter eius obseruatōem Circa hoc miraculū ponunt p̄cedentia concomitantia et consequentia. Precedentia astātes populi. Secute sunt eum turbe multe. conditio infirmi. quia leprosus Marcꝰ dicit. vir plenus lepra. Modus sanitatem obtinendi. qui fuit quo ad corpus triplex. primo secundum Mar. genu flexit. Marci. j. procidit in faciem Luce. v. hic dicitur. adorauit euz ore videlicet dicens. Domine si vis potes me. ꝛc. B Aduerte hic q̄tu oꝝ cōditiones secundum quas orans semp exaudit̄ in ꝑprio petito vel in equiualēti q̄n petit̄ ꝑ re que p̄t esse bona et mala. Nā ꝑmo ꝑ se petendū est ibi. potes me mundare. Secdo ad salutē. Si vis. i. volūtati tue omitto. Tercio pie seu humilit̄. quia genu et corpus totuz flectebat. Quarto ꝑseuer āter. q: nō recessit quo dū sanatus est ibi. Si vis. quasi responsuz expectaret. Allegauit autez tria vt ihm melmaret ad eius exauditionē. Prio equitatē. Dñe. ad quē pertinet ex eq̄tate subuenire suis suis. Sap. xij. Ob hoc q oim dñs es omnibꝰ te parcere facis. Bonitatē. Si vis. Eius enim voluntas est bonitas. j. Thi. ij. Nui vult oīes homines saluos fieri Potestatē. potes me. Sap. xij. Subest tibi cum volueris posse. C

Concomitātia tangūt̄. otra auaros extendens manū. otra superbos. tetigit eum. cōtra impios. volo mūdare. Nota hic ꝑm Ambro. Ihus tria ꝑ facit. Tāgit manu otra mamiche um. qui dixit xp̄m habuisse corpꝰ fātasticum. vult cōtra fotinū q̄ ait cristum inefficacē habere voluntatem sequens illud phi. q ꝑpter nr̄m velle vel dicere nihil mutat̄ in re Impat otra arriū q̄ ait xp̄m esse puraz creaturā et nihil posse impando sed oratdo. Ergo in tetigit oñdit veritatem hūanitatis. In vult affectū efficacem pietatis. In mūdare vtutez potestatis. Et confestim munda. ꝛc. Vbi supra vtutez omnis nature deꝰ opatus est. Nuerit̄ cur tetigit leprosum. Nā Leui. xiij. ꝑhibet̄. Jtē potuit mūdare solo vbo sicut Centurionis seruū. Jtē Heliseus noluit videre Naaman leprosū. iiij. Regū. v. Rn̄. quia lex ꝑhibuit solū tangere qui immūdi fieri poterāt. nō mūdan

tes. Item vt nullū horreamus tāgere infirmū. Item vt ostēdat se nō esse sub lege. Queritē cur primo inter miracula post sermonē i mōte facta mundat leprosū. Rñ. ſm Aug. vt ex hoc appareret nouū testamentuz in monte datū sup̄ legē esse q̄ leprosum excludebat et nō sanabat. Item vt virtutē xp̄us suā ostēdat. nā lep̄ mimus est curabilis. paralisis facili9 ꝫ facilime interdū febris. Item vt isti primo introeat deinde gentiles. qz leprosus iudeus erat. ꝫ seruus centuriōms fuit gentilis. D Notandū q̄ lepram corpalem quiq̄ modis curatā legimus et pari modo lep̄ cordis p similia remedia curat̄ suo mō Primo p ablutōez sicut. iiij. Reg. v. naaman. et significat otritionē cuz lacrimarū effusiōe. Secdo p ostensionem. sicut pz in decē leprosis. q̄ eūdo et oñendo se sacerdotib curati sūt Luce. xvij. et figmficat confessionem. Tercio p sepationē vt patet Nūeri xij. in maria sorore moysi. et figmficat excōmunicatiōez que instar cauterij debet esse medicinalis. Quarto p inclusionē sicut pz in manu moysi que de sinu extracta leprosa apparuit. sed in sinu reposita curata fuit. Exod. iiij. Sic multi in seculo leprosi in religione curant̄. Numo p tactū sicut hic p xp̄i tactū Est aūt triplex xp̄i tactus. Vn9 pure corpalis et sanatiuus. Alius pure spūalis vbi cristi spūs nostro spūi ioungit̄ p caritatis infusionē. Tercius mixtus. cum corpus flagellat vt spūs emundet̄. Similit̄ cuz in alia vita pena corpali punit. Questio cur tāgit cū verbo curare possit. Rñ. vt oñdat suū corpus instrumentū esse saluberrimum diuinitatis Item ſm Crisō. ostēdit anime leprā nō corpis impedimentū esse ad virtutē. E Consequētia tanguntē tria. Primo p̄ceptū occultatōis scz vt factū miraculū taceret ibi. nemini dixeris. Luce. v. Precepit illi vt nemini diceret. Marci. j. dicit̄. Comminat9 est ei statimq̄ eiecit illum et dixit ei. vide nemini dixeris. Per que omnia xp̄us voluit vitari iactantiā et manē gloriā de nr̄is bonis. quia peccata oia nostra bona destruunt. Sed otra Thobie. xij. Opa dei reuelare et confiteri honorificū est Rñ. ſm Aug. phibuit vt ostēderet nonvulgāda misericordie beneficia vt nō vana gloria peccāremus. Secundo ſm Rabanum. quia non erat necesse vt sānatus sermōe iactaret. quod facto ostēdens fuit. Tercō nō simpliciter scdm Crisō. phibet. ꝫ ne reuelet anteq̄ se ostēdat sacerdotibus ſm legem. Sed cōtra si fuit p̄ceptum. ergo peccauit. quia Mar. j. dicit̄. Ille egressus cepit p̄dicare et diffamare ita vt nō posset manifeste introire in ciuitatem. sed foras in desertis locis esse. Rñ. q̄ triplex est p̄ceptum. Vnum est obligatōis in quo est voluntas domini de implectione actus vt Exo. xx. in decalogo Aliud p̄bationis in quo est voluntas dei non quo ad actum sed de p̄paratione ad actū vt abrahe. Gen̄. xxij. datum est de filio immolādo. Tercium instructōis in quo est voluntas domini. non ad actum sed ad aliquid circa illum vt hic. phibetur ergo hic vt non diuulgemus bona nostra ad ostentationem. F Secundo iubet se ostendere sacerdotib Sed cur obseruare iubet legalia cerimonialia qui nouā legē venit cōdere. Rñ. vt legē veterē approbaz. Habuerūt aut̄ cerimonialia legis veteris suū cursū cū cerimonijs noue

legis vsq; ad xpi passionē. ideo xps circumcisus est et baptisatus. ꝛc. Nam xpo nō passo legalia fuerant viua. in passione mortua. et in diuulgatōne euāgelij fuerūt mortifera. Item vt ostēdat ptātē suā vicz posse qđ lex nō potuit. Item ꝓpter miraculi cōfirmationē vt testes essent miraculi. Item ꝓpter eoꝝ saluatōz vt videntes crederēt. Itē ꝑm Iero. ꝓpter nostrā eruditōez scz humilitatis et reuerētie quā habere debemus etiā ad sacerdotes malos. Tercio iubet munus offerre qđ ꝑcepit Moyses Leuit. xiij. ¶ Circa qđ nota ꝙtuoꝛditōes vere ofessionis que hic ꝑfigurat. Debet enī esse ꝑmouolūtaria. nō tracta timore mortis vel aliūde. ibi. vade. Scđo nuda et apta ibi. ostēde. vicz quid cogitasti locutus es vel fecisti. Nō dicit absconde scz verboꝝ excusatōmbꝫ mentiendo ꝛc. Tercio pura. ibi. ostende te. non alienū mfamādo. Quarto ordinata ibi. sacerdoti nō seculari nisi in casu nec carēti autoꝛitate vel sciētia. qꝛ vtraq; clauis exigit scie vicz et autoritatis.

Dominica tercia Sermo decimusquintus

Ascēdente Ihu in nauicu lam secuti sūt eū discipuli eius ꝛc. Matth. viij. Nꝛ ꝓ motum magnū maris tēptatio significat vt exponit Criso. sup Mat. idcirco de eadē tria ꝑncipaliter dicent. que tanguntur in ꝑti euāgelio. Primo de temptatōnis oditōmbꝫ. Scđo de eius remedijs et osolatōmbꝫ que tangūt ibi. et accesserunt et suscitauerūt eum. Tercio de vincentiū ꝑmiatōnibꝫ. ibi. Et facta est trāquillitas ꝛc. A Quātum ad ꝑmū notandum qꝫ Criso. exponit qđ sit nauis et eius circūstātie fic dicens. Nauigat ecclesia mstruta fidei gubernaculo felici cursu ꝓ huiꝰ seculi mare. habēs gubernatorem deū. angelos remiges. portans choꝛos omnium sanctoꝝ. Erecta in medio ipa salutari aꝛboꝛe crucis. in qua euāgelice fidei vela suspendēs flāte spū sancto ad portuz patrie et securitatē quietis eterne deducit. Vbi nota nouē ꝓprietates vel decē nauis ecclesie. B Sed qꝛ adeo turbata fuit nauicula xpi vt opireꝝ fluctibꝫ licet nō mergereꝝ. idcirco notanduz scđo. qꝫ sicut ꝑm Arist. ⁊ Albertum magnū in metheoroꝝ. xij. sunt venti. quatuoꝛ scz ꝑncipales ꝑm quatuoꝛ plagas oꝛbis. ⁊ octo laterales q̄ oīs turbare ꝑnt mare terrestre. ita ꝑm sanctū Tho. ꝑma scđe. q. lxxv. et sequētibꝫ ⁊ ꝑm alios doctoꝛes peccatoꝝ cause et occasiones velut de monis flatus validi sunt duodecim scz parētes. fomes. passiōes ignoratia. demonia. hominū malicia. mūdi peccatū. ofuetudo. societas. mbileitas q̄ est mater oīm. sic deus est ꝑ omniū et volūtas ꝓpria. qđ velut vētis importunis homo ad peccata facienda turbat. licet nunqꝫ necessitet. C Prima causa est parentū vita mordinata ꝑ quā assuescūt invita viciosa vt in luxuria. auaricia. superbia. ira. gula et similibꝫ. Quia autē simile gñat sibi sike. idcirco pueri a talibus parentibꝫ geniti in coꝛpibꝫ aptitudines otrahūt q̄ licz nō necessitēt filiū. tñ melmāt ad similia. Tales fuerūt samaritani de quibus dicitur. iiij. Regū. xvij. Fuerūt gentes iste timentes quidem dominum. sed

Tradidit

ꝓtoꝛ manse seu omissis sūt 12

mibilominus ꝓbolis suis seruientes. Nam et filij eoꝝ ꝛ nepotes sicut fecerūt parētes sui ita faciunt vsq; in ꝓnitem diē. Vnde Sap. iij. Impij ꝑm que cogitauerunt correctionē habebunt q̄ neglexerūt iustū et a dño recesserūt. Et post pauca sequiē. Mulieres eoꝝ insensate sunt ꝛ neq̄ssimi filij eoꝝ. Et ibidē. iiij. ponit idem sub naturali similitudine sic. Spuria vitulamina. i. adulterine plātationes nō dabunt radices altas. nec stabile firmamentū collocabūt. Et si in ramis in tpe germinauerint. infirmiē posita a vento mouebunē et a mimie tate ventoꝝ omouebunē. idest in tē ptatōne cito mouenē ꝓpter debilitatem connatam. Vnde Crisostomus sup Matħ. sup illud Mat. j. loquēs de diuḡ mala intentōne et vita cō trahentibꝫ. Nui inquit diuitias eligūt et non mores. pulchritudinē et nō fidem. et qđ in meretricibꝫ queri solet. hec in diuḡibꝫ optāt nō generant subditos filios vel sibi vel deo. sed otumaces et otra se et otra deū vt filij eoꝝ sint pena ꝺigna irreligiositatis ipoꝝ. Nā q̄cūq; est subditus deo et parētibꝫ suis. tales filios generat deo pstāte a q̄bus refrigeratur. Verūtamē q̄uis hec sint omnia iuxta illud Matħ. vij. Non pt arbor mala bonos fructus facere ꝛc. tñ non ita fit semp. ꝛ aliq̄n ex bonis parentibꝫ filij mali et ex malis boni nascunē. Exemplū ꝑmi de ysaac bono et esau filio eiꝰ malo. De Jacob bono et Joseph fratribꝫ malis. De dauid respectu salomonis et filibus Et sanctꝰ Petrus martir ordinis p̄dicatoꝝ de hereticis secte albigēsiū est lumē ecclesie natū. D Scda causa peccati est fomes idest quedaz morbida qualitas a parentibꝫ p ꝓ-

fomes

lem cōtracta in peccato originali in quo oēs concipimur et nascimur qui fomes est in oīnibꝫ membris anime et corpis etiā post baptismū. nō quidem tūc peccatū ꝛ in pugne dat exercitiū. de quo Apłus Ro. vij. dicit. Scio q̄ non habitat in me hoc est in carne mea bonū. Et post pauca. Cō delector eni legi ꝑm interiorē hoiez video autē aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee ꝛ captiuātem me in lege peccāti que est in mēbris meis. Infelix ego homo q̄s me liberabit de corpe mortis huius Gratia dei ꝑ ihm xp̄m dñm nostrū Igit̄ ego ipe mente seruio legi dei. carne aūt lege peccati. E Et si queris. cur peccatū originale tollit̄ ꝓ baptismū et nō fomes cū vtrūq; a ꝓmo parente otrahat. Rñdet ꝑm sanctū Tho. sup q̄rto. di. iij. Peccatū tollit̄ alias ianua celestis nō aperiret̄ baptizato. sed fomes vtilis est. tū q: sic ꝑ Jebuseū habitante in tra corpis israel ad bellū erudit̄ vt in figura tāgit̄ Judic. j. et. iij. Tū quia pugnādo cū fomite habūdanti? coronabimur. nemo eni coronat̄ nisi legitime certauerit. ij. Thi. ij. Tū q: ꝑ hoc ne supbiamus humiliamur. fē Apłus. ij. Cor. xij. dicit. Ne magnitudo reuelationū extollat me datus est mihi stimulus carnis tē. Tum q: q̄ntū fit peccatū qđ talē ꝓnitentiaz habuit erudimur. ꝑ vnū eni homiē mors intrauit Ro. v. vt omnes nascamur filij ire. Epħ. ij. Tū etiā q: si baptismus fomitē tolleret fides tolleret̄ et sic nō crederemus vtuti baptismatis ꝛ expiremur. ꝛ tunc fides nō hꝫret meritū ꝑm Gre. vbi rō hūana ꝓberet expimentū. F Tercia cā pcci ē ꝛ sūt aie passiones i appetitu sensitiuo q̄ ꝑm pħm. ij. etħ. sūt multe

fomes tollit̄ ꝑ bapt̄ismū

puta·misericordia·verecundia·amor·odium spes·desperatio·delectatio·tristicia·ira·gaudium·dolor timor et audacia In his enim etiam irrationalibus animantibus affectamur et de se non sunt vicia nec virtutes·quia secundum primum·et·secundum passionibus nec vituperamur nec laudamur· Sed secundum Tullium li· de tuscula·quo·fuit semma virtutum a viciorum put liberum arbitrium cum gratia eas benevel male colit in agro anime et corpis· Si enim amorem recte ad diuina regulamus virtutis instrumentum amor efficit· Si autem male amorem regulamus vicij instrumentum reddit et sic de alijs animae passionibus vt Aug⁹·xiiij·li· de ciui· dei·Vñ Ro.vij·Cum enim essemus in carne passiones peccatorum que per legem erant operabant in membris nostris·Per legem dicit erant· quia a fomite si passiones dirigunt peccata efficiunt in membris·Et sunt passiones idem quod sensibiles quedam affectiones efficiuntque aie interdum egritudines et aie perturbationes·secundum Aug· nono de ciui· dei·qui scz modo bestiali in nobis deseruiunt· Et econuerso instrumenta fiunt virtutum si ad virtutis medium refrenetur Vñ beatus Aug· dicit·ij·de ciui·dei· quod passio misericordie rome deseruit· quia ita petur misericordia vt iusticia conseruet·siue cum indigenti tribuit·siue cum ignoscit penitenti· Inter prefatas autem passiones quatuor sunt principales gaudium et tristicia spes et timor·dicente Boecio de consolatione li·i· Gaudia pelle·timore spemque fugato· ne dolor assit· scz quia ro recte iudicare debet·talia moderent ne velut nebula et nubes lumen romis obtenebrent·

¶ Quarta causa peccati est ignorantia·Unde·i·Cor·xiiij·Si quis ignorat ignorabit· Et Psa·v·Propterea captiuus ductus est populus meus quia non habuit scientia· De qua xpus duos discipulos arguit Luc vlti· dicens O stulti·i·ignorantes et tardi corde ad credendum in omnibus que locuti sunt prophete te· et incipiens a moyse et prophetis oibus mterpretabat illis in oibus scripturis que de ipo erat· Est autem quedam ignorantia mala scz desiderandorum vt eorum que ntmet in oratione dnica·Mat·vi· Alia peior scz credendorum·de qua Math·vl· Qui non crediderit condemnabit· Alia pessima agendorum·de qua adolescenti xpus ait· Si vis ad vitam ingredi serua mandata Mat·xix·que ita stricte seruanda sunt vt Jaco·ij·dicat·Quicunque totam legem seruauerit offendat autem in vno factus est oim reus·Et ibidem· Fides si non habet opa mortua est in semetipsa· Et·i·Cor·xiij·Si linguis hoim loquar et angelorum te·et si habuero prophetiam· et nouero misteria omnia et oem scientiam ti habuero omnem fidem ita vt montes transferam·caritatem autem non habuero nihil sum· ¶ Quinta causa peccati demonia sunt·de quibus xpus Luce·xxiij· Symon ecce sathanas expetiuit vos vt cribaret sicut tricicum·ego autem rogaui p tevt non deficiat fides tua·Propter quod maria magdalena quam non legimus demonibus corporaliter obsessam sed temptationibus dicit Luce·viij· Cum Jhesu erant mulieres alique quibus erant curate a spiritibus maligms et infirmitatibus Maria que vocat magdalene de qua demonia septem exierant·Contra quod Petri·v·hortat·Fratres sobrij estote et vigilate quia aduersarius vester dyabolus tanquam leo circuit quarens quem deuoret·Et·i·Thi·i·Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationem et laqueum dyaboli et desideria multa et nociua que mergunt homines in interitum

et pditōnem. ¶ Sexta causa est hominū malicia sicut xp̄o factus est Matth. xxij. quādo phariseis xp̄m interrogantibꝫ de censu. rñdit. q̄d me temptatis ypocrite. Sic mic̄ iudices duo q̄ in ytimētia tēptauerūt Susanā Dañ. xiij. Sic iudei xp̄m. de q̄ Hebre. iij. Nō habemus pontificē q̄ nō possit opati infirmitatibꝫ nostris. tēptatum autē p oīa p similitudine absq; pecato. Adeamus ergo cum fiducia ad thronū gratie vt miseri cordiā osequamur et gratiā inuemamus in auxilio opportuno. ℟ Septima causa est mūdus. i. obiecta delectabilia exteriora quinq; sensuum de quibꝫ. p. Joh. ij. Nolite diligere mundū neq; ea que in mūdo sunt. Si quis diligit mundū non est caritas p̄ris in eo. qm̄ omne q̄d est in mūdo ocupiscētia carnis est. et ocupiscentia oculoꝝ et superbia vite q̄ nō est ex patre. Nec mirū Sap. xiij. Nām creature dei in odiū facte sunt et in tēptationē aie hominū et in muscipulam pedibꝫ insipientiū. ℒ Octaua causa est pecatū. Dic̄ enī beatus Gre. sup ezech. Peccatū q̄d p pententiā nō citius delet̄ pecatū est et causa pecati. Est aūt vnū pecatuz causa alterius quinq; modis vt dic̄ Tho. p̄ma sc̄de. q. lxxv. Primo q̄dem f̄m modū cause efficiētis vel mouentis p se et p accidens. Per accñs q̄dem sicut remouēs phibens dicit̄ mouens p accidens. cū enim p vnuz actū pecati homo amittit gr̄az vel caritatē vel verecundiā vel q̄cunq; aliud retrahēs a pecato incidit ex hoc in aliud pecatū. et sic p̄mū pecatū est causa sc̄di pecati p accidēs. Per se aūt vt si ex vno actu pecati homo disponit ad ꝫ p actū aliū cōsimilē facilius omittit. Ex actibꝫ enī causant dispositōes et habitus melinātes ad sibi actus. Sc̄m vero genus cause materialis vnū pecatū ē causa alterius inq̄ntū p̄parat ei materiā. sicut auaricia p̄parat materiā litigio. qd̄ plerūq; est de diuitijs cōgregatis. Sc̄m terciū vero genus cause finalis vnū pecm est causa alterius inq̄ntum ꝑ fmē vnius pecati alicꝫs omittit aliud pecatuz. sic cū quis omittit simoniā ꝑpter finez ambitōis vel fornicationē ꝑ furtū. Et q; finis dat formā in moralibus ex hoc etiā sequit̄ q; vnū pecatū sit formalis causa alterius. ¶ In actu enī fornicatōis que ꝑ furtū omittit̄ est quidē fornicatio sicut materiale furtū vero sicut formale. ℳ Nona causa pecati est osuetudo mala q̄ ad pecata pmpte et delectabiliē inclinat. ex q̄bus sūpsit originem. Sic de israelitis pecatoribꝫ Judic̄. ij. dr. Nō dimiserūt admuentōes suas et viā duriſſimam p quā ambulare osueuerāt. iratusq; est furor dñi in israel. Hec osuetudo licet nō sit natura tñ f̄m phōs est altera natura. De qua. ij. ethi. Nō parū differt fic vel sic assuescere. Presertim autē in iuuenibꝫ otracta difficilime tollitur. Vñ puer. xxij. Salomon ait. Adolescens iuxta viā suā etiā cuz senuerit nō recedet ab ea. Et Jere. xiij. Si mutare potest ethiops pellem suā. aut pardus varietates suas. et vos poteritis bene facere cū didiceritis malū.

ℸ Decima causa ē societas malorum. de qua Eccl̄i. xxiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. et qui cōmunicauerit superbo induet superbiam. Sic Dyna virgo filia Jacob manens cum consanguineis virgo pmānsit. cū vō se sociare cepit ec̄ solo visu mulieribus pagans corrupta

est a Sychem · Gen̄ · xxxiiij · Sic petr⁹ feruet diuino zelo inter coapostolos · qui ter xp̄m negauit cum se turbe iudeoꝝ immiscuit · Mathei · xxvj · In cuius figurā siue bene siue male iudas machabeus fecerit · statim vt se sociauit romanis paganis nullaz fortunā legit pene habuisse in bellicis rebꝫ in quibꝫ p̄us fortunatissim⁹ fuit imo statim in bello occisus ē postea post dictū fedus mitū · vt habetur · j · Macℏ · viij · et · ix · ¶ Vnde cima causa est nihileitas · de q̄ oīs creatura facta est · De qua Eccℏs · j · Vanitas vanitatū dixit Ecclesiastes vanitas vanitatū et omnia vanitas Et p̄s · Ecce mēsurabiles posuisti dies meos et substātia mea tanq̄ nihilū ante te · verūtamē vniuersa vanitas omnis homo viuēs · Et iterū · Homo vanitati similis factus est · dies eius sic vmbra p̄tereūt · Hec nihileitas ommū creaturarū mater est sicut de⁹ a quo oīe bonū pater est · Propter hāc nihileitatē omnis creatura de se peccabilis defectibil' imperfecta et ruinosa est · et iuxta beati Gre · sententiā · omnia in nihilū ruerent nisi manu omnipotētis creatoris subsisterēt · ¶ Duodecima causa peccati ꝛ ꝓpria est uolūtas seu liberū arbitriū · nā remota causa est apprehensio quinq; exterioꝝ sensuū et interioꝝ imaginatiue potētie spāliter · ad quarū apprehensionē mouerī potest sensualitas que est serpens quidā qui inducere p̄t rationē inferiorem vt delectet̄ velut eua · et ratio superior et uolūtas si consenserint vir in peccatū labit̄ ꝑm Aug · li · xij · de trinitate · et mgr̄m in scdo di · xxiiij · Et in Enchiridion dicit Aug⁹ · Neq; q̄ dubitare debemus rerū bonarū que ad nos ptinēt causam nō esse nisi bonitatē dei · malarū vero ab immutabili bono deficientē boni mutabilis voluntatē · prius angeli postea homis

¶ Secūdo principaliter in euāgelio notanē remedia et cōsolatōnes cōtra temptationū tempestates · ibi · et accesserūt ꝛc̄ · Vbi notandū q̄ ꝑ uis temptatōes et occasiōes ad peccandū habentes sint duodecim · tamē pater misericordiarū et deus totius cōsolatōnis ex aduersō · xij · iuuamina temptātis ministrat · que sunt · libertas arbitrij · grā dei · effectus cuiuslibet sacramēti · scriptura vtriusq; testamenti · adiutoriū angeli boni · ecclesie ministri · creaturarū libri · opera bona facta etiā in peccato mortali habitus infusi ꝛ acq̄siti · cōuictus bonus p̄imi · natura animi · et inuocatio dei · Et directe applicanē ista p̄cedentibꝫ singulis sic q̄ cōtra primaz temptationē vel causam est prima cōsolatio et sic de alijs · ℞ Primū est libertas arbitrij cū qua saltē gratia dei assistente potest omni inclinationi a parentibꝫ cōtracte ne eā sequatur resistere · vnde Eccī · xv · Deus ab initio cōstituit hominē et reliquit illum in manu consilij sui · adiecit māda ta et p̄cepta sua ꝛc̄ · ad que volueris porrige manū tuā · Ante hoies vita et mors bonū ꝛ malū · quod placuerit ei dabit̄ illi · Cui cōsonat ps̄s · iij · et hi · dicēs · Sumus dñi actuū nrōꝝ a principio vsq; in finē · Imo vt ptolomeus dic̄ · Sapiēs dñat astris · quia deus fecit nō vt necessitēt ad malum sed sint in signa et tpa · Gen̄ · j ·

¶ Secundū est gratia dei et caritas · q̄ dant esse spūale et viuere longe delectabilius ꝛ nobiliꝫ q̄ natura det naturale esse ꝛ opa · Vnde quicquid fomes originalis peccī inficit · illud grā et caritas sanāt ꝛ a peccato

custodiūt·vñ ꝙ·Cor·xv· Ego sū mi
nimus apl̄oꝝ qui non sum dignus
vocarī apl̄us qui pſecutꝰ sum eccle
siam dei· Gratia autē dei sum id qđ
sum·et gratia eius in me vacua non
fuit·Et ibidem·xiij·Si linguis hoim
et angelorum loquar nō·caritatem
autem non habuero nihil sum·

3 T Terciū est effectus cuiuslibet
sacramēti ꝓut oportet recepti· Sac̄
mentoꝝ enī gratie sanāt passiones
nostre egrote anime· In q̄libet enī
sacramēto ſpālis ḡtia que sacramē
talis ꝺr recipiēti illud dispositeofer
tur quibꝫ adiuti facilius passiombꝰ
resistimus· In cuiꝰ figurā xp̄us exē
plum recitat·Luc̄·x·de vulnerato q̄
incidit in latrones et p samaritanuꝫ
vino ꝛ oleo ac ceteris curis sanatus
est· Nec mirū cū in ipis sacramentis
vtus passiōis xp̄i fructuosissime ope
tur· V Quartū est scriptura vē
usq̄ testamenti· Nā Ro·ꝯ·Quecūq̄
scripta sunt ad nostrā doctrinā scri
pta sunt vt p patientiā et solatiōꝫ
scripturaꝝ ſpem habeamus·Porro
q̄ scriptura ignoranti ā ꝓpellat do=
cet idem·ij·Thi·iij·dicēs·Omnis scri
ptura diuinitus inspirata vtilis est
ad docendū ad arguendū ad corri=
piendū ad erudiēdū in iusticiā vt p=
fectus sit homo dei ad oñe opus bo=
num instructus· X Quintū est
adiutoriū angeli bonioꝝ demonis
impulsū·Vñ de beato viro ꝺr in ps·
Angelis suis deus mādauit de te vt
custo·te in om·vijs tuis In manibꝫ
portabūt te nē·Et sequiē·Sup aspi
dem ꝛ basiliscū·ambula·et ocul·leonē
et draconē·i·demonū malicias que
restricte sunt p xp̄i passionē· V

6 Sextū est et sunt ecclesie ministri cō
tra hominū maloꝝ astutias et gra
uamia·nā ecclesie ministri in p̄dica=
tione et audiētia confessionū solātur
et instruūt vbo·in misse celebratōe
facto·ꝛ in oratō ꝓ plebe cogitatus
in deū dirigunt·ꝓpter qđ pū·xviij·
dicit̄·Frater q̄ adiuuat̄ a fratre q̄·
si ciuitas firma et iudicia q̄si vectes
urbiū·Et post pauca· Mors et vita
in manu lingue qui diligūt eā ome=
dent fructus eius· Z Septimū
1 est et sunt creaturarū libri·otra de=
lectabilia mūdi in qbꝫ veritates di
scere debemꝰ·vñ Prou·vj· Vade ad
formicā o piger ꝛ considera vias eius
et disce sapientiā·Et xp̄us Mat·vj·
Cōsiderate lilia agri quō crescūt nē·
Nam Ro·ꝯ·Inuisibilia deī·i·vtutes
8 a creatura mūdi·i·ab homme ꝓ ea q̄
facta sūt intellecta conspiciūt̄· AA
Octauū sunt opa facta etiā in pecca
to mortali de genere bonoꝝ q̄ iuuāt
ad obtinēdum grām dei otra pecca
ta actualia·Sic enī cornelius meruit
ꝓ petrū ouerti post elemosinas ora
tiones que fecit adhuc existēs gen
tilis·Actuū·x·et Matth·x·Quicunq̄
potū dederit vni ex minimis istis·ca
licem aque frigide tantū in noie dis
cipuli amē dico vobis nō ꝓdet mer
9 cedem suam· AB Nonū sūt ha
bitus infusi scz in bapmo et acquisi
ti p bona opa qui iuuāt otra consuetu
dinem malā·Nam fides et spes sunt
in bapmo infusi aliq̄ habitus ꝓ ope
ra bona acquirūt̄·ꝓpter quod in fi=
gura ꝺr Iudic̄·iij·Dee sunt gentes
scz iebuseoꝝ q̄s dns reliquit·vt eru
diret in eis istlem et omnes qui non
nouerāt bella chananeoꝝ et postea
discerēt filij eoꝝ certare cū hostib
et habere consuetudinē p̄liādi· AC

10 Decimū est quietus bonus ꝓxi=
mi scz homi·quia ps·dicit·Cū sancto
sanctus eris·nē·scz audiendo diuina
et sermōes ac in licitis te associādo·

11 Vndecimū est natura animi·q̄ qz a deo est·ideoꝛ plꝰ dic̄ m etꝰicis Rō semp ad optima dep̄cat̄·Et veritas Mat·xxvi·Spūs q̄dem ꝓmptus est caro aūt infirma· Duodecimuz est inuocatio dei p oꝛōez·exēplo xp̄i discipulozꝛ qui in p̄nti xp̄m accesse runt et eū excitauerūt· Tercium principale est de vincentiū vel liberatoꝛa temptatōe p̄miatōibꝰ·q̄ sunt multe·tñ tres in lr̄a mnuūtur spāliē vicꝛ ꝓprie dsciētie dsolatio·ibi facta est trāq̄llitas magna·ꝓximozꝛ edificatio·ibi· poꝛro hoies mirati sunt· et dei tādem clara vtilime cognitio ibi·quis est hic·que questio in p̄ria solueē plene sed hic imꝑfecte·

12

3m. prīale

Dominica quarta Sermo sedecimus

Similefactū est regnum celozꝛ homini q̄ semīauit bonū semen in agro suo· Mat· xiij·Tria principaliter ponunt̄·Primo bom hois bona· et mali mala ecōtra seminatio·Secūdo triplex fideliū seruozꝛ de seminatis questio· Tercō tā mali q̄ꝑ bom seminis debita collectō messiozꝛ locatō A Quantū ad p̄mū dicit̄·Sike factum est regnū celozꝛ·i· p̄ntis ecclesie ab oꝛigine mūdi vsq; ad fin̄ statꝰ est simílis homini q̄ semīauit bonum semē in agro·Principaliē seq̄r expositōez xp̄i in eodē tactā capitulo·Nā homo est filius hois sczvnus vgínis·ager est mundus·bonū vero semen hiij sūt filij regni·hoc xp̄us exponit vt p̄mittit̄·Vbi p̄mo notatur q̄ xp̄s etiā licet deus ꝺr homo·qz hō bonus qui ꝺr ꝓprie homo vnū efficaē cum deo·ideo se noiat hominē vt pz

·j·Reg·viij·vbi ad samuelē ait·Non te ꝯ me abiecerūt·Et Mat·xxv·Ng vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis· Et Act·ix· Ego sum quem tu psequeris ait paulo· B Semīauit aūt in agro mundi·Prio in celo empirꝛeo angelos naturaliē bonos oñes cū sciētia et naturalibꝰ ornatos et fecūdatos aptitudine ad bonū·Sed ibi libera voluntate quidā in se zizania viciozꝛ pduxerūt· Secūdo fecit ꝓpter hoiez oñes spēcies generabiliū et coꝛruptibiliū adeo nobiliē vt vnūquodq; haberet sementē in seipō· Gen̄·j·Etiā hominē rectum q̄ possideret qđ mali angeli pdiderunt decoꝛauitq; cū eo terꝛenū paradisū et reliquit euz in manu ofilij sui· vñ Ecc̄s·viij·Solūmodo hoc inuem q̄ fecit deus hominē rectū·t ipe se infinitis miscuit questiombꝰ·Sz ibi serpēs in specie dyabolus sup̄seminauit secundo semen malū tam coꝛpus q̄ aiaz p̄mozꝛ parentū inficiēdo· Tercio in datōe legis deus semīauit modum eū colēdi in mōte sinay p legis scripte datiōez quā in paradiso cordibus hominū quo ad decē p̄cepta p̄seminauerat et iā deficiēte tali semine p legē decalogi renouauit·Sz hanc semmatiōez demon coopante sibi voluntate hominis p ydolatriā fere vbiq; deleuerat·Quāto in filij sui missione·verbū p̄dicatōis· vtutum semina p se p apl̄os et per doctores vsq; hodie seminare nō desistit·Quia eo semp et hodie animā rationalem creando·vtutum semina infundit·q̄ sunt memoꝛia intelligētia et voluntas·habentes naturaliter ꝫ sibi indita qđ honestū est faciēdū· inhonestum fugiendū·beatitudo est adipiscenda·miseria fugiēda·qđ tibi nō vis fieri alteri ne feceris·et q̄ vultis

vt faciāt vobis homines eadē facite eis. Sed diabolus et ꝓpria negligentia etiā supseminant zizania vicioꝝ in istis Sexto hodie p sacramentum baptismi ⁊ penitentie mediāte cristi passione omnes virtutes cum gratia anime inserunt. Dic primo sex seminatōes. secdo sex supseminatōes dyaboli. tercio q̄ omniū causa est dormitio accidie in hominib⁹.

Cū aūt dormirent homines. Nec est causa q̄re seminib⁹ diuis homis semp zizania viciorum supseminaē. q⁹ homines nō sunt sollicitiuti gratijs datis. ꝫ accidia torpent ⁊ dormiūt. Nā in sex p̄fatis seminatōib⁹ hec causa fuit. scz vel obliuio vt in p̄mo angelo fuit et homine. vel negligētia quedam vt in alijs. Nota triplicem actū dyaboli. Venit in suggestione peccati. supseminat in assensu. ꝫ abijt in occultatōne mali sub specie boni. In medio tritici idest in corde anime quod est volūtas sine cui⁹ consensu nihil pficit mali abijt. glo. latuit et occultissimus factus est. C Secunda pars principalis. Accedentes aūt serui patrisfamilias. ⁊c. Vñ q̄ zizania. Antiqua questio est vñ peccatū. Rñdet mg̃r in secdo di. xxxiij. et aug⁹ in pluribus locis dra mamichœum et alij. q⁹ octoplex est radix malorum peccatorum. p̄ma est a lapsu primoꝝ parentū fomes relictus de originali peccato. rōe cuius dtrahimus ignorantiā veri tediū bom ⁊ inclinatōes corpales ad malū varias. de hoc aplus Ro. vij. Sentio aliam legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee. Secūda est inclinatio a parēte ꝓpinquo dtracta rōne parētis male assuefacti. rōe cuius in plem redundat similis ad bonū indispositio. exemplū. Nā quidā qui fūt leprosi. calculosi. podagrici. horum filij facilius similia dtrahūt. Sic est respectu virtutū ⁊ viciorum. Dicit est q⁹ phūs. in vij. ethicorum. ca. vij. refert q⁹ quidā correct⁹ cur patrē suū verberaret in ira. rñdit q⁹ pater suus idē fecerat auo suo. et ideo eū eadē pati oporteret. vñ Mat. vij. Omnis arbor bona fructus bonos facit. Tercia est ꝓpria in malis ostuetudo que efficit vt altera natura vt dicit⁹ ij. ethicorum. De qua ꝓpheta Jere. xiij. Si ethiops p̄t mutare pellē suā aut pardus varietates suas et vos poteritis benefacere cū didiceritis malū. Quarta est dyaboli insidiatio cum dormimus accidia. de qua hic dicit. Numta est malorum hominum multiplex psecutio. qui sūt mēbra dyaboli ꝫm Gre. Vnde ꝓpheta orat in ps. Ab homie iniquo et doloso erue me et plura similia in ps. Sexta est delectabiliū mundi multiplex oblectamentū q⁹ demon p instrumēto recipit. Vñ. j. Joh. ij. Nolite diligere mundū nec ea q̄ in mūdo sūt. Septima est mala societas que petrum negantē instituit. Job. xviij. Uxorem loth necauit. Gen. xix. Et. iij. Reg. xij. Roboā regno partim priuauit. Octaua est inordinat⁹ amor sui. Nā ꝫm Aug. sup ps. lxiij. duo amores fundāt duas ciuitates. Amor sui crescit vsq; ad ptemptū dei vbi ciuitas diaboli opleē in inferno. Amor vero diuini honoris crescit vsq; ad ptemptū sui. in q̄ pficit humilitas que est fundamentū ciuitatis dei. q⁹ q̄ se humiliat exaltaē. Interroget g̃ se q̄s. q; de q̄ ciuitate sit dic ibi Aug. Nona est ꝓpria voluntas que est principalissima. hac nō occurrēte nullum sit peccatū. De qua tacuit aplus cū ait Ro. viij. Quis nos poterit separe

a caritate xpi·an angustia an gladius·et plura recitās tacuit de ppria uolūtate q̄ ꝑt nos a xpo separe·Vñ Criso·Liberū fecit quē uocauit. Nemo lediē mīi a semetipo·Et hec causa tangit cum dr·Duz dormirēt homines·Nā Job nec uxor nec demō nec fames nec societas rē·ad peccatū impatiētie ꝓpellere potuit·Job·j·et·ij·Et primū angelū copia bone societatis carētia fomitis·et tēptatoris nō iuuerunt quin peccaret·sed p uoluntatem ex nihilo creata excendo peccauit. ☞ Sed quō radicibo hijs obuiabim·Rñ·q̄ p oīa p̄dictis radicibo nouē resistere debemus·Fames p sacramētoz deuotā receptionē minuit·Contract⁹ mal⁹ et ꝓpria ofuetudo mala p oppositos actus virtutū abolent·Demō orōe et alijs malis fugat·Oblectamenta mūdi fugere debemus·Societati bone nos applicemus·Mali homines ꝓpter deū sūt tolerādi·dei honor est in ommib⁹ querēdus·Tp muocatōez gratie et ꝓpriā sollertiā omnes viresq̄ anime p uoluntatez sunt otinue deo porrigēde. ℇ Ne forte colligētes zizanias rē·hic tāgitur tercia q̄stio·Prima fuit·Nōne seminasti bonum semē·Secūda unde ergo venit zizania·Tercia uis ut rē·Rñ·nonubi ꝑm gorrā ꝓhibet malorz eradicatio p̄sertim hereticorz festimata damnosa et suspicīosa·Festimata est quā nō p̄cedit ammonitō aliq̄·De q̄ Thi iij·Hereticū post p̄mā et secundam monitōez deuita·Nō tñ ex statuto ecclesie ēna debet p̄cedere āmonitio·Dānosa est q̄n multitudo est in cā uel p̄nceps nisi fuerit causa manifesta et redundās in iniuriā ecclesie·Vñ die Aug·q̄ aliq̄n tolerandi sunt mali ꝑ pace ecclesie·Suspicīosa est q̄n nō habet certitudo de hereti uel uicio alicuius·et tales excludendi nō sunt·In hijs tribz modis ꝓhibetur hic eradicatio·Unde triplex est sensus·Ne eradicetis cū eis triticuz·idest illud q̄d est triticū·sicut si aliq⁹ fidelis sola suspitōne damnaret·Vel quod est triticū quo ad alios·sicut si eradicaē aliquis nō p̄monitus·tūc alij fideles scandalizant quia nō seruatur ordo iuris·et sic eradicaē triticum idest alij fideles p scandalum. Vel q̄d est futurū triticū·qz mō est aliquis malus q̄ eras erit bonus.

☞ Sinite utrūq; crescere usq; ad messem·Sed cur malos de⁹ pmittit cū bonis·Rñdet Aug·deū facere ꝑ ꝓpter octo causas·Prima in lra tangitur·qz interdū boni cū malis necarent ꝑ humanū iudiciū·Secūda ut boni p malos puniant uel potius purgent·Tercia ut boni a malis erudiantur et doceant·Quarta qz interdum mali sūt futuri boni·Alie cause assignant ab alijs·quarū quita est ut mali bonis seruiāt·Sexta ut boni uidentes malorz malicīā eā detestando uirtutes discāt·Septima ut oīdat diuina bonitas que nō solū bonis ꝑ malis scit bene uti·Octaua qz nullus malus est quin bonū aliq̄d faciat q̄d uult deus hic remunerari interdum p plongatōz uite uel alijs beneficijs tpalibus. ☞ Tercia ps p̄ncipal Et in tpe messis dicā messoribus·Hic remuneratō malorz et bonorz ostēditur·Nā p̄mo xpus iubebit angelos malos in uallē Josaphat collige ze·ibi·in tpe messis dicā messoribus Secūdo mali in uno uicio puta superbia superbis uenient ad ꝑpetuā dānationem·ibi·alligate ea in fascículos Tercō igni ꝑpetuo tradent·ibi·ad comburendum· In expositōne xpus

dearticulatius talia tāgit dicēs. Sic erit in ōsūmatōe seculi mittet filius hois angelos suos et colligēt de regno suo omnia scādala et eos q̄ faciunt iniquitatē. Nā supbia eorum ascēdit semp̄ mittet eos in caminū ignis. ibi erit fletus. ecce quartū. et stridor dentiū. ecce quintū. Et de gloria beatoꝝ dicit. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eoꝝ. Aptū exemplū ꝓpter q̄tuor votes corpis. Sol enim lucet q̄ ad claritatem. radij velocissimi quo ad agilitatem. subtilissimi quo ad subtilitatez et impassibiles q̄ ad impassibilitatez

Dominica in septuagesima Sermo decimusseptimus.

Simile est regnū celoꝝ homini pfamilias qui exijt p̄mo mane ducere oparios in vineā suam. Mat. xx. Tria principalie h̄ ponūt. Primo patrisfamilias vinee et laboratoꝝ ditio. Secdo opariorꝝ p patremfamilias in vinea sua ductio et ductorꝝ missio. Tercō missorū retributio. A Añ expositōez euā gelij notādū p̄mo q̄d sit septuagesima. Est aūt additō septē dierū sup sexagesimā quinquagesimā et q̄dragesimā a sanctis pribo olim statuta vt in ea p sex dies ieiunet in recompensam ferie quinte q̄ ꝓpter humanā naturā in xp̄o die ascensiōis exaltatā ebdomodatim celebrabat oli cū solenni ꝓcessione et cessione a seruilibus operibus. Multiplicatis enī alijs festiuitatibus durum fuit cessare semper feria quinta ab operibus seruilib9. Et termiat septuagesima ꝓpria in sabbato in albis. i. sabbato infra octauas pasce. Triplici eni de causa septuagesima celebrat. Prio ꝓpter redemptōez festi dicti. Secundo ꝓpter rememoratōez p̄meue p̄uaricatōis. rōe cui9 in exiliū missi fumus. q̄d exiliū sub reuolutōe septez dierū pagiē et sub septē milib9 ānorum includiē. Per septuaginta enī dies septuaginta cētenas annoꝝ intelligimus. Ab initio aūt mūdi vsq̄ ad ascensionē dñi sex milia putam9 ānoꝝ et extunc q̄cquid tpis sequiē sub septimo cōplendiē millenario. Hāc ob causam cātica leticie dimittunē sez alleluia. gloria in excelsis. et te deū laudamus. vt plurimū t interdicunē nuptie. Tercio ꝓpē figmificatōez quā ostēdit beatus Bernā. in sermone de. lxx. dicēs. B Cō stat in q̄t septuagesimā ex denario et septenario cōflari q̄ decalogū figmificat et septē q̄bus impedimur ab eius obseruātia. Primū est occupatio et necessitas miseri corpis in cibo somno vestib9 rē. q̄ spūalia sepe p̄pediūt. Secdm est vicia cordis. leuitas. suspitio. muidia. impatiētia mamis gloria rē. Terciū et quartū sūt p̄speritas et aduersitas seculi. vtrū q̄ cauendū velut graue impedimentum p arma iusticie a dextris et a simistris. Quintū gulissimū. ignorātia nra. Sextū e adulari9 nr̄ tāq̄ leo rugiēs. Septimū sūt falsi frēs exēplis detractōib9 adulatōnib9 et alijs mille modis impediētes. Ob h̄ cātica leticie suspendunē. septē dies obseruantur et miserabilis lapsus in hystoria camē. Nos igiē ob p̄mā causam in septuagesima ab grārū actōes cristo pl9 de sua bōamitate tenemur. Ob secdam militiā pcī fugere debemus q̄d tot mala facit. Ob tercia a septē

nos debem⁹ malis custodire. Sz heu oppositū hodie plus ꝙ alio tpe fieri solet a pscitis. C Nuo ad pmuz notandū ꝙ vinea significat ecclesiā siue vmūsitatē fideliū. Ysa. v. Vinea dñi sabaoth domus isrl est. Vel ani mā cuiuslibet hois vel viatoris. Scdz Basiliū osciētiam. In q̄ vinea amo uendi sunt lapides superbie. spine auaricie et vrtice luxurie. Et plantādi sūt palmites ferētes gēmas bonarū cogitationū. Flores bonarū voluntatum. vuas opationū bonarū. et vmū leticie intellectus vūtatis et memorie. In quoz figurā saluādus pm: cerna pluravidit. Geñ. xl. Videbam ait corā me vitē in q̄ erant tres ꝓpagines crescere paulatim in gēmas et post flores vuas matureścere. tuli ergo vuas et expssi in calicē et tradidi poculū pharaoni. D Pfa milias est deus. tria habēs palacia tres familias in eis. Primū palaciū est celū vbi est familia filiozum. ps. Filij tui sicut nouelle oliuaz in circuitu mense tue. Scdm est mund⁹ vbi militātes sunt Job. vij. Militia est vita hois sup terrā. Tercium est infernus vbi incarcerati q̄dā ppetue pena damni et sensus plectunt. vicz in mortali decedentes. Alij tm̄ ppetue pena dāni vt pueri in originali pec cato mortui. Alij ad tpus tā damni ꝙ sensus vt in grā decedentes q̄ nō pnitentiā opleuerūt. E Operi os. Sed q̄ sūt. Rndet ꝙ singuli fideles. quoz quidā sūt calidi et feruidi caritate. Alij frigidi vt patent pec cātes. Alij tepidi vt occasionem deo seruiēdi habentes. t tamē deo segniter seruientes. De quibus Apocal. iij. Scio opa tua q: neq; calidus neq; frigidus es. ß q: tepidus es et nec frigidus nec calidus incipiā te euo mere de ore meo. Sz p q̄d ognoscit bonus operis a malo. Rndet Crisō. sup pfecto ope ꝙ p tria signa i corporali labore. Primū quia bonus operarius pmo respicit opus et secūdario mercedem. Sic dei seruꝰ pmo dei gloriā intēdit. et scdario mercedem Mali aūt ecōtrio in corpali labore t diumo. Scdm signū est ꝙ bonus tam diē expendit in dñi labore t modicū tpus in cibo. malus aūt diu vult omedere et mebriari et modicū labo rare. Sic deuoti multū curāt de spirituali labore et modicū de corpali pm illud. Primū q̄rite regnū dei et iusticiā eius et hec omnia scz tpalia adiciēt vob is. Mat. vj. Sed mali econuerso. Terciū signū est ꝙ bonꝰ operius si opus male aut negligent fac erubescit corā dño mercedem petē aut apparere corā dño. malus autē ecōuso. Sic boni dei serui dicūt illud Mat. xvij. seqndo quō xp̄us ait. Cū feceritis oia q̄ p̄cepta sunt vobis dicite serui inutiles sum⁹. qd debuim⁹ facere fecimus. F Sequit scda pars pncipalis. Cōuentōe aūt facta vbi nota. quō quemit. qs denarius durnus. et q̄d fit mittere. et in quib⁹ tpibus mittat qs. Cōuentio pm Crisō. est promissio vite eterne. Denarius dr quia valet decē nummos vsuales Et bene denarius. q: in eo imago imperatoris dei veri q̄ tres potentias anime satiat. cuz pfecte imagine dei habebimus in celo. Nā est rotūdus quia ppetue vita durat. est diurn⁹ quia cotidie vite eterne intensionez mereri possumus. et est denarius. q: p obseruantiā decē p̄ceptoz solum talia meremur. Diurn⁹ etiā q: tota vita iusti dies reputat. et in nocte culpe nulli dat. Est et pulcer in forma distinct⁹ in q̄ significat pfectio

beatitudinis. ¶ Dic nota triplicē drītiaz opariorz et ideo tripliciter se habet circa pmissionē mercedis. Primo eni mane quosdā oduxit et denariū diurnū pmisit. qz qdā fūt q̄ a puericia deo seruiunt vsqz in fmē vite. et sic p totā diē laborant. i. p totā etatē. ideo certi sunt aliqui de magno pmio. ꝛ minus certi sunt qui florē iuuētutis mūdo dederūt. Nā illis q̄ i tercia sexta t nona horis venerūt pmisit qđ iustū est. Illis vero qui in vndecima. i. i vltima etate deo seruire volūt talibo nihil pmittitur vnde ps. Ne picias me in tpe senectutis cū defe. vtus tē. ¶ Sūt aūt ꝑm Ysi. et hiemor. li. xj. c. ij. quātū ad pfectū sufficit quinqz etates hominis in qbo notabiliter mutaē. prima est infātia vsqz ad pmū septēnium. scda ē puericia vsqz ad. xiiij. tercia adolescētia vsqz ad. xxviij. annos que est ad gignendū adulta. Quarta est iuuēt9 vulgariē virilitas vsqz ad. l. quinta senectus vsqz in fmē vite. Applica pmā terciā sextā nonaz et vndecimā cuilibet vocatōi patris familias. Nā p mane ꝑm Gre. pma intelligiē puericia. p terciā adolescētia. p sextā iuuētus. p nonā senect9 p vndecimā decrepita etas. In quolibet ergo tpe tali vocat deus multipliciter in vineā suam. Sequitur Egressus circa horā terciā. i. in adolescentia vidit alios p miserationez et mirat9 est triplicitē stātes rectos p naturā. in foro p mūdi ocupiscentiam. ꝛ ociosos fugiētes bonā opationem. Forū mūdi ꝑm Crisō. est in q̄ sunt calūnie muidie otētiones diūsorum negociorz diūsitates tumultuose et omnia venalia fūt. Et dixit Ite et vos tē. imitādo. Iterū aūt exiuit Dic est tercia missio. exiuit per tres etates plus manifestādo veritatem vite. Et fecit silr circa vndecimanos merepat q: tota die. i. p totuz tpus steterūt ociosi. Dicūt ei q: nēo nos oduxit. senes eni mueterati in malis mentiunē. ¶ Tercia ps ꝓcipalis. Cū sero aūt tē. est de remuneratōe opariorz. vbi tanguntē q̄tuor: tpus. q: sero. actor quia dīs. minister q: ꝓcurator. ordo. ibi. voca oparios. Sero cū factū esset. Sero ē mors hominis ꝓpter obscuritatē frigiditatē obliuionē retributōnez et opletoriū. Vel sero est tpus iudiciꝝ. qz illud erit in fme mūdi. qz fiē sero nemo p̄t opari ita post iudiciū. quia sicut sero redit homo ad suā domum et aialia ad nidū. ita in iudicio quilibet ad locū sibi p̄paratū. Et q: sicut sero accendūē lucerne ita in iudicio tūc merita sanctorz fulgebūt. Infelix cui9 lucerna tūc extincta petit oleum alienū. Matħ. xxv. Dicit dīs vinee. deus p̄r. q̄ sicut dīs est iure creatōis. sic vineā plātauit iure acq̄sitōis. sic eā liberauit iure emptōis. sic p sanguinē filij sui eā emit iure cōseruatōis. qz facit oīes expensas et oparios mittit ꝓcuratori suo scz christo. Pater eni oia dedit in man9 ei9 Joh. xiij. Voca oparios remunera tōis. Ordo tangiē. Primo q̄ ad tps. scdo quo ad psonas incipiens tē.

Quo ad ꝑmū notanē tria. Prio vocatio que fiet generaliē i iudicio cū dicit voca. Scdo discussio. ibi. oparios siue bonos siue malos. Bonos q̄ operanē instāter ne tpus pdant. letāter vt apud deū placeāt. pseuerāter vt mercedē eēnā recipiāt. ¶ Red de illis mercedē suā. ꝛ. Cor. iij. Vn9 q̄sqz ꝓpriā mercedē accipiet ꝑm suū laborem. Ordo est psonarz ibi. incipiens a nouissimis. Crisō. Justicia fuit

omnib⁹ reddere ꝫ et nouissimis. Pri-
mo eni fuit iusticie otrariū ꝫ miscdie
oñiuū. Ñqz eni nouissimi in labore
fuit ꝑmi in ꝑmio. Exemplū vbi latro
ꝑcessit ꝑtrū. Cū venissent ergo ꝛc.
acceperūt ꝛ ipi singulos denarios. i.
vitā eternā. Die denarius in se vnus
est. qz deus. ꝫ multiplex apud accipi
entiū drñtiā. Murmurabāt ꝛc. Ista
murmuratio erit in iudicio admira
tio aliquoz de tāta glia alioz et de
tāta tomitate dei. Sed quō intelligi
tur. An oculus tuus neꝙ est. Rñ. ne
quā nō ꝑpter culpam ꝫ ꝑpter ofide
ratōis mequalitatē. qz illa admira
tio ꝑcedet ex ofideratōe diume iusti
cie magis ꝙ eius miscdie infinite.
Sic etiā sepe aliq̄ impfecti martirio
coronati sunt vbi diu devoti in pace
tādem qeuerūt vt pz de dyonisio io
culatore in fine martirisato. et atha
nasio post diutissimā ꝓsecutionē in
pace qescente. An oculus tuꝰ neqz
est Ois eni creature ogmtio curua
de se ē qz ad se tēdit. eo ꝙ ex nichilo
creata est. et in opatōe ad infinitū
bonū neꝙ est. sic illud Eccēs. i. Vani
tas vanitatū et omnia vanitas. Di
rigit ꝫ deus in ꝑria beatos vt vide
ant ꝙ dcqd de se habēt nequā qđā
modo esset qz omnes iusticie nre q̄si
pānus menstruate. Ysa. lxiiij. ꝫ ea q̄
habēt a misericordissimo bono bñt.
vñ etiā q̄rit nō affirmat sic erūt ꝛc.

Dominica in sexagesi-
ma Sermo xviij.

Exit q̄ semmat semiare se
men suū. Lu. viij. ꝛ Mat.
xiij. Tria ꝑncipaliē hic tā
gunē. Prio semmatoris.
Secdo semis oditio. Tercio ēre bone
triplex fructificatio ibi. qđ aūt ꝛc.

A Circa primū q̄riē. cur sub simi-
litudine loqē xp̄us nō apte veritatē
Rñ. ꝑm tho. ꝑma ꝙ. q. i. ar. ix. vt in-
dignis veritas celarēt. Vñ hic dr.
vt audiētes nō audiāt. Secdo vt sim
plices veritatē memorie facili⁹ tene
rent ꝑpter fikitudinē. Et ob hꝫ xp̄us
frequenē parolā doctrine adiunxit.
Math. xiij. Tercio vt videamus ꝙ
omnia facta artificialia ꝛ naturalia
ꝑ vtutib⁹ discēdis de gra xp̄i ꝑ ex
emplo accipe possumus vt pz de tur
re et de lilijs agri. Mathei. vj. et vij.
Quarto vt meritū doctoribus scriptu
re ꝑpē difficultatē augeaē. Quinto
vt ihs in scriptura exercitenē. B
Secdo q̄riē q̄s seminator existat. Rñ
det Aug. li°. de disciplina xp̄iana ꝙ
deus ego inq̄t qñ ille sciat qđ fū mi
fi cophimus seminātis. Ille in me po
nere dignatus est qđ vobis sperno
nolite attēdere ad vilitatē cophimi
sed ad caritatē seminis et ptātē scia
toris. C Tercio q̄riē. qđ fit semē
rñdet xp̄us ꝙ vbū dei. Vbi notādū
ꝙ inē ea q̄ deus mūdo otulit de maxi
mis est semē vbū dei scriptura ipsa.
nouē de causis. Prio qz hꝫ bonū a fō
tali oim rez ꝑn° pria veritate descē
dit et ibi oriē. vñ Ambro. Oē verū a
q̄cūqz dicaē a spū sancto est. Et ꝑm
Aug. li. de mgro. Xp̄us cathedraz
tenet in celis et omnez veritatē spar
git in terris. Secdo qz vbū dei scriptū
vel platū est rei nobilissime otētiuū
qz veritatis ꝑme cuius est verbū ip̄z
signū et imago. Ob hāc causā aug.
dixit in q̄dam sermone ꝙ nō minus
peccat q̄ verbū dei negligenē audit
ꝙ q̄ corpus xp̄i in terrā cadē finit.
Verbū eni dei est q̄dā imago corpis
xp̄i. vñ et ꝑm plures liber dei vbor
contētiuus a prudenti viro adorari
posset vt docet hēmric⁹ de gandauo

m fuis qlibetis· ſicut ſanctus dñic⁹ librū deuotū et ſanctus frāciſcus ce dulas xp̄m otmētes honorifice tra-ctauerunt· Tñ ſupdicta autoritas aug·que recepta eſt de ſermone ſuo ad plebem et habet· p·q·p· Interro go vos·ſic iacet· nō minus reus erit q verbū dei negligēter audierit qp ille q corpus xp̄i ſua negligentia in terrā cadē pmiſerit· Iſtud caute in telligendū eſt·vñ glo·dicit ſup ver-bo·negligenē·i·id qd vbo figmfica tur vel p verbuz ocipiē· Verba aūt beati aug·pcedentia vbi pus fūt il-la· Interrogo vos frēs vel ſoroꝛes· di cite mihi qd vobis plus eſſe videtur corpus xp̄i·an vbū xp̄i· Si vultis ve-rum rñdere hoc dicē debetis qp nō ſit minus verbum dei q̄z corpus xp̄i· Et ideo q̄nta ſollicitudine obſeruamus qñ nobis corpus xp̄i miſtraē vt mi-hil ex ipo de mambo nr̄is in terram cadat·tāta ſollicitudie obſeruemus ne verbū dei qd nobis erogaē dum aliud cogitamus aut loqmur de pu ro corde depeat·qz nō minꝰ reꝰ erit vt ſup·vbi glo·dicē·qp p̄dicatio plu-res auertit et plus faē opūgi hoiez ita vt omnia peccata p eā tollātur ꝑ corpus xp̄i venialia tm̄ tollūtur ſupple ſepe· Tercio qz verbū dei eſt lumen aie ſine q̄ nullatenus felicita tem ſupnaturalē adipiſci p̄t· vñ p̄s· Lucerna pedibꝰ meis vbū tuū et lu-men ſemitis meis· Hoc lumine carē tes plbi licet acutiſſima ſcripſerint ſm Aug·fere oīs ydolatrie cultu infecti pditi fūtvt pmit in ō ciuita-dei· Quarto vbum dei cibꝰ eſt amine q̄ carēs fame moriē·vñ xp̄s ait· Nō in ſolo pane viuit homo ꝑ m omni vbo qd pcedit de ore dei·Mat·iiij·Mā na enī eſt in deſerto neceſſariū· ſi qs otinua deuotōe vult calere· q̄ coti die colligi debet tp patrie ſabbato duplicie· Quito eſt gladius et arma q̄bus dyabolo reſiſtimus·vñ Mat·iiij·in explici pugna dyaboli oē xp̄m xp̄us ſemp vſus eſt ad expugnādū eum vbo diuio qd allegare ſolebat Sexto eſt ſignū vbi bñ ſuſcipiē p̄de-ſtinatoꝝ eē ſm Berñ·vñ Joh̄is viij· q ex deo eſt vba dei audit·ppte rea vos nō auditis qz ex deo nō eſtis Sic enī ſcie p frequentatōnez ſcole alicuꝰ mgr̄i q eius ſcolares fūt ſic t de viſitatōe ſcole eccleſie t verbi dei Septimo vbū dei audientē de ſcola demonis erípit·vñ Joh̄·viij· ppea vos non auditis ſupple vbū dei qz ex deo nō eſtis· Qui aūt ex deo nō ē ex demone eſt·ſm illud Joh̄·viij· Vos ex patre dyabolo eſtis et opa eius vultis pficere·Octauo datvitā eter nā· Joh̄·viij·Amen amē dico vobis ſi qs ſermonē meū ſeruauerit mortē nō videbit in eternū· Nono magnꝰ fructus et multiplex alius de audiē tia verbi diuini ſequiē· Ibi enī acce-dēdo ad ſermonē mereē in p̄ncipio qz orat·et in fine ſermonis qz p ofeſ ſionē venialia delenē·mdulgētie ac-quirunē· et qz multi ibi ogregātur hō facilie audiē·cū fit impoſſibile ſic oꝝones multoꝝ nō exaudiri· Propē has cauſas eccleſia nūq̄z interdic p dicare·licet phibeat celebrare t ſepe lire aliq̄n·qz maxima dāna carentiā dei vbi ſeq̄rē· D Quarto q̄riē q̄ñ exiſt deus ſciare· Rñ·pº in celo creādo ſpēs oim rerū in mēte ange lica rerū veritatē repñtās·vt beatꝰ Aug·dicit ſup Geñ·ad lr̄am· Scdo in paradiſo·neccaria ad ſalutē p̄mis pa rentibꝰ inſpirādo· Tercō pr̄iarchis t moyſi lege data colloq̄ndo· Quar to ꝑplxtis intellectū p legis expla-natōe inſpirādo· Numto apłos per

Sic Cecilia inquit ad Valerianum

se et ꝓkm in terra informādo. Sexto doctores sanctos ad elucidatōez euāgeliꝝ et epkarū dando. Septimo posteriores vsqꝫ hodie doctores cōtinuādo. ℇ Quinto q̄riē cur seminator iste seiauerit in viā petram et spinas. videē q̄ imprudēne fecerit Rñ. ꝑm Crisō. q̄ huius triplex ratō esse ꝑt. Pria ad docendū q̄ sic seminator fine diiudicatōe mittit semia. sic ꝑdicator interdū nō debet diiudicare diuitē vel paupem. Feruidū vel tepiduz. Ro. ij. Grecis ac barbaris sapientibꝫ et insipiētibꝫ debitor sū. Scda q̄ licet seiator materialis non possit facē de via petra et spinis q̄n talia manēt q̄ sint apta seminibꝫ. tñ spūalis via petra vel spina ꝑt fieri terza bona si vult debite vbū dei suscipere. ideo spūalis seminator in talibꝫ ꝑt seminare. Tercia est ꝓpē ꝑdicatoris osolatōez. q̄ xp̄o apkis et sanctis ꝑdicantibꝫ pauci oūsi fūt aliq̄n. nō eni est discipulus sup mgr̄m. Et ꝑm hoc euāgeliū tres ptes pierūt et solū q̄rta psptulit fructū. ℱ Quo ad scdm p̄ncipale notādum q̄ exceptis tribꝫ malis agris spūalibꝫ et vbi dei malis auditoribꝫ adhuc septē fūt genera hoim male vbū dei audientiū. Primi q̄ facilit̄ se ꝑpedire permittūt ne ad sermonē veniāt. Quo ostra est exemplū p̄ris cuiꝰ vestigia imitatōe aque angelus nūerauit. et postmodū lōgius cellam locauit. Scdi q̄ sermones discōtinuāt etiā si veniāt. ostra illud puer. viij. Beatus q̄ vigilat ad fores meas tota die dicit sapiētia. Tercij fūt q̄ et si vt scdi nō faciāt. tñ tā tarde veniūt q̄ modicū ꝓficiūt. ꝯ illud Jaco. j. Sit aūt oīs homo velox ad audiēdū et tardus ad loquendū. Quarti fūt q̄ dormitāt ibi. vel distrahūt vt nihil ꝓficiāt. ostra illud Mat. xvj. Audite et intelligite. Quinti fūt q̄ ita sermōis plixitatē fastidiūt vt raro fine ꝑpectēt. quo ostra iudei fecerūt. de q̄bus Esdre. ix. Legebat esdras a prima luce vsqꝫ ad vesperā coram viris et mulieribꝫ et dederūt spm̄ ad legem Ex quo ptz q̄ in tāta multitudie et plixitate nullus recessit. Sexti fūt q̄ et si de multis auditis ibi dubitēt vl nō intelligāt. tñ raro vel nunq̄ q̄rūt de hoc. Quo ostra ihūs increpabat ꝑm Jero. et sic docebat nos duo dicmis. Septimi fūt de q̄bꝫ euāgeliū dicē triplices. et xp̄us expomit. nā per viā intelligūt lutosi luxuria et gula. ꝑ petrā supbi irati et muidi. ꝑ spinas auari et diuites. G Jtē fūt q̄tuor genera hoim vbū dei audientiuz. Quidā audiūt sine affectōe. et ideo illud semē q̄ nō tegit demōes secus viā rapiūt. Alij audiūt etiā cū affectōe. et illud tegit̄ ꝫ nō ꝓfūdat̄. ideo tāq̄ sine radice arescit. Alij audiūt affectāt et audita ꝓponūt exeq̄ ꝫ nō exequūt̄. et illud suffocat̄ diuitijs sollicitudine et voluptatibꝫ. Alij suppmissa etiaz exequunt̄ audita. et hij fructificāt sicut Mat. xiij. dr. Aliud cētesimū. aliud lx. aliud. xxx. H Quo ad terciū p̄ncipale notandū q̄ Mat. xiij. de homis ēris q̄dam ptulit fructū tricesimū. alia melior sexagesimū. tercia optimū cētesimum. Nā ꝑm tho. in iij. di. xlix. q̄nto terza materialis est melior tāto facilius semētina vtus multū fructū affert. Jta et corpus q̄d est ēra spūalis quedā bene culta fert in diuitijs vicz. tricesimū. q̄ fidē trinitatis et decalogū tenēt. In otmētibꝫ sexagesimū. q̄ ꝑcepta et sex opa misericordie exercent. In virginibꝫ centuplum. quia nulla ibi spina sollicitudis nulla pt̄ supbie

nec via luxurie ideo centesimū facit

Dominica in quinquagesima Sermo xix.

OMnis plebs vt vidit dēbit laudem deo. Lu. xviij. Tria ꝑncipaliter in euāgelio ħ traduē otra msam xpianoz. Prio otra vanā leticiā xpi ꝑmittiē passio. Scdo otra cecitatem multiplicē subiungiē ceci illuminatio. Tercio otra malas laudes cōcludiē dei debita grāruz actio. A Quantū ad primuz notandū q hec dñica durās vsqz in die pasce dr qn quagesima. et cū sua ebdomoda mstituta est ꝓpē suppletionē. Debem9 eni exēplo xpi. xl. dies ieiunare. t qr nō sunt a dñica ꝓxima vsqz ad diem pasce nisi. xxxvj. dies ieiunabiles. qr in dñicis non ieiunaē ꝓpter leticiā resurrectōis xpi. et qr die resurrectionis xpus bis omedit viez cū euntib9 in emaus t cū discipulis sero clauso ostio. vbi ei obtulerūt fauum mellis et partē piscis assi. ideo ꝑ suppletōe dñicarū euenientiuz in q̄dragesima additi sunt q̄tuor dies. Clerici vero pire volētes populū vita fict gradu voluerūt duos dies ieiunare t sic qn quagesima ostituta est. Vñ otra vana huiꝰ mūdi gaudia tria doloꝛosa et tristia diuino officio ecclesia mseruit hac dñica. Primo otra luxuriā in matutinali officio hystoriā de subuersione sodome et gomoꝛre. Secundo in euāgelio otra iudos malos cristi passionē et illusionē. Tercio contra gulā memoriā plage maxime facte post omunionē ibi. Māducauerūt et saturati sunt nimis tē. nā ig ne osumpti sunt. vt patz. Nūeri. xj. et in ps.

Sodoma gomorra
Seboym Segor et
Adama

Sed q̄rit q̄ hec hystoria facta sit. Rñ. q ꝑm Mat. xx. et Lu. hic. tunc facta est qñ ihs ascēdit de terra Jericho vsus ihrlm tpe quo pati voluit. Cur aūt tm duodecim nō alis discipulis dicit. Rñ. ad vitandū scādalū aliozꝛ discipulozꝛ pusillozꝛ. Cur vo passionē pdicit. Rñdetur ꝓmo ad fi dei mstructionē. vt quem mozi cernerent resurrecturū nō dubitarent vt dicit glo. Scdo ad mētis roboratōez quia ꝑm Greg. Jacula puisa mius feriunt. Tercio ad assiduā meditationem. Treñ. iij. Recordare pauptatis et transgressionis mee absinthij et fellis. Quarto ad mfinuandū patiendi libertatē. Job. iij. Nemo tollet ammā meā a me ꝛ ego ponā eaz a memetipo. Et osumabunē oia. In hoc oñdit sic dicit glo. quicqd p phete dixerūt ad sue dispēsatōis misteriū attēdisse omma. qr tria de cristo pdixerāt. qd acturus. qd passurus et quid ꝑ vtroqz recepturus.

B Tradetur. descendit ad spēalia quinqz. ꝓmo ad traditionem factaz p discipulū iudeis. Secūdo p eosdem pilato. Tercio p eundē morti. Secundū est illudendū. Nam quiquies illusus fuit. Primo in ptorio principis sacerdotū cū dixerunt. ꝓphetisa nobis criste quis est tē. Mat. xxvj. Secūdo in ptorio pilati pfidis. Genu enim flexo ante eū illudebant ei dicētes. Aue rex iudeoꝛ. Mat. xxvij. Tercio in ptorio herodis alba veste illusus ab exercitu herodis Luc. xxiij. Quarto in cruce vbi milites accedentes illudebant ei acetū offerentes. Mat. xxvij. t Lu. xxiij. Numto scribe dicētes. Vah qui destruit tēplū dei t in triduo reedificat illud Similiē et latro dicēs. Salua temet ipm Si filius tē. Mat. xxvij. Tercium

est flagellandū. i. pcutiēdū. sicdem
qñdes legiē pcussus. Prio in facie co
laphis. Expuerūt enī in faciē eius t
colaphis ceciderūt. Mat. xxvj. Secū 2
do arūdine in capite pcutiebāt coro
natū. Mat. xxvij. Tercio toto corpe 3
flagellauerūt. Job. xix. Quarto in 4
crucifixione manus et pdes malleis
pforauerūt vt oēs scribūt euāge
liste. Quinto cor hasta miles pcussit
mortuo. Job. xix. Quartū. et con
spuebē. Nō bis factū legiē. Prio a iu
deis in atrio pncipis. Math. xxvj.
Secdo a gētibo in atrio pfidis. qñ cō
spuētes in eū acceperūt arundinē et
pcutiebant caput eius. Mat. xxvij.
Quintū occident eū. Primū fuit ma
gnū. et ordine q̄ posita pūcta fūtvi
denē euāgeliste semp maiora addi
disse tormēta. Maximū aūt opassiōe
dignū est iuuenē innocentē deo vni
tū oibo pficuū in ospectu mris mor
te crudelissima interimere et nō otē
tū esse tot pcedentibo pmis. C
Sed cur hec pati voluit. Rñ. vt otra
ria vicia curaret et nos vitarem9 vi
cia talia. Huic passiōi in grārū acti
one bonor operū bodievalde essz cō
patiendū. Sz heu hodie tradiē et vē
diē dyabolo p pditōez aiarū et cor
porū in luxuria. otra apli sententiā
dicētis. j. Cor. vj. Empti estis pcio
magno. glorificate et por. deū i cor
vro. Illudiē ab ypocritis. q̄ cū sint
xpiani p baptismū xpo confederati
dyabolo p pompas laruarū deseruí
unt. Flagellaē a gulosis. q̄ p excess
sum cibi et potus vitaz abbreuiant.
Conspuiē a blasphemis et piuris et
turpiloqs. Crucifigiē a bonor ope
rum impditoribo. Hebre. vj. Rur
sum crucifigētes sibi filiū dei. Et die
tercia refurget. In q̄ spem erigit t
osolatur. Et ipi mbil borū tē. Forte

tria ideo remouet euāgelista a disci
pulis hui9 rei ognitōe ꝑpē triplicez
causam ḡre nō intellexerūt. Prima q̄
quē maxime videre desiderabāt eius
mortē audire nō poterāt. Secda quia
nō solū hoiez eū ꝙ deū etiā credebāt.
ideo vix morituꝝ credebāt taliter.
Tercia q̄ patolā fiē loq̄ osueuit pu
tabāt et nibil tē. D Factum
est aūt cū tē. Secda pars ꝓncipalis
vbi ꝑm glo. p cecitatē corpis signifi
catē cecitas mentis. Habuit aūt iste
cecus plures oditōes in q̄bo ei assi
mulanē in peccato mortali exñtes.
Prio cecus fuit. p qđ intelligiē mo
dicitas tepide fidei q̄ nō firmiter cre
dūt p tali eternaliter puniri. Secdo
fuit secus viā nō in via. q̄ arta ducit
ad vitā. Tercio sedebat. p qđ intel
ligiē ociositas et accidia. et hec tria
sunt mala. Quarto mendicū se ostē
dit. p qđ intelligiē vera ognitō i hu
militate fui. Quinto clamabat ad cri
stū. ihu fili dauid miserere tē. p quē
deuota ors. Sexto q̄nto plus a tur
bis impediebaē tāto ampli9 xpm in
uocabat. p qđ significatur pseue
rātia in orōe. Septimo fidē firmam
habuit. vñ sequiē Fides tua tē. Nā
qñ ista fec cecus ꝑm xpi voluntatez
tūc xpus suā voluntatē ceco oforma
uit dicēs. Quid vis tibi faciā. Rñdit
dñe vt videā. p qđ intelligiē vera sa
piētia q̄ est bonū spūs sancti supmū
p quā videmus et gustam9 q̄ suas
uis est dñs. Et nota q̄ p tria ihesus
sanat. Prio stat oculo miserdie pec
catorem respiciēdo. Secdo iubet eum
ad se duci angelicū vel pdicantis in
stinctū infundendo. quo peccator ac
q̄escat dei verbo. Tercio iubet eū vi
dere in q̄nta secz cecitate fuit. Quar
to talis seq̄ē xpm. Quinto laudat ma
gnificās cristū. Ecce pcedentia tria

ocomitātia ⁊tuor et ſequētia quinq

E Sūt aūt ſeptē pcca cecitatem anime cauſantia ſic et ſeptē ſūt cecitatē corpis faciētia. Primū ē tumor vel inflatio oculoꝝ. p qđ ſignificaē ſuphia. vnde et ſm naturales oculos altos et pminētes habētes faciliter cecanē. Talibꝫ neceſſe eſt ſi curarī volūt vt liniaē luto et lauenē. ſcz obſideratōe pcōꝝ et fragilitate hūane oditōis. ſicut cecꝰ Job. ix. Supbia enī a natiuitate. i. ab antiqſſimo tpe rōnalez creaturā muaſit vt angelū et adā. Scōm eſt miectio pulueris. p qđ ſignificaē auaricia terrenoꝝ. nemo enī pt ſeruire duobꝫ dñis Mat. vi. ⁊ ibidē. xiij. Sollicitudo ſuffocat verbū. Curaē autē talis ſicut heliodoꝰ. ij. Mach. iij. per oblatōnis et orōnis hoſtiā et p humiliationē. Terciū eſt oculoꝝ mimia euagatio. ſic dauid vidit Bethſabee diſtāter ⁊c. ij. Regū. xi. p quod ſignificaē pccatū luxurie qđ facit ocupiſcere varias mulieres. qđ tñ ē mechari corde. Hec curaē ſicut cecꝰ q̄ ꝑpe Jericho. i. defectū caſtitatis ſe debat. Hic ſanaē taliter p clamorez iugē factū oratōe. elemoſinas petendo a deo otra malā conſuetudinē et cōtra malos hommes in via viciorꝝ ſedentes. Primo enī oportet mēdicare. i. ſe p confeſſionē miſerū oſtēdere. Secūdo q̄rere ſcz de Jheſu a lr̄atis quō viuendū. Tercio nō curare turbam ꝛ viriliter pugnare clamādo. Quartum eſt corpis opaci obiectio. p qđ ſignificaē muidus q̄ ꝓpter bonū qđ in ꝓximo eſt cui inuidet nō videt vt bonū ſed vt malū. Hec curaē mellis deguſtatōe. i. caritatis deuotōne. ſic Jonathas guſtauit modicū mellis. j. Reg. xiiij. Quitū eſt ſanguis ebullitio. p qđ ſignificaē ira q̄ impedit animū ne poſſit diſcernere verū. ps. Supcecidit ignis et nō viderūt ſolē. Nā naturaliter ad calorez reſoluiē humor criſtallinus et viſus pditur. Talis curaē collirij munctōe. i. ſanguinis xpi recordatōe. Apocal. iij. Collirio munge oculos tuos vt videas. Sextū eſt vētris nimia repletō p cibū vel potū in q̄ ſignificaē gula Hec curaē panis fractōne vicz ſcripture. ſicut Luc. vl. tenebanē oculi eoꝝ ne eū agnoſcerent. Accepit panem et benedixit et fregit et aperti ſūt oculi eoꝝ. Septimū ē ſomni agrauatio. p qđ ſignificatur accidia Sic eſt thobias iacēs p ſtercus hyrū dimū cecatus. et felle piſcis. i. memoria laboris et paſſionis xpi curatus.

F Nuo ad terciū pncipale. Dis plebs vt vidit ⁊c. Deu hodie hoies deū nō laudāt ꝛ dehonorāt tripliciē. Primo quidā honorant mundū exercentes diuſos malos ludos et p diuſas malas letitias. nūc laruis demonū in ſignū q̄ ſint filij demonū vtendo. nūc alijs pagānicis geſtibꝫ vtendo p recreatōe vt putaē corpis. ſed reuera p eius et aie deſtructōe. Et q̄uis talia corpus iuuarēt. tñ eis reſignandū foret. q: letitia huiꝰ mūdi eſt ſicut purū vinū q̄ q̄s facilie mebriaē q̄ nō aqua tribulatōis miſcet Hoc teſtaē eccleſia hodie q̄ndā xpi paſſionē legens. Scriptura eē Eccl. vij. Melius eſt ire ad domū luctꝰ q̄ ad domū conuiij. Inſup hoc dicz ſm Tullū romanoꝝ exemplū. Nā viatores pmo honorabanē q̄ ꝓpius totus lete ſibi obuiabat. Secōo omnes capti p eū curū ſuū pcedebāt. Tercio victor mdutus ſolēmē in curru p q̄tuor eq̄s albos i capitoliū ducebaē Hanc tñ letitiā tripliciter tpabant. Primo aliq̄s ſeruus ſecum in curru

ponebaē· m signū ꝙ ꝗlibet dignitatem victoriosaz habere poterat· Secundo seruus idem colaphis eū cedebat dicens· ognosce teipm· Tercio cuilibet licebat illo die m ipm mferre omma obprobria q̄ vlebat· Si sic pagani suas leticias tpabant· plus nos triplici de causa tpare debemus Prio qz nō optit nr̄o loco q̄ est exilium nō pria·ps· Nuō cātabimus cāticū dñi m terra aliena· Secūdo non optit tpi·qđ tm̄ est cursus ad mortem ꝑm Aug· Nemo eni paululum stare vel tardius ire pmittiē ꝛ oēs pari motuvrgenē· Tercio nō optit statui nr̄o qui est piculis plenus· Nā videmus surſū celū qđ amisimus· infra mfernū quē meruim⁹· a dextris pspera ꝯuius ꝙ a simstris aduersā impugnare· G Secdo alij hodie deū mhonorāt corpus suū pascēdo cōtra dei laudē· Phil·iij· Nuoz de⁹ vēter est· Vñ Aug· Noc ab hoie coliē qđ ꝑ ceteris amaē· Gulosus eni ꝑm Aug· de sancto victo·ventrē ꝑ deo habet·ꝑ tēplo coquinā·ꝑ altari mēsam·ꝑ mimstris cocos·ꝑ oblatōne carnes varias·et ꝑ odore deuotōmis odimenta varia ꝓcurat· Nuo cōtra m missa post omunionē cantaē· Mā ducauerūt et saturati sūt mimis· desideriū eoz attulit eis dñs· Sed prout habeē Nūi·xj·postea dñs maximam multitudinē interfecit taliū· Est eē gula origo ludi mali·vñ Exo·xxxij· Sedit ꝓpl⁹ māducare et bibere et ceperūt ludere· Vñ ecio alij hodie cōtra dei laudē diabolo ducūt choreas multas· ꝓpter ꝙs ꝑmo toties saltuz vnū faciūt versus infernū quotiens vnū m chorea saltē tali q̄ est mortale peccatū· Secdo choreis sanctoz ꝑuanē m celis vt ꝓz ꝑ puellā q̄ ꝑ beatā virginē auisata ne chorizaret illi obtpabat· Tercio pactū dyaboli ꝑ statēs deo infideles sunt cui refigre dyabolo et ꝑmpis eius in bapmoꝛ miserūt· Quarto vsus simstrū chori sancti dyaboli filios et ciues mfernī se ostēdunt· Quito ꝑ visū auditū et tactū q̄ sūt maxima mstrumenta luxurie sert alios m damnatōez faciē piciūt· Nō sic ꝛ deo laudes demus·et exemplo cecī curati xp̄m seq̄mur·

Dominica in quadragesima Sermo vicesimus

Ductus est ihūs m desertū a spū vt temptarē a dyabolo· Math·iij· In isto euāgelio tria tradūē ꝑncipaliē de xp̄o oim xp̄ianoz capitaneo· Primo quō ad pugnā se ꝑparauit· Secdo quō pugnauit cū dyabolo et ꝙliter triūphauit de eo· ibi· Accedens tēptator· tē· Tercio qđ habuit tang ꝑ ꝑmio· qz reliqt eum sa· Nuo ad ifraz hec hystoria facta est statim post bapmū xp̄i· Ductus est ihūs m desertū qđ est inter ihr̄m et Jericho· De quo Lu·x·a spū sancto

A Vbi ꝑmo notādū ꝙ diabolus q̄nq; de causis statim post bapmum tēptat· m signū ꝙ q̄ ad vtutū pfectionē festinat temptatōez expectare habet· vñ Eccī ij· Fili accedēs ad seruitutē dei sta m iusticia et m timore et ꝑpara animā tuā ad tēptationem· Et sunt ille cause vicz vt ꝙs se fortiorē factū m dño ofidat· ne magnitudine bonoz dei supbiat· vt demon hoiez sibi ereptū agnoscat· vt m hoc hoiez de⁹ fortiorē reddat et vt hō thesaurū vtutū sollicitius custodiat· Vnde hic Crisō· sic dicit· Ideo aūt deus tēptatōz a te nō ꝓhibet· primū quidem vt discas quomā

multo factus es fortior. Deinde vt magnitudine bonoꝝ nō extollaris. 3 Tercio vt dyabolus expientia cognoscat q̄ pfecte ab eo abscessisti. 4 Quarto vt p hoc fortior reddaris. 5 Nōno vt crediti tibi thesauri signū accipias. B Scdo notandū q̄ ōr ductꝰ a spū sancto scz qz vt Crisos. dic. Nui hñt spm̄ dei nō sūt otēti sedere ociosi. sed spūs beatus vrget eos aliqō magnū aggredi cui mali gnus spūs aduersaē. vñ Mar. ꝯ ōr. Expulit eū spūs. et Luc. iiij. Agebatur spū Mouet autē hic sup ℔ euangeliū sanctus Tho. p. iij. q. xl. tres questiones. Pria. Cur xp̄us temptari voluit. Rñdet q̄ q̄druplici de causa. Prima vt nobis otra temptatōnes auxilium p̄beret. Vñ in omelia. Nō erat indignū redēptori nostro q̄ tēptari voluit q̄ venerat et occidi. vt sic temptatōes nr̄as suis temptatōib⁹ vinceret. sicut mortē nr̄az fua morte fupauit. Secūda ꝓpter nostrā cautelā. vt nullus q̄ntumcunq̄ sanctus se existimet securū et immunem a tēptatore. Vñ etiam post baptismū temptari voluit. qz sic Hilarius dic sup Mat. In sanctificatis maxime dyaboli tēptamenta crassant̄ qz victoria magis est ei exoptāda de sanctis. Tercia ꝓpter exemplum vt scz nos instrueret q̄liter dyaboli temptatōnes vincamus. Vñ Augꝰ dic. iiij. de trinitate. q̄ xp̄us dyabolo se temptandū p̄buit vt ad supādas temptatōes eius mediator esset. nō solū p adiutoriū verū etiā p exēplū. 5 Quarto vt nobis fiducia de sua misericordia largiret. Vñ ōr Hebre. iiij. Nō habemus pontificē q̄ nō possit opari infirmitatib⁹ nr̄is. tēptatū autē p oia p fikitudine absq̄ pcco. C Scda q̄o. Cur xp̄s voluit i desertō tēptari. Rñ. tho. ibidem triplici de causa. Primo vt oñderet q̄ dyabolus magis tēptat aliquē cū est solitarius. qz vt ōr Ecc. iiij. Si quispiā p̄ualuerit otra vnū duo resistunt ei fñā cū euā solam repit eā decepit. ⁊ inde ē q̄ xp̄s in desertū exiuit q̄si ad campū certaminis vt ibi a dyabolo temptaret. Scdo hoc fecit q̄si ministerio. vt adā de exilio liberaret. qui scz de padiso in desertū p̄iectus est. 3 Tercio p exēplo vt ostēderet nobis dyabolū ad meliora tendentib⁹ muidere. Has tres causas assignat Ambro. sup Lucā. D Tercia questio Cur se post ieiunuz tēptari p̄misit. Rñ. Tho. ibidē triplici de causa. Primo añ temptatōez ieiunauit vt ostēderet q̄ p ieiuniū nos oportet cōtra temptatōes armari. Vnde inter arma iustitie apl̄us ieiunia ꝯmemorat dñi. Corꝝ. vij. Scdo vt oñderet q̄ etiā ieiunātes dyabolus aggredit̄ ad tēptandū sicut alios q̄ bonis opib⁹ vacant. Et ideo sicut post baptismū ita post ieiuniū xp̄us tēptat̄. Vñ Crisodicit sup Mat. Vt discas q̄ magnuz bonū est ieiuniū ⁊ q̄liter scutū est ad ūsus dyabolū. et q̄n̄ post baptismuz nō lasciuie ꝛ ieiunio intendē oportz xp̄us ieiunauit nō ieiunio indigēs ꝛ nos instruens. Tercio qz post ieiunium secuta est furies q̄ dedit dyabolo audaciā eū aggrediendi vt dictū est. E Tercio notandū q̄ ad pdoneū pugilē cōtra dyabolū anteq̄ certamen intret exigunt̄ q̄nq̄ que xp̄us hic ōr habuisse. Primū est purificatio a peccatis p baptismū vl cōtritionē seu confessionez q̄ notat̄ ibi. tunc. i. post q̄ baptizatus est. Scdm est receptio spūs sancti fuo mō possibili. ibi. a spū. Terciū pdonei loci ali⁹ ad deo fuiēdū electio. ibi. i deſtū.

Quartū imitatio hoīs instinctus nō
maligni ibi ductus est a spū in de-
sertū. Quintū est abstinētia a car-
nis delectabilibꝫ ibi et cuz ieiunasset
xl tē. Quo ad scōm p̄ncipa
le quō pugnauit et vicit Notanda
sunt triaviz quō aggressus est cri
stum demon cur p triplicē modū et
quō xp̄us ei restitit. Nam quo ad p̄
mū sciebat diabolus p scripturas p
phetarū dei filiū in mundū esse ven-
turū et suū dominiū ablaturum. Au
diens saūt ꝑm Crisō in xp̄i natiuitate
angelū pastoribꝫ annūciantē angelo
rū multitudinē iubilantez et post
Johannē digito demonstrantē pa
trē in baptismate testificantē spūm
sanctū in colūbe specie descendentē
et nūc xl diebꝫ et noctibꝫ videns ip̄m
ieiunantē eū esse dei filiū plurimum
dubitabat. Dicit etiā glo hic q̄ ve
rifice est diabolū in hūana specie ap
paruisse. ℔ tñ xp̄s sic egit vt a nemi
ne videret scz in ductu sup pinnacu
lum. Putabat etiā diabolus dei filiū
nō posse esurire. ideo tēptare. i. ꝓba
re cepit an dei filius foret. G
Nam q̄ter legim⁹ xp̄m esurisse. Pri
mo hic vbi nihil habuit ad omedē
dum nisi lapides. Secō Matꝫ. xxi.
vbi nihil habuit omedere nisi folia
ficulnee. Tercio in cruce vbi datum
fuit ei fel acetū et absinthiū. Quar-
to cotidie esurit nostrā salutē. vnde
Crisos. Sicut ocupiscibile est nobis
omedere sic xp̄o saluare. Ideo Johꝫ.
iiij. discipulis q̄ eū circa samaritanā
sup fontē putabāt omedisse ait. Me
us cibus est vt faciā voluntatē eius
qui misit me et pficiā opus eius. Et
Apoc iij. Ego sto ad ostiū et pulso.
si quis aperuerit mihi ianuā intra-
bo ad illū et cenabo cū illo. Per que
quatuor intelligit̄ q̄ tria sunt gene
ra hominū xp̄o displicentiū. vicz du
ri velut lapides ad penitendū. vbi si
foliis verboꝝ tantū se dicentiū emē
dare velle. vbi tñ emēda nūq̄ sequi
tur. et opa inuidie ire et alioꝝ pec-
atoꝝ mortaliū opando. Quarti au
tem q̄ cordis ostiū xp̄o p amorē ape
riunt hij eū soli satiāt. D De se
cundo cur p tria vicia temptauerit
sunt tres cause. Prima ꝑm Greg. in
omelia. vt scōm Adā xp̄m scz velut
primū hominē tribꝫ viciorū telis p-
sterneret. Nā temptauit p̄mos pa
rentes p gulā. cū eis suasit omedē
vetitū fructū. p vanā gloriā cū ait.
eritis sicut dij. i. sicut angeli. et p aua
riciam. cū ait. sciētes bonū et malū.
est enī auaricia respectu sciētie. Sic
etiā xp̄m triplr temptauit p gulā
dicēs. Dic vt lapides isti panes fiāt. Per
vanā gloriā ibi. mitte te deorsuz scz
vt ab omnibꝫ visus vane extolleret
se. et p auariciā. ibi. Hec omnia tibi
dabo. Secūda causa quā Cassian⁹ in
colla. p̄m. collatōe abbatis serapi
onis. ca. vi. assignat vt p ordinē ad
omnia capitalia vicia xp̄m piceret.
quoꝝ p̄ncipiū est gula. ex q̄ oritur
luxuria. Ad luxuriā aūt sequit̄ ples
p qua supbie et vane gloriose hoī-
mes viuūt. Et si mains gloria non
ad votū habeāt sequit̄ ira. deinde in-
uidia q̄ est ira inueterata. Vt autez
laus et voluptas nutriāt̄ p auariciā
diuitie acquirūt̄ quibꝫ adeptis in ac
cidia mūdo miser peccator delitescit.
Sed dicis cur inter septē capitalia
solū de tribꝫ tēptauit hic. Respōdet
Cassianus q̄ quedā vicia fūt ita cō-
nexa q̄ si vnū vincit statim sequenti
faciliter resistitur. Ideo demon se
videns frustrari in origine vicij de
alio quod statim sequi posset nō tem
ptat. sed ad aliud tranſilit. nam ex

gula sequit luxuria·ex vana gloria ira et inuidia·et ex auaricia accidia· Vnde quia cristus origim restitit·de sequentib⁹ eum demon nō tēptauit Tercia causa vt dyabolus p oēs laqueos quib⁹ solet bonos decipe·cristum agitaret·q̄tenus in vno nō victus in alio vinceret· Nā demō tūc et ibi maxime tēptat vbi maiora instrumēta capiēdi repit·et quia xp̄s ieiunauerat et esuriit·ait· Dic vt lapides isti pa·tē· Sed ibi nō vincens demon ꝑm Crisost·cogitauit· Sancti viri qui gula nō vincunt sepe vana gloria labunt· Ideo duxit eū supra pinnaculū templi·vbi nichil habens de certitudine cogitauit q̄ p potestatē et diuitias multi corruūt·ideo duxit sup montē excelsū·tē· ¶

De tercio quō ei restitit repimus q̄ tripli in q̄libet temptatōe xp̄s vicit·vicz sapiēter respōdendo·fortiē resistendo·et principijs obuiādo· Sapienter quidē respōdit·cum tria scripture testimonia allegauit·nos instruens q̄ baculo scripture sacre demonē nos temptantē semp abigere debemus· In cuius figura Dauid·j· Reg·xvij·goliā interemit·vbi glo· Dauid interfecit goliā tribus lapidibus de torrēte·i·diabolū xp̄us tribus testimonijs de lege fortiter resistēdo vicit· Nā ꝑm Gre·Dyabolus cuz ei resistit est debilis vt formica·cum vero eius suggestio recipit est fortis vt leo·Vñ Jaco·iij·Resistite dyabolo et fugiet a vobis·Vicit etiaz dyabolū xp̄us eius temptatōib⁹ in principio obuiādo· Nā mox vt xp̄o temptatōes demō inferebat·eas repellebat· Sic et nos facere debemus iuxta illud Epīe·iij·Nolite locū dare dyabolo·t Jero·Lubricus est antiquus serpens et nisi in capite tene

patur totus statim illabitur· ¶

Quo ad tercium principale q̄d xp̄us vincēs habuerit tang̃ p pmio·nō quo indigeret vel q̄ de nouo mereretur·ꝫ q̄d nobis p ostensionē figuraret· Repimus de hac victoria tres vtilitates· Nam demon ab eo fugit angeli se ei associauerūt et tpalib⁹ cibis vel honoribo ei ministrauerunt Primū ibi·tunc reliqt eū dyabolus· Scōm ibi·et ecce angeli accesserunt Terciū ibi·et ministrabāt ei· Nā in quo p̄cipue ei mistrauerūt vt Crisos· dicit nō habemus exp̄sse· Est tñ iste de quo Dañ·vij·Milia miliū ministrabāt ei et decies cētena milia assistebant ei· Et nota q̄ omniū p̄dictorū causa et origo fuit ieiunū sanctū et ostās abstinētia· De quo ieiunio tria sub opendio fūt notāda·vicz ei⁹ vtilitas quāta sit·quō fieri debeat· et quis ad id teneat· ¶ Quo ad primū sciendū q̄ ieiuniū discreti fūt ꝑm tho·in·iij·di·xvij· duodecim fructus·Primus vicioz repssio·Secus mentis eleuatio·Tercius vtutū insertio·Quart⁹ pmioz largitio· De quib⁹ in p̄fatōe p ordinē camē· Nui corpali ieiunio vicia opmis·mentem eleuas·virtutez largiris et premia· Quintus est fomitis repssio· que significat in demonis effugatōne·de quo hic·Sextus est corpis sanatio· Septimus p preteritis satisfactio· Octauus otra futura peccata q̄ hoc meruerūt pausatio·Nonus est tpis et anni decimatio· Decim⁹ ad oīa sacramēta melior pparatio·Vndecimus ad passionē xp̄i et eius mortem conformatio·vnde vsq̄ ad nonā ieiunamus· Duodecimus est eēne glorie configuratio·ad quam nullus nisi p passiones et ieiuniavicioz venit q̄ faciliter p scripturam deduci pñt·

Ex qbus patet q̄ irrationabile sit p uerbiū vulgariū qñ dicūt q ieiuniū sit minimū opus meritorium. ¶ Nuo ad scđm notandum ſm Tho. vbi pus. Ieiuniū est parsimonia victus abstinētia q̄ cibor̄ quor̄ p̄mū semp fieri debet. ⁊ scđm necessariuz est tpe indicti ieiunij. vicz abstinere a carnib⁹ vbiq̄ ⁊ semp ⁊a lacticiniis ṁ q̄dragesima. nisi dispēsatio mēcessarit. Aliis vero tpib⁹ ſm ꝯsuetudinem patrie licita sunt lacticinia Extremicam insup omestionē nihil sumi debet p quod alias māducatio opleri cōsueuit. Et q̄uis quinq̄ sint spēs gule ſm Gre. otēte in hoc vſu. Prepperē laute nimis ardēter studiose tñ ieiuniū p quāto est p̄ceptū ecclesie frangiē p p̄mū eor̄ nisi ex ratōnabili causa tpus anticiparet aliq̄n Alia vero q̄tuor possent fieri mortalia peccata etiā si nō esset p̄ceptū ecclesie ipm ieiuniū. ¶ De tercio tenentur omuniter ieiunare oēs q̄ venerūt ad fimē. xxj. anni et q̄ p̄nt. Excusari tñ possunt aliq̄n a ieiunio licet nō semp octo genera hominuz ex dispēsatōe. videlicet. Infirmi seu egritudine graui p̄ssi debiles alias notabiliter itimerantes vt cursores pegrini et alij viantes laborātes seruientes iuuenes senes multū lactantes ⁊ mēdici. Nec tñ intelligēda sūt ſm moderamen doctoruz put alibi tractari habet.

aliqui p̄nt ex causa a ieunio

Dominica secunda in quadragesima Sermo vicesimusprimus.

+mar vij

Filia mea male a demonio vexatur. Math. xv. Nr ſm Raba. et theophilig. p istā filiā intelligiē

Tria

anima mortali peccato possessa que deflere habet p quēlibet qui talē animam habet. idcirco de ℔ euāgelio tria mēbra huiꝰ euāgelij principaliter sunt videda de illa muliere. Primo quō amarissime de sua doluit miseria. Scđo quanta vsa fuit fiducia. ibi. at illa venit et adorauit. Tercio quāta venit fide formata. ibi. O mulier ⁊c. A In p̄mo notat fides vera. in scđo spes firma. in tercio caritas p̄fecta. nam ex istis tribꝰ vtutibus vera otritio oriē. p quā anima peccatrix a iugo demoniace seruitutis liberatur. Sūt enim vt dicūt doctores circa q̄rtū di. xvij. quinq̄ necessaria ad verā otritōez Primū est memoria ⁊ cognitio peccatoꝝ q̄priorū que q̄s p̄t recolere ſm illud Ezechie regis deuotissimi Ysa. xxxviij. dicentis. Recogitabo tibi oēs annos m. in amaritudine anie mee. Secūdum dolor et detestatio oīmū et singulorꝝ taliū que memorie poterunt occurrere. et ℔ sub p̄mo membro euāgelij signat. vt cū dauid valeat dicē. Cor otritū. i. vsq̄ ad parua p dolorem cōminutū et humiliatum dñe ne despicias. Et lauabo per singulas noctes lectū m. lacrī. strame. rigabo. Terciū cōstās et firma mtētio q̄ quis nullum peccatū mortale de cetero velit omittē et sic cū p̄s. oret. Ad te dñe leuaui animam me. deus me. in te confido. scz bono p posito nō erubescam ⁊c. Quartū q̄ detestata a se cōmissa peccata q̄ponat ſm cōfessoris iussum confiteri. et p eis satisfacere sicut dauid ait. Dixi cōfitebor aduersum me iniustitiā meā dño. et tu remisi. impietatē peccati mei. Et hec in scđo membro notanē. Quintū est vt quis orōe deuota laboret quatenꝰ talia ex caritate

valeāt ꝓcedere. Alias enī mihil nr̄a bona vel modicū ꝓficerēt ꝑm illud .j. Cor. xiij. Si liguis hominū loquar tē. caritatē aūt non habuero mihil sum. Et ꝫ notaē in fide ꝓfecta tercij mēbri. ℟ Nā q̄ ꝑdicta q̄nq̄ habet oseq̄tur fructus vere otritionis q̄s annumerāt doctores sup ḡr̄o. di. xvij. Et fūt septē q̄ notanē in susceptōne filij ꝑdigi. Primus q̄ ab infermi pena eēna ad fimitā purgatorij penā leuat vt in viā virtutū q̄s iā ire incipiat. vñ ait. Ibo ad patrē meū tē. Secūs q̄ deo patri recōciliat ꝑ gr̄e infusionez. ideo annulus in manu eius datus est. Tercius q̄ vtutes infusas oīs scz caritatē. iusticiam prudentiā tē. q̄ sunt vestes nuptiales recupat. In cui⁹ figurā stola ꝑmo iubeē afferri. i. virtutes que in baptismo date fuerūt & ꝑ peccatū amisse. Quartus q̄ participem facit ommū deū timentiū et membrū ecclesie sancte viuū. ac passionis xp̄i fructuosū receptorē ostituit. qđ in vitulo sagmato innuit. Nūtus heredem regm qđ ꝑdixerat efficit. ꝓpter hoc in domū paternā ducit. Sextus oīs actus etiā datōe aq̄ frigide meritorios facit et letos. hoc notat epulatio sancta. Septimus angelos letificat. q⁹ gaudiū est angelis dei super vno peccatore penitētiā agēte. et illud figmficat in ouiuȝ. i. socijs mēse. ℂ Quantū igit̄ ad ꝑmuz de materia euāgelij notādū q̄ triplici de causa xp̄us hui⁹ euāgelij exēpluz tradidisse videē. vicz ꝓpter femmei sexus ꝟortatōez. ꝓpē virilis et mulebris sexus excusatōez. et in eoruz eruditōez. Primo ꝓpter sexus mulie bris ꝟortatōez. q⁹ iā multos viros ad penitētiā vocauerat vt ꝑz Mat. ix. Vnde in ꝑcedenti ebdomoda ceci mit ecclesia. Qui chananeā et publicanū vocasti ad penitentiā. Nā nisi fic fecisset femmea fragilitas se cōtēni posset credere. ℣ Secō ꝑpter vtriusq̄ sexus excusatōz falsaz scz quā posset ꝑtendere in otōnis deuote. m hūilitatis vere. et in fidei pfecte opatōnib⁹. Nā si deus ꝓfuisset in harū vtutū exemplū veteres magnos hommes forte dicerēt viri. hoc mis magnis ꝑditi tales fuerunt eos sequi nō valemus. Mulieres dicerēt fragiles sumus tā ardua exeq̄ neq̄ mus. Sed nūc neuter se ꝑt excusare. cū videt aliemgenā debilem et mfirmā ꝓfecta fide fulgere. ℇ Tercio ꝓpter hominū eruditōez. Docz eni volētes ad xp̄m cū otōne accedere. tres comites vtutū secū recipere cū quib⁹ impetrāt iuxta et vltra cordis votū. Multū eni valet accedere volentib⁹ ꝑncipes ad obtmendū aliquid si amici placabiles adducunē. Adduxit aūt ista humilitatē patiētiam et fidē. Nam ꝑma est xp̄i mr̄. q⁹ ꝑm Beē. Maria ex vginitate placuit ꝫ ex humilitate ocepit. Secūda est soroz xp̄i. quia nec in vita. nec in morte eū deseruit Tercia est filia cristi. quia ab eo in cordib⁹ nr̄is generaē. Accepit igit̄ ꝑmo humilitatez. q⁹ vt Mar. vij. dr̄. xp̄o m domo exñte. hec venit ad eum et ꝓcidit ad pedes ei⁹ in domo dicēs. Miserere mei tē. ꝫ cum ei vt hic dr̄ nō respōderet verbū secuta est humilitē et postmodū iterū adorauit eum. Secō accepit patientiā. quia in ommib⁹ homis impugnata patiēs extitit. nam in corpore ꝓprio nunc ꝓcidit. nunc secuta est. nunc clamauit. nūc iterū adorauit. et sic vexata fuit. In homis fortune scz in filia demoms vexationē sustmuit. & m fama se nō ouē vocari

sed canē imo catellū dici eligit· Nō ad mensam se pmi petiuit nec panē sibi dari·sed micas tm postulauit ex gratia nō ex merito· ¶ Tercio accepit fidem magnā· Est eni fides quozudā dubia· qz vel titubāt vt in petro·Math·xiiij·Modice fidei ąre dubitasti·Aliozz est fides parua vt illius q̄ ait· Dñe adiuua mi credulitatem meā·Mat·ix·Aliozz magna vt hō· G In fide eni quimq; mulieres vltra viros aliq̄s legimus in euāgelio claruisse p̄m q̄ fides ąntupliciter se solet ostēdere· vicz in corde· in ofessione·in opatōe·in p̄dicatōne et in omnioda pfectōne·Nā emoz roysa in corde magnaz fidē habuit·de qua Math·ix·ōr·Dicebat eni intra se·si tm tetigero fimbriā vē·Magdalena ofessionis fidei typū gessit·cum lacrimis lauit pedes xp̄i·Lu·vij·Chananea ommbz istis et trāsitu et clamore et aliozz inuocatōe ac pstratione fidem pfessa est. Maria salome et cleophe cū Magdalena fidē prē aplis firmā habebāt imo eis eā p̄dicabāt in xp̄i resurrectōe·Mat·vlti· Maria vero xp̄i mater sola pfectissimū lumen fidei semp tenebat·de q̄ Luce·j· Beata q̄ credidisti·vē· In fide igit̄ chananee ad habendū orationē verā·p̄mo agnoscamus nos et xp̄m·vñ Aug·breuissime oras dicit Nouerim te nouerim me·Si eni nos inspicimus nihil nisi defectus et peccata repimus· Nos p̄mū et peccata nra respiciamus· et deinde ex corde de eis doleamus· sic eni a fimbz nris eximus versus xp̄m cū clamore cordis et gemitu· H Sed qz ppria peccata solū inspiciēdo cor in desperatōis foueā rueret·idcirco necessariū est vt etiā xp̄i miseriaz agnoscam⁹ que p̄stat et auget spem· ideo q̄ ad

Tercium membrū principale sequit̄· q̄nta fiducia mulier vsa sit·Miserē mei· vē· Nā si deum intuemur misericordiaz in diuinitate et humanitate xp̄i inuenimus· Est eni ad misericordiā promptꝫ ad puniendū ex septē causis·Primo qz misericordia deo est naturalis sicut calefacere·Vñ in collecta ecclesie·Deus cui ppriū est misereri semper et parcere· Secdo qz ostuetus est misereri a principio mūdi et vsq; in finem nō cessabit·p̄s·In eēnū misericordia cō· Tercio qz omnipotēs·Nā magnanimi nō facile vlciscunt̄ iurias dicēte Ambro·Procul a magnanimis cupiditas vlciscēdi·Exemplū habem⁹ de cane magno respectu canicli eū inclamātis quem nō lesit facile. Quarto quia xp̄o misericordia est onata a parentibz vicz a spū sancto qui bonitas est et misericordia·Quinto sibi mat̄ est a maria que est mater misericordie·et pgenitoribz vicz abrahā qui hospitalis fuit Gen̄·xviij·et a Dauid·propter quod hic chananea dicit Miserere mei fili dauid misericordissime· Sexto ab vnctōe regia·qua repletꝫ est spū sancto in instanti onceptionis de quo in p̄s·Vnxit te deus deus tuus oleo letitie vē· Nam rigida si vngūtur fiūt māsueta·Sic deus in te·terrigidus factus est misericordissimus Ideo Isa·lxj·Spūs dñi sup me eo q̄ vnxit me·Septimo ab expientia·vñ Hebre·v·Didicit ex his que passus est obedientiā·Quis eni tam piū patrem offēdens·non merito doleat de p̄teritis ꝫ etiā firmiter ꝓponat cauere ne quocūq; modo offendat de futuro·et hoc est terciū principale cōtritionis·Cui addendū est quartum principale vicz ꝓpositū de ofessione et satisfactōe cū qs tenebit̄ p̄cepto ecclesie·Sed p illis duobz necessariū

est pseuerātia·que sub merito nō ca
dit ꝫ sub miscdia dei·¶Nā mereri non
potest donū pseuerātie sed impetra-
ri orōne vt docet sanctus Tho·pma
scde·q·vlti·ar·v· ¶ Ad ꝫ aūt
vt orō nra exaudiat seruāda sūt qn
dam que hec mulier orando docet·vicz
vt oratio pmo sapiēter fiat·vt peta
mus ea q nobis sūt necessaria·et deo
grata·¶Nō enim petit diuitias omi-
bus doms spoliata·nō vndictam de
terra expulsa·nec libertatem iudeis
subacta sed demoniꝫ expulsionē·¶Nō
sic hodie multi petūt ꝫ otrarium·Se
cūdo oratio fiat instanter·qz hec re-
pulsa ter nō destitit·Vnde Crisō·Vi
de quāta est instātia orōis· quia qđ
apli nō obtinuerunt ipa pficit·Ter
cio fit humilis fic supra tactū est de
ea·ps·Respexit in orōez humiliū et
nō sprevit pces eoz·¶Quarto fit fer
uēs· ficut istius q clamabat post di
scipulos·ps·Clamaui in toto corde
exaudi me dne· Cū eni in corde duo
sint·mtellectꝰ scz t affectus· iste in
toto corde clamat qui in oratōe sua
habet attentōez et deuotionē·Vnde
·j·Coz·xiiij·Orabo spū orabo t mē
te· Clamāt in medio corde qui vnuz
de pdictis habēt·clamāt nullo corde
qui vtroq carēt·de quibo Mat·xv·
Populus hic labijs me honorat cor
aūt eoz lōge est a me·¶Quinto fiat
socialiter fic ista p adiutorio exaudi
tōnis inuocasse videt apłos·Dimit-
te inquiūt illam qz clamat post nos·
¶Quo ad terciū mēbrū·vbi no-
tatur caritas sine qua fides magna
nō est aduertendū· q exēplo istius
mulieris q in maxima tristicia fuit t
angustia debent hoies ostituti in fidi
bus quinq facere vicz ad deū· Pri-
mo omniū p qualemcūq oratōez ad
deū deuote recurrere petendo vt det
homini tribulato apta remedia ad
pere·quibo intētum ꝫm deū habeāt.
¶Nā ista pmo ad donū vbi xpm esse
audiuit cucurrit vt dr Mat·viij· Sic
tu ad ecclesiā si potes vbi est eukari
stia recurrum habe· Scdo debet pec-
catis suis talē penā imputare·qz ꝫm
Iero· quecūq patimur iuste pati-
mur· ¶Nulli eni pene sūt qui nō in ali
qđ peccatū mortale inciderint· ppē
qđ deꝰ etiā infinito tpe punire possꝫ
quāto plus ad modicū· Vñ hec tan
qꝑ sibi illatam penā adscripsit dicēs·
Miserere mei· q̄si diceret nō ex debi
to ꝫ ex gratia peto mihi misericor-
diam impendi· Tercio debet honoz
et prudentū ofilia et adiutoria q̄re-
re et ea que pt humanitus·¶Nā ideo
deus dat homini rōez corpus mēbra
amicos et dona tpalia vt eis vtamur
licite· ¶Non eni deus immediate nos
semp vult iuuare·sed vult vt facia-
mus quod in nobis est·alias deū tē-
ptaremus·Sic ista quando ppria pe
titio nō iuuit apłos tanqꝑ amicos in
uocauit clamans post eos· ¶Quarto
quādo humanū adiutoriū nō sufficit
ad amouendū malū qđ patimur·de
bemus iterū t semp ad deū p orōez
recurrere·nō solū cordis t oris ꝫ ope
ris vicz elemosinas dādo· corpus p
priū ieiunijs affligēdo·fic ista q ite-
rū adorauit eū·i·reuerentiā corpalē
exhibuit·¶Quinto si tribulatio quaz
patimur ocernit donū anime et feli-
citatis eterne·omnino ofidere debe
mus si in orōne pseueramus qꝑ exau
diemur sicut ista· Si aūt ocernit bo-
num tpale qđ homini pt pdesse vel
obesse·hoc qz solus deus nouit·ideo
ei omittamus patienter· credētes fir
miē·q si istud quod petimus est pro
bono anime nre deꝰ exaudiet·Si au
tem nō est p bono aie·malum esset

nobis exaudiri· ſic̄ puero qui peteret cultellū ad panē ſcindendū· Ibi enī p̄ celeſtis loco rei petite dabit alia meliora petentibꝰ ſe nō illud qđ pue riliter petimus

Dominica tercia in quadrageſima Sermo vicesimuſſecundus

ERat ihs̄ ciciēs demoniū et illud erat mutū Luc̄· xj· In p̄nti euāgelio p̄ materia ofeſſiōis ſacramentalis tria p̄ncipaliē t̄dunē· Prio m muti ſanatōe male ſciētes ofiteri mformanē· Scđo ofeſſione ſanati ne recidiuēt p̄ auiſanē· ibi· Cū immūdꝰ ſpūs· ⁊c̄· Tercio q̄ntū audire dei verbum valeat oīes docenē· ibi· Factū eſt aūt· A Quantū ad p̄mū notandū q̄ iſte infirmus p̄ demonē eū poſſidentē quinq; defectus incurrit· Mutus m lingua cecus m viſu fuit· vt Mat· xij· tāgiē· et ſurdus p̄m Criſo· m auribꝰ· ac ab intra p̄m Alber· vſum rōis impediuit in eo demon· q̄ omnia p̄uenerūt ex poſſeſſiōe demonis qui corpus in poteſtatē accepit obſidendi· Sed q̄riē cur viſu auditu et vſu lingue potius iſtū priuauit q̄ alijs ſenſibus· Rñ· Criſo· Mira malicia demonis vtrūq; ingreſſuꝰ p̄ quē crediturus erat opilauit· auditum ne veritatē audiret· viſum ne veritatem in libris vel creaturis aut m xp̄i miraculis legeret· ⁊ lingua ne pcā confiteret ne de ſalute ſua quereret Nuare aūt potius iſtos exteriores ſenſus q̄ alios· Rñ· Alber· ſup Lucā· qr p̄ p̄fatos ſenſus rō citius illumināt· De olfactu aūt guſtu et tactu non tāte curauit· quia illi ſunt ſenſus nu

trimēti p̄ quos homo magis ad cō cupiſcētias carnis inclinat q̄ iuuet ad veritatis cognitōez· Premittit aūt dictis Oblatꝰ eſt ei· In q̄ notat fides et deuotō offerentiū q̄ impetrauit miraculū a ſaluatore· Nam ſic me dicina q̄ntūcunq; bona modicuz vel nihil opat̄ m corpꝰ egroti interim q̄ eſt m pixide clauſa· niſi in naturā corpis mandꝰ ſumat· ſic q̄ntūcunq; m xp̄o ſit gr̄a ſanatiua aie niſi fide et ope deuotōis ab adulto tangat nō opat̄· Et admirate ſunt turbe ſimpliciū· Vnde Mat· xij· 9r· Stupebāt autē omnes et dicebāt· nūquid h̄ filius dauid· Premittit enī ibi· q̄ vidit et audiuit et eadē rōe locutꝰ eſt Et quia p̄ iſtū mutū ſignificanē hij qui nō ofitenē veraciē· idcirco notāda ſunt de p̄nie ſacramēto tria· ſcz qđ ſit· que ſint ad id neceſſaria· et q̄ eius vtilitates· Eſt enī p̄nia vt 9r m q̄rto· di· xvij· p̄m doctores· Abſolutio hominis p̄mētis facta certis verbis cum debita intentōne platis a ſacerdote iuriſdictōem habēte· ex inſtitutōe diuina efficaciē ſignificātibus abſolutōz anime a pcō· Sunt aūt ad ofeſſionem fructuoſam quinq; neccaria ſcire· vicz quis debet ofiteri· qđ· cui· qñ et q̄liē· Primo qs qr habēs ānos diſcretōis· cognoſcēs peccatū qđ omiſit et q̄ntūcūq; ſit iuuenis dūmodo inſtructus et meroz gatus ordinate percipiat diſtincte qđ iuſtū ſit et qđ iniuſtū in lege dei Scđo qđ· qr pcā mortalia oīa de q̄bus qs hz memoriā· et h̄ p̄miſſa inq̄ſitōe diligēti p̄m poſſibilitatē fragilitatis h̄uane· Vnde q̄ntā inq̄ſitionez poſſet aliqs apponē circa aliqđ multum arduū qđ ſibi multū eſſet cordi tantā debet apponē circa oīa mortalia reducenda ad memoriā et iſta

reducta ad memoriã debet eidem cõ
fiteri nõ diuidẽdo ofessionẽ·alias nõ
valeret·¶Nec solũ peccata mortalia q̃
scit esse talia·ꝫ etiam q̃ dubitat an
sint mortalia·Dicat g̃ ea put in cõ
scientia stãt·nec solũ pcã ꝫ etiã cir
cũstantias trahentes in aliud genus
·i·q̃ spẽali phibitõe seu pcepto phi
benẽ·vt si in ecclesia est luxuriat⁹nõ
sufficit dicere Fornicat⁹ sũ·ꝫ addat
q̃ in ecclesia·Et eas etiã ꝑm q̃sdam
que notabilit aggrauãt·vt si furatus est centũ florenos nõ sufficit di
cere furatus sũ aliq̃d ibi·ꝫ dicat q̃n
titatẽ·¶mo etiã ofiteri teneẽ occasi
ones adeo ꝓpinquas pcõ q̃ eis non
amotis ꝓbabilit iterũ in mortale pec
catũ rueret·vt de cõcubina in domo
exñte· Tercio cui·qr sacerdoti ha
benti iurisdictõem sup eo q̃ vult con
fiteri· ¶Quarto q̃n·qr semel in anno
post mortale pecm omissum·et q̃ndo
vult aggredi actus in quib verisi
militer immmet mors vt in bello·nau
fragio et similib·· Etiã in infirmita
te graui et q̃n vult exercere actꝰ q̃
bus spẽalis reuerẽtia debeẽ·vt omu
nicãdo eukaristie sacramẽto· ¶Itẽ q̃n
vouisset certo tpe cõfiteri· ¶Item q̃n
sciẽtia erronea illud affirmaret es
se necessariũ· ¶Item q̃n peccatũ mor
tale oblitũ nõ ofessuꝫ rememorareẽ
¶Itẽ q̃n absoluentẽ habet quem tpe
pasce verisimilit nõ habebit· ¶Num
to qualit·qr cũ displicẽtia pteritoꝝ
peccatoꝝ mortaliũ·cũ ꝓposito cauẽ
di similia et cũ intentõe obediẽdi ec
clesie in satisfactõe q̃ imponẽ· in re
stitutõe rerũ que indicit·et invitati
one occasionũ fine quib verifik nõ
a ruina noua tueret· Prefata enim
omnia habenẽ implicite saltẽ in pce
pto ecclesie·de pr·et re·c·Omns vt
usq̃· ¶ Sunt etiã fructus et vtili

tates huiꝰ sacramẽti ꝑm sanctũ tho·
et alios di·xvij·q̃rti nouẽ·Primus a
pcepto ecclesie ꝓ tanto q̃tat q̃ pce
pto omnes ligant·¶Vñ hñ q̃ etiam
nõ volent p pcĩs debent ofiteri·tum
quia a pcepto liberanẽ ꝓ tãto· tum
quia assuefiũt ad ofitendũ·tũ qr in
formanẽ in ofessione· tũ etiam qr si
pure suã impenitentiã ofitenẽ adue
niente postea otritõe sacramentum
opat gr̃iaz ꝑm tho·Secũdus de at
trito interdũ fac otritũ· et sic otriti
onem impetrat q̃n quis ꝓ tũc q̃n cõ
fiteẽ obicem nõ ponit p omissionem
actualis peccati mortalis·Aliq̃n enĩ
dolor peccatoris nõ sufficeret ad re
missionẽ peccati· ꝫ sacramento pñie
aduemẽte sufficit· Tercius gr̃az et
omnes vtutes auget si prius infuse
fuerũt p oktõez·¶Quarto purgatori
um minuit·qr q̃n quis solũ oteriẽ tũc
ad purgatoriũ ponit̃ vbi diutissime
manere oporteret·ꝫ pofessionẽ pena
purgatorij minuiẽ sic ꝓ etiã p pni
tentiã in hac vita q̃s satisfacere pt·
ideo si moriẽ sortes solũ otrit⁹ꝛ pla
to otritus et confessus moriẽ· licet
vnus tãta pcã habuerit sicut alter
tñ plato citius liberaẽ quia ofessus
non soluꝫ otritus est· ¶Numto aliq̃n
purgatoriũ totaliẽ posset tollere si
quis sepe ofiteẽ·et sic padisi ianuaꝫ
etiam aperit·Sexto spem maximam
tribuit·ei pstim q̃ obicẽ in ofitẽdo
nõ posuit ꝓ fit in caritate· Septimo
pximum edificat q̃ idvidens imitaẽ
facilius·Octauo ornatũ spãlem anie
mpmit· ¶Nono deũ honorat qui per
peccatũ multũ mhonoratus fuit·hꝫ et
similia latius suntvidenda in quarto
sentẽ· ¶Duo ad scdm principa
le ꝑm lr̃am scribe primo et phariseꝰ
xpm infamare ceperũt dicẽtes eum
in principe demonioꝝ demoma eicõ

idest in eius potestatē. Deinde xp̄us se deum esse cōfidit in ogmitōne cogitationū. nā dicit vt vidit cogitationes eoz. Demū q̄ i potestate demonū nō sed in sp̄ūs sancti vtute demones eiceret quinq; argumētis p̄bat. Primo iudeos ad impossibile deducē do sic. Nullū regnū diuisū in se stare potest. vel omne regnū diuisuz in se desolabit. ꝫ dyaboli regnū ꝫm vos ē diuisū scz q̄ vnus demō expellit aliū ergo demoms regnuz desolat̄ sic q̄ nullus in aliū potestatē habet quod metipi negatis. Scdo iterū ad meō uemens deducēdo sic. Si ego in beelzebub demonia eicio. ergo z filij vri scz apostoli ex vobis nati. qđ nō dicitis. tenet osequētia quia vnius inuocatōnis eadem est opatio. Terciū sumit a similitudine fortis armati custodiētis atriū suū sic. Nuicunq; diripit vasa diaboli fortior est illo et oē rius illi. sed ego sic diripio. q̄ p̄pria vtute ex me emanāte eicio. Quarto sic. q: immediata sunt. vel esse cū deo vel esse cōtra deum nam q̄cunq; nō est mecum est otra me. sed dyabol⁹ et membra eius nō sunt mecū facientes et opantes. q: ego eicio eū et pñtiam meā sustinere non p̄t. imo mea pñtia est sibi tormentū. ergo in ei⁹ potestate nō eicio. Quintū sumit ab p̄rietate operū. quia xp̄i est colligē. demonis spargere gregē fideliū. ibi q̄ nō colligit mecū. Vltimo ibi. cū immūdus sp̄ūs. vult ostendere ad lr̄am q̄ntum peccatum omittant blasphemie iudei ꝺ in xp̄m q̄si dicat. Immūd⁹ sp̄ūs circa ep̄us legis mosayce p circūcisionē p decalogū et p cultum dei a vobis exiuit in exitu de egipto quo recedente vos scribe et phariſei ocio vacātes et scopis exteriozꝝ traditionū vos ornatos repe

riens in phariſaica ypocrisi in vos regressus est q̄ vos meritat ad me blasphemandū imo dei opa. Sed cur ita obscure istā sententiā edit Rū. Alber. tpat sermonē gr̄a disciplinē et ne nimis eos puocet. Notandum etiā q̄ hodie cum immūd⁹ sp̄ūs exierit ab homine in baptismo vel in pñia pompis dyaboli renūciāte ambulat p loca inaquosa. idest arida. i. explorat corda fidelium vt noz ab omni malo hūore siccata. si mēre valeat et non inue. req̄. dicit reūtar in do. m. vnde exiui tē. Inuenit eā scopis mundatā. scz p̄terite pñie vel baptismi. q: ingratus iterum peccauit tunc assumit alios septē tē. i. vnuersitatē vicioꝝ introducit. nam sp̄ūs malus septem vicia otra septē dona sp̄ūs sancti inducit. vicz luxuriā q̄ sapientie oponē. gulam intellectui. auariciā ofilio. accidiam fortitudini rā sciētie. inuidiā pietati. superbiā timori. Vocat aūt xp̄s septē sanctōes vtutū sp̄ūs septem nequiores ip̄is vicijs capitalibꝫ manifestis. q: sub mē tita specie bonitatis illaqueāt imprudentes. Sūt ergo septē simulatōnes iste scz simulatio sapientie. simulatio sciētie. simulatio intelligentie. simulatio osilij seu puidentie. simulatio fortitudinis. simulatio pietatis et misericordie et simulatio timoris dñi.

Nuo ad terciū p̄ncipale nota q̄ tria hic laudanē. mulier. vḡo et verbum dei custodiēs. Primo mulier ibi factū est aūt. Nota hic mulier dicit Alber. Ad lr̄am enī ferē ab antiqs hec fuisse ancilla beate martḥe marcilla nomine q̄ post passionē et ascensionē dñi cū beata maria magdalē. lazaro z martḥa ac maximio in marsiliam puenit. Dec mulier a quinq; omēdat̄. otra quinq; a qbꝫ imperiri

nō poterat. Primo omendaē a tpis oportunitate. ibi. factū est. ꝓus enim xp̄us a phariseis blasphematus est. Scdo ab extollentia quā habuit in sermone. ibi. extollēs. otra clamorē turbe. Tercio a singulari dignitate ibi. quedā. que digna fuit xp̄m bene dicere. Quarto a sexus fragilitate. ibi. mulier. ꝫ ꝯm Ambro. quāto infirmior sexus. ānto infirmius vasculum qđ reportat ex hoste triūphum tanto maiori obprobrio dyabolꝰ mouitur. et tanto dux militie nostre xp̄us iocūdius in pugnatricibꝰ suis delectaē. Quinto a plena ostantia qz a plebe et turbis ac eoꝝ impediri nō potuit strepitu ꝛ tumultuositate ibi. de turba. nā in medio plebis cōstanter ofessa est xp̄m. Scdo omē datur virgo singularis. ꝓmo a beatitudine vie. ibi. beatus. secūdo a cristi oceptione. ibi. venter. tercio a cristi nutritōe. ibi. et vbera que suxisti. Portauit aūt vgo beatius omnibus xp̄m portātibꝰ. Nā portauit symeon senex in templo. demon supra pynaculū. crux in parasceues. Joseph ab arimathia ad sepulchrū. et portauerūt multi parvulū infantem q nutricū et gerularū fungebanē officio. sed virgo beatissima hūc portauit in animo in vēo et in brachio Tercio omendanē audiētes verbū dei et custodiētes illud. ideo ōr. quin imo. idest verū est qꝺ beata est q me carnaliē portauit. ꝫ etiam beatus est qui me verbū spūaliter portat et custodit. Sicut emm xp̄us spū sancto ac ministerio gabrielis oceptus est in vtero virginis. sic verbum dei spū sancto mediāte et bono angelo cooperāte in vtero mētis ocipiē. et per opus bonū nasciē ac ꝑ verbū dei nutriē natū. Ex quo etiā patet qꝺ vere beati sunt qui verba scripture continue rumimant ꝛc̄.

Dominica quarta Sermo vicesimustercius

Est puer vnus hic q̄ habet quinq; panes ordeaceos. Joh. vj. De p̄ti euāgelio tria principaliter sunt videnda. Primo de p̄cedentibus miraculū. Scdo de ocomitātibꝰ Tercio de sequētibꝰ et fructibꝰ seu vtilitatibꝰ miraculi. Quo ad primū notāda sunt q̄tuor. Primo qꝺ hec dñica tria habet noīa. Vocatur enī dñica in rosis ꝓpter rosam ex auro musco ofectam et balsamo quaz papa rome hodie portat solenniter. vt ieiunio tribulatus popul⁹ recreeē Vocaē dñica de pambꝰ q̄bus hodie multiplicatis cōuiue letificati sunt. Vocaē etiā dñica in medio q̄dragesime ꝓpter rem ipam. Bis autē illud euāgeliū legitur in anno vt habes dñica vltima post festum trinitatis Scdo notandum qꝺ totum misse officium hodie de letis rebus sonat p̄sertim euāgelium in quo fit mentio de pascate. de cōuiuio. de panū miraculo. de feno. i. gramine. de quinis multis. de reliquijs cophinoꝝ et dei gratijs. Debent igit̄ qui vsq; hodie debite ieiunauerūt esse in dño leti qz eis principiū etiā misse attribuit̄ cuz dicit̄. letare ihr̄m et quentū facite ꝛc̄. Tristes aūt esse debent qui non debite ieiunauerūt. et tamē fixere penitent debent scdm Aug. de dolore gaudere quia dei donū est. B Sunt autē quatuor genera excusantium se falso de ieiunando. Quidam sub ratione tpis. Contra quos dicit

Ambro. Estiuis mensibus sic dicunt dies longa est. torrentior sol est. poculis nos refrigerare debemus. Hyemis vero tempore dicūt. Graue frigus est. rigores pessimi sunt. escis nos calefieri oportet. Qui dū se a ieiunijs excusant tpa creatoris accusant. Nō te fallat ista excusatio. qz nō te excusabit sed potius accusabit Alij se excusant sub ratōne qualitatis ciborum. Contra quos sic dicit Bernardus sup cantica. Legumina inquiunt ventosa sunt. potum aque non sustinet pectus. caules nutriunt melancoliā. porri coleram accendūt pisces de stagno vel de lutosa aqua mee penitus complexioni non ueniunt. Quid dicitis ciborum obseruatores. morum neglectores. Non de euangelijs vel de pphetis has differentias legistis. Alij se excusant sub ratōne oplexionis. Cōtra quos sic dicit Iero. Multo melius est stomachū dolere gp mentē. impare corpori gp fluire gressu. vacillare gp pudiciciam amittere. Berñ. Epicurus at qz ypocras. alter corpis voluptatez. alter bonam habitudinē pfert. Magister meus vtriusqz rei otemptum pdicat. Alij se excusant sub rōe laboris. Contra quos dicit Ambro. Dicunt plerīqz. non possumus laborare et ieiunare. Ideo non possunt quia nolunt. saltem laborēt minus vt ieiunare possint. ¶ Tercio notandum gp quinqz questiones occurrunt in principio huius euāgelij. Primo cur cristus abijt trās mare galilee. Respondetur. vt furorem iudeorum qui ex eius predicatōe accensi sunt absentia sua mitigaret. vnde Criso. Sicut iacula cum in durum aliquid inciderint cū multo impetu saciunē. cum aūt nō habuerint aliquid obuians dissoluiē cito immissio et q̄escit. Ita et si cum audacibus hominibus impetuose incesserimus seuiunt magis. si autem cesserimus facile mollimus eoz insaniā. Propterea cristus furorem ex pmissis sermonib9 natū secedendo mitigauit in galileam vadens. ¶ Secūda q̄stio. cur seq batur ibūm multitudo magna. Rñ. quinqz de causis diuersi xpm diuersimode sequebanē. Quidam vt viderent signa que faciebat sup hijs q̄ infirmabanē. Alij vt in animabo verbo dei sanarenē sic mulier in ciuitate peccatrix. Luc. vij. Quidā vt corpe sanarenē sicut chananea p filia que a demonio vexabaē. Math. xv. Quidam vt obseruarent ibm in sermōe sic herodiani saducei et pharisei alii quotiens. de quo dr Mat. xxij. Quidam vt corpe laute viuerēt. Vnde Joh. vj. sequitur. Amen amen dico vobis. Queritis me nō quia vidistis signa. sed quia māducastis ex panibus et saturitati estis. Opamini non cibum qui perit sed qui pmanet in vitam eternā quē vobis filius hominis dabit. ¶ Tercia questio. cur in montē abijt. Rñ. vt doceret doctores et pdicatores nō semp in turbis debere morari. Vnde Criso. Ascēdit in montē erudiens nos a tumultib9 et ab ea que in mūdo est turbatōne quiescere. Apta enim ad phiam est solitudo. Quarta questio cur cuz discipulis. Rñ. vt instrueret gp alta misteria scripture nō sunt pandēda infirmis et rudib9 popularibus. Vñ etiam Mat. v. Octo beatitudines in monte. et alia similia euāgelica xpus coram solis discipulis pdicauit. Quinta questio. cur sedebat quando discipulos docuit. Rñ. vt doceret gp vita otemplatiua in quiete exercēda est.

Vñ maria sedebat circa pedes Jhu Luce.x. Martha vero sollicita erat circa frequēs ministerium et turba bat erga plurima. Luc. ibidē. Ostenditur etiā gp discipulis subtilibus et religiosis sermo fieri potest vel doctrina sedento. populariba vero stādo. ¶ Notādū quarto gp quis hic dicat mare osuetudine hebraice lingue qd vocat stagna non salsa maria. tamen illa aqua non fuit amara que hic vocat mare galilee. Dicit aūt mare galilee ppter adiacentem pūciam. et tyberiadis ppter ciuitatem in honorem tyberij edificataz q adiacebat. Mistice vero p mare mūdus fm Alcuinū signat. qui qbusda vere amarus est. licz nō sentiāt. vicz peccatoriba. fic piscibus et beluis marinis appareat aqua amara dulcis ppter osuetudinē. Vñ Boetius in de consola. O qntis amaritudinib hūana felicitas respersa est. Quibusdaz etiā solo nomine mūdus est amarus illis vicz qui in patiētia sua possident animas suas. Ideo xp̄us ait discipul Joh. xvj. Hec locutus sum vobis vt in me pacē habeatis. In mūdo pssuram habebitis ꝛc. Mare ergo mūdus est. vltra quē oportz venire qui ad ouiuiū eterne felicitatis ad xp̄m aspirat. Mare autez illud tripliciter transiē. Quidā transuolant vt viri contemplatiui. de quib Ysa. lx. Qui sunt isti qui vt nubes volāt et quasi colūbe ad fenestras suas. Alij trāsnauigant vt otmentes et religiosi in naui claustri designati p archam noe que noe a diluuio et suos saluauit. bestias omnes pacificauit. nō solum tantū colūbam sed etiā coruum habuit voluptuosum. ¶ Quo ad secundū principale de concomitantib miraculū notanda sūt septē.

Primo qui ministri fuerint in illo cōuiuio maximo. quia discipuli cristi t sanctus marcialis dicitur fuisse puer qui habuit quinq panes ordeaceos et duos pisces vt habetur in ei9 legenda. Per quod designat gp plati tā ecclesiastici gp seculares licet potestate sint maiores. misterio tamen debent esse subditi. Unde Luce. xxj. Qui maior est in vobis fiat sicut minor. et qui p̄cessor est scilicet sicut apud seculares sit vt ministrator. Secundo quis locus conuiuij. qr amenus ex graminibus et sequestratus a tumultibus. Unde super illud. erat autē fenum multū in loco. dicit Theophil9. idest herba viridis. Erat enī pasca quod in primo mense veris p̄ficiebatur. Per quod signat gp vlētes cum cristo epulis sagmari deuotionis debent corpus gp̄rium ratōni subicere et anime. vt ipa supra corpus sedeat. vnde Ysa. xl. Omnis caro fenū et omnis gloria eius quasi flos agri. Vere fenum est populus. Tercio quot fuerunt conuiue. quia vere quinq milia virorum. Per qd signatur vt dicit Theophilus. gp virilia et recentia opera vult de9. Sed cur non numerantur femine. cum tales hodie plus gp viri seqvideāt xp̄m in sermone. in eukaristie sumptione et in ecclesiarū frequentatione. R̄ñ. Theophilus scripture cōsuetudinē sequitur Johānes q scriptura solū a vigīti annis vsq ad. l. numerat viros ad bella aptos. sicut Moyses fecit Numeri. j. ¶ Quarto que fuerūt cibaria. qr quinq panes ordeacei et duo pisces. Unde Augu. li. lxxxiij. questionū dicit. Ordei medulla tenacissima palea tegitur. et significat xp̄ianū gp̄m nōdū expoliatū carnali desiderio qd tang palea

cordi eius inhærebat. Item ibidem duo pisces saporē suauē pani dabāt

Quinto quis magíster et cocus horū fuerit. quia xp̄us qui p̄mo ministros ostituit dicens. Facite hoies discūbere. Secūdo accepit panes in manus in signū q̄ sua potētia q̄ creauit celū et terrā qua gubernat mūdum et quibo redimere venit mundū posset multiplicare panes nō nouos panes creādo ꝑm Tho. in tercia p. ꝫ p̄iacētes ouersione materie aliene multiplicādo. Tercio gratias egit. Vnde Criso. xp̄us hic erat gratias agens vt sc̄z ostendat eos qui omestionē incipiūt gratias agere oportere deo. Quarto distribuit. ex q̄ pz q̄ etiā turbis ministrauit. Vñ Luc. xxij. Ego aūt in medio vr̄m sum fic̄ qui ministrat. Quito similiter ex piscibus quantū valebāt. Sed queríē an panes istiꝰ pisces fuerint optimi et sapidissimi. Rñdz Jacobꝰ de voragine Credendū est q̄ sic saltem in sua specie. et ꝓbat a simili p Criso. sup illud Joh. ij. vbi xp̄s mutauit aquā in vinū qui fic dic̄. Talia sunt xp̄i miracula vt multo hijs que p naturā fiūt speciosiora ⁊ vtiliora fiant. Item aliq̄d tripliciē fieri p̄t vt aurū. exempli gratia vicz p artem. vt aurū alchimicū. p naturā. vt aurū verū quod est melius. et p miraculum vt aurū quod p beatuz Joſem fuit factū ex virgis et illud optimū fuit. Sic etiā de pane et piscibo videē esse hodie factum. In oꝝium videē esse Alber. sup Johānem fic dicēs. Nuerunt q̄dam q̄re nō fic̄ in miraculo vinū optimū vinum fecit ex aqua ita ⁊ in miraculo panū. frumenticeū panē fecit ex pambo ordeaceis. Ad hoc dicēdū q̄ aliud est hic aliud ibi. Illud enī miraculū deseruiunt iocūditati nubentiū et ideo oueniebat aḡm mutari in liquorē iocūditatē faciētē Illud aūt deseruiebat necessitati cōmunis turbe. et ideo a forma necessitati deseruienti illum panē nō mutauit. Maxime vt dicit Criso. ne gule deseruire videreē. hec de Alber. Sz concordia esse videē dicendo q̄ panes ordeacei in sua specie seu in sua dr̄tia ordei scilicet et pisces similiē optimi fuerūt. licz nō simpliciē optimi panes ⁊ pisces fuerint sed in specie ordei optimi panes et sic de piscibus. Non enim dic̄ Alber. q̄ nō fuerint optimi panes ordeacij. ꝫ q̄ non mutauit ordeaceos in panes triticeos. R Sc̄do queríē. Cur nō vinū dedisse hodie legiē. Rñ. ꝑmo multitudini nō cōgruit. hic aūt maxima multitudo fuit. Occasionē emm dare noluit ebrietati hijs qui alias leues erāt multi. cuius signum fuit q̄ statim omestione facta. xp̄m in regem eligere voluerūt fugientē. Et tamē postmodū statim postq̄ ad xp̄m altera die venerunt. nihil amplius de regno sibi exhibuerūt. Sc̄do q⁹ mare. i. locus aque dulcis ꝑpinquus fuisse videē ex quo bibere poterāt. Tercio potuit esse vt panes et pisces p̄prietatē habuerint tā cibi q̄ potus vini et panis seu aque. cuius electura est letícia quā ostenderūt in volē do xp̄m regē facere. sicut etiā hodie apothecarij ofícere sciūt electuaria cibi simul et potus naturā habentia

Notandum p̄terea q⁹ p q̄nq̄ panes ordeaceos figm̄ficantur quinq̄ conditōnes que vt omnes doctores dicunt circa quartū sententiarū di. xv. necessario requiruntur ad restituendum bona iniuste p̄rimo ablata. vt videlicet fiat statim. integre. persone debite. caute. et caritatiue.

Quibꝫ ad dulcorē abdendi fūt velut duo pisces optimi. vicz euasio infernalis pene et adeptio regni celestis glozie q̄ ex restitutōe debita secunē Et bñ illicite acq̄sita p ordeū signifi canē. qđ ꝑm Alb. in de vege. ⁊ planest gn̄ū triū ꝓpetatū malarū. qz ē in flatiuū seu grossum ⁊ lesiuū stomachi licz resolutū i aquā tpsane sit sanum. et habet sup omnia grana filiquā seu aristā magis spinosaz ita vt ore sumpta filiq̄ facilie intret hoiem ꝛ difficilime retrahiē ꝓpē spinas im pceptibiles visu. Ita in ꝓposito bona illicite acq̄sita tria mala habent. Inflāt enī in supbiam. Animā infirmant adeo vt nihil meritorie possit agere interim q̄ retinenē. Et licet restituta sanā relinquant animā. et facilie bona tpalia aliena capiāt. ea tñ restituere difficilimū est multis. Sunt enī tria pcā q̄ confessores difficilime eradicare pñt. vicz odiū inueteratū. cor philocaptū. et bonū alteri restituēdū. Cetera vicia faciliter eradicanē. ista vero difficilime.

M Sūt aūt plures q̄ tenenē restituere et plura de q̄bus fieri oportet restitutionē p posse. viczvtute vel vgimitate puantes. in fama ledentes. homicidiū omittētes. mēbra mutilātes vel vulnerātes. male pximū offendentes. seruitijs debitis nō obsequētes. tpalia ypocrisi obtinētes. a religionis ingressu aliquez indebite retrahētes. partū adulterinū de alieno nutriēt es. alea notabilie lucrantes. aduocatiā male exercentes. superfluis nature psone status abutētes. et honesti status paupibꝫ nō subuemētes. furto aliena vel rapina recipientes. Mercātias dolosas exercentes. debita nō soluentes. ⁊ vāna que pximus incurrit ex retentōe rei alie ne nō recōpensantes. N Fiat g̃ restitutio p̄mo statim ꝑm illud. Nō morabiē op9 mercenarij tui apud te vsq̄ mane. Leui. xix. Alias morāſ nō purgās otinue sordescit in pcō. dicē te augustino. Nō dimittiē pcm̄ nisi restituaē ablatū. Scdo fiat integre exēplo Zachei. de quo Luce. xix. Si quē defraudaui reddo quadruplum Alias interesse nō restituēs et p̄ncipale nō satisfacit. Tercio fiat psone debite si sciē vel hēredi eius. aut si ne sciē in pios vsus cōuertaē. Exemplo zachei qui ait. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do paupibꝫ scz ꝓpter incertitudinē lesoꝝ. et si quem defraudaui reddo quadruplū scz vbi sciē lesus. Quarto fiat caute sic vt fama ꝓpria seruieē et tñ p interpositā psonā alienum restituaē. Fiat etiā caute vt innocens nullus ꝓpē reū infameē. Fiat etiā caute vt p mediatorez fraus et furtū nō omittaē sicut. j. Regū. ij. de filijs heli qui subtraxerūt ea que populus deuote deo in sacrificiū obtulerat. Quinto fiat caritatiue. sic vt nō solū tpale restituaē. sed etiā offensus p se vel p alium reconcilieē. ꝑm illud Mat. v. Si offers munꝰ tuum ad altare et recordat9 fueris qz frē tuus habz aliqđ aduersus te relinque ibi munus tuū ⁊ vade pus reconciliari frī tuo. Et q: pfata quiq̄ sunt dura auare menti sic ordei filiq̄ corpi. idcirco vt facilia fiāt ponderēē duo fructus maximi q̄ secunē ex restitutōe velut duo pisces optimi. sed ſ euasio eternalis pene infernī et adeptio hereditatis celi. O Quo ad tercium principale de subsequētibꝰ signum notandum q̄ quinq̄ sunt secuta bona ex cōuiuio hodierno. Primo duodecim cophini panum sunt collecti. Secundo cogitōez veri dei

sunt adepti·q; dicebant·hic est vere ꝓphēta· Tercio grārū actio ꝑ bene ficijs est data· Quarto honoris exhibitio est facta·quia volebāt cristū in regē erigere· Quito notabilis eristi eruditio est secuta·q; fugit vt honores discamus fugere· de quibꝫ ꝑ singula vide in euāᵒ Jobis integro

Dñica in passione domini Sermo·xxiiij·

QVis ex vobis me arguet de peccato· Joh·viij· In isto euāgelio tria principaliē ponunt̄ de quibꝫ est dicendū· Primo xpi innocētissimi doctrina salubertima· Scdo eius maxima patiētia·ibi· Rñdernnt nōne bene dicimus nos q; samaritan⁹ es tu et demoniū habes· Tercō de eiꝰ prudentia oculatissima·ibi· Abscōdit se tc· ANuo ad ꝑmū notandum ꝙ illa dñica vocaē dñica in passione nō ꝙ tali die xp̄us fit passus·ꝫ quia post lazari resuscitatōz fuit ad mortē sententiatus ofiliariē vt habeē Joh· xj· Illud aūt miraculū de resuscitatōe lazari legiē factū sexta feria p̄cedente istā dñicam· Illa enim resuscitatio crediē esse facta prima luna marcij· cuius·xv·crucifixus est dñs· Et q; post illā sententiā firmatam in ofilio iudeoꝝ illa dñica p̄mo occurrit·ideo etiā in ista dñica officium de passione incipit· Vnde ātuor ponit xp̄us doctrmaliē· Prio eius innocentiā dicēdo·qs ex vobis me arguet de pcō· Scdo corrigit fine iuria iudeoꝝ pfidiā·ibi· Si veritatē dico vobis quare nō creditis mihi· Tercio vbi dei ostēdit maximā magnificentiā ibi· Qui ex deo est verba dei audit· Mirū enī est ꝙ sermo vbi dei p̄t dei filios gratuitos generare Quarto grandem pnā inuehit·contra verbi dei negligētiā·ibi· Propterea vos nō auditis q; ex deo nō estis Igiē quo ad primū vicz· qs me arguet de pcō·hoc vbū ſm omnes doctores solus xp̄us dicere p̄t· q; oīs alij peccauerūt volūtate ꝓpria pcō actuali excepta vgine maria· De q̄ vt Aug·dic· cuz de pcīs agiē nullā prsus volo questionē habere· B Sunt enī in genere q̄ntuplicia pcā quoꝝ nullū xp̄s habuit· vicz cordis oris ⁊ opis·obmissionis et originis· Corde purissimus fuit· q; semp habuit cogitatōes mūdissimas· Vnde Apocal·j· Caput et capilli eius erāt candidi tanq̄ lana alba· Capilli capitis sunt cogitatōes mentis q̄ in illo fuerūt cādidē purissime· Nō ore peccauit· q; habuit locutōes discretissimas· Nō ope·q; habuit actōnes sanctissimas· De istis duobꝫ dr·p̄ma Petri·ij· Peccatū nō fecit nec mentus est dolus in ore eius· Nō obmissione· q; nullū bonū obmisit qđ facē debuit· Ysa·v· Quid est qđ vltra facere debui vinee mee ⁊ nō feci· Sed q; nos in pcīs occepti ⁊ nati sum⁹ et viuimus peccatores arguēdi sumus de pcō· et ꝑ peccato satisfacē tenemur aut hic in mūdo et ē facile· aut in purgatorio qđ erit difficile· aut eternaliē i inferno ſi nō exterebimur et hoc erit impossibile scz plene satisfacere ibi·q; semp soluemus et nūq̄ redimem̄· C Circa illā satisfactionē ꝑ peccatis q̄runt̄ tria·Primo cur oportet satisfacē·Rñ·ſm sanctū Anſ·li·cur deus homo· quia offēdimus deum infinitū bonum dommūt infinite magnū ac dignū· Cum aūt pcā sint eo ꝙuioza q̄nto ille in quez

pccatū omittiē est maior· siē maius est quando quis pcutit p̄rem q̄ rusticum·ideirco quo ad auersionē peccatū mortale ē quodāmodo infinitū tenemī eni amicicīā deo et seruitia· q̄ qz ei subtraximus peccādo· oportet eū recōciliare· et hoc fit p otritiōez verā·et oportet etiā de recepto sibi obsequio restitutōez facere· et hoc fit p opa penalia· ¶ Secūdo q̄ritur que sint opa satisfactoria· Rn· ſm Gre·iiij dialogoz·q exterioza sūt in genere tria·vicz elemosina cōtra recidiuū mundi· ieiunīū oē pcca carnis·et oratio otra superbiam vite· Maius tn̄ hijs est sacrificiū altaris In particulari sunt plura·videlicet flagellatio·vestis asperitas·strati duricies·ieiunia·abstinentie a delectabilibo·silentiū·vocalis oro·quatō delectabiliū sensualiū·gestuū exercicia·vt prostratio genuflexio z similia miscdie operū exhibitio fca pauperibus·pegrinatio· tribulationū etiā omniū tolerātia patiēs·vtputa qn̄ quis talia sua fecit·similiē epidimia fames guerra z similia. ¶ Tercio queriē quot exigūē ad opus vt fit satisfactoriū·Rn·ſm Tho·quiq vel sex sup q̄rto·di·xv· Primo q fit opus bonū et bene factū ad honorē dei cedens· qz p mala nullus satisfacē ꝫ martir efficiē dyaboli· Secdo vt fit penale de sua natura· vn̄ ſm Aug· sup illud Luce·iij· facite dignos fructus penitētie· Sunt mq̄t digni fructus vtutū qui nō sufficiūt penitentibo· Penitētia eni ḡuiozes exposcit vt dolore z gemitibo mortuo impetret vitā· Tercio vt fit voluntariū qz si esset omnino inuolūtariū nō esset virtuosū nec deo acceptū· Quarto q fit ad fmē istū·vt hō sibi placz deū et in se puniat peccatū p̄teritum ac futurū caueat· Nunto q fit op9 alias indebitū·idest q homo ad hoc opus nō teneaē aliunde·vt qn̄ qs satisfactionē alterius hois supra se recipit sicut morituris otingit·qz si aliunde ad hoc teneret op9·tūc nō corresp̄ondet isti peccato ſm iusticiā sed alteri· Sexto ſm Tho·vt fiat in caritate nisi esset op9 qđ effectū aliquē post se relinq̄t· sicut in elemosina et ieiunio· Aliq tn̄ tenēt q etiā in peccatis mortalibo quis p̄t satisfacere p q̄cunq opa· et ista op̄nio est magis pia licet p̄or sit tutioz securioz z cōmunioz· Sed sūmope cauendū ne restitutio obmittat· ¶ Pro posse eni tenenē aliena recipiētes vel tenētes vt generaliē solū quedā ānumeremus isti vicz· raptozes fures lusōres·pusi in testamētis vel suffragijs animarū defraudatozes· agrozum seu pratoz vltra termīnū extēsozes fructuū in ortis et aliozz defraudatozes imuēta nō restituentes hereditatem alienā nō suis dn̄is tradentes Clerici et religiosi bona ecclesie male expendentes· Mēdici z religiosi bona ecclesie male expendentes· Mēdici ficti questozes· Mutuatā rē dn̄o multo nō reddentes· Mercantiā iniuste exercentes dolosq· Sicz ita ementes et vendentes fraudulēti campsores· Monetā malā sciēter p bona ēdētes· vel eā illegitime immmuētes Alienarū rerū mala fide emptozes· Ad ēmīnū plus q̄ p parata pecūia vendentes· Redditū nō suoz mali receptozes· Redditus vel alia p minis modico p̄cio scienē pcurātes· locatis rebo vltra ēmīnū locatōis multo dn̄o vtētes· vg mūt puellarū seductozes· feie maritis iniuste subtrahētes· Famuli z famule dn̄os defraudātes· dolose p p̄cio laboratozes· Mechanici

fua artificia doloſe cum ſint mutilia tegẽtes et talia ꝓ bonis vendentes. Pro ope carnali ab his q̃ ſua aliena re nõ pñt aliq̃d recipiẽtes. Vſuram exercẽtes. Ab hijs qui nihil niſi ali ena habẽt aliq̃d ſine rõnabili cauſa accipiẽtes. ꝓ pignoribꝫ aliqua vlẽ fortẽ habentes. Illegitime ꝑſcripti one ſciẽter vtẽtes. Decimas ⁊ obla tiones debitas nõ dãtes. Theolonea male imponẽtes. vel ꝓ impoſitis ſic miuſte nõ ſatisfacientes. Theolonea iuſta ſubtrahẽtes. Tallias ⁊ taxas miuſte imponẽtes. Iuſte impoſitas defraudãtes. Dñi latrones et male ficos in merito ſuſtinentes. Bella et guerras iniuſtas nutriẽtes. Locoꝝ pioꝝ deſtructores. Extreme paup tati nõ ſubueniẽtes. Diuites paupi bus de ſuperfluis nõ ſubueniẽtes. Ad uocati iudices teſtes et ꝓcuratores iuſticiã in iudicio ꝓuertẽtes. Merce dem laboraãti debitã retardantes. Si moniace aliqua retinẽtes. et ſimilia multa que oĩa ſingularibꝫ diſtincti ombus indigẽt ꝓut in ſũmis docto rum repies et in materia q̃rti ſenẽ di. xv. ¶ Secõ xp̃us corrigit ſine iniuria benigne iudicꝫ pfidiã. Sũt enĩ aliqui correctores ꝓximoꝝ eos ꝓius vulnerãtes q̃ ꝓus erãt ſaucia ti peccatis ꝓ duriciã corrigendi. Ta les otra dicrimã Ysa. xlij. calamum quaſſatũ ofrmgũt. lignũ fumigans extinguũt. vas vitreũ immundũ et fragile nõ caute lauãt ꝫ ad terzã cõ frmgẽdo ꝓiciũt. Naſũq̃ paruuli de turpatũ nõ leniter vt oportz. ꝫ adeo duriter terzgẽtes vt ſanguiñẽ eliciãt imo et lumen qd̃ tenebreſcit duriter ſine emũctorio nõ purgant ꝫ extin guũt. Quo otra xp̃us benigniẽ res ſpondit. ¶ Tercio vbi dei oſtẽ dit maximã magnificentiã. q̃ filios dei generat deuote audituñ. vñ. j. Jo. iij. Videte q̃lez caritatẽ dedit nobis deus p̃r vt filij dei nominemur et ſi mus. Et in hoc eſt maxima vtilitas. q̃ Ro. viij. Si filij et hꝛedes. hꝛe des quidem dei cohꝛedes aũt xp̃i. Et Joh. j. Dedit eis poteſtatẽ filios dei fieri. Vbi ſm Tho. notanduz ꝙ homines fiũt filij dei ꝓ aſſimilatiõez ad deũ tripliciť. Primo ꝓ ſpũalẽ ge neratõem in baptiſmo q̃ ad carẽtes vſu rõnis. de quo Joh. iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua et ſpũ nõ ꝓt mẽre in reg. dei. Secõ ꝙ gr̃e infuſi onẽ quo ad adultos tpe otritõis ve re. In cuiꝰ typũ filius ꝓdigus a pa tre velut naturalis filius ꝓ oſculum recõciliatus eſt. ꝓhabita ſola otritõ ne et ꝓpoſito obediẽdi p̃ri. Luce. xv. Tercio ꝙ operũ ſpãlem pfectionem Vñ Mat. v. Diligite inimicos vꝝos benefacite hijs q̃ oderũt vos et ora te ꝓ ꝓſequentibꝫ ⁊ calũmiantibꝫ vos vt ſitis filij p̃ris veſtri q̃ in celis eſt. Quarto ꝙ glorie adeptõez. de quo Ro. viij. Adoptõnez filiorꝝ dei expe ctãtes. ſcimus q̃ omnis creatura in gemiſcit et parturit vſq̃ adhuc. nõ ſolũ aũt illa ꝫ et noſipi ꝓmitias ſpũs habẽtes et ipi in mẽ nos gemimꝰ ado ptionẽ filiorꝝ expectãtes redempti onem corpis nr̃i. Prefate aũt filiati onis ſemen eſt verbũ dei. mr̃ miſilei tas vel eccleſia catholica. Pater aũt deus a quo oñe bonũ. de q̃ dicimus Math. vj. P̃r noſter q̃ es in celis.

¶ Quarto xp̃us grãdem pnã inuehit cõtra verbi dei audiendi ne gligentiã. ibi. ꝙ terea vos nõ audi tis quia ex deo non eſtis. quaſi dice ret. non ergo peccatũ meũ eſt cauſa incredulitatis vr̃e ꝫ malicia veſtra. Vbi Auguſtinus. Ex deo non eſtis Noli attẽdere naturã ibi. ꝫ vicium.

Ex deo q̄dem fūt ꝑm naturā. sed ex deo nō sunt vicio et praua affectōe

Notandū hic ꝑm Gre. q triplex est g̃dus male affectoꝝ. Quidā fūt qui p̄cepta dei nec aure corpis. idest exteriori auditu dignanē ꝓcipe. de quibꝫ im ps. Sic̄ aspidis surde et obturantis aures suas. Quidā vero fūt qui hoc q̄dem corpis aure ꝓcipiunt. sed nullo mō ea mētis defiderio complectunē nō habētes voluntatē implendi. de quibꝫ Mat. xiij. de semine qđ cecidit in petrosa loca. Hic est inquit xp̄us q̄ verbum audit et otinuo cū gaudio accipit illud. nō autē habet in se radicē. Quidā aūt sunt q̄ libenter verba dei fuscipiūt ita etiā vt in fletibꝫ opunganē. ꝫ post lacrimarum tpus vel tribulatōmibꝫ repressis aut allectı delicijs ad miq̄tatē redeunt. Cuius exemplū habeē Mathei xiij. et Luc̄. viij. de v̄bo a sollicitudibꝫ cōcultato. Est ergo signū q homo fit a deo si libenē audit verba dei. sed si recusat audire affectu vel effectu ex deo non esse videē. R Nuo ad scđm prmcipale ostendit xp̄i maxima patiētia ibi. nonne bene di. nos. quia sama. tē. Duo improperia xp̄o imponūt. ꝓmo q samaritanus sit. secundo q demonū habeat. Nota q ꝑm tho. frequenē ista duo videntur sibi iudei improperasse. Primū patz ex eo q dicūt. nōne bene dicim9 nos Secundū etiā patet Mat. ix. et xij. vbi dicebāt q in beelzebub p̄cipe demoniorꝫ eiceret demonia. Sed cur dicūt eū samaritanū. R. q. samaritani odiosi erāt iudeis eo q quosdā ritus faciebāt nō quos fecerunt iudei. et terrā isrl p parte possidebāt gētiles manētes. Vnde Joh. iij. Nō coutunē samaritani iudeis. Sed cur dixerūt eū demonū habere. R. q. cogitatōes eoꝝ scz iudeoꝝ xp̄us reuelabat. que demonis ptāte fieri dixerūt. q. in sermone suo xp̄us sepe tam alta dixit q̄ grossi excessus mētis et facta demonū esse iudicabant vnde Joh. x. Alij dixerūt. Demoniū habet et insanit. alij dixerūt. hec nō fūt verba demoniū habētis. Sz cur non negauit se samaritanū. R. q. manifestū fuit q ex iudeis fuit nat9. Secundo q. vere custos fuit et est mūdi Samaritanus enim dicit̄ custos. Vñ ps. Nisi dñs custodierit ciuitatē frustra vigilat q̄ custo. eā. L Vbi notandū q hij q̄ xp̄iani a xp̄o volūt esse re et nomine debēt esse custodes quinq rerū. Est enī custodia cordis oris. manus pedū et gregis. Debet xp̄ianus ꝓmo custodire cor suū. ꝑm illud Deutro. iiij. Custodite sollicite animas vras. Cōsistit aūt hec custodia vt homo a pcīs recedat. puer. xxij. Diuitie et gloria. vita arma et gladij i via supbi. custos aūt anime fue. i. cordis recedit ab eis. Itē vt vita gratie nō amittat. puer. iiij. Omni custodia serua cor tuū. q. ex ipo vita ꝓcedit. Itē vt pacem peccatoris habeat. Ephe. iiij. Pax dei que exsuperat omnē sensuz custodiat corda et intelligētias vras. Sedo habēda est custodia oris. ꝑ. iiij. Qui custodit os suū custodit aiam suā. Et os debemus triplici de causa custodire. Primo vt p peccatum nō cadamus. Eccī. xxj. Quis dabit ori meo custodiā et sup labia mea signaculū certū vt non cadam ab ipis et lingua mea pdat me. Secūdovt tēptatōes iracundie ꝓximi vitemus. ps. Posui ori meo custodiā cum cōsisteret peccator aduersum me. Tercio ne excusatiōes in peccatis queramus ps. Pone domine custodiam ori meo.

et ostium circũ·lacrí· meis· Et post· Non declines cor meũ in verba malicie ad excusandas excusatões in peccatis· Tercio habenda est custodia manus a mala opatõne· Ysa·xxxiiij· Beatus qui excussit manus suas ab omni munere·vicz manꝰ lingue ob sequiꝫ et vane glorie· Quarto habẽda est custodia pdũ sczalfectuum et hoc fit angelica ptectõe multum Vnde ps· Angelis suis mã·de te vt custo·te in ommbꝫ vi· tuis· Quinta custodia est gregis quã habẽt plati ·j·Regũ·xvij·Surrexit itaqꝫ dauid et omendauit gregẽ custodi sczcristo cui oportz omnia attribuere pncipalie et tñ plat̃us nõ debet otingẽtia dimittẽ· M Nuo ad terciũ pncipalie oñdaẽ hodie xpi prudentia· ibi· Jhs aũt abscõdit se· qz dedit nobis exemplũ quõ debemus furentibꝫ cõtra nos eisdem nos subtrahere ne amplioꝰ inflãmenẽ· Sic enim nõ addit ignis igni·alioquin magis ira accẽderetur· Xpus enim otra irã iudeorꝫ quicꝫ remedia solebat habere· Vnũ est·patientiã verã seruãdo· Ira nãqꝫ ẽtuor gradus habet·vt habetur Mat·v·Primus quãdo est tñ in aio Omnis qui irascit fratri suo·Secũdus quãdo manifestus est in exteriori signo·qui aũt dixerit racha·Tercio quando ostẽdit in iniurioso verbo· Qui aũt dixerit fatue·Quartus qñ exercet in otumelioso facto ibi· Audistis quia·tẽ·nõ occides·Nullo autẽ istorꝫ modorꝫ xpus vngꝫ fuit omotus·Vñ dr Ysa·xlij· Non erit tristis neqꝫ turbulẽtus· Secundũ remedium quod habuit xps otra furẽtes fuit qꝫ ommino tacuit sicut patet coram herode et pilato et aliis iudeis tẽpore passionis sue qñ tacebat qz alias fuissent amplioꝰ ocitati· Sic enim ignis subtrahunẽ ligna· Vñ Ecc̃·viij· Non litiges cũ homine linguato et nõ strues in ignẽ illius ligna· Sic eẽ ẽm Criso·quãdo durũ ad durũ ponitur maior fit resistẽtia·secus si durũ leui allidaẽ·Terciũ remedium fuerũt verba pacifica·vt patz hodie quãdo ad maximas iniurias cristo illatas mansuete respõdit· Ego demonium nõ habeo·cũ tamẽ infame samaritanus esset vocatꝰ et demoniacus· Isto modo p bona verba tanꝫ p frigidam aquã refrigeraẽ olla bulliens ire aliene· Vnde puer ·xv· Cor iracundi instar olle ebulire osueuit· os inquit stulti ebullit stulticiaz· Et Ecc̃i·xv·Responsio mollis frangit iram·sermo durus suscitat furorem Quartuz remediũ qd̃ xpus habuit fuit ab eis recedendo sicut patz hic· Vnde sic olla furẽtis elongata ab igne ire vel eleuata tepescit i ea bulliens aqua Ideo Prouer·xx·Honor est homini q̃ sepat se a otentõmbus omnes autem stulti miscenẽ rixis· Quinto remediũ otra iudeos furentes fuit beneficiorꝫ largitio·Sic enim hodie nõ obstante eorũ iniuria continuauit veritatis et doctrine saluberrima documenta dicens· Si quis sermonẽ meũ seruauerit mortem nõ gustabit in eternuz Io·xij·Si esurierit inimicus tuus ciba illum·si sitit potũda illi·hoc enim faciẽs carbões ignis congeres sup caput eius·Carbones isti ẽm glo·sunt vel feruor caritatis ad quã amplius incitanẽ·vel amor spũs sancti ad quẽ inflãmanẽ·vel ardor penitentie ad quem puocanẽ·

Dominica in ramis palmarum Sermo xxv·

Ecce rex tuus venit tibi mā
suetus Matth·xxi· et Za
charie·ix· Primo videbi
tur de hystoriis hodier
nis· Secdo quō recipere debeamus p
nostro posse ihesum in sacramentis·
Tercio mouebunt quedā dubia de
hodie gestis· A Quantū ad pri
mū notādū q̄ pater eternus sex opi
bus creauit mundū ꝓpter hominem
ꝛ fine labore· quia dixit et facta sūt
ait ps· Sed filius dei in natura assum
pta p sex dies quoꝝ hodie primus est
cum maximo labore hominē lapsuꝫ
recreauit· Nam heri venerat betha
niam de regiōe iuxta desertū a ciui
tate effrem dicta· vt Iohis· xi· vbi
vbi latuerat cū discipulis fugiendo
irā iudeoꝝ q̄ concluserant ipa die qua
et Lazarus suscitatus fuit ihm debere
crucifigi· Ihesus igit̄ appropinquā
te tpe passionis vt figura complere
tur qua fm legem agnus de grege
in domum debebat inferri et seruari
vsq̄ in quintā diē q̄ est nra feria qn
ta qua die ad vesperū imolabat̄· ita
xps voluit etiā ꝓpter ista appropin
quare loco velut verus agnus q̄ tol
leret peccata mūdi· In ipo aūt itine
re firmauit faciē suā fm Lucam· vt
iret in ihrlm passurus· Luc·ix· Et vt
Mat·xx·dic̄ assumpsit duodecim dis
cipulos suos secreto eis dicens· Ec
ce ascendimus ihrlmā et filius hois
tradet̄ ꝛc̄· Et tūc mater filioꝝ zebe
dei p filijs petiuit ꝛ xps eis ait· po
testis calicem bibere quē ego suppla
in ihrlm bibiturus sum· ꝛc̄· In ipo
itinere et a ihu dec̄ leprosi viri cura
ti sunt· ꝛ in ipo ingressu iericho ciui
tatis cecos duos sanauit et pambu
lante eo iericho muitauit se in domū
zachee· Et sequebat̄ ihm multa tur
ba· quia pauci nō audebant ingredi
deserti qd erat inter iericho ꝛ ihe
rusalem· et qz ihm mira facientē vide
re desiderabant· et etiā quia in festo
pasce debebāt ihrlmis esse necessa
rio seq̄ ꝓ agni esu pmūdare· Veri
igit̄ bethaniā xps in domo marthe
et a simone quē a lepra mūdauerat
in cena est muitatus vbi lazarus cū
ihesu cenabat· Martha ministrabat
et maria caput ihesu pciosō vnguē
to· i· liquore pfudit ota est̄ ꝛ labo
rem itineris ihesu vt habet̄ Iohis
xij· Hodie igit̄ xps mira quinq̄ fe
cit· Primo solenniter et ꝓcessionali
ter recipi voluit vt rex· Vbi scdm
Crisō· laudes in quorundā saltē ora
iudeoꝝ posuit· ignorantibo etiā ipis
iudeis qd laudarent· Nō enim corde
nō fecerint omnes· ꝛ spū sancto quo
xps plenus fuit agitati· patet ex
eo q̄ de sero eadē die nullus sibi ho
spiciū nec cenā dare voluit adhuc ie
iunanti· Mar·xi· Scdo amare fleuit
in ipa solenni ꝓcessione sup ciuitate
idest sup populo ceco· qui innocētez
ꝓrium regē inuersi dispositi cruci
dare Luce·xix· Tercio nō solū eiecit
vendentes· vt in ipa eiectōe de tem
plo fecit sed etiā eiecit ementes ꝛc̄·
Matth·xxi· Quarto cecos ꝛ claudos
plures qui in ipo tēplo ad ihm acces
serunt curauit· Matth·xxi· Et cū mit
terent hoies plures munera in gazo
philaciū p structura tēpli p paupi
bus et p sustentatōe ministroꝝ cō
mendauit sup omnes plus misisse vi
duam in duobo numis ereis paruis
quia de victu suo necessario sibi sub
traxerat sed alij de superfluo· Quinto
docebat in tēplo tota die· et vt dici
tur Mar·xi· Circūspectis omnib cū
iam hora esset vespertina exijt in be
thaniā cum duodecim· hec ibi· Ex q̄
elicit beatus Iero· duo· Prio q̄ xps

tã paup fuit vt nõ haberet nec vñ victum emeret ieiunus nec hospiciũ scõo q tã iuste p̃dicauerat nemini in sermone adulãdo vt nullũ hospitẽ habere posset m magna ciuitate. Tercio dicit Tho. et p̃bat multis sanctoꝝ autoritatib̃ in libro de impugnantib̃ euangelicã pauptatez. q xp̃s in p̃fata circũspectõe mendi cauit hospiciũ et victũ. Circũspectis m̃ãt euãgelista ommib̃ .i. petitis necessarijs verbo vel facto cogit̃ exire vrbem. Quid enim tã sapienti p fuisset coram duris iudeis. sola oculoꝝ circũspectio nisi nutib̃ aut v̄bis petisset hospiciũ. ¶ Quo ad secundũ p̃incipale notandũ q scõm Bern̄. in sermone hodierne festiuitatis. et Bedã m omelia ⁊ alios doctores nouẽ genera fuerũt in p̃cessiõe xp̃m suscipientiuz. et ei diuersimode seruientiũ. p̃m que etiã hodie nouez sunt genera hominũ xp̃m p eukaristiam diuũsimode suscipientiũ et p fidem formatã. p̃mo quidam asinam et pullũ ihesu adduxerũt. p q̃ figurificanẽ quidam q̃bus maxime opus est vt opa pñie faciãt p̃m illud Luc̃. Facite dignos fructus penitẽtie q̃ sunt in corde et animo otritio magna p̃ peccatis et in corpe ieiunium et abstinentia vt sic p̃m p̃s. cor et caro exultent in deũ viuũ. Penitẽs enī p̃m Aug. semper doleat et de dolore gaudeat. Scõo alij fuerũt in p̃cessione vicz pueri clamãtes etiã in tẽplo ih̃m regem et saluatorẽ. per quos figurificanẽ iuuenes deo seruire incipientes quos deus p̃ alijs nutrit sepe lacte spũalis dulcedinis cũ sint innocentes. Vnde ad ih̃am xp̃us defẽdit pueros clamantes qui nõ fuerũt nõ loquẽtes alias nõ laudassent. ergo spũaliter intelligunẽ pueri de q̃bus dr m̃p̃s. Ex ore infantiũ .i. innocentium et lactentiũ. i. spũali osolãtõne nutritoꝝ p̃fecisti laudẽ. Tercio fuerunt xp̃m sequẽtes qui clamabant. Osanna ⁊c̃. p quos figurificanẽ boni simplices. p̃m Bern̄. boni inquit simplices de quibus dr. Estote prudentes supple ad cauenda peccata et simplices sicut colũbe. Tales enim xp̃m velut exemplar respiciunt hic a tergo. q̃ nemo hodie legit̃ xp̃m a facie inspexisse sed tãdem videbimus sicuti est. ¶ Quarto fuerũt p̃cedentes qui idem fecerũt .i. laudãtes. p quos p̃m Ber̄. figurificanẽ boni prudentes qui alijs viã veritatis ostendũt p ammonitionem et alia opa misericordie spũalia. Laudare aũt debent tales deum scõm Aug. corde ore et ope. ne illud eis dicat̃ Matth̃. xv. ꝑplus hic labijs me honorat cor autẽ eoꝝ longe est a me. Quinto alij ramos ferebãt oliuarũ et xp̃o ministrabãt in hoc. per q̃s figurificanẽ opa misericordie facientes p xp̃o. quot eni de sex opib̃ misericordie facis p̃ximo tot oliuis xp̃o deseruis. Sexto alij ramos ferebãt palmarũ. p quos intelligunẽ victores tẽptationũ. Palma eni signũ, est victorie put deprimgit̃ in manib̃ v̄girum et martirũ. Et Apocal. vij. Palme in manibus eoꝝ scz victoꝝ sanctorũ. Justus eni ait p̃s. vt palma florebit. Palma etiaz viret semp in vere estate hyeme et autũno. Sic quidaz inuicti sunt virentes in vere iuuẽtutis et autumno senectutis. in hyeme adũsitatis et estate p̃speritatis. Septimo alij vestimẽta sua iumẽto imposuerũt et ih̃m desup sedere fecerũt p quos figurificanẽ illi q̃ virtutũ opa satisfaciẽdo alijs omunicãt grossis. similiter cõfessores qui doctrina sua

cooperiūt ofitētes vt xp̄us in eis lo
.8 cum habeat. Octauo alij psternebāt
vestimenta sua in via. et sunt quor
pfecta opa lucent omnib hominib
in via morū. Nono quidā ifalie xp̄m
.9 comitabanē vt discipuli. p quos fi
gnificanē otēplatiui xp̄o soli adhe
rentes et ppinquiores eidem ad mspi
ciendū. ℣ Nuo ad terciū prin
cipale Dubitaē p̄mo. Cur xp̄us ad
quintā diem p̄cedentē passionē ihe
rusalem venerit. Rñdet Beda. ideo
qr agnus paschalis quo israel de egi
ptiaca seruitute liberatus est. añ qn
qz dies pasce domū inferebaē. r die
pasce imolabaē agnus anniculus si
ne macula rē. Scdo dubitaē. Cur
legiē passio post letā pcessionē. Rñ
det Bern̄. vt discam⁹ in nulla leticia
spem ponē qr extrema gaudij luct⁹
occupat. Rō qr i medio fūme letice
et fūme tristicie sumus. Job. xv. Vi
tas eū diluculo et subito pbas illū.
Tercio dubitaē. Cur pcessionē letā
habere voluit statim passurus. Rñ
det idē vt amarior esset passio p pec
catis celebrāda. In eodem loco tpe
et populo fūme r honorae et otēmē
O ḡ dissike. tolle crucifige eū. et be
nedictus qui venit in nomine dñi. ḡ
dissimile rex israel. et nō habem⁹ re
gem nisi cesarē. ḡ dissimile rami vi
rentes et crux claui et spine. Cui p⁹
sternebanē vestimenta aliena rece
pta sunt ppria. Ve tibi amaritudo
peccatorū nostrorū. ppter que soluē
da tanta amaritudo necessaria est.

In cena domini Ser mo vicesimussextus

Exemplū dedi vobis vt
quēadmodū ego feci vo
bis ita et vos faciatis.
Joh. xiij. Sup quo sanctus Tho. in
post. dic. In actib hoim plus mouēt
exempla ḡ vba. A Illud eni
homo agit et eligit qđ sibi videē bo
num. vñ magis oñdit illud esse bonū
qs qđ ipemet eligit ḡ qđ doceat eli
gendū. Et inde est q qñ quis dic ali
quid et tñ aliud facit. magis suadet
alijs qđ facit ḡ illud qđ doceat. Et
ideo maxime necessariū est ex ipo fa
cto exemplū dare. Sed exemplū q
dem puri hominis hūano generi non
erat sufficiens ad imitandū. tū quia
rō humana ab omni ofideratōne defe
cit. tū qr in ipa rerū ofideratōne deci
pitur. Et ideo daē nobis exemplu
filij dei quod est infallibile et ad oia
sufficiens. vñ dicit Aug. Nue superbia
nō sanaē si hūilitate dei nō sana
tur. Sicr q auaricia r sic de alijs. hec
Tho. B Oñdit igiē euāgelista
hodie tria de xp̄o q intueri debemus
xp̄i hominis dignissimā maiestatem
Scdo eiusdē ministerij maximā hūili
tatem. ibi. surgit a cena. Tercio sue
exemplaris vtutis imitabilitatē. ibi.
postq̄z ergo lauit. Circa exordiū
tñ sermonis. Notāda sūt q̄nq̄ q̄ p̄m
ordinez hystorie xp̄us hodie fecit.
Primo iussit p̄parare mensam r ne
cessaria eius pascho edendo paschali
de quibo habeē Mat. xxvj. et Marē.
xiiij. Deinde venit cū. xij. r stando co
medēt agnū p̄m ritū impatū Exo.
xij. Deinde xp̄us sedit et dixit Luce
xxij. Desiderio desideraui hoc pascha
manducare scz finē veteris testamē
ti et initiū noui. Ammodo nō bibam
de genimie rē. Et hec sūt facta in su
periori cenaculo. Secundo principa
liter hodie surrexit a cena nondū cō
pleta et descendit in inferius cenacu
lum. et ibi lauit pedes discipulorum.
de quo Joh. xiij. Tercio principalis

iterū sedit ad cenā cū .xij. et accepit panē in manus et eleuauit oculos in celū. gratias egit. benedixit et eukaristiam ꝺsecrauit. ꝑmāq; missam legit et ordinis etiā sacramentū dedit ac omnes omunicauit. de qbꝫ Mat. Mar. et Lucas scribunt. Tādem ait traditorē esse in mēsa et omnibꝫ q̄rētibus quis esset. iudā Johanni secreto ostēdit traditorē esse. et bucellā nō ꝺsecratā iude dedit. Quarto ꝑncipaliter sermonē longū et deuotū ꝑ valete fecit. de quo Jo. xiij. xv. xvj. xvij. Quinto principaliē ꝑ oratōnez deuotā ꝑ se ꝑ discipulis ꝛ ꝑ oīmbꝫ credentibꝫ discipulis cōclusit Joh. xvij. ¶ Nodie itaq; euāgelista notat tria. vicz xp̄i omniscientiā. ibi sciens q; venit hora eius. Secꝺo eius caritatē summā. cum dilexisset suos. Tercio eius omnipotentiā. ibi. sciēs q; omnia dedit ei pater in manꝰ. Dicit ergo. Ante diē festū pasce iudeorum scz q̄ incepit vespere die iouis seu ferie quinte ꝛ sequens dies etiā celebrabimus fuit vocata pasca hebraice qꝺ est trāsitus latine. in cuiꝰ vespere agnus edebaē pascalis in figuram eukaristie et xp̄i passionis. Sciēs quia venit hora eius. ergo nō inscius nec inuoluntarius. ꝫ sciens et volūtarius elegit certa tpa patiēdi ℔ Vbi nōndū q̄ ꝑm Tho. iij. ꝑ. q. xlvj. ar. ix. Xp̄s de oī tpe elegit ad patiendū tpa aptiora. Nā de etate elegit iuuentutē. de āno equinoctiū vernale. de mensibꝫ marciū. de lunatione plenilunii. de festiuitatibꝰ pasca. de diebꝫ ebdomodarū feriam sextam. de horis vero sextā diei. Juuenili etate pati voluit. Primo vt ex ꝫ magis suā dilectōnez oīmēdaret. q; vitam suā ꝑ nobis dedit q̄ erat in pfectissimo statu. Secūꝺo quia nō cōueniebaē vt in eo appareret nature diminutio fiē nec morbꝫ. Tercio vt in iuuenili etate moriēs et resurgēs futurā resurgentiū q̄litatē in seipo xp̄us p̄nūciaret. Vnde Eph. iiij. Donec occurramus omnes in vnitate fi dei et agnitōis filij dei in virū pfectū in mensurā etatis plenitudinis xp̄i.

¶ In eq̄noctio vernali voluit pati quādo dies sup noctē mescūt Primo quia ꝑ passionem saluatoris a tenebris ad lucē ducimur. Secūꝺo q; pfecta illuminatio q̄ datur ꝑ xp̄i passionem in ꝑmo aduētu erit etiaz in scꝺo aduentu xp̄i. Tempus autez scꝺi aduentus estati opaē ficut et ꝑmi aduentus. vnde Mat. xxiiij. dicit̄ q; cum ramus eius iā tener fuerit ꝛ folia nata scitis quia ꝓpe est estas. ita et vos cū videritis hec omnia scitote quia ꝓpe est et in ianuis. ꝛ tūc erit maxima xp̄i exaltatio. ¶ Mensem marcij elegit quia vt ꝺr li. de questionibꝫ noui et veteris testamenti. Tunc voluit dñs passiōe sua mundum redimere et reformare q̄ eum creauerat. idest in marcio. quia tunc hyems frigida ad calorem estiualem terminaē. et viuificari incipiunt omnia ꝛ ad fructus se disponē. Sic xp̄o passo peccati frigus in caritatis calorē mutatuz est. ꝛ gr̄a que est vita anime a xp̄i passione fluxit ꝑ que ad fructus virtutū meremur venire. ¶ De lunatōe circa plenilunii elegit. luna enim plena existebat ptūc. que quintadecima fuit. q; q̄zuis xp̄us ptūc defectuosus videretur passiōe acerbissima multatus. tñ luce plenissima in aia tam in gratia q̄z in ogmitione clarescebat quibus medulle omniū animarū vegetanē Sicut etiā luna corporali plena existente vegetabiliaꝛ humida omnia

latius roborañ. ¶ De festiuitatibus pasce festū elegit. Primo q̄ sicut in figura olim die pasce agn9 edebañ & imolabañ. sic etiā xp̄o patiente agn9 dei qui tollit peccata mūdi p redemptōe fideliū occidebatur Scdo quia sic in tāto festo pasce qđ est maxime p̄ceptū ad festiuandum et q̄ ad veniendū ad ihrlm maxima multitudine populi p̄tis xp̄i passio munto innotuit clarius q̄ alio tpe. Tercio q̄ sic xp̄i passio acerbior fuit. i q̄ famā corā infinita multitudie p nobis pdidit. moriēdo morte crucis que ptūc ignominiosissima fuit. ¶ De ebdomadibus feriā sextā elegit vt figure veteris testamenti veritas correspōderet noui testamēti. Nā hac die vt dicūt sancti doctores et partim etiā ex veteri testamēto nūciañ. est adam factus et in eodem tpe lapsus. Gen. iij. Angelus est missus. et in cruce passus est xp̄s. Ob meritū decime cadit abel fratris ab ense. Offert melchisedech. ysaac supponiē aris. ℟ De horis vero sextā horā voluit eligere. i. meridiem q̄n sol est in fūmo vt probabilius tenet Aug. de osensū euāgelistarū. et Tho. di. xv. q̄rti. et scda scde. q. c. xlvij. et Alber. sup Mar. c. xv. Eandem etiā sententiā tenet glosa interlinearis sup illud Gen. iij. Cū audisset vocem dñi deambulātis in paradiso ad aurā post meridiem. abscondit se adam &c. et tunc parentes de paradiso expulsi sunt. Vt igiē xp̄us oñderet paradisū apertū p suā passionem hora sexta pati voluit. qua de paradiso eiectus fuit. et paradisus sibi clausus extitit. ℒ Scdo notatur in littera xp̄i maxima dilectio in vita illa exhibita. Dilectōis enim sue quicq̄ qđāmodo ḡdus exhibuit. Primus q̄ conceptus fuit incarnatus et sic frater noster factus. Secūdus q̄ iam natus in p̄sātione et p̄dicatione medicus nr̄ p̄sertim anie est factus. Tercius q̄ hodie in cena eukaristiam dedit cibus noster factus est. Quartus q̄ patiendo p̄cium nostre captiuitatis se fecit. Quintus q̄ ascēdendo nos coheredes in p̄ria faciet. ℳ Querit ꝓterea sanctus Tho. q̄tlibeto. v. q. iij. ar. ij. Vtrū xp̄s maius dilectionis signū nobis ostēderit patiendo p nobis q̄ tradendo nobis corpus suū in cibū. Rñ. Illud qđ est potentissimum in vnoq̄q genere est mensura omniū eorū que sunt illius generis. x. methaph. Potissimū aūt in genere amoris hominū est amor q̄ q̄s amat seipm. et ideo ex hoc amore necesse est mensurā accipe omnis amoris quo q̄s aliū amat. Ad amorem autē quo q̄s seipm amat ptinet vt velit sibi bonū. Vnde tāto aliquis aliū magis amare pbañ. quanto magis bonū quod sibi vult ꝓpter amicum p̄termittit. Vult aūt homo sibi triplex bonū particulare. q̄ sūt anima corpus et res exteriores. Est igitur aliquod signū amoris q̄ aliq̄s in rebus exterioribus ꝓpter aliuz detrimētum patiañ. Maius autē est amoris signū si in corpe ꝓprio detrimentum patiañ ꝓpter aliū. vel labores vel verbera p amico sustinendo. Maximuz autem est dilectōis signū si etiā ammā suā deponere velit p amico moriendo. q̄ igiē xp̄us p nobis patiendo animā suam posuit maximū fuit dilectionis signū. q̄ aūt corpus suū nobis dedit in cibū sub sacramento ad nullum detrimentū ipius ptinet. vñ patet q̄ minus est dilectōis signū. vnde et hoc sacramentū est memoriale qđam passionis xp̄i & figura.

veritas autem ꝑmittet figuret res memoriali· vnde Johis·xv·Maiorē caritatē nemo habet ꝙ vt animam suam ponat quis ꝓ amicis suis· Tercio notatᵉ xp̄i ommpotentia et dignitas· quia enī Eccl·iij· dicitur· Quanto magnus es humilia tē in ommb⁹ et coram deo inuenies gr̄az Ideo euāgelista dicturus de maxima xp̄i humilitate ꝑmittit eius maximā dignitatem·et hoc quantū ad quatuor· Primo q̄ntum ad scientiā· ideo dicit·sciens quia omnia· Talia enim sunt spūalia dona ꝙ data non ignorantē· Ideo·ꝙ· Cor·ij·apūs dic̄ Nos spiritū non huius mūdi accepimus vt sciamus q̄ donata sūt nobis· Et ideo cristus sciebat ea que data sibi erant· Hoc autē dicit vt magis cristi humilitas ostendatᵉ ōmēdabil' quia quādoq; ōtingit ꝙ aliquis magne dignitatis est et tamē ꝓpter suam simplicitatē dignitatē non recognoscit· Talis ergo si faceret aliq̄d hūile nō reputareᵉ sibi ad magnaz humilitatē· Sed si aliquis cognoscit dignitatis statum et tamē affectus eius ad humilia inclinatᵉ eius humilitas ōmendanda est· Secūdo q̄ntuz ad potestatē· quia oīa dedit ei pr̄ in manus·i·in eius potestate· Nō dedit deus xp̄o hōmi ex tempore est· tū fuerant in potestate filij ab eterno Matth·vlē· Data est mihi omnis potestas· Dicit igit̄ xp̄us p̄fata verba vt ostendat ꝙ voluntarie patiebatᵉ quia in potestate eius erat non pati· Tercio quantū ad nobilitatē· qz a deo exiuit· Quarto q̄ntū ad sanctitatē· qz ad deū vadit· In h̄ enim est sanctitas hōis vt ad deū vadat· Et h̄ ideo ꝑmē· quia exquo ipe ad deum vadit·ꝓtium sibi est alios ad eum reducere·quod q̄dem spēaliter fit ꝓ caritatē et hūilitatē·et ideo humilitas ⁊ caritas eiꝰ exemplū ꝑbuit in sequētib⁹· O Secō ergo ꝑncipaliter ostendit̄ ministerij xp̄i maxima humilitas· Ad bonū aūt ministrū quatuor exigunt̄· Primo ꝙ sit circūspectus ad omnia videnda que decere possunt ministerio· et hoc maxime impediretᵉ si sederet vel iaceret Vnde ministroz est stare·ideo dic̄. surgit a cena· Secūdo ꝙ sit expeditꝰ vt possit omnia cōgrue pagere que necessaria sunt ministerio· et in hoc multuz impedit vestium multitudo· ideo dn̄s deponit vestimēta sua· Tercio ꝙ sit ꝑmptus ad seruiendum· vt sc̄z omnia habeat que ad ministeriū necessaria sunt· Vñ Luce·x· dicitur· ꝙ martha satagebat circa frequēs ministeriū· Et inde est·ꝙ dn̄s cū accepisset limt hēū p̄cinxit se vt ꝑmptꝰ esset nedū ad lauandū sed etiam ad tergendū pedes· Quarto ꝙ ministeriū debite exequatᵉ· Ideo xp̄s aquā mittit in peluim· vbi xp̄i humilitas q̄ ad tria ōmendatᵉ· Primo quidē q̄ntū ad obsequij genus· qđ valde humile fuit vt dn̄s maiestatis fūme se ad lauandū pedes seruoz suoz inclinaret· Scō quantuz ad obsequij multitudinē· quia mittit aquā in peluim lauit pedes et terfit· Tercio q̄ntum ad faciendi modū· qz nō p alios nec alioz subsidio sed ꝓ seipm· P Venit ergo ad simonē· Origenes tenet ꝙ ab vltimis incepit et vltimo ad petrum venit· Sed cur petrus solus recusauit sibi lauari pedes Rñdet Origenes ꝓpter nimiū amorem et reuerentiā ad xp̄m· Notat h Tho·ꝙ in hoie tria sunt· caput qđ ē summū· pedes qui sunt infimi et manus que sūt medie· Et similiter in interiori hōmie sc̄z in anima est caput

scz ratō supior qua aiā mlxeret deo manus. i. rō inferior que vacat operi bus actiue. pedes aūt sūt sensualitas Sz dns sciebat discipulos suos mundos quāuis quātū ad pedes aliquos affectus terrenoz habebāt ex sensualitate. Vñ ait qui lotus est nō indiget nisi vt pedes lauet. ꝙ ē mundꝰ totus. supple p̄ter pedes quibꝰ terrā tangit. patet ex isto ꝙ iam discipuli erāt baptisati p xp̄m vt tho. dic̄. licet turbe p apostolos xp̄i baptisarent. ℣ Tercio p̄ncipalit̄ oñditur vtutis cristi exēplaris imitabilitas. Docet enim q̄tuor quemlibet doctorē z cristianū. p̄mo vt p̄m suū officiū decētia vestimēta habeat. lauā do enim quedā vestimēta deposuit ꝙ volēdo p̄dicare vestimēta reindult. ibi. accepit vestimēta sua Secūdo ad situm aptū modus assumat. qz enim anima sedendo et quiescendo fit prudens. recubuit iterū et sic docere incepit doctores futuros ecclesie. Vñ etiaz hodie religiosis in capitulis vt plurimū et in scolis legitur sedendo sed turbis grossioribus quibꝰ clamare oportz z gestus formare accomodos stat p̄dicator. Tercio quo ad prolationem sermonis querit ꝓpter facti magnitudinem et vt diligentius responsum capiant. ibi. Scitis q̄d fecerim vobis. Quarto aūt p ommꝰ concludit humilitatis doctrinas. Si ego z̄c. exemplum enim dedi vobis vt z̄c.

Feria sexta in parasceue. Sermo vicesimus septimus.

QRistus passus est pro nobis vobis relinquens exemplū vt sequamini vestigia eius. j. Petri. ij. De passione dominica tria ponenē principalit̄. Primo qualis fuerit xp̄i passio. Secūdo qualis fuerit beatissime virginis die cōpassio. Tercio qualis esse debeat passionis xp̄i imitatio vt seq̄mur vestigia eius. A Quantū ad p̄mum occurrunt decem questiones. Prima an necessariū fuerit xp̄m pati. Secunda. an ogruū fuit xp̄m pati. Tercia. an omnes passiones sustinuerit. Quarta. an dolor xp̄i fuerit maximus. Quinta. an tristicia eius fuerit maxima. Sexta. an opassio eius fuerit maior tristicie et dolori. Septima. an quolibet tempore passus fit Octaua. an quolibet loco passus fit Nona. an verecundiā seu erubescentiam in passione habuerit. Decima. an crucifixus quolibet fuerit.

De primo rñdet sanctꝰ Tho. pte. iij. q. xlvj. ar. j. Non fuit simpliciter necessarium quin aliis modis deus nos potuisset saluare. nec necessariū fuit necessitate coactionis sed ex suppositione finis fuit necessariū. Qui quidem finis potest tripliciter intelligi. Primo ex parte nostra qui per eius passionez liberati sumus. sc̄m illud Joh̄ iij. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto sic exaltari oportet filium hominis vt omnes qui credunt in eū nō pereant sed habeant vitam eternam. Secundo ex parte ipius xp̄i. qui per humilitatē passionis meruit gloriaz exaltationis. Vnde Luce vlt̄i. Oportuit xp̄m pati et ita intrare in gloriam suā. Tercio ex parte dei cuius diffinitio circa passionē cristi est p̄nunciata in scripturis et p̄figurata in obseruātia veteris testam̄ti. Vnde Luce. xxij. dicitur. Filiꝰ hominis p̄m ꝙ diffinitū est vadit. Et Lu. vl. Hec autē sunt verba que locutus sum ad

vos cum adhuc essem vobiscuz· qm̃ necesse est impleri omnia q̃ scripta sunt in lege moysi et ꝓphetis ⁊ psalmis de me· B Ad secundā quē 2
stionem rñdet Aug·ſic·li·xiij·de trinitate·Sanande nostre miserie ouementior modus alius nō fuit ꝙ per cristi passionē·Ad hoc assignat sanctus tho·sex ratōes vbi prius·ar·iij· Tanto enim inquit aliquis modus ouementioz est ad assequendū fineꝫ quanto p ipm plura occurrerūt que sunt expedientia fini· Per hoc autē ꝙ homo p cristi passionē est liberat9 multa occurrerūt ad salutē hominis a peccato· ecce prima vtilitas·Secūdo p hoc ognoscit homo quantū deꝰ hominē diligit et p hoc ꝓuocat̄ ad eū diligēdum·in quo pfectio hūane salutis ofistit·vnde apls Ro. v.Cōmendat suā caritatē deus in nobis· quomā cum inimici essemus cristus pro nobis mortuus est·Tercio quia p hoc dedit nobis exemplum obediē tie humilitatis ostantie iusticie ⁊ ceterarū virtutū in passione cristi ostēsarum· que sunt necessaria ad humanam salutem·Vnde dicit̄·j·Petri·ij· Xp̃us passus est p nobis vobis relinquens exemplū vt sequamini eius·Quarto quia cristus p passionē suā nō solum hominē a peccato liberauit·sed etiam gratiā iustificantē et gloriaꝫ beatitudinis ei ꝓmeruit· vnde Luce vlti·Nonne sic oportuit pati cristum et intrare in gloriā suam·Quinto quia p hoc est homini indita maior necessitas se immunē a peccato conseruandi·ſm illud·j·Cor·vj·Empti estis precio magno·Glo·et ideo portate deū in corpore vestro·Sexto q hoc ad maiorē dignitatem cessit·vt sicut homo victus fuerat et deceptꝰ a dyabolo· ita etiam homo esset qui dyabolum vinceret· Et sicut homo morte meruit·ita hō moriēdo mortē superaret vt dicitur·j·Cor·xv· Deo gratias qui dedit nobis victoriaꝫ p dñm nostrū ihesuꝫ cristū·Et ideo cōuenientius fuit ꝙ p passionē cristi liberaret̄ ꝙ p solam eius voluntatem·

C Ad terciā questionem respō 3
det idem ar·v·Passiones ait humane possunt cōsiderari tripliciter· Vno mō quantū ad speciem· et sic nō oportuit cristū omnem humanā passionem pati·quia multe passionū species sibimuicem cōtrariant̄· sicut cōbustio in igne et submersio in aqua·Loquimur enim nūc de passionibus ab extrinseco illatis· quia passiones ab extrinseco causatas nō decuit eū pati· Sed ſm genus passus est omnē passionē humanā· Quod quidē potest cōsiderari tripliciter· Vno modo ex parte hominū·Passus est eni aliquid a gentibus et iudeis·a masculis et feminis·vt patꝫ de ancillis accusantibꝰ petrū·Passus est etiā a principibꝰ ⁊ ministris eoꝝ et a ꝓphanis ſm illud ps·Quare fremuerūt gentes et populi meditati sunt inania·Astiterūt reges terre ⁊ prin·coue·in vnū adūsus dñm et aduer·cristū eius·Passus est etiam in familiaribꝰ suis et notis sicut patet de iuda eum prodente et petro ipm negante· Alio modo patet idem ex parte eoꝝ in quibꝰ homo potest pati· Passus est eni cristꝰ in suis amicis eū deserentibꝰ· In fama p blasphemias otra eum dictas In honore et gloria p irrisiones et cōtumelias ei illatas· In rebꝰ p hoc ꝙ etiā vestibus spoliatus est· In anima p tristiciam tediū et timorē· In corpe p vulnera et flagella Tercio potest considerari quantū ad corpis mēbra·Passus est eni xp̃s in capite

pungentiū spinarū coronā. In manibus et pedibus fixionē clauorū. In facie alapas et sputa. et in toto corpore flagella. Fuit etiam passus sm omnē sensū corporeū. Scōm tactum quidem flagellatus et clauis cōfixꝰ Scōm gustū felle et aceto potatus Scōm olfactum in loco fetido cadauerum mortuorꝫ qui dicit caluarie appensus patibulo. Secundū auditū lacessitus verbis blasphemantiū ⁊ irridentiū. Scōm visum videns mrem ⁊ discipulū quē diligebat flentes. vñ Isa. liij. Ecce intelliget seruus meus exaltabit et eleuabit ⁊ sublimis erit valde. Sicut obstupuerunt sup eum multi sic inglorius erit inter viros aspectus eius et forma eius inter filios hominū. Vñ sicut xpus sublimatus est in bonis gratiarū sup alios. ita deiectus est infra alios p ignominiam passionis. Et q̄uis sm sufficiē tiam vna minima passionis cristi sufficisset ad redimendū genꝰ humanum ab omnib⁹ peccatis. tamē scōm ouenientiā congruū fuit q̄ patereē omnia genera passionū sicut dictuz est. ℣ Ad quartā an dolor passionis cristi fuerit maior q̄ dolor cuiuscunq; alterius hominis ni p̄ti vita. rndet idem arti. vj. q. fic. Pro cꝰ intellectu notandū sm Tho. ibidem et sm bonauenturā in. iij. di. xvj. q. in xpo patiēte triplex fuit in genere afflictio seu passio. Vna que dicitur dolor sensibilis qui causat a corpali nocuo. Alia dicit̄ tristicia que causat ex apprehensione alicuius nociui q̄ anima multū affligit̄ vel sensualitas. Tercia afflictio fuit compassio. qua matri amicis ⁊ peccatoribus opatiebat. Prima principaliter pti net ad sensus exteriores. scda ad interiores. ccia ad superiores. De prima est p̄ns dubiū. de scda sequēs. et de tercia sextū dubiū in ordine. Queli bet igit̄ triū p̄fatarū afflictionū seu passionuz sm p̄dictos doctores fuit maior q̄ cuiuscūq; alterius hominis in hac vita. ℣ Nō aūt dolor cristi fuerit maximus patet ex quinq;. Primo ex causa doloris. Nā doloris sensibilis causa fuit lesio corpalis q̄ acerbitatē habuit. Tū q̄ntē genera litatē passionis. de qua dictū est p̄cedenti dubio. Tū etiam ex genere passionis. q⁹ mors ofixorꝫ in cruce ē acerbissima. q⁹ ofigunt̄ in locis neruosis et maxime sensibilibus. scz in manib⁹ et pedib⁹ et ip̄m pondus corporis p̄dentis auget dolorē. Tū eē quia ibi est doloris diuturnitas quia nō statim moriūt̄ sicut hij q̄ fūt gladio interfecti. Scōo p̄t magnitudo doloris ofiderari ex pceptione patientis. Nam et sm corpus erat optime oplexionatus. cū corpus eius fuit formatū miraculose opatōe spūs sancti. sicut et alia q̄ p miracula fiūt alijs fūt potiora vt Crisō. dicit de vino in q̄d xpus aquā ouertit. Et ideo in eo magis viguit sensus tactus ex cuius pceptōe sequit̄ dolor. Habuit etiam xpus bona corpis ex osequēti q̄tuor nobilissime. vicz viuacitatē sensuū. pulchritudinē. sanitatē et fortitudinē. rōe quorꝫ nō vt amentes patiebatur. Tercō magnitudo doloris passionis cristi p̄tofiderari ex hoc q̄ passio illa et dolor fuerunt assumpta voluntarie ꝓpter finem liberationis hominum a peccato. et ideo tantam quantitatē doloris assumpsit que esset ꝓportionata magnitudini fructꝰ qui ex inde sequebatur. Quarto patet idem ex simultate morientiū membrorū. quia in cristo anima sepabat̄ ab ommbus membris nō partē post

partem relinquendo· quēadmodum in pluribus ostingit q̄ pedes primo moriunt̄ deinde alia mēbra· Nam vt dicit Tho· tercia pte· q· xlviij· ar· j· Vt cristus ostēderet q̄ passio illata violentiā animā eius nō eripiebat· naturā corporalem in eius fortitudine cōseruauit vt etiā in extremis positus voce magna clamaret· Nō inter alia miracula mortis eius oputatur· Vnde dicit Mathei· xv· Videns autem centurio qui ex aduerso stabat quia sic exspirasset ait· Vere homo iste filius dei erat· Mirabile etiā fuit in cristi morte q̄ velocius mortuus fuit alijs qui simili pena afficiebant̄· Vnde dicit Johis· xix· q̄ eorū qui cum cristo erāt crucifixi· fregerunt crura vt cito morerent̄· ad ihm autem cum venissent inuenerūt ipm mortuū· vnde nō fregerūt eius crura· Et Marcus dicit q̄ pilatus mirabatur si iam obijsset· Sicut enim eius voluntate natura corpalis cōseruata est in suo vigore vsq; ad extremū sic etiam quando voluit subito cessit nocumento illato· Ideo Job· x· ait· Nemo a me tollit animā meā ſ ego pono eam· Nunto magnitudo doloris passionis cristi potest considerari ex doloris puritate· Nam in alijs patientib⁹ mitigat̄ tristicia interior et etiam dolor exterior ex aliqua obligatione ratōnis p quandā deriuatōem seu redundantiā a superioribus viribus ad inferiores· qđ in xp̄o patiēte nō fuit· Vnicuiq; enim virtū primit agē quod est sibi ꝓprium sicut Damascen⁹ dicit· Mitigat̄ itaq; dolor in alijs tripliciter· Primo aliquādo potemplationē quo abstrahit inferiores vires a suis actibus vt in moyse & paulo· Aliquādo ꝓpter oplacentiā voluntatis amorose ꝓpter illud ratōe cuius quis patiē· vt in laurentio paulo et deuotis fieri consueuit· ac in tiburcio et in similib⁹· Aliquādo ꝓpter vehementem dolorē vnius potētie alia potētia suū dolorē vel anima nō percipit vt patet in dentiuz dolore q̄ mitigat vel obliuisci facit dolorem minorem pedū vel membri alterius· Sed ꝓpē nullū istorū xp̄i pena fuit immmuta vt patet ex Dama· quia anima xp̄i ſm vires interiores vt dicit Tho· efficacissime apprehendit omēs causas tristicie· Hec de Tho· et bonauē· Exemplū poni potest de medico prudēti egrotāte omniquaq; vel leso qui distincte agnoscit oia interiora mēbra sua· ꝓprietates eorū & infirmitates non impeditus aliunde· Talē enim lōge plus doleret de sibi inflictis q̄ alius simplex homo· ¶ Ex p̄missis etiam patere p̄t ꝓbabiliter multitudo dolorū cristi seu tristiciarū q̄ tot esse videnē q̄ membra interiora sua lesa fuerunt· Verū q̄uis medicorum corpis principaliter interfit de artuū corporearū numeris tractare tñ ad intelligendū multitudinem dolorum quos xp̄us p nobis sustinuit ogruū videē aliquid de multitudine interiorū partiū corpis ex aliorū recitare scriptis· Sūt itaq; in quolibet homine pfecto et in xp̄o fuerūt q̄n q; drītie partiuz seu membrorū· in q̄bus pati potest quis vt tradit Alber· libro suo de animalib⁹· vicz ossa· musculi· nerui· arterie pulsatiles· et vene in quib⁹ otinet sanguis· Et q̄uis soli dētes sint insensualia ossa· tñ omnia alia ledi possunt quodāmodo p adiunctionē potentie tactiue· Sūt aūt ſm veritatem vt subdit Alber· capitis ossa· lix· in collo dorso et spō dilib⁹· trigintatria· in brachijs thoracetcis adiunctis septuagintaduo

et in pdibꝫ totidē. ꝑter plura alia
ossa que annumerat. Igiē sunt ossa
circa quoꝝ diuctōnez hō pati ꝑt in
suma. cc. lxxvj. ꝑm subtilē oputatōz

Musculus est mēbrū neruosum in
quo complexē motus. et habet sensū
estqꝫ q̄ddā quasi opositū ex carnea
substātia inuoluta paruis neruis re
thiculatim eā circūdantibꝫ. Sunt au
tem musculi multi. in capite. collo.
gutture. facie. dorso et in alijs mem
bris. ⁊ p istos musculos mouentē mē
bra hmcmdē. Et sūt. cccc. xxix. Ner
uus est qui suscipit spm̄ animalem a
cerebro et defert ad singula mēbra
ad faciendum sensū. et est substātia
viscosa a cerebro directa p corpus
vt p ipm̄ sensū et motū largiaē cor-
pori. Primus tamē ortus eoꝝ est a
corde. sed principiū diuisionis eoꝝ
est a cerebro. Et sūt in capite. collo
dorso. visceribꝫ. membꝫ. nerui. lxxvij.
principales. suntqꝫ etiā nerui de nu
mero eoꝝ que sensum habent. Ar
terie sunt vie spirituū et vehicula vi
te et virtutū que vite habent opati
onē et potentiā. quia in hoc salus in-
diuidui ofistit. Continēt etiā alicd
sanguinis arterie. et vocāē vene pul
satiles arterie quasi arte vie aeris.
eo q̄ pulsat in eis spūs aeris p cor-
dis dilatationē et ostrictionem aut
euentationē cordis aut etiaz tentus
ad arteriā vcis. Oriunē aūt omnes
arterie p̄mū a corde a cuius sinistra
parte vna oritur et postea diuidiē
in plures trāseūtes ad inferiora mē
bra ad epar. pulmonē. stomachuz.
splen renes ⁊ alia inferiora mēbra.
Alius ram9 ēnsit ad supiora oja mē
bra se multiplicādo ad manus nasū.
tēpora et ad alia mēbra. Vene au
tem scz nō pulsatiles sunt in quibus
p̄ncipaliē decurrit sanguis q̄ē sedes
anime. et ducūt illē arterie ab epate
sanguinē p corpus ad nutiendū ipm̄
Et egrediunē primo ab epate due.
quarū vna in quicꝫ diuidiē ⁊ dein de
in multas. Alia similiē et omnes san-
guinem ad singula mēbra deferūt.
Hec omnia de Alberto vbi supra.
Cum aūt ostet xp̄m p totum corpus
passum esse patet ex dictis multitu
do doloꝝ suoꝝ. Hoc ps. mnuit cum
dicit. Foderūt manus meas et pedes
meos dmumerauerūt omnia ossa mea
vbi glo. Proprie describiē hic pena
crucis. et nō poterat melius describi
corpis extensio in ligno q̄ vt dicēt.
dmumerauerūt omnia ossa. Dmume
rauerūt. idest dmumerabilia fecerī
vbi Nicolaus de lyra dicit. Nuando
alicꝫ affigebaē cruci p̄ accipiebaē
mēsura corpis sui. a manu i manū p̄m
latitudinem et a spatulis vsqꝫ ad pe
des p̄m longitudinē vt in ligno cru
cis fierent foramina p que claui faci
lius possent transire. et sic factū fuit
de xp̄o. Nuādo aūt vna manus fuit
affixa humores cucurrerūt ad locuz
illum lesum et sic nerui fuerunt recti
versus illam partē. et ideo ad hoc q̄
alia manus reducerēē ad locum fora
minis in longū facti oportuit eā tra
hi vehementer cū fumbo. Et idem in
telligiē de pdibꝫ ꝓpter lesionem fa
ctam in partibꝫ supioribꝫ ꝓpē qd̄ ex
tali violenta corpis extensione ap-
parebāt ossa siue iuncture. quia nu-
dus fuit crucifixus. qz extēsus. et qz
macilentus ex labore ⁊ passiōe fuit
Propter passionē aūt alioꝝ interio
rum de quibꝫ dictū est membroꝝ ad
ditur m ps. Factū est cor meū tāq̄
cera liquescens in medio vēris mei
Aruit tanq̄ testa virtus mea. et lin
gua mea adhesit faucibꝫ meis. et in
puluerem mortis deduxisti me.

Ad quintū dubiū. Vtrū tristicia in christo patiēte oim hoim hō vite tristicias excesserit. Rndet thō vbi supra ar. vj. et tenauētura q fit Cuius quicq rōnes assignant. Prie tres sumunt ex causis doloris interioris seu tristicie. Prima q p oīb⁹ peccatis hūani generis patiebatur Vñ ea qsi sibi asscribit dicens in ps. Verba delictoꝝ meorum. Tristicia enim sm rei veritatē tūc laudabilis est passio vt pbat Aug⁹. li⁰. xiiij. de ciuitate dei. qñ procedit ex recto amore vtputa cū alics tristat de peccatis ppriis vel alienis. Assumit etiā tristicia vt vtilitas ad smem satisfactionis p peccato sm illud apli. ij. Cor. vij. Que sm deū est tristicia penitentiam in salutē stabilē opat. Et ideo xp̄us vt satisfaceret p peccatis oim hominū assumpsit tristiciā. maximā quidē qntitate absoluta. nō tñ excedentē regulā rōnis. Doluit enī p peccatis oim a se. q dolor excessit omnē dolorē cuiuslibet cōtriti. Tū quia ex maiori sapiētia et caritate processit ex quibo dolor otritōnis augeē. Tū etiam quia p ommū peccatis simul doluit sm illud Ysaie. liij. Vere dolores nostros ipe tulit. Secda causa doloris interioris xp̄i seu tristicie fuit casus iudeoꝝ et alioꝝ in eius morte delinquentiū. et pcipue discipuloꝝ q scandalū passi fuerūt in xp̄i passiōe. Attributa eē dōma in xp̄o fūme fuert vilipensa. q potentia patris in xp̄o imbecillis apparuit velut habentis lepram. sapiētia filij stultitia. bonitas spūs sancti amarissima vita. Omnipotentia infirmitas. verbū mutū et misericordia occūbens. Tercia causa tristicie fuit amissio vite corpalis que naturaliter est horribilis vite humane. Vita aūt corpalis cristi tāte dignitatis fuit et pcipue ppter diuinitatē vnitā q de eius amissiōe etiā ad horā magis esset dolendū q̄ de amissione alterius hois p qdcūq tpus. Vnde et pbus dicit in. ix. ethi. q vtuosus plus diligit vitā suā qn to scit eā esse meliorem. tñ eā exponit ppter bonū vtutis. Et similiē xp̄s vitā suā maxime dilectā exposuit p pe bonū caritatis. vñ sm illud Jere. xv. Dedit dilectā animā meā in manbus inimicoꝝ eius. Verū tamē est q virtus moralis dolorē exteriorem sensus directe nō minuit. q talis dolor nō obedit rōi ꝛ sequit corpis naturam. diminuit tñ ip̄m indirecte p redūdantiā a superioribo viribo in inferiores. qđ in xp̄o nō fuit vt dictū est in qrta pcedenti qstiōe in quinta causa. Quarta causa tristicie in xp̄o fuit eius innocētia. Nā innocentia patiētis minuit dolorē passionis qntum ad numerū. q dū nocens patit dolet nō solum de pena ꝛ etiaz de culpa. Innocēs aūt solū de pena Cui tñ dolor in eo augebat ex innocentia inquantū apprehendit nocumentū illatū vt magis indebitū. Vñ etiā et alij magis fuit replenibiles si eis nō opatiunt sm illud Ysa. lvij. Justus aūt perit et nō est q recogitet in corde suo. Et q̄uis minim⁹ dolor xp̄i sufficisset ad smē salutis humane. habuisset enī infinitā virtutē ex psona diuina. nō tamē superfluum fuit assumere maximū dolorē. q xp̄s voluit genus humanū a peccatis liberare nō sola potestate ꝛ etiā iustitia. Et ideo nō solum attendit qntaz virtutē dolor eius haberet ex diuinitate vnita. ꝛ etiā qntū dolor eius sufficeret sm naturā hūanā ad tantaz satisfactionē. Quinta causa tristicie xp̄i fuit in passione efficacissima

apprehensio ōmnū causarū tristicie. Anima eni xpi ꝑm vires interiores efficacissime apprehēdit omnes causas tristicie vt dictū est ad quintā q̄stionē in causa q̄nta. Dic etiaz nulla redundantia fuit virium supioꝝ ad inferiores. Itē idem patz ex tota q̄stione p̄cedenti. qz eadem rō est suo mō de tristicia scz fīc de dolore. Notandū q̄ Damascenus et Gregorius nissenus sex ſpecies timoris distinguūt quas declarat sanctus Tho. ꝑ ma scōe. q. xlj. ar. iiij. Prima viez secundū q̄ qs refugit opari ꝓpt timorē excedētis laboris. vñ Mar. xiij. Cepit ihs pauere tē. Secūda ſpecies est erubescentia qñ timet turpitudo in actu omittendo. Tercia est verecundia de turpitudine iam actus cōmissi. Nue duo licet xps in se nō habuerit de ꝓpriis actibus. tñ de aliens nris ꝑteritis et futuris peccatis illa habuit. que sibi asscribit in ps. dicēs Verba delictoꝝ meoꝝ. et de eis in passione ꝑ nobis erubuit et otritus est. Nuarta est admiratio qñ aliqs offenderat aliqd magnū malū cuius exitum nō offenderare sufficit. Fuit autez maximū maluz sensualitati xpi mortem acerbissimā sustinere. de q̄ Sap. vij. Morte turpissima odemnemꝰ eū. Nuinta est stupor. qñ aliqd mali inconsueti nre offeratōi offerē. vt magnū malū nostre reputatōni. Sexta est agonia qñ scz aliq̄ mala ꝓuideri nō ꝑnt. fīc futura infortunia timēte. que omnia locū habuerūt in xpo vt ex verbis sancti doctoris elici ꝑnt. q̄ quis eni xps omnia p̄cognouerit. nō tñ omnia in expiētia habuit in qua ꝓfecit. et timoris actus habuit āmirando stupendo et agonisando super maximis malis sibi imminētibus. Ad sextū dubiū. Vtrū dolor ꝓpassionis in xpo excesserit tristiciā eius interiorē et dolorē exteriorē. Rndet donauētura vt supra q̄ sic. Dolor in q̄t ꝓpassiōis simplicit et absolute excessit omnē dolorē sensibilem et tristiciam xpi. et etiā aliozꝝ in hac vita existentiū. Est autē dolor ꝓpassionis in xpo tristicia q̄ affligebat rō xpi ꝓpter scelera nra. Ratio aūt responsi est quituplex. Prima qz ꝑm Aug. de ciuitate dei. Dolor est testimonū bone nature. q̄ in meliori natura erit intensior dolor. Sed melior est ratio q̄ opatiē q̄z fit sensualitas. Secunda rō. Illud qd ex pluribus causis dolet intensius dolet q̄z qd ex vna tm̄. Sz dolor erat i sensualitate ex carne tm̄ Ratio vero nō tm̄ odolebat carni ſ̄ etiam sensualitati et nobis. Tercia rō. vbi est intēsior amor ibi est intēsior dolor. ſ̄ xpus magis amabat in nobis vitā gratie q̄z q̄ ipe amittebat vitam nature. ergo tē. Nuarta rō. xpus diligebat alios sicut seipm qz pfectam habebat caritatē. ergo tm̄ dolebat de sepatōne aliozꝝ a deo q̄ntū si ipe separet a deo. Sed ostat q̄ omnis ania recta plus doleret de sepatōe a deo q̄z de sepatōe a corpe ꝓprio. ergo aia xpi plus opatiebat alijs q̄z ꝓprie carni. Nuauis eni magna esset causa dolēdi in sensualitate ꝓpter sepatōez ipius anime a carne magna etiā esset dispositio ad dolēdum ꝓpter optimā oplexionē ex dolore. tm̄ opassionis amplior erat ratō dolendi ꝓpter honoratōem dei et separationē nostrā a deo. Nuinta ratio patz ex effectib et signo duplici. Nuia ꝑm q̄ dilectio maior est ꝑm hoc sunt plage opassionis maiores. Vnde multo plus cōpassio cristi excessit aliorum compassiones q̄z passio passiones. sicut fuit in eo maior

G

excellentia dilectionis q̄ passionis respectu alioꝝ licet in vtroq; multum excederet. Et q̄ iste dolor intensior fuerit colligit̄ ex duplici signo. Vnū est q̄ maluit animā suā a corpore separari. q̄ q̄ nos essemus separati a deo. Aliud vero signū est q̄ fleuit p̄ peccatis nr̄is. ꝯ nō fleuit p̄ penis corpis. sicut btūs Bern̄. dic̄. Plātus aut̄ est signū amaritudinis et doloris. Nec de bonauētura. Dicte determinatōm ocordant dicta sanctoꝝ. Vnde Ambro sup Luc̄. dicit. Doles dñe nō tuā vulnera sed meā. non tuā morte ꝯ meā infirmitatem. Et Bern̄. in sermone q̄dam sic dic̄ in p̄sona xp̄i ad hominē peccatorē. Nōne satis p̄pter te vulneratus sum. nū quid p̄ miq̄tate tua afflictus sum. Cur addis afflictōnez afflicto. magis aggrauāt me vulnera tui peccati q̄ vulnera corpis mei. Et iterū in quodam sermōe. O homo vide que p̄ te patior. nō est dolor sic̄ crucior. Ad te clamo q̄ p̄ te morior. vide penas quib affligor. vide clauos quib confodior. Cū sit dolor tātus exterior. intus est plāctus grauior cuz te tam ingratū expior. ℳ Ad septimū dubiū vtrū xp̄s ouemēti passus sit tpe. dictū est de hoc late in sermone de cena dñi. Ad octauū dubium. An ouemēti loco passus sit. Rn̄det Tho. vbi supra. ar. x. p Aug. dicentē li°. lxxxiij. q. Omnia p̄riis locis et tpibus gessit saluator. q̄ sicut omnia sunt in manu eius ita et oīa loca. Et ideo sic̄ ouemēti tpe passus est. ita et ouemēti loco caluarie. Cristus igit̄ ouemētissime passus ē iherusalem p̄pter tria. Primo q̄ iherusalem erat locus a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. que quidē figuralia sacrificia figurabāt xp̄i passionem qđ est vērū sacrificiū. ℔m illud Ephe. v. Tradidit semetip̄m hostiam et oblatōez in odorem suauitatis. Vnde et Beda dicit in quadam omelia. q̄ appropinquāte hora passionis dñs appropinquare voluit loco passiōis sc̄z iherusalem. quo venit ante quinq; dies pasce idest decima luna ℔m p̄ceptū legis ad locū imolationis ducebat̄. Scdo quia vtus passionis eius ad totū mundū diffūdenda erat. ideo in medio terre habitabilis pati voluit. i. in iherm. vñ dicit̄ in p̄s. Deus aūt rex noster ante secula opat⁹ est salutē in medio terre sc̄z in iherm que dr terre vmbilicus. Tercio quia hoc maxime ouemebat humilitati ei⁹. vt sc̄z turpissimū genus mortis elegit. ita etiā ad ei⁹ humilitatem ptimebat q̄ in loco tā celebri ofusionē pati nō recusauit. vñ Leo papa dic̄ in ℔mōe q̄dā epiphanie. Qui serui receperat formam in bethleem p̄legit natiuitatē. in iherusalem passiōez. Extra portā etiam xp̄us nō in tēplo aut in ciuitate passus est p̄pter tria. Primo q̄dem vt veritas rn̄deret figure. nā vitulus thyreus q̄ solēnissimo sacrificio ad expiatiōz totius multitudinis offerebant extra castra oburebant̄ vt p̄cipit̄ Leui. xvj. Vnde dr Hebre. xiij. Quoꝝ animaliū inferē sanguis p̄o peccato in sancta p̄ pontificem. horꝝ etiā corpa cremebant̄ extra castra p̄pter qđ vt et iBus p̄ suū sanguinē sanctificarz populū extra portā passus est. Scdo vt p̄ hoc nobis daret exemplū exeūdi a mūdana ouersatione. Vnde ibidem subdit̄. Exeamus igitur ad eum extra castra improperium eius portantes. Tercio vt Criso. dic̄ in sermone de passione. noluit deus pati sub tecto nec in tēplo

iudaico· ne iudei subtraherēt sacrifi
cium salutare· ne putarēt ꝑ illa tm̄
plebe oblatū· et ideo foras ciuitatez
foras muros· vt scias sacrificiū esse
omune quod totiꝰ terre est oblatio
quod omunis est purificatio· Extē
vrbem etiā xp̄us in loco caluarie vo
luit imolari· qz vt dicit Jero· super
Mat· Extra vrbem et foris portam
loca sunt in qbo truncantē capita dā
natoꝝ· et caluarie· i· decollatorum
sumpsere nomen· Postea aūt ibi cru
cifixus est ibs vtubi ꝑus erat area
dānatoꝝ· ibi erigerēt vexilla mar
tirij· Nec de tho· ℸ Ad nonum
dubiū· An xp̄s in passione erubescē
tiam seu verecundiā habuerit· Rn̄-
det Alber· ⁊ arguit multipliciter ꝙ
sic sup missus ē· sup verbo illo Luc̄· ꝙ
Turbata est in sermone eius· ℸ Nam
omnia xp̄s assumpsit nostre nature
ꝓter peccatū ⁊ ignorantiā· Sz vere
cūdia neutrū istoꝝ est· ergo habu
it verecundiā· vnde p̄s· Verecundia
mea otra me est· Item· ꝓpter te su
stinui obprobriū· Itē· tu scis impro
periū meū et ofusionē et reuerentiā
meā· Has autoritates exponūt glo
se de dño· ergo habuit verecundiā
Itē verecūdia naturalis est homini
ꝙ xp̄s naturā nostrā assumpsit· Nec
de Alber· Item pbus dicit· ij· ethꝫ·
ꝙ verecundia est passio laudabilis·
Idez ꝓbat ꝑ sanctū Tho· ꝑma sede
q· xxiiij· ar· iiij· ℸ Nā verecūdia ē timor
turpis rei· ꝙ in xp̄o timor mortis fu
it turpissime p̄sertim sensualitati q̄m
ratio no impediuit vt in quarto du
bio dictū est causa quinta· ergo cri
stus in passiōe erubuit· Alia ēt tur
pia sensualitati ostēsa sunt plurima
in xp̄i passiōe vt est illud qđ Alber·
sup Luc̄· xxiij· sup verbo Sup vestez
meā miserūt sor· Ecce inqt Alber· ad

9

crucifixores· nūc erubeliter dn̄m glo
rie denudastis ⁊ derisioni nudū expo
suistis· Dicūt eni patres ꝙ totū nu
dum dimiserūt· Sed pannū q̄ ꝑmgi
tur circa lūbos eius· beata vgo ma
ter de capite suo sumptum circūliga
uit· Nec de Alber· ℴ Ad decimū
dubiū· Vtrū ouemēs fuēit xp̄m pa
ti in cruce· Rn̄det Tho· ibidem arti·
iiij· Conuemētissimum fuit xp̄m pati
mortē crucis septē de causis· Primo
quidem ꝓpter exemplū vtutis· Dicit
enim Ang· li· lxxxiij· q· Sapientia dei
hominē ad exemplū q̄ recte viuere
mus suscepit· Pertinet vero ad vitā
rectā ea q̄ nō sūt metuēda nō metuē
sūt aūt homines q̄ q̄uis mortē ip̄az
nō timeāt· genꝰ tn̄ mortis horrescūt
Vt ergo nullu genus mortis recte
viuēti homini metuendū esset· illius
hominis cruce ostēdendū fuit· ℸ Nihil
eni extat inter omnia genera mor-
tis illo genere execrabilius et formi
dabilius· Scdo qz hoc genus mor
tis maxime ouemēs erat satisfactōi
ꝑ peccato p̄mi parētis· quod fuit ex
eo quia otra mandatū dei pomū li-
gni vetiti sumpsit· et ideo ouemēs fu
it ꝙ xp̄us ad satisfaciendū ꝑ pecca
to illo seip̄m patere ligno affigi· q̄
si restituēs qđ adam sustulerat· ꝑm
illud p̄s· Nue non rapui tūc exsolue
bam· Vn̄ aug· dicit in quodā sermo
ne de passione· Contempsit adā p̄ce
tum accipiēs ex arbore· ꝧ quicquid
Adam pdidit xp̄us in cruce muenit
Tercia ratō est· qz vt Crisō· dicit in
sermone de passiōe· In excelso ligno
et nō sub tecto passus est· vt etiam
ip̄ius aeris natura mundarēt· Sz et
ip̄a terra sibe beneficiū sentiebat de-
currētis de latere sanguinis stillatō
ne mundata· Et sup illud Johis
iij· Oportet exaltari filium hominis·

10

Exaltari audiēs ſuſpenſionē intelligas in altū vt ſanctificaret aerez q̄ ſanctificauerat terrā ambulando in ea. Quarta rō eſt quia p hꝝ ꝙ in ea moriē aſcenſum nobis parat in celū vt Criſo. dicit. Et inde eſt ꝙ ipe dic̄ Joh. xij. Ego ſi exaltatus fuero a terra omnia trahā ad meipm. Quinta rō ē qz hꝝ ouemit vmūſali ſaluatōi totius mūdi. Vñ Grego. Nazen⁹ dicit ꝙ figura crucis a medio octactu in quatuor extrema partita ſignat vtutem et prudentiā eius qui in ea pependit vbiq̄ diffuſam. Criſo. etiā dicit ꝙ in cruce expanſis manibus moriē. vt altera manu veterem populū. altera eos q̄ ex gentibꝰ ſūt trahat. Sexta rō eſt. quia p hꝝ genus mortis diuerſe vtutes deſignāt Vnde Aug. dicit in libro de gra veteris et noui teſtamēti. Nō frustra tale gen⁹ mortis elegit. vt latitudinis et altitudinis et longitudis et profunditatis de quibꝰ apſus loq̄ magiſter exiſteret. Nā latitudo eſt in eo ligno quod trāſuerſum deſup figit. Hec ad bona opa ptinet. qz ibi extendunt manus. Longitudo in eo ꝙ ab ipo ligno vſq; ad terrā oſpicuum eſt. Ibi enī qdammodo ſtat. i. pficiē et pſeuerat. qd longanimitati attribuit. Altitudo eſt in ea ligni parte que ab illa q̄ trāſuerſa figit ſurſuz verſus relinq̄t. Hoc eſt ad caput crucifixi. quia bene ſperantium ſupna expectatio eſt. Ja vero illud ex ligno qd̄ fixū oculcat vnde totū illud exſurgit. ſignificat profundita tē gratuite gratie. Et ſicut Aug. dicit ſup Joh. Lignū in q̄ fixa erat lingua patiētis etiā ad cathedram fuit magri docentis. Septima ratō eſt. qz hoc genus mortis plurimis figuris rndet. Vt enī Aug. dic̄ in ſermone de paſſione. De diluuio aquarum humanū genus archa lignea liberauit. De egipto dei populo recedente mare diuiſit virga et pharaonē pſtrauit et populū inde redemit. Idem moyſes lignū in aquā miſit et amaram aquā trāſmutauit in dulcedinē. ex lignea vga de ſpuali petra ſalutaris vnda pfluit. Et vt amalech vinceret otra virgā Moyſes expanſis manibꝰ extendit. et lex dei arce teſtamēti credit lignee vt hijs ommibꝰ ad lignū crucis quaſi p quoſdā gradꝰ pueniat. Nuo ad ſcdm principale q̄lis fuerit beatiſſime vginis paſſio ꝛ triſticia que etiā omuniter dolor vocat. De hac Symeon Luc. ij. ficpbetauit vgini. Tuā ipius animā ptrāſibit gladius. Sup quo Alber. ſic dicit. Expoſitio verior lralis eſt ꝙ poſſeſſiuū pnomē reſoluat in pmitiuū vt ſit ſenſus. tuā hoc eſt tuiipius marie animā nō corpus ptrāſibit in diuerſa ſecādo gladius. hoc eſt pena paſſionis que in filio tuo eſt i corpe puerberabit aiaz tuā in paſſione. vt dolores quos non habuiſti in partu vt ſentires te eſſe matrē. nūc exſoluas in morte mrem te ſentiēdo. Et hec eſt expoſitio Damaſcem. Vbi notāda ſunt tria de beata vgine. vicz quō eius compaſſio maxima fuerit. quō omunicatōnem paſſionis ſez xpi p ommibꝰ puilegialiter habuerit. et quō plꝰ ꝙ martir extiterit. R Compaſſio eius fuit maxima ꝓpter nouem rōes. Primo quia erat mater. ꝛ mater naturaliē dolet de afflictōe filij igiē rē. Secundo ex eo ꝙ erat tota mater ſeu ſola mater. Nñ enim dolor ſubdiuiditur in multis minor muemē in ſingulis. Si enim aliqua mater filiuz amittit dolorē cū patre odiuidit. et ſic talis

dolor ex tali diuisione qdāmodo mi-
nuitur. Virgo autē beata cūz nullo
dolorem suū odiuidere potuit. qz nul
lus pater ibi erat. Tercio ex eo gp
erat vnici mater. Si enim plures fili
os habens vel habere potēs aliq̄ fili
um pdidit. consolatōz recipit qz aliū
habet vel habere se sperat. Virgo
autē maria nullū aliuz habebat nec
habere sperabat. vñ dicere poterat
illud .ij. Reg. j. Sicut mater vncum
amat filiū ita te diligebā. Quarto
ex eo gp pñs erat ad videndum. Nñ
enī aliqua mater audit filiū suū mor
tuū multū dolet. sed qñ audit hōrī-
bili morte ipm fuisse occisum magis
dolet. quando vero ante oculos suos
videt filiū suum occidi maxime dolet
Virgo igitur beata immenso dolore
vulnerabat qñ videbat filiū occidi
et hōrībili morte necari. et hec oia
ante oculos suos fieri. Quīto ex eo
gp erat impotēs ad adiuuandū. Ma
gna enī osolatio est alicui matri qñ
filiū in morte osculari et amplexari
vel adiuuare pt. Nec aūt in nullo po
terat filiū adiuuare nec euz in cruce
tāgere. Audiebat enī ipm sitire et
nō poterat sibi potū porrigere. Vide
bat ipm vulneribz plenū et nō pote
rat vulnera alligare. Conspiciebat
ipm sanguine plenū et non poterat
tergere. Videbat ipm in cruce flere
et nō poterat amplexari neq̄ oscu-
lari. Videbat sanguinē in terrā flue
re et nō poterat colligere. Sexto ex
eo gp nullū habebat adiutoriū. quia
omnes apli eā reliquerūt. ideo non
habuit in tanta tribulatōne nec ipa
nec filius aliquē adiuuantē. Vñ ps.
Sustinui qui simul otristaret et non
fuit. Nec aliquē osolantē. vñ sequit
Qui osolaretur et nō inueni. S
Septimo pbat Alber. in de laude v̄.
gīnis. gp tūc in ea fuit summus dolor
seu tristicia. ex quo virginis opassio
elici pt. Dicit ergo Alber. sic. Omnis
dolor est ex amore. Amor aūt explex
est scz naturalis acq̄situs et gītuitus
Naturalis in sūmo fuit ibi. qz quāto
natura nobilior tāto nobiliores ha
bet affectōnes et opatōnes. sed ipa
habuit summe naturā nobilē. ergo
sūme nobilē amorē naturalem. Itē
acquisitus in sūmo. Omnes enī cause
accidentales q̄ inducūt matrē ad di
ligendū filiū suū hic fuerūt in sūmo
Nunq̄ enim filius alius matrē suam
tantū dilexit z tm̄ honorauit tantū
debit vel gp ipa sustinuit et sic de sin-
gulis causis accidentalibz dilectōis
ergo amor acquisitus ibi in summo
gradu fuit. Item gratuitus in sum
mo fuit. qz nunq̄z aliqua mr̄ vel alia
creatura tantā dilectōnez habuit
vt ista. Et sic beata virgo ad filium
suū in sūmo habuit amorē naturalē
acquisitū et gratuitū. ergo si iste tri
plex habitus amoris in sūmo simul
eliciat vnū motū amoris in sūmo illa
erit intensissima dilectio. et dolor illi
respōdens erit dolor in summo. Sed
tam naturalis tam acq̄sita q̄ infu-
sa dilectio respectu nulli9 ita est in-
tensa sic respectu vite. ergo natura
lis acquisit9 z infusus amor in sūmo
diligit vitam in dilecto. ergo et de
morte dilecti dolet in sūmo. ergo cū
beata vgo respectu filij sui habuit
ommifariā dilectionē in sūmo cōstat
de morte ipius gp habuit ommifariū
dolorem in sūmo. Nec alber. Predi-
cte cause sunt ex parte virginis.
Octaua rō sumit ex parte filij. Mul
tum enī dolet mater qñ amittit filiū
bonū et sapientē et simplicē in oīb
obedientē. Ipa vero amittebat fi-
liū de quo ipa dicit Ego mr̄ pulchre

dilectionis et timoris et agnitōis et sancte spei. Amittebat qdem filium matrē tā dulciter diligētē. ideo dicit. ego mater pulchre dile. Filiū matrē honorabiliter reuerentē et filialiter timentē. ideo subdit et timoris. Filiū matrē i cruce felicit agnoscentem. ideo dr. et agnitōis. Filiū erga matrē tā piū et clementē. ideo subdit. et sancte spei. Nona ratio sumit rone supplicij quor. scz passio virginis maxima fuit. Videbat enī filiū pati penā ignominiosam. qz inē duos latrones tangē latro posit9 fuit. Penā acerbā. qz in locis neruosis et maxime sensitiuis fuit vulnerat9 et pforatus. Penā diuturnā. quia ab illa hora noctis qua captus est vsqz ad horā nonā qua exspirauit in supplicijs et doloribz semp fuit. Penam inustā. quia sicut dr. p. Petri. ij. Dec catū nō fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Fuerūt etiam alie cause magnitudinis doloris tristicie et cō passionis in vgine suo modo sicut in xpō put pcedenti articulo tacte sūt in quarto quinto et sexto dubijs.

T Ad scdm dubiū quō p priuilegio sup omnes homies habuit omunicationē passionis xpi. Notandum sm Alber. in de lau. virginis qd omunicatio passiōis xpi videt tria importare. vicz fidem seu agnitōez passionis xpi. dolorem et opassionē cū crisi passione. Nō aūt omunicatio passionis xpi fit donū vel priuilegiū p: bat Alber. p illud Joh. xvij. Calicez quē dedit mihi pater cur nō bibā illum. Et Joh. xvj. Pater clarifica filium. Item Phil. j. Nuibz datuz est nō solū vt credant in ipm sz vt pati ammi Itē Hebre. xij. Flagellat deus omnē filiū quē recipit. Item Jacobi. j. Omne gaudiū existimate fratres cū in tribulatōnes varias incidetis. Itē Act. v. Jbāt apostoli gaudentes a aspectu ofilij quoniā digni habiti sunt p nomine ihu otumeliā pati. ergo omunicatio passionis cristi est pilegiū. Talis aūt omunicatio passionis xpi fuit in sola virgine. De fide principalit pt3 vt dic Alb. pmo p illud Ysa. xliij. Torcular calcaui solus et de gētibz nō est vir mecum. Nñ viros exclusit ostat qd aliquā femināreliqt quā non exclusit. que torcular passionis secū sustinuit et calcauit. Item magis videbat de mulieribz qē de viris qd secū calcarēt qz ille stabāt iuxta crucē. ergo si voluit omnes excludere potuit et debuit eas expssisse. de quibz videbat magis messe. Item addit Ambro. Stabat iuxta crucem. nō vt laborem filij ofideraret sz vt salutē humani generis expectaret. ergo ipa sola stabat et omnes alij et alie fugierūt corde vel corpe. qē ipa sola omunicauit dño in passione fide et opassiōe. V De dolore aūt vginis patet p Damasc. qui dicit vt supra tactū est qd dolores quos aufugit pariēs in xpi passiōe sustinuit. Item Ysa. vl. Anteqē parturiret pepit. et anteqē veniret partus eius pepit masculum. Ex hoc sequit. qd aliquādo peperit sine parturitiōe et sine dolore. Et postmodū sequit. Nūquid parturiet terra vno die. aut omnis gens simul. Dño ergo peperit filiū suū pmogenitū sine dolore in sua natiuitate. postea peperit totā gentē simul in filij passione Vbi facta fuit ei adiutorium simile sibi. vbi ipa mater misericordie prez misericordiarum in sūmo ope misericordie adiuuit. et vna secū omnes homines regenerauit. Et hec generatio cū sūmo dolore vtriusqz fuit. vñ glo.

ibidē. Post multo labore m fide genuit. Ex hijs patet q̄ pater misericordiarū soli matri misēdie opus fūme misericordie idest passionē omunicauit. Nec alber. Patet etiā ex dictis. cur xp̄us matrē quā fūme dilexit. p̄item m passione habere voluit Dn̄o vt mr̄ nr̄a patiēdo fieret ficut ip̄e nr̄ p̄r m regeneratōe p passiōz cui m baptismo ꝯformamur. p quaz eē passiōez baptismus efficaciā habet. Scdo vt figura respōderet figurato. qr eni p adā et euā pditi sum⁹ ita p x̄p̄m et mariā liberati sumus. non filij iam ire ꝫ gratie. Tercio vt post x̄p̄m v̄ginem nostram matrem omnes honoremus. Quarto vt meritū v̄ginis esset latius. Quinto vt pena x̄pi esset acerbior p̄nte matre per quā suā maximā caritatē ad nos oñdit. De passione etiā v̄gims vide rationes supra tactas m p̄mo membro ad dubiū. ℣ Ad terciū dubiū. An martir sit et fuerit. Rn̄. q̄ q̄ꝫ uis martiriū gladij materialis ꝫ v̄go passa nō fuerit. qr sicut dicit Ambro. Nec hystorie nec lr̄e docent beatam mariā gladio vitam finiuisse. Est tn̄ passa quituplex martiriū scz martiriū doloꝛ. ꝯpassiōis. diuini sermonis. volūtatis et maceratōis. Primo igit̄ passa est martiriū doloꝛ. t hoc fecit gladius doloris. de q̄ Luce .ij. Et tuā ip̄ius animā ptrāsibit gladius doloris. Vnde Damasc. Ip̄a beata dolores q̄s aufugit pariēs. hos m x̄pi passiōe sustinuit. ai ali ꝯpassiōe viscerū lacerātōz tolerāt. Et quē deū ognouit p natiuitatē. hūc vt malefi cū interfectū videns. gladio cogitationib⁹ lacerabat. Et Anꝫ. Dña mea q̄s fontes dicā erupisse de pudicissimis oculis tuis cū attenderes vnicū filiū tuū innocentē coram te flagella ri. ligari. mactari et carnē de carne tua ab impijs crudeliē desecari. Secū do passa est martiriū ꝯpassionis. q̄d fecit gladius ꝯpassionis. et ꝫ q̄ndo vnus militū lanceā in latus eius qui corpus habuit iā mortuum infixit. Magna cōpassio quia nec viuo nec mortuo parcere voluerūt ille et iudei. Cōstat aūt q̄ illa lanceatio nullum dolorē x̄p̄o intulit. qr eius ania iam de corpe decesserat. Sed qr ania mr̄is in corpe filij erat. ideo sola mr̄ dolorē huius vulneris fuscepit. Anima eni marie magis erat in corpe filij q̄ in corpe ꝓprio. qr aīa ꝑm Aug. ibi plus est vbi amat q̄ vbi animat Et ideo tūc ammā lancea ptrāsiuit. dū filio cōpassa fuit. ex eo q̄ nec etiam mortuo parcere voluerunt. Vñ Bern̄. in sermone de annūciatōe. Vere tuā o beata mr̄ aiam gladius pertransiuit. q̄n crudelis lācea filio iam mortuo latus apuit. Ipius nimiruz aia iam ibi nō erat. ꝫ tua plane auelli nequibat vt plus q̄z martirē te non immerito p̄dicemus. in q̄ nimirū sensuz corporee passionis excessit affectus ꝯpassionis. Tercio passa ē martiriū diuini sermonis. q̄d in ea fecit gladius diuini sermonis illius scz q̄ dixit x̄p̄s in cruce. Mulier ecce filiꝰ tuus. de quo Bern̄. vbi supra. An nō plus q̄z gladiꝰ fuit sermo ille. mulier ecce filius tuus. Reuera fuit ptrāsiens animā. et ptingens usq̄ ad diuisionē anime et sp̄ūs. Postea subdit. O ꝯmutatio. Johes p ihū traditur. seruus p dño. discipulus p mgr̄o. filius zebedei p filio dei. purꝰ homo p deo vero. Quō vero tuā affectuosissimā animā nō ptrāsiuit hec audito. q̄n et nostra licet saxea licet ferrea pectora sola cogit recordatio Anꝫ. Dña mea quibus singultibus

extimato purissimū pectus tuū vexa
tum esse cū audieras. Mulier ecce fi-
lius tuus et discipulus ecce mr tua.
¶ Quarto est passa martiriū volunta
tis. ¶Ipa enī voluntarie iuxta crucez
stabat parata p hūano genere mar
tiriū pati. Ambro. sup Luc. Virgo
maria fugientibꝫ aplis añ crucē sta
bat et pijs oculis vulnera filij specta
bat. tñ nō pignoris mortē ꝫ mūdi sa
lutē. ¶ Quinto passa est martiriū ma-
ceratōnis. ¶Intantū enī in opassione
filij corpus suū et omnia mēbra ma-
cerauit q qᵭmodo sibi martiriū in
tulit. Vñ aug⁹. ¶Illa q̄ppe pia mater
immam dolore eiulans pectora deli-
cata otundens. ita ipa viscera cete-
raq; fatigauerat mēbra vt iā deficiens ad xpi funus vix potuerit peruenire. ¶ Habuit etiā beatissime vginis passio quinq; oditōes multū acerbas. Prima ē q patiebat in mē
te. ꝫ alij sancti in carne principaliter
Vñ Iero. in sermone de assumptōe.
Alij sancti p xpō passi sunt in carne
beata vgo i ea pte sui passa est que
impassibilis et immortalis habetur
hoc est in aia vel in mente. ¶Idcirco
vt verū fatear plus q̄ martir fuit. q
atrocius passā est dū passionis christi
gladiū in aia sua sustinuit. Scda est
q eius dolor nō fuit particularis sed
vniuersalis. q totā aiaz repleuit et
circūdedit ita q nulla in corde ei⁹ re
manfit particula que dolore nō fuerit plena. Vnde Iero. vbi sup. Con-
stat nāq; q maria intantū doluit vt
totā animā eius ptrāfiret ac possi-
ret vis doloris ad testimoniū eximie
Tercia est q dolor eius nō fuit sup-
ficialis ꝫ p̄cordiak. q vsq; ad cordis
intima ptrāfiuit et eius ossa penetra
uit. q mortē filij fecerat suā. vñ Je-
rom. vbi pus. Eius nimirū dilectio
morte fortior extitit. q mortē christi
suā fecit. ¶ Quarta est. q maiꝰ
in sua passione dedit. aut maiori bo-
no se qᵭammodo p̄uauit. vñ Alber.
arguit et pbat q ei aureola marti-
rū debeē et maxima sic. Dationi aie
debeē aureola martirū. ꝫ beate vgi-
ni debit p̄ciosissimā aureolaz. Media
pbatur. q enim beate vgini dederit
dilectā animā manifestum est. ¶Ipa
enī in infinitū plus dilexit animā. i.
vitā filij sui q̄ beatus petrus vitam
et animā suiipius. ¶Itē. q p̄ciosissimā
animā dederit patet. q datio huius
aie fuit p̄ciū totius mūdi ⁊ redimibi
lis creature. et sic beata virgo debit
animā in infinitū plus dilectā et p̄ci
osam q̄ aliqs sanctoz. ꝫ habebit
in infinitū pfectiorē aureolā q̄ ali-
quis sanctoz. ¶Itē alij martires tm̄
dederūt corpus ⁊ aiaz. beatissima au
tem virgo obtulit corpus ad crucē
et animā ad diumitatē. ꝫ improp-
tionabiliter plus accepit de p̄mio.
¶ Quinta est. beate vginis dolor non
fuit momētaneus ꝫ duratiuus. quia
etiā post filij resurrectionē et ascen-
sionem xpi passionē in memoria reti
nebat et fine doloris gladio inde re-
cordari nō poterat vt tāgit beatus
Iero. in sermone. Cogitis me. de as
sūptōe. ¶Ideo de ea illud Can. j. intel
ligi p̄t. Fasciculꝰ mirre dilectus me
us mihi. inter vba mea omorabitur
Per fasciculū mirre intelligi potest
collectio amaritudinū et passionum
quas xpus sustinuit. q̄s beata virgo
in mē vbera memorie deferebat. et ex
hijs vulnerabaē p̄ dolore. cruciaba
tur p̄ amore. et estuabat p̄ desiderio
et compassione. ¶ Quo ad ter-
ciū principale videnda sunt tria. Pri
mo q̄ vtile sit passionem xpi deuote
meditari. Secūdo quot modis possit

salubriter memorari. Et tercio aliter in virtutibo eandem passionē debeamus imitari. Quo ad primū sciendū q̄ xpi passionē meditātes facilit a peccato sanant vñ Aug. sup Ioh. dicit. Fratres vt a peccato sanemur xpm crucifixū intueamur. qm̄ sicut qui intuebant serpentē eneu in deserto nō pibant morbis serpentuz sic qui intuent fide xpi mortē sanāt a morbo peccor. Secdo xpi passionē memorantes a pusillanimitatis spū erigunt ad vtutū exercicia. Vñ Bern. sup Can. Nihil adeo medicinale est peccatori. nihil adeo peccatū interficit. crucifigit vicia. nutrit vtutē et roborat et confirmat ad gratiā. sic memoria dñice passionis. Ide in li. meditatonū. Copiosa apud eum redemptio. Data est nobis in vulneribus redemptoris nri magna multitudo dulcedinis gratie. plenitudo et pfectio vtutū. Tercio xpi meditantibo passionē vera quies cordis exercitiū opis et securitas mētis acquirit. Vñ Bern. in li. meditationū. Si quietē deliderās o aia mea. si securitatē affectas. si fecunditatē amas assumas pennas sicut colūbe. et volās mdifica in vulneribus ihu xpi. Nunq̄z ḡes gratior. nū quā fecūditas vtilior nunq̄z securitas tutior. Quarto valet ad primū verbo docendum Vnde idē ibidem sequēnter subinfert Ybi mirā hauries qd̄ pdices diuitibus. qz nō habuit vbi caput suū reclinaret. Nō iracundis. qz fit agnꝰ ad occisionē ductus est. Nō muidis. qz clamauit pater ignosce qz nesciunt quid faciūt. Nō accidiosis. quia accelerauit vt patere. Nō auaris. quia nudus crucifixus est. Nō gulosis quia potatus aceto. Quod luxuriosis. qz aruit tanq̄z testa vtus eiꝰ

Quinto valet ad temptatōes carnis mundi et dyaboli faciliter vincēdum. Vñ idem ibidem. Cū me pulsat turpis cogitatio recurro ad vulnera ihu cristi z fugat a me. Cū me pmit caro mea. recordatōe vulnerum dñi mei refurgo. Cū dyabolus mihi parat insidias. fugo ad vulnera domini mei et recedit a me. In oīnibo aduersitatibo meis nō inuenit tā efficax remediū q̄z vulnera ihesu cristi. AA De secdo q̄t modis possit meditari meritorie. Rñ. q̄ septem vicz ad rememorandū. ad dpatiendū. ad āmirandū. ad pdicandū. ad pcauendum. ad imitandū. et ad quiescendū seu letē ḡaudendū. Primo ad rememorandū scz ordinate gestā hystoriā vt ea mēs formata nō vageē faciliter ad distractiua. sicut faciunt q̄ metris vel rithmis vel arte memorā di puncta xpi passionis incorporant De hac dicit Bern. sermone. xliij. sup Can. Fasciculus mirre dilect9 meus mihi inter vbera mea commorabit. Mirra amara res dura et aspera tribulationē significat. Ego fratres ab meūte mea ōfione p acerno meritorz q̄ mihi deesse sciebā hūc mihi fasciculū colligere et inē vbera mea collocare curaui. collectū ex ommibus amaritudinibus dñi mei. Primū vicz infantilū necessitatum. Deinde laborz quos ptulit in pdicādo. fatigationū in discurrēdo. vigiliarum in orādo. temptationū in ieiunādo. lacrimarū in dpatiendo. insidiarū in colloquendo. Postremo piculorz in falsis frībo. iudicior. sputorz colaphorz et similiū que in salute nostri generis filius copiosissima euangelica nosce ptulisse. Secundo ad compatiendū xpo de tā acerbissimis pēnis. De hoc dic beatus Iero. sup

Matħ. Omnis creatura opatiē cri sto morienti. sol obscurabē. terra mo uebē. petre scindunē. vela templi diui dunē. sepulchra apiunē. solus miser homo nō opatiē. Ad idem Bernñ. in sermone sup Cātica. O duri et indu rati ⁊ obdurati filij adā q̄s nō emol lit tāta benignitas. tanta flāma. tā ingens arbor amoris. tam vehemens amator. qui p vilibus sarcinulis tam p̄ciosas merces expendit. Tercio ad āmirandū est xp̄i meditāda pas sio. Ammirari enī debemus tria. scz opus passionis amarissime. modum humiliatōnis p̄fūdissime. et causam patiēdi caritatis excellentissime. De hijs dicit Bernñ. sup Can. in passiōe dñi. Tria spāliē occurrit intueri. opus modū. causam. Nā in ope quidē pa tientia. in modo hūilitas. in causa ca ritas amendabē. Patiētia singularis. humilitas admirabilis. ħ caritas in estimabilis. Quarto ad p̄dicādū. scz otra omnia vicia quibus otraria antidota xp̄us dedit in cruce. Nā spi neā coronā portauit in capite cōtra superbiā q̄ capite p̄petrabē. ⁊ alia otra septē capitalia vicia sustinuit. de q̄ bus habes autoritatē Bernñ. in q̄rto mēbro paulo ante. Sic de quinq̄ sen sibꝰ et de omnibꝰ alijs vicijs vitādis de quibꝰ apꝰs Gal. v. Qui aūt sūt xp̄i carnē suā crucifixerunt cū vicijs et ocupiscentijs. Quinto ad p̄ca uendū scz vicia et que xp̄o patiēte omissa sūt p sui odemnatores. et que xp̄us p suos gestus et p passionē re mediare voluit ne p nos omitterentē Hoc voluit qui dixit. j. Cor. vi. Em pti estis p̄cio magno glorificate et portate deuz in corpe vestro. Sexto ad imitandū. De quovbi thema. Cri stus passus est p nobis. vobis relin quens exēplū vt sequamini vestigia eius. Et phil. ij. Hoc sentite in vobis quod et in xp̄o iesu. Et post pauca se quitē. Habitu inuentus vt homo hu miliauit semetip̄m factus obediēs vsq̄ ad mortē mortē aūt crucis. Se ptimo ad quiescendū seu ad ogau dendū qꝺ fit ex ideratōne fructū passi onis eius multiplicē vt patuit ex ter cio paulo ante mēbro in autoritate Bernñ. Hinc est q̄ xp̄us in die letissi ma resurrectōis missis angelis p oso latōe feminarū sanctarū ait eis Mar. vlti. Nolite timere iesm q̄ritis crucifixū surrexit. Ideo p totū decursum resurrectōnis dñice speālis fit memo ria de cruce xp̄i cū gaudioso cātu al leluia. Propterea etiaz festa sancte crucis corone dñi et lancee pagunē cū letīcie cantibꝰ et tñ in ecclēsie semp memoria fit passionis dñice. AB

De tercio qualiter in vtutibꝰ de beamus xp̄i passionē imitari. Notā dum q̄ in eadem sacratissima passio ne xp̄us in cruce tensus est velut q̄ dam liber vite spūalis in q̄ oēs vtu tes in sūmo relucent septē potentissi me. Nā relucet ibi fides vnde illumi netur mēs. Vñ Bernñ. in sermōe sup Canti. Nuid tā efficax ad curandū oculētie vulnera necnō ad purgādā aciē mentis. q̄ xp̄i vulneris sedula meditatio. Spes ibi erigit. Vñ Ber. in quodā sermone dicit. Scio q̄ me rita mea nō sufficiūt qꝺ mihi deest. audacter vsurpo ex visceribus xp̄i q̄ misericordia affluūt. nec deest fornax p que defluāt. Patet enī archanum cordis p foramina corpis. patēt vi scera misericordie dei nr̄i in q̄bꝰ visitauit nos oriens ex alto. Caritas accēdit ibi. Vnde Aug. li. de vgīmitate. In spice vulnera pendentis. sanguinem morientis. p̄ciū redimētis. cicatrices resurgētis. Caput habet inclinatū

ad osculandū· latus aptū ad diligē dum·brachia extensa ad amplexan dum·totū corpus expositū ad rediмendū· Hec quāta sint cogitate· ꝫ in statera cordis vri appendite· vt totus vobis figaē in corde· q̄ totus p nobis fuit fixꝰ in cruce· Hinc iterum Bern·sup cātica· Sup oia reddit te mihi amabilem o bone ihu calix quē bibisti opus nre redemptōis Hoc eni ommino amorē necessariuм sibi vendicat· hoc in quā nostrā deuotionē blandius allicit·iustiꝰ exigit· et artius stringit et vehemētius afficit·Sapientiā et verā prudentiā cristi passio tribuit· vñ Iero·sup Mat· Cōspui xp̄us voluit vt nos lauaret· velari voluit vt velamē culpe ⁊ ignorātie a cordibꝫ nostris auferret· In capite pcuti vt caput nostrum idest Adā sanitati restitueret· Colaphis cedi et verbis deridi ·vt nos ci labijs et mambꝫ·i·vbis ⁊ opibꝫ oplaudamus· Vñ aplus·j·Corꝫ·ij· Nihil iudicaui me scire inter vos nisi ihesū et hunc crucifixū· Item iusticiā dirigit·q̄tenus mihil aliem retineamus ꝓpter eū q̄ cuncta tpaliaꝑ nobis dedit·Vnde Ambro· in q̄dā sermone· Auctor pietatis in cruce pendens testamentū cōdidit· singulis pietatis opa distribuēs· Aplis plecutionem iudeis corpus·patri spm̄·vgini paranimphū·Latroni padisum·peccatori infernū·⁊ xp̄ianis pententibꝫ crucem· Item fortitudis maximos actus habuit ·quibꝫ in infirmitate corpalis passionis efficacissimas vtutes et gratias nobis acq̄siuit·vñ Aug·in sermone de natiuitate dñi·Hō factꝰ est hois factor vt fugeret vbera regens fidera·vt esuriret panis·vt sitiret fōs·dormiret lux·ab itinere via fatigaret·falsis testibus veritas accusaretur·iudex viuoꝝ et mortuoꝝ a iudice mortali iudicaret· ab iniustis iusticia dānaret·Flagellis disciplina cederet·spinis totus coronaretur· in ligno fundamentū suspēderetur·virtus infirmaret·salus vulneraret·⁊ vita moreret·Item tpantie vtutem pfectissime oñdit ab abrenūciandū delectatōibus malis coporeis· Hinc in siti felle cibari et aceto potari voluit·Flagellato corpe dorsetenus dure cruci extēdi·vsu tri stabiliū rerū cruciari·auditu vituperioꝝ pulsari·et alijs dolorosis in cruce pēis affici· q̄ omnia vera nostre crucis sunt signa·Vñ Aug·in sermone de q̄dragesima· Cōgruit nre deuotiom vt q̄ dñi crucifixi passiōeꝫ celebraturi sumus· repmendarū carnaliū voluptatū crucem nobis cristi faciamus·

Sabbato sancte pasce· Sermo·xxviij·

Consepulti sūmus in xp̄o ihu p baptismū in mortem·i·in morte xp̄i· Ro·vj· In quibus tria principaliter tangūt q̄ plequemur·Primo cristi mortui oditio·ibi·in morte Secūdo cristi sepulture traditō·i·bi· cōsepulti·i· simul sepulti·Tercō nra spūalis ad sepulturā imitatio ibidē· cōsepulti· A Primo tangit xp̄i mors supple trāsacta· Vbi notandū q̄ xp̄o in cruce mortuo iā post ꝫ statim·i· hora vespertina quinq̄ circa eum facta fuit· Primo lanceatus est pector in otumeliā ⁊ vt certificarē tur iudei de morte ihesū·vnde Theophilus et idem Criso· Vt iudeis complaceant lanceant cristi corpꝰ exaie

contumelias inferentes. Vnus mīlt
militum Johis. xix. lancea latus ei⁹
aperuit. vulnus illud pfundū fuit ⁊
latum. Tum quia crudelis lictor in-
flixit. quod notaē p vnus non vna-
nam sez longinus fuit vtiqz crudelis
in hoc. Tum quia exptus vulnerauit
ibi. militum. Tum quia in expansū
pcussit. ibi. eius sez ihesu extēsi in cru
ce. Tum quia nō costā sed latus ape
ruit faciliter vulnerabile. Tū etiaz
nō habuit ferrū acutū et latum. lan-
cea inquit Addit. aperuit nō vulne
rauit vel pcussit ꝫ aperuit. vbi dicit
glo. aug. Vt illic quodāmodo vite
ostiū panderet in latere arche quo
intre possent a diluuio liberati. Itē
etiam introspici potuit secūdū illud
Zacharie. xij. Videbūt in quem trās
fixerunt. Et Johāns. xix. Et exiuit
continuo sanguis verus et aqua ve-
ra non humor melancolicus. Mira
culose tamen cristus hoc fecit primo
in signū q̄ verā naturā haberet et
q̄ deus esset q̄ mortuo⁹ deludebatur.
Nam ꝑm tho. sup Joh. in alijs mor
tuis hominib⁹ statim sanguis ogele
scit. sed in cristo obseruabatur vt flu
eret. Secdo inde aqua et sanguis flu
xit in signū q̄ omnia sacramēta sep-
tem de xp̄i passione fimita efficaciā
suam habent. Nam principalissima
duo sacramēta p que omnia alia in-
telligunē sunt sez eukaristia per san
guinē et baptismus p aquam hic fi-
gurata. Tercio hec fluxerūt vt cri
stus amorē tantū ad nos ostenderet
qui nullā guttā sanguinis etiā in cor
de retinere voluit B Secundo ibi
Maria fuit et alie mulieres cum Jo
hanne. Et quāuis cristus in illo vul-
nere nō doleret quia mortuus. tamē
in vita ꝓuidere potuit cū horrore et
electione. Sed beatissima virgo hoc
vulnus sola cum tūma mestitia acce
pit et lamentabat. vñ Aug. Juxta
crucē stabat Maria ꝑsiderās vultu
benigno. xp̄m pendentē. amplectēs
crucē et ruens in oscula eius. ex qua
parte sanguis vnda crucē rigabat.
illic se vertebat vt eam oplecti vale
ret. Mortis etiā pallor eius vultū p
fuderat. Ibi etiā fuerūt mulieres de
uote que xp̄m sequētes ei seruierant
de facultatibus. de quib⁹ Criso. Hec
maxime erant cōpassibiles et que se
quebantur ministrantes vsqz ad pe
ricula affuerūt. Hec ille. Hec omēs
in maxima pplexitate fuerunt cū ma
ria. Tum quia nox immmebat et fe
stū in quo operari non licebat. Tū
quia instrumenta et fortitudinē cri
stū deponendi nec autoritatem ha-
bebant omnibus a cristo fugienti-
bus. Tum etiā quia recedere a xp̄o
et maria nephas videbatur. C
Tercio ergo diumit⁹ venit Joseph
nobilis decurio idest curiēsis de nobi
libus seruiens impatori pilato vel si
mili qui audacter idest sine timore.
iam xp̄i discipulatū non verens nec
mortem nec inuidiam iudeorū. petijt
et obtinuit corpus ihu sibi dari. Spe
ciali enim xp̄i sanguis effusi gratia
et ex figmis in cruce factis motus il-
la fecit. sine enim licentia et notabili
prece non licuit deponere nec sepeli
re simile corpus publice damnātum
Nic ioseph iustus et occultus prius
cristi discipulus emit sindonem. idest
lineū pannū subtilissimum et candi-
dissimū et attulit instrumēta q̄b⁹ cla
ui de cruce deponi possent ⁊ xp̄i ma
nus. Venit etiam cōdiscipulus p̄us
occultus magister in lege Nicode-
mus p̄cedentē associans qui attulit
linteamina ⁊ fascias ꝑm Tho. sup
Johannem. ac mirrā ⁊ aloes libras

quasi centum. Hij duo cum maria ⁊ marijs et femmis ac Johāne cristū deponunt. vnde Anſ. cerne q̄ dulciē q̄ diligenter beatissimus nicodem⁹ sacratissima eius membra tractat. ac digitis fouet. Nota hic cum q̄nta cordis amaritudine virgo filium suscepit et dilectōne. Vnde Bern̄. dicit vt recitat Tho. super Johannē. Mater depositū corpus blande tāgebat et cuz lacrimis osculabaē. Vnde exclamat hic Aug⁹. O quis angelorum aut archangelorz illic non fleſſet vbi cōtra naturam auctor nature immortalis deus mortuus homo iacebat. Videbāt corpus xp̄i sic male cruciatū ab impijs sic laceratū iacere et mariam totam suo cruentatā in fudore sic amarissime flere nec vllo modo suas lacrimas poterat refrenare. Sicut enim possibile fuit deum p assumptum hominem mori. sic possibile fuit angelos bonos in morte dñi sui dolere. Nec ille. Et Bern̄. Meditare depositionem corpis crucifixi. et vide si aliq̄d est in eo quod non poſet pro te ad patrē. Diuinuz illud caput multiplici spinarū densitate depſſatur. vsq; ad cerebri teneritudinē confixum est. Ad quid hoc ne doleret caput tuū. Ne tua vulneraretur intentio. caligauerūt in morte oculi. ⁊c. Nec ille. Quarto sup lapidem p̄inde corpus ihesu ponunt. lauant. brachia rigida pectori applicant. oculos claudunt. mungunt et pannis inuoluūt. Quinto post hoc hora iam assistente cōpletorij ad locum sepulchri omnes ihesū sic portant. Distat enim sepulchrū a loco crucifixionis per quinq̄ginta passus cōmunes. De quolibet prefatorum nota specialia documenta imitandi quinq; in cristo passo scōm prefata quinq; membra. De secundo principali videlicet de sepultura cristi notandū scōm glosas autenticas et doctores approbatos. q̄ cristi sepulchrū septem p̄rietates habuit certis ex ratōnibus ſralibus. Primo fuit in petra excisum. quod cristus ideo elegit ne suspicio posset esse q̄ suffoderetur cristus si in terra fuisset sepultus. Nec de partibo fuit lapideis compactū. sed vnus lapis fuit totum sepulchrum et mons sepulchri ex eadem ratione predicta. Secundo fuit nouū non antiquum. propter reuerentiā cristi. qui mortuus iam et passione finita voluit reuerenter de cruce deponi vngi. et in sepulchro poni vbi nullus prius defunctus iacuerat. Et merito vtpote qui in vtero virginis quieuit in quo nullus prius nec post quieuit. hodie quiescere vult in simili loco. Nouuz etiam fuit ne diceretur antiquus aliquis surrexisse ibi. Tercio fuit alienum. quia post mortem cristus paupertatem ostendit quam nascens in aliena domo et predicans in nulla propria domo ostenderat. Quarto fuit proprium Joseph iusti. quia meruit suis sic deuotionibo a cristo venerari mortuo sic honorauerat martham Matheum et Zacheum ouersos intrando eorum hospicia. Quinto fuit non lōge a cruce. quia ad distantiam portare cristū tempus tardum et maximi festi vigilia prohibuisset. nec maria omnibus viribus fere exhausta sequi potuisset. Sexto fuit in orto forte propter amenitatez loci vt mestos recrearent visibilia quos tristarant monumenta. Septimo optime clausum magno valde lapide. quem plures ad ostiū voluere oportebat spelunce in q̄ tecba

sepulchri excisa fuit. Sigillo insup iu
deor munitū et armis custodib⁹ cir
cūseptū. que duo vltima in crastino
crucifixionis iudei obtinuerunt a pi
lato timentes ne xp̄us vt inquiūt se
ductor sm q̄ p̄dixerat furaret̄ a di
scipulis. Domī igit̄ illus ad sepul
chrū limeis inuolutus. Vñ nec de se
rico nec de alio nisi de lino corpale
fieri debet. Domī aūt vnctus mirra
et aloes ac alijs aromatib⁹ odorife
ris. ℰ Circa tercium principale
quō xp̄o sepulchrū facere debeamus
sibi ipsepeliendo nos. et quō p eukari
stia debite suscipiēda nos habere de
bemus. Notandū q̄ mortalit̄ sm p̄
fata septē⁹ditōes habere debemus
Primo in petra xp̄o p fortitudinem
q̄positi firmi nos sic fūdare debem⁹.
vt p nulla re āmodo mortalit̄ pecca
re velimus. Vnde vir sapiens assimila
t̄ viro q̄ edificauit domuz suā sup̄
petrā. Mat. vij. non sup arenā tpa
lium ⁊c̄. Secō p ofessionē et otritio
nem noui in aia esse debemus nō ve
teres. Vnde. j. Corz. v. Expurgate
vetus fermētū scz malicie vt sitis no
ua aspersio. Corpus enī nostrū nūc
est iuuenile nūc virile nunc senile. et
sic mutabile. spūs aūt nō sic ꝛ semp
renouat̄ sm illud. ij. Corz. iiij. Licet
hijs qui foris est noster hō corrum
pat̄. tñ is qui intra est renouatur de
die in diem. Tercio fuit alienū. sic et
nos credamus omnia bona fame re
rū amicorz corporū et animarū esse
a deo nō principaliter a nobis. Vñ
. j. Corz. iij. Quid habes qđ nō acce
pisti. Sz peccata nostra fūt. vñ Osee
. xiij. Perditio tua ex te israel in me
tipsis modo auxiliū tuū. Quarto simus
iusti sicut Joseph audacter ostra pi
latū idest mundū p veritate et bene
faciendo intrando vicz nouā vitam
et nō ex verecūdia timore vel metu
deū offendendo. Justus enī est q̄ dat
cuiq̄ quod suū est. deo tria prima p̄
cepta decalogi. proximo sequētia q̄n
q̄ nobis duo vltima. et pacez ac cor
mundū. Quinto nūq̄ simus longe a
cruce ꝛ semp̄ppe p assistentiā diui
norz et presertim audiendo missam
vbi omnia fere p crucē fiūt et cristi
passio renouat̄ cotidie mibi. et qđā
modo idem fieri debet cū eukaristiaz
sumere volumus. Vñ xp̄us. Hec q̄
tienscunq̄ feceritis in mei memoriā
facietis. Luce. xxij. Sexto animā no
strā velut ortū aquenū varijs decore
mus cogitatōnib⁹ q̄ nobis deus bo
na otulerit. reminiscēdo ea q̄t et q̄
lia sint p gratiarū actōnez. Sic enim
caritas incendit̄. Septimo etiam in
exterioribus sensibus simus clausi ne in
teriora p̄damus. Vnde p̄s. Pone do
mine custodiā ori meo ⁊c̄. Aūte ocu
los meos ne videāt vanitatem ⁊c̄.

In die pasce Sermo vi cesimusnonus

Jhesum queritis nazare
num crucifixū Surrexit
Mar. vl. Tria videbim⁹
Primo de xp̄i resurrecti
onis et apparitōnis ordine. Secundo
de dubitia querentiū xp̄m hodie. Ter
cio de mō q̄ q̄libet debet xp̄m q̄rere.
A Quātū ad primū nō tria. Primo tria
q̄ xp̄us aū resurrectōz fecerit. Secō
de comitantib⁹ resurrectōez. Ter
cio de sequētib⁹ resurrectōez. Quo
ad primū aduertēdū q̄ xp̄o sm ani
mā ad limbū patrū venēte oib⁹ ibi
essentiā suā diuinā et faciē clare oñ
dit p lumen glorie sm illud Psa. ix.
Populus q̄ ambulabat in tenebris

anna solet dici treb gnp. esse maiab
Anab genuē viri iodachyn / cleophas / salomeqz
Anab dunqz vi ioseph. alpheus. zebedeq.
pa pur q̄ / iacobū q̄ ꝛ mōrē
Et ioseph mysm̄ peperit ad symōē mdam
Tēria maurē iacobū. volueē q̄ ioseph

vidit lucē magnā. Ambulātibꝫ in regione vmbre mortis lux orta ē eis. Dicit populꝰ. qz innumerabilis multitudo p quinqz milia fere annorum de pueris ibi collecta fuit. de martiribus. vginibus. patriarchis. ꝓphetis viris femmis et viduis. q̄ in caritate vita functi fuerāt et iam purgati. Dicit vmbra mortis. quia quedaz mors fuit ꝑuatū esse vita anime beata que in deo clarevisoꝝ fistit. Dicit lucē magnā. quia lumē glorie leuat visum aie ad infinitū bonū videndū. ꝛm illud ꝑs. In lumine tuo videbimꝰ lumen. Scdo de limbo purgatorij recepit q̄ iā satisfecerāt ibidē et q̄sdā qui speāli affectu hoc ꝑmeruerant. Sed an omnes de purgatorio receperit nō est certū. et ptūc dyabolū ligauit. Nāvt bonauētura ꝓbat sup tercō. Dyabolus duas manus habuit. vnā attrahentē ad limbū patrū quēlibet etiā sanctū. Aliā impellētē tam laqueis astutiarū plenā et violentia fortē vt paucī euaderēt eiꝰ ꝓtestatem. nā mundus plenus fuit ydolatris ante xp̄i passionem a tpe diluuij. et pauci ꝑfecti fuerūt. Prima manus ꝑmitus hodie sibi amputata est p xp̄i passionē ꝛm illud Ioh. xij. Nūc venit iudiciū mūdi nūc ꝑnceps mūdi eicietꝰ foras. et ego si exaltatꝰ fuero a tra oīa traha ad meipm. qz nullus a peccatis plene purgatꝰ hodie ad limbū patrū vadit ꝙ ad celū. Secūda manus est sibi in parte impotens facta. qz p sacramēta et scripturam noui testamēti facilꝰ resistimꝰ astutijs et temptatōibꝫ dēmōis nūc ꝛm illud Luce. xj. Cū fortis armatꝰ custodit atriū suū in pace sūt omma que possidet. Si aūt fortior illo supueniens vicerit eū vmūsa arma eius auferet in q̄bus confidebat et spolia eius distribuet. Tercio hodie infernū patrū spoliauit educens electos ꝛm aīas de corpali loco ad locum xp̄i sepulti. Vnde Colosen. ij. Exspolians xp̄us ꝑncipatus et ptātes traduxit confidenter palā triūphans illos in semetipo. B Cōcomitātia fuerūt qz xp̄us hodie se in clauso sepulchro suscitauit a mortuis circa ꝑncipium diei. ꝛm Aug. et ꝛm omunē opinionem ptūc dans corpi eius q̄tuor dotes. scz claritatē impassibilitatē agilitatē et subtilitatem. qz Apocal. j. est ꝑmogenitus mortuoꝝ. i. resuscitatoꝝ ad immortalē vitā. Multi enī ꝑus suscitati sunt ꝙ iteruz morituri. xp̄us vero Ro. vj. resurgens ex mortuis iā nō moriē mors illi vltra non dñabitur. Scdo hodie post suā resurrectōz statim resuscitauit plures patres quoꝝ monumēta circa ihrlm feria sexta apta fuerūt. ꝙ hodie resuscitati eadem monumēta exiuerūt et apparuerē in ihrlm multis vt mē daciū custodū supplātarent. Et veri simiIiꝰ est ꝛm multos doctores qz postea cū xp̄o corpaliter eternaliē viui ꝑmānserūt. alias nō essent multū ydonei testes resurrectōis xp̄i. et isdem etiā p osequens surrexerūt cū q̄tuor corpis dotibꝫ et sic habemus ea que cristo resurgente facta sunt. Tercio ꝛm Matth. xxviij. angelꝰ dñi descendit de celo et accedens reuoluit lapidē ab ostio monumēti. Erat aūt aspectus eius sic fulgur et vestimentū eius sicut nix. et ecce terremotus factus est rē. Et tūc custodes velut mortui iacent tandē fugiūt corrumpunē et mentiunē. C Sequētia vero xp̄i resurrectionē fuerūt ostensiones octo hodie facte electis. Prīo ihꝫ apparuit ante omnes ꝛm Sedulium doctorem antiquū statim marie

vgini tomi remanēti. Sz cur manet. Rñ. ꝓmo qꝛ vere credidit resurrectu rum. Scdo qꝛ ꝑm aug. omnib⁹ membris debilitata vix ad sepulchrum venire potuisset. Tercio qꝛ discipulus nō dimisisset infirmā. Scdo itez rū valde mane in tenebris mane exi uerunt cū aromatib⁹ Luce. xxiiij. et Joh⁹. xx. vbi licet solū maria magdalena nominēt tangꝫ ꝓncipalis tamē alie secū fuerūt. Et dicunt in itinere qs nobis reuol. la. ab os. mo. et accedentes vident reuolutū. vident et duos angelos in albis mira. et ꝑm Aug. terciū extra in lap. melmāt reuerenē et di. angeli. tē. Nunciāt deinde marie apl̄is. xꝑ. ꝑ deliramentuz hoc putauerūt apl̄i Tñ amātes pl⁹ Joh⁹. scz ⁊ pe. venūt ad monumētū et vident imtheamia. Et nota qꝫ heri sero emerāt aromata et tomi parauerāt et ꝑm Jero. noctē ducūt in somnē ꝓpter sedulū xp̄i ministerium. Jtē feria sexta pauert aliqđ de hijs sero qꝫ diu licuit opari. Deinde reuertunt̄ ꝑfati duo ad ꝓpria. et in reditu credit̄ petro xp̄us apparuisse. de quo Lu. xxiiij. Surrexit dñs et apparuit Symom. ꝙ qua hora nescit̄. Deinde etiā mulieres recedunt ꝙ maria magdalena manet foris monumētū ploras. videt ꝓmo angelū deinde ihesum. qꝛ a beata vgine recessit ihūs. Joh⁹. xx. Sed ꝓpter fidei dubitatōez pedes suos ihūs nō pmittit tāgere. ꝙ apl̄oꝝ apostolā magdalenā xp̄us facit. Apparitio qꝫ magdalene fuit scda in re licet ꝓma ꝑm euāgeliū recitatōez. qđ euāgeliū testat describit principaliter dñice resurrectōnis. Matris aūt testimoniū aduersarij nō curarēt. vñ maria Magdalena adhuc in itinere repit alias sanctas mariaſ quib⁹ dixit se xp̄m vidisse. Nue cum

in fide resurrectōis de xp̄o loquerēt eis xp̄s apparuit. et hec fuit alia apparitio. Tūc tā magdalena ñz alie fide resurrectōis iā fortiores tenue-
3 runt pedes ihū et sic tercio apparuit
4 Quarto apparuit Petro vt dictū ē reuertenti a sepulchro. Jterū oñes ille mulieres tres nūciant visa apl̄is
5 xꝑ. Post hoc ḋnto circa vesperas eadem die resurrectōis apparuit ꝑm lucā duob⁹ eūtib⁹ in emaus. Lu. xxiiij.
6 Sexto illo die absente Tho. sero ianuis clausis apparuit decē apostolis Jo. xx. vbi se sex modis ostēdit eundem qui in terris ambulauit Visu ⁊ tactus licētia dicendo. videte et palpate qꝛ spūs carnē et ossa nō habet Auditu dicendo pax vobis qñ stabat in medio. Olfactu. qꝛ insufflauit in eos di. Accipite spm̄ sanctū q̄uz tē. Gustu in omestione piscis assi et faui mellis. Intellectu. qꝛ aperuit illis scripturas. Septimo hodie apparuit Jacobo minori q̄ in paſceues
7 uerat non se velle q̄cqꝫ gustare ms̄i xp̄us resurrexisset Surge inq̄t et comede qꝛ surrexi vt dic̄ Jero. de illust.
8 viris. Octauo ꝑm Joseph⁹ ḃeri Joseph⁹ ab arimathia p iudeos ꝓpē depositōez et vnctiōz xp̄i est incarceratus et post pasca a iudeis interficiē dus erat cui xp̄us clausis ianuis apparuit et ad arimathiā duxit illesū
9 Nuo ad scdm ꝓncipale notādū qꝫ hodie desideratus vel q̄situs ē ihūs a quinq⁹ hoibus. ꝙ diuerso affectu. Prio a vgine beatissima ad quā venit fine mille passib⁹. tl̄s mane valdevt tradit antiquus doctor Sedul⁹ Scdo post tl̄s mane orto iā sole q̄rūt et inueniunt marie. Tercio post hoc circa vesperas quesierunt vel repierūt duo discipuli. sed tarde et difficulter et peregrinus eis apparuit.

Quarto apparuit sero decem apostolis qs tenuit. Quito in nocte milites pdiderūt ihm custoditū ꝙ eū inuenire nō meruerūt. Sic hodie fūt qn qꝫ genera hominū ihm qrētes. Prio innocētes vt pueri et q̄ baptismalē innocentiā cū maria virgine tenuerūt hos met ihs visitat sine difficultate Scdo qrūt quidā ihm ortu iam sole pubertatis ⁊ adolescētie tñ satis mane cū magdalena peccatores. q̄ etiā cito inuenīt. Vñ puer. viij. Qui mane vigil. ad me inue. me. Tercio qrunt q̄dā vespere senectutis. q̄ difficilius inuenīt. de quibꝫ ps. Azuit tā ꝙ testa vtus mea. quā cū seculo cōsumpserūt. et lingua m. adhesit faucibus meis. difficulter ofitēdo. et in puluerē mortis deduxisti me. Quarto alij querūt sero. i. in morte. de q̄bus aug⁹. li. l. omeliarū. Fidelis bene viuēs securus hinc exit agēs penitentiā. Ad vltimū reconciliatus si securus hinc exit. inde nō fiī securus pñiam dare possum. securitatē dare nō possuꝫ. Vis de dubio liberari age pñiam dū sanus es. et securus es q̄ pñiam egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si aūt vis agere pñiam tunc qn peccare nō potes. peccata te dimiserunt nō tu illa. ergo tene certū et dimitte incertū. Quito in nocte nullus xp̄m repit ideſt post mortē q̄ hic nō inuenit. E Quo ad terciū pncipale notandū. ꝙ modus querendi ihesū efficax et deuotoꝫ hodie fuit triplex et in nobis esse debet. Primo querat ihus manē vel tpe certo. Vñ .ij. Coꝫ. vj. Ecce nūc tpus acceptabile ecce nūc dies salutis. Scdo in loco vbi repit. Nā Job .xxxviij. non inuenitur in terra suauiter viuentiū. Tercio cū aromatibꝫ. i. bonis opibꝫ.

Feria secunda pasce. Sermo tricesimus

Duo ex discipulis Ihesu ibant ipa die in castellū Luc. vlti. Tria principaliter tradit euāgelium. Primo de ihu et quō se vnicū pegrinū oñdit. Scdo de duobꝫ discipulis ihu et quō vterꝫ pegrinauit. Tercio de fructu pegrinatōnis. q̄ in certis oditōnibꝫ ofistit. A Quātū ad primū notandū ꝙ xp̄us solus pegrinus. i. maiꝫ fuit ommibꝫ pegrinis dicit̄ enī pegrinus triplici de causa Prio. qꝫ habitū pegrini assūpsit Secūdo qꝫ vias duras fuscepit. Tercio qꝫ hospicia aliena habuit. Habit⁹ aūt pegrinoꝫ fuit vestis baculus et figūdam. Vñ pmovestes pegrinoꝫ assūpsit. i. ad similitudinē nr̄am q̄ sumus pegrini versus celū q̄ nos ducē voluit habitū qdāmodo hūanitatis induit in incarnatōe. quē pater et filiꝰ et spūs sanctus de purissimis sanguinibꝫ vgīnis texerūt et filiū induerūt Nā phil. ij. Habitu inuēt⁹ est homo et formā serui accepit. Nā pinde statim hūiliter vestitus est. Lu. j. Inuenietis infantē et vilit̄ pānis et durit̄ in psepio. Iāvo. xxx. ānoꝫ tunicam dutā habuit incōsutilē desupotextā p totū. q̄ tunica ꝑm Crisō. asperavit et pauperū filiis fuit. In parascenes vero p pileo habuit ipaz coronam. tunicā purpureā. palliū coccineū. asrundinē p baculo gestabat. Baculo deinde crucis vsus est ad tria. ad sustentandū. trāsuadendū. ad bestias pcutiendū. Per crucē enī pmo totū mundū fulstētauit. ps. Virga tua et ba. tu. ipa me cōsolat̄ fūt. Scdo duas turmas gētiū ⁊ israhitarū p mare mūdi ad celum duxit. Genesis xxxij. In

baculo meo ait iacob ēnsiui iordanē istū et cū duabꝫ turmis reuertor scz ad terrā pmissionis· Tercio dēmones pcussit· qui ꝑm Criso· crucē fugiunt vbicunqꝫ viderint crucē q̄ semel pcussi sūt· Postremo signa pegrinatōis habuit· Sumūt enim pegrini talia triplici de causa· vt ostendant qꝫ suā pegrinationē opleuerunt· vt homines puocēt ad bene sibi faciendum· et vt sint securi ad ambulādū Sic xp̄us quinqꝫ vulnera retinuit in signū termini siue pegrinatōis vt patrem puocet ad benē nobis faciēdum· et in signū qꝫ secure ad xp̄m accedamus. ¶ Scdo xp̄s pegrinus more vias duras intrauit non leues quesiuit· quarum pma fuit de celo in virginis vterū nostros defectus assumens· Secūda in mundū miserijs plenum· Tercia in egiptum statim post marie purificatōnem· Quarta in septimo anno vel circa iterum ad iudeā· Quinta quolibet anno in ihrlem ad templum· Sexta pdibꝫ circuibat per vicos et castella ouez perditam querēs· Septima in parasceues octies ductus est iniuriose et captus· vbi semp sequens via durior fuit pcedenti· exempli gratia ad annā· ad caypham· ad pilatū· ad herodem· iterū ad pilatū· ab eodem ad ptoriū· ad flagellatiōez· ad coronationē· Item a pilato ad ostendendū xp̄m populo et tādem ad caluarie locum· Octauo de mūdo ad inferna·

¶ Tercio hospicia aliena habuit· qr de sinu patris vbi ab eterno quieuit venit in vterū v̄ginis ibi nouem mensibꝫ q̄escēs· deinde in diuersorio in stabulo et in p̄sepio q̄euit sex ebdomadibꝫ· que omnia fuerūt aliena Deinde in alienā terrā egiptum scz ducit· Deinde p̄dicans non habuit vbi caput reclinaret· Deinde in cruce nō habuit moritur9 vbi q̄esceret nisi pectus sup quo mortuus est· Vltimo mortu9 aprio sepulchro caruit Ecce pegrinū solū in ihrlem quia filius solus fuit viator et op̄tensor siue ciuis celi· Hūc pegrinū vt hodie dicitur oportuit pati et sic intre in gloriam suā· Ergo nos oportet sequi si xp̄iani esse volumus· Nā sicut rege aliquo ihrlem trāsfretare volenti et crucem accipiente ac pegrina vestimenta oīs sui famuli similia faciūt· Sic nos ad xp̄i similitudinē facē oportet· Primo habitu immutemur a supbo scz in humilem· ꝑm illud Epīe· iij· Deponite vos ꝑm pristinā conuersationē veterē hoiez q̄ corrūpit ꝑm desideria erroris et induite nouū hominem qui ꝑm deū creatus est in iusticia et sanctitate veritatis· Secūdo crucē nostrā velut baculū sumam9 patienter tribulatōnes sustinendo· qr Luc· ix· ait· Si qs vult post me venire tol· cru· su· et se· me· Tercio sequamur licitis vijs nō illicitis fic antea· et p̄ omnibꝫ et in omnibꝫ in celestem ihrusalem p desideria celestiū· ꝑm illud Phil· iij· Nra conuersatio in celis est· ¶ Scdo principalit tradit euangeliū duoꝝ pegrinatōnez laudabilem· Primo enī fuerunt caritate dotati quia discipuli ihesu· In hoc intelligent omnes qr mei estis discipuli si caritatē habueritis adinuicē· Joh· xiij· Scdo fuerūt bona societate iuncti· quia duo· vñ Lu· x· Misit illos binos ante faciē suam Tercio prudenti et amabili desiderio inspirati· qr i emaus a ihrlm· Emaus enī dr desiderium· filij· quia ad hoc q̄ qs velit se a q̄te mouere debet prudenter peregrinationē aggredi· q̄ non omnibꝫ p̄dest vt interdū femis

religiosis et virginibꝫ aut similibꝫ. ¶ Quarto de optimis bonis sunt locuti. quia loquebanꝫ adinuicē de oibꝫ que acciderāt fuplē in passiōe sepultura et mariarū recitatōe. ¶ Quinto in dubijs inter se requisiti. qꝛ cū secum quererent scz de dubijs tē. Sexto in correctōe mutua suoꝝ defectuū quieti. qꝛ cū diceret xps O stulti et tardi tē. patiēter tulerūt. Septimo in diuino verbo attēti imo ardētes. qꝛ incipiēs a moyse et omnibꝫ pphetis interpꝫtabatur tē. Octauo in opibꝫ misericordie exercitati. qꝛ coegerūt illū tē. Hec oīa fūt a pegrinis imitanda q̄ vadūt ad limina sanctoꝝ.

¶ Peregrinatio enī multa bona ofert ideo est omēdabilis. qꝛ terra ꝓpria relinquit. corpus laborat ꝛ exercitat. picula plura fustinent. pecunia in dei laudem expendit. in hospitali paupes recipiunt. socius per socium multipliciter iuuat. multis bonis qs occupat orando. ꝓximi familiaritas maioꝛ acquirit. et sanctoꝝ amicicia impetrat. ¶ Debent aūt pegrini p diuites et paupes hospitari vel bene tractari. Primo debent eis humiliter occurrere sic abraham fecit Gen. xviij. Secūdo ad mandū artare sicut hodierno. Tercio quietē corpis ꝓcurare eis. vnde .j. Thi. v. Si sanctoꝝ pedes vidua scz lauit si hospicio recepit. Quarto cibum bonū ꝓcurare. Gen. xviij. Tulit vnū tenerrimū et optimū scz ad dādum pegrinis. Quinto otra adūsarios defendere sicut loth. Gen. xix. Tantū viris istis nihil mali faciatis ait loth de pegrinis. Hec etiā sunt ab omni homie imitāda qui abhinc ꝓperat ad patriā regni celoꝝ. Nō enim vt ait apꝰs Hebre. vlti. habemus hic manentē ciuitatē sed futuraꝫ inq̄rimus. ¶ Mundus etiā ad modū hospitis seu cauponis q̄ntupliciter se habet ad nos pegrinos. Primo hospes domū et vtensilia cōcedit sed nihil appropriare permittit. Sic ad Thi. vj. dr. Nihil intulimus in hūc mundū haud dubiū q̄ nihil auferre possumus. Secūdo hospes idem diuersis successiue accedit. Sic mundus eādem dignitatē successiue diuersis cōcedit. quia Eccī. x. Omnis potētatus breuis vita. Tercio non permittit hospes pegrinū meliora sine murmure emere extra suū hospiciū. Sic mūdꝰ diuitias in pompas expendere permittit. nō in elemosinas q̄ fūt vtiliores in pria. Sicr non permittit alios deuota opa facere sed deridet vel inuidet. vñ Jo. xv. Si de mūdo essetis mundꝰ quod suū est diligeret. sed q̄ de mūdo nō estis. ideo odit vos mūdus. Quarto hospes pegrino letū vultū ostendit. sed in fine graue oputū exigit. Sic mūdus promittit diuitias honores delectatōes q̄ certe lata est via q̄ ducit ad pditōez. Vñ veritas Mat. vij. ait. Intrate p angustā portam q̄ lata porta et spaciosa via est que ducit ad pditionē et multi sunt q̄ intrāt p eā. q̄ angusta porta et arta que ducit ad vitā et pauci sunt q̄ inueniunt eā. Et Aug. in epla ad dyoscoꝝ. Mundus iste piculosioꝛ est blādus q̄ molestus. Quinto recedentē pegrinū obliuiom tradit. sic et mūdam. vñ sapie. ij. Nome vim obliuionem accipiet. ¶ Tercio principaliter notandū q̄ duo euangelici pegrini secuti sunt septē fructus ꝛ vtilitates. Primo meruerunt cristū recipere. et intraue. cum illis. Secundo defectus ꝓprios agnoscere. quia stulti ꝛ tardi. Tercio scripturā intelligere q̄ inꝑptabant illis scripturas.

Modus ad modū hospitis q̄ntupliciter se habet ad nos pegrinos

2o

3o

4to

5to

6to

7mo

Isti pegrini septē fructus obtinuerūt

Quarto accendi caritate nonne cor nostrū ardens. Quito illumiari fide cognouerūt eū. Sexto lete ⁊ pacifice in ciuitatē q̄etis redire. regressi fūt in iherusalem. Septimo societatē beatoꝝ intrare. et inuenerūt congregatos vndecim.

Feria tercia. Sermo triceſimuſprimus

Stetit ihūs in medio discipulorū suorū et ait illis. Pax vobis. Lu. xxiiij. Tria principaliter tractabunt. Primo ostendit q̄ cristus hodie in nouē suā resurrectionē corā discipulis pbauit. Secdo quā pacem xp̄us suis optauit. Tercio quō pacem verā quilibet procurabit. A Quantū ad primū notandū q̄ resurrectionē xp̄us p̄mo pbauit p situm quia stetit i medio discipulorū sicut in natiuitate i medio duū animaliū. xij. annorū in medio doctorū. in misterio cū iam p̄dicaret sicut q̄ ministrat. in cruce in medio latronum Stetit aūt in medio vt ab omnibus videri posſit vt mediū vtutis se perfectiſſimū ostenderet et vt verbum pbaret q̄ ait. Vbi duo vel tres cōgre. fue. in noie meo in medio eorum sum. Mat. xviij. Secdo pbauit resurrectionem suā p salutatōez ꝑpriam dicendo. pax vobis. Hāc docuit eos Matth. x. dicēs. In quācunq; domū intraueritis dicite. pax huic domui. ⁊c. Eandem pvalete dimisit in cena Joh. xiiij. dicens. Pacem meā do vobis pa. re. vobis nō quō mundꝰ dat ⁊c. Ideo ep̄us p̄mo in missā se vertē do dicit pax vobis. Tercio pbauit p ꝑriā nominatōnz. Ego sū. vñ ait Exo. iij. Ego sum qui sum. Et Joh. viij. Anteqū abraham fieret ego sū. supple immutabiliē. Quarto in cordium cogitatōe dicendo. Quid turbati estis et cogitatōes ascendūt in corda vra. Lu. vlti. Nam sensus interiores ſm Tho. spūs bonus ⁊ malus et deus p̄t intrare ⁊ videre tā corp9 q̄z sensus corpis interiores. Intellectum solus bonus angelus p̄t illuminare. sed cor. i. voluntatē deus solum potest intrare. hoc dicit notāter vt q̄d ascendūt vicz de fantasia que facíliter erat. nō dic. descendūt. Quito in vulnerū ostensione quo ad visum videte ma. me. et pe. m. q; sū q̄ fui in cruce. Sexto in tangendi potestate dicendo. palpate ⁊ videte quia spūs car. ⁊c. Et cū hoc dixisset ostēdit eis manus et pedes. B Retinuit enim ſm glo. vulnera quinq; septez de causis. Primo vt ostenderet idem corpus qđ p̄us passibile fuit in fidē resurrectōis vt in tho. patuit. Secū do vt p nobis supplicans patri quale genus mortis p homie tulit semp oñdat vt sic ip̄m vehementius et efficaci9 moueat. vñ Bern. Mr̄ maria oñdit ihu filio pectus et vbera. Filius patri lat9 ⁊ vulnera. nulla p̄t esse repulsa vbi tot amoris insignia. Tercio vt apl̄os et alios ad passionē et ad gratiarū actionē magis puocet. vnde Luc. vl. ostendit illis manus et pedes. et statim sequit̄. Adhuc aūt illis ſcz decem discipulis nō credentibus ꝑ gaudio dic̄ habetis hic aliquid quod manducetur Quarto vt in iudicio damnationem impioꝝ iudeoꝝ iustā oñdat. Apoc. i. Videbit eū omnis oculus et q̄ eū pupugerūt. Quinto in signū victorie ⁊ titulum triūphalem. Ideo Lu. xxiv. xp̄s id ita p̄dixit. Tūc videbūt filium hominis venientē in nube cum

potestate magna et maiestate. Sexto ad maiorē sanctorū gloriā. dum deo filio videbūt signa amoris preci pui quē habuit ad eos. Nō enim pt maius incentiuū amoris esse q̄ vulnerari ad mortē p alio. Vñ Joh. xv. Maiorē hanc dilectionē nemo habz vt aiam suā ponat quis p a. su. Septimo ad ommū peccatorū maiorez cōfusionē sm illud Bern. Quisquis ergo plagā vel liuorē p xpo ibu non sustimuerit miles inglorius apparebit. Septimo pbauit resurrectōez hodie in piscis assi et faui mellis cō mestionē. nā comedit z reliquias discipulis dedit. in signū q̄ de talibus omedisset et sic p gustum pbauit. Octauo in plxetie adimpletiōe. ibi. hec sunt verba. i. res verboz que locutus fui ad vos. Lu. xviij. Ecce ascēdimus ihēroselimā etiam vbi pdixit passionē et resurrectionem. Nono in scripturarū appertōe. Aperuit illis sensum vt intel. scri. videlicet legem plxetas et ps. in quib totū ve. tes. continet. Et nota q̄ p̄mo discipulos terret. scdo in ammiratōez z gaudium ponit. Tercio in fine plene ysolatos relinquit. ¶ Circa scdm pncipale notandū q̄ in genere duplex est pax. Vna mala que a demone venit. et est triplex. Pria mordinata cū fupioz obedit in illicitis inferiori. rō sensualitati. aia corpi. Unde puer. ix. Nō decet seruū dñari prīcipibus. Scda fixata. de qua ps. Locunē pacē cū pximo suo. mala autē in cor. eoz. Tercia miq̄. cū mali in malo inter se ocordant vt herodes et pilatus otra xpm. Hanc pacē triplicem xpus venit destruere dicens Mat. x. Nolite arbitrari q̄ veni mittere pacē in terrā. nō veni mittē pacē ꝫ gladiū. Alia est pax bona quaz Aug. xix. liº. de ciui. dei distinguit in decem partes. q̄ adeo bone sunt vt de eis dicat ibidē. Tantuz est pacis bonū vt etiam in rebz terremis atq̄ mortalibz nihil gratius soleat audiri. nihil desiderabilius ocupisci. nihil postremo possit melius inueniri. ¶ Est enim triplex pax bona in genere. prima tpis. scda pectoris. tercia eternitatis. Pax p̄ma tpis est quintuplex quas omnes Aug. ibidē describit. Prima ē corpis ordinata tēperantia partiū. Scda anime et corporis. que est aie et corpis ordinata vita et animātis. Tercia rei familiaris. que est pax domus. vicz ordiata impandi obediendiq̄ ocordia habi tantiū. Quarta rei politice q̄ est ordinata cōcordia ciuiū. Quinta hoim adinuicē. q̄ est hominū ordinata cōcordia. Vñ inter omnia tpalia bona pax tpis videt maximū in domo ciuitate et regno septuplici rōe. ¶ Debemus enī p pace laborare p̄mo quia xpus tantū pacē dilexit vt nasci vellet tpe pacis solum. Angelos canē. et in terra pax. Discipulos pacem in salutatōe porrigere. p testamento eisdē relinquere. et hodie iterum in ea incipe. Scdo quia cū dyabolo et vicijs alias satis habem9 pugnare. q̄ demon. j. Petri. v. tāq̄ leo rug. circuit tē. Tercio q̄ puaricatiōnē pacis multa et magna mala secunē. vicz animarum occisio. p odia corpoꝝ necatō. p gladiū innocentiū punitio. p spolia pauperū desolatio. ommū lesio vel patiēdo vel inferēdo omnia capitalia vicia. Vñ infelices impacifici q̄ filij dyaboli vocabunē. Quarto quia parua vtilitas discordiā sequtur. Vñ impator gentilis romanus octauianus assisauit facilie litigantes piscantibus aureo hamo.

Quito dubius euentus belli si immi net vel victorie. Sexto mouere debz ad pacē firmtas naturalis et gratui ta. qz vnū patrē habem⁹ adā et deū vñ Math. xxiij. Vnus est pr̄ vr̄ q̄ in celis est. Septimo vexatio corpalis ommū lites nutrientium In mundo inq̄t xp̄us p̄ssurā habebitis. Iohis .xvj. F Alia est pax pctoris triplex. Prima quā habet homo cū deo suo. q̄ est hominis mortalis et dei ordinata in fide sub eterna lege obedientia. Secda est quā habet homo cuz corde suo. et est anime rōnalis ordinata cognitōis agnitōmsq̄ osensio. qñ enim ratō bonū ognoscit et volūtas osentit tūc ibi talis est pax. Tercia est quā habet spūs cū corpe suo. quādo scz corpus est subiectū spūi. z est ordinata requies appetitionum.

Vltima pax eternitatis est celestis ciuitatis ordinatissima et concordissima societas fruēdi deo. et inuicē in deo. Ex hijs oib⁹ sequit̄ decima pax q̄ est vniuſaliter omniū rerū. et describit̄ q̄ est ommū rerū tranq̄lli tas ordis. Est aūt ordo pariū dispariūq̄ sua cuiq̄ loca tribuens dispositio. Vas descriptōes oēs ponit aug. vbi p̄us. G Nuo ad terciū p̄n cipale notandū q̄ pax p sex pcurari p̄t q̄ ponit sanctus Tho. secda secde. q. xlv. ar. vj. sup illo Iaco. iij. Que aūt desursū est sapientia p̄mo quidē pudica est. deinde aūt pacifica. modesta. suadibilis. bonis osentiens. plena misericordia et fructibus bonis. iudicans sine fictōe. Nam sapiētie bonū nobilissimū habens sapientiā suā habet pacē facere q̄ est optima beatitudo Mat. v. Beati pacifici. i. pacem faciētes. Pax enim op̄hendit̄ in secūda beatitudine. beati mites. Beati inquit pacifici qm̄ filij dei. i. eterne sapiētie vocabunt̄. Volenti q̄ ordinare p pace hūanos actus q̄d est sapiētie officiū p̄mo occurrit remotio a malis. a quibz homo debet verecūdari tang̃ a formcatōe quadā. q̄ relicto deo aīa peccādo creature adhe sit. Vnde dicit Iacob⁹ q̄ sapiētia p̄mo quidem pudica est. Procurat̄ q̄ pax primo p peccati immunitatem. vnde puer. xvj. Cuz placuerint dño vie homis inimicos suos conuertet ad pacem. Sz hac carēt peccatores. qz Ysa. vlti. vermis eoz nō morie. Immūdicies enim peccatoz naturaliter animus nobilis detestat. Secdo pcuratur pax p modestiā vt in oib⁹ hō modū teneat. Vñ subdit̄. modesta. p̄ sertim in humilitate. Nā puer. xiij. Inter superbos semp sunt iurgia. Licet enim duo corpa concaua faciliter vnīt̄. imo etiā vnū globosū concauo. tamen duo globosa nunq̄ bene iungunt̄. Sic humilis cuz hūili faciliter concordat. et humilis etiā cū superbo cui cedit. duo aūt superbi nunq̄z bene concordant. Tercio pcurat̄ pax p sensualitatē. Oportet enim vt in hijs in quibus homo sibi nō sufficit aliorum monitis acquiescat. propter q̄d subdit̄. suadibilis. Et hec tria requirūt̄ ad hoc q̄ hō pacē adipiscat̄ in semetipo Sed vlterius ad hoc q̄ homo sit pacificus etiā alijs q̄rto requirit̄ vt bonis cor nō repugnet. ideo dic̄ Iac. bonis osentiens. Et p̄sertim vt nō sit auarus q̄z terrena otemnēs. qz amor tpalium facit hominē inq̄tū Mat. vj. Nolite sollicīti esse dicentes. rē. Primū querite regnū dei. rē. Facit enim sciſſum. qz Luc. viij. Et de semie qd̄ in spinas cecidit laceratū perijsse Facit etiā vagū. ideo Luc. xxiij. Vocdie dñs thome extrauagāti nō apparuit. Nūto exigit̄ vt qs defectibz

ꝓximi ꝯpatiaē in affectu· et etiam subuenīat in effectu·vbo et ope· ꝙ̄ ꝙ dicit Jaco·plena miscdia et opib bonis·Sexto exigiē vt caritatiue ꝯs emendare peccata satagat· et ideo dicit Jaco· iudicās sine simulatōne· ne vicz p correctōez p̄cedens obium intendat explere·Has pmt tho·Septimo exigiē oratio·vñ Job·viij·Si diluculo ꝺsurrexeris t omnipotentē fueris dep̄catus·si mundus et rectus incesseris supple modis p̄dictis stati euigilabit ad te et pacatum reddet habitaculū iusticie tue·

Feria quarta Sermo tricesimussecundus·

MAnifestauit se iterū ihc̄ sus ad mare tyberiadis Job·vl·Tria principaliter de illo euāgelio dicenē·Prio sua expositio· Secūdo sui in mechanicis imitatio· Tercio que sit oparioz debita remuneratio·

A Quantū ad ꝓmū lr̄aliter scdm tho·exponeē euāgeliū·Scdo spūaliter ꝺm Grego· Tercio q̄ fecerit ihc̄ sus post pñs prandiū· Quantū ad primū notandū ꝙ hec manifestatio fuit facta in galilea vbi erat lacus tyberiadis·Et ideo dic̄ Crisо·loci memimit euāgelista vt discas qm̄ magnā iam partē timoz eoz ihc̄bus abstulerat vt auderent exire de domo· Nō enim vltra in domo oclusi erant Scdo erant septē simul·q̄tuor piscatores·petr9 Johēs Jacobꝰ maior et nathanael doctor legis· oēs eiusdez artis t regionis galilee·De thoma nō est certū cuius artis fuerit et ain duo q̄ nō noiantē qz forte de septuagīntaduob9· Tercio nota ꝙ iuerūt piscari petro mouēte· Quer̄ ꝓmo· Cur iā et nō ꝓus iuerit piscari· Rn̄· ꝺm aug· qz iā mgr̄o recedente non habebant vñ viuerēt·quā etiā penuriā xp̄us induxit vt in piscatōe eum reperirēt· B Quer̄ scdo· Cur ad artē piscandi redit quā semel reliqt·Rn̄· Greg·qz licita ars erat se nutriēdi·Sūt eni in genere triplicia artificia·Quedā nūq̄ p̄nt fine peccato exerceri·vt vsura·mala thelonea mulierū mala spōsagia· pūsa q̄ undam mercatio et filia·Alia p̄nt fine peccato fieri faciliter vt septē artes mechanice et fikes·Sūt eni in specie mechanice septē artes·vicz agricultura·venatio· medicina· theatrica· armatura· lanificiū· nauigatio ꝺm Vincentiū·p̄ma parte speculi hystorialis et hugonē· sub q̄bꝫ oīa artificia op̄hendunē·Alia sunt que licet possint fieri sine peccato·tn̄ tam ꝓpinqua sūt pecō vt vix fine eo fiāt vt quozundā milicia·cura rei familiaris magne· ep̄atus et cura aiarū magna tc̄·vñ talia plus sūt regulariter diffuadenda q̄ suadenda· C Quer̄ tercio·vñ receperūt nauē et retia q̄ relig̃nauerāt·Rn̄·crisо·Mutauerūt a ꝓpinq̄s·Quer̄ q̄rto·cur nocte voluerūt piscari·Rn̄·Crisо·qz aptioz est piscatōi ꝓp̄ obscuritatem Quer̄ quinto·cur nihil potuerunt cape·Rn̄·qz deus ita disposuit vt miraculū doceret· Quarto ꝺr ꝙ ihc̄bus mane stetit in litore in signū ꝙ iam in mari pati nō potuit et nō ognouerunt eū discipuli tc̄·Et ihc̄s dic̄ pueri·dulcit loq̄ē· nūq̄d pul·habetis· i· aliq̄d qđ omedi possit·Vñ Crisо·loquit tā ꝙ̄ debēs emē aliquid ab eis· Vnde sensus fuit·habetis pisces paratos ad omedendū· D Quito dicit de captura vbi triplicit se xp̄s

manifestat·in multitudine piscīū·in captura piscīū·et ꝑparatōe cibariorū· Et postea petrus ad iussum cristi picit rethe mihil oꝫdicēs · Virgo iohānes ihūm ꝓpter puritatē ꝑmo videt et nosc̄it·ꝫ petrus agnoscēs ihe sum magis diligit vel dilectōz ostē dit·Erat mūdꝰ nō plene· ꝫ succinxit se ꝓpter reuerentiā xp̄i· nō curauit q̄d de piscibꝰ fieret de rethi vel de discipulis alijs ꝓiecit se in mare·ꝛ ꝑm thō· et Bedā·natādo venit p q̄si ducentos cubitus·Lyra tenet q̄ super aquā ambulauit · Dic ꝑm Bern̄· Petrus meruit ecclesie ꝓncipatū q̄ maior in plenitudine ptātis mīuit ·ꝫ alij discipuli partē sollicitudis i ecclesia acceperūt·Sexto nota q̄ xp̄us ex mihilo nō ex aliq̄ ꝓiacēti materia creauerat prunas piscē suppositū·ꝛ panē omma optima·Prīgeni de ordeaceis satiauit multiplicādo·iā vō de mihilo creādo ꝑm Crisō· vñ et optima ista fuerūt ficvīmū in nuptijs· Iussit deinde ibus discipulos afferre etiā suos pisces vt coquerenē ꝛomederenē q̄ fuerūt·c·lij·Vñ Ysidoꝛ·Olim piscīū q̄ maq̄ natāt·c·lij·gña phī enūciāt et ꝑm q̄sdā apli ceperūt ex omni genere piscīū·Nō est sciſſum rethe· aliud est illud miraculū· Et q̄uis ꝫ nō habeaē q̄ ibus prāfus sit ꝫ discipulis ait· venite prandete· tñ omēdisse crediē cū eis·vt Lu.vl·dr·Septimo nemo audebat discūbentiū mīroga re eū·tū q: in filētio sederūt· tū q: reuerentiā multā xp̄o exhibuerūt·tuz q: sciebāt eū esse xp̄m tñ attendebāt in eū· Sed cur eis claritatē plenā corpis nūq̄ refurgendo oñdit ficꝰ ꝓ clarificās se in mōte thabor·Rn̄·ne euacuareē meritum fidei· Cur nō agit q̄dras fiē in cena·ꝛ alias·Rn̄·q: ꝓus fuit tpus oñdende humilitatis· ꝫ vero deitatis ꝑm Crisō· Hoc iam tercio manifestatus est ·tē·Ꝫ otra· die resurrectōis quinq̄es et in octaua semel et iā·Rn̄·q̄ hodierna manifestatio fuit tercia inter dies· Item tercia corā discipulis vndecim·q: ꝓmo ipa die resurrectōis·scdo in octaua et 3ꝰ hodie· ℭ Scdo notandū q̄ ꝑm Greg·nō sine causa hodierna piscatio q̄ fignificat eternā gloriaz differt ab ea de q̄ Luc̄· v·dr· Hodie eni xp̄us exē mare apparuit·ibi vero in naui fuit·Hodie magni pisces fuit capti·ibi magni et parui· Hodie numerus certus fuit piscīū·ibi incertꝰ· Hodie rethe nō rumpiē· ibi ruptuz est·Hodie nauis nō mergiē·ibi fere mersus fuit·Hodie petrus ad cristū curzit· ibi nesciēs q̄d dicēt xp̄o ait· Exi a me q: hō pecꝛor sū· Hodie petrus trahit nauē·ibi plures thebāt· Hodie de dextera fit mentio vbi rethe piciē· ibi nulla fit drīnia inē dextrā et finistrā·Applica duplici ecclesie militanti vbi boni ꝛ mali·et triumphāti vbi tm̄ boni ꝛ bona oīnia·

Tercio nota q̄ post prādiū xp̄s tria facē ·Primo omēdat ecclesiā petro ꝓmo examinās de dilectōe·scdo ter dic̄ pasce·nō tōde·pasce vbo corde et ope·Tercio noiat suos agnosbis et oues semel· q: imꝑfecti maiori sollicitudine indigēt q̄ ꝑfecti·secūdo p̄dicit petro martiriū i q̄ xp̄m debebat seq̄· Tercio p̄dicit Iohem sic manendū in pace· ℱ Quo ad scdm principale notandū q̄ oēs artifices et laboratores ab hodiernis piscatoribꝰ et xp̄o q̄ eos iuuit nouē debent discē et tenere si volūt p laborē suū tpalia acqrē et non amittē eēna· Ꝓio debēt eē in caritate nō in mortali pecc̄o· q: oēs hodie fuerunt xp̄i discipuli·Vnde Joh·xiij· In hoc

ognoscēt omnes qz mei estis discipuli si caritatem habueritis. Alias. ꝯ. Cor. xiij. Si linguis hominū loquar et angelorū tē. Scdo associent se bonis et nō malis. qz erāt simul oīes septē homi. Nā vnus malus septē bonos mficit vbi septē hom vix vnum malū ouertūt. Societas enī mala facit participare pcīs malorū. nocz m fama pecunia et vita. Tercio laborē licitū aggrediaē qs vt petrus q̄ ait vado piscari nō furari. vsurā facere tē. Nota tria genera p̄tacta artificiorū. Quarto laborare debes tpe debito non phibito. Vñ qz nocte discipuli laborauerūt nihil ceperunt. Si emm die phibita vt dñica vel in festo laborauerit nihil capis nisi ranas et testudines tē. peccatorū q̄ nihil sunt. Quinto oportz habere patientiā non irasci si qs nō statim lucraē vel si multū laborat sine fructu tpali. qđ ibidem notaē vicz qz nocte illa nihil p̄ndiderūt. ꝓpter qđ nō legūē iratī fuisse. Caueant g̃ laboratores ab ira et impatiētia. et tūc eorū labor eis p̄t esse satisfactio p peccatis meritū celi tē. Sexto nullus sit impsuasibilis ꝫ q̄ntūcunq; artifex. interdū sequaē alios eū mformātes. Nā petrus putabat xp̄m mercatorē eē q̄ cū eū iuberet pscere rethe petrus nō iratus ꝫ statim sequēs misit. ideo cepit. Sic etiā Lu. v. fecerat ad simplex verbū xp̄i. Ex quo patz petruz nō fuisse mirabilē ꝫ humilem. Septimo laborator habeat rectā m labore intentōez. sicut xp̄i discipuli vt faciat p̄mo ad honorez dei q̄ laborare iussit vt elemosinā dare possit et sez suos nutrire. nō vt superbiat luxurieē et ocieē. Octauo ecclesiā etiā p posse et xp̄m ibi visitēt quādo mspiratur. Vñ petrus vt agnouit xp̄m statim oīa hodie dimisit et ad xp̄m in mare se misit. Nono ad exemplar xp̄i labore suo etiā paupibz elemosinam det. vñ ea que fecerat discipulis pauperibz dedit et cū eis pransus est. discipuli etiā suos pisces xp̄o exhibueēt

G Nuo ad terciū principale laborātes debite cū petro et alijs qui qz habebūt p̄cio xp̄i maiorē agnitionem vt patuit p̄cio in iobe et alijs. Scdo tpaliū subuentōnem vt patz in copia nobilitate et magnitudine piscīū. Tercio amoris diuini agnitionē vt in petro q̄ feruebat caritate Quarto adūsorū huius vite patiētē toleratōz. qz in mari nō curauit nec nauē nec rethe nec pisces. Quinto eternā felicitatis cibatōz. vbi panis optimus diuitatis piscis assus. hūanitatis facie ad faciem videbiē.

Dominica in octaua pasce Sermo. xxxiij.

Qvm essz sero die illa vna sabbatorū. tē. Joh. xx. Nōnduz ꝓ xp̄i discipuli post passionē xp̄i remāserūt in triplici defectu magno. videlicet in multo merore ſm illud Jo. xvj. Plorabitis et flebitis tē. In multo timore. ideo ianue erāt clause Et i multo errore. Vñ cleophas ait Lu. vl. Nos sperabamus q̄ esset redempturus isr̄l. Sed xp̄us resurgēs et discipulis apparēs triplicit eos cōsolabaē. Prio mestos seu tristes letificando a principio euangelij hodie vsq; ibi. gauisi sunt discipuli viso dño Scdo timidos ꝛfortando ibi. pax vobis. Tercio errores illuminando p totū euangeliū. Quantū ad primuz letificauit apparēdo tē. Vñ ipa die

resurrectõnis qũmões apparẽs magis tribulatis apparuit et aliter oslatis nõ. Prio marie flenti ad monumẽtũ. Scdo marijs dicẽtibꝫ. q̃s reuono.la. et q̃rentibꝫ meste cũ aromatibus. Tercio petro amare flẽti in reditu de sepulchro. Quarto tristibus duobꝫ viatoribꝫ. Quinto hodie timidis de sero. ℟ Ex q̃bꝫ ptz scdo q̃ xp̃us suo modo nõ deposuit opassionẽ in suo dño existẽs. Nã honores q̃tuor in mũdanis mala ostenderẽt inducẽ. Primo obliuionez. sic Gen. xl. primcerna succedentibꝫ psperis oblitus est interptis sui. Scdo elationem Vñ. j. Regũ. ix. xiij. et. xv. Saul ante regnũ hũilis in oculis suis. postmodũ intumuit in regẽ promotus. Tercio morꝫ mutatõez ꝟm vulgare pũbiũ. honores mutant mores. Nui enim pus habebãt mores mãsuetos incipiunt habere põpaticos. Quarto incompassionẽ. Vñ Amos. vj. Optimates capita pplorꝫ ingredientes pompatice domũ dñi. et nihil compatiebanẽ sup otritõe domus Joseph. Sz xp̃us iã exaltatus pauptate nõ oblitus paupes visitauit nõ sup eos elatus ꝫ frẽs appellauit dicens. Jo. xx. Vade ad frẽs meos. Nec immutatꝰ est in moribꝫ. ꝫ humiliter comedit et bibit cũ discipulis. Nec etiam durus fuit ꝫ opassibilis factus p̃dictas cõsolatões hodie dedit. ℣ Ex lr̃a ig̃ĩ p̃ntis euangelij patet tercio q̃ xp̃s hodie venit ad q̃nq; gr̃a hoim. et hodie similiter adhuc venire solet. Prio ad pseuerãtes ibi. cũ sero factũ esset. Sic enim p mane p̃ncipiũ opis ꝛ p meridiẽ mediũ opis. sic p sero finis opis demonstraẽ. q; hora seroti na finem opis significat et laborum et recipiẽde mercedis vt dr Mat. xx. vñ puer. iiij. Justoꝝ semita q̃si lux splendẽs pficit et crescit vsq; ad pfectũ diẽ. In lege eẽ p̃ceptũ est vt holocaustũ totũ offerẽ corpꝰ viz caput et cauda. p caput intelligẽdo iuuentutẽ quã q̃dã dãt dyabolo. et sic in offertorio offerũt sine capite virilitatem et senectutẽ Alij auferẽt deo suã virilitatẽ ꝛ sic deo solũ dant caudã senectutis. Tercij offerũt caudã senectutis et recipiũt deo caput iuuẽtutis et corpus virilitatis ea demom offerendo. Nos aũt totum deo offeramꝰ sic̃ dauid de aaron ait vncto. Sic̃ vngentũ in capite qđ descendit in barbã barbã aarõ. ℣ Secũdo venit xp̃s ad q̃escentes ibi. vna sabbatoꝝ. Sabbatũ enim q̃es interp̃tat. Vñ apli receperũt spm̃ sanctuz sedentes. i. q̃escẽtes a curis mũdi. et filij israẽ nõ receperũt mãna nisi post tranſitũ maris rubri. Sic nec nos dulcedinẽ virtutũ nisi a passionibꝫ simꝰ q̃etati. Sũt aũt q̃tuor genera hoim. Primi q̃escũt mẽte ꝫ nõ corpe. vt q̃ carnẽ suã crucifixerũt ꝛ mẽte cũ deo q̃escunt. vñ Mat. ix. Discite a me q; mitis ꝛ̃ẽ. et inuenietis requiẽ animabus vr̃is. Alij q̃escũt corpe ꝫ nõ mẽte sicut pc̃ores. De quoꝝ vno Luc. x. Anima habes multa bona reqescce comede ꝛ̃ẽ. Alij fũt q̃ q̃escũt mente et corpe. sic̃ beati. de q̃bꝫ Isa. xxij. Sedebit pplus meus in pulchritudie pacis in tabernaculis fiducie et in requie opulẽta. Alij vero quiescũt nec corpe nec mente sic̃ dãnati. Isa. xvj. Seruietis dijs aliemis die ac nocte q̃ nõ dabũt vobis requiẽ. Tercio venit ad clausos ibi. cum fores essent clause. Vbi oñdit totẽ agilitatis ꝛ̃ẽ. et mirabile fuit sicut ꝟ de vg̃ine natus sicco pede mare ambulauit. Vbi notaẽ xp̃m ibi esse vel ebi porte q̃n q; sẽsuũ clause fũt potissime visus ꝛ̃ẽ.

Quarto venit ad congregatos ibi. vbi erāt discipuli. vñ Mat. xviij. Vbi sūt duo vel tres congregati in nomeo in medio eorū sum. In bona enī congregatōe vel societate q̄nq; acquirunt bona. Dño q; nō facili ter a gratia extingui p̄nt. Vñ sicut vna lux facilie extinguit. nō autem plures cādele simul. vnus carbo simi liter ꝛ plures vniti mar descūt. sic et de aliquo solo et cū bonis multis existente. Nā Math. v. boni dicunt lux mundi. Scda vtilitas q; nō p̄nt faci liter vinci a demonis temptatione. Sic acies diuise vincunt facilie nō au tē diūcte. vñ de ecclesia Can. vj. Br. Terribilis vt castrorū acies ordinata. petit ḡ demon singulare certamen sic golias. j. Regū. xix. Tercia vtilitas q; nō p̄nt faciliter frangi p aduersa. Vna enī virga cito frāgit nō sic de pluribus. Vñ q̄dam p̄r moriturus filijs dedit vgā vnā vt frāgerēt. q̄b stati factū ē. dedit scdo dua et difficilius fracta est ad imperium patris. et sic osequēter fecit. Sic inquit pater diuisi facilie pibitis. vniti vero pficietis. Quarta est quia non facilie seduci p̄nt ommimode. Vñ ouibus existētibus in ouili et grege difficulter lupus ledit ꝛ errantē facilime. Ideo p̄s. Erraui sicut ouis q̄ p̄it q̄re tē. Quinta q; ad caritatē quis citius inflammat p̄ vba et alioꝝ bona exempla. sic hodie in fide decē sūt solidati et undecim⁹ thomas sepat⁹ dubius manst. ¶ Quinto venit ad timoratos ibi. ꝓpter metū iudeorum. Vñ Bern. sup Can. In veritate didici nihil esse eque efficax ad gratiā p̄merendā et recuperandam q̄p si omni tpe coram deo mueniaris nō alta sape ꝛ timere. Valz enī timor ad gratiā muniendā. Vñ Eccī. j. Qui sine timore est nō poterit iustificari. Ad gratiā oseruandā Eccī. xxviij. Si nō in timore dñi tenueris te instā ter cito subuertet domus tua. ¶ Scdo p̄cipaliter ponit quō hodie timidos confortauit p sex. Primo exhibendo verbū oscolatorium scz pax vobis Et ponit ꝫ triplex pax. quia ē pax tpis. pectoris et eternitatis. vt sup dictū est sermone. xxxj. Scdo confortauit ostendendo discipulis grāde exemplum ibi. ondit eis manus et latus. et Lu. vl. Br. manus et pedes. Cū enī milites vident regē fortiter dimicātē animanē valde ad pugnā. Sic cristus ē passus p nobis vobis relinqns exemplū. j. Petri. ij. Tercō confortauit p̄mittēdo grāde exiliū ibi. sicut misit me p̄r et ego. mit. v. i. sicut p̄r post q̄p me misit semp cū filio fuit sic cristus semp est cū suis militibus. vñ ps. Cum ipo sum in tribulatōne tē. Deus enī nras tribulatōes supportat. ideo dic. cū ipo sum in tribu. tē. Ab ipis nos liberat. ideo dicit. eripiam eū. Et pro ipis remunerat. ideo dic. ꝛ glorificabo eū. Quarto cōfortat eos grande solaciū dādo. ibi. accipite spm̄ sanctū vos scz oscolantē. vñ ꝫm Aug. ꝫ epi sunt ordinati accipiētes spi. s. vñ ps Scdm multitudinē dolorū meorū in corde m. osc. t. le. aiam meā. Imo multo magis diuie oscolatōes supant ꝫbulatōes mūdanas. sic lmea pūctū hora momentū. dies horā et annus die de p̄mis duobus Ysa. lviij. Ad punctum in modico dereliq̄ te et misera tōmbo magnis congregabo te. In momento indignatōis abscondā faciē meā parumpa te et in misericordia sempiterna miserius sum tui. Terciū p hoc patet q̄ dicit Aug. dñm. xl. horis mortuū iacuisse q̄d fuit triste. et. xl. die resurgens cū discipulis

letus uersatus est. De. iiij. Ysa. xlj. Predicate annū placabilem et diem vltionis deo nostro. Ecce p die vltionis reddit annū placabilē. Numto ofortauit dando sup inimicū grās de dñiuz ibi. quoz remiseritis peccata tē. Sic eni rex mittēs aliquē principem dat ei ptātem in carcerē mittendi t liberandi. sic xps dedit dotibz et epis vt absoluāt a peccatis t a iugo dyaboli et ligēt pmtētia salutarí. Executōez emm hic dat quā prio petro promiserat dicēs. Tibi dabo claues regni celoz. Sexto confortauit grāde pmiū pmittendo. ibi. beati q nō viderūt t crediderūt. ℣ Tercio principaliē ponit quō xpus ereos in fide illuminauit p oēs quiqz corpis sensus. Primo p auditū dicē do. pax vobis. Scdo p visū. q ostendit eis manus et latus. Tercio p olfactū odorabilissimū. cum insufflauit in eos. Quarto p gustū. cū māducauit fauū et partē piscis assi Luc. vlt. Quinto p tactū. cum dicit Infer digitum tuum huc tē.

Dominica prima post octauas pasce Sermo tricesimuquartus.

Ego sum pastor bonus. Joh. x. In illo euāgelio mētio fit de pastore bono. de mercenario. et lupo. qui tres diuīsimode se habent ad oues. A Deo sm Aug. pastor est diligēdus. mercenarius toleradus ḡ diu vtilis est. lupus vero vitandus. Et ḡuis p pastorē multiplices plati mtelligi possint vicz spūales vt epi. et plebani abbates et priores prncipes et ciuitatū rectores. tū de rectoribz domoz vel de patrefamilias bono mercenario vel latrone nūc dicēda sunt tria sm tria q regere habet pfamilias vel materfamilias. Primo vicz de regimie vxoris. scdo de regimie filioz et filiaz tercio de regimine famuloz et famularū. Dee eni sūt oues pfamilias omisse. vñ sm plm. j. politi. ℣ In domo pfecta oportet esse omunitates tres vicz viri et vxoris. patris et filij. dñi et serui. et tria regimia t p oseqns vicz regimē nuptiale. regimen patronatus et regimē familie. De hoc etiā triplici regimine ad lram prefato ordine tractat aplus Epte. v. et. vj. vbi pmo agit de subiectōne mulieris et dñio viri. et quō vteraz se habere debeat ad alteruz dicēs. Mulieres viris subdite sint sicut dño. qm vir caput est mulieris sicut xps ecclesie est caput. ipe salvator corpis eius. ℟ vt ecclesia subiecta est cristo ita et mulieres viris suis in ommbz. Viri diligite vxores vestras sicut et xpus dilexit ecclesiā suam et tradidit semetipm p ea tē. Et pbat ibi dilectionē vxoris ex institutione diuina. ex natura. et ex institutione hūana. Scdo agit de regimine pris respectu filij t ecōverso dicens. Filij obedite parentibz vris in dño. ecce mandatū. hoc eni iustū est. ecce debitum. honora prem tuū tē. ecce fructū longeue vite t felicis. Et vos patres nolite ad iracundiā puocare filios vros. ecce iubz ēctare benigne ℟ educate illos. ecce iubz educare puidē. In disciplina et correctōe dñi. ecce iubet corripe modeste. Tercō agit de seruis et dñis et vtrusqz regimine. vbi pmo ponit tres oditiones serui respectu dñi. Prio vicz vt obediāt generaliē oibz in licitis dicens. Serui obedite dñis carnalibz. j. petri

nō in bōis ꝑ ēpīt̄ dñicalis :-

·ij· Serui subditi estote dñis non tm̄ bonis ꝛ modestis ꝫ etiā discolis· Obediant scō reuerēter· ideo dicit· cū timore et tremore mētis vicz et corpis Tercio simplici intentōne· ibi· in simplicitate cordis vr̄i sic ꝛc̄· Dños etiā tria iubet· Pmo vt bene remunerent seruos dicēs· Vos dñi eadē facite illis vicz remunerādo sic sperāt serui a deo etiā remunerari· Scō vt mala remittant ibi· remittentes minas· Tercio vt impando et iubēdo dei memoriā habeant· ibi· sciētes qꝛ illoꝝ et vr̄ dñs ē in celis ꝛc̄· Omniū taliū ouiū turbā bñ pascendā bene miaē etiā apl̄us· ꝯ· ibi· v· Si qs suoꝝ ꝛ maxime domesticoꝝ curam nō habet fidem negauit et est infideli deterior· Propē ista dic̄ vlricus in sūma· li· vꝯ· trac· iiij· Cū ex natura pr̄ teneaē in disciplina moꝝ filios sicut in educatōe corpali· pz qꝫ qlibet hoc non seruās eē fidelitatē naturalē deserit et est deterior eis· q̄ licet nō sint sub lege gratie tm̄ seruāt instinctū nature Deo· ꝯ· Thi· v· Si qs aūt suoꝝ ꝛc̄· Ex hīs aūt qꝫ dic̄ apl̄us suoꝝ et maxime domesticoꝝ patz· qꝫ pr̄familias non solū teneē curā regimis habere circa domesticos· i· circa filios vt exponit Aug· ꝫ etiā circa omnes suos ꝑ qs intelligunt̄ serui qui de familia sunt· Et de vxore cui dr Geñ· iij· Sub viri ptāte eris· ¶ Vt igit̄ pr̄familias domuz bene regat debet sicut xp̄s optimus pastor q̄nqz circa oues idest subditos facere· q̄ notantur in euāgelio· Pmo oues diligēē agnoscere· i· subditos an sint timorati superbi luxuriosi fideles ꝛc̄· Vñ puer· ·xxvij· Diligenter agnosce vultū pecoris tui· Scō debet ad ouile bonuz ducere et muitare· nūc ad ecclesiam ꝑ sermonēs vel diuīno officio audiendo· nūc tempestiue ad domū añ no tem vocando· nūc a locis piculosis corporū et aiaiarū ꝓscēdo· sic tho dias fec̄ puer existēs et idē filiū suū facē docuit· Thob· ꝯ· Tercō debz eas bene pascē tripliciter· vbo scz do ctrine· exemplo bone vite et ꝑali subsidio· Propter q̄ xp̄s ter ait petro pasce· Nui sibi oues· i· maiores ꝛ agnos· i· paruos omisit vt habeē Joh̄· vl· Nuarto non solū sibi omissos debet vocare ad ouile· i· ad locū benefaciendi· ꝫ eē oues· i· alias psonas q̄ non sunt de ouili sue domus edificare et sic ad ouile deuotū ꝓmouere· vt pauperes pegrinos infirmos ꝛ miseros misericordie opibz recreare in domo sua Sicut abrahā fecit q̄ meruit angelos suscipe· Geñ· xviij· Et Job· xxix· Oculus fui ceco et pes claudo· Nunto animā suā ꝓ suis ponere· Nō licz nō sit tam durū secularibz sicut eccle siasticis· tm̄ corpalem vitā ꝓ suis discrete debent ponere vigilādo laborādo et videndo de sibi omissis· Sz hīs in generali solū sunt dicta de pascē dis ouibz in domibz· ¶ Nuo ad vxorē ḡ filios et familiā in spāli determinat plura Egidius de regimie ꝓncipū· li· ij· Vbi sentētionalē dic̄· qꝫ ad patrēfamilias ptinēt sex· Primo vt q̄rat vxorem q̄ sit vtutibz ornata nō solum pulchritudine vel diuitijs· Nā sm̄ phm̄ pmo rethoricoꝝ q̄ ad bona corpis fūt in mulieribz pulchritudo et magnitudo· ꝫ anie bona sunt ꝑtantia et amor operositatis· Tem ꝑātia eni eis multū necessaria est vicz in cibo et maxime in potu vini ꝛ venereis· qꝛ mlieres mim? hñt de ratione q̄ viri· si ergo inꝑantia fuparet eas in multa mala caderent· Eadem ratione operari debent vt circa vtilia occupate vicia euadant·

E Scdo videāt que sint in mulieribꝫ bone et male laudabiles et vitupabiles odītōnes. Laudabiles sunt tres. Prima q̄ omuniter sūt verecū de. Rō est q: timide et valde appetitiue laudis ideo timēt inhoneſta facē Scda q̄ omuniter sūt pie et miſericordes. Rō q: molle cor hñt nō potētes durū q̄d sustinere. Tercia q̄ omuniter excedūt vt si sūt miſericordes nimis sūt tales. si crudeles tūc nimis sunt tales. sic: de verecūdia t inuerecūdia. F Vitupabiles i mulieribꝫ. sunt tres. Prīa q̄ sūt inpate t passionū insecutrices. q: omuniter plus q̄ viri a rōne deficiūt. Scda q̄ sūt garrule et litigioſe ex p̄ceden ti rōe. q: gubernaculo rōnis debiles sunt. Tercia q̄ sūt mobiles et inſtabiles. rō q: aie secunē corpa in multis. ꝫ corpus mulieris est flexibili9 t mollius sic et aīa eaꝝ. Vnde mulieres regēde sunt vt ducanē ad tēperantiā circa primū. ad taciturnitatē quo ad scōm. et ad stabilitatē q̄ ad tercīū. q: p q̄libet triū plus diligūē a maritis. a familia et ſanguineis. Et ad talia duci p̄nt p patrēfamilias p matronas bonas et p alia.

G Tercio attēdat q̄ vxor nō est eodem regimine regēda q̄ filius filia aut seruus vel ancilla q̄ sūt inſra patrēfamilias. Vxor enim in multis putāda est a marito vt socia. Ideo sup illo Genesis .ij. Tulit vnam de costis eius. dicūt omuniter doctores Deū nō fecisse vxorē de capite ne dominareē marito. nec de pedibus ne a marito oculcareē. ꝫ de latere vt eq̄liter se diligat vir vxorē. De q̄ cor vt amore debito inhereat et vt pacifice ouiuāt. Tūc aūt discrete maritus regit vxorem. si p̄mo ei vtatur moderate et discrete. q: immoderatus vſus eius ad venerea corpora deſtruit. intellectū dēpmit. et affectuz inpatum reddit. Nec sufficit eiꝰ copula tempate vti. nisi etiaz vtat ea discrete vicz debito tpe q̄ nō ē oratiōi vacandū. debito loco. nec tempore quo inferri p̄t nocumentū pli. vt tpe mēstruoꝝ. De debito modo etiā videat. Scdo q̄ eā honorifice tractet p̄m suū statum in victu et necessarijs. Rō q: illud redūdat in honorem viri. Tercio q̄ ouerseē cuz ea debite in amicicia et affabilitate. vbi adūtere oportz an sit supba vel humilis. auara vel p̄diga. leuis vel seriosa tē. et p̄m hoc plus vel minus vultū durū vel dulcē ei oñdere. Caueat etiā ne sit circa eā nimis zelotipus q: tria mala inde p̄euniunt. Prīo viri nimia turbatio. t inde vexanē q: in otimua sunt suspitōe et p osequēs turbatōe. Scdo ex hꝫ vxores in malū incitanē. q: p̄hibitio auget ocupiscentiā. Et tercio in domo insurgit litigiū. q: vtroq̄ vicz viro et vxore turbatis faciliter irascunē familie et sic de alijs. I Quarto videat vir vt de vna muliere stet cōtentus et sic: mulier. q: oppositū faciendo vir incurrit nimiā ocupiscentiā et adulteriū. vxor nimꝰ a marito diligīē et ples multū nocumentū patitur. Sic enī videmus in bestijs vnam vni adherere femelle vt plurimū. K Quinto eā refrenet circa ornatum. q: cupiūt pulchre videri. P̄nt enī quintupliciter p̄ccare circa talia. Primo modo ficticiū ornatū procurando p supductū colorem. Secū do p̄ superbiā vel vanā gl̄iaz in vestibꝫ vt alijs nō maritis placeāt q̄ solū maritis ornare se deberēt ne adulterēē Tercio p̄ superfluitatē et p̄ciositatē. vt si statū eius nō deceat. Quarto p

nimiã sollicitudinẽ vt si nimis etiaz tpus occupãt. Nuito p negligentiã vt qñ nimis otra statũ suũ lacerate ꝑpẽ manẽ gloriã ambulãt. Sexto de secretis nõ facilie cũ vxore loquaẽ. et simpliciter nisi in casu eius ofilio vtaẽ. Mulieres eni secreta vix celare pñt. Primo qz deficiũt plꝰ in rõe ꝯ viri. et ex ipa phibitõe augetur ocupiscẽtia quã minus refrenãt Scdo ꝑpter mollicie et pietatẽ cordis. qz statim qñ ꝙs se eis amicabilẽ oñdit amicũ esse credũt. ⁊ sic secretũ reuelãt. Tercio ꝑpter appetitũ laudis. ad quã nimis fũt auide. Nñ eni alijs dicũt virorz secreta credũt alias opinari se esse multũ suis a maritis dilectas. Pñt tñ aliq istas passiones vicisse et sic secreta eis reuelari pñt. ꝟ raro. qñ vicz expientia docet vicisse ꝓdicta. Prudens etiaz sit vir circa ofiliũ recipiendũ a muliere qz eius ofiliũ est mualidũ facilie ꝑpẽ rõis defectũ. Est eẽ velox et p consequẽs minus interdũ deliberatũ. Venit tñ citius ad pfectũ ofiliũ mulieris sicut et alia debilia. vñ in casu ceteris paribꝫ melius esset ofiliũ mulieris qñ cito debet aliqd fieri ⁊ viri cõ filiũ non posset haberi. Nuo ad scdm ꝓncipale de regimine paterno scz filiorz ⁊ puerorz tãgit egidius li. iij. de regimie ꝓnci. p. iij. sex. Primo ꝯ necessariũ sit iuuentutẽ regulari. scdo ꝙlis magister et societas eis debet puideri. ⁊ a ꝙbus vicijs sint multũ custodiendi. ꝙrto quõ p tria septẽnia fũt regẽdi. ꝙnto quõ in vestitu ludo et gestu exterius fũt educãdi. sexto quõ filie spãliter fũt tractãde. De ꝓmo repiunt quatuor ꝑpter q̃ fũt necessario iuuenes regulandi. Dria rõ sumẽ ex naturalitate delectatõis. Adeo eni naturalie est nobis delectari vt in ipis verib⁹ statim infãs delectet̃ sugendo. et sic delectatio crescit nobis cũ ab infantia nra. ideo statim sunt monitões pueris adhibende. Scda causa est ex defectu rõis ꝑpter quẽ passiões dñant in eis. ideo ꝙnto a rõe deficiũt tãto p rõnabilẽ doctrinã est pueris subueniendũ. Tercia causa est expmitate quã habemus ad malũ ꝑpẽ quam oportet tẽpestiue videre vt ad otrariũ melimenẽ oẽs potẽtie. sic. ij. et ꝫ. docet phus exẽplificãdo de vga cura. Quarta sumit̃ ex radicatõe habitus otrarij. qz cũ iuuenes sint molles statim recipiũt habitus malos p. ꝙs sine freno secunẽ mala. ꝑpter qꝫ oportz doctrinã ⁊ regimẽ adhibere.

Nde scdo ꝙlis mgr̃ ⁊ societas eis debeat puideri notandũ ꝓmo qꝺ iuuenes debent cito tradi lralibꝫ disciplinis vel aliqbꝫ tpatis exercitijs loquẽdi vel hmõi. Dzio ꝑpẽ eloquẽtiam q̃ debent vba distincte ꝓferre et ꝫ citius discunt in iuuẽtute ꝯ postea. Vnde raro antiq in pegno ꝺe omate pfecte pficiũt ꝫ maternũ bñ retinẽt. Scdo ꝑpẽ attentõez et feruorẽ in studio. Nihil eni pficim⁹ nisi feruorẽ ad illud habeamus. et cũ cõ suetudo fit altera natura si cito iuuenes ad aliqd ponunt̃ assueta magis placite agent. Tercio ꝑpẽ pfectõez in aliq̃ scientia ad quã vix puenim⁹ nisi cito incipiamus. qz ẽm ypocratẽ ars lõga expientia fallax. iudicium difficile tpus acutũ est. O Scdo notandũ qꝺ magister q̃ iuuenes docet tria principaliter debet habere. vicz dz eẽ sciẽs in speculabilibꝫ. prudens in agibilibus. et bonus in vita

P Tercio notandum qꝺ maxime debz cauere ne mala societate inficiantur iuuenes propter quatuor.

Primo q; iuuenes sūt molles et ducibiles. Secdo q; sūt passionū insecutores ad malū. Tercō q; sūt nimis amatores societatū. Quarto q; sunt nimis creditiui q; inexpti. ¶ De tercio a q̄bꝫ vicijs sint multū custodiendi etiā in q̄bꝫ refrenādi. vbi sciendū q; sex sūt circa q̄ caute debent haberi. vicz circa loquelā. visū auditū. cibū potū ⁊ venerea. Primo circa loquelam ꝓpter tria. q; de facili locunē lasciua eo q; sunt insecutores passionū q; de leui locūē lasciua quibꝫ a iuuēte affuefaciūt se. et q; vt plurimū locunē impmeditata. Secdo custodiandē circa visū. ne videāt turpia. q; iuuētus talia pfūdius recipit ammirādo. vñ plūs pḥibet talibꝫ visū etiaz picturarū et ymaginū turpiū. Et ēc caueatē ne eleuēt ⁊ girēt oculos vage. Tercio custodiandē circa auditū vt oia turpia ab eis amoueandē. ꝫ honesta audiāt. Quarto circa cibū caueandē sex. ne fumant ardenē. nimis turpiter. mordmate. nimis laute vel delicate ⁊ nimis studiose. Ardor enī facit nō masticare. Nimis facit non posse digerē. Turpiē facē bestijs appropinq̄re. Inordmatō tpis facē seruū gule. Delicata otra statū faciūt molles corpe. Studiū facit tpus pdere. Quinto circa potū. q; alias intpantia in eis augē. Potus enī vini intpatus tria mala facē. q; venerare puocat. q; rōnez deordmat. q; rixas puocat. Sexto circa venerea ad otrahendū matrimoniū ꝺm pḥm in politicis mas nō deberet dēbere ante. xxvij. annū. et puella nō añ. xviij. alias fetus impficiē. mas ⁊ fcia non crescūt. oportet tñ et pueniri pñt pfata tpa ꝓpter incontmentiā aliqñ. ℞ De q̄rto quō p tria septenia sint regendi. Notandū q; regēti filios opus est videre vt habeant ꝺm pḥm in politicoz tria bona bene ꝺm ordinē istū. vicz bene dispositū corpꝰ bene dispositū affectū et bene dispositū intellectū. De ꝑmo vicz de primo septēnio ꝺm pḥm. vij. politicoz. sex circa pueros sūt obseruāda. Primo pascanē mollibꝫ. lacte p̄ oñibꝫ p̄mo. q; maxime est familiare infantibꝫ. et de materno puideaē vel si fieri nequit de bone fame ⁊ oplexionis nutrice. Secdo potenē nunq̄ vino interim q; lacte pascūē. Tercio frigoribꝫ assuefiāt ꝺm loca tpa et oplexionē vt corpꝰ robustē globeē. Quarto assuefiāt ad tpatos motus. Numto recreenē ludis et hystorijs aliqbꝫ cū incipiūt ꝺba intelligē ꝺm significata. q; nihil tristē sustinēt in lōgū nisi cū amaritudine. Sexto cessanē a ploratu q; alias eneruanē et arescūt. Sed ꝺm fidē in fide et decalogo et orōne dñica erudiendi sunt q̄ statim capē pñt et in sacramētis ecclesie intelligendis. q; illa in iuuētute citius capiūt et pfundius. ¶ In secdo septennio vsq; ad. xiiij. ānū qñ iā ocupiscentie surgūt acrius insistendū est vt pficianē affectu cōtra passiōes et vicia. et vt imbuanē in intellectu ꝺm minores artes. Primum tñ ꝺm eū plus est ptūc curanduz. q; ocupiscentie p̄mo sunt restringēde. Itē tūc corpali exercicio plus debēt q̄ pus insistere. nō tñ militaribꝫ armis nec arduis alijs. ꝫ ad alia sūt aptitudinandi aliq̄liter effectu. Videatur ergo tūc cū iuuenes in ommbus operē valde ne nimis amēt. laborēt irascanē ⁊c. In grāmatica logica. et in exercitio musicali honesti cantus possunt imbui. In eadem etate etiā magis inducendi sunt secundū pḥm. in. politicoz ad virtutes et

artes et bonū ex assuefactōne ꝑ ex ratōe. In ecio septēnio .i. a .xiiij. pn cipalit curādū est vt habeat pfectū intellectū in scientia et voluntatē in vtutibo ornat ā. et corpus ḡui labo re exerceāt vt in .xviij. possint arma ferre luctari eqtare. tē. Vñ in ꝑmo septēnio .i. vsq; ad septimū annum post receptōez baptismi et receptio nē sacramentoz intendendū est q̄si principalit circa vnūvicz circa bonā dispositōz corpis. In scdo septēnio .i. a septimo vsq; ad .xiiij. annū inten dendū est q̄si principalit ad duo. scz ad dispositiōez corpis bonā. et circa ordinatōez appetitus seu voluntatis in repmendo passiōes. In tercio ve ro septēnio .i. a .xiiij. āno et deinceps intendendū est circa tria. scz bonam dispositōz corpis. et circa bonā dispo sitōem appetitus. et circa bonam di spositionē intellectus. Pro tūc enim nō solū circa grāmaticā logicam et cantū pñt ꝓficere ꝙ ad alias artes et philosophiā aciura et ethicā tra dendi sunt. Pro tūc eē ꝓncipalit mei piunt esse mobediētes z inclinari ad venerea. ꝙ obediāt pribo et castevi uāt. V De quito vicz quō in ex terioribo scz vestitu ludo z gestu sint educandi. Ludus enī dūmodo p eos fine turpibo fiat vt vitenē delectati ones illicite admitti pt et vt i eo qe tem quandā habeāt. Gestus eē mo rigerati in omni mēdro debent ser uari. vt os nō audiat ꝙ loq̄ē. p man9 etiā et alia mēbra ꝓpria sua habeant officia. Vestes habere debent nō ad mollicē et delectatōez. qz mollē ani mū et intpatū causant et corpus in exptū. sed vtilē et honestā deferant vestē. Propter triplex enī bonū ve stes deferunē scz ꝓpter bonū delecta bile. et illud est muliebre. ꝓpter vti le. et ꝓpter honestū et illa pñt bñ fie ri. X De sexto quō filie sint tra ctande. Vbi notandū q tria spāliter fūt in eis op̄scēda. Coercēde enim sunt a discursu vicz ab ocio et multi loq̄o. Pro a discursu. tū vt tollatur omoditas malefaciēdi. tū vt nō fiāt inuerecūde se multis oñdentes. tū eē ne fiāt impudice in tactu. fic domestice bestie q̄ minus pulchre sunt ex tactu otimuo. Scdo op̄scēde fūt ab ocio et labori tradēde honesto et vti li. tū qz fic delectanē licite. tū qz cu rant a mala sollicitudie. tū tercō qz exinde habent bonū aliq̄d vtile. Ter cio a multiloquio. qz fic a viris post modū plus in matrimonio diligūē. fic iurgia minus seminanē. et fic pec cata multa vitanē. Y Nuo ad ēs ciū p̄incipale scz de regimie dñati uo respectu seruoz. Notanduz ꝑm Egidiū li. iij. vbi sup̄ p. iij. Quadru plex p̄t genus seruoz distingui. q̄dam fūt naturalit serui q̄āmodo vt fatui simpliciani et stolidi. qz talibo melius est q regant ē ꝙ q regant. Alij sunt serui legaliter vt capti in bello vel empti vel ex origie. Alij fūt serui ex oducto vt mistri ancille cen suarij vel fikes. Alij vero sunt serui ex virtute et dilectōe vt inferiores amici respectu supioz. sicut diuites habēt in familia ognatos interduz paupiores q̄si famulos. qui oēs alit et aliter sunt gubernādi.

Dominica secunda Ser mo tricesimusquintus.

C Iterū videbo vos z gau debit cor vestrū et gau dium vr̄m nemo tollet a a vobis. Iohis. xvj. A In illo

Tria ista

euangelio tria principaliter declarantur. Nam in eo primo traditur tristicie odicio ibi modicū et iā non videbitis me. Secūdo mestoꝝ aliq̄lis ꝯsolatio ibi tristicia vestra vertet̄ in gaudiū. Tercio patiētiū pfecta remuneratio ibi iterū videbo vos ꝛc. Et ista tria sub oclusione euangelij ostinent̄ Vbi dr nūc quidem tristiciā habetis iterū aūt videbo vos ꝛ gaudebit cor vestrū et gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Vbi tria notant̄ fine q̄bus nullus adultus in regnuꝫ celoꝝ intrare p̄t. Primū est tristicia scōm est tristicia uersa in gaudiuꝫ aliq̄le ibi gau. cor vr̄m. Terciū est finalis letitia ibi gaudium vr̄m nemo tol. a vobis. Primū est bonis et malis omune. q̄ nullus p̄t esse hic sine tristicia. Scōm est eoꝝ q̄ sunt in caritate. q̄ tales possunt vere cōsolari in tribulatōibꝫ. Terciū est electoꝝ solū. q̄ in mortis tpe p spē incipiunt gaudere. ꝛ illud gaudiū durat vsq̄ꝫ in celū. Hec sunt tres diete q̄bꝫ puenitur ad patriaꝫ celestē. Primū est incipientiū. scōm pficientiū. terciuꝫ pfectoꝝ. Quo ad primū nota q̄ nullus in hac vita diu esse p̄t sine tedio vel tristicia. quia eni in medio fumus inter locum fūmi gaudij q̄ est in celo et fumme pene q̄ est in inferno. idcirco necesse ē pticipare gaudiū et tristiciā. Vñ Boetius in de cōsolatōe. B O q̄ntis amaritudinibꝫ hūana felicitas respersa est. Sz cur deus hoc ordinauit. Rñ. p̄mo vt sciamus nos esse hic nō ciues ſ aduenas et pegrinos. Scōo vt mūdo isti non inhereamus tardātes curr̄ē ad terminū patrie. Tercio vt stimulemur penis quasi calcaribꝫ ad curr̄endum in via mandatoꝝ. Quarto vt horreamus peccata mortalia. q̄ deus adeo odit vt p vno adē peccato oēs penas intulerit. Quinto vt fugiamus infernū in q̄ oīs pena est in summo. Sexto vt purgemur ign̄e tribulationū ne in purgatorio luam⁹. Septimo vt plus de gaudio mereamr̄. Nā virtus est circa difficile ꝑm plm. Et Actu. xiiij. Per multas tribulatōes oportet intrare in regnū celoꝝ.

C Quo ad ſram vero Circa primū notandū q̄ apli fuerūt in triplici statu. Primus status in q̄ fuerunt in multo timore. et hoc ante passiōez q̄r semp timebant xp̄i p̄nitia z pdere. quod tangit̄ ibi modicū. Istū aut̄ timorē generabāt in aplis vba xp̄i tristia de recessu Vñ Joh. xvj. Vado ad eum q̄ misit me. Joh. xiij. Filioli adhuc modicū vobiscū sū. Et specialiter magne tristicie status fuit. in quo fuerūt in magna tristicia. et hoc in passione et in toto triduo q̄d notat̄ ibi modicū et nō videbitis me et q̄ sequit̄ amen amen dico vobis quia plora. et fle. ꝛc. Scōus stat⁹ in quo habuerūt gaudiū semi plenum et hoc post xp̄i resurrectionē. Sciebant enim xp̄m sibi apparentē. ſ q̄d tragesima die auferendū et sic mixtus fuit. tñ in aduentu spūs sancti multū creuit. q̄d notat̄ ibi. iterū modicū. i. post tres dies videbitis me et ibi vos tristabimini. sed tristicia vr̄a vertetur in gaudiū. Fuerūt aūt discipulis illa vba. modicū et iā nō videbitis me ꝛc. ita obscura q̄ nō ea intelligebāt triplici de causa. Prima ꝑm Crisō. q̄ppter eoꝝ tristiciā q̄ amouebat a mente eorum ea que dicebāt. Alia ꝑm eum fuit verboꝝ eorundem contrarietas apparens. scilicet videbitis et non videbitis. Tercia q̄ credebant q̄ eis parabolice loqueretur. Tercio status in quo fuerunt

in pfecto seu pleno gaudio cū celuz intrauerūt. ℔ De istis tribus statibz loquit euāgeliū p ordinem. Nos etiā status xp̄s ondit p fikitudinē mulieris p̄gnātis et parturiētis. que est in triplici statu. Primo est in tristicia qñ impḡnata ē. qz timet pdere fructū. sic et apli qñ timebant xp̄m pdere. Nic timor i muliere maior est qñ adest dolor pariēdi sicut et apostoli in maiori tristicia fuerūt qñ xp̄us pati debuit. Scdo mulier est in alio statu vbi habet gaudium semi plenū qñ vicz pepit puellam et huic rñdet secūdus status apl̄oz. Tercō qñ pepit masculū feudaliū bonorum heredem et oim tpaliū et tutorē taliū. et hoc tercio statui apl̄oz assimilatur. Istū triplicē etiā hodie statum habent serui dei. qz p̄mo fūt in timore ne deū amittāt. de q̄ Dauid Redde mihi leticiā salu. tui. tc. Vbi notandū q̄ ab aliqbz recedit tnūq̄ redit. Ab alijs recedit et redit. Ab alijs nūq̄ recedit. et ideo nō optz vt redeat. Talē triplicem statū xp̄s in sua scola habuit. Exemplū primi de iuda q̄ xp̄m vendēdo pdidit ad quē nunq̄ redijt. Exemplū scdi de petro q̄ negādo a xp̄o recessit ꝫ pnitendo redijt. Exemplū tercij de beatissima vḡine q̄ nunq̄ a xp̄i amore recessit.

Secūdo sancti viri sunt in statu semiplenī gaudij. cū iam diu pnia purgati a passionibz et osuetudinibz et in amore radicati. spes i eis de dei misericordia et bonitate crescit. In eḡ figura. iij. Regū. xvij. deus helyam pauit p coruos. Nā mane mittebat et vespe panē et carnes. et bibebat de torrēte. Sic enī deꝰ deuotis panē et carnē celestis osolatōis in deuotione trāsmittit vel in audientia misse vel eukaristie sacramento. q̄ pastus ex meditatōe xp̄i hūanitatis et diuinitatis causat. sed ℔ gaudiū triplicit est defectuosū. Primo est impfectū. qz sicut mane et vespera sunt in luce impfecta. ita et ogmitio dei in via ē impfecta. Secūdo qz hz psecutōz et vexatōz deuotꝰ a carne mūdo et dyabolo. que notantur in aq̄ torrentis. Tercio quia sepe osolatiōz deus suis subtrahit. sic et deus helye cui p̄fatum victū subtraxit eū iubens ire in sareptā sidonioz. Tercio sancti sunt in statu pfecto in patria de q̄ in tercio membro. ℣ Querit hic sanctus tho. sup verbo. plorabitis et flebitis. Vtrū apli in tali tristicia meruerint vel demeruerint. Rñdet q̄ dupliciter est iudicādū de tristicia scz ex pte origims et ex pte modi. Ex pte origims tristicia habet ortū ex dilectione. Quedā igit ex dilectōe carnali et voluptuosa. vt gulosus tristatur in amissione boni morselli. Quedam ex naturali vt anima in sepatione a corpe. aut mater in morte filij Quedaz ex sociali amore. vt tristat amicus qñ sepatur ab amico corpaliter cuius oūsatio amici placet. Quedā ex spūali. vt qñ aliqs diligit ex caritate et cōpatiē patienti. Prima tristicia est culpabilis. scda et tercia supportabilis. quarta laudabilis. Intelligendū est ꝫ q̄ apli dīm dupliciter diligebāt. scz amore sociali quo diligit aliquis sociū qz nō vult ab eo separi. et amore spūali. Ideo fuit eorū tristicia quedā laudabilis qua cōpatiebant xp̄o. et quedā supportabilis qua nolebāt separi a xp̄o. Ex pte vero modi tristādi intelligendū est q̄ modus habendus est in tristicia. Vnde. p. Tessa. iij. Nō otristemini sicut ceteri q̄ spem non habent. Vnde debet tristicia temperari gaudio.

et quantū ad hoc excesserūt apostoli et reprehensibiles fuerunt· quia nullo modo gaudebāt imovt desperantes dolebāt· Et quantū ad hūc modum siue immoderantiā amouendā hortabatur dñs vt nō otristarent· horta bat vt gauderent· Ideo laudabiles erāt in tristicia ꝙ vitupabiles in modo· Hec thomas· G Nuo ad secūdum ꝑncipale ponit hic mestorz ali qualis osolatio· ibi· tristicia vra vertet in gaudiū· Vbi notandū ꝙ quī tuplex est tristicia in genere ⁊ quelibet ouerti ꝑt in gaudiū p prudentem virū· Prima onata vt gemitus labor· anime passiones· et quedā naturales infirmitates cē· Secūda illicita deo ꝑmittēte· vt fit in guerris· fame peste· morte amicorz· Et hec due tristicie ouertunt in gaudiū qñ patienter eas toleramus· qz fic fiunt ꝑprie bonis et satisfactorie p peccatis ac meritorie sez qñ eas peccatis nostris imputamus et eas a deo velut pijssimo ꝑre mfligi credim9 ac sibi inde gratias agimus· Tercia est munda na· de qua· ij· Corz· vij· Tristicia h9 seculi mortē opatur· Et fit qñ dolemus ꝙ delectatōnib9 pcorz mixtā nō possum9 ad libitū· Hec sp mala ē· ꝙ in gaudiū vtiē· si de eo doleamus et ad deum ouertimur relicta seculi vanitate que doloribz plena ē· quia diligentib9 deū oia coopant in bonū Quarta est socialis seu mdifferens· de qua supꝫ sanctus tho· locutus est· et etiā ouerti ꝑt in gaudiū sic ꝑcedētes· Quinta est virtuosa· puta qñ tristamur p peccatis ꝑprijs aliemis vel opatimur misericorditer opib9 misericordie vel p incolatu miserie suspiramus ad eterna· Et de illo Matth· ·v· Beati q lugēt qm ipi oso· hic sez et in futuro· D Mulier cū parit tristiciā habz qr venit hora ei9 · Vbi tria notant· vicz ꝓuia tristicia ibi· tristiciā habet· Scdo part9 drnītia· ibi· cū parit· Tercio tpis breuitas· ibi· quia venit hora eius· Per q̄ xps sanctos et discipulos mulieri pariēti cō parat qualiter et nos affisari debemus· Per hāc eni mulierē fidelis aia designat q̄ accipe debet et parē· Vñ Aug· in epla ad ꝓbam et iulianam Dec est vberior fecundiorqz Fertilitas nō ventre graviscē ꝙ mēte grā descere· nō latescere pectore sed corde candescere· nō viscerib9 terrā sed celū ozōib9 parturire · Sed fiūt q̄dam mulieres que accipiūt et pariūt ꝙ mōstra· quedā q̄ pariūt femellas semp q̄dā q̄ mares· Sic q̄dā fiūt q̄ accipiunt a spū sancto p bonas inspiratōnes ꝙ nunq̄ pariūt p bona opa· Vñ Mat· ·xxiiij· Ve ꝑgnantib9 et nutrientib9 in illis diebz· orate ne fuga vra fiat hyeme et sabbato· Et loquitur sm Ambro· de fuga q̄ erit in die iudicij vel in morte· Secūm aug· ꝑgnantes sunt q̄ malas cogitatōes habēt· Nutrientes qui delectatōe nutriūt vel ꝓposito exequēdi mala accepta· Fugimus aūt cū a deo recedimus· Et hyeme hoc fit qñ in frigore temptatōis vel sabbato· i· tpe mortis ꝑmo bene facere vellemus· Alij sunt q̄ pariūt monstra· qui faciūt peccata que sūt monstra· Superbus enim caput videt habere equinū· gulosus ventrē porcinū· luxuriosus asininum · ⁊ ita de similib9· ꝑs· Beatus q̄ tenebit et allidet paruulos suos supple ad petraz· Alij pariūt femellas q̄ imperfecta opera faciūt vtutū· vicz nimis cito bonum dimittēdo· nimis timide vtutuz exercicia aggrediēdo· De bonis verecundādo· et similia muliebria opa· Alij pariūt masculos· q̄ faciūt opa

pfecta excludendo timorē mordinatū verecundiā malam et talia hmōi.

¶ Notaē etiā scdo autoritate puia tristicia ibi. tristiciā habet cum parit. Tristicia aūt merito ſm Grego. causaē q̄druplici ex causa. scz cōsiderando vbi q̄s est. vbi nō est. vbi fuit in peccato. vbi erit i iudicio. vbi est in miseria. et vbi nō est in gloria Primo enī debet q̄s tristari q̄ fuit in peccato ex eo q̄ pdidit deū et omne meritū suū celeste. Scdo debet habere timorē et tristiciā. q̄ erit in iudicō vbi supius erit de⁹ iratus ſm Gre. inferius infernus accensus. a dextris peccata accusantia. a sinistris demones ad tormēta trahentes. Tercio debet habere tristiciā ofiderādo q̄ ē in miseria. ps. Heu mihi q̄ incolat⁹ meus plon. Quarto gemēdo. quia nō est vbi esse deberet vicz in gloria sicut ps. Quēadmodū desiderat cervus ad fontes aquarū ita tē. ℟ Notaē tercio tpis breuitas. vñ tho. sup illo euāgelio dic. ſ verbū quod dic modicū ponit hic septies ad ostendendū q̄ bonor tristicia et malorum leticia breuis est. Pro respectu glorie future Ysa. liiij. Ad punctū et in modico dereliqui te. et in miseratōibus magnis cōgregabo te. Scdo respectu ꝺolatōis admixte. Dan. iij. Angelus dñi descendit cū azaria et sociis eius in fornacē tē. Tercio respectu pene debite Ezech. iiij. Diē pro anno dedi tibi. Quarto respectu pene xpi sicut gutta ad mare ps. Oēs fluctus tuos induxisti sup me. Quinto respectu duratōnis pene eterne. Ysa. xxviij. Modicū ibi modicum ibi. manda remanda. exspecta et reexspecta. Sexto respectu pene purgatorij. q̄ omnē penā excedit talem ſm Aug. hec tho. ¶ Tercio principaliter tradit hic patientiū perfecta remunerato ibi. iterū videbo vos tē. Vbi ſm tho. duo tangit de pfecto gaudio. primo eius causam. scdo eius pmanentiā ibi. et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Hoc gaudium plenū est carēs semiplem gaudij defectib⁹. Vide de hoc in tabula. Vbi notādū q̄ triplex est gaudiū q̄ nemo pt tollere ab habēte. Primū est testimoniū bone scientie. de quo. ij. Cor. j. Gloria nostra hec ē testimoniū ꝺsciētie nostre. Nemo mg̃ alius a libero arbitrio illud tollere potest vt ꝓbat Criso. in li. Nemo ledit nisi a semetipo. Scdm est gaudiū ꝺfirmatorum in caritate. in qua apostoli ꝺ fuerūt ꝺfirmati recipiendo spm̃ sanctū die pentecostes. Terciū ē gaudiū bone spei in electis circa extrema vite. et illud duertit in gaudiū eternum.

3ª pars.

Dominica tercia Sermo tricesimussextus

Vado ad eū q̄ misit me. Joh. xvj. Tria dicūt in illo euāgelio. Primo recessus doloꝛosus. Secūdo recessus talis ostendit fructuosus. ibi. expedit vobis vt ego vadam. Tercō spūs sancti aduentus rigoꝛosus ibi. cū venerit ille arguet tē. A Quātum ad primū notandū q̄ qñ aliq̄s paterfamilias longe ꝓfecturus est suū recessuz familie dicēdo. eos ꝺturbat et tripliciter ꝺsolat ex aduerso Vel dicēdo q̄ in breui reuertet. vel q̄ eis mittet aliū tang̃ ꝺsolatorem vel q̄ ex ei⁹ absentia fruct⁹ magn⁹ sequet. Sic ꝺm dñs ascēsurus in celū suos triplicit ꝺsolat. Pro quo mittendo eis suā celerē reuersionē tho recolit ecclesia in euāgelio dominice

ꝑ pars.

p̄cedentis. Modicū mq̄t et nō vidē-
me tē. Deinde p̄mittendo alium ꝺ̄ſo
latorē tanq̄ ſeip̄m ibi. Si nō abiero
paracli. nō ve. ad. Poſtremo p̄mit-
tendo q̄ ex ſuo receſſu vtilitas ma-
gna erit ſ. mūdi arguitio. ibi. ille ar-
tē. Nā ſeq̄bat mūdi arguitō. aplōz
inſtructio. ibi. docebit vos omnē ve-
ritatē. Et xp̄i glorificatio cū dic̄. Ille me clarificabit. ℟ Scdo notā
dū q̄ illeviator xp̄s nullā planāviā
itinerauit ꝛ vel aſcēdit vel deſcēdit
Nā ſeptē vias fec̄. Prima q̄ venit de
celo in vterum v̄gīnis de q̄ phīl. ij.
Semetip̄m exinanuit. ecce ḡdus in-
opie. formā ſerui accipiēs. ecce ḡd9
humilitatis. factus obediēs vſq; ad
mortē. ecce gradus acerbitatis. Se-
cūda via ſimilis fuit q̄ p̄ natiuitatez
carnis venit in mundū. Venit autez
p̄ ſcalam habentē tres gradus. hu-
militatis ſcz. pauptatis et acerbita-
tis. Vñ Lu. ij. Inuenietis infantē ec
ce humilitas. pānis inuolutum. ecce
pauptas. poſitū in p̄ſepio ecce q̄nta
acerbitas. Tercia fuit quam fec̄ de
mūdo in crucis ſuppliciū. vbi ſe obtu
lit ſup̄ modū diligendo. Vñ Luc. iiij.
eius paſſio vocat̄ exceſſus. Dicebāt
inquit exceſſum eius quē opleturus
erat in ihrlm. Excellit enī ei9 paſſio
omnes paſſiones in trib9. In amore
Job. xv. Maiorē hac dilectōez ne-
ha. q̄ tē. In dolore Tren. iij. Atten
dite et videte ſi eſt dolor ſicut do-
lor meus. In valore Jo. xiij. Si exal
tatus fuero a terra omnia trahaam
ad meip̄m. Quarta via fuit de cruce
ad ſepulchrū. Hec via magne pau-
ptatis fuit. vñ Mat. viij. dr. Vulpes
foueas habent et volucres celi nidoſ
filius autē hominis nō habet vbi ca
put ſuū reclinet. Quinta via fuit ad
celū magne iocūditatis p̄s. Aſcēdit
deus in iubilatōe tē. Sexta q̄ ventu-
rus eſt ad iudiciū in magna rigore
ſitate Mat. xxv. Ite maledicti in ignē
mihi man. tē. Septima via q̄ in apo
ſtolos cū ſpū ſancto ſapiētia ipa in-
creata venit in magna ſpūs vberta
te. Octaua q̄ cotidie venit ad deuo-
tos et otritos cū gratia et caritate
Vñ dic̄ Vado ad eum q̄ me miſit.
℣ Tercio notandū q̄ quintuplici
de cauſa iuit ſm tho. in poſtil. Primo
vt locū nob̄ pararet. Joh. xiiij. Va-
do parare vobis locū. Scdo vt et ſua
hūanitas mercedē acciperet Phil. ij.
Xp̄us factus eſt p̄ nobis obediens
tē. ꝓpter q̄ et deus exaltauit illum
tē. Tercio vt dona aplis mitte-
ret et eccleſie. p̄s. Aſcendēs in altū
cap. duxit cap. dedit dona hominib9
Quarto vt nr̄as cauſas apud p̄z
p̄moueret. Quinto vt viā nobis vir
tutū verſus celū oñderet. Michee. ij.
Aſcendit pandens iter añ eos. Si
cur nullus interrogauit quō ihesus
iret. Rñ. ſm Criſo. q̄ nimia triſtitia
audito xp̄i receſſu nō p̄miſit. Audito
inq̄t receſſu xp̄i ita ceci dēſt vt amiſſi
one locutōnis detinerenē et nihil ei
loquerenē cū tm̄ antea pluries inter
rogauerint. Vñ ſequiē. Sed q̄ ꝛ̄ lo
cutus ſū vobis. Criſo. In extaſim ve
nerunt apli audita receſſione xp̄i et
ventura eis tāta tribulatōe. Sed cū
precauimus nos vel alij tūc ſolū otri
ſtari bonū eſt. ꝛ̄ de tho. ℣ Duo
ad ſcdm principale vbi notat̄ receſ
ſus xp̄i fructuoſus ibi. Expedit vob̄
vt ego vadā. Vbi p̄mo notandum
q̄ ſm Criſo. tria ſunt q̄ reddunt ali
quē impeditū ne poſſit ſpiritualia ca
pere. ſcz amor carnalis. duricia cor-
dis et pturbatio mētis. Iſta tria fu
erūt in xp̄i diſcipulis. Primo amor car
nalis. q̄ nimis xp̄i corpalem p̄ſentiam

dilexerūt. ideo ad suscēptōnez spūs sancti minus ydonei erant. Vnde sup verbis p̄missis dicit Aug⁹. Si carni adhereritis spūs capaces nō eritis. Scdo duricia cordis. vñ Math⁹. vlt. Exprobrauit duriciā cordis illorū. Tercio pturbatio mētis. vñ Aug. Cōtristabat hūanus animi affect⁹ qz carnalis desolabat affect⁹. Ista tria impedieb̄at apl̄os ne intelligerent qd̄ expediebat. Vñ etiā expediens fuit q̄ xp̄us ab eis in celū ascēderet. ideo dicit. expedit vt ego vadam. ℣ Scdo notandū q̄ apl̄i a xp̄o tria bona receperūt in eius p̄nītia. quib⁹ magno cū dolore se carere putabant in xp̄i absentia. q̄ tñ spūs sanctus habundantius datur⁹ erat in xp̄i absentia. Fuit enī xp̄us eorū solator. Joh⁹. xiiij. Nō turbet cor vestrū nec formidet. creditis in deū et in me credite. Fuit eoz defensor et excusator. Mat. ix. Nunq̄ possunt filij sponsi lugere q̄diu cū illis est sponsus. Fuit etiā eoz instructor. Joh⁹. xv. Omnia quecūq; audiui a patre meo nota feci vobis. In p̄nti autem euāgelio xp̄us solat̄ eos p̄mittēs spiritū sanctū q̄ oia tria habet opti me. Prio enī spm̄ sanctū misit xp̄s in solatorē otra tristiciā. Vñ dicit. Si nō abiero paraclitus. i. solator nō ve. ad. Setui enim dei a trib⁹ habent tristiciam vicz de ꝑpetrata culpa q̄ sunt in miseria. et q̄ nō sūt in sua patria. Sed spūs sanctus remittit pcā solat̄ in tristicia et reducit ad patriā. Scdo spūs sanctus mittit̄ in defensorē otra mūdi seuiciā. ibi. ille arguet mundū de peccato. Nihil enim p̄mittet deus mali multū. Tercio in eruditorē otra ignorantiā ibi. cū venerit ille spūs veritatis doce. vos o. veritatem. ℣ Dubitat̄ hic ℔m tho. in postil. circa illud. si nō abiero paraclitus nō veniet ad vos. vtrum xp̄us nō debuerit dare discipulis spiritū sanctū xp̄o p̄nte. Rñdet quidā hoc nō fuit ꝓpter xp̄i impotentiā sed ꝓpter discipulorū meptitudinē. Sed contra. xp̄i p̄ntia potius disponebat ad gratiā q̄ impediret. qz ante āduentū xp̄i non fuit tp̄us gr̄e ꝙ post. Alij aūt dicūt q̄ impediebant̄. quia eū carnaliē amabāt. Sed ꝙ nihil est qz in illo amore nō peccabāt q̄ nō repugnabat gr̄e. vñ simul manebant in caritate. Alij possent dicē q̄ non repugnabat vt impossibile ꝙ tñ vt expediēs. Sed ꝙ etiā nō valet. qz q̄n aliq̄s amat aliquē corpaliē⁊ spūaliē eo feruētius diligit eū. qz dilectō naturalis intēdit spūalē. Rñdeo ergo q̄ triplici de causa nō fuit dat⁹ spūs sanctus añ ascensionē xp̄i. Vna ratō est ex pte suscipientiū. qz solati sensibiliter ex p̄ntia corpali xp̄i solati onē aliā nō desiderabāt. deus aūt nō vult bona sua otemm. et ideo nō dat ea nisi merētib⁹. ideo oportuit cristū ab eis separi. Scda rō est ex pte merentis. qz nō decet missum donare suos seruitores nisi ipe prius appareat gloriosus. et ideo dr Joh⁹. vij. Spūs nondū erat datus. qz ihūs nondum erat glorificatus. Tercia rō est ex pte vtiusq; qz adhuc erāt inimicicie inter nos et deū. ⁊ ideo p̄us oportuit fieri reconciliatōz q̄ spūs sancti datione. Ideo prius oportuit xp̄m pati q̄ spm̄ sanctū mitti. ℣ Intelligendū est q̄ q̄ iste amor q̄ apostoli diligebāt corpalem p̄sentiā xp̄i nō erat pcēm. Redebant̄ tamē ex hoc minus ydonei ad receptōez spūs sancti. Habita enī vna solatōe nō q̄riē alia. Vnde quia delectabant̄ in p̄sentia xp̄i nō petebant nec desiderabāt

tpalia ad nō fuit ℔ℓ ℔ f. ad ascensōz ℔

aduentū paracliti · Ipe enī nō venit ad mentē nisi vocatus et desideratus vñ Sap̄ · vij · Optaui et datus est mihi sensus · inuocaui et venit in me spiritus sapientie · Hec de tho ·

Quo vero ad terciū in quo notatur spūs sancti aduentus rigorosius · ibi · cū venerit ille arguet mundum ꝛc · idest faciet vos arguere · Vbi notandum ꝙ iudei et ceteri hoies in mūdo habebant sicut hodie habent hoīes tria vicia · qz erant infideles iniusti et temerarij · Quia erant infideles · ideo spūs sanctus p apsos ꝛ p viros apostolicos correxit et arguit mundū de infidelitate qz nō crediderunt in xp̄m · Hoc enim pecām vt dic̄ Aug⁹ · solū p̄ ceteris posuit qz hoc manente cetera otinentē · et hoc discedente cetera minuunt̄ · Erāt etiā iniusti · ideo arguit eos de iustitia quā habent fideles · Est aūt iustitia fideliū tanto laudabilior quāto sperāt et credūt in xp̄m quē nō vident q̄ ad p̄z iuit vbi in figmis nō videtur manifestis · Joh̄ · vlc̄ · Beati q̄ nō viderūt et crederant etiā temerarij · qz p̄nceps hui mundi · i · dyabolus q̄ est p̄nceps mūdanoꝝ iā iudicatus est · Magna enī temeritas est nō timere qñ videt tātum p̄ncipem iudicatū · j · Petri · ij · Si enī angelis peccantib⁹ nō pepcit ꝛc̄ · Ita sententionaliter exponit Aug · Decm iustitiā et iudicium impositō · In ꝟ aūt qđ sequit̄ · Adhuc multa habeo vobis dicē ꝑ nō po · por · mō ꝛc̄ · Hic loquit̄ de magisterio discipulis necessario · et notat tria · Prio doctrine necessitatē · Scdo eius modū · ibi · Cū aūt venerit ille spūs veritatis docebit vos omnē veritatē · Tercio eius sufficientiā siue pfectionē · ibi · nō enī loquet̄ a semetipo q̄si aliq̄b⁹ otrariū patri vel filio · ꝑ quecūq; audiet · i · q̄ a patre et filio habet licet sit in sapiētia coequalis ambob⁹ · et q̄ ventura sunt ānunciabit vobis · qđ erit signū certissimū deitatis · Ysaie · xliij · Annūciate nobis que ventura sunt et dicemus quia dij estis ·

De tho vicijs arguet

Pmo

Dominica quarta · Sermo tricesimusseptimus

Amen amen dico vobis si qđ petieritis p̄z in nomine meo dabit vobis · Joh̄ · xvj · A Tria p̄ncipaliter tradunt̄ in hoc euā⁹ · Primo bene orantiū oditio · Scdo male orantiū obmissio · ibi · vsq; mō nō p̄z · Tercio cordialiū affectuū adimpletio ibi · Venit hora cū iā nō in p · ꝛc̄ · Circa p̄mū notandū p̄mo ꝙ si aliq̄s in curia impatoris haberet aliquez sapientē aduocatū vel auxiliatorem sollicitū vel fratrē vterimū multum gauderet et multum securus esset · Ascēdente vero xp̄o in celū habere cepimus in curia celestis p̄ris aduocatū sapientē · ideo dr · j · Joh̄ · ij · Aduocatū habemus apud patrē ihesū xp̄m iustū · Auxiliatorē p̄inde habemus sollicitū quia Deutro · xxxj · dr · Ascēsor celi auxiliator tuus · Et fratrē vterimum · qz Joh̄ · xx · ait marie magdalene · Vade ad frēs meos et dic eis · Ascēdo ad patrē meū et patrem deum me · et de · v · Debemus ergo isto tpe petitōes nr̄as formare ꝛ eas aduocato nr̄o dare vt sūmo regi offerat · Nuncios dirigē et ad auxiliatorem nr̄m mittere et eosdez frēs nr̄os omendare · Nue tria vnicus noster aduocatus auxiliator nr̄ et fr̄ docet dicens · Amen amen dico vobis ꝛc̄ ·

B Scdo notandū ꝙ oro p̄m tho ·

et damasce· est petitio decentium a deo mediate vel immediate q̄ et sancti in patria deus et viatores inuocari p̄nt· Tercio notandū·q̄ ad hō q̄ quis exaudiat̄ requirunt̄ q̄tuor· Vñ glo·sup illo Lu·xi·sup parabolam·cs vestrū habebit amicū ꝛc· dicit q̄ q̄tuor oditōes exigunt̄ ad hoc q̄ oratio fit efficax·scz vt petat̄ pro se·pie·pseuerāter et ad salutē· Nuetho·sup·iiij·di·xv·q·iiij· exponit· nō q̄ ille oditōes hoc modo requirant̄ ad efficaciā impetrandi quasi nihil impetret̄ si aliqua defit·q; etiā q̄cq; aliqs p alio orās citiꝰ audiē· Sed fic intelligit̄·q̄ his q̄tuor positis semp oratō efficaciā impetrādi habz·etiā si nō fit qs in caritate semp· Primo g̃ exigit̄ vt p se quis oret·q̄ notatur ibi·dico vobis· Nā q̄n p alio qs orat idē ex libertate resistere p̄t· Secundo exigit̄ vt pie oret· ibi· patrē· Per q̄ vt dicit tho·in·iiij·amouet̄ impedimētū impetratōis ex pte orātis q̄ orōez mordinate posset facere In pietate enī importat̄ modus latrie q̄ alio nomie pietas dr· Sm quē orō modificari dr· Vñ aliqñ aliquis pie petit q̄ pietatis vtutē nō habet· ficut iusta facit iusticie habitu carēs et sic peccatores aliqñ pie orare p̄nt Et sub pietate includunt̄ oīs oditiones q̄ requirunt̄ ex parte orātis mqntū orās·q; pietas includit omnes circūstantias virtutis q̄bꝰ ordinatur actus ex pte agentis· Et sūt q̄tuor· Primū est fides vt credamus a deo nos posse obtinere q̄ petimus· q; p fidem homo habz noticiā omnipotētie diuine et miscdie ex quibꝰ oratio impetrat q̄ petit· ¶ Secundum est ofidentia in deū· Vñ Ja·i· Postulet aūt in fide nihil dubitans· Faciūt aūt fiduciā exaudiendi de deo·potētia omnipotētis·q; omnia bona dare p̄t· Veritas p̄mittētis que dic̄·q; rite et inuenietis· Et caritas volētis q̄ mſi exaudire vellet nō oratōez nobis inſpiraret· Vñ Aug⁹·super illo· In verbū tuū supsperaui· Speremus et supsperemus qm̃ cogente p̄ne caritatis affectu plus p fectū nr̄m appetit q̄ nosſpi· nec petere nos rogaret ſi ea que petimus intēderet negare· ¶ Terciū est hūilitas· Vñ p̄s· Respexit in orōez humiliū et nō spreuit p̄cem eoz· Oportet enim vt homo suā indigentiā agnoscat· vñ paupes vulnerati impetrare volentes pecuniā defectus ostendūt· Vñ p̄s· Desideriū pauperū exau·dñs· Et Eccī·xxxv· Orō humiliātis se nubes penetrat donec ap̄inquet· nō ſolabitur et nō discedet donec respiciat altissimus· Et Gre· Ille verā oratōem deo exhibet q̄ semetip̄m q; puluis ē humiliter videt·q̄ mil vtutis sibi tribuit·q̄ bona que agit de miscdia cōditoris esse ognoscit· ¶ Quartū est feruor deuotōnis· Vñ aug·de orando ad p̄bam· Dignior seq̄t̄ effectus q̄n feruētior p̄cedit affectus Et in illo includit̄ etiā attentio·de q̄ dic̄ tho·vbi p̄us· Nō req̄rit̄ q; attentio semp maneat in orōe p essentiaz ſ vtute· Manet aūt vtute q̄n aliqs accedit ad orōez cū intentōe aliq̄d impetrādi vel deo debitū obsequium reddendi etſi in p̄secutōne oratōis mens ad alia capiat̄· mſi tanta fiat euagatio q; omnino depeat vis prime intentōis·et ideo oportet q; frequēter homo cor reuocet ad seip̄m· Dec ille· Et iterū Attentio inquit in orōe potest esse triplex· Primo enim est attentio ad vba quibꝰ petimus· Scdo ad petitōez ip̄am· Tercio ad ea que petitōnez circūstant· ſicut est

necessitas p quā petiē deus q̄ rogaē et alia hmōi. Et quecūq; istarū attē tionū affit nō est reputāda mattēta oratio. Vñ et illi q̄ nō intelligūt pe titōms verba ad oratōez attenti esse pñt. Sz tñ vltima attētio est laudabilior q̄ scda. et scda q̄ pma. Et q̄ anima nō p̄t esse attenta vehemenē ad diuersa. ideo pma attētio p̄t nocere vt fit minor oratōis fructus si secundā euacuat. vel scda si ēciā oīno tollat. ꝫ nō ecōuersō. ¶ Quinto exigiē ignoscibilitas orantis. Vnde Math. v. Si offers munus tuū ante altare et ibi recordatus fueris quia fr̄ tuus habet aliq̄d adūsū te. relinq̄ munus tu. añ al. et va. pus recō. fratuo. Et Mat. xj. Dū stabitis ad orādum dimittite si q̄d habetis aduersū aliquē. vt p̄r v̄r dimittat vobis peccata v̄ra. Et Math. xviij. Seruus q̄ nō dimisit oseruo dure corripiē. Et ibi eidem. Nōne oportuit misereri cōserui tui sicut et ego tui misertus fū. Et sequiē. Iratus dñs tradidit eum tortoribo quousq; redderet vniūsum debitū. Oēs p̄dicte quinq; oditōnes op̄hendunē sub pietate que fuit secūda principalis particula oditionū exaudiendi. ¶ Sexta est seu tercia q̄ fiat ad salutē ibi. i. noie meo. i. saluatoris seu ihu. Oportet enī q̄ orāti ouemat et digna sit exauditōne. Vbi notandū q̄ ām Aug. triplicia sunt bona in genere. Infima. media et sūma. Bona infima sunt tpalia q̄ quasi sunt nihil. Jere. iij. Aspexi terrā et ecce q̄si vacua erat et nihil. Et talia sub oditōe peti pñt moderate vicz si deo placet da samtatē tpalia vitā tē. Rō est q̄ aliquibo bona tpalia vt sciētia. honores amici. diuitie. iuuentus tē. occasio sunt peccandi. alijs occasio merēdi. Sed q̄busp̄sint vel quibo obsint solus deus scit. ideo sibi ꝓmittenda sunt. Vñ quidā malipetūt que sunt pcā vel nociua et nō exaudiunē. et est signum diuine ire. Sic exauditus est dyabolus q̄n petiuit deū vt Job tēptaret. Sisr hodie serui dyaboli vt superstitiosi suis imātatōibo exaudiunē. De quibo Aug. Sepe deus negat ꝓpicius q̄d ocdit iratus. Alij sunt boni nociua petentes qui nō exaudiunē. Vt apls q̄n petiuit ne stimulū haberet nō est exauditus. q̄ custos hūilitatis fuit sibi sua temptatio. Sic puer cultellū a patre petit. infirmus vinū. fatuus gladiū. pisces aculeatos. sed nullus audiē q̄ periculis plena sūt. Alia sūt bona media puta virtutes que nulli obesse pñt. Alia optima vt beatitudo optima. pma ergo moderate sūt petēda. scda feruenē. tercia feruētissime. ¶ Septimū seu quartū est vt petamus pseuerāter. q̄d notatur ibi. petieritis. et notaē Luc. xj. de illo qui pulsando pseuerauit et accepit. Vbi duo exēpla ponunē de pseuerantia orōis. Sed cur deus nō statim dat q̄d petiē. Rñ. q̄ tunc hō minus meritum haberet nō iterādo orōez. Scdo q̄ vilipenderēt vel minꝰ curareē illud q̄d cū modico labore acquiriē. Tercio q̄ defideriū in faciendo interdū augeē. sic in chanea. et isto puareē statim exaudit⁹ Quarto q̄ sic homo humiliaē vt eadem q̄ se canē caniculū et mensa indignā et pane filioz. fatebaē esse. Quinto q̄ meliora interdum dare vult deus q̄n fuerit oportunū et vtile homini. Omnia p̄dicta exigūē ad hoc q̄ oratio sit p̄miatoria. idest q̄ deus aliq̄d p̄miū det orāti p oratōne hic vel in patria. Et sic eē peccatores exaudiunē aliq̄n. Octauū autem est

caritas que exigiē si debet esse meritoria·quia nihil veritatis habet ramus bom opis p̄m Gre· msi ex radice caritatis· ¶ Nuo aūt ad secūdum principale arguiē negligētia p̄tēdi·ibi·vsq; modo nō petistis q̄cq̄ in nomine meo·q: ante resurrecti onē nō sicut post nouerūt q̄ in noie xp̄i omma petere debebāt Sed ōtra negligentiā p̄tēdi est qđ sequiē et qđ p̄cedit triplex iuramentū et petite et accipietis vt gaudiū vr̄m plenum sit·Nota ibi gaudiū patrie plenū· Nđ aūt deus exaudiat quēlibet p̄fatis modis orantēp illo dē hodie iurat triplicit̄·Dupliciter p̄°·Amē amen dico vobis·tercio·dabit vobis Promittere enī dei equipollet iuramento·Est aūt q̄prius modus dei iurantis in nouo testamento p Amen amen·et Mat·vj·et Luc̄·xj·Vt videatur deus largissimus excludiē·Petite et accipietis·q̄rite et inuenietis·pulsate et aperiet̄ vobis·Nue verba exponit Aug·in sermone dñi in mōte adducēdo exemplū alicuius hois q̄ ad aliquē locū pgere vellet et tñ triplex impedimentū haberet·Prio infirmos pdes·scdo viā ignorare tercio ianua loci clausa foret· Talis indigeret vt sanaret̄ et sibi via ostē dere㬠et vt tandem ianua aperiret̄·quoz nullum sine altero sufficeret· Peccator aūt orōe in celū iturus p vallē miserie habet infirmos pdes affectuū· p̄s·Miserere mei dñe qñ infirmus sū·Viam nescit·p̄s·Erraui sicut ouis que p̄it q̄re·ser·tuum ꝛc̄· Clausa est sibi ianua sicut virgimbꝰ Mat· xxv·Debet ergo p̄mo petē sanatōez·scdo q̄rere viā·et tercio pulsare et intentū habebit· ℟ Nuo ad terciū principale notandū q̄ p̄ū bia p̄m Aug·sunt dicta occulta que solent homines audire et nō intelligere· Item notandū de scdo q̄ q̄tuor fuerunt q̄ discipuli plurimū scire desiderabant Primū an deus p̄ eos in suis petitionibꝰ audire vellet·Secundū an eos pater amaret·Terciū an filius eiusdem substātie cū patre esset·Quartū·an filius eiusdē ad patrē redire vellet·Nec in occultis cor diū xp̄us intuens ad q̄tuor illa ℔ respondet vt noscant eū dēū· Nā solꝰ deus cor noscit·Ideo primo oñdit q̄ in suis petitōibꝰ discipuli fūt exaudiendi dicēs·Amē amē dico vobꝭ si q̄d peti·pa·ꝛc̄·Scdo q̄ a patre amādi ibi·Ipe enim pater amat vos·Tercio ostēdit suā substantialitatē patris et eternā generatōnez a p̄re et tpalem a matre·ibi·Exiui a patre et venī in mundū·Quarto suā ascensionem·ibi·iterū relinquo mundū et vado ad pa·Ideo xp̄us p̄misit·Nec·i·multa in puerbꝭ lo·sum vo·Venit hora cū iā non in puer·ꝛc̄· Et cū discipuli viderent q̄tuor illa occulta dubia eis soluta dixerūt· Ecce nūc palam lo·et puer·nullū dicis· ¶ Tercio notādū q̄ deus de q̄tuor hodie nos adhuc etiā certificat·Prio de orationū exauditōe cū dic̄ Amen amen dico vobis ꝛc̄·Scdo de paterna erga nos dilectōe·cū dic̄· Ipe p̄ amat vos· Nđ p̄bat pater p q̄nq̄ signa amoris·Primo oia visibilia dedit in vsum·p̄s·Oia subie·sub pe·Secūdo oia celestia·i·angelos nobis dedit in adiutoriū Hebre·j·Oīs sunt adm̄inistratorij spūs missi p̄pter eos qui here·cap·sa·Tercio q: filiuz dedit Jo·iij·Sic deus dilexit mundū·i·hominē mimorē mundū vel munduz totū qui renouabiē vt vnigenitum suū daret vt ois q̄ cre·in eū nō pe· sed habeat vitā eternaz·Quarto q:

spm̄ sanctum dedit Ro·viij· Accepistis spm̄ adoptōnis in quo cla·abba pater· Quinto seip̄m obseruat in hereditatem· Ezech̄·xlviij· Non erit eis hereditas ego dn̄s hereditas eor̄· Tercio nos certificat de sua eterna pcessiōe et de tpali vt supra· Quarto de ascensione tē·

In die ascensionis Sermo tricesimusoctauus

Recūbentibo vndecim discipul apparuit illis ihs Mar·vlti· Tria principaliter de illo euāgelio dicenda sunt· Primo hystoria dn̄ice ascensionis ꝑm scripturas autēticas Secdo p que post eū ascendemus scz p fidem ibi· qui crediderit tē· Tercō quō signa p nos sunt faciēda·ibi· Signa aūt eos q̄ credi·tē· Quātum ad pmū nota· q̄ quedā pcesserunt xp̄i ascensionē· quedā ocomitabanē· quedā sequebanē· Quo ad pcedentia ꝑm Mar·apparuit pmo discipulis· xj·in ciuitate ihrlm hodie et recubuit cū eis et exprobrauit incredulitatem eor̄ et duriciā cordis tē· Vbi duo signa magne caritatis ondit· in omestione amicabili· q̄ solēt amici discessuri abinuicē uiuare· fecit ab eis recedendo corpali pntia· qō ideo fecit ꝑm Bern̄· tū vt artius verba vltima discipulis insederent· tum etiā vt merepatōes supior̄ tā q̄ dona recipiamus· Secdo misit eos ad docendū et baptisandū et pdicit eis signa quinq̄ q̄ p eos erant futura· Anteq̄ tū hoc facere debebant necessariū erat vt p spi·san· ofirmarent· ideo Lu·vlti·dixit· Vos autem sedete in ciuitate quoadusq̄ indumini virtute ex alto·supple· quia nō estis sufficienter roborati priꝰ· Et Actuū·j· pcepit eis ihrlm ne discederēt ꝙ expectarēt pmissionē patris· q̄ Johannes q̄dem baptisauit aq̄ vos autem bap·spi·sa· nō post multos hos dies Tercio eduxit eos foris in bethaniā i·in montē oliueti q̄ est in itinere vsus bethaniā· Eduxit nō manu sed extra ciuitatē vt ostenderet tumultum impedire otemplatōez· Et ꝑm M·in hystoria credit hora sexta trā fisse· Et sic exiuit beatissima virgo t apli ac electi alij digni hac ascensionis visione· Hec pcessio fuit pulcherrima et deuotissima· Vbi xp̄us verꝰ pcedit· Maria cū deuotis electis sequit̄· Apli et discipuli associāt· Hāc pcessionē ꝑm M·in hysto·dn̄icis diebus p̄ntat ecclesia exeundo eccleſiā cruce p̄uia redeundo iteruz cruce p̄uia· q̄ licet hodie xp̄us apl̄os pcesserit exeundo et inuisibiliter redeundo tñ semp est cū electis· Mat·vl· Ecce ego vobis· sū omni die vsq̄ ad cōsummationem seculi· ideo crux redeundo etiā portat̄· Quarto in monte oliueti xp̄us iterū apparuit discipulis· vñ Actu·j· Igit̄ q̄ conuenerant inter· eū dicētes· Dn̄e si in tpe hoc restitues regnū israel· Simplices intelligere poterant de regno tpali istitico· ꝫ prudentiores de regno eterno in nouissimo iudicio ombus ostensuro· Et ad hoc intellectū rndit ihūs· Nō ē vestrum nosse tpa vel mo·que pr̄ posuit in s·po·i·nō est vobis necessariū scire diem iudicij Sed ꝓparare vos ad receptōez spūs sancti et ad testificandum de me p orbem· Vñ subdit· Sed accipietis vtutē supue·spi·san·in vos et eritis mihi testes tē· Quinto ꝑm Ambro·xp̄s singulis discipulis pacis osculū dedit· Manus eius leuauit

m celū et etiā oculos. q: xp̄i ofuetudo fuit q benedicturus aliq̄d oculos leuaret m celū. Vale dicēs discipul. Benedixit etiā eos bona optādo p mittendo et dando. vñ Lu. vlti. Eleuatis manib benedixit eis. Inde venit q ep̄i m fine misse benedictōnez dant et sacerdotes. Et vt dicit theophilus. Forte i hac benedictōe vim oseruatiuā eis inflixit vsq; ad sp̄us sancti aduentū. Benedixit eos p̄io vt signa amoris oñderet. Vñ ficut recessurus ad passionē cū eis cenauit dulciter et pedes eoz lauit. Sic hodie prandet et benedicit. Scdo vt discipulos osolarē quia magna osolatio est esse a xp̄o benedictū. Tercio vt securiores reddēt. Si enī Ecc̄i. iij. benedictio patris firmat domus filioz. quāto plus xp̄i. B Concomitātia xp̄i ascensionē fuerūt illa Primo obsequens omnis creatura. Nā p̄mo seruiuit creatura insensibil inferioz. quia ſm M. in hystoria. in signū ppetue recordatōis locus vñ xp̄us ascendit vestigia eius semp custodiuit. Scdo aer p̄buit sibi obseq̄ū pure susceptōis purgatus a p̄tia demonū. Vñ Aug. Sanctificatē diuino comitatu immensus aer et oīs illa volitans demonū turba per aera xp̄o ascēdente ēnsfugit. Tercio creatura rōnal obseq̄ē. q: turba patrū de limbo liberata hodie ascēdenti assistit. p̄s. Ascendisti in altum cepisti cap. de do. hominib. Quarto nubes de excelsioꝛi parte lucida xp̄m suscipit. Quinto creatura intellectualis angelica famulatē iubilādo. p̄s. Ascēdit deus in iubilatōne et dñs in voce tube. Vnis oib p̄paratis et Michaele omnes angelos admonēte secūdo incipit ihūs ascēdere paulatim vt videretur. p tūc adorāt omnes discipuli flentes de recessu et gaudentes de tanta gloria dñi. et tūc ois pulchritudo dñi ascendit sup sidera. Prima enim pulchritudo dñi fuit anima impassibilis pulcherrima. Scda eiꝰ corpus q̄tuoꝛ dotib scz sūma luce subtilitate et agilitate totatū. Tercia m associantib patrib corpe et ania die resurrectōis suscitatis. alijs aiabus electoꝛ ocomitantib et angelicam ruimā pficientib et angelis iubilantib. Vnde in hac p̄cessione fuit q̄quid pulcherrimū fuit infra terrā. q: p̄res liberati. quicq̄d pulcherrimū sup terrā. quia ibi maria et discipuli. quicq̄d pulcherrimū in aere. q: nubes lucida. quicq̄d pulcherrimū in celo empirreo. quia angeli. et pulcherrimū sup celū filius dei. C Tercio in ip̄o ascensu quinq; questiones mote fuerūt ammiratoꝛie p angelos quosdā. et p alios angelos solute. Prima a tonis. p̄s. xxiij. Quis ascendet in montē dñi. i. m celū aut q̄s stabit. i. pmanebit in loco sancto eius vñ tot demones ceciderūt. Nequeunt nō p impossibilitate ſ raritate et ammiratōe licet p̄sciant. Respondent alij. Innocens ma. i. a malo ope et munda corde. i. a mala cogitatōe. q̄ nō accepit in va. a. su. i. affectionē sensualitatis nō est secutus. nec iuravit in dolo p̄x. suo. i. ore nō peccauit. Scdo ſm glo. Iero. et Aug. ibidem xp̄o ascendente p̄cedentes maiores angeli clamauerūt ad minores ⁊ ad celos. Attollite portas p̄ncipes v. et eleuamini p̄. eter. et intrabit rex glorie. Rñdent sup̄iores. dominus fortis et potēs dñs potēs in plio. Tercio querūt sp̄us maligni clamantib domus spiritibus. Attollite portas p̄ncipes vestras Quis est iste rex glorie. Respōdent dom. dominus virtutum ipe est rex glorie

Item quilibz dieij sit d spissitudine vsq; quadragintaz duoz et dr̄ crassitudo ⁊ crassitudo ubi sp̄aciū est sup septē sp̄eras planetaz. Sū via quilz milia duoz ac et a septima sphera usq; ad octauum c̄ supemū via. Q̄ multiplicata ac septies quadragintaz duoz

Hester cap̄. dicit sit xl. miliaria Ihesus Thesbi moyses

Saturnus
Jupiter
Mars
Sol
Venus

Mercurius
Luna

idest nihil vobis vtutibꝰ hac gloria omune. Quarto ꝑm glo. Ysaie. lxiij. Querunt angeli a xpo ascendente. Quis ē iste q̄ venit de edom quod interꝑtatur terrenus tinctis vestibus de bosra quod interꝑtat firma idest variis virtutū ornatibꝰ decoratus. iste formosus in stola suavicz humanitatis gradiens in multitudine vtutis sue nō aliene. Rndet xps. Ego qui loquor iustitiā et ꝓpugnator sū ad saluandū. Quinto querūt iterum hom. Quare ergo rubrū ē indumētuū et vestī tua sicut calcātiū in torculari. si tu iustꝰ es et ꝓpugnator ad saluandū. Respōdet xpus. Torcular calcaui solus et de gētibꝰ nō est vir mecum. qđ dicit ꝓpter vgine q̄ in passione sola fidelis mānsit et asperſus est sanguis eoꝝ. i. peccatū hoim omniū sup vestimēta mea. Et omnia indumenta mea coīq̄naui. i. opinione hominū inquinari ꝑmisi. vide ibi quō loquit̄ in tanta leticia de sua passione et loquit̄ ad modū calcātiū vuas rubeas. Illa est sentētia glo. Ysa. lxiij.

D Quarto xpus hodie ianuā celi aperuit seu paradisi celestis. Nam quinq̄es xps celū aperuit ꝑm quinq̄ ianuas quibꝰ aliq̄d claudit̄. Prio aliquid claudit̄ ꝑ inhibitionē ne q̄s talem viā vadat. Sic deus post ꝑmoꝝ parentū peccatum ꝑm Ambro. phibuit edicto ne q̄s celū ascenderet donec in aliquo homine tāta humiliatio repiret̄ quanta in ꝑmis parentibus supbia. Vñ illo mō xpus celum aperuit in incarnatōe q̄n deus factꝰ est homo. sicut ecōuerso ꝑmi parentes homies esse volebāt vt dix. Gen. iij. Scdo claudit̄ aliquid q̄n aditus aggrediendi est obstructus clauibꝰ Nā ꝑmo homine peccāte celi clausi muniri nō poterat Sz xps baptismo hoc amouit obstaculū. vñ ibi celi aperti sunt sup eū. Matth. iij. Tercio ianua est clausa q̄n lapidibꝰ spinis et luto via est plena. et sic xpus celum aperuit sua doctrina. vñ lapides sup bie amouit. Mat. xj. Discite a me q̄ mitis sum et hu. corde. Spinas auaricie. Matth. v. Beati pauperes spū q̄n ꝛc̄. Et lutū luxurie Mat. v. Beati mū do corde q. ipi d. vi. Quarto ianua claudit̄ ꝑ munitōez armatoꝝ vel custodū. Sic paradisus custoditus fuit angelica custodia et flāma et rumphea bis acuta. Gen. iij. Per passionem aūt xpus illa aperuit q̄n pacem restituit. vnde Col. j. Pacificans ꝑ sanguinē crucis eius siue que in celis siue q̄ in terris sunt. i. angelos et homines. Quinto claudit̄ aditus ꝑ fundo fouee interpositōez. Sic xpus descēdendo ad infera Zach. ix. Tu quoq̄ in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu. i quo nō erat aqua. Sexto claudit̄ q̄n nullus ꝑ ianuam incedit. et sic hodie fecit in p̄senti euāgelio. E Quinto hodie ascendit cū maxima honorificentia. quod onīdit Mar. vl. Nā ꝑmo ascēdit cū multa ptāte qđ tāgit̄ ibi. dñs q̄dem. Dñm enī maris se oñderat in supambulatōe et in pisciū captione Dñm terre in terre motu. in sanatōe infirmoꝝ et fusciratōe mortuorum Dñm inferni in patrū liberatōe. Dominū aeris in ventoꝝ quietatōe. Ergo restabat vt se dñm celi ostēderet. Secūdo ascendit cū magna pietate. ibi. Ihus. i. saluator ascēdit vt fidem spē et caritatē in nobis augeret. locuz ꝑpararet. et dona spi. sancti distribueret. Tercio ascēdit cū multa familiaritate ibi. postq̄ locutus ē eis. Nā omederat valedixerat ꝛ corripuerat. Quarto cū multa sublimi

Enoch Helyas

tate assumptus est in celū vtute p=
pria nō sicut Enoch p translationez
in paradisum terrestrē·geñ·v·Aut
illic subuectus vt Helyas·iiij·Reg·
·ij·Nec ad modicū raptus vt paul9·
ꝟ assumptus·i·a semetipo sumptus
in celū altissimū·Numto fuit multe
maiestatis·ibi·et sedet ad dex·dei·i·
in equalitate dei mquantū deus·sed
mquantū homo sedet a dextris·i dest
quiescit summe in potioribꝰ bonis et
potiori modo. ℣ Sequentia ascē
sionem fuerūt primo duo viri in ve
stibus albis apparētes cū in celū in=
tuerentē euntem ihesum qui dixerūt
viri gallilei ꝛc̄·Mittuntur ad osolā
dum mestos ideo albis induuntur et
stant iuxta illos. docent etiam quid
aspicitis in celum·nō ibit in paradi=
sum vt Enoch et Helyas·nec quer=
sabitur amplius visibiliter vobiscū·
sed in iudiciū veniet in humamtate
quēadmodum vidistis eum Actu·j·
Secundo adorabant dicit Lu·vl·eū
vicz ascendentem et postea. Tercio
regressi sūt in ihrusalem cū gaudio
magno Luc̄·vl·Nuarto ibidē dicit̄
Erant in templo laudantes ꝛc̄·Lu·
vlt̄·Nō expomt theophilus de decē
diebus ante pentecostes quia cristi
ascensio cōfortauerat discipulos vt
minus timerent·Numto ascenderūt
in cenaculū vbi postea acceperūt spi
ritū sanctū Actu·j· G Nuo ad
secundū principale quō ad cristum
ascendere debeamus docz apostolus
Epīe·iiij·dicens·Nui descendit ipse
est qui ascēdit sup omnes celos· Ec
ce primo pomt humilē cristi descen=
sum·scdo ascensū glorioſum· Nuot
modis autē xp̄us descenderit et ascē
derit pomt Ambrosius libro de ysa
ac septem descensus et ascensus di=
cens·Saltu quodā xp̄s venit in hūc
mundum·Apud patrem erat·in vir
ginem venit·Ex virgine in presepe
transiliit·Descendit in tumulū Sur=
rexit ex tumulo· Et sedet ad dexte=
ram patris·Ecce scala septem gra=
duum quibus xp̄us descendit·ꝛ ascē
dit in celū·Primus fuit mire humili
tatis quādo de patre venit in virgi
nem·quia tūc se serui habitu induit
phīl·ij·Semetipm exinaniuit formā
serui accipiens·Opa serui fecit circū
cisus psentatus circūportatus et le=
gi subiectus·Et cōtraxit parentelā
cum seruo habitu muētus vt homo·
Secundus gradus mire asperitatis·
cum de vtero venit in psepiū·qz in=
fans tenerrimus Luce·ij·Inuemetis
infantē·vestimenta dura·quia pan=
nis inuolutum·i·vilibꝰ·psepe auste=
rum·quia positum in psepio· Ecce le
ctum puerū et vestitū·Tercius gra
dus mire pauptatis de psepio in mū
dum qđ tangit Ambro·Descendit
in iordanē quia tūc se mundo mani=
festauit voce patris·columbe specie
et Johannis testimonio· Iste gra=
dus in mundo pauper in vita qz do=
mum nō habuit ad habitandū ꝓpri
am·Matb·viij·Vulpes foueas ha=
bent et volucres celi nidos ꝛc̄·Pau=
per in morte quia reclmatorium non
nisi pectus habuit quando mortuus
est·Paup post mortem quia nudus
nec sepulchrū ꝓpriū habuit·Nuar=
tus gradus mire caritatis·cū de mū=
do ascendit in crucem·Johānis·xv·
Maiorem caritatem nemo habet ꝙ
vt animā suam ponat quis pro ami
cis suis·ꝛc̄·Nam cor cristi in cruce
feruebat amore tanto vt per exteri=
ora perfectissime hec ostenderet per
fudorem sanguineum·nudationē ve=
stiū·fitim vehemētem·corporis vul=
nerationem et cordis lanceationez·

Quintus gradus mire pietatis cum de cruce descēdit ad limbū pres liberare qui erāt priuati visione diuina ꝑmo Vñ Ysa. ix. ꝓphus q̄ ambula. in te. vi. lu. ma. Scdo qz ibi stabat. vñ sequiē. habitantib⁹. Tercio in loco tenebroso erant. ibi. vmbre mortis. Sextus grad⁹ mire felicitatis. cum de inferno resurrexit. Septimus gradus mire maiestatis. cū hodie ascendit. Cū igit̄ crīstus aliā scalā ascendendi habere noluerit oportz ꝑ eā dem sequi. Vnde ꝑmo sequamur ḡdu humilitatis. qz Luc. xviij. Qui se exaltat humili. et qui se. ꝛc̄. Secūdo gradu pñie et austeritatis. ꝟm illud Mat. iiij. Pñiam agite appro. enī regnū celorum. Non ait. cogitate pmtentiā. nō loquimini nō simulate p vestes. ꝟ agite. Tercio ḡdu paupertatis et contemptus mundi Matꝫ. v. Beati paupes spū qm̄. ꝛc̄. Quarto ḡdu caritatis. Quinto pietatis. Sexto patiētie. Septimo otemplatōis

3m predicabile

¶ Quo ad vltimū ꝓncipale notandū. q̄ in ꝑmitiua ecclesia multa signa fecit deus. qz infideles tūc multi. In pñti vero tpe pauca facit. qz iā ꝟm Gre. roborata est ecclesia et qui nō credit factis indignus est de dādis. In vltimo vero tpe nulla faciet vt sanctor⁹ ostendat patiētia. impior⁹ leuitas. ⁊ tyrannor⁹ ferocia. ꝟm tñ Gre. et Bern̄. Demonia eicit qui peccata p otritionez picit. Secundo linguis loquiē nouis q̄ lingue vicia pimit et dei laudem confessionē et orationē loquiē. Tercio serpētes tollūt qui ne recidiuent venenatas psuasiones extinguūt. Quarto venenū bibunt et nō nocz qui pcipiūt radices peccati et pullulare sentiūt sed statim ne obsit nō sentiunt. sicut xp̄us cum gustasset noluit bibere. Quinto

Signa

sup egros. i. infirmos peccatores bona exempla ostendūt vt virtuose se habeant. ¶ Hec signa ⁊ similia ꝟm Gre. sunt in infimitū meliora q̄ corporalia. Quia ꝑma spūalia. alia corporalia. Per ꝑma anime sananē. per alia corpa. Pria virtutē vite et sanctitatē faciūt ꝟ nō ostendūt. alia oñ dunt sed non faciūt. Prima nō nisi a bonis habenē. alia interdū a malis. Prima secura. alia piculosa. Pria occulta. alia manifesta. Per ꝑma maior fit apud deū retributio sed mior apud hōmes. ꝟ p alia econuerso.

Dominica infra octauā ascensionis. Sermo tricesimusnonus

Cum venerit paracl⁹ quē ego mittā vobis spiritū veritatis ille testimoniū phibebit de me. Joh̄. xv. In hoc enāgelio xp̄s tria principaliter facit. Primo dona q̄dam spūs sancti tāgit. Secūdo ibidē aduentū spūs sancti ꝑmittit. Tercō cum omnes qui pie volunt viuere in xp̄o psecutōez pati oporteat ꝟm q̄ dicit̄. ij. Thi. iij. ideo tribulatōez p̄dicit. ibi. Absq; finagogis ꝛc̄. ¶ De ꝑmo notandū q̄ pius ihūs p̄sciens discipulor⁹ corda de suo recessu turbanda. benigne eis compatit̄ et consolatorem ꝑmittit. Vñ dicit Gre. in mora. q̄ iste est ordo consolatōis vt si quē afflictū consolari volumus. primo debemus ei compati et emollire eū. qd̄ ostendit triplici exemplo dicens. Neq; enim ferrū fertio iungitur si nō vtriusq; exustione igms liquatur. Et durū molli non adhereret nisi p⁹ duricia ipsa mollescat. ꝟ nec

lacentes erigimus nisi a rigore nostri status melimemur. Dominus igitur discipulis tribulatis benigne condescendens et sciēs quia remanebāt desolati tripliciter consolatur. Primo p paraclitū. idest solatorē mittendo ibi. paraclitus. Secūdo per veritatis pmissionē. ibi. spiritū veritatis. Tercio p roboris pollicitatōnem ibi. ille testimonium phibebit de me tē. ¶ Alia rō dicti est. Nā discipuli xpi corpali psentia puati in triplici tribulatōe erant. primo desolati. scdo ignari. tercio timidi. ideo tria remedia pmittit. Primo scz paraclitum. i. consolatorē. Scdo magistrum ibi. spm veritatis. Tercio roborato rem. ibi. ille testimoniū phibe. Alia ratio dicti est. Nam ois humana natura tria bona principaliter fitit et desiderat tangē beatitudinis partes vicz gaudiū seu solatōez. sapientiā et potestatē. quia hec tria trinitas mcreata anime impssit spi. san. solationis desideriū. Filius sapientie fitim. et pater ptātis affectionē. Pro igit pmittit tribulatis paraclitū. i. solatorem. ibi. cū venerit paraclitus tē. Iste enim solaē lugentes in hac mundo. vñ Matth. v. Beati q lugent qm ipi solabūtē. Nō pt de triplici luctu intelligi. De luctu deuotōnis qui fit p abstmentiā visionis diume. de quo ps. Fuerūt mihi la. m. pa. di. ac nodum dicit mihi tota die vbi est deus tuus. Vel de luctu otritōis qui fit p pter ppetratōnez culpe. de quo ps. Exitus aquarū deduxerunt oculi mei. qr nō custodierunt legē tuā. Vel de luctu lamentationis qui fit p aliqua graui tribulatione. de q ps. Intret in ospectu tuo gemitus cōpeditoz. Omnes isti luctus solatōez recipiēt p spm sanctū Nō aūt sic de mūdo gaudentes. quia de eis dr Luce. vj. Ve vobis diuitibus qui hic habetis solatōez vestram. Quia sicut mulier q accipit alienum virū nō mereē solari in terrenis sic nec anima solabiē in diuinis. dicēte Bern. Delicata est diuina cōsolatio nō daē admittentibus alienā. Et ideo dicit ps. Renuit consolari ania mea memor fui dei et delectatus fui. ¶ Secūdo xpus pmisit spm sanctū ad instruendū ignaros. ibi. spm veritatis. Dr aūt spūs veritatis qr instruit veritatē. vñ Ambro. Verū a quocūq dicaē a spū sancto est. Et Hylarius dicit. Veritas nihil habet falsum nihil incertum nihil impfectū. Sed in mūdo nō est veritas. Primo quia ibi malis omnia falsa fiūt. bonis etiā ibi secundo omnia incerta fiūt et malis. Tercio ibi etiā pfectis omnia impfecta sunt. Primo in mundo malis omnia falsa sunt et mēdacia qr mendaciū est fm Aug. Falsa vocis significatio cū intentōe fallendi. Terrena aūt et mūdana sunt bonis quidē significatiovera nō malis. vñ Cris. sup Matth. Considera qr nō creauit deus bonis delectabilia in hoc mundo vt eis fruamur. sed q p hoc intelligamus. Nō si tam bona fiūt delectabilia frena q̄ bona sunt ipa celestia Si tale gaudiū carnis q̄le erit spirit? Si tale momentaneū quale ppetuū. Si tale figura qualis erit veritas. Si tale terrenū quale celeste gaudiū. De taliter mundū intuētibus dr Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mūdi p ea que facta sunt intellecta ospiciunē Malis aūt sunt signa falsa. vñ sunt decipule eoz fm illud Sap. xiiij. Creature dei in odiū facte sunt et in tēptationē anime hominū et in muscipulam pedibus insipientiū. Falsa fiūt et mentiunē qr diuitie hūs apparētē

satietatē sed verā esuriem Ysa·xxix· Sicut somniat esuriēs vt comedat cū fuerit expgefact9 vacua est anima eius· Delicie habent apparentē dulcedinē sed verā amaritudinē·pū·v· Fauus distillās labia meretricis·nouissima aūt illius amara q̄si absinthium· Honores habēt apparentē sublimitatē ꝫ verā et subitā dolectionez Job·xxx· Eleuasti me et q̄si sup ventum ponēs allisisti me valde· Diabolus igit̄ istis ostendit apparēs bonū et occultat apparēs malū et sic mētitur q: mēdax est et p̄r eius· In hac vita scdo nō est veritas q: nulla certitudo etiā bonis· Eccl·ix· Nescit hō vtrū amore vel odio dignus sit misi spūs habeat gr̄az spēalis reuelatōis Nescit q̄s moriē q̄s sanitate p̄uatur amicis diuitijs ꝛc̄· In hac vita etiā nō est tercio veritas·q: omnia imperfecta· Incipientes plem sunt malis habitibz et ofuetudinibz· Proficientes magnis sensibilibz passionibus et temptatōibz· Perfecti sunt paucissimi et respectu beatoz imperfecti· q: minor in regno celoz est maior illo vicz Johe Lu·vij· Nuauis inter natos mulierū maior fuerit· Perfectis etiā interdū accidit sic statue nabuchodonosor Dañ·iij· q: p̄mo āno fūt aurei·i·ignei caritate· Scdo argentei·i·negligētes et ab auro vtutuz deficiētes valore et fulgore·i·mē et extra animā· In tercio erei et murmurātes p impatientiā· Quarto ferrei·i·importabiles verbis et iniurijs alios malleātes· In quinto fictiles et terreni ac adeo fragiles vt omni temptatōi cedāt et tādem lapis modice temptatōis vel tribulatōis hāc statuā tāgens totaliter omittit·

D Tercio p̄misit xp̄us discipulis suis spi·san·ad roborādū timidos·ibi· ille testimoniū p·vñ Aug· Ille testimoniū phibebit de me in cordibz vr̄is et vos testimoniū vocibz vr̄is· ille inspirādo vos sonādo· Nam adeo fortes sancti sunt ad testificandū de xp̄o q: q̄ prius timebāt testificari in vna lingua postea testificati fūt pluribus linguis qui p̄us in vno angulo postea in toto mūdo·q̄ prius voce postea morte· Patuit ꝫ in petro qui prius ad vocē vilissime mulieris negauit xp̄m· Nā p̄m Greg·in omia· Fuit psona vilis quantū ad sexū·nō vir ꝫ mulier· Vilior quantū ad oditionem·q: nō libera sed ancilla· Vilissima aūt q̄ntū ad officiū· quia nō camerarıa sed ostiaria· Nuā fortis autem postea p spi·san·fuit oñdit gre· ibidem dicens·Contēmit petrus flagella cedentiū qui paulo ante timuerat verba reqrentiū· Et q: ancille vires requisitus expauit vires p̄nci pū cesus nō timuit· E Scdo notandū q: cū nūc aduentū spūs sancti expectemus quē xp̄s p̄mittit dicēs· Cū venerit paclitus ꝛc̄·quē p̄r mittet in no·m·Ad tanti hospitis et ad tot dona sua nos p̄parare debemus p quiq3·ficut discipuli post xp̄i ascēsionē fecerūt statim·Primo vt habetur Actuū·j·reuersi sunt· sic et nos reuertamur a vicijs ad vtutes p cōtritōem et ofessionū· Scdo venerunt reuersi in iherm que pacifica interp̄tatur·p quā rep̄ssio ire intelligitur· Nam in pace factus est locus eius· Tercio introierunt in cenaculum et ascenderūt in supiora·p que mundanoz tumultuum fuga intelligitur· Quarto manebāt ibi simul petr9 et Johes et alij discipuli simul·per qd̄ docemur frequentare societatē sanctoz eundo ad ecclesiā sanctoz ad sermones et similia· q: vbi duo vel

tres ogregati fue·in no·m·in medio eoꝝ sum ait xp̃us· ¶Quinto hij oñs erãt pseuerãtes vnanimiter in orõe ergo in p̃cedentibꝫ q̃tuoꝝ pseuerem⁹ nõ desistamus ad tam modicos dies decem·et specialiter oratõi vacem⁹· que specialiter hic nominaẽ ꝛ vnanimitas ꝓpter vtilitatẽ ipoꝝ ¶Sexto caste viuamus·qꝫ ibidem dr cũ mulieribus vicz castis et maria ihu et frib⁹ eius·i·cognatis·qꝫ q̃ sine cingulo castitatis ambulat opa vtutũ alia q̃si in terra demigrat· Sint mḡt lũbi vestri p̃cincti rẽ· ¶Deo etiã ꝓnũc extra de feriis·c·capellanus·a trib⁹ diebꝫ ante ascensionẽ vsq; ad dñicã pmã post pentecostes exclusiue ꝓhibetur celebratio nuptiarũ·ꝛ ꝑm Guil·dr·riũ faciẽs peccat mortaliẽ· Septimo ob maiorẽ custodiã spãlem aduocatũ custodem ꝛ amicũ nobis eligam⁹ apl̃m vel electo spẽalius seruiamus sicut apli vt ibidem dr Mathiã elegerũt· ¶ Tercõ ꝓncipaliẽ munit xp̃s discipulos clipeo patiẽtie ꝛ p̃dicit eis tria mala·Primo a synagogis sepatõez et excõmunicatõez iudaicã ibi·absq; synagogis fa·v·Secõ diffamatõnez· Tercio occisionẽ·q̃ no· ibi· veniet hora vt oĩs q̃ interfic ꝝs rẽ·ac si dicat· Adeo malos ꝝs reputabũt vt q̃ occiderit ꝝs deo seruire putabit· Sic etiã hodie mũdus tenet vicz se spernẽtes ꝛ deuotos ꝓ excõmunicatis qꝫ sepat a societate suorum· Sed hec nõ excõmunicatio sed benedictio est societate maloꝝ ꝑuari· Talis enĩ mũdi abhommatio sup et otra deuotos p̃cedit·et q̃libet falsa sentẽtia ex vna e trib⁹ radicibus vt dr in decreto· Aut ex odio seu inuidia·aut ex iniusta causa·aut ex peruerso ordine· ¶Nec tria faciũt omnẽ sententiã iniustã· Sed deuoti inq̃ntũ tales in nullo istoꝝ rei sunt·ꝫ male odemnat eos mũdus· ¶ Nec secũdo infamia quã infert mũdus hominis est curãda· qꝫ cũ a turpib⁹ infamia oriẽ potius omẽdatio est· Vnde Gre·sup Eze·Peruersoꝝ derogatio vite nostre est approbatio· Quia iã ostendiẽ aliq̃d nos iusticie habere·si illos despicere incipimus qui deo nõ placẽt· Illud ostendiẽ triplici exemplo·Primo lucis·qꝫ nõ est derogatõ luci q⁹ eã vespertiliones fugiũt· Sancti autẽ sunt lux·quia Mat·v· Vos estis lux mũdi· Mali vespertiliones q̃ odiunt lucẽ·quia Joh·iij·Omnis q̃ male agit odit lucẽ·Secundo exẽplo odoris·quia nõ est derogatio odoriferis si ea serpentes fugiũt ꝫ omendatio·Deuoti aũt sunt odoriferi bona fama·ij·Coꝝ·ij·Odorem noticie sue magnificat ꝑ nos in omni loco· Sed mali sunt de quib⁹ p̃s·Venenuz aspidũ sub labijs eoꝝ·Nõ ergo mirũ si odor vtutũ bonis placet et malos turbat·qꝫ·ij· Coꝝ·ij· Alijs q̃dem sumus odor vite in vitã·alijs vero in mortẽ· Tercõ exemplo medici qꝫ nõ est vituperiũ medico si eũ bene opantem freneticus vituperat ꝫ omẽdatio·lingua autẽ deuotoꝝ est medicinalis sicut canis nobilis qꝫ sanat vulnera lazari idest cõtriti· sed mali detractoꝝ sunt velut canes rabidi·

¶ Nec tercio curare debemus si mũdus corpus vult occidere quadruplici de causã·Primo quia corp⁹ hic est velut piger et malus equus sed rex fũmus ꝑmittit dare ꝓ eo coꝝpus optimum et velocissimũ·Vnde Sap̃·iij·Fulgebũt iusti et tanq̃ scintille i arũdineto discurrẽt·Secõ qꝫ illud coꝝpus est velut sacc⁹ scissus sed rex eternus ꝑmittit coꝝpus optimo coloꝝe dotatũ in pria·Vñ Apõc·

·xix· Datū est illi vt coopiaē bysso splendenti et cābido· Tercio q2 pro carcere tenebroso corpis habiē palaciū lucidū in vote claritatis· Vnde Mat· xiij· Tūc fulgebunt iusti sicut sol in regno pa·e· Quarto quia libē ter pmitteret homo destruere domū luteā et ruinosam vt posset habere aureā ⁊ solidā· quod fiet in pria· Vñ ·ij· Cor·v· Scimus qm̄ si terrestris domus nr̄a huius habitatōis dissoluiē q edificatōez ex deo habemus domū nō manu factū ꝫ eternā in celis· Quā nobis p̄stare digneē ⁊c·

In die pētecostes Sermo quadragesimus

Dvm oplerent̄ dies pentecostes erāt omnes discipuli pariter in eodez loco Actu·ij· Tria dicē tur q̄ tāgunē in ista epla· Primo quō discipuli disponebanē hodie ad recipiendum spm̄ sanctū· et quō nos ad idem dispoi debemus· Secdo quō spiritus sanctus venit visibiliē et inuisibiliter· ibi· factus est repente de celo ⁊c· Tercio de effectib9 spūs san· ibi· ceperūt loq̄ varijs lin· A Quātum ad pmū ponunē quiq̄ dispositiua ad receptōez spūs san· Primo tpis oportunitas ibi· Dū oplerent̄ di· pē· Sed q̄re dat̄ die pentecostes spirit9 sanctus potius q̄ alia die· Rñ· scdm glo· triplici de causa· Primo q2 q̄nq̄gesima dies a pascate· i· pētecostes celebris erat multū apud iudeos in memoriā beneficij legis ve· te· date in monte sina· Exod·xix· vbi fuit lex data· l· die a pncipio egressionis ex egipto· Vñ in solēnitate spūs sancti venit vt haberet multos testes qui approbarēt aduentū eius· Secundo ideo· l· die venit· q2 indulgentie magne fiebāt in iubileo· i· quinquagesimo anno vt habet Leui· xv· Sic in spūali iubileo q̄ fit p spm̄ sanctū soluunē rei· debita dimittunē· exules in patriā reuertunē· hereditas amissa reddiē et serui· i· homies peccato venūdati a iugo seruitutis liberantur Tercio vt figura veritate impleret̄ q2 sicut olim q̄nquagesima die egressionis ab egipto lex vet9 data fuit ita· l· die a liberatōe patrū de lymbo xp̄us spi· san· misit· p quē lex euāgelica impssā fuit et firmiter radicata in cordib9 sanctoz· hec glo· sentētio naliter· Vbi nota dr̄inā ve· le· et noue ⁊ future in patria· In p̄me legis datione angelus dedit Actu·vij· et Exo·xix· ⁊c· In scda xp̄us homo et deus· In p̄ma ppl̄us alonge stetit· hic omnes ꝑpe in eodem loco· In p̄ma territi ad mortē fere· hic vo impterriti· In p̄ma in lapideis tabul dat̄ Exo·xxij· et Deut°·ix· hic in cordibus hominū· In prima fumabat mons· hic lux domū illuminauit· Per q̄ omnia eminētia noue legis ad veterē demonstrat̄· Et q̄ntum differt vetus a noua· tantū noua lex a lege differt patrie future et incompabiliter amplius· quia hic veritas ibi figura cuius figura est noua lex sm Dyonisiū· Sed cur mittiē spi· san· decima die ab ascensiōe· Rñ· ad significandū q̄ spi· san· solū recipiūt efficaciter q̄ decē p̄cepta custodiūt· Itē vltra decē dies nō abstulit xp̄s mittere spm̄ sanctū ne humana fragilitas nimis in discipulis cruciarē· B Secundo hodie disposuit ad receptionē spi· san· corporū et animorum pax et vnanimitas· ibi· erāt oēs pariter videlicz fere cētum viginti

Dñ cōplerēt dies pētecostes erant oēs pariter eodē loco Et factus est repente de celo sonus tanq̄ aduenientis spūs vehemētis ⁊ replenit totā domum vbi erāt sedentes Et apparuerūt illis dispertite linguē tanq̄ ignis sedit q̄ sup̄ singlos eoz Et repleti sunt oēs spū sancto et ceperūt loqui varijs linguis p̄ut spūs sanctus dabat eloqui illis Erant aut in iherl̄m habitantes iudei viri religiosi ex omni natōe q̄ sub celo est Facta aut hac voce conuenit multitudo ⁊ mente confusa est quia audiebat vnusquisq̄ lingua sua illos loquentes Stupebant aut oēs et mirabant dicentes Nonne ecce oēs isti q̄m loquunt galilei sunt Et quō nos audiuimus vnusquisq̄ lingua nr̄a in q̄ nati sumus / parthi ⁊ medi et elamite et q̄ habitant mesopotamiā iudeā ⁊ capadociā ponti ⁊ asiam phrigiā et pāphiliam

homines inter quas fuerunt Maria virgo·femine alie deuote·lxxij·discipuli et quidā deuoti cognati xp̄i ꝑm carnem·Vnde glo· Nullus absens erat vnū cor et vnā aiam habētes·

3m dispositio C Tercio disposuit discipulos loci corpalis opportunitas·ibi· in eodem loco· Nā turbā fugerāt et tumultū ciuitatis·et ꝑt habē Actu·j·introiuerāt cenaculū et ad superiora eiusdē ascenderūt vicz ꝓpter maiorē sequestratōez ab hominb⁹· Hec domus fuit multipliciter ꝺsecrata·ꝑmo in xp̄i vltima cena et ꝑma eukaristie ꝺsecratōe Ibi xp̄us discipulis apparuit in resurrectōe clausis ianuis·ibi·hodie spi·s·misit· D Quarto disposuit discipkos sensibiliū passionū tranqllitas·ibi· repleuit totaz domū vbi erāt sedentes· Nā ad lr̄az ꝑm doctores nō sedebāt verisimiliter sed deuotissime genua flectebāt vel stabāt corpalit·Vñ Ysa·lxvj·Super quē requiescet sp̄us meus nisi sup humilē et quietū et trementē ad sermones meos·Et est ꝑm aliā translatōz Sp̄us sanctus ꝙ requiescit sup humilem sup quietis amatorem et vbōz dei seruatorē·In cuius rei figurā Gen̄·viij· ter legit̄ columba emissa·In ꝑma emissione nullatenus quieuit· qz lutose terre insedere noluit ꝫ reūsa est in archam·In secda quiuit sed imꝑfecte·In tercia vero ꝑfecte·Sic sp̄us sanctus nō quiescit in peccatore quiescit ꝫ imꝑfecte in viatore deuoto ꝫ ꝑfecte i beatis p̄rie· De hac quete dicit pb⁹ Aristotiles in·vij· phisi· Aia sedendo et quiescēdo fit prudens· Vbi loq̄t de quiete a passionib⁹ aie et a peccatis· E Quinto disposuit apl̄os ad sp̄us sancti receptōem orationū pseuerātiaz stabilitas·Vñ canit ecclesia·Orantibꝫ apl̄is deū venit·

5m dispo tercio

missse nūciat·Et Actu·j·&r·Dij oēs idest apostoli erant vnanimiter pseuerātes in oratōe cū mulieribꝫ et maria matre ihū et frib⁹ eius·i·cognatis quibusdā ihu ꝑm carnē· Sepe enī orō peccatoris q̄ misericordie diuine immittit impetrat qđ bonoꝝ operū meritū nō obtinet· F Si igit̄ hodie spīm sanctū volumus recipe hīs q̄nqz ꝑm expositōez glo· Actu· vbi p⁹ nos debemus disponere·Primovt in festiuitatib⁹ deo seruiamus deuoti⁹· qz tpis sanctitas coopantib⁹ sanctorū meritis deuotōi multū famulat̄· Secdo inimicicias relinqua m⁹· qz ꝑm p̄s· In pace factus est locus eius· Tercio opportunitatē loci ꝓ posse eligamus·loca ꝺsecrata visitādo·quia locus plurimū coopatur deuotōi vel eā impedit indisposit⁹·Quarto passiones interiores operamus· tumorem superbie·distractionē anaricie·fetorem luxurie· fumū iracundie·rē· Nuito oremus vt qđ possibilitas operū nō obtinet intercessione sanctorū nobis donet· G Quo ad secdum ꝑncipale quō venit visibiliter spīritus sanctus hodie·de hoc in lr̄a q̄nqz ponunt̄·Venit enī de celo sonus·venit lumen qđ repleuit totā domum venit tanq̄ ignis·venit tanq̄ lingue venit etiā et apparuerūt dispartite lingue·Per q̄ oia manifestabilis missio sp̄us sancti declarat̄·Nā ꝑm aug·li·j·de trinitate et mgr̄m sentēt̄·ꝑmo libro·di·xvj·Sp̄us sanctus duplicit̄ mittit̄·aliq̄n visibiliter·aliq̄n solū invisibiliter· Visibiliter quinqes in novo testamento vsq; hodie missus est idest sensibiliter·videlicz in specie columbe sup cristū Matb·iij· quia simplices et fecundos facit virtute· In nube cū trāsfigurare⁹ Mat·xvij· qz ab estu feruoris venerei obūbrat·sic

Ecclesiast et ꝓtab habuc q̄ ē ira ayrend & aduene romanī indei q̄ & ꝓselyti crates et arabes / audiuimꝰ eos loq̄tes nros lingwis magnalia dei ¶

Ps. quo voluit sed an sp̄s sc̄o plenus fuit ꝓ ꝓficere d ecc̄ & fecund d apl̄os
ꝑ d tribulatōb⁹ & cruciatib⁹ nō minuere nā vas plenū nō ēsonat sed varia fac apl̄i
ꝓ q̄ exparent sed sc̄i nō minuebant ꝑ persecutōb⁹ & tribulatōb⁹ Ideo ꝓ Ecce ē mitto vob
sic ꝺ⁹ Ihesus Primo grandebat actꝰ v· qđ & grandē apl̄i a gsper gsbi qui dixit habuit sed
q̄ nō ibi grandeuam pati
Ps. q vas plenū sit fluxe sic apl̄i sed & stetere d bōe sp̄u
Ps. q effudit vas plenū sic ap̄i effudere sua fortitud ꝑ to mundū ꝑ fe acq̄ttare vte
Ps. q vas plenū mercib⁹ ligo caput sic ap̄i Ecce nos dimiq̄mꝰ oia & secuti sum⁹ te nos solū

fecit virgini Luce. j. In flatu Jo B. xx. quia vitā dat gratie et glorie. In igne hodie et linguis. quia feruētes caritate facit et eloquētes. Primo igit hodie venit sonus quasi tonitruum esset factū tangp spūs. i. ventus velxemens. q pm glo. nō terruerunt apłos sed iudeos in ciuitate attonitos fecerūt currere ad cenaculū vt viderent qđ miri esset. Venit inquit de celo. vbi notandū gp venit de celo. i. de supmo deitatis spi. san. donum. O Sūt enim ętuor excelsa summe. Prio excelsū infinite ptātis p qđ oia pt deus. ps. Excelsus dns et humilia respicit. Excelsus sup oēs gentes dns et sup ce. tē. Scdo excelsum infinte veritatis p qđ omia nosscit. ps. Sapiētie eius nō est numer9 Tercio excelsū infinite caritatis. de quo dicit Dyo. li. de di. no. qp eū coegit vt mūdū crearet et beneficia daret. Quarto excelsum infinite bonitatis. Luce. xviij. Nemo bonus nisi solus deus. De illo ętō excelso missus ē hodie spūs sanctus ad tollendū ętuor defectus in apłis. Primus fuit q ad interpłatiuā timor obstitit fidei vt patuit in petro ancille negāti veritatē. Secundus quo ad intellectiuam ignorantia multorp sciendorp. Job. xvj. Adhuc multa habeo vobis dicere ꝙ nō potestis portare mō Tercius q ad voluntariam est tepor ad xpm. Vñ Job. xiiij. Si diligeretis me gauderetis vtiq; q vado ad patrē. Quartus q ad opatiuā fuit debilitas opa vtuosa aggrediendo. q debilitas manifestabaē in tpe passionis vbi omnes relicto eo fugierūt Mat. xxvj. Ad tollēdū igit pmum defectū missus est spūs sanctus de excelso fūme ptātis. Vnde ceperūt hodie loqui varijs linguis impterrite. Ad scdm tollendū missus est. s. de fūmo veritatis. vñ vocebant publice sine ire. Ad tollenduz terciū missus est spūs sanctus de fūmo caritatis. q: pm Gre. hodie foris apparentibo linguis igneis intus facta sūt corda flāmātia. Ad quartū tollendū de fūmo bonitatis missus est. Vñ apli ab hodie aggressi sunt fūme difficillia quiq; otra legē mosaycā xpm legislatorē nouū testificādo. Cōtra naturā humanā castitatē seruando. de q Sap. viij. Sr. Non aliter possum esse otinēs nisi deus dederit. Cōtra naturā aialem mortē appetendo. Contra osuetudinē humanā diuitias otēnēdo. q: in omuni viuebant Actu. iiij. Et supra rōez deum vnū in essentia trinū in psonis credendo. ¶ Secundo hodie venit spūs sanctus vlut lumen totā domū ad ire illustrādo pm expositores. Vbi notandū gp licet sit triplex spēs lucidi ignis. vidz licet carbo. flāma et lux. nō tñ nisi in sola specie ignis lucidi venire voluit spūs sanct9. vñ canit ecclesia. Aduenit ignis diuinus nō obures ꝙ illuminās nō ofumēs ꝙ lucēs. Carbo enim est ignis in materia terestri. Nō igit apparuit in specie carbonis. q: quos replet nō facē defideratę terena ꝙ celestia. vñ. j. Jo. ij. Si qs diligit mūdū nō ē pfecta caritas pris in eo. Glo. Vnum cor duos adulatorios sibi amores nō capit. Et subdit. Sic dilectio dei fons est ommiū vtutū. sic dilectio mundi fons est ommiū vicioz. Non apparuit in specie flāme. q: flamma est ignis in materia aeris. Sic spūs sanctus nō facit amare ambitiosas vanitates sed celestias amenitates Galla. v. Si adhuc hominibus placerem xpi seruus nō essem. Et tamē. j. Coz. x. dic. Ego p oia oibo placeo.

Nō verbū tractans Aug. li. de sermone dñi in monte. pcedenti autoritati sic ocordat. Sic nō absurdū loq̄retur q̄ diceret. in hoc ope q̄ nauem quero nō q̄ro nauē ꝫ pr̄iaz. sic apls omuniter dicit. In hoc ope quo hominib⁹ placeo nō hoc appeto. ꝫ ad id refero vt me imitent̄ quo saluos fieri volo. Apparuit aūt spūs sanctus in specie lucis q̄ ē purissima. et ignis in sua natura. q̄ qs replet fecit esse puros et mundissimos. vñ Matb. v. Beati mundo corde qm ipi deū vide.

K Tercio hodie venit in specie ignis etiā visibilis circa liguarū apparentiā. Nā put colligit̄ ex verbis beati Dyonisij in li⁹. de ange. Ier. Iné elemēta ignis nobilissimum est et quo ad essentiā triplicit̄ et quo ad virtutē triplicit̄. Nuo ad essentiam ommib⁹ p̄mo fine sui diminutione se omunicat. Sic spūs sanctus. j. Cor. xij. Vmcuiq⁹ dat̄ manifestatō spūs ad vtilitatē. Alij sermo sapiētie ꝛc̄. Nec oia opat̄ vnus atq⁹ idē spiritꝰ diuidens ꝛc̄. Nec ex hīs omuniombus diminuit̄. q̄ est fons viuus qui nunq⁹ deficit. Scdo ignis in ommb⁹ corpib⁹ se occultat. Sic Sapie. j. Spiritus dñi repleuit orbez terrarū. nullus est q̄ non aliq̄ dono dei gaudeat. Effudit etiā sapiētiam sup oia opa sua. Eccī. j. q̄ de quolibet a deo creata discere possumus aliquid. Tercio ignis se et cetera manifestat. Joh. xvj. Ille vos docebit oia ꝛc̄. Omma inquit. q̄ supiora ad desiderandum inferiora ad otēnendū. et media ad possidendū. Nuo ad opatōnez etiam ignis. primo purgat et renouat mineralia. ps. Emitte spīm tuū et creabunt̄ ꝛ re. fa. Itē cor mundum crea in me deus et spiritū rectū imo. ꝛc̄. Scdo immutat et in se ouertit alia. q̄. j. Cor. vj. Nui adheret deo vn⁹ spūs est. Tercio iungit et vnit. q̄ sic ferrū ferro nō nisi mediante igne iungit̄. Sic spūs sanctus q̄ est nex⁹ et vinculū tanto iungit vt apl⁹ dicat Ro. viij. Nuis nos sepabit a caritate xpi ꝛc̄. L Nuarto hodie venit in specie lingue vt ꝑm Greg. loq̄ doceret et vt ostēderet q̄ ad regendū linguā ad loquendu⁹ necesse est regi a spū sancto. Nā ad bene⁊ virtuose loquendū septē circumstātie exigunt̄ et vna neglecta locutio inficit̄ viez. qs. qd. vbi. p quos. cur. quotiēs. quō. qñ. Vñ nō solū de nociuo verbo ꝫ etiā de ocioso vbo videlicz qd̄ caret necessitate pietate aut vtilitate rōez sumus reddituri in nouissimo die Matb. xij. Nuinto hodie venit in specie dispertitaꝝ linguaꝝ ꝑm glo. Primo vt oñderet discipulos omniū linguaꝝ ydeomata loqui posse et mterptib⁹ nō egere. Nā ho die vnica lingua hebrea vtētes ab hominib⁹ diuīsarū linguarū intelligebant̄. postmodū vero in terris variis diuersis ydeomatib⁹ loquebant̄ nulla creatura docēte. Scdo vt ostēderet spūs sanct⁹ legē euangelicam p oēs puincias p̄dicandā. Tercio in signū diuersoꝝ tonoꝝ mtellectus. scīētie scz ofilij et sapiētie ꝛc̄. Nuarto vt oñderet q̄ hūilitas aplorꝝ meruit scīētie et locutōis discretionem vbi supbia in turris babilonice edificatōe meruit linguarū confusiōez Nec sententionaliter in glo. M Nuo ad terciū p̄ncipale notandū q̄ hodie p̄mo. s. s. ī discipulos venit. Secūdo p p̄dicatōez petri tria milia hominū ouersi sunt vt hr Actu. ij. Tercio hodie ꝑm tho. sup. iiij. di. vij. sacramentū ofirmatōis mitiū sumpsit ab aduentu spūs sancti in discipulos.

ꝑm predicale

quos cōfirmauit xp̄us fūmus sacerdos hodie vtens igne ⁊ linguis. Vñ ecclesia p̄ sacramenti materia nihil ꝺuenientius recipere potuit conficiendo crisma q̄ oleū oliue aptissimuz p̄ igne et balsamū odoriferū summe in signū lingue famā fidei diffūdentis. Vñ et ꝑm Aug. li. de sacra. p. ij. confirmati p̄ septē dies nō debēt capite si omode fieri p̄t lauari. i memoriā celebratōis festi spūs sancti. qđ fit p̄ septē dies. Vnde beatissima virgo ꝑm Alber. sup̄ missus est. hodie de sacramento ꝯfirmatōis cū alijs recepit caracterē nouū. nouā ꝯsolatōz et virtutis nouā opatōez et augmētum gratie saltē ꝑm alios sicut apostoli. N Quarto hodie lex caritatis ꝯfirmata est. ⁊ vetus lex nedū mfirma fuit. sicut xp̄o p̄dicante. aut eo moriente mortua fuit. ꝛ etiā seruantibꝫ mortifera statim post diuulgatōez euāgelij facta est. Vnde ad p̄dicatōz petri hodie circiter tria milia ꝺūsi sūt ad fidem baptisati. Actu. ij. Quinto hodie confirmationē et augmentū sūpsit omnis religio monastica. quia habebāt omnia ꝺmūia possessiones et substātias vēdebāt et diuidebant illa oīnibꝫ put cuiq̄ op9 erat Actu. ij. Imo apostoli vouerūt paupertate m. Vnde Aug9. de ciui. dei sic dicit. Illi potētes apostoli dixerunt. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te ⁊c̄. Hoc votū potissime vouerant et vnde misi ab illo receperunt qui dat votū vouentibus. Dec ille.

Item de eodē Sermo quadragesimusprimus

Si quis diligit me sermonem meū seruabit ⁊ pater meus dili. eū ⁊ ad eū veniemus et mansionez apud eū faciemus Joh. xiiij. A Scōm Bern. triplicia sunt festa maxima. Primū filij et redemptōis nostre que hactenus multipliciter celebrauimus in reuerentiaz assumpte humanitatis. Terciū patris in celesti hereditate quod post hoc exiliuz eternaliter celebrabimus. Ergo p̄ nunc spūs sancti festū mediū celebremus. de quo in ꝓposito tria tangūt. Primo spūs sancti missio. ibi. venemus. Secundo missi ꝯfirmatio. ibi. et apud eū mansionē faci. Tercio confirmati manifestatio ibi. si quis diligit me ⁊c̄. Quantū ad primū modus quo venerit hodie spūs sanctus ostenditē Actu. ij. vbi sic dicit Apparuerunt illis dispertite lingue tanq̄ ignis. Vbi videndū erit p̄mo. quare in linguis apparuit. Scōo quare in linguis igneis. Tercō q̄re liguis disptitis B Circa primū sciendū q̄ apparuit in liguis potiꝰ q̄ in alio mēbro ex eo q̄ lingua est membrū difficile ad regendū, vtile bene regatum et igne gehenne mflammatū nō sit difficilis ad regendū patz p̄mo ex eo q̄ deus tantū vnā creauit in homine vno. ex eo q̄ ipam incarcerauit. et ex eo q̄ serā et custodiaz adhibendā esse admonuit. Primum vicz q̄ deus tantū vnam creauit. qđ ideo fecit quia si duas linguas vni dedisset vt duos oculos manꝰ et aures ac pedes nemo ad regendū sufficiisset. Sūt tñ qui duas linguas assumunt sibi q̄s deus negauit. de qbꝫ Eccī. xxviij. Sufurro et bilinguis maledictus. Multos emm turbauit pacem habentes. Bilinguis aūt est q

in faciem hominē laudat et in absentia infamat. Bilinguis qui ludendo p verba ofundit. Bilinguis q̄ bona loquit̄ et mala opatur. Sunt etiam qui terciā linguā habent. de quibus Eccī. xxviij. Lig̃ua tercia multos cōmouit et dispersit illos de gēte in gētem. Lingua autē tercia est lingua cū lingua dyaboli que ofistit in mētiēdo detrahendo et discordias seminando. Et dr tercia lingua quia p̄ma fuit diuina dicēs Genē. ij. Ex oī ligno paradisi omedetis. de ligno autem sciētie bni et mali nō. Lingua secunda que subsecuta fuit fuit mulieris que serpenti rndit. De fructu lig. que sunt in paradi. vescimur. ꝛc. Tercia oclusit dyabolica mendacijs plena dicens. Nequaq̄ morte morieminī. Quicunq; ergo mendacia detractōnes et verba discordie loquit̄ ipe in lingua tercia dyabolū imitat̄.

2 Secundo patet ex eo q̄ ipaz linguā tantum incarcerauit q; et muro dentium et antemurali labioz circumdedit. Si enim foris istā posuisset velut manus pedes et filia retineri nullatenus potuisset. ideo tanq̄ incarcerata est custodienda. Et si q̄nq; aperitur debet statera examinis ponderari et freno discretionis coherceri. Unde Eccī. xxviij. Verbis tuis facito staterā et frenos rectos ori tuo.

3 Tercio patet ex eo q̄ p̄ter murum et antemurale custodiam et serā fiendam esse admonuit. vñ Eccī. xxij. Quis dabit ori meo custodiā et sup labia mea signaculū certū. i. firmam seram. Est aūt ista custodia et sera diligens deliberatio et consideratio ad loquendū. Quia igit̄ lingua est membrū difficile ad regenduz. ideo p̄ ceteris membris indiguit spiritu sancto quo dirigeret̄. vñ Jacobi. iij. Linguā nullus hominū domare p̄t. Sup quo Aug9. li. de natura et gra Non ait nullus domare potest. ꝫ nullus hominū vt cū domat̄ dei misericordia dei adiutorio dei gratia fieri fateamur. Conet̄ ergo amma domare linguā et dū domat̄ poscat auxiliū. et oret lingua vt domet̄ lingua donante illo qui ait ad suos. Nō enī vos estis qui loquimini sed spūs patris vestri qui lo. in vobis. ¶ Secundo apparuit in lingua potius q̄ in alio membro ex eo q̄ est membrū vtile bene rectum. Nam puer. xviij. Mors et vita i manbo lingue. Si enī tantū in ipa esset mors esset abscindenda. sed quia etiam in ipa est vita ideo discrete est regēda. Vñ quādo expedit aperiat̄. Cuius obmissionem Ysa. vj. gemit dicens. Ve mihi q; taci quia vir pollutis labijs ego sum. Nuādo aūt non expedit clausa teneat̄ p̄s. Obmutui et silui a bonis. Seruetur ig̃it̄ illud p̄s. Pone dñe custodiā ori meo et ho. circū. la. me. Tunc enim ostiū circa linguā ponit̄. q̄n cū expedit aperiē et cū non expedit loqui clausa tenetur. Tercō apparuit potius in lingua q̄ in alio mēbro q; est membrū igne gehenne inflāmatum. ideo indigebat igne spūs sancti qui ignē gehenne extingueret. Ja. iij. Lingua nostra ig̃ns est vniuersitas iniquitatis lingua constituitur in membris nostris que maculat totum corpus et inflāmat rotā natiuitatis nostre inflāmata a gehenna. Dicitur aūt lingua inflāmata a gehenna ꝛc. Quia sicut ig̃ns gehēne corpora t animos vrit sic lingua mala anime et corpi nocet. ¶ Secundo videndum quare apparuit in liguis igneis. Respondet̄ q̄ triplici de causa. Primo vt apli corde succēsi

verba igmita haberent. ℞ quorũ-dam cor est frigidũ p̃ peccata mor talia. ideo verba mde p̃gredientia frigida nemĩ edificãt ꝙ potiꝰ scã-dalisant Ro.iij. Nui p̃dicas nõ furã-dum furaris ⁊c. Aliorũ cor est tepi-dum quia non habet ignẽ diuinũ. et ideo ꝟba mde p̃grediẽtia et si nõ scã dalisant tñ non accendunt. Apocal. .iij. Nuia tepidus es incipiã te euo mere ex ore meo. Et Gre. in mora. Ad supnũ desideriuz auditores suos accendere nequeũt verba que frigi do corde p̃ferunt. Nui in semetipso nõ arserint alios accendere nesciunt

E Secundo apparuit in linguis igneis vt apostoli legem igneã p̃di carent que est lex amoris. de q̃ Joh. xv. Hoc est p̃ceptum meum vt diligatis inicẽ ⁊c. Deutro. etiã. xxxiij. 8r. In dextera eius ignea lex. Lex enim vetus nõ in dextera ꝙ i sinistra ꝑalium p̃missionũ. Ysa. j. Si volueri tis ⁊ audieritis me bõ ẽre comedetis Sed lex euãgelica ẽ in dextera quia eterna p̃mittit. Vnde Mat. iiij. Pe nitentiã agite appropin. eni regnuz celoꝝ. Fuit etiã lex vetus terrea p̃ penam et timorem. sed noua est lex amoris Ro. viij. Non enim accepistis spiritũ seruitutis iterũ in timore sed accepistis spiritũ adoptõis filiorũ.

F Tercio apparuit in linguis igneis vt quale sit linguagiũ in celo ostenderet. quia ibi fiũt verba igmita et amoris. Habet enim deus tres p̃-uincias et in singulis suũ linguagiũ ꝓpium. puinciam scz celestez terre-strem et infernalẽ. Linguagiũ cele-ste est deũ benedicere et laudare. ℔s Beati q̃ habitãt in domo tua dñe in se. se. lauda. te. Luce. ij. Gloria in ex-celsis deo angeli canebant. Prouin-cie terrestris linguagiũ est de terre-mis tractare. Jo. iiij. Nui de terra est de terra loquiẽ. Prouincie vero infer nalis linguagium est maledicere et blasphemare. Vñ de damnatis dicit Ysa. viij. Cũ furierit irascet et male dicet regi suo et deo suo. Cognoscit igitur quilibet ꝑm linguagium de q̃ puincia sit. Vnde Math. xxvj. petro dicitur. Nam et loquela tua manife stum te facit. Nui itaq; verba laudis dei et edificationis ꝓximi loquiẽ si-gnum est q̃ est de puincia celi. vnde Johis. viij. ait cristus. Neq; enim a memetipo veni sed ille me misit qua re loquelam meam nõ cognoscitis. Nui loquitur verba terrena et mun-dana signũ est q̃ est de puincia mũ di. j. Joh. iiij. Ipi de mũdo sunt ideo de mundo locunt et mundus eos au dit. Nui vero loquiẽ verba maledi-ctionis et mendacij signuz est q̃ est de puincia infernj quia dyaboli lin-guagium est mendacium. Joh. viij. Cum loquit mendaciũ ex ꝓprijs lo-quitur quia mendax est et pater eiꝰ

G Tercio videndum est quare apparuit in linguis dispertitis. Rñ. q̃ triplici ratõe. Primo ad ostenden dũ q̃ apostoli nõ tantũ vnum donũ sed diuisa dona erant recepturi. q̃z septem Ysa. xj. enumerant. vide ibi. Secundo in signũ q̃ nõ tantũ in vna terra sed in diuersis terris erant p̃-dicaturi. Math. vlti. Euntes in mun dum vniuersum ⁊c. Tercio ad innu endum q̃ diuersis linguis erãt locu turi. H Nuo ad scdm principa le de spiritus sancti missi confirmatio ne Notandũ q̃ spus sanctus inisibi liter sex modis mittit ꝑm tho. super p̃mo circa distinc. xvj. sicut et filius. quia nunq̃ vnus sine alio mittitur. Est enim inisibilis missio filij cũ in-tellectus noua scientia vbi increati

illustrãt· Nec autẽ scientia est pregnans amore et caritate· Vnde inuisibiliter etiã spiritus sanctus mittit quãdo voluntas noua caritate spiritus sancti inflãmat· Fit igit missio inuisibilis primo in baptismo· vñ et lumen ibi portat· Secundo in confirmatione· vnde crisma ibi in oleo habetur quod est fomentuz luminis et ignis· Tercio in ordinãtione· Quarto in sacramẽti cuiuslibet potissime eukaristie dispositã sumptõe· Quinto in notabili caritatis intẽsiõe· Sexto i in exitu patrie cũ caritas consumat· Totiens inuisibiliter filius mittit· Et sm Tho· sicut in missione visibili filij dei angel9 pcessit q vginẽ aliqliter purgauit illuminauit et pfecit· Luc· j· sic etiã in via nr angel9 vel ali9 pcedit in pfatis tribz opatõibz· Secdo notandũ q s·s· ad modũ ignis quadrupliciter extinguit· vñ· j· Thes· vl· Spũm nolite extinguere· Extinguitur quidẽ sicut ignis primo flatu et vento superbie ac vane glorie· In cui9 figurã· Job· j· Repente vent9 vehemẽs venit a regiõe deserti et concussit quatuor angulos domus· Quatuor anguli nostre domus sunt fides spes caritas et opatio· extra que vt vento superbie nõ extinguant fiat Faciẽde fenestre oblique fic fecit salomõ in templo ne lucerne extinguerent· inj· Re· vj· Obliquas inquit id ẽ exteri9 angustas et interius curuas· ne ventus directe intraret ꝫ refrãgeretur Fenestre sunt quinq sensus que tũc sunt recte qñ pmo intuitu visa ad voluntatẽ deferunt et tũc faciliter voluntas lumẽ caritatis pdit· qz statim appetit qd vidit· tric de aliis sentibz Sed oblique fiũt qñ visa audita et similia offerũt primo rõi ad examẽ et post hoc ratio voluntati an sit appetendũ vel refutandũ offert· Et pmo modo· j· Reg· xvj· spũs dñi recessit a saul pter superbiam quevento ac flatui compat· Secdo extinguitur ignis lignoz diuisione et sepatione· i· spũ discordie· Sicut enim aiam nõ viuificat mẽbra separata· ita nec spũs sanctus homines diuisos p mortalem culpã· vel a pximo p discordiam· vñ Luce· xj· Omne regnũ in se diuisum desolabit· Vel ab ecclesia p excõmunicatõis sententiã· vñ Mat· xviij· Si ecclesiã non audierit sit tibi sicut ethnicus t publicanus· Tercõ extinguit aque superfusione· Sic spũs sanctus fluxu luxurie· vñ Gene· vj· Non permanebit spũs meus in homie quia caro est· i· carnalis· Quarto alterius flãme vel fumi osumptõe· Sic spũs sanct9 fumo iracundie· vñ Ysa· xlij· Ipi ad iracundiã puocarũt deũ et afflixerũt spm eius t conuersus est eis in inimicũ· Glo· Spiritũ sanctuz ontristat qui virũ spũalem contristat

K Tercio notandũ q spũs sanctus conseruatur quadrupliciter sicut ignis· Primo p emerũ superductõem· i· est mortis meditatõem· vñ Eccl· vij· In ommbz opibz tuis memorare nouissima tua et in eternũ nõ peccabis· Gre· Valde se sollicitat de bono ope q semp cogitat de extremo fine· Vnde i capite ieunij dicit sacerdos imponẽdo hominibz cineres· Memento quia cinis es et in cinerẽ reuteris· Thesaurũ etiã caritatis nouit conseruare qui ait· ij· Cor· iiij· Habemus thesaurũ istũ in vasis fictilibus·

2 Secundo conseruat ignis lignoz appositõe· i· bonoz operũ multiplicatione· Quãto enim melius opus et plura bona feceris tãto ignẽ caritatis magis augebis· In cuius figuram dr Leuit· vj· Ignis in altari meo sp

ardebit·quē nutriet sacerdos subiciens ligna p singulos dies·Tercō cō seruatur ignis msufflatōe·i· feruēti meditatōe·Vnde ps·In meditatōe mea exardescet ignis·Cristus in hūc ignem sufflat vt accendat·vñ Job· ·xx·Insufflauit t dixit Accipite spiritū sanctū· Diabolus etiā insufflat vt extinguat·Vnde Job·xli·Alitus eius prunas ardere facit·ergo tu insuffla meditatōe deuota·Quarto o- seruatur ignis ab omniū otrariorum oseruatōe·i·occasionū et malarū societatū vitatione· Nam ex mala societate puertit intellectus a vero· p: uer·xxiij·Qui cum sapientibus graditur sapiens erit et amicus stultorum similis efficiet· Inquinatur affectu diligendo mala·Eccī· xiij·Qui tetigerit picē inquinabit ab ea·Deprauatur in effectu quantū ad opa Vnde deus isrāhitas Jere·l· hortatur recedere de medio babilonis t de medio caldeorum egredi· Quo ad tercium principale de spi·san·ofirmati manifestatōne·cum dr·si quis diligit me·Notat Gorra sic sup isto ·j· Cor·xij·Nec aūt omnia operat vnus atq; idem spūs·q; spūs sanctus manifestat esse in aliquo sic spūs vite nouem modis·Primo p sensum puide discretōis·Sic spūs scitur esse in homine quādo sentit lesionē· j·Cor·ij· Spūalis iudicat omnia· Secdo p motum bone operatōis· Sic spūs vite scitur esse in puero qñ in vtero mouet Gal·vj·Si spū viuimus spū et ambulemus·Tercio p verbū recte locutiomis· Sic homo loquela pdens signū est mortis·Job·ij·Spūs vbivult spirat et vocē eius audis·Quarto p gemitū interne opunctōis· Sic scit viuere qui gemit Ro·viij·Spiritus postulat p nobis gemitibo inenarrabilibus·i·postulare facit· Quinto p flatum sancte meditatōis· Sic pbatur moriturus p pennā an viuat ps· Os meū aperui et attraxi spiritū·Sexto p aspectū pulchre ouersatōnis· Sic p rubeum colorē diutinū scit quis viuere·Sic stephanus vultu angelico noscebatur Actu·vj·Septimo p gustum diuine dulcedinis sic animal q; diu manducare potest spūm hz Job· vl·Xpūs ostēdere volens q; viueret ait·Habetis aliquid qd manducet· Et Ro·viij·Qui sm carnem sunt q; sunt carnis sapiūt q; vero sm spiritū que sunt spūs·Octauo p tactū pbationis in aduersis· Sic medicus pbat vitam ad tactū pulsus· Job·ij·Tāge os eius et carnem tē·ait dyabolus ad deū de patientia Job·Nono p auditum diuini sermonis·Mortuus enī non audit·Job·viij·Qui est ex deo verba dei audit· ꝓterea vos tē·

·3· principale

Feria secunda Sermo quadragesimus secundus.

Sic deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenitus daret vt omnis qui credit in eū nō peat ꝫ habeat vitā eternā·Job·iij· De ꝑsenti euangelio tria principaliter dicētur·Primo quāta sit dei ad nos dilectio·Secundo vnde causet mundi dānatio·ibi·non enī misit deus fi· Tercio vñ ꝓcedat nostra finalis salutatio ibi·Qui facit veritatem· A Quo ad primus notandum q; istud euangeliū legit in illo tempore·quia celebramus aduentus spūs sancti in mundū et quia ipm euangelium dic de tpe fume caritatis quo sm Aug·

in rebo ex tpe creatis illa sūma gratia que est deus homo factus est. qđ opus est summe paterne caritatis. Spiritus sanctus autem est amor et dilectio que ꝓcedit a patre ⁊ filio. q̄ tres ꝑsone mmuntur in ꝓposito. Primo pater deus. Secundo filius. ibi. filium suū. et spi. san. ibi. dilexit. Secundo quia primū verbum huius euāgelij est causa et respōsio ad questionem nicodemi de ope summe caritatis ostensi in passione filij. Dixerat enim xp̄us prius de mcarnatione q̄ pater misit filiū suum ibi. nemo ascēdit in celū misi qui descen. de celo filius ho. qui est in celo. ⁊ addit. Sicut moyses exaltauit serpentē in deser. ita exal. oportet filiū hominis vt omnis qui credit in eū nō peat sed habeat vitā eternā. Rationē et causam hꝰ assignat dilectionē dei ad nos q̄ est causa ommū bonoꝝ. quia diligere ē bonū alicui velle. Et sic ꝑ p̄mā partē euangelij et ꝓpter quedā p̄cedentia soluiē triplex magna questio. Prima quantū pater dilexerit mundū. Rñ. gꝰ tante vt vnigemtuz suū daret ⁊c. Secunda quantū filius. Rñ. vt ad modū serpentis exaltari vellet. Tercio quantū spūs san. Rñ. tāte vt septem dona daret. Primo igitur ostēdiē sūmi patris maxima caritas in nouē que faciunt bonū aliquod multū amabile. Primū ē amātis et dātis dignitas ibi. deus. nō ī pator tertenus. non spūs angelicus sed dominus nobilissimus potentissimus sapientissimus ⁊ clementissimꝰ

Secundū est in modo nobilissimo actus dignitas ibi. dilexit. Nam vt hic tho. dicit. principiū et causa oim bonoꝝ nostroꝝ est diuinus amor. Amare enim est bonū velle. Vñ ꝑ hoc gꝰ deus nos amat influit nobis et omūicat sua bona. Est itaq; amor diuinus causa omnis boni. Boni nature. quia Sapie. i. Diligis omnia q̄ sunt et nihil odisti eoꝝ que fecisti. Boni gratie Iere. xxi. In caritate ꝑpetua dilexi te ideo attraxi te miserans. Boni etiā glorie qđ p̄ncipalissime declarabit dei amorē. ꝑ Coꝝ. ij. Oculus nō vidit nec auris au. nec in cor ho. ascen. que p̄para. deꝰ diligē. se. Terciū est dilecti paupis mdignitas ibi. mundum. quod p̄t intelligi ꝑm tho. et de mundo maiori q̄ ꝑm omnes partes sūas cristi merito mnouabiē in resurrectōne nouissima. et de mmori mundo. i. homine qui ignobilis est quo ad naturā. miser ꝓpter penam et fetidus ꝓpter culpam. p̄s. Quid est homo gꝰ memor es eius ⁊c. Crisostomus Dilexit altissimus cinerem. dominus optimus seruū mutilē diues pauperē. nobilis et magnꝰ miserum et vilem. Fortis impotentem ⁊ beatus infelicē. Quartū est p̄ncipalis muneris dati nobilitas. quia vnigemtum filiū suum erga nos. qꝛ ꝑm Gre. Probatio dilectōms exhibitio est opis. Magnū foret dare filium. maius suū. sed maximū est vnigemtū. Dedit eni filiū non agnum aut bouem nec seruū nec angelū sed filium. Dedit filiū suum nō alienum. de quo Matth. iij. Hic est filius meus dil. ⁊c. Dedit etiam suū vnigemtuz cuius est tota hereditas ⁊ in quo totus refidet amor patris. Cum enim sunt plures filij paternus amor diuiditur et ex hoc singuli minus habēt sed hic est vnigemtus ideo singulariter dilectus a patre. Quintū est dati irreuocabilitas. ibi. daret. non mutuaret. non cambiret. non venderet sed gratis et liberaliter daret. Nullis enim meritis nr̄is exigētibꝫ

est incarnat⁹ vel crucifixus. Magnū
fuisset si deus filiū suū mundo osten-
disset quod petiuit ps. dicens. Ostē-
de faciem tuam et salui erimus. Ma-
ius q̄ in mundum misisset. quod peti
uit Moyses exo. iij. Obsecro domine
mitte quem missurus es. Et maximū
q̄ eū dedit. quod vidit Ysa. ix. Par-
uulus natus est nobis ⁊ filius datus
est nobis. Sed ad quid dedit se. Rñ.
q̄ nascendo in sociū et fratrem. p̄di
cando in exēplū et doctorē. ouescēdo
in eduliū. moriendo in p̄ciū et regnā
do in p̄mium. Sextum est mali eui
tabilitas. ibi. nō peat. Nisi enī xp̄us
datus esset nobis triplici morte mu-
tiliter perissemus. Morte vicz corpo-
ris. quā licz adhuc patiamur tñ p̄m
apl̄m lucrū est. Morte peccati mor-
talis. a quo nullus liberare potuisset
xp̄o sacramenta nō instituēte. Nual
duas p̄ditōes deus Gen. ij. et. iij. mi-
natus est p̄mis parētib⁹ dicēs. Nua-
cūq; die omederitis ex eo morte mo
riemini. Morte etiā damnatōis ppe
tue. sicut diues mortuus et sepultus
est in inferno. Septimū est hom ad-
huc obtinendi vtilitas ibi. ꝯ habeat
vitam eter. Non vitā vegetabilium
cum plantis que deficiūt. nō animalē
cum brutis. nō humanā mortalē cū
viatorib⁹. non demoniacā cum spiri-
tibus damnatis. sed angelicā vitam
eternā. Octauo est recipientium
generalitas. ibi. omnis. Nam paup
et diues seruus et dñs femina et ma
sculus senex et paruulus simplex et
gnarus peccator et iustus infidelis
et xp̄ian⁹ potest recipere dona oīa
p̄rata et acquirere. q̄d petrus Act.
x. ostendit dicēs. In veritate com-
peri quoniā nō est psonarū acceptio
apud deū rē. Nonū est p̄cij et me
riti modicitas. ibi. credit in eum. Nā
missionē vnigeniti filij nullus meru-
it nec merito congrui nec condigni
sed post q̄ datus est filius iam vita-
tionem p̄ditionis et vitā eternā me
reri possumus fide caritate informa
ta. In deum enim credere est p dile-
ctionem in deū credendo ire. Crede-
re autem et diligere interiores ani
actus sunt qui nec exigūt sanitatez
nec diuitias. nō amicos nec dura ex-
ercitia. Nec enim amās credendo la
borat nec opando. B Secundo
per verba thematis respondit xp̄us
ad questionē que declarat summum
caritatis opus filij vicz passionē. Si-
cut inquit moyses exaltauit serpen-
tem in deserto ita exaltari oportet
filium hominis vt omnis qui credit
in eū non peat ꝫ habeat vitā eternā
Figura ponitur Numeri. xxj. de ser-
pente. Cristus enī in crucis palo ex-
altatus p̄figurat⁹ est in serpente p̄-
mo. quia sicut serpens nō fuit verus
sed eneus licet similis vero serpenti.
sic cristus fuit in cruce despectissim⁹
obprobriū hominuz et abiectio ple-
bis. vnde Ysa. liij. Non est species ei
neq; decor. Et vidimus eū et nō erat
aspectus et desiderauimus eū despe-
ctum et nouissimū virorum virū do-
lorum et scientē infirmitatē et quasi
absconditus vult⁹ eius vnde nec re
putauimus eū. Secundo quia serpens
nullum venenū habuit sed similis fu
it venenato. Sic cristus nullum pec-
catum habuit nec dolus muētus est
in ore eius. Tercio sicut serpens inspi
ciētes sanauit infectos morsib⁹ igni
torū serpentum. sic cristus p fidem in
crucem aspicientes sanat qui infecti
sunt morsib⁹ venenatorū peccatorū
Dicit aūt. oportet exaltari filiū ho-
minis. Primo vt aerem consecret q̄
prius terrā miraculis ⁊ aquā osecuit

Secūdo vt medius inter celū et terram dei et hominū mediatorē se ostē dat· Col·j· Pacificās p sanguinem crucis eius siue que in terris siue que in celis sunt· Tercio vt ostendat se velle nos a terrenis ad celestia leuare· Sic enim primo ascendit qui aliū ad ascensum cupit iuuare· Joh· xij· Ego si exaltatus fuero omnia trahaz ad meipm· Dicit ·oportet·i·necessarium est·nō simpliciter· qz aliis modis pmo verbo saluare potuisset· sed est necessariū ex suppositōe finis nam nostre miserie cōuenientius subueniri nō potuit·vt sic doceret nullā mortem formidandā·summā caritatem in nostrā naturam et se in cruce omniū virtutū speculum pfectissimū exhiberet·Potuisset igit nicodemus qui audiuerat p filij hominis mortē vitam eternā adipisci quesisse et dixisse hoc esse impossibile Vnde xpus respondet pbando magnitudinē fructus crucis p magnitudinem diuini amoris dicens·Sic enim deus dilexit mundum tē· ¶ Tercio p verba thematis ostenditur caritas spirit9 sancti sūma ibi·daret·idest libere donaret·Deus enim pater q̄ uis in incarnatōne dederit filium qui descendit de celo p incarnationem et ptūc fuit in celo·Filius etiā quanq̄ se dederit ex summa caritate p nobis in passione·tamen spūs sanctus etiaz se dedit et dat septem donorum cōmunicatione·que dona ponunt Ysaie·xj· Dicitur etiā paraclitus·idest consolator·Homies autē septem magnis tristibus oneribus in hoc exilio premuntur·contra que septem consolationes dat spiritus sanctus·Primuz onus est rebellio corpis ad spiritum quia caro concupiscit aduersus spiritū Gal·v· Contra quod dat timor seruilis et postmodum filialis in q̄ clamamus abba pater Gal· iij· Secūdum onus est compassio vise miserie circa pximū·De qua apls· ij· Cor· ·xij· Quis infirmatur t ego nō infirmor· Contra hoc datur pietatis seu misericordie donum·quo p posse pximo subuenimus ope misericordie spirituali vel corporali·Matb·v· Beati misericordes quoniā ipi misericordiā osequentur· Tercium onus est multiplex·demonum temptatio·de qua Epb·vj· Non est nobis colluctatio aduersus carnem et spiritū supple tātum sed aduersus principes et potestates tē· Contra quam datur fortitudo·de qua·j·Cor·x·Fidelis deus qui non patietur vos tēptari supra id quod po·sed faciet etiā cū tēptatione puentum vt possitis sustinere Quartū onus est mūdi et suoz multiplex aut pssura aut psecutio Joh· ·xvij· In mundo pressurā habebitis sed confidite ego vici mundum·Contra quam datur consiliuz Jo·xiij· Suggeret vobis omnia· Quintum onus est multiplex circa subditos et necessaria cura et sollicitatio· de qua Lu·x· Martha martha sollicita es et turbaris erga plurima· Contra q̄ dat donum scietie· quo docemur terrena debite agnoscere t tractare· Vnde Joh·xvj· Adhuc multa habeo vobis dicere sed nō potestis porta· mō. spiritus autē quē mittet pater in nomine meo ille vos docebit oia supple necessaria ad salutē·Sextuz onus est corpalis laboris tam in infirmitate q̄ in sanitate multiplex fatigatio· Nam sicut auis ad volandū ita homo nascit ad laborem et miseriaz scz Job· v· Contra que iuuat donū intellectus·quo mediāte intus legim9 veritates multiplices sacre scripture

et rēcreamur·quia non in solo pane viuit homo sed in omni verbo qđ p=cedit de ore dei·Mat·iiij·Septimum est tediū qđ causat patrie nostre di latio·quod oqueriē apłus Ro. vij· Infelix ego homo q̄s me liberabit de corpe mortis huius· gratia dei p ihēsum cristū·Vbi tangit sapientie donū· Xp̄us enim dei v̄tus est et sa pientia·Sapia aūt ꝑm Bern̄ dicitur quasi sapida scientia· Et est sapiētia sciētia qua intelligimus diuina dul citer ⁊ caritatiue· D Nuo ad se cundū p̄cipale in euāgelio isto vñ scz causet malor damnatio· Posz enim quis q̄rere·Si pater voluit filiū dare·filius in cruce exaltari et spi·s· septem dona dare·et hij oēs vt nul lus peat ꝫ habeat vi· eter·vnde er go venit hominū damnatio· Rñdet xp̄us qꝛ non ex deo·sed ex tribo vicz ex defectu fidei ibi·Qui nō credit in eum iam iudicatus est· ex dilectione tenebrarū mūdi et ex odio lucis qđ venit in mundū·Deus nō est in causa qꝛ nō misit deus filium suū in mundū vt iudicet ip̄m iudicio odemnatōis in p̄mo aduentu in mundū ꝫ vt sal uetur mundus p ip̄m· Qui credit in eum scz filiū vnigenitū nō iudicatur .i·odemnat· Est autē in filiū dei cre dere p caritatē in eum tendere· Non enim sufficit deo credere· qꝛ demōes credūt et otremiscūt· Prima ergo causa est·qꝛ q̄ nō credit iam iudica tus est ideſt causam iudicij seu dāna tōis sufficientē habet· Vel iā iudica tus est ꝑm diuinā p̄scientiā· Secūda causa est quia venit lux in mundum· et dilexerūt homies magis tene·gꝑ lucem·erant enī eoꝛ opa mala·Sūt ꝑm tho·hic tenebre delicie carnis·di uitie mundi et delectatōes que intel lectū et ratōnez obumbrāt· Tercia causā est obiū lucis· qꝛ omnis q̄ ma= le agit odit lucē· et nō venit ad lucē xp̄m vicz et ad hominē corrigentez vicia eius· Ideo sequit·vt nō argu antur opa eiꝰ· E Circa scd̄m no tandū qꝛ ignorātia affikat tenebris quintuplici rōne· Primo qꝛ tenebra est visus impeditiua·Sic ignorātia te net oculos mentis ne videāt lumē ve ritatis·Thobie·v· In tenebris sedeo et lumen celi nō video· Scd̄o quia est greſſus p̄hibitiua· Sic ignorantia fi nis impedit gressus recti opis· Joh· ·xij· Qui ambulat in tenebris nescit quo vadat· Tercio tenebra est ca= sus inductiua·Sic ignorātia hoīm in= ducit casū peccati potissime vbi ē lu bricum·Matħ·xv· Si cecus ceco du catum p̄stat ambo in foueā cadūt· Quarto timoris incussiua·Sic igno= rantia artē bellandi incutit cū demo ne·p̄s· Trepidauerūt timore vbi nō fuit timor· Quinto est verecūdie in= cussiua·Vñ mali querūt loca vbi pec cata fine verecūdia exercere possint· Sic ignorantia culpe minuit rubore pnitētie· Jere·vj· Confusione non sunt ꝛofusi et erubescere nescierunt· F Circa terciū notandū sup verbo venit lux in mundū· qꝛ lux est ꝓprie put est in sole·lumen in aere ꝫ radiꝰ in terra vel terminato corpe·vñ lux in ꝓposito p sole recipit et eius luce· Et ꝑm glo· est xp̄us qui est lux ꝑm ꝓprietates lucis septem quas ponit Dyo·de di·no·c·v·et·alij plūi·Prima est quia sol excellit omma corpa in quātitate virtute saltem· Sic christꝰ sanctos gratiositate· vñ Joh·iij·dr habuisse sp̄m·i·gratiā nō ad mensu ram·i·ꝑm omnē ꝓportionē ad alios· Secūdo sol excedit omnia corpa in cla ritate· quia est principium luminis· Sic Joh·j·xp̄us illuminat omnē ho=

3 mīnē venientē in hūc mūdū. Tercio excedit omnia renouatōnis virtute qz dū pozos terre apit vtutem latentem in radicibz ad saltū pducit. z sic qđ mortuū videbaē reuiuiscit. Sic p xp̄m renouamur z regñamur in nouam vitā. ſm illud Eph̄. iiij. Renouamini spū mētis vre et induite no. hoq̄ ſm deū creatus est. Est aūt hic nouus homo xp̄us. Quarto habet vtutem purgatiuā. qz tenebras fugat. Sic xp̄s Hebre. j. Purgatōz pc̄oz faciēs tē. Quinto hz vtutē nutritiuā et fecundatiuā. qz dū pozos terre lumine apit z radicū pozos etiā terrestrē naturā in plāte corpus oūtit. Sic xp̄us Jo. vj. Caro mea ve est cibus et san. me. vere est potus. Sexto hz virtutē ociliatiuā. qz q̄tuoz elemēta in animalibz vtute sua ociliat. sic xp̄s Ro. v. Recōciliati sumus deo p mortē filij eius. Septimo hz vtutem viuificatiuā. qz in receſſu suo oīa moriunē qđāmō vt pz nocte p9 Joh̄. bap. festū. ſ in reditu suo oīa reuiuiscūt vt ptz vſus diē et vſus ver. Sic xp̄s de q̄ Jo. v. Ego sū resurrectio z vita. Sūt alie ꝓprietates mire solis xp̄o ouemētes. vtpote qz ē in motu vniformis. in fuba simplex lumie nunq̄ deficiēs. ſeruat et saluat manifestiuus colorz z aliorz vtutē ſfortat. tpa mutat et attrahit furſū terrestria. ℣ Nuo ad ēciū ꝓncipale euāgeliuz ocludit in q̄ ofistit nr̄a fmalis saluatio. ibi. q̄ aūt fac̄ vitatē tē. Hoc expomt tho. idest q̄ fac̄ opa stabilia q̄ veritas iubet fieri. Cōfistit eni veritas in trib. in ogmtōe mentis. in platōne oris. et in rectitudme opis. Vñ sequit̄. Qui talia fac̄ venit ad lucē. Causa vt manifestentē opera eius. triplicit̄ expomit̄. Pio nō vt manifestet faciēs ſ p deū manifestent̄.

qz. ij. Corz. x. nō q̄ ſeip̄m comēdat ille
2 ꝓbatus ē ſ quē deus comēdat. Secō vt manifestent̄ opa eius. ſ. ad aliorū exemplū et edificatōnez. Mat. v. Sic luceat lux vra coram hoib vt vi. opa vra bona. Tercō vt manifestēt opa
3 eius vbi Criſo. Nihil veritate fortiꝰ nihil aptius. quēadmodū falso nihil infelicius. et ſi infinitis velaminibus obumbret veritas nuda placet oib qui volūt claritatē eius circūſcrutari

Feria. iij. Sermo. xliij.

QVi nō intrat p ostiū in ouile ouiū ſ ascendit aliunde ille fur est et latro. Jo. x. In ſb euāo tria p̄ncipalit̄ declarabunt̄. Primo filitudo quā cristus ꝓponit. Secō vita quam spi. sa. in via p septem dona tradit ibi. ego veni vt vitā hā. Tercō abūdantior vita quā in p̄ria spi. san. ꝓmisit. ibi. et abundantius habeāt. ſ. vitā. A Nuātū ad ꝑmū nōndū q̄ ſm aug. xp̄us ideo parolā istā dicit. qz phari sei gloriabant̄ nō se esse cecos. imo verā fidē et ogmitōez de deo se hr̄e otendebant. Cōtra qđ xp̄s oñdit se esse verū pastorē et alios malos pastores. Pro cuiꝰ parabole intellectu septē sunt sciēda q̄ xp̄s partim metexpomit. vicz qđ sint oues. ouile. ostiū pastor fur et latro. et q̄tes oues. et q̄s sit ostiarius. Que oīa tho. expomit Jo. x. Oues p̄mo fūt omnes fideles deo subiecti p fidem et hūilitatē. Assimilantur autē electi ouibus quinq̄ de causis. Primo quia innocentes. sicut enim ouis nulli nocet et natura arma eis non dedit. non cornua ad feriēdum. nec dentes ad mordendum sed solum ad cibum sumendū. Sic electi sunt innocētes dupliciter De quibus Aug. Vera innocentia

est que nec sibi nec alijs nocet. Secūdo electi sunt oues. quia patientes. Quis enim ad mortez portatus non murmurat nec clamat sicut vituli et sues et cetere bestie. Sic electi. de q̄bus p̄s. Propt̄ te mortificamur tota die estimati sumus sic oues occi. Vbi tria notantur de sanctoz̄ patiē tia. Causa. quia ꝓpter te scilicet deū non ꝓpter furtum et rapinā et simi lia. Pena. quia mortificamur supple p̄ penitentiā tota die. Et modus pa tiendi. quia estimati sumus scilicz ab alijs sicut oues occisionis. Tercō ele cti sunt oues quia sūt vtiles p̄ oīa. Nihil enim est in oue quin sit vtile. Sic nihil electis vacat a fructu vir tutis os lingua mēs sensus et vigor t̄ē. vt petit ecclesia p̄ spiritū sanctū. Quarto. quia ꝑm suam paruitatem abūdat in lacte. Sic etiā sancti abū dant in lacte videlicet doctrine sua uis. vnde. j. Cor. iiij. Tanq̄ paruul in cristo lac potum dedi vobis. Num to nō abundat in superfluis. nā vellus diu non retinet sed vna tunica ꝑten ta aliam alijs tribuit siue tondeatur siue non. sicut beatus Martinus ait vt seuerus de eo scribit. Sic sancti q̄ non sunt necessaria in elemosinas tri buūt alijs. ℟ Secūdo ouile ouiū est sancta ecclesia in qua ogregāt̄ omnes fideles. Cuius fundamētum est fides. paries spes. tectū caritas.

Tercō ostium est sacra scriptura de cristo recitās. Vnde Col. iiij. Ora te vt deus aperiat vobis ostium ser monis ad loquendū misterium cristi Quia sicut ostiū introducit oues ne lupus eas occidat. sic sacra scriptu ra introducit ad ogntionem dei et ꝓtegit fideles a morsibus hereticoz̄. Nec obstat q̄ crist⁹ est ostium. quia etiā introducit ad videndum patrez

Quarto pastor verus est cristus q̄ intrauit ouile ecclesie p̄ ostium scri ptur̄e. idest ꝑm testimonia scriptura rum. Quinto ostiarius est spirit⁹ sanctus cuius festū nūc celebratur. Ipe enim aperit ostiū sacre scriptu re. Joh. xiiij. Docebit vos omnē ve ritatem. Iste ostiarius etiam aperit cordia auditoz̄ et intellectū scriptu rarum. Sexto errantes oues sunt omnes ignorantes necessaria salutis anime. Vnde p̄s. Erraui sicut ouis q̄ perijt querere t̄ē. Septimo fur t latro est dyabolus. quia p̄ xp̄i viam et doctrinā ad ouile ecclesie non in trat sed aliunde ascēdit. ¶ Tra didit itaq̄ hoc enangeliū quid facit pastor. quid oues bone. quid fur. et quid oues errantes. Pastor quin q̄ actus facit ꝓprios pastoz̄. Nam primus est q̄ oues vocat nominatim .i. familiariter eas ognoscit. Vocat inspiratione. tribulatōe. creaturaz̄ inspectōne et scripturarum expositi one. Secundus actus est q̄ oues du cit de ouili. educit de ecclesia militan ti ad triumphantē. et de vmbra vete ris testamēti ad nouū. Tercius act⁹ pastoris est q̄ emittit oues ad salu tem alioz̄ scz hoc cum ꝓprias oues emiserit. Mittit enim oues vt quer tant lupos et oues. vñ Math. x. Ec ce ego mitto vos sic̄ oues in medio luporū. Quartus actus est q̄ ante eas vadit p̄ exemplū bone opatōis Joh. xiij. Exemplum dedi vobis vt quēadmodū ego feci vobis t̄ē. Qui to pascit idest cibat oues vt ingre diantur p̄ otemplationē et ordinati onem interioris vite et consciētie et egrediant̄ p̄ ordinationem exterio ris vite t pascua. i. refectōz̄ inuenīt

℣ Quid autē faciāt bone oues R̄n. quinq̄. Primo audiūt vocē eius

scz pastoris xpi. Sicut enim oues ex osueta imaginatõe cognoscũt vocẽ pastoris. sic electi p diuinã inspiratiõnẽ cognoscunt vocẽ cristi. i. veritatem doctrine sue. Joh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. Scdo ouis secunẽ illum xpm. i. exempla et vestigia sui pastoris. Vñ. j. Petri. ij. Cristus passus est p nobis vobis relinquens exemplũ vt sequamini vestigia eius. Tercio oues sciũt vocẽ eiꝰ scz cristi et p expientiã recognoscũt inspiratões eius internas et delectãtur in eis. ideo secuntur eũ. Quarto alienũ a cristo vita et doctrina sicut hereticũ et quẽlibet puersum doctorem non secunẽ imitando vel pseverando. Quinto fugiũt ab eo. Vnde ad thitũ. iij. Hereticum hominẽ post vnam et scdam correptionẽ deuita. Sed ad quid venit fur. Rñ. Prio vt furetur. idest caute et dolose tẽptationum pedicas occultet. Secũdo vt mactet. i. mittat in damnatõez ppetuam. ℣ Scda pars principal p xpm pastorem pmittit vitã dicẽs Ego veni vt vitã habeant. Hanc dat deꝰ pater cũ xpo filio p spm sanctuz. vñ in simbolo. Et in spm viuificantem.

Sunt autẽ septẽ infirmitates per quas anima vitã caritatis potest pdere. contra que septẽ dat spus sanctus septẽ dona hic in via vt Gre. ponit. ij. mora. Primũ donũ spiritus sancti ascendendo est timor. qd dat cõtra tumorem et superbiã. vñ Abraham Gen. xviij. Loquar ad dñm meum cũ sim pulvis et cinis. Secundus donũ est pietas. quod datur contra duriciã et immisericordiã. vñ Mat. v. Diligite inimicos vros benefacite his qui vos oderũt vt sitis filij patris vestri qui solem suũ oriri facit sup bonos et malos et pluit super iustos et iniustos. Terciũ donũ est fortitudo contra timorẽ mundanũ. t humanũ ps. Viriliter agite et confortetur cor vestrũ omnes q̃ speratis in domino. Quartũ est scientia contra ignorãtiã. vñ ps. Dedisti metuẽtibus te significationem. i. scientiã vt fugiãt a facie arcus. Quintũ est consiliũ contra precipitationẽ. Johis. xvj. Docebit vos scz paraclitꝰ omnia. t suggeret oia quecunq dixero vobis. Sextũ est intellectus cõtra ebetudinẽ. vt sit fm ps. intellectus bonus oibꝰ facientibꝰ eum scz timorẽ dñi. Septimũ est sapientia contra stulticiã et amorẽ tpaliũ. Nam sapientie ppmi et purissimi sunt fructus Prouer. iij. ℣ Tercia pars principalis pmittit nõ solũ vitam in via p septẽ spũs sancti dona. sed etiã abundantiorẽ vitam. i. dona septẽ spũs sancti que habebimus in patria fm Gre. j. moral. licz alio mõ q̃ in via. Nam timor hic humiliat. illic p reuerentiã cibat. Pietas hic cõpatiẽ pximo. illic congratulabiẽ pximo. Scientia hic ignorantiũ ieiuniũ supat. quia ad essentiã non venit rerum ꝫ accidentiũ. illic aũt replet totaliter. Fortitudo hic aduersa non metuit. ibi cõfidenter cibos apponit. Consiliũ hic pcipitatõez phibet. ibi animũ replet. Intellectus hic audita penetrat. ibi intuet sine doctrina pximi. Sapientia hic pgustat. ꝫ illic expitur certitudinaliter.

Feria quarta Sermo. xliij.

Nemo pt venire ad me nisi pater qui misit me ẽxerit eũ. Joh. vj. ℣ In pñti euangelio tria

ꝑncipaliter tangũẽ. Primo oĩm ele
ctoꝝ ꝓdestinatio. Secũdo ꝓdestina-
toꝝ ad caritatẽ efficax finalis feli
citatio. ibi. Est scriptuꝫ in ꝙpłetis.
Tercio felicitandoꝝ in via vigoro-
sa ꝟhortatio. ibi. Ego sum pams ꝛẽ.
De scdo et tercio nihil ad ꝓpm dicã
Sed quantũ ad primũ in verbis ꝙpo
sitis notanter tria tangunẽ. Primo
humane ꝟditionis ad beatitudinem
imbecillitas. ibi. nemo ꝓt ꝛẽ. quia si-
ne me nihil potestis facere. Io. xv.
Scdo diume potestatis possibilitas.
ibi. misi pater meus traxerit eũ. Ter-
cio tractoꝝ via et qualitas. ibi. ne-
mo venit ad me. Duo ad primũ no-
ta ꝙ diuina essentia ab eterno ꝓui-
dit in multitudine ommũ futuroꝝ
intellectualiũ creaturarũ quosdam
bene vsuros libero arbitrio. Deinde
ordine intelligendi nostro nõ ordi-
ne tpis elegit tales ante ostitutõez
mundi. Tercio mũdo iam creato vo-
cauit multipliciter electos. Quarto
electos iustificauit ꝙ baptismũ. mfi-
deles vel fideles ꝙ ctritõem post pec
catum mortale. Quinto iustificatos
manifestauit ꝙ filij dei existẽtes re-
gnum celoꝝ cum angelis recipiẽt.
Vnde ꝓdestinatio quinq; necessario
includit que tangit apłus Ro. viij.
dicens. Quos ꝓsciuit. ecce primũ. et
ꝓdestinauit ꝟhormes fieri imagini
filij sui. vt sit ipe ꝑmogenit9 in mul
tis fratribꝫ. ecce scdm. scz electõ seu
ꝓdestinatio. Quos autẽ ꝓdestinauit
hos et vocauit. ecce terciũ. Et quos
vocauit hos et iustificauit. ecce ꝗr-
tum. Quos aũt iustificauit hos ⁊ ma
gnificauit. ecce quintũ. ¶ Sed
quereres quare nemo potest venire
misi tractus a deo. Rñ. ꝑm tho. j. pte.
q. xxiij. ar. v. ꝙ hoc est ex institui-
one diuine ꝓuidentie que sanxit vt
nulla res creata agat vtute ꝓpria su
per speciẽ suam misi adiuuet a natu
ra superiori. Sic enim exẽpli gratia ꝑz
in solũ esse habentibꝫ ꝙ lapis sursuz
nõ tendit misi adiutus manu vel simi
li altero. Sic in vegetabilibꝫ plante
non crescũt multũ misi trahantur a
radijs solaribus. sic in ratõnabilibus
null9 ascẽdit ad dignitates vel alia
officia misi ꝓexaltatus in ꝑlatura ali
qua. Nec denarius cupreus si centũ
annis iaceret fieret aureus vel deau
ratus misi auro vero tingeret. Sed
vita eterna est q̃dam donum exce-
dens ꝙportionẽ oĩs nature q; excedit
cogitationẽ eius et desideriũ scdm il
lud Isa. lxiiij. Oculus non vidit deus
absq; te que ꝓparasti expectantibꝫ
te ꝛẽ. Inde est ꝙ nulla creatura suf-
ficiens est esse principium act9 me-
ritorij vite eterne. misi sibi supadda-
tur aliquid a deo supnaturale. quod
donum gratiam vocamus. Alia ra-
tio inquantũ creata ẽ ex nihilo tãꝙ
ex infirma matre genita ad nõ esse
tendit et ad defectũ ⁊ ad mortẽ ꝗn-
dam. ꝑm Aug. omnia tendunt. Vñ
Sapie. v. Nos nati cõtinuo desinim9
esse et virtutis nullum quidem signũ
valuimus ostendere. in malignitate
autem nostra consumpti sumus. Vñ
Tho. sup themate dicit. Manere in
se et nõ defluere fuit nature institu-
te supple in paradiso in statu innocẽ
tie. Descendere autem vel inclinari
infra se est nature corrupte. Sed ele
uari supra se. est nature ꝙ gratiam
sublimate. Quia igitẽ natura est cor
rupta et ꝓna ad malũ. necessarium
est ꝙ trahat̃ sursũ. et tracta eleuet̃
Tercia rõ est. nã tota hũana natura
in ꝑmis parẽtibꝫ velut in massa q̃dã
corrupta ẽ. et originali pcco infecta
ita vt q̃libet naturaliter aiatus in vẽo

mris ꝺm ꝑs· In iniquitatib⁹ oceptꝰ fit·idest animatus· Vnde ysa·lxiij· Et nunc dñe pater noster es tu· nos autē lutū et tu fictor noster ⁊ opera manū tuarū omnes nos· Vñ si deus aliquē formatū de massa tali origínali peccato vel actuali peccato non formosum facit gratia sed relinquit in suis peccatis ꝑsertim wlūtarie dei mandatis resistentē·illi deus fac ꝺm exigentiā materie peccato infecte⁊ in vas otumelie in inferno ponet et in vas ire· Nō autē de tali ex corrupta massa educto eum faciat i vas honoris diume gratie est et liberalitatis·quia de se manifisset corruptus ergo necesse est trahi·vnde Ro· ix· Deus quedam vasa facit in honorē quedā aūt in otumeliā vt ostēderet diuitias glorie sue in vasis misericor notā faceret potentiā in vasis otumelie· ¶ Scdo queriē Si nullus ꝑt venire nisi a deo tractus nunqd ergo peccator qui damnabiē est excusatus·Rñ·tho·hic ꝙ non·Ratio ē saltem de adultis hominib⁹·qr patet omnes trahit quantū in se est·idest omnibus offert gratiā·ꝫ non oēs trahunē vel venūt ad xp̄m·quia et si omnib⁹ offeraē gratia ꝑ sacramēta septē ecclesie·ꝑ ꝓdicationē euangelij et ꝑ informatōes alias·non tñ omnes recipiūt sed adulti ꝑ liberum arbitriū resistūt· Exemplū ponatur ꝙ mille mciderint in vnā foueā tam ꝑfundam ꝙ eā exire nō possint sine tractu et adiutorio alicuius qui non cecidit ibi·Veniat misericorsvir fortis et sapiēs q̄ funē submittat lapsis et horteē vt manus apponant et sic extrahantur·ista tamen ꝺitione ꝙ facilia precepta extrahētis seruare ꝑmittant·et quidam illud acceptare nolint et sic in fouea dimittātur· Alij pactū acceptent et sic exeant ꝑ tunc oēs trahit vir misericors q̄ntum in se est·non tamen omnes trahunē Alia applica ad ꝓpositū·Aliud exēplū Guil·li·de don·Duo fratres de exilio ad patriā ꝑperauerūt· vnus prudens alter fatuus· Venientes aūt ad biuiū a pastoribus de via quesierūt·Qui responderūt·Si iueritis ad dexterā viam asperā habebitis et duram in principio sed in longius delectabilior erit·ꝑ quā ad patriam certe venietis·Si vero ad sinistram iueritis· via quidem plana est in principio et delectabilis ꝫ in longum prior et latronib⁹ plena· ꝑ q̄m grande periculū est an ad patriam non necati venietis·Cum igiē ambo litigarent quā viā aggrederentur· fatuus sinistram ꝓpter delectabilia elegit et prudentē ad eandē traxit Sicq̄ postmodum a latronib⁹ capti ad mortemq̄ ducti prudens fatuo ait·Tua stultícia deceptꝰ hodie morior·Respōdit fatuus·Sciebas ꝙ fatuus erā ideo me sequi nō debueras· vnde vterq̄ nunc digna factis recipit·Applica·Quia anima prudens ē sed corpus fatuū·Pastores sunt ſrati·Vie due vna dextera mandatorꝝ seruatio·alia sinistra mundi uersatio·De quibus xp̄us ait Math̄· vij· Lata est via que ducit ad ꝺitionez ne· Terciū exemplū est boetij quod tangit li·v·de ꝺsolatōe·Nam stat deus in turri eternitatis et ꝑ vias varias videt homīes tendere ad delectatōes varias in quib⁹ putant felicitatem ꝺsistere·clamat ꝑ scripturas ab alto vt via humilitatis patientie caritatis et iusticie procedant·non per vias supbie auaricie ⁊ aliorꝝ viciorꝝ Cunq̄ viderit bonos ꝑua via ambulare⁊ malos per aliam·ꝑ destimat

ꝑmos et malos ꝓuidet dãnandos·et de vno et eodẽ oculo diuinitatis nihil agit et tamẽ ꝓuidet damnãdos et eodẽ oculo caritatis calore accendit ad gratiã saluandos. Sic etiaz in vno oculo corpali duo sunt videlicet visio que nihil ponit in visam rem et calor qui ꝓt calefacere ꝙpinquũ· vñ Matẖ· xx· Multi sunt vocati pauci vero electi· Et iterũ ibi dicit Boetiꝰ ꝙ sicut noster visus nihil necessitat ita nec diuinus· Ex quibꝫ omnibꝫ eliciunt doctores plures vt armacanꝰ li·xvj·de questionibꝫ armenorz ꝙ deus nullum damnat adultũ nisi ꝓ culpa sua ꝓpria quã ab eterno deus ꝓuidit istũ libere velle elicere et sic fuit obiectaliter et est liberũ arbitriuz quo ꝙs male vtitur causa damnatõnis et causa sine qua nõ ꝓscientie �considerãtis ꝓfatum doctorẽ· ℔ Tercio q̃runt grossi quare ergo deus creauit hominẽ liberũ arbitrio· Rñ· ꝓmo eũ creauit vt bene vtendo libero arbitrio ꝯsequeret ꝑm mgr̃m li· ij·dist·ꝓ· deũ agnosceret agnitũ diligeret et diligendo felicitatẽ sũmã haberet· ¶ Non inquit Ioẖ·iij·misit deus filiũ suum in mundum vt iudicz mundũ sed vt ñ· saluꝓ· Scdo creauit liberũ arbitrium vt homo animal excelleret in libertate oñia bruta q̃ creauerat· vnde Geñ·j· Ad imaginem suã creauit eos et cẽ· Crescite et multiplicamini et cẽ· Tercio creauit liberũ quia nisi eũ creasset qui peccare posset et nõ peccare· vnũ principalem gradũ in ornatu mundi dimisisset· Sũt enĩ et fuerunt quidã qui nunq̃ bene facere volunt vt demones damnati· et sunt qui nũquam male facere volunt vt angeli beati· ergo medij esse debuerunt qui poterant ad vtrumlibet· ¶ Hoc ergo certissimum est ꝙ impossibile est deum velle et ꝓplacentiã habere in peccato inquantũ peccatũ· sicut impossibile est de vase in quo nihil nisi mel cõtineẽ exire fel· E Scdo notatur in verbis ꝓpositis diuine potestatis possibilitas· ibi· nisi pater meus traxerit eũ· Vbi notandũ ꝙ tractus quo deus pater piissimus peccatorẽ trahit nõ est tractus violentie ꝫ dulcedinis et misericordie· Vnde aug· in libro de verna omelia· Si licuit poete dicẽ· trahit sua quẽq; voluptas· q̃ntomagis nos debem⁹ dicere hominẽ trahi ad xp̃m qui delectaẽ virtute delectatur beatitudine et iustícia· delectaẽ vita eterna quod totũ est xp̃us· Vñ Sap̃· viij· Attingit a fine vsq; ad finem fortiter et disponit omnia suauiter· ℔ a amantẽ subdit aug· et sentit qđ dico· vñ ꝑm Bernñ· pater deus piissimus quẽlibet adultuz ad bonũ volut mater misericors tripliciter trahit· nam mater infantẽ qui ignẽ intrare vellet tribus vijs retrahit· primo cũ virga omiñando· que via si non est efficax Scdo bonum aliqđ ꝓmittẽdo vt pomũ· que via si non iuuat tercio ꝛberza in signũ caritatis intense ostẽdit aut amplexatur· Sic etiam deus traxit sine violẽtia· Primo omiñando cum creauit infernũ· Scdo ꝓmittendo cum regnũ celorz ꝑsentibus ꝓmisit· tercio amoris signũ in passione potissime oñendo· Vñ ꝑm Bernñ· tres istos modos tangendo deus ficait cũ se vidisset tam nobilẽ creaturam ꝓdidisse· ¶ Quid facere poterovt trahar quẽ saluari cupio· Cogere eũ nequeo· qr si inuitũ coegero libertate carẽte asinũ nõ hominẽ habeo· Mihi aũt angelꝰ in bũitudine asinũ nõ saciabo· Tãq; otra meã sapientiã ꝙ contra hominis naturã aliqđ attẽptabo· qđ absit· ¶ Quid faciã scio·

timidus est· penas veret incidere· vnde ppetuā penā cōminabo· de qua Mat·xxv· Ite maledi·in ignē·tē· quem p̄parauit ab initio mūdi deꝰ· At vero si timore nō allicit cupidus est·vnde p̄mitto vitā· quia qui reliquerit patrē aut ma·tē·centuplum accipiet in hoc mundo et vitā eternā diuitias et gloriā desiderat sed gloria et diuitie in domo eius· ¶Postremo si his non trahit nedum est hō pauidus et cupidꝰ ꝫ amorosus· Veniam igit in carnē talem amorē ostendendo quem nullus vnq̄ amator suo ostendit amico· Sic enī deus dilexit mundū vt vnigenitū suuꝫ daret vt omnis tē· Joh·iij· ¶Nascit paup· Circuit fine ꝓprio in ꝓpria vemens·pauperior et pauperrimus· expansus in cruce moritur iustꝰ p̄ iniustis· ¶Quid igit facere debui·t nō feci si his ingrati fueritis·ite maledicti in ignez eternū· ¶ Sed queri cū queliret res naturaliter opet ꝑm suā virtutē et pfectionē vt patet in sole lucente·igne calefaciente·aqua humectāte arida tē·Et deus pater fit infinite misericordie comtatis et clemētie cur ergo nō illa extendit ad omnes homines vt saluent vel saltē ad maiorem partem ne multi sint vocati et pauci electi·Rñ·ꝑm beatū Dyonisiū q̄ redemptionez suā et alia bona ad omnes sufficiētissime extēdit ꝫ pauci illam suscipiūt·Exemplū de captiꝰ multis in barbaria ad quos liberādos rex aliqs mittit naues cibaria p̄cium tē·sed multi infideliū delectati captiuitate mūdi ibi delectanē nolūt ad patriā p̄bita auxilia remeare·

G Tercio in verbis thematis notat tractorumvia et qualitas ibi· potest venire ad me· Vbi notandum q̄ electoꝝ sunt due vie p̄ quas transeunt· Vna p̄ceptoꝝ dei tantū·alia etiam cōsilioꝝ xp̄i·¶Per primā tarde venitur ad celū quia per purgatorium·per secundā consiliorū cito· Exemplum de via duplici ad ciuitatem aliquā vbi via lutosa quadrigarum lata est sed longa sed methodus artus est sed breuis· De istis duabꝰ ait cristus iuuem querenti Mat·xix·qd faciendo vitā eternā possidebo· Respondit·serua mandata· Aliam subintulit·si vis pfectus esse vade et vē de omnia que habes et dā paupibꝰ et seq̄re me·ecce methodus· Cur autem quidā saluent alij non ¶Nota ꝑm tho·vbi supra·q̄uis in generali assignetur causa quare quidā saluātur et quidam damnantur vt supra dictum est· tamen de hoc assignare rationē de singulis hominibꝰ nullus p̄t·Vnde Augꝰ· sic dicit li·de p̄dest· sanctoꝝ· ¶Nouimus inquit aliqs pfectos ex labore multoꝝ annorum prolapsos in vltimo vite fue perisse· Aliquos vero ab ineunte etate sua in omni scelere et dānabilitate vsq̄ ad decrepitā etatem pduraſſe et repente celitus inspirata salute raptos esse ad requiē regni celoꝝ· ¶Nouimꝰ etiam paruulos quibꝰ vsus liberi arbitrij non est vt de bonis aut malis eoꝝ meritis iudicemus parentū manibus ad gratiā sacramenti baptismatis deportatos· et cū in vno eoꝝ pmanꝰ sacerdotis misteriū adimpleretur aliquotiens alterum in manu parentū factū examinem fraudatū gratia saluatoris· ¶Quis sapiēs et intelliget hec· Aut quis ydoneus erit hoc reddere rationē· Dicamus cum dauid· Justus dñs in omnibꝰ vijs suis et sanctus in o·opibus suis· Et q̄ magnificata sūt opa tua do·nimis ꝑfu·facte s·cog·t· Dicamꝰ cū paulo

O altitudo diuitiarū sapientie et scientie dei q̄z incomp̄hensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius Nec Augustinus. De adultis tamē certū est q̄ si in gratia fuerūt causa damnatōis eoz̄ ppria pcā fuer̄t q̄ prius deum dimiserunt anteq̄ deus eos relīqueret. vnde Aug⁹. li. q̄stio. de catholica ofutatōe. Nemo nisi dei gratia erigit̄. nemo nisi illius gratia stabilit̄. Dei ergo est voluntas vt in bona voluntate maneat qui et priusq̄ deseraē neminem deserit et multos desertoz̄es sepe cōuertit. hec iste. Sed quereres quō ergo deus cū electis misericoz̄diter agit q̄ ad eum venīt. Rn̄. Gorza sup Ro. sup verbo. ostenderet diuitias glorie sue in vasa misericordie. Sancti inquit diuinē vasa misericordie ꝓpter septem effectus q̄s agit dei misericoz̄dia i eos Primus est quia elegit eos p p̄destinationē. Actu. ix. Vas electōis mihi est ille. Sedus electos purificat p penitentiam et fidem. puer. xxv. Auffer rubigīnē de argento et egredietur vas purissimū. Tercius q̄ mundatos sanctificat p gratie ofirmationem. iij. Thi. iij. Qui aūt se emēdauerit ab istis erit vas sanctificatum in honoz̄ē dei. Quartus ē q̄ sanctificatos cōsolidat p tribulationū illationem. Ecci. xxvij. Vasa figuli probat fornax. Quintus quia consolidatos ornat venustate moz̄ū. Ecclesiastici. j. Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso. Sextus quia ornatos illustrat cognitōe scripturarū. iiij. Regū. ij. Afferte mihi vas nouū et mittite in illud sal scz̄ sapiētie. Septim⁹ q̄ illustratos eleuat in otemplatōne celestium. Job. xxviij. Non omutabunt̄ p ea vasa auri excelsa t emīnētia. Vnde finaliter pro p̄destinatōe nostra videndū vt opa pfectionis facere otendamus. Et ih̄s doceat xp̄us. Nam Luc̄. xiij. sic dicit̄. Ait illi quidā. Domine si pauci sint qui saluant̄. Ipe autē dixit ad illos Cōtendite intrare p angustā portā quia dico vobis multi querent intrare et nō poterūt. Huic ocoz̄dat sedā Petri. j. Fratres magis satagite vt p bona opa certā vocationē vestrā et electionē faciatis. Et aug. in omelia hodierna dic̄. Si nō traheris oza vt traharis. Verū quia q̄dam ḡuiss me temptantur de hoc q̄ sint p̄sciti. ideo tales p̄nt remedia habere. Nā hoz̄ cōsolatio et remediū primū est vt hoc esse verū nō credant ih̄s a dyabolo inspiratum qui mendax est nec scit quis odio vel amoze dignus sit. Sedm si se in nullo mortali tales sciunt. tunc signū est q̄ sint p̄destinati ad gloriā. q̄ illud dyabolus videns eos in desperatōz̄ et in inquietudinē vellet picere. Terciū matrē misericordie inuocent. De qua Bern̄. dicit. nunq̄ fideliter eā ab aliquo inuocatam clausisse sinum misericoz̄die ei. Quartum cristū crucifixū implorent et venerent̄ suam passionē qui ait vt Dyonisius refert in epla ad demofilum Paratus sum p hominibus saluandis rursum crucifigi et p peccatoribus pati. Non enim veni vocare iustos sed peccatoz̄es ad penitentiā. Quinto si est homo pfectus cogitet si dānandus sum et iam vellem male facere sic dupliciter miser essem q̄ nec hic nec alibi deo fruerer. Hic ergo totis viribus deo seruiam vt hic sim beatus et deo fruar et sic vnā beatitudinem saltem habeo. Tria p̄fata remedia vltima ponit Bonauētura libro de stimulo amoris.

In festo sancte trinitatis. Sermo. xlv.

QVod scimus loquimur et quod vidimꝰ testamur et testimonium nrm nō accipitis. Joh̄is. iij. Vbi tria notātur. Primo sacratissime trinitatis misteriū ibi. qđ scimꝰ. Scđo eiusdem trinitatis verissimū testimoniū. ibi. qđ vidimus testam̄. Tercio magnū mgtitudinis nostre viciū ibi. t testimoniū nrm nō ac. A Nuātū ad pmū primo notanda sūt tria. Primo cur festū illud celebrat. Scđo. qꝑ a tpe Arrij qui trinitatē dmaꝝ psonaꝝ negabat in equalitate eaꝝ vsq; ad tpa Karoli. p trecentos circiter annos articulꝰ de trinitate negabat a mltis. sed karolus magnꝰ impatoꝛ rogauit Alq̄nū mgr̄m suū ut hist oriaꝝ de trinitate oponeret. q̄ compilata ordinatū est festū sācte trinitatis solennit̄ debere celebrari. Et hodierna dies a multis p hꝫ statuta est in octaua videlicet penthecostes. Et rōnabiliter. Nam celebramus festū pr̄is q̄ misit filiū suū vnigenitū vt oīs qui in eū credit non peat. Nam misit in natiuitate xp̄i et conceptōne. Celebramꝰ festū filij in resurrectōne et ascensione. Celebramus etiā festū sancti spūs in penthecostē. Rōnabile ꝙ est vt festū hodie trinitatis celebremus. B Scđo notanda sūt q̄ de ista scissima trinitate sūt credenda. Vbi sciēduꝫ qꝙ simplici xp̄iano sufficit credē explicite qꝙ vnus est deus oipotēs oia sciens et fiume bonus. oēm hñs pfectionē in tribꝰ psonis distinctis. que sūt pr̄ et filius et spūs scūs. Nui deꝰ mūdū creauit et creatū regit et gubernat sola sua liberrima volūtate t digtissima bonitate. Spāli aūt puitētia gubnat q̄ aias oīm in coꝛpibꝰ creat ad imaginē et similitudinē suā Nō dei filius oceptꝰ est de s.s. et alia q̄ in simbolo otinent apl̄oꝝ. Vñ qꝛ euangeliū hodiernū de tribꝰ psonis mētōꝫ facit. ideo legit hodie. De patre et filio ibi. Scimus qꝛ a deo venisti. De spū scō ibi. nisi q̄s renatꝰ fuerit ex aq̄ et spū. C Tercio notādū p̄m glo. sup illo p̄s. Signatū ē sup nos lum vultus tui dñe. qꝙ trinitas increata q̄uis a nullo hꝫ sciri possit pfecte. tñ qꝛ oīa creata a tribꝰ psonis simꝫ et indistincte creata sūt et opus repñtat opificē deus suā trinitatē oibꝰ rebꝰ indidit. Vñ creata trinitas triplex ē. Vna creatōis q̄ posit in rebꝰ naturalibꝰ p se subsistētibus. Alia ē trinitas recreatōis q̄ posit in gratijs in via datis supnaturalibꝰ. Tercia est trinitas glificatōis q̄ ꝺsistit in pr̄ia in aie btissimis actibꝰ. Prima trinitas creatōis ostinet vestigia dei. Scđa dei trinitatis imaginē dei. Vestigiū dei q̄ est in psonis trinus repñtat deū gñaliē et indistincte. Sic̄ eni viso vestigio pedis hūani nescim̄ an petrus uꝛ paulꝰ ibi ambulauit ꝛ bñvidet ꝙ homo ibi extitit. sic ꝙ vestigia dei in creaturis pōt generaliē deꝰ agnosci et tres psone diuine. Videre aūt possumus deū vestigialiē septē modis. Primo in oibꝰ rebus creatis subsistētibꝰ. vbi ē vna essentia. et tñ tria ibi sūt realiter distincta. videlicet ētus seu posse. pulcritudo seu spēs q̄ apta nata est causare sciaꝝ. et vtilitas seu bonitas ꝺm Aug. in li. lxxxiij. q. Exempli gratia lapillus ꝙtūcunq; modicus habet essentiā vnā in q̄ tñ fundat̄ p̄mo vt

et ꝓteſtas aliqua. ſcdo eſt ibi pul-
chritudo quedaz in colore ⁊ntitate
et ⁊litate puta frigoris caloris ficci
tatis et humiditatis certo modo ꝓ-
porcionatis. ad q̃ plene adhuc nul-
lus artiſta puenit. et tcio eſt ibi bo-
nitas ſeu vtilitas. qz alicui coopaē
nob vł deo noto. ꝑmū repñtat pa-
trē. ſcdm filiū. terciū ſpūm ſcm̃. imo
ut ꝓbat Braguard̄ in ſūma ſua ꝓ-
ꝑma. oē pelagianos de cā dei. in mi-
nimo athomo ſolis cū ſit certe ma-
gnitudinis talꝭ poſſe hz ⁊ntū in ſe ē
cauſare infinitas noticias infinitaz
figuraz ibi latentiū. et ſic conſequenē
Secundo eſt infinitis modis ſcibilis
et cognoſcibilis. et tcio infinitas id
eſt nō tot q̃n ꝑfes delectatōes cau
ſare poſſet in affectu ꝓcognitis tot
ibi ſcibilibz. Scdo veſtigiū trinitatiſ 2
ſūme eſt in vegetabilibz oibz et cla-
rius qdammō ꝺm Guil. li ſuo de aīa
quia in qualibet planta eſt vita cor
reſpondēs patri. a qua vita oꝛigina
tur ꝓceptio quedā et ſenſus licz im
ꝑfectus q̃ ſe ꝓdit in applicatōe cō-
uenientiū conſtituens filio ſapie incre-
ate et eſt ibi amor ⁊ appetitus natu
re quo ſurſū tendūt et ſolē querunt
ac humectantia ut ꝑz clare in corilo
diuiſo q̃ ſuas ꝓres diūgit ſeipo. In
palma vbi femia nō fructificat. niſi
ꝑſente maſculo. et in cucurbita que
manus q̃ſdaz ꝓducit q̃dvitam tue-
atur. et ſiliter vitis et quedā alia in
q̃ repñtat amor ſpūs ſci. Tercio ve- 3
ſtigiū trinitatis repit ꝑfectiꝰm ani
malibz. vbi in quolibz eſt vita aīata
a q̃ fluūt ſenſus ſeu notície et amor
conſequentiū. et tñ oia iſta hñt vnam
eſſentiā ſubſiſtentē ꝺm Guil. vbi pri
us. Quarto veſtigiū trinitatis repit 4
in gentiliū oꝛombz et ſacrificijs qui
ter oꝛant et ter ſacrificant ob reue-
rentiā dei vnici. Vñ Ariſtoteles
ꝓmo li. de ce. dic. q trinitas eſt nume
rus cuiuſlibet rei et iſtū numerū ex-
trahimus ex natura. et ꝺm iſtū nu-
merū debemus magnificare deūvbi
dicit Cōmētatoꝛ q iſtud ſignificat
naturā oim rez eſſe trinā. et hꝰ ē cau
ſa quare lex ꝑcepit ut oꝛōnes eſſent
tres aut ſacrificia. ⁊ ꝺm hunc nume
rū tenem̃ magnificare creatoꝛē re
motū a nobis creaturis oꝛōmbz et
ſacrificijs. Ad idem videt fuiſſe vt di-
ꝓmo de ce. Pictagoꝛas q̃ in oibz po
fuit ꝑncipiū mediū et finē. Ñito ve- 5
ſtigiū trinitatis repit in doctrinis
phꝫoꝛ. phiſica. methaphiſica et e-
thica. vt ꝓma pꝛi altera filio tercia
ſpūi ſcō appropiet. Vnde ⁊ plato ut
recitat Augꝰ de ciui. dei liº. xj. inter
phꝫos ꝓmus diſciplinā triptitā dicit
omendaſſe. Naturaz oim ſolū deuz
auctoꝛē eſſe. intelligētie q̃ſ eſſe da-
toꝛē. ⁊ amoris q̃ bñ bteqviuit inſpi
ratoꝛē ſenſit. hec ille. Sliter hermes
termegiſtus. Monas genuit monā-
dem ⁊ in ſe ſuū reflectit ardoꝛē ferē
dixiſſe. id Sexto veſtigiū trini- 6
tatis relucet in ꝑfectis ꝓbationib
et regū iudicijs. Vñ Tho. ſa ſe. q.
lxx. ar. ij. ſic dicit. Probabile eſt q
magis veritatē otineat dictū mul-
toꝛ q̃ dictū vnius. Et ideo cū reus
fit vnus q̃ negat. ſ multi teſtes aſſe
rūt idē cū actoꝛe rōnabilit inſtitutū
eſt iure diuino et hūano q dicto te
ſtiū ſtetur. Oñis autē multitudo in
tribz oꝛdinibz ſcz ꝓncipio mediꝰ
fine. Vñ ꝺm phꝫm ꝓmo de ce. Omne
et totū in tribz ponimus. Ternarius
quidem ſtituitur aſſerentium cum
duo teſtes deſunt cū actoꝛe. et re-
quirit binarius teſtiū. vł ad maioꝛē
certitudinē ut ſit ternarius qui ē mł
titudo ꝑfecta in ipis teſtibz. Vnde

Ecc·iiij·Bz· Funiculus triplex difficile rūpit·et Aug⁹ sup illud Johānis ·viij·Duoz hoim testimoniū verū ē dicit q⁹ in hoc est trinitas ꝑm misteriū emendata in qua est ꝓpetua firmitas veritatis·Is Tho·Septimo reperit vestigiū trinitatis ꝑm doctrinā Aug⁹·in de ciui·dei·in substātijs et choris ac thzonijs angelicis· Vnde vbi ꝑus sic dic·Ciuitati scte q⁹ in sanctis angel' surfū est a sancta trinitate est·et origo et formatō ē et beatitudo·nā tres fuit ierarchie angelorū·i·celestes exercitus seu sacri pncipatus·supma media et vltima·In qualibet etiā ierarchia fūt tres ordines angelozz· Et in qlibet choro supmi medij et vltimi·ꝑmi appropriant pn̄·scdi filio·tercij vero spūi scō·Imo singuli angeli hñt actū triplicem·videlicet purgare potētia·illumiare scia·et pficere in amoze occasionalit accēdendo. E Scdo trinitas mcreata mg̃tū vnus deus est oīm pfectōe pfectus repñtaē nō solū vestigialit ꝑ creaturas sed etiā similitudmarie ꝑ aiam nostrā· Vnde Gen̄·j· Faciamus hoiez ad imaginē et similitudmē nr̄am· Vbi dr̄am ponit inter imaginē q⁹ est expssior similitudo·sed similitudo dicit imitatōnē magis distinctāvt videē q⁹ vestigiū· licet inferiorē q⁹ imago·Est igit dei similitudo ꝑma in aia rōnali q⁹ ipsa est q⁹ ad esse immortalis· et a nullo necari potest·qd nulli aialiū dedit deus·sed sibi retinuit et intellectualibz solū reseruauit·Primo sicut deꝰ est vtutibz oi quacz pfectus videlicz iusticia fortitudme magnificētia misericordia sapia ꝛc·ita aia talibz ptcipare pt·vt sit fortis sapiēs amoroza ꝛc·Scdo sicut deus est mūdi maioris rector et gubernator ita aia mūdi minoris·i·corpis sui et etiā aliozz rectrix est·Tercio sicut deus est vbiqz et in oi loco sine sui fatigatōe sic aia ꝑm intellcm vbiqz esse pt statim sine corpeo labore·Quarto sicut deus est totus vbiqz eētialit in suo mūdo maiori·sic aia vbiqz i toto suo corpe est et in q̄libet ei⁹ pte·De his similitudinibz dei dr̄ Epb̄·v·Imitatores estote dei sicut filij karissimi· et ambulate in dilectione sic et xp̄s dilexit nos. F Tercio trinitas mcreata repñtaē pfectissime in rebz intellectualibz creatis ꝑ imaginem suā·de qua ps̄·Signatū est sup nos lumē vultus tui ꝛc̄· Nā sic impator triplicit pt agnosci·sic deus·Primo ꝑ vestigiū gñaliter·scdo ꝑ vestigiū etiā nō visa facie et sic agnoscit specialiter·tcio vero ꝑ imaginē agnosci pt distincte et ꝑāliter et singulariter·Sic et deus ꝑm tres psonas· Sūt itaqz in aia rōnali plures g̃dus diuine imaginis·Primus gradus ofistit in tribz aie potētijs·videlicet in memoria fecūda oceptibz scientificis q⁹ appropiatur pr̄i·in intellectu actu bili sapia que appropriaē filio·et in amoze quē volūtas pt elicere in quo affikatur spūi scō·Et sic imago trinitatis sacratissime est in hoie quolibz imo in qualibet intellectuali natura et illa est imago creationis ꝑm glō· sup ps̄·Signatū est sup nos lum̄ ꝛc̄ Secundus gradus imaginis ofistit in ꝑfatis tribz potētijs ꝑm q⁹ fūt habitibz triū thzologicaꝝ vtutū habituate·videlicet fide spe et caritate· et hanc imaginē vocat imaginē recreatōis glosa vbi ꝑus·Tercius g̃dus est in actibz tribz elicitis a trib̄s ꝑfatis potētijs et vtutibz· videlicet fidei spei et caritatis actu in deū tēdentibz· Nam ꝑmū gradū habēt

omnes tam boni q̄ mali semp. secū-
dum boni hñt interim q fiūt in gra-
terciū vero hñt solū deuoti et boni.
cū sunt in actuali deuotōne. Vñ vt
tangit glō vbi prius fere dixisse t
orasse bēm Aug. Fere otinue sic. Me
mineriz tui intelligā te. diligā te de
us meus. Nuicūq; eni intelligibilē
illa orat ptūc imaginē trinitatis ac-
tu portat. Sz dubitaē vtrū imago
trinitatis sit delibilis. Rñ. ſm Tho.
sup. j. dis. iij. in eēntialibo puta tribo
potentijs nullo modo delebiē. sed in
acēntalibo puta eaz pfectionibo le-
di pñt t vulnerari. Vnde in ad̄ me
moria ebes facta est. intellect9 cec9.
et volūtas amore terrenoz curuata.
Deformaē igiē imago trinitatis
maxime p vicia sed nō essentia potē
tiaz deleē. Quartus g̃dus imaginis
est glorie. Nā in pria ſm doctores
omūiter visa clare diuina essentia p
lumē g̃fe t vnita diuina eēntia cum
tota nra aia sicut nūc melvniē cum
sauo. ptūc memoria nra g̃nabit ver
dū creatū pfectissime scie repñtati-
uū. et ex memoria cū talibo pduce
tur amor et delectatio sūma a crea-
tura causabilis obiectaliter vt tra-
dit Guilh. pph. li° suo de aia. Vnde
aplis Ro. xij. Nolite cōformari huic
seculo ß reformami spū mētis vestre
Ro. viij. Quos pscivit et pdestinau-
it cōformes fieri imaginis filij sui.

¶ Scdo pncipalie in assūptis vō-
bis mnuiē sacratissime trinitatis ve
rissimū testimoniū. Vnde. j. Joh. v.
Tres sūt qui testimoniū dant in ce-
lo. pater verbū t spūs scts. et hi tres
vnū sūt. hoz testimoniū de veritate
sacre scripture et alijs certissimū est
apter tria appropata psonaz. que
sūt sūma potētia. sūma sapia t sūma
bomtas. Nue g̃ quis sint omūia oīb
pdonis. tñ potentia pri. sapia filio. et
bomitas appropriaē spūi scō. De po-
tentia dicē in ps. Oia quecūq; volu
it fecit in celo et in terra. in mari et
abissis. Qui g̃ quis sit fume potens tñ
qñq; eū vincūt. Primo sua pietas vi
scerosa. Vñ Jere. xxxj. Exquo locu
tus sū de eo. scz de filio in effraym
idcirco oturbata sunt viscera mea
sup eū. Miserās miserebor ei9. Istud
patet in pre q̄ filio pdigo cū adhuc
longe esset occurrit. Luc. xv. vnde
Aug. Si quidē citius videē deus pec-
catoriemiā tradere q̄ ipi pccori ac-
cipe. Sic eni festinat absoluere reū
a tormēto oscie fue quasi plus cru-
ciet ipm opassio miserie q̄ ipm mise
rū passio fui. Scdo vincit oipotentez
oro lacrimosa. Hoc signatū est in ia
cob qui Gen. xxxij. vicit angelū re-
pñtantē. de quo ad hram. Osee. xij.
Inualuit ad angelū et oforatus fle
uit et rogauit eū. Sic etiā. iiij. Regū
. xij. Cum deus denunciasset Ezechie
Morieris t nō vives dispo. do. tuē.
tam cū fleuit deus victus ait. Audi-
ui oratōem tuā et lacrimā tuam tē.
Et Bern. O humilis lacrima tuū est
regnū tua est potentia. añ ospectū
iudicis intrare nō vereris. sola si mē
ueris quicqd petieris obtinebi. Vin-
cis inuincibilē et ligas oipotentem.
Tercio vincit oipotentē caritas sua
affectuosa que eū mūdū creare coe
git. q: ſm Dyo. Bonū cū sit suisīpius
diffusiuū et deus sit fume bonus suā
bomitatē rebo oibo dedit. De celo ad
terrā deū fecit descendē. Vñ Aug9
O caritas q̄z magnas vires habes
deū de celo ad terrā posuisti. Deum
etiā ascendere crucē coegit. Luc. xij.
Baptismo habeo baptisari. et quo-
modo coartor vsq; dū pficiaē. Nē to
vincit deū ostantia vtuosa in bis q̄

p̄dicpale

fue voluntati maleviriliter reſiſtunt Vnde Matħ.xj.Regnū celoꝝ vim patiē et violenti ra.illud.Nīto humilitas gr̄oſa.qđ notaē.iij.Regū.xxj.Vbi cū deus mīnatus fuiſſet penam achab regi et ille coꝝaz deo ſe humiliaſſet.mox devictus dixit helye.Nonnevidiſti achab humiliatū coꝝā me.ideo nō īducā malū in diebus eius.Idem oſtendit in minuitis Jone.iij. Ecce qꝑ deus oipotens vinci pt ipemet teſtatus ē p ſcripturā.

2 Scdo q̄uis deus ſit ſapiētiſſimus tn̄ q̄ſi mercator ſapiētiſſimꝰ ſe in multis ad modū decepti qđāmō habet.Nā ille deceptus diceret qui rē p̄cioſaz vili p̄cio venderet. aut rē vilē caro p̄cio oparet.Nue deus maxime fecit q̄ regnū celoꝝ p̄cioſiſſimū vili p̄cio vendidit. Nā p̄mo ipm dedit apl̄is p nauī et rethi.Matħ.xix. Ecce nos reliq̄mus oīa et ſecuti ſū.

3 Scdo alteri videlicet zacheo dedit p dimidio ſubſtātie.Luc̄.xix.Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus.Tercio dedit alīſ p reſidua pte ſuaꝝ diuitiaꝝ.Luce.xj.Verūtn̄ qđ ſupeſt date elemoſinā.et ecce oīa mūda ſūt vobis.Nīto quibuſdā dat p duob⁹ eris minutis nūmis ſicut vidue.Luc̄.xxj.Vidit inquit ihs q̄ndaz viduā paupculā mittere era minuta duo.Nīto q̄buſdā dat p calice aque frigide. Sup quo Matħ.x. Amen dico vobis nō p̄det mercedē ſuā.Gloſa.nota deū ad piū affectū dātis reſpicere magis qꝑ q̄ntitatē rei habite.Sexto q̄buſdā dat p ſola voluntate.vt latroni in cruce Proū.xxj.Appēdit deꝰ coꝛda.id eſt intentōem. 7 Tercio deus ē fūme bonus q̄ amaricari nullo mō debet a nobis ſ̄ fūme amari.qꝛ vt Damaſ.li.iij.tradit.fūma dei bonitas ex q̄q̄z apet. Primo qꝑ fuā bonitatā a nullo alio habet.Luce.xviij. Nemo bonus niſi ſolus deus. De oib⁹ alīſ dicit.j.Coꝛ.xv.Quid habes qđ nō accepiſti.Scdo qꝛ habet bonitatem oimodā tāq̄ꝑ in p̄mo fonte a q̄ manat ſolū 7 oīne bonū.Vñ in collecta eccīe. Deus a quo bona cūcta p̄cedūt 7c̄.Et Jaco.j.Omne datū optimū et omne donū pfectū deſurſū eſt deſcendēs a p̄re luminū.Tercō quia habet bonitatē immēſaz imo tantā ut de malis non ſolū de bonis faciat bona.Vnde Auguſt.li. de otinentia Tam quippe eſt oipotēs bonitas dei vt etiā de malis poſſit facere bona ſiue ignoſcēdo ſiue ſanādo ſiue advtilitatē pioꝝ coaptando atq̄ vertendo.ſiue eē iuſtiſſime iudicādo. Quid oīnipotētius eo qui cū mali nihil facit bona etiā de malis facit. Quarto qꝛ eſt bonitas eſſentialis. Angelus eni bonus eſt nō bonitas quia accidē talis eſt in angelo. Vnde etiā eā p̄dere potuit et Adā et Judas. Nīto quia habet bonitatē p̄tícipabilē quam etiā p̄tícipauit quibuſdaz dādo eſſe.alīſ viuere.alīſ ſentire.alīſ intelligere. R Tercio p̄ncípaliter notatur in verbis th̄ematis magne ingratitudinis vicīū videlicet ſi teſtimoniū trinitatis nō accipimus credendo ſcz et amando. Tunc autē accipimus grati ſi p̄mo in omni creatura eū diſcamus agnoſcere. ſecūdo ſi eius imaginē in animo incipiamus decorare. tercio ſi eū conamur vincere. quarto ſi modis p̄dictis decipere.quinto ſi ſup oīa eum conemur amare. Ac ſexto ſi in iſtis volumus p̄ſeuerare.

In feſto corꝑis xp̄i ſti. Sermo.xlvj.

Hic est panis qui de celo descendit. nō sicut mādu-
cauerūt pres vestri mana
in deserto et mortui sunt.
qui mādūcat hūc panē viuet in eter
nū. Johis. vj. In qbo pncipalit tria
notanda sūt de quibo dicemus. pri-
mo sacri eukaristie suma nobilitas.
secundo mane et eukaristie diūsitas
ibi. nō sic mādūca. tc. tercio eukari-
stie sūptōnis vtilitas. ibi. q manducat
hūc pa. tc. A Quātū ad pmū
notandū. q. q. origo huius sacramē
ti eukaristie est celestis. idcirco pnīs
festiuitas multas alias excellit qn-
tuplicit. Prio in dom nobilissimi col-
latōe in sacmēto eukaristie. vbi no-
bis ad vescendū datus est deus. alia
nobilissima. et caro mūdissima. Non
eni diuinus amor cessare voluit. post
qz in nascēdo se dedit in frem. quer-
sando in sociū. qnetiā se vellet dare
quescendo in cibū vt maxime nobis
vnirē. Est aūt modus ille q se nob
dedit in cibū nobilissimus. xpc septē
Primo q. sume ptātis oīnuus. Vñ
ps. Memoriā fecit mirabilū suoz mi
se. tmiss. do. esce de. ti. se. Quid enim
potentius q pcere stature xpm in
hostie quitatē trāsubstātiare. Secō
est maxime sapie diume declaratiuꝰ
vbi oīm doctoz vie intellectus defi
cit. sed ad firmandū cor sincerū sola
fides sufficit. Oīns eni sensus sicut in
ysaac respectu Jacob decipiunt dē-
pto auditu. Visus dicit ibi esse panē
materialē quo ad visū. Gustus idem
sentit vt putat. odoratus sapit. tc ta
ctus cū alijs decipit. sed auditus cre
dit verbo xpi quo ait Joh. vbi thema
Hic est panis qui de celo descendit.
Tercio est sume bonitatis diffusiuꝰ
qz magis mira homi se deus nunq
vnuit q in isto cibo fecit et facē. Vñ
sicut panis materialis vnit vescenti
ita xps se sumentē in seip mvnit. sm
illud Augustini. Crede et māduca-
bis me. nec tu me mutabis i te sicut
cibū carnis tue. sed tu mutaberis in
me. Quarto est nri horozis plene p
pulsiuus. Nuis eni homo xpm nude
p cibo sumeret. et tñ ipe ait. nisi mā-
ducaueritis carnē filij hois tbiberi-
tis eius sanguinē nō habebitis vitaz
in vobis. Modū aūt quemētissimū re
perit. vt xps sub similitudine panis
materialis sumerē et sub similitudi
ne vini que duo sūt omunis materia
cibi et potus. nec in tali sacramento
dentibo xpus tangi potest sed spēci
es terunē sub quibo xps illibate ma
net. Quinto est ab irreuerētia reali
maxime in hoc cibo defensiuus. quia
qualitercūqz videaē eukaristia ab in
fidelibo siue ab eisdem oculeē xpus
tamen nō tangitur. sed panis simili-
tudo tc spēs que xpm nō tāgunt sed
quēadmodū includunt seu circūdāt
sicut militē circūdat tētoriū. Sexto
est fidei maxime premiatiuus. Si eni
videremus xpm sicut est in celo mo
dicū meritū haberem⁹. beati inquit
qui nō viderūt et crediderūt. Johis
. xx. Septimo est nostre ad eū amici
cie maxime exortatiuus. Vñ Math
vltimo. Ecce ego vobiscū ommb di
ebus vsqz ad cōsūmatōez seculi. Que
eni maior deuote anime cōsolatio q
suū fidelissimū amicū sm humanita-
tem et diuinitatē verissime presentē
habere. B Secundo presens fe-
stiuitas excellit alias in hoc q hodie
nobis datū est memoriale tc figura
illius excellētissime caritatis quā cri
stus in passione sua exhibuit. Vnde
etiā Luc. xxij. ait. Hoc facite in me
moriā mee scz passionis. In cuiꝰ rei
memoriam hoc sacrm differe voluit

quovsqz imminēret passio acerbissima·et ad tempus quovltimo a discipulis recessit·ideo·ut arcius cordibꝫ nostris sua passio infigereť·Vñ hodie grās agere debem⁹ magnas p passione sua q̄ regnū celoz et oīa attulit bona ſm illud Joh·iij·Sicut Moyses exaltauit serpentē in deserto.ita exaltari oportet filiū hois vt ois qui credit in eū nō peat·sed habeat vitā eternā· ℂ Tercio excellit alias·qz hodie colere debemus et reuereri alia sex sacramēta eccleſi astica quoz eukaristia caput est et fons·Nue sacramēta tangꝫ vasa aurea ſm Hug·antidota otinēt grati azotra oia aievulnera·Circa q̄ sacramēta xp̄us est fūmus medic⁹·sacerdos eius minister·sacra fuit vasa·gr̄tia in eisdē fuit antidota·et pecoz est egrotus·Nec enī oia de xp̄i passiōe efficaciā habent quā eukaristia figt p̄teritā·Sicut etiā eadem eukaristia gaudiū p̄signat patrie vbi nō vela te sed nude fruem xp̄o ſm illud Luc·xiiij·Beatus qui māducat panē in regno dei· ℍ Quarto excellit hodiernū festū alia plura·qz hodie xp̄s valde spāliaꝫ q̄q̄z magna opa fecit·Primo opus magne auctoritatis in veteris testamēti oclusione·qñ agnū typicū cū discipulis comedit· Scdo opus maxime humilitatis in pedū ablutōe· Tercio opuꝫ maxie pr̄tis in corpis et sanguinis sui institutōe· Quarto opus maxime dignitatis in presbiteroz ordinatōe. dicendo enī·accipite et biuidite mēbꝫ·Luce·xxij·oīs in sacerdotes cō secrauit velut ep̄us caracterē impri mendo et gr̄az dando misterialiter· Quinto i deuotissimi ſmōis tamoz ofsi fimi prolatōne quem in cena fecit· ℂ Quinto excellit ꝫ festū alia oia q̄o mūiter in eccīa vniuersali celebram⁹ in magnaz indulgentiaz collatōe Nam vt tradidit vrbanus papa de p̄mis vesperis centū dies·de scdis totidem·De missa totidem· de singulis horis·de q̄libet·xl·ad q̄rere possum⁹ et p octauas qualibet die oibꝫ horis meessendo singulis diebꝫ centū dies acq̄rere possumus·Certissimū etiam est p bullā q̄ in Basilienſi cilio cuilibet volenti omūicabať·q̄ p̄fatas indulgētias auxit Martinus qñtus duplicando eas·Et Eugem⁹ q̄rtus eodem modo auxit easdē ita q̄ iam triplicate fuit· ℇ Scdo p̄cipaliter in vbis ꝓpositis notať manne et eukaristie magna diuersitas·Vbi notandū q̄ put habeť ex Exod·xvj· Nūi·xj·et·xxj·ps·lxxviij·et Sap̄·xvj· māna in ve·te·mirabiliter cū septem ꝓpietatibus dabať·mirabiliť cū septem ꝓpietatibus sumebať·et mirabiliter cum septē ꝓpietatibꝫ gustabatur seu fruebať·q̄ omnia eliciunē exp̄sse ex scriptura vbi p̄us et exglosa ordinaria et ex expositōne catholicoz doctoz·p que oīa nobilitas eukaristie oñdiť in nouo te·cuiꝰ figura solū fuit māna· Mirabiliter p̄mo dabať· quia miraculose a deo p̄ducebatur et ministerio angelorum dabatur· ꝓpter qđ vocať panis angeloz·nō q̄ manducauerit·sed q̄ misterialiter dederint·vñ p̄s·lxxviij·Panē angeloz manducauit homo·Sicut xp̄s q̄ in eukaristia otinetur miraculose de spū scō est oceptus p vginē natus·homo mirabilius factus·et angeloz ministerio p̄nunciatus in veteri testamēto et p gabrielē·Scdo māna venit de celo aereos̄z.i.de supioꝛi pte aeris·vñ et aues celi dicunē a xp̄o·Et p̄s·lxxviij·Mā dauit nubibus desup et ianuas celi

aperuit et pluit illis manna ad manducandū et panē celi dedit eis· Sed xp̄us ē de q̄ Johis·iij· Nemo ascendit in celū nisi filius hois q̄ est in celo· Nam verbum de sinu patris venit de celo empirreo·nō locū mutando· sed hūanitatē assumendo· cuius animā et corpus in vtero virginis formauit· In cuius rei typum xp̄s in cena sacrare volēs eleuatis oculis in celū sacrare incepit· Tercio māna nō in oīi tpe pluit sed versus diem ante solē pfecte ortū· Vnde Nūi·xj· Cū descenderet nocte sup castra ros descendebat piter t manna· Sic xp̄s die anunciatōis mane est p Gabriel annunciatus et p spūm scm̄ ocept9· Et ꝑm Alber·sup missus ē· vsus diē oriente statim sole ista facta sūt· q̄ Ro·xiij· Nox p̄cessit dies aūt appropinquabit·i·xp̄s qui ait Johis·viij· Ego sū lux mūdi·i·sol·Vnde etiā hodie mane nō post meridiē manna eukaristie oficimus celebrādo·Quarto manna circa terrā venēs ꝑm Rabi sal·ita factū est ut p̄mo caderet pruina sup terrā sup quā cecidit māna et ros postea gelatus aliq̄ntulū cecidit sup māna·q̄ reuerenē mē pruinā et rorē sicut in vase ponebatur· tū ꝑm alios māna sup terrā immediate cadebat· ꝑ p̄ma expositio ꝑm Nicolaū de lyra est subtilior·Sic xp̄s in terrā sanctissime vginis pluit q̄n in vtero scificata est·Vnde pr9 pruina gratie p̄uenta calore ois mēotinentie caruit p castitatis donū· de q̄ psa·Rorate celi desup et nubes pluant iustū·aperiaē terra t germinet saluatorē·Cūq̄ manna verū xp̄m in suo castissimo corpe virgo ociperet tunc venit ros gr̄e sup terrā manna xp̄m·ꝑm illud psa·xj·Requiescet super eū spūs dñi spūs sapie et intellectus·spūs consilij et fortitudinis· spūs sciētie t pietatis·et replebit eū spūs timoris dñi·et ad lr̄az loquit̄ de xp̄o Vnde p̄mittit̄ immediate·Egredietur virga de radice Jesse et flos de radice eius ascendet· et requiescet sup eū spūs dñi ut prius·i· septē dona spūs sci que p rorē intelligunt· q̄ ros ab alto generat̄ et terrā fecundat·ac fatigatas plātas recreat·Sicut gr̄a spūs sci septē sua dona Vñ Lu·j·Spūs scūs supueniet in te. ecce pruina·et vt9 altissimi obūbrabit tibi·ecce ros· Et ideo q̄ nascet̄ ex te scm̄·ecce māna in medio· Manna etiā eukaristie in nullo reuerenē pomit̄ nisi p̄cedat pruina otinētie t seq̄tur ros maioris gr̄e· Itē manna vetus fuit se posuit inē pruinā et rorē sic xp̄us in sacro otinet̄ illesus inter accidentia q̄ manēt t substātiā panis que defuit· Quinto manna olim in quantitate rotundū fuit· Vñ nūi·xj· Erat māna quasi semē coriandri supple in figura t q̄ntitate·sed nō in colore·p q̄ fignificat̄ eternitas xp̄i quo ad rotunditatē·Omnia enī eterna corpa sūt rotunda·et in puo corpore infinita virtus est siue in hostia pua et eternū bonū·quia qui māducat hūc panē viuet inet̄· Sexto fuit manna vetus in colore albū et pspicuū sicut coralus·Vñ Nūi·xj· Erat manna quasi semē coriandri coloris bdellij· Sic xp̄s incarnatus fuit castitate t innocentia albissimus·et in eukaristia hodie ē p quatuor dotes corpis et p tres dotes aie purissimus In cuius figura angeli apparuerūt in refurrectōe albis vestib9· Et Apocalip·primo caput et capillos eius ·i· cogitatōes vidit Johes alba sic niuem·Sic etiā sui mutati debent eē mūdi cogitatione q̄tū possibile est·

Septimo mānā vētus fuit in apparentia p̄mi aspectus q̄si pilo otusus Vñ Exod·xvj· Cū operuisset superficiē ēre apparuit in solitudie minutū ⁊ q̄si pilo tusū·i·fīc gnula ogelata q̄ aliq̄n descendūt i pruina ·Quod mirabile vidētes isrlite primo dixerūt āmirātes·manhu·i·qd ē h̄·Sz xp̄s i passione quā eukaristia repn̄tat nō solū otusus ꝫ osput⁹ alapatus vulsus et liuidus fuit adeo vt p ysa·liij·dicē tur·Nō est ei species neq̄ decor·Et in p̄s·Ego aūt vmis et non hō obprobriū hoim et abiectio plebis· F

Scdo mirabiliter manna dabat ad esum sub septuplici mādato·Primū fuit vt mane exirēt ad colligendū māna·q: tps illud roi opportunus fuit·Exod·xvj· et postea nullus aliquid repiebat q: sole liq̄escebat aduemēte·p qđ dat intelligi q⁹ eukaristia dz ieiuno sumi stomacho ex necessitatē·⁊ sicē missa sic audiri·q: aptius ē tps tale deuotōi·vñ pū·viij· Qui mane vigilauerit ad me dic̄ sapietia inuenīet me·Scdm fuit mādatū q⁹ certa mensura colligerēt· Vñ Exo·xvj·p̄cipit vt colligant gomor ·i·mēsuram q̄ otinebat tantū fic·xlij· teste oui galline·et tantū debebat p singulis colligi siue essent fortes siue debiles·parui siue magni·Unde diuino miraculo factū est q⁹ multū indigens de omestione satis in gomor haberet et modicū indigēs gomor digerere posset ꝓpter quod subditur·Neq̄ qui plus collegerat habuit amplius·neq̄ qui minus pauerat colligendo reperit minus q⁹ gomor·Quod deus ideo fecit ne fortiores plus debito colligerent imbecillibus et sic fieret seditio· Sic qui eukaristiaz sumit modū debet habere accedendi ⁊ sumendi· ne nimis accendendo nec nimis retardando contra dei voluntatē faciat·Unde·j·Cor· ·xj·Probet aūt seip̄m homo et sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat· Tercium preceptū fuit q⁹ nihil debebāt seruare vsq̄ mane·excepta feria sexta·i·vigilia festi seu septime diei· quod quia quidaz non fecerunt sed seruauerūt manna cepit putrescere et vermibꝰ scaturire·contra quos iratus est Moyses·Exod·xvj· Per que dat intelligi in sepe omūcātibꝰ eukaristie de⁹ valde detestat·sollicitudinē de crastino ⁊ auariciā·et tbe saurisare p presenti vita·et talia bona reseruata ex auaricia sepe ptes fiunt malis hominꝰ qui ea cōsumunt inutiliter· Item ꝑm glosam hic scīē tiam quā possumus adquirere debemus et nō tardare vsq̄ in ortū solis future patrie· Quartū p̄ceptū fuit ut sexta die idest in vigilia dominice duplū cibū debebant colligere idest duo gomor p singulis·nam nunc ē sexta etas in qua mereri debemus ⁊ adquirere cibū quo aia in p̄ria vesci habeat· Vñ Matħ·v· Beati qui esuriūt et sitiūt iusticiam q̄m ipi saturabunt ⁊c· Oportet enī vt h̄ mereamū p corpe et aia interi q⁹ ē vigilia futuri ꝓpetui festi· Nūtū p̄ceptū vt reseruaret vnū gomor in crastino p⁹ sabbato· Possum⁹ enī h̄ de bonis nobis datis a deo recreari in dei laudibus ꝫ gloriari et exaltari reſuem⁹ in p̄riaz et sic nō putrescēt opa nr̄a meritoria· Ea enī q̄ fiūt p lucro h̄ūa no solū putrescūt·ꝫ q̄ p fuco festo p̄rie p̄ncipalie ꝺuanē inteꝝ manēt Vñ Job·vj· Operami nō cibū q̄ pit ꝫ qui pmanet i vitā eēnaz quē filius hois dabit vob· Sextum preceptum fuit ut comederent sabbato reseruatū manna et cibaria que in vigilia

pauerat q: nō licebat in festo coḡre
Sic cū in celū venerimus solū de his
que hic meruimus ꝓcipimus. Vnde
Apō. xiiij. Opera illoꝝ secunē illos
q: āmodo iā dicit spūs ut requiescāt
a laboribꝫ suis. Septimū ꝓceptū fuit
vt vnum gomor aaron in vrnā au-
ream reponeret et reseruaret in ta-
bernaculo ob memoriale tanti bene
ficij. Sic etiā hodie eukaristia in mō
strantia aurea reseruaē in memoriā
tanti beneficij. Hec oīa Exod. xvj.

G Tercio manna ve.te. mira-
biliter sumebaē. Primo enī quidam
fuerūt q̄ supta māna in corpe et ani
ma nutriebanē. In corpe quia deus
ad hoc ꝓduxerat. In aia vero quia
deo grās hylariter retulerunt. Sic
etiā hodie eukaristia oīes deuotos
nutrit in aia et quosdā etiā in corpe
qđ tñ est priuilegiū vt patuit in scō
Germano cē. Scdo alij fuerūt puta
mali et ingrati quibꝫ nihil sapiebat
imo desipiebat. Vñ Nūi. xj. Nihil vi
dent oculi nostri nisi man. Et Nume
ri. xxj. Aia nra nauseat sup cibo isto
leuissimo. Sic heu hodie est de malis
qui muite vident eukaristiā magis
horrent misse officiū et maxime ipm
sumere sacrm. Ratio est q:. j. Cor.
. xj. Nui manducat et bibit indigne
iudiciū sibi cē. Tercio fuerūt alij de
quibꝫ dr Nūi. xj. quibꝫ cū desipet ibi
dicitē. Circuibatq; ꝓplus et colligēs
manna. frangebat mola siue tere-
bat in mortario coquēs in olla et fa
ciēs ex eo tortulas saporis q̄si panis
oleati. nā variatū deteriorabaē dul-
cis eius sapor. Vnde sapiebat tūc in-
sipide sicut panis oleo intinctus vel
in oleo pistus. Per hoc fignificātur
pcōres q̄ in pte quersi non in toto
eukaristie fuire incipiūt his nō ple-
ne desipit. sed in pte sapere incipit.

Vñ ps. Gustaē et vi. qm̄ suauis ē cē.
Quarto alij fuerūt quibꝫ de se sape
poterat māna sicut in natura ꝓpria
erat videlicet gustus eius quasi simi
le cū melle. Exod. xvj. Similia aūt fa
rina ē tritici delicatissima. Vñ sapor
manne ꝓprius erat quasi sapor panis
de simila cū ꝑmixtione mellis. Sic fit
q̄busdaz hoīb videlicet in impfecta
caritate existentibꝫ q̄bꝫ xps in sacra
mento eukaristie est ꝓpter carnē eiꝰ
mūdissimā similat aia cū deitate q̄si
mel in deuotōe ꝑtinua. Vñ. Qui me
edunt adhuc esurient. et qui me bi-
bunt adhuc sitient. Ecc. xxiiij. Ñnto
alij fuerūt vt multū deuoti quibꝫ sa-
piebat q̄liter volebāt. Sapiebat enī
eis vt pisces si desiderabant pisces.
vt carnes cū desiderarent carnes et
sic de alijs cibis. Vnde Sap. xvj. Dul
cedinē tuā quā in filios habes ostē-
debas deseruiens vnuscuiusq; volun-
tati. Ad quod quisq; volebat ꝑuer-
tebaē. Sic xps in eukaristia pfectis
est omne desiderabile. quia Colo. ij.
In ipo sūt oīs thesauri sapie et sci
entie dei absconditi. Imo quia ipe
est obiectum beatitudinis nostre. in
ipo omne est quod desiderari ab ho-
mine potest. Et sic habemus quadru
plicē gustū manne. Sexto cum ꝑmo
intuerentur filij isrl fecit eos ammi-
rantes et naturā rei ꝑsiderantes. vñ
Exod. xvj. Dixerūt manhu quod si
gnificat quid est hoc. Ignorabant
enī q̄d esset. quibꝫ Moyses ait. Iste
est pans quem dedit vobis dns ad
escendum. Per que fignificatur q̄
sumentes eukaristiā qui volunt fru-
ctum huius cibi ꝓcipere oportet eos
de tante dignitatis dono ammirari.
considerare et querere. Quia sic cibꝰ
corpis nō masticatꝰ stomacho parū
ꝑdest sic et eukaristia impmeditate

sumpta. Septimo. Exod. xvj. Filij israhel mãducauerũt mãna. xl. annis donec venirẽt in terrã habitabilem i deest in terrã pmissionis. Sic etiã eukaristia dr viaticũ et est cibꝰ quo in deserto mundi nutrimur quousq; veniamus in patriã celi. De quo Mathei vltimo. Ecce ego vobiscũ sum omnibꝰ diebꝰ vsq; ad ꝯsũmatõnem seculi. ℙ Tercio pncipaliter in verbis assumptis notaẽ eukaristiaz sumẽtiũ vtilitas. ibi. qui manducat hunc panẽ. Vbi notandũ q eukaristia q̃uis sumpta deuote multos effectus habeat quos ofert sumenti mq̃ntum est sacramẽtũ ꝑm Thomã in. iiij. tamẽ mq̃ntum etiã est sacrificiũ et in missã offertur ptunc deote audiẽs missam duodecim fructus potest osequi. ꝑm autenticos doctores. Primi quatuor satis principaliter ocernũt bonũ corporeũ. alij quatuor bonũ anime in liberatõne a peccato. vltimi quatuor bonũ ocernunt ꝓpriũ et ꝓximi. Primus igit fructꝰ est q vix vel nunq̃z quis tempus pdit interim q diumã missaz audit. ꝛ postea aut magis ꝓspere sibi succedit vl spirituale bonũ repensat opus intermissum. nã hoc in canone orat ecclesia. q sꝑ salutis tẽ. sed ecclesie oratio non est frustra. Vnde refert Thomas brabantinus in de apibus q quidã de dacia ihẽrosolimã pegrinus cũ aliꝭ venit. qui dominico die recesserũt non audita missa. qꝺ peregrinus prefatus facere noluit. ꝛ recedentibꝰ aliꝭ mane iste misse mẽfuit et pransus ꝑegrinos attingere itinerando satagebat. Obuiuz autẽ equestrem quendam tũc habuit. qui audita causa pegrinatõis ad ascensum equi muitauit. Annuit pegrinus obdormit vsq; ad vesperam. et euigilanti eques ait circũspice q̃ putas villa est quã vides. Qui attonitus ait. similem domui mee locuz in villa video. Et eques qui angelus bonus fuit pegrino ait. Deũ venerare eius sacramẽta. ecce velut Abacuk in terra tua existis. Intrat ille pegrinus ecclesiã et oibꝰ stupentibus ꝓdigiũ ꝓdit quod etiã tardus postmodũ osocioz ꝓbauit euẽtus.

Secundus misse effectus est corpalis a vinculis interdũ liberatõ Vnde Greg. iiij. dya. sic dic. Audiuimus apud hostes in captiuitate positũ quẽdã et in vinculis religatum fuisse ꝑ quo sua oiunx diebꝰ certis sacrificiũ offerre osueuerat. Qui lõgo pꝰ tpe ad oiugem reũsus q̃bus diebꝰ eius vincula soluerẽt mnotuit. eiusq; oiunx illos fuisse dies quibꝰ ꝑ eo offerebat sacrificiũ recognouit. Tercius fructus est aliq̃n corpalis sanitatis restitutio. Vñ in canõe etiã addit incolũitatis. i. sanitatis. Vnde Tho. brabantinus in de apibꝰ refert q q̃daz ꝓtissa ordinis ꝓdicatoz ꝛ tracta ꝛ deuotissima absolutõem ab officio obtinere nõ potuit. Que post diutinã infirmitatem sororibꝰ et in refectorio omedẽtibus se añ sacrm in choro modo q̃ potuit otulit plena fide inuocãdo ꝑ sanitate xpm medicũ. Sicq; extẽso vno pede se sanã sensit et sic de alio. Veniẽtibꝰ aũt in gra ꝛ actõne pꝰ mẽsam more solito sororibꝰ. ꝑmo stupefactis eis in te deũ laudamus cãtũ lugubrẽ ꝓtissa iã sanata omutare fecit. Quart9 Fructus ẽ ꝓpuatõ a corpali morte. nec mirũ. Dic enim de vita xpi agẽte verbo et facto. Ibi ꝑ oibꝰ circumstãtibꝰ spãliẽ orat sacerdos vt pz in canõe. Et iterũ. Libera q̃s dne ab oibus malis ptẽitis pntibꝰ et futuris.

Exemplū huius pōnit Gregoꝰ ·iiij· dya· de nauta dicta Baracha· q̄ aga thonem deuotū epm p mare romaz tendētē magna naui cū alijs ducere cepit· Imīnēte aūt tēpestate nauta cū puaz adherentē nauiculā regere vellet fune rupto in mare cū nauicu la ꝓiectus est· Nauis aūt post mlta picula venit ad hostīcā insulaz· Eps itaq; tercia die nautam nullibi i ma rí videns missam ꝓ mortuo ut puta bat iussit celebrarí· Cū aūt repta na ui ad romanū portū venissz nauigio vidit incolumē nautā et quō nūc in nauicule dorso nūc in ꝓfundo se tenē do diu iā defecisse narraret· quandā sibi porrigētē panē se vidisse narra ret tstati venisse boies nauigio sibi i adiutoriū· Eps intellexit missaz sibi fuisse in adiutoriū die q̄ ꝓ nauta est celebrata· Et q̄uis corpales effect9 nō semp denē in pītia huius sacrifi: cij ne fides et eius meritū nobis mi: nuaē· tñ maiores semp danē tvtili: ores dispositis· M Mītus effe: ctus est indulgētiaz acq̄sitio· Nam qui ad nomē iħu uł xpi in missa ge niculatus fuerit vł si etiā tundat pe ctus et melmet se faciēs reuerētiam huic nomī scō Vbs habet totiēs q̄ti ens a Josue·xxij·viginti diez indul gentiā put de hoc instrumētū publi cum vidi· et sic aia audiētis in nota: bili pte se quietare potest de purga torij pena acerbissima· N Sext9 effectus est q̄ interdū ꝓ misse cele: bratōz vna aia q̄ longo tpe debēt es se in purgatorio statim liberaē· Vñ invitaspm legiē· Pater eni Juo de uotissimus sociū habuerat a se distā tem in alio quentu uł locovbi ignō: rante mane mortuus est et post ma: tutinas circa crucē in tetro habitu apparuit fraē defunctus· Nui req: situs de morte et de statu mortui au diuit se p·xv· annos deputatū pur: gatorio liberari tñ posse· Mane igiē pater Juo missam deuote ꝓ aia cele brauit· et in eukaristie sumptōne bo na si que celebrās hrēt aie omūica uit· Sequētiq; die aia in scapularit veste alba apparuit dicēs se iuom es se donatū et ad prīam tnsmeare· Sic Gre·in·iiij·dya· narrat de quodam mortuo a termis liberato ꝓ septem missas vnius sacerdotis q̄bus aia bal neauerat· Et de iusto noie qui mona chus fuit et medic9 refert ibidē Gre gorius q̄ p·xxx·missas liberatus ē· Tenet venerabilis doctor Antifio: dorensis q̄ nulla missa celebraē qui aliq̄ aia de purgatorio libereē· quod tñ Pe·de pal'in q̄rto exponit de aia: bus q̄ modicis penis in purgatorio ligate fuit· O Septimus fruct9 est· q̄ viuus plenā indulgētiaz oim pcōz quo ad penā mereri posset ꝓ vnius misse deuotā auditōem· ꝓbat illud sup Gen· magr̄ hen·de hassia Primo supponēdo q̄ missa est secun daria quedā xpi oblatō sicut prima fuit in cruce facta· Vñ Gre·iiij·dya logoz dic· Nuis fidelīū habere du: biū possit in ipa iam imolationis ho: ra ad sacerdotis vocē celos apiri an geloz choros adesse et sūmis ima so ciari· Secdo supponit latronē dextrū ꝓpe crucē penitentē ꝓ xpi oblatōez maiorem detestatōnez ꝓ pcīs ha: buisse q̄ si distanter a xpo fuisset· Tercio supponit q̄ gratius ē impa: tori q̄ quis pegrino filio suo in pe: grino habitu existente honorez tri buit q̄z si eum honoraret quādo ipm scilicz filiū in maiestate videret· Sed in q̄libet secdaria missa oblatio xpi passionis est· Et xpristus sub specie aliena fine miraculis presens est·

Cui si quis reuerentiã et orõnem de uotam porrigit. fides mereri pt pl9 q̃ latro ꝓpe crucẽ. aut alij q̃ xp̃i vi: derũt miracula. Vñ Job. xx. Quia vidisti me tho. cre. beati q̃ nõ vi. tẽ

¶ Octauus fructus est q̃ inter dũ magni pccores in pñtia misse ad veram pniam opungunẽ. Vñ in vi taspatrũ. cum simplex paulus plurimos ecclesiã ab misteria sacra mẽre videret et alias mtuereẽ. vidit pccoris formicarij vnius aiam duci p demones q̃ funẽ naribꝫ eius immiserãt Vidit et angelũ alonge tristẽ incedentẽ. Inter missaꝝ aũt solennia in epla ut alias legebatur vt exponebaẽ illud verbũ ysa. Primo lauami mũdi estote et si pcca vra fuerũt vt coccinũ q̃si nix dealbo. opunctus ẽ ad verã otritõem. Paulus aũt interi foris ecclesiã flens mẽre noluit. postmodũ aũt cũ videret otritum letuz cũ angelo egredi demones alonge sequi in altũ letus p filiũ. otritũ vocauit et publice rẽ gestam ꝓdere impauit. ¶ Nonus fructus est q̃ fidem multũ auget. Vñ de scõ Ludouico legiẽ q̃ optõe data sibi an xp̃m videre vellet potius corpaliter q̃ sacramẽtaliẽ. elegit scm sibi illud dicẽs forẽ magis fidei meritoriũ. ¶ Decimus fructus est q̃ spẽ viatoris multũ auget et caritatẽ. Sicut etiaz in milite q̃ frequentẽ in curia impatoris ibi amicabiliẽ colloquẽs. Exẽplũ huius in pabola vel historia legiẽ in q̃ habeẽ. pr̃ filiũ docuit quo veniret q̃ in domo cũ dñis pacifico esset. dño fidelis. et oino q̃cũq̃ posset missam audiret. Tandem eni filius illud seruãs ignis fornacẽ euasit et inimicus suus mterim q̃ filius suus missaz audiuit loco filij in fornacem prostratus est. ¶ Vndecimus fructus est q̃ proximis exẽplũ porrigiẽ ad idem faciendũ. et sic tot accidẽtalia p̃mia habebit quot bona alij suo exemplo faciẽt. sicut econuerso dic̃ de Arrio beatus Aug9 q̃ ei9 pena nõ est certa q: nesciẽ quot eius errore puertanẽ. ¶ Duodecim9 fructus est q̃ ibi xp̃i passio q̃ est sũmũ nr̃m hic bonũ in memoriã reducẽ et p oseq̃s nr̃a oro fere otinuaẽ. et eẽ i distractione q̃dã impetratoria vel remuneratoria efficiẽ. Videmus eni q̃ mendici q̃ otinue nõ mẽdicant loq̃n do. tñ ab oib mendici iudicanẽ. et eis subuemẽ si interdũ nihil loq̃nẽ sed in loco petitõis manent. Ita nobis fieri potest q̃ pñtia nr̃a in pñtia cristi otinua quedã fit imploratio quia illa intentõne eccl̃iam intrauimus.

§ Sed nunc diceret quis. quõ debeo missaz audire. Rñ. q̃ p q̃q̃. Primo quis debet inimiciciã si quã habet otra p̃ximũ deponẽ quo ad rãcorem. Justiciã eni iuste potest exequi. Vnde Math. v. Si offers munus tuũ ad altare et recordatus fueris q: frater tuus habet aliquid aduersũ te. relinque munus tuũ añ altare et vade prius reconciliari fratri tuo. Et Math. vj. Si nõ dimiseritis hoibꝫ nec pr̃ vr̃ dimittet vob̃ pcca vra. Scdo debet q̃s vbicũq̃ sit in eccl̃ia culpã suã si nõ pt cũ sacerdote tñ secũ ofiteri et dicere ac deũ p se orare. q: tũc absolutio sacerdotis q̃ est p oib et eius oro odicentẽ iuuat ut pcca sua facilius dimittanẽ. Vñ Jacobi. v. Cõfitemi alterutrũ pcca vra et orate p inuicẽ ut saluemi Tercio dz qlibz spãliẽ orare p his q̃ incũbũt eccl̃ie sibi ut suis fm suũ statũ et oportunitatẽ suã. q: sic audiẽs missaz se dz sacerdoti orãtio foris are. qđ minister mnuit q̃ locovulgi rñdz amẽ

oratōnibꝫ dictis et alia. Quarto circa canonē xp̄i passionē pro modulo suo meditari cū grāꝛ actōne. qꝛ id ipm dicit sacerdos post eleuatōꝫ ibi. Vñ et nos memores tue passionis ⁊c̄. Et tūc brachia fic̄ xp̄us in cruce extendit. Ad eandē passionez mouent oia vestimēta qñq; qbꝫ sacerdos induit. Vnde humerale coronā. alba vestē ab herode datā. Cingulū captiuatōꝫ. Manipulus funē. quē ligatus p̄us p9 flagellatōꝫ iā illusus verisimilit̄ in altera manū retinuisse poterat xp̄s. Stola crucē quā portauit et casula eandē crucē in q̄ ex caritate crucifixus est repñtat. Passionez etiā hostia sanguis ⁊ aqua repñtāt Similit̄ oēs cruces et manuū eleuatio sacꝛotis celebrātis passionis xp̄i sūt monimēta. Quinto cū sacerdos vult eukaristiā sumere debet intense orare deū vt eū pticipē faciat sacra oīonē. p̄m effectus et fructus eius. Sciui enī tpe meo virū secularē et deuotū q̄ sensibilit̄ hora cōmūionis sensibilē et intellectualē sacramēti eukaristie frequent̄ ꝓcepit effectū. ℣ Nūc postremo q̄ sint mali et steriles misse auditores i toto uł in pte. non enī est tā malus qñ bono aio in̄existēs aliquē sortiaꝫ effectū. Rñ. q̄ multi sūt defectuosi in hora tanti lucri. Quidā enī fidē non actuāt. Alij ꝓpter mulieres limia ecclesie freq̄ntāt. Alij mēte tractant scienꝫ tpalia. Alij ore locunt̄ p̄ corlōge a deo vagare ꝑmittūt. Alij cito fine cā recedūt. Quidā tarde venīūt. Alij tpe meliori videlicꝫ post sꝛecratōem recedūt. Alij fine cā ante bene dictōnem recedunt.

Dñica prima post festū sancte trinitatis.

Sermo. xlvij.

Homo erat diues ⁊ induebaꝫ purpura et byssō ⁊ epulabatur q̄tidie splēdide. Luc̄ .xvj. Prius eod̄ ca° xp̄s otra diuites ꝑdicauerat et auaros de qbꝫ dꝛ ibidē Audiebāt aūt oia hꝰ phariseī q̄ eāt auarī. et deridebāt eū. Ideo xp̄us in pñti exēplo cui in originali nō p̄mittitur ꝙ sit pabola uel similitudo. qꝛ vera historia gesta credi debet. de diuite ⁊ paupe tria p̄cipalit̄ refert p̄m triplicē statū cuiuslibet hois. q̄ est in vita. in morte et post mortem. Primo enī dic̄ quō in vita pñti diues vixit ⁊ paup. Secꝺo quōmodoq; ab hac vita discesserit. ibi. Factū ē aūt ut morerēt mendicus. Tercio quōmodoq; post vitā p̄miatus fuit. ibi. Eleuans aūt oculos ⁊c̄. ℟ Quātū ad p̄mū. p̄mo nōndū ꝙ diuitie de se non sunt male nec oēs diuites sūt mali. hꝫ abutētes diuitijs. Si enī male eēnt deus qꝺ abfit eēt malus q̄ est ditissimus ⁊ potētissimus. Vñ Iob. xxxvj. Multi facti fuerūt diuites q̄ placuerūt deo sic̄ Abraham Isaac et Iacob et p̄fiarche ceteri plures. Est autē secꝺo notādū ꝙ diues ē q̄ victū et amictū hꝫ p̄m suū statū honestū uł viribꝫ aut adiutorio alieno suoꝛ tam̄ licite et de facili uł ꝓpmq̄ hr̄e potest. Vñ. j. Thi. vj. Habentes alimēta et qbꝫ tegam̄ hisotenti simus. Cui cō cordat dictū Iero. ad paulinū i epistola dicētis. Diuitie xp̄ianoꝛ sunt victus et amictus. O q̄nti hodie ergo sunt diuites q̄ se paupes putant et ꝓclamāt. Sūt paupes sua reputatōne q̄ epulētiores solū sup̄ se respiciūt qui tam̄ diuites essent si inferiores sibi in diuitijs considerarent.

Tercio notandū q̄ q̄tuor sunt gña diuitū qui rōne diuitiarū sunt culpabiles. ꝑmi auare retinēt diuitias. se cūdi imebite eas expendūt. tercij mimis ardenē desiderāt. q̄rti diuitias minuste accipiūt. In ꝑmis aūt saltē tribus ille reꝓhensibilis fuit. Primo diuites fūt qui auare diuitias retinēt. sicut ille Luc. xij. Aia mea habes mlta bona posita in ānos plurimos. requiesce. comede. bibe. epulare. Dixit aūt illi deus. Stulte hac nocte aiam tuā repetūt a te. Sic et ille diues hodie mihil mēdico dabat. Secdo diuites alij fūt q̄ vane expendūt diuitias sicut filius ꝓdigus q̄ acceptā substāz in vanitatibꝫ osumpsit. vt dr Luce. xv. Exemplū etiā in hodierno diuite q̄ in epulis deliciis et vestibꝫ expēdit mutiliter ⁊ nociue diuitias. Vñ Crisos. Deus dispensatores diuitiarū suarū nos esse voluit non dños. Per qd patz q̄ diuitie nō fūt nostre ꝓpe. sed nob accomodate. Patet illud expientia. q̄ si nr̄e essent ꝓprie in morte nos nō relinq̄rent. ꝫ q̄ nos relinquūt idcirco signū ē q̄ tpales diuitie nostre nō fūt ꝫ spūales tantū nr̄e sunt. exempli gr̄a. Secunē duos dños duo canes q̄rr neuē agnoscīē cuius dñi sit ꝓpus nisi cū dñi sepanē. q̄ tūc agnoscīē in sequēdo dñm canis q̄ dñi est ꝓpus. Tercio alij fūt diuites qui nimis diligunt diuitias. sicut ille cui ihs ait Luce. xviij. Omnia que habes vende ⁊ da paupibꝫ et habebis thesaurū in celo. et va. se. me. His auditis otristatus est valde. q̄ dives erat. Talis etiā hodiernus fuit diues qui diuitias nimis dilexit adeo ut nec micas erogaret Lazaro. Contra tales dr ꝯ. Tbi. vj. Qui volūt diuites fieri incidūt in tēptatōz et laqueū dyaboli et desideria multa et nociua et mutilia q̄ mergūt homines in interitū. Quarto alij fūt diuites q̄ iniuste diuitias acq̄runt. sic vilicꝰ miq̄tatis q̄ de bonis dñi sui ditatus fuit. Luc. xij. Contra q̄s Augꝰ dic. Res quā capis muscipula est. dū capis capieris. tenēs alienū teneris a dyabolo. ¶ His ꝓnotatis lra denotat diuitis epulonis quinq̄vicia. Primū fuit auaricia. ibi homo quidā erat dives. Nō dr dives q̄ diuitias habebat sed q̄ auare diuitias retinebat et illicite expendebat. Vñ dr hō. et ꝓpum nomē silet euangelista q̄ de talibꝫ sicut de fatuis virginibꝫ dicīē. Amē dico vobis nescio vos ⁊c. Matb. xxv. Justi enī scribenē in liº vite de quo mali delenē. ꝑs. Delentur de libro viuentiū et cū iustis nō scribanē. Quo dē de aplis dr Lu. x. Gaudete q̄ nomina vr̄a scripta sunt in celis. Secūdū viciū diuitis fuit superbia seu vana gloria quam habuit in portando vestes pciosas. ibi. induebat purpura. quaz malū otinue creuit Nam ꝓma vestis fuit pellis cū lana q̄ Gen. iij. Fecit deus ade et vxori sue tunicas pelliceas. sc̄do pcessit in lanā nudā. tercio in lanam multipliciq̄ colore tinctā. q̄rto ad sericū. de q̄ fit purpura. q̄nto ad aurū et sericū. sexto ad aurifigia et lapides prec̄iosos. Terciū viciū diuitis fuit delicie ibi. bysso. Sicut enī Beda dic purpura est color regij habitus de cōchis marinis ferro circūcisis emissus. sed bysus est genus lini candidissimi et nobilissimi qd tm̄ nascīē in egipto. Quo lino intus induebatē carnē ꝓpē mollicīē. sicut purpura extrinsecus propter vanitatem. Quo contra xp̄istus Luce. xij. Johannem omēdans ait. Quid existis in desertum videre hominem mollibus vestitum.

Ecce qui moll·ve·in do·regũ sũt· Ec pũ·xxix·Qui delicate a puericia nutrit suũ postea sentiet eũ otumacẽ· Quartũ viciũ diuitis fuit gulositas q; epulabaẽ q̃ti·splen·Ecce tria mala·Voracitas q; epulabaẽ q̃ ad ferculoz multiplicitatẽ·Assiduitas q; q̃tidie·Et artificialiũ ferculoz acva ſoz p̃ciositas·q; splendide· Quintũ viciũ istius fuit immisericordia· q; nemo illi dabat·nõ ipe·nõ familia·nõ vxor et tñ nõ panes sed micas petebat·

D Deinde ponit̃ paupis oditio et meritũ q̃ntuplex·Primo ei⁹ egestas q; erat mẽdicus sic̃ et xp̃s fuit de q̃ apls·ij·Coz·viij·ꝑ nos egenus factus ẽ ut sua inopia ditaremur· Nõ aũt xp̃s mendicus fuerit ꝓbat scũs thomas li° oc̃ impugnãtes euãgelicã pauptatẽ p illud p̃s·Ego aut tẽ mẽdicus sũ et paup·glõ·Nec dic̃ xp̃s de se ex forma sui sm q; homo· Mẽdicus est q̃ ab alio petit·et pauper est q̃ sibi nõ sufficit·Scdo in p̃s·lxix·dr·Ego vero egenus et paup sũ·glõ· Ego sũ egenus·i·petens et paup·i·insufficiens mihi q̃ et mũdanas copias nõ habeo·Tercio in p̃s·cviij·dr·Persecutus est hoiez inopẽ et mẽdicũ glõ·i·xp̃m·Nuẽ psalmuz de xp̃o ad lr̃am exponit petrus apls in actibz aploz ca°·j· Nue due vlti me glose·maifeste locunt̃ de mẽdicitate rez tpaliũ·Quarto bñ dic̃ i sermone illo sup euãgelio· Cũ esset ibs annoz·xij·cuius mitiũ· Cũ g̃ fact⁹ Vt oẽs in te defectus humane calamitatis suscipes q̃sivnus ex paupm turba stipem p hostia mendicabas· Quis dabit me buccellaz illaz mẽdicataz pticipẽ fieri·uł saltẽ illi⁹ diuini edulij reliquijs saginari· Nõto apls idem dic̃·ij·Coz·viij·Scitis g̃tiã dñi nr̃i ihu xp̃i·q; cũ diues essz p nobis egenus factus est·glõ·in mũdo·Et q; xp̃s in ls imitandus sit ptz in glosa ibidem q̃ sic dic̃· Nemo esse otemnat paup in cella·diues in oscientia· securi⁹ dormit in era q̃ diues in purpura·Nõ g̃ expauescas cum tua mendicitate ad illũ accedere qui indutus est tua pauptate·Sexto q; xp̃s victum petierit· patet Mar·xj· Circũspectis oib cũ iam vespera esset scz in die palmaz tẽ·Glõ· Circũspectis oib si q̃s eum hospitio recipet· Tante eni pauptatis fuit et ita nulli adulatus vt in tanta vrbe nullũ hospicium inueniret· Vñ blasphemũ est dicere sic̃ dic̃ sctus Thomas q; nõ liceat mẽdicare·Septimo patet p Jeroni· q̃ epła ad occeanũ momẽdatione fabiole dic̃·Optabat suis diuitijs parit̃ effusis p xp̃o stipes accipe· sed in hoc nõ esset omẽdãba si mẽdicitas vitupabilis foret Ad idem est ritus eccie·q̃ p grauibus pcis in pniaz iungit fine ꝑpis expensis mendicãdo pegrinari· Ad idem est vita bti Alexij·Nec vbi sit pra Tho·Idẽ ꝓbat·Fa·fe·q·clxxxviij·ar·v· E Scdm quo mẽdicus meruit fuit debilitas·q; iacebat·Premittit autẽ noie Lazarus q̃ iacebat ad ianuã diuitis·q; deo notus hoib ignotus sicut ecõuerso fuit de diuite Vnde et Tho·vbi sup̃ dicit q; mẽdicitas efficacissimuz remediuz est oc̃ superbiã ꝑam et valet p humilitate q; mũd⁹ tales valde despicit· Scdo etiã est efficacissimuz otra superbiam alienã exemplo sanandã·q; sicut infirmitas q̃ ex superexcessu calozis efficacissime sanaẽ p ea q̃ in frigiditate excedunt·ita etiã ꝑmitas ad superbiã efficacissime curaẽ p ea q̃ multuz abiectavidenẽ· Ideo dr in decreto· dis·ij·c·Si q̃s·Si q̃s sevili hoib officio

subbat et misteriis mbigmioribo tra
dat. Tra nanq; arrogãtie et huma
ne glozie viciũ curare poterit. Dec
de Tho. Tercio eẽ m pnia maxie va
let. sed oportet ut Tho. vbi pus dic̃.
fa. fe. g mẽdicitas fiat modis debi
tis. Terciũ q̃ lazarus meruit fuit
magna infirmitas qz vlceribo ples
nus. In quo Job frater fuit qui p
cussus est. pmo in exterioribo diuiti
is. scdo in pueris. tercio in corpe. q̃r
to in vxoris vexatione. qñto in ami
coz psecutõe. Quartũ quo me
ruit mendicus fuit famis anxietas.
qz cupiebat saturari de micis tẽ.
Quintũ fuit visitantiũ seu mistranti
um paucitas qz venieb̃at canes et li
gebãt vlcera eius. F Secũdo pñ
cipaliter oñditur mortis vtriusq; di
uersitas. Nã vnus pviam latam iue
rat. alius p artam videlicet pauper
Cuius mors qñq; priuilegia habuit
Primo nõ pfecte mortuus est qz nõ
in aĩa. qđ notat verbũ pteriti impfe
cti tpis. ibi. factũ est ut morereẽ. Se
cũdo mors ab eo abstulit omnẽ vilis
tatẽ. qz morereẽ mendicus &z. nõ la
sarus. qz lazarus viuit et mendicus
mortuus est. Tercio reverenẽ porta
baẽ sicut xps ascendendo in nube. q̃
nõ egebat. Quarto p mistros nobi
lissimos nõ vnũ sed p multos ibi. ab
angelis. Quinto locus quietissimus
ptunc vbi quedã lux fuit in lymbo
patrũ ibi. in sinu abrahe. q̃ primus
p̃dicauit apte viam deũ colendi cõ
tra ydolatriã. G Mors aũt pes
sima diuitis fuit. Primo qz in corpe
mortuus est p̃uatõne vite tpalis et
in aĩa vita diumitatis ibi. mortuus
est. qđ est p̃teritũ pfectũ Scdo quia
p̃uatus est omib̃ mũdi diuitijs. ibi.
mortuus est diues. Tercio qz posit9
est in loco pessimo in inferno. Quar
to non in supiori parte inferni sicut
pagani sed in pfundo ibi. sepultus.
Quinto nunq; deinde liberandus qz
sepultus in inferno. Diues igiẽ tan
q̃ prochianus dyaboli ad cimiteriũ
infernale delatus est. de qua sepul
tura dicit Jere. xxij. Sepultura azini
sepelieẽ. Sepultura asini est qz exco
riatur pmo. scdo pellis a dño possi
deẽ. tercio carnes a cambo deuoran
tur. Sic diuite pccore mortuo amici
defunctũ quo ad terrenã substantiã
spoliant et possident. et vermes car
nes deuorant. sicut demones aĩam in
inferno cruciant. P Tercio pñ
cipaliter videndũ est quõ vterq; p9
mortẽ ppetue maneat. nã diues ppe
tue multa mala habet. Primo locuz
vilem et infimũ ibi. eleuans aũt ocu
los ad paupem dum esset in tormen
tis qui nõ respexerat paupem dum
viueret in delicijs. Oculos inquit nõ
carnis. qz in aĩa solũ fuit in inferno.
Scdo habet multiplicẽ cruciatũ ibi.
cũ esset in tormẽtis in plurali. Ter
cio habet irrecupabile damnũ ibi. vi
dit abraham alonge. tẽ. Abrahaz
enĩ diues fuerat vt dicit Gregori9
et tñ lazarũ in sinu hẽbat. Quarto
habet miserendi clamoris impulsuz
ibi. Et ipe clamãs dixit. Nñto ois pe
titõis negatiuũ responsũ qz pmo pe
tiuit guttam mimam mimimi digiti.
scdo mitti lazarũ in domũ fratrum.
tercio petiuit vt resurgeret. sed oĩa
negata fuit. qz h tpalia paupi nega
verat. Ad intelligendũ aũt primaz
petitõem notandũ. g p digitũ intel
ligunẽ opa meritoria. p extremum
digiti designanẽ mima opa merito
ria. p aquã refrigerãs dei misericordia.
per mtinctõez in aquã saltẽ modica
misericordia ad refrigeriũ merito lazari
impetrari. Per linguã interp̃tatiua

potentia et potentia gustatiua. Per cruciatū lingue pena debita p̄ mordinato vsu lingue seu p̄fate potētie Per flammā gehēna. Et p refrigerīū lingue mitigatio pene quā fusti nebat p̄ sua loquacitate et gulosita te. Hec enī in quibus omūia fūt. Sexto habet neglecti tpis memorialē remorsū ibi. Fili recordare. qr̄ recepisti. rc̄. Sicut enī beatis oia in bonum cedūt. ita dānatis oia in malū. p̄ qđ abraham eū vocat filiū natura scz nō moribz et dicit recordare rc̄. qr̄ oia tristicia augebant. Vbi nota q̄ diues aliqua bona mortalia fecerat ꝫ pñtia p̄ eis recepit bona. et econtra lazarus pcā aliq̄ habebat q̄ pñs tribulatio abegit. Septimo habet malorz̄ sociorz̄ magnū cumulum ibi. Et in oibz his inter nos. ecce plures scti cū abraham fuerūt. et vos. ergo socios habuit in penis diues. Octauo habet liberatōis siue p̄petuū obstaculū. qr̄ chaos. i. distantia magnū nō puū firmatū est diuina iusticia. Nono habuit de p̄priis amicis damnandis animū timoratū. ibi. habeo enī qñq; fratres. Dimiserat enī eis pecuniā materiā peccandi et exēplo cos corrupat quā ob causam si venissent in infernū diues maiorem habuisset cruciatū. et ideo p̄pedire illud voluit. se nō dei honorē querens

Nota etiā q̄ qui non credit scripture tot mirabilibz p̄bate nō crederet resurgenti a mortuis. pz illud de lazaro quē post suā resuscitatōez voluerūt interficere iudei. et de xp̄o quē resurgentē negabant et pecūia testes corrupant. Ratōe idem patz qr̄ statim quis diceret resurgentem aliquē esse deceptorem aut demonē aut spūm nequā.

Dominica secunda. Lxmo quadragesimus octauus.

Homo quidam fecit cenaz magnā. Luc. xiiij. In ℔ euangelio xp̄us de cena celestis patrie tria principaliter docet. Primo que sit cene magna iocunditas. Secdo que sit vocatorz̄ ad cenā multiplicitas. ibi. et cepērt rc̄. Tercio q̄ sit venire renuētiū inuitabil' penalitas. ibi. dico vo. q̄ nemo rc̄. Primo oñditur libertas dīna. secdo duritia hūana. tercio dura sntia futura. A Nuātū ad p̄mū de cena illa xp̄us ideo loqui incepit. qr̄ fm glo. figmificat eternā felicitatē. qr̄ audita xp̄i doctrina cum discūberet ait quidā. Beatus q̄ manducabit panē in regno dei. ideo xp̄s de gaudio celesti et eius nobilitate sub similitudine plura tradit. Primo q̄ sit faciētis cenā nobilitas rscientia. qr̄ homo quidā discretiue. videlicet xp̄s qui est discretus ab oibz p̄pter pecorz̄ immunitatē. qr̄ etiam originale nunq̄ p̄ otraxit pcm̄. De q̄ Ecc. vij. Virū vnū de mille reperi scz sine originali. mulierē ex oibz nō inuenī p̄pter supnaturalis gratie plenitudinē. De qua Joh. j. De plenitudine eius accepimus omnes p̄pter deitatis vnionē. qr̄ Joh. j. Verbū caro factū est p̄pter singularē eius dignitatē. De q̄ Heb. j. Tanto melioz angelis effectus q̄nto differēti⁹ p̄ illis nomen hereditauit. Et p̄pter p̄tātis dignitatē. De q̄ Math. vlti. Data est mihi oīs potestas in celo et in terra. Secūdo ostendit qñ sit id est quo tpe sit letādi pfecta oportunitas. qr̄ cenam. nā fm Gregoriū post cenam eadem die nullum aliud

conuiuiū fieri ſolet. In cena nobilio
ra et melioza danē fercula. In cena
etiā ſequitur quies diuturna. Ter-
cio oſtendit que ſit cene quantitas
qz magnam. de qua ſtatim dicetur.
Quarto oñdit que ſit dñi facientis
cenā caritas. quia wcauit multos.
nolens ſolus tot gaudiȝ pfrui. B
Vocauit quoſdam interris inſpira-
tōnibz. Alios p̄dicatoȝ ſuaſionibz
Alios beneficioȝ largitōnibz. Et
quoſdam variȝ flagellatōnibz. De
quibz quatuoz oqueriē ſapia pū. ȝ.
Vocaui et renuiſtis. extendi manuz
meam et nō fuit qui aſpiceret. deſpe
xiſtis oñe conſiliū meū et increpatōes
meas neglexiſtis ego q̄z in interitu
veſtro ridebo ⁊c. Quinto oñdiē in
iterata wcatōe miſcōie diume mul
tiplicitas. qz miſit ſuū ſuū ⁊c. Vbi
tangitur q̄druplex ratio quare de-
bebant venire. Prima ē ſeruī ſūi au-
ctoritas. miſit ſeruū ſuū. gloſa. ordi-
nem p̄dicatoȝ qui eſt habitu et ſta
tu diuerſus ſed fide et caritate debz
eſſe vnus. Secunda eſt tpis oportu-
nitas. hora cene. ſm Greg. que eſt
finis mūdi id eſt vltima etas. qz. ȝ.
Johis. ij. Filioli nouiſſima hora eſt.
Tercia eſt inuitantis liberalitas. di
cere inuitatis vt we. qui tamē priuȝ
inuitati venire rennuerāt vel negle
xerant. Quarta eſt ferculoȝ pata
diuſitas. qz pata ſūt oñia. B
Circa huius celeſtis cene intelle-
ctū q̄ p aſſueri ouiuiū ſignificata ē
Heſter. ȝ. Notandū q. xij. ſūt q̄ oſtē
dunt celeſtis gaudiȝ pfectōnem. ſic
etiam. xij. ſunt que pficiūt alicui ſpñ
cipis cene nobilitatē. Que ſunt men
ſe nobilitas. menſalis varietas. vaſo
rū p̄ciofitas. coclearioȝ actiuitas.
ſalis ſuauitas. vini ſapiditas. coci
artificiofitas. melodiaȝ ſonoritas.
miniſtrantiū affabilitas. ouiuant i-
um ſocietas. miſciſoȝ humilitas. et
ferculoȝ multiplicitas. Primū eſt
menſe nobilitas in materia. De qua
Apō. ij. Vincenti ſupple tempta tio
nes dabo edere de ligno vite q̄d eſt
in padiſo dei mei dicit xp̄s ſm q̄ hō
Quale aūt lignū vite ſit oñdit. Apō
vl. Joh. dicens. Oſtēdit mihi ſupple
angelus flumē aqueviue ſplendidū
tang̃ criſtallū p̄cedens de ſede dei ⁊
agni in medio platee eius. i. celeſtiſ
iheroſōlime. et extra q̄z pte flumis
ligni vite. i. ꝑpetuitas viuendi affe-
rens fructus. xij. p menſes ſingulos
fructū ſuū reddens et folia ligni ad
ſanitatem gentiū. Fructus aūt. xij.
annumerat apls Gal. v. dicēs. Fru
ctus ſp̄ūs ſūt caritas. gaudium. pax
patiētia. longanimitas. bonitas. be
nignitas. māſuetudo. fides. modeſtia
otinentia. caſtitas. Secūdū quod
eſt in cena patrie eſt ſcientia oīm in
ꝑpo genere tang̃ menſale candidiſ
ſimū. ex oīm rez imagine otextum.
de quo pū. ix. Sapiētia ꝑpoſuit mē-
ſam ſuā ſupple in celo miſit ancillas
ſuas id eſt omnes rez naturales eſ
ſentias vt wcarent ad arcem glo-
rie celi. Terciū quod eſt in cena
patrie ſunt oīm anime potentiaȝ p
dei oīnipotentiā innouatio. que potē
tie ſūt tang̃ vaſa aurea oīmvirtutū
tang̃ margaritis ſumme decorata.
Intellectus enim ſapiētia. affectus
caritate. irraſcibilis fortitudine. ocu-
piſcibilis tpantia. et memoria his et
alīs virtutibz eſt plene habituata.
In cuius figurā. Exod. xxxvij. dicit
de Moyſe. Fecit vaſa ad diuſos vſuſ
menſe ex auro puro. Et Ecc. l. de ſa-
cerdote ſcō dicitur. Quaſi vas auri
ſolidū ornatū oīni lapide p̄cioſo. Sic
etiam Heſter id eſt alīs atq̄ alīs

vasis cibi inferebãt supple quiuio. Nam sicut in scutellis cibus sic i potentijs aie materia gaudij otinetur. Sunt aũt potẽtie .xv. in aia ẽm aui cennã in de aia. videlicet intellectus affect9 et memoria ratio supior. ira scibilis et ocupiscibilis. v. sensus interiores et. v. sensus exteriores. Nẽ tũ qõ ẽ in cena celesti fũt act9 naturales et opatões potẽtiaz ꝑfataz et eaz conatus. quibo velut cochlearibo aureis hauriũt de xpi humanitate obiecta et inspecta gaudia indicibilia. De quibo ysa. xij. Haurietis aquas. glo. doctrine. in gaudio de fontibo saluatoris et dicetis in illa die confitemi dño idest laudate euz

Numtũ qõ est loco salis est velut mel et zuckarũ dulcissimuz. visio scz et cognitio vnitatis diuine essentie et trinitatis psonaz. que sapientissime videbimus deũ impssisse vestigialiter similitudinaliter et imaginaliter oĩnibo creaturis et singulis. Huius figurã gessit xp̃us qui in resurrectõnis sue die fauũ mellisome disse legiẽ. In presenti aũt vita sal discretionis opus est habere. Nam in presenti vita vbi passiones et demones hoies impugnãt necesse est habere moderatricẽ oim virtutũ discretionẽ seu prudentiã otinue opa nostra velut sal tpantem. Vñ Mar. ix. Xp̃s crebro hoc monet dicens. Omnis victima sale salieẽ. bonũ est sal. habete in vobis salem. In cui9 figura Leuiẽ. ij. dicit. In omni sacrificio offeras sal. Sed in patria p donũ sapientie. i. sapide scientie dulcissime videbimus deũ vnũ in essentia et in psonis trinũ. in oĩnibo creaturis vestigialiter velut zuckaz suppositũ creaturis. De quo Ecc̃. j. Dñs deus effudit illã scz sapiẽtiaz sup oĩnia opera sua et sup oĩnem carnẽ. Oĩnes enim creature loquentur vnitatẽ diuine essentie et psonaz trinitatẽ. quẽ sermonẽ typice mouet ps. dicẽs. Nuã dulcia faciba meis eloquia tua sup mel ori meo. Sextũ est ammiratio quedã et reflexio sup gaudia peracta loco vini. q̃vino mebriat9 petr9 in monte thabor exclamauit. Domine bonũ est nos hic esse tẽ. In cui9 figura regina Sabavisa sapiẽtia salomonis tẽ. non habuit vltra spũm .iij. Re. xj. et. ij. Paralip. ix. Ad precedentẽ igiẽ escam et ad vinũ illud inuitat sponsus Can. v. dicens. Comedi fauũ cũ melle meo. bibi vinũ cũ lacte meo. comedite amici et bibite mebriami karissimi. Septimũ est passionis xpi et tante caritatis intuitio iocundissima et gratissima. que passio cibũ patrie fecit optimũ loco cui. nam xp̃s eundo ad passionis locum et captiuitatis ait die cene Luc̃. xxij. Vos estis qui pmansistis mecũ in temptatõnibo meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnũ vt edatis et bibatis super mensaz meã in regno meo. et sedeatis sup thronos. xij. iudicãtes. xij tribus israhel. Octauũ sunt musici suauissimi. Nã Thobie. iiij. pvicos Ihẽrusalem alleluia cantabatur. Et Apoc̃. xiij. Ceciderũt. xxiiij. seniores et quatuor ammalia et adorauerũt deũ sedentẽ sup thronũ dicentes Amen. Alleluia. ysa. vj. Seraphyn dicebãt sanctus. S. S. dñs deus exercituũ plena est ois terra gloria ei9. Et Luc̃. ij. Facta est cũ angelo multitudo celestis exercitus laudantiuz dñm et dicẽtiũ gria in excel. deo. Et Apoc̃. xiij. Qui cũ mulieribo nõ fũt coinquinati virgines eni sunt. hi sequntur agnũ q̃cunq; ierit. cantabãt

q̃si canticū nouū ante sedē et ante q̃tuor aialia et seniores et nemo poterat dicere cāticū nisi illa centū·xliiij·milia. Nonū sunt ministri pulcherrimi spūs oīs angelici · non quitē ibi sicut invia seruientes ꝫ nobiliori mō nobis ogaudentes. Vnde Deb·p̃mo Nonne oīs sunt admīstratorij spūs in ministeriū missi ꝓpter eos qui hereditatē capiūt salutis· Vnde et lazarus mēdicus nō abvno sed ab angelis portatus est in sinum abrahe Luc̄·xvj· Decimū sunt ouiuantes oīes electe aie scōr p̃m ordinatissimū modū·ita ut duplex sit ordo ouiuantiū·Vnus qui mēsurat̄ p̃m caritatē maiores et mīores· Alius q̃ mēsuratur p̃m status oditōem putaūginū viduar et oiugū martir doctor et virginū· De quo ordine·p· Cor·xv· Alia est claritas solis·alia claritas lune et alia ē claritas stellar· Stella enī a stella differt i claritate·sic et resurrectio mortuor·

Vndecimū est principalis minister xp̃s oim potentiar obiectū pfectissimū velut incisor cibor·Vnde Luce ·xij· Beati serui q̃s cū v·to·inuenerit vigilantes·Amen dico vobis p̄cinget se·ecce apparatū·et faciet illos discūbere·eccouiuiū·et ēnsiens mīstrabit illis·ecce misteriū· Duodecimū est ferculor patrievarietas Sunt ibi et danē quasi distincta ferculavndeim dīntie gaudior·ꝫ qd̄libet habet valde multa ꝑticularia gaudia·sicut dapiferi sub vno ferculo principali apportant plura ꝑticularia·Primū est noticia scripture sacre v·te·et no.Scōm est gratitudo de euasione finalis impnie et mferni ⁊c̄· vbi tot sunt gaudia q̃t pene mferni q̃s quis euasit· Terciū de oib sanctis accidentale gaudiuz Quartū marievirginis allocutio de filij natiuitate ⁊c̄· Quintū est exterior sensuū actuatō·Sextū interior sensuū satietas·Septimū distributio aureolar·Fructuū et labor·Octauū dotes quatuor corpis · Nonū xp̃i visio in corpe aia virtutib acvnione· Decimū oimvirtutū actuatio simul in deū tendentiū·Vndecimū dotes aie in visione et certitudine ꝓpetue in tali statu· Notandū aūt q̃ p̃m Guilb̄·ppf·quodlibet gaudium patrie excedit oīa simul gaudia huius vite improporcionabilit̄· ℔

Secūdo p̃cipalit̄ in ls euangelio pomē vocator ingratitudo et diuersitas· nā p̃m Gre·tres sūt dr̄e vocator·Primi vocanē et venire otemnunt·secundi vocanē et venīūt·tertij compellūtur ut intrēt·Primor q̃ vocanē et otemnūt tres sūt dr̄e p̃m Aug·de verbis dñi videlicet sūpbi in dñatōe·quor q̃ñq̃ mala sūt·Primo labor acq̃sitōis tpalis honoris·Villam emi·Secundovinculū praue cōsuetudinis·⁊ necesse habeo·Tercio euagatio mentis·exire·Quarto cura sollicitudinis exterioris· videre· Ñto otemptus ꝓprie salutis·ibi·rogo te ⁊c̄·vbi humilitas p̃m Greg· sonat invoce sed sūpbia fuit in actione·Fatuus enī fuit·q̃ ante emptōnem villam vidisse debuisset·Vocantur etiā auari q̃ p scōm significanē Juga boū emi q̃ñq̃·p que p̃m Aug· quinq̃ sensūs intelligunē· quia obinantur ut lingua et palatum· duenares due manus et fic de auribo et oculis·vnde sicut boues circa terraz versantur ita auari circa terrena q̃ colunt·quia magis eor aure audiunt de auro q̃ de deivbo. Pius delectanē videre nūdmas q̃ missas. Plr̄ afficiunē tāgēdo ꝑmas diuitiarum

q̄ corpora infirmorum et ita de aliis sentiendū est. Fatuus fuit sicut primus. Tercius significat voluptuosos. Ait enī. uxorē duxi. ideo nō possum venire. Falsū dixit si intellexit de vera uxore. si vero de carnali voluptate verū dixit. quia fetida veste luxurie indutus nō debet intrare cenam agni. Si enī nō habens vestem nuptialē eiect9 est a nuptijs. Matt̄ .xxij. multo fortius qui habet vestē vitupabilē. Non se iste potit excusari. quia voluptas inter passiones animē magis cecat ut dic philosoph9 secdo ethicor. ¶ Secūda diffinitia vocator ponit videlicet q̄ vocātur et venīūt ibi. paupes debiles. cēnam fm Gre. que genera despectorum in hoc mūdo fuē ad hāc. ut infirmi et paupes. qui plerūq; tanto velocius dei vocem audiunt. q̄to i mūdo minus delectanē. Vel q̄tuor genera sunt peccantiū. Quidam enī peccant p torporem et negligentiaz ut paupes id est paucū operātes. Alij p humanaz fragilitatē vt debiles sicut Petr9 timore xp̄m negādo. Alij p ignorantiā ut ceci. Alij p certam maliciam vt claudi qui vno pede terram tenent et alium celo appodiare moliunē. Omnes isti aliquando reatum suū cognoscūt et q̄nq; veniunt.

¶ Tercio pinde diffinitia ponit illoz qui compellunē et sunt p longam consuetudinē in pcis obdurati. Di morant in vijs q̄ habent de moribo bonis qui veri sunt fructus virtutū. Alij morant in sepibo q̄ spias peccatoz vbi serpentes latent demonū diligūt. Tales vix aut nunq̄ ouertunt nisi compellanē. Augustinus. Felix necessitas que ad meliora opellit. Et Sen̄. Infirmitati gratias ago que cogit me nō posse que non debeo velle. Gregorius. Mala que nos premūt ad deū ire compellunt. Quo ad tercīū pncipale ponitur excusantiū reprobatio. ibi. Dico aūt vobis q̄ nemo virorum illoz. glosa. se excusanciū. qui vocati sunt gustabūt cenā meā. nec videbūt ad dulcedinē suā. Dicit gustabunt. q̄ suma miseria est in inferno.

Dominica tercia Sermo. xlix.

Erant appropinquantes ad Jhm publicani et peccatores. Luce. xv. Notandū q̄ xp̄us p tria exēpla ostendit in pnti euangelio q̄ miseri corditer est agendū cū peccatore psertim ad ouersatōem tēdente. A Primo p exemplū boni pastoris. Secdo p exemplū diligentis mulieris. Et tercio p gaudiū q̄d fit de hoc in angelis. Primo patole premittitur causa quare appropinq̄runt publicani et pcōres. q̄ in Jhu salus oim est. Vnde Ambrosius lib° de virginitate. Omnis accedit ad xp̄m quia omnia xp̄us est nobis. Si vulnera sanari desideras medicus est. si febribus estuas fōs est. Si grauaris iniquitate iusticia est. si auxilio indiges virtus est. Si mortē times vita est. Si celū desideras via est. Si tenebras fugis lux est. Si cibū queris alimentum est. Hec ille. Fuit igitur causa quare pcōres appropinquauerunt ad xp̄m benignitas ei9 et misericordia que ex quinq; sibi inest. Primo ex sua diuina natura. Vnde ecclesia in collecta sic orat. Deus cui p̄priū est misereri semp et pcere. Punit autez quasi inuitus. Vnde ysa. j. Heu consolabor sup hostibo meis. Secundo ex

humana genitura. Nam mater sua est mater misericordie et gre ut in ymno. Matrisat igiē totus q̄ vnicevni cusvirginis filius. Tercio ex p̄na li cura. Sumus enī creatōe eius filij. Vñ Matth. vj. Pater nr̄ sibi dicim⁹ Quarto ex expientia sua. Hebre. iiij. Non enī habemus pontificē q̄ nō possit odolere infirmitatibꝫ nr̄is temptatū aūt p omnia ꝛc. et sequiē. Adeamus cū fiducia ad thronū gr̄ie eius et misericordiā osequam. et gr̄ām inueniamus in auxilio opor tuno. Quinto ex redemptōnis gra. j. Cor. j. Factus nobis sapientia a deo et iustitia et sc̄tificatio et redēptio. B Appropiātio aūt telō gatio nō fit gressu corporis vel re gressu sed similitudine et dissimilitu dine. Vñ Aug⁹. Deo qui vbiq̄ est neq̄ p loca appropiām̄us nec ab il lo p loca remouem̄. Appropiāre il li est similē illi fieri. recedē ab eo dis similē fieri. Nonne cūvides duas res q̄pe sibi similes dicis. appropinquat hoc illi. Nue aūt dissimiles q̄uisvna manu teneanē dicis. longe hec est ab illa. h̄ ille. Sed xp̄s est misericors benignus. humilis ꝛc̄. Quibꝫ assimi lati ei appropiām̄⁹. Sequiē. Appro pinquabant ad ih̄m ꝛc̄. Vbi notan dū q̄ pententes tripliciter habent xp̄o appropiām̄re. Corde p otritōz veram. sicut p̄s. Cor otritū et humi liatū deus ꝛc̄. Ore p venie depcatio uem. Vnde luce. xviij. Stabat autez alonge dicēs. Deus ꝓpicius esto mi hi peccatori. Et opere p bonā opera tōem. Matth. iij. Penitentiā agite ap propiāq̄bit enī regnū celoz. Agi te inquit non solū cogitate ꝓponite vel loquimi. Dicit̄ aūt q̄ appropin qua. pub. et pec. Nam publicani di cebanē qui publica vectigalia exi gebant vel ducebant. vel qui lucra seculi p negocia sectabanē. Publica mi ergo p̄nt dici qui pc̄ores fūt ex suo officio quod sine pec̄o exerceri nō p̄t Pc̄oresvo q̄ peccāt q̄cūq̄ mo do volūtario. Vel publicani dicunē manifesti. pc̄ores vero occulti i pec catis. Cū hi ad xp̄m appropiāq̄rent ꝓpē moꝝ suauitatē. ꝓpē miraculoꝝ opatōem. et ꝓpter verboꝝ dulcedi nem. murmurabāt scribe. i. litterati et pharisei id est potentes religiosi apparentia. Sed quare murmurant Rñdet glosa et Greg. q̄ dupliciter errando putāt se iustos cū sint sup bi. et alios esse reos cū ea peniteant. Falsa enī iustitia nō habet opassio nem sed dedignatōez. Vñ dicit̄. Hic peccatores recipit et māducat cum illis. Contra tales tres pabolas po mit. Sententia p̄me pabole est. Si q̄s ouem pditam postea inuentam libē ter recipit non debetis mirari vel in dignari. si pc̄ores recipio ad peni tentiā qui prius erāt amissi p culpā C Tangitur aūt in pabola p sex odītōnes quō ouis creata est perdi ta. inuenta est et reducta lete. Pri mū enī fuit hois et angeloꝝ creatō ibi. Quis ex vobis homo habens cē tū oues. Secundū hois creati p̄uari catio. ibi. et si pdiderit vnam. Terciū filij dei ad querendā ouem pditā sc̄z hoiem incarnatio ibi. nōne dimittit nonagintanouē i deserto celo videlicz relicto. Quartū ipius p xp̄i Ih̄u pas sionem inuentio. ibi. et cū inuenerit eam imponit humeris suis. quod fa ctū est cū cū cruce educere. Quin tum eius in celū ascensio ibi. et veni ens domū vocat amicos videlicz an gelos qui semp ꝓformes sunt sue vo luntati. Sextum est angelorum ad congratulatōnem inuitatio. ibi cō.

1 2 3 4 5 6

gratulamini mihi·nō oui q̄ sua culpa periit·Vbi apparet maximus ardor dei ad hoiem in creando recreando et glificando· Notandū etiā q̄ ouis est aīal de sua natura innocens cetera aūt aialia aut mordent dentibus vt canis vlupus·aut impingūt cornibus vt aries et thaurus·aut pcutiunt pedibus ut equus et mulus· aut dilamāt vnguibus ut leo vrsus·Quis aūt mihil horū facit· Quē ergo xp̄i sciat se non esse qui vel mordet dentibus detrahēdo·Vel impingit cornibus alios violenē opprimendo·Aut pde pcutit affectu p̄ximo irascēdo· Aut dilamat vnguibus aliena rapiēdo· Dico aūt vobis·Applicat parabolam·Vbi notandū q̄ q̄uis status innocentiū sit simplicie melior q̄ status penitentiū inq̄tū talis·tñ aliqbus respectibus maius gaudiū haberi potest de penitēte· tū q̄ maior ibi apparet misericordia dei q̄ indignū pduxit tum q̄ maior cōfusio dyaboli· tum etiā q̄ a maiori malo penitēs est liberatus· ℔ Secūda ps p̄cipalis ē secūda parabola·cuius sīa talis est· Si mulier tanta diligentia dragmā perditā q̄rit et de inuētōe gaudet vt ad congratulandū conuocat amicas et vicinas·multo fortius filius dei debz hominē p̄ditū querere cū magna diligentia·et de eius inuentōe gaudere Et sicut nullus debet murmurare contra mulierē talē sic nec contra me peccatorib⁹ conuersantē·Sed quare eterna sapiētia se mulieri opat· Rñdet ꝓpter q̄nq̄ bonas oditōnes deuotarū mulierū· Prima ꝓpter misericordiam et opassionem·Ecc̄·xxxvj· Vbi nō ē mulier ingemiscit egens· Xp̄s autē est misericordia ipa· Secūdo ꝓpter earū ad filios intensū amorē· Vnde ysaie ·xlix·Dixit sion·dereliquit me deus et oblitus est mei·Respondet deus: Nunquid obliuiscī pt mulier infātē suū vt nō misereat filio vteri sui·Et si illa oblita fuerit ego tñ nō obliuiscar tui·ecce in manibus meis descripsi te·Hinc Jer·xxxj· In caritate pp̄etua dilexi te·ideo attraxi te miserans·Et Eph̄e·ij·Deus q̄ diues ē in misericordia ꝓpter multā caritatē suā q̄ dilexit nos cū essemus mortui peccatis conuiuificauit nos in xp̄o· Tercio ꝓpter earū velocē in offensis placationē·Vñ Eze·xviij·Si impius egerit pniam ab oīb⁹ pcīs suis tē nō morieē·Omniū miq̄tatū eius q̄s opatus ē nō recordabor· Et Mat·xviij· querēti petro quotiēs in se peccanti in die remittere deberet·Rñdit illis Nō dico tibi septies sed septuagies septies·Quarto ꝓpter earū fecunditatē·sic deus est·de quo Job·j·q̄ habet filios q̄ nō ex sanguinib⁹ neq̄ ex voluntate carnis nec ex vo·viri·sed ex deo nati sūt·Quinto ꝓpter earū magnā pātientiā ad infantulos eos sciliz lactādo vigilando laborādo p totā pegrinatōez·Quā habuit cristus·Vnde Math·xxiij·Quotiēs volui congrega·fi·tu·quēadmodū gallina congre·pul·sub al·et noluisti· ℔ Notandū q̄ dragma p̄m katholi·est genus ponderis et argēti·Nō aūt in statu innocētie assimilat̄ dragme ꝓpter plura· Primo ꝓpter naturē mūdiciā·Secūdo ꝓpter figure rotunditatē·p quā intelligit̄ immortalitas·Tercio ꝓpter p̄ciositatē· vt sicut pecunie obediūt oia·Ecc̄·x· sic et homi p̄mo· Quarto ꝓpter regalem imaginem·Quinto ꝓpter supscripti onem naturaliū scz sciētiarū· Tāguntur in illa parabola q̄nq̄ · Primo angelorū et hoim creatio·ibi·habēs dragmas·cuius causa dicta ē·Secūdo

hoīs creati ꝓuaricatio·ibi · et si ꝑdi·
glo·mkr dragmā ꝑdidit vnā cū hō
a creatoris filitudie recessit· Tercio
filij dei ad ꝙrēdū dragmā ꝑditā in·
carnatō ibi·nōne accēdit lucnā·Luc
na lux ē i testa·Lux va ꝙ illuiat oēz
hoiem ve·in hunc mūdū· testa vro
humana natura·ꝙ lucerna ꝑm Gre·
tunc fuit accēsa qñ vbū sibi naturā
hūanā vniuit·Nō to dragme ꝑdita
xpi teius passionē inuentio·ibi·ꝙrit
p lucernā·que triplicē radiū emisit·
scz verboz exemploz et miraculo·
rū·diligenter nihil deotingentibus
obmittendo et euertit domū finago·
ge·imo mūdi ꝑm ps· Illuxerūt co·
ruscatōes tue orbi terre vidit·et cō·
mota est terra· Numto angeloruz
ad ogratulandū muitatio·ibi · et cū
muenerit ouo· F Sequit̄ tercīū
principale·scz· Ita dico vob tē·Cir
ca vtraq; pabolā tē·Quod ꝑm al·
bertū sic exponit̄·Est inquit duplex
gaudiū Interius et exterius· Inte·
rius quidez gaudiū est de maiori bo
no maius gaudiū·et cū maius domū
fit in ·xcix·iustis q̄ in vno ·ideo ma·
ius gaudiū est de·xcix·q̄ de vno·Ex
terius aūt gaudiū est in applausu t
ogratulatōne t hoc est in rariori bo
no et difficiliori bono · et sic magis
gaudent sancti in ouersione pcōz
qz rarius et difficilius est ouerti pec
catorē q̄ iustū remanere iustū·Exē·
plū de matre que habet nouē sanos
filios et decimū infirmū qui sanatur
Scdo exponit̄ aliter·Notādo ꝙ du·
plices sunt iusti·quidā lente deo ser
uientes·alij strennue·ut Johēs euā·
gelista et baptista tē·Sunt etiā du
plices penitentes·quidā qui post cō
tritōz lente deo seruiūt·Alij ꝙ strē·
nue ut Paulus dyonisius mathēus·
Littera igit̄ vera est de penitēte se·
cundo modo respectū iusti ꝑmo mo·
do· Nic etiā notanē septē que au·
gent gaudiū in patria sup peccato
re penitente vl alias ꝑ merito·Pri·
mo gaudij veritas· qz dico vobis ꝙ
sum veritas·Scdo gaudij immēsitas
qz dico vobis·nō vni sed oīnib; oci·
uibus celi·Tercio gaudijomunitas
ibi·gaudiū·qlibet eni de vniuscuiuſ
q̄z gaudio letabit̄ ꝑm Anſ·ficut de
ꝑprio·ꝑpter vnitatē caritatis ꝙ fa·
cit oīa omūia·Quarto gaudij spūa
litas·ibi· Angelis· qui de celestibus
non brutalibus iocundant̄·Quinto
gaudij sanctitas·gaudiū eni demo·
nū est de pcīs·sed dei filioz de sctis
ib ē de mūdis et vtuosis·Sexto gau·
dij innumerositas ibi·sup vno pecca
tore ib est sup quolibet qz de vno q̄z
est ꝑ se gaudium · Septimo gaudij
causalitas quedā ibi·penitentiā agē
te· G Tercio aūt ponit pabolā
stati p̄ ꝯ euāgeliū de filio ꝑdigovi
de alibi·Per istā tria ēē ꝓbat beat⁹
dyo⁹ in epla ad demophilū mōchū
q̄ ꝑpa opatō dei ē bonitas benigni·
tas t misedia Itē p moysē t dauid ꝙ
ē de māsuetudie omēdant̄· Idē pro
bat ibi p exēplū notabile et pvisio·
nē factā scō Carpo epō. cui xps ait
Manu iā extēta pcutedē me ꝺ ceco
patus eni fū trurb̄ p oib; saluandis
pati·tꝯ amicū mihi nō qlij peceēt
hoies·ꝯ ibi·Vide ibi totū miraculū·

Dñica·iiij· Sermo·l·

Estote misericordes sic̄ pr̄ vr̄
mificoꝛs ē·Lu ·vj·Series h⁹
euāgelij tria otinet·Prio eni
xps exo dei nos ad misedias inducit
Scdo mie tres spēs ponit ibi·noli·iu·
Tercō rōes t causas istaz spēz oñ·
dit ibi·Quid aūt vides festucā tē·

A Circa primū tria notāda sūt·

Primo q̄ miserícordes tbonꝰ sit. Secū do quomodo imitandus sit in miseri cordia et nō in oībꝫ. Tercio cur in misēdia imitandus sit. Primū videlicet dei misēdia et bonitas patet in mundi pductōne vbi oia quodāmō ꝓpter hoiem fecit. In cuius signum creato mūdi palacio et oiquaq; ornato hoiem tandē pduxit quē in palaciū mūdi duxit tanq̄ dñm mundi. Geñ. j. Item patz in collatōe Abrā hē cū deo qui ei p pcōrib⁹ inēceden ti gr̄osissime respondit. Geñ. xviij. Item in Moyse patuit ad quē deus ait. Dimitte me ut irascaē furor meus ⁊ra eos. Exod. xxxij. Loquebaē etiā dñs Moysi sicut loqui solet hō mo ad amicū suū. Exod. xxxiij. Dauid grauiē pecante et dicēte. Peccaui. statim deus p Nathan ꝓphētaz ait. Transtulit deus pcēm tuū. Idē patet de multis in ve. te. et in nouo quos deus misericordissime ad pēnitentiā suscepit. In cuius signū tres parabolas xp̄s posuit videlicet de oue pdita. de dragmatē. ⁊ de filio pdigo Luce. xv. Paē igiē noster misericors est. ℣ Secundo notandū q̄ licz deus habeat potentiaz sapiam et bonitatē. diuitiaz. copiā et etiā misericordiā. tamē non dixit. Estote potētes sicut pater vester potens est. nec estote sapientes aut diuites. sed misericordes. Ratio huius est. quia appetitus potentie habet obiectū. Vñ Luc̄. j. Deposuit potētes de sede. Appetitus sapiētie habet inflatōem. ij. Cor. viij. Sciētia inflat. Diuitie inducunt obliuionē. Geñ. xl. Succedentibꝫ p spēris prepositus pincernaz oblitus est interptis sui. Sed misēdia inducit hoiem in celestis regni eternam possessionē. Vnde Matth. xxv. Venite benedicti p̄ris mei possidete patū vobis regnū a costitucōne mūdi. q: videlicet opa misēdie fecerunt Non dicet. venite potentes. sed. Ve vobis qui potentes fuistis ad biben dū vinū. Ysa. v. Nec dicet venite diuites. sed. Ve vobis diuitibꝫ q̄ habuistis ꝛra consolatōem vestram. Luc̄. vj. Dicet aūt venite misericordes. q: esuriui ⁊ dedistis mihi māducare ⁊c. Deꝰ eni tres habuit filios nobilissime ad suam imaginē pductos. Luciferū q̄ appetijt dei potentiā. ideo tanq̄ filiꝰ degener fuit exheredatus. ysa. xiiij. Secꝰ appetijt suā sciam. Adam videlicet. ideo similiter fuit exheredatus. Tercius videlicet xp̄s ꝑm q̄ homo secutus est suā misēdiaz. ideo hereditatē nobis recupauit et sibi acq̄siuit secūdario iure. ℣ Tercō notandū q̄ si volumus esse filij legitimi sūmi patris et non exheredari. oportet nos esse misericordes in nos primo. in paupes mūdi secundo. et tercio in existentes in purgatorio.

℣ Secꝰ p̄cipalit̄ ponūtur tres spēs misēdie. Pria consistit in nō iudicādo. secda in remittēdo. tercia i elemosinas largiendo. Prima in iudicādo. ibi. Nolite iudicare ⁊c. Vbi notādū ꝑm Augꝰ. de sermone dñi. Quedaz sūt manifesta. quedā occulta. et quedā media. De manifestis possumus iudicare. vt q̄ bono aio fieri nō p̄sit vt sūt stupꝝ. blasphemie et furta. Alia sūt occulta et de his iudicare periculū est. vñ sup illud. j. Cor. iiij. Neq; me ipm iudico dic̄ Augꝰ. Periculū ē nobis de ignotis cordibꝫ alioꝝ iudicare. Tanta eni pfunditas credēda ē in hoie cē q̄ lateat ipm hoiem in q̄ ē In pteꝰ pfūditas infirmitatis latebat cū se cum dño morituꝝ ꝓmittebat. Cū ergo quiq; de se aut nō omino aut vix possit veram ferre sniam

quō pōtest de aliis iudicare. cum ne
mo sciat quid agat̄ in hoie nisi spūs
hois qui est in ipo. Media aūt sunt
que bonor malo aio fieri possunt. de
quibo non debemus certā sniam da
re. sed ea in meliorē ptē interptari.
Vñ sup illud. j. Cor. iiij. Nolite añ
tempus indicare dicit August. Et si
suspitões vitare non possumus quia
hoies sumus. tamē iudicia. i. diffinitiuas firmasq; sentētias otinere debe
mus. Manifesta igit̄ possunt iudica
ri. occulta debent diuino iudicio cō
mitti. sed media debēt ad meliorem
ptem interptari. Nec tamē debem9
de manifestis iudicare immisericor
diter. qr ficut dicit Bernñ. debemus si
possumus excusare intentōnez. quia
scz istud fecit ex ignorantia vel ex
bona ofideratōne vel a casu. Si neu
trū possumus saltē debemus illud al
leuiare ꝓpter grauem temptatōez
et dicere. O q̄ vehemens fuit nimis
illa temptatio. quid de me fecisset si
accepisset in me similē ptātez. Dete
stabile enī est iudiciū temeritatis scz
cū assensu rōnis. De quo R. o. xiiij.
Tu quis es qui iudicas seruū alienū
Nuod fit quatuor modis. Vel quia
ferē snia de occultis cordis. Vel qr
fit interptatio mala de dubijs. Vel
quia diffimē de futuro statu hois.
Vel qr otra ius assumit̄ executio iu
ris in deū. Dicit g̃. nolite iudicare et
non iudicabimī. q̄si dicat. Et si fortе ex humana fragilitate otingat
vos suspici ose iudicare. nolite tamē
odemnare id est aliquē dignū cōde
mnatōe odemnare. differte. quia ali
quis est hodie pessimus q̄ forte cras
erit bonus. Exemplū de Paulo Act.
ix. De Petro Luc. xxij. De publica
no Luce. xviij. ℰ Secunda spēs
misericordie ostitit in remittēdo ibi
dimitte. scz iniurias et dimit. vobis.
scz peccatū vestrū. Dupliciter homo
peccator teneť. Nuādoq; a pcō ꝓpť
sui enormitatē quod ofiteri nō vult
sed dimittī quādo ofitetur. ps. Di
xi ofi. adū. me iust. me. do. et tu re
mi. impi. peccati mei. Nūq; a dyabo
lo teneť q̄n videlicz iniurias nō vult
ignoscē. Contra q̄s Matħ. vj. Si nō
dimiseritis hoibo nec pr̄ vr̄ dimittet
vobis. Nñ aūt homo dimittit iniurias tūc deus nr̄as dimittit offensas
Ibidem. Si dimiseritis ho. pec. dimit
tet. vob pr̄ vr̄ pec. vr̄a. Vñ Aug9.
sup ps. Dicit tibi deus. Aliqđ otra
te teneo. tu aūt otra aliū tenes. Di
mitte et dimittā. ℱ Tercia spēs
misedie ostitit in elemosinis largien
dis ibi. date et dabit̄ vob. Glo. Da
te beneficia et dabit̄ vobis vita eēna
Nui enī dat tēpalia deus dat sibi et
tpalia ad sustentādū. tcorpalia ad
osolatōz. spūalia ad iustificatōez. et
celestia ad glificatōz. Vbi nōndum
q̄ duplicia sūt opa misedie. q̄dā corporalia. alia spūalia. Misedia corpal
ostitit in tpaliū rex. et elemosinaꝝ
largitōe. ad quā nos xp̄s mutatō
bo et exēplo. Verbo triplicit̄ qr ipm
opus misedie p̄cipit. ostulit et req̄rit
Si q̄s enī hr̄et dñm aliqđ p̄cipientē
et sapientē aduocatū idē ostulentē
dulcē amicū idē volentē. req̄rentem
deberet oia cū desiderio adimplere.
Deus aūt misedie opus tāq̄ dñs p̄
cipit dicēs. Estote misericordes. Cō
sulit tanq̄ sapiēs aduocatus Matħ.
xix. Si vis pfectus eē vade. vende
oia et da pau. Vult et req̄rit tanq̄
dulcis amicus. Matħ. ix. Misedia
volo. nō sacrificiū. Debemus ergo
implere p̄ceptū potentis domini ostiliū sapiētis aduocati. et volūtatē diligētis amici. misericordes eē. ℭ

Secundo inducit nos ad misericordie opus promittendo in premijs tempalia spualia et celestia. Premiū tpale cōsistit in tpaliū multiplicatōe. Prou. iij. Honora dñm de tua substātia. et de primitijs frugū tuaꝝ da paupib⁹ vt impleanē horrea tua. In cui⁹ eui dentiā legīē invitat ꝑm fuisse monasterīū opulentū interim q̄ habitabant ibi elemosine. quibꝫ imminutis diuitie decrescebant. quod cū viro deuoto oquererent. rñdit. duo socij fūt date et dabīē. quos q̄n simul habuistis diuites fuistis. sed date recedēte dabīē manere renuit. Spualia bona ostiunt in orationū exaudicōne. De quo glo. sup illo Matth. xij. Luc. vj. volo extēde manū tuā. Frustra p pcis manus ad deū expandit qui eas ad paupes iuxta posse suū nō extendit. Celestia sūt de quibꝫ Matth. xix. Omnis qui reliquerit domū vel frēs. aut sorores aut patrē aut matrē aut vxorē aut filios aut agros ꝓpt nomē meū cētuplū accipiet et vitam eternā possidebit. Mar. x. sic dr. Nemo est q̄ reliq̄rit domū aut frēs aut sorores aut pr̄em aut mr̄em aut filios aut agros ꝓpter me aut ꝓpter euāgeliū q̄ nō accipiet centies tātū nunc in tpe hoc. domos et fratres et sorores et pr̄es et mr̄es et filios et agros cū psecutōmbꝫ et in futuro seculo vitā eternā. ℣ Tercio inducim̄ ad opus misericordie exēplo creaturaꝝ. Vñ Job. xij. Immisericordes mittit ad irrōnabilia dicēs. Interroga iumēta et docebūt te. volatilia celi et indicabūt tibi. loq̄re terre et respōdebit tibi et narrabūt pisces maris. Primo nos mittit ad iumenta. Nā si cadat vnus elephātū alij accurrūt elephanti eleuātes lapsum. In equabꝫ sivna mozie. pullū quē reliq̄t alia nutrit equa. Sic leo pstratis pcere nouit. nisi magna fame stimulatus. Secūdo mittit ad volatilia. Inter q̄ cyconie iuuenes senes in nido nutriūt et collocāt. Aq̄la predam nō comedit solus. Et gallina nedū suos sed anetaꝝ et pauonū viuificat oua. Tercio ad terraꝝ transmittit. de qua Ambo. Noli esse deterior insensibili elemento terre q̄ fructus q̄ affert. non suis vsibꝫ vendicat ꝙ tuis mistrat obsequijs. Tu solus illius fructus inuadis. Postremo mittit ad pisces. In quoꝝ gñe delphīni boim mortuoꝝ corpora ad litus quadā ut videē misericordia moti deferunt. De opibꝫ misericordie spualibus vide alibi. ¶ Secūdo pncipaliē xps pmt rōnes p quas inducit ad tres spēs misericordie exercendas. Primo inducit nos ne alios iudicemus. ex ofideratōe maioris defectus ꝓpri cū dicit. Quid aūt vides festucā &c. Per festucā minima p trabem maiora intelligunt pcca. Sunt ergo multi qui non sua vident grauia peccata et tamē aliena leuia ofiderāt. Nā ante peccatū in primis parentibus oculus erat apertus ad vidēdū opera dei. Post peccatū vero aptus ē ad videndū defectū et miseriaz sui. quia tunc aperti sunt oculi eoꝝ et cognouerūt se nudos. Modo aūt econuerso est quia oculus non est aptus ad considerandū opera dei nec ad videndum defectus suos. sed est apertus ad videndū defectus alienos. ℟ Qui enī aliū vult corrigere et iudicare debet primo defectus suos videre. Et ut correctionem ordinate possit facere debet quinq; considerationes habere. quaꝝ tres ponit Augustinus sup Matheum. vij. Ypocrita eice primū trabem &c. Alias duas

pmud tpale

date dabit frēb

pmud spuale

pmud celeste
qui Aug domū &c

ponit Greg. in moralib. Primo cō-
siderare debet si est illi similis vel eq̄-
lis vel maior. Si similis tūc non debz
ipm corrigere. sed ambo sup se ge-
mere ⁊ ad bonū coriari et omoueri.
alias posset sibi dici Ro. xij. Qui aliū
doces teipm nō doces. qui p̄dicas nō
furari furaris. Si non est similis tūc
debet tranire ad scdam ofideratōez
et videre si aliqñ fuit similis. et ideo
sicut tunc sibi volebat miscdiam im-
pendi sic alteri exhibeat. Ecc. viij.
Memento q̄ omnes in corruptōe su-
mus. Si vero neutrū est cogitet q̄ po-
test esse de futuro similis et rōne du-
bij debet humiliter alijs opati. quia
Ro. v. Qui se existimat stare videat
ne cadat. Aug⁹. Nemo est qui secu-
rus esse possit in hac vita q̄ tota tēp-
tatio nomiaē. Si aūt non est aliqs
de tribus. sed de dei bonitate ofidit
q̄ nunq̄z erit similis. tunc veniat ad
q̄rtam ofideratōem et videat an ille
reprehensibilis in aliquo alio est omē
dabilis. et si habet aliquos defectus
videat etiā án habeat aliquos p̄fe-
ctus. et tūc ratōne bonor supportā
dus est in his que minus habet. Sic
Apc̄. ij. dns volens corripe episco
pū ephesi. ponit p̄mo defect⁹ et post
ea recitat bona sua. Similiē de epo
Sardis ibidem. Si vero aliquis vide-
tur oino malus nec aliqs bonū ha-
bere ꝓpter quod sit tolerandus. tūc
debet trāsire ad quintāofideratōem
cogitando q̄ ille q̄ sic videē esse ma
lus alicui forte in ospectu dei in me-
rito est sibi p̄ferēdus. Exemplificat
Greg⁹ de paulo qui videbaē pessim⁹
et tamē stephano in merito erat po-
stea p̄ferendus. Sic de magdalena
que videbaē meretrix erat iude mi-
racula facienti preferenda. ¶
Secundo inducit nos vt iniurias re-
mittamus ad secundā videlicet spe-
ciem misericordie ex ofideratōe ma-
gni periculi et magni exempli. Peri
culum ponit dicēs. Si cecus ceco du
catū prestet ⁊c. Aliqñ eni ctingit
q̄ tam ille qui facit iniuriam q̄z ille
qui recipit ambo sunt videntes. quā-
do scz ille qui fecit humiliter reco-
gnoscit. et ille qui recipit libenter di
mittit. ⁊tunc nullū est piculū. Aliqñ
vero ctingit q̄ alter est cecus et al
ter videt qñ scz ille qui fecit vult sa-
tisfacere. sed ille qui recepit nō vult
remittere vel econuerso. et tūc nō ē
magnū periculū. q⁹ sepe benignitas
vnius conuertit cor alterius. Ro. xij
Si esurierit inimicus tuus ciba illū.
et si sitit potum da illi. hec eni faciēs
carbones ignis congeres sup caput e-
ius. hoc est. induces eū ad amorē tu
um. Aliqñ vero ctingit q̄ ambo sūt
ceci qñ scz ille q̄ iniuriā fecit nō vult
satisfacē. nec ille q̄ recepit vult pce
re. et tūc est magnū piculū. q⁹ tunc
ambo in foueā cadūt. Scdo inducit
ad iniurias remittendas ex ofidera-
tōe magni exēpli qñ dic̄. nō est disci
pulus sup magistrū. Magister eni
nr̄ oīs iniurias sic remisit q̄ nec cō
seruauit turbatōem in corde. nec di-
xit improperiū ore nec fecit aliquā
iniuriā in opere p̄z p decursū euāge
lij. ¶ Tercio inducit nos ad ex-
cia spēm scz ad dandū elemosinā ex
ofideratōe magni p̄mij. ibi. mēsurā
bonā ⁊c. Cui p̄mittit modū dandi ele
mosinas. vt sint videlicz libērales. ibi.
date et dabiē. Vbi tria notanē. Pri
mo ut sit gtuita ibi. date. nō vendite
Tripliciter eni vēdiē elemosina. Pri
mo cū daē cū spe recebutōis future.
hs sm Jero. ad nepocianum magis
dicēda est venatio q̄z elemosina. Se
cūdo qñ fit cū appetitu hūane laudis

elemosina vendit
3ª

Mathei.v.Cum facis elemosinā noli tuba canere ante te. Tercio quādo fit cū quadā violentia et extorsione. Aug⁹. Qui dat vt careat tedio interpellantis nō vt reficiat viscera indigentis. et rem pdit et meritum Vñ sequitur. mēsurā tē. Simus aie ētam intellectus qui implebit beatifica visione. qꝫ voluntas seu affectus qui implebit gloria dilectōis immēse. Mensuram ergo bonā dabūt supple pauperes vel opa misericordie in sinuz vestrū. Bonā. in dei ad aiaz veravmione. Confertam. in anie et corporis glorificatōe. Coagitatam. in aliorz glorie pticipatōne. Et supefluentē in xpi homis visione. Secūdo elemosina debet fieri in vita pñti. Vnde dicit. Date in pñti nō in futuro. Elemosina autē que fit in vita presenti melior est qꝫ illa que ordinat dari in morte vel post mortē. imo in infinitū melior. quia p eam potest augeri caritas et p osequēs eternū essentiale premiū. Sed non sic p eam q̄ p aliuz solū datur post mortē. qr tūc solum ad pene remissionē pficit et ad accidentale pmiū. Tercio elemosina est multū vtilis qr date et dabit vobis regnū celorz. Vnde dicitur. Mēsuram bonam tē.

Dominica quinta. Sermo quinquagesimus primus.

Dum turbe irruerēt in ihesum ut audirent verbum dei et ipe stabat secus stagnū genazareth. Luc. v.

A Tria principaliter in euāgelio hoc traduntē. Videlicet precedentia piscatōem. ipa verbi pdicatō Secdo ocomitātia piscatōem. miraculorz opatio. ibi. duc in altū. Tercio sequētia effectus piscatōis. pfecte pauptatis adeptio. ibi. relictis oñibz secuti fūt eū. Quantū ad pmū tria fūt notanda. pmo qꝫ pciosū fit vbum dei. Secdo quō debeat audiri. tercio q̄ sint fructus vbi dei. Est enim verbū dei ꝓpter qñqz fm Aug⁹. in fmone valde pciosū. et illud notatur ibi. vbū dei. quid nanqz pciosius nomiare potuit. Primo qr corpi xpi opatur. Vnde Aug⁹ in sermōe cuius mitiū. Añ aliqt dies. et titulus ē. admonitio ut in eccia silentiū teneat. Interrogo inqt vos fratres ut sororesq dicite mihi. Quid vobis plus esse videt vbū dei an corpus xpi. Si vultis verū rñdere. hs itaqz dicere debetis. qꝫ nō sit minus vbū dei q̄z corpus christi. Et ideo q̄nta sollicitudine obseruam⁹ qñ nobis xpi corpus mistrat vt nihil ex ipo in terrā cadat. tanta sollicitudine obseruemus ne vbū dei quod nobis erogat dū aliud aut cogitamus aut loquim̄ de corde puro depereat. Secdo pciosū est vbū dei. qr defidiose ut saltem otēptibiliter audiētes grauiter peccant. vñ Aug⁹ ibidē Non minus reus erit q̄ vbū dei negligenter audierit q̄z ille q̄ corpus xpi in terrā cadere negligentia sua pmiserit. hs ille. Ns specialiter pt intelligi de illo qui negligētia leui in terrā fineret cadē eukaristiā. Vel de eo q̄ nō curat vbū dei audire in his que sunt de necitate salutis q̄ pus ignorat. Tercio pciosū est vbū dei. qr celestia ibi et diuitie celestes margarite dantur audiēti. Vñ Math. vij. Nolite sanctū dare canib. neqz mittatis margaritas ante porcos. ne forte cōculcent eas pedibus suis et conuersi dirūpant vos. Vñ Aug. vbi pus Vellem scire si ab hora q̄ vbū dei ceperit

predicari semp pciosissimas gemas et maures vel annulos aureos erogare vellemus. vtrū stare aut accipere vellent filie vestre. Sinevlla dubitatōe cū grandi ambitōne que illis offerebātur accipent. nos vero qz ornamenta corpalia ferre nec possumus nec debemus ideo nō libenē audimur. sed nō est iustū vt spūalia ministrantes supflui iudicem. Qui enī verbum dei libenter audit. maures anime de patria padisi trāsmissas se suscepisse nō dubitet. Quarto preciosū est verbū dei. qz aiam ornat et mundat. Vñ Augº ibidem. Rogo vos filie diligenter ea q̄ a nobis dicunē attendite. Si aliqua mater ꝓpis manibꝫ ornare vellet filiā suā et illa despiciēs ornamēta que accepit frequentius se inclinet ad terrā et huc atq̄ illuc p̄ inq̄etudinem moueatur. ut illā mater sua ꝑm voluntatē ornare nō possit. nunqd nō iuste aut obiurgatur aut cedit. Et me ergo putate mrēm esse aiaz vrāz. r ita vos vel im oponere vt in vobis nec macula nec ruga possit añ tribunal eē mi iudicis apparere. Quinto vbū dei est pciosū. qz vulnera aie sanat. Vñ Augº ibidem. Animabꝫ vris nō solū ornamēta sed etiā medicamēta desiderans puidere studeo diffluta ofuere ocisa sartire repare pdita. B Secundo notandū q̄ in illo euāgelio docemur quomodo verbū dei debeat audiri sez q̄tupliciter. Primo audite ibi. cum turbe irruerent. su pple ficut paupes in distributōe elemosinaz. famelici. Signū enī sanitatis ē famescere. Triplex aūt fames aiaz legitur. Pria in p̄mitiua ecclesia Amos. viij. Mittam famē in terram. nō famem panis neq̄ sitim aque sed audiendi vbū dei. Scda in fine mūdi vbi grauabit fames in omnes iudeos desiderantibꝫ alios ouertere. De q̄ i ps. ꝑm glo. Conuertent ad vesperā et famē patient vt canes. circuibūt ciuitatē ecclesie latrādo dei verbum et custodiēdo otra malos bonos. Si vero nō fuerint saturati. i. si aliqui nō ouertent murmurabūt. i. dolebūt Tercia fames i medio ecclesie esse deberet. i. modo ꝑm psa. xj. Repleta est terra scientia dei sicut aque maris operiētis. ideo multi nausea habent de dei verbo. Vñ ps. Omnē escā abhominata est aia eoz. et ꝓpinquauerūt vsq̄ ad portas mortis. C Secūdo vbum dei debet audiri obedienter. qđ notat cū intraret naue Simonis. id est obedientis qui ad vnū verbū cristi ei obediuit. Triplici enim de causa se aliquis excusare soleuit de iuncto opere. Vt quando est fatigatus. quando iunctū est arduū. aut inutile. Petrus aūt fatigatus erat. quia p totam noctē nihil ceperat. Arduū fuit in altū ducere et ibi piscari. qz difficilius ē in alto mari piscari q̄ in basso. Infructuosus etiaz poterat videri ut q̄ de p̄terito nihil cepat de futuro frustra piscaretur. Que tñ oia Petrū nō retardauerūt xp̄o obedire. Sic audito sermone dei ope debet a nobis impleri siue videatur inquietū durū siue inutile. Sunt aūt anime aures intellectus et affectus. manus vero executio. Verbuz igitur dei pfecte audit qui verbum dei intelligit et diligit. et illud ope ostendit. Vñ Luc. xij. Beati qui audiunt verbū dei et custodiunt. D Tercio debz audiri modeste in amādo non nimis terrena. qđ notat ibi. rogauit eum ut a terra duceret pusillū. Nō rogauit ut stet in ēra nec ut permitꝫ se elōget ab ea. ꝫ ut pusillū ducat a terra

Triplices enī sunt hoīes. quidaz pe
nitus in terra. ut auarī. Vnde Luce
xij. Anima mea habes multa bona.
requiesce comede bibe epulare ꝛc.
Alij sūt penitus eductī a terra vt p
fectī. De quibꝫ phīc. ij. Nostra uer
satio in celis ē. Alij sūt pusillū a tra
vt boni laici. De quibꝫ. j. Cor. vij.
Qui habent vxores tanq̄z nō habēn
tes sint. et qui vtunt hoc mūdo tāq̄
non vtentes sint. Ille vxorem habz
tanq̄ nō habeat. qui vtī nō ad libi
dinis delectatōnem sed ꝓpter plen
vel vitandū casū. Vtī mūdo tanq̄
nō vtaē. qui rebꝫ tpalibꝫ vtī ad ne
cessitatē nō ad superfluitatem. E
Quarto debet audiri patienter. qđ
docet Petrꝰ qui sine murmure xp̄m
nauē suam occupare ꝑmisit. Et idem
docet populus q̄ tam de terra q̄ de
mari dei verbū audiuit. vsq̄z ad finē
vt inquit cessauit loqui. nam sīc vul
neratus ad bonū eprologū sicut ma
culatus ad se lauantē. etiā si vngui
bus fricet. et velut lapis impolitus
ad artificem. sic verbi dei auditor se
habere debet ad p̄dicantem. Si quis
aūt de veritate murmurat. se cū vesp
tilionibꝫ cecutientē ꝑdit. cum scabi
osis infectū. ac aque benedicte aspez
sione ostendit indignū. F Qui
to audientes dei verbū debent se re
bi applicare sīc pisces quos petrus
cepit. Sunt enī quatuor genera hoī
mūdī sīc quatuor genera pisciū que
vix rethe intrant vel ibi manēt. Pri
mi sūt nimis astuti. rethia et hamos
dei verbi cauentes. Contra qđs Iob
.v. Apprehendit sapiētes in astutia
sua. Nuos tamen capit dyabolꝰ. vñ
Matħ. v. Esto consentiens cū aduersa
rio tuo. i. cū sermone diuino qui vi
cia tua impugnat in via ne forte te
tradat iudici. id ē causa sit ꝗre ēdas
ris xp̄o et iudex tradat te ministro
. i. dyabolo et in carcerem mittaris.
Amen dico ti. non inde exies donec
reddas nouissimū quadrantem id ē
psoluas minimū pcēm veniale. Quod
nunq̄ fiet ꝑm Thō. qz in inferno nul
lus a veniali pcō nec hic solui ē nisi
prius sit absolutꝰ a pcō letali. Alij
sūt sicut pisces nimis magni vt po
tentes qui rethia frangūt. qz dei p̄
cepta frangūt. Vnde xp̄s inter sa
pientes non nisi vnū cepit videlicet
Gamalielez legisdoctorē. Inter no
biles solū paulum. Inter diuites so
lum zacheū. et de oīnibꝫ principibus
et potentibꝫ nisi tres. Nycodemū Cē
turionem et regulū. Sed de paupibꝫ
ignobilibꝫ et simplicibꝫ multos. Vñ
. j. Cor. j. Videte vocatōem vestraz
fratres qz non multi sapientes ꝑm
carnem nō multi potentes ꝛc. Alij
sūt velut pisces nimis lubrici qui re
the euadunt. De quibꝫ Iob. xij. Du
cunt in bonis dies suos. ecce culpa. ꝛ
in puncto ad inferna descendunt. ec
ce pena. Alij sūt velut pisces nimis
parui qui rethi nō tenentē vt pusilla
nimes et timidi timētes aggredi ar
dua. Serui enī dei nō deberēt esse ti
midi ad impugnādū vicia. sīc oīndit
Crisost. sup Matħ. ꝑ tria exempla.
Militis. agricole. et negociatorum
G Sed otra p̄dictas oditōnes
bonas verbū dei audientiū sūt nouē
genera hoīm. Primi sūt tepidi ad
veniendū ꝓpter modicū laborez aut
viam vel pluuiam. Contra quos sur
get regina austri. que licet delicata
et nobilis esset. tamē venit a finibꝰ
terre audire sapiam Salomonis et
ecce plus q̄ Salomon hic. Luce. xj.
Alij sunt qui licet veniant tamē ser
monū audientiā discontinuāt. ꝛ ideo
plura nūq̄ intelligūt. Contra quos

Prolu·viij·Beatus ait sapia quivigi lat ad fores meas tota die id est do ores meos per quos venio et ven tur ad me. Tercij sunt qui licet oti nuāt·tñ tam tarde veniūt q magnā ptem sermonis nō audiūt. Cōtra il lud Jaco.j·Sit oīs homo velox ad audiendū. Quarti q vel in sermone dormiūt vel corde euagane vt nihil intelligant vel paucū. Contra quos dicit Matb·xvj· Audite et intelli gite. Quinti de facili plixitatē fasti diunt. Contra quos est deuotio iude or Esdre·ix·Legebat esdras a p ma luce vsq ad vesperā coraz virisr mulieribo et dederūt oīs sensus ad legem. Sexti sunt q quis de multis auditis dubitent· tñ nunq querūt. Contra quos dicit Luc·ij·de ibu du odecim q audiebatr interrogabat Septimi sunt qui audita nunq repe tunt·contra quos camit ecclesia. Au di israhel pcepta dñi et ea in corde tuo quasi in libro scribe. Octaui sunt qui multa audiūt et tñ ope nihil fa ciut foliis verboz otenti. Contra qs Cant·vij. Ascendā in palmā et app hendā fructus eius. Nō dicit folia. Nom sūt qui pdicantibo detrahunt· sicut frenetici medicū muadūt nō cu rantes qđ xps ait Luce·x· Qui vos audit me audit et q vos spernit me spernit·q aūt me spernit spernit euz qui misit me. ℞ Tercio notan dū q sunt noue vtilitates auditiū debite verbū dei. Prima q aiam avi eius mundat. Jo.xv. Jam mūdi estis apter sermonē quē dixi vobis. Secdo aiam purgat a penis·qr in oī fere sermone indulgentie certe dane·vt patet in ritu ecclesiaz omūie. Ter cio intellectū p sciam illuminat·ps. Declaratio sermonū tuoz illumiat et intellectū dat puulis. Quarto af fectū accēdit·ps. Lucerna pdibus meis verbū tuū. Nūto memoriā or nat et ditat. Vñ Sapie·vij. Diuitiaſ mihil dixi esse in opatione illius vide licet sapientie et ppposui illam tc. Se xto irascibilem ofortat. ps. Verbo dñi celi firmati sunt et spū oris eius oīs virtus eoz. Septimo occupisci bilem sanat·ps. Misit verbū suū tsa nauit eos et eripuit eos de mēitōni bus eoz. Octauo inimicū nr̄m ppul sat. Epbe·vj. Accipite gladiū spūs quod est verbū dei. Nono beatificat qr Luc·xij·Beati qui audiūt verbum dei tcustodiūt illud. ¶ Nuo ad scdm pncipale de ocomitantibo pi scatōez. Notandū q nauis in q xps est ecclesia est. malus crux. velum xpi corpus. ventus gra. piscatores doctores. retia libri et verba sancta pisces aie. mare mundus. nauta spi ritus scūs. gubernaculū wolūtas. re mi mēbra corpis et aie potētie. remi ges sanctiviatores. victualia septē sacramēta et portus celū. ¶ In lra au tē pūti·xij·tangunē oditōes pfecti pdicatoris. ℟ Primo oportet ut fit ppe xpm piscatorē sm illud Act. j·Cepit ibs facere et docere. qr sm Greg. cuius vita despicie restat vt eius pdicatio otemnae. Secdo ut fit scientificus. qđ notae in petro q in terptae agnoscēs et studiosus. Vñ in ps. Beatus vir qui in lege dñi me ditae die ac nocte. Et sm Jeroni. in epla ad paulmū. Nuidqd aplis otu lit spūs scūs. hoc nobis hodie p eūdē spm̄ scm̄ nō dae regulariter nisi p studiū. Tercio oportz vt p Johem .i. p dei grāz associe fine q nihil pos sumus facere vt ait xps Joh·xv. In uanū laborat lingua doctoris dicit Gre. nisi assit gra saluatoris. Quar to oportet vt carni et vicijs p luctaz

resistamus. Jacobꝰ enim qui interꝑ tat̃ supplãtatoꝛ fuit pñs cũ Johãne ad lr̃az ꝑm doctores. Talis fuit apostolus. j. Coꝛ. ix. Castigo mẽt corpus meũ et in seruitutẽ redigo ne cũ aliis ꝓdicauerim ipe reprobus efficiar. Numto si vult multos auertere oportet vt descendat ad terrã ꝑ cognitõem ꝓꝓꝛ defectuũ sicut ille q̃ ait. j. Coꝛ. xv. Ego sũ minimus apostoloꝝ. Sexto lauet rethia vbꝛ a questu tpali et inani gloria et ab adulatõe fallaci. j. Thi. ij. Neq; aliq̃n fuimus in ꝑmone adulatõnis sic̃ scitis. neq; in occasione auaricie deꝰ testis est. neq; querẽtes ab hoibꝰ gratiaz. Septimo se elonget a tremis. et sic pusillũ a tra nauiget ne naufragiũ in terrã collisus patiat̃ ꝑ ventũ tẽptatõis. Octauo sublimiꝰ nũsset diuina otẽplãdo. Duc mẽt in altũ. i. in ꝓfũdũ. Nono laxet rethe. i. plane et clare exponat dei vbũ nõ ouoluat ãplicet. Decimo intẽdat pisces capere. i. aias. Vñ dic̃. in capturã pisciũ. nõ ranaꝝ uꝛ muscaꝝ vel testudinũ. i. ꝑ bẽdaꝝ dignitatũ uꝛ ouiuioꝝ. Vnde cimũ ad instictũ xpi q̃ ꝓdicare debeat obediat. mdto xpi laxãdo rethia Duodecimũ si cepit aliq̃s voto vꝛ affectu i hũlitate ad pedes xpi ꝓcidat se pcoꝛẽ fatẽdo. q; Lu. xvij. Cũ feceritis oia que ꝑcepta sũt vobis dicite serui mutiles sumus. qꝺ facere tẽ.

Nuo ad terciũ pncipale de effectu piscatõis sciẽdũ q̃ triplex fuit. Primus multitudo pisciũ capta. Scdus Petri humilis agnitio. Tercius trium apl̃oꝝ ꝓfecta nũsio videlicz. Johannis iacobi t Petri.

Dominica sexta. Sermo quinquagesimus secundus.

Nisi habũdauerit iustitia vestra plus q̃ scribaꝝ t phariseoꝝ non intrabitis in regnũ celoꝝ. Matb. v In isto euangelio euãgelista ex cristi verbis tria facit. Primo inuitat nos ad ꝓfectam iustitiã. Scdo ostendit in quo ꝟsistat ꝓfecta iustitia. ibi Audistis q; dictũ est. Tercio ponit signa ꝓfecte iustitie ibi. Si g̃ offers

A Circa ꝑmũ notandũ q̃ magistri scolaꝝ solẽt tres habere ordines scolariũ. quidã sũt incipiẽtes. q̃ indigent ꝑmis litteraꝝ elemẽtis. Istos magister nõ docet ꝑ se. ꝛ alij mimus eruditi tales informare solẽt Alij ꝓficientes qui adhuc indigẽt instructõibꝰ leuibꝰ t planis. Istos similit̃ nõ docet ꝑ se ꝛ ꝑ alios magis doctos. Tercij sunt ꝓfecti q̃ apti sũt sensibꝰ ꝓfundis. Istos magister ꝑ seipm docet. Magister verus est xp̃s Matb. xxiij. Vnus est magister vr̃ xp̃s. Scola eius totus mũdus vbi habuit tres ordines scolariũ. Primi fuerũt tpe legis nature Isti oino erãt rudes et incipientes. et ideo ꝑ elemẽta mũdi. i. ꝑ creaturas instruebanẽ legentes in ipis dei potentiam ex sui magnitudine. sapiam ex ordine. bonitatẽ exvtilitate. Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mundi ꝑ ea que facta sunt intellecta ꝟspiciunẽ. Alij fuerũt magis ꝓficientes tpe legis scripte quos deus docuit per magis eruditos scz ꝑ Moysen et ꝓphetas. Alij fuerũt ꝓfecti scz xpiam. Istos xp̃s docuit ꝑ seipsum sublimiora mandata Ideo oportet q̃ eoꝝ iustitia magis habundet q̃ iustitia ceteroꝝ. ideo dixit. Nisi habundauerit iustitia ẽ.

B Scdo notandũ est q̃ iustitia phariseoꝝ fuit q̃tuplex. ideo notãdũ ẽ q̃ nr̃a iustitia q̃tuplicit̃ debet

habundare sup iusticiaz scribaz et phariseoz. Prima iusticia phariseoz fuit simulatoria quo ad deū pximū et seipm. Quo ad deū fingebāt se habere devotas oīones. Matb. vj. Cū oratis nō eritis sic ypo. q amant pmos recubitus in synagogis et angulis plateaz stantes orare. Quo ad pximū simulabāt se dare elemosinas largas ꝓpter deū. cū tñ darēt ꝓpter fauorē hūanum. ibidē. Cū facis elemosinā noli tuba canere añ te tē. Quo ad se simulabant se magis seruare ieiunia. Ibidem. Cū ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Sed iusticia xp̄ianoz debet habundare ab illa. q: eoz oratōes debent fieri cū cordis attētōne. Vnde ibidē. Tu aūt cū oraueris intra in cubiculū tuū. i. in secretū cordis tui et clauso ostio scz exterioz sensuū ora patrē tuū. Elemosine debēt fieri cū recta intētōe. Ibidē. Te aūt faciente elemosinā nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua. Ieiunia debent eē cū cordis et vultus exhilaratōe. ibidem. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū. z faciē tuā laua ne appareas hominib ieiunans. ¶ Secda iusticia phariseoz fuit mercenaria. q: seruabāt legis mandata ꝓpter tpalia assequēda. Tria enī seruātibz ꝓmittebant scz augmētū substātie tpalis. Isa. j. Si volueritis et audieritis me bona tre comedetis. Prolōgatio vite tpalis. Leui. xviij. Custodite leges meas atq iudicia q faciēdo homo viuet in eis. Pacē tpis. Michee. iiij. Conuertēt scz obruantes legē gladios suos in vomeres et lanceas suas in ligones. Iusticia aūt xp̄ianorū magis habundat. q: seruātibus euāgelicā pfectōem ꝓmittit regnū celorum. Matb. v. Beati pauperes spiritu quoniam ipsoz est regnum celoz. Promittit vita eterna eiusdē. xix. Vos q reliquistis oīa tē centuplū accipietis et vitā eternā possidebitis. Promittit pax pectoris et etimitatis. Luc. xiiij. Pacē relinquo vobis pacē meā do vobis. Multi tñ sūt hodie scribe et phariset inter xp̄ianos q plus curāt de vite tēpalis commodis ꝙ de celesti regno. plus devita tpali ꝙ de celesti. plus de pace tē poris ꝙ etermitatis. ¶ Tercio eoz iusticia erat tepida. Scribe enī ofitebāt in sua scia. phariset in sua vita. et ideo nō curabāt amplius acquirere sctitatis merita. Iusticia autē xp̄ianoz debet habundare. q: de sua sciētia vel trāsactavita nō debēt ofitere sed ad maiora ꝓficere. Philipen. iij. Que quidem sūt retro obliuiscēs ad ea vero q sūt posteriora extendens me. Sed multi sūt q nō ꝓficiūt sed deficiūt. hodie enī aliqd faciūt cras parū post cras mlt̄ et postea nihil. Tales sunt lunatici. Ecc. xxvij. Stultus et luna mutat. Luna enī modo est plena. modo semiplena modo vacua tota. Sic cū sint tres ptes satisfactōis. oīones. elemosine et ieiunia. quidā oīones multas faciunt ieiunia et elemosinas. isti sunt luna plena i diebz suis. postea dimittunt oīones et ieiunia et sic sunt luna semivacua. tandem totū et sic sūt luna tota vacua. ¶ Quarto eorū iusticia erat nimis severa. Audistis q: dictū est antiqs. oculū ꝓ oculo dentē ꝓ dente. Tunc enī deus habebat duos officiales valde severos. veritatē q culpas discutiebat. et iusticiā q culpas severe puniebat. Iusticia aūt euāgelica habet pietatē et misericordiam. Istis duobus officialibus deus dedit duos consiliarios scz

miſericordiã veritati et pacẽ iuſticie
Si igiẽ veritas habet culpas mẽre
re·miſcdia ſibi ofulit· vt videat ſi ibi
fuerit aliq̃ ignorantia vel infirmitaſ
humana vel tẽptatõ dyabolica·Per
iſta enĩ culpe alleuiarí ofueuerũt·Cũ
vero iuſticia debz culpas punire pax
ſibi ofulit vt non intẽdat ofuſionẽ ꝫ
tantũ intendat ut hoiem reconciliet
deo·pacificet ꝓximo ⁊ trãq̃llet ĩ cor
de ſuo·ſm illud Iere·xxix·Ego co-
gito cogitatõnes pacis et nõ affli-
ctiones· Et ſic verificabiẽ illud ps·
Miſcdia et veritas obuiauerũt ſibi
iuſticia et pax oſculate ſunt · Nũto
iuſticia ſcribaꝝ et phariſeoꝝ nõ fu
it bene opoſa·qz minora faciebãt et
nõ maiora·Matẽ·xxiij·Ve võ ſcri-
be et pha·ypocrite q̃ decimatis mẽ-
tam et cyminũ et relinq̃tis ea q̃ ſunt
grauiora legis·Similiter nõ efficax
fuit eoꝝ iuſticia·qz docuerũt ⁊ nõ fe
cerũt·Vñ vbi thema·ſtatim ꝓmiſit
Qui ſoluerit vnũ de mãdatis iſtis mi
nimis et docuerit ſic hoies minimus vo
cabiẽ ĩ regno celoꝝ·Caſſian9 · Qui
mima negligẽs docere ꝓfũpſerit·cõ
ſequẽs ẽ ut nec minimus in celo ꝫ ma-
ximus in gehenne ſupplicio habeaẽ
Noſtra aũt iuſticia debz habũdare
ſm illud vbi thema·Sic luceat lux ve
ſtra coram hoibz vt videãt opa veſtra
bona ⁊c· G Scdo ꝑncipaliẽ oſtẽ-
dit in quo conſiſtat pfecta iuſticia ibi·
Audiſtis ⁊c · Due enĩ ptes ſunt iu-
ſticie ſcz declinare a malo et facere
bonũ·et q̃ntũ ad vtrãq̃ ptẽ iuſticia
ſcribaꝝ et phariſeoꝝ fuit diminuta
Nũtũ ad ꝓmã diminuta erat qz nõ
cogebat aĩm ab odio·non linguã a
ſimplici mẽdacõ ꝫ a periurio· nec ma-
nũ a vindicta·ut patet Exo·xxi· In
lege talionis· Iuſticia aũt euãgeli-
ca ẽ pfecta qz cohibet ab ira·ſic ptz
hic·Et a cogitatõe luxuriosa Matẽ
·v·Qui viderit mulierẽ ad concupiſcẽ
dũ eã iã mechatꝰ ẽ eã in corde ſuo·
A cogitatõe mala Matẽ·xv· Quid
cogitatis mala in cordibz vr̃is·Co-
hibet etiã linguã nõ ſolũ a vbo iniu-
rioſo·ſiẽ patz ẽ·nõ tm̃ a ſimplici mẽ
dacõ·Mat·v·Sit ſermo vr̃ eſt eſt· nõ
non·ꝫ etiaz a vbo ocioſo·Matẽ· xij·
Omne vbũ ocioſũ qđ locuti fuerint
hoies reddent rõez in die iudicij·Co
hibet etiã manũ a vindicta·ut ſcilí-
cet homo nõ vindicet iniuriã ꝓpria-
lẽ·Matẽ·v·Si qs te ꝑcuſſerit in de-
xterã maxillã ꝑbe ei⁊ alterã·nec in-
uriã realẽ·Vñ ſeq̃tur·Et quicunq̃
angariauẽrit te mille paſſus vade cũ il
lo talia duo·Erat in ſcda ꝑte iuſti-
cia ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ diminuta
cuius eſt facere bonũ·qz ſm eos nõ
tenebanẽ inimicos diligere nec ꝓ
eis orare nec eis bñfacere· Iuſticia
aũt euãgelica oia iſta ꝑcipit Mat.
·v·Diligite inimicos vr̃os bñfacite
his q̃ oderũt vos ⁊ orate p ꝓſe·vos.
ℌ Circa lr̃e intellectũ nõnduz
q̃ ire paſſio eſt multoꝝ viciorũ cauſ-
ſa·idcirco xp̃s ostra eã remedia oſtẽ
dit et quale ſit vulnus·Audiſtis qz
dictũ eſt antiq̃s· Nõ diẽ pr̃ vel ego
dixi·qz lex vetus mediate nõ imme-
diate a deo data fuit· ſed p moyſen
et angelũ·vñ dicitẽ Gal·iij·Non occi
des ſcz hoiem·qz homo·qui aũt occi-
actualiter et iniuſte reus erit iudicõ
·i·teſtiũ accuſatõne ut legis iudicio
puniaẽ·i·morte·qz lex punit ſm tali
onẽ·Exo·xvj·Ego aũt dico ⁊c· Ex-
plicat pfectõem phibitõis·vbi daẽ
duplex ꝑceptũ vnũ negatiuũ·aliud
affirmatiuũ·ibi·ſi offers· In ꝓmo p
hibeẽ motus ire in aio·ibi·q̃ iraſciẽ·
Scdo indigẽtõis i ſigno·ibi· q̃ dixẽit
fratri ſuo racha·Tercõ vitupatõis

in verbo. ibi. qui dixerit fratri suo fatue. Primo motui rñdet iudiciū q̄ talis dignus est q̄ est ḡue. Scdo respōdet ociliūvbi snia pferē et est ḡuius. Tercio gehēne ignis. vbi snia executōm mādaē et est multo grauius. Quartus ḡdus est executōis ire in ope. ibi. dictū est antiq̄s. nō occides. Vñ primo dicit. Omnis gñalit q̄ irascit motu interiori odij fri suo. Nō dic irascit vicio. q: ꝑ licitū est cū modestia ut fit ira p zelū nō p viciū. reus erit iudicio. i. dignus accusatōne apud deū. Crisos. Radix occisiōis est ira. q̄ radicē abscidit destruit ramos. Qui aūt dixerit fri suo racha. Scdm Aug. t Cris. Racha nō est vox aliq̄d significās ꝛ solū innuēs motū indignātis animi. Crisos. addit. q racha nō est magne otumelie vbū sed pui pensionis ut cū dicimus cū cōteptu. tu. tu. Qui aūt dixerit fatue. i. q̄ vsq̄ ad dem̄i atavba et vicia processerit. ¶ Tercio pncipalit manifestat xps q̄ sint signa pfecte iusticie. ibi. Si g̃ offers. Vbi nōndū ꝑm Guilh. in de fide et leg. q̄ in omi sacrificio veteris testamti ps q̄dā deo offerebaē et sctificabaē. ꝛ in holocausto totū deo incendebaē. Sūt aūt in nouo testamēto dece sacrificia offerenda. Primo homo met. q: Gen. iiij. Respexit deus ad Abel. i. psonā eius. et sequit. et ad munera ei9. Et offerē homo mltiplicit. Primo in baptismo a patrimis. Scdo in votis q̄busdā. Nam in voto religionis hō se totū. ꝛ in alijs votis ptē sui offert Et sic p̄mū est votū solēne. secūdum pticulare. Ñto in penitētiavbi macte vitā savicia. ꝑm illud ps. Sacrificiū deo spūs otri. cor otritū et hūiliatū deus nō despicies. Ñnto in disciplina vbi passio vincit et deo ofua mur. Sexto in laude et oratōne. ps. Sacrificiū laudis honorificabit me. Septimo in ope exteriori et gestibus vt ope misedie et genuflexionib. Octauo maximū sacrificiū e zelus aiaz. ꝑm Richar. de scō victore q̄ offerē decēdovbi mactanē pcores deo. Act. x. Occide petre et manduca. vbi gladius est vbū dei. quo quelibet virtus q̄tidie offert et occidit suū oppositū viciūvbi sal e discretio. Aromata in naribs est gratia. cor altare. ignis caritas. ligna vba scripture. Decimo eukaristie oblatōe optima. Nec fūt vere sacrificia deo placentia. De q̄ Math. xxvj. Accepit ihs panē t bñdixit tē. Porro nedurū fit alicui tot offerre. Notandū q̄ miglodorus refert ut dic Guilh. vbi prius egiptios habuisse. ccccc. lxvj. genera sacrificiorz. ꝛ postmodū miserātibs dijs redacta fūt in vigintiqñq. Si igit pagani demonibs ita fidelit fuierūt q̄to plus nos deo vero facere debemus.

Dominica septima. Sexmo quinquagesimus tercius.

Cum turba plurima esset cū ihu nec haberent q̄d māducarēt tē. Marc. viij. In isto euāgelio tria ꝑm tria attributa de xpo manifestanē. Primo eius mira misedia in opatiēdo. Scdo sūma eius potentia panes multiplicādo. Tercō pfecta eius sapiētia miraculum ordināndo. A

De p̄mo notādū q̄ misedia dei olim fuit in celo. ps. Dñe in celo misericordia tua. Deinde descēdens de celo excellēti ostēsione se inclusit q̄dā modo in angulo iudee videlicz populo. ps. Notus in iudea deus in isrl

magnū nomen eius. Deinde inclusit se in vginis vtero. ps. Suscepim9 deus misericordiaz tuā in medio templi tui Tandē diffusa ē invniuſo mūdo. ps. Misericordia dñi plena est tra. Vñ deus q̄ tm̄ p̄movidebaē esse misericors sup turbā angloz postmodū fetus ē misericors sup turbā iudeoz. r iā sup ē bā hoim fidelīū. ideo dic̄. misericors sup turbā. ℟ Scdo nōndū q̄ xp̄i misericordia est p̄mptissima. quā p̄mptitudinē tria faciūt. p̄petas naturalis. potētia vlis. et expientia singularis. Nā sicut naturale est igni calefacere. sic p̄p̄m est deo misereri sp et ꝑcere. Vñ bēus Dyo9. Nec enim p̄p̄um est ignis infrigidare. nec homi nō bona p̄ducē. Nuia igit̄ misereri est ei p̄p̄um. ideo punire est ei alienū muolūtariū q̄dāmō r tardū. Nō fit ei alienū ptz Isa. xxviij. Alienū ē opus eius ab eo. et loq̄tur de opere punitōis. Apis eni hz mellificare r hoc est fuū p̄p̄m. hz etiā pungere. s. q̄n molestaē et ℔ est fibi alienū. Est etiā deo muolūtariū q̄dāmō punire Vñ Isa. j. Deu oſolabor sup hostibz meis et vindicabor de inimicis meis. Vbi glo. More pij p̄ris eos licet inuitus plāgit et ꝑcutit. Est eē tardū deo punire. q: fic̄ Criſoſt. dic̄. Illud q̄ hō fm naturā facit cito facit. illudvo q̄ otra naturā facit tarde facit. Sic deus cito facit opus misericordie q: ē fm naturā suā. Ro. iij. An diuitias bonitatis patiētie et lōganimitatis eius otēnis. ¶ Sz queriē fm Criſ. Si opus iusticie est deo alienū muolūtariū r tardū. q̄re g̃ punit Rñ. Criſ. q̄ ideo q: opelliē. Deꝫmquit multus et cū magno dolore cōpelliē ꝑcōres dānare. Nō eni sic dolet q: ipe ab eis offēdiē. ℈ q: violenē cogiē aliquē p̄dere q̄ oīs cupit saluare. Scdo q̄rit Criſ. Cū i ptāte sua uitū opellit. Rñ. Tu q̄ nō desideras misericordiaz dei. Nā fiē q̄ desiderāti misericordiā denegat crudelis ē sic q̄ nō desiderāti misericordiaz p̄stat iniustus ē. Tercio q̄rit. Nuis est hō q̄ nō desideret misericordiaz dei. Rñ. Tu q̄ pmāes in pcīs. Desiderare eni dei misericordiaz est ouerti ad deū. Ille eni desiderat misericordiaz dei q̄ timet irā ei9. q̄ aūt nō timet nō desiderat misericordiaz ℈ otēnit

D Scdm q̄d facit xp̄m p̄mptuz ad misericordiaz est eius potētia vniuſal Nam q̄nto aliq̄s est magnanimior tāto est ad misericordiaz p̄mior. Illud videmus p̄mo in aialibz q̄busdā. q: inter aialia ea q̄ fūt nobiliora repiē q̄ sunt ad indulgendū magis p̄na. et ea q̄ fūt ignobiliora potēriū se habent. Vñ leo a catulo p̄uocatus nō se vindicat p̄p̄ter suā magnanimitatē et catuli vilitatē. Eadē de cā canes magni a p̄uis catulis inclamati non se vindicāt. ℈ si catulus mordet catuli stati mutuis morsibz se lacerāt q: aialia vilia sunt. Scdo illud videmus in hoibz qui fūt magnanimes q̄ fūt ad indulgētiā faciles dicēte Ambo. Procul a magnanimis cupiditas vltōis. Vñ. iij. Re. xx. Reges domus isrl clemētes fūt. De moyse eē idē pz et Dauid. q̄ fuerūt aiosissimi et mansuetissimi. Ecōuerso aūt mulieres q: fūt viles r fragiles r ad irā r vindictā fūt faciles. Vñ Ecc. lij. Non est ira sup irā mulieris. Tercio idem pz in aq̄la q̄ ad aues q̄ cibū clementē cū alijs auiculis odiuidit. Vñ etiā aues aquile omedēte eā secunē. Deus igr cū sit oi potēs. et nos viles vermiculi nīras iurias puipendit. et si eas cognoscimus statim remittit. r hz p̄p̄ē suā maiestatē r nīraz vilitatē. ps. Ex-

celsus dñs et hūilia respicit. Et iterū Quis sic dñs deus nr q̄ in altis habitat et hūilia respicit i celo⁊ i terra. Ac si dicat. Nr ē excelsus p potētiā maiestatis ido hūiles respic̄ ocko pietatis. Sap. xj. Misereris oim q⁊ potes. Ac si dicat. q⁊ tu hēs potētiā vmūsalē ideo hēs miscdiaz gñalē. Et in isto sensu loq̄tur ecc̄ia i collc̄a. Deus q̄ oipotētiā tuā pcēdo maxie⁊ mirando maifestas. E Terciū qđ facit deū pmptū ad miaz ē expientia singlaris. Molestiā eni morbi trib⁹ mōis medic⁹ scire pt. Aliqñ p suā sciam theoricā. i. speculatiuā. ⁊ tūc ē infirmo multū mirabilis. Aliqñ p pactic̄ā ⁊ exercitatōz lōgā. ⁊ tūc ē magis mirabilis. Aliqñ p expientiā qñ in pſona ꝑpa infirmitates plimas ē exptus. ⁊ tūc ē maxie mirabilis. ⁊ido bonū est q̄ aliqñ infirmenē vt infirmis magis opatianē. De⁹ aūt añ incarnatōz suā nras infirmitates cor⁊pales ⁊ spūales cognoscebat p ei⁊nā sapiētiā. q̄si p q̄ndā theoricaz. et ideo tang⁹ pr̄ benignus mūtū erat mirabilis. ps. Nuō misereē pr̄ filios⁊ misit ē dñs. Post incarnatōz scripsit p q̄ndā pactic̄ā ⁊ exercitatōz lōgā quia .xxxiij. ānis circa infirmitates nras sanādas tam cor⁊pales q̄ spūales se exercitauit. ⁊ sic fuit magis mirabilis Act. x. Qui ptransiuit bñfaciēdo⁊ sanādo oēs oppressos a dyabolo. Et sic medicus mūtū otristareē q̄ circa infirmos diu se exercitassz et nihil p⁊fecissz. sic eē xps. vñ ps. Contristat⁹ sū in exercitatōe mea et oturbat⁹ sū a voce inimici et tribulatōe pcēoris. Ac si dicat. de trib⁹ doleo ⁊ otristor. sez q̄n mea exercitatō nihilvalet. ⁊ q̄n vox inimici. i. suggestio dyaboli plusvalz q̄ mea inspiratō. ⁊ q̄n ego pcēor ē tribulo. i. pūio. Tandē sciuit p expientiā. q⁊ exptus ē tēptatōes fame dolorē ⁊ mortē. ideo factus ē maxime mirabilis. vñ Heb. iiij. Nō habem⁹ pōtificē q̄ nō possit opati infirmitatib⁹ nris. Nōndū ecio q⁊ triplicī de cā xps mia mot⁹ ē hodie sm q̄ hētur in lra. et Mat. xv. vbi idē miraculū recitaē. primo q⁊ q̄dā delōge venerāt. secdo q⁊ tribuo xpm i smōe sustinuerāt. ecio q⁊ picko famis laborabāt. F Secdo pncipalie oñdit̄ in illo euāge⁹ xpi suma potētia triplicit̄. q⁊ septē panes sic multiplicauit. q̄ q̄tuor milia hoim inde saciauit. et q̄ septē sportē supfuert. Moralit̄ aūt Alb. exponit septē panes quos hēbāt discipli q̄ sūt septē dona spirit⁹ scī. et sic eē tāgit glō Iero. H. q̄ septē sm Gre. sup Iob oē defect⁹ totidē roborāt. Secdo exponit Albt⁹ de septē vtutib⁹. fide. spe et caritate. iusticia. prudētia. fortitudie ⁊ tpantia. et q̄tuor illas vtutes cardinales tāgit glō. De q̄b⁹ Isa. iiij. Apphendēt septē mulieres virū vnū in die illa dicētes. panē nrm comedem⁹ et vestimētis nris opiem tm̄modo inuocet nomē tuū sup nos aufer obprobriū nrm. Tercō exponit de septē gratijs sacrāmētalib⁹ q̄b⁹ reficim̄ in via. et itē etiā tāgit glō. Quos panes oēs habēt q̄ vere sūt discipli xpi. q̄s xpi infinita potētia sola ⁊z multiplicare et augere. sine q̄b⁹ null⁹ pt stare i via pñti. Nec panes de q̄b⁹ pns euāgelium recitat sm glō. fuerūt ordeacei. G Nr̄to exponit bts Bernō. in sermone de pñti euāge⁹. mirabilior sup turbā. et sicr in smōe alio. Misericordias domini meminū cātabo p septē mias q̄s xps deuotis vel religiosis oñdit. Et cuilibet ibi applicat tres micas ul⁹ reliquas seu fragmēta. Primus panis ē q̄ me a mltis pcīs adhuc in secko

ꝓsitū custodiuit. sez occasionis sub-
tractōe. resistēdi data ⁊tute et affe
ctōnis sanitate. Scdus panis est q
expectauit me ad pniam. Huius pa
nis tria fragmīta fuit. dei longitudo
quā exhibuit. electō ꝓdestinatōnis
quā in me impleuit. et caritas mimia
q̄ me dilexit. Tercius est grā oūsio-
nis a pcō. Cuius tres mice fuit agni
tio pcōz ⁊ vulnez. ⁊roz inferoz ⁊
spes indulgētie. Quartus est pmitē
tie fusceptio q̄ pca dimisit. Fragmī
ta fuit q dam tā ex toto remisit ut nec
damnet vlciscēdo. nec ofūdat impro
pando. nec mim dilīgat imputādo.
Quintus panis est otinētia otra reci-
diuū. Cuius fragmenta fuit grā resi
stēdi carni. mūdo et dyabolo. Sext
panis est munus bone oūsatōis. cui
fragmīta fuit triplices grē videlicet
odiū ꝓteritoz. malōz. otēpt pītiū
bonoz. et desideriū futuroz. Septi
mus ē spes obtinēdi pmiaz. Cui fra-
gmenta tria roborāt in spe ut nulla
me penuria meritoz. nulla ofideratō
ꝑvilitatis. nulla estimatō celestis
btitudims ab altitudine spei deicere
possit. Smia ē bti Bernī vbi pus.
Tercō pncipalit in illo euāge ostē
dit xpi pfecta sapiētia nos mktiplr
informando. Quedā eni miraculū fs
de panū multiplicatōe pcesserūt. alia
ocomitabanē. ⁊ alia seqbanē. sm q
tam Mar. viij. q̄ Mat. xv. otinet in
lra et glō q̄ doctrimis plena fuit oia.
Quo ad pcedētia. pmo docem p tur
bā in plixo fmōe vbi dei hre patiē
tiā. qz nec solitudo nec fames nec mu
liez et puuloz pntia plurimā turbā
recedere coegerūt. Scdo docem p cri
stū misereri tribulatis. ibi. miserieoz.
Tercō docem p eundē q licet simus
prudētes tñ in arduis mimoz osilia
fuit requirenda. Vñ. Matb. xv. dr. Cō
uocatis discipulis. vbi glō. Cōuocat
discipulos vt doceat maiores mmoz
bus suaom̄ icare osilia. In eo aūt q
inferiores osulit docz hūilitatē. Sepe
etiā azima. i. simplex videt qd̄ ꝓhibetā
vt Balaā latet. Quo ad oco-
mitantia miraculū xpus tria fecit.
Multiplicauit eni bñdicēdo. frāgen
do ⁊ grās agēdo. Per pmū videlicet
bñdictōem informam̄ q cibū bene-
dicere debem. qz bñdictō cibū scifi
cat. vñ. j. thy. iiij. dr de cibo. Scīfica-
tur vbū dei. Benedictō impedit ne
dyabolus immisceat. ut pz. j. dyalogo
rū. Gre. de demōe quē monialis i la-
ctuca nō bñdicta comedit. Bñdictio
etiā salubriorē vsū prestat. Non eni
magnū est habere rē ꝙ vsū rei. Vñ
Sen. Stulto nulla res opus est. nul-
la eni re scit uti. Scdo multiplicauit
frangendo. vbi docet q in nris ouiui
is panē paupibz frāgere debem qz
deo damus. Vñ Mat. xxv. q̄ diu fe-
cistis vni de his frībz meis mimis m
hi fecistis. Tercio multiplicauit gr̄
tias agēdo. vbi instruim̄ q i nris re
fectōibz grās deo agere debem. qz
j. thy. iiij. Reciēdū nō est qd̄ cum
grāz actōe pcipiē. Quo ad
seqntia. pmo docem q tpalia corpi
necessaria seruis dei copiose dare de
bemus. Nō eni xps pcise tot panes
fecit q̄t necessarij fuerūt. ꝙ septē ad
sportas reliquandos multiplicauit.
Scdo docem. q paupibz humiliter
q tpe seruire debemus. nam discipu
li distribuerūt et seruierunt et colle
gerunt fragmēta. Tercio docemur
q de datis elemosinis augmentum
tpaliū sperare possumus. nō eni di-
scipuli xpi nisi septem panes ⁊ pau
cos pisciculos habuerūt et tamē se-
ptem sportas plenas leuauerunt.

Dominica octaua. Sermo quinquagesimus quartus.

Attēdite a falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos in vestimentis ouiū intꝰ. aūt sūt lupi rapaces. Matth. vij. In illo euangelio tradunt̄ tria principaliter. Primo falsoꝝ ꝓphetaꝝ vitatio. Secdo eoꝝ terribilis punitio. ibi. Oīs arbor que nō. excidet̄ & in ignem mittet̄. Tercio bene agētiuꝫ fructificatio. ibi. Nō oīs qui dicit nē sed qui facit nē. A Quantū ad primū notandū. q dns docuerat artā viā esse que ducit ad vitaꝫ. et ideo ne quis in via decipiat̄ dicit. Attendite. Secundo notandū q multi sunt falsi ꝓphete. oīes videlicet qui falsa p̄dicunt decipere aliqualiter intēdentes. Sunt aūt taliū puersoꝝ septem genera. Primo dyabolus. secūdo caro. tercio mūdus. quarto ypocrite. quinto hereticī. sexto mali cristiani. septimo nigromātici seu superstitiosi. Reperit̄ autem triplex ꝓphetia ꝑm Greg. sup Ezechiel. Prima de preterito ut Moyses habuit ibi. In principio creauit deus celum et terram. Alia de futuro quā habuit Isaias. Ysaie. vij. Ecce virgo concipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius emanuel. butirū et mel comedet ut sciat eligere. et reprobare malū. Alia de p̄senti vt Joh. j. Ecce agnꝰ dei

B Primo ergo dyabolus est falsus ꝓphēta de preterito. quia suadz homini p̄seuerare in peccato superbie auaricie et luxurie. adducens in exēplū quosdā p̄teritos q̄ peccauerunt & tñ multi a deo exaltati fūt. sic paulus q̄ p̄cō peccauit superbie et tñ factus est ap̄s. Dauid q̄ luxuria & tñ factus est eximius ꝓphaꝫ. Matheꝰ q̄ auaricia peccauit. et est factus christi discipl's. Sz ista ꝓphētia obtinēt tria falsa. Vnū ē q: p̄dicti viri nō fūt dati in exemplū ut peccemus. sz si peccauerimus ut de dei misericordia ofidamꝰ. Vñ cū Ambº. tā dure corripet & teneret theodosiū impatorē ꝓp̄ excessū quē in ira fecerat. et impator suā culpā alleuiare volēs diceret q etiā Dauid peccasset. rñdit Ambº. Secutus es errantē sequere penitētē. Et Aug. refert in epla ad Jero. q cū quidā in puteū cecidisset et alter superueniens quō cecidisset ibi merogaret. rñdit lapsus. Ne ḡras q̄so q̄liter huc ceciderim sz inqre q̄liter me liberare possis. Sic nullus offenderet mlt̄ quō alē cecidrit sz quō surrexēit. Secūdū ē flm q p̄cā leuia sint. imo sūt nobilissima & pulcherrima fuerit creatura & tñ grauiter statim punitꝰ est grauissima ut p: i lucifero. q licz pria et eterna pena. Isa. xiiij. Quō cecidisti lucifer q̄ mane oriebaris. Et Luc. x. Videbā sathanā q̄si fulgur de celo cadentē. Terciū est falsū. q peccata leuiter deus punit. quia superbiam punivit in demone eterno igne. auaricia Luce. xvj. in diuite ꝓpetua inflammatōne. et luxuria Gen. xvj. in sulphureo igne. C Secundo falsus ꝓphēta est caro que falsē p:opheta de futuro. Suadet eni homb vt in carnalibus delitijs requiescāt et q alio tempore poterit penitere. et in sua senectute deo seruire. Sed illa prophetia obtinet tria falsa. Primum est q quiescat in delitijs. cum ibi non sit quies sed amaritudo. Vnde Prouerbioꝝ. v. Nouissima eius amara quasi absinthium. Nec in diuitijs. q: pūgūt nimia sollicitudine.

Vñ Matħ. xiij. diuitie spinis opanē. Nec in honoribꝫ qꝫ pūgūt multipli ci anxietate et timore. Vñ refert tul lius de tuscula. qō. gꝫ cū q̄dā diceret dyonisiū tyrānū in diuitijs et honoribꝫ bēm. ille eū in thronū aureū iuſſit eleuari. mēsaz cū oibꝫ delitijs añ eū poni. sed gladiū cū seta eq̄na sup caput eius pendi. Cū aūt ille nōme deret ꝫ tremeret dixit dyoꝫ. talis ē vita mea quā felicē putabas. Scōm falsū est gꝫ alio ꝫpe poterit pemtere Nō eni pt p se in pcēm ire et ibi ma nere. et nō recedē p se. qđ q̄n qꝫ patz exēplis. In foueā eni q̄s pt p se ca dere ꝫ nō q̄n vult exire. Scōm exem plū ē crisoſt. Sic nauis fracto gubna culo illa vbi tempestas volūit deicī Sic hō pdito auxilio gr̄e dei nō fac qđ vult. sed qđ dyabolo placz. Ter ciū exemplū ē crisoſt. etiā q̄ dic. Añ gꝫ pcccemus liberi fumus. ꝫ si semel nos dyaꝰ obligauerimus. iā nr̄a vtu te nō nos possumus liberare. Sic etiā suus in suitutē redact9 q̄ q̄cq̄d ha beret dñi essz. Vñ Jo. viij. Qis q̄ fac pcēm suus est pcī. Nr̄tū exemplū emubē ē De rege q̄ cū elegit ꝑſs. iā ꝑſs eū deponē nō pt q̄n placz. sed p9 potuit nō eligē eū. Sic Job. xlvij. Ipe videlicz dyaꝰ est rex sup oēs filios superbie. Nūtū exemplū ē Aug Nō pt seipm vsq̄ ad mortē vulnera re. ꝫ p seipm nō pt sanari Terciū fal sū ē gꝫ sufficit deo dare senectutē su am. Nā quidā iuuenes añ senectutē moriunt. Alijs vū rōmis añ senectutē puant. Alij de die i die peiores effi ciunt. et fere oēs min9 apti sūt ad deo suiēdū cū vires decrescūt. qꝫ tūc ꝝsuetudo mala resistit et corpis infir mitas remmurat. vñ Tren. iij. Bonū est viro cū portauit iugū ab adole scētia sua. ¶ Terci9 falsus ꝑpha est mūdus q̄ hz tria. ocupiaz carnis cōcupiscentiam oculoz. et superbiam vite. et suadet vt ista diligat ꝙdiu viuat. De talibꝫ dicit Tren. ij. Pro phete tui viderunt tibi falsa et stul ta nec apiebāt iniquitatem tuam vt te ad pniam ꝓuocarēt. ¶ Nr̄9 ꝑpha falsus ē ypocrita. Dic aūt Cri soſ. sup Matħ. gꝫ lupus tectus pelle ouina tripl̄r cogscit. Primo p actū qꝫ dētibꝫ mordet. ouis aūt nō mordz Sic ypocrite q̄ ad actū deuotos sup bos mordēt r dēt hūt eis. Gal. v. Nō si inuicē mordetis r comeditis. vide te ne ab inuicē consumami. Scdo gscitur pr̄cē. Crisoſ. Nui cē hūilitatis r vere confessionis emittit. ouis est. q̄ vo oē veritatē blasphemās est et vulator deū lup9 est. Tercō gscit p cibū. qꝫ boni pascunt verbis viren tibꝫ. mali carnalibꝫ voluptatibꝫ. Ro. viij. Qui sūt i carne q̄ carnis sūt sa piūt. ¶ Nūti falsi ꝑpe sūt hētici q̄ veniūt i vestimentis ouū tripliciba q̄ sūt. simulata locutō. simlata ōsatio. simlata opatō. Primū est simula ta locutō. qꝫ sic sm plm i de aialibꝫ lupus aliqñ fingit voce canis q̄ hz linguā medicinalez et puigil est. sic hēticus se fingit hr̄e verba viri pdica toris. Ro. xvj. Per dulces sermones et bñdictōes seducūt corda innocētiū Scōm est simlata ōsatō. qꝫ ptendūt magnā māsuetudiez. Nā sic dr in de aialibꝫ lup9 aliqñ emittit voces hu manas vt nō lupus ꝫ hō videat. sic hēticus ptendit se hre ōsatoz hūi lem r māsuetā q̄ tñ neq̄tia est plen9 Terciū est simlata opatio. sic sūt ie iunia oroes et elemosine sub q̄bꝫ ma licia tegūt. Sic legit gꝫ lupus in medū sub folia virētia se abscōdit ut oues venētes ad cibū capiendū rapiat et occidat. De tribꝫ dr. ij. thi. iij. Nūtes

spēm quidē pietatis vtutē autē eius abnegātes. ¶ Sexti falsi ꝓphē sunt mali xp̄iani in mortali pcō existentes. et potissime religiosi. q̄ opa de gñe bonoꝝ plura velut vestimēta induūt ⁊ tñ intus sūt dei inimici. q̄ opa nihil ad vitā eternā eis ꝓficiūt Tales sunt fic̄ hō pictus respectu veri. fic̄ ydolū respectu dei. et fic̄ flores respectu fructuū. Tñ fic̄ flores ad fructū ducūt fic talia opa bona i genere sepe ad gr̄az ex infinita dei misericordia inducūt. ¶ Septimi falsi ꝓphē sūt superstitiosi ut nigromantici dicti q̄ de p̄teritis ꝓditis inuemēdis de futuro amore inuidia ꝓcurādis. se intromittūt. Tales decipiunt̄ q̄liēcūq̄ res ꝓcedat. q̄ aut fuit peccāt. ā cū ls sepe mētiunt̄ decepti. Nec mirū q̄ illius sūt ꝓphete. de quo Job. viij Mendax est et p̄r eius. et ab initio in veritate nō stetit. ¶ Secūdo p̄cipaliter ponunt̄ ea q̄ ptinent ad punitōez flor̄ ꝓphar. et adhuc de falsis ꝓphetis dic̄ tria. videlicz q̄ veniūt in vestimētis ouiū extrinsecus. q̄ sūt lupi p rapacitatis desideriū. ⁊ in neutro agnosci p̄nt. ꝫ in tercio videlicz in fructibus. Vñ. A fructibus eorū cognoscetis eos. i. ab opib⁹ malic̄ agnoscunt̄. Probat ls triplici exemplo. Primo q̄ spine et ficus cognoscunt̄ distincte p eoꝝ fructus. ergo boies. Secūdo exēplo arboris facientis fructus bonos. Tercio exemplo arboris facientis fructus malos. dicens q̄ nō p̄t arbor bona fructus malos facē. nec arbor mala bonos. Dr̄ aūt arbor bona vir bonus. vl̄ voluntas bona. cuius radices sūt cogitatōes. Folia verba. fructus opa. aq̄ fluēta gr̄atie. Ecōuerso est de mala arbore. Hz ypocrite malos fructus faciūt. quia simplices optimūt. maioribus detrahūt. mima redarguūt. correptōz impugnāt. in bonis ceptis fastidiunt. in adūsitatibus murmurant. in dignitatibus se iactant. et nō faciūt q̄ dicūt Nota tñ q̄ licet arbor mala voluntatis videlicz posit bonū facere nō tñ mḡtū mala. ꝫ mḡtū gr̄a informata vel adiuta. Bona eē voluntas p̄t mala facē imq̄ntū deficit a bono. Nō aūt mirū si falsi ꝓphē in ignē mittūtur. q̄ sūt lupi. spine. tribuli et arbores male. Tamē deus interdū sustinet tales. sicut de ficulnea Luce. xiij.

Tercio p̄cipalit̄ tradit bonoꝝ boim p̄miatōem dicēs. Nō ois q̄ dic̄ mihi dñe videlicz ꝓposito bñ faciēdi nec dñe vbo eloquēdi. ꝫ q̄ facit opera. Nuāto g̃ minus intrabūt regnū celoꝝ q̄ nec corde nec ore deū venerāt

Dominica nona. Sermo quinquagesimus quintus.

Homo q̄dam erat dives q̄ habebat villicū ⁊c̄. Luce. xvj. Tria p̄cipalit̄ ponunt̄ in isto euāgelio ꝑ triplicē boīs statū. videlicz in sanitate in infirmitate letali. et p⁹ mortez Primo sani boīs p villicū designata cōditio. Secūdo morituri boīs discreta ꝓuisio. ibi. Quid faciā q̄ dñs me⁹ aufert ⁊c̄. tercio beate felicitatis ivia et p̄ria multiplicit̄ remuneratio. ibi. Facite vobis amicos. ¶ Quātū ad p̄mū tria tangunt̄ ofueta in hūano iudicio. p̄mo rei mltiplex citatio. Secūdo citati iudicatio ibi. redde rōem villicationis ⁊c̄. Tercio iudicati irrevocabilis sniefulminatio. ibi. Jā nō potēs villicare Nec enī tria xp̄us solū ventura ꝓdicit. ideo locus est sibi preuidendi ne repentine super hominē veniant. De primo dr̄. homo q̄dā. discretiue.

scilicet xps iudex et dns diues. de q:
bus. ij. Cor. viij. Pro nobis factus
est egenus cū esset diues. Aristo. in
de celo. Ab hs quidē ente deriuatū ē
oib eē et viuere. his clarius his vo
obscurius. Et in li° de causis. Sola p
ma causa diues est in oñes. Et Jac.
j. Oñe datū optimū et oñe donū p
fectū desursum ē descendēs a pre lu
minū. Habebat villicū. sm glo. i. di
spensatorē sube vmūse domus. De
ens triplicē hz villicū. In spūalib p
latū eccie. In tpalib dnm terre. et in
vtrisq; quēlibet hoiem etatis adulte
Recipit aūt qlibet hō a deo ad bene
dispēsandū in gne triplicia bona vi
delicet res tpales. corpus et aiaz. In
reb tpalib meludunē pecunie. ve
stimenta. amici. honor. celū. planete
nocte et die seruientes. mūdus cū q:
tuor elemētis et tps. In corpe melu
dunē qnq; sensus exteriores et inte
riores qnq; et oia membra. In aia
vero memoria intellectiua intelle
ctus et wlūtas. fides spes et alie vtu
tes infuse cū septē sacmētis a deo ē
ditis. Hec oia a deo accepimus nō p
cise pa ut libeat facē quicqd placz
sed ut feodatarij honorē et fidelita
tē deo eis mediātib pcuremus et no
bis vtilitas maneat. qz honor nr̄or
nō indiget ps. Meus ē eni orbis ter
raz. De qlibz eni pnoiatorz spēale
eēnū gaudiū mereri possumus. De p
mo bono rez pncipaliē debemus ele
mosinā paupib dare. De scdo vide
licet corpis bono ieiunia nobis q ad
aie pfectū exhibere debemus et simi
lia. De tercio aūt scz bono aie deuo
tam or̄oem crebro deo exhibere de
bemus. Hec tria Mat. ij. designanē
in trib regū sacrificijs. videlicz au
ro p qd intelliguntur res tēpales
exteriores. mirra mortificatō carnis
et thurē deuota or̄o. De p° Thob.
iij. Ex tua substa fac elemosinam. De
scdo Col. iij. Mortificate mēbra ve
stra q sunt sup terrā. De tercio. ps.
Dirigat or̄o mea sic incēsū in ospcu
tuo. B De secūdo sequtur. hs dif
famatus tē. vbi tria tangunē picu
la. Primū est diffamatōis. scdm est
citatōis ibi. et wcauit illū. tciū repl̄ē
tionis ibi. qd hs audio de te. Triplex
eni villicus est. Sed p̄mo queriē hic
quomō diffamaē. Rñ. ecclesiasticus
q malū exēplū subditis pbuerit. ter
renus pnceps q bona subditorz ra
puerit. et qlibz xpianus q a tpalia
male acqsierit. aut q nō in elemosi
nā ut amicicias distribuit. a q male
expenderit. Sz qriē scdo p quē dif
famanē. Rñ. multiplici testimonio ac
cusanē p videlicet remorsū osciaz.
Ro. ij. Testimoniū reddente illis cō
scia ipōrz. Per euidentiā operz. sicut
Gen. xviij. Clamor sodomorz et go
morreorz ascēdit ad me ait de°. Per
clamorē etiā vicōrz et paupez pū. ij.
Qui abscōdit fruñta in tpe maledi
ceē in pphis. Bñdictō aūt sup caput
vendētiū. Querit̄ tcio q cā diffama
tōis. Rñ. q dissipassz bona dñi sui.
Pccor enim dissipat res qñ male eas
expēdit. corp° qñ illud voluptatib
nutrit. et aiaz qñ cogitatōib et affe
ctōib malis se tradit. Talis fuit fi:
lius pdigus. Luc. xv. q totā substaz su
am dissipauit. corpus luxurie dedit. et
p immūdas cogitatōes cū porcis lu
xurie filiqs omedē conatus ē. Quo
ctra Luc. xij. or. Quis putas ē fidelis
dispēsator et prudens. sup oia eni bo:
na sua dns eū ostituet. C De ci
tatōe addit. wcauit illū videlicz. In
spiratōib melioribz. pdicatōib exte
rioribz. bñficijs multiplicibz. flagell
tpalibz. et eēne dānatōis omiatōibz

que est terribilissima. Nua citatione citatus est Lu. xij. diues cui dictū est Stulte hac nocte repetēt demones aiam tuā a te. Huius citatōnis primum dictum fit sanitate. secundū in infirmitate. tciū q̄si pemptoriū in morte. quartū erit post mortē ad iudiciū. De q̄ Math. xxv. Media nocte clamor factus est ecce spōsus venit. De reprehensione subiūgit. D Quid ꝫ audio de te. Vbi dant q̄tuor documēta plātis et dīis ac pentibus. Primo ut pcca suoꝝ corrigere nō dissimulēt. pīertim publica ne eis contingat sicut Helyj. Re. ij. qđ notat ibi. ait illi. Sedo ut inquirant an fama aubita vera fit. Sic Gen. xxiij. Descēdā et videbo an clamorē opleuerint ibi. quid ꝫ audio. q̄si dicat. est ne verū qđ audio de te. Tercio ut accusatores nō pdant dicēdo. talis dixit mihi hoc. quod notat ibi. audio tm̄. Quarto vt corrector specificet peccatū de q̄ accusatus ē reꝰ. qr tunc melius quis se excusare pt si est innocens. ibi. Redde rōnem villicatōis. i. de oībus sup tactis bonis q̄ deus tibi omisit. E Vbi quatuor adūtenda sūt. Primo reddente rōis strēnuitas. ibi. redde qđ deus dedit. Secdo rei multiplicitas. qr villicati onis tue. Vñ Math. xij. Dico aūt vobis q̄ oīe vbū ociosū qđ locuti fuerint homies reddent rōnem de eo i die iudicij. Tercio tpis breuitas. qr iam Quarto villicādi impossibilitas ibi. nō poteris villicare. In inferno enī existentes ieiunādo nō pñt satisfacere. licet ieiunēt penalit̄. Oratio eorū nō exaudit̄. qr inimici dei. Nec elemosinas facere pñt. cū oībus bonis sint spoliati. In purgatorio exītes ieiunabunt satisfactorie ꝫ nihil merent̄ etēi gaudij. oīones fundē pñt p alijs ꝫ exītibus et ꝑm multos exaudiri ꝫ nō p se. Elemosinas etiā dare nō valent qr nulla tpalia secū deferūt. In celū aūt eūtes ieiunare non pñt. qr nullius afflictōnis sūt capaces. Orare pñt ꝫ solū p alijs qr in ēmio merendi sūt. tsimiliter elemosinas alijs dare. qr p se nō egēt. F Secdo pncipalit̄ in ꝫ euāgelio tāgit̄ morituri hois discreta puisio. ibi. ait aūt villicus. timore pēritus intra se. i. in sua cogitatōe. Tria faciēs. Primo se discussit. ibi. qđ faciā. nō qđ loquar vel qđ cogitē. qr deus opa reqrit. De iudicio igitur dr. j. Cor. xj. Si nosmetipos iudicaremus nō vtiqꝫ iudicarem̄. Quale aūt iudiciū nr̄m ꝫ eē debeat docet Aug. li. de penitētia dicēs. Ascēdet hō adūsus se añ tribunal mentis sue. ostituat se añ faciem suā. atqꝫ ita ostituto i cordis iudicio assit accusatrix cogitatō. osciētia testis. carnifex timor. vt sic mde q̄tē sanguis q̄si fitentis p lacrimas effluat. ꝫ ille. Vñ ratō debꝫ eē iudex aiam reā statuens. wolūtas vocet cogitatōes. vba. topa. oscia testimoniū phibeat veritatis et timor crucet ut lacrime effluāt loco sanguinis

G Secdo villicus impotētiā ꝓpaz recognouit dicēs. fodē non valeo q̄ ad agē. nec patī. qr mendicare erubesco. Vbi moralit̄ tāgunt̄ tres ptes satisfactōis videlicz. ieiuniū. oīo. elemosina. Ieiuniū siue qđcūqꝫ corpis exercicium in fossione. oīo i mēdicatōne. telemosina i debitoꝝ donatōe. et illud ille aggressus ē. qr diuites multe orāt qr sūt deo et sctis dissimiles ul eos offēderūt. Etiā multe ieiunāt. qr delicate nutriti. ideo restat vt elemosinā dēt sic remisit et p oīs dedit. D Tercio villicꝰ sibi prudent̄ puidit ibi. vocatis itaqꝫ singulis.

q̄ prodigale

Vbi mſtruūtur villici fūmi regis de modo bandi elemo finas. Primo dēt liberalie nō rogati. Vñ dicit. ouocatis. quasi nō vocatis ab eis ſed vocās eos. Secūdo dent gñaliter. oīnibz enī benefaciēdū ē paupibz. ibi. fingulis. Tercio dent prudenē. Indigentibz enī dāndū est ibi. debitoribz. Quarto dent habundanē. quod notat in eo q̄ odonauit dimidiā ptem olei debiti et qñtaz tritici. In hoc enī q̄ plus donauit de oleo q̄ de tritico tam in quātitate q̄ in valore fignificat primo q̄ fm q̄ quisq; habet plus. plus debet dare. ſcdo q̄ plus opati debemus infirmis q̄ ſanis. p oleū enī infirmi fignificanē. Et plus debemus infirmis ſpūalibz q̄ coꝛpalibz. ¶ Et laudauit dñs villicū iniqtatis. iniquū duplici iniqtate. q; bona dñi diſſipauit. et q; de reſiduo furat⁹ fuit q; prudenter egiſſet ideo omenda uit. Prudenter enī in tribz egit. prio memoꝛando culpā omiſſam. ſcdo in tolerando dñi ſui iuſticiā. tercio in puidendo futurā miſeriā. Vñ fm glo. Si xp̄s malū villicū laudat de prudētia. qui xp̄s pnus est ad clementiaz et qui nullū damnū fuſtinere poteſt. ñntū laudabit diſcipl̄os ſuos xp̄ianos ſi miſericoꝛdes fuerint in pauperes faciendo ſibi amicos. Quia filij huius ſeculi pruden. ſūt filij lucis. i. filij mundi et eius amatoꝛes ſūt magis ſolliciti et ardentes ac calidi q̄z filij lucis. i. xp̄i. ℟ Vbi primo q̄ritur. quare prudentoꝛes ſint in generatōne ſua. Rñdeē triplici de cauſa. Vna est q; ſenſus noſtri p pecm ſūt obſcurati ad dīna plus q̄ ad humana. Alia q; ſpūalia ſubtiliora ſūt tpalibz palpabilibz qdāmodo. ideo facilius cognoſcunē q̄z ſpūalia. Tercia cauſa quia ſenſibilia q̄ pcipiunē ſenſibus p expientiā delectant et fic multū mouēt. nō aūt fic pcipiunē expientia ſpūalia ſed in eis p fidez ambulamus. Secūdo q̄riē quare mali dicanē filij ſeculi. Rñ. p̄mo q; huic ſeculo inſeruiūt. Nuo dē Ro. xj. Nolite ꝯformari huic ſecko. Scdo q; in ſecularibz ſe occupāt. j. Thi. iiij. Nemo militās deo implicat ꝛc. Tercio q; hic in ſeculo hereditatē deſiderāt cū tñ dicaē ad Thitū. ij. Abijciētes ſecularia deſideria. Nō to q; ſeculuz diligūt. Ja. iiij. Quicūq; vult eē amicus ſeculi inimic⁹ dei ſtituet. Tercio querie. cur boni dicanē filij lucis Rñ. p̄mo q; faciūt opa lucis. Epheſ. v. Fructus lucis ē in oīmi bono ope et iuſticia et veritate. Scdo hñtouer ſatoꝛ lucis. Ro. xiij. Abijciam⁹ g̃ ꝯ opera tenebraꝝ ⁊ induam⁹ arma lucis. Tercō q; fūt amatoꝛes lucis. Jo. iij. Qui male agit odit lucē. Quarto q; ſunt hered lucis. q; ſi filius ⁊ hered p deū. Gal. iiij. ℒ Tercō ponit ꝫ beate felicitatis in via et pria mltiplex remuneratō. ibi. Facite vob amicos ꝛc. Vbi tria oñdit. p̄mo q; amicicia fit faciēda ibi. facite vob ami. ſecūdo q̄liē fit faciēda ibi. de māmona iniqtatis. ℞ioppē qd. q; vt recipiāt vos in eēna tabnacula. Nñtū ad p̄mū nōndū q; aliqñ ē amicicia bonoꝝ cū bonis. et ꝫ ē va et ad mlta vtilis fm tullū. Aliqñ est amicicia maloꝝ cū bonis. et ꝫ est piculoſa bonis licet malis aliqñ ſit fructuoſa. Aliqñ ē amicicia maloꝝ cū malis. ⁊ iſta ē nimis piculoſa. De ſcdo q̄liē amicicia fit faciēda. Dr q; de māmona iniqtatis. i. diuitijs iniqtatis. Dicunē aūt diuitie iniqtatis eē. p̄mo q; faciūt hoiem iniquū faciliter. Vñ Auguſti. Oīmis diues iniquus aut heres iniqui. Scdo q; hoies decipiunt.

pmittūt enim securitatē et dant timorem·satietatē et dant furiē·stabilitatē et dant subitā deiectōem· Tercio quia inequalitatē dant· Vñ dicunē iniquitatis·i· inēqlitatis· qz vnus habet de diuitijs supfluū alter carentiam vel extremā patiē necessitatē· Dē tercio cur sit amicicia facienda·Dicit̄ gr ut recipiāt nos pauperes in eterna tabnacula cū defecerimus·Sed qui paupes haberi debēt in reuerētia et beneficiētia·Rñ· pmo bni paupes·secūdo malivt nō foueanē tñ in malicia·tercio mediocres vt xps in eis honorē·Dicit̄ autē notanē vtwz recipiāt·qz Matb ·v·Beati paupes spū qñ ipoz ē regnū celoz·In eterna tabernacula· ergo plures ibi māsiones sunt·

Dominica decima·Sermo quinquagesimusse xtus·

Dum approp̄inqret Ihus irrimam videns ciuitatem fleuit sup illam·Luce·xix· Tria in isto euāgelio pncipalit̄ tangunt̄·pmo nři regis deuotissimus aduētus·scdo de eodē texcidio ciuitatis·3mo pphēticus·qz in hac die·tercio xpi in tēplū iust9 ingressus· A Nuo ad primū q̄lis xpi fuerit gestus elicit̄ ex dicto sapientis·de q̄ Ecc̄·xviij·Exvisuognoscit̄ vir et ab occursu faciei ognoscitur sensatus·Amictus corpis et risus dentiū et ingressus hois annūciant de illo·Ex istis q̄q xps cognosci potuit esse pfectissimus hoim hodie·Primo ex visu exteriori miseri cordi et interiori quo vidit futurum excidiū hoim et ciuitatis·Secūdo ex occursu faciei·qz sm Ieroz· ex facie xpi tantus splendor diuinitatis exibat vt de templo eiectoz nullus eū ledere auderet· Tercio ex amictu· quia scdm illud Zacharie·ix· Ecce rex tuus venit tibi iustus et saluator ipe paup·i·māsuetus hūilibus vestitus asello insidēs·q3 sella discipłorū vestes habuit·Quarto ex carentia risus dentiū in fletu qz fleuit sup ciuitatē·Quinto ex ingressu in ciuitatē·qz omota ēvnūsa ciuitas dicētiū quis est hic·et intrauit in tēplū pris sicut bonus filius· B Scdo notā dū q3 xps post maximū honorez sibi exhibitū statim flere cepit ad docēdū q3 hūana letitia stati in tristiciaz dūtit̄·Nā cū xps descēderet de descēsu mōtis oliueti turbe sibi occurrēt cū canticis et palmis ramis oliuaz et vestimētoz pstratōe·et statim videns xps ciuitatē fleuit·Est enī letitia hūana sic vinū purū et forte qđ nisi tpe aq̄ statim inebriat· Sic psperitas nisi tēpe aliquo aduersō cogitato audito passō·vnde Ecc̄·xj· In die bonoz ne immemoz sis malorū·Due enī passiones necāt interduz hoiez Tristicia occidit ꝫ tarde·Nā i tristicia primo retrahit̄ calor naturalis ad interiora et postea exalat ad exteriora·et talis agitatio caloris phibet nutrimentū in mēbris et opaē ofūptōem in illis·Vñ pū·xvij· Spūs tristis exiccat ossa· Letitia aūt nimia cito occidit·qz tūc cor magis dilatat̄·calor ad exteriora ēnsit·et a corde recedit et ideo mors inducit· Vñ pū·j·Prosperitas stultoz pdet illos·Vtrūq3 ē occidit aiam tā vita pspera q̄ adūsa·ꝫ citius pspera·vñ Aug·li°·l·omeliaz·Multi res adūsas timent pspera non timent· periculosioz tamē est animo res prospera vt veniat q̄ frangant aduersa·

Item patet in Dauid q̄ in aduersis q̄ passus est p Saul nō cecidit. sed i pſperis iā in regno positus cū Bersabee cecidit. C Tercio notandū q̄ xp̄s q̄ndoq̄s fleuisse legit̄. Primo i infantili etate. Sapie. iij. Primā vocem fletum oibz emisit plorans. Vñ cant ecclesia. Vagit infans inter arta positi. Vñ Aug. Puer q̄ nascit̄ incipit a ploratu. lacrime testes fuit miserie Nondū loquit̄ et iam gp̄hetat. Ista aūt miseria incipit a natiuitate. otinuaē invita. et ptendit̄ vsq; ad mortem. Secūdo fleuit ex nimia opassione ficut ptz hic. et significat fletū q̄ flere debemus sup calamitatibz miserorz. Job. iij. Flebam sup eo q̄ afflictus erat. Ista aūt opassio maior fuit in xp̄o q̄ in alio aliquo. r est ratio. q̄ opassio aliq̄n causaē ab amore naturali. vt homo opatit̄ homini flagellato. et nō opatiens potius bestia ē q̄ homo. et talis amor mouet. Aliq̄n causaē opassio ab amore actuali. ut amicus opatit̄ amico leso nō solū q̄ homo ē q̄ amic9. r hꝫ causa plus mouet. Aliq̄n causaē ab amore spūali infuso. sm q̄ homo diligit hoiem in deo ex deo et gp̄ter deū. hec maxime mouet. q̄ facit vnū cor mē amantē et amatū. Vñ Act. x. Multitudinis credentiū erat vnū cor r vna aia in dño. Dic amor fuit in xp̄o maxime. et carēt eo falsi xp̄iani. Vnde Aug. Non fuit viscera opassionis cristiane qui plangis corpus a quo recessit anima. et nō plangis aiam a q̄ recessit deus. Tercio fleuit ex immēso amore sup lazarū mortuū. r significat fletū quo flere debemus super mortuos in pcīs. Sic̄ Jere. ix. Quis dabit capiti meo aquā r oculis meis lacrimas et plorabo die ac nocte interfectōem populi mei. Vnde Aug sup p̄s. Multi male gemunt et ego gemo q̄ opatior his q̄ male gemūt Amisit nūmū et gemit. amisit deum et nō gemit. Vnde Ecc̄. xxij. Luctus mortui septē dies. fatui aūt impij omnes dies vite eorz. Ex quo patz q̄ tres fuit plorandi sed differēter. Mortuus sed quo tpe. Fatuꝰ toto tpe vite fue. Sed impius toto tpe vite fue et post hanc vitā. Quarto fleuit ex viscerosa pietate sup casū iude Vnde Augꝰ in quodā ſmone. Dñs noster delictum iude lacrimauit. Vt eni ait euāgelista. Cū vidisset eū turbatus est r dixit. Vnus ex vobis me tradet. O q̄nta miseria dei. Traditus gp̄ter traditorez dolet. p̄ditus p̄ p̄ditore turbaē. Per qđ datur intelligi. q̄ debemus flere p̄latos et clericos q̄n cadūt. q̄ eorz casus est valde periculosus. Vñ ficut Malach. ij. bonus sacerdos dicit̄ angelꝰ dñi. sic malus dicit̄ dyabolus. Job. vj. Nonne ego elegi vos et vnus ex vobis dyabolus est. Isa. xxiiij. Erit ficut populus sic sacerdos. Quinto fleuit ex intimo dolore in cruce vel in monte oliueti. Heb. v. Cū clamore valido r lacrimis offerens exauditus est p sua reuerentia. supple q̄n effudit sanguinem. Glosa. Has preces et suplicationes obtulit xp̄s imminente passiōe q̄n orauit plixius et totū fecit p nobis nō p se. hꝫ ibi. Et significat fletū opunctōis quā quisq; debet habere in cruce pnie. Vnde sup illud. p̄s. Lauabo p singu. noc. lectū r c̄. glo. dic̄. Sciat se culpabiliter durū qui deflet mortē amici vel damna rei temporalis. et dolorē peccati nō ostēdit in lacrimis. Quāuis aūt xp̄us totvicibus fleuerit. eū tū risisse vel leuit̄ iocasse

nunq̄ legimus. Vnde Crisost. Frequenē muemi scz dñm flentē. nunq̄ aūt ridentē nec saltē leuiter subridētem. Nec hꝫ dico ut risū penitus abscidam. sed ut dissolutōz extinguaz

Secūda ps principalis

qz venīēt rē. vbi pomē de excidio cristi sermo pplxetic⁹. Vbi ponunē tria Primo reale excidiū irlm. scdo morale extermiū spūalis anie. tercio cā vtriusq;. Nuātū ad pmū notanē sex mala facta ciuitati q̄ ofueuerūt fieri castris. Primū fuit mimicoz cir cumdatio et obsessio ibi. circūda. te mimici tui scz pncipes romani. Secūdum fuit corpalis circūuallatio ibi. vallo. Nā romani ad lram tres aggeres fecerūt circa irlm. Terciū fuit oclusio ibi. et coangustabūt te. videlicet ocludēdo et phibendo introitū et exitū et introductōem victualiū militū et armoz. Quartum fuit deiectio ibi. et ad terrā psternēt te. Capta eni ciuitate turres rloca munitiora diruerūt. Quintū fuit occisio ibi. et filios tuos q̄ rē. id est habitatores tuos aliq̄s occidēdo alios captiuando. Sextū fuit euersio ibi. et non relinquēt. i. funditus destruēt. Legitur illud euāgeliū in mense augusti vel circa. qz tunc ad lram irlm ē capta sicut pus in eodem mense p Nabuchodonosoz. E De scdo morali ista ẽm Gre. otingūt circa mortē hois. Primo eni circūdaē mimicis. q: demones oīa pcā hoīm ad memoriā reducere conanē. vt desperet. Vnde nō ē tutū statim moriturū hominē ad pcāoz suoz recordatōnez reducere. ꝫ ad xpi passionē ad spē miscōdie dei. et ad merita ꝑticulariter rē. cū moderamine. Scdo vallo circūdatur triplici. q: dolet in corpe p infirmitatē. in aīa p timorem mortis. rextraorꝺrū q̄ de ammissione fortē pnīs vite. in quo multa bona facere potuit. Tercio coangustaē in oscia ꝓpter pecata. q: illa nō potest aīa negare. nec fugere nec ope emēdare. ideo artaē. Quarto deiciē ad terrā q̄n corp⁹ iā oculos habet fractos. pedes immobiles. linguā mutā et manus aridas. Et incipit resolui in terrā de qua sumptū est. quā terram dñare pmisit de⁹ ut humiliaret nos. Si enī de aquā a dño factū esset nimis luxuriareē. si de nimio aere supbiret. et si de nimio igne semp fureret. Nñto filij occidunē in corpore. q: nullū opus bonū p exteriora sensus rmēbra iā fieri potest. Sexto nō relinquiē lapis sup lapidem. qñ iam anima exuta nihil meritorij dici cogitari nec fieri pt p aīam.

De tercō causa excidij ānectiē cū dr Eo q̄ nō cognoueris tempus visitatōnis tue. i. xpm te visitantē p ẽmonē. p pnītiam. p eukaristiā. Per septē sacramēta. p monita ꝓpheta. et alioz doctoz. p pspera tpalia. et per aduersa et p filia. Doz etiam hodie ignorātia vl̄ maduētētia magne ingratitudinis viciū in nobis causare potest ꝓpter q̄ mortē piculosam mideremus. F Seq̄tur tercia ps pncipalis in qua pomē xpi in tēplū iustus et deuotus ingressus. ibi. et ingressus in templū. Vbi tria notāda sūt. Primo cur pmo tēplū fit ingressus. scdo quot genera hoīm sint hodie a domo dei expellēda. tercio cur eccie sint osecrate. Primi tāgit tres causas Crisosto. Primo vt curaret vicia spūaliū q̄ in tēplo male viuebāt. Scdo ꝓpter pris sui honorificatōem. ꝓpriū enī erat boni filij pmo visitare templū dei. Tercio ꝓpter nr̄am instructōez. Vñ Crisos.

37 prdle.

Tu imitator xpi factus. cū ingressus fueris aliq̄ ciuitatē ante oñez actū ad eccīam curras. ¶ De scdo p istos vendentes et emētes eiectos designanē septē gña hoim hodie ab eccīa eiciendoz. videlicet secularibo actibo deditī. Vñ placita non debent fieri in eccīa. Tumultuosi ne impedi ant deuotōem officij. Negociatores Clerici Simoniaci. Excōmūicati Interdicti et otentōsi. Sed certe ad horū expulsionē nō sufficerēt funiculi Legiē aūt xps bis eiecisse vendētes et emētes. p. Io. ij. videlicet in sequēti pasca post xpi in nuptijs pīciam. vbi aquā mvmū mutauit. secūdo die palmaz. ut h et Math. xxj. et Marci. xj. ¶ De tercio notādū q̄ ex textu pīti et eius hystoria repim⁹ q̄ eccīa facta est q̄tuplici de causa. et ad q̄tuplex officiū. Primo q̄ fideles ibi ogregenē. qđ notaē ibi domus. nō dr theatrū. nō enī ibi canum clamor et auiū rapacium esse debet sed xpianoz ogregatio. Vñ eccīa dicīē ogregatio fideliū. Scdo ut deꝰ ibi habitet. ibi. mea. Vñ. ij. paralipo. vij. Elegi locū istū ut sit ibi nomen meū in sempiternū. et pmaneant oculi mei et cor meū cūctis diebo. Ex quo patet q̄ deus ibi hz tria videlicz oculos ut videat. oīones genuflexiones et etiā vestimētoz vanitates. Ambo sup epla ad thimo. Vult in oratione vult exaudiri amota a se pompa imclmare se debet ut dei misdiaz p̄uocet. Videt etiā ibi vana loquētes. Videt etiā eos q̄ elemosinā p̄ secularia negocia polluūt. habet ibi nomē suū q̄r domus dei vocaē. Domus autē a dño vocaē. humiles igiē illuc ptinēt quoz dñs est deus. Habet etiam ibi cor. Vñ Mat. v. Vbi est thesaurus tuus ibi ē et cor tuū. i. xps in oīonibz Gen. xxviij. Terribilis est locꝰ iste. nō est h aliud nisi domus dei et porta celi. Hue oratio ibi citius exaudit̄ p̄ter reliq̄as altaria et locū osecratū. eukaristiā. scoz prōciniū et xpia noz pñtiaz. Quarto est facta ad deum laudādū. Vñ ut ante illud euangeliū habeē. pueri clamabāt in templo xpm venerantes. sed iudei murmurabant talia. quibo ait xps. Dico vobis q̄ si hi tacuerint lapides clamabunt. Ideo septē hore ibi canuntur. Quinto facta est ad docendū. Vnde subdiē. et erat q̄tidie docēs in tēplo Discē enī ibi debem⁹ p̄dicatōe lēone oīone à meditatōe ulviſu imagiū.

Dominica vndecima. Sermo. lvij.

Duo hoies ascenderunt in templū ut orarēt vnꝰ pharisseus et alter publicanꝰ. Luce. xviij. In isto euāgelio tria p̄cipaliter tradunē. Primo supbor hoim eleuatio. Scdo humiliū p̄pria depssio. ibi. Stās aūt publicanus. Tercio vtriusq; vite varia sentētia et oclusio. ibi. Oīis q̄ se exaltat ꝛc. A De primo tria notātur. Primo q̄ sint tanq̄ iusti sed falsi Vñ p̄mittiē. Dixit ihs ad q̄sdaz qui in se confidebāt ꝛc. Est enī q̄druplex iusticia nō vera. Prima p̄sumpta de q̄ Ro. x. Ignorantes dei iusticiā et suā querētes statuere ꝛc. Scda falsa. de q̄ Gre. Dicvera iusticia opaſſi onē habet. falsa indignatōem. Tercia simulata. de q̄ Aug⁹. Simulata equitas nō est equitas ꝫ duplex iniquitas. Quarta superstitiosa. de qua Ecc. vij. Noli esse nimis iustus. Scdo notaē vtriusq; laudabile p̄incipiū. in quo tria oēdabilia habuerunt.

Primo laudabilē societatem·q; duo hoies·Scdo quefierūt locū vtilē · q; ascenderūt in tēplū·Tercio habuerūt debitā intentōem·q; ut orarēt· Tercio describit pharisei elatio et falsa iusticia· Cum enī vera iusticia ad tria bñ se habeat scz ad deuz·ad pximū et ad se· iste p otrariū male se habuit quo ad tria·videlicz respectu dei·respectu pximi· et respectu sui·Respectu dei triplicit·In gestu q; stans·cū deberet genua flectere· vel alio mō se inclinare· In affectu· q; se nolle videri simulauit· ibi· hec apud se orauit·cū tñ videri appetēt· In effectu orabat nō vere sed simulatorie·Respectu pximi oñdit eius triplex elatō·Cū se alijs pferendo parauit qñ dic·Non sū sic ceteri hominū·Cū alios accusando iudicauit · ibi·raptores rc·Et cū sociū suū specialit despexit·velut etiā ꝟ publicanus·Respectu sui eius oñdit elatio· q; bona sua enumerauit·videlicet ie iunū·ibi·ieiuno rc·Scdo elemosinā · ibi·decimas do rc·Incepit iste male dicens·grās ago tibi dñe· Debuit enī incipe in sui accusatōe · ꝟm illud pū·xviij·Justus in principio accusator ē sui· In medio supplicare et orare et in fine grās agere·Sic enī fac sacerdos in missa· q; pmo se accusat p gñalem confessionē·scdo deum orat multiplici depcatōne·tercio regrat deo p Ite missā est·deo grās·vel benedicamus dño·deo grās· ꝟ

Habuit ec ille phariseus bonū principiū sed malū pgressuz et priorem exitū·Primo bonū pncipiū·q; ascendit in templū ut oraret·Deo enī q; libet ire debet ad eccīam ut oret·nō ut mulieres videat vel appareat rc· Oratio enī est petitō decentiū a deo· vt Damasc·dic · Debem? aūt tria a deo petere que tangit glo·sup illud Math·xxvj·Orauit tercio eundē sermonē dicēs·Tribz inquit vicibz orauit ut nobis a p̄teritis pccis veniā t a p̄sentibz malis tutelā·ta futuris periculis cautelā tribuat·t ut nos istis intētiōibz oremus· Habuit scdo malū pgressū·q; ascēdit ut oraret·sed nihil orauit imo se laudauit · publicanū despexit· et ceteros hoies odemnauit·Tria enim mala imponebat scz rapinā·adulteriū et iniusticiam· cū tñ ipe in veritate esset raptor·in eo q; gloriā q̄ est dei ꝑpa vsurpabat Isa·xlij·Ego gloriā meā alteri non dabo· Adulē in eo q; deū q̄ est sponsus verus aie reliquerat·et cū mūdo amicicia fecerat· Jaco·iiij·Adulteri nescitis q; amicicia huiꝰ mūdi inimica est deo· Iniustus q; pximo suū nō dabat·videlicet bonā opimonez vbi nesciuit malū p vero·iudicabat enim temerarie pximū · Habuit ille phariseus tercio malū exitū·q; descēdit reprobatus·Fecit enī sic stultus medicus q̄ videt sanasse vulnꝰ lasciuie dicēs· Jeiuno bis in sabbato· vulnꝰ auaricie dicēs·decimas do·sed nō sanabat vulnus superbie· Fecit sic stultus nauta q̄ i naui corpis obstruxit foramē luxurie et auaricie ꝟ nō superbie· Fecit sic stultus p̄liator q̄ oīa ostia castri claudit t vnū aptū dimittit·Vñ Gre·Ecce phariseus ciuitatē corpis sui insidiantibz hostibz per elatōem aperuit quā frustra p oīones et ieiunia claudit· Incassum enī clausa sūt ceca cū locus vnus de q̄ hostibz patet aditus munitus non est· C Scdo pncipalit in isto euāgelio oñdit humiliū laudabilis despsio ibi· et publicanus alonge stans · Dicit aūt Beda · q; publicani dicebant q̄ publica vectigalia exigebant vt cō-

ducebant vel qui huius seculi lucra p negocia sectabant. Dic ita q3 publicanus gerit typū triū statuū vide licet peccātiū. penitētiū et iustorum. Primo peccantiū. q: dr publicanus stabat alonge et q3 nō audebat oculos ad celū leuare. Vbi notatur q3 pcēm in pcōre tria mala fac. Ipm infamat. i. publicanū fac. i. publicuz canē q3 ad dēū interdū q3 ad hoies. Vere. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi. et noluisti erubescere. Sunt tñ alīq q3 p verecūdia humana peccare dimittūt. ꝫ qñ latere possūt peccare nō desinūt. Alij q3 q̄ntūcuq3 laterēt adhuc pcēm vitarēt. q: sciūt se nō posse latere deo. Alij sūt etiā q3 si scirēt hoies latere t deum ignora re. adhuc nollēt peccare. In q3p̄sona dic Sen. Si scirē hoies ignorātes deos ignoscituros adhuc tñ pecca re dedignarer. Sc̄do pcēm hoiem a deo elōgat. ibi. stās a longe. ps. Long ge a pc̄oribz salus. Nimia aūt elon gatō facit sm Bas. errare circa q̄n titatē. vt in sole ptz q3 maior est ⁊ra et puus apparet. circa q̄litatē vt pz in velis nauiū albis q3 apparēt nigra circa figurāvt in quadratis turribz q3 apparent rotunde. Sic pc̄or a deo elongatus nō cognoscit dēū q̄ntus sit. q3 potēs sit. alias timeret. q̄lis sit. i. q3 sapiēs. q: alias cor̄ deo pecca re erubesceret. nec q̄lis sit figure. i. q3 misericors sit et pius. alias nō de sperareret vel nō odiret. Dei eni mia hz q̄tuor angulos. Prim9 ē q: pc̄o rē longanimiē expectat. Sc̄dꝰ q: re ūtentē statim recipit. Tercio q: oīm pc̄or p̄or ap̄li9 nō recordat. Ꝗrto quia a casu custodit. ℣ Tercō pcēm hoiem excecat ut ad celū cū il lo nō possit oculos leuare ⁊ hꝫ tripli ci rōne. q: habet oculos infectos hu more carnalis cupiscētie. Sic enim nimia pinguedo vel humiditas visū excecat corpis sic nimie delicie oculos aīe. i. Cor. ij. Animalis hō nō p̄cipit ea q̄ dei sūt. Habet sc̄do oculos aspersos puluere auaricie. ps. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. Hz tercō oculos inflatos timore supbie Nā sm phm in de aialibz. hñtes oculos eminētes debilē visū hñt. ꝫ pfūdos hñtes hñt acutū et fortē visum Sic in ꝓposito. Mathē. xj. Confitebor tibi pater celi et terre q: abscōdisti hꝫ a sapiētibz et prudētibz et reuelasti ea puulis. ℇ Sc̄do ille publican9 tenet typū penitētiū. in q3 q̄ntuplici ter omēdat. Primo in timore. in cui9 signū stabat alōge. In q3fundunt q3 in pc̄is magnis audēt ad sc̄a ac cedere. Sc̄do in pudore. ꝓpē q3 nole bat oculos ad celum leuare. q: indignū se iudicabat. sicut ille manasses. ij. Paralipo. xxxvj. Peccaui sup numerū arene maris. et multiplicate sūt miq̄tates mee. Tercio in dolore. q: p̄cutiebat pectus suū ꝓpē contritōis dolorē. Pect9 aūt p̄cutiebat. q: toti9 mali est origo. Mathē. xv. De corde exeūt cogitatōnes male homicidia. adulteria. Fornicatōnes. Furta. Falsa testimonia. blasphemie. Ꝗrto ꝓpter humilē confessionē. vbi se pc̄orem confitet. Ꝗnto ꝓpter prudētē oronē. Nā p9 implicat oipotētiā. ibi. de9. sc̄do supplicat misericordiaz. ibi. ꝓpicius esto. tcō replicat suā miseriā. mihi pc̄ori. ℣ Tercio ille publican9 gerit typū iustor. ideo dr. Descēdit hꝫ iustificatus. Ambo eni ad fontē misericordie iuerūt scz phā. et pub. sed p̄mus sitiēs redit. sc̄dꝰ ad satietatē hausit. Cuius q̄druplex ē causa. Prima q: p̄m9 venit cū vase rotūdo elatōis. sc̄dꝰ cū vase ocauo hūilitatis.

Scda quia primus venit cum vase pleno dicēs. Jeiuno bis tē. scdus cū vase vacuo. qz nihil se habere dicebat. sic Heliseus. iiij. Reg. iij. Tercia qz p̄mus stetit ad fontē cū ore vase erecto. scds cū ore ad fontē inclinato. Quarta qz p̄mus stetit ad fontē cū ore clauso. scds cū ore apto. ¶ Tercio p̄cipaliē tradiē de vtroq; virovaria oclusio. ibi. Oīis q̄ se exaltat. Vbi ſm glo. et ē Gre. notanē ꝗtuor spēs superbie. Prima cū aliquis bonum qđ habet a se hr̄e existimat. Scda si datū a deo sibi p̄ meritis suis datū putat. Tercia cū iactat se hr̄e qđ nō hz. Quarta cū despectis ceteris appetit singulariē videri ꝫ qđ hz Notandū aūt q̄ oīs ille spēs timoris hnt oppositoz. p̄ma spēs humiliat hoiem vsq; ad brutalē vilitatē. vt pz Dañ. iiij. in Nabuchodonosor q̄ ait. Nonne ꝫ est babilō ciuitas magna quā edificaui in robore fortitudinis mee. et statim subdiē. Eicient te ab hoib; et cū bestijs et feris erit habitatio tua. fenū q̄si bos comedes. Secūda spēs humiliat vsq; ad infernalez p̄funditatē. sic ptz in lucifero q̄ ex p̄pijs viribus voluit sibi vsurpare dei eq̄litatē dicēs Ysa. xiiij. In celū ascēdā supra astra celi exaltabo solioū meū. et subdiē. Verūtn̄ ad infernū trahēris in p̄fundū laci. Tercia spēs hūiliat vsq; ad extremaz pauptatē. qđ maxime i iudicio apparebit. vbi multi q̄videbanē esse meritis pleni reperiēnē vacui. De quibus Apoc. iij. Dicis q̄ diues sū z locuples et nullo egeo et nescis qz tu es miser et miserabilis et paup et cecus et nudus. Quarta species humiliat vsq; ad infimtā suppeditatoz. qz descēdit hic iustificat9 ab illo scz pharisco. ¶ Notandū tercio q̄ facilie ꝯsiderare p̄ſ sumus veritatē huius v̄bi. Oīis qui se exaltat hūiliabiē et econuerso. si p̄pendimus exitū rei in lucifero superbiente et cristo se humiliante. In eua elata et v̄gine Maria hūiliata. In diuite purpurato z in lazaro vlcerato. In pharisco se extollēre hic. et in publicano penitēre

Dominica duodecima. Sermo. lviij.

Bene omnia fecit et surdos fecit audire et mutos loqui. Marē. vij. Tria p̄cipaliē de isto euāgelio declarabunē. Primo cur ḋbaz a demone possideant corpaliē. De q̄ in principio euāgelij. Scdo quos iste surdus et mutus figuificet. Tercio quō deus oīa bene fecit. A Quantū ad p̄mū videda sūt tria. p̄mo q̄t ex causis demō hoiem possideat. Scdo quotmodis possideat. Tercio quō possessio demonis p̄uenias vel abijciatur. ¶ De p̄mo repimus q̄ in gñe loquendo septē ex causis demō aliquē possidet. Primo solū p̄pter meritū augendum in aliq̄ v̄tute in eo q̄ possideretur vel p̄pter temptatoz vitandā vel peccatū. Cuius exemplū ponit Seuer9 in dyalogo de q̄dā p̄re scissimo maximā famā hñte de expellēdo demones. Hic p̄ tēptatus de mani gloriauit. vt ob sui hūiliatōem p q̄nq; mēses a demone possideretē. q̄ exaudit9 in q̄nto mēse postmodū est liberatus simul a demone z a vane glorie tēptatōne z vicio. B Scdo interdū quidā possidenē nō ob p̄pium meritū nec demeritū sed ut miseriā huius vite agnoscāt alij q̄bus mundus nimis est delectabilis. et illud patz in puulis pueris qui interdum

possidenē·de qbꝫ Augꝰ dic̄ liº·xij·de ciui·dei·Sic otra millefoꝛmes demo nū incurſus qs i īnocētia ſua fidit· qñ qtē ne qs fideret etiā baptiſatoſ puulos qbꝫ certe nihil īnocentiꝰ ē vexāt aliqñ fic vt in eis deo ſinente huiusvite monſtreē calamitas· De tali videē eſſe exemplū Gre·qꝫ nar rat·iij·dya·de puulo puero in mōſte rio vgīnū oi nocte vexato a demone· cū aūt circa mōſteriū ſcūs pr̄ et ab bas eleutherius ꝓnoctaret eo ignō rante vgines oꝛdinauerūt pmi pue rū puulū ꝓpe ſcm̄ eleutheriū·a qꝫ ma ne cū qrereē an puer aliqd paſſus eſ ſet·Rñdit ꝙ nō·et ſic puerū libera tū eſſe didiceē·

C Tercō qdaꝫ poſſidenē ꝓpē pcā venialia alioꝛ·Ex emplū ibidē de eodē puero·De q̄ re citat ibidē Greg· ꝙ puero liberato poſtꝙ eleutherius ad mōſteriū ꝓpuꝫ venit gliane ait·Fres·dyabolus fu bi cū illis ſoꝛoribꝫ iocabaē·ꝙ h qꝛ no biſcū huc venit ad ſuos dei eū tāgē nō audet·Et tūe ſtati puerū demon iterū vexauit· Quo viſo eleutherius ait flēdo·Nullus comedat donec pu er libereē·ficqꝫ oibꝫ orantibꝫ eſt libe ratus plene·Et dic̄ Gre·ꝙ ſcūs eleu therius ex leui mani gloria gkabaē

D Quarto quidā poſſidenē ꝓpē peccata venialia ꝓpria et pua·Exē plū de ſanctiſſimo abbate Moyſe·de quo refert Caſſianus in collatōni bus pr̄m collatōe·ꝙ abbatis ſerem· ꝙ licꝫ meōpabilisvir eſſet tñ ob re ꝓhenſionē vnius ſmonis quē cōtra abbatē machariū diſputādo paulo durius ꝓtulit qdaꝫ ſcz opione ꝑuen tus·tam diro ꝓtinus traditus ē de mom ut hūanas egeſtiones oꝛi ſuo ſuppletus ingereret·Et dic̄ ibi Caſſi anus ꝙ deꝰ leuiſſimū delictū nec ad modicū in eo reſidere pmiſit ꝙ ſtati obſidionis flagello purgauit· In cuius ſignū cū ſtatim ſcūs machari us oꝛaſſet ꝓ moyſe·eſt liberatus ple ne·

E Ñūto qdā poſſidenē ꝓpter pcā ꝓpa mortalia·De q̄ infinita repiunē exempla·ut qdā ꝓpē ſupbiā alij ꝓpē irā et ſic de alijs· Et eſt exem plū de Saul·ꝙ·Re·xvj· Et de alio·ꝙ· Coꝛ·v·Et de ſeptē viris ſare filie ra guelis. Thob·vj·Sexto quidā poſſi denē ꝓpē pcā tā ꝓpria ꝙ aliena fꝛ te mortalia·Exēplū Greg·ꝙ·dya·de muliere q̄ poſtꝙ in nocte ꝙgnita fu iſſet aviro quē invigilia dedicatōis ſcī Sebaſtiani ꝓcauerat·mane ec cleſiā ſcī Sebaſtiani cū intret a de mone ē poſſeſſa·et cū ob eiꝰ liberatō nē ducta eſſet ad mātatoꝛes legio eaꝫ intuit demonū·ꝙ p ſcm̄ fꝛtuna tū epm̄ ē liberata tādē· Itē·iij·dya· refert caº·xviij·de puero qñquenni male a pentibꝫ romanis nutrito·q̄ peſtilentia egrotans demones vidēs blaſphemiā ꝑm oſuetudinē emiſit et in ſinu pr̄is ꝙ demonē arreptꝰ expi rauit·Septio qdā poſſidenē a demōe p ſolū pcm̄ nō i coꝛpe vexati ꝙ i mē bris aie ꝓ oia·De q̄ Caſſianꝰ vbi ꝓꝰ Illi ſūt veri miſeri q̄ ſe vnū ſis crimi nibꝫ otamiant·in qbꝫ nullū ſignū vi ſibilis obſidionis apparet·qꝛ nō me renē medicinā dei hr̄e flagellū·Ta lis fuit iudas i quē intuit dyaº· Jo· xij·Et Julianus apoſtata·et erit antixp̄s talis·

F De ſcdo quot modis demon poſſideat nōndū ꝙ de mon triplicit vexat homies·qñqꝫ exē in rebꝫ·vt Job·qñqꝫ in coꝛpe vt qs ledit coꝛpaliē fiē Job·qñqꝫ indirē in aia vl̄ ſenſibꝫ ut poſſeſſos·Et talis vexatio ab intra dicit obſidio ꝓ ſimi litudinē·qꝛ ſic obſidētes caſtrū ꝓhi bent ne in caſtrū veharē neçaria et ne ad extra ꝓdire poſſint obſeſſi· ſic

¶ Quot modis demon poſſideat

demon phibet ne aie quã obsidet p auditũ visũ vel hmõi spualia possint dari alimẽta nec aĩa inuocare possit auxiliũ puata rõne vel lingua uł au ditu. Sub istis tribꝰ oplendunt septẽ modi obsidendi. Primo eni q̃dã nunq̃ q̃si puant vsu rõnis licet sint obsessi et penas sustineãt. sic q̃ndam vidi dina audiẽtẽ offerẽtẽ alia bona facientẽ. Scdo quidã semp q̃si puant rõnis vsu. sic ille de q̃ Lu. viij. q̃ hẽbat legionẽ demonũ. nõ vtebat vestibꝰ nec in domo manebat ꝫ in monumẽtis et postmodũ vinciebat catenis. Tercio q̃dã hñt lucida mẽ ualla. licet puent obsessi interdũ ratõe. sic Saul. j. Re. xvj. Quarto quidam obsidentẽ puati spãlit q̃busdam sensibꝰ et instrumẽtis. sic ẖ surdus et mutus. Sic vidi vginẽ possessaz que vsu rõnis bene vtebat sed q̃n ofiteri incepit mihi sacramẽtalit statim se demon value eius sic immisitvt licet fleret tñ loq̃ nõ valebat. Quinto q̃daz p demones malefician ut efficiant philocapti uł diuplicẽtia et inundia hñtes ad certã psonã ad quã primo tentãt. cui hõ pmo quitẽ per liberũ arbitriũ posset resistere cũ gratia. et q̃n nõ resistit radicat amor uł inuidia adeo ut postea difficulter dimittere possit. Similit aliqs interdũ faciũt sterilesꝫ frigidos. q̃ fm Cassianũ col. patrũ. deus nõ pmittit in istos q̃ in gra fũt. q̃n si volunt resistẽ possint. Sexto demones interdũ etiã bonos viros vexant in corpe. vt. ij. Cor. xij. Paulũ dicẽtẽ. Ne magnitudo reuelatõnũ extollat me. datus est mihi angelus sathane q̃ me colaphiset. Habuit eni fm glo. pliacã passionẽ. vel fm Aug. temptatõez de venereis ob humiliatõez extra maxima bona q̃ a deo recepit. Sic Job demon in corpe lesit vlcere pessimo. Sic etiã mali vel alij vexant interdũ p incubos succubos vel pũtia demonũ fm Augu. et expientiã. Septimo quidã ficte fũt possessi nõ vere. sicut in de apibꝰ referẽ de hereticoquivt manus inq̃sitoris effugeret se finxit vesanũ. et ductus ad ecclam p liberatõe. nocte ab obsesso clerico ibi exñte et soluto incineratus est. De tercio quo q̃s ab obsidione demonis liberari possit. Notandũ q̃ ad ꝫ q̃s nõ possideaẽ duo valẽt. Primo ut q̃s a pcco sibi caueat pser tim mortali. et si incidit statim oteraẽ. q̃ in talẽ demon ptãtem nõ habet ut pbat Cassianus i collatõibꝰ pfm collatõe. ij. Jeremi. per exẽplũ de beato anthonio. quẽ duo magi odiẽtes p tres successiue demones eicere de cella conabanẽ. Cũ aũt bẽus Anthonius temptatoz amarissimã sentiẽs oraret et signo crucis se muniret. sp vacui demones q̃z vltimus videbatur lunã et solẽ potuisse mouisse cassati recesserũt. et sic tandem magi a beato anthonio virtutẽ xpianismi discentes ad fidem uersi fũt. Tũc difsimuit bẽus Anthõ. nullatenus demões posse mentẽ cuiusq̃ vel corpus mutare misi eã pmũ destituerit oibꝰ cogitõibꝰ sctis. et misi pus mẽtẽ possiderint. Scdo valet fidei simbolũ dictũ et crucis signũ p se uł suis impsum. Exemplũ patz in dya. Gre. liº. .iij. ca. vij. de iudeo custodito p crucis signũ. Postro ad liberatoz obsessoz septẽ remedia valere pñt Primo exorcismus sine ignotis vbis et signis licite applicatus. fm Thom. iiij. dist. vj. Vñ exorcistatus ordo ideo est institutus. Scdo valet mẽdũ oratio cũ ieiunio. Vnde Matẖ. xvij. Hoc genus demoniorꝫ non eicit misi

Quomõ quis ab obsidione demonis liberari possit

in ieiunio et oꝛōe·et ꝺs p̄cipue qñ de mon vexaret in luxuria·Tercō valz interdū sola p̄ntia scōꝝ castoꝝ viro rū·Exēplū ponit Cassianus colk·ne steronis de abbate Jobe scō·q̄ cum req̄reret demonē expellē ab obsesso fupuenit a casu agricola·primicias Jobi afferēs frugū ad cuius p̄ntiā et noiatōem statim demō exiuit· Cū q; Jobes quereret agricolaz de fua vita·p̄mo rñdit hūiliora de se et me dioeria bona xp̄iani·Scdo aūt adiu ratus rñdit·q; ante·xl·annos v̄ginē duxisset in mr̄imoniū quā semp inta ctā oseruasset· Quarto valet p̄ntia scōꝝ locoꝝ· fic bodie colūna rome ad scm̄ Petrū·cui xp̄s se appodiasse dr multi liberanē· ¶ Ñto valz omūio eukaristie data possesso mter dū·qd̄ tñ nō dz fieri nisi bis q̄ habēt lucida mualla·et q̄ verisimilie non irreuerētiā exhibebāt sacmēto·Vñ Cassia·colk·j·abbatis sereni dic̄ q; eu karistia talibz est velut ignis demo nē vrēs et fugans·Et dic̄ q; plures curati fūt ds mō·vt abbas ādronic⁹ et alij· K Sexto valet qbusdā sa cramētalis pura confessio·Vñ refert cesarius in dya·de q̄dā ocubma sac̄ dotis q̄ in būna monasteriū ob emē dā mtrauit·ꝫ ibi meubz cū eā mole staret·p crucē et aquā benedictā re cessit ꝫ statim redijt·Post ds ad an gelicā salutōem fic̄ sagitta aufugit sed nō plene eā dimisit·Cū vero pu re ofiterē totalie eā reliquit·Dicit tñ scūs Tho·i·iij·dist·xxxiij·q; mterdū q̄ malefic̄iatus est postq; ote riē nō liberaē·deo penā in purgato rijvicē dimittēte·⁊ tūc ē meritū pa tientie·Septimo valet otra demonē mterdū fupsticiosoꝝ muocatio·ꝫ il lud est g̃nde pecm̄·et interdū nihil iuuat·Sic enī nr̄o tpe q̄dam multos liberauit obsessos ad muocatoz p̄n cipis demonū post plura deuotaba Obediūt enī p̄ncipi suo demones vt boies illaq̄ent·De q̄ modo xp̄s fuit fuspectus·Mat·ix·In p̄cipe demo nioꝝ eicit demonia· L Sz dubita tur·Cur quidā nunq̄ vel tarde libe rane·Rñ·Alb·sup Lu·ix· Hoc mḡt p̄m scos fit qñq; de causis·Aliqñ p pter modici tatē fidei exorcisātis·vt Lu·ix·q̄rentibz q̄re nō potuerit disci puli demonē eicē·rñdit ibus·ppē in credulitatē vr̄am·Aliqñ ꝓpter pui tatē fidei postulātis aliquē liberari· Vñ Matb·xvij·post miraculū p̄fatū ibs ait exprobrando p̃nti et alijs·o gnatio infidelis et p̄ūsa·q̄ diu patiar vos·Aliqñ ppē indignitatē possef si q̄ ex sua culpa dyabolo locū debit Contra quod dic̄ apls·Epb·iiij·No lite locū dare dyabolo·Aliqñ qr mi nistri ecc̄ie exorcisantes nō recte vtū tur claue·Vñ Mat·xvij·dr discipul nō potentibz demonē eicere·Hoc ge nus demoniorum nō eicit̄ nisi in ieiunio et or̄one·Et dic̄ ibi Jero·in glo·Ds nō sanat oculum sanat calcaneū·Et ideo indebite vtēs claue nō absoluit sed in errorē ducit·Aliqñ etiā· quia sanctiores boies nō fūt p̄ntes qñ ob sessus debet liberari·Vñ Crib·dic̄ su p Mat·xvij·vbi sup̄ de eo quē discipuli nō poterant eicere q; cā fuit qr colūne·i·Petr⁹ Jaco·et Jo·nō fuer̄t p̄ntes sed cū xp̄o in tñsfiguratōne· Alb·tñ expmit sup Lu·colūnas nō fuisse p̄ntes·i·apls nōdū tāta gra spūs scti dotatos·fic in die penthecos stes facti fuerūt colūne ecc̄ie grām maiorē accipiēdo q; prius habuerit· cū eis ptātem debit sup demoia Lu· ix· M Nuo ad ꝑm p̄ncipale no tādū ꝑm Jero·et bedā·q; p furdū et mutū intelligē possum⁹ pcoꝝ siue

Dedit principale Ap̄ p̄ suos et
mundi possus dicē potestem

Antecedentia
Cōcomitantia
Sequentia

corpali demōis vexatōe detentū. vbi tria videlicz añcedētia. ocomitātia. z sequētia miraculū fuit notanda. Añcedentia fuerūt ꝗtuor. adductio. deprecatio. sepatō et locatio. Primo ad xp̄m ducit̄ qz pccor cū sit infirmus p se nō p̄t ad xp̄m venire. ideo adducī debz spāliē p plātos ut scolaris p mgr̄m. filij p parētes. famli p dños et amici p amicos. Scdo rogauerūt p eo. p qđ dat̄ intelligi ꝙ aliqñ alicui p alios salus impet̄tur. sic̄ p Job .xlv. eius amicis. Seruus meus Job orabit p vobis. et faciē eius fusci. ne vobis imputet̄ stultícia. p̄ma enī g̃tia nō ē ex merito qz pccor inimicus dei est. licet impet̄re possit sibi salutē vñ ad aícos dei accedat. ℕ Tercio de turba ip̄m sepauit. in signū ꝙ societatē malorz fugere oportet. ℕā q̄ a mala societate sepaē ꝗtuor vitat Primo dānatōem eēnā. scdo dei indignatōz. tercō accídiā. ꝗrto audítōem malā. q̄ nōnē Jere. xv. vbi dr. Egredimī ppe meus de babilone vt saluet vnusq̄sq; aiam suā. ecce p̄mū. Ab ira furorıs dñi. ecce scdm. Et ne forte mollescat cor vr̄m. ecce terciū Et timeatis auditū q̄ audiaē in era. ecce q̄rtū. ℕ Quarto nō q̄libet loco ꝫ in medio decapolis. i. decē ciuitatum in signū ꝙ nullus sanaē fine decalogi obseruatōe. O Cōcomitātia fuerūt ꝗtuor. Primū est ꝙ digitū z auriculā posuit p quē spūs scī potentia intelligit̄. nullus enī sine infinita dei potēntia p̄t sanari a pcō. scdo saliua linguā eius tetigit. Ad lr̄am enī q̄q̄d in xp̄o fuit. eē fimbria virtus totū plenū fuit vtute sanatiua. Per saliuā enī q̄ facit gustū bonū intelligit̄ p̄m glo. dei sapientia sine q̄ nihil bonī loq̄ possumus nec aliq̄d bene sapit sine ea. Sed triplex est salia. quēdā amara. alia insipida. tercia dulcis. Sic triplex est sapia q̄dā mūdana. alia naturalis. tercia diuina que simpliciter est sapiētia. Tercio in celū suspexit in signū ꝙ adiutoriū pncipale in nostro amico deo spe rare debemus nō in era. qz Ja. j. Oīne donū optimū et pfectū desursū est. ℕr̄to ingemuit. ppē nare sue oīdendū ppetatē. ppē pcī ḡuitatē. pter nr̄az ncitatē. vt docēt gemē nos. et ppē suā oīdēdū in naa miscdie ppetatē. P Sequntia fuerūt. Prio auriū aptio. Signa aūt pfce auditōis sūt. q̄n hō audit de sublimi vt deū pcipientē. Ab imis. ut paupem clamātem Et ab eccli. ut pximū venīā petētem Scdm ē vinculi lingue solutō. qđ fit q̄n hō liguaē ad oroez. ad instructōez. ad confessiōez pcōrz. et ad laudē dei. Propē qđ ps. orat dicēs. Dñe labia mea apies. et os meū ā. la. tuā. Terciū fuit miraculi publicatō. quā licet vellet tñ prohibuit ut doceret vanā gloriaz fugē et ut pigrıcīā nr̄az confundēt. ℕōtū enī r̄cū q̄ Seruoze ꝺm Aug. bō p̄dicari debeāt oīdiē q̄n p hibiti sic p̄dicauerūt. ℕ Quo ad tercū pncipale vbi oclusit. Bñ oia fe. Vbi notaē ꝙ de ebz bñficijs deo regrari tenemī. Prio ꝙ mūdū ppē hominē creauit. ibi. bñ oia fec. Sūt enī ea opa dei. creatōis redēptōis z glorificatōis. de q̄rz q̄libz dr. Bñ oia fecit. Nr̄ pmū fecit potenē. scdm sapiēter. ecīū misdie. Scdm bñficiū ofstit in pcepto d dei obuatōe. ibi. surdos fecit au. Pccor enī surd9 ē q̄ non audit maxios clamores z vocatōnes gndes. videlicz dei angelorz p̄dicatorū. imo oim creatarz. Terciū bñficiū ofstit in humili confessiōe. ibi. mutos loq̄. Multiplex enī vinculū a confessiōe impedit. videlicet pudor peccati. fuga fus

dyaboli·scelus pcī·et spes vana pe-
nitendi·Nota q deuoto p hꝫ qđ ꝺr-
bene oia fecit· si bñ credit ois q̄stio
soluiē de qua dubitare posset vel cō-
tra deū murmurare·

Dominica terciadeci-
ma·Sermo·lix·

Beati oculi q̄videt quevos
videtis·Luc·x·Tria ponū
tur in isto euāgelio prīci
palie declarāda·Primo in
quo ofistat vera bītitudo prie·Secꝺo
qđ mediū ad eandē veniendi et q̄ sit
vera bītitudovie·ibi·diligres deū tē·
Tercio p q̄ advtranꝫ facilie puenī
revaleam⁹·qz dilectō pximi popa
miscdie exercitaē·ibi·hō q̄dam·tē·
Triplex ē bītudo

A Nuantū ad pmū notāꝺū q tri
plex ē bītitudo·Vna est falsa et dece
ptoria·scꝺa vera et meritoria·tercia
pfecta et pmiatoria·Prima et dece-
ptoria ofistit ꝑm diuſoꝝ opiniones
erroneas in diuersis·ꝑm q declarat
pbs·j·Ethico·et boetius·iij·de ofol·
et Aug·x·de ciui·dei·ca⁹·xviij·q̄ ta-
lia eē improbāt·Nā ꝑm pbm·j·et·x·
ethi·id in q̄ ofistit felicitas ꝺz esse
qđ optimū boi·bois bonū quo nemo
malevtie·finis vltimus ppē se eligi-
bilis·oia ppter ipm eligibilia·bonū
pfectū delectabilissimū rpulcherri-
mū ac p se sufficiēs·Tale bonū q̄li-
bet naturalie desiderat·qz teste boe-
tio de ofo·et idē dic Damasceno·li·j·
Mentibꝰ hoim veri boni naēalie est
ifta cupiditas·ꝯ ad falsa deuius er
roꝝ abduxit·Nuidā eni posuerūt fe-
licitatē in diuitijs tpalibꝰ·sic cresus
et nabal·de q̄·j·Re·xxv·Sed erra-
uerūt·Tū qz mali talibꝰ imēdū ha-
bundāt·tū qz multi eis male vtunē·
tū qz extūseca sūt homi·tū qz mui tis
Quid possint ad felicitatē i diuitijs tpalibꝰ

nobis ea pdimus fortuna·tū qz tur-
batiua qz sollicitudine acq̄runē·cū
timore possidenē·et cū dolore muite
pdunē·tū eē qz q̄ diuitias ꝺz multas
aliū eisdē carere facit et spoliat·De
tali bītitudine erronea ꝺr i ps·Nuo-
rū filij sic nouelle planta·i iuuē·sua
pmtuaria eoꝝ plena eructantia ex
hoc in illud·Ques eoꝝ crassetē·Nō
est rumatē·Bēm dixeē ppm cui hꝫ·
B Alij posuerūt felicitatē in volu
ptatibꝰ corpis·ut epicurus et ille q̄
optabat habere collū gruis·Sed er
rabāt·Tū qz talia cū anxietate ap-
petunē·habita fastidiū hñt·et mor
bo corpis pimūt multos·vt pz in lu
xu luxurie et gule·tū qz tlia faciunt
virā hñe pecudū·tū qz rōez nobiliſſi
mā cecāt· C Alij ut diues epulo
de q̄ Luc·xvj·posuerūt bītitudinē in
bonis corpis q̄ sūt q̄tuor ꝑm Eustra
ciū in plo·et hi·videlicz viuacitas sen
suū·fortitudo·pulchritudo·sanitas·
Sꝫ errauerūt·Tū qz talia bestie excel
lētius hñt q̄dā·ut ceruus sanitatem
cētenariā vltra·In sensus viuacita
te pfecti⁹ ꝺz aq̄lavisū·aper auditū·
canis odoratū· Etiā in fortitudie vr
sus et leo nos excellūt·In pulchri-
tudie pauo et pfasianus āneta flo-
res et fiha·Tū qz talia sūt ppē alia·
qz ppter corpus et aiaz·tū qz pbent
occasionē peccādi·Tū etiā qz omūia
bonis et malis· D Alij posuerūt
in potētia rdñatōe·sic alexanꝺ ma-
gnus·Sꝫ errauerūt·qz omūis ē bonis
et malis·Tū qz multe pdiē·tū qz ti-
moribꝰ ē plena·vt i dyonisio tyrāno
patuit·tū qz taliū vita ē fuitus·qz si
ne fuis eē neq̄unt Alij posuerūt i ho
norez dignitate rmagno nomine·Sic
Saul·Sed errauerūt·qz bonum no-
mē falso interdum peruersi habēt·
et econūso bomi·tū qz honor nō est in

honorato sed in honorāte ꝑm tulliū. Tū q: dignitates ⁊tutes nō oferūt sed ꝓsupponūt. Tū q: ꝓdi ꝑt muite. De taliū oim bītudine dic̄ Boetiꝰ. q beatitudinē querūt ꝛ nō⁊bi reperi ꝑt. ideo infelices. Nuia q̄rūt aurū in viridi arbore. gēmas i vite. pisces in mōtibo. et ceruos in mari seu capras. Tales fūt hodie ꝑm rem falsi xp̄iani q factis felicitatez in ꝑfatis ponere evidenē. taliū oculi nō fūt bī sed miseri. ℰ Scda bītudo est meritoria. de q̄ ꝓs. Beati immaculati in via q ambulāt in lege domini. Nec beatitudo ofistit in dei cognitōe. p fidē verā. et p ꝓceptoꝝ obꝛuantiā Et q fic respiciūt xp̄m nō solū oculis corpis eukaristiā ꝛ eē mētis fūt beati vera beatitudie vie. p̄ptim ꝑm documēta octo beatitudinū traditaꝝ Mat. v. vbi dr. Beati paupes spiritu. Beatitudinis enī vie p̄cipiū cōsistit in visione fidei. de q̄. ꝯ. Corꝝ. xiij. Videmus nūc p speculū ⁊ in enigmate. Hanc cognitōem beatus Augꝰ. li. soliloquoꝝ petit. vbi rō sibi fic dic̄. Ora q̄ breuius potes. Rñ. Auguſt. Deus semp idē. nouerim te. nouerim me. Deus enī semp idē q: de nullo permitet. semp tranq̄llus in se. semp piꝰ nos vero ecōtrario mutam̄. Petit autē p̄mo ut cognoscat deū. i. dei potētiā sapiam domitatē. q: cognitio potentie gn̄at timorē. Mat. xvj. Time te eū q̄ post q̄ occiderit corpus ⁊c̄. Cognitō sapie inducit custodiam et obꝛuatōem. Ecc̄. xiij. Oculi dñi multo plus lucidiores fūt sole circūspiones vias hoim et ꝓfundū abyſſi et hoim corda. Cognitio aūt domitatis et misc̄die gn̄at spē et amorē. Petit deinde cognitōez fui. q: ꝛ gn̄at humilitatē q̄ ꝓdictas tres virtutes custodit. F Tercia beatitudo ē premiatoria in p̄ria. q ēc in visione ofistit dei ꝛ clara. De q̄ ꝓs. Beati q̄ habitāt in domo tua dñe i secla se. laute. Sz quō acq̄riē. Rñ. Aug. Videbit inq̄t deū q bñ viuit. bñ studet. et bñ orat. Prio videbit deū q bñ viuit. Est aūt triplex vita ꝑm quā aliquis viuere p̄t. Activa bona. otēplativa melior. ꝛ optima ex vtrisq; opposita. videlicet doctrinalis meritoria. Taliē viuētes edificāt ꝑm apl̄m sup argētū lucidū. aurū lucidius. et sup lapides p̄ciosos lucidissimos. Nr q edificat sup argētū vite active videt clare. q sup aurū otemplative lucidius. ꝛ q sup vtrisq; lucidissime. Scdo videbit deū q bñ studet. q ea q̄ legit proposse memorie retinet et ope oplet. Ja. j. Estote factores vbi et nō auditores tm̄. Tercio videbit deū q bene orat. Orat aūt bene q orat cū attētione deuotōne et otinuatōe. Jo. iiij. Veri adoratores adorāt p̄rem et hoc q adotinuatōem. in spū q̄ ad deuotionē. et veritate q̄ ad attētōez. In q̄ aūt bītudo p̄rie ofistat. Rñ. Aug sup Gen̄. ad lit. q beati habebūt triplicē visionē. Spūalē. q̄ videbūt aias angelos et oia creata cū magna letitia et grāz actōe. Corpalem. q̄ videbūt corpus xp̄i cū letitia maiori ⁊ grāz actōne. Intellectualē. q̄ videbūt deū creatorē cū maxia letitia et grāz actōe. G Scdo i eūgeo tradit ⁊tus p quā directe beatitudo attingit et dei visio ibi. Et ecce q̄dā legisperit⁹. Ambo. vba legis tenēs vim legis ignorās. surrexit ad īram tēptās. i. vt tēptaret Jh̄m. et sūpsit occasionē a verbo xp̄i nouiter recitato quo ait discipulis. Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in celis. Magister. Nō dicit domine. q: audire voluit et nō fuire. Et significat

iste scōz laudatores nō imitatores scōz. Quid faciēdo vitā eēnā possidebo. Querit humiliter. sapienē z vtiliter. Humiliē cū dic Magister. q3 fine doctoris magisterio nemo illumiaē. Sapienē q̄d faciēdo nō q̄d loquendo vel memorādo. Vtiliē. vitā eēnā possidebo. Est enī ꝑm boetiū in de oso. felicitas intermiabilis vite tota sīl et ꝑfecta possessio. At ille. i. xp̄s dixit ad eum. i. pharisēū. In lege q̄d scriptū est. ecce studiū et liber ꝑm quē in extremo iudicio iudicabit iudex. nō scdm phisicā medicinā aut methaphisicā pncipaliē. ꝑm suā legē. ☞ Quō legis tu mgr. In lege enī dei sūt triplices docentes. Quidā docēt et legūt solo ore sic Math. xxiij. Super cathedrā Moysi sederūt scribe z pharisei. oia q̄ cūq3 dixerit vob̄ ꝑuate et facite. ꝑm opa eoz nolite facere. Alij docēt solū manu indicātes viaz sicut bom simplices. Berñ. Efficacior est p̄dicatō exēpli q̄ vbi tm̄. Alij legūt ore et manu. sic q̄ docēt z faciūt. Act. j. Cepit Jhūs facere et docere. At ille respondēs dixit. Diliges dñm deū tuū. vbi tangit dilectionis triplex motiuū. Potētiā. ibi. domū. sapiētiā. ibi. deū. q3 ꝑm Damadeus dr a theaste q̄d est ofiderare. et vtilitatē ibi. tuū. q3 nr̄ est in mercede ex toto corde. Querit cur dicit diliges i futuro. Rñ. Alb. ad designandū pseuerātiā. Vnde nota in isto p̄cepto tria p̄ncipaliē tanguntē scz. q̄d p̄ncipaliē faciendū fit. q3 diliges. quid diligendū. q3 deus et dñs. et q̄ntū fit diligēdus. q3 ex toto corde. Dñm ꝑpē tria dñi ꝑpa ꝑm dpromisiū. scz altitudinē honoris. excellentes diuitias remuneratōis. et ꝑpter fortitudinē redēptōis et defensionis. Deū q̄ oia p̄t oia scit. oia leniat dulcia ac bona tribuit. Tuū iure creatōnis et redēptōis q3 possedit nos. Nō q̄ntitas dilectōnis attēdit in qua tuor. videlicz in corde. aīa. mēte et viribo. Et de q̄libet tria xp̄us ponit q̄ dāda sūt dilectōni. scz cor et totū et tuū vt abrenunciemus oīni ꝑpetati. Sic de aīa mēte et viribo. Exponit autē Aug. li. de doc. xp̄iana. li. j. Et thomas li. de pfectōne spūalis vite. q3 cor intelligit voluntas. q̄ est oim potentiaz et ptiū hois motiua. Sic ē cor materiale ē ꝑmū q̄d gñaē in bomie et mouē ac mouet. Primo p̄ncipiū est calor is oim spūum vite et sensuū. sic voluntas ē p̄ncipiū oim bonorū spūaliū. Per mētē intelligit intellectus. p aīam ps sensitiua q̄ aīalis est. et p vires oisvtus corpis. Talia oia sūt deo et dīis dāda tōliē et nulli creature pure. Jgit ibi tāgit dilectōnis triplex p̄ceptū. Primo de diligendo deū. ibi. ex toto corde. Scdo de diligēdo se. ibi. sic te. Tercō de diligendo ꝓximū. ibi. ꝓximū tuū sic te ipm. Recte rndisti. Nō dic recte feci sti. Hoc fac nō tm̄ doceas et viues.

R Tercio tradit ꝑ opa misc̄die ad p̄miaz reditō. ibi. Ille aūt volēs iusti. tē. Forte putabat q3 xp̄s dixisset Judeus ē ꝓxim9 tuus. et sic oīs ꝓximos dilexisz q3 iudeos et inde iust9 appareret. Suspiciēs aūt ihs. i. sursuz aspiciēs. Ad lr̄az patola ostigisse potuit. q3 inē ihrlm et iericho de ꝑtū fuit latrombo plenū. Post tāgit immisericordiā sacdotis et leuite. Vltio misericordiā samaritani in affectu cōpassiōis. ibi. misc̄dia mot9. i officō curatōis. ibi. vulña alligauit. i affectu recōmēdatōis stabulario. ibi. et altera die rediēs tē. Mistice p hoiez istū ꝑt intelligi adā vl̄ hō a gr̄a i pcm labēs ab irlm visione triplicis pacis

quã habet innocẽs ad dẽũ p obẽdiẽ
tiã·ad se p innocentiã · et ad totum
mũdũ p dñatõez·Descẽdit·qz pecca
re ẽ spreto incõmutabili bono reb
mutabilib adhærere· In iericho in
defectũ pacis triplicis p̃dicte· Inci
dit i latrones·nõ q latrones demo
nes irruerint in eũ sibi vim faciendo
ꝫ sponte sua se ẽdidit· Nui spoliauerũt eũ i mortalitate et ḡtuitis inno
centia et hereditate glorie · Et plagis impositis·i·naturalib vlneratis
et debilitatis p pcm· Abierũt·nõ ab
infidiosis cessando·sed insidias occul
tãdo·semiuiuo relicto· qz scdm natu
rã solũ viuebat et deus et gr̃a q̃ fuit
vita aie ablata erãt· Accidit aũt vt
sacdos z leuita tẽ·p pmũ lex p Moy
sen data sacerdotib figificaẽ· per
scdm scz leuitã ꝑfõte figificanẽ·
Sz nec lex nec ꝑfõte curare poterãt
humanũ genꝰ· Nã Ro.iij·p legẽ co
gmtõ pcti figificaẽ·sed Deb.viij·
lex neiez ad pfectũ duxit· L Sa
maritanus aũt q̃daz·Vbi de xpo no
tanẽ octo·Primo filij dei incarnatio
ibi·samaritanus quidã iẽ faciens in
hũc mũdũ· Scdo hũane passibilitatis assumptõ·ibi·venit secus eum·qz
Deb.ij·debuit p oia frib assimilari
Tercio eius opassio·ibi·videns eum
misedia motus est·Vidit oculo misericordie q̃ respexit petrũ· Nec mirũ
si misedia moueẽ· qz ipe est pr̃ misericordiaz·ij·Coz.j· Quarto pcti
curatio·ibi·et appropinquãs alliga
uit vul·eius·in baptismo pca remittendo·Alligauit vinculis gr̃e·Dicit
vulnera qz omis potentie vulnerate
fuit·Quatuor tñ sm Bedã pncipaliter vulnera incidimus· Infirmitatẽ
ig̃ratiã·ocupiscẽtiãz malicĩã·Nãro
sacramẽtoz institutio·ibi·infundẽs
oleũ q̃ est mitigatiuũ pene·i· dona
spũs scti·et vinũ·i·terroẽ pcoribus
incutiẽdo·Sexto xpi passio·ibi·et im
ponẽs eũ in iumẽtũ suũ· Gre·in passione·glo·iumẽtũ est caro ipius · Septimo eccie incorpatõ · duxit in stabulũ·i·eccíam·Nõ dicit in domũ · vt
feces huius mũdi sentiẽtes sciamus
ꝫ nõ esse pr̃iaz·Octauo cure eius sollicitudo·ibi·curã eius egit·Et altera
die·i· post resurrectõez ptulit duos
denarios·glo·duo testamta in q̃bus
dei imago ẽ·et decalogꝰ introq mãdat·Dedit stabulario·i·doctoribus
testamẽtoz·et q̃cũq superogaueris scz pceptis ofilia addendo ẽ·

Dominica quartadecima· Sermo·lx·

Q Vm ingrederet Ihus in
quoddã castellũ· occurrerũt ei decẽviri leprosi·Luce·xvij· In isto euãgelio
de curatõne leprosoz tradunt tria
pncipalia nobis ostendãda·Primo infirmitatis genꝰ · Scdo curatõis modus·Tercõ curatõis effectus· A
Infirmitatis genus ẽ lep̃ q̃ est morbus incurabilis abhoiabilis aliis et
vlis in radice·et ideo merito pcm
designat·Vñ et decẽ dicunt qz decalogũ pctoz trãsgrediẽdo inficiẽ· Est
nanq vtraq lepra morbo incurabilis·qz sic hõ a lep̃ hũano auxilio vix
ã nunq̃ curaẽ·sic nllus a pcto curari p̃t nisi diuino auxilio adiuueẽ ·cũ
sit spũs spuadẽs in pctm et a se non
rediẽs· In cuiꝰ figurã·iij·Re·vij·legimꝰ q̃ tẽplũ dñi fuit·vij·annis edificatũ· et Jo.ij·in annis·xl·repatũ·
Per qd datur intelligi q hõ añq̃ pcc
et de facili potest fieri templum dei·
sed si semel cadit difficulter et nũq̃

p se resurgit. Vnde Alb. sup Mat. viij. causaz tam spūalis lepre q̄ corporalis assignās dicit. Lepra est corruptio vasoz q̄ corrūpūt nutrimētū et ouertūt ipm in colerā nigram ex oīi humore. Sed curatio lepre est curatio vasoz ne corrūpāt digerēdo nutrimētū sed potius ad statū sane dirigant complexionis. Et Lu. xvij. dicit. Vasa aie sūt rōe cupiscibilis t irascibilis. Ratō opus dirigēs. ocupiscibilis volūtatē humanā disponēs et irascibilis otraria bono impedimēta remouēs. Sed lepra in rōnali siue in corde vbi debet esse imago dei est dei obliuio q̄ ad memoriā. vanitatis intuitio q̄ ad intelligētiā. t in caducis delectatio q̄ ad volūtatē. Lepra in irascibili est indignatō ad id qđ ad bonū pmouet. Lepra in ocupiscibili est ocupiscētia mūdana. Dec ille

B Vnde scūs Thomas pma 2e. q. lxxv. in diffis qōnib⁹ et articulis sequētib⁹ tāgit decē causas vel radices peccī. Prima voluntas ppa. Seda pecm qđ ē causa peccī aliq̄s. Tercia ignorantia eoz q̄ scire debem⁹. Nā ta fomes peccī originalis post baptismū relicta. Quinta inclinatio relicta ex ofuetudine pentū ad malum nō necessitās sz inclinās. Sexta ppa ofuetudo vicioz. Septima passiones sensitiue ptis inter q̄s amor ad se inordinatus sm Aug. est oim radix maloz t passionū. Octaua tēptatō demonis. Nona allectio delectabiliū exterioz mundi. Decima hoim mala societas. Et sic pma tria sūt in suspiriis viribus aie. sequētia tria in inferioribus viribus inchoanē. sed vltima tria exterius temptāt. vt septē cause sez sensualitatē mficiant.

C Ad ppositū etiā de difficultate curatōis peccoz dic Guill. In de fide et leg. Mouet in q̄t simplices cur peccatū sit hūano studio incurabile et cur pecm momentaneo omissū de⁹ punit eternalit. Sz tales nō inspiciūt naturam t malicia peccī et eius ppetates. Est enī pecm q̄dam spūalis vulneratio. casus. rapina. vinculatio. ōēđ. extinctio. captio et corruptō. Prio est spūalis vulneratō. De q̄ ps. Putruerūt et corrupte sūt cicatrices mee a facie insipiētie mee. Nullus aūt mirat̄ ul egre fert q̄ in breui vulneratus letalit. eximde mortiē et ppetuo vita caret nisi deus eū resuscitet. ergo nec deo egreferat de spūalis vulneris effectu. Scdo pecm ē quidā casus de q̄ ps. Foueā quā foderūt inciderūt in eā. Nullus aūt mirat̄ in breui q̄ qs in puteū cadit a q̄ ppetuo exire neq̄t nisi adiutus aliunde. Tercio pecm ē rapina t furtū quibus subtrahimus deo multo obediētiā ppcepto rū qđ xps causat̄ in sua passione dicēs in ps. Que nō rapui tūc exsolue bam. i. in cruce. Nullus aūt mirat̄ q̄ fur vel raptor in breui tpe recipit ppē qđ scđm leges ciuiles vita puatur ppetue nisi deus eā sibi restituat Quarto pecm est vinculū et fumis q̄ mediāte dya⁹ hoiem in infernū ducit. De quo ps. Posuerūt peccatores laqueū mihi et de mā. tuis nō errraui. Nullus aūt mirat̄ q̄ in breui homo ligari ul alius illaqāri pt q̄ ppo conatu nunq̄ liberat̄. Nūto ē pecm oēđ. qđaz stultissimus. q̄ hō p momēta nea delectatōe vdit regnū celoz et acq̄rit eternā penā. de q̄ otractu dicit̄ j. Macb. j. Venūdati sūt ut facerēt malū. Natura aūt otractus ē. q̄ licz in breui fiat tñ ppetue durat nisi fuerit irritet. Sexto ē pecm extinctio ardētis caritatis que in specie ignis ardētis et lucētis ostensa est. Act. ij

Potest aũt quis extinguere in breui qđ nunq̃ reaccẽdere valet. Septimo est pcm captio quedã etvas pisciũ vl̃ muscipula seu decipula. de q̃ Sap̃. viij. Creature facte fũt muscipula insipientiũ. Nr Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mũdi p ea que facta sunt intellẽa spiciunt̃. Pt autez piscis vel aliud aial in breui intre decipulã. quã nũq̃ de se euadit. Octauo pcm̃ est vas fictile ul̃ vitreũ qđ facilie ofringit̃ et nunq̃ repari p hominẽ potest. de q̃ in ps. Tanq̃ vas figuli ofringes eos. D Sed dubitaẽ. Vñ causaẽ lepra tam spũalis q̃ corpalis. Rñ. ẽm Alb. t medicos a qñq̃. Inẽdũ a cohabitõe crebra leprosoz. Est eni lepra morbo otagiosus. Sic eẽ spũalis lep̃. de q̃ in ps. Cum puerso puerteris. Sic̃ Petrus circa iudeos stans xp̃m ter negauit Interdũ causaẽ ab infectis pentibo p leprã. Sic etiã pentes puersi i moribo faciunt male oplexõis filios q̃s postea malis exemplis plus inficiũt sic̃ in fabula de cancri filio dr. Vnde Matb. vij. Nõ pt arbor mala fructũ bonos facẽ. Interdũ causaẽ a nutrice corrupta. Vñ. j. Peẽ. ij. Quasi mõ geniti lac spũs doctrine concupiscite. Per malã aut doctrinã inficiunt̃ aie Interdũ causaẽ a coptu cũ mẽstruosa. et ẽm Aug. Sic aia inficit̃ a q̃libet sensu q̃ pticipat cũ alio pcore et immundo siue fiat in otractu siue in vindicatione siue in furto t sic de alijs. De quibus in psalmis. Perdidisti omnes qui fornicantur a te. scz deus. Interdũ etiã causatur a malacta. in cibis melancolicis et malis Est aũt duplex cibo. vnus dmus. de quo Jo. iiij. Meus cibo ẽ ut faciã vo lũ. pa. mei. Per oppositũ est cibo demonis vlũtatẽ eius facere. E

Scdo pncipalit̃ in illo euãge. ostendit̃ curatõis modus. In q̃ qñq̃ vere pnie oditões intelligunt̃ tã q̃ ad otritõz q̃ q̃ ad ofessionẽ. Primo in otritõe esse debet pmũ pcĩ desertio ibi. q̃ steterũt. Oportet eni penitentẽ voluntatẽ hr̃e tam erectã ut firmit̃ apponat peccata mortalia nunq̃ dei coopante gr̃a iterare. In cuius signũ magdalena pentẽs pmo stetit retro sec̃ pedes dñi. Luc. vij. Scdm ẽ humilis fui cogitõ. ibi. alõge. Hũilis enim pcor deo appropinq̃re nõ audet sine reuerẽtia. Vnde Luce. xviij. Publicanus pentens stabat tc. nec audebat ocłos in celũ leuare. Talis humilitas facit deo tdeũ appropinquare. Vñ Aug. Quid tã lõginquũ quid tã remotũ q̃ deus ab hoibo. immortalis a mortalibo. iustus a pcoribus. nõ loco sz dissimilitudine. Tertiũ est pfunda otritio. ibi. leuauerũt. i. de pfundo cordis in vocẽ prupert Nõ eni sufficit apositũ in futuro mala cauendi et cogitõ peccati. nisi eẽ doleamus de malis omissis. eo q̃ pissimũ patrẽ filij ingratissimi offendimus. F Quartũ est p orationez diuine misedie implorato. ibi. prece ptor tc. vbi ostendunt̃ pfecte orationis q̃tuor ppetates. Primo oratio fit dulcis ibi. Jhesu. Scdo fit humilis ibi. pceptor. Tercõ spũalis ibi. miserere. nõ eni rogauerũt p pecunia ut alij mẽdici. Quarto omũis ibi. nostri. Secũdo tangunt̃ hic bone ofessionis q̃z oditões. Primo q̃ fit voluntaria nõ extorta. ibi. Jte. Secũdo aperta nõ ficta ibi. ostendite. Tercio ppria nõ aliena ibi. vs. Quarto prudens. ibi. facerdotibo. nõ legem ignorantibus. Quinto obediẽs. ibi. dũ irẽt. Nãtũ ẽ nuda et apta ofessio. ibi. vcẽ suã. ppẽ qđ xps ait eis.

Ite ostendite vos sacerdotib⁹ · et dū irent mūdati fūt · q⁹ ex ꝓposito solo ostendi quis mūdaē interdū dimit⁹ Sic eē xp̄s lazarū resuscitauit añ ꝙ p discipulos solueret · ℭ Tercio pn̄cipaliter pomē curatōnis effectus triplex · Primo fuerūt oēs in corpe curati · Scdo oēs in aia mū dati · Tercio vnicus gratus et oēs alij ingrati · Iste aūt qui grat⁹ fuit tria fecit q̄ ad gratitudinē ptinent · et vitauit tres gradus ingr̄titudinis quoz p̄mus est et pessimus videlicz bñficiū obliuisci uł nō agnoscē · contra qđ dr · ut vidit q⁹ mūdatus est · Scdus est minis malus · gr̄as orē nō referre p bñficijs · otra quod subdi tur · regressus cū magna voce magnificauit deū · Tercius infimus opere bñficiū nō recōpensare · otra qđ ille cecidit in faciē ante pedes ei⁹ gratias agens ⁊c̄ · Vnde q⁹ viciū ingr̄tozz xp̄s hic multū reprehendit · notanda sunt de gratitudine q̄nq; dubia q̄ soluit scūs Tho · 2a · 2e · q · cvj · Primū quibꝰ fit gr̄atitudo exhibenda Rñ · pn̄cipaliter deo · platis et pentibus licet etiā oīi faciēti · Scdm dubiū p q̄ gr̄ti esse possimus · Rñ · q⁹ de p cogrntōz bñficij · orē p grāz actionē · et opē p q̄lemcūq; donatōz · Exē plū de leprōso Luc̄ in ꝓposito euāge⁹ Tercium dubiū que sint maiora dei beneficia · Rñ · creatio · sui traditio pacij · totius mūdi gubernatio · nostri celi et mūdi redemptō · p̄diti vocatō ad domū xp̄iamsmi · collatio cuiuslibet sacramēti · eruditio verbi dei · p̄ſuatio pcī · flagella dei · datō cuiuslibet tpalis rei · infusio dom gratuiti et expectatio p̄rie celi · Quartū dubiū · q̄t fructus secunē gr̄os de bñficijs dei · Rñ · q⁹ caritatis ardoz · augmentū meriti · vitatio pene alterius mundi · satisfactio de nung̃ satisfactibili et gaudiū in oīi ope dei · ℌ

Quintū dubiū cur deo maximas grās agere debemus · Rñ · ꝓpter illa q̄ tangunē Joh̄ · iij · Sic deus dilexit mūdū · ut vnigenitū suū daret ut ois q̄ cre · in eū nō peat ꝙ habeat vitā eē nam · Vbi ostenduntē septē · Primo q⁹ dilexit vel benefecit · q⁹ deus infinitū bonū · Scdo quō benefecit · q⁹ ex caritate dilexit · Tercio cui benefecit · q⁹ pcōri · ibi · mūdū · Quarto qđ magm dedit · q⁹ vnigenitū suū · Nō to an meruimus · dicendū q⁹ nō · ibi · daret · ꝙ adhuc mereri possumus applicatōem p fidem formataz · ibi · vt oīis qui credit in eū · Sexto q̄ntum malū vitare possumus p illa · q⁹ eterna dānationē · ibi nō peat · Septimo q̄ntū bonū oseq̄ possumus · ibi · sed habebit vitā eternā · De ingratitudine nota q̄nq; dubia oppositā p̄fatis solutōnibꝰ que quis a se faciliter inuenire potest ·

Dominica quindecima Sermo sexagesimus primus ·

Primū q̄rite regnū dei et iusticiā eius ⁊ ꝯ oīa adicientur vobis · Matth̄ · vj · Ut fm Aug · deꝰ fecē voiez ut sūmū bonū intelligeret · intelligendo amaret · amādo possideret · et possidendo fruerē · ideo xp̄s in ꝯ euāgelio intēdit nos ab amore terreno rū trahere ad amorē celestiū p tria pn̄cipaliter · Primo dissuadendo diuitiaz seruiturē · Scdo interdicendo inmiā sollicitudiez ibi · nolite solliciti esse · Tercio ostendendo verā vie et p̄rie bītudinē · ibi · primū ergo querite regnū dei ⁊c̄ · A Quantū ad primū notandū q⁹ ꝓprie loquēdo in

mand dei bonum

toto mūdo nō est res p̄ter xp̄m deū· q̄ ꝑpe et vere dici possit aut esse dñs cuius sex fuit cause· Prima q: quilibet hō est dispensator oim sibi omissoꝝ et villicus· q̄ si dissipauerit bona dñi dei reddet durā rōem villicationis sue· nō solū de pecunia· sed etiam de oīni vbo ocioso reddent hoies ratōem in die nouissimo· Mathꝫ· xij· Secūdo q: q̄libet hō est solū mutui receptor· xp̄s enī deꝰ mutuauit vni q̄ q; talenta· alteri duo· alteri vnū· vni cuiq; ꝑm ꝑpam vtutē· Mathꝫ· xxv· et Luc̄· xix· vnde nō bene negociātē puniet grauiē· Tercio q: oīs res sunt mendici· hō potissime· Mat· vj· et Luce· xj· Panē nr̄m q̄tidianū da nobis hodie· Jac· j· Omne datū optimū et oīne donū pfectū descēdit a p̄re luminū· Ideo maximos et diuites xp̄s oñdit esse mēdicos et paupes fore dños regni celoꝝ· dicens Luc̄· xvj· Facite vobis amicos de māmona iniq̄tatis vt cū defeceritis recipiāt vos in eēna tabernacula· Eo ipo enim q̄ diues dat paupi denariū· mendicat mentaliē ꝑ paupe regnū celoꝝ· et sic paup plus dat q̄ diues in infinitū etiā· Quarto q: nullus dñs terrenus p̄t facere suū subditū liberū· q: dñs met nō est liber· seruit enī pecōire superbie auaricie tē· ita de aliis· vñ Jobꝫ· viij· Omnis q̄ facit pecām seruus ē peccati· Et Señ· epla· xlvij· Seruus es oñe q̄s nō sit· Alī libidinī· alius auaricie· alius ambitōi· oīs timori seruiūt· Nūto q: nullus terrenus dñs p̄t cogere seruū ad bene seruiendū· Si enī cogit seruū nūq̄ sibi bene fuiet· Sexto q: nullus dñs terrenus est q̄ habeat indigentiaz de seruitijs et tanto maiorē q̄nto maiorem· ¶ Per oppositū xp̄s deus vere est dñs· primo q: oīnia fuit sua ꝑpria· Secō q: a nullo quicquā recipit· Tercio q: solus diues est· vt ōr libro de causis· Quarto q: liber· Oia enī ꝑpter semetipm creauit dñs· q: oīs oīumatōnis vidi finē in p̄s· ōr· Quinto q: liberū arbitriū nostrū p̄t ad se p grām ouertere q̄n placet in instanti et multos ad sibi seruiendū manifestando misericordiaz suā si bñ faciūt hoies· vel manifestando iusticiā suā si male faciūt· Sexto q: nulli⁹ mdiget cū sit sūmū bonū· ☞ Secō notandū q: xp̄us loq̄tur ꝑmomūem opinionē et ꝑm modū loquēdi aliorū· Duo dñi fuit deus ⁊ dyabolus· ut deus et mūdus· vel deus et carnalis appetitus· Nemo enī p̄t duobz dñis fuire ctraria p̄cipientibz· Nō deo et dyabolo· q: deus p̄cipit hūilitatem Mathꝫ· xj· Discite a me q: mitis sū ⁊ hūilis corde· Dyabolus p̄cipit superbiam· q: Job· xlj· Ipe est rex sup oīns filios superbie· Secūdis duobz nemo p̄t seruire· q: deus diligit pacē· mūdus aūt dat turbatōnem· Jobꝫ· xvij· In mūdo pressurā habebitis i me aūt pacem· Tercijs duobz dñis etiaz nemo seruire potest simul· q: deus p̄cipit puritatē caro voluptatē Ro· vij· Video aliā legem in mēbris meis repugnantē legi mētis mee· Est g̃ deus vnus dñs· demon alius· q̄ in adiutoriū recipit mūdū et carnē· Vis tunc scire cuius dñi seruus sis· vide cuius legē obseruas· Unde verissimū signū dyabolice fuitutis ē esse superbū iracundū ⁊c· Sic domice fuitutis signū est esse humilē q̄tū et trementē sermones dei· Sup q̄s requiescit spūs domini· Ysa· lxvj· vbi sic ōr· Ad quē respiciā nisi ad paupculū et otritū spū et trementē p̄mones meos· Et tamē valde irrōnabiliē seruiē dyabolo· tū q: odit hoiem· tū q: implacabilis est

tum quia graue iugum imponit· tū
q; nihil dare potest cū oia bona sint
dei· tū etiam q; solū mala dat puta
mēdacia culpe q̄ fūt sibi ꝑpa et eter-
nam pnā· ¶ Tercio notandū
q; xp̄s causaz impossibilitatis dupli
cis diuitutis assignat· Quia aut vnū
odio habebit scz dyabolū et merito
ꝓpter p̄fata mala q̄ doi ꝓpinat· et al
terū diliget videlicet deū· in q̄ oīes
cause diligibilitatis fūt· Aut vnū fu
stinebit videlicet dyabolū quē homo
peccādo patiē nō diligit· et alterum
cōtemnet videlicet deū in auersione
peccando· Est enī pcēm spreto incō-
mutabili bono rebo mutabilibo adhe
rere· Qui occidat Ambo· li· de padi
so dices· Quid est pcēm nisi p̄uarica
tio legis diuine et celestiū mandatō
rum ꝓceptoz· Nō dicit odit· q; in es-
sentiā dei clare videns nullus deū odi
re posset· sed in effectus iustīcie diue
intuens · deū odit in effectibo otra-
riis humane uolūtati· Vnde p̄s· Su-
pbia eoz q̄ te odit ascendit semp·
Vnde concludit xp̄s· nō posse deo seruī
re et mammone· q; inter se diffident·
Vero· Māmona syriace dicunē diui
tie latine· Et dr hoc nomē esse demo
nis q̄ preest diuitijs· nō q; in ptāte
eius sint q̄ nec in porcos intrare au-
debat sine licentia· sed q; eis vtiē ad
decipiendū· Vero· Audiat g̃ auar9
q̄ vocabulo censeē xp̄iano· non posse
simul diuitijs xp̄oq; seruire· et tamē
nō dixit· qui habet diuitias sed q̄ ser
uit diuitijs· Qui enī diuitiaz seruus
est diuitias custodit ut seruus· Qui
aūt seruituris excussit iugū distribu
it eas ut dominus· G. Secūdo p̄ci
paliter xp̄s inēdicit tpaliū inordinatā
sollicitudinē· Vbi notādū q; triplex
in gñe est sollicitudo · Vna bona re-
spectu p̄ximi· Alia bona respēu anie

¶ Primo pale
ter xp̄s ꝛ
ut tpalium ꝛ de
bita sollicitudine

fué· Tercia mala respectu sui corpis
Prima sollicitudo bona respectu p-
ximi est septuplex· Vna diuitum ad
paupes· Lu· x· Martha sollicita es ꝛ
turbaris erga plurima· Alia subdi-
toz ad ꝓlatos· Iosue· xxiij· Estote
solliciti ut custodiatis q̄cūq; scripta
sūt in uolūine legis Mosi· Tercia
p̄sidentiū ad subditos· Ro· xij· Qui
p̄est in sollicitudine· ij· Coz· xij· Pre
ter illa que extrinsecus fūt instācia
mea sollicitudo oim ecciaz· Quarta
et quinta uxoris ad virū et ecōuer-
so· j· Coz· vij· Qui habet uxorē solli
citus est que fūt mūdi et quō place
at uxori· Sexta seruientiuz respectu
dñoz suoz· j· Coz· xij· Non sit scis
ma in corpore· sed in idipm ꝓmuicē
sollicita sint membra· Septima oim fi
deliū ad pacē· Epb· iiij· Solliciti sua
re unitatem spūs in uinculo pacis.

Alia est sollicitudo bona respectu
sue aie· de qua· j· Petri· v· Omēm sol-
licitudinē ꝓiciētes in eū scz deū· q̄m
ipi cura est de uobis ꝛē· Et in hōda
de septē p̄ncipaliē videlicet ut a pec
cato quis eruaē· ut nō recidiuū pa-
tiamur· ut ignorantiā malā repella
mus· ut iniuste ablata restituamus·
ut bene moriam̄· ut a purgatorio ci
to liberem̄· et ut deo in p̄ria ꝓpinq̄
uiam̄· ¶ Tercia est sollicitudo
mala respectū tpaliū· De q̄ tria vi-
tenda sūt· videlicet que sit sollicitudo
mala· q̄ mala faciat· et quō repellen
da· Que sit mala sollicitudo docz tho
mas ba· pe· q· lv· vbi dic· q; sollicitu-
do importat studiū q̄dam ad habi
tū ad aliquid osequēdū· Magis aūt
sollicitaē q̄s vbi se putat deficere in
aliquo uel illud timet· Vnde in tpa-
libo potest quis q̄druplicīter se time
re irrōnabiliē deficere et sollicitari·
Vno modo ex pte rei tpalis· ī quas

quis finē statueret et q̄reret · Alio modo q̄n quis supfluū studiū poneret ad tpalia que non sūt necessaria psone statui aut honestati status · p pē quā sollicitudinē a spūalibꝫ q̄bꝫ pncipalius inseruire debet retraheret · Tercio modo ex pte timoris supflui · q̄n ſcz aliquis timet ne faciendo q̄d debet necessaria sibi deficiāt · Contra q̄d hic xp̄s plura exempla ponit vt patebit · Quarto ex pte tē poris · q̄n quis tp̄s sollicitudinis p̄occuparet · Vnicuiq; enī tēpori opetit sollicitudo ꝓpria · sic̄ tpi estatis opetit sollicitudo metendi · tpi autumni sollicitudo vindemie · Si quis g̃ tpe estatis iam de vindemia esset sollicitus supflue p̄occuparet futuri tpis sollicitudinē · quā xp̄s phibet dicēs Nolite esse solliciti in crastinū · Causam adiūgit · Crastinus enī dies sollicitus est sibiipi id est ꝓpriam sollicitudinē habet · que sufficit ad animū affligendū · Et hoc est q̄d subdit · Sufficit enī diei malicia sua idest afflictio sollicitudinis · Hec Thomas sentētialit̄ · Vnde in multis casibꝫ licet sollicitū esse de tpalibꝫ · sed nō in quatuor p̄fatis · Prouidentia enī tē poralis esse virtutis actus potest q̄n bene fit · In cuius signū xp̄s loculos habuit et Paulus collectas fecit p sanctis · j · Cor · xvi · Et q̄n Agabus famē p̄dixit collegerūt tpalia xp̄iani vt in iudeā mitterēt p Barnabaz et Saulū · Act · xi · ¶ Mala aūt sollicitudo quinq; mala facit · Primo verbū dei suffocat · Matth · xiij · Secdo impedit fructū hom̄ opis sicut spine in agro · Tere · iiij · Nouate vob̄ nouale · et nolite serē sup spinas · Tercio hoiem illaqat · j · Thy · vj · Qui volūt diuites fieri incidūt in laqueū diaboli · Quarto a spūalibꝫ studijs retrahit · ij · Thy · ij · Nemo militās deo implicat se negocijs secularibꝫ · Aug · Amor rei terrene est fiscus spiritualiū alaz · Ad hoc p̄curatorē xp̄m fugat · Exemplū in vita sp̄m de leproso · cui cū offerreē pecunia grandis · Rñdit · lx · annis infirmus xp̄m p̄curatorē habui · nunq̄d hunc vis auferre · Item de ortulano deuotoz elemosinario et tandem lagenā numoz auare colligēti qui pede coruptus p angelū sanat̄ cū tñ secandus esset · ℟ Hanc sollicitudinē malā nō solū nociuoz tpaliū aut supfluorū · sed etiā necessarioz xp̄s hic argumēto q̄ntuplici et similitudine a nobis curat ꝓpellere · Vbi notandū q̄ diabolus Primo sollicitat hominē vt querat necessaria · q̄ hoc dominus videt̄ p̄misisse · Gen̄ · j · In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo · Nabitis aūt necessarijs sedo sollicitat ad querendū supflua iniusta vt per vsurā mercaturas rapinas z similia ¶ Xp̄s aūt radicē volēs exstirpare · hīs tria psuadet ne mordinate sollicitemur de victu et amictu · Primo p similitudinē nature rōnalis dicēs · Nōne aīa plus est q̄ esca · Glosa · Dedit maiora · i · corpus et aiaz · dabit minora id est escā et vestes · Et ponit hic dominus tria bona q̄ dīs dedit · Animā · corpus et res · Anima debz subiici suo supiori videlicet deo sibi obediendo · Corpus suo supiori · id est aīe ei obtēpando · Et res suis supioribꝫ scilicet vt deo et pauperibꝫ distribuantur · et corpori vt sibi necessaria ministrenē · Sed istum ordinē nō seruāt auari · q̄ diuitie eoz non subiiciunt̄ deo vt pauperibꝫ tribuāt · Nec anie · quia eas inique diligūt · Nec corpori · quia cū istis fame deficiūt · Secūdo psuadet p similitudinē creatē rōnalis

quo ad corpus ibi·quis aũt cogitãs
potest adicere ꝛc̃·quasi diceret nul-
lus·Deus enī facit non sollicitudo·
Tercio ponit similitudinẽ in natura
sensibili·ibi·respicite volatilia celi ꝛc̃
quia nõ serũt nec metũt nec etiã cõ-
gregant·Non dicit·non volãt ad
grana·qr nõ prohibet puidentiã ꝛ la
borem sed sollicitudinẽ puersam et
auariciã· Et tamẽ pater vester ꝛc̃·
Nota qꝺ dicit pater q̃ potest scit et
vult subuenire qui oĩ regi dño et
alĩs superior est· Quarto p similitudi
nẽ nature vegetatiue·ibi· considera
te lilia agri·Vnde Iero·Quod seri-
cũ· que purpura· q̃ pictura textri-
cũ potest floribꝰ oparí· Liliũ agri in
duitur veste candida·rosa veste pur
purea· et viola iacinctina· Quinto
p fugã erroris gentilis nos a sollici
tudine superflua reuocat dicẽs·Nolite
ergo solliciti esse quid mãducetis ãt
qꝺ bibatis aut quo operiemi· hĩ enī
oĩa gentes inq̃runt·idest incredu
li gẽtiles putãtes deũ nõ habere cu
ram de inferioribꝰ·In quorꝝ psona
Iob dicit·Iob·xxij·Circa cardines
celi ambulat et nostra non obiderat·
nubes latibulũ eius·Scit inq̃t pr̃ ves-
ter·nõ ignorat·qr his oibꝰ indige-
tis· L Tercõ pncipalit̃ xps ostẽ
dit verã vie et pr̃ie beatitudinẽ ma
xima cũ sollicitudine inquirendã·cũ
oncludit·Primum ergo quer̃ite· Vbi
tria necessaria ponit· Primo summe
bonũ regnũ dei qꝺ i pr̃ia pfecte ha
bebimus·Secꝺo vmũsalis iusticie do-
nũ· qꝺ p pcepta et oscilia hr̃e possu-
mus in via·ibi·et iusticiã ei9·Tercõ
corpis necessariũ emolumẽtũ qꝺ de9 p-
mittit adiũcẽdũ·ibi·hĩ oia adiũ·wb·

Dominica decimasexta Sermo·lxij·

DEfunctus offerebat̃ filius
vnicus matris sue·Lu·vij
In isto euãgelio tria pn̄-
cipaliter tradunt̃·Primo
mortui iuuenis lamentatõ·Secundo
resuscitati iuuenis pfecta sanatio·
ibi·et ait adolescẽs tibi dico ꝛc̃·Ter-
cio vidue mestis magna solatio ibi·
et dedit eũ matri sue·et ibi·et hec vi
dua erat· A Quantũ ad primũ
notandũ qꝺ sm Bedam p istũ defũ-
ctum pccor designat̃·de quo quinq̃
p ordinẽ sunt videnda·Primo qua-
re pccor p mortuũ designat̃·Secũdo
quod est monumẽtũ in quo includi-
tur loculus·Tercio qui sint portito-
res·Quarto que sit porta extra quã
deferẽ·Quinto que vidua que defũ
ctũ istũ deflet· Circa primũ notã-
dũ qꝺ peccator p mortuũ designatur
quia est frigidus ponderosus et feti
dus·Frigidus est· et frigiditas cau
satur a tribꝰ· A dyabolo instigãte·
a peccato trahente·et a caritate de
ficiente·De quo Luc̃·xv·Ignem ve
ni mittere in trã et quid volo nisi ut
ardeat·Istũ ignẽ peccatũ extinguit
Crisosto·Qui non habet illũ de quo
dicit dñs ignem veni mittere in ter-
ram·in hyeme est etiã si fuerit in me
dia estate·Sicut aũt frigꝰ poros ter
re et aliorꝝ constringit qꝺ fructifi-
care nequeunt·sic peccatũ voluntatez
ad bona non finit pficere·Est etiam
peccor ponderosus·Grego· Peccatũ
eni adeo ponderosũ est qꝺ in eo mo-
rientem in instanti facit ad infernum
descendere animã·quã tamen oĩes
montes sic pmere non valerẽt·Iob
·xxj· Ducũt in bonis dies suos et in
puncto ad inferna descendunt· Et
Luce·x·Videbam sathanã sicut ful
gur de celo cadentem·Est et fetidꝰ
peccator ipe·quia cor anime eius est

velut latrina in qua demones delectanē morari· Ideo demones Mat· viij· nō potierūt intrare in colūbas que fūt simplices· nec in agnos qui sunt innocentes· nec in turtures q̄ sunt caste· sed in porcos qr diligunt immūdiciā. B Secdo videndum quid monumētū in quo pcōr includit· Ad quod dicendū ſm Augustin de ciuita· dei· q̄ triplex est mors· Vna corpis que fit qñ corpus aīa derelinquit· Alia anime que fit qñ nec aīa viuificat corpus· nec deus aiam· Prima est mors nature· secda culpe· tercia gehenne· Secdm hanc triplicem mortē triplex est monumētū vel loculus· Primū materiale in quo sepelitur mortuū corpus· ps· Sepulchra eorr domus illorr meternū· Secdm ē corporale scz ipm corpus in quo aīa latet sepulta· qr q̄uis affaris videat sepulchrū· tamē abintra ē pcōr spurcitijs plenus· Mathē· xxiij· Ve vobis scribe et phariſei q̄ ſikes estis sepulchris dealbatis que affaris apparēt hō· spe· Tercium est sepulchrū eternale videlicet infernus in quo pcōrr nō solū anima sed postmodū etiā corpora sepelienē· Vnde Luce· xvj· Mortuus est diues r sepultus in inferno

C Tercio videndū qui sint portitores· Vbi notādū q̄ ficut triplex est mors et triplex mouumētū· sic r portitores tripliciter distinguunē· Nam portitores corpis ad sepulcrū materiale sunt quatuor elemēta ex quibus est opositū· que tamdiu admuicem pugnant quousq̄ homo moritur· Vbi multū de terra posuit vt humiles essemus· et modicū de aere ne supbiremus· parū de aqua ne luxuriarem· et parū de igne ne irascemur· Portitores qui aīam mortuā portant ad monumentū corpale fūt quatuor que aiam faciunt in pcō p seuerare· videlicet fiducia longioris vite· oblitō culpe aliene· fiducia accepta de bonitate diume misericordie· et delectatio blande oplacentie Portitores vero corpis et aie ad sepulchrū infernale· ſm Ambro· sup Lucā· fūt quatuor spūalia elementa Nuidā em illuc portanē a terra· i· p appetitū terrenorr ficut auari· Alij ab aqua p appetitū deliciarr ficut luxuriosi· Alij ab igne p irā r odiū sic iracundi· Alij ab aere p appetitum ambitōnū ficut supbi· D Quarto videndū que fit porta extra quā mortuus efferē· que ſm glo· est aliquis de q̄ñq̄ sensibs corpis· Nam q̄ viderit mulierē ad concupiscendū eaz mortuus efferē p visū· qui aurem libens detractōnibs porrigit efferē p aurem· Qui linguā infamatōnibus vel verbis puersis p linguaz· Ideo ad istas portas ponendi sunt custodes· Ad visum obliū deliberatū· ficut Job· xxxj· Pepegi fedus cū oculis meis ne cogi· quid de virgi· Ad aures sepes spineas correctōnis fraterne otra detractōem· Eccī· xxviij· Sepi aures tuas spinis et noli audire līguam nequā· Ad portā oris ostium vt q̄n expediat apiatur ad loquēdū q̄n expediat claudatē· ps· Pone dñe custodiā ori meo et ostiū· i· gratiam circūstantias debitas rē· intuendi·

E Quinto videndū que fit illa vidua que mortuos istos deflet pcatores· Rñdetur ſm glo· q̄ est ecclesia id est congregatio fidelium hic animarr que ecclesia sponsi presentia viduata filios suos mortuos deflet· Fit aūt triplex plāct9 sup mortuos· Vnus q̄n moritur in domo· secundus cū portatur de domo· terci9 cū clauditur sepulchro· Tūc pcōr

moritur in domo qñ cõsentit in mortale peccatũ. Tũc exportat̃ e domo qñ offensus prodit in actũ. Sed sepelitur qñ mole terrene ofuetudinis p̃mitur peccatis assuetis. Primus est deflendus scdus amplius. tercio maxime. Ideo tres mortuos xps fuscitauit. primũ in domo. Mat. ix. scdm extra domũ hic. terciũ in sepulchro Joh. xj. Circa primũ legim⁹ fuisse planctũ. circa scdm maiorem. circa terciũ maximũ. Sz p oppositũ demones tres faciũt plausus. ℣ Nuo ad scdm principale vbi tradit̃ resuscitati pfecta sanatio de adolescentulis vtriusq; sexus et iuuenibo tria dicent̃. Primo a qbovicijs pl⁹ impugnent̃ a quibo cauere habent. Secũ do p que laudabilia in eis crescant vtvitupabilia minuant̃. Tercõ que sint iuuenũ laudabiles oditões. De primo notandũ q̃ pbs. ij. rethoricotangit sex oditones vitupabiles a quibo sibi iuuenes cauere oportet. Prima q̃ fũt passionũ insecutores et maxime ocupiscentias circa corpus et venereoz. Cuius ratio est. qz pcalidi fũt corpore. et quia in eis dñant̃ passiones. vnde etiaz ratio minus in eis vigere potest. Patz illud ī Amon .ij. Re. xiij. qui oppressit sororẽ suaz Thamar. Et Genẽ. xxxiiij. in filio Sychem qui amore captus in dynã eaz deflorauit. ꝓpter qđ genealogia et ꝓplus occisus est. Secundo sunt iuuenes de facili vertibiles et instabiles qz aia sequtur oplexionẽ corpis. Vñ sicut in corpore eoz fũt mobiles ita in aio. Vnde Proũ. xxx. Tria fũt difficilia mihi et quartũ penitus ignoro. Viã aquile in celo. viã colubri supra petram. viã nauis in medio maris. et viã viri in adolescẽtia sua. Tercio sunt nimis creditiui. Cuius ratio est. quia innocentes sunt et mensurant alios p̃ se. Et qz inexpti sunt Sic Genẽ. iij. Eua in statu iuuenili cito credidit serpenti mẽtienti et dicẽti. nequaq̃ moriemi. Quarto sunt cõtumelioſi. Cuius rõ est. qz appetunt excellere. et qz credunt se excellere contumelias inferũt ꝓximo otẽnendo. Exemplũ habemus Job. xxxij. in Heliu amico Job. qui alios se seniores et Job ignorantes iudicabat superbe. Quinto sunt loquaces omia quodãmodo ptinaciter asserẽtes et mentiẽtes sepe. Cuius ratõ est quia sũt inexpti et ignorãt seipos et oia se scire putant. ideo rñdent ad oia t sciẽtes apparere volũt. et qz ad ignorata sepe rñdent frequẽt mentiunt̃. Et postq̃ vident se male rñdisse eo q̃ sũt superbi ptinaces manent in sua sntia. Ideo Ecc. xxxij. br. Adolescẽs loq̃re in tua causa vix cũ necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris habeat caput tuũ rñsum. Sexto sũt vehemẽtes t in oibo actõmibo suis nõ habent modũ. Cuius ratio est. qz acutas habent ocupiscẽtias ire inuidie luxurie. et ideo magis viuũt passione q̃ ratione. Sicut ꝓdigus filius Luc. xv. ommino voluit primo substantiam sibi a patre dari. Deinde eã cũ meretricibo ofumpsit. postremo fame voluit mori. ¶ Secundo vidẽ dũ quomodo talia vicia sint extirpãda in iuuenibo. Multũ eni eis ad hoc est conandũ. quia Proũ. xxij. Adolescens iuxta viam suam etiã cũ senuerit non recedet ab ea. Et Jero. dicit Treñ. iij. Bonũ est viro cũ portauerit iugũ domini ab adolescentia sua. Debẽt ergo ad tria remedia recursum habere. videlicet ad studiũ laborem. et obedientiã. Primo sint studiosi in audiendis sermonibo diuinis

artib⁹ liberalib⁹ et mechanicis·ps· In quo corrigit adolescentior viam suā·rñdet· in custodiendo sermones tuos· Tales fuerūt tres iuuenes cū daniele· Daniel·ꝑ Tales fuerūt tres iuuenes·ij· Esdre·iij·et·iiij·de veritate querentes q̄d esset fortius· Nam vnus scripsit fortius est vinū· Alij fortior est rex· Tercius fortōres fūt mulieres· sup oia aūt vincit veritas nisi enī laboribꝫ corpis aut aie occupent iuuenes supbiūt et lasciuiūt· q̄ otra sapiēs ait Sapie·viij· Hac amaui et exquisiui a iuuētute mea· Scdo sint laborioſi et obseq̄osi p corpalia alijs· Cuius rō est· qr nisi corpus eorū plenū passionib⁹ fatigē faciunt vt iam dictū est· Ideo·ij· Thy·ij· dic apls discipulo· Iuuenilia defideria id est ociū et alias passiones fuge· Talis fuit dauid iuuenis·ꝑ Re·xviij q̄ nunc pascebat oues nunc panē et caseū et necessaria attulit in exercitū·nunc pugnauit cū Golia·nunc in cithara cū Saul cecinit vel psalmis· Vnde ꝛ humiliter se ad alios habuit·licet innocent a fratre calūniare tur· Tercō sint parētib⁹ et alijs obediētes in licitis·sicut senior Thobias de quo dicit· Cū esset iunior oñib⁹ in tribu neptalym nihil tñ puerile gessit in ope· Thob·ꝑ Similia dicunt de filio suo· Ibidem·v· Caueant ne eis otingat sic inobedienti filio Dauid absalom·qui licet esset pulcherrim⁹ tñ qr inobediēs pri fuit demeruit in pcīs suis quercui suspendi et trib⁹ lanceis pfodi ac mortuus dilapidari·ij· Reg·xviij· Prefata tria vident tangi in resuscitato· Primo studiuꝫ ibi·resedit·qr sm plm aia sedēdo et quiscēdo fit prudēs· Scdo labor·ibi· cepit loq̄·idest opera vite exercere· que etiā in labore obstūt· Tercō obe dientiā ibi·et debit eū matri sue· scz ad obediēdum· ℣ De tercio notandū q⁹ sm plm·ij· rethoricor⁹ in iuuenib⁹ fūt sex oditōes laudabiles q̄ñ bñ regunt· licet degñare possint Primo sunt liberales·qr bona nō acq̄sierūt ꝓpo labore nec futura desiderant mexpti· Ergo caueant ne fiant ꝓdigi· Scdo fūt bone spei et animosi qr sperāt diu viuere et qr pleni caloribꝫ· Sed caueāt ne in malis sint animosi·et ne bona facē differāt· Tercio fūt magnanimi qr cū sint bone spei aiosi et liberales ad ardua tendunt· Sz caueāt ne cupiāt honorari vane⁹ rebꝫ q̄ nō sunt honore digna vt pulchritudo diuitie· Sola enī vt⁹ sm Tullīū ē pmiāda honore· Quarto fūt bona de alijs credentes· ꝓpter qui enī fūt pueris q̄ alios sm suā innocentiā iudicāt·ideo oīs q̄si putāt nō multū malos· Sed caueāt ne credant dyabolo mūdo et carni q̄ semp ad mala tendūt· Ñto fūt miserativi defacili·qr cū sint innocentes facile credūt alios indigna pati· Sz caueāt ne alijs misereant nō sui· Sexto sunt verecūdi· affectāt enī excellere Et cū verecūdia fit timor ingloriationis·honorē timēt ꝑdere·et sic verecundanē facile· Sed caueāt ne verecundenē de bonis· ℣ Si igit iuuenes vel pcores volunt a pcō resuscitari necessaria fūt q̄tuor· Primo vt xp̄i misdia inspiciat et pcori obuiet·ibi·cū appropinq̄ret porte ciuitatis efferebat scz obuiā·sic p̄ꝓdigo filio obuiauit· Scdo ut xp̄i meritum p oīones et fidem ecclesie peccatori impetrat·ibi· quā cū vidisset misdia motus· Ecclesie enī oīo et fides eius facit ꝙ sacramenta ratōne carētes iuuant· vt de baptisato a iudeo et ordinato ab hereticovero episcopo

Tercō oportet ut xp̄s tangat pc̄orem aliq̄ sacramēto inuoto saltē videlicet pn̄ie·quod fit in otritōe· ibi· accessit ⁊c̄·Quarta ut aliqua tribulatōne interdū tangat uolūtas·ibi· tetigit·Quinto vt met dimittat pc̄m ibi·adolescens tibi dico surge ⁊c̄·

3m prīale

Quo ad tercīū principale videlicet de vidue mestis magna ꝺsolatione·Notandū q̄ xp̄s qui est pater et fons miseric̄ie opatiebat multum isti mulieri vt patet in interiori passione sua·q: miserīa motus est in v̄bo consolatorio dicens·noli flere·et in opere q: dedit eū matri sue· Doluit enī vidua ista qñtuplici de causa multum de filio·Primo quia mulier naturaliter enī fm plm in de aialibus femie sunt magis molles viris exceptavrsa et leoparda·Vnde irate et misericordes mulieres censende sūt vrse et leoparde·Secūdo q: erat mater·Naturaliē enī mater plus diligit filiū q̄ pater·q: plus laborauit p eo in portādo parturiēdo et ī educando ·et illud plus diligimus p q̄ plus laboramus· Naturaliter tū filius plus patrē q̄ matrē·q: pater est principiū formale et effectiuū v̄tutis formatiue in filij gnatōne·Sz pater et mater naturaliē plus diligūt filios q̄ filij pentes· Et ratō est·q: pentes de natura sua ꝓpria dederūt filijs id est ꝓpriū corpus·Filij autem pentibꝫ nihil dederunt· ideo pentes diligūt filios suos vt carnē suaz et membra sua· Sicut etiā videmus q̄ stipites dant humorē ramis et fructibꝫ nō econuerso·Tercio q: erat vidua·Vidue enim sepe decipiuntur Matħ·xij·Deuorant domos viduarū sub obtentu plixe orationis· Et tamē Jacobi·j·Religio mūda et immaculata apud deuz patrē hec est· visitare pupillos et vid·in tribulatione· Quarto q: erat vnici filij mat̄ ꝓpter quod carebat solatio amicorū p̄ximoz·Quinto quia adolescentem pdidit·ꝓpter quod de nutritōe sua spem pdidit·Ex quibꝫ patet oībus q̄ ad multa tenent filij pentibꝫ suis· Ideo deus speciale p̄ceptū dedit de honore parentum·

Dominica decimaseptima· Sermo·lxiij·

Omnis qui se exaltat hūiliabit̄·et q̄ se humiliat exaltabit̄·Luce·xiiij· Istud euāgeliū tangit tria de q̄bus principaliter dicet̄· Primo ponit ydropice curatōnis circūstātias Scdo docet muitatos omūiter venirere ad nuptias ibi·Cū vocatus fuēris ⁊c̄· Tercō dat vere humilitatis duas regulas·ibi· Oīs q̄ se exaltat· Docet igitur nos hodie p euāgeliū xp̄us tria·Primo quo ad p̄ximū·ne fitiamus nimis tpalia sicut ydropicus·Scdo quo ad deū· quō custodiēda sint sabbata·Tercio quo ad nos ne eleuem̄ mordmate ad alta· Quantū ad primū de ydropico primo p̄mittit̄ phariseoz grandis malicia· scdo de infirmo magna miseria·ibi· ydropicus·tercio ex pte xp̄i maxima misericordia·ibi· Ipe vero applenſū sanauit·Malicia phariseorū apparuit in tribꝫ·Primo q̄ observabant eum an sabbato curaret· vt sibi detraherent q̄ sabbati p̄ceptū soluisset·et tamē eū ad prandiū muitauerant·Similes sūt illis hodie qui quosdam corpaliter pascunt·quoz tamē carnes detractōne comedunt· Vñ pū·xxiij·Noli esse momessatoribꝫ

eoꝝ qui carnes ad vescendū conferunt. glosa. Carnes ad vescendum conferre est in collocuatōe derogationis vicissim vicia proximoꝝ dicere. Gal. v. Nō si inuicem mordetis ⁊ comeditis videte ne ab inuicem cōsumamini. Ille mordet qui ptem accipit. sed comedit qui nihil relinquit. Mali enī detractores quosdaꝫ vorāt et comedūt simpliciter hominē annihilando. Alios mordent ptīculariter. vicia recitando. B Secūda malicia phariseoꝝ q tacebāt quando dñs eos interrogauit. q: quicqd dixissent xps eoꝝ maliciā ostendere poterat. Vbi notandū q aliquādo est ad interrogata respōdendū. Vñ Proū. xxvj. Responde stulto iuxta stulticiā suā. ne sibi sapiens videaē. ⁊ tñ ibidem statim addit. Ne respondeas stulto iuxta stulticiā suā ne effiaris ei similis. Nulla nō est respondendū stulto stulte et impatienter. sed discrete et patienter. Aliqñ est ad interrogata tacendū vt qñ questio melius soluī tacendo. Bonū etiam est interdū tacere ꝓpter sapiam aliqñ ꝓpter patientiā. Tercio ostendit eoꝝ malicia. quia plus de bestijs q̄ de animabꝰ curabāt. ibi. cuius vestrū bos. Sicut hodie plati respectu subditoꝝ et parentes respectu puerorꝝ. Berñ. Cadit azma ⁊ est qui eā subleuet. perit anima et non est q̄ eā recogitet. Circa primcipiū etiā huius euāgelij notanda sunt triaꝑ nostra doctrina. Primo debita a cibis abstinentia. ibi mādducare panē non carnes aut pcios. quia ut magister dicit in hystoria scolastica. Xps nunq̄ legit comedisse carnes nisi in cena agni paschalis ex lege. Secundo notatur detractōis malicia. ibi. ipi obseruabant eū. scilicet ut ei detraherent. Vbi pondera detractionis vicium. Tercio notatur auaricie grauitas. ibi. ecce homo quidam ydropic⁹ tē. C Secundo ex pte ydropici fuit magna miseria. Nam ſm Bedam et medicos ydropicus patitur inflaturam ventris. ardorē sitis. exalationem fetoris. indigestionem cibatōnis. et tumorem vtriusq; pedis. Per ydropicū autē ſm Augustinū et Bedam significatur auarus et diues malus. qui primo faciliter habz inflatōem memorie p superbiam. Exemplū de Nabal. j. Regū. xxv. Qui contra Dauid et suos intumuit ut ei vix aliquis auderet loqui. Secundo auarus habet ardorem inextinguibilis sitis. quia Joh̄is. iiij. Omnis qui bibit ex aqua hac scilicet temporalis substantie sitiet iterū. Vnde auarus sicut ydropicus quāto plus habet de aqua tpaliū rer. tanto plus sitit. Sed cur nō possunt auari saturari. Rñ. triplici de causa. Primo q: sitis talis est in anima puersa. et tpalia ponunē in arcba nō in anima Vñ sicut ille nō satiareē sitiens si sibi aq̄ ad oculos vel aures poneret nō ad os vel stomachū. sic nec auarus. q: oportet aiaz repleri. Scdo q: auaricie ignis magnus est. et eius materia sūt bona tpalia. Vñ sic iste ignē nō extingueret q̄ ligna apponeret. sic nec auar⁹. Tercō q: hō ēvas qd dam infinitū qd solū deū habere desiderat et eundez solū aptū natū est capere. vnde. ij. Coꝝ. vj. Vos estis templum dei viui. Vnde sicut amphora non potest repleri sapientia sed pisis vel aqua. Sic nec anima nisi deo et suis donis. Ideo beatus Augustinus libro confessionum dicit. Fecisti nos dñe ad te. et inquietum est cor nr̄m donec requiescat in te.

Tercio auar⁹ hz exalatoz fetoris p luxuriã ut patuit in diuite mag dalena ⁊ sodomitis. Gen. xviij. Clamor sodomoꝝ et gomoꝛreoꝝ multiplicatus est et pcm eoꝝ aggrauatũ est nimis. Iste clamor nõ ẽ aliud nisi fetor pecĩ. quẽ etiã ignis et sulphure debite deus punuit. Quarto hz indigestõez cibatõnis spũalis. fallacia eni diuitiaꝝ suffocat vbũ dei. Mat. xiij. Ne ad opus veniat. Vñ audiebãt hec scz otra diuitias pharisei q erãt auari et deridebãt ihm. Lu. xvj. Nõto patiunt tumorẽ vlusq; pedis. i. debilitatẽ q; nec intellectũ nec affectũ ad diuina ꝛ ad terrena erigere pñt. ℔ Tercio in xpo oñdit maxima miscdia. ibi. ipe vero apprehensũ sanauit eũ ac dimisit. Vbi ostẽ dit triplex vtutũ act⁹. scz hũilitatis ibi apphensũ. miscdie corpalis. ibi. sanauit. miscdie spũalis. ibi. ac dimisit. informatiõ. Spũalit etiã nõ tres effectus. Primo ipm apphendit. q; pccoꝛ ẽ in faucibz dyaboli. Vñ Job. xxx. Cõterebã molas mias ⁊ de dentibz eius auferebã pdã. Apphendit igit xps pccoꝛẽ q otritõez inspirat. Scdo ipm sanauit apphensũ. et hꝫ fit p confessionẽ. in q̃ sananẽ vulnera peccatoꝝ ꝛm illud Jere. xxx. Obducaz cicatricẽ et sanabo te a vulneribz tuis. Tercio sanatũ dimisit. et hꝫ fit p satisfactõem. ꝛm illud Matꝫ. xviij. Misertus dns serui istius dimisit eũ et debitũ dimisit ei q; rogauit. Completa eni satisfactõne debitũ oñe dimissũ est q; psoluit cordẽ volũtates malas p otritõem. ore vba puersa p confessionẽ. et ope facta iniqua p satisfactõem. Non eni sufficit oteri et confiteri nisi satisfaciat quis penã luẽdo. qđ oñdit Greg. in de cura pastoris triplici exemplo. Primo nõ sufficit ei q falsas lras scripsit q̃ nõ amplio talia faciat nisi mala scripta del eat. Scdo nõ sufficit dñm blasphemanti q̃ nõ hꝫ amplius faciat. ꝛ oportet vt p crimie lese maiestatis satisfaciat. Tercio nullus absoluit a debitis p eo q̃ maiora debita nõ otrahit. sed oportet ut pus otracta psoluat. Est aũt pcm lra falsa. est dei inhonoratio. et debitũ psoluẽdũ. ℭ Scdo dns docet sabbatũ rõnabiliter custodire. de q̃ vide alibi de festis. et etiaz docet inuitatos venire ad nuptias. 2. pars

Vbi de nubentibz nõnda sunt tria. Primo quõ in tribz añ otractũ prudenter se debent hre. Scdo q̃liter p⁹ otractũ i statu matrimonij se debẽt debite regẽ. Tercõ q̃ bona de sacro matrimonij possint sperare. Quo ad primũ volẽs otrahere nõ dz nimiuz festinare ꝛ prudenẽ uiugẽ eligere. et quib sit sacm mrimonij ofderare. Primo eni nõ dz in otractu mrimonij nimiũ festinare. q; pnia faciliter seq̃tur. Melius eni ẽ sedere in angulo domatis q̃ cũ muliere litigiosa in domo ouiuij. pũ. xvj. vt et patuit Gen. xxxiij. de Syche. Nulla eni mora alterũ pbãdi post otractũ dat. q; nouicijs annus i monasterio dat illis vero nec ora ad pbandũ. an alẽ iugũ sit izata psona fetida infirma vel hmõi. In q̃ ꝛm Theofra. iste cõtractus differt ab alijs otractibz i q̃bus dat aliq̃lis pbatio. vt in panno q̃ ad visũ et tactũ. in ollis et sic de alijs. Prudenẽ igit Jacob fecit. q. xiij. annis p duabus vxoribus seruiuit. Debet ergo quis deũ rogare p bona coniuge qui vult otrahere. quia si quis bene otrahit felicẽ vitã ducere potest. si male miser erit. Theop⁹ uer. xxix. Domus et diuitie dantur a parentibz. a dnmo aũt ꝑpe vxor

non sufficit oteri ⁊ confiteri nisi satisfaciat

ꝑudens. ¶ Sed q; oꝑtet hoīmē qđ in se est facere·scđo necesse est ut prudenter diugem eligat· quia ibi diuturna debet esse amicicia et vera·vt non eligat principaliter ꝓpter bonū delectabile pulchritudinis uł luxus·nō ꝓpł bonū vtile pecuniaz principaliter·sed ꝓpter bonū honestū·i·virtuosum·¶Nam ſm pđm ·viij·et hicoz triplex est amicicia· vna ꝓpter bonū delectabile. alia ꝓpter vtile·et vtraq; non durat quia fundamentū statim submouet et ꝑ sequens amicicia·sed virtus difficulter·Non mꝫ curet pulchritudinem multū quia et Theofrastus de nup·dicit·Difficile est custodire qđ oīes amant·Causa etiā diluuij fuit q; filij dei ideſt sethviderūt filias hoīmū·i·Chayn pulchras et sic otraxerūt otra deū pđibentē· Gen·vj· ¶Non curet pncipaliter bonū delectabile luxus·ne sibi ostingat ficut septē viris sare deuotissime virginis quos demon prima nocte suffocauit·quia noua vxore sola libidinis causa diugi voluerunt·Vnde Thobie·vj·angelus ait thobie·Audi quibꝫ ꝑualet demoniū·his qui diugiū ita suscipiunt ut deū a sua mēte excludant·et sue libidini vacēt sicut equus ꝛ mulus·¶Non curet bonū vtile principaliter diuitiaz·q; pđ·xvj· Melius est ducere vxorē paupem pacificā q; diuitem et litigiosam·Vnde bonū virtutis principaliter querat sicut thobias·Thobie·vj·De hoc dic̄ Crisost· sup Matħ ·j· Salmon genuit Booz de raab· Qui mđt ſm impium accipit vxorem a deo puisaz mđtute generat filios virtutē habentes· quia Booz robur interptat· ¶Nunc aūt q; diuitias elegerint nō mores·pulcritudinē et nō fidem·et qđ in meretribꝫ solet queri hꝫ moiugibꝫ optant· ꝓterea nō generāt subditos filios vel sibi vel deo sed otumaces oē deū· vt sint nō filij iusticie sed pena irreligiositatis eoz· ¶ Tercio volētes otrahere quid sit sacramētū matrimonij debent ꝑsiderare· Diffinit aūt matrimoniū sacramētū ſm scōs et Guilħ·ppł·de sacramētis· Matrimoniū est sancta et sctificatiua ac ꝑfecta societas maris et femie in genere humano·Primo dicit̄ scta societas q; in matrimonio qñtuplex esse debet· Primo ut elongeē vterq; a turpitudie pcī exorbitantis in venereis·Scđo ut custodiant se mutuo a talibꝫ·Tercio vłq; alteri velut subditus in qbusdā seruiat fuitꝫs· Nł to natos educēt ſm deū et i necessārijs·Quinto ut domū regant debite in ceteris· ¶ Dicit̄ scđo sctificatiua societas id est sctm faciēs· Id circo eni benedicūē ꝑme nuptie ſm Guilħ·liº de sacrīs septuplici de causa·Primo ut oīa a diuinis seruitijs incipiamus ob dei honorem·Col·iij· Scđo ut mrīmonialis sacrī gr̄a merito eccie citius impetreē· Tercio vt eis pax fuēa impetreē· Quarto vt pena sterilitatis ꝓueniaē· Qñto vt ab abortu et alijs piculis vtriusq; hoīs custodianē·Sexto ut in nouo agro fructus dīnus planteē· Septio vt ꝑmus lapis in edificio mrīmonij a dei sacđotibꝫ ponaē· ¶ Dicit̄ tercō pfecta societas uł omūio·q; cōsistit in qñqz videlicet in omūioe·Primo in moribꝫ q; ad aiaz et fidē·Scđo in omūione corꝑis ad opꝰ mrīmoniale·Tercō in omūione bonoꝝ tpaliū sine fraude·Qñto in omūione mutui seruitij tā in infirmitate q; in sanitate·Qñto i omūione liberoꝝ familie ac domꝰ regimie·hec oīa ſm Guilħ·

mrīmonium dr̄ sic

bñdicunt̄ ꝑ nuptias

Qualiter aũt post tractũ se in matrimonio debeant habere ·patet ex diffinitõne matrimonij et ex eius declaratõne·Debent enĩ videre ut qui uant sancte sanctificatille et pfecte·

¶ Porro quo ad terciũ qui sint effectus matrimonij sacramẽti· Pñcipales sunt qñq; ꝑm Thomã et alios sup·iiij·dist·xxx·Primus gratie collatõ ꝓpter difficultatẽ ꝓpetue obligatõis ad cõmanendũ· Secundus diminutio ocupiscẽtie carnalis·Sed contra·ergo oĩs temptati contrahere deberẽt·Rñ·non sequitr hoc·qz melius diminuitr ꝑ ieiunia oĩones et ꝑ alias deuotõnes·de quibo virgines copiã maiorẽ habent ꝙ cõiugate· Tercius sunt bona matrimonij·fidel ut neuter ab alteri9 thoro recedat· proles ad cultũ dei· et sacramentuz id est indiuisibilitas· Quartus ẽ excusatio in actu carnali in multis casibus qui alias esset turpis et peccatũ·eo ꝙ ratio ibi occumbit et verecundus est coraz hominibo· Quinto est vtilitas accidentalis·Versus·Do stes ociliat reo discernit hores·Bis ligat·alma notat·ius trãsfert augz amorẽ·

¶ Tercio docet xps pñcipaliter regulas humilitatis contra pcm supbie· Vbi notãdũ ꝙ primo q̃ritur quid sit humilitas·Rñ· ẽm· Bern·ẽ vtus ꝑ quã verissima cognitõe sui sibi homo vilescit· Secũdo q̃ sunt signa eius·Rñ·Hũber·in epla Gratiam hoim negligere· snie aliorz acquiescere· correptõnes libenter audire· caput inclinare· vestes nõbiles nõ ferre·risum tẽpare· ampullosa verba nõ ꝓferre·tortuosum incessum vitare·maiorz pcepta sine discussione pficere·equalibo ad obsequia patum esse· minores nõ otemnere simplici gradiendo via· nunq; duplicitatis aut fictõnis vestigium ptendere·et in litibo nolle victoriam obtinere·Tercio per que humilitas adquirit̃ et obseruatur·Rñdet idem· Si quis in se pensauerit facilitatẽ cadendi·difficultatẽ resurgendi·incertitudinẽ resurgendi· Si cogitõem habere studuerit ꝓprie fragilitatis conditõnis fratris melioris·statum mortis·deũ cũcta cernentẽ· xpm humiliatissimũ fuisse·et exaltationem quã meret̃ humilitas·Nota benedictũ in regula ·puerũ·Cor pa·fa·tacet vs·vil·m·con·ob·subdẽ vol·et timere·

Dominica decimaoctaua· Sermo·lxiij·

Pharisei audiẽtes ꝙ Jhs silentiũ impossuisset saduceis tc̃·Mat·xxij· In isto euangelio tanguñ tres questiones·de quaz solutõe videbit̃ Prima fuit de resurrectõne mortuorz·Secda de obseruatõne ꝑceptorz ibi·et interrogauit·Tercia de Jhu cuius filius sit ibi·quid vobis videtur de xpo· Primã quesiuerũt saducei nõ credentes resurrectõem·Secdaz pharisei nõ habentes verã dilectõz·Terciam xps ad sui declaratõem· A Quantũ ad ꝑmũ qđ latius tangit̃ ante hoc euãgeliũ·saducei volebant xpo ꝓbare resurrectõem nõ futurã ꝑ mulierẽ que septẽ viros successiue habuerat ofres·Sed xps respondẽdo eis tria de resurrectõne determiauit·Primo ꝙ in alia vita non erunt coniugia dicendo·in resurrectõe neq; nubent neq; nubentur·Cuius ratio ẽ Luce·xxj·quia nonvltra mori poterunt· Quia enim in hac vita multi moriunt̃·multi opus ẽ nascant̃·ꝙ finitus moret̃ nõ oportẽt aliquẽ nasci

Est enī humanū genus tangꝫ arbor a qua postꝫ vnus fructus vel vnū foliū decidit·aliud opus ē ut nascaē Alia ratio ē qꝫ fm plm·j·et·x·ethi· Felicitas hois nō ofistit in his q̄ habemus omūia cū bestijs·Sed gnatio est homōi·gr̄ē·Tercia ratio·nam in sup naz irkm nihil coīq̄natū intrat Apoc·xxj·Sed gnatio hū ana fit cū magnis immūdicijs·in ceptu·i partu·et in educatōne·Nr̄a rō·elā oēs ante vltimū iudiciū fuit nati·et ꝑter tales solū alia sunt p̄ncipaliter creata et generata·nō ergo oportet alios generari· ℣ Ex eisdem p̄mis tribus rōnibꝫ seq̄tur qꝫ post resurrectionē nō erit in p̄ria cōmestio sicut in via· Sz qualis erit ibi leticia gustus·Rñ·fm Thomā·in·iiij·qꝫ nulla erit masticatio nec attritio·sed deus poterit aliqꝫ humiditatē delectabilissimā creare in lingua fm quā sapidissime fiet iudiciū gust9·Alij dicūt qꝫ fiat ibi immutatio gustus ꝑ species sapozabiles venientes ab oīmbus corpibꝫ glozioso2 ad organū gustatiuū fine masticatōne vel attritōne eoz·Et ad magnitudinē talis gustatiui iudicij faciēt qñq̄·Primo restitutō comodi naēalis in padiso ꝑditi·vbi adam de gustu aque tm̄ sapozē habuit sicut iā forte nos de gustu clareti·Oia enī sunt deteriorata ad minus quo ad nr̄am pceptōnem post lapsū ade vt dicit glo·sup Ysa·xxx·Erit lux lune sicut lux solis et lux solis erit septemplicīter sic lux septē diez·Tale aūt comodū in patria restituet ad minus in eq̄llēti· qz xp̄s in cruce ꝑ pcto satisfecit tāte·vt vbi habundauit delictū supha bundauit et gr̄a·Ro·v·Secundo cō fert melioratio obiectoz in ordine ad gustū·Sicut enī corpus vn9 glorificati in pulchritudine quo ad visum excedit pulchritudinē oim simꝫ hic hoim ad minus·xlix·vicibꝫ· quia fm Ysaiaz·Lux lune erit sicut lux solis et sol septēpliciter sole lucidior etiā fiet et excedet·ita eadem ratōe odoz et etiaz sapoz vnius glorificati saporē et odorē oim simul hic existētiū excedit·Tercio ofert acumē potētie gustatiue et melioratio eius in lingua palato et ore· Quarto ofert diuersitas obiectoz·quia sicut vn9 differt ab alio in claritate fm merita·ita eadem rōne in sapore et odore Quinto ofert qꝫ nulla distātia impediet sensatōem gustatiuā taliū·qz dīma potētia ꝑ species influxas ad minus iudiciū gustatiuum influet et causabit obiecti p̄sentatōez·Sexto cō fert summe xp̄i humanitatis suauissimū corpus·in q̄ felicitas corpis ofistit a ꝑfectate·Vnde versus·Como dū obiectū acuit diuersa distātia de us· ℂ Sedo xp̄s determinauit in respōsione questionis de resurrectō ne q̄les erūt beati dicēs·qꝫ erūt sicut angeli dei·nō oīmode sed in q̄busdam minores·vt qz quo ad aiam homo alligatus est corpi·Vnde p̄s· Minuisti eū paulominus ab angelis scz quo ad naturā simpliciter·In q̄busdā equalie vt in clare fruēdo deo quo ad essentiale p̄miū·Vnus enim denarius daē hoibꝫ ꝛ angelis·Mat·xx·In quibusdam maiores et in qꝫ xp̄us noster frater est fm carnē· Vnde Apoc·xxij·Angelus noluit se adorari ꝑ Johem·Vide inquit ne feceris·Conseruus tuus sū et ofratz tuoz ꝓphtaz·Etiam in beatitudie essentiali hoies possunt esse angelis miores eq̄les ꝛ maiores·Tercō xp̄s deēmiat q̄lit anie beate ꝑ mortēvisuāt·qz ꝑ deū sup oīa amando et in

certitudine talis ōtinuatōis ꝑpetue. Et sicut xp̄us ꝑbauit iam eternitatē aie. ita ꝑm glosaz eadē rōne corp9 qđ viuit ꝑ animā ꝑpetuo manebit. Sicut enī nunc aīa dat corpori q̄tuor videlicet viuere aīale. ꝑmanētiā. motū. et calorē. sic ipa aīa deificata q̄tuor dotes dabit corr̄identes p̄dīs. videlicet subtilitatē seu spūalitatē. impassibilitatē seu immortalitatē. agilitatē ⁊ pulchritudinē. cū quibꝫ scī refurgent. Sed aie damnatorꝫ dabūt opposita q̄tuor suis corporibꝫ videlicet bestiale quodāmō corp9. passibile. tardū. et turpissimū in decoratōe. ℣ Scda questio fuit quā fecerūt xp̄o pharisei ꝑ vnū fictū dicentē. Magister qđ est māndatū magnū in lege. Multa mala hic omisērūt. Primo uenerūt mvnū. Crisost. Vt multitudine vincerent quē rōne superare nō poterāt. A veritate se nudos esse ꝑfessi sūt q̄ multitudine se armauerūt. Dicebāt enī apud se. vn9 loquaē ꝑ oibꝫ et oēs loquam̄ pvnū vt si quidem vicerit oīs videam̄ vi dotes. si aūt victus fuerit solus videaē osus. Scđo q̄ interrogat. magistrū vocat cuius nō vult esse discipulus. Tercio magno de mandato interrogat qui nec minimū obseruat. Ad istā q̄stionē xp̄us rndit. Diliges dn̄m de. tu. Nō dicit. time. q⁹ timere est seruoꝝ. ꝫ diligere filioꝝ. Non dicit cognosce. q⁹ multi deū cognoscūt quē nō honorāt. fidē ꝑbi ⁊ demones ac mali doctores. Nuō autē caritatē habere tenem̄ ꝑ necessariū fit. et q̄ eius signa. vide alibi. xxv. sermone. ℭ Tercia questio fuit quā xp̄s fecē pharisēis dicēs. Quid vobis videē de xp̄o cuius filius est. pharisei enī credebāt xp̄m esse puram creaturā. Sed cū dauid vocet eū dominū suū ostat xp̄m esse maiorē. Nō aūt reprehēdit eos q⁹ filiū dauid eū eē crediderūt. ꝫ q⁹ filiū dei nō crediderūt. Dicit aūt xp̄s filius dauid q⁹ de genealogia directa eius fuit ipe Maria eius mater et Joseph. Secūdo q⁹ dauid mansuetus valde fuit ꝑcens inimicis. Vñ p̄s. Memento dn̄e David et oīs māsuetudinis ei9. Sic xp̄s Math. xj. Discite a me q⁹ mitis sū et hūilis corde. Sed multi sūt degeneres sed de genere erici. q⁹ q̄n corrigunē exterius se innocentes ostendunt et tūc adintra se ostringētes vbiq; extra pungūt. Dicit etiā ericius q̄nq; habere dētes quibꝫ mordet. ℣ Sic et isti ꝑm Bern. q̄nq; modos habent se excusandi. Aut enī ille q̄ peccauit q̄n reprehendit dicit. Non feci. Aut si feci nō male nec mala intentōne. Aut si mala intētione aliena ꝑsuasione.

Secūda q̄stio

Tercia q̄stio

Dominica decimanona Sermo. lxv.

Dixit ihs palitico ofide fili remittūtur tibi peccata tua. Math. ix. Hystoria illa etiā habē plenius Luē. v. et Marci. ij. De qua tria sūt videnda. Primo de ꝑcedentibꝫ miraculum Scđo de concomitātibꝫ ipm. Tercio de sequētibꝫ. Primū cōcernit pmitētes vel religiosos. scđm pcōres. terciū ꝑfectos. A De ꝑmo notandū q⁹ q̄nq; ꝑcesserūt q̄ moraliter intelligēda sunt ꝑ nīis moribꝫ videlicet mare. nauis. venti. remedia otra ventos. et adeptio patrie. Per mare figm̄icaē mundus. Primo propē inquietudinem. Ysaie. lvij. Impij q⁹ si mare feruēs qđ q̄escere nō potest

Primo
℣ mare ſſ̄ mundꝰ ⁊ ꝯ ꝫ ſ̄ ⁊ ⁊

Sic etiã inter quosdã religiosos pugne fũt ventorũ supbie. muldie. loq̃citatis. ꝑpter cibũ potũ libertates et hmõi. Tales viuũt more bestiarũ nõ hoim. Scdo mundus dr mare ꝑpẽ in satiabilitatẽ. Ecclesiastes. j. Oia flumina intrãt mare et mare nõ redundat. Ad hoc mare intrãt tria flumina infernalia. de qbꝫ. j. Joh. ij. Omne qd est in mundo. aut est ocupiscẽtia carnis. aut ocupiscẽtia oculorũ. aut supbia vite. Sed illa mũdũ nõ satiãt quia ocupiscẽtia carnis nõ satiaẽ delicijs. nec ocupiscẽtia ocꝫ diuitijs. nec supbia vite honoribꝫ amis. Tercio mundus dr mare ꝑpter amaritudinẽ quã vtiq; habet. Nuãuis eni diuitie delitie et honores dulces videantur puerilibꝫ et cecis. tamẽ in veritate amaritudine plena sunt. qr sic pisces q̃ in mari sũt nutriti nõ sentiũt amaritudinẽ maris ꝑpter ꝯsuetudinem ibi acq̃sitã. sic et isti. In ꝫ mari xp̃s fuit sed nunq̃ mersus. Per hoc mare quidã ad ciuitatẽ suaz volant vt pueri. Alij natant ut in mimoio exũtes. Alij nauigant vt religiosi bomi. Et q̃uis mũdus etiam scis viris det amaritudinẽ penarũ. tñ ista dulcorare sciũt. Sicut eni aq̃ maritime triplicit dulcorant. ita tribulatões. Primo eni mare dulcorat eleuatõe radiorũ solariũ. sic tribulatões. in cõtẽplatõne gaudiorũ celi. Scdo penarũ terre tranſitũ. sic tribulatões. in ꝯsideratõne sez mortis ꝑpe. qr facile otẽnit oia q̃ sẽp se cogitat moriturũ. Tercio p poros subtiles in vasis cereis colatũ. sic tribulatões in meditando sez xp̃i passionẽ. Xp̃us eni velut cera factus est in passione ps. Factũ est cor meũ tanq̃ cera liquescẽs. Et pro fũt xp̃i vulnera. De qbus Bre. Si passio xp̃i ad memoriam reducit nihil est qd nõ equo aio tolerat. Diuina eni puidentia miseri cordissima pmittit tribulari septem de causis ꝙm Damas. Primo aliq̃s vt eorũ latens virtus alijs manifesta fiat in exemplũ. ut in Job et in Thobia. Scdo aliq̃n ut p opatorũ estimatã meouentẽ homo in magnũ q̃d et mirabile dirigat. vt factũ est de cruce xp̃i illata ꝑpe salutẽ cim. Tercio aliq̃n ne excidat iustus a sciẽtia sua bona in supbiã. vt paulus q̃ stimulũ passus est. Quarto aliq̃n q̃s ad tps derelinquit in eruditõez aliorũ. vt patuit in Lazaro et diuite epulone. Quinto aliquãdo vt dei gloria manifestet sicut in ceco nato. Sexto ut quidaz excitent ad spem et desiderium future glie. sic cũ martires patiuntẽ p illa spe zelus nr accendit. Septimo in infamie crimẽ deꝫ aliq̃n cadere finit aliquẽ ut inde hũiliorũ de supbia refurgat et viuat. sicut petrũ. Omnes etiã pfatos modos comprehendit dyonisius. iiij. ca°. de diuinis nominibꝫ. Duos alios addit Beda. Vnde octauo punit quis ut purgetur ut maria. Numeri. xij. Nono in eruditõem viuorũ aliq̃n quis punit vt pena eterna hic incipiat ne credãtur peccata manere impunita vt in Herode et Anthiocho. ¶ Scdo p nauẽ quã xp̃s intrauit significat vita pnialis seu religio. q̃tinet tria vota. obedietie. pauptatis et otinẽtie. q̃ xp̃s in se et in discipulis seruauit. Nam in naui oẽs gubernatori sũt obedientes. Ibi eni magnꝰ dñs nõ veret sub pedibꝫ gubnatoris humiliter stare. p qd significat obedia. Heb. xiij. Obedite ꝓpositis vestris et subiacete eis. In naui fũt tpati et sustinẽtes. quia non laute ibi cibaria possunt ꝓcurari aut pulmaria ꝛc.

Tribulat. quinq; De causis

2ª pnauẽ xp̃i intrauit ſt. vita pnialis

Per que pauptas uolũtaria figmificaẽ·j·Thy·vl·Habentes alimẽta ꝛ quibꝫ tegam̃ his otenti simus. Arta est via q̃ ducit ad vitaz et pauci sũt q̃ muemũt eam·Mat·vij·In naui etiã vacuitas et repletio cauenẽ· qꝛ p vtrũqꝫ nauis mergi posset. Sic etiã q̃ im religione nimis sibi de necessarijs victus et amictꝰ subtrahit deficit sicut iste q̃ nimis delectabilibꝰ se replet·Vñ Hugo·Nui carnẽ suã supꝫ modũ affligit ciuẽ suũ occidit·si plusq̃ expedit alimẽtis reficit· hostẽ nutrit·Sic g̃ nutrienda est vt seruiat·et sic domãda vt nõ supbiat et tũc castitas seruaẽ. D Tercio nauẽ hãc q̃druplex ventus infestat·Primus orientalis vane glorie· q̃ quis se putat magnũ scia genere vl diuitijs·Alios exagitat ventꝰ ab occidente carnalis ocupiscẽtie·q̃ a carne pcedit que q̃tidie tendit ad occasũ·Nuosdã impellit ventus ab austro auaricie·q̃ calescũt appetitu terrenoꝝ·Alios vexat ventus ab aquilone accidie q̃ in caritate sunt frigidi·De his q̃tuor ventis ỹr Danielis·vij·Videbã in visione noctis· et ecce q̃tuor venti pugnabãt in mari magno·Nos xp̃s ventos sustinuit q̃n ter temptatus fuit·Mat·iiij· et lassus ex itinere·Johannis·iiij·

E Quarto vitendũ est de remedijs otra istos ventos· q̃ accipiẽda sũt ad similitudinẽ q̃tuor ad que recurrum hñt naute in tempestatibꝰ·Primũ est onera pjciũt videlicet cupiditatũ et honoꝝ ꝛ pcõꝝ·Deb·xiij· Deponẽtes oñe pondus et circumstans nos pccm·Sco oportet velũ elatõis deponere et in imo hũilitatis manere·Vnde Crisꝰ·Quia rami q̃ in alto sũt sepe a ventis frangunẽ q̃ aũt in imo sũt securi ofistũt. Tercio anchoraã spei in deũ figere·Deb ·vj·Confugiamus ad tenẽdũ ꝓpositam spem quã sic anchoraã habemus aie tutã et firmã·Quarto ad deũ et scõs currere·Vñ Matb·viij·qñ naucula opiebaẽ fluctibꝰ discipli oraãtes clamauerũt·Dñe salua nos pim9. Quinto seqtur fructus existẽtiũ bene in naui pnie vel religionis· q̃ scz ad ciuitatẽ suã veniũt cũ xp̃o videlicet in Capharnaũ·q̃ mẽptaẽ ager pinguedinis vel villa ysolatõis ut in celo est vbi xp̃s nos faciet ciues· ꝓpetuos habitatores ꝛ filios seu heredes. F Quo ad scõm pncipale de ocomitantibꝰ miraculũ·notandũ q̃ sm Gre·in moralibꝰ ille paliticus figmficat delectationibꝰ mũdi immersos· de q̃ bꝰ annumeranẽ q̃ndq̃· videlicet offerẽtes paliticũ infirmꝰ lectus medicus et murmurãtes·Primũ ibi·fuerũt psone offerentes·in q̃bus fuit magna fides cuius merito sanatus est infirmus·vñ glo·Quantũ valet apud deũ fides ꝓpa·apud quẽ sic valuit aliena ut mtus et exẽ sanaret hoiem·Per oones eni scõꝝ sepe dat deus pmã gram dũ mõ q̃tuor in se habeat q̃ ponit beatus Dyonisius·vij·Ecclesiastice ierarchie dicẽs·Dico aũt q̃ vtiles sũt scõꝝ oñones sm hunc modũ si aliq̃s scta desiderans dona·et ad pticipatõz ipozscm habitũ habẽs·fit ꝓpe cognitor puitatis·vemẽs ad aliquẽ scõꝝ viroꝝ rogat ipm fieri fusceptorẽ et coratorẽ·sequeẽ oino q̃ petit dimissima dona·Primũ igit̃ est desideriũ habende rei·ibi·Si aliq̃s ꝛc̃·Deꝰ eni nõ dat sua dona negligenti·qꝛ ps· Desiderium paupm exaudiet dñs· Sap·vij·Preoccupat q̃ se ocupiscũt Scõm est immunitas culpe·ibi·scm habitum ꝛc̃·i·mundũ affectũ gerẽs

quia si in actu vel ꝓposito peccandi esset sancti viri nihil ꝓ eo obtinere possent. Jere. xv. Si steterit Moyses et Samuel coram me nō est aīa mea ad ꝓpm istū. qui videlicet pcā ponūt obstaculū ne oīones scōꝝ ad deū attingant. Terciū est recognitō ꝑuitatis ꝓpe. ibi. fit ꝓrie cognitor rē. Unde. iiij. Reg. iiij. Cū helyseus pallio helye aḡs iordanis pcussisset non fuit diuise. qr de suo merito cōfidere videbaī. sed postḡ magistri meritū implorauit dicēs. Ubi est deus helie statim diuise sunt. Quartū est postulatio rei digne. ibi. osequeī oīno diuinissima dona. ¶ Quidā eni petierūt terrena et repulsi sunt. Jaco. iiij. Petitis et nō accipitis eo ꝙ male petatis. Alij carnalia r pumti sūt Nūi. xj. Quis dabit nobis ad vescēdū carnes. Alij sublimia et reꝓhensi sunt. vt filij zebedei. Matb. xx. ℔ Fuerūt aūt quatuor offerentes paliticū. vt dr Mar. ij. ꝑ quos fignificanī quatuor oditōnes ꝑfate. Vel q̄tuor portitores fuit ꝑlati. q̄ quadruplicīe debent offerre et portare peccatores. verbo ꝑdicatōis. exemplo ouersatōis. studio oīonis. r fubfidio amministratōnis. Vel quatuor portitores fuit q̄tuor euangelistaꝝ doctrine vel quator virtutes cardinales. quaꝝ semia ocreata sunt aīabus nostris que nos sollicitant ire ad ihm. ¶ Et nota ꝙ valde necessariū est nō potentē ꝑ egritudine ad ihm venire habere bonos portitores oratōe vel alio modo. Tum qr arta est via. tum qr facilius camelus foramē acus intrat ꝙ diues in regnū celoꝝ. qđ qr diues epulo nō fecit sepultus est in inferno. ¶ Per q̄tuor portitores etiā fignificanī quatuor adiutoria de pcīs vemēdi ad vtutes. Primū est oratio deuotoꝝ ꝑ pcōribꝫ. Sic ꝑ orōnes stephani ꝑm August. conūsus est paulus. Scdm est mueritigatō vite sanctoꝝ. Sic Aug. audita vita anthonij vltramarini quer fus est. Terciū est societas bonoꝝ. Sic Saul factus est ꝓphēta inē prophetas. j. Re. x. Quartū est infirmitas corpis et tribulatō. Sic aliqualiē penituit etiā helyodorus. ij. Macha. iij. ac sanctus Franciscus. Et ꝑ otra riū fuit quatuor portitores ad infernū. Exēplū de epulone diuite in bisso purpura et epulis. Luc. xvj. ℟ Scdm qđ ponīē in euāgelio fuit ꝑsona infirmi palitici. in q̄ fuit magna miseria. Causaī aūt palisis qñq̄ ex frigiditate ostringēte qñq̄ ex hūore opilante et qñq̄ ex vulnere nerꝰuos mcidente. Ex his eni impeditur tranfitus ſpūum ad instrumēta sensuū et fit ꝑuatio sensus et motus interdū in lingua. interdū in ꝑte totius corporis. aliqñ in toto. Sic in triplici aīa palisis incurriē. Auari ꝑ nimiā frigiditatē. Auari eni animus nullā sentit fraternā caritatē. Mat. xxiiij. Rabundabit iniq̄tas et refrigescet caritas multoꝝ. Anima luxurioſi palisim incurrit ex nimia humiditate generata a cibo et potu fu perfluis. Ezech. xvj. Hec fuit iniquitas sodome saturitas panis et habūdantia et ociū. Eph. v. Nolite inebriare vino in q̄ est luxuria. Aīa fupbi palisim incurrit ex inclusione et sepatione a deo. Ecc. x. Initiū fupbie homis apostatare a deo qñ ab eo qui fecit illū recessit cor eius. ¶ Causat aūt palisis corpalis sex mala in corpe. et ſpūalis totidez in aīa. Primo tremorē mēbroꝝ. sic etiā delitijs assueti trepidāt aggredi opa virtuosa. ꝑz. Trepidauerūt timore

palisis mr²

vbi non erat timor. In cuius figura Gen. iiij. Caym pūitus ē a deo ꝛ ꝑm uectores tremorē habuit capitis in signū sepatōis a deo Scdo causat im mobilitatē. qz si ābulare voluēit a pe nitus subsistet aut retrocedet avnū passū ad dexterā et alīū ad sinistrā faciet. Sic etiā de triplici genere hoꝛ minū dic Aug. libo de cantico nouo Tria sūt genera hoim qs deus odit scz remanētes. retro abeūtes. et ob errantes. Qui nō ꝓficit remansit. q a bono ꝓposito declinauit retro abi it. qui fidē deseruit a via errauit. Et subdit Augo. Remanentes g sunt excitandi. retro abeūtes reuocādi. errantes in viam ducendi. Retardā tes eni sūt tepidi in via dei negligē tes. Berñ. In via dei nō ꝓgredi re gredi est. ij. Coꝛ. vj. Hortamur vos ne in uacuū grām dei accipiatis. Si miles etiā sunt Asa regi iuda. qui in senio uoluit pedes vtriusq; bonis. vt habet. ij. paliꝑ. xvj. et. iij. Reg. xv. Retrocuntes sunt q ad pcā ptēri ta redeūt. similes vxoi Loth Gen. xix. que videns retro oūsa est in sta tuam que nec motū habet nec sensū In statuam aūt salis. qz tales sūt in signū et odimentū bonis ne similiter ruant. Errantes sunt. q modo ad de xtrū ꝓsperitatis supbiūt sine gr̄aꝛ actōne. modo ad sinistrā adūsitatis turbanē et irascunē. Duo dē. j. Re. vj. vacce que portabant archaz dñi ibant mugientes. nō declinantes ad dextrā nec ad sinistrā donec venirēt bethsames. In figurā q pmitētes portantes iugū euangelicū gemere quidem debent ꝓ ptēritis pcīs. sed inter ꝓspera et adūsa recto itinere ad celū tendere. M Tercio pa lisis causat insensibilitatē. sicut etiaz voluptas. Voluptuosi eni q̄tuoꝛ nō sentiūt. videlicet dyaboli tēptatōes eo q eis osentiūt. diuinā suauitatem quā pmit amoꝛ mūdanus. defectuū impfectōnes. quā insensibilitatē fa cit supbia. et ꝓximoꝛ miserias quā insēsibilitatē causat auaricia. Quar to palisis causat ꝑuatōez caloris na turalis. Sic etiā de voluptuose pigro dr̄ pū. xx. Propē frigus piger arare noluit. mēdicabit ꝛc. Nūto aufert spūs vitalē opatōnes aie deferentē. qđ etiā de ratōnalis aie opatōibꝰ po test intelligi. Apoc. iij. Nō habes q viuas et mortuꝰ es. Sexto loquēdi facultatez. sic accidia aufert orandi deuotōem et tribuit maloꝛ vboꝛ lo q̄citatez. quā epulo diues in lingue cruciatu sensit punirī. Luc. xvj. N Tercō ostendiē in quo pūtatus est palisicus. qz in lecto. i. in q̄ete carna li. Cant. iij. In lectulo meo quesiui p noctes quē diligit aia mea. q̄siui et nō inueni eū. Duius aūt lectuli sunt quatuor pedes. videlicet satietas ci boꝛ. mollicies indumētoꝛ. desideri um ocioꝛ. et vanitas ludoꝛ ꝛ spe ctaculoꝛ. In hꝭ iacebant sodomite. vnde Ezech. xvj. Hec fuit miqtas so dome sororis tue. supbia vite saturi tas panis habundantia et ocium. O Quarto ostendiē ꝓsona medici In quo notaē magna misedia. sapi entia et potētia. Misedia ibi. remit tunē tibi peccata tua. et infra. Vt aūt sciatis qz fi. ho. hz ptātem in ter ra ꝛc. Dicit in terra. qz nō in celo di mittit nec i inferno damnatoꝛ. nec in inferno pueroꝛ. nec ꝑm quosdaz in purgatorio. licet ibi pnā luāt ꝓ hic omissis. sed solū in terra ē remis sio. Magna sapiētia in hꝭ qvidit co gitatōnes eoꝛ. et q tam sapienter ofutauit dicens. quid est facilius ꝛc. Magna potētia. qz ad dictū. surge

tolle grabatū tambula. Tria mala amouit. qz nec stare nec incedere nec portare poterat. Contra primū dixit surge. otra sedm ambula. contra terciū tolle lectū tc. Quinto ostendunt verba benigna xpi et dura phariseoz. Hic nota q xps mederi incipit in aia. ꝓpter quod extra de penitentia libo. v. mādat medicis vt infirmos primo ammoneāt sacramenta recipe. qz remota causa remouet effectus. Vnde Johis. v. Vide ne ali qd deterius tibi otingat. Et .j. Coz. xj. Inter vos multi imbecilles t dormiūt multi. Et imbecilles dicunt qui male omūicauerūt. Consolat eni medicus q dicit ofide fili. Ad quā ofidentiā de pcīs dimittendis nos inducūt exēpla eoz q ceciderūt t post pniam egerunt. Infidelis aspiciat Petrū. crudelis latronez. luxuriosus magdalenam. auarus matheū. inuista detinēs zacheum. Murmurant igit phariseī. qbus xps dicit. Vt autē sciatis tc. Sz nunqd sacerdos etiam pcā dimittit. Rn. deus remittit pncipaliter sed sacerdos pmo. quia ostendit coram ecclia dimissa pcā. Secūdo qz ex vi sacramenti pnie quod ministrat sacerdos sepe de nō otrito efficit otritus. Tercio qz penā inproportionatā viribo penitentis minuit vt hic possit solui. Nue tria Joh. xj. in suscitatōe lasari signanter. vbi xps iussit p discipulos ligatū solui lapidē tolli et lasarū iussit ꝓgredi. ℗ Tercō pncipaliter secuta sunt miracula paltici surrectio ambulatio. t lecti ablatō qd supra se nō infra se habuit. et laudatio ꝓpli et ammiratio. Xps eni triplici de causa fecit miracula. et ꝓpter curatoz vtilitatē qs in aia et corpe sanauit. ꝓpter aliorz ouersionē. et ꝓpter dei gloriā. Sicut de ceco nato. Joh. ix. Ista tria tangunt hic. qz paliticus in aia et corpore est sanatus. turbe fidem xpi receperūt. et deū laudauerūt.

Dominica vicesima. Sermo. lxvj.

Simile est regnū celoz homini regi q fecit nuptias filio suo. Math. xxij. In hō euāgelio tria pncipaliter tanguntur. Primo ostenditur dei magna misericordia et liberalitas. q tot vocat ad nuptias. Secdo dei magna in morte seueritas. ibi. intrauit aūt rex vt videret. Tercio dei de ꝑdestinatis et ꝑscitis gnalis immutabilitas et sntia ibi. Multi eni sunt vocati. A Nn tū ad primū notanda sūt qnqz. Primo quid significat p regnū celoz. Rm glo. videlicet pns ecclesia. Quia nanqz sumus sensibilibo assueti. ideo xps sepe p sensibilia nos ducit ad intelligibilia et dīna. sicut magos per stellā sensibilē duxit ad intellectum ꝓphetie. et p eandē ad xpm immediate. Per regnū celoz ergo congregatio fideliū intelligit seu pns ecclesia. Non aūt potest intelligi de triūphante ecclesia. tum qz prādiū hic vocat et post prandiū adhuc aliud restat ouiuiū. tū qz vnus hic eicitur cū inde nullus abiciat. Vt pz Luce. xiiij. De cena p quā futura gloria significat. de q nullus eici legit. Dicit aūt ecclesia celū. qz fit in celo ē qdam corpus qd illumīat et nō illumināt scz sol. ita in ecclia sūt ꝓlati maiores et doctores iuris diuini et humani. q nō debent indigere aliena illuminatōne. sed verbo et exemplo alios debent docere. De quib Mat. v.

Vos estis lux mūdi. Aliud est in celo corpus quod illuminaē et illumiat sicut luna stelle ac planete sex. Sic in ecclesia pñti sunt plebani plati in feriores et baccalarij quidā q debēt a superioribus lumē recipe et inferioribus tradere. Terciū corp9 est quod illuminaē et nō illumiat: videlicet firmamentū seu corpus celi. i. spera. sic sunt subditi et studentes q nō tenentur alios publice docere et solenmē sed debēt informari a superioribus. De vtrisq; dicit Dan. xij. Qui docti fuerint fulgebūt quasi splendor firma mēti illud referē ad subditos. Et q ad iusticiā erudiūt multos q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates. q ad plures

B Secdo notandū quis sit iste hō rex. Est enī deus pater qui dicit rex qz in celo regnat p gloriā. in mūdo p grām. et infra mūdū p iusticiam. Dicit etiā homo ꝓpter informitatez que est inter deū z hoiem. ex qua cō formitate et amicicia q est alē ego accidit q̄ homo aliq̄n i scriptura dicitur deus vt in ps. Ego dixi dij estis Et Exo. xxij. Dijs nō detrahes. i. plātis. Et deus econūso aliq̄n dicit hō sicut hic simili modo. qz magna ē cōformitas inē xp̄m caput ecclesie et sua membra electos scz. Ideo xp̄us caput aliq̄n accipit psonā mēbroꝝ. vt Act. ix. Saule saule quid me persequeris. Et aliq̄n mēbra accipiūt pso nam capitis vt in ps. Nolite tangere cristos meos. Vñ et soli hoīi ꝓpe dicunē xp̄iani. Sic etiā cū tāta informitas sit inter diabolū q est caput malorꝝ et eius membra aliq̄n dyabolus accipit psonā mēbroꝝ. Mat. xxiij. Inimicus homō hō fecit. Et econuerso membra psonam sui capitis. Iob. xvj. Vnus ex vobis dyabolus est iudas scz. C Tercio nōndū quid significaē p nuptias. nam deꝰ pater filio suo nuptias fecit vt dicit Gre. qñ nature humane diunxit in vnitatez suppositi diuinā psonā. Ibi enī angelus gabriel desponsauit virginis eam salutando ad admiratōez omouit humiliter eā de seruanda virginitate. et de xp̄i incarnatōne certificauit. et tandē desponsauit vbi duxit. Luc. iij. Missus est angelus tē. Deus pr̄ filiū de corde suo genitum misit. spūs seūs nō ad mēsurā grāz tedit. et tā pater q̄ filius et spūs scūs tunicaz pciosissimā humane carnis et aie filio induerūt. Nam habitu inuentus est vt homo. Philipē. ij. Dee nuptie sunt initiate in pr̄iarchis et lē p figuras. ratificate ꝓphetis et regibz et lē p promissiones. et osūmate tpe nouissimo. Luce. ij. D Quarto notandū q sint inuitati. omēs videlicet fideles et infideles. Ter aūt p istis nuptijs inuitatōes facte sūt sm triplicē statū tpum. Primo enī tpe legis et ꝓphetaꝝ fuerūt iudei vocati quibz data est lex. in qua facta ē promissio de xp̄i incarnatōne. vt patet Geñ. penul. Nō auferet sceptrū de iuda et dux de femore eius donec veniat qui mittendus est. Et Deutro. xviij. Prophetā suscitabo eis de medio fratrū suoꝝ tē. Serui aūt q tunc inuitauerūt fuerūt ꝓphete q obscura legis iudeis exposuēr vt cristi futuro occurrerēt opibz bonis. De q dicit. Misit seruos suos vo. inuitatos ad nuptias. Ergo ꝑus inuitati fuerūt p scripturā scz legis naturalis quā deus oīnibz indidit. et p scripturam legis mosayce. in decalogo etiam post hoc serui missi sunt ad inuitandū. Et nolebant venire. qz multitudo nolebat vbis ꝓphetaꝝ obedire. vt patet p decursū libri regū et

palip. Scdo missi sunt ꝑpe tēpa xp̄i alij qui de ꝑpinquo annūciauerunt xp̄i aduentū vt Johēs baptista. et di scipuli xp̄i missi. x. de quib⁹ dicit. Iterū misit alios seruos dicens eis. Dicite muitatis iudeis. Ecce prādiū meū paraui videlicet doctrinā celestiū misteriorꝝ ꝟm Crisō. et sacramēta ecclesie potissime in sacramēto eukaristie. vbi nobis dat corpus xp̄i in cibum ⁊ eius sanguis in potū. Thauri mei. i. patres veteris testamenti q̄ sub iugo legis laborant q̄ inimicos suos cornib⁹ ventilabant. et altilia. i. patres noui testamēti pinguedine caritatis saginati. de quib⁹ Mat. vj. Confiderate vlueres celi. ⁊c. occisa sunt. Crisost. ꝑ salute ꝑpi. Sed otra apli nōdū erāt occisi. Rndet. occidebant mūdo ꝙtū ad ꝑsecutōz. vel q̄ erant pati ad occisionē. ps. ꝑpter te mortificam tota die estimati sumus ⁊c. Et oia pata sunt. videlicet cibus locus et vestis caritatis. Et quadruplicit allicit ad veniendū. Primo nūciorꝝ iteratōne. secūdo ouiuij manifestatōne. tercio martirꝝ scōꝝ occisione. quarto nuptiarꝝ pfectōe. Venite ad nuptias. credendo. diligendo. et opando. Illi aūt neglexerunt.

¶ Hic q̄ntū notabile oñdit de fetus sez wcatorꝝ in trib⁹. Primo in culpa negligentie quo ad aliquos. Qui enim timet dñm nihil negligit. Ecclesiastes. vij. Scdo in culpa auaricie. ibi. et abierūt alius in villā suā. quo ad auaricīā in possidendo. Alius vero ad negociatōem suam. quo ad auaricīā in acq̄rendo. Vel ꝟm Crisō. in villa intelligit opus terrenū siue opatio corꝑalis siue in agrovinea vl lignō fiat. et quicq̄d manuū opatōne fit. Quod aūt nō labore manuū ꝙ alijs lucris hō sequit hoc negociatō appellatur. Ab ira enī iudei p̄dicatōem xp̄i et aplorꝝ otemptauerunt. q̄ pauci oparatiue de iudeis credit̄ cuius causa fuit negligentia et auaricia iudeorꝝ. Tercō in culpa homicidij. ibi. reliq̄ vero tenuerūt seruos eius et otumel. affect. occi. q̄ Johēm baptistam occiderūt post incarnatōem et stephanū occiderūt ac fratrē Johannis iacobū et filiter multos prophetarꝝ in veteri te. Rex aūt cum audiuit iratus est. merito. ꝑpter tātam maliciā. Et missis exercitib⁹ suis sez romanorꝝ sub p̄cipib⁹ tito et vespasiano. q̄ ex dīna ordinatōne venerunt dē ira ihm. xlij. anno post xp̄i passionem ⁊ pdidit homicidas illos. q̄ in vltōem sanguinis xp̄i et suorꝝ discipulorꝝ ab exercitu romanorꝝ sunt trucidati et captiuati de iudeis vsq̄ ad decies centū milia vt dicit Josephus libro de iudaico bello. Et ciuitatem illorꝝ succendit. q̄ tunc ihm et eius templū succensū est. ¶ Ex ꝑmissis dat intelligi q̄ hodie q̄ntuplici de causa aliqui nō veniūt ad nuptias gratie in via vel in p̄ria. Primo quidem ꝑpter volūtatē p̄uſaz et otemptū. ibi. nolebāt venire. Nulla enī alia causa fuit. De talib⁹ dicit in ps. Pro nihilo habuerūt terrā desiderabilē. Tales ꝑ nihilo videnē de sua salute curare. Secūdi non veniūt ꝑpter suā negligentiā. ibi. illi negle xerūt. Sunt enim multi pigri quorꝝ aīa hz duos pedes. vnū videlicet salubris ꝑpositi. quē ponūt in viā iusticie. ꝛ scdm sez opis bom tarde ponūt in viā iusticie. Tercij nō veniūt ꝑpē eorꝝ superbiā ⁊ vanā gloriā. ibi. abierunt alius in villā suā. ꝑ quod dñatō significat. Quarti nō veniūt ꝑpē eorū auariciā. ibi. alius ad negō. suaz. Quinti nō veniūt ꝑpter eorꝝ aptam

malicia̅m·ibi·reliqui vero tene·ꝛc̄·
Tales sunt isti q̄ eos qui eis p̄dicāt
veritatem psecunt̄· G Tercio
missi sūt post xp̄i ascēsionē et paulo
post iterū p̄ores nūcij Apli·et etiaz
eoꝝ sequaces ad benigne vocandū
gentiles spretis iudeis·ideo dr· Tūc
ait suis suis ꝛc̄· Vñ Act·xviij· Paulus loquēs iudeis induratis ait·Vobis oportebat p̄mū loq̄ vbū dei·ꝙ q̄m̄ repellitis illud et indignos vos
iudicatis eterne vite· ecce ouertim̄
ad gētes·Sic eni p̄cepit nobis deus
Ite ad exitus viaꝝ·glo· Vie sūt
errores gentiū· exitus sūt defectus
actōnū·Triplex aūt est via ducens
ad creatorē·natura·scriptura ꝛ creatura·Natura p instinctum rōnis ꝛ
hic ē liber interior·Scriptura p mādatū legis et hic est liber exterior·
Creatura p vestigiū creatōis et hic
est liber inferior· Aug· Oia clamāt
deus me fecit· Gentiles aūt nō erāt
in istis viis ꝙ exiuerāt et deuiauerāt
q̄ p̄uaricauerūt legē nature· ignorabāt legē scripture·et nō attendebāt
libᵒ vite· Et implete sūt nu·discūbentiū·q̄ fides katholica diffusa ē p orbem vniu̅sū· D Scdo p̄cipalit̄
subdit̄ regis seueritas· ibi· Int̄uit
aūt rex scz discernēdo merita ꝛ teme
rita credentiū· Intrat aūt duplicit̄·
gnalit̄ in iudicō·et spālit̄ i morte cuiuslibz·Et vidit hoiez·i·totū cetū malox in malicia et capite malicie vnitox·Nō hītē vestē nuptialē·i·caritatē·i·sine caritate·Dicit̄ aūt vestis
q̄ ipa tegit turpitudinē pcōx·vñ
p̄u·x· Vniu̅sa delicta opit caritas·
q̄ p tegit a frigore tēptatōnū· Job
·xxxvij· Nonne vestimēta tua calida
sunt q̄n p̄flata fuit terra austro· Et
q̄ ornāt munere donox et vtutū· j·
Cox·xiij· Si distribuero i cibos pa-
oīm facul·m·caritatē aūt nō ꝛc̄· Dicitur vestis nuptialis ipa caritas·q̄
fm Gre· ea indutus est xp̄us q̄n ad
nuptias incarnatōis venit· Ex caritate eni suma naturā nr̄az assūpsit·
Hanc vestē nuptialē caritatis q̄dē de
us offert oib ꝙ nō oēs accipiūt·Nā
quidā accipiunt· fic dēuoti et hūiles
vel baptisati pueri· Alij recipe otemnūt·fic in pcō pseuerātes·Alij recipiūt ꝛ postea p̄jciūt·vt ad vomitū
redeūtes· I Amice quō ꝛc̄· In
q̄bo vbis tria ponunt̄ p q̄ vniu̅sitas
maloꝝ xp̄ianoꝝ figurat̄·Primo eiꝰ
vbalis dilectio·amice·Scdo eiꝰ temeraria p̄sūptio·quō huc intrasti· Tercio eiꝰ severa punitō·ligatis· Circa
primū nōndū q̄ triplex ē dilectō·vbalis·p̄cordialis·ꝛ realis·de quibo·j·
Joh·iij·Nō diligamus vbo neq̄ lingua scz tm̄·ecce vbalis·sed ope ecce
realis·ꝛ veritate·ecce p̄cordialis· Illa eni dilectio ē vera q̄ radicat̄ i corde·Exp te aūt istius fuit tm̄ vbalis·
q̄ tm̄ ore deū confessus fuit· ꝙ nō fuit
p̄cordialis q̄ nō dilexit corde·nec realis q̄ opa misericōdie nō exercuit·Xp̄s
aūt vera dilectōe nos dilexit· Verbali nos instruendo·Matb·xiij·Qui
habz aures audiendi audiat·Precordiali· Joh·xv·Maiorē caritatē nemo habet·g̃ ut aiaz suā ponat q̄s p
amicis suis·Reali nob oia bona dando· Ja·j·Omne datū optimū et omne
donū p̄fectū desursū est descendēs a
p̄re luminū· Est g̃ scdo sensus·cū
te sic dilexerim quō tā temerarie ausus es tibi vsurpare nomē xp̄ianitatis q̄ nō habes vestē nuptialē caritatis· K Dicit̄ etiā triplici de causa vestis nuptialis·Primo q̄ xp̄s ut
dictū est ptim in suis nuptijs eā ornauit in cruce·vbi sibi ecclāz p sanguinē suū vniuit·Scdo q̄ sine hac null9

nuptias patrie intrabit. Tercio q̄ in magnis nuptijs in die iudicij aīe iustoꝝ in decore apparebunt. Vnde Apoc. xvj. Beatus q̄ custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videāt hoies turpitudinē suā. Tercō pomē seuera punitō. ibi. tunc dixit rex ministris. i. angelis q̄ sūt executores diuine iustīcie. ℒ Et triplex pena ponit hic. Prima in vinculis. ibi. ligatis manib. ne resistere quis modo possint. et pedib. ne fugē queant. Item post mortē nec poterint affectū bonū habere. nec opus qđ intelligit̄ p ligatas manus et pedes ligatos. nec ad salutē reuerti possūt Scda pena est tenebre. Locus nāq; inferni est obscurus talit̄ ut solū penaꝝ diuisitas et psonaꝝ q̄dā intuerí possint. Dic aūt pcores habuerīt tenebras interiores quas penas secū ducēt. Tercō ibi est pena flagellorꝝ. ibi. erit fletus ex vehemētia ardoris. et stridor dentiū ex vehemētia frigoris. Job. xxiiij. Ab calorē nimium trāsibit ad aquis niuū. Et sic sūt pticulares pene hic annumerate septem. scz in manib. pedib. interioribus tenebris. et exterioribus. ac stridore. et fletu. septima est tortura ministroꝝ. ℳ Tercio pncipaliter ocludit̄ de p̄destinatis et p̄scitis generalis et formidāda sentētia. Multi enī sunt vocati p fidē ad nuptias. sed pauci electi ad beatitudinē. Rabanus. Tanto vnusq̄sq; vīm in humilitatē se dēpmat. q̄nto si fit electꝰ ignorat. Nam multi bona incipiunt sed in bonis nō pseuerant. Alij vero econtra tanto sollicitius sibi metuūt q̄nto ignorāt q̄ restāt. Hoc figurat̄ in filijs isrl. qui in magno numero de egipto educti sūt. ⁊ tñ tm duo de eisdē ēraz pmissionis intrauerūt.

Dominica vicesima prima. Sermo. lxvij.

ERat quidā regulus cuius filius infirmabat̄ capharnaū. Joh. iiij. Tria pncipaliter de pnti euangelio tradenē. Primo q̄lis debeat esse i rectoribꝰ nobilitas. ibi. Erat quidā regulus. Scdo q̄tuplex in filio homis esse possit febrilis infirmitas ibi. cuiꝰ filius infirmabat. Tercio q̄ sit tot febriū origo. ⁊ cautelositas. ibi. capharnaū. qđ interptat̄ ager uel villa pm guedis. ℳ Nuātū ad p̄mū notandū q̄ in regulo fuerūt tria ome dabilia q̄ esse debent hodie in rectoribꝰ et oficialibꝰ ciuitatū. et in iudicibꝰ imo i nobilibꝰ et magnatibꝰ. Primū fuit oditōis nobilitas. scdm fidei credulitas. terciū recte dnatōis ptās. Nobilitas in hoc omēdat̄ q̄ regulꝰ fuit. q: p̄m Crisp. vel de gñe regali vel habebat aliquē p̄ncipatū sup iudeos p romanos positus ut iudeoꝝ superbia frangeret̄. Item etiā in capitali ciuitate sedebat Capharnaum terre galilee. Ille aūt rex recte dici potest. q̄ regit pplm sapienter. rēpublicaz vtiliter. et seip̄m innocenē. ℬ Nō enī p̄mo debeat regē pplm sapienter p̄z Ecc. x. Judex sapiēs iudicabit pplm suū. et p̄ncipatus sensati stabilis erit. Et Valerius dic̄. q̄ plato tūc se beatū fore dixit cū sapientes regnarēt vel reges sape cepissent. Debent p̄ncipes et rectores eē sapiētes maxime sapētia dīna vt leges statuāt p̄m dīnā legē. Vñ deut. xvij. dr de rege. Postq̄ sederit in sōlio regni describet sibi deutronomiū legis. i. scdam legē in volumie accipiēs exemplar a sacerdotibꝰ. sic etiā

antiqui principes instructi fuerunt
tpe pagamismi fui tã in hũanis sen
tentijs vt pz in ptolomeo·ꝙ in dimi
Vocauit enĩ·lxx·interptes vt habe
ret noticiã dime legis et eã omũica
ret fui regni sapiẽtib⁹·Narrat etiaz
Au·gellius li° atticaz noctiũ Ale
xandrũ impatorẽ habuisse aristote
lẽ mgrm ad petitõem philippi pris
alexandri·Similiẽ Karolus magnus
ut in gestis eius legiẽ tam in artib⁹
ꝙ in thcologia studiosissimus fuit·
in quib⁹ Alcuinũ mgrm habuit · et
librũ de ciui·dei bẽ Aug·maxime di
ligebat·Deus enĩ voluit sapientes
esse rectores ppli sui·Ideo Abrahã
fuit pit⁹ i omni sapia egiptõz·Act·
·vij·Moyses similiẽ · Dauid etiã ha:
buit sapiam ficẽ angelus dei·ij·Reg·
·xiiij·Et Salomon q̃ petijt sapiaz vt
regeret ppm·iij·Reg·iij· Nec mirũ
qz pñceps insipiẽs est sicut furiosus
habens gladiũ in manu·et fiẽ ignoz
ratus artis nauigatorie tenẽs gubz
naculũ in tẽpestate· Et rex illitera
tus est sicut azinus coronatus vt ait
q̃dã romanoz rex in epla ad Kato
lũ magnũ·quẽ hortaẽ vt filios instru
at in artib⁹ liberalib⁹· ℂ Scdo
rex debet regere rempublicã vtiliẽ·
Est aũt respublica·ut diẽ Aug·ij·de
ci·dei·ca·xix·res ppli·Populus vero
est cetus iuris osensu et vtilitatis oz
mũione sociatus·Vñ ois qui intẽdit
bonũ omũe et vtilitatẽ ppli vel pri
uꝰ ciuitatis augẽ salua iustícia·tunc
salua est respublica qñ sm ius oms
sentiũt et vtilitatẽ omũez oms intẽ
dũt·Constat aũt respublica sm Au
gust·vbi pus li°·v·de ciui·dei· ex p:
sonis supioribus mediis et inferioribus
Vñ fiẽ in fidib⁹ et tybijs atqz in ipo
cantu ac vocib⁹ concẽtus quidã te
nendus est ex distinctis sonis·quem
discrepantẽ aures erudite ferre nõ
pñt q̃usqz cõcoz efficiẽ·sic ex sumis
et infimis mediis iniectis ordinib⁹
in ciuitate sm rõem ocordãtib⁹ pso:
nis respublica solidaẽ·Nuelibet etiã
psona in ciuitate est ficẽna lra in ser
mone·Et Policratus li·iij·ca·vij·di
cit· Si citaredus alijqz tibicines mul
ta diligẽtia pcurãt quõ corde ober
rantis opescant viciũ et eantẽ alijs
vnanimẽ reddãt·faciãtqz dulcissimã
dissidentiũ osonãtiã·nõ cordis ruptis
sed tẽsis ꝓportionabiliẽ et remissis·
ẽnta oportet sollicitudie pncipẽ mo
derari nũc rigorẽ iustície nũc remissi
onẽ clemẽtie· vt subditos faciat q̃si
vnanimes esse in domo. ℞ Tu
tius tñ est cordas remitti ꝙ ptendi
qz q̃ semel rupta est repari nequit
vt ibidem dicit·Talis respublica cõ
cordissima est in irlm supiori·in cele
sti angeloz ierarchia·Apls etiã rẽ
publicã ecclesiasticã vocat·corpus t
mẽbra eius ciues· Vñ Ro·ij· Multi
vnũ corpus sumus i xpo·singuli au
tẽ alter alterius mẽbra·Nã caput ẽ
pñceps·cor senat⁹·i·filiũ· oculi sũt
magri pdicatores et doctores· Au
res iudices et scabini·lingua aduo:
cati·stomach⁹ thezaurarij· coste ca
pitanei·man⁹ milites·tmechanici pe
des· Rẽ aũt publicã vetes maxie di
lexerũt·vt refert Aug·li·v·d ci·dei·c·
·xviij·de turcio q̃ se pcipitauit in hi
atũ terre·cũ essz dictũ oraculis deo:
rũ·vt illud qd romani haberẽt opti
mũ illic mitteret·De bruto q̃ filium
occidit· qz fuit otra rẽpublicã · De
alio qui filiũ occidit licet p pria pu:
gnasset et quẽdã in alijs· De alio q̃
porsennã regẽ volẽs occidere alium
occidit a casu et dexterã in ardentẽ
arã extendit ante oculos regis · di
cẽs multos adhuc sibi similes fore ·

ꝙ illuãto a ꝑ
Azmo romano.

qui in necem regis iurassent. Ex q̄ animositate ilico regē in pacē duxit. Vñ legit̄ de romanis q̄ qñ de libertate patrie et repuplica pugnabāt semp fere vincebant. sed postq̄ ab auaricia fuit ouersi diminuti fūt. ¶ Tercio debet rex vel p̄ceps se regere innocenter. vt sc̄z immunis sit a vicijs que in alijs debet reprehendere. Ro. ij. In quo enī iudicas alterū te condemnas. Ideo Xenocrates plūs eū videret athenienſiū ofules furem ad ſuſpendiū trahere ait. Magni fures minores puniūt. A tribo aūt vicijs maxime reges et rectores debēt cauere a quibo Alexander magnus licet orbem teneret nō abstinuit. videlicet ira. vino et cupiditate nimia. Nā pū. xxvij. Ira nō habet misericordiā nec erumpēs furor. et impetū concitati spiritus ferre quis poterit Ideo plato offenſo ſeruo ait. Iam de te ſuppliciū ſumerē niſi iratus essē vt Valerius refert libro quarto. Et Theodoſio impatori ira p̄cipiti q̄dam ſapiēs impauit vt nunq̄ sentētiā pferret niſi prius. xxiij. lras alphabeti mozoſe p̄cogitaret. A vino etiā debet esse rex immunis. quia pū. xxxj. dicit. Noli regibo o lamuel noli regibo dare vinū q: nullū ſecretum vbi regnat ebrietas. Vnde refert Valerius. q̄ cū philippus rex temulentus ſententiā otra viduā de disset in iudicio ipſa ait. Appello a philippo ebrio ad philippū ſobriū. Sobrius aūt factus ſententiā mutauit. ¶ Ab auaricia etiā cauet q: pū. xxviij. Leo rugiēs et vrſus eſuriens. princeps impius ſup populuz paupem. Vnde refert Valerius. q̄ tyberi⁹ ceſar raro iudices puincia-rum mutabat. eo q̄ noui auaricie inſistebant. ponēs exemplū de quodā vulnerato. quem cum multitudo muscarū operuiſſet et alius abigere vellet. ait vulneratus. primas plenas fuiſſe et ideo minus leſiſſe. Et ibidez dicit. q̄ cū conſules quidā in hyſpaniam mitti deberēt et de duobo conſiliū haberetur. Scipio dixit. Neuē mihi placet. quia alter nihil habet alteri nihil ſatis est. G Secūdo in regulo laudatur fides et credulitas. Dicit enim Beda. q̄ eius fides triplicem gradū habuit. sic quelibz alia virtus habet mitiū pfectum et pfectū. Initiū habet fides eius. qñ rogauit xp̄m vt deſcenderet et filiū ſanaret. Credidit enim q̄ ſanare poſſet. ſed nō niſi preſens eſſet. et illud impfectōis fuit. Incrementū habuit. qñ credidit xp̄i ſermoni dicenti. Vade filius tuus viuit. Perfecte credidit. quando filiū ſanatum reperit. q: credidit ipe et domus eius tota. Dic nota duo. Primū in xp̄o qui ad filiū reguli ire noluit etiā rogatus. Et tamē ad Centurionis non rogatus venit. Mathei. viij. In quo noſtram ſupbiā reprehendit. qui in hoie nō naturam qua ad imaginē dei factus ē honoram⁹ ſed diuitias. Ideo Seneca dicit. Sicut ſtulto⁹ est q̄ equū emptur⁹ ipm nō aſpicit ſi ſtratū et frenum. ſic ſtultiſſimus est qui hominem ex veſtibus exiſtimare nouit Secunduz in regulo notabile est q̄ licet eius fides fuerit parua. tamen impetrauit. Ex quo arguit̄ magna fidei virtus. que parua exiſtens ſic operatur. Vnde etiam Alexāder ut narrat Joſephus per fidem informem oratione obtinuit inclusionem decem tribuum in montibo caſpios. Tercio in regulo laudatur moraliter regendi poteſtas. Rex enim ſuperior pars rationis est cui totum

appellat ad deum

regimẽ aie omittiẽ ad iudicandum. Vñ pũ. xx. Rex qui sedet in solio regni sui dissipat oẽ malũ intuitu cõ filij sui. Dec supior ps est regul⁹. qñ parua efficiẽ p iusticiam et male aiam regit. Eccĩastes. x. Ve tibi ẽra cuius rex puer est et cuius pncipes mane comedũt. Duius reguli filius ẽ inferior ps rõis. q eiusdẽ nature ẽ. Et febricitat qñ sequtur sensualitas occupiaz tanꝫ inflãmatã malo amore. vel tedio affectaz de bonis velut putridã. Dec ratõ supior xp̃m debet interpellare p filio vt saneẽ. ℔ Scdo pncipaliter ostẽdeẽ q̃tuplex in hoie possit eẽ febrilis infirmitas. Vbi notandũ q fic febricitãs modo patiẽ tremorẽ mõ calorẽ. sic pccor mõ timet aggredi opa vtuosa. modo nimis amat terrena. Vñ glo. sup ps. Incensa igni et suffosa. dic. Oia pcã due res faciũt. scz cupiditas et timor. Tñ fic fiũt septẽ magne dre febriũ corpaliũ. sic etiã spũaliũ. Prima ẽ q̃tidiana. q figficat pcẽm gule ꝑpter q̃tidianã nccitatẽ. Et fic q̃tidiana febris cito mutaẽ in aliam sic gula ⁊ luxuria. Dero. Venter mero estuans cito spumat in libidinẽ. Vel q̃tidiana febris fiũt pcã venialia q̃ q̃tidie agimus qbꝫ septies in die cadit iustus. q ꝑm Aug. li. l. omel. assimilanẽ guttis aque arene. ⁊ scabiei Guttis aq̃ qz feruorẽ caritatis remittũt. Arene qz sepe aiam sterilez faciũt. et scabiei qz decorẽ aie diminuũt. Et fic Aug. ibidẽ dic. Nuẽadmodũ multe gutte implẽt fluuiũ et naui faciũt naufragiũ. msta gna arene faciũt onꝰ pderosũ. multitudo scabiei corpus reddit corruptũ. Sic eẽ venialia qñ otẽnunẽ sepe sua multitudine ad mortale trahunt. Scda species febriũ vocaẽ effimera q̃ vna die durat. et figficat irã subitã que durare nõ debet. vñ Epb. iij. Sol nõ occidat sup iracũdiã vr̃az. Glo. Ira nõ duret. Subitus enĩ motus ire q̃si naturalis est. Vñ dic Dero. Nui nulla pturbatõe animi moueẽ ut simpliciter dicã aut deus aut nõ homo est Et Gre. nazãzenus dic q duo fũt in celo q̃ nõ pñtomoueri scz deus et angelus. et terciũ in terra scz xp̃ianus ꝓb s. licet enĩ deus dicaẽ iratus ꝓb tñ nõ ẽ misi mãntũ punit ad modũ irati Vñ Sap. xij. Cũ tranqllitate dia iudicas. Sikiter Ysa. xxxiij. Angeli pacis amare flebũt scz fiitudinarie de pditõe pcõz. Xp̃ianus aũt ꝓbus vt Gre. ibidẽ dic. in ẽra celestis ẽ in corruptõe impassibilis et in oibꝰ in ciẽ pterq̃ in animi libertate. Tercia febris est erratica q nõ accidit certis horis ꝙ multũ affligit. Sic inuidia nõ habet certã horã ꝙ qñcũq̃ dr vitupaẽ accedit sed recedit qñ laudaẽ. Exemplũ de saule. j. Re. xvij. q̃ muidebat qñ laudabaẽ Dauid. et. j. Re. iij. de boli q nõ potuit videre lucnaz dñi añꝫ extinguereẽ. Ideo soẽtes optauit vt muidoꝝ oculi et aures vbiq̃ forẽt vbiq̃ miseri essent. Quarta febris est kciana q̃ laborãt q̃ oterunẽ et ofitenẽ. sed satisfacere nolũt ꝑpter accidiã. Exemplũ de demone q̃ in obsesso diurat⁹ ait. Nos sum⁹ tres fr̃es ego voco corr claudẽs cor qz induro otra otritõez. Alius vocatur claudens os. qz iuuat me ne ofiteaẽ etiã otritus. Terci⁹ dr claudẽs marsupiũ. qz miscdiam vetat etiã si confiteaẽ ne satisfaciat. Primus lucraẽ. scdꝰ plus lucraẽ. ccius maxie. Quinta febris est continua videlicet auaricia q̃ otinue affligit et cito occidit. qz tollit tria q̃ fũt causa vite scz cibũ somnũ ⁊ q̃tẽ. Sexta est q̃rtana

superbie. qz qtuor sūt species superbie ꝺm Gre. videlicet bonū a se hre existimare. vel p suis meritis. vel ia tatio de illo qꝺ nō hz qꝺ. vel despectis alijs velle singularie videri. Nec febris difficulē curaē. qz supbia ē in ascēsu. ps. Supbia eoꝝ q te oder ūt ascendit semp. Septima febris est ethica radicata in mēbris in quib naturalis humiditas ꝺfumiē. et figficat luxuriā p quā etiā naturaliter homines senescūt et citiꝰ moriunē ac marcescūt. et difficilime sananē tales. Vnde Sap. viij. Sciui qꝺ nō possū esse otinēs nisi deus ꝺeꝛt hꝫ ipm erat sapia scire cuius esset hꝫ donū. ¶ Hee febres p septē horas curanē. nam sicut solis latio sup terrā facit diē sic xpus q est sol. Joh. viij. ego sum lux mūdi facit diē gratie. Cuiꝰ prima hora fuit incarnatio humilima q liberat nos si ofideremus a supbia Phil. ij. Humiliauit se formā ꝺui accipiens. Scꝺa hora est natiuitas cristi cū circūcisione octaua die. q liberat ab auaricia p pauptatē. Luc. ij. Pannis eū inuoluit. Tercia ē apparitio q liberat ab inuidia p lumē sapiētie. Sapie. viij. Letatus sū qm antecedebat me ista sapia quā fine inuidia omūico. Quarta in templū oblatio q liberat ab accidia. Lu. ij. Tulerūt illū in irlm tē. Nona est baptisatio xpi. que liberat ab immundicia luxurie. Matḥ. iij. Venit ihs a galilea in iordanē ad iohem vt baptisaret ab eo. Sexta est ieiunij temptatio q liberat a gula. Matḥ. iiij. Ductus est ihs in desertū ut temptaretur a ꝺyabolo. Septima ē xpi passio que liberat ab ira p patientiā et in ea ois aie morbꝫ curaē. ℟ Nota etiā qꝺ p qnqz curanē febres pcī. q ponunē in euāgelio. Primo oportet ut ihs appropinquet p grām puenientē. Scꝺo ut regulus. i. rō audiat verbū dei nec furde se habeat ad dei vocatōem. Tercio vt ratō veniat bona plus solito faciendo et affectādo qꝺ est ambulare vsus ihm et venire Quarto oret xpm pseueranter. Nō to credat qꝺ exaudiaē si oꝛauerit debite et fecerit ꝺm suū posse. Oia tangunē in lra. Primū ibi. Ihs venit a iudea. scꝺm. cū audisset. terciū. abiit ad eū. quartū. ut rogaret. qntū. credidit homo rē. ℣ Tercio pnciꝑaliter ostendeē q sit tot febriū origo. qz capharnaū. qꝺ interptatur ager pinguedims vel filia ꝺsolatōis Erat enī ciuitas magni honoris ꝺm illud Luc. iiij. Et tu capharnaū vsqz ad celū exaltaris rē. Ex quib patz qꝺ sepe cā spūalis febris sunt nimia habundantia. nimia ꝺsolatō mūdana. et nimia exaltatio terrena. De p mo. Ezech. xvj. Hec fuit mi qtas sodome sororis tue superbia. saturitas panis et habundantia et ociū ipius et filiaꝝ eius. De scꝺo. ps. Cadent a latere tuo scz simistro aduersitatis mille. et decē milia a dextris scilicet pspitatis. De ecio Ysa. xiiij. Cecidisti de celo lucifer q mane oziebaris.

Dominica vicesimasecunda. Sermo. lxviij.

Simile est regnū celoꝝ hoi regi q̄ voluit rōnez ponere cū suis suis. Matḥ. xviij. Hic tria declarabūtur de euāgeo pncipalie. Prio q fit oditio eterni regis thois. Scꝺo qui sint ꝺui. Tercō q pena immisericordis serui. ℣ Quantum ad primum notandum. qꝺ causa dicte parabole fuit. Nam Petrus qsiuit pus

Septuagies septies q. siebenzigst mal / sieben mal sibenmal siebenzigst

Quotiēs peccabit in me frat meus et dimittaz ei. vsq; septies. Cui dñs rñdit. Non dico tibi vsq; septies sed vsq; septuagies septies. Et ponit numerus determiatus p indeterminato. i. quotiēs peccabit totiens dimitte. Quod ut melius mēti bonostris imfigereť pñtem parabolam adiūgit. In qua rñdet questioni petri. et in eadē parabola velut in exemplo describitur

persona regis

trifarie

psona regis triplicit deus videlicet. Primo q̄ sit districtus oñibo in exigenda rōne ibi. q̄ voluit rōnem tē. et infra. B Cū aūt nō haberet vñ redderet. q: p̄m Remigiū licz homo p se peccet tñ resurgere p se a pcō nō valet. Tam imbecillis eni et pauper homo factus est in primo pente ut de pcō resurgere non queat sine dei spāli gratia. Vñ. Tho. p̄ma pe. q. vl. ar. vij. querit. An aliquis possit mereri sibiipi repatōem post lapsū futurū. Et respōdet q̄ nullus potest mereri illud meritoodigni velogrui sed impetrare potest. Primū patet. q: meritū dependet ex motōne diuie gratie que q̄dē motō interrūpit per sequēs pcēm. Oia eni bñficia q̄ postmodū aliqs a deo sequit q̄bo repaē nō cadūt sub merito tang̃ motrice prioris gratie vsq; ad hoc nō se extēdente. Nec meritoogrui q̄ quis alteri primā grām mereť. Impedit eni meritū ogrui ibi neosequaē effectū ꝓpter impedimētū pcī in eo cui q̄s mereť. Multo igit magis impedit talis meriti efficacia p impedimētū quod est in eo q̄ mereť. t in eo cui mereť. Dic eni vtrunq; in vnā psonam ocurrit et ideo nullo mō aliquis p̄t sibi mereri repatōem post lapsū. Sz impetrare potest orōne. Nā p̄m Augusť. Nihil iustius a deo petit q̄ ꝓ quis repareť post lapsū. p̄m ps. Cū defecerit virtus mea ne derelinquas me dñe. Desideriū tñ quo quis desiderat repatōem post lapsū iustū dicitur p Aug. et similiter oratio. q: tēdit ad iustitiā. nō tñ ita q̄ iustitie imitaē p modū meriti sed solū p modū misedie. Nec Tho. C Ibidez plus ad ꝓpositū. q. cix. ar. vij. querit Vtrū homo possit resurgere a pcō p seipm. Rñdet q̄ nō sine auxilio g̃tie. Cuius ratio est. q: cū pcēm transiens actu. maneat reatu. non est idē resurgere a pcō q̄ cessare ab actu pcī. Sed resurgere a pcō est reparī hoiem ad ea que peccando amisit. Incurrit aūt homo triplex detrimētum peccando. scz maculā. corruptōz naturalis bōi. et reatū pene. Maculam quidē incurrit imāntū p̄uaē decore gratie ex deformitate pcī. Bonū aūt nature corrumpit imāntū natura homis deordinaē voluntate homis deo nō subiecta. Hoc eni ordine sublato osequēs est ut tota natura hois peccātis mordinate remaneat. Reatus vero pene est q̄ quē hō peccādo mortaliter mereť dānatōez eēnam. Manifestū est aūt de singulis horz q̄ nō p̄nt reparī nisi p deuz. Cū eni decor gratie p̄ueniat ex illustratione dīni lumis nō potest talis decor in aia reparī nisi deo denuo illustrante. vnde requritur habituale donū q̄ est gr̃e lumē. Similit ordo nature reparī nō potest nisi voluntas homis deo subiciaē. nisi deo volūtatem hois ad se trahente. Sliter etiā reatus pene eterne remitti non p̄t nisi a deo in quē ē offēsa omissa et q̄ est hominū iudex. hs tho. D Ex q̄bo liquet cur dr de suo. cū aūt nō hr̃et vñ reddēt. Ite ex aliis causis pcor nō hz vñ reddat a se. Prio q: q̄c q̄ p̄t aliq teneť deo iure ꝯatōis. deut°. xxiij.

Nōne ipe possedit et fecit et creauit te. Scdo qz infinitū bonū peccauit et ſm Anſ. cur deus homo infinitū bonū deo dare deberet. qz trīm p q̄ deus offendere nō debebat et hoc est pro infinitis mūdis. Tercio qz deū de infinito cēſu q̄ntū in se est pecō: puauit. Deberet enī homo lingua et oībus viribs deo in celo ꝓpetuas grates referre. quas subtrahit peccādo ſm Guillm ppſ. in de fide et leg. et ita est de alijs potētijs et mēbris hoīs. E Iussit ergo rex seruum debitorē venundari et vxorē eius et filiū t oīa que habuit. Per ista intelligunt quatuor q̄ homo habere potest. Habet enī homo quoddā qđ e ipe scz corpus et aiam. Quoddā qđ est quasi ipe scz vxorē. Quoddā qđ est ab ipo videlicz filios. Et quoddā qđ e extra ipm. res scz tpales. Sunt igit q̄ male regūt seipos scz corpus et aiam. Tales venundanē. i. dño demonū mācipanē. Homo enī merito pcī efficit seruus dyaboli. Jo. viij. Omnis q̄ facit pcm seruus est pcī. Alij fiūt qui vxores suas nimis voluptuose diligunt et libidinibs tanq̄ equus et mulus imberēt. que vendūtur. i. demoni tradunē. vt Thob. vj. accidit septē viris solā voluntatē talia faciendi habentibs. Alij filios suos sic mordinate diligūt vt exerceant mercimonia et iudicia et artificia vel officia iniusta vt filios ditēt. Isti cū filijs tradunē seruituti demonis. Alij bona tpalia. aut auare retinent aut vane expendūt. Isti vendūtur cū oīb que hñt qz potestati demonū tradunē. eo q̄ bona tempalia paupibs nō omūicauerūt. sed ā auare retinuerūt. aut invanitatibs expēderūt. F Scdo ostendit de rege q̄ sit liberalis humilibs in debiti dimissione. ibi. Misertus aūt dns seruo illi dimisit te. Petebat dilatōz t accepit totius debiti dimissionē. Similiter latro petiuit sui memoriā et xps ꝓmisit gloriā. Nec mirū si deus modo sit liberalis et misericors. Habet enī triplex forū. vnū est in pñti totius misēie. qz mō misēia audit causas et iusticia facit ferias. Vñ Ysa. xvj. de xpi bz tpe. Prepabit in misericordia soliū eius. Ideo oīs causas iusticia mittit ad thronū gratie ei⁹ vt misēiam ꝓsequam. Aliud forum erit in iudicio qđ erit pure iusticie. vbi iusticia audit causas et misēia facit ferias. Et ideo misēia omnes causas deinceps remittit ad soliū iusticie. Ysa. ix. Sup soliū dauid et sup regnū eius sedebit ut cōfirmet illud et corroboret i iudicio et iusticia. amodo et vsq̄ in sempiternū. Terciū forū est in purgatorio qđ est forum mixtū. qz ibi erit iusticia que penā infligeret. et misēia que gloriā dabit ps. Misēia et veritas pcedent faciem tuā. Et ibi exītes dicere pñt cū ps. Misēiam et iudiciū cantabo tibi dñe. Et duo hs audiui. qz potestas dei e tibi dñe misēia. qz tu reddes vnicuq̄ iuxta opa sua. G Tercio ostendit de rege q̄ sit seuer⁹ ingratis et totius debiti dimissi repetitōne. ibi. Iratus dns tradidit eum tortoribs. i. demonibs q̄ad vsq̄ redderet vniūsū debitū. Glo. Si nō dimiserimus ex corde qđ in nos delinquitur. etiaz qđ p pniam dimissū erat a nobis exigē. Ex quo videt q̄ pcca dimissa redeunt ꝓpter odiū. Rñ. q̄ redeūt nō quo ad maculā nec actū. ꝛ q̄ ad mḡtitudinē. Nā seq̄ns pcm e maiꝰ. qz mḡtitudine eicūstātonaē. H Scdo pncipaliter videdū ēt q̄ sint sui. Vbi notādū q̄ in illo euāgelio

tria ḡra ſunt

ponuūt tria genera ſeruoꝝ · primo ſeruus q̄ debebat decē milia talenta· ſcdo ille qui debebat centū denarios tercio illi q̄ dño nunciauerūt· Per illū ſeruū qui debebat decē milia talēta intelligunt illi q̄ offendūt deum· 2. Per illū q̄ debebat cētū denarios ſignificant q̄ offendūt pximū· Vnde Criſoſt· Tanta eſt dña peccoꝝ q̄ cōmittunt in deū ⁊ hoiem· q̄ta eſt differentia decē milia talentoꝝ ad cē tū denarios· magis aūt ⁊ multo plꝰ Ipe enī nobis corpus fecit et aiam inſpirauit· filiū miſit· celū apuit· nos in filios fecit· nunq̄d igit̄ ſi mvnaq̄q̄ die morerem̄ p illo retribuerem⁹ ei aliquid dignū· Et Aug· Non poſſum dicit aliq̄s diligere inimicū· Qui cūq̄ es· attēdis quid tibi fecerit homo· et nō attendis q̄d tu feceris deo Quare nō dimittis homi paru ut tibi deus digneť dimittere multū· Ser 3. ui aūt qui dño nunciauerunt ſignificant angelos ſm gloſā· qui peccores deo accuſabūt· Quatuor enī in iudi Eſtabūt q̄ ptoꝝ iudicio ſtabūt otra peccorē· angelus· demon· pcā et elementa· ¶ Primi erūt angeli Job· xx· Reuelabūt celi ·i· angeli iniq̄tatem eius· Quia quorundaꝝ iniq̄tatem reuelabūt iſtoꝝ ſcz qui fuerūt valde mali ut qui mor tui ſunt in iniquitatibꝫ ſuis· Alioꝝ occultabūt illoꝝ ſcz qui fuerūt valde homi· qui pcā ſua penitendo dilue runt. Alioꝝ ex pte reuelabūt et ex pte occultabūt· illoꝝ ſcz q̄ fuerť mediocriter homi et eoꝝ q̄ ſecū aliqua cremabilia portauerūt · Noꝝ pcā deo reuelabunt vt de ipīs purgent̄· et demonibꝫ occultabunt ne de ipīs accuſent̄· K Sedi accuſatores 2 erunt demones· Nam ſm Aug· qñq̄ allegatōmbꝫ demon oſtendet peccatorē eſſe ſuū· Prima· Equiſſime iudex tu obtuliſti ei tuā ḡrām quā cō tempſit et meā culpaꝝ accepit ḡ nō tuus ſed debet eſſe meus· Scda· Tu creaſti eū p naturā ideo deberet eſſe tuus ſed fecit ſe meū p ſuā magnam miſeriā ḡ ē meus· Tercia· Tu iuſti nuiſti ꝓpter eū ḡuem paſſionez ideo deberet eſſe tuus ego vero obtuli ſibi meā ſuggeſtionē ſed ipe tuā paſſionē otempſit et meā ſugeſtionē ac cepit· ideo debet eſſe meus· Quarta· Duo ſūt obediētia et inobedientia· Quicūq̄ aūt tibi obediēs eſt tuꝰ eſt qui vero tibi inobediēs eſt meus ē· ſed ille fuit tibi inobediens et mihi obediēs· ḡ· Quinta· Tuū eſt facere homi veſtem fulgidā vtutū· meū ve ro facere ſordidā vicoꝝ· Sed iſte veſtem vtutū abiecit et meā veſtē vicioꝝ induit· ergo eſt meus· L 3. Tercij accuſatores erūt pcā· Vnde Jaco· v· Br· Agite nunc diuites plorate vlulantes in miſerijs veſtris q̄ aduenīet vobis· Diuitie vre putrefacte ſunt· veſtimēta vra a tineis omeſta ſūt· Aurū et argentū vrm erugi nauit· et erugo eoꝝ in teſtimoniū vobis erit· Et infra· Ecce merces opari oꝝ veſtroꝝ q̄ fraudata eſt a vobis clamat et clamor eoꝝ in aures dñi ſabaoth introuit· Vbi oſtēdit̄ q̄ cō tra malos diuites tria clamabūt in iudicio· ſcz erugo tinea et merces defraudata· Sunt q̄ diuitias retinēt ⁊ recondūt· contra q̄s clamat erugo Alij ſunt qui eas male expendunt ⁊ multa mutatoria veſtiū emūt· cōtra quos clamat tinea· Alij q̄ bona pauperꝝ rapiunt et eos ſpoliant· contra quos clamat merces iniuſte detēta· M Quarti accuſatores erūt oia elementa· Vnde Hugo de ſancto victore· Contra peccatorem in iudicō celuꝫ dicet· Ego tibi lucē miniſtraui

ab solacium. Aer dicet. Ego omne genus auiū sibi dedi in obsequium. Aqua dicet. Ego diuersa genera pi sciū sibi dedi ad esum. Terra dicet. Ego panē et vinū sibi dedi ad nutri mētū. Et postq̄ oia elemta recitaue rūt sua beneficia oūtenē pecōribus ad supplicia sicut hugo ibidem osten dit dicēs. Nam ignis dicet a me obu raē. Aqua dicet. In me demergaē. Aer dicet. A me absorbeaē. Infernus dicet A me deglutiaē. Vnde Sapientie. v. Armabit oīez creaturā ad vltionē otra insensatos. ℳ Tercio principaliter videndū est de pena mali serui. qui duo pncipaliter vicia habuit. immisericordiam et crudelitatē. qz suffocabat tc. et ingratitudinē. qz nō memor beneficij sibi impēsi. ibi. nonne oīne debitū tc. Et ideo duas penas videlicet dāni et sensus. et tranq̄ eternaz. Penā dampni ibi. Ibi iratus dns. Dānati enī nūq̄ videbūt deū placatū ꝫ iratū. Vtrūq̄ aūt maxia pena. De irato dr Apoc. vj. Dicent montibus et petris cadite sup nos et abscondite nos a facie sedentis sup thronū et ab ira agni. Deum etiā nō placatū videre maxima pena est. Vñ Crisost. sup Math. Multi gehennā horrent. ego aūt casum illius glorie multo maiorē pena gehenne esse aio. Verū etiā mille ponat aliquis gehennas nihil tale dicet. quale. excidi a gloria illa odio a xpō haberi et audire. non enī noui vos. Melius est sustinere decē milia fulgura. q̄ faciē illā mānuetā videre a nobis auersam t tranquillū oculū nō ferentē videre nos. De pena sensus dicitur. Dedit illū tortoribus. i. demonibus in carcere infernali. Habet enī deꝰ quatuor loca. carcerē palacium. stabulū. et hospitale. In carcere sūt omnes mali. In palacio oīs homi. In stabulo homi t mali. In hospitali mediocriē homi et mediocriē mali. Carcer est infernus vbi penā habet qñ manibus et pedibus ligaē. plus qñ in tenebras exteriores pijciē. sed maxime qñ otinuis fletibus et stridoribus angustiaē. De quibus Mat. xxij. Ligatis manibus et pedibus pijcite eū in tenebras exteriores ibi erit fletꝰ tc. Palaciū est padisus. quale palaciū hic edificaē p aurū dilectōis dei. p argentū dilectōnis pximi. et p lapides pciosos honoz opm. De quibus. j. Coz. iij. Si qs aūt superedificat super fundamētū hoc. aurū argentum lapides pciosos. ligna fenū stipulaz vnuscuiusq̄ opus manifestum erit. Stabulū est mūdus in q̄ adam positus est post pecm. ps. Cōpatus ē iumentis insipientibus et similis factus est illis. Ideo et sm Bern. Xps nascens iumentis associari voluit in stabulo. Si aūt tot pulchra sunt in stabulo. qualia sunt in palacio. et tamē illa in stabulo sūt feda respectu celestiū. Ve ergo illi qui diligit fetorez stabuli. nō curans de odoriferis celestis palacij. Hospitale est purgatoriū in q̄ sanandi infirmi. Nuoz q̄daz habuerūt multū de humore. i. de mūdano amore. Isti tardius cremabūtur vt lignū. Alij minus. isti citiꝰ purgabunē ut fenū. Tercij minime qui citissime purgabuntur vt stipula. j. Coz. iij. Si quis superedificat fenū lignū stipulā. vnuscuiusq̄ opus manifestabiē. P Vtraq̄ aūt pena tam dampni q̄ sensus est eterna. qđ notaē ibi. quousq̄ reddat nouissimū tc Remigi. Nuousq̄ ponē p infimto qz infinitū reddet et nunq̄ psoluet. Cōpetit enī iusticie diume eternaliē punire peccatorem triplici de causa.

carcer

palacium

stabulum

hospitale

Primo q: pcēmotra mfinitū bonū ē factū g̃ mfinitū est quod āmodo. Sz q: intensio pene nō est infinita in creatura susceptibilis. ideo duratōe debet esse infinita. Exemplū de pcutiēte militē q̄ punē certa pena. q̄ maiorē maiori pena. vt dic pbs. v. et hi. Ergo infinita duratōe q̄ in infinitū ofē deū peccat. Secūdo q: sp pccor voluisset hic in pcis viuendo pmansisse g̃ semp debet pena durare. Tercio q: pabulū ignis est eternū. In pcco eni q̄q̄ sunt. actus. delectatio. macula. voluptas mala. et reatus siue obligatio ad penam. ¶ Prima duo aliq̄n in momēto trāseunt. alia aūt tria manent post mortē. Quor duo scilicet volūtas praua et macula materia eterna sunt igni infernali. Preterea notāda sunt q̄q̄ penalissima futura in extremo iudicio et in mortis articulo. Primū est terribilis pemptoria citatio. q: vocauit eū. Secm oim pccor distincta imperatio. q: serue neḡ. ecce pcā in se omissa. omīe debitū dimisi tibi. ecce pcā in deū. nonne g̃ oportuit ⁊c. ecce pcā in pximū. Terciū est iudicis extrema indignatō. q: iratus dominus. Quartū est crudelissimor spirituū vexatio. q: tedit eū tortorib. Quintū oim penar ꝑpetuatō. q: q̄usq̄ reddat nouissimū q̄drantē ⁊c.

Dominica vicesimatercia. Sermo. lxix.

Hēuntes pharisei ofilium mierunt vt capent Ihūm in sermone. Mat. xxij. In isto euāgelio tria ponuntur principaliter. Primo malor ofilior oditio. Secdo fraterna caritati ua correctio. ibi. cognita eor nequicia ⁊c. Tercio in restitutōne debite iusticie actio. ibi. Reddite ergo que sunt cesaris ⁊c. ¶ Quantū ad primū notandū q̄ ad debite ofilian dum septem requiruntur quibus caruit ofiliū hodiernū. Primū est ut cō filiarij sint orātes et deuoti. otra q̄ dicunt. Secdo sint stabiles et solidi. otra quod pharisei. i. divisi hic mēfuisse dicunt. Tercio sint deliberati et discussi. otra quod ofilium mierūt puerū videlicet. Quarto sint docilesr obauditiui. ofē q̄ dr mierūt videlicz ad mobediētes xp̄o. Et etiā licet ab alijs accipent ofiliū sm Crisō. tñ a malis accepērt q: a gētilibo herodianis videlicet. Quinto sint a pcīs immunes et iusti. otra quod isti cū herodianis auaris ofiliū fecerunt. Sexto sint senes et expti. otra quod isti ofiliū suū p discipulos iuuenes termauerūt. Septimo sint veraces nō adulatorij. otra q̄ istor discipuli adulati fūt dicentes. Magister scimus ⁊c. ¶ Primo eni cō filiarij debent esse orantes et deo deuoti. q̄ docet scriptura naturar ratio. Nam xp̄us est admirabilis ofilij angelus. Ysa. ix. Vñ. j. Re. xxiij. David ofulebat deū anteḡ aggrediebar ardua. Et Augs de lapsu mūdi Nuerimus ofiliū. habeamus copiaz nō sapientis sed sapie que xp̄us est. Audi sapiētiā. nihil prudentius fonte recti consilij. Iste est ofiliarius de quo Ecē. vj. Sit tibi ofiliarius vnus de mille. Et sapia Proū. viij. dic. Meum est ofiliū et mea prudentia. Ego sapiētia in ofilio habito. Docet idz naturalis pbs Sen. epla. lxxiij. dicēs Errant ofilia nostra q: nō habent q̄ dirigātur. Et ponit exempla. Scire debet quid ꝑtat ille q̄ sagittaz vult

mittere et tunc dirigere et modera
ri manu telū. Similiter ignorāti quē
portū petat nullus ventus est suus. i.
sibi ouenies. Rōnē tangit scūs Tho
mas ha. he. q. lij. ar. j. qz prudētia vel
eubulia. i. bene ofiliatiua virtus siue
fit acq̄sita siue infusa dirigit hoiem
in acq̄sitōe ofilij fm ea q̄ ratō natu
ralis op̄hendere potest ut dr phs
vj. ethi. Vnde homo p prudētiā seu
eubuliā fit ofiliās vel sibi vel alij. Sz
qz humana ratō nō potest op̄hende
re singularia et otingentia q̄ sūt in
finita que nobis occurrere possunt.
Fit q cogitatōes mortaliū sūt timi
de et incerte puidentie nostre. vt dr
Sap. ix. Ideo indiget hō in inq̄sitōe
ofilij dirigi a deo q̄ omnia op̄hendit.
qd fit p donū supnaturaliē infusum.
consilij scz. p quod homo dirigit̄ ēq̄si
ofilio a deo accepto sicut etiā in re
bus humanis q̄ sibiipis nō sufficiūt
in inq̄sitōe ofilij a sapiētioribz ofili
um requrunt. Sic etiā angeli de q̄bus
dam occultis vt dicit Aug. li. v. sup
Gen. ad lit. deū ofulūt de inferioribz
agendis. C Scdo ofiliarij debēt
esse stabiles et solidi vt nō moueanē
timore vel amore vel cupiditate i cō
silijs dandis. Vñ Ecc. xxxvij. Ante
omnem actū ofiliū stabile. Et ois ta
lis. vij. ethi. dicit. Duo sūt ofiliarij
insipiētes. delectatō et tristicia. Nec
eni multos pcipitāt. In hystoria tri
partita li. j. dr de Constantio impa
tore patre Cōstantini impatoris. q
cū ecclesia psecutōem patere in or
be terraz. cessit xpianis licenter in
fua religione viuere. Volensq̄ quos
dam in palacio suo phbare an fideles
essent et solidi. pcepit ut q̄ dijs vel
lent sacrificare in palatio suo mane
rent. q̄ vero nollēt a palatio pscribe
rent. Et cū quidā ppter ipmissa sa
crificare vellent. alij vero stabiles in
fide nollēt. eos dē in ofilijs suis et pa
latio retinuit. priores aūt tanq̄ effe
minatos fugauit. dicēs eos sibi nun
q̄ futuros esse fideles q̄ deo suo nō
seruarent ostantiam. Ratōem ostā
tie assignat Tho. ha. he. q. xlvij. ar.
. viij. dicēs. Prudentia est recta ratō
agibiliū. Vnde oportet q ille sit pci
puus actus prudentie q̄ est pcipuus
actus rōnis agibiliū. Cuius sūt tres
actus. quoz pmus est ofiliari qd p
tinet ad inuentōnem. nā ofiliari ē q̄
rere. Scdus actus est iudicare de in
uentis. et hoc facit speculatiua ratō.
Sed p̄cti ca ratō q̄ ordinat̄ ad op9
pcedit vlterius et est tercius actus
eius pcipue. Qui quidē actus ofistit
in applicatōne ofiliatoz et iudicato
rū ad opandū. vñ. vj. ethicoz dr. q
prudentia est p̄ceptiua. D Ter 3°
cio ofiliarij debent habere ofilia exa
minata et cū deliberatōe discussa.
qz ut dicit phs. j. rethō. Consiliū est
appetitus faciendi ul nō faciendi ve
ra tcogitata. Vñ in li. de dogmate
phoz dicit̄. q triplex est capiendi
consiliū deliberatō. Prima est de ho
nesto tm. scda de vtili. tercia de ofli
atu vtriusq̄. Dubitamus eni an ho
nestū an turpe sit factū. Deinde du
obus honestis quod est honestius. si
militer de duobz vtilibz quod est vti
lius. Sicr de pugna vtilis et honesti
In q̄ examiatione pmo honestū ppo
nendū est vtili. et scdo bonū omune
ppio. et tercō fūmope qd est ad ho
norē dei comodo humano. De pmo
exemplū narrat Valerius libro. vj.
ca°. v. et Amb°. li. de officijs. q cum
macedones otra athenienses magnā
classem direxissent. venit quidam de
exercitu ad eos dicēs. q si clanculo
classem adirēt totā incendē possent.

Sed illi nullatenus acquiescere volu
erũt dicẽtes hmõi victoriã vtilẽ. sed
nõ honestam. De scdo exemplificat̃
in gestis romanoꝝ de fabricio pñci
pe romanoꝝ ad quẽ in scãno sedẽtẽ
et de ligno cathimo omedentẽ. missi
sunt legati samanoꝝ multa pondera
auri offerentes p̃ fua libertate. sed
fabricius rem omũem nõ ꝑriã intu
ens ait. Abite aurũ vestrũ asportate
et romam malunt dñari hñtibus
aurũ q̃ ꝑ auro. et memẽtote fabriciũ
nec auro nec hostibꝫ vinci posse. De
tercio ponit exẽplũ de damele et so
cijs eius in fornacẽ missis. Dañ. iij.

xto E Quarto ofiliarij esse debent do
ciles et obaũditiui. exemplo Mofi
Exod. xviij. qui audiuit et secutus ẽ
consiliũ petro gentilis iustũ. Cuius
ratõem assignat tho. fa. fe. q. xlix.
ar. iij. Cum enī prudentia ofistat cir
ca pticularia opabilia. in quibꝫ sunt
quasi infinite diuersitates. iste non
possunt ab vno hoie sufficienter pui
deri. nec p modicũ tps sed p tpis di
uturnitatẽ. Ideo in his que ad pru
dentiã ptinẽt maxime indiget homo
ab alio erudiri. et pcipue ex senibus
q̃ sanum intellectũ adepti sunt circa
fines opabiliũ. Vnde phs in. vj. et ho
coꝝ dic̃. Oportet attẽdere experto
rũ et senioꝝ et prudentũ ofiliũ in de
monstratõibꝫ. ꝑpter expientiã enī
videt pñcipia. Vñ et pũ. iij. dr. Ne in
mitaris prudẽtie tue. Et Ecc̃. vj. In
multitudie pbiteroꝝ. i. senioꝝ pru
dentũ sta. et sapie illoꝝ ex corde cõ
iungere. Hoc aũt ptinet ad docilita
tem vt aliquis sit bene disciplime su
sceptiuus. Hec Tho. Luce etiam. iij.
Xpus in medio doctoꝝ audiebat ⁊
interrogabat. Tamẽ malos ofilia
mq̃ntũ tales nõ sunt curanda. fm il
lud Ecc̃. xxxvij. A cõsilio malo serua

xto animã tuã. F Quinto consiliarij
sint a pcõ immunes et scti et pro
bati. Vnde Ambo. li. ij. de offi. dicit.
q̃ in acquirendis ofilijs plurimũ iu
uat vite ꝓbitas et virtutũ ꝓgati
ua. Ponit exempla. Quis in ceno fõ
tem req̃rat. Quis ex turbida aq̃ po
tũ ꝓtat. Vbi luxuria est vbi intem
perãtia vbi vicioꝝ ofusio. q̃s nõ hoꝝ
rendũ existimet. Quis vtilẽ cause ali
ene iudicet. quẽ videt mutilẽ fue vi
te. G An autẽ prudentia sit in
pcõibꝫ. Rñ. fm Tho. fa. fe. q. xlvij
ar. xij. q̃ triplex est prudentia. Pri
ma falsa. in eo q̃ ꝑ̃ malũ finẽ aliq̃
disponit ogruentia isti fini. et sic dr
aliquis prudens latro. De qua Ro.
ij. Prudentia carnis mors est. q̃ sc̃z
finẽ vltimũ statuit i delectatõe car
nis. Secda prudentia est vera. q̃ inue
nit vias accomodas ad finẽ vere bo
nũ. sed est imperfecta duplici de causa
Primo modo. q̃ illud bonũ qđ accí
pit p̃ fine nõ est omune totius vite
humane. sed est pticulare. puta cũ
quis inuenit vias accomodas ad na
uigandũ vel negociandũ et similia.
Alio modo q̃ deficit i pñcipali actu
prudentie que est pcipe opus. Ali
quis enī interdũ bene ofiliat̃ et iudi
cat etiã de his q̃ ptinẽt ad totã vitã
sed nõ efficaciter pcipit. Et talis est
in pcõibꝫ. vt in Achitofel. ij. Reg̃
xvj. Tercia est prudentia vera ⁊ p
fecta. q̃ ad bonũ finẽ totiꝰ vite hũa
ne recte ofiliat̃ iudicat et pcipit. Et
hec i pcõibꝫ esse nõ potest. Prima
aũt est in solis pcõibꝫ. et secda vide
licet imperfecta est omunis bonis et
malis. maxime illa que est imperfecta
ꝑpter finem pticularem. Peccato
res etiã possunt quidem esse bene cõ
siliatiui ad aliquẽ finẽ malum vl ad
aliquod pticulare bonũ. Exemplum

te Achitofel q̄ in rebꝰ bellicis optimū ofiliū debit·sed in aīe ꝓpria causa fatuus fuit·ij·Re·xvj·et·xvij·Ad finem aūt bonū totiusvite nō fuit bene ofiliatiui pfecte·qz ofiliū ad effectū verū nō pducunt·Vñ Aug·li·retractationū dic̄·Nō approbo qđ in oro ne dixi·deus qui mi scōs verū scire voluisti·Multi eni mali verū sciunt. Et ha·he·q·lj·ar·j·dicit Tho·In nullo pc̄ore mq̄ntuz hmōi imuemꝰ eubulia·i·virtus bene ofiliandi qz oīe pc̄m est otra bonā ofiliatōem·Req̄rit eni ad beneofiliādū nō solū adinuentio eoz que fuit optima ad finē· sed etiā alie circūstantie·scz tempus congruū·vt ne nimis tardus nec nimis velox sit in consilijs· Et modus ofiliādi ut scz firmus sit in suoofilio· et alie hmōi circūstantie q̄ pc̄or pecanto nō obseruat·Nullibet aūt virtuosus est bene cōsiliatiuus in his q̄ ordinanē ad finēvirtutis·licet forte in aliquibꝰ ꝑticularibꝰ negocijs non sit bene ofiliatiuus·puta in mercatōnibꝰ rebꝰ bellicis et hmōi. ℔ Sexto ofiliarij sint senes et expti· Senatus eni obtinet locū in republica Senatus aūt ꝑm papiam est nomen officij a senectute dictū·Dij a romulo electi a quo roma condita sub numero centeno ꝑm quoz ofiliū oīa fiebāt rome·Apud grecos athenis similes fuerūt dicti areopagite· Admitio etiāvrbis noia eoz aureis lr̄is oscripta fuit ꝑm policratū·Di in corpore reipublice assimilanē cordi· qz ab ipis vigor reipublice pcedit·Vñ pū·iiij·Omni custodia custodit cor tutum·qz ab ipovita pcedit·Nā puer· ·xxiij·Salusvbi multa ofilia·Vnde etiā antiqtus ofiles dicebanē a ofūlendo·Et Tullius in de senectute dicit·q̄ dantes ofiliū in republica plꝰ agunt q̄ alij·sicut gubernatores in naui vbi alij sunt sentinā exhaurientes·alij malū scādentes et sic de alijs Gubernatorvero ḡlescens plus opatur·Vñ·iij·Re·xij·Roboā relmqs consiliū senū et adhērens ofilio iuuenū amisit regnū·qz Job xij· In antiquis est sapiētia· Refert etiā Valerius li·vj·de quodā q̄ minabaē semi qz multos haberet gladios· Sed senex ei respōdit·Et ego multos annos·quasi diceret nō te timeo ¶ Septimo cōsiliarij esse debent veraces nō adulatorij·ne sint fratres discipulorꝫ de quibꝰ in euāgelio hodierno· Fit eni aliqs magister falsitatis cū eis quadrupliciter·Primo mēdaciū dictis inserendo·Secō veritatēvbi patefieri deberet tacēdo·Tercio veritatē puertēdo· sicut in iudicō fit·Quarto veritatē q̄ ad mortē essz defendenda nō defendendo·Quo cōtra dicit Policratus·tria fecerūt romanos esse victores orbis·fides·sapientia·et exercitiū·Seruabāt eni oīnibus fidem illibatā·Vnde cū quidam ab Hannibale captus romam venire fuisset ꝑmissus·et iurasset se rebiturū si p̄ciū habere nō posset· et vlterius redire nollet· Senatus eum compēdendi fecit et ad carcerē hambalis destinari·Sapia etiamvtebantur vt de senatoribꝰ dictū est· Nemo autem ut dic̄ pbs i ethicis·iuuenes elegit duces·eo ꝙ non sint prudentes· Exercitium etiā otinuū habuerūt in armis· ꝓpē quod romani senes carthaginē aduersariā eis noluerūt destruere vt p exercitiū ciuiū extrinsecū intestinū vitareē bellū·in quod ceciderūt destructa carthagine·Sic eē Judicū·iij· Dereliquit dns gentes vt erudiret i eis israhelemvt postea discerēt filij eoz dectare cū hostib·

Secundo principaliter

Secundo principaliter ostenditur xpi q̄uis dura tñ caritatiua correctio. Cognouit enī mala ypocritarū ibi. cognita eorū nequicia laudes respuit eorū dicēs. quid me temptatis. et docuit imaginē agnoscere veritatis. ibi. cuius est imago nē. Cognoscit enī ypocritas. quorū quidā sūt q̄ sub simulato amore se oñdūt amare celestia cū tñ diligāt terrena. ps. Posuerūt in celū os suū nē. Alij sub simulato timore se simulāt timere deū cū plus timeāt mundū. contra illud Math. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus. Alij sub simulato sermone habent mel in ore et venenū mui die in corde. ps. Molliti sunt sermones eius sup ol. et ipi sūt iacula. Alij simulate se fingunt oues cū sint lupi. Math. vij. Venīēt ad vos in vestimētis ouiū intrinsecus aūt sunt lupi rapaces. Scdo xps laudes respuit. Vñ Crisost. Pharisei blandiebant ut p derent. sed xps ostendebat ut saluaret. vtilior est deus iratus q̄ homo propicius. In hoc aūt q̄ xps laudes respuit docemur idē facere. qz si p̄terita inspicimus mala erubescenda repimus. Ro. vj. Nuē fructū habuistis tunc in illis in quibꝫ mō erubescitis. Si p̄ntia videmus fumus in exilio. de quo ps. Heu mihi q̄ incolatus nē. Si futura iudicia dei. Formidāda sūt ps. A iudicijs enī tuis timui. Tercō docet imaginē et eius supscriptōem custodire. Moneta enī ē aia. imago trinitas potentiaz. et supscriptō decor virtutū. Nue si sint ꝑm deū salui erimus. si ꝑm impatorē dyabolū damnabimur. Vnde in morte xps quere. Cuius est ymago hec nē.

Tercio principaliter

Tercio principaliter oñdiē debite iusticie restitutio. ibi. reddite ergo nē. Debemus enī secularibus ptātibus obedientiā benuolentiā et tpaliū iustam taxā. steurā. theolonea et similia. Similiē deo oblatōz oroez deuotionē. laudes. vota. iuramēta et fidia.

Dñica vicesimaquarta. Sermo septuagesimus

Princeps vnus accessit ad ihm et adorabat eū dicēs. Domine filia mea modo defuncta est. Mathei. ix. Mar. v. et Lu. viij. Nec filia infirma fuit p̄mo ad mortē q̄ pater eiꝰ ab ea recessit vt tangiē Lue. viij. Sz cū venit ad ihm mortua fuit. Deinde de infirma alia loquiē. idcirco de infirmis corporaliter tria p̄cipaliter dicenē. Primo que debeant infirmi in generali scire. Scdo quas regulas debent seruare ut possint patientes esse. Tercio quis sit fructus patiēnē se habentiū in infirmitate.

Tria

1

2

3

A

Nuo ad primū notādū q̄ seruo dei valet corpus in quadruplici statu. scz quando est sanū. infirmū. mortuum. et resuscitatū. Valet sanū. qz anima mediante corpore merita acq̄rit que sine corpe acq̄rere nō valet. siē ieiunare pegrinare martiriū sustinere. Valet infirmū. si ipas infirmitates patiēnē portat. ꝑm illud. j. Cor. xij. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me vꝫtus xpi. Valet mortuū. qz aia desiderat sibi vniri et in ipo remunerari. vnde clamāt aie. Apoc. vj. Vsq̄q̄ dñe sanctus et verus nō vindicas sanguiē nostrū de his q̄ habitāt in terra. Valet resuscitatū. qz tūc homo beatificat aiam q̄ ad otemplatōem diuinitatis. et in corpore quo ad visionem humanitatis. Iob. xix. Ingrediēnē

1

1

2

3

1

2

Seruo dei valet 4or quadruplr statu.

et egredientur et pascua inuenīēt. Ista patēt in istis duabꝫ mulieribus videlicet in emorroissa et filia p̄ncipis. Nam p̄ma habuit corpus infirmū sed postea sanū. Valuit igiē sibi corpꝰ infirmū. qz illa infirmitas corporis fuit sibi occasio sanitatis mentis. Valuit corpus sanatū. quia illa sanitas in corpore fuit ad obseruādū sanitatem in mente. Filia vero principis habuit primo corpus mortuū deinde resuscitatū. sed ista suscitatio fuit anime sanatio. B Scdo notandū qꝫ quis status infirmātiū sit multū meritorius. tn̄ quo ad sex status sanorꝫ est felicior qꝫ infirmorꝫ. Vnde August. in regula. Nec illos scz infirmos feliciores putent sani. qz sumūt quod nō sumūt ipi. sed sibi potius gratulentē. qz valent qd non valent illi. Primo eni nō sunt infirmi reputādi feliciores sanis. qz infirmi maiorē habent indigentiā. quod non est felicitatis sed miserie. Scdo frequenter id quod sumūt cū verecundia sumūt et angustia. Tercō qz ea que sumūt licet sint meliora. non tamē eos delectant vt sanos minus bona. Quarto qz cū his oib̄ habēt multas afflictōnes alias q̄ eos vexāt Quinto quia priuantē multis ꝺsolati ombꝰ spūalib̄ quas habent sani in lectionib̄. sermonū auditōmbꝰ. in officijs ecclesie. in studijs et hmōi. qz oportet eos etiā multos alios in multis portare ut ipi portēt. que oia potius habēt miseriā qꝫ felicitatē. Ecō uerso vero hi qui sani sūt et fortes habent multā materiā gaudendi in dño et ei gratias agendi ꝓpter sex. Primo qz statꝰ infirmitatis ē multis occasio murmuris insipietie et accidie et aliorꝫ pcorꝫ multorꝫ. a q̄ occasione sani sunt liberi. Scdo sunt liberi a multa seruitute qua sunt infirmi subiecti suis superioribus et seruitoribꝰ siue necessitatis. Tercio libētius apud hoies habentē sani qꝫ infirmi et citius querunt. Quarto onera dnoꝝ p̄latorꝝ et ecclesiasticorꝝ ordinatōnū sunt eis leuiora. Quinto habent vnde plus lucrari possunt in meritis. qz ānto sunt potentiores tanto sunt ad plura opera aptiores. in quibus oīb̄ possunt mereri. Sexto iocundiorē habent in oīb̄ ꝺsolatōez et sine tediovitā ducūt. D Tercio notandū. qꝫ sup illud Matb. ix. Confide fili remittunt tibi pcā. ꝺm glosā Bede. qñq modis infirmitas corpalis ptingit aliquibꝰ. Primo ut iustis merita p patientiaz augeant. Vt Job. Scdo ad custodiā virtutū vt Paulo. ij. Corꝝ. xij. Tercō ad corrigenda pcā. vt lepra marie. Nūi. xij. Quarto ad gloriā dei. vt i ceco nato. Job. ix. et de Lazaro Job. xj. Quinto ad ostendendū p̄ncipiū interitus ꝓpetui. Act. xij. E Secundo p̄ncipaliter videndū est quō infirmi debeant se habere. in septē eni se ofidere debent que nōnt hic et Lu. viij. et Mar. v. Primo vt ofideret a quo infirmitas venit. qz a Jhu loquente ad turbas. Secūdo ut semp ad mortē sint parati. quod notat in pairo id est vigilanti seu illuminati. Tercio ut p sanitate acquirenda debite laborent. sicut p̄ceps q̄ accessit ad Jhesum. Quarto ut seruitores non irrōnabiliter molestēt. nuncij enim dixerūt prncipi ne molestaret magistrū. Quinto ut exempla patientium in infirmitate ofiderent. ibi. Noli timere. Sexto ut non delectabilia semp sed vtilia p sanitate desideret. vnde manducatio data est filie. Septimo vt sanitate recuparata vel de

Quinto quia priuantē multis ꝺsolati ombꝰ spūalib̄ quas habent sani in lectionib̄. sermonū auditōmbꝰ. in officijs ecclesie. in studijs et hmōi. qz oportet eos etiā multos alios in multis portare ut ipi portēt. que oia potius habēt miseriā qꝫ felicitatē. Ecō uerso vero hi qui sani sūt et fortes habent multā materiā gaudendi in dño et ei gratias agendi ꝓpter sex. Primo qz statꝰ infirmitatis ē multis occasio murmuris insipietie et accidie et aliorꝫ pcorꝫ multorꝫ. a q̄ occasione sani sunt liberi. Scdo sunt liberi a multa seruitute qua sunt infirmi subiecti suis superioribus et seruitoribꝰ siue necessitatis. Tercio libētius apud hoies habentē sani qꝫ infirmi et citius querunt. Quarto onera dnoꝝ p̄latorꝝ et ecclesiasticorꝝ ordinatōnū sunt eis leuiora. Quinto habent vnde plus lucrari possunt in meritis. qz ānto sunt potentiores tanto sunt ad plura opera aptiores. in quibus oīb̄ possunt mereri. Sexto iocundiorē habent in oīb̄ ꝺsolatōez et sine tediovitā ducūt. D Tercio notandū. qꝫ sup illud Matb. ix. Confide fili remittunt tibi pcā. ꝺm glosā Bede. qñq modis infirmitas corpalis ptingit aliquibꝰ. Primo ut iustis merita p patientiaz augeant. Vt Job. Scdo ad custodiā virtutū vt Paulo. ij. Corꝝ. xij. Tercō ad corrigenda pcā. vt lepra marie. Nūi. xij. Quarto ad gloriā dei. vt i ceco nato. Job. ix. et de Lazaro Job. xj. Quinto ad ostendendū p̄ncipiū interitus ꝓpetui. Act. xij. E Secundo p̄ncipaliter videndū est quō infirmi debeant se habere. in septē eni se ofidere debent que nōnt hic et Lu. viij. et Mar. v. Primo vt ofideret a quo infirmitas venit. qz a Jhu loquente ad turbas. Secūdo ut semp ad mortē sint parati. quod notat in pairo id est vigilanti seu illuminati. Tercio ut p sanitate acquirenda debite laborent. sicut p̄ceps q̄ accessit ad Jhesum. Quarto ut seruitores non irrōnabiliter molestēt. nuncij enim dixerūt prncipi ne molestaret magistrū. Quinto ut exempla patientium in infirmitate ofiderent. ibi. Noli timere. Sexto ut non delectabilia semp sed vtilia p sanitate desideret. vnde manducatio data est filie. Septimo vt sanitate recuparata vel de

pretérita sanitate gratias agãt· vñ parentes obstupuerũt et grãs veri si milié egerẽt·Primo igiẽ debet infir mus osiderare a quo infirmitas veit imo oñis tribulatio·qz a deo·A deo eñ est sanavita et mors et pauptas bona et mala pene· Vnde cũ fluãt a fũmo bono p osequẽs vt bona dina amanda sunt · Solẽt eñ hoies bona ab amicis recepta· etiã si sint parui valoris cara habere· Ideo xp̃us di xit Petro Ioh̃· xviij· Calicẽ quẽ mi hi dedit pater nõ vis vt bibã illum· Oñis eñ tribulatio est velut potio data a sapiẽtissimo et fidelissimo me dico·ideo nõ est timendũ infirmo de excessu· Vnde·j· Cor̃· x· Fidelis de⁹ qui nõ patiet̃ vos temptari sup illud quod potestis·p̃s· Congregans sic mvtrẽ aquas maris·i·in mẽsura dat tribulatões · Est etiã tribulatõ non solũ a fũmo bono · sed in fũmo bono fuit et ad fũmũ bonũ ducit· In fũmo bono fuit dicẽte beato Aug· Omnia terrena otempsit homo xp̃s vt otemnenda monstraret· et oia terrena sustinuit que sustinenda p̃cipiebat· ut nec in illis quereret̃ felicitas· nec in istis timeret̃ infelicitas· Ad fũmũ bonũ etiã ducit· Vñ Gre· Mala q̃ nos hic p̃munt ad deũ ire compellũt· Et Act· xiiij· Per multas tribulatões oportet intrare in regnũ celor̃ · F Sedo infirmi plus alijs semp debent esse ad mortẽ parati·qz oibz dr Lu· xij· Sint lumbi vestri p̃cincti·scz per castitatẽ·et lucerne ardẽtes in manibus vr̃is·supple p fidem opantẽ per dilectõem·et vos similes ho· expect· Et ibidem triplicẽ pomit vigiliã · qz triplex est status hois·videlicet In crementi vsq; ad vicesimũprimũ annũ· Status·a·xxj·anno vsq; ad·l· annũ· Senectutis deinceps vsq; ad mor tem· in quor̃ quolibet debemus vigilare· Vñ etiã ysaias· Ysa· xxxviij· ait egrotanti regi Ezechie· Dispone domui tue qz morieris & nõ viues·

G Tercio infirmi qui sanitatẽ naturaliter desiderant videant vt p ea debite laborẽt· deum videlicet invocando et suos sanctos p orões et nullatenus p demoniacas supplicationes et obseruantias superstitiosas implorando· quia solus deus est principalis causa et immediata cuiuslibet naturalis sanitatis in corpe fic̃ etiaz illuminatõis in mẽte· Vnde dic̃ Tho· p̃ma pte· q· cxvij· ar· ij· Homo docẽs solũmõ exterius ministeriũ adhibet sicut medicus sanitatẽ· Sed sicut natura interior a deo videlicet data est principalis causa sanationis · ita et interius lumẽ intellect⁹ a deo immediate p ductũ videlicet est principalis causa scie· Vtrunq; eñ istor̃ est a deo·et ideo sicut de deo dicit̃ i p̃s · Qui sanat oeñs infirmitates tuas · ita de deo dicit̃· Qui docet hoiem sciẽtiã· Vnde sicut de xp̃o dicit aug⁹· libro de magistro · q̃ xp̃s docet oẽm scientiã in terris tenendo cathedrã suã in celis· sic de eo dici potest q̃ sanat omnes qui sanãtur in terris· cristus ip̃e medicus cuius apoteca est in celis· H Quarto infirmi videant ne seruitores suos irrõnabiliter molestent· Seruitores eñ xp̃m querunt in infirmo· xp̃us aũt patientissimus fuit in sua infirmitate tã in puericia q̃ in cruce· Vnde Ysa· liij· Qua si agnus coram tondente se obmutescet et nõ aperuit os suũ · Seruitores etiam infirmor̃ ꝓpter tria maxime merent̃· Primo quia sic vere religio si efficiunt̃ · Vnde Iacobi· j· diffiniens religionẽ dicit· Religio munda et immaculata apud deum patrem

Religio

hec est visitare pupillos et viduas in tribulatōnib⁹ eor⁹ et eadem rōne infirmos. Quo otra phariseis falsā religionē habentib⁹ xp̄s ait Math. xxiij. Ve vobis scribe et pharisei q̄ decimatis mentā et anetū et relinq̄tis ea que grauiora sunt legis. i. misericordiā. Sc̄o q: seruitores tales in vno infirmo oia septem opa misericordie implere possūt. Vnde in p̄s. Misericordia eius sup oīa opa ei⁹. Quia ibi pascit̄ esuriens. potat̄ sitiens. vestis nudo parat̄. lectus in domo dat̄. fatigato sicut pegrino hospitiū. Visitat̄ ligatus infirmitatis vinculis. et tandem mortuo sepultura datur. Tercio q: totū corpus suū seruiēs dat deo in p̄sona infirmi. Nō dor⁹ enī seruit̄ deo de vno sensu vel membro vt in abstinentia de gustu. in vigilijs de visu. in aspero vestitu de tactu. in silentio de lingua. in clausura de pedibus. Sed in opere pietatis circa infirmū seruit oculus vigilā do et interdū horrenda videndo. olfactus fetores sentiendo. tactus infirmū tangendo. gustus ꝓpter eos solitā omestionē intermittēdo. lingua eos oculando. pes p eis discurrendo imo totū corpus p eis laborādo.

Quinto infirmi exempla patientie i alijs ostenderēt. Vñ de infirmitate Thobie dicit̄ ibidem. ij. Hanc tēptationē pmisit illi dñs euenirevt posteris dare exemplū patiētie eius. Sic et sancti Job. Et post dicitur. Non est otristatus otra deū q̄ plaga cecitatis euenerit. Ecce Job et Thobiam. Et Jacobi. v. Exemplū accipite fratres mali et longanimitatis laboris et patientie ꝓphetas qui locuti sunt in nomine dñi. Ecce beatificamus qui sustinuerūt. Sufferētiā Job audistis et finē dñi vidistis. Jeromi.

Quis sanctor⁹ sine patiētia coronatus est. A cunabulis nō desinit miq̄tas premens et iusticia patiēs. Xp̄s etiā p̄cipuū exemplū est patientie in aduersis. Heb. xij. Recogitate eum qui talem sustinuit a pecōribus semet ipm̄ otradictōem ut nō fatigemini animis vr̄is deficientes. Passio enim xp̄i est velut signū quod a Moyse in aquas amaras tribulatōnū missum ipas dulcorauit. Exod. xv. Est scutū de quo Greg. dicit. Si passio dñi ad memoriā ducit̄ nihil est quod nō equo aīo tolerēt̄. Est serpens eneus carēs oīi veneno. q̄ aspecto ignis ire et impatientie sanat̄. vt tangit̄ Numeri. xxj. Est etiaz exemplar ad quod formari debemus vt Luce vlti. ostendit discipulis tribulatis manꝰ et latus. K Sexto infirmi caueant ne delectabilia nociua eis ꝓsequant̄ p que vitā nobilissimā perdāt Vnde nōnulli peccant in eo q̄ nō curant auxliū medicine. Rō est q: nō faciūt diligentiā suā p obseruāda vita ad laudem dei ꝓfectū sui t ꝓximi Pie enī puidit deus humane infirmitati de diuersis medicinis herbarū seminū fructuū et radicū et lapidum. Jeo Ecc̄. xxxviij. Altissimus de terra creauit medicinā et vir prudens nō abhorrebit eā. Et Ecc̄. xviij. Ante languorem adhibe medicinā. et ante iudiciū interroga teipm. vn de beatus Aug⁹. in infirmitate etiā vltima medicos habuit ad se ingredientes. Deus enī animā posuit in corpus tang⁹ dñm in domū. in qua fideliter seruire debet ad dei laudē suā et ꝓximi. Posuitq; tang⁹ agricolaz in agrū eadem ratōne. Posuit insup aīam tang⁹ militē sup equū corporis debite regendū. Si aūt male rexerit vel destruxerit ḡndis culpe rea esse

pterit. ¶ Septimo infirmus de infirmitate gratias agat et de sanitate pterita et futura quã ad mim habebit in patria. Infirmitas enim bonũ magnũ est. Vñ in vitaspatrũ cũ quidã terciana patiens abbatez Iobem pteret ut eũ sanaret. respõdit. Rem tibi necessariã cupis abicere. vt enĩ corpa nitro ita aia lãguoribꝫ purificaẽ. Item ibidem alius senex egrotanti discipulo ait. Ne contristeris. qz si ferrũ es eruginẽ per ignem amittis. si vero aurũ p ignẽ pbaris. ℳ Tercio pncipaliter de patientie fructu in infirmitate et in tribulatõibꝫ notandũ q patientia in talibꝫ valet ad septẽvt dicit Gozra sup isto. ij. Cozr. xij. Virtus in infirmitate pficitẽ. Primo a pccis occasionaliter sanat. Jaco. v. Infirmaẽ quis in vobis inducat pbiteros ecclesie et orent sup eũ vngentes eum oleo in noie dñi. et oratio fidei salubit infirmũ et alleuiabit eũ dñs. Et infra. Et si i pccis est dimit. ei. Sebo a futuris pccis pseruat sicut timor mortis a futuro. Eccĩ. xxxj. Infirmitas grauis sobriam reddit animam Tercio carnẽ domat et spiritũ roborat sicut virga discipulum. Vnde. ij. Cozr. xij. Cũ infirmor tunc potẽs sũ Quarto hois supbiam humliat. sic gelu totrũ. Exemplũ in Anthiocho. j. Macb. x. Quinto otemptũ mundi huius generat sicut amaritudo cibũ Iere. vj. Coraz me infirmitas et plaga. erudire irsm. Sexto iter ad deuz accelerat sicut virga pungẽs asinũ et sicut eger querens medicum. ps. Multiplicate sunt infirmitates eoz postea acceleraverũt. Septimo dini amoris euidens signũ prestat. Pater enĩ corrigit ꝓprium filiũ nõ alienum Jo. xj. Ecce quẽ amas infirmaẽ. Et Thobie. xij. Quia acceptus eras tẽ. Et Heb. xij. Fili mi noli negligere disciplinã dñi neqz fatigeris dũ ab eo argueris. Quẽ enĩ diligit dñs castigat. flagellat aũt omnez filiũ quẽ recipit. Quis enĩ filius quẽ nõ corripit pater. Quod si extra disciplinã estis cuius pticipes facti sũt omnes ergo adulteri et non filij estis. Dec apostolus.

Dñica vicesimaquinta. Sermo. lxxj.

Hic est vere ꝓpheta qui venturus est in mundũ. Joh. vj. Tria sunt p presenti de isto euãgelio videnda. Primo quomõ ib diuersi status hominũ instruunẽ. Secundo quomõ eleti a deo temptanẽ ibi. hoc autẽ dicebat temptans eũ. Tercõ cur presens euãgeliũ hodie legaẽ. A Quantũ ad primũ notandũ q hic informanẽ nouem genera hoim. Primo otemplatiui vt oculos vtriusqz hominis ad salubria dirigãt. quod notaẽ ibi. subleuatis oculis etc. Sunt autẽ duplices oculi. quidã corpis de quibꝫ ps. Auerte oculos meos ne videant vanitatẽ. Alij mentis. de qbꝫ Eccĩ. ij. Oculi sapientis in capite eius Quis enĩ dubitat oculos stultoz in corpore capitis stare. soluz autem sapientis oculi sũt in capite coz videlicet in xpisto qui est caput ecclesie quẽ dextro oculo mẽtis inspicimus. quo intelligimus diuina immediate. et sinistro quo intuemur temporalia in ordine ad diuina. Dij oculi dirigunt duplicẽ pedem mentis ne labatur in via dei. videlicet desideriũ celestiũ et desiderium necessariorum

terrestriū ·quoꝝ ꝑmus pes est dexē alter finister·Sicut autē coꝛporaliuz oculoꝛū visus plerūqz nocet sic et spiritualium·vnde refert Augustinus· qꝑ democritus philosophus oculos sibi eruit cuius triplex causa a philosophis alijs assignatur· Prima qꝛ visus ipm a meditatōibz interioꝛibus impediebat·Secunda quia mulieres sine ocupiscentia mspicere non valebat· Tercia quia malos florere nimis impatienter videbat· et sic a sua philosophia eū impediebat visio sensibilium delectabilium reꝝ et sublimiū·Et eodem modo impeditur quis ne oculos subleuet ad deū·Primo qñ quis nimis occupaē circa sensibilia id est circa terrenas diuitias· quia tunc oculus fedaē puluere auaricie·ps·Oculos suos statuerunt declimare in terrā·Secundo qñ occupatur circa delectabilia id est circa carnales delicias· quia tunc oculus excecatur igne ocupiscentie·ps· Supcecidit ignis et non viderunt solem· Tercio quando occupaē circa sublimia id est circa ambitōnes mundanas·quia tunc oculus obscuratur superbie stercoꝛibz et honoꝝ· In cuiꝰ figuram stercus hyrundinuz Thobie oculos cecabat· Thobie·ij· De arte aūt acquirendivitam otemplatiuam docet Cancellarius nouus duodecim industrias ꝓsupposita semp prius xpi gratia que principalissime primo mouet et impellit·qꝛ omne datū optimū et omne donū ꝓfectuz desursum est ·tē· Jaco·j· Sunt autez ille duodecim industrie qs ponit Cācellarius in deuita otemplandi prima videlicet qꝛ oꝛtet primo deuocatōnem attendere·Secūda ꝑriam oꝑplexionē agnoscere·Tercia officium ꝑriū vel statū mspicere· Quarta semetipm ad ꝓfectionem extendere. Quinta occupationes effugere·Sexta curiositatez deponere· Septima longanimitatem assumere· Octaua passionū vel affectionū origines aduertere·Nona tēpus ydoneum et locum inquirere· Decimo somno et cibo moderanter indulgere· Vndecimo meditationibus pijs generatiuis affectuum silenter mistere·Duodecima spiritū a fātasmatibus auertere· B Secundo in- 2
formantur noui amici ut amicos pꝛbent et temptent· eis etiam familiariter loquantur·ibi· dixit Philippo· Vnde ememus panes ut manducēt hij·Quod autem sequiē· hoc autem dixit temptās·docet qꝛ nullus secreta sua amico suo debet reuelare nisi prius eum temptet id est ꝓbet·Ecc·xj· Non omnem hominem inducas in domū tuam id est in cor tuū multe enī infidie sunt dolose·Eiusdē· vꝛ· Si possides amicū in temptatōe possi de illū·et nō facili teipm crede ei· Sed postqꝑ quis amicū ꝓbauit reuelet ei secreta si fidelem reperit·vn de legitur de Alexandro magno qꝛ cum Philippus medicus et ꝓbatus amicus medicinā sibi dare deberet· supuenerunt littere ab emulis misse continentes Philippum in medicinā venenum admiscuisse·Quas cū Alexander legisset medicinā prius hausit et postea litteras legendas Philippo dedit· Ob magnam enim fiduciam quam de ipo habebat malū de ipo suspicare non poterat. C
Tercio informantur actiui·vt operibus misericordie mistant in hoc qꝛ xꝛistus ex misericordia tantam turbam pauit· Dans nobis exēplū vt misdie opibz mistamus·Et licz illud sit laboriosū ē tñ mltū fructuosū

Vnde Gregorius in moralib⁹ super illud Job. vij. Habui menses vacuos et noctes laboriosas enumerauj mihi. dicit. q⁹ sunt quedā vacua opera et laboriosa. quedā laboriosa sed nō vacua. quedā vacua sed nō laboriosa. Pati eni aduersa p̄ mundo est quidem laboriosū sed tñ vacuū. quia nulla retributōne est dignū. Sap̄. v. Lassati sumus in via pdītōnis et iniquitatis et ambulauimus vias difficiles. Resolui aūt delicijs est quidem vacuū sed nō laboriosū. ibidē. Nuid nobis p̄fuit superbia. aut diuitiaꝝ. ia etantia otulit nobis. transierūt oīa tanq̄ vmbra. Pati igit̄ p̄pter xp̄m vel pietatis opa exercere est quidē laboriosum sed nō vacuū. imo valde fructuosū. Sap̄. iij. Bonoꝝ laborum 2to gloriosus est fructus. D Nuarto informanē p̄lati ut̄ in corrigēdo debitā formā teneant. q⁹ in hoc notatur q⁹ xp̄s dedit turbe panes orde aceos i quib⁹ asperitas designatur et pisces in quib⁹ dulcedo. et in diuisione discretō designatē. Per que datur intelligi q⁹ p̄lati debent quosdā arguere cū seueritate. quosdam cū amoris lenitate. oīes aūt cū discretōe. Ecclesiastes. xij. Verba sapiētū quasi stimuli et quasi claui in altum defixi. Stimulus pungit superficialit̄. clauus defixus in altū. i. in p̄fundū penetrat fortiter. Vtrūq; aūt adhibendū est sapiēter. ideo p̄mittit. verba sapiētū. Prelati eni māsuetis porrigere debent verba correctoria et māsueta. superbis rigida. sed oīb⁹ discreta. vt sic in oīni sacrificio sal discretōnis offeratē. E Quinto in 4to formanē subditi vt sensualitatem restringant q⁹ notatē ibi q⁹ discubuerūt sup fenū Per fenū eni intelligit̄ caro. Ysa. xl. Oīnis caro fenū. Est eni sensualitas ceca. ideo ducit aiam per viam periculosam. Vñ Ecc̄. xviij. Si p̄stes anime tue ocupiscētias eius faciet te in gaudium inimicis tuis. Est aduersa et inimica. Gal. v. Caro cō cupiscit aduersus sp̄ūm. Est indomita et lasciua nisi a deo castigeē. Vñ Jere. xxxj. Castigasti me et erudit⁹ sum quasi iuuenculus indomitus. Nō igit̄ est ceca debet ip̄am ratio p̄ viā rectā ducere. Quia est anime inimica. debet ip̄am potēter ferire. Quia est lasciua. debet ip̄am in seruitutez redigē. j. Cor. ix. Ego sic curro non quasi i incertū. ecce sensualitatē suā per viam tritā ducebat. Sic pugno non quasi aerem verberās. ecce ip̄az quasi potēter feriebat. Sed castigo corpus meū. ecce q⁹ eam ip̄e in seruitute tenebat. F Sexto Jnformentur p̄dicatores vt verba que populis p̄dicant non a seip̄is sed a deo habere recognoscāt. Hoc notatē p illud q⁹ Matth. xiiij. dicit̄ q⁹ xp̄ist⁹ dedit panē discipulis et discipuli turbis. Peccator eni est vulneratus semiuiuus et expoliatus. vt habeē Lu. x. de illo qui incidit in latrones. Predicatores aūt debent aiam vulneratam sanare medicinis orōnū. Nō eni oratio sanet patet Jaco. v. Jnfirmatur quis in vobis inducat p̄sbiteros ecclesie ut orent sup eū. et oratō fidei sanabit infirmū. Debent aiaz seminiuā nutrire pane doctrinarum. Matth. iiij. Non in solo pane viuit homo sed in oīni vbo q⁹ p̄cedit de ore dei. Debent etiā aiam spoliatam induere veste vtutū. De qua Ro. xiij. Abijciamus opa tenebraz et induam̄ arma lucis. Et q̄uis p̄dicatores sanēt saucios. cibent seminiuos et induāt nudos. tñ nō a seip̄is ista hñt ꝫ a xp̄o. ut q̄libz eoz dicat illd̄ ysa. iij.

Non sum medicus quo ad primum· nec in domo mea est panis q̄ ad secundū· neq; vestimētū quo ad terciū

6 Septimo informanē auditores ut cū aliqua audiunt que capere non possunt· non ea negligant· sed in coplimo memorie recōdāt· qđ signaē ibi ut dicit̄ q̄ xp̄s dixit· Colligite q̄ supauerunt fragmēta ne pereant· Sepe eni difficultas tribit de causis accidit in scriptura· Vñ vero· Ignosce obscuritati q̄ tribit modis nascit̄· aut rei difficultate· aut nr̄i imperitia· ā discētis nimia raritate· Nñ igit̄ quis quedā non potest capere eo q̄ nimis est in se difficile· aut q; qui docet non scit illud exponere· aut q; audiens p̄ duricia mentis nō potest intelligere· nō tñ illud negligat· sed in memoria recōdat· et suo tpe pitiores ostulat· Exēplo discipulor̄ xp̄i q̄ qñ parabolas obscuras audierūt ab ip̄o postea req̄rebant· vñ Mat· xv· Petrus ait xp̄o· Edissere nobis parabolam istaz tē· 8 Octauo informanē benefactores vt beneficia sua maxime illis impendāt q̄ sunt in maiori indigētia et necessitate· Noc notaē ibi q̄ turbā satiauit q̄ ad vesperam ieiunauerat et aliunde cibū habere nō poterat· Nā ꝑm Ambo· li· de offi· Beneficiū debemus dare pauperi indigenti potius q̄ diuiti tribi de causis· Primo ꝓpt̄ meritū· Lu· xiiij Cū facis ouiuiū noli vocare diuites· ne forte et ip̄i te inuitent et fiat tibi retributō· Secdo ꝓpter magis debitū Paupes eni reputāt se magis obligatos illis qui eis benefaciunt· diuites aūt reputāt se p̄stare gratiam illis a quibi beneficia recipiūt· Tercō ꝓpter maius p̄comū· Paupes eni laudant illos q̄ eis beneficia fecer̄t· diuites vero nō laudāt nec gratias agunt benefactoribi imo verecūdāt̄ur se beneficiū recepisse· 7 No no informanē beneficior̄ receptores vt suis benefactoribi grās agant· quod notaē ibi· Illi aūt ho· cū vidi· q̄ fe· signū· di· q; hic est vere ꝓpheta tē· Nō est otra illos q̄ beneficia nō recognoscūt nec gratias agūt· ꝛ obliuiscunē· Est eni bñficior̄ qđdam singulare· aliud omune· et aliud datū a paupe· Beneficiū singulare obliuiscit̄ homo de facili· vnde Simonides ꝓbs interrogatus quid facile inter hoies seneſceret· Rñ· beneficiū· Señ· Memoria beneficior̄ labilis· iniuriar̄ vero tenax· Beneficiuz omūe obliuiscit̄ homo facilius· quia sicut dici ofueuit vulgariter licet fit otra scripturā nō otra hoim mores· Qui seruit omūitati seruit nulli· Beneficiū aūt impensum a paupe obliuiscitur homo facilime· Vnde Eccleſiastes· ix· dicit̄ de illo paupe qui ciuitatē obsessam p suā sapiēntiā liberauit· q; nullus deinceps recordat̄ est illius homis paupis· R Quo ad sctm principale quomō electi tē ptenē notandū ꝑm Tho· et alios doctores sup sctō· di· xxj· q; quinq; genera rer̄ temptāt· i· ꝓbant seu experimentū sumūt ꝓpter se vel alios quid lateat in temptato· videlicet homo in bonū interdū· et aliqñ in malū· Deus semp in bonū· Dyabolus mūdus et caro ista tria semp in malū· Prio homo temptat hoiem· sicut qñ quis dubitat an fidelis sit seruitor ponit Florenū occulte in aliquo loco quē si latētē fuitor recipit occulte infidelitatē dñs iā exptus ē· Si vero Florenū restituit signū est latētis fidelitatis· Sic etiā q̄ dubitat an q̄s sit amicus suus· petit ab eo auxiliuz aliqđ· qđ si negauerit sine causa rōnabili

iam latentē ingratitudinem in p̄u-
blico oñdit·et tēptatus est. Sic etiā
viri luxuriosi temptāt in malo femi
nas p̄ dona p̄ verba dulcia et seruiti-
a tactus et hmōi·que si refutēt uł
acceptēt eaz̄ discriē vel p̄sumiē incō
tinentia vel otinētia· ¶ Deus se
cūdo temptat aliqñ sed semp in bo-
nū·Vnde Thomas sup illud. Hoc au
tem dicebat temptans·dicit. Aliter
temptat homo· aliter deus· Homo
eni temptat aliū hoiem ut sciat mē-
tem eius·Deus aūt non q̄ velit ali-
quid scire p̄ hoc·sed q̄ vult illū per
p̄batiōē aliis innotescere. Et hꝰ tē-
ptatio videlicet dei ē semp bona· Vn
de Jaco·j· Deus intēptator malorz̄
est ipe eni nemiē tēptat fupple ad
malū· Vnde hec tēptatō appeti po-
test sicut p̄s·orauit· Proba me domi
ne et tempta me vre renes meos et
corz̄ meū·Temptat aūt deus triplici
de causa·Primo ut occasionē meren
di tribuat·Vñ Gen̄·xxij·temptauit
deus Abrahaz videlicet in offerēdo
filiū suū vnigemtū quē diligebat·an
deo obediret·Scōo ut erudiat· sicut
philippū qui fm Crisost·minus de lu
mine diuine cognitōis et potentie
habuit quibusdaz aliis· Tercio vt
exemplū patientie ceteris tribuat·si
cut Job Thobiā sarā et similes· ¶
Tercio temptat dyabolus et semp
in malū· vt p̄ cogitatōem immissam
det causam ruine pcci· Non est tam̄
temptato malū semp qñ temptatur
nisi temptatus suggestioni demonis
osentiat vel dissimilet· vel negligat
experiri sibi p̄ demonē immissū· Tē-
ptat aūt quosdaz raro·ut sibi in pec
catis multū seruientes· Alios raro·
q̄ frequenter demonē vicerūt·expe
ctat tamē vt inopinate temptando
decipiat· Alios frequenē temptat q̄
deo p̄pinquare incipiūt· Sicut pha-
rao exeūtes filios isrł de egipto pl9
vexauit· Vnde Ecc̄·ij· Fili accedens
ad seruitutē dei sta in timore·et p̄pa-
ra animā tuā ad temptatōem· ¶
Quarto temptat mūdus·i·delecta-
bilia mūdi· In quorz̄ numero fūt oia
que p̄stare possūt qñq̄ sensibꝰ occasi
onē ruine in pcēm·vt sunt spectacu
la mulierz̄·vanorz̄ cantus et musica
lia·cibi et potus·odorabilia·et molli-
cies lectorz̄ ac vestiū· Vnde tēptatō
p̄prie put in malo sumit̄ · diffinitur
esse motus vel actus q̄ natus est in-
clinare voluntatē ad aliquid illicitū·
Et q̄uis temptatō taliū nō fit de se
pcēm·quia delectabilia p̄nominato-
rū possunt bene in casu acceptari·Sz
abuti talibꝰ ē pcēm· tñ sex de causis
tutius est ea fugere· Primo q̄ pa-
rū hic morari i eis possumus· j· Cor·
·vij· Tempus breue est· qui vtūtur
hoc mūdo sint tanq̄ nō vtant̄·Scōo
quia ipa delectabilia p̄tereūt·j· Jo·
·v· Transit mundus et concupiscentia
eius·Tercio q̄ vana sūt·Eccī·j· Oia
vanitas·p̄s· Ut quid diligitis vani
tatem et queritis mēdaciū·Quarto
quia sollicitudinibꝰ et afflictōnibus
plena sunt·Vnde Lu·viij· vocantur
diuitie spine· Ñto q̄ periculosa et
defacili peccare faciūt·Ecc̄·xj·Si di-
ues fueris non eris immunis a deli-
cto· Sexto q̄ hꝰ otinere est magni
meriti·Mathꝰ·xix· Qui reliquerit do
mū vel fratres aut sorores aut p̄rez
aut matrē aut vxorez aut filios aut
agros p̄pter nomē meū·centuplum
accipiet et vi·eter·po· ¶ Ñto
tēptat caro ad luxurie motū· q̄ mo-
tus qñ insurgit ex imaginatōe quā
rō p̄uenire poterat et nō p̄uenit sēp
ē pcēm·et p̄prie dr̄ temptatō carnis·
Inclinat etiam caro ad multa alia

mala. qz aia a carne sex incurrit incomoda. Prio originale pecm. Job .xiij. Quis potest facere mundū de immundo conceptū semie. Scdo concupiscentie pnitatem. Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum. Tercio bene operandi difficultatē. Sap. ix. Corpus quod corrūpitur aggrauat aiaz Quarto curaz sollicitudinē. ij. Cor. v. Ingemiscimus grauati eo q nolumus expoliari corpe sed supuestiri. Quinto passionū anxietatē. j. Cor. iiij. Usqz in hanc horā sitimus et esurimus et nudi sumus et colaphis cedimur. et instabiles sumus et opaī laborantes manibus nostris. Sexto glorie retardatōem. Phil. j. Desiderium habens dissolui et esse cū xpisto Deo apls clamat. Infelix ego hō quis me liberabit a corpe mortis hoc gra dei p ihm xpm dnm nrm. Ro. vij. P Quo ad tercium pncipale notandū q hoc euāgelium hodie que est vltima dnica et pxima aduentui dni legit. quia oclusio euangelij sonat de aduentu dni in mundū vt ppa remus nos ad tam deuotū tps. Vide in sermone pme dnice aduētus dni.

In dedicatōne ecclesie Sermo. lxxij.

Urbi ciuitatem sanctā ihrusalem nouā. Apoc. xxj. Hodie celebramus festū dedicatōnis eccie seu domus dei triplici de causa de quibo dicendū erit. Primo ut memorem̄ per spem de supna irlm ciuitate et loco beatorum in celo. Vnde ymnus. Urbs beata irlm. p totum de hoc sonat. et verba apposita. Scdo ut intelligam̄ statū totius ecclesie xpiane. cuius figurā habet templū materiale cuius festū gerimus. de quo etiā i euāgelio dicit. Hodie salus domui huic a deo factū est. Tercio ut nosipos templū tale faciamus quatenus dns in nobis habitare dignet. A Nō tū ad pmū tria sunt notanda. Prio que ad ciuitatē pfectā requirantur Scdo quō talia oīa in ciuitate patrie repiantur. Tercio quid p oditōnes ciuitatis figmificent. Quantū ad primū sciendū q. xiij. pprietates exigunt ad ciuitatis pfectōem. Primo vt in regione amena locetur Scdo ut in mōte firmo fundet. Tercio ut muris altis et fortibo circūdet Quarto ut portis certis apiat. Nō tovt custodibus nobilibo tueat. Sexto ut palacijs et domibo pulchris adornetur. Septimo ut luce amena illustret. Octauo ut hoibo prudentibus et nobilibo inhabitet. Nono ut in plateis emūdet. Decimo ut cultꝰ dei ibi i templo celebret. Vndecimo ut pncipe bono regat. Duodecimo ut aquis bonis pfluat. Tredecimo ut arboribo fructiferis plantet. B Quantū ad scdm et terciū notandū q oia ista pfectissime habet ciuitas supne irlm vt oīdit Joh. Apoc. xxj. et. xxij. et. iiij. et. v. Primo est in regione amena collocata. qz vidit celū nouū et terrā nouā. et mare iā nō est. Et eadem ratō est de aere. Et dixit q sedebat in throno. ecce noua facio oia. Vide. qz ut dr Ysaie .xxx. Erit lux lune sic lux solis. et lux solis erit septēplicit sic lux septē dierū in die q alligauerit dns vulnꝰ ppli sui. i. qn a de pcm quo ad pnā et culpā in electis cessabit. vnde glosa ibidem dic. Oīa enim ppter hominem facta in eius lapsu peiorata sunt et sol et luna suo lumie peiorata. Vnde

Ro.viij.Scimus enī q̄ oīs creatura ingemiscit⁊ parturit vsq; adhuc non solū aūt illa sed et nosipi.supplegemimus.Et ibidem. Et ipa creatura liberabit̄ a seruitute corruptōis in libertatē glorie filioz dei.Inuabunt̄ g̃ quatuor elemēta ſm doctores sup quarto dist.xlvij.Terra erit sicut cristallus⁊ planabit̄.aqua fiet purior.aer similit̄ carens ventis pluuijs ymbribꝫ et hmōi.et ignis purissimus erit.Ignis enī oflagratōnis illa purgabit. Celi quo ad motū stabūt.sed oīs celi lucidiores erūt et oīs planete cū stellis. Sol stabit in oriente.luna in occidente. Sed cur inouabit̄ mundus et hoies beati dotibꝫ claritatis subtilitatis impassibilitatis et agilitatis. Rñ.pmo q⁹ dignū est vt sicut oia ꝓpter pcm̄ hominis deformata sūt ita oia hoie glorificato meliorent̄. Scdo ut creature principales remunerent̄ pro labore suo.Tercio ut beati in mūdi pulcritudine pfectius legant et speculentur dei potentiā sapiam et bomitatē in ꝓprio genere. ¶ Scdo ibrm supna est in mōte magno et alto firmata.p quod designat̄ celū empireū qđ est supmū celū rotundū vniforme immobile lucidissimū. ad im̄ capacitatis quodāmō immēse.In hꝫ celo irm celestis ē ib est gloria sanctoz quo ad corpalem situ. Cuius ratō est prima.q⁹ dignū est ut nobilissimi spirit⁹ sint in loco nobilissimo corporeo ut locatū proportionetur loco.Scdo ut spūs beati qui dilexerūt deū sup oia etiā exaltent̄ sup oia Tercio vt amici dei et xpi sint ꝓpinquissimi sume regi et sume bono distent sume a sume malis q̄ sūt in inferno. ¶ Tercio ciuitas beata est muris optimis fallata.vnde dic.Edificabat murū magnū⁊ altū ex lapide iaspidis. Murus significat securitatem felicitatis.q⁹ nec demon nec mūdus nec homo malus nocere potēit nec expellere.ibi enī non frigus et mors erūt vel similia.Per iaspidez q̄ est viridis coloris oportans et mulcens oculos significat̄ q⁹ oīa obiecta sensuū erūt mulcentia et delectātia suauiter.Fundamēta q̄ videlicet apparent extra montē et terrā.muri ciuitatis ornata oīi lapide pcioso Et ibi annumerant̄.xij.lapides pcios quos significant̄ duodecim articuli fidei.sex de diuinitate et sex de humanitate.quos posuerūt xps et apostoli. Heb.xj. Fides est substantia rez sperandaz.i.bonoz celestiū q̄ sūt speranda.Vñ subdit̄.Et in ipsis sez fundamētis noia.xij. apstoz et agni.et ciuitas in quadro posita et longitudo eius tanta quāta latitudo.Vbi glosa.Quatuor latera sunt fides spes caritas et opatio.q̄ sūt eq̄lia.Quia q̄ntū quis credit tantū sperat.et quantū sperat tantū diligit. et q̄ntū diligit tantū opatur.Vnde de quatuor virtutibꝫ cardinalibꝫ intelligi potest ſm glo ibid̄.q̄ manēt in patria.ſm alios tñ act⁹ q⁹ in via. Quia actus prudentie est ibi nullum bonum deo ꝓponere vel equare.Fortitudinis deo firmissime inhrere. Tempantie nullo defectu noxio delectari.Et iusticie deo subditum esse. Post subdit Johes q⁹ angel⁹ habebat mēsurā harūdinē aureā et metiebat̄ ciuitatē portas et murū.Et ꝓ ut nicolaus de lyra p lram ostendit spaciū ciuitatis habuit.xviij. milia miliariorum et nouē milia leucarum.Faciūt enī octo stadia vnum miliare. et duo miliaria vnam leucam. Per q̄ datur intelligi q⁹ patria respectu

nrí immẽse est latitudinis· ꝑm illud Baruch·iij·O israhel q̃ magna est domus dñi et ingẽs locus possessionis eius· ℰ Quarto irkm supna ·xij·portis adiebaẽ·Nam ab oriente habuit portas tres· ab occidente totidẽ·ab austro totidem·et ab aq̃lone totidem· Et nomia inscripta q̃ sunt ·xij·tribuũ filiorꝝ israhel et in singulis portis·xij·margarite erãt distinctę. Duodecim porte fũt ·xij· obseruatões mãdatorꝝ·decẽ in decalogo· et duo p̃cepta caritatis·in quibꝫ lex pendet et ꝓphete·Vñ Matb·xix· Si vis advitam ingredi serua mãdata Quod in circuitu erãt figmficat q̃ de oñi plaga ẽre aliq̃ intrant in celũ·Nõ in qualibet quarta erãt tres figmficat q̃ obseruantia mãdatorꝝ fundaẽ in fide trinitatis·Nõ in singulis portis erãt noia·xij·filiorꝝ israẽl· figmficat q̃ indifferenter ad celũ mittũtur quicunq; fideles q̃s oportet esse deũ videntes ꝑm israẽl interp̃tatõem· Nõ aũt in singulis portis erãt· xij· margarite·figmficat ꝑm p̃us q̃ nemo ibi intrat nisi p·xij· mandata·vt de muri fundamẽto dictum est· ℱ Quinto irkm supcelestis nobilissimis custodibꝫ munit·vñ Johes vidit in portis angelos·xij·q; electorum aie postq̃ hic custodiunt ab angelis in celũ ducunt·Vnde Luc·xvj·Factuꝫ est vt moreret mendicus et portaretur ab angelis i sinũ abrahe·Et porte nõ claudebant p die·q; nox nulla erat·Nas portas adã et eua fere·v· milibꝫ annorꝝ clauserũt·et p passionẽ xpi vsq; in die nouissimũ apte fũt q̃ usq; claudeẽ fatuis virginibꝫ ianua· G Sexto est palacijs et domibus pulchris adornata·Vñ dic Johes· Ipa ciuitas aurũ mũdũ simile vitro mũdo·Nã Job·xiiij·dicit· In domo patris mei mãsiones multe fũt·Nam domos elemosine paupibꝫ date faciunt·vt dr Luc·xvj·Facite vobꝫ amicos de mãmona miqtatis·vt cũ defecerítis recipiãt vos in eterna tabernacula· Aurũ mũdũ fũt domus ibi· ꝑm q̃ Greg9·refert in dyalogo q̃ cuiusdaꝫ sũtoris in pria palaciũ edificabaẽ laterulis aureis ꝓpter elemosinas q̃s dedit diebꝫ festiuis put quidã vidit·Dee dom9 ostruunt ꝑm ymnũ viuis ex lapidibꝫ·i·ex caritate hic informatis actibꝫ·quos oportet hic tunsionibꝫ et p̃ssuris pnie et patientie expoliri·in ꝯtutibꝫ cardinalibus quadri ad modũ tẽpli salomonis·de quo ·iij·Re·vj·Nec ictus malleí audiaẽ in celesti irkm·Vñ·j·Cor· ·iij·Alij supedificant sup hoc fũdamentũ scz fidei aurũ argentũ et lapides p̃ciosos·Nõ autẽ ciuitas similis vitroviso est figmficat transparẽtiã corporꝝ beatorꝝ in q̃bus sapie mere ate magisteriũ intus et ex̃ videbim9 in cunctis rebꝫ· ℸ Septimo luce amenissima illustraẽ·vñ iohes dicit·q̃ habebat claritatem dei id est lumen glorie· De quo in ps·In lumine tuo videbimus lumen· Et lumẽ eius simile lapidi iaspidis q̃ viridis existens mulcet visum· Corpora etiã sanctorꝝ lucebunt valde sup solem et lunam·vnde dic·Ambulabũt gentes in lumine lucerne necnon lumine eius scz dei qui glorificat corpora sanctorꝝ et nõ egebũt lumine lucerne· neq; lumine solis·quia dñs illuminabit illos· ℸ Octauo perciues nobilissimos inhabitabiẽ· Vnde dicit·Gẽtes ambulabũt in lu·tẽ· Et iterum·Ipsi populus dei erunt· A quibus deus absterget oñem lacrimam luctum clamorẽ et dolorez ac mortem· et videbunt faciem dei·

et nomen agni in frontibus eoꝝ. et
erūt deo nostro regnū. i. reges et sa
cerdotes. q; oīs offerēt ꝑpetua lau
de xp̄m a quo tot bona ꝓuenerunt.
Vñ ꝺcludit. et regnabunt in secula
seculoꝝ. Et reges terre afferēt glo
riam suā et honorē in illā. nec intra
bit in eā aliquid inq̄natū sed q̄ scri
ptī sunt in libro vite. K Nono 9
plateis mūdissimis tabulat̄. Vñ dic̄.
Platee eius aurū mūdū tanq̄ vitrū
plucidū. q; vie existentiū in celo fūt
mūdicia plene et caritate. hic aūt in
via sunt luto grauiū pcōꝝ aut pul
uere oīs iusticie nostre plene tanq̄ 10
pannus menstruate. L Decimo
cultus dei ibi plusq̄ in quocūq; tem
plo materiali celebrat̄. Vñ dic̄ Jo.
Templū nō vidi in ea. dñs enī oīpo
tens tēplū eius ē agnus. Triplex
enī status est homīs ꝑm quē deuoti
in notitia dei creuerūt. Primus in ve
teri testamēto vbi panem et vinum
agnos et colūbas in vnico tabnacu
lo vel templo deo obtulerūt. sed q;
in figura noui test. eis talia ostigert
g̃ ꝛc. Secūs status noui testamēti p-
fectior venit. vbi in multis templis
sub specie panis et vini deū pfectius
agnoscimus sed sub velamēto spē.
Tercius ergo status erit in p̄ria vbi
facie ad faciem deū videbimus. ideo
nulla figura similitudine vt templo
opus est. M Vndecimo ciuitas 11
supne irl̄m rege optimo in sōlio no
bilissimo gubernat̄ vt tangit Jobs
ca. xxij. et clarius. iiij. et. v. ꝑus alle-
gatis vbi ponit thronū dei quē vi-
dit Jobs arcu supducti. q̄tuor aīa-
liū vius decoratū. xxiiij. sedes iuxta
dei tronū. et in ipis. xxiiij. seniores cū
singulis stolis alb̄ et aureis corōis.
et singuli habebant cytharas aure
as et phyalas aureas plenas odora
mentoꝝ et in ospectu throni. vij. lā
pades seu candelas. et in manu dei li
brū. vij. sigillis signatū et xp̄m tan-
q̄ agnū olim occisū apiente librum.
et tūc q̄tuor aīalia clamabāt scūs.
scūs. scūs. ꝛ. xxiiij. seniores laudabāt
ꝑm in facies ruentes et milia miliuꝝ
angeloꝝ itē laudabāt. N Duo 12
decimo aquis irrigat̄. vñ dic̄ Jobes
Fluuius aque viue splendide tanq̄
cristallus procedebat de sede dei et
agni. et i medio platee ciuitatis flu-
ebat. q; oīs actus beatoꝝ gratia
eterna irrigant̄. De qua aqua Joh.
iij. Aqua quam ego dabo fiet in eo
fons aque salientis in vitam eternā
O Tredecimo arboribo nobilissi 13
mis decorat̄. Vñ dic̄ Job. Ex vtra-
q; pte flumis stabat lignū vite. affe
rens fructus. xij. p menses singulos
reddens fructū suū. et folia ligni vi-
te ad sanitatē gētiū. Xp̄s est lignū
vite q̄ vbiq; existens dat. xij. fruct̄
de quibo Gal. v. q̄ tñ aliter danē in
via. aliter in patria. Caritas in deū
visum totaliter transformat. Gau-
diū in deo delectat̄. Pax in deo tota-
liter q̄eratur. Patiētia in deo totali
ter stabilit̄. Benignitas ad ꝓximū
debite accēdit̄. Bonitas q̄ est sui dif
fusiua ꝑpm bonū cuilibet alteri cō
mūicat. Lōganimitas expectat glo
riā corpoꝝ. Mansuetudo in iusticia
et vindicta dānatoꝝ debite oplacet
Fides visionē dedit de q̄ fūme ibi de-
lectat̄ vel fidelitas maxime ibi serua
tur. Modestia oīs mferiores vires
supioribo facit obedire. Continentia
ad nullā passiōez finit deflecti. Casti
tas nullā immūdiciā admittit. Folia
sunt verba sacre scripture. de quibo
iam in via sanamur et postea letabi-
mur. P Nuo ad scōm p̄ncipale
quomō ecclesia materialis figficet

statū ecclie ℔ militātis. Notandū ꝑm Richardū in exceptōnib⁹ pte sc̄ba li. x. q⁹ tabernaculū dñi. i. sc̄a eccia habet lapides cementū et alia multa. q̄ sacris sunt plena ⁊ spūalia p̄ferunt vocumēta. Singuli lapides sūt singuli fideles. quadri stabilitate fidei et firmi virtute patiendi. Cemētum est caritas. q̄ singulos coaptat atq⁹ viuificat. et ne p aliq⁹ discordiam mutuam discrepent vniformiter equat. Fundamētū apli sūt et pphete sicut scriptū est. Superedificati sup fundamentū aplor⁹ ⁊ pphetar⁹. Parietes sūt otemplatiui fundamento vicini. terrena deserētes. celestibus adhærentes. Tectū in edificio spūali nō ut in materiali sursū emmet. ℔ deorsum pendet. Tectū ℭ sūt actiui terrenis actōnib⁹ pximi. ꝓpter imperfectōem suā minus celestib⁹ intēdētes ac necessitati pximor⁹ terrenas res admistrātes. Lōgitudo ecclie cōsideraē ꝑm diuturnitatē tēpor⁹. Latitudo ꝑm multitudinē pplor⁹. Altitudo ꝑm dr̄am meritor⁹. In longitudine nanq⁹ porrigit. dū ꝑm tria tpa scz naturalis et scripte legis ⁊ gratie a pmo iusto vsq⁹ ad vltimū extēdit. In latitudine vero distenditur. dū multor⁹ pplor⁹ numerositate dilataē. In altitudine erigit. dū p minor⁹ et maior⁹ dr̄itiaz eleuaē. dum sup layeos ordo sacerdotalis ⁊ super sacerdotalē epalis. et sup hūc archiepalis. et sup oēs demiq⁹ papa collocaē. Sacrariū ecclesie signat ordinē virginū. chorus ordinē otinentiū. nauis ordinē cōiugator⁹. Strictius eni est sacrariū ℭ chorus. et chorus ℭ nauis. sic pauciores sūt vgines ℭ otinentes. et isti ℭ ojugati. Sacratior est locus sacrariꝝ ℭ chorus et chorus ℭ nauis. sic et dignior est ordo virginū ℭ ordo otinentiū. et ordo cōtinentiū dignior est ℭ ojugatorum. Atriū sūt falsi xp̄iani. q̄ sanctificati sūt et baptisati. sed pleni putredine cadauer⁹. i. corruptōne vicior⁹. De hoc atrio scriptū est. Atriū qđ foris est noli metiri q⁹ piectū est et datū est gentib⁹. Falsi nanq⁹ xp̄iani damnabunē cū gentib⁹ et dabunē ad puniendū demonib⁹. Altare xp̄us ē sup quē nō solū sacrificia bonor⁹ operū ℔ etiaz orōnū offerimus dicentes p dñm nr̄m ihm̄ xp̄m. Turris ē nomē dñi sicut scriptū est. Turris fortissima nomē dñi ad eā fugiet iust⁹ et saluabiē. Cymbala vero p̄dicatores intelligunē q̄ vba dei locuntur. Fenestre vitree sūt viri spūales per q̄s dīna cognitio nobis illucet. Interior dealbatura significat mūdiciam cordiū. exterior vero mūdiciā corpor⁹. Duodecim cerei. xij. sūt apli q̄ vexillū crucis et fidem passionis xp̄i p̄dicauerūt p quatuor ptes mundi.

12 cerei

Nuo ad terciū pncipale quō templū dei nō demonis efficiamī. faciamus qñq⁹ q̄ ad similitudinē ꝺsecrātis epi facienda docet btūs Bernā. in sermone quodā. q̄ sūt asperfio. inscriptio. vnctio. illuminatio. benedictio. Xp̄s siquidē pontifex futuror⁹ asperfit ysopo et mūdemur. inscribit digito dei legem suā in tabulis cordis ⁊ eruces multimode ponit. deuotōnis sue gratia mungit. Ac post ℭ vnctō gratie huius p̄cesserit. lucernā suaz sup candelabruz ponit vt luceat lux nostra hoib⁹. Jam vero benedictōez expectamus in fine qñ apponet manū suam et implebit omne animal benedictione.

Sequitur tabula super sermones de tempore.

Accedere ad deum quid sit .xlviij.B.
Accidia ꝙs malas habitōes habet.ij.D.xxxviij.C.lxiiij.L.R.
Accusatores in iudicō extremo multos habebim⁹.lxviij.T.vsq;.N.
Adorat xp̄s a multis varie.vj.D.
Adoratio quomō fieri debet. ix.F.M.x.A.
Aduentus xp̄i est multiplex.j.A.ij.z.iiij.
Aduentus xp̄i in carnē qualis fuerit.j.per totum.
Aduentus xp̄i ad mortē hominis q̄lis sit.iij.A per totum.
Aduentus xp̄i ad iudiciū extremuz qualis erit.ij.p totum.
Aduentus xp̄i in mentem qualis ē .iiij.L.vsq;.P.
Adulari q̄ntū malū sit.lxviij.T.R.
Adulterium ꝙ grauiter puniri debet.xij.C
Ambulare vbi via appropinquare.
Amicicia multiplex est.lv.L.lxx.B
Amor vbi caritas dilectio.
Amor vxoris ad maritū qualis esse debet et econuerso.xij.B.C.
Ancilla vbi famuli.
Angelor qualia officia sint.ij.F.
Angeli quomodo se habeāt ad nos moriēos z i iudicio.lxvij.T.lxxj.F.
Anime potentie quō p trinitatē sanctissimā inhabitanē.iiij.M.
Anima q̄lia mēbra habeat.xxv.P.
Anne vidue euāgelice laus ponitur .vij.D.
Antixp̄s quomodo veniet et regnabit.ij.B.
Appropinquare quomodo possum⁹ deo.xlviij.B.
Arbori assimilat voluntas.liij.T.
Artes mechanice quō debent exerceri.xxxj.p totū.l.C.
Auaricia q̄nta mala facit.xlvij.D.lxij.A.vsq;.E, lxvj, F, vbi diuitie sollicitudo.
Auium aprietates applicanē homi .viij.G.
Aureole cur danē meritibus.xvij.D.xxvj.z,

Baptismus xpristi quomodo celebratus est.xj.p totum.
Beatitudo in quo ofistat vł non.lviij.A.vsq;.G.lxij.A.
Bellū spūale quō fit vbi tēptatio.
Benedicunē nuptie certis de causis .lxij.D.
Beneficiū quomō debet dari.lxx.D, vbi gratiaz actio.
Bonū omne q̄ntum sit diligenduz .vj.L.lxviij.D.lxvj.p totum.
Bonū honestū est ꝓponendum vtili .lxviij.D.
Bona plura nobis deus ofert.xxiiij.M.z c.liij.A. vbi gratiaz actio.

Caritas dei in quibus relucz .xxv.L.M.xxvj.L.
Caritas dei quomodo augeri debet.xlj.A.
Caro vbi corpus hominis.
Cecitas aīe q̄lis est.xviij.E.lvj.D.
Celum cui assimilat .lxv.A.
Celū quō aīe rōnali ut eius corpori inflat vel nō.lxxij.T.R.
Cena euāgelica exponē et xpristi .xxv.p totū.xlvij.p totum.
Choree ꝙ male sint.xix.D.
Cibus qualis deo placeat.iij.O.
Cibus quomodo debeat sumi.xxij.D.O.xlvj.F.
Cibus qualis sit in pria.xlviij.C.
Circūcisio qualis xpo et aliis debebatur.viij.A.vsq;.E.
Ciues qualia facere debent.vj.B.

Ciuitas quō regi debet·lxvij·p totū ·lxxij·A·
Clamat q̄s multis de cauſis·liij·G·
Claudiē aliq̄d mltiplicīē·xxxviij·D
Clerici q̄bꝫ aſſimilanē·viij·K·
Confeſſio q̄lis eſſe debet et q̄ eiꝰ fru ctus·xliij·G·xxij·A·B·C·lviij·K
Confirmatōms ſacramentū quando eſt mſtitutū·xl·M·
Congregatio vbi ſōcietas·
Coniugati vbi matrimoniū·
Conſiliū ꝓudentis q̄le eē debz·lxvij· p totū·lxix·A·vſq̄·K·
Conſolatio eſt multiplex et quebaz mala·xxxv·A vſq̄·M·xxx·D·E·F ·xxxix·A·B·
Conſtantia vbi fortitudo
Conſuetudo q̄ mala facit·xv·C·M·
Cōtēplatiua vita m q̄ obſtitit·lxxj·A
Contritio vera quō acq̄ritur·xxj·A ·xlvj·P·lx·E·lxiij·D·lxviij·B·C·vbi ꝑmitentia·
Conuiuiū vbi cibus·
Cor quomō debet deo p̄parari·iiij· ·L·M·et cetera·
Corpus hois debet affligi·xxxix·D ·lxx·A·B·C·lxxj·E·O·
Corpus hois quō temptat·liiij·C
Corꝑis q̄t ſunt mēbra·xxvij·F·
Corpus aie quale ſit·xxvj·P·
Correctio quō fieri dz·xvj·E·lv·D· ·lxiij·G·F·I·K·L·lxxj·D·xxiij·D·
Correctio vxoris ad virū et ecōuer ſo q̄lis eſſe debet·xiij·B·C·
Crux xp̄i omendaē mltiplicīē·xxx· A·B·xxvij·O·P·vij·C·vbi xp̄i paſ
Cuſtodire teneē hō pha·xxiiij·L·ſio
Damnatō vbi infernus·
Dedicatō eccleſie quid rep̄ ſentat·lxxij·per totū·
Dedicatōms feſtū quomō eſt hono randū·lviij·E·
Delectatōnes corꝑis fūt fugiēde· ·lix·B·C·lxv·M·N·lxxj·N·O

Demoni ſeruire q̄ malū ſit·lxvij·E
Demones quō tēptāt·xv·D·xvj·B ·xx·p totum·ix·M·
Demone obſeſſus q̄ facē dz·xxj·K·
Demone quō quidā poſſidenē t q̄re ·xxij·A·lviij·A·vſq̄·M·
Demones quomodo noſtri erūt ac cuſatores·lxviij·K·
Deſertū cur querīē·liij·D
Deuotio p q̄ acq̄rīē et p̄ditur·j·F· G·xxvij·E·xxxvj·D·xl·D·xlj·I·
Deus quomodo eſt iuſtus·lxviij·G vbi iuſticia·
Deus eſt in multis locis·x·I·
Deus q̄ miſericors ē·xxxvij·p to tum·lxviij·F·
Deus eſt tm̄ q̄pe dn̄s·lxj·vſq̄·G·
Deus cur mulieri aſſimilaē·xlix·D·
Deus vbi xp̄s trinitas·
Dilectio eſt multiplex·lxvj·I·xxvij E·xlij·p totum·xxxvj·F·
Diligere deū ſup oia tenem̄·lix·G· vſq̄·L·lxiiij·D·xlij·p totū·xxxvj·F
Dimittere debemus debitoribꝫ·l·E·
Diuitis hois qualis ſit vita et interi tus·xlvij·p totū·
Diuitū multiplex dn̄a·xlvij·B·
Diuitie que ſint male t q̄ bone·xlvij ·B·liij·C·lix·A
Diuitia q̄ que ſit q̄petas·lxj·F·lxiij A·vſq̄·E·
Doctor vbi magiſter p̄dicator
Dominus quomō regere debet ſub ditos·xxxiij·p totum
Dominus quis q̄prie ſit et quis non ·lxj·A·vſq̄·G·
Domū deus qualem habet·lxvj·O· ·lxxiij·p totum·
Domus quō regi dz·xxxiiij·p totū·
Dona ſpiritus ſancti que ſint·xxij· F·xliij·E·liij·F
Donatō quō p̄t licite fieri·viij·I·
Dotes corꝑis quatuor erūt in pa tria·lxiiij·C·

1 Cur deꝰ nō dat ſtatū q̄ patrē

Dragma quid·xlix·E·
Duo seu bini q̃re mitti debẽt·iij·B·
Ecclesie tribulatões quales fuerint·ij·C·lxij·E·
Ecclesia p̃mitiua quomodo vixerit·xl·A·
Ecc̃ia assimilat̃ naui·xv·A·lj·7
Ecc̃ia assimilat̃ vinee·xvij·C·regno celoꝝ·lxviij·A·et materiali ecclesie ·lxxij·P·
Ecclesia materialis debet honorari·lvj·F·G·H·lviij·E·
Ecclesia materialis nõ debet sustinere quosdã·lvj·G·
Ecc̃ia matialis cur edificat̃·lvj·H
Ecclesie materialis dedicatio q̃d repsentat·lxxij·p totum
Electi qui sint·lxvj·M
Elementa quomõ in fine mũdi erũt ·ij·D·vsq; G
Elemosina quõ fit dãda·l·p totũ·C·M·lv·H·L·vbi misctie opa
Etates mũdi q̃ sint·xvij·G·H
Etas hois est multiplex·xxix·D·E
Etate qualibet quomodo homo regi debet·xxxiiij·p totum
Etas hois est veneranda·lxix·G
Eukristie vgínis gesta·viij·H
Eukaristie sacr̃m quõ sumi debet·j·G·iij·L·usq; P·xxviij·F·G
Eukaristie ꝓpetates ponunt̃·xlvj·p totum·xxvj·M
Excusatio in pcc̃is quõ fit·lxiij·E·F

Facere qđ in se ẽ q̃d fit·x·E
Fama vbi restitutio
Fama ẽ custodiẽda·lv·B
Famuli et famule quõ debent regi·viij·N·xxxiij·p totum
Famuli vbi operarij laborare
Febris est multiplex spũalis sicut corpalis·lxvij·H
Felicitas vbi beatitudo
Femineus sexus nõ est spernendus·xxj·C·xxij·G·xxiij·G·xxxiij·E
Femia ubi vxor mrimoniũ mulieret
Festa quõ sint celebranda·j·A·
Fides quõ sit tuẽda·viij·H·lxvij·D G·lxix·C
Fides quantũ opet̃ bonũ·xxj·F·G·H·xxxiij·F·G·lxv·F·lxix·C·lxxj·
Filij seculi q̃ sint·lv·K ·B
Filij lucis qui sint·lv·K
Fleuit xp̃s pluries·xxv·B·lvj·C
Fomes quid sit·xv·E
Fortis viri que sint ꝓprietates·iij·H·7·V·G·lxix·C·
Forũ dei ẽ multiplex·lxviij·F·xxiiij
Frater mltiplex ẽ·vij·A· ·H·
Fructus q̃ sint in patria scilicet duodecim·lxxij·O
Fructum vbi restitutio

Gaudiũ patrie celestis quale sit·xxvj·G·xvij·K·xviij·H·xlvij·C·xlix·F·l·M·lx·G·C·lxxij·per totum
Gaudiũ honorũ vnde causet̃ ·xviij·N·xxxv·A·xxxix·A·B ·lvij·B·
Gaudij q̃ sint ꝓprietates naturales
Gaudiũ mũdi cũ tristicia est miscẽdũ·xix·A·F·xxxiij·A·xxxvij·A·B
Gloria manis quõ vitari ꝺz·xiij·E
Gr̃a dei q̃ꝑ nec̃aria fit·lxxviij·B·C·lxix·B·
Gratiarũ actõ p quibꝰ reddi debet·xv·N·7c·liij·G·lv·A·lvj·D·E·lvij·N·lx·G·H·lxviij·E·l·M·lxxj·7·xxiiij·L
Gula quantũ malum sit·xix·G·vbi ieiunium cibus

Habitat deus in aĩa 7 quomodo·iij·L·M
Helie conditões que sint·iiij·D·E
Herodes q̃t et q̃ fuer̃t·x·A·xj·A
Hominũ est multiplex differentia·xxix·D·E·
Homo primus quomõ cecidit et surrexit·xlix·p totum·

Homo quot ptes membroꝝ in corpore habeat·xxvij·F·
Honor mũdanus quot mala faciat·xxxiij·B·
Honestum semp pferendũ est vtili·lxix·D·
Horе sũt multiplices·lxvij·I·
Hospites quot mala faciunt·xxx·D
Hospitiũ cordis debz deo pari·iiij·M
Humilimus fuit xp̃us·viij·C
Humilitatis q̃ sũt gradus·xij·D·
Humilitatis exempla·iiij·F·vsq; L·lxix·E·xxvj·B·O·P·
Humilitatis quedã ꝑprietates·lvij·C·lxiij·L

Ieiunare quando debemus & q̃n nõ·xix·per totum
Ieiuniũ omẽdaẽ·xix·p totũ
Ieiumũ multi recusãt male·xxiij·B
Ierusalem quãdoultimo fuit destructa·lvj·D
Ierusalem celestis patrie qualis sit·lxxij·per totum
Ignis que sint ꝑprietates·xl·K·lxj·I·K·
Ignorantia q̃bz assimilaẽ·xlij·E
Ignoscere vbi dimittere
Incantatus vbi maleficiatus
Inconstans vbi instabilitas
Indulgentiarum que sint ꝑprietates. xlvj·D·M
Inferm pene que sint·xlvij·D·lx·C·lxvj·L·lxviij·S·O·P
Inferno cur quidã tradunt·xlij·D
Infirmitas tã corporis q̃ anime est multiplex·iij·D·F·
Infirmitas corporis est vtilis·lxx·M·A·B
Infirmi corpore quomodo se debent habere·lxx·E·vsq; M
Infirmitas corporis potest fieri meritoria et quomodo·xxj·k·
Infirmitas anime vbi passiones aie
Instabilitas q̃le viciũ·iij·D·I
Intellectus ꝑprietates q̃ sint·lxxj·A·vbi ofiliũ·
Interrogatio quomõ fieri debet·x·C·vbi Questio
Inueniunt multi xp̃m·vbi querere venit xpristus
Johannis baptiste omendatio·iij·A·B·C·D·I·iiij·A vsq; L·xij·p to·
Johannis euangeliste omendatio·xxxij·D·
Joseph vir marie q̃lis fuẽit·v·G·D
Ira quomodo vinci debet·xxiiij·M·xxiij·C·
Ira phibetur·lij·D·
Ire ab eo is·vbi A ꝑpinq̃re via
Itinerantes·
Iter vbi via·
Itinerantes q̃les esse debent·xxx·E
Judiciũ extremũ quale erit·lxviij·I·vsq; R·P·
Judicia dei occulta que sint·xliiij·p totum·
Judiciũ tẽmerariũ phibeẽ·l·D·
Judex quisq; quomodo debet regere·lxviij·per totum·
Judicare se debet homo·lv·F
Justus est deus valde·lxviij·G·P·lxix·L·
Justicia xp̃ianoꝝ qualis esse debet·lij·F·G·
Justicia phariseoꝝ q̃ fit·lij·A vsq;
Juuenum que sũt bone et que male oditõnes·lxij·F·vsq; I·vbi pueri

Laborandũ est corporaliter contra·xxvij·D·vsq; G·xxxij·per totum vbi opus·
Laudare quomõ debemus hominum vbi gratiarum actio
Lepre corporalis et spũalis que sint ꝑprietates·lx·vsq; E·
Lepra quot modis curata est legitur·xiiij·D
Letitia vbi gaudiũ Consolatio Delectatio·

Lex est multiplex.ij.¶.x.¶.
Lex vetus et noua quomō data est .xl.A.
Liber as arbitrij quid possit.xv.D. R.lxviij.B.C
Lingue q̄ sit ꝑprietas et quomodo regenda.xl.L.xlj.A.vsq; D
Locus ofert deuotōi occasionalit̄.xl.
Lucis filij q̄ sint.lv.K.
Luxuria q̄p̄ sit detestabilis.lviij.E
Luxuria quomodo sit vmenda.C. .xxxviij.D.per totum
Magistri veri ꝑprietates.lij.A
Magistri legis qui sint.lix. D.lxvj.A.xv.A.lxv.A.B
Magistri iuuenū quō se debent habere.xxxiiij.M.vsq; K
Maledictio extremi iudicij quomō fiat.ij.K.
Maleficiatus quomodo iuuari possit .xxj.K.
Malos cur deus viuere finit.xvj.F
Manna veteris testamēti q̄s ꝑprietates habuerit.xlvj.E.p totum.
Mare quomodo accipit̄ in scriptura et q̄ eius ꝑprietates.xxiij.F
Maria beatissima virgo quid ante natiuitatem fecerit.v.B.
Maria cur despōsata fuit.v.D
Maria quō x̄pm portauit et genuit. .vj.C.vsq; F.
Maria quomodo die purificatōis se habuit.vij.A.B.et cetera
Maria nos docet plura.xiij.D
Maria quomodo nobilissima fuit.x. xvij.K.V.
Maria quomodo mater nostra ē facta.xxxvij.K.V
Maria quomō fit passa infra crucē .vij.C.xxviij.p totū.xxvij.M.usq; E
Maria quomodo x̄pi passionibo ꝺmunicauit.xxvij.T.V.
Mariā cur x̄ps voluit esse p̄nitez patiendo.xxvij.V
Maria an possit dici martir.C.xxvij. X.Y.
Martirū q̄uot gesta quotidie esse possunt.viij.G
Martir quō quis efficitur.xxvij.X
Martires demōis q̄ sint.viij.D
Mater est multiplex.vij.A.
Mater nostra est beatissima virgo. .xxvij.K.V
Matrimoniū marie virginis quale fuit.v.E.xxvij.X
Matrimomo iuncti quomodo viuere debēt.viij.M.xj.E.F.xiij.p totū.
Matrimoniū quomodo debet ꝺtrahi .xij.A.xv.C.lxiij.E.vsq; L.
Matrimoniū quid sit et eius ꝑprietates.lxiij.G.vsq; L
Mrīmoniū cur bñdicit̄.lxiij.D
Matrimoniū debite susceptuz quos fructus afferat.lxij.A
Mechanica quō debent viuere.xxxij. ꝑ totum vbi artifices
Medium ꝺmendatur multipliciter. .xxxj.A.xj.D
Mediū x̄ps tenuit.iiij.¶.xj.D
Membra corpis humani et partes quot sint.xxvij.F
Membra aie q̄ sint.xxvj.P
Mensa qualis sit in p̄ria.xlviij.C.
Mendicitatis que sint ꝓprietates .xlvij.D
Mereri an quis possit repatōez post lapsum.lxviij.B
Misericordia in oīi re ꝺmendatur. .xlix.p totum.l.p totum
Miscdiam exercere docem̄.l.p totū
Misericors ē deus valde.lij.A.usq; F.lxviij.F.xxxvij.p totū.lxxj.C.
Misericordie opera vbi opera misericordie.elemosina.
Misse sacre q̄ sint fructus.xlvj.D
Missio vbi nuncius.
Monumentū pcōris q̄le sit.lxij.B.
Mortis que sunt ꝑprietates.xlvij.p

totum·lv·p totū·lvj·E·lxij·A·vsq; F·lviij·J·M.
Mozi p deo nō est curandū·viij·D
Mozi quomodo discere debemus·xxix·D·E·vbi Judiciū
Mozs anime per que ꝓpendiē·xli·L·
Mulieris bone que sint oditōnes·V F·lxj·D·vbi vidua iugate·
Mulierꝝ male oditōnes·v·F
Mulieres quomodo debent regi·xxxiij·B·vsq; M·
Mulieri cur dei sapiētia comparaē in scriptura·xlix·D
Mulier vbi femia femineus sexus·
Mūdus quib assimilaē·xxx·D·vsq; D·xxxiij·A·xxxij·C·liij·D·lv·K·lxv·A·lxviij·O·lxxj·K·M·vbi tristi
Mūdus quō renouabiē·lxxij·B cia
Muti quomō curanē·lviij·M·N·O·

NAuis ecclesie vel bone pso: ne qualis sit·xxv·A·lj·J·lx: v·T.
Nobiles psone quomō viuere debēt ·viij·L·lxvij·p totum
Nūcij q̄ fūt ꝓperates·iij·A·iiij·A·B
Nuptie quō fieri debent·xiij·p totū ·xv·C.
Nuptie diuersimode fiūt·lxvj·C·D
Nuptie vbi matrimoniū

OBediētia quomō fit necessa: ria virtus·lxix·E
Oblatio vbi offerre
Obsessus vbi demoniacus
Oculi aie quisint·lxxj·A·vbi videre
Oculos eruit sibi philosophus tri: plici de causa·lxxj·A
Offerre deo quō debemus·lij·J
Officia vbi mechanice artes
Operariorꝝ diuersorꝝ que sint oditi: ones·xvij·D·vsq; G
Opera misc9ie quomodo sint exer: cenda·lxx·D·lxxj·C·D
Opus satisfactoriū quomō fieri de: bet·xxiiij·C·D·E
Oratio an fit porrigenda patribus veteris testamēti·j·C·
Oratōnis cōditōnes quales esse de: bent·xxxvij·p totum·l·F·
Oratōne quomō aliquid a deo debꝫ obtineri·xxj·C·J·lxviij·B·lxix·B
Orans quales oditōnes habere debꝫ ·xiiij·B·
Oratio vbi adoratio·
Orientalis plage ꝓprietates ponun tur decimo·F
Oues bone que sint·xxxiiij·C·xliij· ·A·D·xlix·C·
Ouis errans que fit·xlix·C

PAtientiā in xpristi passione debemus discere et in dolo: re beatissime vgīis vbi xpi passio·Marie passio·
Patiētia multis exemplis suadetur· ·viij·D·xxiij·K·vbi ira·
Patientia quō debet acquirī·xxj·K· ·xxxix·F·G·lxv·B·lxx·vsq; in fmē
Panes quinq; moralizātur·xxiij·D· J·K·F·G·
Parabolas cur xps docuēit·xviij·A
Paralisis quō incurriē·lxv·K·L
Parētes quō se regere debent·xv·C ·lv·D·lxij·K·lxiij·F·vbi matrimoio iuncti pueri
Passio xpi q̄lis fuerit·viij·D·xxiiij· A·xxviij·p totum·xix·A·B·C
Passio xpi quomodo meditari debet ·xxvij·AA·AB·
Passiones aie q̄ sint·xv·F·
Pastores qui dicantur·xxxiiij·A· ·xliij·C·xlix·C·
Paterfamilias q̄lis esse debꝫ·xxxiiij per totum·
Pater est multiplex·vij·A
Patres veteris testamēti an sint ado randi·j·C·
Pauptatis omēdatio·vj·G·F·xlix· D·lxv·L·iij·d·x·N·xlvij·D·F·xlviij·
Pax ē mltiplex·xxxj·C·vsq; G. E

Pax quantū ꝺonū ſit·vj·A.
Pacis ꝺitōnes que ſint·xl·B.
Peccatoꝝ capitaliū que ſint nocumenta·xxij·F.
Peccatuz eſt multiplex·xxiiij B.xlviij·E.
Peccata ꝯas cauſas habent et remeꝺia·xv·p totū·xvj·E.xvij·B.lx·B.
Peccatū oꝛiginale quiꝺ ſit et fomes ·xv·D.E.
Peccatū quomoꝺo eſt cauſa peccati ·xv·L.
Peccatoꝛes cur ꝺeus viuere ꝑmittit ·xvj·F.
Peccatoꝛes quō xp̄m rurſus crucifigunt·xix·C.
Peccata moꝛtalia que mala faciāt· ·xix·ꝺ·E·lvij.C·lxviij.B·C·D·l·p ·lxix·F·G·
Peccatoꝛ quomō reſurgere poteſt, cū ꝺei gratia·vbi ꝺtritio·
Peccatoꝛes cur miſericoꝛꝺiter ſunt tractanꝺi·xlix·per totum·
Peccatū nō poteſt homo ꝺimittere quanꝺo vult·liij·C·
Peccatū momentaneū cur eternaliē puniē·lx·C·
Peccati quere quedā proprietates ·lx·C
Peccatoꝛ quomoꝺo moꝛitur·lxij·A· vſq; F·
Peccata quomoꝺo ꝺimittuntur·lxv ·O.P·
Peccatum veniale quantum nocet· ·lviij·C·D·
Pedes anime quales ſint·lxxj·A· ·xlix·B·
Pemtentes quomoꝺo viuere ꝺebent ·viij·R·lvij·E·
Pemtentie ſacramētū quō accipi ꝺz ·xxij·A.B.C. vbi ꝺtritio ſatiſfactio
Pena ınfinita cur momentaneo facto ınfligiē·lx·C·
Pene ınferni vbi ınfernus
Peregrini quomoꝺo ſe habere ꝺebent·xxx·per totum·
Petri apoſtoli commēꝺatio·xxxij·p totum·
Phariſeoꝝ que fuerit malicia·lxiij· A·vbi ypocriſis
Piſces euāgelici ꝯles fuerint·xxiij· N.T.K.xxxij·D·lj·F·
Plaſphemie peēm ꝯle ſit·xxij·E·
Porte celi que ſint·lxxij·E
Poꝛtatur quis aꝺ xp̄m multiplicie· ·lxv·F·G·N·
Poꝛtatur peccatoꝛ aꝺ moꝛtē p quesꝺam·lxij·C·
Poſſidenē quiꝺam per ꝺemones·vbi ꝺemones·
Potentie anime quō p ꝺeum ınhabitanē·iij·N·
Precepta ꝺei p que ſeruari ımpeꝺiuntur·xvij·B·
Preꝺeſtinatio quō fiat·xliij·p totū
Preꝺicatoꝛes verbi ꝺei quales eſſe ꝺebēt·iij·G·lxv·K·lxxxj·F·xxvj·A
Preꝺicatō quomoꝺo ꝺebet auꝺiri & fieri·xviij·p totum·xxiij·N·xiij·A· ·xij·B·D·E·xxv·B·lj·K·lxxj·G·xxiij·T·vbi verbū ꝺei·
Prelati qualiter ſe ꝺebent habere· ·xxxiij·A·lv·D·lxxj·D·lxvij·p to·
Preparari quomō ꝺebem9 aꝺ xp̄m· ·j·F·G·iij·L·vſq; P·
Principes quales eſſe ꝺebent·xxxiij per totū·vj·B.lxvij·p totum·
Proceſſiones xp̄ianoꝝ quales eſſe ꝺebent·xj·A·
Propꝛietarū eſt multiplex ꝺifferētia·iij·E·lv·A·vſq; T·
Prudentia quomoꝺo acquiriē·lxix· A·vſq; K·
Prudentia mltiplex ē·lv·N·T·K
Publicam ꝙ fuerint·xlix·A·lvij·C·
Pueri quomoꝺo ꝺebent regi·vij·E· ·viij·S·xj·E·xv·C·xxxiiij·M·lviij· B.C.E.vbi ieiumiū

Purgatorij quedam ꝓprietates pō-
nunt·xlvj·⁊·cc·vbi ſuffragium

Querere quomodo deum de-
bem⁹·x·B·vſq; L·xxix·D·E
Nuerere vbi ſecuntnr·
Nueſtio quomodo prudenter fieri
debet·x·C·
Num quageſima cur eſt inſtituta·
·xix·A·
Nuadrageſima quomodo inchoaē·
·xx·p totum·

Ratio bāba eſt de multis deo
·lv·E·lxviij·D·xxiij·L·
Rapina vbi reſtitutio
Regnū celoꝝ quid fit·lxvj·A·
Regimen cuiuſlibet communitatis
quale eſſe debet·lxvij·p totum·
Regi quomodo debent vxores·xx-
xiij·B·vſq; M·
Regi quomodo debent filij et pueri
·xxxiij·M vſq; Y·vbi pueri·
Regi quomodo debent ſerui·xxxiij
B·Y·
Rex quomodo regere debet·lxvij·
per totum·
Remittere offēſam vbi Dimittere·
Reſponſio quomodo debet dari·
·lxiij·B·
Reſtitutio quomodo fieri debet de
ablatis·xxiij·L·M·N·xxiiij·F
Reſurrectio xpi qualis fuerit·xxix·
vſq; Z·xxxiij·
Reſurrectio mortuorum ꝓbatur
·lxiiij·A·B·C·
Reſurgere quomodo quis poſſit a
peccatis·lxv·⁊·lxviij·B·C·vbi Cō
tritio·
Reuelatōnes quomodo fiunt et a q̄
bus·lxxiij·D·vſq; N·

Sacramenta q̄omodo ſunt
veneranda·xlvj·C·
Sacramentum confirmatōnis q̄n eſt
inſtitutū·xl·M·
Sacramentum vbi eukariſtia matri
monū penitentia contritio·
Sacra ſcriptura cur obſcure loquit̄
aliq̄n·xvij·A·
Sacra ſcriptura vbi ſapiētia predi-
catores·
Sacrificare quomodo debemus vbi
offerre·
Samaritanus quomodo curatur ſpi
ritualiter·lx·K·L·
Sanitas corporis ad quid prodeſt·
·lxx·B·C·
Sapientia diuina in q̄ conſiſtat·xxxj·
G·lxvij·B·lxix·vſq; K·vbi ſcientia·
Satiſfactio pro peccatis quomodo
fieri debet·xxiiij·C·vſq; G·vbi pen
tentia contritio·
Scandaliſauit xpriſtus nullū·iij·G·
·vij·B·
Scientia xpi qualis fuerit·viij·C
Scientia quomodo acquiri debet·xj·
C·vbi ſapiētia predicatio·
Scolares vbi magiſter Scientia Sa
pientia·
Semen eſt multiplex·xvj·B·xviij·
per totum·
Senes quibus aſſimilentur·viij·M·
·xvj·D·
Senſus q̄q; ſunt cuſtodiēdi·lxij·D·
Sepultura xpriſti qualis fuerit·xx-
viij·per totum·
Septuageſima vnde ortum habet·
·xvij·a·
Sequuntur xp̄m diuerſi diuerſimo-
de·xiij·A·xxij·D·xxv·C
Serui quō ſint regendi·xxxiiij·Y·
Serui ſunt multiplices·lxviij·D·vbi
operarij·
Seruire cui debemus·lxj·A·uſq; G·
·lxviij·E·
Signa que poſſumus facere·xxxv-
ij·D·⁊·

Signū est xp̄us multipliciter .vij. C.
Signa extremi iudicij que sint secun
do. B. C. D.
Simulatō multipliciter committitur
x. xij. F.
Symeon iustus laudaē. vij. B. C. D
Societas bona quid facit. xxxiij. E.
vbi mediū.
Societas mala quid facit. xv. M.
. xxxiiij. P.
Sollicitudo qñ sit bona. lxj. G. vsq; L
Somnia aliquando fiūt bona et quo
modo et q̄t modis fiunt. v. M. lxxiij.
D. usq; M.
Sortilegiū vbi maleficiū.
Spiritus sanctus quomodo datus ē
et datur. xxxvj. F. xxxix. p totum.
xl. xlj. p totū vbi bona spūs sancti.
Stella multiplex est. x. F. G
Stelle an ifluāt rōnali mēti. lxxiij. J
Suffragia quomodo p defunctis fi
eri debent. xxxvj. J. k. L.
Surdi quomodo curantur moraliter
. lviij. A. M. vsq; P.
Superbie q̄ sint species. lvij. G.
Supbia q̄ mala inferat. lviij. C.
Suspicio phibetur. l. D.

Temptatōes vñ causent. xv.
B. lxv. D. tē. liiij. B vsq; J.
Temptatores sunt diuersi.
. lxxj. K. usq; N.
Temptat demon multipliciter. liiij.
B. lxxj. M.
Temptatus quomō fuerit xp̄s. xx.
per totum
Temptatōnū que sint remedia. xv
N. et. xlinj. J.
Temperantia quomodo acquiriē.
. xxxiiij. N
Tempus aptissimū quomodo xp̄us
elegit ad patiēdū. xxvj. D. vsq L.
Terra bona que fit moraliter vbi
Semen
Timidi sunt ofortādi. xxxiij. E. F. G
Timor vbi sollicitudo.
Tribulatio quomodo debet sustine
ri. xxj. K. xxxiij. A.
Trinitatis sacratissime ymago tve
stigiū que sint. xlv. per totū.
Tristicia est multiplex. iiij. N. xxxv
A. vsq; L. xxxix. A. tē. xxvij. K
Tristicia quando sit laudabilis. xix.
A. F. xxxv. F. lvj. B.

Vasis ꝓpritates moralisanē.
. lvij. F. lx. A.
Vbi est multiplex. x. J
Venit xp̄us ad multos. xxxiij. C. et
litteris que secuntur.
Venti spirituales q̄ sint. xv. A. lxv.
B. vsq; F.
Verbum dei q̄ fit p̄ciosum. xviij. C.
. lj. A. xxiiij. N.
Verbum dei quomodo audiri debet.
. lj. B. vsq; J. vbi p̄dicatio.
Verba qñq; xp̄s loqtur. vj. G
Verecūdia an fuerit i xp̄o. xxvij. N.
Veritas laudaē. lxix. J
Vestigiū trinitatis quale fit. xlv. C
Vestis multiplex est. lxvj. N. k.
Vestes anime quales esse debent.
. iiij. P.
Via quomodo est deo paranda. iiij.
L. xxxvj. A. B. xxxviij. G
Via est mltiplex. xxx. xxxvj. B. vbi
peregrinus.
Vicia xp̄m venire impediunt. iiij. L.
vbi peccatum
Videre deum p que mereamur. lix.
F. vbi oculus.
Viduaꝝ que sint bone conditiones.
. vij. D. viij. O. lxij. K.
Vigilie sanctoꝝ cur honorandē. j. A.
Vigilia est multiplex. lxx. F
Villicus est multiplex. lv. A
Vincere quodammodo possumus de
um. xlv. G.
Vinee ecclesia assimilaē. lxvij. C
Vino quomodo fit vtendū. xxiij. K.

Virginēs quomodo viuere debent ·viij·D·p
Viri fortis que sūt ꝓprietates·iij·D ℸ·viij·C·vbi fortis
Virtutes q̄ adornent virū·iij·D·ℸ·
Virtutis mediū p quatuor regulas acquirie·xj·D·
Virtutum cardinalium ꝓprietates ·iij·D·ℸ
Virtutes quatuor quomodo manēt in patria·lxxij·E
Vita anime p que perpenditur·xlj· L·vbi caritas
Vita vbi diues mors
Vnanimitas vbi pax societas
Vocatō dei est multiplex·xlviij·B· C·lv·C·lxvj·D·E·F·M
Voluntas quibus assimilatur·iiij·ℸ· ·lxxj·A·vbi prudentia liberum ar bitrium·
Vox q̄s ꝓprietates habet·iiij·F·G
Vulnera cur xpristus in resurrectio ne retinuit·xxxj·B·xxix·A·
Vulnera aie que sint·iij·D·F
Vxores quomodo debent maritos regere aliqñ·xiij·C
Vxores quomodo regi debent·xxxv iij·A·vsq̄·M·
Vxores quomodo debent pro matrimonio contrahendo muestigari ·ix·F·G·
Xpristus quot bona in incarnatōne sua nobis attulerit·j· G·F·
Xpristi aduentus vbi aduētus xp̄i·
Xpristus ꝓter que nobis missus ē primo·D·
Xpristus quante perfectionis sit in corpore anima et diuinitate·j·G·v iij·F·xlviij·A·xlix·A·xxvj·B·xxiij· ·xxvij·ℸ·K·
Xpristi nomē quale fuerit·viij·E·F
Xp̄i natiuitas qualis fuerit·vj·p totum·
Xp̄us est signū positus·vij·C·
Xpristus in puericia vbi fuerit·vij· E·viij·A·usq̄ E·xj·A·ix·p totū fere
Xpristus quomodo est circumcisus ·viij·A·vsq̄ E·
Xpristus quotiens sanguinem fudeˢ rit·viij·A·
Xpristum quomodo magi inueneˢ runt·x·p totum
Xpristus quomodo nullū scandalisa uit·iij·G·
Xpristus quomō de egipto ad terˢ ram isrl redijt·ix·A vsq̄ E·et·M
Xpristus quando baptisatus est et quomō·xij·p totum·
Xpristus quomodo temptātus est· ·xx·per totum
Xp̄us qualē faciē habuit·lvj·A·
Xpristus cur dicitur filius Dauid· ·lxiij·E·
Xp̄us quotiens fleuit·lvj·C
Xpristus quomodo nos more samaritam curauit·lx·K·L·
Xpristus quotiēs esurijt·xx·G·
Xpristus quomodo sine peccato fuit·xxiij·B·
Xp̄us in cena quomodo se habueˢ rit·xxvj·p totum
Xpristus in eukaristie sacrāmēto se dedit·xlvj·p totum
Xp̄us quō mendicauerit·xlvij·D
Xpristus qualiter passus sit·viij· D ·xxvij p totuz·xix·A·B·C·xxiij·A ·xxviij·p totum
Xpristus ad patiendū elegit optiˢ mū tempus·xxvj·D·vsq̄ L
Xp̄us patiendo quanta bona otuleˢ rit nobis·xxvj·M·
Xp̄i passio p questiones late declaˢ ratur·xxvij·p totū·
Xp̄i passio quomodo meditari debz ·xxvij·AA·AB·
Xp̄us an necessario pati debuit·xx s vij·A·

xp̄m anogruū fuerit pati·xxvij·B
xp̄us an oēs passiones sustinue-
rit et quot·xxvij·C.
xp̄us an dolores maximos sustinue
rit patiendo·xxvij·D·vsq; ℞
xp̄us an maximā tristiciam habue
rit·xxvij·℞
xp̄s an opatiendo simpliciter plus
sustinuerit·xxvij·L.
xp̄us an cōuenienti loco passus fit·
·xxvij·M.℞
xp̄us quō ogruentissime passus est
crucem·xxvij·O
xpisti passionis omūicatio in quo
obsistit·xxvij·G
xp̄m passum quomodo imitari debe
mus·xxvij·Z
xp̄i de cruce depositio et sepultura
quō est facta·xxviij·p totū
xp̄i resurrectio qualis fuit·xxix·p
totum vsq;·xxxij·xxxiij·
xp̄us resurgēs quomō pegrinus
se ostendit·xxx·A·usq; E.
xp̄i ascensio qualiē facta ē·xxxviij
per totum.

Dropici morales ꝓprietates
ponunt·lxiij·A vsq; D
Ymago trinitatis sacratissi-
me q̄ fit·xlv·F·lxix·K
Ymago seu xp̄i facies qualis fuerit
·lvj·A·
Ypocrisis multipliciter omittit·xxij·
·F·liij·E·usq; ℞·lxix·℞·K.

Incipipit quadragesimale reue-
rendi mgri Iohis miler oplendens
qlibet die duos sermōes·vnū de epi-
stola et aliū de euāgelio·cū questio-
nibus textualibus breuibo· exceptis
dominicis diebus quarum sermones
ponuntur in parte de tempore supra
impressa·

Feria quarta cinerum De epistola·

Conuertimi ad me
in toto corde ve-
stro·Ioelis·ij·ca°.
Hoc verbum de-
seruit cuilibet epi-
stole et euangelio
per totaz quadra
gesimam· quia vbilibet docent quo
modo nos auertere debemus avana
adhesione creaturaruz· et auertere
nos ad deum· in quo eminenter est
omne quod hic querere possumus·
Vnde tam epistola q̄ euangeliū ho
die docent dimittere delicias corpo-
ris et ieiunio corpus affligere ad tē-
pus· Quot enim modi sunt aūtendi
se a deo tot sūt auertēdi ad eū· No-
ta q̄ intentō ꝓhete ℔ circa tria p̄n
cipalie versat penitentiā ocernentia
quā agē debemus· Primo oportet q̄
cor p̄ncipalie auertat· Secdo ut exte
rioribo moribo corpus quod instrum̄
tum fuit peccati deo placetur· Et si
hoc fit· Tercio premiū habebimus·
Circa primū nota vere contritionis
conditiones sunt· primo ut conuersi
de peccatis mortalibus conuertam̄
et rectificem̄· Quia pecm̄ est spreto
incōmutabili bono rebus mutabili-
bus adherere· ibi· conuertimini· Se-
cundo vt finem debitum queramus

scilicet deū ibi. ad me. nō lucrū tem-
porale nō ypocrisim ⁊c. Tercio ut p-
fecte relinquamus mala mundi. ibi.
In toto corde. Quarto ut cōtritio sit
ꝓpria. Nā nec confessio nec penitētia
potest p aliū fieri ibi. vīro. Nūto vt
etiā exterioribus cooperēm ad satisfaci
endū videlicet in ieiunio et planctu
i. in confessione et fletu. i. deuota orō-
ne. Sexto ut habeat doloris vehemē
tia que ex memoria passionis dominice pueniat. ibi. scindite corda vestra
Sed quid est corda scindi. Rūdeo
est ea amore dei quē pcō offendi-
mus vulnerari. Exemplū de mīre cu-
iusdam que hodie tīn xpō et virgini
ꝓpatiebat̄ q ex cordis vulnere per
xl. dies infirmata pasceues moriebat̄ et filio reuelauit se p. xxx. ānos
quotidie xpi ex passione fleuisse. Sz
q̄re dicit. Quis scit si ouertat̄. Rūdetur q nullus de venia certus esse po
test quanq̄ spem habere possit. Vel
de cessatione tpalis plage quā deus
interdū infligit etiā in ouersos. Secundū est. sacrificiū fiebat de solidis
et libamen de liquidis et ptinent ad
deū. Sic hodie placatur xpi corpore
et sanguine. Canite tuba. exhortat̄
ut genera hoim ad ecclesiā ouenīāt
q̄uis nō peccauerint. q. fic alij puocant̄ ad penitentiā et etiaz deus sibi
oplacet in innocentia eoz. Item ut
sacerdos intret vestibulū ⁊c. quod
hodie fit in gestibz circa cineres qđ
ibi declarat. Quare dicunt in ꝓphis
id est gentiles. Vbi est deus eoz. et
rīdet. deus zelatus ⁊c. Tercio principaliter ibi tradit fructū. Ecce ego
mittā vobis frumētū ⁊c. Hodie frumentū in eukaristia. vīnū in altari.
oleum in gra. que mediantibz istis
acquirīt̄ eccie et tales nō pibunt vlt̄
opprobriū demonū euadentes. Quere. cur in nouo testamēto deus non
pmittit pcepta seruātibz tpalia. Respondeō triplici de causa. Prima q.
post mortē nrām statim recipimus
eterna nō sic in veteri testamento.
Secdo si pmitterent̄ tpalia tūc multi nō seruirent deo nisi ꝓpt̄ tpalia et
sic nō vere diligeremus deū ꝙ tpalia
plus q̄ deū. Tercio si tēpalia daret
tunc fides spes patientia et ceteri vir-
tutes modicū meritū haberent. sed
in seruando pcepta et sustinēdo adūsa pbam̄ fiēt xps p oia pbatus ē.

De euangelio

Cum ieiunatis nolite ⁊c. matthei. vi. In illo euāgeō tria
traduntur ad debite ieiunandum. Primo docemur ne efficiamur
tristes. nō simplr ꝙ vt ypocrite. Nā
naturale est pieiumū tristari. et idō
ad meridiē institutū est affligi cum
xpō passo ut delectatōibz malis sa-
tisfaciamus. Sed nunq̄d maiorē pe-
nā in ieiunio semp sequit̄ maius me
ritū. Rūn. q. fic ceteris paribz. Sz isti
q̄ ḃeri et ꝑdie abstinuerūt a carnibus ꝓpter deū hodie minus afflīgūtur q̄ q̄ ḃeri vsq; ad noctē omedert
et tīn plus merent̄. Nam valde oppo
nunt̄ pulli et fabe pastilla et lentes.
⁊c. Secdo docem ieiunare debite cū
vnctura capitis. i. mentis aie p gratiā que est in essentia aie cū lotura
faciei id est imaginis. Nā fedata est
memoria ymaginibz malis. intellīus
cecitate. et wlūtas dilectōe puersa
Et sic pr̄ nos tanq̄ sibi fides sua glo
ria remunerabit. et letīciā in ieiunio
deꝰ oīndat qđ i habituatis bn̄ locū
ꝓpuz hz. Tercō pn̄cipaliē phibz sollicitudiez de tpalibz q̄ cor fedat ⁊aie

ieiuniū impedit· ꝑmo oñdit oñez tē
poralē thesaurū trāsitoriū et corru-
ptibilem· Aut eni a fure subtrahiē·
aut a tineis lediē aut rubigine scili-
cet morte corrumpiē· Scdo ostēdit
q̄ in celo est thesaurisādū· q̄ ꝑ oppo
situ nullū triū pretactoꝝ ibi ē· Ter
cio ocludit in oñi materia ibi· Vbi
est thesaurus tuus tē· ex quo oñia
merita habet amor scz· Vbi nota
q̄ triplex est thesaurus verus· vide-
licet· scīa· virtus et xp̄s in quo oñs
thesauri sapiētie sūt abscōditi· Dec
ideo dicunē verus thesaurus· q̄ an-
tiquitate nō corrūpunē· q̄ lete possi
denē· quia omunicādo augenē· quia
pauptate acq̄runtur· patet de iuue-
ne euangelico· et q̄ violentia nō au-
ferunē· Exemplū in vita sp̄atꝝ de pa
tre morituro qui quesitus de edifica
torio verbo· Rñdit ibi· vbi· scz ibi nō-
stra fixa sint cordavbi vera sūt gau
dia·

Feria quinta cinerum

In diebꝫ illis Egrotauit
Ezechias· Ysa· xxxviij· et
·ij· paliꝑ· xxxij· et· iiij· Re
xx· Nodie docent epla et
euāgeliū quomō nos ouertere debē
mus ad deuꝫ oratōne in infirmitate
corporis· et spem falsam in creaturā
dimittē· In epistola aūt principali
ter tria dicunē· ꝑmo de infirmitate
ezechie· scdo de oratione eiusdē· ter-
cio de eius exauditōne· Quantū ad
primū queriē sup verbo egrotauit
ezechias· cur egrotauit· Rñ· glo· q̄
de victoria otra Sēnacherib vbi an-
gelus· clxxxv· milia interfecit supbi
uit aliqualiē· Item ne eleuareē cor
eius post triumphū vt dicit glo· iiij·
Re· xx· Item q̄ ꝑm hebreos nō can
ticū cecinit de victoria sicut Moyses
Dauid Judith Zacharias Symeon
Maria tē· Item q̄ ingratus extitit
aliqualiter de tali beneficio· Sic t do
die ingrati pununē aliqñ in corpo-
re sicut ille· aliqñ in rebus· aliqñ in
aia· Sed qua infirmitate egrotauit·
Rñdeē vlcere vel morbo regio eū de
us pcussit· Ex quo habemus documē
tū q̄ deus plagat pestilentia q̄pē in
gratitudinē hoim· Et inēuit ad euz
ysaias tē· Nota quō ꝑmo introitu
q̄pheta hortaē ut testeē q̄ moriturꝰ
sit· otra dolantes infirmos indebite
Secūda ps et ouertit tē· Faciē suam
ad parietē· Tū ut secretius oraret·
tū q̄ palaciū q̄pe templū erat ouer
tit se versus templū ut facilius exau
direē siē t daniel· Nota deuotā oro
nem· ꝑmo faciē ab alijs vertit ut q̄e-
tius oret· Scdo ad parietē vtit ut de
um in tēplo facilius memoreē· Ter
cio humiliter· ne desperet· dona sibi
ꝑ deū collata memoraē· Quarto nō
viuere orat nec mori sed deomittit
Quinto flet magno fletu· Cur autē
fleuit ezechias· Rñdeē tū q̄ filiū nō
habuit· tū q̄ ad locū nō merēdi ire
debuit· tū etiā q̄ deū offendit· tū q̄
iuuenis· i· xxx· annoꝝ erat· Sed nun-
quid flere tñ optit mulieribꝰ· Rñ·
q̄ rōnabilibꝰ etiā viris· Deinde dixit
obsecro dñe memēto tē· Questio an
liceat opa bona in orōne recitare·
Rñdeē· Quidam pcā sua recitāt in
oratōne quod incipientibꝰ necessari
um est ut humilieneē et sic exaudian
tur facilius· Alij ut glorieneē· Exem
plū de pharisēo in tēplo· Alij ōmaz
potētiā sapiam aut clemētiā recitāt
ut fides crescat· et sic exaudiāē· Alij
bona ab eis facta recitāt deo pn̄ci-
paliter ascribētes· ne in pusillanimi-
tate desperēt t ne tot bona peant ꝑ

eos facta ut ezechias et bene faciūt Exemplū primi de thobia. Exemplū de sara virgine. Sed que bona fecit Ezechias. Rñdet̄ q; ydola destruxit ⁊c̄. serpentē eneū ⁊c̄. Nota q; ꝑm magistrū i scolastica hyst. ezechias nō ꝓcellebat dauid simpliciter nec iosiam. sed iosiam in hoc q; specialissima deus cū eo egit videlicet victoriā cō tra sennacherib. regressum solis et additōem annoꝝ. Vnde ꝓpter admiratōem de solis regressiōe se rex babilonis sibi fœderauit. vide textū Ideo dicit̄. Et liberato te de manu regis assiriozꝝ. Vide Dyonisiū epka ad policarpū. Tercia ps Factū est ūbum dñi ad ysaiaz. Anteqū ysaias egrederet̄ mediaz ptem atrij regis .iij. Re. xx. Nunqd otradicūt ūba illa. Nec dicit dñs moreris et nō vi ues. Et adiciam annos. xv. Respon det glo. Grego. q; in essentia dīna velut in libro ꝓphēta ꝑmo vidit eze chiaz moriturū naturaliter infirmi tate vlceris vel apostematis q; hoc demeruit elatōe quadā. Sed postmo dū vidit q; ꝑm potentiā diuinā sup naturaliter diutius viuere debebat merito oriōns. et illa nō otradicūt . ficut nec isti otradicerēt quoꝝ vn⁹ viso ceco nato diceret. ille nōvidebit et alter qui miraculū facturū sciret dicēt. ille videbit. Dubiū. An alicꝫ possit ꝓvidum ꝓlongare. Rñdetur ꝑm glo. sup ps. Viri sanguinū et do losi nō dimidiabunt dies suos. Nul dam ꝓpter suā malicia in maximā pe nam diutius viuunt q; naturalis pe riodus ꝓtendat̄. Nullā similiē diu viuūt ꝓpter eoꝝ ꝓbitatē vt multū mereanē. Et etiā si delirant ut alij vi deant q; tales si in iuuētute bona ne glexissent modo toraliter neglecti essent. Nullā moriunē ut pauciss̄imi in suo ꝓpho vt debite naturaliē vi uētes. Nullā hom̄ añ ꝓpriū moriūt̄ ne malicia mutet etatē. Nullā ante ꝓpriū qz demeruerūt ut ibi ezechie factū fuisset. Nota. iiij. Regi. xx. q; ysaias massam ficoꝝ apposuit ꝙ li cet vti ꝑm glo. medicinalib⁹. Idē in fine ysa. xxxviij. Item nota q; deus plus dedit ezechie q; petijt videlicet primo ysaias ꝓphēt. xv. ānos adij ciendos ac tercia die in tēplū regez ascensurū. Sedo rex petit signū illi⁹ sanatōis ꝓpter dei gloriā diutius me morandā. et p̄dicit̄ signū de regres su solis in horologio p. x. gradus id est horas. Fuit enī dies artificialis ptunc. x. horaꝝ et iam in decima ho ra erat vmbra qñ Ysaias rediit ad regē. Vñ et dyonisius scribit in epi stola ad policarpū Joh. euā. discipu lū et matrē. Illa dies fuit fere tam longa sicut tres artificiales dies. qz .xxxij. horaꝝ vbiq; in mūdo. Vñ sa cerdotes plaꝝ ostituer̄t festū tripli cati solis annuatim vt dyonisius ibi dem dicit. Tercio rex p ficū sanatur et tercia die in templū iuit ⁊ cecinit canticū. Ego dixi ⁊c̄. Quarto babi lonij illud audiētes se subiecerūt eze chie tanq̄ alteri deo mittentes mu nera. Quinto in isto ezechias mani gloria elatus est nunciis ostendens ⁊c̄. iiij. Regū. xx.

De euangelio

Cum introisset ihūs in ca pharnaū. Math. viij. Nic tria tractanē. Prio de in firmitate serui. Secūdo de commēdatōne centurionis. Tercio de cōminatione pene eterne ⁊c̄. Circa primū nota q; seruus iste signat pecōres q̄ bona facē nō p̄nt qz iacz.

In nullo stabiles sūt qz paliticus·et turbatas oscientias possident qz male torqueē· Pro talibz deuoti intercedere habent · Circa scm nota q centurio omendaē pmo de opibz misericordie eo q̄ seruū in domo infirmū tenuit·nō sicut diuites expulit· Secundo de opassione·qz medicū sōl licite quesiuit·Tercō de fide magna qua credidit tam facliter posse xpm stum sanare infirmū sicut ꝟbo centurionis obedire seruos ꝛc· Sed vnde meruit tantā fidem· rñdeē ope misericordie· Exemplū de cornelio· Nota ut dicit valerius Symonides poeta et plūs cū nauigaret et in litore videns hoiem non sepultū cū eū sepeliret āmonitus est ne nauigaret· Nō cum faceret repit oīs tempestate ipa die submersos· Item post cū in triclinio cū multis foret duo iuuenes eū foras wcauerūt·quos cū exiens nō videret statim sup ouiuas triclinium cecidit eo saluo extra triclinium· Nunq̄d xp̄s poterat admirari· Sed quō nō muenit maiorē fidem in israhel cū Maria maiorē habuerit· Respondeē q̄ de pcoribz loquiē et Maria excludiē cū de pcoribz agiē ꝟm August· Circa terciū nota q̄ sint filij regni·quia isrlite xp̄iani religiosi tepidi oīs· otra q̄s saluanē pagani quidam seculares ꝛc· Dubiū que interiores tenebre·que exteriores· quis fletus quis stridor·

Feria sexta cinerum de epistola·

Hec dic dñs· Clama ne cesses ꝛc· Ysa·lviij· Docet oū ti ad deū p ieiuniū meritoriū de quo potit male ieiunātes· bñ ieiunantes·et pmiū q̄ntuplex· Tria principaliter facit·Primo horatur Ysaiam p̄dicare feruenē·ibi· clama· assidue·ibi·ne cesses·sine adulatōne· ibi·pcā eoz·Post gloriaz manē de ieiunio corpali solo recitat xpc·ibi· me eteni de die in diē ꝛc· Deinde ieiuniū corpale q̄n sine mentali fit tripliciter male et quō euacueē oñdit· Nam quidā osensus habent wlūtarios in pcā varia sicut ociosi·ibi· ecce in die ieiunij inueniē wlūtas vra Alij ore peccant in p̄ximū debita a paupibz exigēdo que soluere nō possunt ibi· oīs debitores vros repetitis·Alij ieiuni irascūtur p̄ximis cum sunt ieiuni· Exemplū de impatiētibz ex ieiunio·Quod circa sextā horā cauendū est·qz tunc demoniū meridiānū impugnat ibi·ecce ad lites et cōtentōnes ꝛc·Tale ieiuniū nō vult deus·Post ostendit q̄ nec ad meritum ieiunij sufficiunt triplices gestus corporei·Non afflictio anime id est aialis corpis·ibi·affligere hoiem aiam Non inclinatō capitis·ibi·nunq̄d cō torquere ꝛc· Non sufficit duricies stratus ibi·saccū et cinerē sternere· Secdo principaliter ostendit q̄ faciunt adverū p̄fectū ieiuniū·Nz opa misericordie·ibi·dissolue·i·scinde ꝟm glo·colligatōes impietatis·i·immisericordie·i·cartas falsas et cyrog̃pha quibz quidā dicunt paupes eis obligari·Vel q̄ immisericordiē debita habere wlūt a nō habentibz· tales sūt lr̄e impietatis·i·immisericordie·ꝟm glosā·Item solue fasciculos dep̄mentes·glo·i·cyrographa q̄bz innocētes opprimebāt feneratores Quod est cōtra fictos mercatores imovfurarios palliatos·Item dimitte eos q̄ ofracti sūt liberos· glosa·i· fame vel longa seruitute seruientes·

quod est cōtra hominos immisericor des otra ancillas et seruos q̄ postq̄ eneruati fūt a diuitibo eiciunt et me dio tempore immisericordie eneruā tur. Item oīe onus dirūpe. glosa. pcī vel seruitutis. Sed diceret ali quis. debitores nō habeo q̄d g̃ faci am. Ideo docet miserie opa ibi. Frā ge esurienti panē ⁊c. Tercio pn̄ci paliter tradit fructū pfecti ieiunij. Nam primo lumen g̃re oriri incipit Secundo ex remissione pcōr sani tas acquirit aie. Opa iusticie tercio sequent. Quarto gloria xpi te reci piet. Quinto tunc inuocabis et dns exaudiet ⁊c. Omnia hec de glosa.

De euangelio

Audistis q̄ dictū est ⁊c. Matth. v. Tria principali ter tradunt circa euāge liū p que ouertim̄ ad deuz et que multū valent otra pcem. Pri mo dilectio inimicor. Ledit aūt mi micus triplicit. Rancore quodām. otra quod est diligēdus. Ope. otra quod est ei benefaciendū. Ore. otra quod est p eo orandū. Alias q̄d plꝰ faceremus pcōribo. i. merebim̄ sed modicū. Questio an sit p̄ceptū uł cō filiū et q̄n. Item si inimicos diligimus hoc p oīnib opib deo similes efficit qui solē ⁊c. et sic pfecta efficit. Se cundo dicit attendite ⁊c. id est cū co natu cauete ne iusticiam ⁊c. que capi tur p quocūq̄ bono ope. Vnde xp̄s hic docet vitare vicīū quod oīa bona potest destruere. oīnib se inflectere et etiā pfectos decipere ut ezechiaz ysa. xxxviij. videlicet manem gloriā. de qua tria ponit xp̄s. Primo docet quō cuilibet opi se immiscere potest sc̄bo quō elemosine. ꝯcio oīōi. Vn de omuniter tradit de elemosina p̄. mo ut nō faciamus eaz sicut ypocri te qui tuba ca. ⁊c. Nota tube modo mutate sunt in clipeos et similia ⁊c. et sic manis gloria vestimentū virtu tis induit. Secundo tradit q̄ elemo sina est facienda sic ut cū dextera. i. bona intentione ꝓpter deū fiat et ꝫ ignoret finistra id est fine intentōne ꝓpter comodū ꝓpriuz vel amici vel gloriā vel aliud a deo. Tercio si sic faciamus tūc remunerabit pater q̄ videt in abscōdito. Nota q̄ licz pu blice fiat elemosina tñ bona intētio agit ne peat. Item si occulte fit etiā mala intentio viciare potest. g̃ vtroq̄ modo fieri p̄t semp sine finis stra. Tercio p̄ncipaliter tria de oīo ne tradit. ne cū mani gloria fiat. ut in cubiculo fiat. et p̄r remunerabit.

Sabbato cinerum De epistola.

Tabstuleris de medio tui catḣenam. Ysa. lviij. Hec v̄ba immediate sequnt v̄ba hesterne eple in quib iterū deus p ꝓphetaz docet ieiunare a vicijs tribo. scz cordis. oris. pīsertim et operis. ⁊ a triplici pcō se custodi re. in se. in pximū. et in deū. Vnde nō hic tria p̄incipaliter p̄mo de catḣe na pcī in medio nostri que nectitur ex septem annulis saligie. p̄mū gu la. scdm luxuria. deinde auaricia. ira inuidia accidia superbia gloria vana. p̄s. Funes pcōr circūplexi sūt me Exemplū in vitaspatr̄ de tracto p nares circulo ⁊c. Hec catḣena oīs sensus seruī fiunt et ita in p̄ma pte notat pcem in se omissuz. Vel catḣe na i medio nostri ē graduū pcōr.

multiplicitas·Primus ẽſt cogitatio mala·Scḋus eſt delectatõ pũſa·Tercius oſenſus moroſus in delectatõez Quartus oſenſus in opus·Quintus opatio pcĩ exterioꝛ·Sextus iteratõ actuũ·Septimus oſuetudo·Octauus neceſſitas peccandi putatiua· Nonꝰ defenſio pcĩ·Decimus gloꝛiatio in pcõ·Vndecimus impenitentia finalis·Duodecimꝰ eẽna dãnatõ Scḋo agiẽ de pcĩs in ꝓximũ omiſſis·ibi· deſieris digitũ extẽdere· In ſecũda ꝑte multa pcã in ꝓximũ omiſſa phibenẽ·videlicet deriſio ibi· ſi deriſeris ex·dig·Malaverba q̃ ſunt multiplicia et loq̃ qḋ nõ ꝓdeſt·Miſeḋia cũ effectu operũ miſeḋie et effuderiſ ·i·extra fuderis· Miſeḋia cũ effectu cuiuſcũq; oſolatõnis in ſpũalibꝫ operibꝫ miſeḋie ibi·et aiaz afflictã. Sed quis erit fructus hoꝛum via·Rũdeẽ ſeptẽ·videlicet erroꝛ effugatio ibi· oriẽ in tenebris lux tua· Itẽ paſſionũ tranquillatio ibi·et requiẽ dabit tibi dñs· Itẽ ſapiẽtie diume illuſtratio·ibi·et implebit ſplen·a·t· Itẽ abeterna pena euaſio·ibi·et oſſa tua liber·ſeq; in iudicio· Itẽ bonoꝛ ſpiritꝰ ſancti augmentatõ·ibi·eris quaſi ortus irriguus·Sunt eni flores aie habitus virtutũ vel bonoꝛ· Itẽ meritoꝛ accumulatio·ibi·fiẽ fõs aq̃ꝛ cuius aq̃ nõ deficiẽt· Itẽ domꝰ eẽnalis edificatõ ibi·et edificabunẽ i te deſerta ſeculoꝛ·Deſertũ ẽ celũ a demonibus·Qualis aũt ſit domꝰ vide Apoc· ·xxj· Tercio pncipaliẽ phibet peccata in deũ omiſſã videlicet ſabbati tranſgreſſionẽ et feſtoꝛ ibi·Si auerteris a ſabbato pedem tuũ·i· vadas ad faciẽdũ mala·Pro q̃ nota q̃ ſabbatũ violaẽ tripliciẽ ſcz volũtate verbo et ope· et ꝑ oppoſitũ bonoꝛaẽ· et de his hic ꝑ ordinez habeẽ· Dicit g̃ ꝓphẽta· Si auerteris a ſabbato pedem·et facere volũtatẽ t·i· pcã coꝛdis et vocaueris ſabbatũ delicatuz· oꝛe veneranḋo· et glorificaueris eũ ·i·in nullo violaueris ſabbatũ opere ſeruili mechanico aut phibito·Seq̃tur triplex fructus videlicet mẽtalis oſolatõ ibi·delectaberis·mẽtalis eleuatio ibi·ſuſtollã·et optima refectõ ibi·et cibabo te hẽditate pris tui iacob ꝛc̃·non hic·

De euangelio

Qvm ſero eſſet factũ Marci·vj·Nota tria pncipaliẽ Primo diſcipuloꝛ tẽpta tõez et laboꝛẽ·Scḋo eoꝛ oſolatõem ibi·et ſtatim locutus eſt· Tercio ihũ miſericoꝛdiſſimã curatõz ibi·ꝛcũ ẽnſſretaſſent·Nota triplex xp̃i refugiũ·a turbis ad montẽ· nauẽ et deſertũ· Nota q̃ ihũ abſente ois tẽptatus laborat vel pcõꝛ· Nota quatuoꝛ vigilie noctis diuidunẽ ſic q̃ q̃libet habet tres hoꝛas·prima ſtatim cũ obdoꝛmire ſolent homies· Alia vſq; ad mediũ noctis· Tercia tribꝰ hoꝛis poſt·Quarta ꝓpe diẽ· In hac xp̃s venit· nam ſm pbm ideo laboꝛant vt patiẽtes efficianẽ· In fine ſemp dei ẽ ſperãdũ auxiliũ· Ambulabat ihs ſup̃ mare miraculoſe ſine do te agilitatis et manẽte in ſua natura ſicut et de v̄gine clauſo ꝑdijt ex vtero·Notavidet quilibet ihm vl deum aut angelũ fiẽ diſpoſitus ẽ·ſic et iſti ihm· Circa ſcḋm nota q̃ in ſermone eũ cognoſcũt ꝑmo·Petrꝰ aũt feruentiſſimi amoꝛis expectare noluit vt nauẽ intraret·de quo Math· ·xiiij· Item magne fidei credidit vt ex verbis ihu ficcis pedibꝫ ambularet· Item cũ vidit ventũ validũ fides

tepescẽ in eo cepit·ideo mergi cepit Sed cũ ad ihm oraret iuuaẽ· sed cor rectus· Debuit enim minus ventũ ti mere q̃ aquã ꝛc· Et cũ Ihs nauim intrauit cessauit tempestas et ventus et sic in duobꝫ elemẽtis se eoꝝ dñm ostẽdit· Circa tercĩu nota xp̃i maximã v̊tutẽ· de cuius fimbria tẽ·Sed nota maximũ bonũ qđ hodie p̃m cri sost·habemus· qz nõ fimbriã solũ ꝫ totũ xp̃m in sacramẽto eukaristie·

Feria secunda inuocauit·De epistola·

Ecce ego oipe ꝛc·Ezechiel· ·xxxiiij· In illa lẽone ꝓbẽ ta tria facit p̃ncipaliter· Primo tradit quomodo pastor xp̃s oues p̃ditas in p̃mo aduentu reqsiuit exterius p̃dicando et interius ad cor loquendo· Visitauit infirmos in aia et corpe sanando· Liberauit p septẽ sacra q̃ viuus instituit otra septẽ defectus· Baptismũ cõtra pcm originale·Penitentiã otra mortale·Vnctõem otra veniale·Cõfirmatõem otra infirmitatẽ· Eukaristiam otra maliciã· Ordinem otra ignorantiã· Mrimoniũ otra ocupiscẽtiã· Vñ bene dicit liberabo p sacẽmentoꝝ institutõem· quibꝫ liberamr a locis in qbꝫ vincti fuimus in die nubis pcõꝝ scz venialiũ et mortaliũ p caliginem·Eduxit a carcere infirmi de ꝓpriis et cetu demoniorꝝ q̃z socij fuimus in pena·et hoc p acerbissime passionis tolerantiã· Congregauit de terris in vnũ ouile ecĩe iudeos et gentiles p gloriã resurrectõis· Et induxit in die ascensionis in terram suã que ẽ celũ vbi pascit eas in mõtibꝫ isrl·i. deũ videtibꝫ·in riuis ꝛc·hec septẽ vite in lra· et in fine plura de gaudijs patrie· Sedo p̃ncipaliter tradit modũ resurgentiũ añ finale iudiciũ·vbi quidẽ nõ dr in lra· oues· sed·quod pierat ꝛc· Nam p̃m Tho mam in·iiij·Nulli dubiuz est q̃ tam boni q̃ mali sine mutilatis membris resurgãt imo etiã verisimilius tenet q̃ etiã mali sine deformitatibꝫ febrium egritudinũ lippiditatis oculoꝝ resurgent vt viuacius corpus penã suscipiat et oia mẽbra miq̃tatis pumanẽ·Vñ ad ꝓpositũ quicũq; bonus siue malus q̃ perijt morendo in iudicio·p tubã repiet abiectũ corpus et fetidum reducet advallẽ iosaphat· Confractũ a vmbꝫ p diuinã potentiã alligabitur· Infirmũ si pus fuit febre apoplexia ꝛc·etiã in damnandis solidabit et sanabit·Sed quod pinguem·intellige de solis ouibus· et forte custodiet· Tercio p̃ncipaliter tradit et oclusiue q̃ omes pascẽtur sed in iusticia et iudicio·Mali quidez p̃m p̃s·Mors depascet eos· Boni intra et extra pascua inuenient·Et de illa ẽcia pte videlicet de iudicio et iusticia ẽdit clarissime euãgeliũ seq̃ns

De euangelio

Cum venerit filius hominis· Matẽ·xxv·Hic tria p̃ncipaliter tradunt de iudicio· Primo p̃cedentia immediate iudiciũ videlicet iudicis aduentus scds·Sedo disceptatõ iudicis cũ bonis ꝛ malis ibi·tũc dicet rex Tercio sequentia iudiciuz videlicet eternũ supliciũ malis·oppositũ bonis in fine euãgelij· Ibũt hij in supliciũ ꝛc· Circa primũ nota xp̃s veniet in forma hominis in potentia maxima et

apparatu ibi·maiestate scz crucis ⁊c̃
in familia nobilissima ageli·sedebit
emẽtissime in sede ⁊c̃· Ante eũ ogre
gabunẽ iudicãdi oĩs gentes·sepa-
bit eos ab inuicez· qz xp̃iani signati
sunt caractere sed gẽtes iam iudica
ti sunt qz nõ crediderũt· Dedi dicun
tur oĩs iam in choreis saltãtes· ad
modicũ sicut hedoꝝ lana vtiles· qz
tm̃ ad coopandũ homis·Fetidi luxu
ria gula ⁊c̃·velut hirci· Circa scdm
nota ꝙ tunc xp̃s dicit̃ rex nõ mẽdi-
cus sicut olim· Venite benedicti ⁊c̃·
Sed cur annumerat illa opa misdie
plus alijs· Ideo qz natura etiam ad
ea inclinat·Cur nõ spũalia opa mise
ricordie·Ideo·qz si premiat parua a
fortõri magna·Cur querũt vbi xp̃s
fuerit infirmus cũ euãgeliũ habuer-
int ⁊c̃·vide in vita xp̃i· ammiratio
est potius ꝙ questio· Circa tercium
nota q̃d fit suppliciũ eternũ· Dubiũ
vtrũ misericordes saluent̃·Vide tho-
mam in quarto de misericordia dei·

Feria tercia inuocauit·De epistola·

Locutus est·Isa·lv· Pro-
pheta tria principalit̃ de
querẽdo deũ facit·Primo
inuitat vt cerco tpe· cer-
to loco·et certis modis cũ depositõe
oneris pcꝯ deũ queramus· Tem-
pus est ibi· queríte dñm dum inue·
⁊c̃·Locus·dũ ꝑpe est· quia in sacra-
mẽto in oĩ loco·Modus·vt pecca-
ta deponamus et vias malas vitem9
vt lutosas luxurie·altas superbie· spi-
nosas auaricie ⁊c̃·Secũdo ꝙ magna
sit misdia dei sup nostraz misdiam
aut nr̃a peccata inuit· qz quãtũ di-
stat celũ a terra ⁊c̃· Vbi nota q̃ sũt
vie dei qz vtutes caritatis misericor
die et iusticie et que xp̃s ostendit in
terris ouersando·ps̃· Oĩs vie dñi mi
sericordia et veritas·Dubiũ vtrũ in
oĩ opere dei sit misdia ⁊c̃·Dubiũ·
vtrũ in oĩ ope dei iusticia cũ miseri
cordia ⁊c̃· Cogitatio dei est ꝓpositũ
miserendi· Nam si seruo semel mise-
remur iniuriã ignoscẽdo· aut sdo à
tercio postmodũ non·sed nõ sic deus
Tercio ꝓphetat de ope dei misericor
dissime futuro scz de verbi incarnati
one·quod velut pluuia descendit in
vellus et verbis suis terraz ecclesie
mebriauit infudit et fecundauit ⁊c̃
ad opa virtutũ p stillicidiũ gratie ⁊
nõ reuersum est verbũ dei in ascẽsio
ne gratis·

De euangelio·

Cum intrasset Ihs̃ ieroso-
limã omota ⁊c̃·Mat·xxi·
Tria hic tradunt̃ p̃m tria
loca in q̃ xp̃s hodie intra-
uit fic̃ et sẽp videlicet· irl̃m pacifica-
tos templũ dei existentes p carẽtiã
viciorꝝ·et bethaniã domũ obedien-
tie in hũili satisfactõe· Intrãte ihũ
irl̃m·i·aiam omoueri debent oĩs po
tentie ad faciendũ· Nota ciuitas·i·
pn̄cipales ciuitatis xp̃m odientes·
Nota p̃m pl̃m in pol̃· Ciuib exũti-
bus malis ciuitas nunq̃ bene regit̃
Nõ sic cũ ꝓphus tm̃ ẽ mal9·rndit po-
pulus xp̃m diligẽs ꝓphetã·i·messiã
esse· Sdo pn̄cipalit̃ tradit̃ de eiecti
one et introitu templi·Vbi nota do
cumẽta·Cristus post maximã honore
nõ flectit̃ a iusticia q̃n vindicet
mala·Ita et iudices ꝓpter nullũ ho
norẽ ul̃ ꝓpinã ad iniusticiaz coopari
debent·Sdm documẽtũ·ut xp̃ianus
p̃mo introitu ciuitatis in ecclesiam

vabat ſicut xp̃s. Terciū vt iniuriaz noſtrā ſicut xp̃s faciliter tẽfẽdam⁹ ſed diuini honoris p̃uationẽ acriter teteſtemur. Sed quomõ fecit pauꝑ xp̃s talẽ eiectõem. Rñdet ꝑm Iero. in facie vulgoꝛe oſtendens quid diuinũ ſicut et in verbo quẽ queritis ꝛc. nota textũ lr̃aliter ibi. Tercio p̃ci paliter exiuit in bethaniã. Documẽta. Primo ut locũ ire ꝛ nuidie interdum malis demus qz doctrinã nõ ſuſcipiũt. Scõm ut xp̃i pauptatẽ otemplemur grate. Nã circũſpectis oĩbus nullus ei victũ nec hoſpitiũ dare voluit nec ſuis. ideo exiuit. Terciũ ut regnũ dei ſicut xp̃s obedientibus non ſubtrahamus ꝛc.

Feria quarta inuocauit De epiſtola.

Venit helias ꝛc. iij. Regũ. xix. Hic tria ſunt videnda Primo cur venit in berſabee iuda. Scõo de corꝑe epi. Tercio de fine eius qd fecit in monte oreb vbi ſez dñs moꝑſi in rubo apparuerat. Circa p̃mũ nõ hyſtoriã. iij. Re. xviij. p̃cedentẽ quõ helias interfecit. cccc. ſacerdotes baal ꝑvoli et ideo Ieſabel querebat heliã iam occidere. q̃ fugit Ieſabel et ſic venit in berſabee iuda. Circa ſcõm nota cur dimiſit puerũ q̃ Jonas putabat fuiſſe. Vnde et hodie etiã euãgeliũ de iona ſonat. Cur helias qui oꝛone ſua velut claue celũ tribo annis clauſerat. et in defeciẽtiã in lechito et farina impẽtuerat vidue et hoſpitis ſacrificiũ otra baal igne celeſti oſumi exoꝛauerat. cur modo triſticia tanta abſoꝛbeat. cur cibo p̃uẽ et laſſus obdoꝛmiat. Rñ. glo. in cuſtodiã humilitatis. Nã p p̃cedentia dei potentiã vidit. p hẽ vero q̃d infirmitas carnis ſue et vires eſſent ꝛc. Sikiter Thobias i triſticia cecitatis mori petijt. et tñ neuter mortẽ impẽtuit. qz nõ erat oꝛo ad ſalutẽ. Nõ plura documẽta hẽ. Primũ qz eẽ pfectiſſimis viris neꝯaria ẽ carnis infirmitas ꝑpẽ hũilitatẽ. Scõm q̃ oꝛones etiã pfectoꝛum nõ ſemp exaudiunt. Terciũ q̃ in magna tribulatõe ſancti p angelos coꝛꝑaliter et ſpũaliẽ recreatõne cibant. Nota moꝛaliter q̃ nullus ad videndũ deũ in mõte oreb cũ illo veniet ꝑpheta. niſi p̃us fugiat mũdum et in deſtumvadatviteotemplatiue Niſi ſcõo relinq̃t amicos et pueros. Niſi ſub iunipi vmbra obdoꝛmiat. i. ſub aliquali oſoꝛmitate xp̃i paſſiõez mediteẽ. nã q̃cq̃d patim̃ vmbra ẽ reſpectu ſue paſſionis. Doꝛmiam⁹ meditando ſub iunipo q̃ naturaliẽ ẽ ſpinoſa. ita crux tribulatõis vel xp̃i paſſio. Itẽ arboꝛ eſt multũ calida et ficca ut ſi eius cineribo prune opianẽ ꝑ annũ ignis oſerueẽ. ſic nihil plus valet ad ignẽ caritatis q̃ meditatõ xp̃i paſſionis. Itẽ infra eã ſerpentes nõ habitãt. qz eis obeſt. Exẽpluz de viciis et de demone. Itẽ ideo etiã eiꝰ fructus otra venenũ valẽt. i. vtutes crucis xp̃i otra quecũq; vicia. Item aues fruentes eius gramis fũt ſane. Itẽ ofert lacertis. ideo apta q̃ti. Itẽ folia ſẽp virẽt. ꝑm alb. in de vegetabilibo et plãtis. Nota q̃ q̃ntũcũq; tribulatus ſi ſub vmbra crucis p meditatõez doꝛmiat vtiq; cibũ oſolatõnis recipiet et eq̃ aĩo tolerabit Nec quiſq̃ dign⁹ erit foꝛtificari pane eukariſtie niſi p̃us meditatus ſit xp̃i paſſiõez. Nota eukariſtia dr̃ panis et in cruce piſtus. qz xp̃s panis eſt et in terreſtri coꝛꝑe ex caritate coctus. imo eius ſanguis et coꝛpus

in die passionis in terrā et in cineres prectus. Oreb interpatur arbor vel solitudo. Tercio nota hystoriam. iij. Re. post pcedētia q̄ helias vidit do minū ꝛ nō in spiritu nec omotōe nec igne. sed in sibilo aure tenui et operuit vultū et sic loq̄batur cū deo.

De euangelio

Accesserūt ad ihm scribe pharisei ꝛc. Mat. xij. Nota tria pncipaliter in isto euāgelio ēdunē. Primo de tēptatōe xpi et petitōe signi q̄ ihs esset deus ul xps dr. Secdo ibi eis dabit sed occulte aliq̄liter in Jona. et ibi vsq̄ ibi. viri niniuite ꝛc. Vbi q̄ritur cur isti male fecerint signū petē do et nō Gedeon Judic. vj. petēdo signū victorie in vellere saltē in pma pluitōne roris. Rn. sm glo. vnaz q̄ Gedeon nō fecit otra dei pceptū ꝛc Isti aūt fecerūt otra dei pceptū ex malicia. alia opa dei calūniantes tā q̄ parua. Vnde sensus fuit. Helias fecit ignē descēdere Josue solē stare Ezechias retroire solē Moyses colu mnā ignis ꝛc. quid tu hoz. Ihs eis nō dat signū. q: et illud culpassent. sed dat melius scz mortē sepulturaz et resurrectōz. de q̄ Symeon. Erit in signū cui otradicet. Nā xps in cruce fuit ionas in mari tribulatōnis ꝛ post absorptus i sepultura ꝛc. Generatō mala et adultera. q: malos pres ydolatras et sic adulteros habuerunt. Sz cur ita dure eos arguit. Rn. q: maiores morbi acriori egent medicina. sed isti ꝛc. Secdo viri niniuite quō iudicabūt. Rn. opatiue sicut burla furē ꝛc. Nota secdo sm glosā regina austri. i. saba secta putaē gentilis et sm q̄sdā sibilla. Nota q̄ xps israhel in egipto didicit vicia eoz ꝛ sic demonē habuit. ꝛ p legē in deserto demon expulsus fuit et vsq̄ ad xpm grētes possedit q̄ pene oīs fuerunt ydolatre. Sed ad xpi pdicatōem et discipuloz in eis requiē nō inuenies in mgtos israhitas et iudeos pius intrauit. Vñ p opatōem vnius hōis possessi denuo xps gnatōez totā cōparat dicens. Sic erit gnatōni huic pessime. Tercio nota q̄ ex malicia xpm a pdicatōe trahendi et a dmo ope. q̄dā q̄sdā de cognatis eiq̄ adeē dicūt. Sz xps oñdit duplicē cognatōem scz carnalē et spūalē. Ite secdo oñdit sibi plus iūctos spūales q̄ carnales. Sed cur ita dure de matre loq̄tuē. Rn. q̄ oē eā nō fuit. q: vtrāq̄ cognatōez in fūmo habuit. q: dei volūtatē ad vnguē semp fecit. Nota quō dei wlūtas cognoscit sm q̄tuor causas. Nota q̄re optimū fit seq̄ dei wcem et eius pcepta ꝛc.

Feria quinta inuocauit. De epistola.

Factus est sm dñi ad me dicēs fili hois ꝛc. Ezechiel. xviij. Tria hic tradunē. Prio q̄rela de q̄dā dicto scripture oē deū ponit. Secdo soluit gnaliē et spāliē q̄ malus nō euadet penā eternaz etiā si pentes bonos habuit. nec pumit p pcō pentū eternaliter. ibi. viuo ego dic dns si. i. nō erit vlē ꝛc. Tercio idē fit de bonis q̄ nō pumient p malis parentū eternaliē. ibi. et vir si fuerit iustus ꝛc. Circa primū nō q̄ patola et puerbiū illud causabaē ex vlo Exod. xx. Ego sum dns deus tuus fortis zelotes visitās pcā pr̄m in filijs in tciā et q̄rtā generatōem eoz qui oderūt me. quod

sonat filios puniri etiã ꝙntũcũꝙ bonos si malos pentes habuerint. Ergo nõ possent filij ab deũ seuertere in toto corde ut ioel iubet nec dñm querere ut Ysaias iubet. qz p pentibus punienẽ. Rñdet dñs scdo pñcipaliter ꝙ hoc ꝓbiũ male intellexerũt. Nã addit in fine textus. qui me oderũt. qd totũ declarat. Nã si filij odiunt deũ pcca pr̃m imitãdo tunc puniunẽ pro pcõ ꝓrio nõ p alieno. alias nõ. Alia solutio. ꝙ filij puniuntur bene p pcis pentũ tpaliter interdũ. quia res fit pentũ vel dñoꝝ vel coopati fiit dñis vel pentibꝫ. Exempla de pueris baptisatis nouiter De populo dauid peccante. De familia maloꝝ dñoꝝ. Et hꝫ signat vua acerba. i. pcẽm et stupefactio ob penã peccati. Aliter expoñ ꝙ pater est cogitatio sola. memoria vel volũtas et mr̃. p̃s. Beatus q̃ tenebit et allidet ꝛc̃. Filius est delectatio subita. filius filij ꝓfitũ operis. quarta generatio opus et ofuetudo. Primũ deus modicũ vl nõ punit sed sequẽtia. Prima et tercia expositio sonat glo. Scda est Tho. Principalis questio soluiẽ Viuo ego. iurat p se quia maiorẽ nõ habet. Oĩs aie mee sunt patris et fi. qz a deo immediate creare ymagine trinitatis insignite damnande vel puniẽde. Sed qz corpora vestra fũt scz ex pr̃e et mr̃e. ideo et corpa filioꝝ inẽdũ punio ut res pr̃is et ideo anima que peccauerit ipamet morieẽ ꝓpetue non p pcõ patris.

Tercio idem soluit de bonis et recitat ꝓmo cautelã eoꝝ a pcis in deũ Scdo a pcis in ꝓximũ ibi. et vxorẽ. Tercio de pcis mere ꝓpriis cauens dis ibi. et in p̃ceptis meis ꝛc̃. Fructꝫ hic iustus. Ac si diceret etiã si pater suus fuisset malus vita viuuet ꝛc̃

De euangelio.

Dicebat Jhus ad eos q̃ ꝛc̃. Joh. viij. Dicit tria xp̃s tradit. Primo in quo ofistat vera libertas et vera seruitus. Scdo applicat ad pcores et iudeos. oñdens ꝙ nõ veri liberi ꝛ seruifuerũt. ibi. Scio ꝙ filij abrahe ꝛc̃. Tercio pñcipaliẽ oñdit eos imo non abrahe veros filios sed dyaboli ibi. Si filij abrahe estis ꝛc̃. Circa pmũ notat xp̃s tres fructus sequẽtes bonos p̃dicatõis auditores ibi. si in sermone meo manseritis ꝛc̃. Primus qz q̃s discipl'us xp̃i efficiẽ. Scdꝫ cognitio veritatis. Tercius vera libertas Nam in xp̃i sermone triplices audi tores erãt. scz discipuli nouelli iudei. de qbꝫ timebat puersionẽ et ad hos xp̃s p̃dicta ait. Et incredduli q̃ sequẽtia obijciebãt. Est enĩ libtas ab oĩbus amabilis. ideo tercij mirantẽ dicentes se liberos nõ seruos vnq̃ fuisse. qd̃ manifeste flm fuit. qz ioseph̃ in egipto et alij. cccc. annis ibidez t post sepe affirijs et de facto romanis tributũ dabãt. Xp̃s tñ ꝙuis posset eos in hꝫ redarguere. tum qz illa seruitus vl libertas carnis erat nõ curauit opponere. sed teẽmiat q̃ sit seruitus aie et libertas vera dicẽs. Ois qui facit pcẽm. nullus excipiẽ. nõ rex ꝛc̃. seruus est pcci. Quia seruꝰ est q̃ moueẽ alieno impio. Peccare autez flm Aresto. ij. ethi. est otra rectam ratõem. et recta ratõ est ꝓpriũ hois ideo ꝛc̃. Seruus aũt. i. pcor non manet in domo p̃is meternũ. i. in eccia qz tandem area ventilabiẽ. Nota ꝙ trixlex est seruitus. Prima est mala videlicet pcoꝝ. In qua quidã seruiunt pecunie. Vnde pecunie obediũt oĩa ut dr. quidã corpa in gula ꝛc̃.

quibam dyabolo p̄ supbiaz ꝛc̄. Alia est seruitus indifferēs scz naturalis Tercia seruitus ē bona scz veritatis Item nota q̄ oīa p̄ter dēū aliquo modo seruiūt vt elemēta tīn esse habentia. et vegetabilia q̄ aīalibz que rusticis q̄ dñis q̄ frātis q̄ deuotis q̄ beatis q̄ xp̄o qui deo. Itez nota p̄m boetiū oia libertate gaudent. ergo libertas est in oīibz. In esse tm̄ habentibz. in vegetabilibz. Itē in aīalibz. in hoibz multipliciter videlicet in rusticis et seruis quo ad aīam et eiꝰ ꝓprietates. in liberis q̄ ad corpis de obligatōez. In frātis liberaliū artium ꝛc̄. quo ad carentiam sciētie. In xp̄ianis a seruitutee legis veteris. in penitentibz quo ad pcā. In beatis a corruptōe corpis et ordinis ratōis. In deo simpliciter in xp̄o oēs ꝑuate. Nota q̄ cuiuslibet libertatis causa est veritas. i. cognitio aliꝰ. g̃ veritas. i. xp̄s liberabit ꝛc̄. Vtrū liberi teneanē ieiunare. de lꝺ tho. i. iiij. dist. xv. Scdo p̄cipaliter oñdit pecatores iudeos et filios malos etiaz regū suos veros. ibi. scio q̄ fi. abrahe estis. Nō negat filios corpze. ꝛ opa pa. v. nō facitis abra. qui nō occisor sed misericors fuit. sed vos queritis me interficere. Ego q̄ vidi apud patrē meū loq̄r et vos q̄ vidistis apud p̄rem ve. dyabolū facitis. Ad idem ē frā vsq; ibi. Nos ex fornicatōe ꝛc̄. Tercio oñdit pēcores et iudeos non esse filios veros dei sed dyaboli. Nā in p̄ma questione putabant xp̄m loqui de libertate corpis. in scda iā intellexerūt de aīe libertate xp̄m loq̄. ideo adhuc se abrahe filios dicunt. Sed hic tercō etiā se dei filios astruunt adoptiuos in nō fornicādo. i. ydola adorando. Contra quod xp̄us arguit. Si deus pater vester esset dilī-

geretis me velut vobis similē. sed p̄r vester dyabolus est cuius opa imitamini. q̄ homicida erat in adā. nō stetit in veritate cū dixit. similis ero altissimo. et mēdaciū sibi ꝓpriū est. q̄ p̄r oīm mēdaciorz. Ego autē verax fū et vītatē nō potestis audire g̃ ꝛc̄.

Feria sexta inuocauit. De epistola.

Hanima que peccauerit ipa morie. Ezechielis. xviij. Nec lectō tō est declarati ua hesterne pabole de vua acerba ꝛc̄. In cuius lectōnis tribus ptibz fūt q̄dā dubitabilia i p̄ncipio medio scz et in fine. Nā vna ps lēois declarat q̄ iniustus ouersus ab iniustícia viuet et eius mala nō recordabunē. sed iusticia sua sup eū nō iniustícia. Scda ps tradit de iusto facto iniusto p oppositū. Tercia oñdit viā dñi iustā et equā nō nr̄am. Circa p̄mū dubitaē ibi. aīa que pec. ipa morieē. quō moriē. Itē quō opa eiꝰ moriunē. Rñdeē ad p̄mū. Mors ē puatio vite ꝛ deus aie vita est sic aīa corpis. et caritas est calor disponens ad dei vnionē. q̄bz subtractis moriē aīa. Ad scdm rñdeē q̄ triplicia sunt opa. Quedā in caritate facta et in finē otinuata et lꝺ viuūt. Alia extra caritatē et illa mortua nata sunt et nunq̄ viua dicenē. Quedā in caritate facta sed p mortale interempta postea resuscitanē. Dubitaē ibi. Iustícia iusti sup eū. Itē iniustícia iniusti sup eū. nunq̄d iustícia iusti sibi tā tū valebit. Rñdeē q̄ ad p̄miū essentiale et accidentale q̄ sic. sed q̄ ad alia multis valent opa iusti ut satisfactiōnis et sex opera misericordie corpalia et

spūalia exercendo et exēpla eius ad attractōem alioꝝ. Similiē p oppositū de iniusticia lapsi quo ad demeritū eternū sibi soli obest. sed in tpalibus etiā multis obest p malū exemplū. Nota iniusticia. i. pcēm nocz nō tm̄ facienti sed damnatis q̄ plus tocz quenē multitudine. Exēplū de epulone. Item existentibꝰ in purgatorio q̄ nō efficaciter iuuātur. Itē salvatis q̄ minus de gaudio habebūt. Itē malis q̄ minus ouertunē. sed exemplo puertunē. Itē deuotis q: acies otra demones. Itē āgel custodibus et alijs. Item deo cui honoꝝ subtrahiē. Per oppositū bonus et iustꝰ valet oibꝰ creaturis et quodāmodo deo. Dubitaē quare semp diciē si fecerit iudiciū et iusticiā et p oppositū si neglexerit. Rn̄deē. Judiciū est recte rōnis dictamē. qđ est regla oim actuū. Justicia est vnicuiq; qđ suuz est reddere deo pximo et sibi. Et hec origime et oplemētū dicūt oim comitatū homis in via et causam meriti. Deberet enī quilibet iudiciū qđdam habere intra se anteq̄ opareē. Dubitaē quomō oim iniq̄tatū nō recoꝝ deē cū tm̄ puniat ouersos eccīa p penitentiā et purgatoriū post deē. Respōdeē. deus iniuriā a pccore factam dimittit et eū statim velut amicum diligit. sed sicut pius pater postea verberat ne recidiuet et ut rectifice tur malū pcēi. Dubitaē p oppositū de iusticijs iusti quō nō recordentur. Rn̄deē q̄ minus puniēē in inferno q̄ si bona nō fecissent. Itē de iusticia nō mereē reuocatōem a malis. tm̄ sepe diē Sco. vidimus bonos lapsos reductos misericorditer sic petrum. Hec de pmo et scdo. Circa terciū dubiū quō nō est voluntas dei mors impij. Rn̄deē sicut pater q̄ diligētiꝰ time daret remedia ne filius moreꝝ et bene ageret. ita deus pr̄ filiū dedit ꝓpriū. sacramēta. pcepta. ofilia. exempla scōꝝ. scripturā. vt non moreꝝ relinquendo tm̄ ꝓpriā volūtatē homi. imo sibi ꝓpriū est misereri et sic vtiq; non est voluntatis eius. tē. Dubiuz quō equa via. i. iusta sit via dei. nā nō videē in eo q̄ dat malis hic ꝓsperitatē ut Jeremias oq̄ritur. Et ps. Ipi pcōres et habundātes in seculo obti. diui. Itē quō cum puniat innocentes pueros baptisatos. Itē quō cū puniat non baptisatos pueros etnaliē. Itē quō cū scōs viros pēis repleat. Rn̄deē hec ꝓpemūt ex malo intellectu illius q̄d fit iusticia que est ut deē vnicuiq; qđ q̄s illi obligatur. sed deus nulli quicq̄ obligaē nisi qđ ꝓmisit ex sua bonitate. Vide plures alias solutōnes.

De euangelio

Erat dies festus iudeoꝝ tē. Joh. v. Tria tradunē Primo stat⁹ infirmoꝝ spe cialiē cuiusdaz infirmi. Secūdo curatō eoꝝ et specialiter cuiusdam. Tercio peruersitas iudeoꝝ.

Circa pmū nota festū illud fuisse pentħ. cui xp̄us q: vir voluit interesse ut sub lege legē seruaret ut copiaz maioris populi in sermone hr̄et tē. Erat aūt ibi ꝓbatica piscina. i. ouina ab ouiū ablutōne sic dicta. Nota p q̄nq; porticus q̄nq; vulnera. Item q̄nq; motiua ad penitendū videlicet tribulatōem infirmi. timoꝝ spē pmij infirmitatē et caritatē vel bonitatē Itē oditōes q̄nq; vere otritōis. Igitur ad lauacrū penitētie vbi sanam a q̄cūq; infirmitate. ꝑ puio angelico motu. Nota magna multitudo est pccoꝝ. nam quidā sunt peccātes ex

accídia et langüentes. alíj ex ignorã
tia cecorꝝ. alíj ex ínfirmitate claudo
rũ. alíj ex malícia seu certa sciẽtia a-
ridorꝝ. alíj ex ofuetudine vt. xxxviij.
hñs ãnos. Dubiũ vñ aq̃ habuit ꝓtu
tẽ curãdi. Rñ. ex dei ordiatõe. vt fiẽ
viso q̃ aqua sanaret ex tactu ange-
li corporalíẽ facílius xp̃o crederent
baptísati fiẽ et baptísmus Jobis ꝛc̃.
Scdz alios ex pñtia ligni crucis. Se-
cũdũ alios ex oblatõnibꝫ ibidẽ lotis
Circa scdm nota causã quare ínfir-
mus. Rñdeẽ ꝓpter pcã ut ptz in fi-
ne ne deterius tibi aliq̃d otingat ꝛc̃.
Vbi ꝑm Crísost. interimiẽ error illo
rũ q̃ dicunt hoiem nõ diutíus punirí
q̃ tempus fuit in quo pecauit. Nã
forte tm̃ vnũ mortale vel pauca fe-
cit et q̃si p vitã ínfirmus ĩ penã fuit.
Scdm documẽtũ vt videamus q̃ diu
iste p sanitate petiuit. et tñ nõ exau
diẽ. Jdo nõ imputem⁹ si nõ stati ex
audimur. Nuia orare est cũ deo loq̃
qd̃ tm̃ bonũ est ut fieri esset delecta-
bile etiã si nõ aliter p̃miaret. Nota
modũ sanandi. Primo visitat. Scdo
querit an velit sanarí vt accẽdat de-
fideríũ. qz etiã fine ꝓprío motu nemo
sanaẽ. Tercío sanat et iubet lectum
tollere delicíaꝝ. sup se nõ ínfra se et
ambulare. Circa terciũ nota xp̃us
declarat sabbatũ nõ frangí p qd̃cũ
q̃. declinat a turba et repiẽ ĩ tẽplo.

Sabbato Jnuocauit De epistola.

Rogamus vos ꝛc̃. j. Tessã.
v. Jn illa lectõe tría pñ-
cipalia fiũt. Primũ ínstru-
unt̃ omñs habentes subdi-
tos vel aliorꝝ curã. ut p̃lati patres fa
milias pentes dñi ꝛc̃. Nam in ogre
gatõne aliqua possunt esse quatuor
genera. Nuidã inquieti. et hij sunt
corrigẽdi debitis circũstãtijs quatis
Alíj timidi seu pusillanimes. et hi co-
solãdi Alíj ínfirmi q̃ susceptiẽdi. Alíj
q̃ post correctõem nõ emẽdanẽ sed
q̃ntũcunq; corrigant̃ fiũt pueri. ad
istos nccia est patiẽtia in occulto. et
etiaz ad omñes tres p̃fatos patiẽtia
req̃riẽ. Scdo pncipaliẽ docet omñes
etiã subditos bene viuere. primo in
ordine ad aliũ. scdo ad seip̃m. ꝑmo
nõ malũ p malo ꝛc̃. Sed quod bonũ
est sectamí inuicẽ et in omñs. Si enim
quis mala ab alio discit et recipit.
Facit sicut malus mercator q̃ in alie
na terra spinas et tribulos mercaẽ.
nõ aũt pciosa ꝛc̃. Nuo ad se tría. sẽp
gaudere orare ꝛc̃. de quo vide Tho.
ba. pe. de oron. Jtem ibidẽ de gau-
dio caritatis. Sed rñdet Gorra de sp
gaudendo q̃ etiã dolor p pecís non
opponitur gaudio de spe salutis. De
gaudio otra. de malo plequẽtis nõ
est semp gaudendũ g̃ ꝛc̃. Rñdetur
Nõ est gaudendũ de malo culpe in-
ferẽtiũ penã sed de malo pene illate.
De sp orando dẽ Jero. Cũ uxori de-
bitũ reddo orare nõ possũ g̃ ꝛc̃. Rñ.
Si otinuũ est defideriũ otinua est ozo
scz habitualis. Vide Tho. melius vbi
prius. Spiritũ nolite extinguere ꝛc̃.

Tercío principaliter orat apl̃us
p p̃latis et subditis ut p̃fata faciãt
finaliter. Nota spũs. i. mẽs integra
virtutibꝫ. Anima dicit̃ mg̃tũ corpi
oiũgit̃. sed spũs put emimet corpori
et ad deũ oiungibilis est. Nota fine
querela. quia fine pecato in hac vi-
ta de solo vnigenito dici potest.

De euangelio

Assumpsit Jhus petrū et iacobū. Matth. xvij. Notātur hic tria. Quedaz pcedentia transfiguratōem. alia ocomitātia. alia sequētia. Circa pmū nota textū pcedentēvbi xps se dixit passurū. t petrus eū correxit et post cōuocata turba et discipulis dixit. Qui vult venire post me abneget. et tollat crucē tē. Quid pderit homi tē. Et post assumpsit Petrū et Jacobū Johem tē. Nota q advitā cōtemplatiuā delectabilē tria exigūtur puia. scz ascensus meditando in montē excelsū. fuga oim turbarum. ibi. seorsū tē. et deuota oratō q: xps fm Lucaz orauit. Sed quid. Rn. vt discipuli viderēt transfiguratōez et tunc transfiguratus est. Circa secūdū nota historiaz et septē psonas ibu testimoniū phibentes. Patrē in voce. spūm sanctū in nube. moysen t helyam et tres apos. De celo duos de terra quatuor. de inferis vnū. Vl de celo pfem. de aere nubem. de terra apos. de paradiso helyā. de inferis moysen. Sed quomō transfiguraē. Rn. fm Nico. de lyra et Tho. xlv. q. iij. ptis q hec claritas eadem fuit in essentia sicut glorie. sed nō fm eundem modū. quia claritas glorie ē pmanens hec aūt fuit trāsiens. Sicut visio pauli nō fuit pmanēs sed trāsiens. Vnde hec claritas nō dicit dos licet pcesserit a dmitate in animam xpisti et ab anima in corpus hodie. sed p modū passionis transeūtis sic et in natiuitate in ambulatōe aque. in euasione e manibo iudeoz et hodie. Nota transfiguraē ut facies sicut sol fuerit et plus. sed maius non habuit exemplū euāgelista. Vestis mēta sicut nix. apparent moyses et helias. loquunt de excessu quē tē. i. amore humilitate et dolore excedentibo oim homi tē. Vbivide magnum gaudiū inter apos et helyā tē. Nā mirant xpi facie clarā dispuendā bure. gaudent apli tales videre. letant scdo de ppinqua liberatōne tē. Loq̄tur deinde Petrus ebrius verba irrationabilia. quia tabernacula non sunt in celo. q: xpus debebat adhuc pati. q: nondū mortui erāt. quia sui oblitus. Vel fm alios in xpi tabernaculo esse voluit. Sed xpus eū non corrigit q: gutta patrie eū ebriū fecit nec resistere potuit. Sed dū petr9 de tabernaculis cogitat nubes lucida causata de luce xpisti non devaporibo interrupit petri verba et obumbrauit. i. docuit spūs sanctus i patria nō tabernacula protegere beatos. sed spūs sanct9 rore. Et interim q petrus ait. Bonū est tē. tūc moyses et helyas recesserūt. In nube vox patris intonuit. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene cōplacui ipm audite. non Moysen principaliter. sed tantū maiestatem et delectationē discipuli sustinere non valentes ceciderunt viribus destituti sicut Daniel. x. Et xps tetigit eos fubleuando. Alias forte diu egrotassent ut patuit in Danielebi prius. et sic trāsfiguratō cessauit. Nota tria fiūt tabernacula in tribus potentijs hic cum in deuotione memoria ruminat xpm clarificatū. intellectus intelligit. voluntas amat. Nota q discipuli alienos cognoscūt. Item claritas xpi eoz oculos nō lesit. Sed cur apparet helyas et moyses. Rn. ut testificent vt xpus videatur dominus viuoz et mortuoz. ut discipli xpm sciāt nō helyā. vt se xpus finē legis

ostendat·ut xp̃us maior appareat·

Circa terciū nota discipulis dese-
dens p̃hibet ne dicerent vt reuela-
tio indignis nō manifestet̃·vt infir
mi discipuli in passione nō scādalisē
tur tm̃·ut alij discipuli nō tristentur
q̃ non viderant·

Feria secūda reminisce re De epistola·

Orauit daniel·dañ·ix·Nota tria videlicet causaz et gestus oz̃onis·scdo oz̃oez tercio fructū·Notanter tria ad oz̃oem deuotā nc̃ia·Primo debz quis dei beneficia g̃tanter agnoscere et recitare·Secdo suā ingratitudinē et pc̃a agnoscere et ofiteri ibi·pec cauimus iniq̃tatez fecimus· Tercio oz̃are ut exaudiam̃ non p̃pter nr̃as iustic̃ias q̃ fūt sicut pannus mēstruate·sed p̃pter dei bonitatē et miseri-cordiā ibi·auertat̃ obsecro · vsq; in finē·Circa p̃mū nota gestus daniel ogruos oranti·vt habet̃ danielis·ix facie ad deū ouertit · ieiunauit sacco et cinere·et sic orauit ut p̃us dictuz est·In dei iustic̃iam peccare est otra eius p̃cepta facere·Nota quā ratō-nabilia sint dei p̃cepta ·Documentū vt ita faciamus. Et q; nō ita facim9 tarde exaudim̃·de fides fumus q; nō humiles sed ingrati·Sed cur orauit Rn̄det̃ p liberatōne p̃pli qui cū ipo in caldea erat captiuus t alibi legi pto·Similit̃ p tēpli et dei cultus re-stauratōe. Documētū vt oremus p reb9 etiā que deum vnisimiliter scim9 daturū sicut ille qui·lxx·ānos Iere· sciuit completos· Circa secūdum nota q; etiam peccata aliorum sibi ascribit dicēs peccauimus· cū tamen innocēs valde fuerit sobrius·vir desi derioz p̃pheta·spūs sancti organū t adeo castus vt eunuchus putaret̃ vt patz Dañ · Documētum vt in omnib9 plagis nostris semp credam9 vel timeam9 nos culpabiles esse q̃tumcūq; sancti fimus scdm Aug·

Circa terciū nota quomō oia deus facit p̃pter semetipm· Et q; in filio naturali fūmam habet cōplacentiā qui vnū est secum ideo p̃pter semet ipm citissime exaudit · Documētum vt omnes oratioēs p deū·i·filiū eius ocludamus·Documētū ut dei maxi mā misericordiā et largitatē orātes speremus·nā hic Daniel orauit p li-beratōne populi israhelitici t ut pa tet in illo ca· meruit exaudiri et ga-brielē videre t certū numerū annoz de xp̃i aduentu qui liberaturus erat mūdū totū ceteris p̃phetis distincti-us predicere·Vide litteram.

De euangelio·

Ego vado t q̃retis me t̃e· Ioh̃·viij·Tria facit euā-geliū·pmo minat̃ xp̃s iu-deis et om̃ib9 pc̃oribz du plicē mortē ibi·in pc̃o vr̃o mor·Sed q̃re q;vado velut cū sol recedit oīa moriunt̃ in terra virgulta· Sed quō moriunt̃ cū tm̃ dicat q̃retis me· Rn̄-det̃·om̃s saluatorē querūt fm beati um·i·felicitatē·sed nō in his vbi de-bent·ideo querere illud nō valet·In pc̃o vestro moriemini·Cōtra·ergo fecit eos desperare·Rn̄·scdm Tho· in post·pmo ibi esse potest p̃phetia ominationis sicut ione· Secūdo xp̃s multitudim loquebatur vnde nemi nem nominauit nec omnes notauit · Secūdo xp̃us tradit radices mortis

vtriusq; et immortalitatis xpi · ibi · dicebant ergo · nā ideo corporaliter morim̄ quia de orsū sumus · q; decepti in originali pcō ex opere humano · Xps desursū q; spūs sancti opere deceptus · Nota errorē xp̄m dicentiū ſm corpus de celo et ſm aiaz · Tē desursum est q; deus · quia aia a deo corp⁹ a spū sancto · Item de mūdo sumus · q; mūdo velut thezauro et mūdanis inheremus · Xps vero mg̃tū deus et homo in celestibus conuersabiē ideo nō de hoc mūdo · imo mg̃tum deus nō ē aliquid de hoc mūdo · q; ante mūdū fuit et eius pncipiū · i · vniūsi · Item q̄ nō credit · q; Ihs est moriē sed Ihs q̄ est · est immutabilis eo q; est · ibi · si non creditis q; ego sum in pcō vr̄o mor · Ecce tres radices · deceptū mundi · affectū et incredulitatē · Tercio xps tradit quis ipe sit mg̃tū deus r homo · q; pncipiū rc̄ · et exaltandus in cruce · Mg̃tū deus dicit se pncipium q̄ et loq̄tur ex sūma bonitate in via · Iudex q̄ multa habet iudicare de nobis sed nō in pmo aduentu · Et filiū patris q̄ misit eū et verax est rc̄ · Mg̃tū hō passibilis est r exaltād⁹ in cruce et tunc cognoscet centurio et penitentes pectora sua q; dei filius est · cū sez sol obscurabiē · sepulchra apienē · tremet terra · petre scindūtur · velum scissum fuerit rc̄ ·

Feria tercia reminiscere De epistola ·

Factus ē sermo dñi ad helia thesbitē · i · de ciuitate thesbe rc̄ · iij · Reg · xvij · Sarepta est nomē ville vel ciuitatis · Hec lectio est tota contra negantes dei puidētiā in particularibus et contra sollicitos malos · Et tria ēdunt · Primo dic̄ de fame · secdo de paupertate vidue · tercio de remuneratōne · Vel aliē · Primo docem̄ q; misericorditer deus puidet querēti bn pmū regnū dei · Secdo docemur dare elemosinā si etiā modicū habemus ibi · apparuit ei mlier vidua · Tercio oñdiē q; deus misericordie opa remunerat etiā tpalibus bonis plerūq; ibi · hec dic̄ dominus · Sarepta nō defi · rc̄ · Circa pmū nō q; ſm platonē triplex est puidētia · Prima dei ad substas separatas et angelicas et celos Secda substaz separataz ad corruptibilia et gñabilia et vniūsalia · Tercia demonū ut loq̄tur ad regendū inferiora q̄ ad actus particulares inferiorū · p demones intelligens quasdam custodias substaz q̄rundā in inferioribus · Sed illa fuit erronea et de secta dicētiū Iob · Circa cardines celi ambu · et inferiora rc̄ · nā deus oibus puidet et ita p̄dictū errorē est epistola · Sed vbi locutus est dñs ad helia Rndeē q; ater pauit dñs prophetam · Primo p coruū in pane et carnibus · iij · Re · xvij · et tunc bibit de torrente · Secdo cū torrēs siccatus esset pasceē ut in epla · Tercō cū interfectis malis prophetis fugit Iesabel p angelū · Quarto hodie in paradiso de ligno vite · Documētū q; tūc maxime nob dñs puidet cū in maiori tribulatōne sumus et cū humanū deest auxilium Documētū aliud q; multis instinctibus ad bona quidā mouētur · ad qs tñ nō fit manifesta dei locutio · Vñ p̄cepi mulieri q̄ locutōez manifestā angeli nō audiuit ꝫ inspiratōz · g; instictibus nō resistas · Nō p obediētiaz allatōis aq̄ intellexit i pticulari q̄ eēt vidua p̄missa fic̄ elieser rebeccā · Documētū q; vltima refectio in paradiso

helpe signat eternuz paradisū dari p labore finaliter. Circa scdm nota vidue pauptatē. pphete mēdicitatē q̄ fatigatus erat in itinere et ieiunio. et tñ vidua habet filiū bonū q: fm hebreos fuit ionas postea pphēta. Documēta ut demus elemosinaz etiā de pauptate. Docmētū ut mēdicare nō erubescamus. Documē tū ut paupibz pmo demus postea nobis. Nota vidua gentilis pascit pphētā quē iudea pascē renuit. Circa terciū nota q̄ fm hugonē q̄tuor dei solius sunt opa. videlicet creare aliq̄d de nihilo. annichilare. de paruo magnū facere sine additōe vl rarefactōne. et de magno partū sine remotōne vel odensatōe. Tercius modus hic fuit. Documētū ut videam? miserie opa seq̄ etiā tpaliū multiplicatōez. Documētū ut loq̄mur manu ficut ibi dicit̄ id est opere ꝛc.

De euangelio

opa coza nobis

Locutus est dñs ad turbas ꝛc. Matb. xxiij. Xps tria docet pncipaliter. Primo imitari verba malox pla-toxnō exēpla. Scdo pticularie docet vitare malox facta seq̄ supbiam in noie magisterij pmitatis et legibus duris ibi. alligāt aūt onera ꝛc. Tercio gñaliter docet hūilitatez in oñibz psequendā et supbiā fugiendā ibi. qui maioꝛ ꝛc. Circa pmū nota q̄ postq̄ xpus ofutauit ogregatos phariseos. se illis dimissis oūtit ad discipulos et turbā. Documētum ut ad ptēvicia prelatox fine turba corrigant̄. exēplū de aaron quē deꝰ nō publice pumuit. Et Exo. xx. Dijs nō detrahes et pn. po. t. non maled. Exēplū de Constātino. In casu tamē aliter fieri pt ut p papā ꝛc. Causa. q: maledictōz cham meruit in filijs eo q̄ verenda pris detexit. Documētū q̄ graue sit detrahere platis. Nō nō in oñibz est etiā platis obediendū q̄ dicūt. nā nō in his q̄ nt deū oē ecclīam oē bonos mores fūt ꝛc. Documentū de audiendo malos platos q̄ etiā honorādi fūt q̄dū p ecclīaz tolerant̄. Exēplū de Dauid respcū Saul

Circa scdm alligāt eni. documētuz q̄ legislatores suare debent pcipue statuta eox. alias redūdat in omūitatis malū. Nō iudei distinguebant̄ ab alijs in aīa p pcepta. in corpe p circūcisionē. in veste p q̄tuor vittas. Nūi. xv. Sic veri xpiani faciant ꝛc. Nota tria mala phariseox alligatōem irrōnabilē. manē gloriā in dilatatōne ꝛc. In vocatōne mgr̄ pater et recubitibz. Documētū q̄tū viciū sit inanis gloria. Dubiū quō sit vnꝰ deus magister. Dubiū quō pr̄ deus vnus. Vide alibi. Nota oñs frēs q: pr̄ vnus xps a quo xpiani. Dubium an q̄s honorē sessionis appetere debeat. Circa terciū de hūilitate et exaltatōne nō q̄ hec verba ter in euāgelijs repiunt̄ de illo cū imitatus fuerit ad nup. recūbe. de publicano et phariseo. et hic in signū q̄ in tribus locis sit hūilitas in corde ore et opere

Feria quarta reminiscere De epistola.

Orauit hester ad dñm. hester. xiij. In oratione tangūtur tria fiē sup in danielis oratione videlicet gesta bmox hūficiox recordatō. pcatox ogmtō. ibi. appicius esto ꝛc. id est pcatoribz. Hoc expressius patet hester. xiiij. c.

Peccauimus et nūc trabidisti ꝛc̄. Et petitō vltimo p laudē dei ibi. ne claudas ora cantē. i. ꝓpter laudē tuā exaudi me. Nota tria pncipalia circa illā lectōem vel oroem. videlicet causam oronis. dubitabilia circa oronē in se. fructū oronis huius et sequētia. Pro pmo lege hystoriā quō Hester eligit in reginaz. Mardochēus habitat ciuitatem Aman scōs regis efficit. q̄ p ea ꝑcurat mortem iudeoz et tunc orat mardochē. et hester. et vba mardochei fūt sed ex iussu hester. ideo sibi ascribuntur. Ex q̄ hystoria elicere potes plura documēta. Circa scm videlicet oronem. dubitaē modus orandi qs fuerit hester. Rndetur. Hester. xiiij. vestes solennes deposuit. lugubres induit. cinerez capiti imposuit. ieiunauit triduo et in locis se cruciauit vbi leta exstiterat. Dubiū. quō oia obediāt dei volūtati cū pcōres resistāt. Rn. est volūtas dei bñplaciti scz dei essentia et signa vbi precipit et ꝓhibet ꝓmittit ostulit implet ꝛc̄. Vel aliter ꝑm Anselmū. cur deus hō. Aut hoies faciūt dei volūtatē. aut deus de ipis implet suā volūtatē. nā pcōres recedunt quidā a dei voluntate ꝓcipiente et cadūt in volūtatē dei punientē. Nota sup. in ditōne tua cūcta fūt posita. q̄ deus est dns solus et verus qz oia fūt sub se. qz nullius seruitio indiget. qz solus ꝓpria pt seruis suis. Sed nullū horz vere habet hō. nam etiā mūdus inhabitabilis velut punctus est respū celi et modica ps terre. Nota additōez oronis hester. xiiij. de detestatōe pcī sic mēstruate. et q̄ nunq̄ letabat in delicijs ꝛ in deo semp. Circa fructum oronis nota seq̄ntia quō post triduū hester ad regē intrat vestita ꝛc̄. hester regē et aman in crastinū inuitat. amā domū rediens a mardochēo nō adoratus patibulū eidē ꝓparat. rex vigilās p solacio beneficiū mardochei legere audit. veniente aman ad ouulum rex sibi ꝓponit quid tali fit faciendū quē rex vult honorare. mardochēus honorat aman accusat ab hester. suspēdit. littere reuocant. et interficere volentes necant. Festum omnes agunt et cetera.

De euangelio.

Ascendens ihs irlimam assumpsit ꝛc̄. Mat. xx. Hoc hodie legit ut potētia alleuiet ꝑ passionē. Notant tria. Primo secretoz xpi reuelatio. Scdo ad petitōem quādā rnsio. Tercio discipuloz ad pacē p humilitatē reductio. Circa pmū nō q̄ xps ter q̄rtavice passionis secretū discipulis reuelauit docēs thesaurū mundi p otinētiā et memoriā obseruari. Docens et eū tribulatōes seq̄ et fine eo ad resurrectōem nō puenirī. Cur secreto de turba assumpsit. Rn. qz turba digna nō erat vt amplius memorarent quieti. Et ne postmodū scandalisarent multū et spem resurrectionis haberēt. Docet i hs secreta paucis reuelare spāliter figillū ardua et reuelatōues. Nō pdicit. v. articulos passionis. ēditōis. odēpnatōis quo ad iudiciū a iudeis. ēditōem gentib illusionis. flagellatōis et occisionis. Nota tradit a symoniacis. illudit ab ypocritis. flagellat a tyrānis. ospuitur a blasphemis. occidit ab hēticis. Sed tercia die resurget ꝛc̄. ne desperent. Docet q̄ semp luctū gaudiuz sequit. Circa scm nota. cur petit mat. Rndetur. quia xpm corpaliter

regnaturū statim putauit. Nota petit tria q̄ desiderāt mres filijs. q̄tē. ibi. sedeāt. honores ibi. vnꝰ ad dex. et diuitias ibi. in regno. Petitio illa in tribꝰ deficit. Nā in ordine erat pūsitas. qz ante meritū petit premiū. In intentōne in qua erat carnalitas. qz credebat sibi ex cognatōne deberi. In materia. in qua vanitas qz pompam querebat. Nescitis q̄d petatis Filijs dicit quia matrē induxerant. nō matrē vetustā xp̄m sequētē mirepat nec discipulos. sed benigne dic. Nescitis ꝛc̄. Sic hodie petentes q̄ eis obesse possunt nesciūt q̄d petūt. Potestis bibere ꝛc̄. Nuerit nō qz nesciat sed ut ostendat debere hic querere de agone nō honore. Item ut nobis insinuetur neminē oregnanduz nisi pus opatiaē. Sed vbi psecutores. Rñdet. Crisost. Incipe resistere desideriis et intelliges q̄ fortes fūt. et si nō gentiles habes principē gētiliū dyabolū. Possumus. Locunt̄ sic inexperti qz postea fugerūt. sperāt tamē exaudiri. Calicē quidē ꝛc̄. sed sedere ꝛc̄. nō est meū dare vobis. sm Crisosto. scz ratione osanguinitatis sed q̄bꝰ paratū est. Dis aūt paraē pmatus qui p opa possūt fieri primi Adhuc enī estis sm bedā supbi sed paratū est humilibꝰ. tales estote ꝛc̄ Nota calix sextuplex. Nuidā plenꝰ balsamo. de quo bibunt innocentes. vt xp̄s virgo ꝛc̄. Alius plenus absinthio. de quo penitētes. Alius plenus vino rubeo. de quo matres et hi in pñti vita. In alia tres fūt. Vnus plenus vino mero. de quo beati qui immediate euolāt. Alius plenus vino mixto. de quo qui purgantur in purgatorio. Tercius plenus fece in inferno. Nam a quatuor elementis ꝛc̄. Feces in inferiora descendent. Item de oīibus bonis mala ad infernū venient. De pulchritudine deformitas. de sanitate infirmitas. de fortitudine imbecillitas. de ꝛc̄. Circa terciū nota q̄ discipuli alij plus murmurassent si duobꝰ regnū cessisset. et ideo mediū tenet in respōdendo alijs. vt indignātes operiat. Nā nō dixit sedebitis ne alios puocaret. nec nō sedebitis ne duos otristaret. Nota fundamētū rixe ꝛ supbie quā dñs extirpat dicens. scitis ꝛc̄. Vbi docet humilitatē in actu seruitij. potissimū otemptibili. Qui enī hic ē humilior. ille xp̄o in patria erit ꝑ̄ q̄or. Causa. qz regi in via fuit similior nam si paupes si patientes ꝛc̄. fuerimus. in hoc xp̄o conformamur regi. nō in diuitijs delicijs ꝛc̄. Nota q̄ humilitas est mater pacis ideo dñs eam ad pacificandū discipulos introducit exēplū de corpe sperico ꝛ vacuo.

Feria quinta reminiscere De epistola.

Maledictus homo q̄ occidit in homine. Jeremie. xvij. Tria hic traduntur. Primo q̄ confidentia in homine habet malū fructū sic arbor sterilis mirica. Secdo q̄ confidentia in dño habet fructū sic arbor fructifera. Tercio tradit̄ natura vel status oim hominū q̄ ad corda. Circa p̄mū describit̄ pena peccantiū mortaliter in genere. qz maledicti. Sz quō faciunt mortaliter peccātes. Rñdet̄ q̄ spernunt incōmutabile bonū mutabili adherētes. Secdo ibi. occidit in hoīe. et fortitudinē ponit carnē debilem et recedit a dño cor eius. Erit q̄si miricē. i. genesta ꝛc̄. posit exēplū. Vbi nō sm tex. ꝛ glo. et naturales. v. oditōnes

mirice declarãtes in ſpeciali ſtatu malo. in via pariter et in inferno nam ꝓmo talis ſicut mirica non videbit bonũ nec nature gr̃e nec glorie. Secundo in deſerto mũdi vel inferni erit ſine fructu opm vel ꝓmiorum. Tercio in ſiccitate erit q: hic nullaz gr̃am et alias nullã recreatõem ſic̃ guttam lazari. Quarto in terra ſalſa erit. i. amara oſcia hic et ibi in verme oſcientie. Quinto in terra nõ habitabili. quia in eis nec deus nec angelus erit. Nota tñ q mirica q̃uis ſit amara. infructuoſa. in deſerta ſra multa et ſaxea. ſm naturales. tamẽ floret aliq̃n et foliis viret et ad plura medicinalia valet. Sic peccatores gerũt interdũ bona exẽpla. vbis docent. et eorũ etiã pũſitas ad plura valet bonis. Circa ſcm nota ꝓ oppoſitũ q iuſtus ꝓ otritõz auertit cor ab homine et in deũ vertit fiducialiter. Sed quis ſit eius ſtatus diſtincte declarat ꝓ arborẽ bonaz. q̃ ſm lr̃am et glo. moraliter q̃q̃ habet oditõnes Primo plantaf̃ ſup aquas gr̃e ſpũs ſancti. Scõo mittit radices ad humorem. i. potẽtias aie tres ad bonitatẽ ſpũs ſancti. Ideo tercio eius folium erit viride. i. verba ſuaz oronuz deo placẽtia et ꝓximũ ofortãtia. Quarto in tpe eſtus et ſiccitatis nõ timebit. ſcz ꝓſecutõnis vel iudicij extremi. Quinto nõ deſinet facere fructũ triceſimũ q̃drageſimũ q̃ centeſimũ. in via et in ꝑria eius frui. Circa terciũ nota ſm glo. q: dixit maledictus q̃ r̃ẽ. bene dictus r̃ẽ. ne putet q̃s certũ ſibi eſſe de ſe vel alio q̃s ſit maledictus vel benedictus tradit primo pene oim cor malũ ſm illud Geñ. vi. Et cuncta cogitatõ hois ad malũ. ꝑs. Ab occultis meis mũda me. Et ſcõo docet ſolũ deũ corda noſcere q̃ intrare ſolus poteſt. Scõz Auguſt. cor eſt cogitatio renes vero delectatio. Tres cordis fũt tres potentie ſupiores quas tm̃ deus intrat. Tercio docet quomodo vnicuiq̃ cordi retribuet ſm merita.

De euangelio

Homo quidã erat diues r̃ẽ Luc. xvi. Tria dicit euangeliũ. Primo ſtatũ vite ꝓſentis diuitis et pauperis Scõo ſtatũ mortis vtriuſq̃. Tercio ſtatũ eternitatis penalẽ vnius et alterius felicẽ. Circa primũ nota. non notatur diues. q: in celis nõ ſcript9 erat ꝓpter quatuor mala ꝓpter que damnatus eſt. q: auarus diues. quia ſuperbus purpura. q: accidioſus biſſo quia gulioſus epulabaf̃. Sed lazar9 ecõuerſo celũ mereẽ in quo ſcriptus eſt laſarus. q: pauperimus. mendic9. infirmus. vlceribꝫ iacebat plenus. famelicus cupiebat r̃ẽ. cui q: boies nõ fuiunt. ſunt tamẽ aialia canes ſcz. Mortuus eſt r̃ẽ. Circa ſcm nõ differentiã mortis vtriuſq̃ oppoſit ãvite. Nam diues vixit deliciioſiſſime et moriẽ infeliciſſime. Per oppoſitũ laſarus. Factũ eſt a deo vocante vt moreree mendicus. mẽdicus dicit nõ lazarus. q: mẽdicitas moriẽ nõ lazar9 Nota tria in morte lazari oppoſita illoz q̃ habuit in vita. Nam lazarũ ꝓceſſit mortuũ egeſtas vilitas r penalitas. Sed mortuus eſt et ceſſauit egeſtas q: naturaliẽ moriẽ. Delatus eſt venerabiliter ab angelis et deſit vilitas. Repoſitus eſt feliciter et ceſſauit penalitas in ſinu abrahe. Mortuus eſt et diues triplici morte. nature culpe et eẽne pene. Nota mors diuiti oem felicitatẽ abſtulit. peccatiaz.

gloriam·gulam·et superaddit multa mala·Nota sepultus est in inferno · quia prochianus dyaboli erat· quod in tribo ognoscit·si baptismū eius suscipiat in delicijs et potatōnibus·si primicias decimas ei offerat et oblatōnes·vt sūt sua opera in dyaboli noie incipientes et terminantes · si in eius ecclesia horas audiat· vt cātilenis et musicis delectantes · tales ad modū asini sepeliunt cuius carnes canes ⁊c· Circa tercīū notavmus infelicitatē ⁊c· Eleuans aūt oc· Nota quatuor in damnato· locū horridū · eleuans oculos quos pus culpa clauserat·Penā sensibilē·cū esset in tormentis·Damnū de puatōne gaudij· vidit lazarū ⁊c· et irrecupabile damnū·a longe·Nota quid facit penalis·clamat p dolore· Pr abrahā cū hospitalis nō fuerit·Miserere·se odemnat cū misericors nō fuerit· Sz qd Mitte lazarū ⁊c· Digitus extremus est minimū opus meritoriū· in aquā misericordie intinguat ⁊c · linguā qz ibi peccauit· Nota ter petit et nunq̄ exaudit·Nota quantū chaos inter se Nota q scriptura apocrapha maioris est auctoritatis q̄ cuiuscūq; mortui·

Feria sexta reminiscere De epistola·

Dixit Joseph fratribo suis Gen·xxxvij· In hac hystoria tria tradunt· Prio dicit de Josephvisione profetica et somnio quod patri et fratribo recitauit· Secundo de fratrum oim et etiaz eius salubri artificio qd exercuerūt·scz pascere oues·et etiā agricole erant ibi·cunq; fratres ⁊c· Tercio de fratrz pessimo odio ibi· q cūvid·e·p·⁊c· Circa primū nota q Joseph maxime inter·x·filios a Jacob diligebat·qz in senio genuit eū qz pulcher de rachel pulchra genitus·qz sapiens etiā in profetico spū. ut patet in somnijs·quia vtuosus et innocens·alijs in pessimo crimine existentibo·et qz iuuenis·xvj· annorum Nota q frēs maxime eū odiebant. qz accusauit eos·qz eius vita fratribus dissimilis erat· et qz timebant libertate puari ei aliqū seruiendo ut docet sommū·Nota q somnia vera fiunt etiā in ymaginibo cū qbotinue quis occupat ut hic·quia frēs oēs in agricultura et iumentis continue erāt occupati·g dei oportet esse gratiā si somnia discernant a naturalibus ⁊c· Sed cur dixit frībo cū sciret odiū verisimiliter secuturū·Rndetur qz instinctus eū artabat spūs sancti vt tacere nō posset· Sz cur pr imerepat·Rndet·scūs Jaco· timebat seq qd secutū ē odiū et ideo nescius oim spūs sancti instinctuū corripit ut nō coraz oibo veritas dicat·Ideo pr retacitus ⁊c·sed fratres inuidebant·

Circa secūdū·cunq; in pascēdis ⁊c Nota q sctissimi patres filios suos artificiū docuerūt agriculture et pascere·qz i his ut sic dei puidētia multum opat·vita facilius sine crimine agit·Natura oim malorum pcuma nō multū ibi necaria ē·falsitas in talibo nō faciliter admisceat·et occasio notabilis laboris avicijs mltis custodit·.Sed nō sic in mercancia ⁊c· Nota q ioseph obedientissimus fuit·nā sciebat odiū piculosū in fratribo et tamen ait presto sum·non curās etiam solus bestias cū erraret· nec odium fratrz nec itineris laborē incertū

Circa tercīū nota quomō vnū peccatū sequit aliud·Nam primo odiunt

Secundo cogitāt hōmicidiū. Tercio ore pferunt se mutuo inficiendo. Et quangp diuina puidentia hoc phibe ret malū p ruben. tñ quarto eū expo liant tunica talarī. Quinto in cisternā pijciunt. Et sexto ppetue seruitu ti p. xxx. denarijs vendunt per iudā Nota quomō nemo impedit dei pui denciam in bonū. Nota ſm Berñ. et glo. optime xp̄m in hac figura ex pressum. Nam pater celestis eū sum me diligit qz in senectute mūdi eum genuit in virginis vtero de pulcer rima maria rachele. Vidit xp̄s visio nes quomodo regnaturus esset. Vi dit cū. ix. menſibꝫ qđ in vtero vir ginis. Nue cū referret p̄dicādo fra tribus in synagoga legendo ysaiaz foras eicientes eum precipitare vo luerūt. Sed postea pater eū iterum misit ut videret si cuncta essent pspe ra erga fratres cū p̄dicando orādo esuriendo erraret in agro mūdi. Sz tandem eū videntes ꝛc. dixerūt occi damus eū ut cappḥas. melius est ꝛc. somniator est. gloriaē se habere pa trem ꝛc. Et tñ eū tradiderūt gētibꝫ ne otaminarent. nam venditus ē p. xxx. denarijs a iuda sicut ioseph p. xx. Tunicā exuunt cū humanitas crucifigitur. et eū putāt in cisterna necandū. sed ecce viuit. Et quanto plus eum psecunt tanto plus rex vi uit et pmouet.

De euangelio

Homo erat paterfamilias ꝛc. Matḥ. xxj. tria ḥ tra dunt. Primo parabola. Se cūdo declaratur p iudeos scriptura et xp̄m ibi. Aiunt illi ꝛc. Tercio ingratitudinē iudeoꝝ euan gelista exp̄mit. Circa pmū nota aḏ lram qp̄ homo deus est q̄ dicitur pa terfamilias. qz mūdū sicut pater gu bernat. plātauit vineā domū israhel sepem circūde. sez clausuraz legis et pphetaz. Fodit in ea torcular dādo doctrinā pphetaz. in q̄ exp̄mit ma gnus fructus legis. et edificauit tur rim sez templū in irlm. quod ad mo dū turris fuit. et locauit eā agrico lis id est sacerdotibꝫ p̄cipibꝫ q̄ ha bent officiū seruādi cultū diuinū et iusticiā in boibꝫ. pegre pfectus est. nō locū mutando sed qz dimittit ho mines agere ſm libertatē arbitrij. Eccī. xv. Deus ab mitio ostituit ho minē et reliquit eū in manu ōsilij sui Cum aūt tempus fructus appro. qz post legē susceptā debebāt facē. fru ctū bonoz opez. misit seruos suos pphetas primos ad agricolas. i. ad reges et sacerdotes principaliter ꝛ ad alios subiectos oñter ut accipe rent fructus eius p p̄dicatōem suaz eos ad fructū bonoz opez reducē do. Et agricole oph̄ns ser. ꝛc. quia reges mali et sacdotes pphetas ma le tractauerūt. Aliū ceciderūt ut ysa iam quē secauit serra lignea manas ses rex iuda. Aliū occiderūt sic amos quē ozias vecte p tpa trāsfixit. Ali um lapidauerūt vt zachariā. quem Joas rex iuda lapidare iussit inter templū et altare. et Jeremiā pplus lapidauit. Ezechielē p equos p ru pes tractū excerebrauerunt. Item misit alios et plures p̄ozibꝫ multipli cando pphetas ad ppli correctōem. et fecerūt eis similiē occidendo ut im plerēt irlm sāguine pphetaz. vsqz ad os. iiij. Re. xxj. Nouissime filiū ꝛc Venite occidamus eū. hic est hæres ꝛc. cum xp̄m occidere voluerunt ne venirent romani et tollerent ꝛc. et ipsi iudei hereditatem possiderent.

Circa scm̃ nota respondent nō scribe et pha. sed quidā de turba. hoi Malos male ꝛc̃. Sz pharisei ut Lu. xx. dr dixer̃t. Absit. i. nō fiet. Et vineā suā locabit alijs. i. eccīaz suā apostolis et gentibꝫ ꝛc̃. Confirmaē parola p turbā ꝑmo et declaraē. se cūdo p scripturā xps ofirmat. Lapidem quē repro. Adducaz dr de tēplo salomonis factū ꝛc̃. q tandem duos pietes diunxit in templo. Sic xps in resurrectōe gentes et iudeos. Dico aūt vobis ꝛc̃. vt ꝑus. sup lapidē cadit qui habet xp̄i fidē et pecat mortaliter. sed sup illū lapis cadit et otritur q nō habet xp̄i fidez et pecat mortaliter. qz talis grauissime pecat. i. piculosissime et in iudicio cōteret eū xps. Circa tercīū nota puersitatem xp̄m audientiū. nā veritatē audierūt sicut male audiētes p̄dicatōem et magis ceci efficiebanē. Nota ꝙ mstabilis ꝑpus et mundus q hodie ne p̃cipes occidāt xp̄m tuenē et in eadem ebdomoda clamant. nō hunc sed barrabā. crucifige ꝛc̃. Nota q̄n tam ingratitudinē xps deportat. qz p cibo celesti dare q̄rūt mortē ꝛc̃.

Sabbato reminiscere De epistola.

Dixit Rebecca filio suo ꝛc̃ Gen̄. xxvij. Tria tradunē hic. Primo intentio benedicendi esau ab ysaac quā rebecca refert. Secō dispositō ad benedictōem et benedictō Jacob. ibi. abijt et attulit ꝛc̃. Tercio benedictionis p̃uatō et quedā benedictō esau. Circa p̃mū nota ꝙ hec rebecca fuit sancta mulier vt patet ex eius humili seruitō q̄ i domo p̄ris diuitis ydriam in p̄prijs humeris portauit ad hauriendū aquā. Item eliezer ignoto et pegrino velut ope miscōie de ydria potū dedit imo et camelis. x. Itē p allocutōem dei sibi factā hoc apparet. nam cū se pueri decepti colliderent respōsū accepit maiorē fuiturū minori ꝛc̃. cū sez oraret. Nō audiui p̄rem tuū loquentē cum esau. q esau totus rubeus fuit et pilosus et iam ex vtero. postmodū vero venator. Item gulosus ut patet de vilipensione ꝑmogenite ꝑ lenticula in casu nō vltime necessitatis. Item ante illam benedictōem duas vxores accepit contra dei. et parentē vtrūq; in ꝫ multū turbauit qz chananee erant. Dubitaē an mater peccauerit inforando. Rñdeē nō. qz ex reuelatōne sibi facta ante partū sciuit minorem primogenitura debere habere. Dubiū an iacob. Rñdeē q nō. qz idē sciuit. nec ibi nec ꝑus emēdo ꝑmogenitura peccauit. qz ius suū ꝑcurauit. Nota sup de venatōe q dic̄ quoddā capitulū in decretis. nullū venatorez legimus sc̄m. Et si obicitur de germano sanctis ꝛ eustachio. glo. dicit q nō fuerūt sancti q̄n venatores fuerunt. Circa secundū dubitaē an Jacob mentitus fuerit dicendo ego sū esau ꝑmogenitus ꝛc̃ Rñdeē nō. qz similitudinaria fuit. nec alicui nocuit per hec verba. Sic et xps de Johāne dixit ipe est Helias. Et angelus ad moysen. Ego sū dns deus tuus. Sed nunq̄d tenebaē p̄ri hec verba declarare. Rñdeē nō. qz sancte matri obediuit et qz nullius ius subripere voluit Sz quō pater ignorauit illū p̃tem filiū cū tñ ut in bñdictōne patuit futura p̃uiderit. Rñdeē q ꝑphete non oīa vident. Nota sicut in sacramēto solus sonus nō est deceptꝰ ꝫ oīs

alij sensus sic ꝛc̄. Circa tercīū nota. expauit ysaac. i. raptus ꝑm glo. in extasi vbi vidit dei occultū iudicium. quō iumor esset electus ad bene dictōem semore reiecto. Documētuz ꝙ nullus ānt̄ucunq; sanctus scit q̄s electus vel reprobatus de alio ꝛc̄. Sed cur nō maledixit. Rñdet̄ ꝙ vidit iā dei volūtatē ideo ofirmat bene dictōez. benedixi ei et erit benedict⁹ Sed quare q̄rit quis est q̄ ꝛc̄. Rñdetur. Ammirando querit nō ignorando. Sed cur vocat ysaac iacob fraudulentū. Rñ. est fraus deceptōis nocie ut ypocritis ꝛ iustis. Est fraus pie eruditōis ut Joseph cū cipho et est fraus diume ispiratōis quā filij isrl accomodando vasa ab egipcijs habuerūt ꝛc̄. et sic hic.

De euangelio

Homo quidaz habuit duos filios. Luce. xv. Nota tria hic tradunt̄. Primo de pūsa vita iumoris filij. Scdo de uersa vita eiusdē ibi. In se aūt reuersus. Tercō de benigna pīs susceptōne et indignatōne innocētis filij. ibi. Erat aūt ꝛc̄. Nota ꝙ ad litteram illa parabola a xp̄o dicitur ex intentōne ut pccores benigne recipiañ q̄ deū prēm habent ut pat et ex textu et glō manifeste et ex duabz parabolis p̄cedētibz. Nā xp̄s cur pccores recipet tribz parabolis oñdit. Eos benigne sic pastor oues querēdo. velut mr̄ pia denarios trinitatis inuestigādo. et velut a pre pio misericorditer suscipiēdo. Circa p̄mū nota .v. Primo ꝛ triusq; statū bonū. Scdo iumoris lapsū. Tercō eius reūsionez Quarto eius susceptōem. Nūto eiꝰ p̄miatōz. Sed ꝫ tria ptinēt ad scdm mēbrū. p̄mo ambo erant filij ambo diuites. scdo dixit. da mihi portionē Portō est regimē liberi arbitrij. sed tota suba est arbitriū et gr̄a et que habemus. Et diuisit illis. Et nō post mltos dies ꝛc̄. q. nō diu fine mortali stat q̄ gr̄az dei nō imuocat. Peregrinatus est. de deo ad pcā et delectabilia. deū spernēdo. In regionē longinq̄ scz a paradiso in mūdū vl̄ virtute in pccm. p̄s. Longe a pccoribz savel in infernū vbi magnū chaos mēꝛc̄. Et dissipauit suba ꝛc̄. q. pccā do oia naturalia vulneranē viuendo luxurio se cū meretricibz creaturaꝝ q̄ in baptismo dei filio copulatus fuit. Et substātiā p̄didit. q. etiā gr̄uite oīa. Vñ postq̄z ofūpsisz oīa fcā est fames valida in regi. il. et egere cepit ꝛ tutibz ꝛ vbo dei. Nā oēs naturaliē etiā felicitatē querūt ꝫ non vbi oportet. Et abijt in pius labendo. et adhesit vni ciuiū. i. dyaº q̄ ē mūdi ciuis nō dñs q̄ misit illū in villā suā ut pasceret porcos. In villā mittit q. cupiditati mūdane subiugat. et porcos pascit cū demones in pccis spāliter luxurie gaudere facit. Et cupie. implere ven. de fil. et nemo ꝛc̄. Silique magis ventrē onerant q̄ reficiunt. ita de memoria in q̄ pcā sunt velut in stomacho sed nō satiare possunt ꝫ onerare. Nec porcoꝝ cibaria. i. demonū. Circa scdm nota tria. Prio ofiderationem status sui. Scdo ocepti onez ꝓfiti boni ibi. ibo ꝛc̄. Tercio adimpletōz ocepti. Circa p̄mū tria ofiderare debet pccor sic ille. Primo pccm qđ omisit in se reuersus. Scdo bonū qđ amisit. ānti mercenarij ꝛc̄. i. deo seruientes tepide cū delectabilibus sensibilibz quos deus nō audet i temptatōne ꝓbare ne cadant. Vel

mercenarij qui deo in miscõie opibo seruiũt ut diuitias habeant· habun dẽt diuitijs·Tercio dãnũ qđ incidit ego aũt fame peo carentia vtutũ sa pietiẽ·Nũquid enĩ satiare potest hõ tpalibo q̃buseũq; · Circa sedm scz bonũ ꝓpositũ nõ tria·Primo ordi nẽ attriti·qz ognoscit ibi·peccaui in celũ·Dolet ibi·nõ sũ dignus voca ri·Ab oĩbo abstinere intẽdit pec catis ibi·Fac me fiẽ vnũ·ꝓponto fiteri·ibi·surgã a peco·ibo·p intenti onẽ·et dicã ofitendo· Nota dic vnũ de merce·qz ad filij affectũ aspirare nõ ꝑsumit ꝙp mercede bñitudinis ꝑ uire glisci qđ etiã nullus ꝑt dare si bñpi· Nuia etiã ex timore vel amore patrie deo seruire est bonũ spũs scti Et qz ꝓpositũ nõ sufficit nisi effect9 sequaẽ·Sequtur·surgẽs venit ad pa ꝛz ꝙ ꝗtuor nõ sufficiũt ad otritõem nisi caritas ea informet·qđ solus de us facẽ pot·Sed si ipi nr̃m facim9 deus pr̃ se otinere nõ valet et qntuz facit·Vñ sequtur·Cũ adhuc alonge essz vidit illũ exẽ caritatẽ occo misе ricordie gr̃am appetere·illi misedia motus caritatẽ infũdẽdo et ꝙ qntũ est·et tunc cecidit sup col· eũ tangẽ filiũ amplexãdo et velut aiaz dilectã osculãdo·Et ecce fructus vere otri tõis·Jam enĩ nõ petit esse mercena rius ꝙ nõ dignũ filiatõis· Nõ hic fu pius dicit de seruis q̃ timore pene·de mercenarijs q̃ spe glie·et de filijs q̃ ex caritate deo seruiũt · cito ꝓferte stolã pmã·Nota pr̃ q̃druplicit̃er recipit pccorez·Primo velociter ibi· occurrẽs·qz pnus ad miserandũ tar dus ad puniendũ·Secdo dulciẽ eũ fi bi reconciliando·ibi·cecidit sup col· Tercio honorabilit̃ dãdo stolã pmã ·i·baptismalẽ gr̃ãm pditã·Annulũ aureũ fidei formate ad manũ vt bñ opeẽ· et calciamẽta in pedes affectu um p ostantiã otra aduersa· Vel ex empla pr̃m ne terra tangaẽ·et vi tulũ saginatũ·Nut piscis assus et fa uus·i·xp̃s passus in eukaristia·Nr̃ to letanẽ epulem̃ et mã··· Circa tercĩũ nota indignatus aũt·i· admi ratus sup his senior innocens de eo qđ penitenti maior dulcedo interduz daẽ et gr̃a ꝙ innocenti in agro la boranti actiue vite operum misedie Sed pater misedia ꝙ omns vult sal uos fieri oñdit illud datũ nõ ex iusti cia ipi pccori sed ex infinita sua boni tate·Tu semp mecũ es p dilectõem licet nõ p feruorẽ mulcibrẽ et oñia mea tua sunt in spe·

Feria secunda oculi· De epistola·

Naaman princeps ··iij· Re·v·Nota tria h̃· Prio omendatõem naaman et helisey·Secdo curatõez na aman·Tercõ fructũ curatõis· ibi· reuersusq; ad virũ·· Circa pmuz nõ quis helisеus fuerit·quõ vocatus pmo·quã gr̃am habuerit·Nota pm doctores ille naamã bonus pagan9 fuit qz p eũ dedit dns salutẽ ·· na ture leges seqbaẽ ideo et eũ dñs vo cauit ad veritatẽ vnici dei·Nõ hodie ita faceret deus ĩ quocũq; statu ma lo xp̃ianus essz occlto si faceret qđ in se est sermonẽ audiẽdo·a mortali bus cauẽdo·in dubijs interrogãdo · p statu bono orando· Nõ naaman fuit q̃ achab in prelio sagittauit·iij· Re·xxij· Itẽ dubiũ cur rex scidit ve stimẽta·Rñ·ex impatiẽtia oẽ spr̃um Vñ helyseus eũ post arguit · Item cur propheta naaman non tetigit·

Rñdetur vt plus dei potētia in miraculo videaē. Alias enim putasset de ꝓphēta exisse sanitatē. Nō caro restituiē sicut pueri q̄ est purior ꝙ̄ senis vel iuuenis. ꝯ mirū. q; dei pfecta fūt opa. Circa scām nō ꝙ p istum Naaman intelligunē pcōres q̄ fm Bern̄ leprosi fūt in septem ptibꝫ. in corde p ꝓpriā wlūtatē. In memoria p obilia mala vel cogitata. In ore p manē gloriā vel irata et mala verba In ope triplicie in vestiū gloria. in diuitijs domus. et in carms molli delectatōne. Curanē hec tm̄ in Jorda ne qđ interpretaē descensus. scz xpi passione. Nā curanē septies immergendo p obedientiā. p memoriaz nre salutis. p humilitatē. oronē p nobis ꝛc. que in xpi vita et passione inspiciendo repies. Circa terciū nota p mo naaman vnū deū cognouit esse. et sic in aia etiā sanatus ē. Scdo petit de terra in q̄ ꝓphēta erat onerari duos burdones vt amplius in aliena terra nō diis sed altare faciēdo deo ibidē vni offerret. Nota ꝙ naaman verus fidelis effectus est. Terrā petijt p altari non ex necessitate legis iudaice. petit orari p se ꝙ in templo ydoli verū deū adoret sic timoratꝰ in osciētia et tm̄ hoc sibi licuit. Sicut ho die liceret xpiānā dñe sue candelam portare ad tēplū mahometi advitādū irā dñe sed nō causa adorādi. Sic ergo multi in era paganoꝝ dei amici fuerūt. nā poterāt alibi deo altare edificare ꝙ̄ in irlm. Jtē poterant alibi offerre Jtē nō ꝙ fidē quā corde habuit ore fatebaē dicēs. Vere scio ꝙ nō sit alius ꝛc. Tercō p gratijs dona offert sed ꝓphēta renuit. Nō quō postea yesi recepit munera ꝛ le prā. Nota ibi dicit lep̄ nō deficiet a te et gñatione tua in sempiternū. nā nō repiunē filij yesi leprosi fuisse. Sz filij eius fūt oms simoniaci q̄ leprosi fūt in aia. Nota ibi de intrātibꝫ monasteria simoniace ꝛc.

De euangelio.

Quanta audiuimus facta i capharnaum ꝛc. Luc. iiij. Tria nota hic. Primo iudeoꝝ interrogatōz. Secūdo xpi responsionē. Tercio iudeoꝝ pūsitatez. Circa primū nō quō xpus erat in nazareth et quō primo añ illud euāgeliū cognitus fuit a iudeis oibꝫ in synagoga nazareth cū legeret ꝓphētā ysaiā de se ut ptz Lu. iiij. Sz ibidē statim cū maiores viderent sibi honorem subtrahendū et diuitias q̄uis pus xpm cognouerit tm̄ cecantur et mficiūt xpi miracula q̄si dicerent. Si tua miracula vera essent hic faceres sic alibi. imo plura. Jtem ex eo ꝙ xpm cū pentibꝫ paupem viderūt dixerūt. nōne ille est pr̄ suus ꝛc. Dubiū cur nō fecit in era nutritōis miracula plura. Rñdeē qr modicam fidē habuerūt. Est aūt fides maxima causa miracloꝝ. Est etiā pfidia maxime placēs dyabolo vt ptz in mcātatoribꝫ. Alia causa qr obiū ꝓprie ē inter ociues q̄ cū vnū alteri p̄honorari vident ibi putāt iniuriā factā. lꝫ aūt in alijs ptibꝫ nō ita facilie causatur. nā dyabolus wlēs habere multos generos recepit vxorē superbiaz ex q̄ genuit inuidiā. quā vicim auariciā. quā mercatores luxuriā quā ꝛc

Circa scām nota ꝙ xps nitie p̄ferre gentiles bonos iudeis inḡtis. et hoc ꝓbat duobꝫ exēplis. De vidua q̄ pagana fuit et tm̄ p ceteris viduis oīmbꝫ isrl pasta. Similie de pagano

Naaman· nam spernentes israelite opatriotas ꝓphetas ꝓphete acceptiores erāt mē gētes ·¶Nota ꝙ plures gētiles saluati fūt deū lege nature seq̄ntes·exemplū de lamma muētatē·¶Nota ſm Basiliū celū ideo tribus annis claudebaē·q: habundantia frugū peccare fecerat isrl ideo deus materiam subtraxit·Sic hodie celū claudiē cū male influentie sunt cū fames ⁊c· ꝓpter pcā et ingītitudines·¶Nō ſm nico·de lyra· ¶Ideo q: Achab puipendit clausure celi omnatōem p moysen factā ⁊c· Circa terciū nota ꝙ ſm Bedā xp̄o elapso rupis inferior velut cera distincte eū recepit·¶Nota ꝙ xp̄s legiē quatuor modis q̄situs ad occidendū et sic hodie a pcōribꝫ·q: gladio ab herodiānis·i·a blasphemis·p̄cipicio vt hodie a desperātibꝫ·dilapidatōe ab īduratis·et crucifixiōe a recidiuis ⁊c·

Feria tercia oculi· De epistola·

¶Vlier quedam clamabat ad helyseū ⁊c·iiij·Re·iiij· ¶Nota tria ℞·Primo mulieris vidue pauptatē·Scdo ꝙ diuitis dispositōem ibi·vade ⁊ pete·Tercio acquisito oleo docet ꝓphete cautā olei dispensatōnem· Circa p̄mū nō vir istius vidue fuerat abdias ꝓphēta dispensator achab regis isrl q̄ absconderat a gladio Iesabel in speluncis centū ꝓphetas dñi quos pane et aqua abdyas diu nutriuit occulte· inde pauptatē incurrens vxorē in debitis dereliq̄t·¶Hec magister in hystoria sco·dic·et partim habeē·iij·Re·xviij·¶Nota in q̄nta pauptate fuit abdie domus ꝓphe pauperū nutritōnē ꝓphete ꝓ ut tātū modici olei q̄ vngereē·i·quo cibaria ꝓ se odiret haberet· ideo deus ei tēporalia augmētauit·¶Nota ꝙ in necessitate deus subuenit suis· Circa scdm nota ꝙ ad recipiēdū diuitias olei gr̄e oportet aiam plura facere· Primo deū inuocare recognoscendo defectus gratiaꝫ·Scdo vasa vacua ab amore terrenoꝝ habere· Tercio cū filiis·i·aie potētiis p diuinoꝝ otē platōem domū aie intrare·Quarto ostiū q̄q; sensuū claudere et tūc oleum gr̄e incipit intrare ſm Bernar·

Cira terciū nota ꝙ oleū gratie in hac vita nūq̄ fluere cessat in corda ex caritate merentiū·q: q̄ntūcunq; quis recipit nō minus sed magis dispositus ad plus recipiēdū erit·Hec eni est differētia vacuoꝝ corpaliuꝫ et spūaliū·q: q̄nto plus corporeo loco infundiē tāto minus postmoduꝫ intrat·sed p oppositū est de intellectu affectu et memoria aie·Sed in ēmio vite cū vasa vite deficiūt tūc fluere cessat oleū·et tūc iubet deus ut tribꝫ de illo oleo caritatis satisfiat·Prio creditori diabolo q̄ penas exsoluere pcōꝝ corā iudice accusat·Sz p oleū gratie suffragia deuoti p̄miserūt q̄ penā purgatorij abstulerūt·De residuo gr̄e scdo viuet p̄mio essentiali Tercio filij·i·aie potentie etiā corporales de eodem p redundantiā viuūt ¶Nota vasa oportet hic esse munda·firma·sursum versa·immobilia et custodita·ita cor·¶Item nota mulier timorata nō audet q̄cquā de oleo alienare sine licentia ꝓphete·

De euangelio·

Si peccauerit in te frater tuus ꝛc̄. Mat. xviij. Nota tria hic. Primo docet xp̄s quō fratrē debemus corrigere. Scdo quō iniuriā nobis illatā a fratre debemus remittere. ibi. iterū dico vobis. Tercio quotiēs fratri in die fit remittēdū. ibi. tunc accedens ad eū petrus. Circa primū nota q̄ duplex est correctio. Vna q̄ est actꝰ iusticie. et illa non semp ordinat̄ ad correctionē delinquētis ut patet in suspensis ꝛc̄. sed principaliter fit ad obseruatōnem iusticie et terrorē aliorū. et hec nō ptinet ad singulares psonas sed ad iudices et p̄latos. Et de hac correctōne nō dicit euāgeliū Alia est que ordinat̄ ad fratris peccantis emēdatōem et est caritatis. q̄ sicut obligamur sibi velle bonum ita abesse malū pcī. Circa hāc docꝫ hic xp̄us tria. Primo ut fiat secrete ut testes in casu adducant̄ et si non corrigit̄ odemne. Circa p̄mū supponit pcm esse occultū. Vnde si peccauerit in te. i. te solo sciente. Item si peccauerit in te. nō in omunitatē tunc argue. q̄ si omunitatē tūc statim p̄lato debet denunciari ut omunitati subueniat̄. Exemplū de hereticō vel pditore ciuitatis. Item si peccauerit in te. i. si occurrerit tibi. q̄ nō oportet explorare vitaꝫ fratris in alio loco. Si ita est tunc vade hoc est p̄ceptū. A quo in q̄nq̄ casibꝰ eximit̄ quis. vbus. Nō spes nō testis. plebs p̄sul sic monachus fū. Quid facies. argue eū. ecce modus. Sed vide tuū statū et ipius. primo in te in equali crimine ꝛc̄. vide Jaco. de vora. bonū valde. Item vide alibi modos correctōnis in q̄dragesimali Joh̄. de scō Gemiano. Sed nota q̄ secreta correctio tā diu fieri debet q̄diu p babilis spes manet ut secreto corrigi possit. Nua cessante pcedat̄ ad testes vnū vel duos ꝛc̄ Sed nota q̄ tales sūt aduocādi qui p desse velint nō obesse. Sz quare testes. Rñ. ut verecundia emēdet. Vt sciat̄ aliū correxisse sz p̄mū. Vt videat̄ hoc esse pcm de quo corrigit̄ quis. Vt quilibet de iteratōne actꝰ qui nō est correctus ꝛc̄. Si nō emendat̄ dic ecclesie. i. p̄lato superiori vt q̄ nō potuit pudore saluari saluet̄ obprobriis ꝛc̄. Et ne pena p̄latoꝝ ꝛc̄ omnes subditur. Quecūq̄ ligaueris ꝛc̄. Circa scdm nota. Si duo ꝛc̄. i. si p offensū caritatis pacifice iniuriaz dimittimus q̄cunq̄ petierimus ꝛc̄. subaudi si quis petit pie ad salutē et p̄seuerat quo ad multitudinē. quia impossibile est pluriū orōnes nō exaudiri. Si aūt p te. oportet addere p se ꝛc̄. Nota tria maxime orōnis exaudit̄oni coopantur. orōnū pluralitas ibi. si duo. orantiū vnanimitas. ibi. cōsenserint. et orōnis oportunitas. ibi. sup terrā. quia post nihil possumus. In noīe dñi congregati. i. fm Crisost. si quis p̄pter me p̄cipalem amicicie causam ad p̄ximū habuerit cum eo ero et sic in aliis erit. Circa terciū nota septuagies septies id est fm Jeronimū accipit̄ p septies septuaginta id est. cccc. xc. vicibꝰ. nam septuagies est aduerbiū numeri. i. septuaginta. Sed nota q̄ penitenti si fieri debet nō deridenti. Sensus. totiens dimittas quotiens homo potest peccare in die. Nota parabolam in textu de seruo debenti decē milia talenta ꝛc̄.

septuagies

Feria quarta oculi. De epistola.

Honora patrem & matrem ⁊c. Exo. xx. Nota tria pñcipaliť hic. Primo traduntur septē mādata decalogi que immediate secunē tria prime tabule. Exo. xx. Secūdo refert epla de modo quō decalogus dabatur. ibi cunctus aūt ppls. Tercio docē modus quo p diuinū auxiliū facilič seruanē mādata scz p latriā et cordialem oblatōnem. ibi. Moyses accessit ad cali. Circa pmū nota plura. Primo ꝙ rationabile est pcepta seruare. tum qz dñs dedit qui est pma veritas ideo vera sunt pcepta. tum qz optimus ideo optima. Tū qz potēssimus. ideo vlcīscitur infrīgentes ea. Tum qz hoiem ad deū ordināt qđ ē felicitas humana in tribꝰ pmis. Tū qz faciūt cū pximo concordare. in q̄ natura socialis ofistit aialis ut patz p quinq; sequentia mādata. Tū qz hoiem in seipo ordināt ut patet de vltimis duobꝰ. Scđo nota ꝙ quodlibz decē mandatoꝝ multa alia mādata includit vel circūstantias alias. alibi in lege veteri et noua explicata. Nā lex diuina ordinat hominē ad deum pximū et ad se. Per pmū preceptū phibeť oīs incredulitas. Per secundū oīe piuriū. Per tercīū seruile opus. Per q̄rtū iubemur oīez honorē exhibere et effectu succurrere pximis. Per q̄ntum oīe opus nociuum aie et corpi. Per sextū oīs cōtrectatō rei aliene. Per septimū ois fornicatio. Per octauū oīe false dictū ⁊c. Tercio nota ꝙ ordinatissime ponunē pcepta et prudentissime vt semp prius sit ḡuius sequenti et vltimū leuissimū mortale de se. nā pmo iubemur nō habere amicicias cū inimico regis scz dei vel pactuz. Scđo vt reuerentiaz regi exhibeamus in nōn iurando ⁊c. Tercio famulatum ei pbeamus. Ad pximū aūt est maximuz se habere male ad pentes ꝙ ⁊c. Deo sequitur quartum de parētum honore. Et qz grauius est opus homicidij iā viuētis ꝙ adulterij vbi quis nōdū est ideo pcedit. quinto nō occides. sexto nō fis mechus. Septimo grauius est adulteriū ꝙ furtū. Octauo pcēm oris in falso testimonio pcīs cordis solius. Vide tho. pa. 2e. q. c. ar. vj. Circa scđm nota q̄ntū distat lex euāgelica a mosayca q̄ tamē in moralibꝰ adimpleť nō soluitur. Nam hec lex daē in deserto. illa in ierusalē. Nec alonge p timorē facit stare. illa ꝑpe spūm scīm. Nec tuba terribili traditur. illa vento dulci et tamē vehementi. Nec p angelū illa p filiū. Nec cū fumo. illa cū luce ad modū lingue. Nota ꝙ lex euangelica declarat veterē sicut vetus legem naturalē. Circa tercīū nota ꝙ isti faciūt deos argenteos ⁊c. q̄ aurū vel argentū restituendū plus seruare diligūt ꝙ dei pceptū. Sed nō sic est faciendū sed altare de terra fm glosam facere debemus. xpm incarnatū p memoriam ante nos in oīm loco statuendo. et nos quotidie in opibus miscdie orōmbꝰ ⁊c. offerre p eū deo patri. nunc sacrificiū et ob. no. sed deo spūs otribulatus ⁊c. Altare cur de terra. Rñ. Ne ꝑpter pulchritudinē adorent. Tamē aureum fuit intra sancta scōꝝ sepatū a populo. Nota oues id est simplicia opera. boues id est fortia.

De euangelio.

OVare discípuli tui transꝛ. Matḃ. xv. Tria ḃ tradunt. Primo corrigũtur iudei pñcipaliter qui xp̃m corrigunt mepte. Scdo docet xp̃us nõ quodcũq; scandalũ curare ibi. ac cedentes discípuli. Tercõ declarat quid inquinet aiam et quid non. ibi. edissere nobis. Circa p̃mũ nota q. lxxx. semores habebant regere ⁊ dare p̃cepta et quemẽtias. inter q̃s quementias tempore xp̃i erat traditum ut lotis manꝰ quis manducaret. Sed ex hoc trahebant pharisei superstitionẽ putantes aiam p lotionẽ purgari et p dimissionẽ lotionis inq̃nari. et hoc xp̃s improbat. Itẽ nota q. pharisei dixerũt melius esse q. filij offerrent deo bona. q̃ q. de eo parẽtes nutrirent. quia deo oim p̃ri offerrenẽ. et etiã q. oblatio p̃desse; parentiḃ. Sed hoc falsũ est ideo xp̃s mouebit in oppositũ. Itẽ nõ hodie multos labijs deũ honorare cor lon. Itẽ docet q. homo nõ coinquinaꝛ ab exterioribꝰ. sed ḃ in fine declaratur

Circa scdm nota q. omne opus a pura intentõne ꝓpter xp̃m scz nõ inchoatũ eradicaꝛ. Itẽ oñis lex tradita. i. plantata fine eo. Itẽ dicit eos cecos. q. lumẽ scie non habent vere. Itẽ nota q̃le scandalũ nõ fit curandũ sed dimittendũ. Itẽ nota qñ q̃s cũ ceco cadat. Circa terciũ nota quõ cor. i. amor est p̃mũ oĩs inquinationis et pñcipiũ transgressionis decalogi. Itẽ nota p oppositũ oĩs mũdicia. ibi. primum habere potest cum dei gratia et cetera.

Feria quinta oculi De epistola.

STa in porta domus dñi. Tere. vij. Hic tria tractãtur Primo ꝓhete oditiones exp̃munẽ. Scdo in generali ad oñs vtutes hortaꝛ ibi. hec dicit dñs. Tercio in speciali annumerat actus virtutũ et p̃miũ eorꝝ. ibi. qm̃ si benedixeritis. Circa primũ nota glo. Tere. j. Nam ille velut electissimus p̃dicator fuit in vtero sanctificatus. vgo mortuꝰ in puríli etate ꝓhetans annis. xl. et amplius ꝓhetauit. Nue aũt passus sit vide in hyst. sco. in macia de libris regũ plura capitula vbi de eo distinctissime tractaꝛ. Sed cur missus est ad predicandũ. Rñdit glo. Tere. j. q. dñs semp ꝓmptus est ad p̃miandũ sed tardus ad puniendũ. ideo ante plagã p̃monet ad penitẽtiã ne feriat. Exemplũ de ninuitis et de filijs Noe. et sic hic de iudeorꝝ populo p Jeremiaz p̃dicaꝛ ut peniteant ne babiloni regi seruiaꝛ. Documẽta nota plura. Primo quãtũ virginitatez diligat q. etiã in veteri testamẽto ḃ priuilegiũ paucissimis otulit. Scdo q. nullus p̃dicat nisi cuius os dñi virtus exhortat. sicut istũ tetigit. Tercio q. scdm glosam. Jeremie. j. p p̃dicatores hodie deus monet pcõres ut peniteant. alias rex babilonis demon eos seruituti ḃ ⁊ alibi captiuat Nõ audite vbũ dñi oñis iuda. Nunquid vbũ dei est qui busdã subtrahẽdum cũ dñs dicat. nolite pjeere margarí. ꝛc. Oppositũ hic vi. Rñdeꝛ q. secreta fidei nõ sunt infidelibꝰ p̃dicãda. nec sm abba. mon. coll. j. deuota multũ tepidis ad ptem sed in publico ne deuoti ꝓuenẽ pñt talia dici. regule vero vtutũ oibꝰ nõ obstinatis sunt dicẽde. Circa scdm nota q. secundũ glo. vie diuerse sunt actões

bone et status·studia vero cogitationes et similiter conatus siue intentiones. Nec enī duo necessaria sunt et radices in omni virtute·vt opus ptineat ad statū licitū nō de se malū vt vsurarē. et ut intentō et conat? in finē debitū dirigat. Vie ad pfiaz necessario sint mūde p castitatē. plane p humilitatē·recte sine diūticulis puerse intentōnis·secure p rē·luminose. Nota p oppositū montuose et sic de saligia. Nota ad studiū·i·conatū exigiē inspectio crebro septez circūstantiaz. Nota visionē elisa virginis sēte que vidit mōtem excelsum·i·patriā·et desup lucē·i. gaudiū et in vertice montis virū·i·xpm splē didū gaudijs oculis seremissimis capillis albis hñtē clauē in dext·in finistra sceptruz cū tunica iacinctina et baltheo albo. Ad quē xpm vidit attingere vias varias. Prima iacinctina·i·ficut celi colox quā sez vadūt otemplatiui semp celestib? inherentes. Secda viridis·pfectoz actiuoz. Tercia purpurea martirū et p tribulatōes ascendentiū. Quarta amena sed vepribo plena. in qua se oportebat melimare ne vulnerarentē·i·cō iugatoz. Nōta arta carens vepribus ex vtraq; pte floribo ornatissima·id est otinentiū religiosoz et virginū·et erat modicū trita·qz pauci pseuerāt. Sexta ampla pauimētata lateribo rubeis·in quibo licet amenis faciliter labebat̄ id est platoz. Septima difficilis ad ascendendū vepribus densa exvtraq; pte. sed post medū erat amena floribo ornata libera ab impedimētis sed arta et modicū trita·idest legitime in seculo vel matrimonio viuētiū in curis. sed postmodū vitā dimidiātes ad otinētiam se transferūt. Octaua quasi alba tra plana et pulcra·ib est morientiū bene ante septenniū in gra baptisma li. Nona osimilis sed minus trita·qz tales multis inficiuntur sez iuuenes. Nota q; angelus sibi postea visionē exponit ut tactū ē. Nolite desperare in verbis mēdacij rē. Nota falsi pphete dixerūt iudam nō captiuādū deo parcēte eis ꝓpter tēplū et ipius pulcritudinē. et hoc est qđ dic. dicentes templū dñi rē. Nota q; falsi pphete hodie sūt hrati dissuadentes viā pfectōis ut castitatis viduitatis rē. Notat glo. q; verbū illud. templū dñi. rē. nō debent dicere virgines se reputando templū dñi ꝓpter integritatez corpis nisi adsit integritas aie quo ad virtutes. Nota sm aliā glo. hodie multi xpiani putant se nō plagandos cū sint mali ꝓpē altaria. pulcra templa rē. sed nisi vita emēdenē captiuabunē a demone. Circa terciū nota fructū virtuosaz actionuz et viaz. ibi sez. habitabo w. in lo. et in terra quā rē. Premiū intelligiē de veris xpianis in pria.

De euangelio.

Vrgens ihs de sinogoga Luc. iiij. Nota tria. Primo febricitantis curatōez. Secūdo maxime multitudinis curatōem. ibi. cū sol oc. Tercō fugā xpi r de ihs suā excusatōz. ibi. Eā aūt die rē. Nota q; xps ihs fecit miraculū statim post sm̄onē ut ꝓbet de trinā supnaturalē. sicut naturalis pbatur p reductōem ad pncipia pma.

Circa primū nota glo. socrus Petri sensualitas intelligiē. qz mulier hec spūtē audiuit et sic viro omedē dū dedit. Nec calore ocupiscētie fe-

bricitat· variis passionibꝫ iacet deo seruire nō valēs ad meritū· Oportet ergo ut sancti interdū rogent ꝑ talibꝫ sicut hic discipuli· ℣Nuāuis interdū xp̄s sanet rogatus interdū nō rogatus vt ꝑm glo· oñdat se quosdaꝫ curare in anima mera miseria· quosdam qꝫ alij orauerūt· Et stās sup e· qꝫ oportet oēm sanandā aiam deo obedire ei se cognoscēdo subditam· Et otinuo fur· mistra·e· quia nullius pcōris deo seruitiū gratū sed virtuosi· ℣Nota ideo xp̄s hoc fecit miraculū in quo etiā reliquias otra naturā febris statim sanauit· vt ꝓbaret doctrinā suaꝫ· qꝫ nunꝗ legimus alicui male vite deū dedisse facere miracula in testimoniū vicij ꝗuis mali fecerint miracula cū aliqua bona ꝓsuaserunt vel fecerunt· sic hodie· Circa sedm nota ꝑm glosam sole id est cristo occumbēte in cruce sananē infirmi plures ꝗ ante· quia gentiles et mundus· ℣Nota qꝫ xp̄us mare miraculoꝫ operatus est ꝑm Crisostomū· et tamen euangeliste transeunt· ℣Nota xp̄s cuiusqꝫ quantūcūqꝫ horridi infirmi manum porrigit otra superbos· mulieres medicos ꝛc· Vnde et alibi leprosū tetigit· ℣Nota manus xp̄i hic oēm morbū curat· mortuā suscitat filiā· petrū eripit de pelago auriculā malcho restituit· ℣In cruce tñ cornu in mambꝫ eius diabolū ꝓstrauit· et thomā post resurrectionē curauit· ℣Nota nō simit loqui demonē ne falsa veris admisceat· sicut eue fecit· ne xp̄s testimoniū diaboli quereret videreē et ne etiā vera dicenti diabolo credamus· et ut laudē turpiū nihil curemus· Circa terciū notandū qꝫ post sermonē ad otemplatōez est eundum vel post actiuam vitam· Sedo nota qꝫ in deserto orauit ostēdens qꝫ nulla otemplatiua vita in tumultu faciliter ducitur· Tercio notat ibi Crisost· ofiderādū qꝫ poterat in eodem loco manens oēs attrahere ad se· nō tamē hoc fecit· ꝓbens nobis exemplū ut pambulemus et requiramus peūtes· sicut pastor ouē pditam et medicus accedit ad infirmū· Vna enim aia recupata poterit quis mille delicta abolere·

Feria sexta oculi· De epistola·

Conuenerūt filij israhel ꝛc· ℣Nūi· xx· ℣Nota tria· Prio oro moysi exprimiē ꝛ aaro ꝓ aque obtētu· Sedo modus obtinēdi aquā recitaē ibi· tolle virgā ꝛc· Tercō pena moysi ꝓ defectu infligiē· ibi· qꝫ nō credidisti ꝛc· Circa pmū nota qꝫ illa murmuratio octaua fuit· pma Exo· xiij· sda exo· xv· ecia Exo· xvij· qrta nūi· xj· qnta ibidē· sexta ibidē· xiij· septia ibidez· ℣Nō puatio neciorꝫ qbusdā ē occasio patiētie· aliꝫs vo occasio murmuris vt ℟· Ergo salomō orat· diuitias et pauptatē ne de· mihi ꝛc· ℣Nō odi tōes orātis· Prio turba cogitatōnū relinqtur ibi· dimissa multitudine· Sedo locus aptus qraē nō taberna· Tercio humiliē defectus agnoscaē· ibi· pmi in terrā· ℣Quarto affectꝰ augeatur ibi· clamauerūt· ℣Quinto fides ibi· dñe deus· Sexto caritas· ibi· apeis· Septimo spes ibi· thesaurū· Octauo discretio· ibi· ut cesset· Circa secūdū nota qꝫ hec vga fuit aaron de qꝫ ℣Nūi· xvij· ideo dr· in ospectu dñi ꝛc· ℣Nota qꝫ alias sine offēsa aquā moyses eduxerat· Exo· xvij· ℣Nō qꝫ moyses hic dubitauit de dei mia· nō qn deus posset educere aquā nō etiā qn

tam misericors absolute esset· sed dubitauit de dei misericordia respectu peccorū ppli· deū eis dubitās miserendum in hoc miraculo cū eū totiēs offendissent· Nota q̄ sepe pecēm populi ē plātis occasio ruine sicut hic· Documentū scōm q̄ deus ꝓpter pecā non semp claudit peccatoribo misericordie sinuz· Terciuz q̄ desperare de dei misericordia maxie deo displicz· Quartū q̄ nullus q̄ntūcunq̄ sanctus confidat pseueraturū· Circa terciū nō plura documēta· Prio q̄ q̄nq̄ q̄s peccat et tñ diu post pumē hic ut moyses· Scdo q̄ hij multū a deo diligunē q̄ p passiones a deo grauiter feriunē· Tercio q̄ deus pmittit etiā bonos aliq̄n labi ut videant defectū eoz quo humilientur·

De euangelio·

VEnit ihs in ciuitatē samarie· Joh·iiij· Tria pncipaliter hic sunt notāda· De vocatōne mulieris· de exhortatōne discipuloz ad mādicandū·ibi·rabi man·tē· et de ouersione samaritanoz· Nota samaria nomē est regionis a ciuitate metropoli sūptū q̄ tñ destructa erat diu· Sichar que prius sichem· Geñ·xxxiij·quod dedit iacob tē· Geñ·xlviij·in fine·

Circa primū nota q̄ ihesus fessus est·sitijt corpaliē et esurijt· q: in sexta hora et meridie in estu solus laborauerat nec quicq̄ secū in via portauerat esibiliū· A quā mēdicat·nec legit̄ sitim corporis satiasse hic· ꝫ fatis ꝓ aīa mulieris obtinenda exercuit· Sed quō cognouit iudeū· Rñdet̄ in fimbria sermonem tē· Nota pluries querit mulier· Primo cur iudeus petat tē· Scdo quomō haurire possit a quā viuā· Tercō aquā petit vt amodo nō sitiat tē· Quarto querit oīomis locū· Quinto oblita ydria tpaliū currit advocandū aīas· Nota si scires donū dei id est spūm scēm et quis tecū loquitur eē petēs aquā scz xp̄m forsitan tē· ꝓpter libertatē arbitrij· Nota duplicē aquā· Tēpaliū rez q̄ sitire facit·ibi·oīis qui biberit tē· Scda aquā viuā grām spūs sancti quā oīs damnati nō habentes eternaliter sitiunt·ibi·nō sitiet imeternū· Nota q̄ adultera fuit ibi·nō est tuus vir· Nota quomō paulatim trahit eā·nā aquā petit· de aqua corporali ad spūalem trāsit· se ꝓphetā ostēdit et tandez xp̄m· Nota in spiritu orat qui tres potentias ad deum ouertit orando sine falsitate petiti· Item q̄ nec corporalibo ceremonijs ut iudei nec simulacra vt pagani· Mirantur q̄ cū paupere muliere esuriens confert· Circa Secundū nota xpristus ostendit q̄ plus esurit saluos oīes fieri q̄ cibū corporis· Secūdū q̄ dei vlūtatē facere maxime est defendendū tē ad id ad quod quis sperat se vocatū· Nota quomodo rex mūdi in terra cū discipulis refidet fiē pauper· Videte regiones·i·samaritanos ad nos de ciuitate ꝓperantes tē· Et q̄ metit·i·vocat mercedez accipit et congregat fructū in vi·et̄· Simul gaudēt semiantes fidē et vtutes prēs vtest·et metētes apli· Nā p̄ubiū ē q̄ interdū q̄s semiat qđ tñ alius metit ita p̄res semiauerūt qđ discipli metebāt· Nā duplex est messis· Vna q̄ fideles in horreū congregan̄ eccie·secūda q̄ in priam in valle iosaphat·

Circa terciū nota fructum de cōuersiōe mulieris· Nō deuotōz pagano:z duriciā iudeoz· Nō hvocauit

gentiles alias raro ꝛc. ¶Nota cognoscunt saluatorem eum mundi ꝛc.

Sabbato oculi. De epistola.

ERat vir in babilone ꝛc. Dañ. xiij. Tria hic dicunt. Primo de Susanne laude. Secdo de eius innocentí odemnatõne. ibi. exclamauerũt aũt et senes. Tercõ de eiꝰ libatõe ibi. cũ qꝫ duce. Circa pmũ nota qꝫ susanna q̃tuor rotas currus fortune habuit. quibꝫ demon auriga plures ad inferna whit. videlicet. Famã seu nobilitatẽ generis. Diuitias. nã patet diues ꝛc. Pulchritudinẽ maximã et sciam qꝫ in lege moysi docta. Sed in his occasionẽ habere et tñ eis licite vti paucoꝝ est. Vnde hec qñto timens eriã deũ fuit. i. virtutibꝫ cardinalibꝫ ad celũ vecta. Nota isti secꝫ senes frequentabãt domũ ioachim quod incautũ est cũ castis suos malos vel luxuriosos socios habere. Nota i textu quatuor causas luxurie et pcoꝝ pluriũ. videlicet visũ incautũ quod notatur ibi. Videbãt eã senes quotidie. Delectatõem nõ repssam. ibi. exarserũt in ocupi. Amorẽ cecũ. ibi. et eũterũt sensũ. Et negligentiã deũ intuendo in oñi loco et eius iudicia ibi. ut nõviderẽt celũ ꝛc. Nota qꝫ causa pluriũ malorꝝ est non habere secũ socios vel testes fame sicut Ioseph nõ habens arbitrũ Geñ. xxxix. Nota qꝫ castitas piclitat̃ in delicijs etiã licitis vt hic. nã estus erat i terra et in tpe ꝛc. Nota qꝫ loca etiã tuta suspecta esse debent castis. Non eni semꝫ plus timere debemus incidere in verecundiã coraꝝ hoibꝫ q̃ in dei manus. qđ est horrendũ. Circa scdm nota duplicẽ accusatõez. Vnã ante iudiciũ. qꝫ clamãt et insaniunt coram seruis. Aliã in iudicio vbi coram pncipo pmo. deinde coraꝝ amicis infamant et odemnant. Nota qꝫ diligẽtissime muestigari debent cause iudiciales. Ideo pphus post corrigitur a pphẽta et fatui vocanẽ. qꝫ ꝛc. Nota qꝫ in oñi necessitate est orõne ad deum recurrendũ et cũ fiducia etiam si deus interfecit. Circa terciũ nota danielis appellatõem. testiũ examinatõem. cautam odemñatõem eoꝝ. et laudem populi.

De euangelio

PErrexit Ihus in montem oliueti ꝛc. Ioh. viij. Nota tria. Primo accusatõnem adultere. Secdo iudiciũ crisi. via iusticie. ibi. Ihs aũt mclm. ꝛc. Tercio iudiciũ xpi via misedie. ibi. vbi sũt q̃ te ꝛc. Circa primũ nota prexit ihs in montẽ oliueti id est beth̃aniã et diluculo venit in templuz. Secdz Tho. docẽ qꝫ pdicatio melioꝝ est de mane q̃ post prandiũ. nam ad erudiendũ plus valet mane sed ad pcauenda mala fit post prandiũ. Adducũt mulierẽ. ¶Nota que pena adulterij in veteri testamẽto. Item que hodie pena. ¶Nota temptantes. nam xps qꝫ misedíam multũ omendabat pphus ei faltebat. et si hãc cõdemnassꝫ iniuriosoꝝ iudicatus fuisset. si nõ odemnasset contra legẽ egisset. Sed xpus vtrunqꝫ euasit. ¶Nota multe sũt species adulterij. ¶Nota qꝫ pcẽm pponunt et pbant lege et testibus et ideo credebant eũ eaz odemnaturũ. Circa scdm nota qꝫ xps viã iusticie determinauit ibi. Ihs aũt

melmans nō statim sententiā tulit. Vnde Seneca. Optimū iudicē existimo q̄ cito intelligit et tarde iudicat Nota primo nō p̄cipitanter agit ꝫ p modū deliberātis melmauit se. Secundo digito scribit sniam scz quam postea ore ptulit oñdens semp sentē t ā scribendā ut nihil falsitatis admisceaē Digito etiā scribit ut oñdat se legislatorē qui legē digito dedit. Tercio sentētiā p̄fert. Nūi fine peccato est. i. puniaē peccatrix ꝑm legē sed nō a peccoribo. Impleaē lex ꝫ nō a transgressoribo. Aut illā dimittite aut cū illa penam legis accipite. Dubiū nota vtrū in mortali existēs pcō possit iudicare. Nota scribebat figurā in qua quisq; se videbat peccatorē et alius aliena pcā nōvidit. Vnde scdo scribebat ut parceret verecundie q̄ magni pcōres erant. Seniores primo exeūt quia p̄iores erant. Circa terciū nota q̄ miseri cordie iudiciū iudicauit ibi. māfit solus. nō fine discipulis cū et ꝓpō astā te. Nota primo querit. Vbi sunt qui te accu. sed nihil respondit mulier p̄timore mortis. q̄ sciebat xp̄m sāctū et se ream. Vnde scdo querit nemo te dempnauit. Rñdit. nemo dñe. Nec ego tē. Sed ne approbem mala noli amplius tē. Notat Tho. q̄ de duplici morbo piclitanē hoies. et sperando mmis. et desperando de pcīs nimis Propter p̄mos potuit mortis incertitudmē Luc. xij. Vigilate q̄ nescitis tē. Propter scdos potuit portum in dulgentie. Ezech. xviij. Quacunq; hora pcōr ingemuerit tē. Nota xp̄s potuit sine satisfactōne illā absoluere. tū q̄ potestatē habuit etiaz sine sacramētis grām dare et etiam contritōem potuit tm̄ intendere q̄ fuf fecit p̄ pena. Nota in manu dei q̄q; digitos. Primus pollex dei potestas. Index p̄spicacitas diuini intuitus t ille hodie scripsit. Medius lōgus dei longanimitas in expectando pcōrū oñsionē. Medicus dei misericordia ex auro caritatis fue. Auricularis digitus breuissimus p̄mpta exaudiendi promitas. Nota q̄ adulteraē aia cū quocūq; creato t turpissime. ideo aut ante confessorē aut in valle Josaphat manifestum erit pcēm.

Feria secūda letare De epistola.

Venerūt due mulieres meretrices tē. iij. Re. iij. Tria hic dicunē. Primo altrica tio meretricū. Scdo iudicium regis discretū. Tercio obediētia ꝓpli sequēs tē. Circa p̄mū nota ad īrām q̄ deus ꝓpter pcā pentū sepe punit eoz natū q̄ bona ꝓpria sunt pentū. Ideo quādo receptus sperae amouere deberent omnē indecentiaz a debiti redditōne. Vnde ꝑm Aug. Quando vir cognoscit mēstruatam vel tpe sacro nat⁹ efficiē sepe leprosus vel monoculus vel mēbris alijs p̄uatus tē. Scdo nota fornicatio etiam meretriciū est lege nature etiaz p̄hibita quia sic puer carēs p̄re certo vel legitimo relinquitur matri et tūc minus puideri potest q̄ subvtro q̄z pente. Sic in litera puer oppressus est. Exemplū de auibo bestijs q̄ omuniter iuncta sunt videlicet mas t femina quousq; fetus educeē. Tercio nota q̄ vno mēouemēti dato plura pcā sequunē. Interfectōnē nati sequebaē furtum alterius filij. deinde dolus. deinde iudiciū. deide osensus in mortē innocētis filij. Nō q̄ mētrices

tunc temptāt regez quādo ꝑm glo
ſam mala cogitatio pulſat arbitriū.
Item nota quō aia meretricaē circa
ſua ſū dyaboli cuiꝰ afflatu ocipit
pcēm et in ope parit miçtatē. Itē
nota quō nocte ignorātie multi pu
eri bonoꝝ inſtinctuū necanē ne cre
ſcāt ſed oppzimunē in dormitōne ac
cidie. Circa ſcām nō quō ꝫ ſapiē
tie opus habuit a ſpū ſcō. nā ſapiaz
ꝑmo in ſomnis recepit. Vide bibliā.
Nota q̄ q̄dā iudices naturaliē indu
ſtriꝫ fuit ad ꝓmpte iudicādū et fic de
oſuliby. et eſt gr̄a ſpūs ſancti gratis
data. Exēplū de cuſi et achitofel. Si
mile de illo cui oculus erutus fuit in
tractu de piſcina. Itē de filio qui no
luit ſagittare prēm. Nō quō impoſſi
bile eſt regere multitudinē ſine gr̄a
ſpāli. Circa terciū nō q̄ ſalomon
iuuenis regnare cepit. et ido ut obe
dietia ſibi fieret ꝫ deus ſibi iudiciuz
indidit de meretricib ut plebs obe
diret. Nō q̄ maxim bonū et ſume ne
ceſſariū eſt ut plebs obediat primci
pibus. ideo et hoc deus fecit.

De enangelio

Prope erat paſca iudeoꝝ
tē. Joh. ij. Nota tria pn̄
cipalie. Primo tēpli patri
a xp̄o purgatōnem. Scdo
diſcipuloꝝ viſionē et pn̄cipū ex bo
no cecitatē. Tercō ꝓꝰoꝝ uerſionē
ibi. cū aūt eſſet ieroſolimis i paſca.

Cira ꝑmū nō q̄ xp̄us vt obediret
p̄cepto legis et ut eos qui ſub lege
erant redimeret ad paſca aſcendit.
Itē nō q̄ in purgando tēplū q̄tuor
fecit. Nā ꝑmo boies expulit. Scdo
vendentes oues et boues eiecit fumi
culo. ne ſcz lederet baculo et tn̄ co
rigeret. Tercō numulariozꝫ effudit
es et mēſas euertit. Quarto hos qui
colūbas vendebant corrigit vbis. q̄
hij minus indecens fecerūt in tēplo
Documētū q̄ maiora plus et mino
ra leuius corrigi debent pcā. Docu
mentū q̄ potiſſime deus odit pcā q̄
in homo dei omittunē. vt loqui mala
cantare maiter. videre mulieres tē
Itē nota q̄ tunc fiē hodie multi non
ad feſta ꝓpter deū ꝫ ꝓpter lucrū in
ſtitas tē. veniūt. Nō demon ideo fa
cit q̄ bonoꝝ hoīm maxime inuidet.
Nota vendētes ꝫ de mercatoribz q̄
piculoſū ſit et quō fieri debet. Nota
q̄ ꝑm glo. zelū dei habent q̄ pcā ſi
poſſūt corrigūt. ſi nō tn̄ q̄tū p̄nt am
monēt. ſi ꝫ nō tn̄ gemūt. Circa ſe
cūdū nō q̄re ecie magis ſint freq̄n
tande. q̄ ibi fuit xp̄s ſacra relique in
dulgentie angeli tē. Nō q̄ xp̄i cor
pus ideo tēplo opaē. q̄ in vtero alij
pueri maſculi in. xlvj. diebz vel infra
aiantur. Et xp̄s licet in inſtanti ocep
tōnis fuerit pfectus. in corpe tamn̄
in. xlvj. diebz p̄mo attigit magtudi
nē alioꝝ. qb̄ in triduo ſuſcitauit xp̄s
die paſce. Sz q̄re nō clare rndit Rn̄.
Tho. q̄ intētō eoꝝ fuit ut ex verbis
eū calūniarenē. et talibz veritas nō ē
ſemp manifeſtāda q̄ peiores efficie
renē. Nō q̄ ex xp̄i verbis et correcti
onib plus ocitanē fiē mali q̄ corri
gunē. Circa terciū nō. Ipe autez
nō credebat ſe eis. altioꝝ ſcz fidei eſſ
reuelādo. Cauſa ſubdiē. eo q̄ ipe noſ
ſet oīs iſtoꝝ ſcz ꝓꝰoꝝ impfectōes
et ipoꝝ fictōem. Modus p quē co
gnoſcebat ſubdiē. q̄ opus ei nō eāt
i. ncē ut quis teſtimomū phiberet
de hoīe. i. ut mētez et ſtatū cuiuſlibet
hoīs p informatōez alterius cog no
ſceret quia hoc ſciebat pfē p ſeipm
Vnde ſequiē. Ipe enī ſciebat quid

esset in hoie. Documentū q̄ impkās et malis nō sūt oia manifestanda. Documētū ut inteī q̄ nescim⁹ de homine malū eū iudicemus bonum. sed postq̄ veritas innotescit debem⁹ nos habere ad vnūquēq; ꝑm eius oditō nē. Sed secus est de xp̄o cuius cognitio est vltis oim. Itez certissima ideo non eget testimonio. Item perfecta quia ad mtima.

Feria tercia letare De epistola.

Locutus est dñs ad mop. ꝛc. Exo. xxxij. Nota tria. Primo ꝑpli pcēm. Secūdo mopsi oronē ꝑ pcō. Tercio dei placatōnē et oronis exaudi tionē. ¶ Circa ꝑmū nota quō mopses in cacumie montis. xl. diebꝫ iam fuerat cū dño et legē quā ꝑus verbo dñs dederat iā in duabꝫ tabulis scrīptaz reportat et interim in inferiori pte iosue manserat cui hur et aaron cibū portabant quotidie vel semiores sed ꝑpls et bestie alonge. Documētū ꝑmū q̄ deus ad sui visionē ꝑpinquius admittit puriores et a longin q̄ impuriores. Scōm q̄ piculosū est prelatos et p̄ssfamilias diu esse a subditis. Terciū q̄ ꝓpter pcā ꝑpli sedanda interdū otēplatio debet p̄termitti. Circa scōm nota q̄ deus quodāmō ducit a deuotis otemplatiuis ut hic. dimitte me. Item de Jacob luctante cū dño. Itē de zacheo oportet me i domo tua ma. Nō q̄ facilitēr exaudiunē orātes ad istū fīnē ad quē mopses hic. Nam precauere voluit dei inhonoratōnem q; egiptij dixissent deū fuisse impotentē et hoc nota ibi. in fortitudine magna ꝛc. deū malicioſū. ibi. callide. ꝛc. deū nō veracem impmissis. ibi. recordare abra. Et ne dei ptās bonitas et veritas minueretur ideo orat. Nota. dimitte me ut ira. ꝛc. ibi dat audaciā orādi. Nā deus interdū animaē et tūc oronē trāquillus efficit. Deus etiā ꝑm Job ē cuius ire nullus resistē ꝑt scz post hāc vitaz. Hec auctoritas videt contraria ꝑme. q̄ patet solutō. Circa terciū q̄stio est. Quō fit placatus cū postea. xx. milia interfecerit. exo. ibidē. Rñ. totū ꝑpm velle voluit. q̄ p eis salus p oronez obtinet. Questio quō deus facit malum. Rñ. facit malū pene non culpe. Dubitaē. cur aaron fecit eis vitulū. Rñdet ꝑm Jo sephū. hur eis facere noluit ideo eū sputis suffocauerūt. ideo aaron timet et multū peccat. Dubiū cur nō aarō interficit cū aliis. Rñdet q; penitebat humilit et pcēm fatebat sicut et dauid qui humilit oscitet q̄ nō Saul Item ut oñdat pcā plato⁹ nō facilit subditis ꝓponenda.

De euangelio

Jam die festo mediāte ꝛc. Joh. vij. Nota tria p̄cipaliter. Nā ꝑma ps euāgelij vsatur p̄cipaliter circa q̄stionē vnde xp̄s sciam habuerit. Secunda circa questionē an sabbatum sanando nō violauerit. ibi. nōne mopses dedit ꝛc. Tercia circa questionē an Jhs fuerit xp̄s. i. messias. Circa ꝑmū nota q̄ festū fuit tabernaculoꝝ q̄d septē diebꝫ ꝓtendebat. In ḡta die hꝰ fēa fūt. et mirabant. tum q; putabāt eū cū p̄re fabro esse debere potius q̄ p̄dicare. tū q; nutriti eū sciebāt in scolis nō fuisse ꝛc. Respondit Jhs ad questionē tripliciter.

Primo docet vnde vel q̃ sua sciẽtia doctrina sit·qz a pre q̃ misit me·Vbi nota quotuplicẽ sciam habuit que oĩs a pre originate fuit scz scientia increata·scientia simplicis intelligẽtie·scia expibilis p passionẽ ꝛc̃·Nota ꝙ ois scia xpi et deuotoz est pregnans ad caritatẽ generãdã·Sedo docet quõ scia xpi discipl̃·qz p hoc ꝙ ds dei volũtatẽ facit·Nõ quõ oformam̃ dei volũtati·Nõ ꝙ pccm cecat intellectũ sic hic iudeis false iudicantibꝫ·Tercio ꝓbat ꝓmũ dictũ ꝙ scire debent suã sciam a deo esse·supponẽdo ꝙ oĩe illud qđ est ordinatum ad dei gloriã ꝙ ls fit a deo·et supponendo ꝙ xpi verba et facta ordinata erãt ad dei gloriã vt ptz·Nãvbis et factis dei gloriã q̃fuit nõ pcendo in p̃dicatione p̃cipibꝫ eiciendo vendentes et emẽtes de tẽplo·paupertatẽ eligẽs·maiorẽ ꝓfm deo congregãs ꝛc̃·et ls est qđ dicit·Nui a semetipo loq̃tur gloriã ꝓpriã q̃rit ꝛc̃·Nota ꝙ vix finaliẽ errat q̃ in suis dictis ꝛ factis ꝛc̃·querit gloriã dei nõ carnem mũdũ delicias ꝛc̃·Vñ addiẽ hic verax est et in iusticia ꝛc̃·Circa sedm nota ꝙ pharisei putabãt xpm trãsgressorez legis eo ꝙ palliticũ curauit sabbato et sic nõ honorare deum Xps ad ls soluẽdũ de scificatõe sabbati rñdet p̃o oñdẽdo eos eẽ ẽnsgressores legis dicẽs·Nõne moyses ꝛc̃ in q̃ se iterũ ꝛ suã doctrinã oñdit a deo qz occulta cordiũ reuelauit·nã in corde habebãt velle xpm occidẽ in quo legẽ nõ obꝫuabãt dicẽtẽ·Innocẽtẽ nõ occidas·Rñdit turba·quis te ꝛc̃ demoniũ habes turba·i·turbati ex ira ls dixerũt et mẽtiebanẽ·Et fecerũt sic hodie iracũdi q̃ se nesciũt defẽdere nisi otumeliã rñdendo inferãt Sedo ibs benigne de otumelia pcit et ꝓbat se nec legẽ in sabbato fregisse curãdo totũ hoiem qz iudei circũcidebãt sacrificabãt·pascebãt·qđ maius opus videẽ ꝙ sanare vlo corpus et aiaz·Maius im̃ꝙ in fuilitate ꝛtẽ nõ sabbatũ nõ frangiẽ p opus qlibet·Nã excusat fractõz sabbati modicitas opis·necitas actõis·pietas intentõis·et seruitus dei·Nota quecunqz curauit in corpe etiã curauit in aia·et sic totũ hominẽ·qz pfecta fuit dei opaz sic necvnũ sine alio dimittit pccm·Tercõ hortaẽ ut res nõ iudicẽt nec se fm faciẽ·i·fm apparentiã sed fm veritatẽ·Nota ds iudicat iustũ iudicium publice et ꝓuate q̃ scz oscendit tribunal mẽtis se ꝓmo iudicãdo deinde ꝓximũ fm Bern excusando et alleuiãdo ꝛc̃·Circa terciũ nota·ꝙ ad ad q̃stionẽ an ibs essz xpus arguebãt ꝓ et otra hierosolimite·qz isti melius sciebãt maliciam p̃cipũ ꝛscribaz·Nõ sic·qz ꝓus q̃si erũt eũ p̃cipes ad interficiendũ et mõ palã loquẽtẽ nõ tenẽt·Forte ipi tenẽt ꝙ fit xpus·In oppositũ·nã de xpo nesciẽ vñ sit·qz Ysa·liij·Gnatõz eius ds enarrabit·Ibidẽ·Tu es vere deus abscõditus ꝛc̃·sed scimus vñ ille sit qz de nazareth et natus in bethlehem·g̃·Nota iudei aliq̃ de xpo sciuerũt et aliq̃ nescierunt·ꝛ bene scire potuissẽt si rimati essent scripturas Nã ibm de ꝙgime natũ ignorabãt ꝛ eũ de bethlehem esset et nazareth et signa faceret scire debebãt·Rñdit ibs ad q̃stionẽ se a deo et ls ꝛc̃·Nota nemo vidit deũ vnq̃ ꝛc̃·Nota ido nõ tenuer ũt eũ qz fm Crisosto·xps eoz iraz tenuit ꝛc̃·Nõ seq̃ntia quõ ꝓpẽ clamoẽ deuotũ et verba dulcissima motiua benigna multi credũt et post etiã ministri missi ad ligandũ cõuersi fuerunt ad verba eius ꝛc̃·

Feria quarta letare De epistola.

Lauami mūdi estote. ysa. j. Dic tria dicunt. Primo exhortat ad otritōes et pe nitētiā. Scdo dat spem ve nie et fructū penitētie quē hic deus tradit scz mūdiciā qđ ostendit ibi. si fuerint pcā tc. Tercio ꝓmittit fructū patrie penitentibꝫ ibi. si voluerítis. Circa primū nota q illa ꝓ phetia cū pcedenti legunt hodie qz anticꝫ tus hodie cathecísmus fiebat sup baptisandū mvigilia pasce. Itē nota q in pncipio ad tria hortat. scilicet ad mūdiciā ibi. lauami. Sed hoc mihil valet misi haberemus pseuerā tiā. ideo dicit. mūdi estote. Sz qz his ad nos ordinam exigit etiā vt viua mus iuste. ideo sequtur auferte tc. qz iusticia dat cuiqꝫ sua. Nota circa pri mū q est lotio corporis otra fudores ut in balneo. Exēplū de bethsabee tc. Est lotio gratie baptismalis ab ori ginali. de quo dr. qui crediderit t ba ptisatus fue. saluus erit tc. Est et lo tio a pcīs ꝑ priis potritōnis gratiā. ps. Asperges me dne ysopo tc. Nā solū humilibꝫ dat gra. Nota q ad pseuerandū in mūdicia. v. valet. scz speculū verbi scripture. Job is. xv. Jā vos mūdi estis ꝓpt ser. tc. Scdm t ad mūdiciā ostendēs frequns ostensio. ibi eni cū ceco turpitudinez pcōz abluim9 p satisfactōis scdā. Tercium attenuatō abstinētie q velut pānus durus mūdat aiam a fetore luxurie et ostuat mūdiciā. Exēplū de iohāne baptista. Quartū correctio iusticie velut lima. ps. Corripiet me iustus in misdia tc. Quintū est ignis tribulatōnū Malach. iij. Sedebit xps scz oflans et emūdās argentū. Ad iusticiā exigit declinare a malo. ibi. auferte ma. et facere bonū. ibi. discite bñfa. phibet malū intrinsecū male cogitatōis qz est pncipiū oim malor. Nota discere debemus bñfacē triplicit. assuefactōne. reuelatōne et doctrina. Circa scdm nota q dat spem mūdandi etiā qꝫtūcūqꝫ magna et inimunda sit pcī macula. Nō sm glo. idē ēvmiculus t cocceanū qz ruheus color et signat pcōz immanitatē sic homicidia adulteria tc. ps. Libera me de sanguinibꝫ. Nota quid sit pcī macula. Nota in vitaspatr quidam maximus pcōr audita hac pte epla quersus est. Circa tercium nō q sm glo. bona terre fūt fructus patrie tricesimus. sexagesimus tc. Terra eni stabilis manet alijs elemtis mobilibus et sic gaudia patrie. Nota addit sm glo. si volueritis. qz in arbitrij libertate ostitit quert ut auerti ad bonū vel ad malū.

De euangelio.

Preteriens ihs vidit hominē cecum a natiuitate tc. Joh. ix. Nota tria. Primo pomē ceci miraculosa illuminatio. Scdo miraculi aiosa publicatio ibi. ita qꝫ vicini. Tercio publicātis pfecta in aia illuminatō ibi. Audiuit ihs qz eiecerūt eū foras. Circa ꝑmū nota q simplex questio fuit discipulorr an b peccasset cū in vtero demereri nō posset. Nota q qnqꝫ ex causis quis pumē sm Greg. in mora. Ad mitiū dānatōnis. Ad correctionē malorr. Ad pseruatōez futurorr. Ad pmotōz vtutis. Ad manifestatōem diuine potestatis. Nota q xps sicut sol semp dies est. sed nō

nobis·quia aut terra ib est amor te-
renoꝝ noctem pcī mortalis facit·
aut nubes vemaliū obscurat· Dies
fuit a ceptu xp̄iusq; ad ostūmatōez
seculi qr interim nobiscū est· Cur fa-
cit lutū et fic sanat·Rñdet·ut mira-
culū clarius fiat ceco limito publice
gradienti· Itē ut ostendat se eundē
q̄ ex luto hoiem fecit· Itē ut oñdat
se vere medicū qui de quolibet vili
scit facere sanitatēvt de luto· Item
ut ostendat oñia etiā vilia fui corpo-
ris esse sanatiua ut sputū· Nota post
iudiciū semp dies est et nox in qua
nullus operaē· Circa secūdū nota
fm Tho·mira xp̄i bemignitas q ut
plurimū paupes curat et eligit de-
spectos·qr fm Crisost·diuites aliaz
ostolatōem habuerūt·Nota q xp̄us
ficut ex omūibz habitus est et oñes
eū recipiētes· Vnde quidā p̄cipes
etiā crediderūt sed occulte·Nota q̄-
modo pcōres nō exaudit· Nā duo
sunt orōis effectus scz meritū t im
petratio·Aliqñ pcōres impetrāt ꝫ
nō merenē· Aliqñ bomi merenē orā-
do sed nō impetrant·ut paulus·Ali-
quando vtrunq; ut in bis que fūt ad
salutē in gr̄a exñtibz· Aliqñ neutrū
ut in nō pseuerātibz malis· Circa
terciū nota q nondū fuit pfecte illu
minatus in fide·quia etiā nesciuit q
xp̄s esset· vnde xp̄s excitat suā fidez
dicens·tu credis in filiū dei· Secūdo
se manifestat in speciali ·ibi· vidisti
eū· Tercio pfecte reuereē adorādo·

Feria quinta letare De epistola·

Emit mulier sunamitis tē·
·iiij·Re·iiij· Tria bic dicū
tur sicut et in euang elio·
Primo mater filiū defūctū
deplotat·Secdo heliseus fic xp̄s pue-
rū iuuenē suscitare mititur·ibi·accin
ge lūbos tuos· Tercio reddit matri
grās agenti ibi·voca sunamitem·

Circa Primū nota q in pma pte
pbeta heliseus ter vel quater dicit
vir dei·Sed vir dei est beatus vir·Be
atus vero vir describitur in p̄ncipio
ps·optime ibi·qui non abijt in consilio
impioꝝ tē·Nota etiam q mulieres
oportet esse viros·Nota q p oia he
liseus fuit beatus vir· Nam beatus
vir pmo nō recedit a deo p consilia im
pioꝝ mala cogitando·Secdo nō stat
id est operaē in via ·i·in ope pcōꝝ
Tercio nō sedet in kathedra pestilē
tie docendo verbis vel loquendo infe
ctiua verba·Quarto sed in lege do-
mini·i·delectabiliter· Quinto ꝫ me-
ditaē nocte et die quō oia fm legez
dei faciat·Sexto qr talis est plātatꝰ
iuxta aquas gr̄e spūs sancti·Septio
fructū virtutū ostendit tēpore suo
nō in oñi loco· Octauo foliū ·i·vbuz
eius nō defluet ad falsitatē· imo fru
ctifera verba habet· Nono oia que
cūq; facit ei coopanē in bonū· Hec de
glosa Augustini et Cassio· Nō ·iiij·
Re·iiij·q̄ misericorditer pbeta ab
hac hospitatus est et quō eius orōe
puerū accepit· Nō fm mgr̄m in hy-
storia sco·Puer ille fuit abdias post
modū pbetas abscōdens tē· et sic
patet que fuit mulier et quis puer·
Dicit aūt sunamitis a suna ciuitate
vbi habitabat mulier·Sed q̄re pro-
pheta habitat in mōte carmelo·Re
spondet vt turbam fugiendo pcaue
at pcā visus auditus et oris quib9
maxime peccamus·Si enī instinctuz
dei pcipe voluit oportuit habere mū
dicā cordis·Nota q pbeta opatiē
bolenti et eā otra discipulū defendit
qr ea que non sunt in potestate nr̄a

compescere non possumus vt est dolere p fructu ventris. Nam licite p defunctis quis dolet multiplicib⁹ de causis. Documēta nō a muliere puero et ꝓphēta. Circa scēm nō q⁹ mortuus in domo signat pcōres occultos de q̄ hic dicit. Sed iuuenis extra portā signat pcōres infames aliq̄liter. de quo in euāgelio. Vide p̄mo hystoriā. Nā helyse⁹. i. xp̄s p̄mo seruū etiā postea manū mittit ad puerū festinanter cū baculo nec ꝓficit. Sic q̄dā⁹ alias peccatrices in superbia spirituali vel occulto peccato mortuas xp̄s suscitare temptat p tribulatōz malorū hoim quorū infestatio baculus xp̄i est. Quod si non iuuat. secūdo xp̄us intrat domū aie id est ad ostiū pulsat sciētie et sic sciaz pulsans aiam suscitare mititur. extensionē suoꝝ in cruce brachioꝝ memorie rep̄sentans. Nō si nō suscitat. i. p̄ma gr̄a. tercō domū pambulat angulos potētiarū visitans. q̄ fit cū q̄nq⁹ sensib⁹ multa occurrūt ad vitā gr̄e ꝓmouentia ut visus lapsuū inopina toꝝ auditus alicuius subitanei memoria stricta dei iudicioꝝ ꝛc̄. Quarto iterū sue passionis ignominiā aie supponit p gr̄am mitialē quā infundit. et sic q̄nto vita aie restituit gr̄a ad cuius p̄tiam ut in ea seruet̄ velut in aere septies oscitat p gratia septiformi sp̄us sc̄i. Circa tercīū nota q⁹ diu ꝓphēta cū muliere habitauerat et adhuc nomē ꝓpriū ignorabat. Nota maxime gr̄e fuit agende ab oīb⁹ q̄ signa habent vere penitētie q⁹ maximū q̄d est esse resuscitatū. vñ illa p̄cidit ad pedes ꝓphēte.

De euangelio.

Erat iħs in ciuitatē q̄ vocat naym. Lu. vij. Nō diuisionē fīc in epla. Nā p̄mo dicit̄ de matre filiū deplorante mortuū. Vbi nota. Defunct⁹ est pcōr mortalis sm glo. Nā ideo pcēm morti optatur et alijs terribilib⁹ ut eius malicia ostendat̄. Nam sm p̄hm omniū rez terribilissimum est mors ita pcēm. Sz quomō moriē quis. Vide soccuz. Nota eccīa. i. congregatio deuotoꝝ ē vidua q⁹ nūc a sponso xp̄o pegrinat̄ tm̄ eius literas recipiēs in verbo dei aut eū appetēs in oīone aut nutus intuens in creaturis seu vestigia. aut abscondite i peregrina specie recipiēs in eukaristia. Nota quecunq⁹ p̄sona pcōrē nō velut mortuū gemit signū est eā nō esse de mēbris ecclesie. Nota q⁹ p quatuor portat̄ q̄tuor sez actōes cordis sm Bern̄. Nā gaudiū ꝛ tristicia spes et timor mortuū portant p abusum. Bern̄. Amant q⁹ nō decet. timēt q⁹ nō oportet. volent vane et gaudent vanius. Vel quatuor sunt portitores sez amor pcī. timor pnie. spes emendandi. et p̄sumptio de dei miscōia. sm Bedā. Porta p quam aia peccatrix exportat̄ sūt q̄nq⁹ sensus corporis a quib⁹ aia peccat visus ꝛc̄. Vnde claudendi sunt. visus pacto cū Job. auris detractōis p vultū tristē. os p silentiuz ꝛc̄. Circa scēm nota q⁹ xp̄s tria fecit ꝫmendabilia. Primuz est aspectus miserie ocko miscōie ibi quā cū vid. Scēm affectus miscōie. ibi. miscōia motus. Tercīū affectus clemētie ibi. dixit illi ꝛc̄. Deinde in suscitatōe tria. Accessus xp̄i ad defunctū ibi. accessit ꝛc̄. Eius imperiū. ibi. Adolescens tibi dico. et surrexit virtute duinitatis et resedit. Circa prima tria nota q⁹ plena misericordia

confistit ut noscaē miseria ꝓximi vt compatiaē et subueniaē verbo oroe et facto· Nota cira terciū timēt filialiter·cognoscūt ꝙphetā magnuz· id est messiam et laudant·

Feria sexta letare De epistola

EGrotauit filius mulieris· rē·iij·Re·xvij· Tria prīcipaliter hic tradunē· Primo mors infantuli· Scdo eius suscitatio·Tercio suscitati restitutio·Primo q̄rit q̄ fuit illa mulier· Rñdetur ꝙ vidua relicta abdie cui oleū ꝛ farina aucta fuit prius·Scdo quis filius·Rñdet ſm hebre·ꝙ Jonas ꝙphēta postmodū·Matrisfamilias·Nota que ad talē ptinēt et sunt qñq̄ que docuerūt pentes sare iā iumori thobie nuptui tradite· Vñ dr Thobie·x·Docuerūt eā honorare soceros·diligere maritū·regere familiā·gubernare·dom̄ et seipam irrepēhensibilē exhibere·Nō remaneret in eo alitus·i·spiratio et respiratio aeris·Nota q̄ mlta bona donat nobis deus de quibz ingrate nūq̄ cogitamus·ideo deus interdū nobis ea recipit·nā omem subam quis daret pmodico aere qñ non potest spirare· De quo aere sūmā copiā habemus· Vt rememorarenē pcā mea·vidua ēni deuota erat·Sed helyas pfectissime vite fuit in cuius opatioevidua se peccatricē estimabat·Sicut pallidū qđ nō ē nigrū apparet nigrū iuxē niuē positū·Sic in ꝓposito vidua in psentia ꝙphete putabat deū pca vidue punire in puero et sic occasionaliter interficere· Scda ps pncipalis·Et ait rē·Nota non corripit mestā·ne afflictōem addat afflicte·In cenaculū·id est in supiorē ptez domꝰ vbi ꝓpter quietē fugiendo tumultū orare solebat·Ex quo patet ꝙ locꝰ necarius est ad oronem interdū qui locus sit quietus et ab alijs elōgatꝰ Vñ Judith·viij·Ipa in supiori domus sue cubiculū secretū sibi fecit in quo cū puellis suis clausa morabaē Et Act·x·Ascendit petrus in supiora domus vt oraret circa horā sextaz ibi vidit celū aptū rē· Sic virgo Sara p triduū orauit in supiori cenaculo·Tho·iij·Sic etiā helyseo fit cenaculum per sunamitem in quo habitauit·iiij·Reg·iiij·Est enim Cenaculū ſm papiā supior ps domus in qua cenare osueuerūt palestini· Sic xps in cenaculo grandi agnū tipicū omedit missam pmā legit·in ascensione eius·xj·discipulis ibi apparuit exprobrans incredulitatē rē· Ibi mathias p pmū ocliū electus est· Ibi etiam spūs scūs eis in penthe· missus ē· in eodem sez loco oia illa facta sunt· Etiā ne viduā rē·afflixisti sup ea q̄ ego in pauptate passus fū in hēremo·Erat enim de numero eoz de q̄bus ad hebreos·Circuierūt in melotis rē·angustiati rē·de quibz dignꝰ nō erat mundus·Ex q̄ patet ꝙ deꝰ omem deuotū affligit velut pater filiū ne eleuē·Mensus est rē·vt visa miseria mortui attētiꝰ oraret· Tercia pars principalis· Tulitq̄ helyas puerū·Ergo deuoti ea que inquieta sunt de loco oronis tollant·

De euangelio

ERat quidā languens Lazarus rē·Joh·xj·Primo tradit lazari decessio·Secūdo eius suscitatio ibi· vbi posuistis

eum. Tercio suscitati declaratio ibi, statim p̄dixit. Quātū ad primū nota q̄ xp̄s fuit circa iordanē vbi Johānes baptisauerat ut rememorarentur hoīes Johannis testimoniū verū esse. Item Lazarus miles nobilis fuit in castello intra bethaniā q̄ vix p miliare p̄ū ē a ihr̄m. cui miserūt due sorores nuncīū. nō vnū ꝫ plures Vnde ibs dixit eis. vel p vnū sororibus. Nota non denunciāt orando vel petendo ut veniat. q̄ sufficere iudicant amantes amato subuenire sm q̄ optit quia talis modus orandi ē pfectissimor. Vñ Maria Johis. ii. ait. Vinū nō habent. et exaudita est statim. Infirmitas hec nō ē ad mortē. supple respectu mei sed respectu hoīm. Diligebat aūt ibs marthā. i. actiuā vitā ducentes in puritate et mariam sororē eī. id est otemplatiuos q̄ sine actiua transigi vel attingi nō potest. quia sine actiua passiones nō sedanē p virtutes acq̄sitas. Et lazarū. id est penitentes. Qui in vna via. i. statu. nō est tendit ad infernа. Nota p̄ma die nuncius venit ad ibm. sed scđa et tercia die bo mānsit xp̄s immobilis. q̄rta venit versus bethaniā. Nonne duodecim sūt hore diei. id est in tāto tpe ira eor. q̄escere potuit. Tamē si q̄s ambulat i die, id est mecū q̄ sū sol mūdi nō offēdit xp̄m sequēdo. Econuerso in nocte tē.

Secūdo p̄cipaliter tradit de lazari suscitatione. Xp̄s cū approp̄inquaret bethanie quidā p̄cessit martha dixit curam domus habenti. q̄ venit extra bethaniā xp̄o obuiādo. Dñe si fuisses h̄ fr̄ meus nō fu. mor. Nō habuit fūme pfectā fidē. q̄ xp̄s vbiq̄ sanare potest. Omnis qui viuit p gratiā et credit in me. ecce duo necessaria ad salutē aīe. Nō morieē. sed mor te eterna interim q̄ in duob̄ p̄fatis manet. Magister vocat te. ergo prius xp̄s hoc martha omisit. Que statim venit. ex amore ad solitos pedes p̄cidendo. Fremuit spiritu. i. irascebatur ratōne et turbauit seip̄m. vbi ira rōnem sequebaē. Indignabaē enī xp̄s otra dyabolū qui mortē invidia sua in orbem induxit. Lacrimatus. compatiendo sm sensualitatē rationabiliter. Ibs ergo rursum fremens. p̄pter finistrū iudiciū istor. q̄ dixerūt. nō poterat hic qui aperuit tē. Nota xp̄s vitat oia q̄ possent miraculū facere suspectū. Non fuit p̄sens querit locus. iubet intueri reuoluto lapide. corpus p quatuor dies fimit iacere. non orat sed gr̄as agit et imperat alte. Circa tercīū notandus q̄ duo sūt hic maxima miracla. Primū q̄ statim resurrexit ad verbum vnicū xp̄i. Scđm q̄ ligatus ambulauit. Prodijt inquit q̄ fuerat mor. tē.

Sabbato letare De epistola

Hec dicit dñs. In tpe placito tē. Ysa. xlix. Nota tria Primo de xp̄o p̄cipaliter et p̄dicitur que debuit efficere. Scđo in ogratulatōem talium celū et terra letari exhortanē ibi. laudate celi. Tercio etiā syon se derelictā querīē ibi. et dixit syon. Circa primū nota q̄ verba illa de messia ad lr̄am sm glosā intelliguntē. Et tria in p̄ma pte tanguntē. Primo ex exauditio filij in tpe placiti et auxiliū in die salutis et hoc ibi. hec dic tē. mus. sez pat ad filiū. In tpe placito cū verbū pacificū ambularet in terra exaudiui te orantem. sicut. clarifica me tē. et i die salutis pasceues

auxiliatus sum tui q3 misi deus miraculose hūanitatē nuuisset non tā diu pati potuisset ut patet in portatione crucis. in tristicia. in clamore ⁊c. Secundo ponunt octo effectus passiōis xpi. nam seruaui te supata morte. et dedi te primo in federatorē patris et aiaz peccatricū vel in vnionē duoz populoz et sic est vinculū amicicie ibi. Fedus ppli. Secdo ad suscitādū terrā. id est terrenos ad vitā aie Nā mō multi nihil reputāt terrena nō sic antiqui. Tercio ad possidendū hereditates dissi. id est terrā gentiū errore pdoz dispersam in qua mō xpi fūt ecīe. Quarto ad liberandus vinctos ofuetudine pcōz. q3 fumbus pcōz ḋsq3 ostringiē. ibi. ut diceres his qui vin. Quinto ad illuminandū ignaros et infideles seu miscios ibi. et his qui in tene. ⁊c. Sexto ad intrandū veram viā. q3 xps ē via veritas et vita in q egred. et ingre. et pas. in. ibi. sup vias pascentur. Septimo ad cibandū esca diuinissimi sacramēti eukaristie et potandū stillicidio gratie oues suas ibi. et in oib3 planis pascua eoz et nō esurient neq3 sitient ⁊c. Octauo ad refrigerandū otra estus temptatōnū. ibi. et nō pcutiet eos neq3 estus neq3 sol. causa oim est. tercio q3 miseratio reget eos. i. xps rex. Sequiē quō illa fiant ponā oīs mōtes in viā id est impedimēta mūdi. nam xps superbie montes dyabolos vicit. quoz facta depressa sūt. et semite mee exaltabunē. Et ecce isti xpiani delonge venient id ē ab oriente ab oīnib3 ptib3 mundi ab aq̄lone et mari. i. occidente et australi. Circa scdm nota q3 de ls gaudere debēt oia ibi. laudate celi. i. angeli de salute generis humani et exultet terra. id est habitatores terre ⁊ etiā montes id est otemplatiui. quia osolatus est p filiū ppm suū et pauperū suoz miserebiē. quia miserrimis diis seruuimus. Circa terciū nota q3 ḡus xps regens eccīam oia pfecta faciat hodie. tñ semp ad pbatōz iustoz nauis eccīe pcellis tribulatōnū quatiē ita ut se derelictos fic xps in cruce reputēt electi. vnde sequiē. Et dixit sion id est ihrlm eccīa. Dereliquit ⁊c. Rñsio. Nunq̄d obliuisci potest mulier ⁊c. glo. semp scōz animas in medio cordis retinebo. Hec oia fm intentōem glo. a pncipio.

De euangelio

Ego sū lux mundi. Jo. viij. Circa hoc euangelium notanē tria. Primo testificatio xpi de seipo. Secdo probat q3 hoc possit ibi. dixerūt ḡ iudei Tercio locus in q̄ et cur eū nō cepe rūt hec verba ⁊c. Circa primū tria aduerte. xpm lucē id est solē mundi. Effectū in via. q3 nō ambul. in tenebris nature in qua queq3 natura nascit. nec passionū in qua incipientes nec culpe in qua pcōres. nec dānati omis eterne in qua damnati nec defectus lumis glorie ⁊c. Contra primū dat intellectū. otra scdm virtutis augmētū. otra terciū gratiā. otā quartū angeli ducatū. otra q̄tū felicitatis pmiū. Ite nota solis multos effectus. Sed hic tm duos scz ambulatōz in luce et lumē vite eterne scz. De lumie glorie an p mediū deūvidea amus nota exemplū de sancto Tho. q̄ mgr̄m sibi apparentē de ls q̄ fuit.

Nota sol tripliciter recedit et semper malū sequit̄ videlicet de sero hyeme et p eclipsim. sic de bonis de peccatoribꝫ et de tēptatis. Nō circa secundū q̄ primo xp̄s de se potuit testimoniū efficax pferre q̄ suum testimoniū nō poterat coꝛrūpi vel iudiciū p inordinatū affectū ad se. ꝓpt̄ q̄d cū hoibꝫ nō credit̄ p se in publico iudicio licet in occulto confessionis. Secūdo ondit xp̄s q̄ etiā ꝑm legē q̄ dic̄ duoꝝ testimoniū sufficē testimoniū phibuit q̄ ipe cū p̄e est ⁊ q̄cq̄d ipe et p̄ ꝯ duo. In primo causā assignat vnde pueniat q̄ nō credāt eū deum lucē ⁊c. q̄ ꝑm carnem iudicatis. ego nō iudico sic quēḡ ꝯ ꝑm cor. Secūdo pbat. et si iudico quenḡ ſic̄ in morte cuiuslibet et in finali iudicio testimoniū verū ē q̄ solus nō sū ⁊c. Rñdet̄ iudei. Vbi est p̄ tuus. derisorie. nam faber est p̄ ⁊c. Neq̄ me scitis neq̄ p̄rem meū. q̄ nō vultis filiū noscere neq̄ p̄rem noscere poteritis. ꝯ si me sciretis forsitan ꝓpt̄ liberū arbitriuꝫ p̄rem meū sciretis. Sz nunq̄d excusati sunt ignorantes. Rñ. Tho. non. q̄ ignorātia illa facilit̄ sublata esse posset xp̄i inspectis miraculis. Circa tercīū notat ideo locuꝫ ut appareat ḡ facilit̄ eū cape potuissent. Gazo philaciū est camera ꝑm tho. thesauri vel denariorꝫ tēpli. Nō ꝑm Crisos. q̄ mentē puersaꝫ habuer̄t ꝯ nō permisit xp̄s. q̄ aptiori loco et tempore pati voluit.

Feria secūda iudica De epistola.

Factū est v̄bū dn̄i ad Jonā sc̄dō ⁊c. Jone. iij. Tria ꝯ tanguntur. Primo Jone missio ⁊ p̄dicatō ad penitē dū. Sc̄dō niniuitaꝝ imitabilis cōuersio ibi. et credider̄t ⁊c. Tercio dei sup penitentibꝫ miseratō. ibi. et vidit deus opa eoꝝ. Circa p̄mū nō q̄ Jonas fuit filius mulieris sareptane vidue quē helyas suscitauit. Nō sc̄dō q̄ primo Jone. j. v̄bū dei iussit eū qđ ꝯ. Sz ꝑm glo. et rex. noluit ire de iudea in q̄ fuit ad ninuitis p̄dicandū. Tū q̄ erubuit p̄dicare ninuen post. xl. dies subuertēdā. Hoc enī absolute iussus fuit p̄dicare. et cū sciret deū misericordissimū si nō eueniret eū dici ꝓpheta falsū. hoc patz in p̄ncipio. iij. c. Tū q̄ reuelante spū sc̄o nouerat penitētiā gētiliū ruinā iudeoꝝ q̄ multos ꝓphetas audire noluer̄t. et ideo nō tam inuidet ninue q̄ cupit ꝓphm suū nō pire. Nō ibi hysto. quō fugit putās deū eū nō repire ex̄ iudeā ⁊c. sed in mari a deo repit̄ et in maxia angustia. piscē ꝑpat q̄ deuoret ꝯ nō cōsumat. Sic multi tēptatōes hñtes magnas reputāt ⁊ p orōes indiscretas fugere cupiūt et sic maiores dēdat. in q̄bꝫ tñ si se recognoscūt misericors ē ⁊ iuuat ⁊ liberat. Surge. Hoc ait q̄m euomitus in litore iacuit et fluctibꝫ q̄ssatus in pedibꝫ stare nō potuit. Documētū q̄ nullꝰ petat erui a tēptatōe alias maiorē incidet ⁊c. Jonas enī fugit p̄dicare et incidit mare. Circa sc̄dm nō vera arma pnie seu satisfactionis. q̄ nūḡ assumi p̄nt nisi primo credamus deo p scripturas minati eternā damnatōz. De q̄ etiaz nulla die taceo. xl. securi sumus. Sc̄dō exhortari pximos debemus ut a noxijs scādalis se tēperent Nin et p̄dicaueri ieiumū ⁊c. Tercio arma sūt assumēda placatōnis tā a a rege ḡ ab oibꝫ etiā iumētis videlicet tres ptes satisfactōis ⁊c. Dic expniē ieiumū. vestis asperitas. strat̄

burieies·qui abiectis vestibꝫ ꝛc̃·oꝝ ꝛc̃· Quis scit si ꝛc̃· Nã nemo scit an odio vel amore dignus sit ꝛc̃· Ideo dicit ꝑm Jero·ut cũ hoies dubij sunt de salute fortius agãt ꝓniam· Ideo hodie multis nõ dat rñsum de pmitẽ tie certitudine ut nõ tepescãt· Circa terciũ nõ q̃ hꝫ ꝓphetia fuit omina tõnis ideo vera· Nã p vba Jone ostẽ dit̃ q̃ ꝑm iusticiã dei merebanẽ subũ sionẽ sed penitentia ad miscdiaz fle ctebat· Nota q̃ Jona hebreo pdi cante gẽtilibꝫ q̃ ouersi fũt nõ iudei fi gnaẽ nos ad verba xp̃i ouersos iu deis relictis ꝛc̃· Nota textũ vsq; ad finẽ libri vbi miraẽ Jonas tã miraz et celerẽ dei miscdiam·et deus soluit p edere otingẽtia ꝛc̃·

De euangelio

Misserũt p̃ncipes et pha·ꝛc̃· Joh̃·vij· Nota tria· Prio maliciã iudeoꝝ·q; mittũt ministros ꝛc̃· Scdo ammira tionẽ vboꝝ xp̃i a ꝓpho·ibi· dixerunt q̃ iudei ꝛc̃· Tercio allicit xp̃s ad fue do ctrine fusceptõez·ibi·in nouissimis̃ diebꝫ· Circa ꝑmũ queritẽ q̃re mit tunt·Rñ·ꝑm Crisos·Nõ audent p se venire q; timẽt turbã· Nã aliqñ ꝑm gebant xp̃m capiendu; q; violato; sabbati·sed hꝫ ex sola inuidia cape ri tunẽ· Sz q̃re·Rñ·vide p̃cedentia·Nã turba murmurabat de xp̃o·i· occul te fusurrabant ilꝫm esse xp̃m· Vnde dixerũt·nunqd xp̃s plura sig na fa ciet cũ veniet quasi nõ·ergo est·ideo hodie miserũt ministros· Nota neq̃ciã ꝑm Crisos·maximã· Nã ꝑus sepe co nati fũt xp̃m capere p̃ncipes· sed di uinitus impediti p ministros facere cu piunt· Nota circa scdm q̃ xp̃s ostẽ dit mortẽ suã ꝑmo esse ꝓpinquã ad hue mobiẽũ tps·scdo spontaneã ibi vado·tercio iudeis esse dãnosaz ibi q̃retis me ꝛc̃· Sẽsus fuit vos ministri q̃ritis mortẽ meã ꝙ statim erit nõ iã Vado·non artabitis·q; ex fũma ca ritate hꝫ appeto dũ opus ofũmaueri ꝑfis· Queritis me expectãdo messiaz et falsis ꝓphetis credendo·sed vbi e go fũ·i·in ecc̃ys xp̃ianoꝝ vos nõ po testis venire· Nota hodie q̃rũt xp̃m sed nõ inuemũt ꝛc̃· Dixerũt q̃ iudei ꝑm Crisost·opatiẽdo xp̃o de recessu· et locuturus gẽtes nõ opinanẽ xp̃m aliud facturũ nisi docere· nã sciebãt xp̃m nõ ambitõsũ q; regnũ refugit nõ auarũ·q; otra diuites p̃dicabat·

Circa tercũ nõ scenophegia se ptẽ diebꝫ debebãt habitare in tabe naculis in laudẽ q̃ p desertũ ducti fu erant ꝛc̃· Die magno·i·octauo p̃dis cat ut a ludis ꝛ esca ꝛc̃· opescat que in festiuitatibꝫ fiũt· Stabat ·ut oibꝫ videreẽ et clama·ut ab oibꝫ audire tur· Et q; de magnis locuturus erat videlicz de recreatõe oim deuotoꝝ in via et p̃ria· Si quis·nullo excepto sitit·se oñdit fontẽ grãaꝝ· Nõ sitire ꝑm tho·est desiderare· Beati q̃ esuri unt et sitiũt iusticiã· Nota illud veni re est credere in xp̃m ꝛ amare eũ sic scriptura dicit videlicet q̃ p fidẽ fo matã vel opantem p dilectõem me remur xp̃m· Itẽ q̃ xp̃s est nobiscuz in eukaristia vsq; ad ofũmatõez mũ di· Nõ est vbiq; p̃ns dic̃ scptura· Bi bere est grãm recipe et in ea delcãri flumia donoꝝ spũs scti septẽ et alis aaz recreationũ·de ventre·i·corde ei⁹ fluẽt q̃ aiam ꝓpriã et interdũ p̃ximi vehũt ad locũ vñ oriunẽ videlicet ce lũ· Nõ aq̃ tñ ascẽdit a q̃rta altitudi ne ortũ habet· Aq̃ viue· nõ mortue· sic scietẽ· Nõ seq̃ntia quõ ministrioũsi fũt et ofilio hꝫ fatenẽ· quomõ turba

disputat et verba obliariozꝝ et nicodemi verba et sic obliū dissipatur.

Feria secūda iudica. De epistola

Congregati sūt babilonii. Dañ. xliij. Tria tradunt̄ h. Primo danielis ad mortē ēditio. Scdo eiusdē ab abacuck miraculosa cibatō ibi. erat aūt. Tercō regis decēs sup eo ogātulatō ibi. venit g̃ rex. Circa pmū nōvbi tres ma qs belt qs draco. Nō vñ oia ydola. qz a nemo p pfe bel facienti ymaginē ad quā confugiētes liberāt̄. Fit tumultus t rex dilexit. t tñ ēdidit eis danielē. Tū qz minus malū elegit ut maius malū euadēt. qz si eis eū nō tradidisset regē mēfecissent et tñ danielez nō dimisissent. Tū qz sperauit eū p deū erepturum duo corpa scz hoim alias dānatoꝝ. Nō q p magno bono q ydolatriaz extirpat deus danielē tēptatōi magne expomit. Fit hodie. Circa scdz nota gplxetiā abacuck sūmati. Coxerat pulmētū. qz naturalis cibꝫ et cōfortatiuus cū pane. ideo sequit̄. Intriuerat. i. posuerat panē in alueolo. Dixitqz angelus. Ferte. Propheta nō se excusat de cibo. sed se dic̄ nec babilonē scire et si sciret tñ lacū nescire et si portaret daniel interi fame piret. Nō rarovel nūq̄ legimus āgelos misi bonos portasse ut enoch et helyam in curru igneo t hūc. Nā et aīas nō misi bonas ad purgatoriū aut celū portāt. imo oīs deuoti h ab eis portanē. ps. In manibꝫ portē ne forte. ofte. Per oppositū h et in futuro dyaboli portāt q̄sdā h ad coreaz. et nigromanticos q̄sdā t q̄sdā incantatrices mlieres peccatrices p hāc vitā ad infernū. Scz quō angelꝰ abacuck portat. Rñ. q̄vtus angeli non tm̄ applicata fuit capiti ꝫ toti corpi Nec mirū cū angelus celū in die moueat fic̄ sagittā. Circa terciū nota tria circa regē. eius amicicia qz visitat. iusticiā qz punit. et reuerētiā qz i sua terra deū reuereri pcurauit qz ipe est liberator et saluator ꝛc̄.

De euangelio.

Ambulabat ihs in galileā. Joh. vij. Tria h traduntur. Primo q̄dā pfuadere nitunt̄ xpo vt ad festū ascēdat. Scdo denegat ad certā diez et pfuasionē soluit. ibi. tps meū non dū ꝛc̄. Tercō ascēdit. ꝫ alia die t occulte ad festū et querit̄ ad occidēdū Circa pmū nō fm tho. nō vult ad manus occidentiū ire q̄uis miraculose liberare se possz ut ostēdat martiriū posse fugere i casu fm augustq̄ scz fuga nō est in p̄iudiciū veritatis. Math. x. Si psecuti vos fuerit ꝛc̄ Exēplū de paulo q̄ p sportā ꝛc̄. De dauid simili. De thoma cantuarien̄ deo nolebat in iudeā q ꝛc̄. Festus dies fuit scenopegia. Dixerūt ad eū frēs eius. nō discipuli. qz isti in reuerētia eū habuert et in eū credidert q̄ isti nō fecerūt vt patz. Scz frēs isti fm tho. fuert aliq̄ cognati et cōsanguinei q̄ gloriā suaz p miracula xpi q̄fierūt. Nā xps Joh. vj. fecit in deserto miraculū de. v. panib. Itez in regē eligi debebat. ideo dicebant. transi in iudeā vbi sūt nobiles p̄cipes ut discipuli tui videant opa tua q̄ facis fm tho. Dic discipuli p̄nt intelligi non. xij. ꝫ isti q̄ audito xpo p̄dicante de pane eukaristie scandalisati recesserūt discipulis veris remanētib ē vide tex. Jo. vj. Nemo q̄ppe

in occlto aliqđ facit ꝛc. ¶Nota multi hodie in filijs et cognatis querũt honorẽ plus ꝙ̃ pfectõem ut ptz in his q̃ filios tradũt ad abbatias ꝓpositu rasꝛc. sed verecundanẽ tradẽ ordinibꝫ mẽdicãtibꝫ cũ tñ tales immediatissime vitã xpi imitenẽ nõ eqtãdo ꝛc. Circa scdm. Tps meũ nõduz venit. Duplicit exponiẽ. Tps meuz ad honorẽ habendũ et querẽdũ non dũ venit. qz in tali loco nõ fũt. i. inualle miserie et humilitatis. ꝫ veniet in die resurrectionis. Sz tps vr̃m semp qz semp queritis gloriã hic et in futuro ergo nõ ꝓt mũdus vos odisse. Aliter. tps meũ nõdũ vent. ad tradendũ me in mortẽ. ꝫ tps vr̃m semp qz nunq̃ estis certi de morte. ¶Nõ ꝓt mundus vos ꝛc. sed me. qz paup pe ditans nõ vindicãs et corripiẽs malos. Aug9. Oñs mali plecunẽ bonos nõ semp gladijs et fustibꝫ ꝫ vita et moribꝫ. Et si otingit ꝙ aliqs scũs di ligaẽ a mũdo id est mũdano hoie hz nunq̃ ẽ misi aut qz ille scũs hz forte adhuc et sapit aliqđ de mundo. ꝛ qz mundanus habet aliud in se de deo. Vñ Gal. vl. Mihi mũdus crucifixus est ꝛc. Dec tho. et Aug9. Circa idem nota cur nõ ascẽdit. cũ etiã epulis iudei insistebant in pncipo festi. Dicit tho. ꝙ multis de causis scriptura ali qua festa reprobat. Primo ex institutõe more paganoꝝ ut Mach. vi. Ducebanẽ cũ a ꝛc. et sic hodie in cantis puis. Scdo ex obꝛuatõe mala. i. ex modo male obseruandi. Aut cum dissolutõne lasciue in coptu etiã matrimonij aut ocij resolutõe. Aug9. i. de. x. cordis. Melius esset ut faceret iudeus die sabbati in agro suo aliqđ vtile ꝙ̃ in theatro ociosus exister et Tercõ ex intentõe triplici. ꝑma mala ut qñ intendiẽ tpalis vtilitas quã auari habent requiescẽtes a deuotis vt in crastinũ fortius laborent cũ tñ ꝑm Augu. vbi ꝑus. ideo laborare deberẽt deuotõibꝫ ut quiescerẽt i sabbato celi. Scda peior cũ intẽdiẽ secularis vanitas. ut cũ ambulãt ornati ficut similitudo tẽpli Tercia pessima ut rapientes vrẽtes occidentes fiẽ iudei xp̃m hodie. Oñia de tho. Circa terciũ nõ ꝙ ascẽdit sz altera die ꝫ occulte ut furor repescceret iudeoꝝ. Itez ut circa finẽ plures auditores haberet. Itẽ vt auidius audireẽ ꝓ silentiũ. Vbi est ille. ¶Nõ noiant ex inuidia. vbi seductor. mõ apparet eum malum et cetera.

Feria quarta iudica De epistola.

Ego dñs deus vester nõ facietis furtum. Leuiẽ. xix. Tria ꝓcepta tradunẽ hz in gne oia ordinãtia ad ꝓximũ. Prio ꝙ̃tũ ad psonas infimas et paupes. Scdo ꝙ̃tũ ad supmas uꝫ potẽtes. ibi. nõ facietis calũniã. Terco q̃ntũ ad mediocres ibi. non eris crimiator. Circa pmũ nõ. ꝙ paupes cũ nõ ꝓnt nocere patenẽ solent tñ latenẽ aliqñ facto. Contra qđ dr ¶Nõ facies furtũ. ¶Nõ ibi de mltiplici furto. Aliqñ vbo fine tñ iniuria dei. Cõtra qđ dr nõ mẽtiemi. ¶Nõ ibi ꝗtuplex mẽdaciũ. ¶Nã mẽdaciũ pniciosũ tñ hz ꝓcepto vetaẽ. ideo sequiẽ. ¶Nec decipiet vnusq̃sq; ꝓximũ. Aliqñ cũ dei iniuria. ꝛa qđ dr. nõ piurabis. qz sic polluiẽ nomẽ dei. ¶Nõ eẽ ꝙ ideo addit crebro ego dñs ut munerãtez otẽplemur si dñ faciamus. ut minas formidemus si male. Circa scdz nõ ꝙ potẽtibꝫ danẽ duo gña ꝓceptoꝝ. Primo ne noceant ꝑ potentiã. Scdo

p iustic̃iã ibi·nõ facies qđ iniquũ est
Circa ꝑmũ ꝓhibet̃ ne q̃s noceat cir
cũuentõne seu calũnia q̃ fm Raba·
fit qñ res aliena q̃busd̃az verisimli=
bus rõmbꝰ surpat̃ vt nõ manifeste
rapina appareat·qđ vocat apls cir=
cũuentõem·j·Thessal·iij·Ne q̃s cir=
cũueniat in negocõ f·s· Secđo ꝓhi=
bet̃ ne noceat in rebꝰ debitis ibi·nõ
morabiẽ opus merce·glo·i· merces
opis vñ viuit vsq; mane·q̃si di· cito
solues et non differes· Tercio ne in
fama detractõnibꝰ ibi·nõ maledices
surdo· Surdo maledicẽ est absẽti nõ
audienti derogare· Quarto ne noce
amus mẽtibꝰ ꝓxim scãdalisando ibi·
nec coram ceco·glo·ignorãte ponẽs of
fẽdiculũ·Glo·Coram ceco offendiculm
ponere ẽ discretã rẽ agere·ꝫ ei q̃ lu
mẽ discretõis nõ hꝫ scãdali occasiõz
ꝓbere·sed timebis dñm deũ tuũ·qr il
la ꝓhibet· Circa scđm vbi ꝓhibet
nocumẽtũ p iustic̃iaz·vetat ꝑmo ne
noceat iniuste iudicãdo ibi·nõ facies
o iudex qđ iniquũ est·sez nõ illicitꝫ
iudicãdo·Secđo ne iniusto mõ nec in=
iuste iudicabis sez ordinẽ iuris ꝑter=
mittẽdo ul in iudicio ꝓcendo·Tercio
ne ꝑsonã ꝑsone ꝑponat ibi·nec ꝑsi
deres ꝑsonã paupis sez in iudicio·glo·
ut ꝓpter pauptatẽ a iustic̃ia declies
Nec honores vultũ potentis sez ut a
iustic̃ia declines·sed iuste iudica p=
ximo tuo·q̃si di·Nec ꝓpter potentez
nec paupem iustic̃iã dimittes· Cir
ca tc̃iũ ꝓhibenẽ nocumẽta q̃ptũ ad
pares·Prio ne noceas vbo·ibi·nõ etiã
criminator apte nec furturo occulte
detẽhendo·Secđo ne facto stabis·i·nõ
ꝑcties otra sanguinẽ ꝓximi tui·ap
petẽdo mortẽ eius nõ ꝑsentiendo nõ
fm testimoniũ dicẽdo·Tercõ ne no
ceas aio ibi·ne oderis frem t·glosa·
quẽlibet hoiem i corde tuo·qr q̃ odit
fratrẽ suũ homicida est·j·Joh·xj·ꝫ
publice argue eũ de manifestis· nõ
latenẽ detẽhendo·ne habeas sup illo
pcm ꝑsentiendo· Et in fine oia illa
cadere sub caritate de ꝓximo diligẽ
do concludit dicẽs·Diliges amicũ tc̃·
Ego dns q̃ diligo vos leges meas
custodite· Nulla ꝓbatio dilectionis
exhibitio est operis· Nõ qz omñs ille
trãsgressiones otra pcm fuit facte
in xpi passione·

De euangelio·

Facta fuit encenia irkimis
Joh·x·Nota tria·Primo
cautelosaz interrogatõez
iudeoꝝ et ihu rñsionẽ·Se=
cũdo iudeoꝝ puersaz intẽtõem ibi·si
stulerẽt lapides·Tercõ ihu benignã
sui excusatõez de blasphemia ibi ·nõne
scriptũ tc̃· Circa ꝑmũ describit tẽ=
pus·qr in dedicatõne et in hyeme·lo
cus qr ambulabit i tẽplo ut fructũ
faceret in ꝓdicando·modus ꝓponen
di terrificus ibi·circũdederũt eũ t di
xerũt intentõne illa ut faceret se eẽ
xpm·i·vnctũ regẽ· Qđ si fecisset ac
cusatus apud pilatũ fuisꝫ de illo·qz
otradiceret romais· Si negaret tũc
ꝓpls saltẽ p messia eũ amplio nõ ha
beret·Sed xps nunqz hodie ait se cri
stũ ꝫ bene dei filiũ·qr ex illo poterãt
ex ysaia scire eũ esse xpm t etiã pila
tus nõ curauit aliquẽ se dicere deũ·
Nuouscq; aiam nram tollis· nã liben
ter te acceptarem9·Dic nobis palã
nõ vbis occultis Rñdit ihs· loquor
vobis et nõ creditis mihi· Ex q̃ pa=
tet qz nõ queritis veritatẽ sed capti
onẽ·Opera que ego facio tc̃·plus de
berent ꝓdicare qz vba· Nam ex opi
bus ysaie scriptis de me possetis me

cognocere. Ysa. xxv. Deus ipe veni et et saluabit nos tunc apient oculi cecoꝝ et aures sur. pa. tunc saliet sic ceruus claud9 ꝛc. Sz vos nō estis ex ouibus. Et hic ponit duas dras ouium. Oues nō xpi ꝑmo quoꝝ dyabolus pastor est hic pascēs mundanis sed post ꝑm ps. mors depascet eos. Sicut oues eni in inferno positi sunt. Falsi xpiani sunt lupi interdū in vestimētis ouiū. Sed tñ ognosci possūt tripliciter ꝑm Crisost. Si dētibo mordent detrahendo. nō aūt ouis habet dentes ad mordendū. Si vlulat versus celū. id est sanctos. non sicut ouis versus terrā qr de magnis se intromittūt se nō cognoscentes. Si carnibus id est carnalibo delectantur sed oues pascuis deuotionis. Sed de talibo ñota ps. Sic oues in inferno ꝛc. Nam oues tpe calor is oglobanē et ted amnati. sed tpe frigoris dissipā ur ut possint stridere dentibo. Item ad cumulū ligabunē fasciculi auaro rū suptoꝝ. Tē pastor dyabolus solet tondere oues mūdanas a tpalibo et sic nudos ad inferna transmittit. Nota ꝙ tria signa cognoscit̄ qs ouis xpi ꝛ ꝙ oppositū dyaboli. Primo si audit wcē verbi diuini libenter. Secdo si cognoscitur per signū xpi q̄ est ymago recreatōis aie fides spes et caritas. Nā creatōis nō sufficit cū xps virginibo dixerit. nescio vos Tercio si sequit̄ xpm portando pati enter crucē qd est ꝛc. Quarto fructus seqtur vita eterna. priuatō damnatōis eterne ꝛ securitas ꝙ de manu xpi nunq̄ eripientur. Quia illud qd dedit pater filio id est oipotentiam est maius oib. ideo seqtur. Ego et pater vnū sumus. Circa sedm ad quid lapidare wlūt vnde multa bona ꝛc. cibando quinq̄ milia illuminando cecos ꝛc. Vultis me ꝓpter bs lapidare et malū ꝙ bono tribuere. Nota quidā bonū ꝙ malo reddūt et hoc est pfectōis sicut hic xps. Alij bonū ꝙ bono et hoc necessitatis ꝛ imperfectoꝝ. Alij mala pro malis vt maloꝝ. Alij mala ꝙ bonis ut hic iudei xpo. Sed nō sic ꝛc. Nota ꝙ maxime puniēda est blasphemia qr otra deū immediatet sic de piurio. Vnde sequit̄. De bono ope nō lapi. ꝛc. Sz debebāt merito scire ꝙ xps esset de9 qr ysa. dicit̄. Puer natus ꝛc. consiliarius dicit̄ et deus. Circa terciū nota xpi responsū benignū. i quo ostēdit ꝙ poterat se dicere deū. quia hic bonus ad quē sermo dei est factus ut ꝓpheta dicere potest. Etiā q̄cunq̄ deuotus est deus ptcipatōe. Nā si ꝑm Aug. diligis terrā terra es ꝛc si deū deus es. ergo male cōrexert xpm. Sed xps est naturaliter de9 nō participatōe. Exēplū de nobis. Sic carbo est lucidus totus non lumē et ferrū ignitū nō ignis. sed deus lux est et ignis.

Feria quinta iudica. De epistola

Orauit daniel. Danielis. xj. In illa oratōe tria facit Azarias. Primo defectus populi et fui annumerat recordādo de patribus ꝛc. Secdo humilem aiam. id est aialitatē et spiritū ꝙ sacrificō deū habere optat ꝛ offert ꝙ exauditōne. ibi. sed in anima otrita ꝛc. Tercio potentiam dei inuocat ut ex eruitōne eoꝝ dei laus crescat inē gētes ibi. neqfū. nos ꝛc.

Circa ꝑmū nota causam oiōnis de statua ꝛc. Tē locū oiōnis. Tē tpus qr daniel nō erat pñs alias etiā non

adorassz sed negocijs regis occupatus verisimilie. Sed cur dicie in missali. Orauit daniel cū azarias oraūit loco duorz sociorz. Rñ. ideo. qz daniel orōem scripsit. Etiā ex informatō ne eius isti orare poterāt. ℣ Ne despicias pplm tuū eccīam tribulatā neqz auferas hoiem p hoie ppter. glo. Offert abrahā dil. qz obediēs fic et xps obediēs ad mortē ysaac seruum qz humilime velut seruꝰ imolanti obtpauit et isrl scīm. i. deū videns scūs est qz mūdi. i. sancti corde deū vident Et nō est in tpe hꝰ neqz pnceps sacerdotū q imolet et pteta q futura p dicat. nec dux q defendat. Glo. dicit hic. Hoc nobis hodie t quotidie est plorandū q ppter pcā nostra patimur penurīa verorz pastorz et innumeris afflicti psecutōib dignū deo sacrificiū nō reddimus. Circa secū dū nō q aialitas otrita. i. corpus et spūs hūilis plusvalent qꝫ mille alia corpalia. Tū qz spūs excedit corpus alienū. Tū qz ppriū corpus offerre maius est qꝫ alienū dare pecus. Tū qz fine aia mihil extrinsecū valet datū tc. Et nūc nō ante seqmur te i toto corde penitentes. Circa terciuz nō q dei gloriā p orōnis exaudītōz pncipaliter intēdit fic et factū fuit cū rex deū cognouit. Vide danielis textū. Vñ ex illa orōne tres liberantur. lictores puniunē. et deus oñipotens recognoscie.

De euangelio

Rogabat ihm quidā pha. tc. Luc. vij. Tria nō. Prio tradie mulieris mira otritio. Scdo pharisei falsa iustitia. ibi. videns aūt pharisee. Tercō xpi ad mulierē miseratio ibi. dico t. remit.

Circa pmū nō. Comedit ihs cum multis pharisei ut eos corrigeret de supbia ut h. cū publicanis ut ad penitētiā vocaret fic cū zacheo. cū iustis ut lazaro maria tc. ut caritatez eorz nutriret. et cū cognatis paupibus in nuptijs ut inopiā eorz supplere t. Et ecce mulier. hic describie mulier nō noiatur qz scdm opinionē hominū in terra erat scripta fic epulo. Erat in ciuitate. ergo mltos ad peccatū traxerat peccatrix sm scriptura cōsuetā. Vñ et septē demonia dicitur habuisse. Attulit tc. ut peniteret cū q peccauerat. Et stās retro. hic penitentie modus describie vbi sex fuit oditōes. iiij. amare t due dulces. Prima pudor. stās retro. Scda timor. secus pedes. Tercia dolor. cepit rigare. Quarta sui abiectio. et capil. Nec corrūdent. iiij. in pcō existētib. Vilitati macule pudor. Beatus pene timor. Quātitati offēse dolor. Elatōni obediētie sui abiectio. Nūtū osculū amoris. Sextū vngentū duotōis. Circa scdm nō pharisei mala pfumētis in humanitatē murmī et iudiciū temerariū. Circa ihm nō pmo attētū facit phariseuz ibi. habeo t. aliqd. Scdo ppoit parabolā. duo debitores tc. Tercio pmie phariseī rñsio vera ibi. respon. simeon tc. Nō to parabole ad ppositū applicatio ibi. et conuersus ad mulierē. Nota būissimi pedes xpi plura faciūt. Istis pº totus mūdus subiicie. ps. Oia subiecisti sub pe. ei9. Scdo eis mare fic terra calcabē. Mat. xiiij. Tercio otactu eorū cra scificabē. vñ ps. Adorabim9 in lo. vbi stete pe. ei9. Quarto istis pedibus in cruce pcā nostra delenē. ps. Foderūt ma. me. et pe. me. Nūto istis oīs mimici ptās tollie. Abacuck. iij. Egredieē dyabol9 añ pe. ei9.

Circa terciū nō tria. miscōie exhibitōem. i. malox murmuratōez. muliēris omendatio et dimissio.

Feria sexta iudica De epistola.

Dixit Jeremias. dñe omīs q̄ te derelin. tē. Jere. xvij. Tria in epla facit Jēmias Primo pdicit penas pcōribꝫ et causas penaꝝ. Secdo p̄ sanitate fui orat. ibi. sana me. Tercō volūtatē suā dīme vltiom ꝯformat ibi. ꝯfundant q̄ me tē. Circa p̄mū nota inter oēs pphtas pfectissime Jeremias xp̄m patiētē etiā ad lrām p̄figurat. p̄mo eni scificatus in vtero fuit Jere. j. sic xp̄s. Secdo et ēcio nō soluz pphta fuit ꝫ etiā sacerdos. Sic xp̄us fūmus pphaꝝ et fūmus sacdos. Nr̄o p̄dicatoꝛ sup gētes ⁊ regna. Sic et xp̄s pncipalissime actū p̄dicatōis exercuit. Nūto patiebat plura inno nocent. Jere. xx. tē. Sic xp̄s. Sexto vgo a dño iussus est manere. Jere. xvij. Septimo orōem p̄ inimicis fudit ibi. recordare q̄ steterim in ospcu tuo tē. Sic et xp̄s. Octauo etiāvba q̄ de se Jeremi. locutus est ad lrām de xp̄o exponunt vt patebit i epla. Domie oēs q̄ te dere. ofun. recedētes a te in era scrí. qm̄ dereli. vena aqꝝ vi. Vbi nō tria. Primo peccantiū punitōem. Secdo eoꝝ affectōez ibi. recedētes a te in terra scrí. Tercō aūsionē pcōꝝ ibi. qm̄ dere. Vel alit. q̄ deum relinquūt qđ fit spreto incōmutabili bono mutabilibꝫ adhērēdo meidūt in ofusionē et scribunt in terra. Sed causa q̄re. q̄ deus est vena aqꝝ viuē tiū nō morientiū. Vbi nō triplicē cōfusionē pcōꝛes sequentē. Est ofusio salubris in otritōne ut magdalena. Eccī. iiij. Est ofusio adducēs ad gloriā. Et est ofusio negꝫ. q̄ quis ofiteri erubescit vt nō ofundat. Eccī. ij. Est q̄ pdit aiam suā p̄ ofusione. Est ofusio crudelis aliqñ i mūdo in morte in inferno. de q̄ in epla. Nō quidā scribunt in terra ut mali et ꝫ malū est. q̄ affectu hērēt ere fit lra cere. Jtē tales defacili delent p fortune vētuz Jtē q̄ breuiter noiatō illa fit ut pꝰ morte nō vocat dñs rex sed dñs cinis vmis tē. Alij scribunt in celis vbi p oppositū bñ afficiunt immobilit stāt et nomē meliorat post mortē. Sz q̄re pcōꝛes hñt ofusionē et mscptōz Rñ. q̄ dereliq̄rūt venam ideo sp esu riūt. reliq̄rūt agꝝ ideo immūdi sūt sp. hāc eni exsiccat mg̃titudo. reliq̄rūt viuā agꝝ ideo sēp moiunt. Circa scdm nō q̄ oiavba epte ec̄ p̄me partis xp̄o asscribi p̄nt ꝫm hūanitatē q̄ petit p se et mēbris. sana me dñe et sa. Nā oīs in adā letalit vulnerati sumus et xp̄s pca nr̄a sibi asscribit. p̄s. Verba delictoꝛ meoꝛ. Etiā xp̄s p orōez sibi impetuit claritatē resurrectōis. Pr̄ clarifica tē. Sal. me fac. q̄ nō sufficit nos sanatos ēe a pcīs misi saluem p celi aptionē. Doc ideo peti debz vt laus nr̄a dēfit. p̄s. Eruā te et hono. me. Jtē. Sacrí. lau. hono. tē. Ecce ipi iudei dicūt. vbi ē vbū dō mini. pphtasti mala vēturaꝝ adhuc nō venerunt. gē falsus es. Vide Jere. xx. et. xix. Nā fit hodie q̄ dēꝰ ꝓpter emēdatōz pumire distulit putāt penas nō vēturas. sic etiā Jeremas ostra deū miraī. Jere. xx. dicēs. Seduxisti me dñe et sedu. fui. Putauit eni se gētibꝫ mala dicturū stati nō gētis fue. Et ego nō fui turbatꝰ. i. ꝓpē otumelias mihi illatas rōne ꝓphetie. Jere. xx. ꝫ māsuetus te pasto. se et. dīe hois. i. pspitatē mūdi nō deiderani.

Nuod egressū est ꝛc̄·i·verū est et fi-
et·nō fis mihi tu formidi·q: pati de
bebat· Nō oia ad lr̄am de xp̄o· Nam
orat p sanatōne·pr̄ clarifi·ꝛc̄·deri-
dent demoiacū vocando·nō desiderat
diē hic q: paup ꝛc̄· Oia verba sua ve
ritas viua fuer̄t· Orat in tristicia mā
suetissime in mōte oliueti ꝛc̄· Circa
terciū nō q̄ p̄dicit futura mala· Vel
se oformat diuine volūtati q̄d nos
facere nō possumus·q: dei volūtatez
finalē sicut ꝓphēte et xp̄s nō videm⁹
Nā pc̄ores ofūdunē·pec̄ādo pauēt
infirmādo fūt in die afflictōis morie
do·et duplici otritōe oterunē in ani
ma et corpore in inferno·

De euangelio·

Collegerunt pontifices et
pharisei ociliū ꝛc̄· Jo·xi·
Tria h̄ dicunē·Primo osi
lij congregatio et dubij cū
argumētis ꝓpositio· Scdo osilij dēs
minatio ibi· vos nescitis ꝛc̄· Tercio
Jhū a iudeor̄ pfidia declinatio ibi·
Jhs g̃ iā nō in pa·ꝛc̄· Circa pri-
mū nota·colleger̄t pontifi·q̄ sm Je-
roni·fuerūt de gñe Leui·et pharisei
q̄ de simeon p magna pte·Nō malū
puidit Jacob Gen̄·penl·dicens·Sy-
meon et leui frēs vasa iniq̄tatis bel
lātia in ociliū eor̄n ō veniat aia mea
Dor̄ tñ ociliū intrant multi hodie q̄
ad lites p̄mouēt·vbi innocētes xp̄i-
ani oburunē et vexanē ut p̄ncipes in
diuitijs ꝛ honorib⁹ tueanē· Jtē hor̄
cōsiliū intrāt q̄ auaricia excecati po-
tius ofulūt ut terrena nō amittanē
etiā si eēna negliganē· Nota hodie
osiliū maximū fuit q: principalissimi
interfuerūt· Et prius bene q̄dem eū
tenere volebāt sed p multitudinem
nō fuit oclusū· Vñ Jobes Dixit mico
demus lex nr̄a ꝛc̄· Et dicebāt· Nuid
facim⁹ ꝛc̄·ibi est dubij ꝓpositio q̄ nō
fit interficiendus·q: multa signa h̄
homor ꝛc̄· Ecce adhuc vocāt hoiez cū
pluries verbis et factis se dei ostē-
derit· In oppositū arguebant· Si di
mittimus eū sic·tria sequenē· scz nr̄i
honoris p̄uatio·q: oīs credēt in eū
et sic eū habebūt p rege·p q̄ roma
ni offensi nr̄m locū·i·tēplū destruēt
et gētē tollēt·i·nos suos subijcient

Circa scdm nō q̄ scdo argumēto
acquiescūt·q: tria p̄fata plus timu
erūt q̄ oia erāt talia q̄ eēna morte
dānando innocentē et iusto iudicio
dei in oia meiderūt deū offēdēdo· Do
cumētū q̄ mosilijs multū cauendū ē
ab aie passionib⁹ q̄ velut nubes lum̄
intelligētie obūbrant·ut hodie ava
ricia et inuidia· Documētū q̄ hodie
multi nō curādo deū offēdē meidūt
aut h̄ aut in futuro in illa q̄ noluer̄t
vitare·Vn⁹ aūt ex ipis cayphas ꝛc̄
Nō q̄ ꝓphēta nō fuit ꝑ ꝓphetiā ptu
lit·sic iustū facere p̄t malus ser⁹ ꝑ
nō iuste cū dñs p̄cipit aliq̄d fibi·Vi-
de quō potuit ꝓphētisare sm tho· Do
cumētū pla va p malos mēdū de⁹ re
uelat· Nō ḡre meli⁹ fuit ih̄m mori q̄
gētē·ut scz oīa deret dei erga nos ma
xia oipotētia·q̄ infirmitate ih̄u nos
curauit·maxia sapia q̄ stultícia sapiē
tes fec̄· bonitas q̄ acerbissima passiōe
letificauit· ut imitaremr̄ nō formidā
do p iustícia tribilissimū oim mortez
sic ipe· ut p̄cīū solueret̄ p̄uaricatōis
adam ꝛc̄· Nō pfes defectus in iudeor̄ osi
lio·nā bonū omūe in talib⁹ nō sem-
per est preponendū particulariꝛc̄·
Jbi passiones fuerūt ꝛc̄· Nota quō
sint filij dei sparsi·q: mundus disper
git ad voluptates quos xp̄us ogre
gat acerbissima passione p varieta
tes·sicut pompa vtita xp̄s reuocat

humilitate maxima. mundus p̄ muidiam xp̄s p̄ caritatē. mundus p̄ cupiditates. xp̄us pauptate. Circa terciuz nota q̄ in ciuitate effrem se otinuit q̄ erat pua non ꝓpata iuxta desertū. ideo ut doceret interdū cedere furori malorū. ut etiā expectaret tēpus passionis. Vt doceret sm̄ origenē nullū dare occasionē temptationis de martirio sine causa. q̄ res ardua et q̄ malis occasio p̄stari posset magis seuiendi.

Sabbato iudica. De epistola

Dixerūt impij iudei ꝛc̄. Jere. xviij. In hac epistola tria tradunē. Primo ofilioꝝ malorū otra xp̄m ut Jeremiā circūstantie. Scdo quedaz pene xp̄i in cruce. xp̄i oro et ieremie in tribulatōe ibi. attēde dñe. Tercio pene sequētes xp̄i vt Jere. innocētē mortē. Circa primū nota q̄ sm̄ Jeromi. ad lr̄am etiā ls̄ epla de xp̄o intelligit̄. nam in ofilio iudeoꝝ vnus aliū ad malū otra xp̄m muitauit. qđ innuit ibi. Venite. Scdo pluraofilia ad xp̄m occidendū habuerūt ibi. cogitemus otra iustū. lr̄a habet Jeremiā. sed ecclesia ponit iustū. q̄ solus xp̄us iustus fuit nunq̄ deliquans ad extrema pecī. Tercio nō credere se fatenē verbis xp̄i quibꝫ dixit. Nisi cognouisses et tu ꝛc̄. Veniēt mimici et p̄sternēt ꝛc̄. ibi. nō enī pibit lex a sacerdote ꝛc̄. Quarto eū falsē ꝓponunt accusare pilato et famā ei⁹ necare ibi. Venite et pcutiamus. Nō to nulli sermoni eius credere ꝓponunt ibi. et nō atten. ad vniū. ꝛc̄. Circa scm̄ nota. primo xp̄us in cruce elevatus se vidit oīm̄q̄ derelictuz. et ad ls̄ intuendū p̄rem inuitat ideo ut fit sibi acceptū sacrificiū dicēs. Attende dñe ad me ꝛc̄. Scdo ingratitudo iudeoꝝ et pcoꝝ futuroꝝ xp̄m maxime otristat. qui audit voces ad ūsarioꝝ clamātes. Crucifige. Vacb qui destruit tēp. dei. Alios sal. fe. ꝛc̄. Et in ls̄ p̄ bono reddit̄ malū. q̄ pro sanatōe quā fecit dat̄ vulneratio. p̄ resuscitatōne mortuoꝝ vita necat̄. p̄ sapia verbi deridet̄ ꝛc̄. Tercio aie xp̄i foderūt foueā in lanceatōne vt si aia corpus nō exisset adhuc crucia ret̄. Similiter p̄ vulnera manuū et pedū. Quarto fue oīonis p̄ inimicis manfuetudinez p̄ri recolit ut videat̄ q̄tum nos dilexit ibi. recordare ꝛc̄.

Circa terciū nō q̄ pcores tantoꝝ beneficioꝝ dei mḡti terren̄ p̄ ꝓpter tam in ommatione pluriū plagaꝝ aut hic aut in futuro ꝓpterea. id est quia ingrati p̄niaz nō egerūt. textꝰ leuis est. Adduces sup eos latronē repente. glosa. Nabuchodonosor vel Romanū impium. et merito. q̄ magni latrones fuerūt sepe ꝛ eoꝝ rex latro ꝛc̄. Nota quō dñs p̄us in eod̄ caº oñdit Jeremie vas figuli ꝛc̄. vt oñdat q̄ si q̄s penitentia ducat̄ dominus iterato aiam innouet.

De euangelio.

Pater venit hora clarifica ꝛc̄. Jo. xvij. Nō tria xp̄s fac̄. Prio p̄ se orauit. Scdo p̄ discipulis. p̄us tñ eos laudat. manifestaui nomen tuū. Tercō causas tangit quare exaudiri debet et q̄ necessaria sit discipulis eius oratio.

Circa primū nota q̄ xp̄s ostendit veram orōnem que sm̄ Damas. est ascensus mentis in deū. Nam anima

habet duos oculos. intellectū fui et dei q̄ p̄mo eleuari debēt. Scdo seq̄ debet affectio cordis. ideo sursū corda dicit. Tercio corpus vtriq; p̄dictorū famulari debz. ideo dicit. subleuatis oculis. Quarto lingua in dei laudem laxari debet. Ñto spem exaudiendi habere ibi. pater. Sexto horam debitā respicē ibi. venit hora. Quid petit. Rñ. clarificatōem sui. Nota q̄ p passionē pater filiū tripliciter clarificauit. Primo p signa solis veli terre petrax. tē. Vnde centurio. vere filius tē. Scdo q̄ p passionē et eius humilitatē meruit xp̄us sibi resurrectōnis gloriā et exaltatōz. ppter qđ et deus exaltauit illū tē. Tercio nobis credulitatē. q̄ nisi granū frumenti tē. nam post passionē credidimus Nota xp̄s sm naturā humanā orat. Sed q̄ clarificatio xp̄i cedit in p̄ris honorē et etiā in nostrā vitā eternā quā p xp̄i passionē habemus. ideo sequit. ut filius tuus clarificet te. sicut id est et quia ei dedisti ptātem omnis carnis id est humane nature supra quā rex est oīm clarifica. vt det eis vitam eternā. Sed q̄ vitaz eternam iudei ponunt in delitijs corpis et aie q̄ ad carnalia quedā. sarracem tm̄ p̄ncipaliter in carnalibꝰ. sed xp̄s discit q̄ p̄ncipaliter ofistat in cognitione p̄ris cū amore et securitate et q̄ ad corpus in xp̄i visione. ideo sequit Hec est aūt vita eterna. Ratio q̄re audiri debeo est honesta. q̄ nomē tuū clarifica. sup terram. opus ofūmauiq; ad oclusionē passionis. ideo clarifica me. Nota claritas hūanitatis xp̄i et scōz assimilatē diuine essentie. Ego dixi dñe estis et ante mūdū fuit in patre p noticiā p̄destinatoz. Circa scdm nota omendat discipulos. ibi. Manifestaui tē. tum q̄ p̄ris. tū q̄ xp̄o dati. tū q̄ fidem habuerūt.

Circa terciū nō. ideo p eis rogat. q̄ mundi nō immūdi. Quia iā nō sū id est statim nō ero in mūdo cum eis. q̄ in tribulatōne erūt dñi in mundo.

Feria secūda palmarū. De epistola.

Orit ysaias. Ysaie. l. Tria notanē de xp̄i passione ℔. Primo passionis causa q̄ obedientia ibi. nō ostradico retrorsū nō abij. Scdo passiōis ignominia. ibi. corpus meū tē. Tercio vt xp̄m passū imitemur in eū sperando ibi. quis ex vobis timēs. Circa primū verbis breue sed sūia longū dñs deus dicit. Humanitas xp̄i aperuit mihi aurē. i. ad me locutus est mihi mādando pati p salute generis humani. et xp̄s rñdet. et ego nō ꝛdico Nota ℔ factū est a p̄ncipio oceptionis vbi se obtulit p nobis. Item in mōte oliueti. vbi p̄uidit passionē. cui nō ostradixit ex voluntate tē. Dubiū an xp̄s ex obediētia mortuus sit. Vide tho. iij. pte. q. xlvij. ar. ij. tē. q̄ sic vt mobedientiā ade q̄ pccores facti sumus deleret obediētia xp̄i qua sanctificaremꝰ. Vt sacrificiū p̄fi p nobis nobilissimū offerreē p obedientiā q̄ meliorē victima. Et vt verus victor xp̄s essz. nā victoris ppriū ē seu militis ex obediētia ducis seu regis pugnare. Circa scdz nō. q̄ q̄sdā passiones ostumelioſas memoratē. corpus eni totū dedit. in capiēdo eū vt faceret de eo q̄d vellēt. genas i nocte q̄s pcusserūt añ annaz. et post faciē otumelijs p vba. ppterisa tē. affecerūt. ospuerūt ibidē. Vide pūcta i articulis passiōis. Circa idē nō q̄ fortitudinē xp̄s i passiōe habuit pfectissimā q̄ ē

cū spē vincendi ex intuitu diuine p̄sentie ex cuius caritate etiā pati q̄sq; debet. Vnde dñs deus auxiliator meus et ideo nō fū confusus in die resurrectōnis sed ad modicū in die parasceues. Ideo posui id est ꝓpter spē resurrectionis vel quia deus auxiliator faciē meā in coronatōne ꝯspuitōne alapatōne ut petrā durissimam id est ꝯstantiā ad patiendū. et scio q̄m nō fū cō. nam cū iuxta sit qui me iustificat id est sanctificat deus pat̄ quis ergo ꝯtradicet mihi. cū stem⁹ simul ego t deus quis est ad. noster accedat ad me. Et cum dñs deus sit auxiliū quis ꝯdemnet. nullus. Et tñ quia quidā ad hec mala mīū habituri sunt. ecce oēs p̄secutores q̄si vestimentū ꝯterent ⁊c. succedue se destruendo. inuita tinea comedet eos ⁊c. In fine ysaias exhortat̄ ut sicut xp̄s timeamus. lumē q̄ramus et spē in deo sic xp̄s habeamus. timēs deū ut audiat vocē serui sui ysaie scz dilig̃endo xp̄m futurū. Nam quis ambulat in tenebris ignorātie tēpore aduentus xp̄i et nō est lumē ei cum ipe sit lux. Speret talis in tenebris pccorū in nōie dñi t innitat̄ sup deū suū nō vires ꝓprias.

De euangelio.

Ante sex dies pasce. Iohīs. xij. Istud euāgeliū tres ptes habet. Prima dicit de xp̄o cenāte i bethania quod sabbato factū est. Secūda de receptōne eius ibi. honorifica. et ifra dicit. Tercia de his que facta fuerunt feria secūda scz hodie. ibi. Erant aut̄ genti. quidā. Vbi nota questiones et eaꝝ rñsiones. Nā ꝓmo gētes q̄runt xp̄m p apl̄os et xp̄s rñdet. Secūdo xp̄s ꝑm q̄ homo querit patrez orādo p se et pater rñdet. ibi. nunc aia mea turbata. Tercio turba q̄rit de voce et xp̄s rñdet. ibi. turba ergo Quarto turba querit de exaltatōne ⁊c. Circa ꝓmū nota gentes etiā intrāt templū ut exaudiātur. quia ita salomon impetrauit. iij. Re. viij. Documētū q̄ etiā pccores pluta impetrant. Item cur philippus accedit andreā. Rñ. q̄ andreas fuerat xp̄o familiarior eo q̄ primus xp̄m secutus erat. Documentū q̄ a iuuentute xp̄m sequētes sibi sunt placibiliores Item cur nō immediate adducunt ad ihm gentiles. Rñ. q̄ xp̄s inhibuit dicēs. Inviaz gentiū ne abieritis Nota venit hora ut clarificet̄ ita duobus respōdet. Nā p passiones clarificatus est quodāmō sputis ⁊c. velut calibs p speculo ⁊c. Est alius sensus clarificatus est xp̄s in illa hora. quia gentes venerūt vbi iudei recesserūt et ideo clarificari debuit refurgendo et hora venit. Post ostēdit q̄ passio sua sit causa ruine gētiū ibi. nisi granū frumēti ⁊c. vide alibi euāgeliū. Circa scm nota q̄ xp̄s turbatur q̄ vidit ꝓpinquā passionem ibi. nunc aia. Orat ꝑm sensualitatē salui fica me ex hac hora. Ratio loquitur dicēs. sed ꝓterea venit ⁊c. Similiter in monte oliueti clarificaui. i. in monte thabor t iterū clarī. Nota nūc p̄ceps mūdi eicietur foras. Nota si exaltatus fuero oia trahā ⁊c. Nota sex diebus deus creauit et septem recreauit sed alit̄ valde. Dominica mane exit bethaniā. afinat. honorat̄. Flet. sanat. duo hoies ascēdūt. increpat̄. q̄ pueri canunt amouet̄ Ierusalem expellit. viduam commendat. circūspicit et nemo dat sibi hospitium.

Feria sexta maledicat populus ficus aret. gentiles ihm querẽt. pdicat de grano sinapis. clarificat ẽ. in euãgelio Johis. xij. Feria tercia duo in vineaz. ammiranẽ ficũ in qua potestate. locatõ vineę. vestis nuptialis. q̃o tributi. septẽ viros habet. magnuz pceptũ. ve multiplex. donec dicatis benedictus qui venit in noie dñi. exit templũ et structurã inspiciunt. in monte pdicat de aduẽtu antixpi. Nec oia Mat. xxiij. xxiiij. xxv. Feria quarta de mansione bethanie iudas exit bethamã. vendit. Feria q̃nta q̃nq; fac̃. agnũ lauat. ordies dat. eukaristiã dat. pdicat et orat. Nõ p oia pcedentia facta sunt diebz quibus et notata sunt. in ih̃s occurrat hystoria. et de vita xpi liber pterquã de fico. Sed de nicodemo venĩte reperio qd diu ante factũ fuit. Applica cuilibet diei creationis que facta sunt p ebdomodam.

Feria tercia palmarum De epistola.

Dixit Jeremias rẽ. Jere. xj. Tria hic tractanẽ de xpi passiõe. Primo de modo mãsuetissimo quo xps patiebaẽ. Secõ de studio maligmssimo q̃ xpo lignũ crucis pparabaẽ. ibi. et nõ cognoui qz rẽ. Tercio de wlũtate pfectissima seu iustissima qua im penã xps iudeoz sentiebat. Circa pmũ nota. Dñe. patri loquiẽ filius. demõstrasti mihi. absolute loquitur qz in pncipio occeptõis oia simplicit ei demõstrata fũt. Sequiẽ de his que ad passionem ptinẽt. Tu ostendisti mihi studia eoz sc̃z q̃ maliciose venanẽ mortẽ meã. Et ego quasi agnꝰ mansuetus pmũ ductus fũ. scõm ad victimã. terciũ rẽ. Nota xps fm ꝓpetates agni fuit innocẽs inuenis mãsuetus innocuus rẽ. Nuare se agno compat. Rñ. qz agnus paschalis portatus dr. qz caritas eũ angebat vt plus sitiret nr̃am salutẽ q̃ aquã. Nota quõ ductus est miserabiliẽ pcessione flebili. quia varij fuernut in illa pcessione. Ad victimam. Nota quõ xpo existente in cruce. primo ihs velut sacerdos in facie lotus fuit sputis. humerale corona. alba herodis cingulus q̃n vinctus. manipulus ligature in columna. seruitrix ad alcum candela fidei Maria. aqua et vinũ ex latere. altare crux. ostia carocantus xpi clamor rẽ. Circa scõm nota. Non cognoui. id ẽ sicut nõ cognoscẽs me habui. Mittam9 lignũ in panẽ. verisio est. Commendat ꝓpatibulũ ꝓ pane. Nota quare xpus in crucis ligno patiẽ. q̃re eleuatus. q̃re in tres ptes. Et eradamus eũ de terra. ut nec memoria fuoz habeaẽ.

Circa terciũ nõ q̃ sequẽntia nõ fũt otra orõnẽ xpi in cruce. qz ih̃s xps se oformat volũtati pris sup his in q̃bus xpi passio frustraẽ qua amarissime nos redemit. In cruce vero orabat p oibz pmitẽtibz et passionẽ xpi inuocantibz. Tu aũt dñe sabaoth. i. dñe exercituũ q̃ iudicas iuste oñes ingratos de mea passione et ꝓbas renes. i. affectõnes. et corda. i. cogitatõnes que latẽt alios. Videã vltõnem tuã. nõ dic̃ meam. q̃ oformat se patri. Tibi eni reuelaui. glo. qz non p pcc̃o ꝓprio sed ipoz scelere crucifigar hoc tibi notũ ẽ dñe deus me9.

Feria quarta palmarũ De prophetia prima.

Dicite filie sion. ꝛc. Ysaie. lxij. et. lxiij. Tria dicunt hic. Primo questio de psona xpi fit ascendente in celū. Scdo alia questio de rubedine vestis xpi ibi. quare ꝯ rubrū. Tercō ꝓphēta grates refert de istis. Circa pmū pmittit. hec dic dns pater. angelis supioribus. Dicite filie sion. id ē triumphanti ecclesie. Ecce saluator tuus venit in celū. Ecce merces eius cū eo id est ptās retribuendi tā bonis ꝙ malis. Sed cur hodie legit illud. Rndet ꝙ memoria fit de fructu dnice passionis. et qs modus patiendi hic tradit. Quis est ille q̄ venit de edom. Edom interptat terrenus. vel ra vrbs munita. Nā angeli viderūt xpm ascendere de terrenis et de munita vrbe irsm. Et est q̄stio minorū angelorū q̄ plene nō intellexerīt misteria incarnatōis et passionis. Iste formosus in stola sua. i. in hūanitate in quē desiderāt angeli ꝓspicere. quia speciosus forma p filijs hominū nā corpus xpi quodāmō stola fuit aie. Et sic secundo mirant pulcritudinē carnis. Primo aūt psonā. quis est iste. Tercio societatē inducētium et ꝓpria virtute ascendentis. nā cum patribus ascendit et pueris et angelis et ꝓpria virtute. Rndet xps. Ego sum q̄ loquor iustitiā fine psona ac ceptōne in iudicando et ꝓpugnator. i. temptatorū coopator ad saluādū.

Circa scōz. scda questio est angelorū et sequit ex p̄cedentis rnsione. Nā cū sis iudex et pugil et tante virtutis. q̄re ergo rubrū est indumētū tuū. i. vulnera corpis. v. ꝛc. Nō alibi vinū rubeū ē. Rndet torcular calcaui solus. Nota torculari illo arbor pōmēs fuit crux exportata p xpm. Botri cū vuis xpi gutte sanguinis. Vinū expressum meritū pātientis. Vasa in q̄bus recepta sunt septē sacramenta q̄ nunq̄ exhauriri pnt fide et caritate. Et de gentibus nō est vir mecū sed virgo maria. Sed ego ecōuersus calcaui eos in furore meo. p̄teritum noīat ꝓ futuro ꝓpter certitudinem. Hoc factū est cū iudas suspendio et irsm cū suis interijt et sic oēs in ira a xpo hodie calcant qui cadi pmittunt sed a furore qui ad inferna detrudunt. Ratio qr aspersus est sanguis eorū. i. pcā. ps. Libera me de sang. suppositiōnta mea. i. mēbra. Nā verba delictorū meorū et oia indumēta mea faciē vestes pedes inquinaui. i. pmisi inquinari ut leprosus apparerē. Nam tunc dies vltionis in corde meo fuit. qua vltione vlta fuit pcata ptoplastorū. Et annus retributōis mee venit. qr vbi habundauit delictum merito passionis superhabundant plsolui q̄ nō rapui. Et ecce ꝙ tavltio Circūspexit nō eat auxiliator. Nota circūspexi q̄ sursū nō habui vbi caput reclinarē. deorsū felle potabar. a dextris ognati tristissimi a sinistris deridentes iudei. intra iustitia et fortis dolor. Nuesiui p̄mere muocando help ꝛc. et nō fuit q̄ adiuuaret pnā minuendo. Et tn saluauit brachiū meū. i. vtutē vtvoce valida clamarē. clamādo emittere spiritum ꝓpria vtute. Et indignatio mea. indignatio actiue q̄ pater me visus ē tang indignās reliqsse. Nec mg̃ sustinētia auxiliata est mihi. qr passiōe merui nomē qd est sup oē nomen. vt in noie ihu ꝛc. Circa terciū nō ꝙ ḡte illa meditari debem cū ysaia meditādo et laudando ore et opere. ideo dicit. recordabor et laudem ꝛc.

De secūda prophetia.

Dixit ysayas dñe quis credidit ꝛc. Ysa. liij. Nota q̄ illa ꝓphetia ad literā intelligit̄ de xp̄o vnde philippus sic eaz eunucho exponit. Actu. viij. Tria hic fiunt. Primo tangit̄ arduitas misteriꝝ de passione xp̄i et humanitate. q̄ pauci fidelit̄ credunt aut grates referūt. Scdo de passiōe texit euāgeliū potius q̄ ꝓphetiā ibi. et ascēdet sic virgultū. Tercio tangit fructū dñice passionis et resurrectōis gloriā. ibi de angustia ꝛ iudicio sub. Circa primū dicit. Dñe pater quis credidit auditui nr̄o. id est sermoni quē a te audiui et aliꝝ a me audituri fūt. q̄si di. Pauci credūt pauciores regnāt̄. paucissimi imitātur. Vbi nota fructus meditatōis dñice passionis multiplices. videlicet grāz actio. pcōz remissio. ad eukaristiaz p̄paratio. facilis pcōz vitatiōz ꝛc. Et brachiū dñi cui reuelatū ē brachiū patris est filius cū virtute sua que multiplex est. et in passione fuit multis velata. Fuit enī xp̄us in cruce liber. viij. signaculis clausus q̄ si se ostēderit et oculis alicuius reuelauerit. viij. antidota cōtra. viij. vicia videbit. Infamiā maximā contra superbiam. nuditatēz oīm tpaliū contra auariciā. corpus a planta pedū ꝛc. contra luxuriā. māsuetudinē agni cū deridetur contra irā. oronē p̄ inimicis cōtra inuidiā. fel contra gulā. oīm virtū laborem contra accidiā. Circa sedm notat primo dando duas similitudines de virgulto et radice. deinde p̄sequitur hystoriā. Nā xp̄s sicut virgultū .i. arbor pluriuz virgularuz .i. grāz in iuuētute vsq̄ ad dñicā passionem p̄fecit et tare. et sapientia coram deo ꝛ hoibz et semp p̄fecit ꝓfim acq̄rendo Sed in die passionis velut radix. Nā radix est absconsa deformis et tū ex ea oīne bonū arboris fit. videlicet stipes rami flores folia et fructus. Sic humanitate despecta xp̄i latebat virtus oim bonoz. Sequit̄. Nō est species ei neq̄ decor. Tria describit principaliter que xp̄s passus sit. Propt̄ q̄d ibi. disciplina pacis nr̄e ꝛc. Tercio qualiter q̄ sicut ouis ad occisionē et agnus ꝛc. Circa terciū nota liberatus est scz in resurrectione sed dabit impios iudeos in sepulturam cū irrm destruiē ꝛc. Et ratō est quia ꝛc. vide lr̄am.

In cena domini

Nota ordinē gestoz in cena. Prio iubet p̄pare iero. solimis cenā. Vide Mat. et Mar. Deinde comedendo agnū paschalē cū pane azimo et lactucis stat. deinde sedet et dicit. Desiderio desideraui hoc pascha scz finez veteris testamēti et initiū noui ꝛc. Deinde dicit. Amodo nō bibā de genimine ꝛc. Deinde surgit a cena ꝛ lauit pedes. Descēdit enī de eminētiori loco ad inferiorē locū in domo. Vide ibi Joh. xiij. vsq̄ ad hec verba exclusiue. Hec cū dixisset Ihs turbatus ē spū. Deinde accepit panē et grās agēs fre. ꝛc. et sic eukaristiā dedit et consecrauit. Et post ptātē epis ordinā di dedit consecrādo et ordinādo apl̄os dicēs. Accipite ꝛc. i. ptātē habete. Vide de ls Mat. Mar. et Lu. Post ls dic aliquē ēditorē esse i mēsa et q̄rūt singuli an sint. Post dedit xp̄s panē nō consecrātū. i. nō eukaristiā. et tūc dyabolus intrauit iudā. Ibi p̄sequē Johannē p. xiij. vsq̄ ad. xviij. capi.

Finit quadragesimale.

De sancto Andrea apostolo. Sermo primus.
De sancto Nicolao episcopo. ij.
De Conceptione beate virginis. iij.
De sancto Thoma apostolo. iiij.
De sancto Stephano primo martire. v.
De sancto Johanne euangelista. vj.
De Innocentibus. vij.
De sancto Antonio heremita. viij.
De Conuersione sancti Pauli apostoli. ix.
De purificatione beate virginis. x.
De Cathedra sancti Petri apostoli. xj.
De sancto Mathia apostolo. xij.
De sancta Kunegunde virgine. xiij.
De annunciatione beate virginis. xiiij.
De sancto Georgio martire. xv.
De sancto Marco euangelista. xvj.
De sancto Philippo et Jacobo Apostolis. xvij.
De Inuentione sancte crucis. xviij.
De sancto Johanne baptista. xix.
De sancto Petro et Paulo. xx.
De ommemoratione sancti Pauli. xxj.
De visitatione beate virginis. xxij.
De sancta Margaretha. xxiij.
De sancta Maria magdalena. xxiiij.
De sancto Jacobo apostolo. xxv.
De sancto Laurentio martire. xxvj.
De assumptione beate virginis. xxvij.
De sancto bartholomeo apostolo. xxviij.
De natiuitate beate virginis. xxix.
De sancto Matheo apostolo. xxx.
De Angelis. xxxj.
De sancto Symone et Juda apostolis. xxxij.
De ommibus sanctis. xxxiij.
De animabus. xxxiiij.
De sancto Martino episcopo. xxxv.
De sancta Elizabeth. xxxvj.
De sancta Katherina virgine. xxxvij.
De subitanea morte In die sancti Marci siue rogationum. xxxviij.
De leprosis. xxxix.
De caritate. xl.
De reliquiis sanctorum. xlj.

Incipiunt sermones de sanctis Reuerendi patris fratris Johannis Nider sacre theologie professoris ordinis predicatorum

In festo beati Andree apostoli Sermo. j.

Dicite primo faciam vos fieri piscatores hoim Math. iiij. Tria principaliter sunt dicenda. Primo beati Andree vocatio est per euangelia declaranda. Secundo priuilegia beati Andree sunt recitanda. Tercio ea in quibus eum sequi debeamus sunt annumerāda. Quantum ad primum notandum q̄ Andreas et Petrus et alij q̄daz discipuli xpi fuit ter per xpm vocati. etiam q̄libet vocatione ad spāle bonum fuit mutati. Primo ad fidem et spālem xpi noticiā et amicitiā. de quo in vigilia. i. beri euāgelium legebat. Joh. j. Secundo ad xpi discipulatū. Luc. v. Vbi per miraculū de pisciū captura mirabili Petrus Jacobus et Johes fuit vocati. et relictis oībus secuti sunt Jhm. Tercio ad eius apostatum. vbi thema De prima vocatione nota sm euangelij hystoriaz Joh. j. In illo tpe scz q̄ Christus a Johāne baptisatus iā erat nouiter. Nam ab eodem Johāne christus tria testimonia habuit. Primo phibuit Joh̄s testimonium Christo coram sacerdotibus et leuitis qui missi dixerūt. Tu es qui venturus es an alium expectamus. Secundo coram turbis. q̄ sequēti die vidēs Jhesus ait. Ecce agnus dei qui tollit etc. Tercio coram discipulis. Vñ dic im-

mediate aīt p̄sens euangeliū Johēs
euāgelista. Altera die .i. tercia post
stabat Johes. Postea sequit̄ q̄ ihs
ambulabat. quia Johes nullū signū
faciens manē debuit. et Cristus cir
cuire miracula faciendo. Ex discipu
lis eius duo. Scōm Cris. plures fue
rūt sed duo acquieuerūt voci Johā
nis. Alij fuerūt aure audierūt q̄ ze-
lotipe diligebāt Johannez in tm̄ vt
ex multa inter dū mouerent q̄stio-
nes otra Cristū et discipulos ei9. C
Videns inquit Ihesum ambulantez
cū alijs quia frequenter venit ad Jo
hannem testimoniū recepturus p-
pter alios. Ecce agn9 dei. Agno as
similatur q̄ sicut cotidie agnus pm
molabat̄ p peccatis purgandis. ita
Cristus in cruce semel et cotidie in
sacramento eukaristie. Et audierūt
eum duo videlicet efficaciter nō alij
Conūsus autem Jhus vidit. Sequē-
tes eni duo Cristū corpaliter ei loq̄
nō audebāt ꝓpter reuerentiam. ideo
Cristus dando occasionem eis loquē
di interrogat dicēs. Quid queritis
Qui dixerūt. rē. Vbi habitas vt te
possimus sez sepius visitare. Dicit ve
nite et videte. Non dicit eis domum
nec vicum ne p̄ueniant eū sed ducit
secum q̄ delicie eius esse cū filijs ho-
minū. Venerunt et viderunt ⁊ man
serunt videlicet vsq̄ in crastinū per
totam noctem. Hora autem erat q̄-
decima videlicet diei artificialis. qđ
addit vt ostendat̄ quantam curam
Cristus habuit tam sero circa alio-
rum cenam auidos docere in sapien-
tia dei. Similiter et discipuli omen-
dant̄ qui tempore quo alij grauant̄
cibis sobrij Cristo adherent. Nec mi
rum q̄ discipuli fuerāt abstinentis-
simi Jobis. Erat autem Andreas a-
lius discipulus nō nominat̄ q̄ Jo-
hannes euāgelista fuit ꝑm multos
qui sicut alibi ꝓprium nomen filet
gratia humilitatis. Inuenit hic pri-
mum. modo pomit̄ Petri per Andre
am querio. inuenit. q̄ sollicite curā
habuit de germano querendo et di
cit ei. Inuenimus messiam quod in-
terpretatur Cristus. ex quo ptz ꝑm
Crisō. responsio tacite questioni. E
Nuereret enim aliquis cur Andre-
as et alius cito credidissent. Rñ. q̄
Cristus de lege et ꝓphetis eis se p-
daueāt messiam ꝓmissum. Et addu
xit eum ad Ihesum sciens ꝑm Tho.
q̄ si veniret ad Ihesum nūq̄ ab eo
diu discederet. Vñ alijs recedentibꝰ
Petrus ait. Jo. vi. Dñe ad quē ibi-
mus. Et ꝑm Crisō. credendum est e-
uāgelistaz plura tacuisse que Petro
Andreas de Cristo dixit. Intuitus
autem eum Ihesus Petrum. Tho.
Intelligi debet intuitus fuisse eū nō
quocunq̄ modo. sed quodam singu
lari modo et delectabiliter sicut re-
spicimus res multum placentes. In
tuitus idest intra tuitus oculis cor-
dis et diuinitatis. Vnde Beda. Vi-
dit cordis eius simplicitatez cū sub
limitate cuius merito cuncte esset p-
ferendus ecclesie. Tu es Symon.
Hoc fuit primo ꝓpriū nomen eius. fi
lius Johanna ꝓprium nomē patris
Tu vocaberis cephas quod inter-
pretatur in latino Petrus. in greco
caput innuēs quod caput debet ha
bere precipue firmitatem. In crasti
num voluit exire in gālileam de iu-
da videlicz triplici de causa ꝑm tho.
Prima ne per suam p̄sentiā obfu-
scaret deuotionem populi ad Johā-
nem. Verba enim Ihesu erant tante
efficacie vt penetrarent corda audi
torum et ideo si diutius mansisset ibi
tam ex suauitate verboruz q̄ ex cō-

positione morum multi dimittentes Johānē Ihm fuissent secuti qđ cristus p tūc nolebat. Secūda ne videreē iterū petere lautem Johānis fi diu mānissēt cū eo otra eos q̄ libenē morarē vbi laudanē. Tercia q̄ in iudea erāt multi nobiles et sapiētes r in galilea nō. Illuc g̃ apperuit ibi rudibus discipłos collectur9 q̄ essent paupes et simplices ne fūdatō fidei asscriberēē potētie hūane aut sapie ꝛ deo. Vñ. ꝯ. Cor. ꝯ. Nō mlti sapiētes ꝼm carnē rē. ꝛ infirma mūdi elegit deus rē. Et inuenit Philippū. p qđ ostendiē xpi diligentia et caritas p nr̄a salute. Sequē me q̄ ego sū via veritas et vita. G Eāt aūt Phil. a betzaida q̄ eāt minor inter ciuitates galilee et tamē xps eā mirabiliē exaltauit p tres discipłos. Potuerē Petrus et Andreas Philippū informare de Ihesu. Inuenit Philippus Natanael. Beda. Frez suū. Nuē scripsit Moyses i lege. Deut. xviij. et p phete potissime p ea q̄ hūtur de Cristo apte. Psa. vij. ix. et. xl. Iere. xxj. Eze. xliij. Dañ. ix. Inuenimus ihm .i. saluatorē sic in scptura vocatū. ecce officiū. Filiū Joseph qui eāt de domo Dauid et stirpe iuda. de q̄ Geñ. xlix. Nō auferē sceptrū rē. et orīg a nazareth ciuitate pua et despecta ecce locus. Et legiē ꝼm Crisō. interrogatiue. q̄ ꝑma duo ocorūāt cum scriptura. sed de tercio forte mirabaē cum de Bethleem esse deberet ciuitate Dauid. De q̄ dicit. Et tu bethleē terra iudarē. Ex te enī exiet dux q̄ regat ꝑplm meū isrl. Matħ. ij. et Michee. v. originaliē. Nō intelligens vl memorās q̄uis doctor esset legis illud. Nām nazareus vocabitur q̄si diceret ꝼm quosdaz a nazareth ꝑt aliq̄d bonī esse de hoc non legi si tu legisti dic mihi qūo consideratus cunctis gentibz a tali loco est. ideo dicit ei Philippus. veni et vide. q. d. tm̄ est hoc bonum quod de nazareth inueni vt tibi illud explicare nō possim. Veni et vide expientia non audientia quia spero perfecte te conuertendum. Vidit Ihesus Natanael venientem in tanta distantia eo iam existente q̄ Ihesum audire poterat quia tractus fuit verbis Philippi. Ecce vere israhelita in quo dolus id est fictio. non dicit peccatum quia septies in die cadit iustus israhelita id est simplex sicut Jacob simplex inq̄ sine plica secularium curarum malarum H Sed cur nō elegit Natanael in apostolum. Rñ. Tho. cum ꝼm Augustī. doctissimus fuerit in lege non elegit in apostolum ne fructus fidei sapientie ascriberetur humane non diuine virtuti Cum esses sub ficu ibi Cristus oculī corporis eū videre noñ potuit r scīuit ergo sanctus dei. Vñ tria de cristo testatur. primo q̄ magister sit rabi. Secundo filius dei. Tercio q̄ rex. Sz quare Petrus laudatur di. Tu es filius dei viui. Matħ. xvj. et non hic laudatur. Rñ. quia ille non dum de naturali filio intellexit sed de adoptiuo Petrus vero de naturali. Videbitis celum apertum cum apparuero transfiguratus. Et agłos ascendentes. rē. in ascensione mea.

De 2 vomere

J De secunda vocatione andree. Vide Luc. v. quia verisimile est ibidem fuisse Andream fratrem eiꝰ in piscatione. De tercia dicit hodie euangeliū. Ambulās Ihesus. inter dū sine expenſ vsq̄ ad esuriē cū discipłis. Vñ Matħ. xij. Fricabāt spicas. Sine eq̄s vsq̄ ad fastidiū quia Johis. iiij. Fatigatus ex itinē. Sine

De 3 vomere

pompis vsq; ad ministrationem. qz
Luc. xxiiij. Ego in medio vestrum
sicut qui ministrat. Vidit Crisostomus ad corda magis q̄ ad facies.
Venite. ergo non timendum vbi
dux est deus. post me. non post vestram voluntatem. Faciam. non eritis ex vobis. fieri. non esse vt met etiam laboretis. piscatores hominuz non prebendarum. At illi. vbi ꝑmo
conuersio notatur prompta. quia
continuo. Secundo integra. ibi. relictis retibus. Tercio recta. quia secuti sunt eum. ꝑmum perfectū. secūdum perfectius. tercium perfectissimum. R Secūdo ꝓncipaliē nōndum q̄ beatus Andreas quinq; ꝓuilegia p̄ aliis videt habuisse. quare nō est inuentus simil illi q̄ obtinuaret legem excelsi. Primū q̄ primus xp̄ianus fuit per xp̄m conuersus t p̄mus discipulus. non dico ꝑmus fidelis. qz multi fideles fuerunt. illud patet Jo. j. in quo notat eius obedientia. Vbi notandū q̄ quinq; sunt genera hoim a cristo vocatoz. Primi non venīt sed fugiūt et tamen fugiendo deum ad eum currūt. Fugiunt quidem a dei misericordia et
currunt ad dei iusticiam que eos punit. vt hij scilicet qui noluerunt instinctus diuinos prosequi et virtutes sed vicia. talibz accidit ficut fugienti celū talis semper celo propinquat et fugiens misericordiam i dei iusticiam incidit. Exemplum de Jona propheta qui fugit dei iussionez misericordem et incurrit iusticiaz p
quam in penam mari et pisci dabatur. psalmus. Si ascendero in celum
tu illic es tc. Secūdi nec venīt nec fugiūt sed subsistunt sicut pigri et tepidi q̄ nō fugiūt p aptaz maliciā nec venīt p opatōem sollicitaz. Apoc. iij. Vtinā frigidus esses aut calidus sed quia tepidus es incipiam te euomē de ore meo. Et Bernhardus. In via dei nō progredi regredi est. Tercij nec fugiunt nec veniunt nec subsistunt sed portari se faciunt. sicut peccatores qui per se ad deum accedere non sunt digni. et ideo sanctoruz suffragia petunt. Sancti enim viri sepe alijs primam gratiā merentur. qd significat Matth. viij. Vbi Jhesus vidit fidem illoruz qui portabant paraliticum et in corpore et anima eum sanauit. Quarti sunt de numero venientium. sed horum quidam veniunt flagellis coacti mstar malorum equorum ꝑm illud psalm. Multiplicate sunt infirmites eorum postea accelerauerūt Et Osee. xj. In funiculis adam trahaz eos id est in infirmitatibus ab Adam contractis. Ideo dicit beatus Gregorius. Mala que nos premunt ad deum ire compellunt. Alij. venīt voluntarie qs deus benigne alloqtur dicēs in ps. Venite filij audite me ti. dñi. doc. vs. L Secūdum ꝓuilegiū Andree q̄ meruit nō solū vocari ꝛ vocare etiā Petrū caput totius eccie. Vbi nōndū q̄ qtuor sunt genera hoim. Primi et optimi venīt et alios ad illm adducūt q̄ scz bene viuūt et alios vbis et exemplis ouertūt. vt pentes respectu pueroz. p̄dicatores mgri ofessores et hmōi. de qbz Dan. xij. Bi. Qui ad iusticiā erudiūt multos erūt qi stelle i ꝑpetuas eternitates. Et p̄mittit. Qui docti fuerint fulgebūt qfi splendor firmamēti. tc. Talis fuit Andreas Alij sūt pessimi q̄ nec venīt nec adducūt q̄ scz male viuūt et alios scādalizāt. de qbz Matth. xxiij. Claditis regnū celoz añ hoies. vos enim

tria ẽ̃ſa mbz monasterij ſit / Paupras Castras obedra

non intratis nec introeuntes finitis intrare. Nuidam adducunt ſed non veniunt. De quib⁹ Matth. xviij. Dicunt enim et non faciunt. Nuidam autem veniunt ſed non adducunt. q̃ ſcilicet talentum domini abſcondũt de quibus Matth. xxv. Inutilem ſeruum proicite i tenebras exteriores.

3 p M Tercium priuilegium quia xp̃us eum fecit ſecretarium ⁊ cellerariuz in monaſterio ſuo. Certum ẽ Criſtum vna cum diſcipulis ſeruaſſe tria que ſũt omni monaſterio bene regulato eſſentialia. Pauperta-tem videlicet. de q̃ Petrus ait. Matthei. xix. Ecce nos reliq̃mus oĩa et ſecuti ſum⁹ te quid ergo erit nobis. Caſtitatez. quia eandem xp̃us fuaſit vt patet de trib⁹ eunuchis violẽtis naturalib⁹ et volũtarijs. Matth. xix. et de Johanne vt Iero⁹. dicit quẽ Criſtus vocauit a nuptijs. Obedientiã etiam. quia Criſtũ ſicut magiſtrũ habuerũt. vnde Jo. xiij. Vos vocatis me mg̃r et dñe et bene dicitis. In monaſtica hac p̃ma vita noui teſtamenti. Criſtus Abbas fuit Petrus p̃or ⁊ Andreas cellerarius quia de turba ſatianda cum eo ofilium habuit. Jo. vj. Philippus nõ ꝺ fidebat. ſed Andreas Criſti miſericordiã et puidentiã puocauit dicẽs Eſt puervnus hic habens quiq̃ panes ordeaceos et duos piſces. que licet ſint modica tamen tu dñe ſuppletua potentia. Quartũ p̃uilegiũ. quia Criſti portarius vt patz Jo. xij. Vbi quidam gentiles cũ vellent Criſtuz videre et venſſent ad Philippũ. ille duxit ad Andreã et ſic ambo intro duxerũt eos ad Jheſũ. N Quintum p̃uilegiũ. quia Criſto in quinq̃ moriendo fuit ſimilis. Primo namq̃ Criſtus ſp̃õte crucem ſuſtinuit Iſa. liij. Oblatus eſt quia ipe voluit. Et beatus Andreas videns crucẽ ſibi parari ait. Securus et gaudens venio ad te. Et vitẽs eam ait. Amator tuus ſemper fui et deſideraui ſemp amplecti te. Secundo Criſtus volentes eum a paſſione auertere adũſarios reputabat. Vnde Matth. xvj. Illud atteptanti Petro ait. Vade poſt me ſathanas id eſt aduerſarie. Sic cum populus vellet impedire per lapidationem egee martirium Andree rogauit ne illud facerent. Tercio Criſtus de cruce deſcendere noluit. Vñ Matth. xxvij. dicentib⁹. Si filius dei eſt deſcendat de cruce et ere. ei. Sic cum Andream egeas veniens deponere vellet Andreas ait. Scias quia ego viuus de cruce nõ deſcẽdam ⁊ c. Vnde rogauit Criſtũ ne pmitteret ſe viuũ de cruce dep̃mi. Quarto criſtus de cruce plura bona docuit ſicut pſecutorib⁹ orare. i morte parẽtes recõmẽdare aiaz patri tradere. Siſtbiduoviuens pendebat i cruce beat⁹ An. et docebat pkm. Quinto Xp̃s p crucẽ gloriã ſuã intrauit. Vñ Luc. xxiiij. Optebat Criſtũ pati et ita intrare i gloriã ſuã. Similiter Andreas ait crucem ſalutando. Accipe me ab hominib⁹ et redde me magiſtro meo. O Tercio p̃cipaliter nõn dum q̃ p iſta datur nobis intelligi q̃ homo penitentie et tribulationis crucem aſcendens q̃q̃ facere debz Primo ad penitẽtiam ſponaneũ amorem habere. et hoc figno Xp̃us ſuos agnoſcit. Gal. v. Qui ſunt Criſti carnẽ ſuam crucifixerũt cũ vi. et o. Sed⁹ volẽtes a penitentia auertere debet inimicos reputare. Ideo dr Matth. x. Inimici hois domeſtici ei⁹. p iſtũ modũ dem⁹ odire pentes qui nos a deo aũtere volũt. Vnde Luc. Si quis

3m pr

Istamo dz odia p

venit ad me et non odit patrem et
mrem et vxorem et filios ⁊ fratres
et sorores adhuc autem et animam
suam non potest meus esse discipu-
lus. Luc. xiiij. Tercio non debet pe-
tentiam vsq; ad mortem dimittere
Nec enim crux noster debet esse le-
ctus in quo debemus sicut Christus
mori. si in celo volumus cum Christo
quiescere. Unde Luc. ix. Si quis vult
post me vēire abneget semetipsū et
tollat crucem suam cotidie et sequa
tur me. Quarto ad penitendum de-
bemus verbo et exemplo alios mfor-
mare. Unicuiq; enim mandauit de⁹
de proximo suo. Vñ A poc. xxij. Qui
audit dicat veni. Quinto per penitē-
tiam debet ad gloriam peruenire.
Unde Matth. iiij. Penitentiam agite
appropinquabit enim regnum celo
rum. dixerunt in primo sermone ta⁊
Christus ꝙ Johannes.

De sancto Nico-
lao. Sermo. ij.

Estote parati quia qua ho
ra non putatis filius hois
veniet Luc. xij. Tria prin
cipaliter sunt declaranda
Primo euāgelium quo triplici vigi
lia pati dominū debeamus respicere
Secūdo quo beatus Nicolaus p tres
vigilias semp paratissim⁹ fuit. Ter-
cio quo post mortē suaz dnmio suo
beatificandus occurrit. A Nuā
tum ad primum notandum. q̄ in ℔
euāgelio doceat expectare diē mor
tis ⁊ extremi iudicij. De quo tria fa
cit. Primo monet illa sollicite expe-
ctare. Secundo ostendit digne expe
ctantium premium ibi. Beati serui
illi. Tercio exhortationem addit p
exemplu ibi. hoc autem scitote. De
mum autem concludit propositum
Ideo vos estote parati. tē. B
Primo ergo monet expectare iudi-
cium dei per septez que quicūq; ha
bet securus moritur etiam si subita-
nee decedat. Per castitatē. ecce tē-
perantia ibi. Sint lumbi vestri pre-
cincti. Secūdo per mor. honestatem
ecce caritas siue per fidei firmitatez
Lucerne ardentes i ma. vestris. Ter-
cio per discretionez. ecce prudentia.
et vos similes hominibo. non iumētis
ecce prudentia. Quarto per sollicitu
dinem. ecce spes exspectātibo. Qui-
to per timorem. ecce iusticia ibi. do-
minum suum. Sexto per longanimi
tatem. ecce fortitudo ibi. quādo id ē
quousq; reuertat a nuptijs. Septio
per moriendi alacritatem. ecce fides
ibi. vt cum venerit. tē. C Sint
ergo lumbi vestri tam mentis quaz
corporis precincti. Lumbi mētis sūt
intellectus et affectus de quibo ori-
untur cogitationes et desideria. Lū-
bi carnis sunt ex quibo prodeūt car-
nales concupiscentie et impudicitie
opera. Cmctoriū primoruz ē diume
legis meditatio assidua que fit per
studium sacre scripture. Epistoli. vj.
State ergo succincti lumbos vros i
veritate. Cmctoriuz secundorum est
iusta disciplina. que fit per rigorez
exercitij. Isa. xj. Erit iusticia id ē di-
sciplina iustificās cingulū lumboz
eius. Et nisi primi lumbi restringan
tur frustra laboratur in secundis.
D Et lucerne bonorum verboz
et operum euidentium. ardentes. non
solum lucentes sed caritate inflam-
mati vt sic fides operetur per dile-
ctionem. Ubi tres gradus nō dñ.
dicentis. Ardere parum est. luce-
re bonū ē. lucere ⁊ ardere perfectuz
est. In manibo vestris. id est in oīm-
bus bonis et conatibo. Et vos similes

hominib⁹ ⁊c̄. Homies enim homi-
num expectantes debent esse vt sup̄
patuit discreti sollicitⁱ longanimes
et timentes. Discreti cōtra fatuos.
sollicⁱti contra negligentes. longa-
nimes contra impacientes. et timen
tes otra p̄sumētes. Vt cum venerit
⁊ pulsauerit. Gregori. Ad nuptias
dominus abijt. quando post resurre-
ctionem nouus homo sibi multitudi-
nem angelorum copulauit. a quib⁹
reuertitur cum nobis p iudiciū ma-
nifestatur. Vnde Apoc̄. xix. Beati q̄
ad cenam agni nuptiarum vocati
sunt. Et pulsauerit. glō. per egritu-
dinem mortem propinquaz designā
do. confestim aperietur ei. leti eū su-
scipiendo. ℰ Beati serui illi. Hic
premium vigilantibus promittit. et
est triplex. Primum beatitudo con-
summata. Secundum summum mini
sterium ibi. Amen dico vobis. Ter-
cium liberalis distributio que etatē
cuiuscunq⁹ beatificat ibi. Et si vene-
rit in secunda vigilia ⁊c̄. De primo
dicit Gregorius. Ille vigilat qui a-
pertos oculos in vero lumine tenet
vt tenebras negligētie vitet. De se
cundo Nota apparatum ad premian
dum et hominem orandum precin-
get se. conuiuiuz. quia faciet illos di
scumbere. ministerium. quia transiēs
ministrabit. De tercio. Si venerit in
secunda vigilia. ℱ Vbi prima
includitur vel per precedēntia intel-
ligitur. Vbi nota q⁹ sicut Marci q̄r
to tangitur quatuor sunt noctis vi-
gilie. Prima vocatur conticinium. se
cunda intempestum. tercia gallici-
nium. quarta antelucanum. Prima
in principio noctis. secūda in medio
tercia post. quarta circa vel prope
diem. Ita vite hominis prima vigi
lia est ſm Grego. puericia. secunda
iuuentus. tercia senectus. quarta e-
tas decrepita. Quartam autem Cri
stus non ponit. quia vel minus eam
acceptat vel quia rara est tunc pœni
tentia vera et sera. Possent autem
credere senes q⁹ p̄mitterz ⁊ se mini-
straturz pueris iuuenibus seu ado
lescentibus qui ei cito tempore min
strauerunt. ideo subdit. Et si venerit
in secunda. Si quis ergo in puericia
vigilare neglexerit non desperet. ⁊
iuuentutem deo tradat. aut si hanc
negligit donet senectutem quia mo
ras iudex expectat ideo vt conuerta
mur. dicit tamen Alchuinus. Satis
est alienus a fide qui ad agendā pe
nitentiam tempus senectutis expe-
ctat. quia timendum est ne dum ex
pectat misericordiam incidat in iu-
dicium. Et nota q⁹ primis vigilanti
bus plura promittit q̄p secūdis aut
tercijs. quia bonum est viro cum por
tauerit iugum domini ab adolescen
tia sua. Tren. iij. ℊ Hoc autē
scitote. Hic dignę expectantib⁹ tra
dit exemplum. Nam quod melius ē
magis est eligendum. Sed aliquis
eligit temporale comodum pro vi-
gilando. Ergo multo fortius vigi-
landum est pro premio eterno. Tā-
git igitur circa prudentem patrem-
familias tria scire. Primo furem vi
delicet quia si sciret paterfamilias
ſm Ieronimum vocat furem demo-
nem qui intrauerit per negligentiā
iamtoris id est rationis domum id ē
mentem. spoliat eam per consensum
mentis vestimentis amme. vestimen
to iusticie. auzo caritatis. argēto in
no centie. Secundum Gregorium ve
ro nesciēte patrefamilias fur id est
mors domum corporis perforat. in-
firmitatibus preuijs. quia dum a sui
custodia spūs dormit mors impulsa

corporis habitaculuz irrumpit ⁊ ad
supplicia trahit. Secundum est. vigi
laret propter furem vigilia. vtiqz.
Tercium est resistentia contra furē
et non fineret. Ideo vos estote para
ti aptat ad propositum. Vbi primo
infert exhortationem estote parati
Secundo exhortationis assignat ra
tionem quia qua hora non putatis
Tercio domini maiestatem. filiꝰ e
nim hominis veniet scilicet sicut me
dia nocte virginibus clamor venit
exite obuiam ei. Matth. xxv.
¶ Quantum ad secundum principale
notandum. ꝙ beatus Nicolaus per
tres vigilias semper patissimus fuit
ideo euangelium predictum de eo le
gimus. Primo in puericia in qua pri
mo fuit gratiose conceptus. secūdo
gratiose natus. tercio gratiose edu
catus. Primo inꝙ gratiose cōceptꝰ
quia a beatis ad seculum parentibꝫ
descendit. qui fuerunt diuites iuue
nes et nobilissimi. et a beatis in mori
bus. quia mox nato Nicolao perpe
tuam continentiam Christo deuoue
runt. Ex quo patet eos nō libidinis
gratia contraxisse. sed heredis gra
tia educandi ipsum non propter di
uitias. sed vt mores imitaretur pa
rentum. ¶ Sunt enim quatuor
cause contrahendi in diuersis. Pri
mi mali qui contrahūt propter car
nalis delectationis voluptatem. De
quibꝫ Thobie. vj. In eos qui ita cō
iugia suscipiunt vt sue libidini vacēt
sicut equus et mulus habet potesta
tem super eos demonium. Secūdi or
trahunt propter carnalis indigen
tie suppletionem. et illud ē indulgen
tie. Vnde. j. Cor. vij. Melius est nu
bere ꝙ vri. Tercij propter prolis p
pagationez. quod potest esse lauda
bile si fit principaliter non propter
diuitias vel nomen sed propter dei
cultum augēdum. et sic parētes Ni
colai fecerunt. Quarti propter fra
terne societatis cohabitationē. De
quibus. j. Cor. vij. Qui habent vx
ores sint tanquam non habentes.
et hoc est excellentissimum. vt Ma
ria et Ioseph et plures alij. cui ap
propinquauerunt et parentes Ni
colai nato filio. Fuit etiam sanctus
Nicolaus gratiose per orationez pa
rentum sicut Johannes baptista de
uotissime impetratus. R Secun
do fuit gratiose natus. Primo quia
prima die bālneatus rectus stetit i
pelui. in signum ꝙ in nullum pecca
tum mortale debebat ruere ⁊ ꝙ ere
ctissimam mentem in deum habitu
rus esset. Secundo quia quarta cum
sexta semel tantum fugebat vbera
que omnia miraculose facta sunt in
signum ꝙ Christi passionis perfectꝰ
imitator esset futurus. Quid ergo
dicturi sunt barbati viri non ieiunā
tes vbi lactans ieiunat. Tercio fuit
in puericia gratiose educatus. in eo
ꝙ multo ieiunio macerabat corpus
ꝙ ecclesie terebat limina. ⁊ ꝙ sacro
rectori Christi condebat in predicati
one mandata. L In secunda
vero vigilia videlicet iuuentutis ce
pit esse iustꝰ. Justicia enim cuiqz su
um tribuit de proximo et sibi. De ꝙ
iustitia Christus ait Matth. v. Atten
dite ne iustitiā vestrā faciatis cora
hominibꝫ. Vbi p̄m August. in glō.
dicitur. ꝙ iustitia consistit in tribus
Primo i ieiunij obseruatōe quo ad
se. Secundo in elimosinarum largiti
one quo ad alios. Tercio in deuota
oratione quo ad deum. Quas beatꝰ
Nicolaus iustus habuit. Primo eni
a iuuētute corpꝰ ieiunijs multis ma
ceabat et vigilijs nocturnis. Fugit

enim omnium malorum iuuenum so
cietatem et aliorum iuuenum lasci=
uias·sciens illud Eccleſi·xiij·Qui te=
tigerit picem idest malam societatē
inquinabiē ab ea·Dicit qui tetige=
rit·non qui viderit·quia qui videret
conscientiam peccatorum turpissimā
non tangeret peccatum· Ideo dicit
Tren·iiij·Denigrate super carbo·
facies eorum· Dicit· inquinabitur·
manus enim nō inquinat picē ꝫ eo=
uersō·quia bonus non inficit malum
sed malus bonum·Dicit picem·non
lutum·quia mala sociorum non cito
abolentur·Vnde in contrarium ps̄·
Cum sancto sanctus eris·et cum vi=
ro innocente innocens eris·cum ele
cto electus eris et cum peruerso per
uerteris·Nota tres bonos nominat
et vnum solum malum·quia tres bo
ni socij vix tantum trahunt ad bo=
num quantum vnus malus ad malū
Sciebat enim illud Jeremie Tren·
iiij·Bonum est viro cum portauerit
iugum domini ab adolescentia sua·
Dicit bonum sine addito· quasi indi
cibile sit·Dicit viro·nō puero· quia
tales puerili sunt virī moribus·sicut
econuerso viri pueri moribus repe=
riuntur·De quo Isa·lv·Puer centū
annorum morietur·Peccator centū
annorum maledictus erit·Dicit qui
portauerit·non qui alios portare fe=
cerit·sicut contra quosdam dicitur
Matħ·xxiij·Alligant onera grauia
et importabilia·tē·Dicit·qui iugum
portauerit·non quem portauerit·si=
cut sunt illi qui in senectute prius vo=
lunt penitere· qui iugum penitentie
non portant· Dicit· iugum domini·
non dyaboli quod deprimit·sed Cri
sti iugum suaue est onus suum leue·
Matħ·xj·Dicit ab adolescentia sua
non a senectute sua·Secundo beatus
Nicolaus habuit in iuuētute discre
tam elemosinarū largitionē· tum qz
dedit de meliori non de deteriori· sic
Chaim fecit·q̄ obtulit corrosas spi=
cas· ꝫ aurū puellis·tum qz pauperi
non diuiti·Luc̄·iij·Cū facis conuiuiū
voca pau·tum quia dedit de proprio
non de alieno·puer·iij·Honora deuz
de tua substātia· tū etiā quia ob ho
norem dei dedit non seculi·Matħ·v·
Te faciente elimosinam· ne sciat si=
nistra tua quid faciat dextera tua·
Tercio habuit deuotam orationem
in iuuentute·cum ecclesie terebat li
mina·in senectute quiaf actus epūs
in oratione vigilabat et i morte qñ
i manꝰ dñi spm̄ cōmendabat· M
In tercia vigilia pꝰ iuuētutē patꝰ
erat· Nā anteq̄ electus esset nocte
surgēdo eccīā visitabat vbi et p diui
na reuelationē nocturno tēpore ele=
ctus erat·Nūo factꝰ ē eps eandez
quā pus tēbat humilitatē suabat·
Sunt nūc ea facilitē hominē mutātia·
Primū ē etas pma Cor·viij·Cū fa
tꝰ sū vir euacui q̄ puuli erāt·Scōm
ē dignitas·Vnd in pū·dr·Honores
mutant mores vt patuit in Saul·j·
Reg̃·xvj· Terciū ē psperitas· Vñ
Gen̄·xl·Succedentibo psperis pme=
na oblitus ē Joseph mēptis sui· Sz
nullū illoz beatū Nicolaū mutauit
in malū vtz in eius opassione sup af
flictos·in dyane destructōe·in nyce
ni ocilij congregatione et i alijs bonis
suis·Vñ p mltis alijs sāctis istū de
libtauit q̄ adhuc viuꝰ sepe se inuo=
cātibo apparuit miraculose tñslatus
vel potiꝰ p angelū eiꝰ vices gerēti
oñsus vtz i nauicla qñ dyane oleuz
patefecit·qñ impatori apparuit iu=
bēdo tres innocētes pncipes libari·
apparuit etiam eandem ob causam
prefecto tē· et supra nauim in mari

vbi se innocantes iuuit nauigãdo et tempestatem sedando ℞ Tercio principaliter videndum quomõ circa mortem suam paratissim⁹ fuit Nam vt habetur ex eius legẽda fuit gratiose mortuus sepultus et assumptus. Primo gratiose mortuus. quia ante mortem omnibus virtutibus plenus dicere potuit cum psal. Spes mea a iuuentute mea. Felix q̃ dicere potest. Spes mea a iuuentute mea sicut beatus Benedict⁹ Dominicus Martinus. Felicior qui dicit. Spes mea ab vberibus matris mee sicut beatus Nicolaus. Sed felicissimus qui dicere potest. Spes mea ab vtero matris mee sicut Jeremias iohannes baptista Maria et Cristus Sed nemo audet dicere. Spes mea a senectute mea. quia ibi timenduz nõ desperanduz tamen. Mors beati Nicolai est reuelata. per orationez etiam obtinuit presentiam angelorz. et i manus domini spiritum suum omendauit. per psal. In te domie speraui. Secundo gratiose est sepultus. quia ex eius tumba olei fons erupit in signum misericordie sue maxime. et fons aque in signũ q̃ gratiosissimus fuit. O Tercio assumptus est gratiosissime q̃ ibi demones nichil habuerunt ꝛ a triplici timore erutus est. Nam fm Anſ. Tria anima timet circa mortem que notant in psal. Angelis suis man. de te ꝛẽ. Primo viarum multiplicitatez ignotarum videlicet ad celum. infernum purgatorium. sed contra ibi. vt custodiant te in omnibus vijs tuis. Secundo timet peccatorum grauitatẽ. contra quod dicitur. Ne offendas ad la. pe. tu. lapides sunt peccata frigida dura et aspera. Tercio timet demonum malignitatem. contra ibi Super aspidem et basiliscum ꝛẽ. Et assumptus est per angelorz multitudinem voce dulcissima vt audituz est beatum Nicolaum deducentiuz.

De Conceptõne bte Marie virginis Sermo. iij.

Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. psal. xlv. Hec verba hodie canit ecclesia in suo officio matutinali. Vbi tria principaliter sunt declaranda. Primo quomõ hodie quinq̃ priuilegia deus Marie virgini cõtulit. prius nulli nec postmodum puro homini concessa. Secũdo quomodo Maria hodie ad modum tabernaculi veteris testamenti sic super omnes est sanctificata. Tercio quomodo hodie deus duodecim modis sanctificet electos. A Quantum ad primum notandum q̃ quinq̃ priuilegia sunt illa videlicet. celi ꝛ creature totius nobilissima actio. corporis formatio. anime perfectissime infusio angeli optimi omendatio. et nostre vere matris primordialis oblatio. Pro intellectu p̃mi aduertendum prout simile tãgit Bernnardus in sermone. vt inhabitet gloria in terra nostra. et Alan⁹ contra anticlaudianum. q̃ hodie legatio nature per virtutes termminata est fructuosissime quod videri potest per sequentem parabolam sumptam ex dictis doctoribus. B Nam regina pulcherrima natura ipsa in orti sui palacio residens omnium sensuum oblectamenta ibi percepit. Aues celi canebãt ei. pisciculi

natarũt in aquis animalia ludebãt in terris et fructus arborum erãt pulcherrimi. Habuit secundo natũa regina hec virgines pulcherrimas circumamictas vãrietate serico auro et bysso retorta. Hũilitatis vestis nigra cum aureis floribus lucebat Castitas mueis vtebatur cum intextis lilijs. Patiẽtia rubrosis floribus. Longanimitas violis. Omnis lapis preciosus operimẽtũ erat prudentie. Temperantia pisciculis paucis spergebatur. Fides speculis mũdissimis fulgebat pluresq; virtutes ibi interfuere. Fuerunt tercio ibi q̃ damvidelicet artes. Ancille septem in omni arte mechanica certissime quarũ nomina sunt gramatica logica rethorica et cetere. Sed quarto magnum incomodum patiebantur regine virgines et ancille prefate. quia extra palacium fere totuz mũdum obtinuerant meretrices vitiorum. Superbia princeps conabatur per suas meretriculas vementes intaceratis et pomposis vestibus humilitatem peruertere. Auaricia suo sub vexillo omnia furari conabatur Ira in fortitudinem seuiebat. Luxuria lutosis vestibus castitatem insequebatur. Luxuria more porci in castitatem ruebat. Ceteraq; vicia contra oppositas sibi virtutes preliabãtur regine videlicet nature socias tfic modica regine pax dabat. Quito regina inter cuncta creaturaruz oblectamenta flere cepit visis totpersecutionibus. Cui prudentia ait. Cur queso cunctis letantibz sola domina tristaris. At illa. Nec que forinsecus strepunt principalem partem mee anime non satiant. sed ẽ qđ grauiter me sauciat. grauis persecutio viciorum totam terram meã occupantium. Et quod amplius dolorem auget est offensa summi regis vniuersi quem heu olim offendi et victoriam per neminem scio adipisci nisi eo mediante quem offendi. Siquidem mihi iuuentutis tempore olim quatuor virgines tradiderat. Misericordiam que mevbiq; tuebatur tanq̃ pedissequa. Veritatẽ que docuit. Iusticiam que me scienti bonum ad opus procedendum suasit. Et pacem que intus et extra me cõsolabatur. Quid mihi deerat quam misericordia custodiebat docebat veritas regebat iustícia et pax fouebat. Sz heu me descẽdẽte ab Jerusalẽ in iericho incidi in latrones demones scilicet et vicia qui me spoliauerunt virtutibus gratuitis et vulneraũerunt in naturalibus et oĩes virtutes iste ad suuz rediere auctorem. ¶ Cui prudentia. nunquid scriptura teste deus continebat in ira misericordias suas. consiliuz habeamus cum sororibus meis et tãto merori medela tribuatur. Cum itaq; quelibet virtutum ambigua daret responsa tandem prudentia ait. Ego recta ratio agibilium vestris ex dictis elitio aures summi patris pulsandas precibus in celumq; cundum pro auxilio tante regine orandum. Interea sexto prudentia ancillis septem imperat parare currũ Vbi Gramatica ligna secabat. Logica hec ligna a malis eligebat. Geometria mensurabat longitudinez et paruitatem. Arismetrica multitudinem numerabat materie. Astronomia rotas faciebat. Et omnia ista mirabili decore sculpebat pingebat q; Rethorica. Musica vero sonum rotarũ dulcissimũ tpabat. ¶ Fauebat aũt regia eq̃s q̃nq; sez sẽsuũ

quorum Primus visus in actu oculi mille saltabat leucis. Secundus autem visus videlicz paulomin9 velocior re fidui tres fortes ꝫ tardiores existere. Preeratqz eis auriga quedam dicta intellectus. Prudentia deinde currui iungit. equis frena imponit ⁊ currui aptat. equis intellectum infidere iubet. Et vna cum omnibus v̄ginibus super currū sedet. quas valedicens regina cum ancillis sola remansit. Cum vero ascenderet p tria elementa. deinde qz per septem planetarum regiones. demuz ad firmamentum in vnoquoqz mirabilia cōspexerunt. E Deorsum nāqz videntes. mundus inferior pila parvissima apparebat. In firmamento autem equi vltra ascendere nequibant. etiam calcaribus artati. Quo viso territa sola fides que de superioribus nouit ait. Me sequatur intellectus de cetero. equi maneāt et auriga eius et vna voce clamemus in celum. Cumqz clamassent. misit de sumo deus angelum qui ait. Cauete ne regem apertis oculis intellectus videatis quia nemo eum videt et viuit. Duce ergo angelo venerunt ad superiora. et fides cum paulo curiosi9 intueri deum cepisset ceteris dimissis oculis videntibus cecidit semiuiua. cui alii subuenientes aquam viuam obtulerunt et speculum in quo fine lesione videlicet videret deum in emigmate. quibus cōfortata preces regine summo regi obtulit. et ad liberandam reginam de suis malis exorabat. F Vocauit ideirco quatuor virtutes que a regina olim fugerant. Vocauit inquam per legatos celestes. Quid inquit fumus rex vobis videt filie. Cui iusticia. me regina spreuit. cum spreto verbo tuo potius serpenti obediuit. Insup cū peccasset addidit accusationes i peccatis. Ego enim suadeo nō peccare et post peccatum per penitentiam delictum damnare. fiat ergo tua iusticia vt sc̄m tuum verbum quia ome dit moriatur que peccauit. Et pax ait. Ego cogito cogitatōnes pacis et non afflictionis in quacunqz die inuocauerit me ego exaudio. Nec de rege dicta sunt quang̃ regina me deseruerit. Cui veritas. me deseruit etiam regina cum de verbo iudicis et regis dubitans ait. Ne forte moriamur et serpenti tandem vltra deum credidit dicenti. Ne quag̃ moriemini. Verum ergo maneat trīv̄bum quo ait. quacunqz die comedetis ex eo morte moriemini. quia celum et terra transibunt. verba autē mea non transibunt. Respondit econuerso Misericordia. natura eg et misericordia quamuis me perdiderit olim. cum propter cibum vetitum nec sibi nec viro nec toti posteritati pepcerit. Attamen quia venit tempus miserendi tanto merore presse subueniendum decerno. Rediерunt sorores due iusticia et veritas ad sua loca i altissimis. et alie germane misericordia et pax pio susurrio continue aures dei pulsabant dicentes. Nunquid in eternum proiciet deus. aut non apponet vt complacitior sit adhuc. Qui quamuis diu responsa dissimularet vt veritate ⁊ iusticie satisfaceret. tamen pater misericordiarum ait. Vocentur veritas et iusticia ⁊ de petito conferamus. Quapter vocantur iterum celestes legati et pro sororibus mittitur. Angeli autem pacis interim cum virginibus amare flebant. tantam naturę tristiciam intuentes. Ait ergo

miscōia·Natura valde mirabilis facta est et venit tempus miserēdi deus·Econtra veritas·Oportet inquit impleri sermonem dei·morte moriatur·Vt quid ergo ait misericordia me pater genuisti·Oportet enim aliquando misereri aliter perij·Inopposito dicit veritas·Et ego perij si peperceris quia scribitur·In eternum permanet verbū tuū et vsq; in generationem veritas tua. ¶ Quibꝰ altricantibꝰ vnus de astantibus cherubim fuasit regi filio regis omittendum iudicium·Coram quo quatuor prefate replicauerunt put pridem fecerant·Tunc iusticia fatet inquit soror mea veritas zelū bonum habet·Econtra misericordia·ꝙ vtinam sm scientiam·Quam mua sit veritas·tu ait inquit iudicas preuaricatori potius ꝙm iusticie parcendum·Ecōtra misericordia et tu neutri parcis nec preuaricatori nec sorori tue iusticie·Quid me persequeris·Fuerūt de circūstantibꝰ q̄ dicerent·Bonum erat si natus non fuisset homo iste. ¶ Ad que pax ait·Parcite queso non enī contentōnos decet·Tunc iudex filius digito in terram scribebat et postmodum eadem v̄ba in oīm auribꝰ pax legebat sez·Nec dicit perij si natura nō moriaē et ꝙ dicit perij si misericordiam osequē·Fiat ꝙm mors bona ⁊ habet vtraq; qꝫ petit·Stupuē omnes de medio aptissimo·tamē quō inquiunt poterit mors fieri bona q̄ amarissima ē·Et iudex·Mors peccatorꝝ pessima·sed p̄ciosa i cōspectu domini mors iustorꝝ et sanctorꝝ·Preciosa sane si fuerit p̄uatō miserie ianua vite et porta glorie·Quō inquiūt fiet istud·Respōdit Si quis innocēs nulli debitor moriaē ꝑ natura ex caritate·Nimirū caritas fortis vt mors et si fortis illius intrauerit atriū dirípiet vasa eius·Fidelis sermo et oi acceptione dignus reputatus est·Quam obrem veritas exiuit missa i orbem·quesiuit qui nō debitor foret mortis et ex caritate onus subiret ꝙ non reperit·quia omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonum non est vsq; ad vnum nec infans vnius diei repertus est innocens·Redierunt ad constitutam diem misericordia et veritas anxie plurimum·Ad quas pax ait·Vos nescitis quicq; nec cogitatis·Non est qui faciat bonum vsq; ad vnum·ergo qui consilium dedit ferat auxilium·Intellexit filius regis et ait·Penitet me fecisse hominem·nūquid redimere debeo quem creaui·Attamen si tempestas per me sedari potest hominem quem per patrē carissimum creaui·pro tanto homimis bono libentissime redimam. ¶ Ad que pater nature virginibus ait·Exaudite estis·Nec dies nominē·Karissimus meus filius patrem habet hic in celis sed dignum est vt natura cooperante matrem mundissimam pro habitaculo habeat in terris·Ite et regina ipsa natura deuotissimis Joachim ⁊ Anne imperet·imperet et celis et soli que causat generatōnem in obliquo circulo vt tota virtute ad virginis conceptionem adiuuēt·quam filio pro tabernaculo sanctificem·Fit igitur vt conclusum est·Angelus Joachim et Anne mittitur per·xx·annos in coniugio sterilibus ambo iungūtur virtuoso operi·et celum omni virtute p̄fectissimū corpusculum marie formauerunt in Anne vtero·Ex quibus patet primum videlicet

Joachym & Anne

q celum et tota natura hodie actionem habuit in virginem perfectissimam vt probat Alber. super missus est. nam natura habet actionem perfectam et perfectionem. ergo aliqñ perfectissimam. Similiter producit corpus perfectū ergo aliqñ pfectissimū. Sed nō videtur cui maior pfectio fit ascribenda q̄z vḡini. cum ꝑm Dam. a nullo illustriū vincaē. gr̄ē. Nec obstat de corpe cristi quia illd nō natura sed spiritus sanctus formauit. K Secūdo hodie ex sequenti corpus Marie factū est nō solum in oplexione et pulchritudine optimū sed etiā in nobilitate. De oplexōe ꝓbat Alb. vbi ꝑus. q̄ natura facit oplexionē bonā et meliorez ergo aliquādo optimā. sed nō videē cui meliorē deberit nisi huic virgini. Cristus enim a spiritu habuit oplexionem. De pulchritudine corpali ꝓbat vbi supra. nam figuratū nobilius est q̄z sit figura et signatum excellit signum. Sed beatissima virgo fuit p̄figurata per quatuor pulchrimas mulieres. Per Rebeccam que erat puella decora nimis. Geñ. xxiiij. Per Judith que fuit stupor in conspectu omnium Judith. x. Per Rachel. que erat venusta facie et decora aspectu. Geñ. xxix. Et per Hester q̄ vt habeē Hester Primo. Fuit pulchra valde et incredibili pulchritudine oīum oculis grōsa. L De nobilitate vō p eundē Alber. et philosophū ꝑmo politicorum. patere p̄t. idem. Vbi notandū q ad pfectā nobilitatē pta occurrunt. Primo essentia q̄ consistit in vtute morali. ꝑm illud Senece. nobilis est ille quē nobilitat sua vtus. q̄ principalior ps hois ē aia. Secūdo i opatōe honestorum actuū vt q ad pua lucra quis minus inhyat bona minus curet quis. aliena dñia minus timeat et q̄d magnimorum opera ficimitetur q in consuetudinem vsa sint alias seruilis q̄s non libere oditōnis esset. Tercio oportet vt quis oplexionem habeat ad prefata opera dispositam non rusticosaz. Nr̄o etiam exigitur generis nobilis antiquitas. Nuntovt proprias opationes virtuosorum progenitoruz imitetur et exerceat. Sed beata virgo virtuosissima fuit quo ad ꝑmuz secundo honestissimorum exercitiorum operatrix. tercio cōplexione optima. quarto progenitorum nobilium parētela electissima quia sicut Xp̄s Matb. j. a tribo q̄tuordecimis natus fuit ita et ipsa eandez cōsanguinitatem directam habuit et affinitatem videlicet. xiij. patriarcharuz ab Abraham liberrimo. xiiij. regū et. xiiij. ducum. Nunto etiā in nullo degenerauit a virtute predecessorum fuorum. Ex quibo patet q ad nobilitatem non sufficiunt diuitie nec vestes nec pentes nobiles nec alia pta

M Tercio hodie perfectissima aia a deo creata est quam purus hō habere potuit intellectu acutissima et alijs potentijs nobilissima in potētia. que anima velut regina a deo missa est in corpusculum virginis sicut domina in domum et ficut regia i tabnackm optie edificatū. Vñ pū. ix. Sapia edificauit sibi domū. N Nr̄o hodie tā regie q̄z ei9 tabnaculo i custodiā dat9 ē nobilissim9 āgel9 de ꝑmo choro q̄cūq; ille fuerit q̄z vḡo nobilissima fuit q̄ custodiret q̄cq̄d ad eā ptiebat. ꝑm illd ps. Angel fuis māda. de tevt custo. te i oibus tē. Habuit enī beata vḡo q̄druplicē custodē. ꝑmū ab vtero angelū videlicz aliquē nobilissimū. secūdū a

coniugio videlicet Joseph. tercium a conceptione Xpi Gabrielem. et qrtum a Cristi martirio Johannez euangelistam. O Quinto hodie mater nostra secūda eua anima ta est et nobis data et sanctificata. Sūt enī qdruplices filij t matres totidem. qdam naturales vt habētes filios naturales. et sic Jhesus est filius marie. Scdo sūt filij affinitate. vt per sacrm baptismi vl confirmatōnis genitī. et sic Joēs baptista fuit filius Marie cuius allocutōe baptisatus est in vtero Joēs. Tercio sūt filij adoptōe q sūt impiali auctoritate. et sic impator xps in cruce ait Johāni euāgeliste. ecce mr tua. Quarto sūt filij educatōe et speciali cura et sic oēs filij Marie sumus. Vnde canimus. Monstra te esse matrem. Maria mater grē mr misericordie.

P Scdo pncipalie notādū ē qūo ad similitudinē tabnaculi federis beata vgo hodie sanctificata fit. Vbi sciēdū put habet Exo. xxv. et hēb. ix. q tabernaculum duas ptes habuit. pma. xx. cubitos in longitudine et secūda. x. pma vocabat sancta secunda propter sui excellentiam sancta sanctorz. Secūda que est excellentior figmificat animam et interiora beate virginis que excellentissima fuerunt. Prima figmificat corpus virginis et latitudinem totius mundi Marie cōmissaz tam hominū qz angelorz. Fuerunt autem tabernaculi materiale ambe ptes de tabulis sethimis deauratis erecte. figmificantes tam corpus qz animā perpetua castitate permānsura. lignū enim sethim est imputribile et incōbustibile. Deaurata fuerūt quia castitas virginis ex caritate dī maxia pcessit. N Scdo inter sācta et sācta sanctorz velut nobilissimū mediabat ad fignandum q interiora virginis nemo hic vidit vnqz nisi sūmus sacdos xpus q solus ibi requieuit. Tercio tabnaculū qtuor tectis tegebat p q qtuor virtutes virginem tuentes mnuunt. pma et exterior blauei coloris fuit. per que figmificatur pseuerantia et iustitia. Secūda cilicina. tempatie figficatiua. Tercia de rubricatis pellibz per quod fignatur fortitudo. Quarta immediata tabnaculo de byssovarietate mirabili diuersorz intexta. per quā prudētia intelligit. R Quarto in illo tabnaculo quinqz vasa pciosissima posita sunt oīa aurea videlicet. primo candelabrū septem lucernas otinēs. per que septē dona spūs sancti innuunt. Scdo ibi fuit mensa in qua. xij. panes. i. xij. apostoz doctrine figmificant quā hauserūt multū a virgine vt dicit glo. qdaz sup vbo luc. ij. Maria obseruauit oīa tē. Tercio altare aureum vbi incensum offerebat. i. cor vgis i q deuotio sūma otinuit deo offerebat. S Nto ibi fuit archa cū qtuor i ea otētis scz vrna aurea i q māna celestis doctrie. Pēthateuc9 cim legū q. pū. viij. p me pncipes impant t legū oditores iusta decrnūt. Table due moysi. i. obsuāda decalogi. et vga aaron donuz castitatis. Quito sup archā fuit propiciatoriū aureū vbi misericdie exaudimur p eā i nris tribulatōnib. et duo cherubin. i. custodia āgelorz sup propiciatorio. Hoc tabnacm vgis sic olim vet9 tabnacm. Exod. vlt. obumbrauit gria dñi hodie p grāz sanctificatōis i vtero. T Tercio pncipalie nondū q sm tho. i. iij. di. iij. et. iij. pte. q. xxvij. et i. iiij. di. iij. t. xvij. Deus multipliciter sanctificat homines

Quantuscunq; modis sanctificatorq; sunt

is est mundificat gratiaz infundendo et defectus et peccata auferendo. et sunt .xiiij. modi sanctificationis diuine. Primo quoduaz sic sanctificatur a peccato actuali mortali mundene sed non ofirmane sic q; non possint de cetero peccare mortaliter. et illud fit in otritione et confessione eorum qui venialia qdam non curant. Secundo alij sanctificantur ab omni peccato etiam veniali licet modicu duret. vt illi qui in pticulari detestane memorata peccata venialia et in generali omnia alia. Idem fit in eukaristie deuota sumptone interdu. Nonnunq; etiaz in intensa dei dilectione quando alicui deus tantum placet vt omnia peccata ei intense displiceat. Tercio alij mundantur a peccato originali post eorum natiuitatez. sed postea peccare possunt venialiter et mortaliter in adulta etate. vt communiter pueri baptisati vel adulti qui fm contritionem ab omnib; peccatis liberantur. Quarto quida sanctificantur in baptismo et vltra gratiam baptismalem propter merita parentum recipiunt maiorem gratiam quam alij baptisati habeant de communi lege. ficut pie creditur factum circa beatu Nicolaum cuius deuotio prima die natiuitatis sue in stando apparuit et in quarta et sexta ferijs semel vltra fugendo. Et in beato Dominico qui puerulus sepe deprehensus est relicto lecto in terra accumbere. Et in remigio ad cuius matris lac cecus sanatus est heremita postq; puerpere lac eius oculos tetigit. Quinto alij in adulta etate sanctificati fuit ab originali etiam ante baptismum vt Cornelius Actu. ix. Et beatus Martinus cuius opus ante baptismum in elimosinis xpo placuit. Et sic etiam vbi infra manus baptisantis puer decederet baptisandus vel etiam in via moriens qn ad baptismu portatur et diligentia apponitur vt puer baptisaretur. vel vbi parentes precib; obtinuissent abortiuo vt diuina clemetia suppleret quod natura negauit. In hijs enim casibus pie credit puerum saluari. Sexto quidam adulti sanctificati fuit taliter q; i sua baptismali innocentia vsq; in finem pmanserut licet peccare potuerint mortaliter. sicut beatus Petrus martir Tho. de aqno et pres. Septimo qui baptismale graz pditerut et ostriti donuz pseueratie post lapsum a deo habuert sicut multi hodie. Octauo illi in qb; fomes quo ad multa vicia extinctus fuit vt in beata Elizabeth que oratone obtinuit vt filios no curaz nisi sicut alienos. et Tho. de aqno donuz castitatis obtinuit. Similiter sanctus Equicius vt in pmo dyalogo. Gregorius refert. et sanctus Serenus de q Cassianus in colla. prima. q omes mudati esse legune angelica manu ab omni incentiuo libidinis. Nono illi q licet peccatores fuerint tame B i gra ofirmati fuit vt postea no potuerint mortaliter peccare. fe apostoli die pentecostes. Decimo illi q in vtero sanctificati sunt q postea tame solu venialie peccare poterant vt Johes baptista. Jere. et Jacob prchā fm qsda. De q fm apm antegq; natus e dictuz e. Jacob dilexi Esau vero odio habuivt dicit Mala. j. et Ro. ix. Ad qz numerum etia hodie appmaret q ppe fide i vtero mris occideret. Undecimo hodie sola vgo sanctificata e inter puros homes a deo i vtero vt decetero nec venialie nec mortalie peccauerit.

fic enim ſm Tho. in ea p̄ gr̄aīā na-
tura tāte dotata ē vt ñec ad vēiale
nec mortale meliaret nec a bono o-
pere retardaret imo i tm̄ vt in alijs
talia reſtringeret & ab alijs viſa nul
lus de ea temptaretur. ¶ In concepti
one vero filij de nouo ſanctificata ē
taliter vt ſm Anſ. ſub deo ne q̄ret
12 maior puritas intelligi et hec ē. xij.
13 ſanctificatō. Tredecimo ſanctifica-
tus eſt Criſtus nō p̄prie quia a nul-
lo mundatus. ſed vnctus ab inſtan
ti fue cōceptōis ſup omne quod in
telligi poteſt p̄ participibꝫ ſuis. ſed
adhuc paſſibilis fuit p̄pter nos. ¶
12 Quatordecimo ſāctificat̄ anima q̄n
libata ab hac luce a peccatis & pe-
nis deo preſentat̄. tunc lumen gr̄ie
infunditur & omniū virtutū habit9
confirmantur. que nobis cōcedat ꝛē.

De ſancto Thoma apoſtolo Sermo. liij.

Quia vidiſti me Thoma
credidiſti. beati qui nō vi
derūt et crediderunt Jo.
xx. Hoc euāgeliū a p̄ncipio vſq; in finem de Thoma loq̄tur
de quo tria p̄ncipaliter ſunt videnda
p̄mo beati huius apoſtoli omēdatō.
ſecundo noſtri ad Criſtum ſuſcipiē-
dꝫ p̄paratio. Tercio que ſit Criſti
ad nos venientis remuneratō. A
Quantū ad p̄mū notandū q̄ beatus
Thomas p̄ ceteris apoſtolis in trí-
bus commendatur. videlicet in fidei p̄-
fectione. in cicatricū Criſti oñſione.
et in mortis p̄pter Criſtū intrepida
tione. Pro primi tm̄ductōe adūt ēdū
q̄ Thome fides habuit triplicē ſta
tum. dubitatōis. pfectōis et oñ-
mationis. Dubitatōis. q̄ dicimus.
vñ. Niſi videro in manibꝫ ꝛē. B
Permiſit autem deus Thomā Pe-
trum ceteros apoſtolos et nos pmit
tit cadere ſeptemplici de cauſa. Pri-
mo p̄pter infirmoꝝ conſolationem.
vt ſi qui in fide temptantur conſolē
tur in eo q̄ columne eccleſie trepi-
dauerunt. tantūmodo orent p̄ ro-
bore ſicut pater cuius filius a demone
liberari debuit qui Criſto querente
an crederet ait. Marci. ix. Credo do
mine adiuua incredulitatem meam
Et Matth. xiiij. ad Petrū clamantē
dñe ſaluū me fac. dñs ait. Modice fi
dei quare dubitaſti. C Secundo
p̄pter ſanctarum congregationum
excuſationem. Nam i Criſti congre-
gatione modica quidam cecidit et
nunq̄ ſurrexit vt Judas. alij ceciderunt et ſurrexerunt vt Thomas et
alij apoſtoli. Virgo beata nūq̄ ceci
dit nec ſurrexit. nullus ergo congrē
gationi detrahat q̄ plurimi ibi ſta
re poſſunt vel refurgere. Tercio p̄-
pter electoꝝ maiorē feruorē. Ro.
viij. Diligentibꝫ deū oñia cooperanē
in bonū. tales enī refurgūt interdum
feruētiores ſic viatores q̄ videt ſocios lōge p̄ceſſiſſe plerūq; velociꝰ am-
bulāt. Nōto p̄p̄ de ſe p̄ſumentiū hu
miliatōem. j. Coꝝ. x. Qui ſe exiſtiat
ſtare videat ne cadat. Aug. de ciui.
dei. Audeo dicē ſuperbis eſſe vtile ca-
dere i aliq̄d magnū pec̄m vñ ſibi di
ſpliceāt. q̄ iā placēdo ſibi ceciderunt
Salubriꝰ enī ſibi Petr9 diſpliciut q̄n
fleuit. q̄z placuit q̄n p̄ſumpſit. Nā ſpū
alia vicia i q̄buſdā nō curāt̄ q̄ latēt
niſi q̄s in carnalevicijs labat̄. q̄d ptz
Sic i veſte macla nō deprehēdit niſi i
lutū vl̄ cinerē multū p̄us merſa poſt
modū abluat̄. D Nōto p̄p̄ pe-
nitētiū exortatōez. Valde enī de ve-
nia ſpare dz q̄ tātos vidz cecidiſſe & re-
ſurrexiſſe. Bñ. ſup can. Vino p̄pter
mānſuetudinē q̄ ē i te p̄ cuius q̄

te dñm̃ Ihesu audiẽtes q̃ nõ ſpernis pauperẽ peccatorẽ ⁊ nõ horreas Nõ horruisti ofitentẽ latronẽ. nõ lacrimantẽ peccatricẽ. nõ chananeaz ſupplicatẽ. nõ deꝓhensam in adulterio nõ negantẽ diſcipulũ nõ ꝓſecutorẽ diſcipłoz nõ ipos crucifixores tuos. Sexto ꝓpter alioz compassionem. Vnde apostolus vbi ꝑpus. Qui ſe stare putat videat ne cadat. Iuſticia enī phariſeoz est lapſis nõ oꝑati. In peccatore tria ſunt. peccatum qđ odire debemus. natura quã diligere debemus. et pena cui oꝑati tenemur. Septimo ꝓpter fidei cõfortatõnem Thomas dubius fuit. Vnde Grego. Nõ caſu ſ diuina diſpensatõne actũ est vt cũ diſcipulus dubitans in magiſtro vulnera palparet carnis. in nobis vulnera sanaret infidelitatis. ¶ Secũdo fides Thome fuit in statu ofirmatiõis cũ dixit. Dominus meus et deus meus. q̃ tunc ſm Bedã altitudinez diuine virtutis refutrectõne celebrata fide certa penetrauit. Quod autẽ firmã fidem tunc et postmodũ habuerit patet ex septem. Primo q̃ omnia terrena otempſit. Vnde fratri regis plurima ſibi offerẽti rñdit Nihil in terra habere deſiderant hĩ qui cupiunt habere in celestibo potestatem. Aug. Hĩ q̃ vrã fidem hñt de deo nõ cupiũt in his miseriis diuites fieri. Secundo patet in eo q̃ pro fide magna tormẽta ſuſtinuit. Vnd Hebre. xi. Sancti ꝑ fidem vicerũt regna. Et infra. Temptati ſunt ſecti ſunt tẽ. Ideo Matb. xvii. Si habueritis fidem ſicut granũ ſinapis. dicetis monti huic tranſi hinc et tranſibit et nihil impoſſibile erit vobis. q̃ granũ ſinapis q̃nto plus atteritur tanto plus vigoratur. Tercio patz ex ꝓpria ofeſſiõe. Dixit enī deus meus et dominus meus. vbi Criſtũ ſm vtrãq; naturã falſſus ẽ. Quarto ptz ex Criſti ofirmatõne et approbatõe cum dixit. q̃ vidiſti me Tho. credidiſti. Aliud q̃dem vidit q̃ hoiez. ſed aliud credidit. nõ vidit videlicet diuinitatẽ. Ñnto ptz ex eo q̃ tres reges baptiſauit quivt Criſoſ. etiã addit facti ſunt ei adiutores in p̃dicando. Excellentia igit̃ Thome fidei patet in eo q̃ p̃mitias gentiũ baptiſat Sexto ptz in Abagari in fide ofiſtione. nam vt refert Euſebius in eccleſiaſtica hyſtoria. Xp̃us Abagaro ſcriptotenus ꝓmiſit ſe miſſurũ ſibi poſt ſuã aſcẽſionez diſcipulũ q̃ eũ ſanaret et in fide ofirmaret. Nec autem legatõ Thome omiſſã fuit qui ad idem exequendũ beatũ thadeuz deſtinauit. Septimo patet q̃ in ciuitate edeſſã vbi corpus eius quieſcit nullũ infidelem gentilẽ vel hereticũ viuere ꝓmiſit. in quo patz eius zelus maximus ꝓ fidẽ. ¶ Tercio fides eius fuit in statu ofirmatõis q̃n poſt eius mortẽ mutata est in claraz dei viſionẽ vbi modo triplici de cauſa ẽ nr̃ adiutor ꝓ fide optimus. quia ꝑt ſcit vł vult. Prio ꝑt validiſſime. Si enī oia fiũt poſſibilia credẽti vt dr Matb. xvii. q̃nto plus beatificevidẽti. Sedo nouit pleniſſime oia nr̃a diſcrimia i ſpecło eternitatis. j. Coz. xiij. tũc ognoſcã ſic ognitus ſũ. Tercio vult pleniſſime. vñ Ecc. xxxiiij. q̃ nõ ẽ tẽptatus q̃d ſcit. q̃ nõ ẽ exptus pauca recognoſcit. Sz ille i fide tẽptatus fuit. vñ merito hodie petit eccleſia vt eius fidẽ ogrua deuotõe ſectemur

¶ Sedo omendat̃ bẽs Tho. in cicatricũ xp̃i oſtẽſiõe. Maxia enim xp̃i et ſpãliſſima fuit diligtõ et clemẽtia q̃ Thome ait. Infer digitũ tuũ

huc vt ꝓbes ꝑ tactū·et vide manus meas vt ꝓbes ꝑ visū·et ꝑm expositionem Tho. sancti doctoris de aq̄no. visus capit̄ ꝑ q̄libet sensu·quasi diceret·Vide quanta pulchritudo· olfac ꝙ bene oleat·gusta ꝙ bene sapiat·et tange ꝙ bene caleat·Palpauit autē nō solū vidit Thomas cicatrices vt allegat sanctus Tho. August·in liō·de trini·Vnde ecclesia canit·O Thoma didime qui meruisti xp̄m tangere· Circa hoc nota ꝑm Tho.·iij.·pte·q.·liiij.·solutōnem trium questionū·ꝓma·An Thomas xp̄m in q̄nq; stigmatibꝫ nō solum viderit sed tetigerit·Respondet·ꝙ etiā tetigit omia ꝑm Aug·et leonē ꝓpter nostrā fidem firmandū· nō Thome qui ad visum credidit dicente xp̄o quia vidisti me Thoma credidisti· Secūdo an Cristus stigmata ꝓfunda̅ta in resurrectiōe tenuerit·vel solum plana cum nota coloris alicuius Respondet ꝙ ꝓfundata·cum maximo tamen decore·patet illud ex verbis Cristi dicentis·infer digitū tuū quod ꝓfundationem importat·non affer digitū·Similiter ait·mitte manum tuā in latus nō ad latus· Tercia questio cur stigmata reseruauerit·Respondet vt in ꝑmōe habes de feria tercia pasce ⁊ ponit Tho.·vbi ꝓpus similia quinq; causas assignādo Tercio emendat̄ Tho.·in mortis ꝓpter xp̄m intrepidatōne·Vñ Joh·xj.· Cum omnes discipuli timerēt redire Jerusalē circa bethaniaz ad resuscitatōem lazari·Thomas ait·ad omnes condiscipulos·Eamus ⁊ nos et moriamur cum illo· quasi diceret ꝑm Augu·Verum est ꝙ ipse vadit ad mortem et mortis periculo se exponit·tamen melius est nobis simul cum eo mori ꝙ viuere sine ipso·ideo eam⁹ et nos tē·glō·Ecce ver⁹ amātium affectus vel cū eo viuere vel cū eo mori·Joh̄·etiam·xiiij·· Cum xp̄s diceret se recessurum ille de via que fuit di.·Dñe nescimus quo vadis·⁊ quomodo possumus viam scire·Respondit Jhesus·Ego sum via veritas et vita·Nemo potest ad patrē venire nisi ꝑ me. ¶ Nuo ad secundum ꝓncipale notandū quāq; principium euāgelij loquat̄ de aduentu xp̄i ad discipulos in resurrectione. tamen dispositō eadem xp̄i discipulos nos docet quomodo nos ꝓparare debeamus ad aduentū xp̄i in mētem et in carnem ꝑm ꝙ nunc ecclesia representat·Nam sero erat sabbatum et fores erant clause ad cōgregatos et ad timoratos vēit ihesus·ꝑ q̄ ptz ꝙ q̄nq; requiruntur ad dignā ꝓparatōnem·Primū est meditatio mortis·qz sero est finis diei· tunc enī homo domū suam ingredit̄ et ab opib⁹ cessat·Sic in morte hois lux ꝓsens finit̄ i domū eternitatis bone vel male ingredit̄ et opera meritoria cessant·Nec mēoria mortis causat in nobis primo puritatē. Ecc̄.vij·Memorare nouissima tua et in eternū nō peccab·Causat secundo hūilitatē·Ecc̄.x·Quid superbis terra et cinis·vñ amb·i exameron·Respice i sepulchra hoim·q̄d ex te nisi cinis et ossa remanebūt·Respice inq; et dic mihi·q̄s ibi diues q̄s ibi pauper·Sic nulla ē discretō inē cadauera mortuoz·nisi ꝙ ꝗui⁹ fetēt diuitū corpa distēta luxūie crapla·Tercio voluntariā pauptatē·Jero·Facile otēnit oia q̄ sp se cogitat moritu rū· ¶ Secūdū ꝓpatoriū ē tnq̄llitas mentis·qrena sabbatoz·qđ inē ꝓtaē reges·Aduētus enī xp̄i i tnq̄llitate solum hētur dulcit̄ Osee·ij·Et

ducam eā in solitudiē et loquar ad cor eius. Nam Moyses dñm in solitudine videt et ibi pascuit oues ante hoc vtz Exod. iij. et Tren. iij. bonuz est pstolari cū filētō salutare dei. Ideo israhelite misi mare rubz transirent māna recipere nōvaluerunt. Et. iij. Reg. xviij. Nuādiu helyas erat in deserto pascebaē a deo mane et vespere pane et carnibz. Sz in ciuitate vix modicū panis et aq habere potuit. Ideo apli spm sanctum acceperūt sedentes nō currētes. p q oīa intelligiē dulcē xpi aduentuz nō expectare in turbatōne. R Terciū ē custodia domꝰ exterioris ibi. fores essent clause. Sūt aūt in exteriori domo corpis videlicz tres piculosissime porte. auditus visus tos p qs latrōes ingrediunē et thesaurum aie rapiūt. Quis aūt thesaurus sit oīdit apls. j. Cor. iij. Si qs super edificat sup firmā petrā auz argētū lapides pciosos. Per argentū intelligiē hūilitas q in ospectu dei fulget et tamē in ppe vilitatis ogmitō ne lineas migs facit. Cant. j. Nigr sū sz formosa filie ierusalē. Per lapides pciosos intelligiē castitatis margarita. q solū a rore celesti gnaē. quia vt ait sapiēs sapiētie. viij. Nō possuz esse otinēs misi deus dederit. Per aurū caritas intelligiē. Apoc. iij. Suadeo tibi emē auz ignitū. Eua ostium auriū aptū relict ideo pdens ingressus argentū hūilitatis abstulit q voluit esse sic dij. Dauid ostiū visus aptū habens margaritā castitatis pdidit. ij. Reg. xj. Petrus ostiū oris nō clausit. ideo auz caritatis negando pdidit. Nec ppheta Jere. ix. oq̄riē dicēs. Ascendit mors p fenestras nras t ingressus ē domos nras Claudanē gē. ita. vt auri spina. orí statera. et visui fedus apponaē. De pmo Ecc. j. Sepi aures tuas spinis t noli audire linguā neg̃. Reprehensio eni est spīa. De secūdo dr Ecc. xxj. Verba prudentū statera pderabūtur. Statera eni fūt vba liberatice. De tercio Job. xxxj. Pepigi fedus cū oculis meis. ne cogitarē de vgine. q in sanctis viris cor facit pactū cū oculis q nulla illicita sibi psentent. L Quartū est vnitas ogregatōis. q erāt simul corpe scz et mēte vniti. Cōsociari gē debemꝰ cetui paupz p elemosinas cetui deotoz in ecclesia. et multitudini beatoz p oīes. q Math. xviij. Vbi duo vel tres fuerint ogregati in nomīe meo in medio eoz sū. Nonmimus aūt valēt q̄z duo ppter geminā caritatē. Nātū ē vtus timoris p pter metū iudeoz. Timor autez ille spe debet esse tempatus. tūc eni timor facit sancta desideria sancta suspiria t iusta opa. de qbz. Isa. xxvj. A timore tuo dñe concepimꝰ et q̄si pturiuimus et peperimꝰ spīm. M Quo ad terciū pncipale. nōndū q ppatis xps in suo aduētu fiē i euāgelio tangiē q̄nqz dona oferet. Primo i medio stabit. cor vocēdo mediū tenē in cūctis opibz. Bñ. ad Eugemū. Tene mediū si nō vis pdē locū. Locus medius tutus ē. Exēplū. Si cordā in cythara artifex tendit multū rūpiē. si paucū murmūat vel nihil soñat. si mediū dulciē camit. Sedo xps pacē dabit. j. Jo. ij. Aduocatū hēmꝰ apd patrē Jhm iustū. et ipe ē propiciatō pro pcīis nr̄is. Ecce h aduocatus hz sapiētiā i allegādo. ideo dic aduocatū Patez i obtinēdo q dei filiꝰ. ibi. apud prem. Volūtatē hz i miserādo. Multi eni pma duo habent. et tamē nolūt p alios aduocare. Sed Cristus

omnes saluare vult·ibi· Ihm q̄ interp̄tat saluator· Habet rectitudinem in iudicādo ·q; iustū· Vnde nec munere amore odio nec timore corrumpit̄· Habet etiā efficaciā in pficiendo· Multi enī ptrahūt causas· sed xp̄us est ꝓpiciatio ꝓ peccatis nostris· ecce fimis· Tercio xp̄us insufflauit spiritū sanctū· in quo augmētum caritatis dat̄ intelligi que est vita aie· Vñ Joh·xv· Qui manet in me & ego in illo· hic fert fructū multum· q; sine me nihil potestis facere Sumptio enim deuota eukaristie vel auditio deuota missevitam ammep prie roborat· sicut et panis corpus· Vnde Joh·vj· Ego sum panis viuꝰ qui de celo descēdi t̄· Quarto familiarem se recipienti facit· et ei latus et manus ostendit et pedes· Nā pedes ostendit illi quē aduersa portare patienter instruit· Illi latus ostēdit quē ad amorē deuotōis accēdit· Sed manus ostendit quādo in opa ꝓdire iuuat· Numto xp̄us in se credentes ex caritate beatificabit cum dicit· Beati qui nō viderūt et crediderūt· Quam beatitudinē nobis cōcedat qui in eternū viuit et regnat·

De sancto Stephano Sermo·y·

Qvm esset stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat signa et ꝓdigia magna in populo· Actu·vj· Tria sūt videnda que notantur in themate videlicet ·primo sanctitatis copia ibi·plenus gr̄a· Secdo animositas et virilitas ostantie ibi·fortitudine· Tercio exemplor̄ differētia·ibi·signa & ꝓdigia· A Quātum ad ꝑmum nota hystoriā Act·vj·et vij·i missali abbreuiata est & eā Jacobus in lombardica clare & optime exponit· Quomodo enim electꝰ est diaconus· B Nota Act·vj· sex doctrias· Primo q; nīla congregatio tam pfecta ē quin guerre ibi aliquādo insurgāt ibi·murmur grecorū· Secūdo q; mulierū cause sunt illicitis assumende·ibi·vidue eorūdem· Tercio q; labores sūt discrete diuidendi·ibi·in q̄tidiano misterio· Nōto q; consilium est habendū ante electionem notabilem alicuius ibi·quo cantes multitudinem· Quinto q; apti orationi et doctrine non se debēt temporalibꝰ exterioribꝰ occupare ꝫ melioribꝰ·ibi·elegerunt Stephanū·

C Secundo nota q; tripliciter demon temptat· Primo blandiē ꝑ sperīs· Secdo astuta infidiatur· Tercio terret minis·vtz ꝟ de sancto Stephano q; bene se habuit per triplex bellū vbi vicit imo quadruplex· Primo i ꝑsperis officijs bene se habuit Secūdo in disputatiōe non poterant resistere spiritui qui loquebat̄ p eū· Tercio otra falsos testes eum accusantes blasphemasse deum Moysen legem et templum· otra que cōcilio iudeorū in vultu angelico vbis ꝓpis se defēdit· D Quarto otra mortem quā sibi intētabant iudeos prudentissime arguit· Primo pudore dicens·quem ꝓphetarū non sunt persecuti patres vestri· Secundo timore· ecce video celos aptos et Ihm stantem scz tanq̄ potentez a dextris dei Tercio amore vt p se stando orauit et p lapidantibꝰ genua flectebat & voce magna clamabat·ne statuas illis hoc peccatū· Demum obdormiuit in domino· E Nota q; in peccatis mortalibꝰ decedentes moriuntur q; corpus & anima mortui sunt· Sed in carētibꝰ mortali fit solū somnus in

domino. Quia sicut in somno corpus mortuū est sensibꝫ et anima viuit ratione quare faciliter excitatē homo ita in morte deuotoꝝ anima viuit et tamē corpus mortuū ē. ¶ Quo ad secundū pncipale nota. q exemplo beati Stephani ad fortitudinez siue virilitatem ꝑm Alber. j. de aialibꝫ et ossimilia tangit plꝫus in. iij. ethicoꝝ seu i. iiij. vt alij diuidūt libꝝ exigunt septē. Primo vt vir tendat ad honore digna solū id est ad vtutes et iuuātia ad vtutes. Sic canit ecclesia de apostolis Christo dicēte. Estote fortes in bello et pugnate cū antiquo serpēte et accipietis regnū Secundo vt non sint dolosi sed aperti in suis causis iustis. quia malarum mulierē ꝑpū dolo acqrē qđ fortitudine neqūt. ps. Viri sāguinū et dolosi non dimidiabunt dies suos. Tercio vt scientie necessārie viri se multum tradant. quia ingenium habēt elegantius mulieribꝫ. Vnde puer. xxiiij. Vir sapiens est et vir doctus robustus et validus. Quarto vt corpus ꝑ seruitō spiritus et dei animo se muadāt cum oportuerit. qr corpꝰ tanqz seruus debet seruire spiritui non dñari. Non sint ergo mollesvt mulieres. Quo ytra Isa. v. dñs ꝺr. Ve qui ossurgitis mane ad ebrietatem sectandū. et potando vsq ad vesperā vt vino estuetis. Cythara et lyra et tympanum et tibia et vinum in quibꝰ vestris. et opus dñi non respicitis. Job. xxj. Tenent tympanū et cytharam tē. et in puncto ad inferna descendūt. Quinto vt nō sint facil odij et inuidie sed tardi ad irā puia deliberatōne matura. Mulierū enim est cito irasci et canū. Vñ pū. vij. Melior est homo patiēs viro forti. Sexto vt sint liberales. Nam pro modico debent curare temporalia. nisi quantū valēt ꝑ virtutibꝫ. Vnde de muliere forti pū. vl. dicit. Manuz suam misit ad fortia et digiti eius apprehenderūt fusum. Et immediate sequit. Manū suam aperuit inopi t palmas suas extēdit ad pauperem. Septimo debent ꝑ republica morti se exponere et nihil nisi turpia timere id est peccata. Vnde Ecc. iiij. Pro iustícia agonizare pro anima tua et vsq ad mortem certa ꝑ iusticia. ¶ Sed hic nō q multi putant esse fortitudinez vbi nulla est sed falsa. Nā vbi aliquid commune habemus cum bestijs nulla ibi virilitas est. g barba plixa non facit virum quia cap et hircus i his habundant. Non in fortitudine brachioꝝ. quia in ꝺ vrsi. Non in velocitate pedum. quia in hoc leones. Non in actu luxuriandi quia i hoc asini equus mulus et gallus. qui. xv. ꝑ sufficit vxoribꝫ. Non in pulchritudine. quia pauo in hoc excellit. Sed vt ait psalmꝰ. Non in fortitudine equi voluntatē habebit neq in tybijs viri beneplacitum erit ei Beneplacitum est domino super timentes eum t in eis qui sperant tē.

ꝺ Quo ad tercium pncipale nota exemplum Augustini de ciuitate dei libro. xxij. de muliere maledicē te septem filios suos et septem filias et cetera. Queritur etiam quo modo Stephanus fuit gratia plenꝰ cum de Christo et virgine idem dicat Respondetur q fuit plenus quo ad sufficientiam officij sui. Virgo autē plenior. quia puroꝝ omnium hominum gratiaz excessit. Christus plenissimus quia non ad mensurā. Itē primus habuit mensuram plenam. secunda coartataz. Tercius superfluētē. vñ. De grā eiꝰ oēs accepimꝰ

¶ Notandum etiam q̄ septem ꝓuilegia beatus Stephan⁹ habuit Primū q̄ primus diaconus est ꝯsecratus. Secundū q̄ temporalibꝫ p̄ latus adhuc deuotissime spūalibꝫ mi-nistrabat et sic actiuus et ꝺtemplati-uus fuit. Terciū inter electos xp̄ianos tanq̄z virgo castissimus viduis ē p̄fectus. Hec tria habuit tpe p̄speritatis. Quartū quia oīnibꝫ in ofilio in specie angelici vultus est demon-stratus in signū innocentie. Quintuz quia vidit gloriā dei t Ihesū in hac vita. imo ꝑm glosam sicut paulus et Moyses diuinā essentiā. Sextū quia intentissime p̄ inimicis orauit flexis genibꝫ. et p̄ se nō legit̄ genu flexis-se. vñ Aug⁹. in p̄mone hodie. Si Ste-phanus nō orasset ecclesia Paulum nō haberet. Hec tria habuit in tri-bulatōne. Septimū morte est p̄mus martir noui testamenti. Vnde Ste-phanus grece dicit̄ coronatus seꝛ q̄ ꝺruplici corōa. aurea essētialis p̄mij rosea martirij. stellea doctrine. et la-pidea v̄ginitatis. Ista septem repe-riesActu. vj. t. vij. i textu implicite.

De sācto Johanne euā gelista. Sermo. vj.

Petrus vidit discipulū quē diligebat Ihesus sequen-teꝫ Joh. vltimo. Tria fūt videnda. Primo videnda erunt put de autenticis haberi po-test libris p̄ncipiū ouerfiōis illius di-scipuli mediū et termin⁹ vite. Secū-do videbitur de istius discipuli p̄emi-nentia speciali. et quomō eum sequi debeamus in castitate. Tercio exē-pla sunt de eo dicenda et de diuerso-rum morte. A Quātum ad p̄mū notandū q̄ Johes apostolus et euā-gelista filius fuit viri zebedei scilicet et Marie salome sororis beatissime v̄ginis. frater Jacobi maioris et di-scipulus Johānis baptiste. Hūc cri-stus vocauit ad virginitatis statum de nuptijs. De quibꝫ habet̄ Joh. ij. Facte sunt nuptie in cha̅na ꝛ̄. vbi erat Ihesus et mater Ihesu. Nam q̄ eedem nuptie fuerint Johānis ꝫ̄ ꝺz in plogo sup Johānem in glō. Au-gustin⁹ ibidem. Sz obicit victor. Cū v̄ginitas sit ꝓpetue incorruptionis meditatō non est credendū q̄ Johā-nes cui testimoniū phibetur de v̄gi-nitate consenserit in actum carnis. Respondet Nicolaus de lyra. q̄ cō-muniter tenetur nuptias fuisse Jo-hannis hic. tum quia Cristus ibi fu-it qui non legitur in alijs fuisse nu-ptijs. tum quia mater ihesu ibi fuit tum quia Jero. dicit in plogo. Joh̄ eum vocatū de nuptijs. Ex isto etiā recepit ecclesia q̄ alter cōiugū non iūctus carnali copula ante hoc po-test intrare religionē q̄ est cristi di-scipulatus. Gorra dicit sup Johem q̄ quia maior auctoritas ocurrit q̄ Johānis fuerint nuptie illud tenē-dum est Et hō signū potest haberi ex littera p̄fata q̄ Johes erat con-sanguineꝰ dñi ihesu et ob hanc cau-sam Jpe et mater eius ad nuptias fūt vocati. Et quod obicit victor du-pliciter soluit̄. Vno modo q̄ nō ofē-serit i actum carnis siue copulā car-nalem absolute. sed sicut v̄go Ma-ria dispositiōi spūs sancti se cōmisit vt sic iste discipulus qui erat virgi-nem Mariam seruaturus i modo v̄gi-nitatis cum virgine cōueniret. Alio mō dicit̄. Esto q̄ ꝺsenserit abso-lute. tñ v̄tus v̄ginitatis nō fuit mi-nuta q̄ licite ꝺsenfit. q̄ cū virgitas dicat incorruptōez mētis et corpis tripl̄r p̄t p̄di. à corruptōe vtriusq̄ t

obicit gratiam victor

Virginitas p̄t stare cū matrimonio non tamen carnali copula

obiectū solutū

† Nota dnesset d' gregorio hic male vsq̄ ibi q̄ tpe suarelli ... appetit hoc vsq̄ ibi q̄ dicto ... t ... ‖ † p̄ ... ‖ vide ibi

sic tpaliter et eternaliter perditur. Aut corruptõe mentis tm̃ · et sic qs redire potest penitentia vel ꝓposito mutato vt Johes facẽ potuit · Aut corruptione corporis tm̃ · et sic pdiẽ tpaliter · sed nõ eternaliter · qr gloriam vginitatis talis multe corrupt9 habebit · Sed tm̃ sicut dic̃ Jeronimus non debent tales inter sacras vgines vel sacras se reputare · Nec de Gorra · Tamen sanctus Tho · in post · super Joh̃ · ij · dicit · q nõ ẽ ꝓbabile eas dem nuptias Johannis fuisse · qr ille nuptie fuerũt post vocationem apostolorum inter quos erat Johannes vt patz Math̃ · iiij · et Luc̃ · v · Vñ nõ est credendũ q postea retrocesserit et vellet vxorẽ ducere q̃ vsq; tunc vginitatem suauerat · hec Tho · Cõcordãtia doctorum doctorum vel medium videtur esse q Johannes vocatus sit de nuptijs · licz non de istis Joh̃ · ij · sed de alijs · Et illud videtur stare cum glõ · et non contra · Tho · Plura igit̃ hic priuilegia habuit · Nam virgo fuit ⁊ pmansit · Item h̃ vnus trium in trasfiguratione fuit · Item in cena domini · super pectus Jhesu recubuit ꝑm Thomã · qr stupefactus ad verbũ illud videlicet vnus ex vobis me tradet · quia sacramentũ eukaristie deuotissime et dulcissime recepat post quod quieuit · et quia de fonte sapientie in quo sunt oĩes thesauri sapientie et scientie dei potare debuit et euãgelium pfectissimũ · ꝓphetiam ꝓphetiarum Apocalipsim et epl̃as · Item ibi vbi nullus apostolorꝝ nec Petr9 interroga re audet quis sit traditor · hic ad petri nutũ querit xp̃o ꝓximus quis eũ traditurus sit Joh̃ · xiij · Item Joh̃ · xx · audito a mulieribꝫ xp̃i resurrectione Petrus et Johes currebant simul · Et Actu · iij · Petrus et Johs ascẽdebãt in templũ ad horã oromis nonã · Et Joh̃ · vlt̃ · Postq̃ cristus petro dixit de termino fuevite p crucẽ tanq̃ de dilecto socio quesiuit Petrus · hic autem qd scilicet facturus est · nũquid mecũ mãsurus ⁊c̃ · Item post xp̃i ascẽsionem quomodo in asia p̃dicauerit ⁊c̃ · Vide in lõbardica et de termio vite · ℞ Notãdũ secũdo q in vbis thematis et in p̃ncipio euãgelij septẽpliciter Johannes omẽdat̃ · Primo q iuuenis xp̃m seq̃ cepit ꝙ petrus senior fuit · ibi · seq̃ntem · Jere · treno · iij · bonũ est viro eũ por · iugũ dñi ab adolescen · sua ⁊c̃ Secũdo q vgo pmansit ibidem · seq̃ntem supple xp̃m vginẽ ꝓpter q̃ meruit filius vginis fieri · Tercio xp̃i discipulus verus fuit · ibi · discipulus ·

Cristus q̃nq; in scolis p discipulatu docuit · Prima lectio fuit terrena relinquere Luc̃ · xiiij · Qui nõ renũciauerit omnib q̃ possidet nõ p̃t meus esse discipulus · Secũda ogenatos et se ddire · ibidez · Si qs venit ad me et nõ odit patrẽ et mr̃ez adhuc aũt et aiam suã nõ p̃t esse meus discipulus · Tercia lectio patiẽtiã in adũsis ibidem · Qui nõ baiulat crucẽ suaz ⁊ venit post me nõ p̃t meus esse discipulus · Quarta lectio est deum et pximũ diligere · Joh̃ · xiij · In h̃ ognoscent oĩes quia mei estis discipuli si dilectõez habueritis adinuicez · Mãta xp̃i vba suare · Joh̃ · viij · Si mãseritis i ẽmõe meo vere discipuli mei eritis · Qz illa oĩa Johs habuit ⁊c̃ · Nr̃to ipm spãliter dilexit · ibi · illũ discipulũ quẽ diligebat Jhesus · C An aũt xp̃s pl9 dilexit petrũ q̃ Johãnẽ vel ecõuerso · q̃ ad infusionẽ caritatis solus deus nouit dic̃ Tho · h̃ certũ ẽ eũ Johi q̃dã dilectõis signa

singularia ostēdisse·quia iunior magis innocens et purior·sic et patres hodie iuniores plus diligūt q̄busdā signis·vtz in pūtia trāsfiguratōnis et in cena·Quinto ipm cubiculariuz fecit·ibi·recubuit. Ad litteram enī ibi quieuit in latere christi quia iā eucharistia vnitior fuit. Sexto theologum summuz fecit·ibi·sup pectus ihesu·Ibi enī aqua sapientie salutaris potauit eum adeo·vt ꝑm Origenem noticia paulū excesserit in q̄busdam·quia iste in celuz raptus et ille sup celū·Iste in paradisum·ille vltra omnem paradisum i Apōc·Iste audiuit que nō licet homini loq̄·ille vidit vnū vbū in quo oīa de quo loq̄ potuit p̄dicare et scribere. Septimo eum aduocatū apl̄oz fecit ibi·et dixit·dñe quis ē tē. ℔ Sequit̄ in litera·Dixit supple Petrus ad Ihesū·Dñe ꝫ aūt q̄d supple sustinebit. Nō Cristus p̄mo Petro eccīaz omendauerat·secūdo se mori i cruce p eccīa et xp̄o p̄dixerat vbo et gestu ostendens ad litterā eunto·Vñ xp̄s dixit petro. Seq̄re me·q̄d cū petrus ad litterā facēt·in signū q̄ cruce moriturus xp̄m sequi vellet. Iohes etiam petrū sequi cepit·ad quē petrus cōuersus et statim facīē ad xp̄m vtēs quefiuit q̄ morte Iohes deberet mori. qz valde sibi socialis erat et illud Iohes q̄rere erubuit·Ex q̄ patz q̄ familiaris fuerit xp̄s petro pmtenti et alijs. Rñdit Ihesus·Sic eū wlo manē supple in pace fine martirio·donec veniā·eū muitādo i celū·tu me seq̄re supple p crucē·Quid ad te q̄modo Iohes decedet. Ex q̄ patet q̄ cristo curiosa q̄rere nō placet in aliis sed necessāria ad salutem et vtutū pfectōez·Hoc vbum discipuli intellexerunt q̄ Iohs nō deberet mori. q̄ tñ xp̄us nō dixerat q̄ exijt·tē·Documentū habemus q̄ nō p magno reputādū est si error surgit inter deuotos i obscuris dūmodo non sint ptinaces et statim dimittant informari a supioribz·Scimus qz verū ēst test·eius·quia Iohannes que vidit audiuit z tractauit p̄doneū testimonū dare potuit· ℭ Cur autē tacet Iohannes nomē suū·Rñdēt triplici de causa·Vna ꝑm Bedam· vt ex circūlocutione nominis p̄prij videlicet discipulus quē diligebat Ihesus·autenticetur testimonium sui euangelij·quia sic ostendit se vidisse que scribit·Secūda tangitur in p̄ncipio presentis euangelij·vt scilicet ostendat Petrum post contritionez tam familiarem Cristo factum sicut Iohannes innocens fuit in cena imo hodie Petrus a Cristo audet q̄rere quod Iohannes de sua morte non audebat·Terciavt animet nos ad Cristi discipulatum. ℱ Nuo ad secundum principale·nota q̄ non est inuentus similis illi·Primo·quia iuuenis Cristi apostolus factus est·Secundo quia a nuptijs virgo inter apostolos legitur electus. Tercio dilect9 discipulus et secretarius Cristi vt patet in suscitatione puelle et transfiguratione·et cristi oratione in agonia·et etiā marie confessoz capellanus ꝑm Alber·sup missus·et vltra paulum vidit diuinā essentiam ꝑm Origenem·vnde in aq̄la simpliciter figuratur·Quarto qz i Cristi pectore dormiuit·vnde hausit doctrinam ex qua dicitur theologus p̄e ceteris·Quinto aduocat9 apl̄oz fuit i cenavbi nullus interrogare audet de traditore misi Iohes· Sexto qz apl̄s et sūm9 euāgelistaz fuit imo qz ꝓphārū maxim9· vtz in

A poē. et sic fuit etiā euangēlista di scipulus et apls. Vñ t ꝑm Origenē m q̄busdaz paulū excellit. Septimo q: mrem xp̄i omendatā habuit. Octauo q̄ de spāli xp̄i cura in pace q̄ euit. xcix. anno fine dolore mortis mortuus ꝑm Iero. sic beata virgo. Nono a dolore mortis sic̄ virgo Maria ꝑm Iero. alienus fuit. Decio q̄ a xp̄o cum apostolis vocatus fuit. Vn decimo q̄ māna in signū sue castitatis de sepulchro eiꝰ scaturiuit. Duo decimo q̄ ꝓbabiliter ꝑm Tho. tenetur sicut virginem mariā in celo assumptū in corpe et anima. In cuius signū nihil i sepulchro reptum fuit de priori corpe. et māna celestis repta et lux magna in eius deceſſus p̄sentia. Nuo ad terciū principale notandum est q̄ Iohannes est martir voluntate nō nece. Fit aūt quis martir sine gladio exemplo Iobis ꝓ septem. q: i quolibet de septē quis alia quali vita p̄uaē. Est enī mors p̄uatio vite. Vñ tot mortes fuit ꝑm Augusti. q̄t vite. p̄ma vita seu delectatio est iuuenalis libertas q̄ p̄uaē qui discipulatui et iugo xp̄i se subiecit vt Iohannes adolescens. secūda est vidtus et consodalitatis voluptas. cui moritur quis ꝓ tpantiam. Vñ Iob. a nuptijs vocaē vbi ouiuiā sunt. tercia diuigñ socialitas. cui q̄s moriē castitate vt ꝑus de Iobe. quarta ē diuitiaz copiositas. cui morimur paupertate. Vnde Iobes dicere potuit. Ecce nos reliquimus omnia. Math. xix. q̄nta quietis ociositas. cui morimur ꝓ laborem licitū. Exemplo Iohānis qui piscatus est. p̄dicauit scp̄ fit. Marie procurator et eps fuit. sexta ē vite naturalis diuturnitas. cui ꝓ martirij desideriū resignamus. et sic Iobes in olei dolium missus est. septima est fame p̄ciositas. cui morim̄ patientia. exemplo Iobis qui in exilium ꝓpter bona sua est missus. Dic p̄mo septem vitas. secundo septem virtutes ꝓ quas fit mors. tercio exē plifica de Iohanne et nobis.

De Innocentibus. Sermo. vij.

Futurum est vt Herodes querat puerꝝ ad p̄dendū. Math. ij. Tria sunt videnda. Primo videbiē de expositōne euangelij. Secundo quō puerí ad ihesu similitudinem fint regē di. Tercio quid respondeat bene rectis in ratione gaudij. A Nuā tum ad p̄mum nota q̄ tria in euangelio dicunē. p̄mo ponitur angeli p̄monitio. Secundo Ioseph cum suis pegrinatio. Tercio herodis in infātes persecutio. In illo tempore. Angelus domini dixē. Sed quo tempore. Respondeē q̄ post festū purificationis statim ꝑm Bedam. nam post reditū de Ierusalē. p̄mo pentes Ihesu se transtulerūt in nazareth a templo et tūc angelꝰ apparuit Ioseph Sed cur tā statim. Respōdeē vt exēplar xp̄s esset pauptatis. Deo enim herodes obesse potuit nullatenꝰ. Sz cur apparet Ioseph nō Marie. Respondeē. tum q: maritus erat et curam domus habuit. tum q: velut imꝑfectior q̄ vgo plus de ꝑsolatōe angelica idiguit. Surge et accipe puerū. nō dic̄ tuū. q: vginis tm̄ erat et spūs sancti. et matrē eius tē. Sz cur in egyptū fugit. Rñdeē vt ꝓphetia impleretē. Vt etiā ꝑm Aug. egyptꝰ consolareē p̄sentia dei que tot plagis olim p̄mebatur. et vt eis oñdere tur virginem peperisse vt postea tā geē. ficq̄ cultū ydoloz ibi minuēē

Vnde et postmodū pfectissimi pres egyptum in habitatōibꝫ pfecerunt vt ptz in vitas pīm. ℞ Nui ofur gens. secūda ps est. Vbi adūte quō Ioseph euigilat. mīem excitat et somnū narrat. Dicit aūt nōne accepit puez t mīem eiꝰ nocte. Vñ xp̄s de q̄te excitaē. nocte portaē cū grā di sollicitudie. Sz cur nocte. Respōdetur. quia fuge aptior est. et sic regi fuga mīmꝰ poterat indicari postmodum. Et licet haberent de tutela Christi reuelatōez. tñ debebāt facere q̄ humanitus poterāt. Circa qđ dic Crisoꝰ. Misericors deus mestis rebꝫ q̄dam etiā iocunda pmiscet. qđ certe in sanctis oibꝫ facit. quos neqꝫ tribulatōes nec iocūditates fimt habē cōtinuas. sed tam ex aduīs simul cū pīsperis iustorꝫ vitam q̄ammirabili q̄dam varietate otexit. ℔ ille. Exēplum. Nam in natiuitate a pastoribus magnificaē vt deus. in octauo die circūcidiē. vt iniustus. die. xij. a magis p stellā adoraē et mēbra mīfantilia in stabulo iacent plorātia. et postq̄ a symeone et anna extollitur statim in exiliū relegaē. ¶ Notādū etiā hic q̄ i hodierna epla Apōc. xiij. septē puilegia vl vtutes tāgunt innocētū. Pro intellectu g̃ eple optz videre hystoriā Apōc. iij. et. v. Primū puilegiū ē q̄ habēt nomē agni. i. xp̄iani et dei. q̄ p̄s. Ego dixi dij estis et filij t̄. Habebāt aūt ℔ nomē scriptū in frōtibꝫ suis. i. in apta ofessiōe. Dicit aūt xp̄s agnus. q̄ mermis māsuetudine. q̄ prudens mīem in cruce nouit et lupuz t̄. q̄ in omni ptevtilis nob. q̄ nō murmurauit patiēdo. et q̄ ymmolationi aptus. Ecce ꝓpetates agni. Agnus g̃ Christi hūanitas stat sup mōtē syon. i. specula supple diuitatis cui inmitit̄ natura hūana. et cū eo cētū t̄ determiatus numerus p indetermiato ponit̄. Secūdum puilegiū innocētum ē spālis cant9. ibi. et audiui t̄. Nui cantus est magnus. quia tangꝫ vox aquarum. i. ꝓphetarum. Est acutissimus sicut tonitrui non terendo ꝫ distanter sanādo. Est nouus q̄ cantabant quasi canticuz nouū sez noui testamenti primi laudatores. Est dulcissimus quia cytharedorum. t̄. Nō q̄ dicit in suis non in alienis cytharis. cythara est aīa. corde fūt corpis mēbra. sed plectrū est conatus. Est mirabilis q̄ nemo poterat t̄. Let9 etiā fuit quia in celo ante sedem dei et ante quatuor aialia t. xxiiij. seniores. Tercium q̄ virgines t incorrupti sunt corpe ideo cū mulieribꝫ non fūt t̄. ℔m Tho. i. iiij. di. xlix. pueris q̄buscūqꝫ ꝓpter naturalē incorrupti onē corpis sup̄ pmiū essentiale speciale gaudiū dabit̄. Quartum xp̄i imitatores fūt in ope pfectissime caritatis. ibi. Secunt̄ agnū quo t̄. et sic p̄mi milites. Nam mātirio coronati sunt et aureolam habent q̄ndam specialem ℔m Tho. vbi p̄us. Nutum q̄ sunt tangꝫ p̄mi fructus ecclesie et xp̄i pueri noui. quos pruina psecutiois precoquit. ibi. empti t̄ sunt xp̄i merito quod ab instanti oceptionis ad patiendum habuit. Sextum. primi fūt fidei confessores nō lingua sed moriendo et sic innocentes ore. ibi. In ore ipsorum et cetera Vbi speciale gaudium. Septimum est cordis innocentia et omnis actualis peccati carentia. ibi. fine macula. nam ℔m Thomam vbi prius etiam pueri de innocētia anime specia le habebunt gaudium. ❡ Sed que mvia acciderunt quando in egyptū fugert. Rñ. q̄ mr tenera t Ioseph

Ihesum portauerunt et tamen distã
tia longa fuit·via muia et deserta·
quia per desertũ p quod filij israhel
ad terrã pmissionis se transtulerũt
Item vt dicitur in de vita Cristi p
lubolfum·distantia est ad iter curso
ris p·xij·vel·xv·dietas et p pentibo
Ihesu forte erant duo menses vel
spaciũ pluriũ mẽsiũ·Item dic Anſ.
q ad mcentiuuz amoris vtile est vti
opmatiue hystoria de latrone·seclu
sa tñ omñi affirmandi temeritate·Et
recitat ibi Anſ·in hec verba·Opina
re vezũ esse quod dicit Ihm esse a la
trombo oppelxensum in via et adole
scentis cuiusdã beneficio ereptũ· Er
rat is vt dicunt pncipũ latronũ filius
qui preda potitus·cum puuluz in
matris gremio conspexisz tanto in
eius speciosissimo vultu splendoris
maiestas apparuit·vt eum super ho
minem esse non ambiens incalescẽs
amore amplexatus est eũ·O mĝt be
atissime puulorũ si ad tempus se ob
tulerit mihi miserendi tunc memen
to mei et huius temporis noli obliui
sci·Ferũt hunc fuisse latronem qui
ad dexteram dñi crucifixus in cruce
Cristum intuẽs velut deum iterum
implorauit·Nec de Anſ·Item vt di
cit in hystoria scolast·qñ Jeremias
p captiuitatem in egyptum ductus
fuerat gplxetauit egyptijs q in fu
turo q̃dam virgo pitura esset·et tẽ
omnes dij et omñia ydola egypti rue
rent·Egyptij ergo imaginem vgi
nis cum puero sculpẽbãt ⁊ sibi etiã
pagani sacerdotes honores exhibe
bant· Quam obrem Stolomeo re
ge egypti querente olim a sacerdo
tibo cur pfata ymago adoraretur·
Responderunt Jeremiam gplxetasse
Nec autẽ gplxetia modo quando cri
stus cum matre intrauit egyptum
est impleta·Nam omnia ydola egy
pti corruerunt et virginem sicut p̃
dictum fuerat peperisse indicauerũt·
Illud enim etiam per Isayam videz
tur gplxetatum dicẽtem Isa·xix·A
scendet dominus super nubem leuez
et ingredietur egyptũ et mouebun
tur simulachra egypti· F Tue
runt igitur ad quandam ciuitatem
Ihebayde i egypto·que vocatur e
lyopolis et ibi aliq̃z domũculam con
ducentes habitarũt per septem an
nos tanq̃z aduene peregrini paupe
res·Item refert·Cassiodorus in hy
storia tripartita·q in prefata ciui
tate arbor est que cum virgo cũ pu
ro veniret se inclinauit vsq̃z ad ter
ram Cristum dominum quodammo
do supplicíter adorando·Item nota
hodiernam famaz sarracenorum in
alkarano dicentium fontem de quo
solo balsamus irrigari potest fuisse
tempore beatissime vgĩnis quam di
cunt ibi Cristũ lauisse·et ideo p bal
sami conseruatione valere· G
Sequiẽ·Et mittẽs supple Herodes
occidit omnes pueros a bimatu id ẽ
spacio duoz annoz·Nam ſm omu
nem opioez illud non fuit hodierna
die sed reuoluto anno a xpi natiuita
te et q̃tuor diebo·Nõ quõ ſm Anſ.
xps infãs tot i se et suis teneros vel
tristicias recepit q̃t mortes et vul
nera pueri receperũt·Vox i rama·i·i
alto vsq̃z ad·audit9 est ploratꝰ tẽ·
Rachel q ibi sepulta circa bethleez
et etiam q i terra beniamyn vicina
terre iude·i·bethleem mlti occisi sũt
Beniamyn eni ex rachel natꝰ est q
nõ sũt suppleviuẽtes·Martirũ enim
mors p̃t deflerí et de eo letarí· H
Dic aũt nõnẽ·ploratꝰ·q ad puulos
et vlulatꝰ q ad mres·q crisostomus
ne dicit·et Seuerianus in sermone

hodierno matres in lacrimis earum baptisate fuit sic filij in sanguie eoꝝ Et mres non carebūt martirij gaudio·qz plus q̄z filij passi sunt · Vnde Criso·vbi pus· Paruuli plorabant eo qꝺ a matribꝫ sepabāt·matres vlulabant eo qꝺ a filijs desolabant· Eāt qꝫ videre maiorē dolorē in matribus remanentibꝫ q̄z in puulis moriētibꝫ Vnū q̄dem puuli sustinebant dolorē nondū eni sustinebāt mortis timorē Matres vero duplicē patiebant· Vnum qꝺ interfici puulos suos intuebant· Alterū qꝺ a filijs ipe desolabā tur· In puulis deniq; mors eoꝝ beata finem faciebat doloris· In matribus autem puuloꝝ memoria semperat repatio doloris·Seuerianus sic vbi pus dicit·Diuerso modo donovno in lacrimis suis matres· et sui filij in suo sanguine baptisati fuit· In martirio filioꝝ matres passe sunt · Nam gladius filioꝝ pertrāsiēs mē bra·ad corda matrū deueuit ·et necessārie est vt sint premij consortes que fuerūt socie passionis·Martiriū matres tulerunt quicqd et languoris extitit et doloris·et ideo nō carebunt martirū gaudio martirij lacrime quas fuderunt· Infans eni omnem hominē non vt hostem respicit sed vt parentem·Arridebat paruulus occisori·gladio adiocabat infātul9·et nutricis loco attendebat lactans percussorez· Dec ille·Ex quo ocludit qꝺ totū dolorē ptulert mres Est aūt mātirū gaudiū i martiribꝫ spāle qꝺdā pmiū de tali spāli dolore hito ꝓpt xpm·nō tñ ē aureola matrū·sm tho·i q̄rto ·ꝓpt istū ploratū eccīa depōit q̄dā sig leticie hodie vt alsa ⁊ glia i excelsis·et te deū laudam9·qz xps opatiebat puul maria ⁊ ioseph et mres pueroꝝ· ¶ Quo ad scm pncipale nō·qꝺ pueri mltiplicit fuit regēdi sm qꝺ i etate et moribꝫ futvarij·Nam sm septē q̄ i pueris innocentibꝫ epistola tetigit sm hec pueri hodie sunt regendi· Applica videlicz vt cristiamsmū intret oratione laudent·vicijs renūciēt·loca sancta frequētent· de terremis se leuent·linguam opescant · et in fama innocenter pseuerēt ·Primo nō dum nati sed in vtero ocepti a matre prudenter debent portari· a patre et matre castitas interim debet seruari·et ambo continuo deum depcari ne fine baptismo decedat fetus et si fine baptismo flumimis non fine baptismo flaminis·Scdo nati deuote sunt ad sacm baptismi portādi· vt gratia spirituaꝫ baptismo augeat seu apponat sicut circa beatū Nicolaum factū credi potest pie·Tercio infantes ·i ·interim qꝺ nō possunt loqui diligenter et deuote debent benedici·et parentes pro eis orare·et mater si potest debz seipa lactarevt velut Aug·xpi nomen seu deuotionem hauriāt quaz postea p habitū imbibitā non dimittant·Sicse ē de bti Bernnar· matre ·Quarto cum loq possunt debent adhibere disciplinā virge et doctrine cibo lecto et potu non ad teneritudinem·quia sic tandem cum psal·poterint dicere ·Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt·Quinto circa septenniumvel postea a peccatis multum custodire· seruitijs mancipare vt arti vel scole et cetera·quia tunc passiones mualescere incipiūt· masculum et femellam non finere in vno lecto cubare·ne contingat terribile vt beat9 Jeronim9 refert de q̄dā adulta nutrice docēte puez q̄nquēnē vl circ secū cubāe·q̄ statim ex eo ocepit

plura alia habes alibi. ℟ Nuo ad terciū ꝑncipale. Notādū ꝙ ſeptē ſunt vtilitates cōſequentes bene re-ctos a iuuentute pueros. Primo plꝰ a deo diligunt̄. Sic Johs euāgeliſta dr diſcipl̄s quē diligebat Johs. Secū do a ꝓbis hoibꝫ plus honorant̄. Sic Thobias etiā a gentili ꝑncipe hono rabat̄ in tpalibꝫ. et Eſdras. Tercio in temptatiōibꝫ poſtmodū minus a demōibꝫ ſupant̄. Exemplū de thobia iuniore et ſara q̄bꝫ demō nō nocuit. Quarto vita amplioꝰ eis plōgat̄. tū qr etiā plus ꝓficiūt. Exēplū de pri-archis Jacob Iſaac ⁊c̄. Quinto dele-ctabilit̄ poſtmodū vtutes opant̄. qr aſſueti ſūt de bonis ſic Johes bapti-ſta a ſeptio āno auſteritates hēmi victū et amictū cū gaudio ſuſtinuit Sexto lapſi etiā i peca aliq̄n citꝰ re ſurgūt. ſic iuuenis quē b̄tus Johs e-uāgeliſta depoſito titulo ep̄o omen-dauit. Et etiā dauid lapſus cito ſur-rexit. Septio i pria plus ꝑmiant̄. ſic ſalomon a Dauid eo ꝙ a iuuentute ꝑr̄ fuiuit et i regnū ē ꝑ alijs fratri bus poſitus.

De ſancto Antonio Sermo. viij.

Edit illi ſcientiā ſanctoꝝ honeſtauit illū in laboribꝫ et compleuit labores illiꝰ Sapie. x. in epla. A Cōditō laudabil̄ ē regū ac ꝑncipuꝫ vt famoſos nobiles ꝑm triplicē eta tem triplici modo regāt. ꝑmo in iu-uētute vſq; ad. xxx. annū. i laboribꝫ pūgnis et armis ꝑncipalit̄ exerceāt Scdo vt a. xxx. annovſq; ad ſenium ſub laboribꝫ aliq̄bꝫ honorēt et p̄mi-ent. Tercio vt circa vite terminū in ſenio ſine labore i pace ⁊ gaudio col locēt. Sic xp̄s rex regū beato Anto mio nobili quo ad vtutes in bapt̄ſ-mo ſuſceptas feciſſe legit̄. Quem ꝑ mo bellare docuit p ſciam ſanctoꝝ ibi. dedit illi ſciam ſ. Scdo donis ho norificis ſub labore honeſtauit ibi. honeſt. illū i labo. Tercio in vltimo ſuo ſenio p beatitudis adeptōez cō-pleuit labores illius. ℣ Circa ꝑ-mū nōndū q; ſcia ſanctoꝝ in tribꝫ e-ſiſtit. ꝑmo in diume vocatōnis obia Scdo in pugne dyabolice expientia Tercio in mūdicie cordis excellētia Ser ꝑmū mūdus. ꝙ ſcdm dyabolus et p tercīū vincit̄ corpꝰ. Primā victo riā adeptus ē p obediētiaz. Secūdaz p paciētiā. et terciā p diſcretōem et prudentiā. Sic etiā p curia fūmi im-pators cliens. ꝑmo vocat̄. ſcdo ar-mis pugnare doceat̄. vt tercio p labo rem ꝓpmquus honori reddat̄. De ꝑ ma ſcia habet̄. ꝑ. Reg. iij. Vbi hely docuit ſamuelē puez diume vocatōi acqeſcere p obedientiā dicens ſamu eli iā tercio p deū vocato. Si te mḡt domin̄ dcinceps vocauerit dices lo-quere dñe qr audit ſeruus tuꝰ. Vbi nōndū ꝑm caſſianū colla. pfunct̄. ꝙ tres ſūt vocatōnū dmaz modi. E Primus ex deo. quotiens mſpiratio immiſſā ſiue dormiendo ſiue vigilan-do ad ea pellit. que non dubium eſt eſſe bona. Sic Abraham eſt vocatꝰ Gen̄. xj. deo ſibi dicente. Exi de ter-ra tua et cognatiōe tua et de domo patris tui. Vbi etiam notantur vt ibidem dicitur tres abrenuntiatio-num gradus. Primus eſt quo vni-uerſas diuitias mundi cōtemmimus ibi. de terra tua id eſt de terremis. Se-cundus quo mores et vicia et affe-ctus priſtinos animi ⁊ carnis reſpui mus ibi. de cognatione tua. Talia enim a natiuitate videntur affini-tati cōnata. Tercius quo relicꝫ

omnia que exteriorib⁹ sensib⁹ animā distrahūt et domum corporis p cōtemplatōnem reliquētes iugiter ea que sursum sūt speculamur·ibi·⁊ de domo patris tui·quia tunc veniem⁹ in terram quam deus anime monstrat· ID Secundus vocationis diuine modus est· per hominem qñ exemplis sanctorum vel monitis hominis instigati ad relinquendum vicia vel ad caritatis ardorem ducimur·Sic p Moysen Israhelite reliquerunt egyptū et a pharaone liberati sunt·Tercius vocationis modus est ex necessitate·vt quando q̄s delectatōib⁹ seculi implicatus statī per mortem cari amici vel priuationem diuitiarum vel infirmitate percussus ad deum conuertitur·Sic israhelite a paganis in terra promissionis presti·crebro uersi sunt ad deū Judicum tercio et quarto· et psal·lxxvij·Cuz occideret eos querebāt eum et reuertebantur et rememorati sunt quia deus adiutor eorum est·

¶ Sed quereres·q̄s est ex modis istis melior·Respondet ibidem·cassianus q⁹ q̄tum est ex principio vocationis prim⁹ est nobilissimus qz immediate a deo· deinde secūdus q̄ ab homine·et postremo tercius q̄ ex necessitate·Sed de hoc nulla vis est q̄ cunq; modorum istorum quis tract⁹ deo seriose seruiat·Vis autem consistit in hoc vt finē vocatōnis sue certum et bonum faciat vt ait Petrus·ij·pe·j·Satagite inquit vt per bonaz operationem certam vr̄am vocationē et electionem faciatis·Nuidam enī prima vocatione moniti facti sunt optimi vt Petrus et discipuli a xp̄o vocati·Et ea vocatione vocatus est Judas qui factus est pessimus· Sic etiam per hominem vel prophetie spiritum vocatus est Saul· postmodum factus in fine pessimus et David simili vocatione optim⁹·De tercia etiam vocatione videlicet necessitatis fuit Paulus in terrā prostrat⁹ factus optimus· et rex Manasses q̄ per interfectionem propheta rū Jerusalez vsq; ad os repleuit·iiij·Re·xxj·ferro et durissimo carcere captus pniam egit perfectissime·iiij·Reg̃·vl·Sic ibidem recitat de abbate Moyse qui in latrocinio reus persecutōes fugiēs in monasteriū gratia fuge intrans ibidem nec̄ario religionē amplexās factus est pfectissimus·Et vt refert cesarius in dyalogo fur ordinis cysterciensis vt calices furari posset ordis habituz in duens et opportunitate mali non rep ta cōpunctus fact⁹ ē plurimū deuotus in ordine·De pmo tñ modo dic cassianus beatus Antonius fuit cōuersus· quia cum audiret in ecclesia legi illud Luc̄·xiiij·Qui nō odit patrem et matrem et filios et ·vx·et agros insup et animā suā nō p̄t me⁹ esse discipulus·Et Matħ ·ix· Si vis pfectus esse vende omnia et da pauperib⁹ ⁊ veni sequre me·Statim i·xx· anno omnib⁹ relictis nō lōge a villā sua in cella velut in inclusorio habitare cepit deuoto cuidam sibi necessaria ministrante·Vñ postmodū ad interiora deserti intrans cum primo argenteū discū deinde veri auri pondus in via repisset vtrumq; spreuit i pmo demonē manifeste expt⁹· ¶ Sedo obstitit scia sanctorum i pugne bz abolice expietia·De q̄·ij·cor·ij·dic apls· Nō circūuemamī·i· decipiami a sathana· nō enī ignoramus cogitatōes·i·tēptatōes ei⁹· q̄ sciuit·De q̄ xp̄s Lu·xxij·Symō ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sic triticū·

Ego aũt rogaũi p te vt nõ deficiat fides tua. A qua temptatõne vir iustus liberatus dicit in ps. Ipse liberauit me de laqueo venantiũ scilicet demonũ ⁊ statim sequit. Nõ timebis a timore nocturno a sagitta volãte in die ⁊c. Vbi glõ. innuit q̃tuor modos temptatõnis dyabolice. Quedã enī est leuis et occulta figmificata p timorẽ nocturnũ. Alia leuis et manifesta figmificata p sagittã volantez in die. Alia grauis et occulta figmificata p negociũ amb. in tenebris. Alia grauis ⁊ manifesta p demonium meridianũ. Primã ẽm glosã habent temptati ab ignorãtia. p quaz multi ruũt. Secũdam patiunt̃ in apto scitovicõ titillativt fit i luxuria ⁊ gula. Terciã infirmi in fide p incidẽtia otra fidez. Quartã tracti et temptati publice p tyrannoz seuiciam. Has oñes viriliter vicit latens. cũ in antro a demonibo est vulneratus primo. secundo et postremo a xpo visitat9. Primã etiã vicit sanct9 Antonius p diligentẽ audientiaz sacre scripture p quã etiã ꝺoctus ẽ vt supra dictũ est. Secãm vicit p magnã cautelã cogitatõnuz et in cibi tpamenti diligentia. Vñ cũ quadãvice spũs fornicatõnis vicisset. eundẽ in specie pueri nigri p oronem videre meruit Cui ait. Vilissima mihi apuisti que iuuenibo insidiaris. de cetero te non timebo. Terciã vicit p oroms et laboris alternatũ conatũ. Vñ semel accidia cogitatõnũ pfius orauit vt in heremo saluarer a cogitatõnibus. Cui apparuit angelus primo sedendo. et p palmas opando. Deinde surrexit et orauit et ad Antonium ait. Sic fac et saluus eris supple a cogitatõnibo malis et ab accidia et torpore. Quartã vicit p animi ostantiã et fidei. Vñ postmodum maximiano impatore martirizante xpianos eisdem in tormentis astitit eos ohortãdo. et multũ doluit q̃ psecutores eũ nõ p Cristo occiderẽt. G Tercio ofistit scientia sanctoz in cordis mũ dicie expientia. que ofistit i meditatione passionis xpi. vite eius. et diuinitatis. Nõ enī arbitratus fum me scire aliquid inter vos nisi Ihesum ⁊ hũc crucifixũ. dicit apls. j. Cor. j. In cuius meditatõne videlicet vite vtu ose Cristi et eius caritatiua morte ⁊ gloria diuinitatis sanctissimis mira reuelantur aliq̃ viuis otemplatiuis Sic enī beato Antonio p oñium tutela reuelatũ est. cum videret totaz terrã laqueis demonũ infexã q̃ sola humilitas istos euaderet. Sic pro religiosoz osolatione et sua vidit p angelos eleuatus versus celũ demones oñia peccata sua a puericia cõmissa obicientes sibi. Quibo angeli sancti dixerũt. q̃ ea que monachus factus omiserat improperari debebant nõ ea que ante omisit. Sic etiã p otemplatiuoz puidentia et de animaz statu vidit quomõ demon altissimus statura quasdã alatas animas celũ ascẽdẽ volentes reiecit flẽtes et alias retinẽ nõ potuit q̃ gaudebãt. D Secũdo pncipaliter videndũ est quomõ deus domis honorificis beatũ Antoniũ sub labore honorificauit q̃ntuplicit. videlicz i vite sanctitate. i gr̃a ꝑplxtie. in vbis doctrine i miracloz opatõne. et i pcio sa morte. Primo in vite sanctitate q̃ tante claruit vt religionẽ Cristo similem pmittere ecclesie expdita ipse pmus monachoz pr̃ et cenobitaruz innouator ac reformator existeret vt dicit Iero. in descriptõne Pauli pmi heremite. Dic etiam p duorum

magoꝝ ac pꝛoꝝ dēmões diuersos missos vt Antonium temptantes a cella fugarent fic ꝑ signuꝫ crucis in oꝝone se deuote habuit vt incassum demones redirent et pꝛi ouerterēē

¶ Secūdo eum honestauit in ḡ tia ꝓphetie que ẏm Greg· sup Eze· triplex est· qꝛ q̄dam vident p̄sentia tm̄· alij p̄terita· alij futura· Dic autē p̄sentia vidit qñ pauli heremite sanctitas sibi reuelata ē· Preterita nouit qñ iuuenis frater miraculis claruit· de quo Antonius ait· Dic similis est naui plene diuitijs q̄ i mari existens nōdū ad litus puenit· et statim flere cepit Antoniꝰ dicens· Magna columna ecclesie cecidit· Peccauerat enī frater et q̄nta die mortuꝰ est post hoc idem frater· Futura etiam nouit quādo predixit Arriano p̄ncipi qui a rabido equo ꝑ Antonium ꝑus literatorie monitus discerptus est qꝛ monachos et v̄gines christianas flagellauerat· ℟ Tercio honestauit eum in v̄bo doctrine vt ptz ꝑ Cassianū colla· ij· mopsi· Vbi ad q̄stionem qua ꝑ patres q̄rebatur que v̄tus sine deceptione demonis religiosum ad pfectionem duceret· senioribꝫ respōdit ꝙ nec paupertas nec hospitalitas· nec solitudo nec abstinentia tm̄modo sufficerēt· sed sola discretō vt lapsus heremis docuit et alioꝝ· et pbationē discretionis virtute acq̄rendā necessariū esse dixit vt quis nec facta nec reuelata nec temptamenta expto seniori occultaret· ℒ Quarto de miraculoꝝ opatōe mirabilegunē et tm̄ simplex paulus suus discipulus quosdā curare potuit quos ipe nequit· Vnde etiā ad famā miraculoꝝ Antonij beatus Aug· vltra mare audiēs cōuersus est· Quinto in p̄ciosa morte p̄ē· Anno suo centesimo quinto·

M Quo ad terciuꝫ p̄ncipale de beatitudinis adeptōe et laboris cōpletōe· que maxima in eo esse ostēditur· tum qꝛ castissimus aureola v̄ginū letaē· tum qꝛ desiderio martirij p̄botatus palmā eoꝝ pticipat· tū etiam qꝛ doctoꝛ glosus doctoꝝ gloria non caret· Vnde de doctrina eiꝰ legiē ꝙ cuidā scisscitanti quid faciendo deo placeret· Ait· Si in omni loco deum p̄ oculis habueris· si i agēdis testimonijs scripture adhibebis· et si in loco in quo fueris bene stabiliter manebis saluus eris· Itē docuit letus cū fratribꝫ scandalizatū venatorem ꝑ tractū arcus religiosos debere recreari· Docuit etiam multa alia salubria de quibꝫ vitas p̄fm plenus esse dinoscitur· Obijt autem tandem beatus Antonius annovite sue centesimo quinto·

De Conuersione sancti Pauli Sermo· ix·

QAs electōnis mihi est iste Actu· ix· Primo p̄ncipaliter traditur Pauli cōuersio· Secūdo eiꝰ baptisatō ibi· erat aūt quidā disc· ꝛc· Tercio eiꝰ efficax opatō· ibi· et otinuo ingressus· Prima in tres ptes· qꝛ q̄dam p̄cedūt ouersionē· alia ocomitāē· alia secunē· A Precedentia fuit videlicet xp̄i psecutō quaꝫ fecerat corde spirans· ore minarum· manibꝫ cedis pedibꝫ accessit· ꝛc· nō vocatus· potentia seculari et spūali ad p̄ncipeꝫ sacerdotū· ꝛc· Et qꝛ tāta indispositō in psecutore fuit· ideo alia ocomitāē ouersionē videlicꝫ· lux subita circūfulgēs· i· sup· infra· intra· exī· ꝛc· lux erat a xp̄i p̄nsia corpali q̄ i ptate hoꝝ lucem cum sit lux mundi· Casus in

terram correptio Christi·Saule saule qd me plequeris· durū est tibi ctra stimulū·i·potentiā meam calcitrare·

B Querit qs es dñe· Ego sum Ihesus naza·quē tu plequeris· Nota q Christus quicqd fit suis sibi fieri reputat qr vt in iudicio dicet·qd vni ex minimis meis feciſtis·Matb·xxv·mihi feciſtis·Et hic· Me plequeris·Et quicūqz dederit potū aque frigide vni ex minimis istis calicem aq frigide tantum in nomine discipuli· amen dico vbis non pdet mercedez suam·Sunt aūt Christi quedā mēbra mortua sola fide sibi vnita·vt peccatores mortales fideles· Alia Christo vnita caritate et separabiliavt iusti hic·Alij inseparabiles vt in gloria existētes·Surge et ingredere ciuitatem·Ex bs elicit Cassianus i collatione patrū q nemo sibi sufficit in consiliando·g p aliū osiliū debet qrere· quia quilibet pt decipi et decipe· Vñ non deus sed homo· nō angelus sed homo nos informare debet ad quez humiliter recurrere debemus. C Tercio qdam secunde quersionē·qr viri stupent nō videntes Ihesum·fz vt in sequētibz capitul habet lumē viderunt·et nō xpi sed pauli vocē audierunt·Deinde Paulus aptis oculis nichil videt·Per triduū in Damasco manet sine cibo potu et cecus corpe· quia in aīo pius cecitate precauerat In hoc triduo raptus credit in visionem diuine essentie·tum qr Christus in sequētibz dixit· ecce orat·tum qr in visuvidit ananiā sibi pmo manus imponentē·tum qr reuelatio·ij·cor· ·xij·añ· xiiij·annos facta visimiliter reputat hodie facta in isto triduo·

D Circa hoc nota quō nos ōnes debeamus·nam sm Tho. in suma ctra gentiles fontē miserie de⁹ duplíciter aprit·Vno mō ample et tunc subito quis quertitur·vt Paul⁹ hic et Magdalena de maximis et multis peccatis·Alio modo successiue vt in nobis· Conuersio autē nostra stat i quinq; oditionibz vere contritōnis Primo in luce diuina adiuti oīa et singula mortalia videamus p remiscentiā peccatorz·qd nōt ibi·lux circūfulsit·Secūdo vt talia detestemur totiens quotiēs a deo nos aūtimus· ibi·quia cecidit in terrā et increpatus est quid me plequeris· Tercio vt generale ꝓpositum habeam⁹ nec cōmissa nec oblita omittibilia amplius facere·quia talē volūtatez oīndit Paulus dicens·Dñe quid me vis facē·Quarto vt ex amore plus q̄ ex timore dolorpcedat qr pmittit ego sum Ihs id est saluator·et sequē terribile·quem tu plequeris·Durum ē tibi tē·et infra dicit·vt implearis spiritu sancto· Quinto vt ꝓpositum ofitendi et satisfaciendi habeamus cum oportuerit sm iudicium discreti sacerdotis·quia dicitur·Surge et ingredere ciuitatem et dicetur tibi tē Nec quinq; Paulus in modico tempore habere potuit· sed in nobis interdum penitentibz vnum diu aliud pcedit· Itez Paulus omnia habuit nos interdum solum duo vel tria·

E Quo ad secundū principale de eius baptismo· Quedam precedunt videlicet ananie visio·Dicitur autem Ananias discipulus·nam p tunc cristiani dicebanē discipuli Cristi·quia omnes fecerūt sm illud cristi·Nisi quis renunciauerit omnibz que possederit non potest meus esse discipulus·postea vocati sunt cristiani cū Petrus in anthiochia exaltatus est tanq̄ Cristū glorificātes et portantes in corpore et anima·eo

q essent redempti ꝑm apostolū pre-
cio magno. Et nota q in visu tē.
Nuia tam anamias visionē habuit.
de qua dicitur et dixit ad illū domi-
nus tē q Paulus in eodē tempore
ideo dicitur vidit virū anamiam no-
mine introeuntem et imponentem.
hoc enim Paulo ostendebatur ꝑmo
et postea miro modo factum ē. Ti-
muit autem Anamias quia saulus a
multis infamis fuit Cristiamis et q
lras acceperat tē. Cui dominꝰ. vas
electionis tē. Alia comitanē vel q
baptismū. Nam Anamias legatōne
fungitur. Frater saule. dominus. tē.
manus impōit. spiritus sanctus re-
plet. visus recipitur. vbi tāq sequa
me piscium sub albe scilicet ptīcule
de oculis eius ceciderunt quas indu
xerat lumen excellens quod eū ex-
cecauerat. baptisatus est igitur. po
stea cibum sumpsit quia debilitatus
est a visione raptus vbi nemo deus
videt et viuit sicut dixit dominꝰ ad
Moysē Exod. xxxiij. Nuo ad ter
cium ꝑncipale. Primo apparet eius
constantia. quia continuo ingressus
est in synā. p. q. Ihesus est filius dei
Secūdo eius perseuerantia q mul-
to magis conualescebat. Tercio eiꝰ
prudentia quia confūdebat iudeos.

In Purificatione. Sermo. x.

Impleti sunt dies purgā-
tionis Marie tē. Luc.
ij. Primo videbit de hy-
storia huius diei. Secūdo
quō Maria et Ioseph sunt exēplar
coniugatoruz. Tercio quō Symeon
speculū est omniū hominū presertim
virorum. A Quantum ad ꝑ-
mum. quedam sunt presentationem
Cristi in templum precedentia. alia
concomitantia. alia sequentia. Quā-
tum ad primum dicit. postq implē
ti sunt dies purgationis. vbi primo
nota. q purgari Maria non potuit
q ꝑm Anb. cur deus homo. maior
puritas eius puritati sub deo nō pt
intelligi. q a peccato originali mun
data sanctificata ē in vtero. in rece-
ptione xpi in grā confirmata et omi
purite repleta. Sz qrit B ꝑmo
cur purificari voluit. Rndetur vt a-
lijs se exformaret ex humilitate. vt nō
scandalizaret ignorātes. et vt legi
reuerētiaz faceret. que tm mādauit
purificatōem suscipientibz semē. sed
hec spiritu sancto concepit. Secū
do qritur. Vnde exiuit maria. Rnde
tur de diuersorio de stabulo et plepio
secundū legē moysi. Tercio qritur
que ista fuerit. Rndetur q deus mā
dauit parientē masculū. xl. die veni-
re in templū famellā. lxxx. Quia na
turaliter masculū pariens citius co
fortatur vel purgat propter calo-
rem qz si femina pareret. Et q fe-
mina eua dupliciter peccauit videli-
cet superbia et deceptōne. sed vir non
fuit seductus. p. Thy. ij. Vt siste
rent. i. offerēt eū dño ꝑm legem. et
par turturū a duos pullos colūba-
rū darēt in hostiā. B Quarto q
rie cur volatilia obtulerit. Rndet q
castiora ambo videlicz turē et pulli
colūbaz nō colūbe. Et vt redimeret
puez oblatū. q ꝑm legē qlibz pri-
mogenitꝰ q nō eat de leui qnq sicli
redimebat. Fuit aut siclus moneta
xx. obulos valēs. Sz qnto qrie cur
optebat oia mūda ꝑmogenita deo
offerre. Rndet i figurā et ogmitōez
q oia a deo puenīt q actōes nras
aspirādo puenit. alias nihil boni vn-
qz faceremꝰ. ß i culpa fuit q inspira-
tōni bone nō acqescūt. C Nota

tres p:ocessiones hodie factas p pa
rentes cū Ihesu videlicet a bethleē
in Ierusalē vna a Ierusalez in tem
plum alia a templo in nazareth ter
cia. In pma est Maria q̄ p̄m Alb̄.
sup hūc hodiev̄sq; ad templum por
tauit Ihesum a bethleē ꝛ postea Jo
seph portauit de egypto et in egy
ptū vbi p̄m Maxim in p̄mone Ma
ria paupis fabri vxor vix vnā tuni
cam hz nō ad sūpfluitatē sed ad ne
cessitatem Joseph cōcomitaē. Et q:
paup:es erāt agnū agniculū imma
culatū que erat oblatio diuitū eme
re nō poterāt sed emerūt par turtu
rum aut duos pullos colūbaruz. Et
verisimilius ē p̄m aliquos pullos co
lumbarū emerūt. tum q: in faciliori
precio multū a paupib; p:curab aē.
tum etiā q: vt in lege habetur duo
pulli colūbaz vltimo loco ponūē in
signū q̄ sufficit multum paupib;.

D Ecce homo in Ierusalem ꝛē.
Vbi Symeon a septē omēdaē. Pri
mo obediens fuit seu auditus. nā ita
Symeō interp̄taē. Secdo in pace ha
bitauit q: in Ierusalē. Tercio iust9
q: deo p:imo et sibi et sic q̄d ap̄riuz
vnicuiq; fuit tribuit. Quarto timo
ratus ne sez transgrederet mādata
dei. Quinto longanimis q: expecta
bat ꝛē. Sexto dei amicus carissimus
q: sp̄iritus sanctus erat in eo. Septi
mo in diuino officio sedulus et deuo
tus q: venit in sp̄iritu in templum.
Nic rūsum accepit a sp̄ū sācto. ex q̄
patz q̄ diu ante desiderauit xp̄i ad
uentū seriosissime q: talia solū ferui
dis et diu desiderātib; reuelari osue
uerit. huic hac die reuelaē vt i tem
plum veniat ad videndū xp̄m. simili
ter obtinuisse pie credit anna. de q̄
vide in sermone infra octauas nati
uitatis. E Concomitātia fuerit
videlicz secūda p:ocessio que fuit eo
rundem videlicet Marie et Joseph
cum Ihesu emptis iam oblationib;
et paratis quinq; ficlis p redempti
one q̄ iam intrauerunt in templū.
Et tunc Symeon cognouit in sp̄iri
tu sancto xp̄m et parētes sibi p̄sen
tari. Vñ flexis genib; letissimo cor
de xp̄m invlnas suscepit. Sed cur nō
dicit in manus. Rūdetur q: in vlnis
seu brachijs faciliter tentū delecta
biliter inspicit. ꝛ quia ap̄ inquisitor
di ofideratus ponitur in vlnis q̄ in
manib;. Benedixit id est gratias e:
git et dixit. nunc dimittis ꝛē. q: cu
piebat ex p̄sētia Christi gratuita dis
solui et mūdus sibi crux fuit sicut a:
postolo. Et p:o tunc ammirantes e:
rant Maria ꝛ Joseph ꝛē. vt in toto
euangelio infra octauas natiuitatis
habetur. Stupebant enim semi reue
latam gratiam et annā similiter in
eadem hora sp̄iritu sancto repletam
Nota q̄ in modico gaudio fuit ma
ria et statim ap̄ letiam audit de gla
dio. F Sequentia sunt q̄ exeun
tes de templo et in Ierusalē in ipso
itinere versus galileam p̄m aliquos
vel modicum post rebitum ad gali
leā apparuit angelus domini in som
nis Joseph p:emonendo vt fugeret
in egyptum quo etiam iuerunt. G
Secundo principaliter notanduz q̄
Maria et Joseph docent pentes se
debite habere circa purificatōnem
Primo mr̄ debet esse purificata. q:
purgatōis nō a viro interim cogni
ta ꝫ casta. alias indiscretius agit pe
tens debitū q̄ quodcūq; brutū aial
Nō debz esse omessationib; malis de
turpata mulier ꝫ modeāte vires re
cuparе. Tñ ex reuerētia p̄t in domo
p. xl. dies manē. Sz nūqd p̄t eccl̄am
infra. xl. dies visitare. Rñ. extra de

fvo. a septē omēdat

Concomitātia

purificatõe post ptum g̃ fic. si dẽuotio suadet et cõsuetudo admittit vel necessitas laborandi. Secundo lactare debet mater ꝓprium fructum si facultas virium suppetit et si alia sunt paria circa infantem. tum quia eiꝰ naturã faciliter sequitẽ infans in moribꝰ. tum quia validioꝛ in viribꝰ fiet. tum quia plus humiliabitẽ et p eue penam satisfaciet. Exemplũ de mẽre Augustini qui ibũ nomen in lacte suxit. Et de beati bernhardi matre legitẽ g̃ filios suos sex ⁊ filiã vnicã velut ad heremũ omnes nutriuit et hec omnia notanter in verbo tulerũt Sicut enim coꝛporaliter poꝛtauit ꝑm Alber. Mater hodie ita et lactauit Tercio post. xl. die debent parentes aut mater ecclesiã deuote visitare. vt gratias agat de euasiõe piculi ꝑtus preteriti. tum vt custodiat̃ in se et in ꝛcipiendo de futuro. tum etiam vt oret p infante presenti. Huius exemplo beata Elizabeth de puerperio exiens simplicibꝰ vestimẽtis sine ornatu notabili in ecclesia ⁊ infantem ꝓprium cum agno ac cantela presentauit. et domum rediens vestimentum quo induta erat pauperibꝰ erogauit. que omnia nõn̄ ibi cum inducerent in templum. Quarto puerũ debent offerre deo p educatõem vel votum nõ diabolo p choreas. per superbiã vestiũ vel inspectõnes spectaculoꝝ. ibi. vt sisterẽt id ẽ offerrent. Quinto dare hostiã in elimosinas pauperũ p puero vt bñviuat. ℣ Tercio p̃cipaliter hic docent̃ omnes homines p̃sertim viri quales esse debent exẽploviri magnanimi Symeõis. Primo enim esse debent Symeon qui interp̃tat̃ auditus seu obediens. id est vt verba eorum sint talia g̃ credat̃ eis vñ Ecc̃. xij. Verba sapientũ quasi stimuli in altũ defixi. Secũdo sint habitantes in Jerusalem idest visione pacis. Vñ pacem habere debent cum deo familia extraneis et vxore. In pace enim factus est locus eius in p̃s. Tercio Justi. Est autem iustus qui reddit cuiq̃ suum. deo ꝓximo et sibi. Quarto timoꝛati sc̃z in vitandis peccatis mortalibꝰ que principaliter terrere debent nõ caduca tpalia. Quinto lõganimes siue patientes. quia expectabat redemptionẽ ⁊c̃. Sexto dei amici et ei ꝺiuncti p caritatez q̃ spiritus sanctus erat in eo et responsum acceperat ⁊c̃. Septimo in diuino officio feruentes. quia in spiritu venit in templum nõ vt mulieres viderẽt loq̃reñ aut riderẽt. ꝫ vt viderẽ xp̃m.

In Cathedra sancti Petri. Sermo. xj.

Ves Petrus et sup hanc petrã edificabo ecclesiam meam et porte inferi non preualebunt aduersus eã et tibi dabo claues regni celoꝝ Mathei. xvj. Dic xp̃us omendat ecclesiam suã tripliciter. Primo in pfectione artificis. ibi. edificabo ecclesiam. Secundo a firmitate defensionis. ibi. et porte inferi. Tercio in opulentia pãtis. ibi. tibi dabo claues. A Quitum ad ꝓmũ notãdũ g̃ xp̃us h̃ ecclesiam vniuersalẽ fideliũ exꝑmit congrue p similitudinẽ ecclesie materialis q̃ ꝑm Richardũ i exceptõnibꝰ suis pte scda li. x. q̃ndecim hꝫ ptes sue pfectõis. Primũ ẽ fũdamentũ q̃ ẽ vna firma fides xp̃iana quã xp̃s vocat petrã dicẽs. sup hãc petrã nõ super Petrũ. Prius enim vt p̃is euangeliũ dic̃ Petrꝰ xp̃m dei viui filiũ confessus ẽ q̃ fides petra ẽ. Scdm ẽ lapides

quadrati· qui sunt singuli apti fidē
les·quadri virtutibꝫ q̄tuor cardina
libꝫ·Nam verū cristianū prudētia o-
tra stulticiā·iusticia ꝙ auariciā·for-
titudo otra timiditatem·et tpantia
defendit otra delectões· Tales vi-
ros velut lapides templi salomonis
oportet hic tunsiombꝫ et pfuris ex-
poliri vt in celis templo viuo aptē-
tur·Vñ·iij·Reg·v·t·vj·dicit·ꝙ ḡn
des lapides positi sunt in fundamen
to templi pciosi et q̄drati atq; dola
ti·et malleus et securis et omne fer
ramentū no sunt audita in domo cū
edificaret·Terciū est cementū vide
licet firma caritas· qua qui nō colli
gati sunt litibꝫ disiunguntr·Caritas
enim vnitiua est·Habet enī caritas
duas virtutes·videlicet ꝙ ēvtus vn-
tiua vt dicit Dyonisius· iij·ca· de
di·no·Et beatus Aug·dicit li·viij·
de trin·ꝙ amor est vita q̄dam duo
aliquo copulās vel copulare appe-
tens amantē scz et amatū·Secunda
ꝑtus caritatis est ꝙ est causās mu-
tuā inhesionē vt scz amās sit i ama
to et econuerso·Vnde·j·Joh·iij·Qui
manet in caritate i deo manet et de
us in eo·Et Augustinus dic̄ li·confes-
sionū· Bene quidam dixit de amico
suo dimidiū anime sue·vt etiā refert
Plus·ij·politicorum· Aristophanes
dixit ꝙ amantes desiderarēt ex am-
bobꝫ vnū fieri si possibile esset·quod
quia nō est possibile quia corrūperē
tur ideo queruntvnionē ouersatōis·
Hec omnia sanctus Tho· ꝑma sce
·q·xxxviij·Quarto sunt pietes fun-
damēto ꝙpinqui·Fūdamentū autē
ierusalē ecclesie quā Johānes vidit
in celo radicaē·Apoc·xxj·Vnde per
parietes ecclesie otemplatiui figni
ficant q̄ pfecti debent esse in carita-
te dei a q̄ otemplatio oriē·In cuius
figura de templo salomonis dicitur
·ij·paralip·iij·Pauro aurū erat pro
batissimum de cuius laminis texit sa
lomon domū et trabes eius t postes
et parietes et ostia et celauit cheru
bim in pietibꝫ·Numtū ē tectū deorsū
pendēs ꝑm visionē Jobis Apoc·xxj·
et figmficat actiuos terrenis dedi-
tos qui suis laboribꝫ otemplatiuos
tegunt elimosinis et stipendijs· Hic
est ꝙ Exodꝫ·xxvj·a deo Moysi dicit
Facies t saga cilicina·xj·ad opien-
dum tectum tabnaculi· Vbi glo·or
dinaria et est Jsido·dicit ·Saga cili
cina grossas hoim mētes figmficāt·
que occulto dei iudicio q̄uis dure p
ferunē·qz seuire curis tpalibꝫ nō ti-
ment vt temptatōnū ventos et plu
uias portent· Et glō·interli·dic̄· Sa
ga cilicina sunt rectores ecclesie·q̄-
bus a calore et pmbre defēdunē cor
tine quia boni rectores humiliter se
peccatores ofitētur et sua industria
et labore ad decus sūt ecclesie·Sextū
sunt fenestre·doctores videlicet per
quos de sole iusticie xpo doctrina in
ecclesiam manat p libros eorum qui
fenestre sunt quasi vitree· ꝓpter qđ
Gen̄·vj·in figura de archa dicitur·
Facies fenestrā i archa· Et vt glō
dicit ꝑm hebreos·fuit cristallina·qz
Dañ·xij· Qui docti fuerit fulgebūt
quasi splendor firmamenti· et q̄ ad
iusticiam erudiūt multos quasi stel-
le i perpetuas eternitates·Septimū
est mensura·nam longitudo ecclesie
ab Abel vsq; ad vltimum electū p
tenditur·latitudo pro inimicis ora·
altitudo vsq; ad celū tāgit·quia cla
ues celi hic habentur·Vnde p hac
mensura ita orat apostolus·Epho·
·iij·Flecto genua mea ad patrē do-
mini nostri Jhesu Christi vt in carita
te radicati t fūdati possitis opīēdō

eum ommib⁹ sanctis que sit latitudo longitudo·sublimitas et profundū· Octauū est altare Cristus·per quez deo patri grate offertur quicquid offertur·quia solus sine peccato est in quo patri complacuit·Vñ Apoc· viij·Johs vidit in celo altare aureū ante thronū dei·cui data sunt incensa multa·i·oīones sanctoz·Per altare autē ꝑm glō·intelligiē Cristus qui est ꝓpiciatō ꝓ peccatis nr̄is·Nonum est sacrariū·p quod status designaē virginū que spāli voto diuino cultui dedicate sunt·ꝑm illud·ij·coī· ·xj·Despōdiwos vniviro virginē castam exhibere Cristo·Decimuz chorus status otinentiū·de quarū numero fuit Anna vidua Luc·ij·de q̄ dicitur·Necvidua vsqz ad ānos·lxxxiiij· que nō discedebat de tēplo ieiuniis et obsecrationib⁹ seruiens nocte ac die·Vndecimū nauis ecclesie status viugatoz·vnde Epīe·v·Viri diligite vxores vr̄as sicut et Cristus dilexit ecclesiaz et semetip̄m tradidit ꝓ ea·Et sicut sacrariuz strictius est choro·et chorus strictior est naui ecclesie·sic pauciores et arcioris vite sunt virgines q̄ꝑ otinentes et otinētes paucōres et rigidioris vite q̄ꝑ viugati·Duodecimū est ornatus parietum intra et extra p varietatē vtutum et decorē castitatis in vestitu et in animo·Tredecimū est turris videlicet nomē dnī ad quā q̄ñ omnis homo delinquit confugiendū est·De qua Salomon dicit pū.xviij.Turris fortissima nomē dñi·ad ip̄am currit iustus et exaltabit̄·Dic ps·orat·Esto nobis dne turris fortitudīs a facie inimici·Quartūdecimū sunt campane videlicet p̄dicatores·vñ super isto Exod·xxviij·Vbi tunica fimi sacerdotis iacinctina iubē ornari inferius tintinabulis aureis interpositis malis punicis diuersoz colorz dicit glō·q̄ꝑ tintinabula aurea intelligunt̄ p̄dicatores quoz vba debent esse caritate purissima ⁊ actus ornati omni decore vtutū·Quo ctra caritate carens ꝓpatur cimbalo tynnienti p apostolū·j·Coz·xiij·Quinto cimū ātriū seu cimiteriū sunt Cristiani falsi videlicet in mortali existētes vel in hereti·Tales enī sunt osecrati in baptismo·sed ꝓpter peccata velut cadaueribꝫ fetētibꝫ pleni·De tali atrio dicit̄ Apoc·xj·Johanni tem plum calamo metiēti·Atriuz inquit angelus quod est foris templum eice foras ⁊ nō metiaris illud·qm̄ datum est gētib⁹·Vbi glō·dicit q̄ꝑ atriū illud sunt falsi Cristiani se ecclesiam simulantes· D Quo ad secundū p̄ncipale nōnduz·q̄ꝑ porte inferi sunt ꝑm glosam psecutores ecclesie et in genē ꝑm Bñ·sup illo ps· Ecce in pace amaritudo mea amarissima·Triplex fuit et est cristianoz psecutio·Prima amara in psecutōe paganoz·Secunda amarior in psecutione hereticoz·Tercia amarissima in psecutōe falsoz xp̄ianoz qui exemplis malis plus nocēt q̄z interdum hereti·Prima psecutō nouem magnos habuit spāles persecutores ꝑm nouem sibi succedentes imperatores·Prima enī psecutō ecclesie fuit p neronē facta sub q̄ Petrus ⁊ paulus et multi alij coronati sunt·Secunda p domicianū qui Johannem in oleum feruens misit et in exiliū et ceteri multi passi sunt·Tercia per traianum qui per suos terciam persecutionem ecclesie intulit·Sub quo beatus Ignacius passus est beati Johannis discipulus et alij·Omnes p̄fati imperatores miserabilit̄ mortui

sunt vt diffuse trahit Martinus in sua cronica. Quarta sub Marco cuius subditi ecclesiam vastauerunt. Quinta per seuerum sub quo pater origenis leoncius capite cesus est cuius filius Origenes .xvij. annoz matrem et sex fratres doctrina grammatice nutriuit. Multi protunc martiri sati sunt. Sexta per Maximianū ḡndem tyrannum. Septima per Deciū qui crudelissime vastauit ecclesiam. cuius tempore septē dormientes tormenta declinantes in quandam spelunca ibi per Deciū obstrusi post .cc. annos sub Theodosio euigilantes et resurgentes fidem resurrectōnis astruebant et contrariam perfidiam destruxerunt. Octauo per Aurelianum qui senonis sanctam colūbam et omnem ciuitatem martirio coronauit et alios plures. Nona et maxima fere precedentium est facta per Dyoclecianum qui Mauriciū et socios eius necauit. Sub quo tyrāno et sub collega suo Maximiano inf̄a .xxx. dies viginti milia martirio coronabanē. Et durauit eorum persecutio p. xx. annos vbi libri legis cristiane cōbusti. ecclesie virute sunt. t nulli sexui parcebat. ¶ Deinde secunda psecutio incepit principal. Nam sub xp̄ianis impatoribo dyabolus hereticis ecclesiam impugnauit. Vnde conuerso impatore constātino et pace reddita ecclesie Ariana hereses fere totum mundum incēdit et durauit ad .cc. vel .ccc. annos. Deide Julianꝰ apostata fidei et monastice disciplime mala ecclesie intulit. Et tandem Albigensium hereses circa annum domini .M. cc. fere mille ciuitates infecit. Hec oīa de cronica Martini et de speculo Vincencij et aliis autenticis cronographis exerpta sūt. Ecce quot portas demō ad infernum fecit vt ecclesiam precipitaret. de qua tamen veritas dicit Porte inferi non preuale. aduersus eam. In temporibus autem posteri oribus et modo quot sint bella inter cristianos i luce patet. Nam Lotharius impator cum fratribus suis bellans plurimū sanguinez effudit. De vtroq; enim exercitu .xij. miliões ce cidisse putantur. ¶ Nuo ad tercium pricipale de clauibus quos cristus petro dedit. Notandum sm doctores et magistrum in quarto distinctione. xix. q; tres sunt claues. Vna ligandi et soluendi in sacramēto penitentie. Alia ligandi t soluendi per censuram ecclesiasticam p excommunicationem etiam. Tercia liberandi animas a penis purgatorij p indulgentias. q̄ mittit scdm pīes auctoritati iurisdictiōis. Oīes tales claues hñt plati ecclie t eoz vicarij.

De sancto Mathia apostolo. Sermo. xij.

Cecerunt sortes eis et cecidit sors super Mathiam. et annumeratus est cū vndecim apostolis Act. j. In verbis propositis t in serie epistole tria principaliter ponuntur. Primo Jude mali depositō. Secūdo Mathie perfecta electio ibi. cecidit sors tē. et ibi. oportet ergo ex his tē. Tercio electi laus et omendatio. ibi. Et annumeratus tē. et i aliis locis epistole. ¶ Quantum ad primum dr. In diebus illis videlicet inter Cristi ascensionem et pentho. in Jerusalem. Exurgens Petrus q; caput aliorum. Erat autem turba. interpositio est. Viri fratres tē. vbi ponitur iude depositio. vbi nondū. q; Cristus

iudam ter elegit·et semper ad spēcia-
liorez dignitatem· ꝑmo de mundo
in discipulum·secundo de discipulo
in apostolum·tercio de apostolo in ꝑ
curatorem· ℞ Sed mirum cū cri
stus sit dei virtus et sapientia attin
gens a fine vsqz ad finez fortiter vt
sapientie·viij·de eterna sapientia ꝺr
cur in tales status posuerit iudā·pu
ta quo ad ꝑmum lupum quasi in a-
gnos·quo ad secūdum ꝑditorem in
apłos et suos secretarios·et quo ad
tercium furem ꝑ procuratorē·ꝑmū
mirabile·secundū mirabilius·terciū
esse videtur mirabilissimū· Respon-
detur qꝺ Aug⁹· et Crisoˢ· et sanctus
Tho·sup Johannis·vj· varias cau-
sas assignant· Vbi nōndū qꝺ cuiusli
bet triplex causa esse potest ad mi-
nus·Voluit enim lupum ponere inē
discipulos ꝑmo ad ostēdendum qꝺ i
hoc mūdo mali sunt ꝑmixti inter bo-
nos· In celo enim oēs sunt boni in
inferno oēs mali·℞ boni et mali fil
Ecē·xxiij·Vnū otra vnum et duo o-
tra duo·Secundo ad ostendēdum qꝺ
si malos patimur patienter eos susti
nere debemus·quia sepe in ꝓsperita-
te cadimus vbi in aduersitate sta-
mus·vnde Aug⁹·li·l·omelia xx·omel·
·xx·Multi res aduersas timent· res
ꝓsperas non timent·piculosior ē ꝓ
spera animo·qꝫ aduersa corpori· Ex
emplum secundi· Reg·xj·Quando
Dauid a Saul persecutionem passꝰ
non cecidit·sed i pace cum surgeret
de stratu factus ē homicida et adul
ter·Tercio ad ostendendum qꝺ rep
hensibiles sunt qui congregationez
malam iudicant quando vnum de ea
dem malum cognoscunt· Nam Job·
·ij· Quadam die cū venissent filij dei
vt assisterent coram domino affuit
inter eos etiam sathan · Item Za-
cha·iij· Ostendit mihi dñs Jhm sa-
cerdotem magnū stantē coꝝ ange
lo domini et sathan stabat a dextris
eius vt aduersareē ei· Item Johā·
viij·Nōne·xij· vos elegi et vnus ex
vobis diabolus est· Nō ergo mirū
si mali inter bonos reperiuntur·cum
Job·j·demon inter filios dei reptus
sit· Item a principio mundi semper
boni cum malis sunt reperti vt patz
de Abel et Chaim· Jacob et Esau·
Exemplū ponit Aug·de domibꝰ A-
de·vbi Chaim et Abel· Noe Cham
malū cum bonis Sem ⁊ Japhet· A-
brahaz Ysmahel et Ysaac· Ysaac E-
sau et Jacob· Jacob et Dauid simili
ter malos habuerūt filios et bonos
Vñ Aug⁹·dicit domū suam nō repu-
tare taliū meliorē· ℞ Voluit Iu-
dā eligē sciō i apłm triplici de cā·
Priovt ꝑm Aug⁹·agnoscamꝰ deū a-
deo bonū vt nō solū de bonis bona ꝯ
de malis bōa possit elicē· Mala enī nū
qꝫ admittēt si meliora ide se facturū
nō ꝓuidēt· Si qdē mala nō eēnt· vbi
mātitiū·vbi patiētia·vbi noticia bōi
qꝺ malo clarescit· Sciovtvanā spez
de nob amputaret· Si enī Judas ali-
qñ bonos inter optimos turpiter ce
cidit·quis securus de se erit·vñ ꝑñ·
nusqꝫ ē securitas fres mei neqz in ce
lo neqz i padiso·mktomimus i mūdo·
In celo enī cecidit āgelꝰ sub pētia
similitatis·Adam i padiso i locowlu
ptatis·iudas i mūdo i scola saluato-
ris·Terciovtvanū iudiciū resecaret
hoim·qz si aliqñ cāomice fuerit ꝑmū
qs electꝰ·postea si se male hz i eligē
tiū culpā malā vitā electi retorqnt
cum tñ lib fit quisqz vbi fit cāomica
electō· Judas enī a sapientissimo ele
ctus cecidit non Christi eligentis ma
licia sed electi· Sic Saul sapienter
electus sātis postmodum superbiuit

ij. Reg. x. et. xiij. et. xiiij. t. xv. Et
Voluit facē tercio Judā pcuratorē
quem pſciuit furem. triplici de cau-
ſa. Primo vt palia cōtemnēda et vi
lia oſtēderet. Vnde greg. Contēpti
bilia contēptibilibꝫ danē. Vnde et
criſtus bona ſua ſm nobilitatē eorū
nobilioribꝫ diſtribuit. Animā patri
matrem virgīnī. eccleſiā petro. cor-
pus Joſeph et nicodemo. ſed cor-
palia crucifixoribus reliquit. Secūdo vt
diſpenſatōnem rerū tēporaliū picu-
loſam oſtendat. nā iudas p modica
pecunia pdidit omnia ſua bona. Ha
bet enim pecunia vim triplicem. vide
licet ouertendi inclerendi et inficiē-
di. Cōuertendi q; ſm Aug. talis eſt
vnuſqſq; q̄lis eſt dilectio ſui. Si ter-
ram diligis terra es. ſi deum deꝰ es.
Deo aſſimilat̄ fermēto pecunia. j.
Cor. v. Modicū fermētū totā maſ
ſam corumpit. Habet vim adherendi. ideo pici aſſimilat̄ Ecc. xiij. Qui tē
tigerit picē inquinabit̄ ab ea. Inficiendi etiā vim habz. ideirco luto aſ
ſimilatur Abacuc. ij. Ve qui multi-
plicat nō ſua vſqquo aggrauat o-
tra ſe denſum lutum. Tercia ratō eſt
vt infidelitatē diſpenſatorū bonorū
eccleſie et xpīfidelium grauiter pu-
niendū oſtendat et eos qui defrau-
dant bona dei filiorū ſicut Judas. Et
hoc eſt otra clericos malos. contra
pupillos detrahentes. et contra te-
ſtamentarios negligentes. Vñ luc.
xij. Quis putas eſt fidelis diſpenſa-
tor et prudens. quem oſtituit domi-
nus ſup familiā ſuam. Vbi tria tan-
git. videlicz q; ſit fidelis nō infidelis
diſpēſator. nō raptor prudens nō in
ſpiciens. Ex omnibus iſtis patet xpi
maxima patientia et hūilitas et mi-
titas q; eligere voluit ad tanta eum
qui cotidie edens cum eo pditurus
eum erat. et hec eſt. x. cauſa. Tē. xj.
eſt vt oſtendat tam liberū eſſe hoīs
arbitrium. vt etiam quantiſcūq; ho
mis hic in via pueniat̄. tñ cadere po-
teſt ab eis ſicut Judas qui cū petro
miraculorū poteſtatē habuit. Ma-
thei. x. Duodecima cauſa eſt vt Ju-
das ſue damnatōis cauſaz in xpm
nō poſſet retorq̄re ſi eū nō vocaſſet t
elegiſſet. vñ petrus Act. x. ait. In ve
rítate cōpi nō eſt pſonarū acceptor
deus. ſed in oīni gente q; timet deum
et opat̄ iuſticiā acceptus eſt illi. F
Quo ad ſecūdum p̄ncipale de electi
one beati Mathie. Oportet ergo ex
his viris tē. Vbi nōndū q; ſeptē de
bent eſſe in qualibet electiōe capitis
ſecularis vel ſpūalis. et iſta fuerunt
circa iſtum apoſtolū vt in litera pa-
tet. Primo q; ſit vir nō iuuenis. tum
quia ſm apoſtolū in iuuenibꝫ licz ſit
fortitudo nō tamen prudentia. tū q;
feruentes t indiſcreti ſunt. tum etiā
quia contra ſenes efficerent̄ elati fa
ciliter. Deo ps. Adoleſcētulus ſum
ego et otemptus. Sedo ſit eligēdus
vir. quod etiā notat̄ ibi viris. nō mu
lieribꝫ. Licet enī mulieres fuerint ſ
nō tñ ſunt electe q; debilioris rōnis
et conſtantie. Tercio q; ſit de gre-
mio ſi habetur aptꝰ collegij ſui ibi.
qui nobiſcum ſunt. quia caput meli
us ſua membra noſcit. tum quia qui
diu portauit onus collegij melius a-
liis compatitur. tum etiam quia na-
turalior amor habet̄ ad ſuos q̄z ad
alios. Quarto ſit ſapiens et noſcat
cauſarum principia media et fines
ibi. in omni tempore quo intrauit et
exiuit tē. Quinto non ſit ibi perſona
rum acceptō ibi. ſtatuerunt Joſeph
et cetera. Nam Criſtus Joſeph p-
pinquum ſibi ſm carnem non elegit
ſed alienum in hac parte Mathiā.

Sit ergo intētio recta · vt omnīs populo puideaē ad dei honorem p̄ncipaliter · Sexto fiat a p̄mone diuino electōnis ꝺm p̄fata exhortatō vt ꝺs Petrus per scripturā fecit · Multi enim non actuanē nisi exhortenē · Septimo fiat oratio · quia piculosum ē malū eligere vt ibi · Orauerūt oīes · Ex legenda sancti Mathie ofa ista locū i eo habuisse patēt · ¶ Nuo ad terciū principale nōnda est huiꝰ electi laus et cōmendatō m quinqꝫ · Primo enim omendaē m nomine · qz Mathias dicīē quasi puulus vel humilis · ꝑter quod et euāgeliū legitē de eo qꝺ sonat ꝺ puulis quibꝫ deꝰ secreta reuelauit · Secundo qz digmior videē fuisse ḡ Joseph iustus · Tercio a sanctissimis eligitē qz a Maria Petro et · c · xx · hominbꝫ fere · Nuarto ad apostolatū et fundamentū ecclesie qz annumeraē inter · xꝯ · Nūto quia a deo per miraculum sortiū ·

De sancta Kunegunde Sermo · xiij ·

Simile est regnū celorum thesauro abscondito m agro Mathꝫ · xiij · In ꝺs euāgelio p triplicē pabolam triplex vita m p̄ntī ecclesia describitē Prima est actiua · per thesaurū · Secunda otemplatiua · p margaritam vnam et p̄ciosam · Tercia doctrinalis p sagenā · ¶ Quantū ad primum nōndū p̄mo quid sit ecclesia · cui assimilaē et que eiꝰ membra · Nā ꝺm Tho · iij · parte · q · viij · et alios katholicos · ecclesia est corpus xp̄i misticū · organicū fide Christi animatuz Dicitē corpus cristi p genere · Misticū ad differētiā corporis cristi veri i eukaristia · De quo Epha · j · Cristuz deus dedit caput sup omnē ecclesiaz q̄ ē corpus ip̄ius et plenitudō eius q̄ oīa m ommbꝫ adimplet · Dicitē organicum · i · habens mēbra distincta de quibꝫ · j · Corꝝ · xij · Vos estis corpꝰ Cristi et membra de membro · Dicitē animatum fide xp̄i · ad differentiaz infideliuz · Assimilatur autem ecclesia multis · Aliqñ ciuitati · Mathꝫ · v · Non potest ciuitas abscondi supra montez posita · Aliqñ aere · De qua Johꝫ · baptista ait · Luē · iij · Ego q̄dē aqua bꝫaptizo vos · Venit aūt fortior me cuius non sum dignus sol · corri · calci · eius cuius ventilabrū m manu eius et purgabit aream suam et congregabit triticū m horreum suum · paleas autez cōburet igne inextīnguibili · Aliqñ nuptijs · Mathꝫ · xxij · Sisle est regnū celorꝝ homini regi q̄ fecit nuptias filio suo · Aliquādo domo Mathꝫ · vij · Omnis qui audit vba mea hec et facit ea assimilabitē viro sapienti qui edificauit domū suā supra petrā et descendit pluuia et venerūt flumina · et flauerūt venti t irruerūt m domū istā et nō cecidit · fū data enim erat sup̄ firmam petraz Aliquando nauicule vt Mathꝫ · viij · Ascendente Jhesu m nauiculā secuti sūt eum discipuli eiꝰ · Aliqñ mulieri pulcherrime et sanctissime vt p̄ū · vl · Mulierē fortē q̄s muēiet · Et Apoc · xij · Signū magnum apparuit i celo mulier amicta sole et luna sub pedibus eiꝰ et i capite eius corona stellarum duodecim · et invtero habens t clamabat pturiēs et cruciaturvt parturiat · Et visum est aliud signum m celo et ecce draco magnꝰ rufus habens capita septē t cē · Sic etiā m p̄senti euāgelio assimilat thesaurum et margaritam querenti ac Sagene misse m mare · Nec ecclesia diuersa mēbra habet i q̄ntuplici differētia ·

Prima sunt sine omni macula et rugavt qui sunt in celo. Alia sunt sine macla peccatoꝝ mortaliū. sed rugā habentes venialiū aut ad satisfactōnem obligati. vt qui sunt in purgatorio. Alia sunt sine macula mortaliū. sed in venialia cadunt cum iusto septies in die. vt qui in caritate sūt hic in via. Et hec tria membra sunt viua vita fidei et caritatis. sed ꝑma duo sunt solū ofirmata in vita. Alia sūt membra mortua. vt exñtes i fide xp̄iana cū mortali peccato. De qua Ja. ij. Fides sine opib⁹ mortua est. Et tales sunt vniti xp̄o p fidem non p caritatem. Vnde assimilanē membro mortuo p frigus peccati mortalis quod motū aliquez habet corpis nōvitam caritatis. potest tñ viuificari. et assimilanē palmiti aride nondū ab arbore abscise. Alia sunt mēbra xp̄i. sed ab eius corpe abscisa vt hereticī. Alia vero sunt solum potentia mēbra Christi. vt qui fidem nō habēt nec vnq̄z receperūt. sed eā recipere pñt. ¶ Sed quare dicit vna ecclesia. Respondē qz fundamētū ei⁹ vnū est ⁊ triplex videlicet fides vna sacramēta eadem. et p̄cepta eadē q̄bus omunicat. Dicit sācta qz potior eius ps est sancta scz in caritate existentiū et omnia eius membra in baptismo sanctificata sunt. atq̄z qz fundamentū eius sanctū ē. Dicit etiam potissime sancta qz fūs eius sanctus est. scz beatitudo et p̄ncipiū Christus Dicit catholica. i. vnūsalis nō ꝑticularis vt eoꝝ qui occulte pfidiam suā docent. aut solū in vno regno vl̄ terra vna sicut hereticī. ¶ Sed q̄re errare nō p̄t in necessarijs ad salutem. Respōdet ꝑm Tho. quotli. viij. qz obiectū eius est regula mobliq̄bilis scz veritas p sacrā scripturā revelata ꝑm intellectum ecclesie. Et qz Christ⁹ ait Matth. xvj. Super hāc petrā id est confessionem petri de xp̄o edificabo ecclesiam meā. et porte inferi nō p̄uale. ad. eā. Et Christ⁹ p ea rogauit Joh. xvij. Nō p his tm̄ rogo sed p⁹o eis qui credituri sunt p verbum eorum scz discipulorum in me. Et Luc. xxij. Symon ecce sathā. expectabat vos vt cribraret sicut triticum. Ego autem rogaui p⁹o te vt non deficiat fides tua. Et Matth. vl. Euntes docete ⁊c̄. Et ecce ego vobiscum sum vsq̄z ad ofummatōem seculi. Et Matthei. xviij. Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo in medio eorum sum. ¶ Exponendo igitur euangelium de vita actiua. per thesaurum intelligit ꝑm Grego. Desiderium regni celestis. vel ꝑm alios exercitium tocius operis. quod exercitium absc̄dite latet in agro id est in humilitate operum et passione tormentorū. Circa thesaurum istum quatuor notantur. Eum enim primo inuenit homo per bonam operationem. Secūdo absc̄ondit per rectam intētionem Gregorius. Deprędari debeāt qui thesaurum in via publice portat. Exemplum de Ezechia. Qui omnes thesauros suos ostendit nuncijs regis babiloms et sic amisit Jsa. xxxix. Tercio gaudium ex continuatōne actuum in habitu acquisito. Quarto pre gaudio vadit pedibus mentis thesaurum celi affectando meritorie. Quinto vendit vniuersa que habet ꝑalia contemnendo Matth. xix. Si vis pfectus esse vade et vende ⁊c̄. Sexto emit agrum istū totaliter celestibꝫ inhyādo. vbi otēplatōis ḡd⁹ inchoat. ¶ Ad laudem vo vḡinū exponit parabola sic. Thesaurus in

agro est virginitas in carne .ij. cor. .iiij. Habemus autem thesaurū istuz in vasis fictilibz vt sublimitas sit vtutis dei et non ex nobis. Thesaurꝰ eni virgimtatis in agro corpis ab animatōne corpis in corpe latz. Cōpaē autē virgimtas thesauzo ꝙdru plici causa. Primo qz fit de pciosis. Nō eni est digna pderatio aime otinētis Ecc. xxviij. Secūdo qz a paucis appetiē et vere nosciē Math. xxj. nō omnes capiūt vbum illud. Job. xxxviij. Nunqd ingressus es thesaurum nuis. Tercio qz de durabilibz. Math. xxj. Non nubent neqz nubenē sed erūt sicut angeli. rē. Quarto qz de vtilibz. Sapie. iij. Felix sterilis et incoinquinata que nescīuit thorū in delicto. habebit fructū in respectione animaz sanctarū. Circa hūc thesaurū plura fiunt. Primo inuenit homo nō de se ponit qz in baptismo gratuitus fit. Scdo abscōdit rēvt in pcedenti expositōne. Et nota gꝰ tarde emit. i. votuz castitatis mature fieri debet. Iterum simile ē regnū celoz homini negociatori. secunda est parabola vite cōtemplatiue deseruiens. Homo negociator ē feruidus amator. Vna preciosa margarita est Christus bene amorose contēplatus. Dicitur vna. quia vnum est necessarium Luc. x. Dicitur preciosa quia in ipso sunt omnes thesauri sapientie et scie dei absconditi. Colo. ij. Dicit margarita xp̄us. Primo qz fit de rore celesti indurato in concha. sic xp̄us de gra spiritꝰ sancti ocipiē in concha virginis vel mentis deuote. Luc. j. Spūs sanctus superueniet in te. rē. Secundo valet otra morbum caducum. sic xp̄us consideratus argute contra tale peccatuz vnde ait Johā. xv. Sine me nihil potestis facere. Sed querit Augustinus. Cur q̄rit negociator homo plures margaritas et tantum vnam pciosam inuenit. Respondet gꝰ Christus solus vnus est in quo felices q̄escimus. Nam per alia velut per falsas beatitudines animus ignorans vagatur. Item plures sunt modi viuendi per vitam actiuam. Sed vna est vita contemplatiua qua deo pncipaliter inhereamus. Item et si diu se sint virtutes velut multe margarite. tamen vna sola Christi caritas ē preciosissima. Sed quomodo fecit q̄ inuenit margaritam. Respondetur abijt ad fozum spiritualium mercationum. et vendidit omnia que habebat per contemptum terrenozum. Phil. iij. Omnia arbitratus sum vt stercora vt mihi Christum lucrifacerē. Et emit eam per conatum et desiderium eternozuz. Phil. j. Desideriū habēs dissolui et esse cum Christo. Iterū sile est regnum celoz sageñe misse rē. p hanc parabolam designaē status et vita doctrinalis qua mediante ofūmabiē ecclie status. Regnū celoz. i. pdicatō euāgelica est similis sagene misse in mari. i. doctrie diuulgate in mundz. Sagena eni est rethe magnū ab apostolis imo a cristo cōtextum quod primo reficiunt doctores. Secundo cum in studio laborant mittunt in mare. Tercio cū predicant. Quarto ad fidem vel caritatis statū ministerialiter peccatores ponūt ibi ex omni genere pisciū qz sūt in ecclesia militāte mali. homilīati. et illiterati. buffones auaricie lapides superbie. lutum luxurie. serpentes inuidie. qz mali ibi cum bonis Numto in fine mūdi cum scz impleta esset idest in ofūmatione seculi. educentes angeli secus litus sedētes

vallis Josaphat elegerũt bonos in vasa·i·in eterna tabnacula· Malos aũt foras mi·in tenebras exteriores Sic erit in ofumatõe·expositio ẽ pcedentiũ· Intellexistis hec omia ·loqẽ hec ad apostolos q̃ doctores esse debebant· Nam talib nõ sufficit audire tm̃ sicut simplicib·sed optz vt intelligant etiã ad docẽdũ alios noua et vetera·i·auctoritates noui et veteris testamenti de thesauro suo·i·scia sua· Vel ñoua quo ad regm celestis pmonẽ·et vetera quo ad infermi penã·Vel noua virtutum et vetera vicioꝝ ad detestandum ea·

In festo Annunciationis·Sermo·xiiij·

Ave gratia plena dñs tẽcum bñdicta tu in mulieribus·Luc̃·j· euãgeliũ hodierniũ sez missus est·tria pncipaliter otinet de q̃b dicendũ est· Primo de missione archangeli t fue legationis inchoatione·Secundo de misterij incarnationis instructione· ibi·Ecce ocipies in vtero tẽ·Tercio de consensu v̄ginis in oceptum t de xp̄i incarnatõe·ibi·Ecce Elizabeth De q̃b sanctus Tho·pte·iij·q·xxx·ar·iiij·sic dic̃·Annũciatõ ogruo ordine ẽ p angelũ pfecta· Tria enim angelus intẽdebat circa virginẽ·sez a deo sibi cõmissa·Primo q̃dẽ reddere mẽtem eiꝰ attẽtaz ad tãte rei ofideã tõez·qꝺ q̃dem fecit eã salutãdo q̃dã noua et insolita salutatõe·vñ Orig· dicit sup Luc̃· q̃ si sciuisset ad alium quẽpiã sikz factũ esse pmonẽ vtpote q̃ dẽbat legis sciaz nũq̃z eã quasi pegrina talis salutatõ terruisset· In q̃ quidẽ salutatõe pmisit ꝑoneitatẽ eius ad oceptum·in eo q̃ dixit gr̃a plena·Expssit oceptuz·in eo q̃ dixit dñs tecum·et pnũciauit honorem consequentem cum dixit·benedicta tu in mulieribꝫ·Hec Tho. B

¶ Notandum autẽ q̃ cum in magnis ambasiatis multe questiones fiant· ideirco hodie euãgelista nouem questiones soluit que fieri potuerũt circa ambasiatam hodie factaz nobilissimam et fructuosissimam ·videlicet
·1· quo tempore facta sit ·quia in mense sexto dicit·Luc̃·Secundo quis nũcius principalis ·quia ãngelus Gabriel imo summꝰ archãgelus· Tercio
·3· quis misit· quia supremus vniuersi princeps deus·a deo enim inquit·
·4· Quarto in quam terram seu locum quia in galileam in ciuitatem nazareth·Quinto ad quem· quia ad virginem desponsatam viro ·Sexto q̃s sponsus·quia Joseph· Septimo an
·8· sponsus et sponsa nobiles vel non·q̃ de domo dauid regis·Octauo quod nomen fuerit tante virginis·q̃ Maria·Nono quomodo nuncius legatõnem suam inchoauit· quia ingressus angelus ad eam dixit·Aue gratia·

Quo ad primum C Quo ad primum in mense sexto scilicet a conceptione Johannis quia in marcio·viij·kalendas Aprilis facta est Christi incarnatio ꝑm Alber·triplici de causa·Prima literalis quia precursor primis motibus vite excipere debuit regem venientem·t sic ante eum precurrere ·Sensibiles autem motus vite non habet infãs ante sextum mensem· Secunda ratio vt tempori nostre redemptionis tempus congrueret redemptionis· In Marcio enim octauo kalendas Aprilis factus est mundus· et in ipso cecidit Adam in peccatum post meridiez Genes quarto· Tercia ratio vt creationi mũdi consonaret eiusdem mundi in homine reparatio

et tempore reformatōnis mundi dei verbum mundum reflorere faceret per gratiam. Sol enim ad equalitatem diei et noctis ascendens put iā fieri solet i equinoctio facit florere mundū habitabilē. Ita et Isa. lv. Quomodo descēdit ymber et nix de celo et illuc vltra non reuertit̄ ꝛ inebriat terrā et infūdit eam et dat semen serenti et panem manducanti. sic vbū qđ egredit̄ de ore meo nō reuertet̄ ad me vacuū. ꝛ faciet q̄cūq; volui et psperabit̄ in his ad que mi si illud. Tūc eni oīa elemēta semimbo suis gestiunt se ofōrmare flori q̄ orie̅ in gloriosa vgine. D Quo ad secundū cur angelus missus est. est ꝑm Alber. triplex rō. Prima vt tanto gaudio angelica natura quo ad mīsteriū nō puaret̄. Is eni mīsteriū fit̄ dicit̄ Ephe. ij. a seculis i deo abscōditū ē. et ideo p angelū ammīstratū ē vt gaudiū potissimū āgelus hēat ꝛ ogtulet̄. Sic eni ipi dicūt angeli luc. ij. Gloria in excelsis deo. Deo i altissimis glia ē. qñ glia noua mnotescit angel̄. Deo glorīāret̄ et gaudētes i affectu exultatōis dicūt Isa. lxiij. Quis ē iste q̄ vēit de edom. iste formosus in stola sua. Secūda rō qr angelorū ruina ex Is repatur qđ sigficat̄ luc. xv. i dragma decima pdita et inuēta p xp̄m eternā sapiētiam. Tercia rō qr circa hoiem custos ꝛ mīster angel⁹ deputat̄ ꝑm illud ps. Angel̄ suis deus mādauit de te vt custo. te i oib⁹ vijs tuis. E Formatet̄ iā dñs Alb. i de laudibus bte vgīnis plures q̄stiones. Prima i q̄ specie beate vgīnis apparuit pueri li semili. vel iuuenili. Rn̄det q i iuuenili. qr pueriles et semilis defectū denotāt. Iuuenilis aūt inquātū huius modi nouitatē dic̄ cū pfectōne. Hic aūt annūciat̄ ille qui nouus fuit ꝑm hūanitatē et pfectus ꝑm deitatem. Nam ꝑm beatum Dyonisium angeli apparentes nedum verbis sed etiā gestibo situ et vestibo et in alijs gestibus quos in assumpto corpe habuerunt ea que nunciare venerant exprimere voluer̄t istis quibus apparuerunt. F Secundo querit̄ in quali veste quo ad colorem apparuerit. Respondet idem et etiam August. q̄ in veste clara per totum albaq; in qua nihil nigri fuit. Et hoc fecit propter seipsum annunciantē quia candor vestis innocentiam designat angeli. Item propter recipiētem. quia illa que eum recepit fine peccato fuit non filia ire. Et propter modum procedendi in incarnatione. quia fine corruptione virginitatis fuit. G Tercio in qua hora diei apparuit. Respondet. credimus ꝑm autoritatem eorum que ex beato Dyonisio habemus q̄ fuit in ortu diei. quia Christi incarnatio est ortus vere diei super terram nostre miserie. Nō autem desero multi pulsant pro salutatione angelica. fieri potest in hūc finem. vt per virginis sacratissime iuuamen dimittant̄ peccata que de die omisimus. vt ei⁹ meritis nocte custodiamur. et vt si que bona fecimus per eius manus virgineas filio acceptius reddantur. Est preterea serotini pulsus ad aue maria alia literalis causa. Nam in vigilia annūciatōis angelice festi in auimione duo per secularem iusticiaz sunt ad stipites manibus et collis ligati vt cremarentur. Accenso igitur igne. et ante vnus ex his crebro beatissimam virginem mariam inuocans vt se iuuaret. innuendo q̄ aliquando ieunijs et alijs obsequia

virgini p̄stitisset. Et ecce idē vestib⁹ et corpe mustis penitus sola colli et manuū vincula ignis osumpsit ⁊ āb igne solutus exiliuit socio suo totaliter ab igne consumpto. Reiectus ē solutus. Et vt prius pmansit must⁹ ac ab igne exiliuit iterum. Sicq; cū laude ad ecclesiaz maiorē beatissime virginis ductus est. Et papa Joh̄s xxij⁹ statuit sero ter fieri pulsum cā pane ad quē quicūq; ter geniculādo tria Aue maria dixerit. viginti dies indulgentiaz habebit. vt idem papa p tunc indulsit. Et de p̄fatis oib⁹ tam de miraculo q̄ de indulgentijs vidi publicū instrumentū litere autētice. ℣ Quarto queriē cur nō in templo sicut zacharie angel⁹ nunciat. sed in ciuitate. Respondet. Primo vt ostendat q̄ ꝓpter peccatores venerat qui in multitudine esse consueuerūt. Secundo vt ostēdat q̄ virgo locus mundi dignissim⁹ fuit. Si enī ſm apostolum .j. Cor. iij. homi xp̄iani templū dei sunt. Nescitis inquit. q; templū dei estis et spūs sanctus habitat in vobis. Cur nō ista q̄ gratia plena dicit. Tercio vt ostendat q̄ locus nō sanctificat solus hominem. sed ꝓpter hominē sanctū sanctificat locus. vñ .ij. Mach. v. Nō p pter locū gentē. ⁊ ꝓpter gentē locū eligit deus. ℣ Quinto q̄rit An angelus Mariā hodie reperit. clauso sup se ostio. Respondet q̄ sic quia Bern. dicit. Ingressus ad eā. puto in secretarium pudicitie cubiculum vbi illa supra se forsan clauso ostio orabat p̄rem suū in abscondito. Solent enī angeli astare oratib⁹ ⁊ delectari in his quos vident puras manus in oratione eleuare in holocaustuz sancte deuotionis. Clauserat ergo prudentissima virgo ostium homib⁹ nō angelis. Intrauit autē angelus assumpto corpe aeree qualitatis ex subtilitate nature. R Sexto dubitaē cum multi sint situs deuoti humani corpis videlicet status. sessio. p stratio manuū. extensio. inclinatō corporis. genuflexio. et manuū ad celū eleuatō. quo istoz eam angelus reperit in suo aduentu. Rñdet. Credimus in aduētu angeli melimatis genib⁹ et eleuatis puris manibus. erectis i celū oculis ad p̄rem misericordiarū p incarnatione filij ardentissimas preces cum lacrimis fudisse et angelo veniente reuerenter assurrexisse. L Septimo in quo actu interiori anime eam repit angel⁹. An in vita actiua doctrinali vel cōtemplationis. Anima enim duas habet facies. Vnā ſm rōnem inferioz q̄ inspicit tpalia. Aliā ſm ratōez superiorem qua otemplaē eterna et ibi ymago trinitatis p̄ficiē cū ex fecunditate intellectualis memorie verbum mentis a deo intellectu ocipiē. quo vbo deus in via p posse inspiciē et ex eodem cum memoria in caritatis Feruoꝛē volūtas accendiē. Sequtur. Aue gratia plena ꝛē. Vbi notanda sunt sex ꝓuilegia in tota salutatione fiē ecclesia eam recitat. ꝓpter que ē libentissime salutāda. Est enim formosissima ibi. Aue. Gñosissima ibi Maria. Gratiosissima ibi. gratia plena. Domina gloriosissima ibi. dominus tecum. Famosissima ibi. bñdicta tu in mlieribꝰ. Fructuosissima ibi. benedictus fructus ventris tui. Propterea ista est beata Maria salutanda frequenter. q; mlta beneficia ab ea recipimus humiliter corde ore et gestu corporis. q; regina misericordie. Deuote cū cordis attentōne. cum recta intentōne ⁊ cum spe et fide. quia

ipsa libenter resalutat ꝑm illꝰ Ecc̄. xxiiij. Transite ad me omnes qui concupiscitis me et a generatōnibus meis implemini. Primo igitur est salutanda libenter qr formosissima ibi. Aue. i. sine ve alicuius macule siue culpe siue pene. ℳ Fuit enim sine ve macule in corpe. de cuius pulchritudie dicit Epiphanius sanctus q fuit staturē medie coloris frumenticij capillor flauor bonos habens oculos nigra supcilia. nasum oblongū. manus oblongas. digitos plixos. et faciez longā. Fuit sine ve pene Eue quam triplicem a deo Eua accepit. in oceptione pditōnē floris vginalis. i portatione fetus grauedinis corporalis et in ptu magni doloris. Cōtra que virgo hec in vginitate nō depdata in portatione nō grauata. et in ptu fūme letificate. Fuit sine ve culpe in mente carnalis ocupiscentie q̄ est in temptatōe carnis q̄ ad peccatū venialē. sine ve sensus formicarij qꝺ ē mortale. et sine ve priuatōis visiōis diume qꝺ est ve gehenne. Bene ergo de ea dr illud Can. iiij. Tota pulcra es amica mea t macula non est in te. ℕ Secꝺo est salutāda quia dña generosissima t nobilissima. Maria enī interptat dña vel illuminatrix vel stella maris. Nue triplex interptatio triplicē eius nobilitatē insinuat. Una causat ex vniuersitate dominij. Ad pfectū enim dominium ꝑm Dyo. de di. no. exigit pēmentia sup aliquos. cōtinētia aliquorum et pmanētia in dominio. Ista virgo beata habuit. qr de ea dicit Eccle. xxiiij. Ab initio et ante secula creata fui. ecce pēmētia. et vsq ad futurum seculū nō desinā. ecce pmanētia. et in ihrm po. m. ecce ptmentia. Secūda nobilitas causat ex generis claritate. cui respōdet illuminatrix. Ex q̄tuordecim enī patriarchis. ex. xiiij. regibꝫ. et ex. xiij. ducibꝫ testamenti veteris originem duxit vt dicit Matth. j. vbi dr. Omnes itaq gnationes Abrahaz vsq ad xp̄m gnationes q̄draginta due. Patet q̄ q maria est merito illustrissima regina vel serenissima. Tercia nobilitas causatur ex animi virtute. cui correspondet stella maris. Est enim misericordia humilitate et ommibꝫ vtutibꝫ dotata. ℕam ista stella que dicitur maris vt dicit Alber. super missus est. est in supremo fita poli. circa ipsam celi versatur machina cōplet numerum septenarium stellarum ppe se paruarum. et sic est ibi vltima mi cauda vrse. licet sit suprema inter eas. Ferrū naturaliē attrahit nautas dirigit. et fita est contra aquilonem seu versa. Scꝺm has septē proprietates Maria est suprema ommium sanctorum. Circa ipsam mundꝰ versatur in salute. domis septem spiritus sancti repletissima fuit. suprema dignitate et tamen vltima humilitate peccatores attrahit tēptatos saluat et peccatores frigidos respicit. ℴ Tercio est salutāda quia dña gratiosissima omibꝫ. Deo ꝓpter humilitatez. angelis ꝓpter vginitatem. peccatoribꝫ p clementiaz iustis qr gr̄am oservat. morituris qr ab hostibꝫ custodit et aiabꝫ egressis quia ad filium ducit. Devltimis quatuor dicit. Maria mater gratie mater misericordie tu nos ab hoste protege et in hora mortis suscipe. Gratia plena. quia in supremo habuit duo precepta magna. tres vtutes theologicas. quatuor virtutes cardinales. beatitudies octo. sex opera misericordie. septē dona spirit̄ sancti.

decalogum et articulos fidei. ℙ Quarto est salutanda quia domina gloriosissima. Nam pater eam fecit potentem adeo vt deo imperet in puericia. cum portaret in vtero. angelis dña sit et demonibo terribilis. super cuius caput sola calcauit. omia eius virulenta viciorꝝ cauendo pfecte. Ipsa inquit teret caput tuum Gen. iij. Sanctis etiã viris pcipit. vt in exemplo sacerdotis simplicis quẽ Thomas scz cantuarienſ puauit officio. Filius etiã fecit eã adeo sapientem vt omnes scientias vtiles habuerit vt pbat Alber. vbi sup. Et spiritus sanctus reginã miscdie hãc statuit. ℕ Quinto est salutãda qz famosissima. qz benedicta tu in mulieribo. Tria eni bona sũt in feminis. vgimtas. viduitas. z diugiũ. De pmo sup omnes virgines plus habuit qz causalitate supma vginũ. puritatem qz mũdissima. et fecũditatem qz mater et virgo. Sup omnes viduas habuit otemplatõem in sũmo. misericordiã in supmo. quã etiã deo exhibuit. et castitatẽ incompabilez. Sup omnes diugatas fuit qz fides ples et sacramentũ nobilissima omnia i ea extiterunt. ℝ Sexto salutanda est qz dña fructuosissima bñdictus fructus vn. tui. Propter septẽ nãqz fuit fructꝰ speciosus. In visu. ps. Speciosus forma p filijs hoim. Sedo fragrãs i olfactu. Gen. xxv. Ecce odor filij mei sic odor agri i plẽi cui bñ. do. Tercio purissimꝰ in otactu qz Luc. vj. quotqt tangebãt eũ curabanť qz virtꝰ de illo exibat z sanabat omnes. ℕto dulcissimꝰ in gustu. Can. ij. Fructꝰ eius dulcis gutturi meo. ℕto suauissimus i sumptu ps. Gustate et videte quoniã suauis est dominus. Sexto pciosissimus i valore. ps. Cũ dederit dilectis suis somnum ecce hereditas filij merces fructus ventris. Septimo nobilissimus munere. Can. v. Candidus et rubicundus electus ex milibo. ℙ Secũdo pncipaliter tractatur in hoc euangelio de misterij incarnationis instructiõe Vnde sanctꝰ Tho. vbi supra addit dicẽs. Secundo angelus intendebat Mariã instruere in misterio incarnationis qđ in ea erat implendũ. ℕđ quidem fecit in pnunciãdo conceptũ et partũ dicens. Ecce concipies in vtero ꝛc. Et ostendendo dignitatem pfis concepte cum dixit. Hic erit magnus. Et in demonstrando modũ conceptionis. cum dixit. Spiritus sanctꝰ superueniet in te. Circa illa querit Alber. in de lau. beate vgĩis super missus est plura. Primo quomodo audiuit Maria verba salutatõis. Respõdet qz sex modis. videlicz humiliter. prudenter. reuerenter. letanter. credendo et sperãdo. Humiliter quia ea teste respexit humilitatem ancille sue Luc. j. Prudẽter qz nõ statim locutionem precipitauit. sed cogitabat qualis esset illa salutatio. Reuerenter quia angelum dei nuncium non pupendit. vñ Luc. j. Elisabeth ait. Beata que credidisti quia pficient ea que dicta sunt tibi a domino. Letanter quia demonem non ibi esse sed verũ dei nunciũ adesse agnouit. que discretionem spirituum habuit. Non Abraham Loth Jacob Josue. nec quidam patres veteris testamenti turbati fuerũt ex angelica apparitõne. et ista a nullo illustriũ vincitur vt Damasc. dic. Credendo et sperando. quia fidez z spem super omnes habuit. ex eadem ratõne. Secundo queritur vnde turbata est. Respondet qz beata vgo qđam

omemorabat·quedam ammirabaē· et sic turbabaē ex quibusdā· Nam o memorās pteritam humilitatē· ammirans plentis salutatōnis sublimitatem·et sperās future impletionis veritatem turbaē· Ammirās dei potentiā·sapientiā·misericordiā·caritatem·veritatem·humilitatē·nuncij dignitatē·salutatōnis nouitatē·rerum immensitatē·suauitatem·et sic turbabaē ꝑpter cautele timorem et ꝑpter verecundiā virginalē· Tercio quēriē quare cogitabat qualis essꝫ illa salutatio· vel quomodo cogitabat· Respondet g octo de causis et p octo circūstantias· Lecta dictis ꝑparando·eue deceptionē recordādo· locutōnis ꝓcipiciū fugiendo·osuetudinez meditatōnis exhibendo·vsum prudentie exercendo·modū repositōnis ordinando ·se infallibilem recognoscendo et nos ad prudentiā inuitando· Quarto q̄ritur vtrū timuerit in illa salutatōne· Respōdeē ꝑm Damascenū g sic· Nam ammiratio est timor ex magni ymaginatione· Et angel⁹ octo de causis ne timeas inquit Regis magnitudinē· tui puritatem sermonis falsitatē· rerū impossibilitatē· sentētie ambiguitatem· ꝑmissi ꝑtractionē· salutis amissionē ⁊ rei tante diminutōnem· Quintū dubiū vtrum beatissima vgo ad plentiam angeli qui in specie viri iuuenis apparuit et sermonē rarissimū ptulit habuerit verecūdiam Respondet Alber· g sic· Nō illam verecundiā que est de turpi actu· ꝫ illā que est laudabilis· qō patz multipliciter· Nam glō· dic· Ex verecūdia vgo pauet· Et alia glō· ibidem· Elisabeth ex culpa erubuit Maria ex verecundia· in muliere enī modus pudoris augeē· Propterea Ecc· xxvj· Gratia super gratiam mulier sancta et pudorata· Item Jere· iij· dicitur· Frōs mulieris meretricis facta ē tibi· noluisti erubescere· Sed hoc ē malum· ergo verecundia bonum· Nunc sapiēs orat· Ecc· xxiij· Animo irreuerenti et infrunito ne tradas me dñe Et ibidem· iiij· Est confusio adducēs gloriam· Ideo Damascenus dicit de erubescentia· Optima inquit hec est passio· nec insperabilis ad salutem Dñus insuper dicit· Erubuit· res salua est· cum igitur verecundia bonū tale sit· et beatissima virgo nullo bono caruit cui⁹ pura creatura capax fuit· ergo et verecundiam habuit vt in precedenti dubio dictum est·

Sextum dubium quomodo gratiam inuenit· Respōdet Albertus· Ne timeas inquit quia inuenisti gratiam· non creasti vt dominus· non semper habuisti vt filius tuus· non rāpuisti vt primus angelus· nec perdidisti vt parens primus · nec emisti vt Symon magus· Sed inuenisti q̄ quesiuisti· vbi fuit vt virgo prudentissima· non abscondidisti vt doctrix fidelissima · sed reddidisti vt mater misericordissima· Septimum dubium super illo· Quomodo fiet istud et cetera· Cum beata virgo non dubitauerit verba angeli esse vera· cur quesiuit· Respondet Albertus· Beata virgo prudentissima et fidelissima nec de facto vel de modo dubitauit· Questio autem quam virgo angelo fecit· propter ipsius dubitationem non fecit· sed propter materie plenioremꝫ descriptionez· propter veritatis maiorem expressionem· propter errorum dubitationum et oppositionum exclusionem· et propter nostram edificationez· Tercio ꝓncipaliter dicēdū est de sensu

virginis in conceptuz et de Christi incarnatione·nam vt dic̄ sanct⁹ Tho·iij·ptevbi supra·Angelus tercio intendebat animū virginis inducē ad osensum· quod quidē fecit exemplo Elisabeth et ex rōne sumpta ex diuina oīpotentia·Nec Tho· Circa predicta quinq; querunē·Primo an beatissima virgo in conceptione habuerit delectationē vel dolorem· Respondet Alber·vbi supra·concepit beata vgo sine dolore cum spūs delectatiōe·et etiam cum sumpta delectatione naturali·Sed natural fuit ibi materialis·spūalis vo fuit Formalis· Sicut ipsa conceptō fuit spiritu sancto opante tantum·et natura operatōnem suscipiente·nec dissolutio otinui qua spiritus sāctus sez recepit de purissimis virginis sanguinibo et nobilissimis materiā p corpe Christi· Dissolutio mq̄t continui non est dolor nisi fiat principio ex̄ agente p violentiam·quod hic non fuit· Ratio solutionis illi⁹ questionis est· quia beata virgo maximam habuit delectationem in essendo mater dei· ergo in fiendo·hec de Alber· ℣ Secundo queritur quomodo et de q̄ formatus et conceptus fuit xp̄s· Respondet idem ibidem p exempluz qđ refert super vbo dns tecū·Dicit enī q̄ nouit quendā religiosum simplicem et rectum multū deum timentez qui cum aliqñ apud se miraretur de conceptione filij dei in vtero virginali·in oratōnibo pluribo virginē inuocauit vt certificaret̄ de illo·In nocte igitur natalis xp̄i p eum prima celebrata missa in conuentu ꝑpe altare resedit repausando viditq; primo lucem magnam· deinde nobilissimam quandā dnam sibi dicentem· Quare hesitas de conceptione filij mei ·Illi autem de hac interrogatōe attonito iterum dixit dna·Nū reperies scriptū in euangelio·q̄ turbata fui in ꝓmone angeli·Motu enī naturali in turbatione hominis ascendit sanguis ad cor eius in solatium ipsius cordis·In ipsa igitur turbatōne ex purissimis guttis sanguinis cordis mei operatione spirit⁹ sancti conceptus est in me filius dei·Tunc ille breuissimis verbis quesiuit·Quare ꝯ Cui illa benigne respondit ·Ex purissimis guttis cordis mei conceptus est in me filius meus videlicet vt magis diligerez ipsum et vt magis mererer in passione illius ·ꝯ de Alb·

℣ Tercio queritur q̄ t q̄t mirabilia sint in eodem instanti conceptōis filij dei facta·Rñdet ꝓm Alb·et sanctū Tho·in·iij·pte t in·iij·scripto q̄ q̄nq; ibi cōcurrebant· Primo pater et filius in diuinis et spiritus sanct⁹ de purissimis guttis sanguinis in beata virgine formauerunt corpusculum pueruli in oplexione membris et nobilitate perfectissimum· Secundo animam omniquaq; creauerunt nobilissimam eandez dicto corpusculo infundēdo simul et creando· Tercio eandem tātis donis gratuitis replebāt q̄nta nulla pura creatura capere potest· Quarto illam humanā naturam nobilissimam tres persone vni earum scilicet filio perfectissima vnione iunxerunt·que vocatur ypostatica idest personlich aynigung· ita vt ibi vere dicatur ille homo esse deus et deus homo factus et Maria dei mater et genitrix quod est sup̄mum nomen pure creature omunicabile·Quinto in eodem instanti cepit xp̄us vtēs ratione perfectissime mereri infinito merito·nō itavt postea nō plus mererē sed merebat̄

semper et idem multiplicius. Et vt ista in virgine fierent dignius ꝑmi: fudit hodie deus anime virginis tan tam gratiam virtutū donorum ⁊ di uitiarum spūaliuz. q̄ntā sub deo sub eius filio homo purꝰ habere potuit vt adimpleret illud angelicum pro missuz. spiritus sanctus supueniet in te et vtus al. ob. tibi. Super quo ver bo iuxta ꝓprietates vmbre pomt Al ber. vbi prius decem grās quas spi ritus sanctꝰ attulit v̄gini. Virtus in quit altissimi obumbrabit tibi. Fomi: tem extinguendo. contra tribulatō nem ꝓtegendo. de carne tua vmbra culum faciendo. illū modum tibi soli notificando. lucē suam in te abscōdē do. lucem tuam mūdo nō pandendo. viatorum refrigeriū te faciendo. o: tra estum concupiscentie te oponen do. lucem corpalis prosperitatis tibi subtrahendo. et vitam tuam cū Xp̄o in deo abscondendo. ℣ Quarto queritur quot diebꝰ fuerit Xp̄us in vtero virginis. Respondet Alber: tus vbi p̄us. q. cc. lxxvj. diebꝰ. Hoc fuit. xxxix. ebdōade et duo dies. Do bat hoc ideꝫ ex multis. p̄sertim qꝛ istud spaciū est conceptuum melius et pfectius generatorū. Numto queriē. q̄ꝫ parꝰ fuerit cristi corpu sculum moceptōe Rñ. sanctꝰ Tho. in iij. di. iij. q. minor fuit q̄ꝫ formica verisimiliē Mimmū inquit quātita: tis i vno indiuiduo est in primo in: stāti sue figuratōis et animatōis q̄ adeo pua est q. parū excedit quāti: tatē formice vt dicit plīus in. xix. de animalibus q. in quadragesima die muliere patiente abortum inuentū est corpus plis et omnia mēbra di: stincta habere q̄zuis in quantitate esset sicut magna formica. Potuit ergo esse vt corpus cristi in primo instanti oceptionis pfecte figuratū haberet q̄ntitatē sufficientē minorē tñ q. sibi deberet in principio sue hu manitatis si naturaliter oceptus es set respectu quātitatis quā habuit i opleta etate ꝓportionabiliter alijs hominib. Ita q. vsq; ad. xlvj. diem crescendo puenerit vsq; ad q̄ntita: tem istā q̄ in eo debuit eē minima ꝓ: portionabiliter alijs hoīb. ⁊ deceps creuit fiē et alij crescūt ita q. totum tpus q̄ in vtero mris fuit. augmen: to corpis eiꝰ deseruiuit qđ in alijs fu: uit figuratōm ouersiom aiatōm et augmēto. Hec de Thoma q̄ plura ibi ponit ad ꝓpositum ꝛc̄.

De sancto Georgio Sermo. xv.

Nemo militās deo implicat se negotijs secularib. vt placeat ei cui se ꝓbauit. ij. Thi. ij. Ad felicē militē tria ptinent de quib ē modo dicēdū A Prio vt sit sūmi regis militie assceptus. qđ nōt ibi. Nemo militās deo. Deo aūt militat q̄ relicto mun do se deo dedicat. Secundo vt sit ad obsequia sūmi regis semꝑ patus seu expeditus. ibi. implicat se negotijs secularib. Tercio vt sit summo re: gi gtus et acceptꝰ. ibi. vt pla. ei cui se ꝓbauit. Talis fuit bt̄s Georgiꝰ. ideo v̄ba ꝓposita ꝛc̄. B Prio Fe lix miles dz esse sūmi regis militie a: scriptꝰ. Vbi nōndū q. triplices sūt milites. q̄dam mūdi. alij Xp̄i. alij ve ro dyaboli. Milites mūdi sunt qui de putati sūt ad rē publicā custodien: dā. Taliū regtaz habēti tria capi: tula tradit Johes baptista Luc̄. iij. Interrogabant eū milites ꝛc̄. Vnđ de beato Martino et de beato Geor gio applica. Ad tales etiam milites

cristianos vt sint legitimi tria pertinent fm gr legimus de militibo anticis et romanis q̄ tria tangit apostolus.ij.Thi.ij.dicēs.Labora sic bonus miles Thesu.Req̄riē eni p̄mo sedulitas in opando.qđ nōtur ibi. labora. Secūdo strennuitas in p̄liando ibi. sic bon⁹ miles.Tercio fidelitas i obsequēdo ibi. Thesu Cristi .Per p̄fata eni tria romani subiugauer̄t sibi mūdū et p defectū eoz̄ p̄diderūt imperiū. ¶ Ad p̄mū videlicz ad sedulitatē in opando tria inducūt scz ꝯsideratio laboris in rege Judic.ix. Abimelech ait.Nđ me videtis facē cito oēs facite.qđ etiā fecer̄t alij. Sic etiā.ij.Reg̃.xv.Nñ Dauid humiliter incedebat. etiā alij similia fecerūt.Secūda ꝯsideratio ꝯditōnis in milite.Est eni miles nomē exercicij ꝛ laboris.Vnde ora quosdaz dicīt in ps.In labore hoim non sunt ideo tenuit eos superbia.opti sunt iniquitate sua p̄diit q̄si ex adipe idest q̄dete iniqui.eoz̄op.sunt imi.s.Et tales valđ timere habent q: fm Bñ.Qui in labore hominum non sunt in labore p̄fecto dēmonū erūt . Tercia ꝯsideratio magnitudis in mercede.Sap̄. .iij.bonoz̄ laboz̄ gl̄osus est fructus

Ad secūdum videlicz ad strenuitatem in p̄liando etiā tria faciūt. videlicz robur vtutis. scientia artis et copia armature ouenientis.Robur vtutis ꝯsistit in ſ̄ vt habeat robustū animū ad aggrediēdū.robustam manū ad feriendū.et robustuz dorsum ad sustinendū.Exemplo Jonate.j.Reg̃.xiiij.q̄ reptabat ad mimicos manibo et pedibo ꝛc̄.vñ deut. .xx.Quis est homo formidolosus et pauidus cord̄e vadat et reuertat̄ in domū suā ne pauē faciat cord̄a fratrū suoz̄ sic et ipe timore p̄territus per alienā erudit̄oez̄.aut per freq̄ntem militantium ꝯsideratōnem.aut per p̄priam et crebram cum alijs ꝯgressionē.vñ Judic.iij.Dereliq̄t dominus gentes vt erudiret in eis Israhelem. et oēs qui non nouer̄t bella chanāeoz̄.vt postea filij eoz̄ discer̄t ctāe cū hostibo ꝛ hr̄eo fuetudinē p̄liandi.Deo.j.Reg̃.xvij.Dauid nondū exercitatus dixit ad saul Non possum sic incedere nec vsū habeo.Armature copia ouenientis p̄curatur p thesaurū p̄priū vel p regis donum vel per victi inimici spolium. ℇ Tercium vero videlicet fidelitas in obsequendo ꝯsideratur in abstinētia a nociuis rei bellice.mvisū percussionis valide.in querēdo vtilitatem reipublice.et in pseuerantia vsq; ad mort̄ē continue.Taliusmodi miles p̄mum fuit beatus Georgius in cuius legenda habet̄ q: tribunus fuit et miles nobilis de capadocia dñoz̄ filius.Vicit capadociaz p̄mo.deinde draconem iam xp̄ianus et tercio Dacianuz p̄sidem . ℱ Secundo sunt alij milites xp̄i.De q̄bus vt supra dicit apl̄us vbi Thē. Thimotheo.Labora sicut bonus miles Thesu xp̄i. Et talē militem legitimum sicut de militibo mūdi dictū ē etiā tria faciūt.Prio sedulitas i operando.secundo strennuitas in p̄liādo et fidelitas in obseq̄ndo.q̄si scz sedule laborat. strennue pugnat et dño suo fideliter militat.Nuo ad p̄muz nōndum.q: tria sunt que inducunt militem xp̄i ad laborandū.Primum est ꝯsideratio laboris i rege.Vbi enim rex laborat indignum ē vt miles quiescat.Xp̄us autem semp fuit in labore In infātia suavt ptz q̄ fugit in egyptū.In iuuentute patz q̄ p̄dicabat et peditabat p mundi

quãdo predicabat et pditabat per mũdum ps. Saup sum ego et in labo. a iuuentute mea. In morte Idez laboraui clamãs rauce facte sũt fauces mee. Sed hodie de quibusdam dicere potest. Inuanum laboraui et fine causa consumpsi fortitudinem meam. Isa. xlix. Secundum est consideratio conditionis in milite. quia miles est nomen exercitij et laboris. Vnde Job. vij. Malicia est vita hominis super terram. Et apostolus dicit. ij. Thi. vl. Tu vero in omnibus labora. Sed de quibusdam dicit in psalmo. In labore hominuz nõ sunt ideo tenuit eos superbia zc. Est enim triplex hominum labor. Quorundam hominum qui edificant lignum fenum et stipulaz. p. Cor. iij. Videlicet eorum qui circa temporalia plus debito infra tamen deum afficiuntur. Aliorum angelicus est labor qui edificant argentũ aurum et lapides pretiosos id ẽ amorez dei et proximi z bona opera. Aliorum etiam demonum labor est qui obruunt fundamentum lapide superbie inquinãt luto luxurie. aut incẽdũt igne auaricie. Illi ergo qui sunt in labore hominum flagellabuntur cum hominibus in purgatorio. qui sũt in labore angelorum preliabuntur cũ angelis in celo. z qui laborant cum demonibus cũ eis flagellabunt̃ in inferno. ¶ Tercium. consideratio magnitudinis i mercede. p. Cor. iij. Vnusquisqz recipiet mercedez ꝑm suũ laborem. Non ait ꝑm suã voluntatem. quia voluntas non sufficit vbi facultas adest. Nec ait ꝑm fructum suum. quia sepe predicator de sua predicatõne vbi nihil obmittit de contingentibus ꝓpter maliciam audientium nihil ꝓficit in populo fructificando. Nec ait ꝑm sua verba. que non sufficiunt vbi facta oportz esse. ¶ Secundo ad legitimum militem Christi exigitur strenuitas in preliando. Ad quaz tria faciũt. Primo robur virtutis. vñ ps. Virilit agite et confortetur cor vestruz omnes qui speratis in dominio. Talis fuit beatus Georgi9 qui prosiliens in mediuz ait. omnes dij gentiũ demonia. dominus autem celos fecit. Sed sunt multi q̃ viriliter aggrediũtur. sed male prosecuntur Contra quos beatus Georgius ceruicem draconi amputauit postq̃ eum vulnerauit. ¶ Secundum ad strenuitatem preliandi faciunt scientia artis militaris. que discitur ꝑ per alienam eruditionem in predicatione et lectione. Epte. vj. Accipite armaturam dei vt possitis resistere in die malo. Aut ꝓ militantium consideratione. vñ de rege inspiciendo. p. pe. iiij. Christo passo in carne et vos eadem cogitatione armamini. De vno milite dicitur primo Cor. ix. Sic pugno non quasi aerem verberans. Et de milite et rege Jacobi. v. Sufficientiam Job audistis et finez domini audistis. Aut discitur per crebram cum dyaboli congressionem. per experientiam videlicet. et ille est optimus modus. Vnde Eccl. xxxiiij. Vir qui non ẽ temptatus. quid scit. In multis expertus cogitabit multa. ¶ Tercio ad strenuitatẽ

militis facit copia armature con uenientis. prout docet apostolus Ephe. vj. quinq; arma assumere debent enim induere loricam iu stitie id est operatōis bone vnō dicitur induti loricā iustitie. Sicut enim lorica vndiq; protegit sic miles Christi debet esse m u nitus a dextris id est in prosperis vt seruet temperantiam. et a si nistris. i. in aduersis vt suat pa tientiam. ij. Cor. vj. Per arma iustitie a dext. et a sinistris. Añ peccata presentia relinquēdo. et futura precauendo. et retro pre terita deplangendo. Deinde su mat cingulum castitatis vñ ait.

L State ergo succincti lūbos vestros in veritate. In veritate inquit additur quia quidam ha bent castitatem quo ad exterio rem apparentiam. sed non quan tum ad veritatem interioris af fectionis. Deinde accingere gla dium verbi dei. vñ ait. et gladi um spiritus quod est verbum dei Iste est de quo Luc. x. Non ve ni mittere pacem in terrā ꝫ gla dium. Iste gladius debet esse a cutus vt incidat per feruoreꝫ ca ritatis et limatus vt luceant bo na opera vtentis sicut Actu. j. Cepit Ihesus facere et docere. Nuidam tamen habent hūc gla dium acutum per doctrinam. sed rubiginosum per sordidam vitā Alij nunq; gladium educunt sed semper in vagina retinent sicut qui non predicant scientiam ha bentes nec per exemplā lucent. Deinde debet in capite accipere galeam spei. Vnde ait.

N Et galeam salutis accipite. Ca put est mens. galea est memoria et spes eterne salutis. que quan do mentē munit et obuoluit cau sat consolidationem in bono et spem scdm glosam. Demum de bet accipere scutum fidei. Vnde ait. Et scutum fidei in quo possi tis omnia tela nequissimi ig nea extinguere. Fides enim scuto paratur. quia sicut in vnico scu to sunt tres anguli. ita in fide mi sterium trinitatis habetur. Nue fides portanda est in sinistra ma nu. quia hic est necessaria non in patria. O Tercio ad mi litem Christi legitimum perti net fidelitas in obsequendo. Vn de. ij. Thimo. ij. Nui certat in a gone non coronabitur nisi qui le gitime certauerit. Tales milites quatuor habent capitula in re gula sua. Primum vt ab omni bus nociuis abstineant. j. Cor. ix. Omnis qui in agone conten dit ab omnibus se abstinet. Se cundum est vt non inaniter sed fortiter pugnet. Vnde Luc. xxij. de Ihesu dicitur. Factus ē Ihe sus in agonia et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decur rentis in terram. Tercium est vt vsq; ad mortem in certamine p seueret. Ecclesiastici. iiij. Pro iu stitia agonizare pro anima tua. et vsq; ad mortem certa pro iu stitia. Apocal. ij. Esto fidelis vs ad mortem et dabo tibi coronaꝫ vite. Nuartum est vt in certami ne non suum sed dei honorem in;

tendat· ſicut Joab pro dauid
fecit·ij· Reg·xviij· Congrega
reliquam partem populi et obſi
de ciuitatem & cape eam ne cum
a me vaſtata fuerit vrbs nomi=
ni meo aſcribaꝫ victoria · Iſtas
regulas beatus Georgius i ſuo
certamine habuit q; omnia ter
rena contempſit · Fortiter dimi=
cauit·mortem ſubiit·et dei hono=
rem in ommib⁹ conſeruauit· ℙ
Tercio dyabolus habet milites
ſuos qui prefiguraꝫ ſunt per mi
lites Chriſtum crucifigentes ·
De quibus tria dicuntur· Joh̄ā
mis·xix· q; Chriſto illuſerunt·i=
pſum ſpoliauerunt· et crucifixe=
runt·Hec ſunt tria capitula re=
gule militum dyaboli quam dy=
abol⁹ dictauit· Ipſi enim iuſtos
deludunt calumniam imponen=
tes in fama · ſpoliant pauperes
temporali ſubſtantia et crucifi=
gunt pauperes opprimentes in
perſona· ℕ Secundo p̄n
cipaliter in verbis thematis no=
tatur q; ad felicem militem per=
tinet vt ſit ad obſequia ſūmi re
gis ſemper promptus et para=
tus·ibi· implicat ſe negociis ſe=
cularibus· Sic enim beatus Ge=
orgius noluit ſe negociis ſecula
ribus implicare·ſed omnia dimi
ſit et contempſit·Vnde dixit pre
ſidi interroganti · Paleſtinam
Chriſto fauente deuici et omnia
deſerui vt ſeruire poſſim liberius
deo celi· Circa hoc autem eſt no=
tanduꝫ·q; quadruplex eſt nego
cium ſiue negociatio·ſpiritualis·
celeſtis·et terrena·et dyabolica
Spiritualis eſt·de quá Luc̄·xix·
Vocatis ſeruis ſuis dedit illis de
cem mnas et ait · Negociamini
dum venio·Sed ſunt quidam qui
domini ſui pecuniam abſcondūt
in terram·quidam in ſudario·q;
dam ponūt ad menſaꝫ·Per mnā
ſiue talentum ſecm Criſoſt omuꝫ
intelligitur intelligentia et no=
tícia Chriſti · Pecunia autē ab=
ſcondita in terra·rubiginem cō=
trahit·repoſita in ſudario nō cre
ſcit·poſita ad menſam fructū fa=
cit· Sunt igitur quidam qui do=
num intelligentie acceperunt · ꝫ
illud in terrenorum cupiditat i=
bus ponentes rubiginem pecca=
torum contrahunt· Talis fuit il
le·Mathei·xxv· Qui autem vnū
acceperat abiens fodit in terraꝫ
et abſcōdit pecuniam domini ſui
Criſoſtomus· Abſcondit talen=
tum ſuum in terram· qui accipi=
ens noticiam Chriſti contemnit
vitam ſpiritualem et terrenis a=
ctibus vel delitijs obruitur· Qui=
dam reponunt in ſudario ſiue in
manutergio ſicut habetur Luc̄·
·xix·qui ſcilicet laboris immenſi=
tate deteriti dei noticiam quam
acceperunt aliis predicare ob=
mittunt·ſiue cum conſcientie cō=
fulentes honeſte viuunt ſed ſolli
citudinem aliorum deponunt· Vi=
terq; autem repoſitor pumit̄ du
pliciter·Vna pena eſt q; intelli=
gentia percepta ab eo tollitur
in eo q; nullum ſaporem intelli=
gentie percipit· Alia q; nullum
fructum virtutis acquirit·imo in
tenebras exteriores proicitur·

Crisostom⁹. Si in tenebras mittitur qui fructum non fecit in q̃ les tenebras ituri sunt qui ipsum talentum fidei peccando perdiderunt puer. xj. Qui abscõdit frumentum maledicetur in populis Quidam tamen sunt qui ponunt ad mensam talentum. Deo domino uLuc. xix. seruum pigrum corrigit dicens. Quare non dedisti pecuniam meam ad mensã Boni enim serui ponunt ad mensam sacre scripture. psal. Parasti in conspectu meo mensam ⁊c. Sic enim manna absconditum computruit. granum in horreo detentum non fructum facit. pecunia in archa condita non crescit. sed ad mensam posita. sic donum intelligẽtie a deo receptum in terrenorum cupiditate marcescit. in corpore non proficit. in exercitio vero sancte predicationis vl doctrine multiplicem fructũ facit. Secunda est negociatio celestis. Vnde Mathei. xiij. R Simile est regnum celorum homini negociatori habenti bonas margaritam. Vbi notãdum q̃ celestem margaritam. quidam querunt sed non inueniũt vt dãnati. prouer. j. Tunc inuocabunt me et ego non exaudiam. mane consurgent ad me et non inuenient. eo q̃ exosam habuerint sciẽtiam et disciplinam. Quidam inueniunt sed non emunt. sicut illi qui sola dei misericordia saluãtur. sicut paruuli baptisati q̃ regnum celorum non bonis operibus emerunt sed in baptismo reperierunt. Quidam querunt inueniũt et emũt. sicut q̃ p̃ p̃a merita obtinẽt. Inter q̃s aliqui in vinea ecclesie plus et minus laborauerũt vt dñs tangit Math. xx. S Tercia est negociatio terrena. de q̃ in themate. Nemo militãs deo implicat se neg. se. ⁊c. Que est deuotis fugienda. Prio quia negociatõ ẽ otraria orationi. vñ Math. xxj. Domꝰ mea domus oronis vocabit̃. vos autem fecistis illam spel. latronum. Secundo q̃ facit cor diuisum. Luc. xvj. Non potestis deo seruire t mammone. Tercio quia ẽ occasio ad peccatum Ecci. xxvj. Difficile exuitur negocians a negligẽtia. Quarto quia est impedimentum ad regnum. Vnde ſm aliam translationem. qm̃ non cognoui negociationes introibo in potentias domini. Quarta est negociatõ diabolica. de qua. ij. Pe. ij. Fuerunt pseudo prophete in populo sicut et in vobis erunt et multi sequentur eorum luxurias. per quos via veritatis blasphemabitur et in auariciam fictis verbis de vobis negociabuntur. Ista enim negociatio in tribus consistit. In completõne voluptatus ibi. multi sequentur eorum luxurias. In presumptione vanitatum ibi. per quos via veritatis blasphe. In arditate cupiditatum. ibi. et in auariciam. T Tercio principaliter in v̊bis thematis notatur. q̃ felix miles debet esse sũmo regi gratus et acceptus. ibi. vt placeat ei cui se probauit. Per tria autem miles Regi placet. Primo videlicet si voluntatem suam voluntati Regis i omnibus conformat. Secõ si inimicos regis potenẽ debellat. Tercio si vulnera p̃ rege

suscepta patienter tolerat. Hec aũt tria beatus Georgi⁹ pfectissime habuit. Primũ in eo q̃ in oĩb⁹ temporalib⁹ resignauit caste vixit et sub obedientia xp̃i ꝑm que optime xp̃o ꝯformamur. Secundũ ẽ i eo q̃ tres hostes vicit. dyabolũ in cuius typum draconem interfecit. Mundũ. quez in tyranno mĩantem et ꝑmittẽtem occidit et corpus ꝑriũ p tpantiaz. Vnde a malefico bis intoxicatũ potũ sine lesione ꝑmisso crucis signo bibit. Et i eo q̃ corp⁹ suũ ad passionez acerbissimã obtulit. V Terciũ etiam habuit q̃ ei⁹ passiones et supplicia fuerũt in tribꝰ magna. nũositate. acerbitate. ꝛ diuturnitate. Primo nũositate. q̃ nõ vnũ ꝫ multa passus est. In corde dolorẽ et opassionẽ qñ vidit multos xp̃ianos in pnis deficere. Extra in corpe adustionẽ et incisionem et intra corpus visceruz effusionẽ et incruciatõnẽ. Secundo fuit mag̃ acerbitate. Inẽ martires eni tres acerbiores penas sustulerũt videlicet Vincencius. Laurentius et Katherina. Iste aũt cum vincentio passus est eculei extensionez totius corporis cũ vngulis laniatõnez. Viscerũ effusionẽ. Ignis adustionem salis ofricatõez. Cũ laurẽtio vero q̃ subter cratẽ ferreũ habuit ignez ꝫ iste in sartagine habuit plũbi liquorem. Cũ katherina aũt habuit rotaz bis acutis cultellis vndiq̃ circumseptã. Tercio fuerũt magna diuturnitate. Nõ eni subito fuit peremptus qui in eculeo crudeliter fuit laniat⁹ in sartagine assatus. ꝛ p totã ciuitatem cum fune ad collũ misso tract⁹. vnde beatus Ambꝝ. in p̃fa. Fidelissimus miles Christi Georgius tẽ. innumerabiliũ nõ formidauit tormenta penarũ. et ibi tangit q̃ Christian⁹ miles latuit ab tempus et postmodum publice fidem ofessus ẽ. q̃ precepta tyranni otempsit et delusit tyrannũ circa simulachꝛa. et in ꝑfundũ piecit portenta. q̃ reginam persarũ vxorem Daciani conuertit i fuo sanguine baptisatam. Ex quibꝰ satis autẽticanẽ ꝓncipalia pũcta legende beati Georgij tẽ.

In festo beati Marci euangeliste ℣mo xvj.

Ego sum vitis vera et p̃ meus agricola ẽ. Jo. xv. In ꝫ euãgelio dñs ꝑpõit triplicẽ similitudinem. scz vitis cultoris et palmitis. p̃iem cõpans cultori. seip̃m viti. discipulos et fideles palmiti. de q̃bꝰ ꝓmo videbiẽ. Secundo in speciali diceẽ qũo beat⁹ Marcus palmes fuit optimus. Tercio videbiẽ cur hodie letamie maiores celebrantẽ. A De ꝓmo nõnduz q̃ p̃ dicit agricola siue cultor quia curã adhibz circa palmites. q̃ quosdam a vite sepat. q̃sdã obstiom deputat et quosdaz purgat. Sũt enim tria gña palmitũ ꝑut ex euangelio colligiẽ. q̃ fuit q̃dã viti adherẽtes. ꝫ nõ fructificãtes. q̃dã nõ adherẽtes et ideo nõ fructificãtes. q̃dã adhẽntes et fructificãtes. Nuidã nãq̃ fuit q̃ manẽt i xp̃o viti p fidẽ. ꝫ nõ fructificãt p opatõez. Istos pmittus sepabit a societate xp̃i et ostorũ bton p sentẽtiã finalẽ. et de istis dr. Oẽz palmitẽ i me scz manẽtẽ p fidẽ nõ ferentem fructũ p opatõez tollet scz pat meus. i. a beatoꝝ consortõ sepabit. Math. xxv. Sepabit eos ab inuicem sic pastor sepat oues ab hedis. Eius tez. xiij. Sepabũt malos de medio iustoꝝ ꝛ mittẽt eos in caminũ ignis. Nuia talis locus opetit ociosis. Nõ

locus in hoc mūdo·qz ē laboris Job·v·Homo nascit ad laborem·Nec locus in celo·qz dat laborantibz·Matthei·xx·Voca operarios et redde illis mercedem·Nec locus in purgatorio·quia ibi nō purgant nisi q̄ in hoc mundo laborauerūt·ps·In labore hominū nō sunt et cū ceteris nō flagellabunt·Nec in paradiso· de quo Gen·ij·Tulit deus hominē et posuit i paradiso voluptatis vt custodiret et operaretur illud·Ergo infern9 eis competit· Secūdo sunt qui dā palmites qui nec in vite manent p fidē nec fructificāt p operationez·Istos obustiom deputat infernali· De quibus subditur·Si quis in me nō manserit mittetur foras sicut palmes et arescet et colligent illū et in ignem mittent et ardet·Unde Aug·Vnū de duobz palmitū contingit·aut vitis aut ignis·Si in vite non est in igne erit·vt ergo in igne non sit viti adhereat·Sic homo valde est vtilis si Christo adheret·Si vero non adheret peior est oīnibz creaturis·qz ad nihilū valet nisi vt eternaliter oburat·Tercio sunt quidaz palmites q̄ Christo adherent p fidem et opatōez de quibz subditur·Qui manet in me et ego in eo hic fert fructū multum qz sine me nichil potestis facē·Istos purgat vt ampliorē fructū reddāt·Tales enī multū fructū faciūt·tum quia a pre qui ē agricola purgant Unde subdit·Omnē qui fert fructū purgabit eū vt fructuz plus afferat·tum qz a filio qui ē vitis humor gre infundit Jere·xvij·Erit tanq̄ lignū qd transplātat sup aquas qd ad humorem mittit radices·tum qz a spū sancto q̄ est radi9 igneus ipsi usumee fructus exuritur·Tunc enī vinea bonū vinum pducit qñ radius solis sine impedimento fructus eius exurit Can·j·Botrus cypri dilectus meus mihi in vineis engaddi·Olim enī locus engaddi vocabat oculo9 solis·qz ad lumēvt dz sol recto loco illum respicit·t ideo fructo illaz vine azz valde exurit et p oseqns vinū elegantissimū pducit·Qd autē sint aliq̄ q̄ xpo p fidem non sint adherentes et tamē fructificātes dz impossibile est qz dz hēb· xj· Sine fide impossibile ē placere deo· B Secundo Xpus se opat viti cum dicit·Ego sum vitis vera·Et dicit se vitem veram ad differentiam synagoge que degenerauit·quia labruscas et vinum amarū protulit·dum saluatorem suū spinis coronauit Jere·ij· Ego plantaui te vineam electam omne semen verum·quomodo ergo conuersa es in amaritudinē mihi vitis aliena· Huic multi similes sunt qui pro vuis spinas et labruscas afferunt·quia mēbra Christi lactant·et prāua operat acerba faciunt· Circa istaz vitem duo videre possumus·scilicet plantationez et liquoris emanationez·Fuit enim ista vitis plantata in monte vel orto veri virginalis·De qua Gen·xl·Videbam coram me vitem in qua tres propagines erant quia in vna persona Christi tres substantie fuerunt· p̄ma propago fuit caro·secunda anima·tercia deitas·De ista etiā vite triplex humor emanauit·videlicet sanguis·aqua·lacrime·Nuia enī homo erat seruus·ideo de hac vite sanguis emanauit·Unde prima Petri primo·Non coruptibilibz auro vel argento redempti estis·sed precioso sanguine agni incōtaminati·Nuia homo erat immundus·ideo aqua ad illius regenerationem manauit vitis vera Epīe·v·Mundans lauacro

nā in verbo vite. Homo etiam qt eāt dei inimicus emanauit liquor lacrima rum ad eius iustificatōem ad hēb. v. Qui in diebo carnis sue p̄ces sup plicatōesq; ad deū qui posset illuz saluuz facere a morte cū clamore va lido et lacrimis offerēs exauditus ē p̄ sua reuerentia. C Tercio fi deles opat et discipulos palmiti cum dicit palmites. Nōndū autem q̄ vi nea est ꝑm Gre. sancta ecclesia q̄ qt sanctos a p̄ncipio mūdi vsq; ad fi nez ꝓtulit q̄si tot palmites misit. Ista autem vinea est ecclesia in q̄ fūt iste palmites. Et hec vinea indiget quinq; scz circūdatōne. putatione. fossione. fructificatione. et vindemia tōne. Indiget p̄mo circūdatione se pis vel macerie. Vnde Math. xxv. Homo erat p̄familias qui planta uit vineā et sepem circūdedit ei. Cu ius ratio est. quia ecclesia a quatuor molestatur. a malicia demonū. a vio lentia tyrānoz. a fraudulentia hereticoz. et a simulatione ypocrita rum. siue falsoz fratrum. Contra q̄ tuor istos dissipatores deus ecclesie siue dedit sepem quadruplicem vide licet. angeloz custodiam. prelatorū constantiam. doctorum sapiētiam. et sanctorum virorum solidam et p̄ fectam vitam. Applicando singula singulis. angelos contra demones. et contra simulatores ac ypocritas p̄fectos. D Secundo hec vinea indiget putatione. vñ Ambro. dicit q̄ vinea recisa fructificat. semiputa ta frōdescit. neglecta luxuriat. Re cisa enim idest bene putata fructifi cat. quia q̄n auferūtur superfluitates vicioz et curarum secularium tunc facit bonum fructum. Osee. x. Vitis frondosa israhel fructus adequatus est ei. Ille enim qui bene putat effi citur frondosus p̄r sancta verba. et fructuosus q̄n verba adequantur p bona opera. Vinea vero semiputata frondescit. quia ille qui non bene pu tatur habet folia bonorum verboz sed non fructus operum. Talia deo maledicitur sicut Mathei. xxi. Vbi Cristus ficulnee maledixit que tan tum habuit folia non fructus. Ne glecta vero idest nullo modo putata luxuriat. idest degenerat in palmi tes siluestres et degeneres. Isa. v. Expectauit vt faceret vuas idest bo na opera et fecit labruscas id ē ma la opera. E Tercio illa vinea in diget fossione. Vnde dominus omi natur cuidam male vinee dicens Isa. v. Oñdam vobis quid ego faciaz. Vinea mea nō putabitur et nō fodi etur et ascendent super eam vepres et spine. Fossores autez huius vinee sunt quatuor scz. pudor p̄pter turpi tudinez cuiuslibet peccati. dolor pro pter delectatōnem peccati. timor p̄ pter penaz peccati. et amor propter auersionē ab incōmutabili bono ad creaturā vilem. Hec habuit pecca trix vt ht Luc. vij. Nam pudorez q̄ stetit retro. dolorem quia rigabat. ti morem q̄ pedes nō caput tetigit. et amorē quia dilexit multum. F Quarto vinea illa indiget fructifi catōne. Ista enī vinea spūalis. p̄mo p̄fert gemmas. i. cogitatōes bonas deinde flores. i. bonas voluntates. de inde poma siue vuas id est bona opa Illud figuratum est Gen. xl. vbi di citur. Videbam coram me vitem in qua erant tres propagines crescere paulatim in gemmas. et post flo res vuas maturescere. tuli g̃ vuas et expressi i calicē et dedi poculū pharaonis Ista vitis est q̄libet fidelis anima in qua debent esse tres ꝑpagines

siue radices id ē fides spes ⁊ caritas
Vnde Crisog. super Matth. Rami si-
ue palmites sunt sensus anime de q̄-
bus omnia bona procedunt. Gem-
me sunt cogitationes bone ipsis sen
sibꝰ idest potentijs anime coherētes
quia sicut flores procedunt ex gem
mis ita bone voluntates nascunt ex
cogitationibꝰ bonis. Et sicut flores
nō possunt pcedere nisi gemme pces
serint. sic bona voluntas nō potest p
cedere nisi bona precesserit cogita-
tio. Poma autem siuevue sunt bona
opera iusticie. Vnū vero pcedens ex
vuis est iocunditas et delectatio in
opere diuino ac dilectio. Vnde glō.
super illud psalmi. In custodiendis
illis retributio multa. Non inquit p
eis in futuro tantū reddet premium
sed etiam hic in eorū custodia ma-
gnum est gaudiū. Timendū autem
est. ne demoniaci vulpes vineam hu
iusmodi excutiant. Vnde Cañ. ij. Ca
pite nobꝭ vulpes parvulas que demo
liunt vineas. Qualiter autem illa vi
nea p demones excutiatur ostendit
Crisostomus vbi prius dicens. Ho-
mo qui nō cogitat ea que bona sunt
de ramis suis demones gemmas ex-
cusserūt. Qui aūt cogitat et ꝓponit
facere quod bonū est puta elemosi-
nas facere. ieiunare et otinens esse.
et iterum in otinentia victus aut q̄-
cunq; alia occasione mutauerit vlū
tatem de ipsius sensibꝰ demones flo
res excusserunt. Qui aūt bona cogi
tauit ⁊ propposuit et pfecit ⁊ postea
ad peccandū rediit. de ipsius sensibꝰ
poma siue vuas demones excusserūt.
Aliqñ vero ōtingit q̄ ille qui ōsue-
uit habere mentis iocunditatem in-
cipit hīre multiplicem pturbationē
et temptatōnem ⁊ ideo talibꝰ demo
nes vīnū seu sucū puruz miscuerunt.

Quinto vinea ista indiget
vindemiatione. Vindemiator debet
esse Cristus. Sed heu apud quosdā
est dyabolus q̄ magnas vuas colli
git ⁊ xp̄us paucos racemos accipit
Hodie istā vineam vindemiant aua
ricia. luxuria. et superbia. De quibꝰ vi-
demiatoribꝰ p̄s. ait. Vindemiant eā
omnes qui ptergrediunt viam. idest
auari et mercatores p mundū cur-
rentes. exterminauit eam aper idest
luxuriosus de silua. quia luxuria sil-
uestres facit homines circa diuina.
et singularis ferus id est superbus de
pascit eam. Quo ad secun
dum principale q̄ fructuosius pal-
mes fuerit beatus Marcus patebit
in nouem prerogatiuis q̄ in princi-
pio sue vite in medio et in fine hꝫit
supra multos sanctoruz. Nam in p̄n
cipio sue sancte vite doctrinā euan-
gelicam habuit. officialis magnus
in dei curia fuit. ⁊ leoni moraliter se
assimilauit. Prio mḡ fm Jero. a Pe
tro baptisatus fuit. Vnde. j. pe. vlt.
Salutat vos Marcus filius meus et
post hoc Petri discipulus. ac doctri
nam euangelicam scripsit. rome vi-
delicz spū sancto instigante. Romā
eni Petrus secutus est eum comitā-
do tanq̄z ouis pastorem discipꝰs ma
gistrū et filius patrē suum. A petri
eni ore audiens euangelium scripsit
postmodum. quod etiam a Petro
approbatum est. Grece autem scri-
psit. quia eadem ligua tunc caput
linguaruz fuit. sicut etiam Rome vbi
caput orbis fuit vt ad vniuersum
doctrina Marci manaret. Didicit e-
nim suam sapientiam euangelicam
beatus Marcus a triplici magistro
videlicet a Cristo per inspirationez
Joh. xv. Omia q̄ audiui a p̄re meo
nō feci vob. A Petro p eruditionez.

Vnde Iero. in plogo sup̃ Marcū Marcus euangelista dei electus et Petri in baptismate filius atq; in diuino sermōe discipulus. A beato etiam Matheo per sui euāgelij abbreuiatōem. Vnde Ieronimus in glō. sup̃ Marcū. Marcū pene intactū maiores nostri pterierūt. quia eadē que Matheus narrat licet quibusdam distincti sint testimonijs. ¶ Secūdo officialis magnus in curia fuit ꝓpter suā magnā sapiaz. ꝓpter quā sapiam factus est testis xp̃i. calamꝰ spiritus sancti. interps et nōrius petri. abbreuiatoz Mathei. coadiutor Pauli et testis cristi. Quia enī in eo erāt vera humanitas deitas passio et resurrectio. ideo q̃tuor testes xp̃s habere voluit euāgelistas scz Matheuz. Nā Matheus hūanitatem a pncipio q̄ ad genealogiā multū tetigit. Iohānes aḋla deitatē e celo vexit. Lucas passionē aptius tractauit Marcus vero resurrectionē. Volēs enī xp̃us nos certos reddere de nra salute q̃tuor euāgelica instrumēta opposuit. et q; instrumēta sine testibꝫ esse nō possunt q̃tuor testes habere voluit. Duos ꝑm Augus. de visu. et duos de auditu. Coadiutor etiā pauli fuit. Vñ dic̄ Thimotheo. ij. Thi. iiij. Marcū assume et adduc tecum. est enī mihi vtilis in misteriū. De alijs tribꝫ ꝓtz p̃us. ¶ Tercio leoni moraliter se assimilauit. Nam ꝑm naturales leonis generositas in q̃tuor attendit̄. Primo q; boies spāliter non mulieres nec pueros nisi in maxima fame ledit. sed bene bestias Sic beatus Marcus nō hūamter viuentes sed bestias vicioz psecutꝰ ē. Secdo pcit pstratis .i. se hūiliantibꝫ vel pauperibꝫ. Sic beatus Mar. hūiliter paupibꝫ odescendit et pstratis ꝓ pniaz. Tercio q; ne timeat̄ ab hoibus ascōdit se q̃n ē i filuis nō q; timeat. Sic bt̄us Marcus et bonus p̄latꝰ suū rigorē interdū debet abscōdere. ne plus timeat̄ q; ameť a deuotis. Nr̄to suā infirmitatē licet sit fortissimus agnoscit. videlicz q̃rtanā quaz semp patiē ne nimis de sua aiositate ofidat. Sic etiā beatꝰ Marcus ꝛ boni p̄lati nō semp potētiā ꝑ infirmitatem suā sepe debent inspicere. Quinto leo q̃uis sit animosissimus. tamē quatuor timet videlicet ignem accēsum. ꝓ quod fignificatur mūdus. de quo. j. Joh. v. Mūdus totus in maligno. i. in malo igmis positus ē. Timet etiā strepitū rotarum. ꝓ quam figmificatur terribile dei iudiciū. qđ precedet turba angelorum. aduentus demonum. arboz elementoz. et vlulatus damnatoz. Timet etiam percussum catulum. per quod figmificatur corpus nostruz quod pcuti debet disciplina abstinentia ꝛc̄. Applica prefata ad quemlibet iustum virum. Vnde puer. xxviij. Justus quasi leo confidens absq; terrore erit. ¶ Secundo habuit bt̄us Marcus in medio vite tria priuilegia videlicet q; ꝓmo sua doctrina aq̄legiēsem ciuitatē oūtit. Fidē ibi seminādo. ecc̄iaz fundādo. euāgeliū suum ibi corpaliter relinq̄ndo. Secdo in p̄riarchā osecratus est postmodū in alexandria. ibi ꝓmā missam celebrauit ꝓus fūtorē mirabiliter conuertit Postmodū vero ꝓpm maximū ibi fidei adunauit. Tercio ibidez p̄ vite mōastice ꝓmꝰ fuit. Vñ Petrꝰ Dam̄. Tātā ei deꝰ gr̄az apd alexādriā p̄rogauit vt oēs q̄ tunc ad fidei rudimēta ofugerēt mox ad otinētiā ac totiꝰ mōastice oūsatōis fastigiū puo latēt. Ad q̄ ꝓ tria eos duxit. pba-

exempla ⁊ miracula. ℜ Tercio beatus Marcus habuit circa mortē alia tria ꝓuilegia videlicet honorem multiplicem·martirij coronationez· et glorioſam tranſlationem. Honorauit enim ipſum·primo xp̄s in carcere ei dicēdo. Pax tibi Marce euāgeliſta meus noli timere q̄ ego tecum ſum vt eruam te. Honorauit eū angelus ibidem dicendo. Ecce nomē tuū in celis ſcriptum eſt·ſocio⁹ fact⁹ es celeſtiū ⁊ tutū. Honorauit eū Petr⁹ eū p̄fiarch ā faciēdo i alexādria vt dic̄ Iero. ꝓpt̄ q̄ pollicē ſibi āputauit ne ꝓmoueri poſſet. In q̄ tñ petr⁹ diſpēſauit. Honorauit eū Paul⁹ in coadiutorem eligendo. ij. Tbi. vl. Honorauit etiam eum romanus populus qui ꝑm Rabanuz rogauit vt ſcriberet euangeliū q̄ Petrus p̄dicabat. Secundo habuit martirij coronationem. Eius enī paſſio fuit valde amara q̄ bis fuit p ciuitatem fune ad collum ligato tractus. in toto corpore laceratus ſanguine cruē tatus·et ad crucē tractus ibidemq; laceratus. Fuit multiplici oſolatiōe p̄ditus·quia ſcientiā mūdā habuit xp̄i et angeli ohortatōem. Fuit etiā deuotōne gratus. quia ſicut xp̄us in ſua paſſione tam p ſe q̄ p ꝓpło orauit dicendo. In man⁹ tuas omendo ſpi·me·et p ꝓpło intercedendo. Dñe dimitte eis quia neſciunt quid facit. ſic et ipſe ſanct⁹ Marcus fecit. Tercio habuit glorioſam trāſlatōnem. quia aia intrauit celum· corpus mirabiliter p fideles honorifice eſt ſepultum· et poſtmodū venetias ſolēniter tranſlatū. O Nuo ad tercium p̄ncipale nōndū q̄ letania ideꝛ eſt quod rogatio. Et eſt duplex letania vna maior dicta rōne prelati· loci et cauſe. Nam eam papa Gregorius ſanctus inſtituit et in loco ſolenni videlicet rome p̄mū. Vñ ad orbem tranſlata eſt·et fit in die Marci. Cauſa autē fuit inſtitutōis vt dic̄ Paulus hyſtoriographus q̄ poſt· q̄ romani in·xl·annis male et inoti nenter vixiſſent et in paſcate indigne omūicaſſent peſtis inguinaria infinitū ꝓpm necauit ꝓpter infectōnem aeris. Subito enī boies morientes ex ſternutatōe vel oſcitatōe·p· tūc dicē ceperūt· adiuuet te deus et crucē faciebāt. Cōtra quā peſtē beatus Greg·ſeptiformē ꝓceſſionē ordinauit in q̄ ꝓmo erāt clerici·in ſecūdo monachi·in tercio ſcēmoniales· in quarto infātes· in q̄nto layci·i ſexto vidue·in ſeptimo oiugate. O Videnē autē tres eſſe cauſe q̄re nūc celebraē maior letania. Primavt criſtiani p nunc mūdati p eukariſtiam ad vomitū pcēor. nō redeāt·ne puianē ſic olim romani. Secūda vt in paſcalibus feſtis de morte futura timeāt·et ad laſciuiā nō currāt. Tercia vt p ſalute corpis mq̄ntū debuit aie deuote deū orēt. Minor letania fit ante aſcēſionē dñi. Et dr minor rōe p̄lati minoris. q̄ beat⁹ Mamertus epūs viennenſis eā inſtituit qui minor q̄z papa fuit. Ratōne loci q̄ nō rome ſed vienne inſtituta eſt. Ratiōe cauſe· q̄ ob minorē cauſam eſt inſtituta videlicet ꝓpter terre motus·ꝓpter demonū incurſus q̄ beſtias intrauerūt et paſſim per ciuitates currēdo pueros ſenes et feias occiderūt·et ꝓpt̄ incēdiū q̄ i die paſce ignis de celo cecidit et palaciū regis ignis concremauit.

In feſto apoſtolorum Philippi et Jaco· Sermo·xvij·

Omine ostende nobis pr̃e
et sufficit nobis · Johan·
·xiiij·. Vbi tria principaliter
dicenē · Primo qualis vite
beatus Jacobus fuerit · Secūdo q̃lis
vite sanctus philippus fuerit · Ter-
cio qūo in ogmtōe dei omnis sufficien
tia possidetur · A Quantū ad
p̄mū notandū q̄ beatus Jaco· omen
dabilissime vite fuit in vite primor-
dio · in sue etatis medio · et in ei⁹ ter-
mino · De sui exordij p̄mordio in vte
ro fuit sanctificatus vt dicit Jero ·
in deviris illustribꝫ · idem dicit Euse-
bius in hystoria ecclesiastica et egi
sippus · Cuius sanctificatōis effectus
p̄mus fuit · q̄ deus eū in vtero mr̃is
a peccato originali purgauit · Secū
do eū in p̄ncipi a peccatō mortali om
ni p̄seruauit · Licet enī omuniter di-
catē q̄ omnes peccauerint mortali-
ter · tñ beata virgo excipitur ab illa
generalitate · Ita ꝛ Jacobꝫ · tum q̄
sanctificatus in vtero · tum q̄ fīc dic
Josephꝫ et Jero · de illustribꝫ viris i
pascepha mortuo dño Jacobꝫ votū
vuit se nō comestura donec videret
xp̄m a mortuis resurrexisse ꝑ fidem
resurrectionis habuit · Tercius san
ctificatōis eius effectus fuit q̄ fo
mitem in carne debilitauit et refri-
gerauit · ꝓpter istū triplicē effectuz
gr̃e confirmātis triplicit nūcupat · vi-
delicz frater dñi ꝓpē originalis mun
datōnē · nō solū ꝓpter corpalē ad-cri-
stū ꝺformitatē · ꝑ etiā ꝓpter dñi pu-
ritatē · Dicit Jacobꝫ iustus mg̃tū a
mortali peccato fuit p̄seruatus · Di-
cit etiā virgo ꝓpetuus ꝓpter fomitis
refrigeratōem · In cuius signū sem
per sp̄ntone vtebat. B Secdo be
atus Jacobꝫ omēdabilis ē ꝓpē eta-
tis sue media sanctissima · Fuit enim
vita eius multe austeritatis ꝛ absti
nentie q̄ ab ipm · multe deuotōis er-
ga deū · multe dignitatis et reuerētie
q̄ ad p̄ximū · De vite austeritate q̄
ad se dic Jero · de vi · illus · et egisip-
us · Vinū et siceram nō bibit · carn-
es nūq̄ māducauit · De mag̃ deuo-
tone eius erga deū dic Jero · vbi pri
us q̄ fixus genbꝫ p populo dep̄ca
batur in tantū ut camelorū duricia
traxisse ei⁹ genua viderē · De mul-
ta eius reuerētia quo ad p̄ximū pa
tet · Nam apostoli eum in reuerētia
habuerūt vt patet ꝑ Jeronimū vbi
p̄ius dicētem q̄ apostoli ipm in epi
scopū post cristi passiōez irkmis ele-
gerunt · Et sicut dic Anacletus pa-
pa et habē in decretis a petro Ja-
cobo et Johāne ordinatus est et ꝺ-
secratus · Item alie eū honorauerūt
quia apostoli eū post cristi ascēsiōez
ihꝛusolimis primā missam celebra
re p̄miserūt · In reuerētia etiā eum
habuerūt iudei · q̄ fīc refert · Jero⁹ ·
et egisippus solus inter apl̄os ꝓpter
suā nimiā sanctitatē p̄mittebat mē-
re sancta sanctoꝝ nō quidē causa i-
molatōnis ꝧ oīonis · In reuerentia
etiā ipm habuerūt oīes et singuli-
q̄ ꝑm Jero · vbi p̄us tāte sanctitatis
a ꝓplo tentus ē vt fimbriā vestimēti
eius certatim tangere cuperēt · C
Tercio beatꝫ Jacobꝫ ꝓpter vite sue
terminū valde oīmēdabilis ē q̄ mar
tirio coronatus pfecto · Habuit enī
eius passio acerbitatē in pena · fince-
ritatem in causa · seueritatē in vndi
cta · et pietatē in venia impetranda ·
Primo habuit acerbitatez in pena
quia fuit p̄cipitatus quidē de pinna
templi duabꝫ vicibꝫ · Primo in septi
mo āno sui epatus et tūc fractis cru
ribꝫ plurimū claudicauit · Secūdo in
·xxx· anno epatus · q̄ cū Cristū ostā
tissime confiteretur de pinna templi

gorius sanctus hist
tem videlicet rome
bem translata est · et
di · Causa autē fuit mi
Paulus hystoriogr
g̃ romam in · xl · annis
nenter vixisse et in
gne omūicasset · p
infimtū ꝑm accep
nem aeris · Subito
tes et sternuatōe vt
tūc dicē ceperūt · ad
crucē faciebāt · Cō
atus Greg · septimo
dimauit in q̄ p̄mo
do monachi · in
in quarto mīātes
to vidue · in septi
Videnē autē tres
celebrāt maior
stiam p nunc
ad vomitū pcipe
manē fīc olim
paschalibus
meāe · et
eia vt p
ahe
mu
mortuis
q̄ mor
q̄ p̄ro
Rabbi
est
Rabbi
as mirauit
currēs pueros
trū · et ꝓpē
gnis de celo
ig̃na
In festo apostol
Philippi et Ja
mo · rm ·

a iudeis precipitatus est · Deinde lapidatus· q: postq̄ ip̄m p̄cipitauerūt eum lapidibꝫ obruerūt dicentes lapidemus Jacobū iustū· Ipsum exce rebrauerūt quia vt dicit Jeron·vbi supra· Vnus ex iudeis pticam fullonis accipiens cerebrū eius excussit· Secūdo eiꝰ passio habuit sinceritatē in causa· quia ꝓpter iusticiā fidei passus est· Nam cū ad eū ouenissent iudei rogauerūt eū vt ꝓpm reuocaret Sed ipe in altū ascendens filium dei publice est confessus· ideo ip̄m p̄cipitauerūt· Tercio eius passio habuit seueritatem in vindicta· Dicit enim Josephus q Jacobꝫ tante sanctitatis fuit q ꝓpter eius mortē Jerusalem destructa est et iudei disperſiq̄z uis ꝑm veritatem plus ꝓpter cristi occisionē id factū fit· Quarto eiꝰ passio habuit pietatē in venia impetranda· q: ficut dicit Jero· C ū fuissꝫ precipitatus sup genua pcūbens eleuatis manꝫ ad celū dixit· Rogo dñe dimitte eis q: nesciūt quid faciunt in hoc cristū imitatus· D Secundovidendū erit p̄ncipaliter q̄lis vite fuerit beatus Philippus· Vbi notandū q qnqz mag̃ p̄uilegia habuit· Fuit enim multe sanctitatis· multe reuerentie et dignitatis· multe cū cristo familiaritatis· mkte apꝫ deum potentie· ⁊ multe fortitudinis et ostantie· Primo fuit multe sanctitatis· Sunt autē sanctitatis tria sig̃· scz inspiratōm diuine velociter obedire· tempestiue penitentiā inchoare et dona recepta alijs cōmunicare· q̄ tria ꝓfecte in beato Philippo fuer̄t Inspiratōm enim diuie velociter obediuit· q: cū xp̄s Joh̄·j· eū vocaret dicēs· sequere me· eū p̄tinus ē secutꝰ nō ex leuitate cordis vt dicit Julianus apostata ꝑ beneficio gratie ſupioris vt dic̄ Jero· de Matheo· Tēpestiue penitentiā inchoauit· q: fuit vnus de p̄mis apostolis qui ad deum sunt ouersi· Primo enim vocauit Andreaz· secūdo petrū· tercio Philippū· Vnde Joh̄is·j· dicit̄ q erat a betzaida ciuitate Andree ⁊ petri· Cito ad cristū fuit cōuersus· q: sciebat illud· Tren·iij· Bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua· Non dicit quale bonum ad inuendū q ē ineffabile· Dic̄ viro· nō effeminato vel molli· Dicit cū portauerit iugū· nō cū iugum portauerit ip̄m· q: quidam sunt qui volūt pniaz portare q̄ nō possunt· tales nō portāt iugū sed iugū eos portare videt̄ · Non dic̄ iugū mundi· qꝺ portāt superbi· nec iugū carnis· qꝺ portant luxuriosi· Dic̄ ab adolescentia sua · non a senectute sua· Dona etiā recepta alijs omunicauit· Vñ Joh̄·j· Nathanaelē muemēs ei gr̄am muentam omumcauit et ad xp̄m ip̄m adduxit· E Secūdo fuit multe reuerentie ⁊ dignitatis· cuius dignitas m q̄tuor manifestat̄· q: fuit hostiarius xp̄i· mediatoꝛ dei et populi· aduocatus cetus apostolici et ꝓcuratoꝛ totius collegij· Hostiarius p̄mo fuit xp̄i· q: fic̄ dicit̄ Joh̄·xij · Gentiles quidem volentes loqui Jhesu nō venerūt ad Andreā vel Jacobū vel ad aliquē aliū apostolum sed solum ad Philippum dicentes · Domine volumus Jhesum videre· Ex quo videtur q m curia xp̄i fuit hostiarius et portarius constitutus· Mediatoꝛ dei fuit et populi· quia ficut dicit̄ Joh̄·xij· Postq̄z gētiles ad Jhesum accesserunt ipse et Andreas inter Cristum et gentiles mediatores fuerunt · vt eos sibi reconciliarent et gratiam muenirent Et ficut mediator fuit in mundo · ita

etiam credendus est esse noster in celo. Aduocatus fuit cetus apostolici Nam apostoli videbant cristū et erant otenti. Audierūt a cristo q̄ spiritū sanctū a Cristo essent accepturi et otenti erant. Sed q̄n audierūt xp̄m dicentē Joh̄ xiiij. Si ognouissetis me et p̄rem meum vtiq; ognouissetis et ammodo ognoscetis eū et vidistis eū. De hoc nō erāt apostoli otenti quia se vidisse nesciebant et interrogare desuper nō audebāt. Ideo Philippus omniū causam assumens tanq̄; aduocatus eor audacter petijt et dixit. Domine ostende nobis patrē ⁊c̄. Si ergo fuit aduocatus p iudicibo seculi et principibo celi. credendū est etiā q̄ modo sit aduocat9 p peccatoribo mūdi. Procurator etiam fuit totius collegij. Nā Joh̄. vj. cum maxia multitudo ad xp̄m ouenisset de resurrectione ip̄or cū nullo apostolo tractauit sed solūmodo sup hoc cū Philippo colloquium habuit dicens. Vñ ememus panes vt māducēt hij. Ex quo videt̄ q̄ cristus eum p̄curatorē et dispensatorē super suū collegiū statuit. ℣ Tercio fuit cū cristo mīte familiaritatis. Ratōe cuiꝰ a xp̄o magr̄ postulauit dicēs. Dñe oñde nobis p̄rez et sufficit nobis. Signū magne familiaritatis fuit q̄n Joh̄. audebat a xp̄o petere q̄s p̄ditor suus esset q̄ petr9 nō audebat petē Jo. xiij. Dñe q̄s est q̄ tradet te. Signū maioris familiaritatis fuit q̄n petrus Jaco. et Joh̄. petierūt a xp̄o sibi reuelari aduētū suū dicentes Matth̄. xxiiij. Dic nobis q̄n hec fiēt. et q̄ signū aduētus tui Sed signū maxie familiaritatis fuit q̄n Philippus a xp̄o petijt sibi oñdi p̄rez dicēs. Dñe oñde nob ⁊c̄. Scdm signū est q̄ xp̄us secreta sibi reuelauit dicēs. Philippe q̄ vidz me ⁊c̄. Jo. xv. Vos aūt dixi amicos q̄r omnia que audiui a p̄re nota feci vobis vñ Sapie. viij. Sapia in aīas sanctas se trāsfert. Nuod Philippo accidit in sua ouersione. Amicos dei ostituit. q̄ sibi accidit in secretor reuelatione. et ꝓphetas ostituit. q̄n duas filias sacratas habuit que spū ꝓphetie replete sunt Actu. xj. Terciū signuz fuit q̄r in eadem cathedra crucis secū sedere fecit. vñ Aug. sup Joh̄ā. Lignū in quo erāt fixa mēbra patientis scz xp̄i. etiā fuit cathedra magistri docētis. De qua cathedra patiētiam humilitatem et omnes vtutes docuit. Tres eni p̄ncipes i cathedra crucis sederunt. Petrus Andreas et Philippus q̄ crucifixi sunt. ℣ Nuarto fuit apud deum multe potētie. Cuius potentia in tribo apparuit Nam draconem expulit in desertuz locū p̄cipiens ei vt nulli noceret. Infirmos sanauit Mā. iij. Dedit eis potestatem curandi infirmos et eicendi demonia. Idez Luc̄. x. Multi enim cum ex flatu draconis infirmati essent eos curauit. Mortuos etiā fuscitauit. quia tresviros ex flatu draconis mortuos fuscitauit. Hec aūt tria modo sicut et tunc spūaliter nobili9 potuit facere et hodie valet videlicz draconem demonum a cordibo nr̄is eiciendo. infirmos moribo curare. et mortuos idest i mortali peccato existentes curare. ℣ Numero fuit apud deum multe patientie. cuiꝰ vtus et potentia i tribo apparuit. Primo quia constanter egit fortia. pū. vl. Manū suam misit ad fortia. Nō tm̄ ad bona opera considerando. non tantum ad bona verba loquendo et predicando. sed etiam manum suam misit ad fortia faciendo. Vñ Isidor9

Philippus gallis predicat Cristum barbarasq; gentes vicinasq; tenebras et tumēti occeano coniunctas. ad scientie lumen fideiq; portum adducit. Secundo quia magnanimiter despexit prospera. instar apostoli dicentis Phil°. iij°. Que mihi fuerunt lucra hec arbitratus sum propter cristum detrimenta. propter quem omnia detrimentum feci. et arbitror vt stercora vt Cristū lucrifaciam. Tercio quia perseueranter tolerauit aduersa. Ipse enim ſm Ysido. fuit crucifixus ⁊ lapidatus. ¶ Tercio p̄ncipaliter videndum erit quomodo in visione dei omnia sufficientia habentur. Vbi notandum q̄ hodie i p̄ma die may. mundani omnium sensuum delectamenta solent plus solito in rebus visibilibus querere. Visu delectāter arbores et arbusta inspicere. Auditu aues canere. Gustu delectabilia comedere et bibere. Olfactu florum odorem appetere. et tactu in ludis mollescere. Que tamen omnia perfectius i deo in patria reperimus et in via debite creaturas inspiciēdo pregustare possemus. vñ Ro. j°. Inuisibilia dei a creatura mūdi per ea que facta sūt intellecta conspiciuntur. Et August°. in de ciui. dei. Quid ē aliud q̄ p prophetam dominus dicit. Ero illorum deus. nisi ego ero vnde satientur. ego ero quecūq; ab hominibo honeste desiderantur et vita et salus et victus et copia. diuitie et gloria et honor et pax et omnia bona. ℟ Ex quo patet q̄ visionis beatifice septem sunt fructus. Non solum autem in patria de deo viso Felicitabimur. sed etiam in via deum in creaturis debite inspectis dulciter intueri possumus. Vnde August°. in de. verbis domini. et ponitur in glō. Ro. vbi prius. Philosophi nobiles quesierunt quasi mērogantes creaturas de creatore et omnium specie ac dispositione quasi voce respondente. ex arte artificem cognouerunt. Pudeat ergo cristianos creaturis. que tamen ſm eundem August°. sunt vestigia et nutus ad deum ducentes in hoc delectabili tempore abuti et non debite inspicere. Nua propter cum delectabilia mundi sentimus ex eis in infinitum maiorem delectationem cogitemus Videndo arbusta ramos pandere. propagines promere. easdem flore frondescere et fructificare. cogitemus vt arbor anime in fide spe et caritate radicata ramos bonos habeat potentiarum. propagines cogitationum. Flores desideriorum. folia locutionum sanctarum et fructus operum bonorum. Audiendo dulcem auium cantum ad melodias afficiamur angelorum. Aures verbo porrigamus diuino. ⁊ cantilenas sprenarum infernalium iuuenum fugiam⁹ Gustando corporalia. dei desiderem⁹ in ore cordis verba. eukaristie in missa affectemus gratias et inebriem̄ delectabiliter faciendo diuina opā. Olfaciendo flores. cogitemus ad sāctorum florida exempla ſm illō. ij°. Cor. ij°. Christi bonus odor sumus aliis scilicet in vitam bonis. aliis in mortem vt inuidis serpentibus. Tactu non ludamus nisi cum moderamine virtutis eutrapelye. potius eūtes eamus et plorem⁹ vt tandem venientium exultatione bonorum operum manipulos i celum portem⁹.

In inuentione sancte crucis Sermo. xvij.

Mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nri ihu xpi p qz mūd⁹ crucifixus ē et ego mūdo. Gal. v. Tria apls hic facit de qbz pncipalit videndu erit. Primo dic q solū i cruce ē gloriandū. i vna cruce nō in multis. ibi. mihi absit tē. Scdo determiauit in q cruce fit gloriāduz. cū dic. dñi nri ihu xpi. Tercio ponit cām quare fit gloriandū et crucis mnuit fructum ibi. p quē mihi mūdus tē. A Circa pmū duo fūt vidēda scz vbi nō ē gloriandū. et q ē mala gloria. Scdo q fit bona gloria. De pmo notandū q m gñe tria bona fūt i qbz nō ē gloriandū. videlicet nō de aliq gra spūali. nec de aliq re execrabili. nec de aliq bono tpali. Nue tria tanguñ Jere. ix. Nō glorieť sapiēs in sapiētia sua. ecce pmū. et nō glorieť fortis in fortitudie sua. ecce secūdū et nō glorieť diues i diuitijs suis. ecce terciū. Primo nō est gloriandū de aliq re spūali puta de scia vel bonitate mor. tum quia homo nihil a se habere pt. i. Cor. iiij. Quid habes qd nō accepisti. Tum q: p vna gra mille defect⁹ interdū habem⁹. Job. ix. Si voluerit ꝺrendē cū eo nō poterit respondere deo vnū p mille Tum q: omes iusticie homis m ꝺspectu dei iniusticie esse videnť Isa. lxiij. Quasi pannus menstruate oēs iusticie nre. Tū q: gloria qua qs bonus crediť ex hoim opione causatur q est ymaginaria ficta et apparens nō exīs in bonozātibz realiter ꝛ in corde facientis ꝺsistit sapia vel vtus et nō in opione alicuius. Stultissim⁹ aūt est q in nihilo in modicissimo bono in turpi et ymaginario bonus vl sapiens esse vellet. B Secūdo nō est gloriandu de aliq re execrabili deo. eo scz q aliquis est fortis vel potens ad iniuriandum vel malefaciēdum. q: esset gloriatio ignominiosa. Tum q: pcm animā inquinat. Job. xl. Cōputruerūt iumenta in stercore suo. Nulla enī peior immūdicia q pccatu qd solū fetet deo. Nuis enī gloriareť de eo q in cloacā ceci disset. ps. Quid gloriaris in malicia q potens es iniquitate. Tum q: ꝺyabolo assimilat. Tren. iiij. Denigrate fūt sup carbōnes facies eoz. Tū etiā q: anima p pccatū a gpria ope ratione et fetu degñat. q: ouertit in naturā bestialē. ps. Cōpatus est iumentis insipientibz tē. Exemplū de terra que spinas germiat. mulier q monstrū gignit. De talibz puer. ij. Letanť cū male fecerint et exultāt in rebz pessimis quoz vie puerse et infames gressus eoz. C Tercō nō est gliandū de aliquo bono tpali puta diuitijs pulchritudine corporis nobilitate generis. vestibz pciosis ꝛ de sumptuosis edifitijs. Nō enim de diuitijs. q: faciunt hoiem quo ad animā male fitibūdā inflatam spinosam ponderosaz ꝛ infirmitatibz multis depositā. Nō i pulchritudine. q: fallax est ad capiendū animas ꝛ vana quo ad pmanendū. Est fic saccus aureus plenus stercore. fic pomū speciosū plenū vermiū multitudine. ꝛ sicut liliū virēs qd eras in sterq̄liniū picit p fetore. Nō in nobilitate generis. tū q: sepe tales fūt serui Jo. viij. Omnis q facit pccatū seruus ē pccati. Tum q: multoz dñoz seruus est. quia vicioz que habet. Tum etiā quia statim ignobiliū famulatui stipabitur videlicet vermium tē. in sepulchro. Non de vestibz pciosis tum quia vsus vestiū introductus ē ex pccato ade et Eue. Tum q: cito

induēdus est sacco vel mortuoꝝ vestimento. Tum etiam qꝛ vsus p̄ciosarū vestiū sicut nō caret peccato faciliter ita nec pena. Nō etiā gloriādū ē in edificijs sumptuosis. qꝛ habemus domū veram in celo. qꝛ statī erimus in sepulchro. et qꝛ ꝓpter superbiā taliū domus eoꝝ erit in inferno. D Debemus g̃ secundo gloriari in his i q̄bꝫ sancti gloriantur. q̄ sunt q̄tuoꝛ. Est enī q̄dam gloria coꝝ interioꝛ. q̄ est puritas oscie. ij. Coꝝ. j. Gloria nr̄a ꝫ est testimoniū oscie nr̄e. Alia est exterioꝛ. q̄ osistit in tribulatōnibꝫ et ꝓpa infirmitate. Ro. v. Gloriamur in tribulatōnibꝫ nr̄is. Quedam superioꝛ. q̄ osistit i supnoꝝ reuelatōe. ij. coꝝ. xij. Pro huiusmodi scz reuelatōnibꝫ gloriaboꝛ. Et q̄dam inferioꝛ q̄ osistit in ꝓximoꝝ ꝓfectu et amoꝛe. j. Tessalo. ij. Vos estis gloria nr̄a et gaudium. Nec aūt q̄tuoꝛ perfectē reperiunt in cruce. De ꝑmo hebre. ix. Sanguis xp̄i emūdabit oscientiam nostraz ab operibꝫ mortuis. De scdo hebre. xij. Recogitate eum qui talez sustinuit a peccatoribꝫ aduersus semetipsum otradictōnem vt nō fatigemi aiis vestris deficientibꝫ. De tercio ptz Matthei. xxvij. vbi cū p crucē xp̄i interiora apirent velū templi scissum est. ad innuendū qꝫ p crucem sancta sanctoꝝ reuelarent. De q̄rto. j. Jo. iij. In hoc ognouimus caritatē dei. qm̄ ille animā suam pro nobis posuit. et nos debemus ꝑ fratribꝫ nostris animas nr̄as ponere. E Secūdo p̄cipaliter oñditur in themate in qua cruce sit gloriandū. vbi tria sunt osideranda. scz quotduplex crux sit. qualis in materia repiat. quo inuenta ⁊ exaltata. De ꝑmo nōdū qꝫ cristo patiēte tres cruces portate sūt a diuersis. sicut et hodie crux penalis vite meritorie et demeritorie a diuersis portat. Prima crux fuit latronis sinistri qui murmurauit in cruce. et peccatū auxit nec crucē euasit ꝫ infernū intrauit. De talibus dr Jere. xvij. Duplici otritōe oteres eos domine deus. Igit impatientes sūt socij sinistri latrōis. Secda crux fuit latronis a dextris. qui patienter licet non cum gaudio sustinuit crucē nec ex electione ꝑmo. ꝫ de necessitate fecit vtutez. asscribendo crucē suis peccatis. et tales sunt hodie qui pniam patienter et tribulatōnes infirmitatū et paupertatis portant licet non gaudeant. tñ otra deum eis carē nolent. Tercia crux fuit cristi qui gaudenter non minus tñ dolorose portauit suam crucem. De quo hebre. xij. Propposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. Tales erant apostoli. de quibus Actu. v. Ibant gaudentes a conspectu coñcilij quoniam digni habiti sunt pro nomine Jhesu cōtumeliam pati. F Est ergo triplex crux videlicet dyaboli seu peccatorum. iustificati. ⁊ perfecti cristiani. Crux dyaboli quatuor habet cornua seu brachia. De q̄bus Augustinus dicit super Johā. Non mortiferam in te crucem efficias in qua facias dei filium amaris doloribus interire. Superbia superius. luxuria inferius. a dextris prosperatio iniquitatis. a sinistris aduersitatis desperatio. Crux iustificati q̄tuoꝝ habet brachia. Sursum intentionem rectam. deorsum humilitatem veram. dextroꝝsum temperantiam in prosperis. et sinistroꝝsum patientiam in aduersis. Crux autē cristi ꝑm Bñ. quatuoꝝ habuit brachia ꝑ que quatuoꝝ vtutes q̄s xp̄s i cruce

habuit pfectissime figificanē · vnō
sic dic̄ · Si xp̄s aiunt iudei rex israhel
est descendat nūc de cruce · Verā pa
tientiam magis exhibet · humilita-
tem omendat · obediētiā implet · pfi
cit caritatem. In his nempe v̄tutū
gemmis q̄tuor cornua crucis ornan
tur. Et supeminentior caritas · a de-
xtris obedientia · a simistris patien-
tia · radix oim v̄tutū hūilitas in pro
fundo. ¶ Nam materia crucis
quo ad pedem fuisse dicit̄ de cedro
que altissima est oim arborū · sic etiā
humilitas summe exaltat · licet sit h̄
infima reputatōne · Vnd Luc̄ · xviij ·
Omnis qui se hūiliat exalta · tc̄ · Ta
bula tituli fuit de oliua · q̄ semp ē vi
ridis · sicut fm Gre · Nihil habet vi-
riditatis ramus boni opis q̄ nō pro
cedit ex radice caritatis · Trāsuersa
le lignū fuit de palma · que non mi
antiq̄ q̄si centenaria facit fructū · sic
etiam patiētia in tribulatōnb non
facit fructum gaudij nisi in p̄batis-
simis · Stipes crucis in qua dormiū cri-
sti fuit de cypresso erat · que est ar-
bor ramorū densitate venusta odorī-
fera et medicinalis · sic etiā obedien-
tia facit oēs v̄tutes pulchriores t
exemplum bonū p̄mis · et medica-
men otra oīa est vicia. ℔ De
secundo quō mut̄a fit hec crux xp̄i
sanctissima materialis. Nōndum q̄
q̄dam mira crucis inuentōem p̄ceſ
serunt · q̄dam in ipsa reptione fuer̄t
et q̄dam sequebantur · Precessit qui
dem de cruce visio cū q̄nq̄ ꝓphetis
bus · q̄ angelus eā oñdit in celo · vbi
apparuit et cū nimio splēdore claru
it · literis victorie insignita fuit · cum
qua cruce ostantin⁹ oēs hostes o-
triuit · que fructibus crucis adaptari
possunt · Cōcomitabant̄ etiam inuē-
tionē crucis quedaz figm · quia in-
uenta est per quatuor scz per bellos
tam orōnem iude · per terre motio-
nem post orōnem factam · per odoris
exalationem que motum sequebat̄
et p̄fundam fossionez · quia post oia
hec · xx · passus terram fodit t crucē
inuenit · per que figificatur q̄ v̄t⁹
crucis vel gratia X̄pi p q̄tuor obti-
neturvidelicet p instantiam orōnuz
In cuius figura Exo · xvij · dr · q̄ cū
moyses ad dn̄m clamauit de⁹ sibi li-
gnū oñdit · Per contemptum terre-
norū vt scz affectus terrenorū qui e-
rat sursum in ratōne moueat̄ et de-
scendat t fiat in sensualitate · Phil ·
iij · Oia arbitror vt stercora vt Cri-
stum lucrifaciā · Per fragrantiā vir
tutū Can · j · Lectul⁹ nr̄ floridus I-
bidē · Cum esset rex in accubitu suo
nardus mea dedit odorem suū · Per
abiectionem ommū superfluorū q̄ ad
passiōes interiores · Vnde luc̄ · ix · Qui
vult venire post me abneget semet
ipm · Sequebanē etiā crucis inuentō
nem plura miracula · q̄ p̄babāt esse
veram crucem videlicet quatuor h̄ ·
Sanatō infirme per x̄pi crucez infir-
me superpositā · quam sanare potuit
neutra crux latronū vt dicit̄ in hy-
storia ecclesiastica · Suscitatō mor-
tui simili modo facta · Tituli crucis
x̄pi inuentiovt dicit Ambro. ¶
De terciovo quō sit exaltata · De q̄
Phil · ij · X̄ps factus est p nob obe-
diens vsq̄ ad mortē mortē aūt cru-
cis · ꝓpter qd̄ et deus exaltauit tc̄ ·
que exaltatō duplicit̄ intelligit̄ · Vno
modo quo ad ipam crucem · Alio
modo quo ad crucifixū x̄pm · Est enī
exaltata crux in celo · in inferno t in
mūdo · ac in iudicō exaltabit̄ · In ce-
lo q̄ p̄fem recōciliauit · Vnde Gen̄ ·
xviij · in figura eius Iacob vidit de-
um innixū scale · et anḡlos ascēdētes

et descendentes. Exaltata est in inferno. cū cristus limbū p crucis vtutez exspoliauit. In cui⁹ figura Gen. xxxij. ait Jacob. In bacło meo trāsiui iordanē istū. et nūc cū duabo turmis regredior. R Exaltata ē in mūdo triplicit. Primo q; pomēm locis eminentibo eccīaz et ls in memoriam crucifixi. vbi in ecclesijs triplex memoriale xpi passionis habem⁹. videlicet in ymaginibo quo advisum. m auditu qs ē passio xpi p̄dicata. t in gustu vbi passio in eukaristia est exp̄ssa. Pomitur secūdo in frōtibo fidelīū Aug. Crux de pēnis latronuz trāsiuit ad frōtes impatoruz. Pomē tercio in actibo miris sanctoz. Nā p eam mortui sūt suscitati. ceci videntes facti. palitici sanati. leprosi mundati. et demoniaci liberati. Pomitur etiā crux in iudicio. Vbi cruce apparente cristus malis ingratitudinem improperabit t bonos gr̄ose salvatos oñdet. L Exaltata ē etiam crux. i. Xp̄us q̄druplicit. q; q̄ter depssus fuit vt sup̄ Phil. ij. tangit. Nam quia mortuus est. exaltatus ē ad resurrectionem. q; cruce mortu⁹ est in sepulchz delatus et ad infera descendit. ideo vsq; in celū exaltatus est. q; honore p̄uatus est in fūmo. ideo dedit illi nomē sup oñe nomē vt in noie iesu oñe genu flectat q; iniuste a pylato iudicatus ē. ideo iudiciariā potestatē habebit. Et q̄nto q; pauprimus fuit. ideo regnū et diuitias celi p̄ncipaliter possidebit.

M Tercio p̄ncipaliter oñdit in themate causa q̄re sit in cruce Jhesu xpi gl̄iandū et crucis fruct⁹ ac efficacia. q; p ihm crucifixū paulo mūdus crucifixus ēt ipe mūdo. i. mūdo p crucē mortuus fuit et mūd⁹ paulo sē mortuus extitit. Vbi tria nōnda sūt videlicet crūcifixoz differētia. tractuū crucis differētia. et fructuū crucis eminētia. Quo ad p̄mū q̄daz sunt nec mūdo crucifixi seu mortui. nec mūdus eis est crucifixus et mortuus. vt hij qui diligūt mūdana inordinatis delitijs immorātes t societatū et amicoz malis ouersatōnibo. Alij sūt quibo mūdus crucifix⁹ ē. i. mortuus ꝫ ipi nō sūt mūdo mortui. vt hij q̄ fastidiūt mūdū et fugiūt t tamē mūd⁹ seq̄t eos et amat p̄pter diuitias delectatōnes honores vel p̄pter vtilitatē. Alij sunt q̄ mūdo sūt tang̃ mortui et abhoiabiles. ꝫ ipi viuūt adhuc mūdo vt religiosi vel alij voto vestitu et similibo q̄ se deo dederūt mūdū relinq̄ndo p̄pter quā diūsitatem eos mundus odit et tñ ipi p viribo diligūt mundū. Alij vt paulus sūt q̄ p̄pter eoz vitā a mūdo sepatam sūt mūdo mortui et apud eū despecti. et ecōuerso mūdus eis crucifixus est eos nō curādo. N De secundo repimus q̄ q̄nq; solent trahere ad se. ad quoz similitudinē cristus etiā crucifixus trahit oia ad se ipm exaltatus Joh̄is. xij. videlicz simile. vacuū. calidū. Magnes et amicabilis gest⁹. De simili dicit hebre. xij. Debuit p oīa fratribo similari. De vacuo. ij. coz. viij. Scitis gratiā dñi nostri Jhesu xpi q̄ p̄pter nos egenus factus est cum esset diues t̄c. De calido caritatis Joh̄. xv. Maiorem caritatez nemo hz vt a. f. po. q̄s p amicis suis. De p̄petate nāali vt i magnete t̄c. ideo dr i collecta. Deus cuius p̄pium ē misereri semp et parcere. De amicabili gestu dic Bern. q̄ cristus in cruce hoiem quadruplīciter trahit. videlicz p capitis inclinationē sicut amicus amicū. p brachiorum aptōez. sicut mater trahit filiū

p manuū pfoꝛationē ſicut liberalis egenū· Omnia enim p manuū pfoꝛationez ceciderūt p̄ter paucavt veſtimenta tē· que dedit mūdus nude pendens· Per lateris aptionez· ſicut cauerna trahit colūbā ad ſe abſcondendū et requieſcendum· O De tercio videlicz de fructibꝰ crucis ſanctiſſime elici poſſunt ex tercia pte ſū me ſancti Thonie· q· xlix· fructꝰ· xij· Primꝰ miraculoꝝ maximoꝝ copia· in quibꝰ ſtupet intellectus· Secūdus caracterū ſacramentaliū multiplex oꝛnatus et differentia· quibꝰ anima dotatur· Tercius ſcientiarū veraz viua doctrina· qua nec decipe poſſumus nec decipi· Quartus liberatō a peccatī iugo· quo diūſimo de anima fuit grauiter deturpata· Quintꝰ libertas a ptāte demoniaca· q̄ pus capta fuit q̄libet etiā bona aia· Sextus emūdatō a pcī pena· ꝓpter q̄s quis detinet ne p̄miet in p̄ria· Septimus reconciliatō deo p crucis oblatōnez deuotiſſime celebꝛata· ob quam filij dei ſumus etiā in via· Octauus xp̄i quo ad coꝛpus et aiam p̄emmentia· p quam regnat ſup tota mundi machina· Nonꝰ ſeptē ſacēmētoꝝ cōtra malū ſalubris medicīa· p quā a xp̄o ſamaritano curamur i eccleſia· Decimus vtutum ommū in ſummo exercitatio pfecta· p quam animam ad bona opa in p̄ſenti vita· Vndecimus aptio celiotra clauſa padiſi gaudia que in celo recipiemus p p̄nti triſticia· Duodecimus coꝛpis et aie ſatietas pfecta· p quam mtus et ex̄ ſumma hūtur gaudia· q̄ oia pcipimꝰ et ſingla ſi pſeuauerimꝰ i crucis dulia·

In natiuitate beati Johannis baptiſte Sermo· xix·

GRit magnus coꝛā dn̄o Luc· j· De ſanctiſſimo Johanne baptiſta tria p̄ncipaliter dicemꝰ· Primo q̄t modis magnus fuit coꝛā dn̄o· Secū do quomō magni fieri debemus eū imitādo· Tercio idem docebit̄ ſp̄ali exemplo· A Quantū ad p̄mum magnitudinē ſanctitatis Johis tradunt euāgelice hyſtorie· q: Luc· j· deſcribunt̄ tempus natiuitatis ſue· parentes ſui· annunciatio eius· conceptio· viſitatio marie ad conceptū Johannē· natiuitas Johis· introitꝰ ad deſeremum· Mathei vero· iij· deſcribit̄ quis eius in deſerto victus et amictus ac predicatio· Deinde Joh· j· ponitur eius predicatio· baptiſatio· ad eum facta legatio· teſtificatio eius de xp̄o facta p̄mo ad turbas ſecundo ad diſcipꝰos ſuos· Johannis· iiij· ponitur quomō xp̄i diſcipuli baptiſabant baptiſmo Criſti· p̄us tamē a xp̄o baptiſati Johis· iij· oqueruntur diſcipuli Johis de xp̄i diſcipulis· Matth· ix· oqueruntur diſcipuli Johannis Criſto de ſuis· Et Mar· vj· t Matth· xiiij· mcarceratur et moꝛitur· Matth· xj· mittit de carcere ad xp̄m· Ex quibꝰ elicit̄ q̄ beatuſ Johes baptiſta fuit magnus ſeptē pliciter· videlicz annūciatōe ſeu genealogia· ſanctificatōe ſeu oceptōe natiuitate· vita· doctrinā· obitu et p̄mio· Primo fuit magnus annūciatō ne quā lucas deſcribit quo tempoꝛe q: in diebus herodis regis iude· qui fuit alienigena cum pater eius fuerit ydumeus· Et ſic impleta ē ꝓphetia Jacob Gen̄· xlix· Non auferet̄ ſceptrum de iuda et dux de femore eius donec veniat qui mittendus eſt Deſcribit parentes· p̄mo patrez famoſum officō et nobilitate ſacerdos

quidaz noīe zacharias deuicē abya-
Nuia p̄m p̄mi pal. xxiij. Dauid vo-
lens amplificare cultū dei ordinauit
de. xxiij. gñatōnibꝫ. xxiij. sacerdotes
q̄ succeſſiue fuirēt p ebdomadas in
templo dñi et octaua sōrs cecidit su
per abyaz de q̄ descēdit iste zacharī
as. Mr etiā Johīs omēdaē i genea
logia et fama. ibi. vxor illius de filia
bus aarō. et nomē eiꝰ elizabeth. Fu
erūt etiā ambo pfecti i vita fine ypo
crisi. ibi. Erāt ambo iusti añ deū. tri
plicit incedētes. In oibꝫ mādatis q̄n
tū ad obſuātiā p̄ceptoꝝ moraliū. t
iustificatōibꝫ dñi q̄ntū ad obſuātiā
cerimonialiū. et fine q̄rela q̄ntuz ad
obſuātiā iudicialiū. qz pacifice ad p
ximos se hēbāt et sic dabāt deo qđ
suū ē sibi et p̄xio et p oīs fuerūt vere
pfecti iusti. C Annūciatō autē
eiꝰ fuit videliez Johīs excellēs t oia
fig̃ tom angeli hñs. qz gabel q̄ xpi
ceptōez annūciauit postmodū. qz in
tēplo annūciatꝰ. qz iux altare incēsi.
vbi p̄plus nō audebat intre. qz a de-
tris nō sinistris altaris. qz angelus
in signū tomitatis terruit eū sic et vg̃
inē postea. Facilit enī dīa tom an
geli a dyaboli apparitōne habetur.
Nuia p̄mꝰ p̄mo terret et postea oso
lat. ecōtrio sc̄us. Cū igit zacharī-
as tot sig̃ videret tom āgeli qbꝫ oī-
bus ocurrētibꝫ q̄s decipi nō pmittit
et credidisset q̄ bonꝰ esset. nō tñ cre
didit annūciātis vbis. ido peccauit t
punitus postmodū fuit. Angelꝰ igi
tur p̄mo exortauit dicēdo. ne timeas
Sc̄do oīoem exaudita oñdit. ibi. ex-
audita ē oīo. qz sepe p aduentu xpi
orauerat et p salute p̄pli. nō aūt ora
uit p̄m Aug. p filio. qz desperaueāt
senex de eo tē. Et vocab nomē eiꝰ Io-
hānes. et sic nomē illud qđ mēptaē i
q̄ ē dei gr̄a p̄mo impositū ē ab ange
lo. sc̄do a mr̄e dicēte neq̄q̄ h̄ vocabi
tur Johīs. Tercō a pr̄e q̄ scripsit di
cēs Johes ē nomē eiꝰ. D Sc̄do
fuit magnꝰ Johīs oceptōe t sanctifi
catōe. Nā pr̄ exhibuit pētibꝫ nouā
potētiā gñandi. qz ābo steriles erāt.
Deinde filiꝰ vñvgo bīssima elizabz
visitauit dedit Johī nouā sapiaz cō
gnoscēdi. qz nūq̄ legit in vtero clau-
sum hūisse vsū rōis t ognouisse qđ
illi p̄m Aug. p babilit q̄ exultauit in
gaudio i vtero mr̄is ad p̄ntiā Xp̄i.
Sp̄s sc̄us exhibuit nouā gr̄az scificā
di. qz gabel ait spū sancto replebit
adhuc ex vtero mr̄is. Solū enī q̄tuor
vasa deus creauit q̄ mox sanctifica-
uit. Jeremiā Jere. j. Añq̄ exieris de
vētre sanctificauit te. Mariā. ps. Sā
ctificauit tabnacl̄m suū altis. Xp̄m
Luc. j. q̄ enī ex te na. sc̄m. vocal. filiꝰ
Et Johēz. Et hoc est ratō q̄re inter
sanctos no. test. solū triū sanctoꝝ di
es natales celebrant Johīs marie
et xp̄i. In sanctificatōne aūt Johīs
tria deus otulit magna videliez peccati
originalis deletōez. gtie spūs sancti
infusionē. et xp̄i ogmtōez. quā mira
culose habuit ad tempus p̄m plus.
Xp̄us enī puus p̄m Ambro. p os vir
ginis elizabeth salutās Johēz scifi
cauit et illūmauit vt Jhesum agno
sceret et prophetam cōstituit t ma
trem Johannis cognoscē fecit ma
riam esse dei matrez. Vnde dicit. Vn
de hoc mihi vt veniat mater domini
mei ad me. ecce enim vt facta ē vox
exultauit mfans tē. Ex quo patet
q̄ ille Johannes fuit tercius marie
filius. Primus enim Jhesus. Secūdꝰ
Ille tercius discipulus quem dilige
bat Jhesus. E Tercio fuit ma
gnus natiuitate. q̄ quidem fuit gau
diosa. miraculosa. famosa. Gaudiosa
quo ad parentes. Vnde angelus ait

Erit tibi gaudiū fuꝑple i cordꝫ exultatio exēio: gaudiosa q̄ ad oēs vicinos et matrem vnde gauisi sunt vicini et ognati eius q: magnificauit dominus miserico:diam suam cū illa et ogratu. ei Luc. j. Vnde et angelus p̄miserat. Multi in natiuitate eius gaudebunt qđ hodie i celebratione istius festi faciunt xp̄iani ꝫ sarracen. Fuit scđo natiuitas eius miraculosa. Primo in p̄re q̄ mox impletus est spū sancto ꝓphetie spū. Secū do in mr̄e. q: nom̄ pueri diuinitus ognouit dicēs neq̄ꝫ ꝑ Johēs est nomen eius. Tercio apparuit miraculum in ple. q: patri diuinitus loq̄la restituit nat9. Fuit tercio natiuitas Johannis famosa. q: factus est timo: magnus sup̄ vicinos eius. et super montana iude diuulgabant v̄ba hec. ¶ Quarto fuit Johannes magnus in vita. Siq̄dem habuit pfectionem ommiū sanctoꝝ p̄nar charum. quoꝝ magnitudo ofistit in fide. Sic Johēs in fide cristi de q̄ ait Joh. j. Ecce agnus dei. In fide de eius diuinitate dicēs. Veniet fortior me. cuius nō sum dignus soluē corrigiam cal. eius. Perfectōez habuit p plxetarū q̄ ofistit in tempoꝝ cogmtōne. q: Johannes habuit. s. de futuro. dicendo. Ip̄e est q̄ post me veniet. de p̄terito subdit. q̄ ante me factus est. De p̄senti occulto dicit. Cuius nō sum dignus soluē corr. calcei9. Perfectōez etiā habuit apl̄oꝝ qui fuerūt in gr̄a ofirmati. De quo Jo. iij. Amicus aūt sponsi stat. Sup quo Aug. Quare stat. quia non cadit. q: humilis. vide stantem in solido. non sum dignus soluere corr. cal. eius. Perfectōnē habuit et martirū q̄ ofistit in fortitudine. Sic ostanter Johēs apparuit lu. iij. Vbi publicamis turbis et milicib⁹ certas eruditiones dabat id ē circa herodez patefaciebat malicia. Perfectōnez habuit ofessoꝝ q̄ ofistit in carnis mortificatōe Luc. xij. Sint lūbi vestri p̄cincti in lucida oūsatiōe ibi. et lucerne ardentes in mambꝫ vr̄is. In solida opatōe. ibi. et ws sikes hō. expec. dn̄m suū qn̄ reū. a nuptijs. Sic Johs. carnem macerauit pilis camelorꝝ q̄ bus induebat. locustis pascebat. et tam deuotus extitit vt cristus putaret. Perfectōez habuit v̄ginuz que ofistit in mentis et carnis integritate. Sic Johs de q̄ canit ecclesia. Nescíens labem miuei pudoris. G Quinto fuit magnus in doctrina p quā instruxit oēs hoies q̄ntū ad oēz statū. Nā instruxit maiores. minores mediocres. iustos. et penitētes. Maiores autē milites p q̄s intelligunt oēs i dignitatib⁹ cōstituti. q̄s instruebat vt nullū ocutiāt i psona. nulli calūmiā inferāt in fama. nulli rapinaz faciāt i tpali substātia. ꝑ suis stipendijs sint otenti. Vñ luc. iij. dic. Neminē ocutiatis. nec calūmiā faciatis et otenti estote stipēdijs vr̄is. Minores fūt turbe ꝓpares q̄s instruit i elimosinis dicēs luc. iij. Qui hz duas tunicas det vnā nō hñti et q̄ hz escas similiter faciat. Mediocres vt publicos doctz p̄cepta seruare ibidē. Nihil ap̄li9 ꝑ qđ ostitutū ē vob⁹ faciatis. Peccores instruit Math. ij. pniaz agite appropinq̄bit enim regnū celorꝝ. Justos. pate viā dn̄i. ibidē. Penitentes vere vt fructꝫ pnie dignos faciāt ibidē. Sexto fuit iohs magn9 i obitu p pseuerātia Vñ Math. x. Qui autem pseuerauerit vsq; in finez hic saluus erit. Preciosa inquit psalmi. in conspectu dñi mors sanctoꝝ eius. Vnd̄ Jo. iij. Illum oportz crescē

me aũt minui. Septio fuit ⁊ ẽ magnus in p̃mio ·q: serta ter denis alios coronant·aucta crementis duplicata quosdam trina centeno cumulata fructu te facer ornãt camt ī ymno ecclesia·Cuius v̊sus sñia est q; q̃dam in p̃ria habent fructũ ·xxx· vt viugati·alij·lx·vt vidue·sed ille centesimũ cũ v̊ginibꝫ ·igit̃ habet tres aureolas · habet et aureã glorie in p̃rie pfectissimã . ℔ Secdo pncipaliẽ videndũ quo a nob̃ Iohes fit imitandus·Vbi nõndũ q; nõnẽ v: h erit magnus coꝝã dño·nõ coꝝã seipo nõ coꝝã mũdo· nõ coꝝã aliq̃ videlicet hoie·Nõ magn9 esse voluit pmo coram seipo sed humilis·Mar·j·Cuius nõ sum dignus soluẽ coꝛ·cal·Ideirco magnus factus ẽ coꝝã deo·Vnde ·j·Reg̃·xv·de saul ait dñs·Nõne cũ puus esses in oculis tuis caput in Israhel factus es·Secdo noluit ẽe magnus coꝝã mũdo p tpales diuitias ⁊ dignitates· q: cũ esset filius sacdotis fiimi vel saltẽ magnꝰ·oia dep̃uit ⁊ in deremo habitauit· Tercio noluit esse magn9 coꝝã hoie aliq̃· nã cũ tãte fame esset apud iudeos·vt xp̃s putaret·hãc famã extinxit dicẽdo se vocẽ et indignũ p depositõe sotulariũ xp̃i vel sandaliũ·⁊ Math̃ ·iij·refugiebat xp̃m baptisare· ℣ Primo igitur oẽs imitemi Iohem i tãta hũilitate· Secdo imitemi iohez i fuga a mala sotietate·nã i septimo anno deremuz intrauit·vel i·xj·p̃m Bedã Luc̃·j·Erat in deserto vsq; in diem oñionis fue ad israhel·Circa autẽ suũ tricesimũ annũ·Luc̃·iij·Factũ ẽ v̊bũ dñi super Iohez zacharie filiũ in deserto· et venit in oẽm regionez iordanis· Vnd̃ etiã camẽ de eo in ymno ecclesie·Antra deserti teneris sub annis ciuiũ turmas fugiens petisti·ne leui saltem vitã maculare famine posses Vnd̃ Luc̃·j·Puer aũt crescebat ⁊ ꝛo: fortabaẽ spũ· et erat in desertis locis· ℟ Tercio imitemi eũ in coꝛporis discreta castigatõne· Eius enī austeritas omendaẽ in q̃tuor·in cibo·potu·vestimẽto ·et habitaculo· Cibꝰ suus erant locuste et mel silue stre·arboꝝ videlicꝫ quedã folia·foliis aliaꝝ arboꝝ dulciora·Locuste autem ꝑm Rabanuz fuerũt que auicule ad moduz digiti q̃ cocte in oleo pauperũ solebant esse cibi· Potum durũ habuit·quia vinum et siceram id est quod inebriare posset non bibit sed latex idest aqua haustũ p̃bebat·Vestimentum fuit de pilis camelorum·Vnde Criso·Habebat Iohannes vestẽ nõ mollẽ vel delicatam sed cilicinã grauẽ et asperã·et oꝛatẽtem coꝛpus potius q̃ fouentẽ· vt de virtute anime eius ipe habitus coꝛporalis loquereꝫ·Sic etiã Iob·xvj· Saccũ dsui sup cutem meam·Ex quo ptz q; ꝑpẽ mortificatõem supbie ⁊ ī pniaz deferri possunt ab extra vestes humiles·Habitaculũ hũit ·nõ palaciũ sed desertũ ⁊ eius antrũ· ℣ Quarto imitemur eũ in mẽtis ostãtia·nam a via pfectõis eũ terrebat iuuẽtus de intrãdo deremũ·nõ carẽtia victus p̃ciosi ⁊ vestitus·nõ v̊ba minatoria sacerdotũ et leuitaꝝ a Ierusalẽ venẽtiũ et dicentiũ·si tu nõ es xp̃s nec p̃pheta·q̃d ergo baptisas·Nõ emulatio discipꝏ ad xp̃m· nõ fauoꝝ regal·à mortis tormentũ· Nõne v: luvl·optuit pati xp̃m·et sic intrare in gloriã suam sic et seruũ ·Ergo simꝰ in tribulatõne patientes q:·ij·Tbi·iij··Omnes qui pie volũt viuere in Christo p pa·⁊ẽ· ℳ Multo imitemur Iohez i caritatis arboꝛe ⁊ luce·vnde Johan·j·Ille erat lucerna

ardens et lucens. Super que verba Bern. plures differentias ponit hominum luminum seu ignium. Nam quedam est lux que lucet tantum et non ardet. sicut lux lune que crescit et decrescit. Tales sunt ypocrite q̄ crescūt et decrescūt p̄m laudes hoim In alijs lucent sed accendere se nolunt. Alius ignis est qui ardet ꝫ modicū aut nihil lucet. vt ignis fumantis fornacis vel carbonis. Sic q̄dam sunt qui caritatē habent sed de fama non curāt. vnde dr Matth. v. Sic luceat lux vestra coram hoibus vt videant opera vestra bona. et glorificēt p̄rem vestrū qui in celis ē. Alia res est q̄ ardet nec lucet distāter saltem vt lignū putridū quod in se non lucet sed in tenebris. Tales sūt qui p̄m veritatem nec ardent caritate nec lucent exemplo actionis virtuose realiter vel exemplo doctrine. sed in tenebris finistre intentōnis. q̄ quedam de genere bonoꝝ facere videntur. Vnde Matth. vj. Si lumē qđ in te est tenebre sūt. ipse tenebre q̄n te erunt. Putridi sunt intra pc̄atis et tñ eoꝝ opera de gñe bonoꝝ fc̄a quidā mirant. In die nō lucēt. quia opa eis ad p̄miaꝫ nō p̄ficiūt. Alij sūt q̄ ardent et lucēt vt lux solis et etiā redolē alia faciūt. vt sunt viri sancti qui lucēt p doctrinā. p bonā vitā ex̄ et intra vtute ardent. Alij sūt q̄ nō lucent ꝫ vetēt sicut ignis candele extincte vel sulphuris. q̄ scz malo exēplo alios corrūpunt. De q̄bꝫ Matth. xviij. Qui aūt scandalisauerit vnū de pusillis istis q̄ in me credūt expedit ei vt suspendat̄ mola asinaria in collo illius et demergat̄ in p̄fundū maris. Nuo ad terciū p̄ncipale notandū q̄ Greg. in. li. dyalog. refert de p̄sbytero nomine sanctulo devotissimo et simplici viro. q̄ mē fideles lōgobardos videns dyaconum q̄ndaꝫ captū ad mortē deduci petijt sibi eū dimitti. ꝫ negauerūt illi licꝫ alias eū venerarēt. Petijt sēdo vt saltē noctevna i custodiā sibi traderēt qđ annuerūt. itavt si dyaconus fugeret sanctulus morēr. Nocte igit̄ sanctulus i latē dyaconū excitās fuge m̄ḡt oīpotēs te iuuet. At ille. Absit p̄ vt te interimā. Respōdit sanctulus fuge. Nihil eni poterint i me nisi q̄ deus p̄miserit. Fugit ꝫ dyaconus. Mane sanctul9 adiudicatur neci. Sꝫ qr eū tāḡ bonū honorabant in maxia multitudie lōgobardi ob leuiorē interītū capite plecti vleb āt et insup ad ꝟvirū fortē elegerūt. Sānctulus ergo ad arma sua oronē videlicet ofugit. niter armatos orare vt posset obtinuit. Nuem in terra iacentē lictor pede tutūdit. hortans vt ceruicē flectēdo genua paret. qđ et sanctulus fecit. Et cum gladiū vidisset publice dixit. sancte Johes fūsci pe illā. Sicq manus carnificis electi riguerūt in alto vt gladiū nullatenus mouere posset. Mirant̄ longobardi. Jussus vt surgeret sanctulus surrexit petitusq vt carnificez sanaret. noluit. nisi q̄ cristianū nūḡ occideret statim iuraret. Nuo facto sanatus est per vnicum imperiū. Tūc lōgobardi oues et boues et iumēta depredata sibi offerebant. sed sanctus vir ea noluit. Date inquit mihi captiuos omnes cristianos vt habeam quo pro nobis orem. Sicq factum est vt cum vnus se p vno morti obtulit multos a morte liberauit.

In festo apostolorum petri et pauli Sermo vicesimus

Fecit deus duo luminaria magna. lūmare maius vt pesset diei. z lummare minus vt pesset nocti. Gen. .j. Primo videbim⁹ de Petri et pauli commum comendatōe. Secūdo de Petri speciali laudatōne. Tercio de eiusdem clauiū oditione. A

pm̄o pred.

Quantū ad p̄mum notandum. q̄ p duo lūmaria mtelligi possunt apte pe. et pau. p lumimare maius videlicz p solem petrus. quia sicut sol est p̄nceps ommū luminarium. sic petrus p̄nceps ommū apostolorz. p lumiare minus videlicz lunā paulus. qz sic luna est vltimus planetarz. sic paulus vltimo vocatus mter apl̄os. Vñ .j. Corz. xv. Nouissime tanq̄ abortiuo visus ē et mihi. Ibidem. Ego sū mimimus apostolorz. quia non sum dignus vocari apostolus. Hec duo lummaria posuit crist⁹ m firmamēto celi idest ecclesie. Nam ecclesiam xp̄us frequenter regno celorz opparauit vt ibi. Similiter est regnū celorz thesauro ab. z. Hec duo lumiaria posuit vnū vt pesset diei videlicz petruz q̄ apl̄us fuit iudeorz. qui luce et fidei p̄illustrati fuerūt quo ad quosdam. Aliud vt preesset noctiui delicz paulum. qui fuit apostol⁹ gētilium m quo erant tenebre ignorātie et mfidelitatis. Et quia petrus p̄cellebat miraculis que iudei semper quesierunt. ideo petrus iudeis bene p̄ficitur. Paulus vero precellebat sapientia. ideo ogrue gentib⁹ preficit quia greci querūt sapiam .j. Corz. .j. B Secundo nōndum q̄ ista duo lummaria habent simul quilz ꝓprietates ꝓpter q̄s duobz apl̄is assimilanē. Primo h̄nt m istis mferiorib⁹ mstam p̄tatem. qz coopanē ad p̄ductōnē vegetabiliū et sensibiliū

Ideo Deutro. xxxiij. dixit moyses i benedictōne Joseph. De pomis fructuū solis et lune idest gnatis a sole et luna Sic p hec duo lūmaria figmficanē Petrus z paulus. qz magnā potestatē habent i mferioribz. qz vnus ē ianitor celi. et alter doctor mūdi. Habet emm deus triplicem thesaurum. videlicz potētie qui patri appropriatur. sapientie q̄ filio. z miserico:die qui spūi sancto. super quos habere voluit triplices thesaurarios Super thesaurum patris videlicz potentie petrum ostituit. qñ ait. Quod cunq̄ ligaueris super terram erit ligatum et m celis. Super thesaurum filij videlicet sapientie constituit paulum. De quo Gal. .j. Notū vobis facio euāgeliū qđ euāgelizatū ē a me quia nō est ſm hoiem. neq̄ enī ego ab hoie accepi sed p reuelatōez ihesu cristi. Sed thesaurū miserico:die q̄ spūi sancto appropriat omisit vagim beatissime. Vñ Luc. .j. Spūs sanctus supueniet m te et vtus altissimi ob. tibi. Et q̄cūq̄ ad aliquē triū thesaurorz vult mtrare ogruū ē ꝓpm thesaurariū muocare q̄ apiat. Sedo lūmaria duo magn̄ h̄nt i motu velocitatē. vñ Josue. x. ait. Sol otra gabaon ne mouearis. z lūa ot vallē hayalon. Per motū aūt velocē mtelligi⁹ petri et pauli amorē et feruorē. Est aūt ſm dyo. li. de di. no. triplex motus videlicet circularis q̄ mouet aia p amorē ad mūdum. de quo m psal. In circuitu impi ambulabāt. glo. m cupiditate rerum temporalium. Motus obliqu⁹ est quo quis mouetur per amorem ad seipsum. de quo secunda Thimoth. iij. In nouissimis diebus mstabunt tempora periculosa et erunt homines seipsos amantes. Motus vero rectus ē q̄ qs

mouẽt p amorẽ ad deũ. de q̃ Ezech. j. Pedes eorũ pedes recti. Et Can. j. Recti diligũt te. Sed Petrus nõ circulariter ad mundũ mouebaẽ. quia omia otempsit. Matẽ. xix. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sum9 te. Nec motu obliquo ad se. quia vitam suam ob xp̃i amorẽ otempsit. qñ se crucifigi pmisit. Luc. ix. Qui vult ve mire post me abneg3 se. t tollat crucem suam tc̃. Sed recto amore i deum Joh. vlt. Tu scis dñe q: amo te. Paulus similiter non circulariter in mundum mouebatur Gal. vj. Mihi mundus crucifixus est. Nec obliquo ad se. Gal. ij. viuo ego iã nõ ego. vivit vo in me cristus. Sed recto. Ro. v. Caritas dei diffusa est in cordibꝫ nr̃is p. s. s. q̃ datus est nobis. D

3 Tercio illa lũmaria habent in luce maximam claritatem. Eccl. v. Quasi luna plena in diebꝫ suis lucet. et q̃si sol refulgens. Lux aũt sapiam Petri et pauli significat. Petrus enim tanta luce resplenduit q̃ totũ mundum illumnauit. Nuã lucem sapientie a se non habuit sed a p̃re Matẽ. xvj. Caro t sãguis nõ reuelauit tibi sed p̃r meus tc̃. A filio Joh. xv. Omnia que audiui a p̃re meo nota feci vobis. A spiritu sancto Joh. xvj. Cum autem venerit spiritus veritatis docebit vos omnẽ veritatẽ. Similiter Paulus sapiam suã i tribꝫ scolis didicit. In puis scolis iudeor. Act. xxij. Secus pedes Gamalielis eruditus vbi sc̃z didicit legẽ mosaycam. In magnis scolis cristianor. vbi cristus magister est. didicit euãgelicã legẽ a cristo. Gal. j. Neq3 eni ab homine accepi illud neq3 didici. sed p reuelatõe3 Jhesu cristi. In maximis scolis angelorum. vbi didicit legez diuinã t supernaturalem. vbi etiam didicit ierarchiam supercelestẽ triũ personarum. celestem in distinctone nouẽ ordinum. et subcelestem in cõgnitõe ordinum clericaliũ. Vnd. ij. Cor. xij. Scio hominez raptum huiusmodi vsq3 ad tercium celũ. E

4 Quarto ista lumaria habent i q̃ntitate excellentẽ magnitudinẽ. quia sol maior est aliis planetis fm veritatez. luna vero fm apparẽtiã. Ideo in themate vocanẽ lumiaria mag̃. Sic isti sunt omnibꝫ sanctis maiores et sublimiores. p̃s. Principes pplor̃ congregati sunt cũ deo Abrahã quoniam dij fortes terre vehementer eleuati sunt. Et q̃uis gloria istor̃ sit magna. tñ celi eor̃ gloria ꝓpter nimiam distantiam facit peccatoribꝫ videri q̃ sit pua. q: per pcã nimis se elongant ab ea. nam fm Basiliũ. Distantia facit errare circa q̃ntitatem q̃litatem et figuram. vt distanti videaẽ magnum puum. vnius coloris esse alterius in apparentia. et quod vnius est figure alteri9 apparet. vt distantes turres esse videntur rotũde que sũt quadrate. Sic peccatores distantes putant altissimum celũ artatum. q̃ contra Br. Baruch. ij. O Israhel q̃z magna est domus dei t q̃z ingens locus possessionis eius. Putant pulchꝛrimam Jerusalem esse mus preciosam. contra qꝫ dicitur Apoc. xxj. Ipsa ciuitas aurum mundum. Putãt rotundam et volubilez que est quadrata stabilitate Apoc. xxj. Ipsa ciuitas in quadro ẽ. F

5 Quinto illa lumiaria sunt post iudiciũ perpetuã stabilitatẽ habentia. Abacuc. iij. Sol et luna steterunt in habitaculo suo. Et Isi dorus. Sol p9 iudicium laboris sui mercedẽ suscipiet. et sic de luna. Sic t apli sup duodeci thronos sedebũt. Vñ Matẽ. xix.

·2·
predopale

Vos qui secuti estis me in regenea
tione cum sederit filius hominis i se
de maiestatis sue sedebitis et vos su
per sedes duodecim iudicantes duo
decim tribus israhel. ¶ Duo ab se
cundum principale notandū. q Pe
trus pre alijs multis legit habuisse
quiq prerogatiuas. Fuit enī feruē
tior in amore efficacior in vtute sub
limior in pliatōne certior in migrati
one et glorioſior in passiōe. Primo
fuit feruentior in amore. qđ patz in
figno primo ante passionē Math.
xxvj. Et si omnes scandalisati fue
rint ego non scandalisabor. Et q̄uis
p̄sumpserit nimis tunc de viribus suis
tamen post passionē humiliter ait.
Tu scis domine quia amo te. Johā.
vlt. Vnde Aug. in libro de ci. dei. Au
deo dicere supbis esse vtile cadere in
aliquod aptuz peccatū. vnde sibi dis
pliceant qui iam sibi placendo ceci
derunt. Salubrius enī sibi petrus dis
plicuit qū fleuit. q̄z placuit qn̄ p̄sum
psit. Secundū signū amoris petri fu
it in passione. quia Luc. xxij. Egres
sus foras fleuit amare. Vnde dicit
Clemēs q qn̄cunq postea gallican
tuz audiuit lacrimas emittebat. Et
semper sudariū in sinu tenebat quo
crebro fluentes lacrimas deterge
bat. vnde eius facies adusta videba
tur semp. Terciū signū fuit Jo. vl.
qn̄ specialiter ab eo q̄liuit xp̄s an di
ligeret. ¶ Secūda p̄rogatiua
fuit efficacior in vtute credendi. sa
nandi et docendi. Credendi. q eius
fidem demon valde impugnabat lu.
xxij. vbi notatur q fides petri fuit
a dyabolo multuz temptata. Symō
ecce sathan expetiuit vos vt cribra
ret sicut triticū. Fuit a Christo valde
roborata cum dicitur. Ego autē ro
gaui p te. Fuit alijs in exemplū et
robur exhibita. et tu aliquando
ofirma fratres tuos. Fuit etiam pe
trus efficacior in virtute sanandi. nā
vmbra petri sanabat. Actu. v. Fuit
etiam efficacior in p̄dicando. q tam
suauiter p̄dicabat vt Act. ij. tria mi
lia hominū p eum conuerterētur. ¶
Tercia p̄rogatiua est q fuit sublimi
or in plātione. nam Jo. vlt. Xp̄us
eum filmū p̄latū fecit dicēdo bis Pa
sce agnos. et tercio pasce oues meas. Fuit autem ante electionē suaz
dupliciter examinatus sicut hodie de
prelatis fieri debet. Primo de fide
Math. xxj. Quem dicūt homines esse fi
lium hominis. Respondit petrus. tu
es Christus filius dei viui. Secundo qn̄
dixit Symon Johannis diligis me
plus his. Ratio. quia fides ē eccle
sie fundamentum. sed caritas eccle
sie oplementū. Dunc igit̄ prelatum
p̄ elegit. Math. xvj. Caro et san
guis nō reuela. t. ꝑ pater meus. Fili
us electum examinauit vt dictū est.
Spūs sanctus examinatū confirma
uit die penthecosten. Tota etiā trī
nitas electo examinato ⁊ confirma
to iurisdictionem dedit sup infernū
ibi. porte inferi nō p̄ualebunt aduer
sus eam. Super celū. ibi. Tibi dabo
claues regni celorū. Sup mundum.
ibi. quodcūq ligaueris super terraz.

¶ Quarta prerogatiua fuit. q
certior erat in migratōe. q mortez
habuit securā. Timēt enī aliq̄ mor
tem quia nesciūt tempus diē vel ho
ram Math. xxiiij. Vigilate q nesci
tis diem vel horam. Alij timēt q ne
sciunt an iuuenes vel senes moriātur
Mar. xiij. Nescitis qn̄ dn̄s domus ve
niat sero an media nocte. mane. an
gallicantu. Secūdo timetur mors. q
nescitur genus mortis. an naturali
ter vel violente. subito vel nō momē

tanee· Tercio q: nescitur ad quam patriam veniat mortuus·an celū īfernū vel purgatoriuz intrabit·Nō to q: eoruz memoria cito deleē·Nūto q: demones p̄sentes existunt· Sed mors petri fuit secura·Primo q: sciuit tempus·ij·p·i·Certus sum quia velox est depositō tabnaculi mei ſm q dñs noster Ihesus cristus signifi cauit mihi· Secūdo genus mortis p̄ sciuit·Joh̄·xxj·cum autem senueris alius te cinget et ducet quo tu non vis · Hoc autem dixit significās q̄ morte esset clarificaturus deū· Tercio de sua beatitudine certitudinem habuit ·tum quia xp̄us beatum vocauit·pro eo orauit·nomen eius scriptum in celo asseruit·et sp̄us sanct? in pentē· eum ofirmauit ī gratia· Quarto memoria eius ꝑpetua erit· Eccī·xxxix·a quo sumit ecclesia cantando· Sapientiam sāctoz narrent populi et laudem eoz nūciat ecclesia nomina autē eorum viuent in seculum seculi ·Numto angeli ibi apparuēre vt dicit Dyonisius in epla de morte pauli· L Quinta prerogatiua fuit·q: fuit glorioſior in passione in multis q̄ntum ad modum·quia nobiliter vt xp̄s spāliter sibi Joh̄is·xxj· ait·Sequere me·Libēter·quia fugere noluit sed rogatus acquieuit · et tamen xp̄o sibi apparente volūtarie rediit·Fortiter passus est· nec mirū quia angelos p̄sentes habuit in adiutoriū· Coronā de rosis in solacium et cristum in socium ·qui dixerat sibi· veniam romam iterū crucifigi· M Quo ad tercium p̄ncipale notandum q xp̄us petrum honorauit excellentissime et sequentes in clauium collatōe · Cōsistit autē potestas clauium in quinq; ·Primo in maioz sacramentoz ecclesie consecratōne Secundo in peccatoz remissione tretentione· Tercio in excomunicandi et absoluendi iurisdictione· Quarto in indulgentiarū largitione· Numto in iudicioz et causarum diffinitōne· Habet insuper deus quatuor domos· videlicet ecclesiam militantez· patriam celestem· purgatoriū· et infernum· In prima habitāt peregrini· In secunda filij dei· In tercia debitis obligati· In quarta damnati· et super quamlibet petrus hz clauē·

De sancto Paulo apostolo in speciali · Xxmo vicesimusprimus·

Benedictionē omniū gentium dedit illi· Eccī·xliiij· Vbi tria principaliter fuit videnda·Primo pauli ordinatio· Secūdo p̄fecta eius ouersio·Tercio eiusdez optima remuneratio· A Quantū ad p̄mū Crisostō·in de laudibz beati pauli oñdit eum habuisse oñes gr̄as et benedictiones vniuſaliter q̄s alij habuēre p̄ticulariter p·xiij·sanctos·ad quos paulū opat excellētioz· Primo cōparando p̄fert abel q̄ deo sacrificiū obtulit sed de aialibz·Paulus aūt de se ipo cotidie sacficiū fecit·Abel paucas oues·Paulus mūdū quē fere pa grauit· Abel gladio materiali paulus gladio sp̄us· Abel secūdo ordinabat q̄ a fratre innocēter occisus ē· ꝫ paulus a germano ꝑpo·Abel semel·Paulus cotidie Abel dolo·paulus ab his q̄s ab vniſis malis exuere volebat· B Sed̄o in ordinando noe ei p̄ferē paulus·Nā noe dei p̄ceptō·p archā octo liberauit Paulus ecclesiā fabricauit de epistol' nō de lignis·et mundū a naufragio saluauit ·Noe archā linuit bitumine·

Paulus ſuam. ſ. ſ. mutē. Arcba noe brutis aialibꝫ brutalitatē non abſtulit qz nec coruo nec lupo. Paulus ferinos boies manſuetos effecit. ℭ Tercio opando ipm pfert Abrahe qui de tribꝫ omendaē. Patriā et cognatos deſeruit Paulus cōtempſit mundum vniuſum. Abrahaz filium fratris ſui loth a piculo liberauit. ſed Paulus orbem de faucibꝫ demonum nō boim tantū. Abraham filiū voluit ymolare ſemel. Paulus ſeipm milies. ℞ Quarto opando pferē Ysaāc qui laudaē. primo q patiēter puteos a ſe factos obtui patiebaē. ⁊ Paulus corpus ſuū lapidibꝫ. Ysaac boſtibꝫ patientiā pbebat. Paul9 boſtes ad celū p benuolētiā trahebat Ysaac putei ficcabanē. Pauli amplius manabant. ℰ Quinto pferē Jacob qui de longanimitate ſeptē annis p ſponſa laborauit. Paulus p decurſum vite totū p eccleſia Criſti ſponſā. Jacob omendaē de patiētia in aduerſis. Paulus die nocteqz ī p fundo maris fuit et in periculis alijs Jacob de fortitudine. Paulus eandē non in boies ſed in demones oſtendebat. Sexto pfert Joſeph q caſtꝰ et pudicus laudaē. ſed Paulus crucifixus mūdo fuit et omnia arbitratus vt ſtercora. Septimo pfert Job. in q̄ fortis pugna. boſpitalitas magna. et patientia firma. Paulus autem nō aliqbꝫ menſibꝫ. ⁊ otinuis annis pugnauit. Job a tribꝫ vel q̄tuor amicis impugnaē. Paulus fere cum toto mūdo pugnat. Ommibꝫ finū miſericordie aperuit in diuerſis regmiſ vulnera nō ſolū in carne portauit ⁊ in corde etiā p ſollicitudinē ommium eccleſiarz. ℣ Octauo pfert moyſi in quo feruens caritas ingēs magnanimitas. ⁊ mīta laboriositas fuiſſe legitur. Sz Paulus voluit pire ne alij pirent. non p iudeoz tm̄ ſalute ſed ommū. Moyſes tyrāno. Paulus reſiſtebat dyabło. moyſes certabat p vna gente. paulus p oīm gente. Nono pferē Johanni baptiſte. q̄ omendaē q̄ntū ad fitū. cibū et zelum. Joēs in deſerto. paulus in mundo tanq̄ in deſerto. Joēs locuſtas omedit Paulus vſqz in hanc horaz fitit et eſurit. Joēs zelo herodez arguit. paulus impatorez. ℞ Decimo compat angelis. in quibꝫ eſt laudabilis et velox obedientia. caritas fuc cenſa. contemplatō continua et fidelis cuſtodia. Paulus mūdū obedientia pcurrit. caritate tanta augeē vt pater videaē mundi. et in eternū celum rapitur. ℭ Vndecimo compatione excellit martires qui paſſi ſunt libenter. fortiter. et pſeuerāter Paulus ſimiliter per flagella p fratres falſos et p tyrānos. ℞ Duodecimo compando pferē confeſſoribꝫ. q̄rum pfectio fuit q terrena deſpicie bant. p inimicis orabant. et aliorum mala deflebant. ⁊ oīes actus adututem ouertebant. Paulus ſimiliter feciſſe legiē et melius. ℞ Tredecio compando eumvginibꝫ excellit. que carnem domant. Et paulus dic̄. Caſtigo corpus meū et in ſeruitutē redigo. Ille vgines Florē dant pudicie. Paulus idem dat et viteviuacitatem. Virgies quedā p xpo dāt ſanguinē. Iſte in ſignūvgialis victorie lac dat p ſanguie decapitatus. ℞ Nuo ad ſecūdū pncipale notādum q paulus oīa pfata adeptus ē. qz p̄m illꝰ dictū petri fecit Mathꝫ. xix. et in hodierno euangelio. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ ſecuti ſumus te q̄d g̃ erit nobis. Et illud hodie etiā de paulo legitur in euangelio. Vbi

primo mnuitur pfecta abrenũtiatõ ibi·reliquimus mquit omnia · Nam ad illud requirunt̃ sex q̃ paulus fecit·qui reliquit ꝓpriũ censum ·ꝓpriũ sensum·ꝓpriũ cogitatũ·ꝓpam voluntatem·ꝓpam ouersionem· et ꝓpriaz opatõnem· ¶ Secũdo omendat̃ in xpi pfecta imitatõne ibi·et secuti sumus te ·Ad quã duo necario req runt̃· Vnũ ex pte dei eius attractio benigna·secũdo ex pte hominis ꝓparatio odigna·Trahit autẽ deus ad se q̃tuor fumbo ·Exteriori eruditiõe puer·i· Sapia foris pdicat i plateis ·Interiori mspiratõne Job·xxx· Inspiratõ ommipotentis dat intelligentiam·Paterna flagellatõe·ps·Multiplicate sunt mfirmitates eoz postea acceleraverunt ·Et beneficioz exhibitõne · ps · Confitebit̃ tibi cũ benefeceris ei Secundo exigit̃ ex pte hois voluntatis eius expeditõ·Sed in peccatis ꝓfundati pfatis fumbus se trahere non sinũt·qz cathena ferrea dyaboli circũdati sunt ·Vñ Augus·Suspirabã ad tevincti ·Nam hec cathena ex octo annulis ostruitur·que sunt mala suggestio q̃ generat malã cogitatõez q̃ pit delectationem q̃ osensum·que opatõez q̃ consuetudinem·que necessitatẽ q̃ desperationẽ· K Tercio notat̃ pauli victoriosa decertatõ· ibi·quid ergo erit nobis· Nam ad hoc ꝙ aliq̃ pugna sit strenua q̃tuor req̃runt̃q̃ oia paulus habuit·videlicz causa·ostantia. sapiẽtia·et victoria· Causa debz esse iusta·ostantia debet esse cũ pseuerantia·sapia respicit modũ· victoria triumphum· L Quo ad tertiũ ꝑncipale de remuneratõne pauli ·notat̃ m lra triplex pmiũ · Primũ est iudiciaria potestas·Scom est tẽporalis et spũalis ℔ ꝓsperitas ·Tercium eterna felicitas·Primũ ibi· vos qui reliquistis oia sedebitis sup sedes·Secũdũ ibi·centuplũ· Tercium ibi·vitam eternam possidebitis· Primum videlicet iudiciaria potestas erit ꝓpter quimz valde gloriosa · qz ibi erit mira solennitas ibi·m regnatione·Mira iocunditas·ibi·filiꝰ hominis·Mira trãqllitas ibi·sedebitis· Mira sublimitas ibi·sup sedes·Mira potestas ibi·iudicãtes duodecim tribus·Secũdum pmium erit m pñti·m cuius signũ addit̃ et vitã eteriam· Centupluz igitur m pñsenti q̃ntupliciter pt intelligi· qꝺ datur xpm pfectẽ sequẽtib· Primo m tpaliũ rerũ possessione quieta·non sicut auari amando sed contemnendo et dñando tpalib · Nui etiã motus m cẽtuplo melioz est ꝙ auaroz ·Nã ꝑm Bern· viri paupes q̃ oia reliq̃runt loco vnius relicti pris multos devotos viros benefactores habebũt m pies · loco vnus matris habebunt plures devotas matronas· cũ necessariũ fuerit i matres·fratres erunt omnes in caritate existentes· Domus omniz taliũ erunt cum opus fuerit hospitõ eoz t sic de alijs·Vñ·ij·coz·vj· Tã ꝙ nihil habẽtes et oia possidẽtes ·q̃ modus Math·xj·tangit̃ vbi sic dr· Nemo ẽ q̃ relict domũ aut fratres nẽ· q̃ nõ accipiet cẽties tñ nũc i tpe ℔ et i secko futuro vitã· Sedo pt intelligi q̃ntũ ad spũaliũ acq̃sitõez· qz volũtaria pauptas et cristi sequela aptissima ẽ p oib vtutib acq̃rendis videlicet tpantia·iustícia·fortitudine·prudentia· Dec aũt i centuplo meliora sũt ꝙ tpalia ·Vẽ enim diuitie sũt vtutes non era etiam ꝑm phos· Tercõ pt intelligi q̃ntũ ad suffragioz eccie pticipatõez·q̃ q̃dẽ pticipãt oẽs fideles·aliq̃lit̃ etiã q̃ sũt ex

caritatem·ꝫ plus q̄ sūt spūales tan q̄ nobiliora membra corpis ecclesie· ſm illud ps· Participipē me fac deus oīm ti·te· Nec aūt pticipatō in cētu plo melior est q̄z terrenor pticipatio· De istis enī diuitijs venit thesaurus ecclesie·a quo indulgentie recipiunt̄ p plātos· Quarto p̄t intelligi quo ad maiorē vtuosor operū delectatōnē q̄ maior ē q̄z peccator· Vñ Bern̄· Nemo sane mētis ampliorem credat in vicijs delectatōez q̄z ivtutibꝰ· Et Aug·lib·confessionuz· Iuſſisti dñe et ita ē vt pena sit sibi oīs aim⁹ mordiatus· Sz delectatō vtutū cū in infimtū melior sit q̄z vicior q: vtus et viciū infimite distāt· igit̄ in centuplo plus recipit q̄ oia spernit terrena· Nūto p̄t intelligi quo ad religiosor inter se oūicatōez· et respectu aliorꝝ p spālem bñficior spūaliū pticipatōem· vt ptz m lris beneficiorꝝ quem modū cōmunicandi beneficia ordinis tenuit beatus Bern̄· vt exp̄s se habeāt in duabꝰ suis epl̄is quaruz copias vidi· et ꝫ etiā in cētuplo melius est tpalibꝰ· Terciū p̄miū simpliciter optimū dicit vitā eternā· Hec aūt est vita eterna vt ognoscāt te solū verū deū t quē misisti ihm xp̄m·

In festo visitatiōis beate virginis· Sermo vicesimussecundus·

Exurgens Maria abijt in mōtana Luc̄·j· In illo euāgelio tria p̄ncipaliter exponent̄ Prio Marie visitatio et salutatō· Secūdo salutatōis Marie efficacia et opatō·ibi·et fc̄m ē vt audiuit· Tercio Marie laus et decantatō·ibi·Magnificat aia· A Quantū ad p̄mū notādū q̄ p septē se q̄dam viri·p̄sertim femine in hūilitatis vel pegrinatōis obsecqis solēt excusare· Nuedā allegāt status suj dignitatē·sic̄ Agar ancilla se decipisse sentiēs de Abrahā spreuit dñam suā· Gen̄·xvj· Alie se excusant pp̄ie lōgitudinē t itinerum vbi· Alie p laboris asperitatē· Alie p desolatōis tpalis subtractōez· Alie p deplexōis teneritudinē seu corpis tarditatem Alie p officij vilitatē· Alie p̄ꝰ volūt honorari· Et q̄uis se beatissima virgo p oia et singla ista excusare potuisset·nullū tñ eā retraxit ab obsecqo hūilitatis· Nā ptra p̄mū Maria iā nouiter p̄ceptōez xp̄i facta dña mūdi·exurgēs abijt intentōe ancillandi· Sz vnde abijt· Rñdet Alb̄· super Luc̄· A secreto oīoms·a q̄eto: templatōnis t a delicijs spūalis desolatōis· Cōtra sc̄m q̄uis esset nobilissima t pñs tenerrima·vtpote q̄m totus nature conatus et regius ortus p̄duxit pulcherrimā et tenerrimā corpe·tñ abijt·nō equitauit·non vecta fuit· Cōtra terciū·q̄zuis mvia esset otinuus fere ascēsus et mōtuosus·asper lapidibꝰ vt tradūt hystorie·tñ abijt fessa et grauida in montana nō in plana· q: a nazareth vñ exiuit otinuus ē ascēsus vsq̄z in Jerusalē et ad domuz zacharie· Distat enī nazareth a Jerusalē·xxxv·miliaribꝰ t a Jerusalē vsq̄z i domū zach· fūt vlterius q̄tuor et sic i summa fuit ·xxxix·miliaria· B Cōtra q̄rtū q̄zuis essz q̄uida corpe tñ ascēdit cū festinatōe· Vbi p̄mo q̄rit̄·an p⁹ decepti vgis añ partū vgo q̄uitatē habuerit et senserit in portādo· Rñdet Alb̄· sup missus est q̄ nō triplici de causa· Primo q: in instanti innocentie nō fuisset huiusmodi q̄uitas i portando· Cū aūt vgo fuerit sine pcō

et innocens penā eue in hac pte hīe nō debuit· q: sanctio: p̄mis pentib⁹ fuit· Secūdo q: qñ mr̄ defert filiū apud se dilectissimū· ꝓpter amorē mater nō grauaē· ꝫ xp̄us fuit huiusmodi g̃· Tercio nā corpus ꝓpium naturale nō g̃uat habētem ꝫ corpus cr̄isti fuit corpus virginis ante partū sicut fructus vnitus cum arbore g̃· Quartā ratōez addit sup p̄sens euāgeliū· q: qui portabat se portantem otra consuetudinē p̄gnātiū se fecit leuio:ē· ¶ Secdo q̄ritur quō statim post oceptum festinanter fuerit ausa ambulare in montana· cū p tunc piculum magnuz sit abo:sus qñ scz femina nouiter cōcepit Rñ· Alber· sup p̄sens euāgeliū q: sciuit fructuz oceptum diuina nō humana vtute firmatū· Illis enī q̄ humanitus ocipiūt duo tpa mouēdi interdicunē a medicis· Primo videlicz post oceptuz· q: tunc oceptus mollis est et facilie mobilis et a mre solubilis· Et secdo in fine post q̄ntū mēsem vel sextū qñ g̃uitate sua oceptus se abrūpit· Tercio q̄ritur cur festinat· Respōdet Albertus· sup Luc· ꝓpē tria vt cito publicū vgo verecūda euaderet· vt obsequēdo desiderio elizabeth satisFaceret· et vt cito eandez dilectā videret·

Ꝺ Contra q̄ntū videlicet in pegrinatōne osolatōis tpalis subtractionē sicut solent pegrīm p̄mo ad tabnas vel hospitia se recreare Maria tēplū dei p̄mo ierusolimis intrauit· ibi· in ciuitatem iuda· Secdm Alber· ierusalem fuit vbi abiit in locuz templi· vbi cultus erat dei· Intrauit in q̄t Alber· ciuitatē intrauit templū honorās auctorē tēpli quē in vtero habuit· ¶ Cōtra sextū videlicz officiū vilitatem intrauit in domū zacharie vbi fuerūt senes a multis despecti ꝓpter sterilitatem· et ꝓpter suspitōez ne senes desissent voluptati operā· Vnde Luc· j· Occultabat se elizabeth vñ Ambro· Occultabant se quia pentes erubescebāt etatē ne in senectute libidim vacasse videanē· q̄ etiā in iuuentute nisi causa solis exercerī nō debet· Etiā dm Aug· causa verecundie se occultabat q: Ecclesiastica· xxv· Tres spēs odiuit aīa mea et aggrauo:valde aie eo:z· Pauperem supbū· diuitē mendacē· et senem fatuū et insensatū· Septimo salutauit Elizabeth· Cur nō zachariā· Respondet Alber· q: adhuc mutus eāt ꝓpter incredulitatē· et surdus· Nec decebat pudo:em virgineum cū viro nutib⁹ signo:z occupari· q: talia lasciuiam p̄tendūt· Nō aūt p̄o: salutauit Elisabeth· Fecit contra supbiam quarūdam mulierum que volūt semper reuerētiis ab aliis preuenirī· Vñ Alber· q̃uis maio: fuit Maria omni homine· et maio: a mīno:e dm illius terre consuetudinem consueuit salutari tamen vt perfecte humilis inferiori se humiliat et prima salutat columbina simplicitate· cognatam p̄uenieiis in obsequiis· Verisimiliter autem tribus scilicz verbo amplexu et osculo salutauit· ¶ Secundo p̄ncipaliter oñditur effectus et fructus salutatōis· ibi· Et factum tē· Vbi notandum p̄mo q: virgo beatissima frequenter salutanda est· q: humilima salutantē resalutat· et sua salutatio est valde fructuosa· q: effectus quatuo: mirabiles hodie fecit· Primo q: repleuit ea mediante· s· s· puerū iuterovt i gaudio exultaret· i· ex̄ quodāmodo saltare cuperet do mīno suo ognoscēdo· Vñ o:· Exultauit infans in vtero· Secundo repleta ē· s· s· elisabeth a deo ad interiorē

fuam ſpālem gr̃e receptōez. Tercio in magnā venit deuotōem. qz clamauit voce magna. ¶ Eſt enī ſm Hugonē deuotō Feruor bone voluntatis quē mens ſe cohibere non valens ſe certis māifeſtat mdiciis. Deuotō enim et ſi nihil ꝯs loquat. magnus clamor ē ita vt celos penetret ore clauſō manente. Vnde Exo. xiiij. moyſe nō ore clamante dr̃ ait. Quid clamas ad me. Cordis enī deſiderio loq̄bat ad ꝓpm. Tamen ſm Alb. Elizabeth ad lr̃az in iubilo exclamauit p̄ deuotione. Repleta eſt inquit ſpiritu ſancto clamans. Sicut qñ aliquid habeꝫ in habitu. cum gaudio ſubito ꝓrumpit quis in actum. tunc enim gaudiū ſpiritus ſancti diffundit̄ in corde ſimul et corpe. et replet pectus et coartat vt ordinate ꝓpalare nō poſſit mentis oceptū. Et ꝫ aliquando facit anxietas. ſed impetuoſius hoc facit gaudiū. Exemplum de anxietate ſicut Baruch. iij. Et nunc dñe deus iſrahel anima mea i angustijs et ſpūs anxiꝰ clamat ad te. Et Daniel. xiij. Suſāna exclamauit voce magna. Et Matꝫ. xxvij. Ihēſus clamans voce magna tradidit ſpirituz. Gaudiū aūt facit illa impetuoſiꝰ vt Elizabeth repleta ſpū ſancto. Vtrā qz deuotōez tangit gloſa dicens exclamauit voce magna. nō tā clamoroſa q̄ deuota. Quarto ipam ꝓpbetiſſam fecit. qz vginem dei matrem agnouit. ibi. mater dñi mei ad me.

¶ Quinto ſalutatō vginis fecit Elizabeth agnoſcere vginē et mei laudes deuotiſſimas ꝓrumpere. Clamauit enī et dixit. Benedicta tu in muli. ⁊c̄. Vbi omendat vginem ꝙntupliciter. Primo ex ſingularis p̄rogatiue dignitate. ibi. bñdicta tu inter mulieres. qz diunx et vgo et vidua futura ſup oim taliū ſexū princeps. qz gr̃a plena ſup oēs q̄ infra deū ſunt. qz vgo ocepit et pepit ⁊ in euū vgo ꝑmanſit. qz q̄cquid prima mulier ꝑdidit iſta ſuphabunbanter meruit. Inueniſti inquit gabriel g̃tiam apud dñm. Secūdo omēdat vginem ex nobiliſſimi plis fecunditate. ibi. et bñdictus fructus vē. t. Sed cur gabriel i ſua ſalutatōe ꝫ nō addit. Rñ. qz ptūc qñ vginē ſalutauit fructus nō fuit in vgine qz Criſtus oceptus non fuit. ſed hodie oceptio nouiter preceſſit. Et ſic hodie ſalutatio angelica ꝑr Elizabeth cōpleta eſt. Tercio omendat virginē ex viſitatōis humilitate. Vnde ꝫ mihi vt veniat mr̃ do. ad me. i. qua mea iuſticia vel quibo meis meritis accidit mihi hoc ſterili ⁊ ſeni et ſm reputationē hoim maledicte. vt veniat ad me vgo ad corruptā. mr̃ dñi mei ad ancillaz. Fecūda et benedicta ad diu ſterilez. Ex quo patz q̄ ꝙnto maior gratia alicui dātur. tanto humiliora quis de ſe ſentire incipit. ſicut virgo ſtatim poſt oceptum humilimo officō ſe dedit. et Elizabeth hic humiliter fuitiū vginis veretur. Quarto omendat virginem ex mirabili vtute. Ecce enim vt facta eſt vox ſalutatōis. Vnde p̄s. ait. Dabit voci ſue voc̄ vtutis. Mirabilis enim virtus vocis cui ſpiritus ihu immixtus eſt. vt peruenīat ad infantem. vt interius formet ſermonem. vt extra proferat vocis virtutem. vt in auditu ſuam oſtendat auctoritatez peruenit ad infantem. Gaudet igitur de preſentia ſpōſi Chriſti. qui humane nature ſe vnuit. amicus ſponſi Johannes. Vnde Johannis. iij. Johannes baptiſta ait. Amicus ſponſi qui ſtat et audit ⁊ gaudet gaudio ꝓpter

vocem sponsi. Quinto commendat virginem ex fidei magnitudine. ibi et beata que credidisti &c. primo qz sicut clara dei visio est patrie beatitudo. sic dicta dei hic videre et pfecte credere est vie beatitudo. sm illud Joh. xx. Beati qui nō viderūt et crediderunt. Secundo beata que credidisti quia non sicut maritus meus de angeli verbis dubitasti q nūc mutus ē et surdus. Tercio beata q credidisti quia q in te inchoata sunt per conceptum. pficientur in te ea q dicta sūt tibi a dño. ¶ Quantū ad terciuz notandū q hodie facte sunt septem quorū similia ab initio mūdi usqz hodie nō sūt facta peccatoribo. Primo xpus hodie pmū actū suū pontificialem in elizabeth hvtero velut in templo exercuit postq fuit incarnatus qz templū beate elizabeth adeo consecrauit vt. s. s. repleret et Johez in ea in gram beatam ordinauit. vñ Cristosto. Deo cristus fecit salutare Mariam elizabeth vt sm pcedens vtero matris vbi habitabat dñs p os elizabeth ingressus descēderz ad iohannē et ibi eū vngeret i gratiam. Pe aūt i gratiā vnctus mīrez gratissimaz fecit et os ei9 i vbo confessionis aperuit. vt cuius nō videret psonaz psentiā cognosceret dicēs. Vnde hoc mihi vt mr dñi mei veniat ad me. Secundo hodie regina mundi dña angelorz et mater dei facta ē humilis ancilla elizabeth. quia luce pmo permansit apud illā scz elizabeth mensibus tribo. i. usqz ad ptū elizabeth. Tercō hodie mri ecclesie datur mēbrum nobilissimū teste xpo qui ait. Inter natus mulierū loquitur de viris. nō surrexit maior Johanne. Cū eni quis baptizatur vel sanctificat tunc pmo militie ecclesie asscribit. Quarto vt sanctus Tho. dic. m. iiij. di. vj. scz sm veriorem opinionē hodie Johes invterovsus rōmis ad tēpus ex privilegio singlari dat fic et xps ivtero habuit. vt dic sup illo euāgelio grecus expositor. Et Aug. ad bardanū et sic mereri incipiebat Johes hodie. et si Johes nō vtebat rōne tñ miraculose ad psentiā xpi gaudens exultabat. sicut etiaz miraculoso motu aues sermonem francisci. s. audire gestiebāt et lapides dare rñderunt. deo grās. cū eis predicaret duce seductus. Quinto hodie infantulus elinguis xpm in vtero p phetisare incipit actu. t mīrem gphetissam facit hic sm glō. vt sicut ille dñm ita ista ognosceret dei matrez et sibi dicta ab angelo. Ipa enī p phetisauit presentia. ibi. Vñ ls mihi vt &c. mr dñi mei. et pterita. ibi. beata q credidisti. Futura. ibi. pficiētur in te &c. Puer enim gphetissam fecit et mater gpter puerū gratiā p phetandi accepit. Sexto hodie maria letissima et devotissima depromit canticū. Magnificat. qđ oia cantica excellit. Primo qūia persona digmissima dictauit t cecinit. que in musica tritissima fuit. Secundo quia a corde processit in q. s. s. sup omnes migra plena quievit. Et tercio qz a cristo pdit qui puer ls tūc infantulus erat sine quo nihil facere possumus. Quarto qz materia eius ommi umvtutū gña oplebendit sub gaudio nō tristicia. Quinto qz p illud canticū virgo grates patri altissimo refudit. Septimo hodie omnes docet euangeliū nouam et fructuosissimā doctrinam videlicet vt virgini Marie super omnes sanctos et sanctas devotius seruiamus quia per eam velut per conchaam auream t p ductū

gratiarum facilime gratiam inueni re possumus. Si enim supremus pro-phetaruz et sanctorum gratiā habere non potuit sine aduentu marie et eius salutatione nec nos hr̄e pos-sumus faciliter sine ea. Et sicut sine proprio conatu ꝛ merito Johānes gratiam per virginem obtinuit. fa ciliter etiam nos possumus. cum ipsa sit regina misericordie.

In festo beate Marga rethe Sermo. xxiij.

Simile est regnuz celoz homini negociatoi querenti bonas mar. ꝛc̄. Ma thei. xiij. Iste homo ne-gociator est xp̄s qui in mūdū venit ad negociandū vt scilicet margari-tas idest animas nostras quereret. de quo tria dicenda sunt. Primo ei9 officium quale sit. ibi. homini nego-ciatori. Secundo eius studium quan-tum fuerit. ibi. querenti bonas ꝛc̄. Tercio querentis omercium. ibi. in-uenta autem vna p̄. ꝛc̄. A De primo scilicet eius negociatōe. dicit Aug. tractans illud Debre. ij. Libe rat eos qui timore mortis per totum obnoxij erāt seruituti. In seculo in-quit isto maligno quid habundant nisi nasci laborare et mori. Hec sunt merces regionis nostre. et ad tales mercator ille descendit. ꝛ qz ois mer cator dat accipit quod hic habun-dat scz nasci laborare et mori. dedit ille mercator scz xp̄us renasci resur gere et meternuz regnare. O beate mercator gratias agimus tibi. feci sti nos. redemisti nos. Ex quibz ver-bis patet qz tres habemus merces scz nasci laborare et mori. Xp̄us aūt apportauit tres alias istis otrarias. Scz renasci resurgere et meternum regnare. et sic mercaturam fecit et merces suas cum nostris computa-uit dando suas ꝛ accipiēdo nostras. B Primo igitur accepit nr̄am mercem scz nasci. de qua Ysa. ix. Pu er natus est nobis filius datus ē no bis. In qua autem paupertate ꝛ pe nuria quere sermōe de natiuitate cri sti. Sed dedit nobis renasci. Nue na tiuitas multum differt a corporali. Primo quia corporali non quilibz na scitur quando vult. sed in spirituali per baptismum vel contritionem re nascimur quando volumus Joh. j. Dedit eis potestatem filios dei fieri Secundo in corporali generamur ex carne et sanguine a patre et matre carnalibus. In spirituali vero ex a-qua ꝛ spiritu. vbi aqua mater ꝛ s. s. pater est. Vnde dicit. q̄ non ex san-gui. nec ex volun. car. nec ex vo. viri. Tercio i corporali nascimur filij ire. sed in spirituali filij dei. Vnd conclu ditur. sed ex deo nati sunt. C Secū do xp̄us accepit nostram mercē scz mori. Phil. ij. Humiliauit semetipsū factus obediens vsq ad mortē mor tem autem crucis. Vbi aduerte. qz xp̄i mors fuit acerbissima ꝓpter mul ta que habes de tpe. sermōe. xxvij. Dedit aūt nobis p mori nostro re-surgere cū q̄tuor dotibz et tribz aie de quibz habes p̄mōe de tpe. lxiij. A vsq ad. D. D Tercio xp̄us ac-cepit nr̄m laborare ore clamando in p̄dicatōe. oculis p nobis sepe flēdo. pedibz p̄dicando. manibz discipul mi-nistrādo. aīa otristando. corpore du-ra hospicia et vestimēta sustinendo. a tricesimo anno p̄sertim vsq ad suā passionē. Scz p nro laborare dedit no bis regnare. Luc. xij. Nolite timere

pusillus grex q: oplacuit patri vro dare vobis regnum. Posset enī tri-plici de causa homo diffidere de datione regni. aut q: indignus est accipiens. aut q: daturus est auarus. aut non amicus. Que tria xps remouet. Primo enī ostendit nostraz indignitatem. ibi. nolite timere pusillus grex tē. Secūdo ostendit dei libtatē ibi. oplacuit. Tercio suam pcordiale caritatē. non enim tantū amicus sed pater est. ibi. patri vro dare vobis regnum. ¶ Secūdo pncipaliter ponit istius mercatōis studium dicens. querenti bonas margaritas idest animas quarū vna fuit que nomine et re dicīē margarita. Habet aūt margarita fm Isidō. Albertum et naturales septē pprietates vginibus ouemētes. Prima q generatur ex celesti rore in conchis. que ēnto plus de rore capiunt tanto maior fit margarita. Per que significaē q ōtinentia ēcunq; et spāliter virgitas ex dono celestis gtie acquiriē. vnde sap. viij. Nō possum esse ōtinens nisi deus det. Et Aug. li. ofes. Dñe ōtinē tiam iubes. da qd iubes t iube quod vis. Et ēnto plus de celesti gra haurit tanto melior fit et maior castitas. Secundo margarite excellētiores sunt singulares vnde et vniōes vocanē. eo q tantū vna non plures repianē simul. Per qd significaē castitas vginuz quā paucissimi eligūt Multi enī in matrimonio. pauci in viduitate. sed paucissimi in vgitate pseuerāt. Vnde dr in euāgelio. vna t bona et preciosa respectu aliox hominum. sicut et cristus et mater sua pre aliis virginitatem elegerunt. Et quia vnice sunt virgines bone et preciose. fures plus eis. i. demones t eorum complices insidiantur. Per quod instruunē virgines vt timeāt qd Bern. fecisse legitur. qui per Feminam nocte in lecto insidiose puocatus clamauit. latrones latrones. i. fures fures. vnde Eccī. xvj. Nisi in timore dei tenueris te cōstanter cito subuertetur domus tua. Tercio in mari generanē margarite et in conchis marinis. non autem ita bone in aqua dulci. Per quod temperantia significatur que consistit non in deliciis sed in castigatione corpis. vnde Job. xxviij. Non inuenitur in terra suauiter viuentium. Oportet igitur cibo tempato. vestibus simplicibus et lectisterniis non mollibus vti sicut Johannes baptista fecisse repit. Quarto margarite quedam natūaliter reperiuntur concaue siue perforate. et tales sūt meliores aliis. Per quod significatur quod meliores vgines sunt que auditū habent apertum ad dei verbū frequenter audiēdum. sicut de sancta cecilia canitur. virgo gliosa semp euangeliuz cristi gerebat i pctore suo. diebz nec noctibz a colloquiis diuinis et oratiōe cessabat. Quinto margarite meliores sunt candide et albe. quia vgines moribz non tantum intra sed extra debent esse exemplū aliorum. fm illud Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hoibz tē. quia eis speciale vestimentū promittit Apoc. iij. Qui vicerit vestiet vestimētis albis. Sexto sunt in quātitate parue et tñ pciose inspectu regū. sic vgines debēt eē humiles et pue i apparētia. Vñ Luc. j. Respexit hu. ācille. et tñ ibidē dic. Ecce enī ex hac beatā me dicēt oēs gnatōes. Septio sūt mlti vtuose deē malos hūores ad eos expellēdos. Sic et vgitas otinuata validissima ē contra malas cogitatōes et affectōes. ¶ F

quod instruunē virgines vt timeāt qd Bern. fecisse legitur. qui per Feminam nocte in lecto insidiose puocatus clamauit. latrones latrones. i. fures fures. vnde Eccī. xvj. Nisi in timore dei tenueris te cōstanter cito subuertetur domus tua. Tercio in mari generanē margarite et in conchis marinis. non autem ita bone in aqua dulci. Per quod temperantia significatur que consistit non in deliciis sed in castigatione corpis. vnde Job. xxviij. Non inuenitur in terra suauiter viuentium. Oportet igitur cibo tempato. vestibus simplicibus et lectisterniis non mollibus vti sicut Johannes baptista fecisse repit. Quarto margarite quedam natūaliter reperiuntur concaue siue perforate. et tales sūt meliores aliis. Per quod significatur quod meliores vgines sunt que auditū habent apertum ad dei verbū frequenter audiēdum. sicut de sancta cecilia canitur. virgo gliosa semp euangeliuz cristi gerebat i pctore suo. diebz nec noctibz a colloquiis diuinis et oratiōe cessabat. Quinto margarite meliores sunt candide et albe. quia vgines moribz non tantum intra sed extra debent esse exemplū aliorum. fm illud Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hoibz tē. quia eis speciale vestimentū promittit Apoc. iij. Qui vicerit vestiet vestimētis albis. Sexto sunt in quātitate parue et tñ pciose inspectu regū. sic vgines debēt eē humiles et pue i apparētia. Vñ Luc. j. Respexit hu. ācille. et tñ ibidē dic. Ecce enī ex hac beatā me dicēt oēs gnatōes. Septio sūt mlti vtuose deē malos hūores ad eos expellēdos. Sic et vgitas otinuata validissima ē contra malas cogitatōes et affectōes. ¶ F

Et ꝓuis omnia illa p legendaz sañ te Margarete ei applicari possint · tamen spāliter septimū illud · qr̄ vtuosa fuit otra triplicis draconis humores et venena · otra quos pugnauit et vicit vt illud Geñ · iij · de ea dici possit · Ipa conteret caput tuū · et tu insidiaberis calcaneo eius · Primꝰ draco fuit pater suus naturalis patriarcha ydoloz qui eam ad ydola inuitare conatus est · ꝫ ipsa vicit conterendo suasionem eius · Vicit p fugam manēdo in domo nutricis · oues ibi pascendo · Mala enī societas autona maxime virgibꝫ pfunt aut obsunt · Secūdo virtuosa fuit otra tyrānum a quo passā est quatuoz · eculeum · ignem · aquas · et gladiū · Sed vicit p cristi fidem et caritatem · Tercio vtuosa fuit otra dyabolū in specie draconis · Sed vicit p passionem xpi crucis signo acceptā · ¶ Tercio pncipaliter pmē mercatoris omerciū ibi · abiit et vendi · tē · Vendidit enī xps cū nos i cruce emē vellet omnia q̄ habuit vt nos ditaret et acquireret · Corpus i cibū dedit et sanguīmē in pciū · Animā pri · vestes militibꝫ · plecutōez deuotis · padisum penitentibꝫ · matrē discipło dedit vt intraremus in gloriā suaz ·

In festo beate Marie Magdalene Sermo cesimusquartus

REmittuntur tibi pcā tua luc · vij · In pñti euāgelio fit mētio de tribꝫ · Prio de medico q̄ sanauit · ibi · remittunt · Secūdo de infirma quaz sanauit · ibi · tibi · Tercio de mortuo a q̄ sanauit · ibi · pcā tua · ¶ De medi-

notādū q̄ p q̄nq; sanauit · visū · tractu · tactu · iussu · et benigníssimo gestu Primo sanauit visu · qr̄ vidit eius infirmitatem · sicut et petrū vidit oculꝰ misericordie · alias nō flere cepisset · Vidit · i · videre fecit peccatricē · sua interiora vulnera · Dicere etiam poterat illud ps · Nūm respexisti humilitatē meam · saluasti de necessitatibꝫ animā meā · Vidit etiā xpus omnia interiora peccata peccatricis sic linx animal visus sui fortitudine corpora q̄ntūcūq; opacaꝝ densa q̄ ad eoz interiora inspicit vt phi scribūt · Vñ sic xpus istiꝰ pcā agnouit · et vt ipa videret luce sua irradiauit · Sic etiā sol suis radijs i interioribꝫ terre aurum gñat · sic xps sol iusticie caritatis aurū in peccatrice melioauit · et sicut aristotiles ait fm q̄ boecius lib · solationū allegat · si boies vterent limceis oculis corpꝰ illud alcipiadis quod pulcherrimū exvidebat turpissimū intra videret · Alcipiades enī discipulus socratis · cū se beatū putaret qr̄ diues · eloquens et pulcherrimꝰ erat · socrates cū eo disputans miserum eum oñdebat · itavt flere incipiret Alcipiades put i vitis habetur plozꝫ Sic et xps marie istri fecisse ostendit quā sibi miserā ostendendo flere fecit · ¶ Secūdo medicus hanc sanauit suo tractu et ouertit · Traxit autē ipam sua amabili visiōe · sua potēti dilectōe · sua inspiratōe · sua odorifera oūsatōe · et Magdalene deuota oratione · Traxit sua amabili visione qr̄ i facie xpi splendoz diuinitatis relucebat · q̄ ad se pcōres trahebat Vnde Jeronimus super Mathēum · Certe fulgor ipse et maiestas diuinitatis occulta que etiam humana facie relucebat · ex quo ad se videntes trahebat aspectu · Traxit etiaz sua

potenti dignatõne·vñ subdit Iero·
Sicut in magnete lapide hoc esse vir-
tus dicit vt annulos et festucas sibi
copulet·q̃nto magis dñs omniũ cre
aturarũ ad se trahere poteãt quos
volebat Joh̃·v·Nemo pt venire ad
me misi pr̃ qui misit me trax·e·Tra
xit etiã interna inspiratõe·Quid in
quit Greg·in omelia miramur frem
Mariam venientem·an dñm suscipi
entem·suscipientẽ dicam an trahen
tem·Dicam melius trahentẽ ⁊ suscí
pientem·qz nimirũ ipse eam per mi-
sericordiam intus traxit q̃ p mãsue
tudinem suscepit foris·Traxit etiã
sua odorifera conũsatione·Vnde po
terat dicere illud Can·j·Trahe me
post te·curremus in odore vngento
rũ tuorũ·vbi Bern·Oiño ꝓpter mã
suetudinem que in te p̃dicatur·cur-
remus post te dñe Jhesu·audientes
q̃ non spernas paupem·peccatorez
non horreas·Traxit etiã eam ip̃ius
magdalene deuota oõne quã osten
dit per suas lacrimas· ℂ Tercõ
medicus sanauit hanc tactu·qz ipsa
tangere meruit eius pedes Vnd̃ luc̃·
·vj·Virtus de illo exibat et sanabat
omnes· Sic etiã tactu fimbrie Christi
vestimentorũ sanata fuit fluxũ san-
guinis patiens·Sed phariseus de il
lo tactu male iudicabat cristũ dicẽs
Si esset ꝓpheta sciret vtiq̃ que et q̃-
lis est mulier illa·tẽ·Vnde Grego·
in omelia·Ecce phariseus apd̃ se ve
raciter superbit fallaciter iustus e-
gram reprehendit de egritudine ⁊
medicum de subuentione·que profe
cto mulier si ad pedes phariseí venis
set·calcibꝰ repulsa discederet·Et pe
trus Raueñ·Extras phariseе·lutum
tangit solem·sed nõ inmutat solem
Medicũ cum tangit vulnus putre-
do non corrumpit·Judicem tangit
reus·nec eũ maculare potest· Nr̃s
to eum sanauit iussu cũ dixit·Remit
tuntur tibi peccata tua·Omia enim
diuino precepto obediunt·Supiora
vt angeli·p̃s·Facientes verbum il-
lius ad audiendum vo·ꝑ·eius·Cẽli
et eius luminaria voci Josue obediẽ-
tes dei suo Josue·x·Elemẽta·Mat·
·viij·Qualis est hic qz et venti ⁊ ma
re obediunt ei·Sola media vt homines
rebellisant dicentes·Job·xxj·deo in
persona peccatorum·Recede a nobis
sciam viarũ tuarum nolum9·Qñto
eam sanauit benignissimo gestu·de
quo tradit p̃ncipium euangelij spe-
cialiter· ℗ Secundo principali-
ter ponit euãgelium infirmam quã
Christus sanauit·Mãducante enim ih̃u
cũ phariseo peccatrix venit·Vbi no
tandũ q̃ locus describit̃ primo· Xp̃s
enim cum q̃nq̃ differẽtijs hoim mãdu
casse legit̃ variijs de causis ⁊ sp aliq̃
spãlia se muitãtibꝰ tradidit· Primo
cum ognatis et paupibꝰ vt nuptias
sua confirmaret p̃sentia·et vt inopie
suorũ subuenret·Vnde ibi aquã i vi
nũ mutauit·Joh̃·ij·Secũdo cũ phã
riseis hodie·vt eorũ superbiam argue
ret firma caritate et sic ecclesiam o-
ferret spũalem·Tercõ cum publica
nis et peccatoribꝰ vt Luce·v·et Ma
thei·ix·vt eos ad penitentiam voca
ret·Quarto cum amicis et familiarí
bus·puta cum Martha Maria et
Lazaro Johannis·xij·vt eorum a-
morez nutriret·Quinto cum aposto
lis collateralibus in vltima cena·vt
in sacerdotes eos consecraret·Ma
thei·xxvj·cum ait·Accipite et man-
ducate·et Luce·xxij·Hoc facite in
meam commemorationez· ℰ
Secũdo notãdũ q̃ euãgelista descri-
bit statũ peccatricis i pcto p q̃tuor·
Prio enim erat mirabilis i pcãndo·ibi·

ecce·qđ est admirationis·erat enim quasi mirũ hominb· Secũdo fuit ablata m nomīando·ibi·mulier· Nomẽ enī ꝓriũ ꝓditerat Magdalena·Nõ etiam notatur sic et epulo Luc̃·xvi· q: adhuc erat peccatrix opinĩoe hominũ et deleta de libro vite· Tercio fuit infamis omni ꝓpo·ibi·in ciuitate. Ex quo patz q multos ad pcm traxerat· Quarto fuit assueta peccatis noie ꝓpo·Vñ dicit̃ peccatrix· Mos eni sacre scripture est·assuetos peccatis appellare peccatores q̃i speciali vocabulo·Vnde dr septẽ demonia habuisse·Mar·vl· t Luce·viij·

Sed querit ibidez Alber·sic·Nue inquit fuerit ista mulier et vbi factũ fuerit istud· qđ in euãgelio hodierno dicit̃·Et q: in euãgelio nõ est expssum et ideo inter pres de hmuemi unẽ diuersitates· Greg·eni t Beda hanc dicũt fuisse Mariã Magdalenã sororẽ Lazari et Marthe·accipiẽtes hs p argumẽto qđ Johis·xi·legit̃·Maria aũt erat q̃ vnxit dñm vngento et exterfit capillis suis·cuius frater Lazarus infirmabat̃· Addunt etiam hs qđ dr Luc̃·viij·Maria Magdalena de q̃·vij· demonia exierũt·Quod explanãs Greg·dicit·Septem Maria Magdalena demonia habuit q̃ vnũsis viciis plena fuit· Et hos seqt̃ tota romana et occidentalis ecclesia· In otrariũ horropiantur Johes Crisо·et Origenes q̃ dicũt mariã magdalenã vginẽ fuisse et pmansisse·nec ꝓbabile esse q tãta peccatrix cũ dño habuisset tãtaz familiaritatẽ·Dicũt insup et Theophilus dicit ac Jero·cũ eisdẽ nõvnã tãtum istã peccatricẽ pedes dñi vnxisse·sed et illã·et forte plures alias que sequebanẽ eũ et de facultatibo suis sibi ministrabant cũ in hospitijs curã eius agerẽt t pedes lauarẽt·t tamen terserunt capillis ꝓpter participatõez sanctitatis pdũt secum gestarẽt puluerem· Et vnxerũt ad tollendũ pdibo lassitudinem·Ecce ista est diuersitas opinionuz patrũ et accipiet quilibet quod vult·Ecclesia enim occidentalis sequitur· Grego·hec Alber·Aug·li·de osensu euãgelistarum ocordat cum Grego· et Beda·et dicit q maria magdalena bis vnxit Xp̃m scz Luc̃·viij·et Mar·xiiij·Math̃·xxvj· Vnde q̃ tenẽt Gregorij opinionem habent concedere q maria magdalena fuit meretrix quod cũ omni reuerẽtia dicit̃·quod expresse Jero·dicit·q ista de q̃ Luc̃·vij·i·hodierno euãgelio scribit̃ fuit meretrix· De opinione etiam Gregorij expsse videtur esse Leo papa in sermone de passiõe domini qui incipit·Scio qui·Vnde ibi sic dicit·Nñ ꝓstituta lupanar exiuit tunc discipulus ianuam intrauit·Quando illa mercedem sui corporis abdicabat tunc iste precium magistri sanguis postulabat·Istam tamen opinionẽ qui vult predicare vel oppositaz·ita caueat ne audaciam ministret peccãdi primam presertim viam declarãdo· vel ne nimis terreat peccatores predicando secundam·imo corã simplicibus raro vel nunq̃ sunt dubia nisi cum maxima cautela mouenda·

¶ Tercio notãdum de penitẽtie et contritõnis modo quem perfectissime habuit·vnde etiam speculum ẽ perfectissimuz omnium peccatorum sicut mater Christi est speculum omnium innocentum· Due emm vie erant ad patriam·Innocentia et penitẽtia·ideo duas Marias nobis dedit·Sũt aũt septẽ ditões pfecti penitẽtis·Primũ oim ẽ noticia q̃ a fide

oritur. Deinde fuit quatuor sententia videlicet pudor timor dolor et sui abiectio. Que quatuor pertinent ad amaritudinem penitentie per peccato propter quatuor mala que sunt in peccato scz vilitas macule vnde pudor causatur. Reatus pene vnde timor. Quantitas offense vnde dolor. Et elatio inobedientie vnde humiliatio. Alia vero duo fuit ad suauitatem et dulcedinem penitentie pertinentia videlicet spes de venia vnde desperationem de delectatione et magnitudine peccati et amor de xpi presentia vnde displicentia de diuinis que duo etiam sequuntur peccatum. Que omnia habuit perfectissime Magdalena. Primo enim nouit per fidem actuataz sua peccata vnde dicit. Vt cognouit etc. Tunc enim oia pauit ad satisfaciendum per peccatis quibus vsa fuit in culpis. Secundo pudorem habuit de vilitate peccati. Ideo dicit. Stans retro prae verecundia. Verecundia enim origo est penitentie vt patet in publicano Luc. xviij. vnde Greg. Quia sue turpitudinis maculas aspexit. ad fontez misericordie lauanda cucurrit. Et qui in semetipsa grauiter erubescebat intus nihil putauit esse quod verecundaretur foris. Tercio habuit timorem propter reatum pene quia stetit secus pedes pre timore et humilitate sicut publicanus qui nec oculos ad celum audebat leuare. Sic filius prodigus ait. pater peccaui in celum et terraz et non sum dignus vocari filius tuus. Quarto habuit dolorem propter quantitatem culpe quia lacrimis cepit rigare pedes eius. Greg. Discite quo dolore ardet que flere inter epulas non erubescit. Fleuit enim veraciter quod notatur in lacrimis habunderanter. quod notatur in rigatione salubri fer. quod notatur in pedibus Ihesu. Quinto habuit abiectionem sui ortam elationem inobedientie. quia capillis capitis sui terfit. quos tum capillos mulieres solent precipue custodire et in eis maxime gloriari. et tamen quos ad oppositionem vultus mordinate exhibuerat. illis iam lacrimas tergebat. Sexto habuit spem de possibilitate ignoscendi sibi peccata a xpo mansuetissimo. ortam desperationem dimittendi peccata. que delectationes valde retinent. ibi. et osculabatur pedes eius. Fit autem osculum ad eos in quos speramus tripliciter. Ad pedes ut fumo pontificii in signum reuerentie. ad manus vt episcopis. ac ad eos sic carissimis pueris innocentibus. Xps autem vt dicit Bern. super cantica. ad peduz osculum recipit non peccatores sed penitentes vbi oia pcca dimittit. Ad osculum manuum recipit proficientes. quibus dona sua tribuit. ps. Aperis tu manum tuam et imples omne animal benedictione. Ad osculum vo oris recipit perfectos et beatos. quos de regione longinqua reuertentes tanquam filios etna sibi caritate coniugit. Septimo habuit perfectam xpi dilectionem. ortam horrorem quem prius habuit de virtutibus et diuinis. Vnde post oscula vngento vngebat. Solent enim mulieres vane multum offendere. in oculis capillis ore et vngentis. Oculos ad vanitates dirigendo et ad impudica. Vnde Ysa. iij. Ambulabant extento collo. et nutibus oculorum ibant. Supercilia eleuando. Vnde August. Impudicus oculus impudici cordis est nuncius. Sed Gregorius. Quot in se habuit peccati oblectamenta tot de se muenit holocausta. vt deo fuiret in penitentia quicquid tempsit deum in culpa. Vnde satisfecit oculis per sup habundantem lacrimarum effusionem. Solet

offendere capillis·eosvane ꝓponén
do vngẽdo et ordinãdo·Contra illud
·ꝓthi·ij·Mulieres in habitu ornatu
cum verecũdia et sobrietate ornãtes
se·nõ in tortis crinib⁹ aut auro aut
margaritis·Et·i·pe·iij·Mlieres sub
dite sint viris suis quarũ non sit ex
teri⁹ capillatura aut circũdatio au
ri· Ideo illa satisfecit p humilem cri
mium terfionẽ·Solent etiã offendere
ore impudicis et mutilib⁹ verbis et
osculis polluẽdo cibis et potib⁹ Ideo
osculabaꝫ pedes eius· Ymo nõ cessa
uit osculari pedes cristi qui sine calcia
mentis ambulauit·Solent etiã offẽ
dere vngẽtis·se dealbãdo vngento
ꝓpter odorem vel colorẽ·ideo vngẽ
tovngebat· K Tercio ꝑncipa
liter fit mẽtio in themate de morbo·
cũ dicit·peccata multa ·Eius enim
peccata fuerũt multa·publica et car
nalia·Multa·q; Mar·vlt·Septẽ de
monia ab ea eiecerat cristus·in signũ
q; omnib⁹ vitijs erat plena· Cause
autem tot peccatorũ fuerũt q̃tuor·
pulchritudo·habundãtia·libertas t
ociositas· Pulchritudo inquã q; dr
puer·vlt·Fallax gratia et vana est
pulchritudo·Et puer·xj·Circul⁹ au
reus in naribꝫ suis mulier pulchra
et fatua·Habũdantia temporal⁹ sub
stantie·ps·Prodijt ex adipe iniq̃tas
eorũ·Ezechi·xv·Hec fuit iniq̃tas so
dome sororis tue·superbia·saturitas
panis·et habundãtia· Libertas seu
securitas·quia quando nullũ timent
statim ruũt·Vnd Eccl·vij·Filie tibi
sunt serua corpus illarum·et nõ oñ
das hylarem faciẽ ad illas ·Mentis
ociositas·Ocia nãq; dant vicia · Se
cundo fuerunt peccata publica· Nñ
emm carnalia peccata fũt in cogita
tione latentia tunc lebũt habentem
Nñ in exteriora exeunt tunc inficia
unt etiam primum·Sed quando fũt
publica multitudinem per scandalũ
maculant·sicut in ista peccatrice dic
ta accidit·Vnde Roma·v·Vbi ha
bundauit delictum superhabunda
uit et gratia·Tercio fuerunt pecca
ta eius carnalia que ꝑm Greg· fũt
maioris infamie et plus inquinant
id est latius quia corpus et animaz
Ideo etiam vilissimis comparantur
sicut luto stercori et similibus immũ
ditijs·vnde Eccl·ix· Mulier que est
fornicaria·quasi stercus in via ocul
cabitur· Sed hanc penitentem Cri
stus diligens exemplo excusat· Fe
nerator est Christus qui pro vno
grano in terram seminato· centum
dat seu exigit vt patet in papaue
re·Nui pro culpa momẽtanea eter
nam pena exigit·Nui pro bonis na
turalibus et gratuitis augmentum
meritorum exigit·Vnde Luce·xix·
Quare non dedisti pecuniam meam
ad mensam et ego cum vsura vtiq̃
exegissem eam· Dic in baptismo g̃
tiam dat et in morte vsuram exigit
supra sortem· Isti fenatori tenemur
quicquid sumus habemus et possu
mus in suum honorem · Duo debito
res sunt Symon qui se innocentem
putabat et Maria penitens· vel pec
cator occultus et peccator manife
stus·vel innocens et penitens· Dri
mus debebat denarios·l· qui compo
nitur ex·x·et ·v·per que intelligi
tur vniuersitas peccatorum que sen
sibus cõmittimus contra decalogum
et sic minus debebat suo videre Sy
mon · Alius debebat quingentos·
quia plus prefatis modis peccant
secundi ideo plus tenentur· L
Sed non habentibus illis vnde red·
Vbi notandum q; quinq; sunt q̃ so
lutionẽ debiti vel rei emẽde impediũt

Aliquando tempus·quia nimis breue·vnde solet peti longior terminus Aliquando locus·quia nō potest qs exire libere·ꝓpter qđ solet peti liber exitus· Aliquando indigentia ofilij· Aliquando carentia p̄cij·Aliqñ caritas amici·Aliqñ impossibilitas lucri Sed donauit vtrisqꝫ idest odonauit· vel donauit·i·donū gratuitū dedit· vel omnia q̄nqꝫ dōnauit ad penitendum·tempus vt penitētiā ageret·locum ad penitendū·legem ad ofulendum et instruendū·precium ad redimendum·caritatem ad lucrandū siue merendū·Ex accesso autem iuxta suam ofuetudinem Cristus cōcludit ptra symonem vt eū ouincat·Estio ꝙ is cui plus dē·Sequiē·et ouersus ad mulierē dē·Increpat symonem cui xp̄s magnum beneficiū otulit secum prandendo· quia pauperes plꝰ dant diuitibꝰ qñ muitanē q̄ ecōuso· et tū symon mḡtus tria obseqa dimisit exhibē xp̄o· q̄ ꝑm ofuetudinez ꝙ tunc diuites venerabilibꝰ hospitibus exhibere solebāt·videlicz osculū vnguentū et aquā membris dando apostonatis· ℳ Ex p̄missis patz q̄nta dei erga penitētes sit clemētia Nam hec peccatrix olim oūsa a xp̄o accepit septez ꝓuilegia in ouersiōe· septē in vite ouersatōne·et septē in morte·In p̄ncipio enim oūsionis hodie vocaē clemētissime·conteriē verissime·confiteē xp̄o ofessori optio humilime·satis facit publice·Remissionem peccatoꝝ quo etiam ad penam recipit plenissime·eam excusat coram phariseo benignissime· et ꝙ in caritate sit oñdit certissime·q̄ oia in euāgelio patuerunt isto·In successu p̄mde fit Cristo familiarissima vtpote hospita in castello et in via ꝓcuratrix cristi cum alijs sanctis feminis·Sanatur ꝓpter eam Martha a fluxu sanguinis·et Marthe ancilla clamat·beatus venter q̄ te portat·Flet cū ea xp̄s in fuscitatōe Lazari Caput et pedes xp̄i merē vngere· Perseueāt cū Maria sub cruce·Prima refurgentem videre meruit·et apostoꝝ pro tunc fit apla·Circa finez vite eius annis·xxx·ducit vitā otem platiuam·visitaē cotidie septies ab angelis·vultus eiꝰ vulget vt moysi·Fertur ad eukaristiā ꝑ angelos· amore quodāmodo moriē·Odor durat diebꝰ septem·et p̄dicatoꝝ aureolam suscipit in patria·

In festo beati Iacobi Sermo·xxv·

Accessit ad Ih̄m mater filioꝝ zebedei Matth·xx·In serie huius euangelij de tribꝰ plōms fit mentio de quibꝰ p̄ncipaliter diceē·Primo de matre·Scdo de filijs eius·Tercō de xp̄o rege·In matre tria fuisse commēdanē·Fiducia·reuerētia et ignorantia·vñ Rabanꝰ·In accessu nōē ofidentia·i adoratōe reuerētia·et in petitōe ignorātia·Primū fiducia sez causabatur in ea ꝑm Crisosto·ex eo ꝙ Cristus nepos suus erat·Erat enī mater ipa maria salome sororꝰ ginis marie·Vnde Crisosto·Mater hec salome vere pacifica que filios pacis genuit·Inter tempus autem vocationis apostoloꝝ et tempus passionis dominice mortuus est zebedeꝰ et sic illa secuta est Cristum· Accessit illa de causa a filijs subintroducta· Noluerunt enim per se petere·ꝫ matrem ad petendum voluerunt submittere triplici de causa·Primo ne

ceteros discipulos scandalizarent. Secundo vt ipa a xpo citius impetraret. Tercio vt si nō discrete peteret xpus sibi facilius indulgeret. Istas tres causas in psona filiorum tangit Criso. dicēs. Qui seipm donauit hominibꝫ quō regni sui societatem nō donabit. Petentis negligentia reprehendit vbi de dātis misericordia dubitatur. Si nos rogamus mgrm fortitā ceteroꝝ corda acuimus. Et si vinci carne nō possunt qsi iā spuales. tm̄ pcuti possunt quasi adhuc carnales. ergo submittam9 matrem nostram vt suo nomine depcetur p nobis. Si enim reprehensibilia inuenta fuerint facile merebit̄ vemā. ipse sexus excusat erroꝛem. Si autem non fuerit importuna facilius mater pro filijs suis rogans ipe dns qui mrnos annos filioꝝ miseratōne impleuit. facilius exaudiet maternū affectū. Quarta ratio fuit ne ipi notā ambitionis incurrerent. Petere emm pmatum p aliquo ignorante tolerabile. p sciente et consentiente reprehensibile. pro se autem petere valde ambitōsum ē et vitupabile. ℞ Secundo notatur in matre reuerentia. in hꝫ qꝫ Ihesum adorauit et cum hoc virum vt dictum est reliquit ꝓpter Cristū. Nūte enim deuotōis hec mulier erga Cristum fuerit. Criso. ex tribꝫ oñdit Primo qꝛ ꝓpter ipm cristū reliqueāt virum suum adhuc viuū. Vnde dicit Criso. Non eam vicit maritalis affectus. quia ille temporalis erat maritus. iste autem pfectus sponsus. Cognouit qꝫ amplius pdesset marito suo. si ꝓpter deum relinqueret virū. qꝫ si ꝓpter virum relinqueret deum. Alibi tamen sentire videtur. qꝫ tunc temporis vir suus mortuus erat. Secundo apparet eius deuotio. ex eo qꝫ sexus fragilis et etate defecta xpi vestigia sequebatur. Tercio qꝛ non terrena sed celestia suis filijs postulabat. Non emm vt ait Crisostom9 hec sentit sicut cetere mulieres que suoꝝ natorum corpa amant. animas autem contemnūt. Desiderant illos valere in mūdo isto ꝛ nō curāt quid sint passuri in illo. vt ostendant qꝫ corporum sunt parentes non aiaꝝ. Tercio in ipa fuit ignorātia. vñ cristus reprehendit filios qui eā submiserunt ad petendū dicens. Nescitis quid petatis. Ista enim petitō ptim causabat̄ ex ignorantia. vnde Iero. Opinionē regni habuit mater filiorum zebedei. hoc vt reor ex causa. qꝫ dixerat dns. tercia die resurgā. Putauit enim mulier post resurrectiōez ilico regnaturū et qđ in secūdo aduētu pmittit̄. in pmo esse complendum. Et auiditate femmea psentia cupit immemor futuroꝝ. Processit etiam petitio ptim ex inuidia filioꝝ Timebant enim ne petrus prīperet principatum. vñ Criso. Audierāt qꝫ super thronos sederent. vñ pncipatum ipius cathedre petebāt accipe. Timebāt enim petrū pferri ptim q̄dam ambitōne humana. Adhuc emm superbi erant et pmatū desiderabant. Vnđ Criso. Primatus fugientem se desiderat. desiderantē se horret. Conuersatō igit̄ melior considerāda est. non dignior gradus. Propter qđ dns volens duoꝝ fratrum et aliorum indignationez extingere. introduxit differentiaz inter pncipes mūdanos et ecclesiasticos. ℂ Petit autez hec mulier tria. que matres filijs suis desiderāt. scz quietem ibi. vt sedeant. honorem. ibi. vnus a dextris tē. et diuitias. ibi. in regno tuo. Secundum seculū igit̄ prudēter

petijt. sed ꝑm deum stulte. et in trib⁹ defecit. In ordie ꝑmo. quia quies sequiē non ꝑcedere debet laborem. sed ꝑmo petijt quietez. Secundo defecit in intentōe. qr sperabat ex sanguinitate obtinere. Vnde dicit. duo filij mei. Tercio defecit in materia petēdi. quia putabat dextrā et sinistraz in regno celorū. ℣ Secūdo ꝑncipaliter fit mentio in illo euāgelio de filijs in quib⁹ tria videnē fuisse. Primo temeritas in postulādo. cum p matrē petūt sessionē a dextris et a sinistris et ibi. Nescitis quid petatis Scdo magnanimitas in rīndendo. cū dicūt possumus. Tercio firmitas in patiēdo. cū xp̄us eis dixit. Calicē q̄dem meū bibetis. ℇ Premittit autem xp̄us hijs trib⁹ loquēdo et corrigendo filios dicēs. Nescitis q̄d petatis. Vbi notandū q̄ septē genera hominū petūt nesciētes quodāmodo quid petāt. Primo orantes p alijs q̄ orōni resistūt. sicut samuel orauit p saul fupbo vel potiꝰ luxit sil̄ t orauit vt tāgi videē. j. Regū. xv. Scdo quimmis p tpalibus in oratōe insistūt ꝯra illud Mat. vj. et Luce. xj. Panē nostrū cotidianum da nobis hodie. Vbi dñs p sex docet debite petere p tpalibus. Petere enim docet p̄mo nō fupfluitatē. quia panē. nō ait. pisces carnes et similia. Secūdo docet petē iuste acquisita. ibi. nr̄m nō alienum. Tercio necessitatez. ibi. cotidianum. non annualem. Quarto docet vt cū gratiarum actione recipiamus agnoscendo q̄ reddere nō possumus ibi. da. nō ait accomoda. Quīto docz odiuidere ꝓxis nō totū suādo nobis ibi. nobis. Sexto vt non sollicitemur nimis de illis. ibi. hodie. Tertō nesciunt q̄d petāt q̄ p rebus orāt. q̄ sine ꝑcato obtineri nō ꝑnt. vt p superstitiosas bñdictōes et oīoes fit. Sic Israhel petiuit regē et exauditus ē in malū eoꝝ. j. Reg. xj. Plus illō apparet in superstitiosis. Quīto nesciūt q̄d petant q̄ orāt supbe vt phariseꝰ ꝯra publicanū. Luc. xviij. Quīto nesciunt q̄d petāt q̄ petūt tepide et sine attētiōe q̄cūq; orātes. ꝯra quos dr Math. xv. Populꝰ hic labijs me honorat coꝝ aūt eoꝝ longe est a me fine causa colunt me. Sexto nō ignoscentes inimicis. Vnde Math. vj. Si nō dimiseritis hominib⁹ nec pater vester dimittet vobis ꝑcata vestra. Septimo nesciūt quid petant non in oratione perseuerantes. cuius exemplum ponit cristus de vidua molesta que per importunitatem exaudita ē vt dicitur Luce. xviij. ℱ Secundo fuit in apostolis istis magnanimitas in respondendo. Est autem magnanimitas in sanctis qua possūt p deo difficilima sustinere et aduersaque causatur ex trib⁹. Primo ex amore dulcorante. Vnde Augustinꝰ Omnia seua et inania facilia et prope nulla facit amor. Secundo causat ex fiducia de deo presummente. vnd Judi. vj. Nō derelinquis presumentes de te. Bern. Nihil omnipotentiā deiverbi clariorem reddit q̄ omnipotentes facit omnes qui i se sperāt Ideo dicit Vincentius. Videbis me de virtute plus posse dum torqueor q̄ possis ipse qui torques. Tercō causatur ex obliteratōe premij alleuiāte qr ꝑm Grego. Cōsideratō premij minuit vim flagelli. Aug. Labor terret vide celum. Qui agnoscunt p̄mium libenter implent preceptum. ℌ Tercio fuit in eis firmitas in patiēdo. Vbi notandum q̄ triplex ē calix idest martirium. Vnum mortificatio carnis. et ē ommū xp̄ianoꝝ bonoꝝ.

Vnde Aug. Tota vita xpiani boīs crux est atq; martiriū. Aliud est de fideriū martirij. z est oim pfectorum ꝯfessorum. De quo legitur in eorum legendis. Aliud est in effectu passionis p corpalem necem. Primū z secūdū que causa sunt tercij martirij fuerūt in Johanne. terciū in Jacobo Causam enī sufficientē martirij habuit Johēs qui venenū bibit. in exilium trusus fuit. et in feruenti olei dolium. ¶ Vbi notandū q; beat9 Jacob homi in triplici statu valde gratiose subuenit p alijs sācīs. Nā Fm Aug. Indiget homo sanctorum auxilio in vita. in morte. et post mortem. Sic beatus Jacobus in vita dat peccatoribus remissionem. vt refert beda de illo qui peccatum in scedula scripsit et deletū inuenit. Dat desolatis et afflictis ꝯsolatōez vt refert calixtus papa de illo qui ad sanctū Jacobum vadens vxore mortua et omnib; expoliatus asinū a beato Jacobo accepit quo puuli veherentur Dat etiā oppressis releuatōez. vt patet in isto mercatore quē iuste in carcere posito inclinando turrez miraculose liberauit. Dat necessitatem patientibo ministratōez. sicut refert beatus calixtus papa de quodā ad beatū Jaco. pgente. cui cum necessaria defecissent beatus Jacobo panē sibi ꝓparauit. de quo. xv. diebo vixit. Dat etiam indeuotis pīnam correctionem. sicut refert itē calixtus papa de quodā. qui cū sanctū Jacobum visitasset. non salutē aīe sue petijt. ꝫ ne a suis caperet amicis solūmō postulauit. Qui rediens ab inimicis captus. tandem p beatū Jacobū correctus liberat̄. Juuat secundo i morte ne sez supent̄ a morte vel decipiātur a demone. Primū patet in illo q̄ iniuste suspensus fuit ibidem a beato Jacobo in vita conseruato. Secūdum patet in illo cui in extremis laboranti apparuit beat9 Jacobo burdone vtens. p lancea et saeculo mulierculę. quē ille ex compassiōe i via portauerat et eo vtens p scuto demonem fugauit. Juuat etiā post mortem. Et quantū ad corpus honorabili sepulture tradendo. sicut aic Vbertus Bisuntinus epūs. de quodam in via mortuo. cuius corpus beatus Jacobo in specie equitis apparens ad sanctum Jacobū detulit et ibi sepeliri fecit. Et q̄ntū ad aiaz ab eternis penis liberando. Nam sic refert Hugo de sancto victore. Cum quidaz ad sanctū Jacobū pgeret z ad suasionem demonis se occidisset. et ad tartara deducer̄. beatus Jacobus vt vite p̄stine restitueret̄. obtinuit. ¶ Tercio p̄cipaliter fit mentio de xp̄o qui valde bene se habuit in resp̄ōdēdo. In xp̄o ergo tria fuerūt. Primo magna benignitas in resp̄ōdendo. Crisō. Bonū erat eorum defideriū. sed incōsiderata petitio. et ideo si impetrare nō debebāt. simplicitas tñ petitōnis eorū cōfundi non merebat̄. quia de amore dñi talis petitō nascebat̄. Propter q̄ solū i eis dñs ignorantiam reprehendit. Benigne q̄dez eos reprehendit. ne ex aspera reprehensione eos ofunderet. et alios irritaret. Crisō. Ideo non dixit non sedebitis ne duos ofunderet. ne q; sedebitis ne ceteros irritaret. Noluit respōdere dñs dure mulieri. parcens eius confusioni ꝓpter simplicitatem antiq̄tatem. et maternū amorem. Secundo in Christo fuit rectificatō zeli in reprehendendo. cum dixit. nescitis quid petatis. q; volebāt cum Xp̄o regnare. sed nolebant cū

ipsō bibere. ideo dixit. potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum Item nesciebāt quid petebāt. quia aut p̄matum celestē petebant et sic temerariū fuit. quia volebāt illud assequi sine merito et labore. Aut terrestrē et sic etiā temerarie. quia illō Xp̄us docuit deserere. Item nescitis q̄d petatis. q: putabāt i celo dexterā t sinistrā. Itē nescitis q̄d petatis q: t si ibi eēt alteā exīt̄ sola ibi dexteā eēt. Vñ Criso. Ego vos vocaui ad ptē dexterā de sinistra. et vos vīo ofilio curritis ad p̄sinistrā. ℟ Tercio in xp̄o fuit fidelitas in differendo. ibi. non est meū dare vobis ꝙ quibus paratū est nē. Vbi notandū. q̄ legit̄ paratū q̄nq; generib; hoim. Primo deū diligentib; sicut suiuiuz amicis Ysa. lxiiij. Oculus nō vidit deꝰ abs te que ꝓparasti diligentib; te. Secundo mūdum otemnentib;. sicut domus paupib;. p̄s. Parasti i dulcedine tua pauperi deus. Tercio hūilibus sicut vestimentum paruis Job. xiiij. Si abiero t ꝓparauero vō locū tē. Quarto misericordiam egemis impendentibo sicut honorandis. Mathei. xxv. Venite benedicti p̄ris mei possidete paratū vobis regnū. Numto finaliter perseuerantib; j. pe. j. Hereditatem seruatam in celis vobis. q̄ mō tute dei custodimi p fidē in salutē patā reuelari tpe nouissimo.

In festo beati Laurentij Sermo. xxvj.

IGne me examinasti et nō est inuēta in me iniquitas. p̄s. xvij. videlicet. Exaudi dñe iusticiā. Qui hodie legitur ob reuerentiam sancti Laurentij. Vbi notandū ꝙ triplex est ignis. et quolibet hūus Laurentius ꝓbatus est. A Primus est interior siue spūalis. Secundus exterior sine materialis. et tercius inferior seu infernalis. Primus ignis inflammat corda. Secūdus ignis exurit corpa. Terciusvrit carnem et affligit mentez. Primo igne fuit beatus Lau. inflammatus p amorem. Secundo fuit exustus p concrematōez. A tercio fuit alienus per omnimodam exemptōem. Primus ignis interior et spūalis est deuotio et feruor diuini amoris. De quo xp̄s Luc. xij. Ignem veni mittere in terrā et q̄d volo nisi vt ardeat. Hoc igne apostoli in die pentecostes per spiritū sanctū inflammati sunt. Actu. j. Quo beatus laurentius totaliter inflammatus fuit. vnde poterat dicere cum propheta. Inflammatū ē cor meum et renes mei cōmutati sūt et ego ad nihilum redactus sū et nesciui vt iumentū factus sum ap̄d te. et ego semp tecum. B Ex quibo verbis ptz ꝙ ignis spūalis quando cor inflammat extinguit quadruplicem amorem inordinatū. et accēdit q̄ntum scz amorem diuinū. Prio extinguit amorem carnalem. quia post ꝙ dixit. Inflammatuz est cor meū. statim adiunxit. et renes mei omutati sunt. Si enim iste ignis inuenit renes immūdos statim eos facit castos et puros. dicente beato Greg. Gustato spū desipit oīs caro. Hoc igne aduri petebat Dauid dicens. Vre renes meos et cor meum. Secūdo extinguit amorem terrenuz. ideo subditur. Et ego ad nihilū redact̄ sum. Qui enim mundum despiciunt. nihil a mundanis hominb; reputantur. ideo j. Cor. iij. dicitur. Tanq̄

purgamentum huius seculi facti sit mus omniū pipsima vsq; huc. Istū amorem terrenum extinguit ignis spiritualis dicente Crisosto. Vere nō habet sūper terram quod amet. qui donum celeste i veritate gustauerit. Tercio extinguit amorem domesticum idest parentum. Vnde subditur et nesciui. de qua nescientia Deutro. xxxiij. Qui dixerunt patri suo⁊ matri sue nescio vos. et fratribo suis ignoro illos. et nescierunt filios suos hn̄ custodierunt eloquium tuū. Iero. Non agnosco matrem. meo domino displicente. Quarto extinguit amorem proprium et puatum. Vnd subditur. vt iumentuz factus sum apud te. Amans eni semetipsuz fit iumentum dyaboli. quod cursu precipiti se ad omia vicia precipitat. Vm illud. ij. thi. iij. In nouissimis diebo instabunt tempora periculosa et erūt homines seipsos amantes tepidi elati superbi. Qui vero seipsos temnūt sunt iumentū Cristi quos Cristus usq; advisionē sue claritatis ducē. qd figuratum est Mathei. xxj. in afina Cristi per quam in Ierusalem introuit quia simplicitas ad celeste gaudiuz ducit. Quinto ignis spiritualis conseruat amorem diuinum quo adheremus deo. ideo subditur. et ego semper tecum. Nam. j. Cor. vj. Qui adheret deo vnus spiritus est cū ipo Caritatemq; vocat vinculum col. iij. Sup omia aūt hec caritatez habete que est vinculū pfectionis. Iste igitur ignis deuotionis extinxit in beato Laurentio amorē carnalem. quia creditur qd virgo fuit. Amorem terrenū. qz thesauros sibi non retinuit sed dispersit paupibo. Amorem domesticū. qz patriā et parentes suos qui erant in hyspania deseruit. et ob amorem p̄cipum apostolorum rome peregrinari voluit. Amorem proprium siue priuatum. quia vitam suam carnalem despexit ⁊ morti se tradidit. Amorem autē diuinum habuit quo Cristū sūper omnia dilexit. Secundus ignis exterior est et materialis quo Laurentius fuit exust⁹ Ex quo patet q passio eius fuit valde acerba propter quatuor. Prio ex doloris immensitate. quia ignis est maxime afflictiuus. Secundo ex carnificis immanitate. quia membra eius multis vulneribo lacerata et cōfossa aburi faciebat. Tercio ex temporis diuturnitate. Vnde Ambro. Non enim fratres beatus Laurentius breui vel simplici passione perimitur. Nam qui gladio percutitur semel moritur. Qui in flammarum camino mergiturvno impetu liberat. hic autem longa et multiplici pena cruciatur. Quarto penarum vniuersitate. quia omnia penarum genera in eius corpus fluxerunt. Per tribulationem tamen talem euasit ignez purgatorium et infernalem. Et sic nos per passiōes huius temporis facere possumus. D Differūt enī valde ignis presentis tribulationis ignis infernī. et ignis purgatorij. quia ignis presentis tribulationis q̄ tuor habet conditiones. Primo quia leuis. ij. Cor. iiij. Id enim quod in presenti est leue et momentaneum tribulationis nr̄e supra modū in sublimitate eternū glorie pōdus opat in nob. Secdo qz est purgatorij⁹ mortaliū et venialiū pcōz. vñ Grego. Nd fornax auro lima ferro Flagellū grano. hoc facit tribulatō viro iusto. Tercio quia est meritorius. Iaco. j. Beatus vir q̄ suffert tem. qm̄ cū p. fuerit acci. coronaz vite quam

repromisit deus dilī se. Quarto q; ē transitorius. Cito enī finiē et transit. ps. Transiuim⁹ p ignē et aquaz et eduxit nos ī refrigerio. Ignis autem infernalis nullā istarū oditōnū hz. Nō enī est leuis sed grauissimus Non purgatorius venialis nec mortalis. ꝫ eternaliter punitiu⁹ ꝛ detur dativus. q; superbia eoꝝ ascēdit semper. Nō meritorius. q; ex statū merē di fūt dānati et otinue male agunt. Nec transitorius ꝫ eternus Mathei .xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternū. Ignis vero purgatorius medīū tenet inter ignē tribulationis et ignē infernī. q; in duobz occurrat cū igne tpali. Est enim purgatorius. Et in duobz cū igne infernali. q; nō ē leuis ꝫ grauis. et nō est meritorius ꝫ punitiuus. E Terci⁹ ignis pncipalis ē inferiorꝝ infernalis a q̄ btūs Lau. habuit oī modā exemptōz. Nec mirū. Illud enī qđ val de extinguit materiā ignis infernal pfectissime in se habuit. videlicz elimosine lāgitōnē. q; put camit ecclesia fīē aq̄ extiguit ignē. ita elimosina extinguit peccatū. Vbi etiam camit eccīa illud. ps. de beato Lau. Dispfit dedit. pau. iusticia ei⁹ manet in se. se. Vbi duo nōnē ꝓpa boni elemosinarij scz meritū. ibi. dispersit. ꝛē. et premiū. ibi. iusticia ei⁹ manet i se. se. Circa pmum tangunē sex circūstantie boni elemosinarij. Primo dz habē diuisionē. quia non vni tantū dz q̄s dare. ꝫ in plures diuidere. qđ notat ibi. dispersit. i. diuersis sparsit. Ratō est. quia pauperes sūnt intercessorez diuitū. sed melius est habere plures intercessores q̄ vnū. Vnde Luc. xvj. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis. vt cū defeceritis recipiant vos ī eterna tabernacula. Deo beatus Laurē. ait. Thesauros ecclesie manus pauperū deportauerunt. Secundo debent habere discretionem. ibidez. dispersit. i. est discrete sparsit Nue discretio maxime attenditur i trib⁹. vt det q̄s de iusto. pū. iij. Honora dominū de tua substantia. Det debito modo sm Greg. in pastorali vt det multum in casu. et parum et nihil vbi obesset nec necesse foret. Det a seipso incipiendo Sap̄. xj. Miserere anime tue placens deo. Nue omnia in beato Laurētio repiuntur extitisse. Tercō q̄s debet habere liberalē distribuentez qđ notat ī verbo dispergēdi. Tobie. iiij. Si multū tibi fuerit habūdanter tribue. Si exiguū fuerit. etiā exiguū libenter impartire. Cōtingit enī qđ modicuz valde multū ē apud deū. sicut de vidua de q̄ luc. xxj. que debit era minuta duo et plus omnib⁹ diuitib⁹ debit. q; affectuz pensat deus plus q̄z censū sm Greg. Sic beatus Lau. debit habūdanter tpalia. thesauros ecclesie distribuendo. spūaliavt dyaconus p̄dicando. et corpalia infirmos sanādo. Quarto debet habere gratuitā deuotionē. ibi. dedit. nō vendidit. Sunt enī quidā elimosinarij q̄ parū dāt vt multū de tpalib⁹ habeāt. tales scōm Iero. ad nepocianuz fūt senatores. Alij dāt vt habeātvanā gloriā ꝛ tales vendūt. Math⁹. v. Cum facis elemosinaz noli tuba canē añ te sīc ypocrite faciūt in synagogis ꝛē. Nō sic fecit beatus Lau. q̄ solū xp̄m i pauperib⁹ intuitus est. Vñ tyrāno ait ꝛē. Nūto debēt habere puisionē vt sibi añ morte puideāt. ibidē. dedit. nō alij donandū dimisit btūs Lau. ꝫ in ꝓpa pson̄a. Quidā enī ordināt post mortem suā dari et merenē q; sibi subtrahūt aliq̄liter. Alij sani dāt et maxie

merenē· imo in infinituz plus valet data elimosina p aliquo dum viuit· q̄ post mortem ꝓpter premiū essentiale· Dra enim sanctis ante mortez et post·ē sicut inter eū qui cibi p̄cio si ptem omedit et amico tribuit· et istum qui illud qđ non potest omedere amico vult dare· Item ꝯlis inter istum qui potest carcerē vitare· et istum q̄ se educi facit de carcere· Sexto debet habere electionē·ibi· pauperibz· nō diuitibz·deū timentibz nō hypstriomibz·iustis·non peccatoribz· Luc·xiiij· Cū facis conuiuiū voca pauperes debiles et claudos·et beatus eris·q: nō habes retribuētes· Secundo pmīt meritum tom elimosinariꝝ· ibi·iusticia eius manet i seculū secli·

Dicit dantsch mōtē· 1· pg·

In festo assumptōis beate Marie virginis Sermo·xxvij·

MAria optimam ptem elegit que nō auferet ab ea Luc·x· Hoc vbum nullio petit nisi solū ꝓpe Marie virgini·qūe medium tenet inter creatorem et creaturā· Nō deo·quia nullum bonū elegit qui oīa ab eterno habuit nec ptem habet neq totum· Non creature· quia nulla creatura suppositalis est que addītōnem gre suscipe non queat· dempta Maria· Nec homini sicut nec angelo·q: nullus optimam ptem habet·i· sic Maria· Tria videbim9 de themate·Prio quō Maria optimā ptez elegit p decursū sue vite· Scdo quō optimā elegit in morte· Tercō quō optimā in statu glorie· Habuit in pīti vita optimā ptē q̄ ad septē·videlicz q̄ ad mutero sanctificatōem·q̄ ad puericie incboatōez·quo ad castitatis ꝛ seruatōez·quo ad vite pfectōz·quo ad pfectā hūiliatōez·quo ad gre cumulatōez·et q̄ ad filij incarnatōem·

Tria videbimꝰ

ꝑm ꝑte.

A Primo habuit ptē optimaz quo ad mutero sanctificatōem· Nā quibaz sanctificanē seu purganē a peccato originali iam p baptismum renativt pueri cōmūiter xpianoz· quoz gra tanta est vt saluenē licet mortaliter et venialiter postea peccare possint· Alij purganē in vtero ab originalivt Jeremias Johes baptista et ꝑm quosdā Jacob p̄iarcha· Nuoz gra tāta fuit vt postea non mortaliter peccauerint licz venialiter excedere potuerūt· Sed ꝟ virgo beatissima tantā gratiā accepit sanctificata in vtero·vt nec venialiē nec mortaliter peccauerit postmodū Vnde anselmi·cur deus homo· Tanta puritate nitebat virgo vt maior sub deo nequeat intelligi· B

1

Secūdo habuit ptē optimā q̄ ad puericie incboatōez· Sūt enī q̄dā pueri boni qui p posse corpaliter laborāt· vt bonoz parētū filij cōiter fūt· Alij meliores q̄ eccīas sepe frequētant vt btūs Nicolaꝰ scūs dñicus Sz optimi q̄ deo i religiōis cultu offeruntur vl nutriunē· sic pueri btō dñdicto offerebanē a nobilibz nutriēdi religiose vt dic Gre ·ij·li·dyalogoz· Primū habuit Maria q: vt de ea refert Jero·i epla ad Cromaciū et heliodorū hāc regla maria sibi statueāt vt a manevsq ad terciā oīoni mīsteret a terciavsq ad nonā terrestri operi vacaret·a nona ab oīoe nō recedēt q̄dusq angelus apparēs escaz sibi daret· Scdm habuit quia oplero p trienniū ablactatōis tpe ad tēpluz cū oblatōe p q̄ndecim gradus āscēdit ac si foret adulta· vbi nōvna die sed

2

fere vsq; ad conceptionē filij mātis
Terciū habuit q; ibiō cotidie i omi
sanctitate pficiēs et cotidie ab āge
lo vifitata deo cotidie fruebaē i di-
uino cultu occupata vt de vtroq; re
fert Jeronimus in hystoria. C
Tercio habuit ptē optimā ad casti
tatis oseruatōnez. Castitas enī tres
hz ptes. Vna est oiugalis. De q̄ hē
bre .xiij. Honorabile onubiū thorus
immaculatus. Et hec ē ps bona. que
habet fructū tricesimū. Scda ē cōti-
nentia vidualis melior habens fru-
ctū sexagesimū. Tercia vginal optī
ma habens fructū centesimum. Et
hanc vgo beatissima velut vexillife-
ra vginitatis pmo vuit. Luc .j. Vi-
rum nō ognosco. Habet e-
tiam q̄libet ps castitatis triplicē g̃-
dum vbi semp Maria optimā ptez
elegit. Nā q̄dam oiuges bone g̃nati
oni ꝓpter cultū diuinū augendū va-
eant. Alie meliores post xp̄m filiuz vnū
vel vnā filiā habuerūt casteviuūt re
cetero. sicut parētes sancti Alexij t
Nicolai. Optimi vginitatem fuant
vt sanctus Heinricus et vxor ei⁹ Ku
negundis. Sed Maria simul vgo et
mater fuit et vgo pmansit. Viduā-
rū q̄dā bone bis nubūt. Meliores si-
bi xp̄m solū eligūt nō bis nubentes.
ꝫ filios ad dei cultū post pmū onubi
um nutriūt. Optime aūt q̄ in operiba
misericordie et in vita otemplatiua
deo seruiūt. De q̄bz .j. Thi .v. Sicut
Maria fecit post ascēsionē Cristi vt
de Jeronimi autoritate patuit t pā-
us xp̄o opa misericordie fūme impē-
dit in etate puerili vt patere potest
currenti p singla. Virgines etiam
bone quedā caste viuere ꝓponunt et
pseuerant. Sed castissime deo virgi-
tatem viuendi consecrant vt ista q̄
ait. Luce .j. Virum non ognosco. i.
vui virginitatem. D Quarto
Maria habuit partem optimā quo
ad vite perfectionem. Est enim vita
actiua pars bona. cōtemplatiua ps
melior. et ex utraq; compōsita que ē
pars videlicet doctrinalis. Vnde et
euangeliuz idcirco hodie legitur de
tribz personis scilicet Martha Ma-
ria et Jhesū. quarum prima habuit
actiuam. secunda contemplatiuam.
Tercia doctrinalem. Maria enim ē
castellū in quod Jhesus intrauit luc.
.x. Ecce concipies et paries filium t
ibi nouem mensibz habitauit. E
Actiua vita fm Tho .ij. ij. q. c. lxxix.
consistit in vsu licito actuum ad p̄-
sentem vitam pertinentium necessa-
rio in exterioribz. Et habet tres a-
ctus principales videlicz domare car
nem et passiones animi sedare. exer
cere opera misericordie corporalia t
spiritualia. similiter et artem aliquā
mechanicam licitam. Vnō in littera
de Martha tria dicuntur propria vi
te actiue. videlicz q̄ sollicita fuit tur
bata et distracta erga plurima. Sz
p oppositum contemplatiua in Ma
ria dicitur. q̄ sedebat. audiuit vbuz
dei et vnū esse necessariū. nō pla. A-
ctiua vitā beatissima vgo cū martha
duxit et pfectissime q; xp̄m genuit
vestiuit pānis inuoluit cibauit etiaz
potauit q; puo lacte pastus ē dedit
tectū in puericia. Visitauit et soluit
et i sepultura p̄cipalit iuuit vt pie
credit et sic opa misericordie imple
uit. Habet tñ martha hodie septem
fratrū g̃na. pmi fuit mechanici ele-
mosinas pingues dare nō valentes
sed sunt diuites elimosinarij. tercij
pauperes ministrātes. q̄rti otēplati
uis religiosis seruiētes vt quersi et si
miles. q̄nti sacramēta ministrantes.
sexti theologiā docētes et p̄dicātes

ex caritate·septimi plati existentes vt epi deuoti·quia hij actiuā vitam ducūt. ¶ Cōtemplatiua vita·fistit in actibz interioribz·fide fincera·spe firma·et caritate pfecta·que virgo beatissima in fumo habuit et nutritur lectione·meditatōne·et oratione·Vita actiua doctrinalis ofistit in contemplatōne diuinoz et in traditōne otemplatiuorū p predicationem vel lectionem·et in his vgo pfectissima fuit quia summos doctores docuit·Vnde sup illo Luc·x·Maria oseruabat omnia hec conferens in corde suo·dicit quedam glō·vt futuris tempibz euangelistas et apostolos doceret. G Quinto Maria habuit ptem optimam·quo ad perfectam humiliatōez·Humilitas enī tres habet gradus·pmus est subicere se superiori suo Hebre·xij·Obedite ꝓpositis vestris per omnia et subiacete eis·et hec est ps bona·Secūdus est nō tantum subici superiori suo·ꝫ etiam nec pferre se equali·Ro·xij·Honore mucem preuenientes·et hꝫ est pars melioz·Terci? est subici se inferiori Luce·xxij·Qui maior est vestrum fiat sicut minor·et hꝫ ē ps optima·Maria autem nō solum obediuit superiori suo videlicet deo Luce·j·Ecce dñi ancilla tē·Non solū equali·vt Joseph·quem sibi ꝓponebat dicēs Luc·ij·Ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te·sed etiam inferiori se subicit Elisabeth scz apud quaz manfit tribz menfibz Luc·j· H Sexto habuit Maria ptem optimā quo ad gratie cumulationez·Deus enī habz quadruplicē menfuraz·de qua Luc·vj·Menfurā bonā et confertā et coagitataz ⁊ fu pereffluentem dabunt in sinū vestrū Menfura bona est quādo alicui dat tanta grata que sufficit ad sui iustificatōez·et hꝫ ē ps bona·q dat oibus iustis·Mēfura oferta ē·qñ alicui dat tanta gra·vt nō ipe solū iustificet ꝫ etiā alios saluet·⁊ hec ps melioz est et fuit in apostol·Menfura coagitata ē quādo dat tāta gratia alicui vt nūq ab ea cadere possit·ficut sanctificatis in vtero et apostol post missionem spūs sancti·⁊ hec ps optima·Sed supefluens menfura est que de sua plenitudie alijs effluit vt de xpo et maria hec est optia·De vtraq dici pt Jo·j·De plenitudie eius accepimus omnes. ¶ Septimo habuit ptez optimā quo ad filij incarnatōez·Nued ā enī femia mres fuit bonoz filioz in mrimonio·ꝫ nō vgines·vt q hñt deuotos pueros. Alie fuerūt vgines fuit·ꝫ nō mres et melioz ptem habent·ꝫ hꝫ maria sola mr est fecunda et vgo·Vñ Luc·j·Ne timeas Maria inuenisti tē. ecce concipies in vtero tē. R Secūdo videndū pncipaliter quō Maria optimā ptē hodie elegerit i morte·Repimꝰ igitur i autēticis sactoz dictis q ānq pulegia habuit circa suā assumptōnem·Nā vocat pmo ab angelo sibi assumptōez pdicēte·Secundo osolat aduētu aploz ei assistēte·Tercō visitat migratura oim btoz exercitu sequēte·Quarto migrat ex amore sine dolore cruciante·Nōto deduciter ab eisdē corpe et aia resurgente et xpo comitāte·Prio enī pscivit suā migratōez·qr minoribz idem revelatū fuit vt petro qui·ij·pe·j·dicit·Breuis est depositō tabnaculi mei·Et apls·ij·Thi·iiij·Ego enī iam delibor et tpus mee resolutōnis instat·bonū certamē certaui curfū osumaui fidem fuaui in reliquo repofita tē Et Jobes euāgelista·Martha et fi-

vita vtē plativa

vita activa doctrinalis

q dicit tres ptes

2m pdē

miles etiã xpo apparẽte eis mortez
psciuerũt. Idem patet in sermõe ex
diuersis sanctorũ dictis opilato qui
solenniter legit in pluribus ecclesijs
vbi dicunt ea q̃ sanctus Cosmas au
diuit ab his qui interfuerũt migra
tioni v̄ginis. Et ibi dicit. Nñ cristus
ad se genitricẽ disposuit adducere p
angelum ei osuetũ pnũciat dormitio
nis exitũ ne mors mopinate veniens
turbationẽ ipsi efficeret. Obsecraue
rat aũt illa facie ad faciẽ cũ adhuc
in terra uersarẽ filium ne videret
quẽq̃ spũum malignorũ. Xpus igit
pmittit angelũ ad eã dicentẽ. Tps
est te assumendi ad me matrez meã
quia sicut terrã replesti gaudio. ita
replebis celũ. Vide lombardicã in ls
Promisit etiã apostolos aduenire t
eius corpus sepelire et dedit virgini
palmam de padiso in signũ incorru
ptionis in migratõe t vestimẽta fu
nebria. ℒ Secũdo osolatur aduẽ
tu aplorũ assistente. Sicut enim dic
dyo. lib. de diuinis nomib ca. iiij. In
dormitõe v̄ginis conuenerũt aposto
li. Et ipe Dyonisius ac magister su
us Jerotheus t quisq̃ apostolorũ in
laudez cristi et v̄ginis sermonẽ fecit
Et Johes Damas. in ymone dic. Ve
rum aplos qui vbiq̃ terrarũ dispersi
hominũ pdicatõm vacabãt e finib
terre Jerusalẽ otulit velut quasdam
aquilas cõgregañs. hoc ibi. Nam in
sermõe quo supra dicit q̃ Maria si
bi revelata Johãni retulit et centu
m. xx. v̄ginib que cum v̄gine fuerũt
et Johes apostolos aduenientes a
dixit eos ad v̄ginem vocando. M
Tercio visitaẽ migratura omnium
beatorum exercitu sequente. Vñ Jo
hannes Damasce. in sermone. Illa
ad filium conversa ait. Tu dilectus
filijs quos fratres appellare placuit
de meo discessu volentibus fias con
solator per impositionem manũ me
arum. Appone benedictionem super
benedictionem eorum. Protunc enim
scõm Jeronimum in sermõe ad pau
lam. Christus totus festinus occur
risse creditur et omnes angelorum
chori novem. et beati alij cum novez
eorum societatibus videlicet puero
rum coniugatorum viduarum virgi
num confessorum martirum aposto
lorum propetarum et patriarcha
rum qui in terra fuerũt partim sal
tem. ℕ Quarto migrat ex a
more sine dolore cruciante. Vnde Jo
hannes Damascenus in sermone v
bi prius dicit. Sacra tua obdormitõ
a nullo est mors appellanda. sed tñs
migratõ sive receſſus sed magis pro
prie assumptio. Et iterum. Que enim
sine viri contactu concepit. sine do
lore peperit. quomodo eam mors ab
sorbet. Quomodo corruptõ audet a
liquid in corpus. quod demiq̃ ipsam
vitam portauit. Hoc ibi. Et iterum
in sermone dicit. Extendens virgo
manum fidelium collegium benedi
xit. Et addidit. In manus tuas com
mendo spiritum meum. Profusis au
tem lacrimis apostoli figũt genua.
Deinde sacrum corpus munda syn
done involutum lecto supponitur. et
cum sanctis qui aderant. Rationem
autem cur hodie non mortua fuerit
sed migrauerit. reddit Alber. super
missus est. quia sub cruce penã mor
tis p euam otractam habuit. Vnde
Damas. dicit. Sz et ipa btarũ. q̃ sup
naturam dominationũ exaltata est.
dolores qs effugit piens hos i Xpi
passiõe sustinuit a mrnali opassiõevi
sceru laceationẽ tolerãs. Et quẽ deũ
ognouit p natiuitatẽ hũevt maleficum vidit interfectum. hinc ipsa celi

gladio cogitatõibꝫ laceabat. Deus autem nõ iudicat bis i idipsum. cũ ꝙ ꝑmo gladio quodãmodo necata fit sub cruce. non decuit hodie gladio mortis vginẽ separe. Itẽ implo. super Io. dr de Iohe ꝙ facta oroe positus est ad pres suos. tam extraneus a dolore mortis ꝙ a corruptione carnis. Modũ etiã qũovgo fine dolore mori potuerit tangit Alber. vbi pus sub hac mia. Nam i deuoto morituro due sunt inclinatões seu duo motus aie. Vn9 nature q̃ fm aplm Epse. v. nemo vnq̃ carnẽ suã odio habuit ꝫ nutrit et fouit eã. et ꝫ inclinat ad manendũ in corpe. Alius est gratie et caritatis ad essendũ sicut aplus ait cũ xpo esse p dissolutõem a carne. Naturale aũt est ꝙ motus maiores expellunt minores. Cũ igiẽ virgo xpm migratura vidit. tanta accendebat caritate delectante. vt nature motũ non sentiret. Si enim moyses et apostolus p visionẽ dei delectabilissimã fic abstrahebant vt anima nõ sentiret famẽ nec fitim nec alias passiões corporeas. ẽnto plus in ista vgine omnis dolor qeuit. Illud tangit ecclesia i collecta vbi dic nec mortis nexibꝫ depmi potuit que filiũ tuum de se genuit incarnatum.

O Nuinto migrando deducit in corpe et anima xpo concomitante. Obiit enim beatissima virgo vt probabilius videtur vel migrauit verius sexagenaria. post cristiq̃ ascenssiões supuixit duodecim annis. De cuius sepulture exequiis dicit Iob. Dam. vbi supra in sermone. Aplis aliisq̃ sactis q̃ oderãt diuinas odas modulãtibꝫ archa dñi de mõte syon sacris apostolor imposita ceruicibꝫ. ad sanctissimam villã Gethsemani deducitur. angelis antecedentibꝫ subsequentibꝫ aliis. sacrum corpus vehentibꝫ. tota ecclesia magnitudine comitante. et sic sacrum corpus venerabili sepulchro ponitur. Sed non est derelicta anima tua in inferno. Nec caro tua vidit corruptõnem. Ascendit igitur Maria cum honorabili societate. cum ineffabili iocunditate et cum mirabili claritate. ꝑmo cũ honorabili societate que figũata est. ij. Reg. vi. vbi dicitur q̃ Dauid et ois Isrl ducebant archam dei cum gaudio. et erãt cũ Dauid septem chori fupple cum Maria in assumptiõe angeli. patriarche. pphete. apostoli. martires. confessores. et virgines. Sedo cum mirabili iocũditate. vnd Iero. Si gaudiuz fit in celo de quolibz pec catore conuerso multo magis putãdum pro tante virginis exaltatõe q̃ Apoc. xij. Mulier amicta sole apparuit in celo et luna sub pedibꝫ eiꝰ et in capite eius coronã. xij. stellarũ Tercio ascendit cum mirabili claritate corporali. quia corpus eius glorificatum fuit. Spũali. q̃ anima perfectissima luce visionis fuit actuata Superfubstãtiali. quia Christus obuiaz sibi venit totus festinus fm Iero. Intellectuali. quia omnes angeli ibi fuerunt. et cum claritate rõnali. quia ibi sancti huius vie pfectissimi fuerunt et beati de patria. Tercio principaliter videndũ quomodo in statu post exitum a corpore hodie optimam partem elegit i patria tripliciter. quo ad modum quo assumpta est. quo ad locum et officium. Modus quo anime assumuntur triplex est. Quedam per vnum angelum assumuntur. Exod. xxiij. Ecce mitto ãgelũ meũ q̃ custodiat te i via et inducat te in terrã quã pmisi pribꝫ tuis. et ꝫ ẽ ps bona. Alius

modus est qñ quedam aſe a multis deducunt in gaudiū·ſicut Luc·xvj· Factū est vt moꝛꝛ mendicus et poꝛtaꝛet ab angelis i ſinū abrahe·et ꝯ melioꝛ ps·Sz optia qñ cū xpo oēs angeli vginem deducūt· Nuo ad lo cū ps bona est in infima ierarchia· melioꝛ in media·ꝫ optima in ſupma et ſuper eandem·vñ ecclesia· Exalta ta es ſancta dei ge·ſup chꝛos angeloꝛ ad celestia regna· Nuo ad officiū habz optimā ptē·qꝛ triplex i patria hz officiū· Adiuuandi mvita in morte et post moꝛtez ſm illud· Maria mater gratie mī misericoꝛdie tu nos ab hoste ptege et in hoꝛa moꝛtis ſuſcipe· Vbi terciū ē optimū· Hz officiū aduocādi·tūc aūt aduocatus bonus est qñ nō ē piger ꝫ diligens· qñ potēs apud regē· qñ sciēs ſapia et reuerēs in cōſpectu familie· Nue oia vgo beatiſſima reſpectu xpi i ſūmo hz vt liquet intuenti eiꝰ vitam· Habet etiā officiū miserēdi· Dei enī triplicia attributa diuerſis in copia tribuit· Potentiam Petro p claues· ſcientiā apło in raptu·et misericoꝛdiam matri·qꝛ deo aprium est miſereri ſemp et parcere·

quo ad bon·

quo ad offic·

In festo Bartholomei Sermo·xxviij·

EGo vos elegi ꝛ poſui vos vt eatis et fructū affeꝛatis et fructꝰ vr maneat Joh·xv· A In pñti themate et p totū euāgeliū ſm triplicē statū hoꝛis incipiētē·pficiētem et pfectū·tria nōtē· Prio xpi diſcipuloꝛum misericoꝛs electio· Scdo eoꝝdē diuina opatō·ibi·vt eatis ꝛc· Tercio pfecta oſūmatō·ibi·et fruvr ꝛc· Nue tria doꝛ xps p totū euāgeliū hodie· B Prio enī ponitur qs ad statū electōis efficacis qñ diligit deū et pxim·ibi·hꝰ ē pceptū meum vt di· Scdo oñdit cōtinuande dilectionis exēplaris odītō·ibi·ſic dilexi vos ꝛc· Tercō hz promittit et i futuro copioſa remuneratio·ibi· vos amici mei ꝛc· Nuātum ad ꝑmū dic· hꝰ ē pceptū ꝛc· vbi pmo nōndū qꝝ xps in dilectōe noīat oīa pcepta vt dicit Tho·ſup Joh· quia i dilectōe pximi oīa otinent· Qui enī diligit pximuz legē impleuit Ro·xiij·et in hꝰ intelligit preceptū de dilectōe dei· Vnde Criſo· Vide dei amoꝛē nr̄o amori velut cathenā copulatū·ideo qñqz dñr duo qñqz vnū· Nō enī ē possibile habentē pmū nō hr̄e secūdum mandatum· Nec Tho· Vnde Criſo·ſup Matth·Sicut rex in ymagine ſua hono raī vel otemniē· ſic deus in hoīe vel diligit vel odit· Inducēs ergo nos xpus ad dilectōez pximi·etiā ad dei dilectōem inducit· C Secūdo notandū de dilectione dei·qꝝ triplex ē· prima innata ſiue naturalis·secūda mercenaria ſiue ſeruilis·tercia caſta ſiue filialis·Prima dilectio est malorum et bonoꝛum·Secunda ſeruoꝛuz· Tercia filioꝛum· Prima est naturalis·quia omnes homines naturaliter deum diligunt· Et quamuis culpa moꝛtalis extinguat gratiam·et deſperatio impediat veniam·ꝛ eterna damnatio excludat miſericoꝛdiam· tamen tria de deo naturaliter homini ſunt inſita·que nec peccatū excludit nec deſperatio extinguit nec dānatio tollit·Vnum est cognitio dei· que est ſcdm Joh·Damaſ·naturaliter hominibus inſita· Aliud est ſyndeſis que est iudiciaria dei murmurās otra malū invniſali·ꝛ affēa ad

bonū in vniuersali. q̄ synderisis etiā in chaim desperāte nō fuit extincta. Terciū est dilectō dei qua naturaliter bni et mali ⁊ illic ac demones damnati deū diligunt. Sed hec dilectio in damnatis est obfuscata tāte vt nullū bonū morale i pticulari bene velmt. Alia est dilectō dei seruilis et mercenaria. qua quis eū diligit ꝓpter beñficia. q̄ ab eo recipit. de q̄ in ps. Cōfitebiē tibi cū benefeceris ei. De qua Aug. li. cōfess. Minus te domine amat q̄ tecū aliqd amat qđ non ꝓpter te amat. De q̄ et Seneca Mel muscę secunē. Formice frumentum. lupi cadauera. sic p̄dam seq̄ē hec turba non boiez. Si enī deus mel spūaliū diuitiaz quibusdā tribuit in quo delectanē mox ipm sicut muscę secunē. Sed si recipit mox a deo se elongāt. Si alijs frumentū tpaliū substantialiū dat vel recipit idem faciūt sicut formice. ☙ Tercia est dilectio filialis et casta triplex. qz deus diligendus est sup oia. ꝓpter se. ⁊ sine modo. Debemus enī deū diligere super omnia. i. plus q̄z nr̄as res tpales. plꝰ q̄z nostros ꝓpinquos. et plꝰ q̄ nosmetipos. De his tribꝰ dicitur Luc. xiiij. Si quis venit ad me et non odit patrem ⁊ matrē. hoc quo ad amorem parentū ⁊ omniū ꝓpinquorū adhuc autē et aiaz suaz. hoc quo ad amorem nr̄m. et qui nō baiulat crucem suam et venit post me scz paupere. nō p̄t meus esse discipulus. ⁊ hꝫ quo ad amorē tpaliuz rerum. Isto triplici modo beatus Bar. xp̄m dilexit. quia oia tpalia otempsit et ideo ꝓpinquos deseruit et se in mortē tradidit. ☙ Secūdo debemus deū diligere ꝓpter seipsum. Causa enī diligendi deū. deus esse debz. Vñ Aug. de doctrina xp̄iana. Omnis peccator in quātum peccator non est diligendus. et omnis homo inquantū homo est diligēdꝰ ꝓpter deū. deus vero ꝓpter seipsum. Vnde Can. v. Totus desiderabilis. talis dilectus meus. et ipse est amicus meus filie Jerusalez Nomo enim non est totus desiderabilis. et ideo non totus diligendus. Sed quicquid est in deo est diligibile et desiderabile. Et quātuis nō debeamus deum diligere nisi ꝓpter se ip̄m. tamen in hoc nomie deus intelligiē omne bonum. Vnde Aug⁹. exponens illud. ij. Cor. vj. Ero illoruz deus dicit. Quid est aliud ero illoruz deus. nisi ero quecunqz desiderant et appetunt. scz vita salus. vitꝰ copia bonor gloria et pax et omnia bona.

¶ Tercio debemus deuz diligere fine modo. vnde Bern. Modus diligendi deū est fine modo diligere. In ceteris enī vtutibꝰ nimietas ē vitiosa p̄terq̄ in amore dei. Nā mmia fides seu credulitas habet leuitatez qz Ecc. xix. Qui cito credit leuis est corde. Nimia spes habz p̄sumptōez ideo puer. x. Spes impiorum peribit. Nimia misericordia habet fatuitatem. Eccī. xxx. Miserere aie tue placens deo et otine et congrega cor tuū in sanctitate eius. Nimia misericordia sine iustícia non ē misericordia ꝫ fatuitas. Sic iustícia sine misdia nō est iustícia ꝫ crudelitas. Nimia prudentía habz curiositatē. Ro. xij. Nō plus sape q̄ oportet sape. ꝫ sape ad sobrietatem. Nimia fortitudo hz fatuitatem. Vnde Ysa. v. Ve qui potētes estis ad bibendum vinum et ad miscendū ebrietatem. Nimia temperantia etiā hz interuentionē. Vñ hugo de scō victore. Qui carnē suā plꝰ q̄z oprz affligit. ciuē suuz occidit. Si plꝰ q̄z expedit alimētis reficit hostē

suum nutrit· Sic igitur nutrienda ē vt seruiat ·et sic domanda vt non supbiat· Sz caritas nimia habet beatitudinem· Vnde beatus in ps ·dicit qui non solū deū sed custodit māda ta dei mimis· et sic beātus Bartholo meus deū et eius p:ecepta dilexit·

¶ Tercio notandū de dilectōe p:oximi q beatus Aug·li·l·omelia rum querēs q̄ sit ista dilectio p:imi q̄ debemus eū diligere sicut nos·di: stinguit quadruplicem dilectionem p:imi scz carnalē·naturalē·osuetu= dinis et rationis· Prima est carnal inter virum et vxorem·de qua Gen·ij·Erunt duo in carne vna·i·in ope= re carnali · et ista licet sit licita·non est tn̄ vt dicit ibi Augus· virtuosa· q: omunis malo: ·imo passeres qui ouant mdificant etiaz similia faciūt Nisi ex caritate carnalis dilectō im pree·vt qui diligit vxorem sicut se ipsum·i·ad finez beatitudinis ·vt qn̄ diligit vxorem quia iusta virtuosa· et tunc carnalis dilectō fit spiritual De qua Eph·v·Viri diligite vxores vestras sicut xp̄us dilexit ecclesiaz·

¶ Secunda naturalis dilectio est qua pater diligit filiū·t ista ma gis tendit ad spiritualitatem q̄ p:i ma·Et quāuis sit licita·tn̄ de se non est meritoria· quia omunis est bru= tis vt leom serpenti t similibo ad fi= lios·Nec ista dilectio est q̄ dicit·Di liges p:imū tuū sicut tep sum ·Do= test enī fieri meritoria naturalis di= lectō sicut carnalis· qn̄ diligis filiuz sicut teipsum·i· ad gloriā ad quam tendis ·vt qn̄ quis diligit filiū quia bonus et vtuosus·de qua Epīe·v· Vos patres nolite ad iracūdiā pro uocare filios vestros sed educate il los in disciplina et correctōne· ¶ Tercia est dilectō socialis siue con= suetudinis·q̄ consistit in amicicia mū dana et hūana· que adhuc plus ten dit ad spiritualitatem q̄z p:imavl se cunda·Nue licz sit licita·tn̄ de se etiā nō est meritoria·q: omunis malis ho mimbo et equis ac brutis vt ibidem ostendit·Nec ista est de q̄ d: dilig es p:im fīc teipm·Efficit tn̄ meritoria si amicus diligat in deo et p:pter de= um ex caritate·qualis fuit inter da uid et Jonathan·j·Reg·xviij· Dili= gebat dauid Jonathan q̄si aiaz suā Quarta est dilectō rōnalis q̄ diligi= tur p:imus p:pter fidez et deū cuius ymagīnē portat homo· Nec nō ē in brutis nec in malis hoibo· videlicz di ligere p:im sicut se·i·eo ordine quo seipsū·vt scz diligat deum plus q̄z se ipsū·et se plus q̄ oia et amicuz mtra deum·et deū sup omnia· Et hāc bea tus Bartho·habuit vt videre poterit in eius legēda· ℟ Sedo p:ncipa liter oñditur de otinuanda dilectōe exemplum optimum·ibi·sicut dilexi vos·Vbi bm Tho·in postilla notan dum q xp̄s quadrūplici amore nos dilexit videlicz gratuite·sancte·vere et p:fecte·Ad dīaz q̄druplicis amo ris imp:fecti·q̄ imp:fectivl mali dili= gunt·s·amore carnali ā merceñario aut vbali·aut sociali·otra qd dicit· sicut dilexi vos·Et p:pende q bona est dilectio socialis· qua nos xp̄us dilexit·et super hāc nos dilexit·Vñ puer·viij·Delicie mee esse cum filijs hominum·Et Mathei·vltimo· Ecce ego vobiscum sum vsq ad consum= mationem seculi·Magna ē dilectio carnalis·quia vxor diligit virum· Et super hāc Christus nos dilexit·Vn de Jeremie·xij· vulgo dicit si dimi: serit vir vxorē·Et post pauca·Nun= quid reuertetur ad eā vltra· tu aūt fornicata es·cum amatoribo multis

tamen reuertere ad me. et ego ad te. Maior est dilectio qua mater diligit filiū et sup hanc xp̄us nos dilexit. Vnde. Ysa. xlix. Nūquid obliuisci potest mulier infantē suū. vt nō miserear filio vteri sui et si illa oblita fuerit ego nō obliuiscar tui. Maxia autez dilectio est qua anima diligit corpus t super hanc xp̄us nos dilexit vt in lra dicit. Maiorem caritatē idest maius signum dilectiōis nemo habuit vt animā suam p̄ē. Sed dubitaē otra. sequereē q̄ omnes martires essent equales in patria. qr oīs aiam p xp̄o posuerūt. Rñ. Tho. ibi q̄ lra intelligit maiorem idest maiꝰ signum dilectōnis nemo habz q̄ ponere p proximo. Dubitaē secundo nam maioris dilectionis signū esse p mimico mori q̄ p amico. Rñ. Tho. ibi. Amicus dicit qui diligit. et amicus etiam dicit q̄ diligit. et sic idem potest esse amicus t mimicus. et hoc modo hic recipit amicus p eo q̄ diligit. Vnde Ro. v. Cum mimici essemus reconciliati sumus deo p mortē filij eius. Posuit enī xp̄us animaz p amicis videlicet p apostolis et sanctis et p mimicis videlicet iudeis et gentib. beatꝰ aūt Bartholomeus sicut xp̄us proximū dilexit quadrupliciter vt patet in eius legenda. ℒ Tercio in isto euangelio p̄mittit deum diligentiū in proximo copiosa remuneratō. ibi. Vos amici mei estis si feceritis. p̄ē. Jam non dicam vos suos idest tales qui ex solo timore peccata vitent et p̄cepta qr omnia q̄cūq; audiui a patre meo nota feci vobis p̄m Aug. i. nota faciā. Et p̄teritum p̄pter certitudinem ponit p futuro Vel p̄m Crisō. quecūq; idest que vos audire et scire optebat. ℳ Vbi nota dilectionis diuine septez effectus videlicet dei amicitiā. ibi. vos amici. Diuinorum noticiam. ibi. nota feci vobis. Dei electio. ibi. ꝫ elegi vos In via dei profectus. ibi. vt eatis. Virtutum copia. ibi. ꝫ fructum afferatis. In bono perseuerantia. ibi. fructus vester maneat. Orationis exaudicio. ibi. quecunq; petieritis p̄ē. Est autem maximum donum q̄ deus amicus est alicuius. quia verus amicꝰ amat in vita. in morte et post mortem. Sic enim pre alijs multis apostolis et sanctis Christꝰ beatū Bartholomeum glorificauit in vita morte et post mortem. Primo in vita dedit ei quinq; videlicet animi constantiam q̄ in vltimas partes indie verum dei seminauit. Item q̄ vestimēta per. xxvj. annos nunq̄ veterascebant. Item super demones ei maximam dedit potestatem. Dyabolꝰ enim magnam habet potentiam astutiam et maliciam. que beatus Bartholomeus vicit. Potentiam eius ligauit in ydolis cathenis igneis per angelum. Astutiam cum questiones eius in specie mulieris apparenti solui. Et maliciam quando sanationis causam per cessationem vexationis manifestauit vt patet in legenda. Item in vita sibi dedit spālem familiarez bonum angelum. imo multos āgelos qui nec esurire nec sitire nec fessedme grauari permittebant sanctuz dei apl̄m. Item̄ in vita dedit super corpus mirabile exercitiū qr cēties in die et cēties i nocte genua flectebat. Secundo amicitiā deus in morte ostendit Bartholomeo. quia sicut Christus fuit in sua passione expoliatus. flagellatus. crucifixus. et tandem mortuus sic btūs Bar. vt theodorus doctor refert de eo. In morte etiā p̄uilegiatꝰ est. qr p xp̄o alienā

vestem sed propriam debit pellem. Tercio post mortem est a xpo amicabiliter honoratus non solū in ania sed etiā in corpe respectu sui et proximi. quia miraculose transuectū et miraculose retentū otra impatorez fridericum. Nota q eius legēdā beatus Ambro. pmt i prefatione sua succincte.

In festo natiuitatis beate virginis Sermo vicesimusnonus.

Ego mater pulchre dilectionis. Eccī. xxiiij. et i hodierna epistola. Nuia hodie matris nostre celebramus natiuitatem tria videnda sunt de ea. Prio quomodo tante mīis natiuitas sit puilegiata que dicit. Ego supple fīi. Secūdo quomō et q̄re mater est z dicit̄ que dicit mater. Tercio p quē modū filij eius carissimi efficī poterimus. sic ille q̄ est pulchre dilectōnis xps videlicet. A Est aūt sensus tħematis duplex. Vnus respectu xpi. vnde ego mr pulchre dilectōis. i. xpi eius filij q̄ est pulcerrimus et optimus et p ose quēs pulchrrimo amore diligēdus. Nō carnali sicut vxor virū. nō naturali solū sicut mr filiū diligit. non solū sociali sicut amicus amicuz. sed ratōnali amore sicut creatura sancta deū suum diligere tenetur. Duo ad pmū nōndum q natiuitas virginis Marie septem puilegijs ē decorata Prio fuit. a deo pnūciata p illud Gen. iij. Ipa oteret caput tuū. Vñ Fulbertus carnotenš. Dixit de9 ad serpētē. Inimicias ponā inter te et mulierē. Ipa oteret caput tuū. Quid ē caput pp̄ē tis oterē. nisi pncipalē suggestionē dyaboli resistēdo supare. Si g̃ q̄ra que nā ergo mulier hec operata sit huiusmodi sez victoriā. pfecto non repietur in būdictiombo gn̄ationis humane donec pueniat ad mariam que nimirum serpentis caput virtutis pede cōtriuit. Per caput igit̄ potest intelligi eius suggestio. potestas. vl astutia. Primū caput scilicz ipam suggestionē ipa otriuit et fregit ita q nulla ad ipam appropinq̄re vel accedere ausa fuit. Vñ Fulbertus carnotenš. Quid ē caput serpētis oterē nisi pncipalē dyaboli suggestionē resistēdo supare. Et subdit Beata igit̄ maria caput eius otriuit m hoc q virginitatē et humilitatē seruauit. Virginitate nāq extinxit ocupiscētiā carnis. hūilitate supbiā mētis. Secdo maria pp̄atē pentis. i. caput ei9 otriuit p filiū quē genuit. q̄ dyabolū suo dño supauit. Tercio caput otriuit pp̄etis. e9 astutia diuidit̄ i tria capita. sez sapiaz terrenā. aialez et dyabolicā. sic dr Ja. iij. Sed ipa otriuit sapiaz terrenā p paupta tem. aialez pvdgitatē. et dyabolicaz. i. supbiā p hūilitatē. B Secūdo natitas vdgis fuit a pfiarchis pfigurata Inv̄ga aarō q̄ floruit. frōduit et fructificauit. Vñ sup illd̄ nume. xvij. Inuenit moyses vdgam Aarō germinasse dic̄ glō. i. maria sine viri semine genuit vbū dei. Invellē gedeonis. Vñ Bñ. Quid ē illud gedeonis vellus qdvtiq̄ de carne ß sine cāms vulnē cesū i areā pmiē et nūc q̄dē lana. nunc area a rore perfunditur. nisi caro assumpta de carne virginis. et sine detrimento virginitatis. Cū vtiq̄ distillantibus celis. tota mr fundit̄ plenitudo diuinitatis adeo vt de hac plenitudie oēs accipiam9

A pmo lectio
pmda carta

pfigurata in vdga aaron

vellus gedeonis

qui vere sine ipsa missi arida terra sumus. In archa noe. Geñ. vij. In iride ibidem. ix. In tabernaculo Moysi Exo. xxvj. In archa testamenti ibidem. xxv. In cãdelabro aureo ibidez. xxv. In propiciatorio aureo ibidez In templo salomonis. iij. Reg. vj. In throno salomõis. iij. Reg. x. C Tercio natiuitas virginis fuit a prophetis p̃dicta. Vnde Bern. Audiamus Jeremiã dicentem. Nouũ creauit dñs super terram. femina circundabit virũ. Si dixisset infantẽ vel paululũ nec nouũ videreẽ. nec mirũ. Sed vir erat cristus. necdum natus. sapientia quidem non etate. nec corpore sed animi vigore. Et Ysa. dicit. Ecce dominus ipe dabit vobis signum. Ecce virgo ocipiet et pariet filiuz. Vñ Jerommus. Hec est que diuinis angelicisq; preconijs laudata est ac dedicata. A patriarchis quidem figuris et enigmatibo prefigurata. apphetis prenũciata. Ab euãgelistis exhibita et monstrata. Ab angelis venerabiliter atq; officiõsissime salutata. Bern. Quod Moysi mõstratũ est in rubo et igne. Aaron in flore. Gedeon in vellere et rore. hoc aperte salomõ puidit in forti muliere. apertius Jeremias in femina virum circundante. apertissime vero Ysaias declarauit in virgine concipiente. et Gabriel tandem exhibuit virginem ipam salutando. Hanc etiam phęta Ezechiel. xliij. vidit. cum dixit dñs ad Ezechi. Porta hẽ clausa erit et nõ apietur et vir nõ tranfit p illam. qm̃ dominus deus Israhel ingressus ẽ p eam eritq; clausa pncipi tẽ. D Quarto natiuitas virginis puilegiata fuit. quia eaz precessit diuina seu angelica annunciatõ et miraculosa conceptio. Probat illud Alber. in de laud. virginis. Nam Johannes baptista Ysaac et sampson minores et inferiores longe sunt annunciati ab angelis. Cur igitur maior his nõ pnunciaretur. Vnde Johãnes Damascenus. Joachim honestam et laude dignam annam in matrimoniũ duxit. Sed quemadmodum venter anne sterilis existens per votum et repromissionem samuelez peperit. ita hec p pces et repromissionem a deo genitricem affert. vt in hoc a nullo illustriuz vincaẽ. Et ratõnabiliter annunciaẽ virgo que aurora est. Can. vj. Nue est ista que pgreditur q̃si aurora consurgens. Sicut autem aurora pinquante premittiẽ lucifer sic ogrue maria oriente. angelus pmittiẽ qui annũciauerat ortũ virginis. Vide legendam. E Numto natiuitas virginis puilegiatur. qz eã precessit in vtero copiosior sanctificatio. Quia eni minores ipa sanctificati sunt. vt Jeremias ibidem pmo. Anteq̃ exires de ventre sanctificaui te. Et Johannes baptista de quo Luc. j. Spũ sancto replebiẽ adhuc ex vtero mris. Non dubiũ quin virgo beatissima plus sanctificata fuerit. vñ Anshel. Ea puritate virgo nitebat q̃ maior sub deo neq̃ itelligi. Et Bñ. in epla ad canonicos lugdunenses dicit. Ego puto q̃ copiosior sanctificatioms benedictio in ipam descenderit. que non tantũ ipius sanctificaret ortũ sed etiam vitam deinceps ab oñi peccato custodiret. Ex quo patet q̃ nec venialiter nec mortaliẽ peccauit. F Sexto natitas virginis puilegiaẽ. qz fuit gloriose z ḡtiose exhibita. Nostra enim natiuitas non est gratiosa sed ignominiosa. Primo qz est cũ reatu. ps. Ecce enim in iniquitatibo oceptus sum et

in peccatis concepit me mater mea. Secundo qr ē cū fleto. Sap. vij. Primaz oim wcē emisi ploras. Tercio qr est cū penuria et defectu. Job. j. Nudus egressus sum de vtero mris. Nascim̄ eni nudi. et nuditate vestiū et vtutuz Natiuitas aūt bte vginis fuit grosa qr nō fuit cū reatu. sed cū oīi mūdicia. nō fuit cū defectu. ꝫ cū oim vtutum et grazz habūdantia. nō fuit cū fletu ꝫ cū leticia. Nuāuis enim ipa in suo ortu fleuerit sic ceteri pueri. tas mē angeli i eius natiuitate magnū gaudiū habuerūt. qr eoz dña nata fuit. Vñ Luc. ij. Angelus ad pastores ait. Annūcio wb gaudium magnū qr natus est nob hodie saluator mūdi. Si ꝫ de filio g de mre sit fuit letū audire. Septimo eius natiuitas ꝓuilegiatur. quia est ab ecclia solēmiter instituta. Triū eni natitates ecclesia tātū celebrat. Johānis baptiste. vginis Marie. et Xpi. Primo qr omnes tres sancti nati fūt. Secundo quia oīes miraculose fūt nati. Tercio quia gaudiose nati. ¶ Nuo ad secunduz quō Maria fit mr pulcre dilectōis id ē pulchre diligētiū. Inuenitur aūt quadruplex maternitas et p ose qns quadruplex filiatio. videlicz carnalis. spūalis. legalis et specialis. Mrnitas carnalis causatur ex carnis gnatione ꝑm quā aliq̄ dr mr illius quē de suis visceribz generauit. Secūda causaē ex spūali regenezatōne ꝑm quā aliq̄ dr mr illius quez de sacro fonte leuauit. Tercia causaē ex legali adoptōe ꝑm quam aliq̄ dr mr illius. quē impator ex suo scpto edicto sibi i filium adoptauit. Quarta causatur ex spāli educatiōe ꝑm quā dr aliq̄ mr illiꝰ quē educauit et nutriuit. ¶ Scōm has q̄tuor maternitates virgo beatissima quatuor filios habuit scz Xpm Johānē bap. Johānez euāgelistā t oīes fideles. Xpus nāq̄ fuit suus filius naturalis. qr ipsum de suis visceribz generauit. Bern. Nuāuis deus cū oīibus sanctis sit spāliter tñ cū Maria cū q̄ vtiq̄ tanta ofenio ei fuit vt illius nō solū wlūtatē. ꝫ etiā xpi carnem oiungeret et de sua vginea substantia vnū xpm efficeret vel potius vnus xpus fieret. q tñ nec totum de deo nec totū de vgine. totus tñ dei t totus vginis esset. nec duo filij sed vnꝰ vtriusq̄ filius. Johannes baptista fuit filiꝰ suus spūalis. qr ipm qdammodo baptismo s. s. dū esset mfās in matris vtero baptisauit. Dicit eni Job. Criso. q̄ qñ vgo salutauit Elizabeth wx eius ad puez descēdit t ista puer s. s. repletus fuit et in matris vtero exultauit. Ex illa autē repletione spūs Johannes fuit in vtero sanctificatus. Johes vero euāgelista fuit eius filius legalis. qr impator celestis exīs in cathedra crucis rescriptū fecit et edictū dedit. p qd ipm mri fue in filiū adoptauit dicēs mri. Ecce filius tuus. dei de discipko. Ecce mr tua. Et sic petrus Damiani dic. Sicē vbū dei est tante vtutis q̄ panem i verū corpus xpi trāsmutauit. sic t illud verbū qd dixit xps. mulier ecce filius tuus tāte vtutis extitit q̄ Johez verū filiū mris fue fecit. Verum nō q̄tē p naturā ꝫ p puritattē. ¶ Cristiani aūt oēs fūt eius filij qr ab ipa educanē et nutriunē. Sūt eni quatuor ꝓprietates in mre respectu filij scz gemitura. cura. vigilitas. et prioritas. Eodē modo in btā virgine est gemtura. quia in fide t bonis operibz nos gnat. Vñ Matth. j. Ipsa peperit filiū suum primogenitum. q̄ habet filios secūdo gemtos. sed nō

carnales vt notū est ergo ſpūales. In ipſa etiaz est magna cura de ſuis filiis educādis. vnde Eccī. xxiiij. Tūſ ite ad me oēs qui ocupiſcitis me. Habet reſpectu filiozz magnam dignitatē. Ibidem. Primogenita ſupple p̄destinatōe ſum ante omnē creaturā. Et p̄oritatē. quia Ibidē. Ab initio et añ ſecula creata ſūm. Ideo ſepe dicendū est ſibi. Monſtra te eē matrē ſumat per te precem q̄p nob natus tulit eſſe tuū. Sed quia iſta reſpondere poteſt. Monſtra te eſſe filium ideo aliq̄n nobis non ſicut filiis facit. ℟ Tercio p̄ncipaliter ḡ videndū quomodo effici poterimꝰ eius filij nō ſolū omunes p fidem. ſed ſpāles p dilectionez. Hoc autē bene oſtendit beatus Bernnardus in ſermone ſup euāgelio. Stabat iuxt̄ crucem. Vbi p̄mo p̄bat Mariā alios filios habere ḡ xp̄m et Johēz euāgeliſtaz. Secūdo oñdit p que quis Marie filius efficitur. Tercio ponit Fructū filiatōis talis. Primū p̄bat tripliciter videlicet per illud Gal. iiij. Multi filij deſerte magis ḡ eius que habet virū. et p illud q̄ fideles eam muocant matrē. et q̄ xp̄us eam ſub cruce matrē nr̄az fecit. Que eſt mēt Bern. Hec deſerta miſi Maria vgo q̄ ſolitudinem dilexit et ſterilitatē oſcrauit. Decimū filiū de celo ſuſcepit qui dum ab ea recedere vellet alium ſibi ſubſtituit. ne matermitatis ei⁹ nomen et ratō alicui diſceſſiſſe videreē ſi fine filio hec manſiſſet. Poſt aliq̄n tulū vero tpis iſto filio h̄ relicto ad p̄mū filiū ſuū aſcēdit. et p̄ceſſu tempozū etiā iſte filius illucvſq̄ ad eam puenit. Et ita in celo duos filios habuit. vnū naturalē. et iſtū adoptiuū Et vbi fūt obſecro plures. nō fūt. Et q̄o verum erit. Multi filij deſerte ḡ habentis virū. cū plurime habentes virū muenianē cū turba magna filiozz. An forte nos filij eius eſſe poſſumus oēs. ſi tū volumus. Vtiq̄ dñe Neq̄ enī falſe clamāt fideles dicētes O mr̄ et dña miſerē nob. In mr̄ez data est. Dic obſecro vbi h̄ actum est. Certe credo in h̄ loco vbi dictū est. Ecce mater tua. Reuolue enī textū hui⁹ ſacri euāgelij de q̄ p̄mo ē et p̄rium nomē eius. cui vgo in mr̄ez aſſig̃t Dic nuſq̄ exp̄ſſū muenies. h̄ p q̄ndā circūlocutōez deſcribit. q̄d etiā alijs ḡ Johi nouere p̄t h̄ dictante ſ. ſ. vt q̄cūq̄ cum Johe deſcriptōis p̄ticepſ fuerit. cū Johe Marie filiꝰ ſit. ℟ Secūdo ponit Bern. q̄tuoꝛ oditōnes q̄bꝰ Marie cariſſimie filij effici poſſumus. videlicet p dilectōez xp̄i ſuperoia ibi. quē diligebat Jh̄s. Jh̄s enī diligit ſe diligentē p̄m illud p̄u. viij. Ego diligentes me diligo. Per dilectionē p̄rimi. ibi. diſcipl̄m. vñ Johis .xiij. In h̄ ognoſcēt oēs quia mei eſtis diſcipuli ſi dilectōz habueritis admuicē. Per carnis rōnabilē caſtigatōez. q: ſtabat circa crucē Jeſu Et p ſpāle aliq̄d obſequm q̄ q̄s famulaē Marie. Vñ bern. poſt p̄fatas p̄batōes ſic eſcludit. Vultis ḡ ognoſcere fres verū Marie vgīnis filiuz. Ille ē q̄ p̄ter h̄ ḡ ſeip̄m vgīnis obſequo mācipauit. deide ex toto corde diligēs voluptatē carnis abdicauit Ad quēlibet p̄xim miſcdie opa put p̄t extendit. certe de iſto dicit xp̄us ad Mariam. Mulier ecce filius tuus

℟ Tercio oſtendit Bern. Fructuz huius matermitatis q̄ntuplicē q: p hanc nobiliſſimū fratrem habemus xp̄m. miſericorꝺiſſimum patrez habem⁹ deum. Hereditatē habem⁹ regnum celoꝛ. thēſaurū habemus omnē gratiā Marie. et finū miſcdie

apud mrem aptuz· Vnde dicit Bñ· ibidem· Ecce mr tua · O verbum omni acceptõe dignũ· Si Maria ẽ mater tua ergo Ihs est frater tuus· ergo pater eius pr tuus· ergo regnum eius hereditas tua est · Ecce mr tua · Ergo gra Marie est thesaurus tuus mres thesaurisant filijs· Ecce mater tua cui omnis necessitas vsq; ad cor eius ascẽdit · Cõmota q;ppe fũt omnia viscera eius sup filio suo· ergo accipe eã in tua Hec Bernnardus tẽ

In festo beati Mathei· Sermo tricesimus·

Qvm tñfiret Ihesus vidit hominẽ sedentem in thelo neo Mathevz nomine· et ait illi· Sequere me· Et surgens secutus est eũ· Matb· ix· Si aliquis infirmus sanari desiderat oportet vt infirmitatẽ suã medico apiat et vt medicus circa ipm diligentem curã adhibeat· et vt ipe sanatus sanitatẽ suã p euidentia signa oñdat· Ista tria notanr in vbis ꝓpositis· et Luc· v· vt dic beatus Amb· sup luc· Primo videlicz spes infirmitatis ex pte egroti ibi· hoiem sedentẽ in thelo· Mathevm noie· Secũdo ponr modus curationis ex pte medici· ibi· cũ transiret vidit et ait seqre me· Tercio ponr oñsio curatõis ex pte sanati· cũ dr· Et surse· est eũ· B Primo igr ponr infirmitas ex pte egroti duplicis Mathei videlicet et phariseoz postmodũ ac scribarum Vbi notandũ q Matheus egrotus quadruplici infirmitate laborabat· Prima fuit q factus fuit terrenus p cupiditatem t auaricia· qd notatr ibi· vidit hoiem nonvirum· homo enim dicit ab humo Mathe igr diligẽto terrena factus est terreñus· vnd Aug· Talis est vnusq;sq; qlis est dilectio sua· si terrã diligis terra es· si deum diligis deus es· Dicit aũt auarus siue diues terrã· q terra ẽ i superficie venustata floribz et plãtis· In medio est ditata mineralibz et thesauris· In imo repleta est doloribus t tormentis· quia in inferioribz ptibz terre credunt supplicia infernalia esse· Auarus siue diues ẽ terra quia in superficie sepr ornatr floribz t plãtis videlicet mitentibz vestibz et filijs sic epulo· Luc· xvj· Homo q;dã erat diues · Interio vero ditatus est magno thesauro· i· anima ad similitudinez dei facta· De quo thesauro ·ij· Cor· iiij· Habemus thesaurũ istũ in vasis fictilibz· Sed qntũcunq; exterius in superficie decoratus et in mũdo sit ditatus· tamen est tormẽtis et doloribz plenus· quia habet vmẽ cõscientie remordentẽ· ignem auaricie estuatẽ· De quibz Isa· lxvj· Vermis eorum nõ morietr et ignis nõ extinguetr· Et habet sollicitudinẽ suffocãtem et tristiciam exsiccantẽ· Eccl· v· Cũctis diebz vite sue comedit in tenebris et in curis multis et in erumna atq; tristicia· C Secũda infirmitas est· q eãt in bono ope remissus p tpoꝛẽ t negligentiã qd notatur cũ dr· Sedentẽ· i· a bono ope tpẽtẽ· Tria nãq; fũt loca· scz celũ infernus et mũdus· Celũ deputatũ ẽ ad descendũ ad sedendũ et regnãdũ· vnde Apoc· xiij· cũ sederit filius hois in sede maiestatis sue sedebitis et vos iudicãtes· xij· tribz isrl· Infernus ad iacendũ pũ· xiiij· Jacebũt mali añ bonos· et impij añ portas iustoz· In suo autem lecto hẽbũt p culcitra tineas demolientes· p cooptoriovmes corrodentes· Vñ Isa· xiiij· Subẽ te sternetr

tinea.et opimentum tuū erunt vermes.Pro lmtheamme inferiori et superiori habebunt sempiternos dolores.Vñ Isa.j. In doloribꝫ dormietis Pro cerulcali habebūt capita aspidum Job.xx. Capita aspidū fugēt. Et quia diuites ofueuerūt sibi peuās re diuersa muficalia.ideo habebunt ibi sybilū demonū Jere.xlix. Omnis qui transibit p eam stupebit et sibilabit sup omnes plagas eius. Strídorez dentiū.Matth.viij. Ibi erit fletus et stridor dentiū. Mūdus autez deputatus est ad standū pugnādū et ambulandū. Stare debemus otra vicia Ephe.vj. State ergo succincti lumbos vestros in veritate.mduti lorica iusticie. ¶ Tercia infirmitas erat.quia negocijs secularibꝫ erat irretitus p sollicitudinē et curaz superfluam.ibi. in thelonio. Thelon autem grece est vectigal latine. Et dicit vectigal a vehendo. Thelonei vero dicit locus vbi vectigalia t merces que vehunt congregant. Erat igitur Mathæus thelonearius.qz hmōi vectigalia colligebat ꝗvulgato nomine pedagia nuncupātur. Huiusmodi autē negocia secularia exercē et si aliqñ non fiat peccatum.sunt tñ sepe occasio peccati. Sollicitudines enī mūdane in animo semen gre extinguūt Luc.viij. Aliud cecidit inter spinas.i. inter sollicitudines de diuitijs seculi et simul exorte spine suffocauerūt illud. Perdūt enī suauitatē deuotōnis interne Eccī.x. Muscę morientes pdunt suauitatem vngenti. Deus enī tale ferculuz non libenter comedit qđ muscę vicioz deturpauerunt. ¶ Quarta infirmitas est qz publicanis et peccatoribꝫ erat domesticus p familiaritatē et amicicia. qđ nōtur i eo g multi publicani in domo sua congregarūt. Dispplicet autez deo habere familiares malos.ij.Reg. xix. Impio pbes auxiliū t his q odiūt dñm amicicia iungeris.Malis etiam sociari.Mala enī societas Petro negatōez ꝑpmauit ad ignem stanti Matth.xxvj. Roboam de regno expulit.iij.Reg.xij.Et dinā violauit. Gen.xxxiiij. ¶ Deinde ponunt pter Mathæū alij q tripli erāt infirmi videlicz scribe et pharisei.Prima fuit infirmitas murmuratōis.Est autem q̄daz murmuratō bona q̄ displicentvicia apta.q̄ otra Isa.lvj.Canes muti nō valētes latrare.Per q̄ vba ꝑpha corrigit platos in corrigendo negligētes.Quedā ē mala. vt murmuratio otra manifeste bonavt hic. Alia ē murmuratio pmissa.q̄ sancti qđammodo otra dei iudicia mirant nō iudicātes Jere.xij. Quare via impioz ꝓsperat.Secūda erat infirmitas pſumptōnis.Reputabāt enī meliores se de bono opevidelicz de recipiendo peccatores xpm.et discipulos eo g bibebāt cum publicanis et peccatoribꝫ.se etiā credebant bonos alios despicientes.Tercia erat infirmitas iudicij temerarij.qz suspicabātur Mathæum adhuc peccatorē qui tñ iam discipulus factus est xpi. ¶ Secūdo pncipaliter ponit in euāgelio medicus in medio infirmoz cōstitutus.quoz ꝑmū quosdam sanauit. alios qz cecitatem suā agnoscere noluerūt in infirmitate dimisit.Ponit modus curatōms ex pte medici.ibi. Cum transiret.Vbi notatur triplex modus.Sanauit enim visitando.ibi. cum transiret.videndo ibi.vidit.t vocando.ibi.sequere me.Quo ad pmū notandum g q̄druplex est dei visitatio.Quedā amoris.qua deus visitat bonos eos tpaliē afflig̃edo.ps.

Visitabo in virga iniquitates eoꝝ. et in verberibꝫ peccata eoꝝ. Ꝫ beatus qui dicere ꝑt cū ꝓs. ꝓbasti cor meū et visitasti nocte me exaiasti et non est inuenta i me iniquitas. Alia est visitatō timoris. quia deus hoies terrenos visitat tpalia multiplicādo et eos hic quodāmō ꝓmiādo. ꝓs. Visitasti terrā et inebriasti eā. De talibus dicit Greg. Cōtinuus successus tpaliū est euidens diuine reprobationis indiciū. Alia est visitatio doloris. qua dānati in iudicio visitabunt ꝑticulari in morte et tandez in vniuſali iudicio in anima siꝫ et corpe puniendi. Ysa. xxiiij. Cōgregabunt in congregatōe vnius fascis in lacum. t claudent in carcē. et post multos dies visitabunt scz in die iudicij. Alia est visitatō honoris. qua sancti in iudicio visitabunt ꝑticulari et vniuersali. De qua ꝓs. mirat dicens. Quid est homo q memor es eius. aut filius hominis q reputas eū. homo vanitati similis factus est dies eius sicut vmbra ꝓtereūt. Et iterum. Minuisti eū paulominus ab angelis gloria t honore coronasti eū et constituisti eum super opa manuū tuaꝝ. omnia subiecisti sub pedibꝫ eius ꝛc. ℣ Secundo eū sanauit videndo. Habz enī deus oculū dextrū. q respicit bonos hoies et ille est oculus gre. Gen. iiij. Respexit dns ad abel et ad munera eius. Habet etiam oculum sinistruz. quo respicit peccatores penitentes. et iste est oculus misericordie q respexit petrū. Luc. xxij. Cōuersus dominus respexit petruz. Isto duplici oculo respexit dns Matheuz. Oculo misericordie. q peccata sibi dimisit. et oculo gre. q apm eū fecit. ℣ Tercio eū sanauit vocando dicens. sequere me. Vocat enī deus peccatores ex oi pte ne se excusare possint. Vocat a pte superiori. ondendo celū tam pulchꝝ et infernū tam turpem ꝓs. Ascendunt vsqz ad celos supplices celestia contemplando. Sancti etiā descendunt vsqz ad abyssos infernum horrendo. Vocat secundo exteriꝰ p exhortatōem. et interius p inspiratiōnem. Sap. j. Sapientia foris clamitat in plateis dat vocem suam. ecce exterior ꝓdicatio. ꝓs. Audiam quid loquatur in me dominus deus qm loquetur pacem in plebem suam. ecce interior. Vocat tercio a pte posteriori t anteriori. Retro quidem reducendo ad memoriā dei beneficia vt p uocetur quis ad amorem dei. Añ vero reducendo ad memoriā mortē ꝑpriam et iudicia dei futura vt puocetur quis ad timorem Apoc. iiij. In circuitu sedis quatuor animalia plena oculis ante et retro. Vocat quarto a dextris dando prospera. t a finistris per aduersa. Multi tamen sunt qui nec prosperis nec adūsis ad deū veniunt. sed recedunt ab eo. plures tamen auertuñ a deo in ꝓsperis q̄ adūsis. teste psalmista dicente. Cadent a latere tuo scz finistro mille t decez milia a dextris tuis. Ideo apostolus. j. Cor. vj. Per arma iusticie a dextris et a finistris ad Phil. iiij. ait. Scio habundare idest in habundantia habere temperantiam et penuriaz pati. idest scio in aduersis habere patientiam. Sed querit Crisos. Cur tam specialis mentio fit de Matheo thelonearío. et de quatuor piscatoribus et non de Bartholomeo. Thoma. Symone. et Thadeo. Respondet q nihil officio thelonarij deterius. et nihil piscatore vili. Ad ostendendum q̄ nullus tam malus nec miser ē quē deus non vocet. R

Tercio principaliter ponit ostensio curatōnis ex pte egroti ibi. Et surgens secutus tē. Cōmendat autem beati Mathei conuersio et priuilegiatur in sua vita sup multos sanctos in qn qz. Primo qz perfectaz medicinā anie sūpsit. Secūdo qz spāli figura demonstratus fuit. Tercio qz Marie vginī spālis extitit. Quarto qz vginum princeps magnus fuit. Quinto qz latius euāgeliū scripsit. ¶ Primo perfectā aīe medicinaz sūpsit. Modus enī curatōnis eius q̄druplex fuit sic et infirmitas sua q̄druplex erat. Primus qz pus fuerat terrenus. terrena sectādo. ideo postea spūalis fuit. celestia desiderādo. vñ Luc. v. dr. Et relictis oib secutus ē eū. Sciebat enī qz nisi relinq̄ret terrena q̄ ad mūdū ligant. celestia videre neq̄ret. In cuius figuraz. ij. Reg. xviij. accidit vt occurreret Absalon filius Dauid sedens in mulo. cūq; ingressus fuisset mulus subter vnā odensam quercuz et magnā adhesit caput eius quercui. Per quercū q̄ loz cibū porcoz figurant hoies pōcm. p capillos affectus qbo inhērēt terrenis ardēter et sic suspenduntē. et tribo lanceis pfodiunt. labore. timore. et dolore. Labore in acquirendo terrena. timore in custodiendo. et dolore in pdēdo. Scdus modus fuit qz Matheus pus sequebat ociū sectādo. ꝫ postmodum surrexit sollicite opando. in terras p̄dicatōe et hiopū aggrediendo et i orationibo pseuerādo vtz in eius legenda. Tercius modus qz pus seq̄bat tm̄ oloneū postmodū seq̄batur p fecte xp̄m. Nam repimus qz i q̄nq; imitatus ē xp̄m. Habuit enī hūilitatem. qz publicanū se dic. Dauptatez quia omnia relict. Cōtumelias verberū q̄ a iudeis est passus cum alijs Act. v. Ibāt apostoli gaudentes a conspectu concilij. quoniā digni habiti sunt p nomine Ihesu cōtumeliam pati. Iniurias verboz. quia pharisei eū dixerunt peccatorem et publicanū. Et dolores habuit corpis quia gladio occubuit. De his q̄nq; dicit Aug. li. de vera religiōe. Diuitias satellites voluptatū in perniciez populi appetebant. sed xp̄us paup ēe voluit. Honoribo z impijs inhyabant ꝫ ipe rex fieri noluit. Cōtumelias fi perbissime horrebant. ipe aūt omne genus otumeliarū sustinuit. Iniurias intolerabiles esse arbitranē. ꝫ q̄ maioz iniuria q̄ innocētē iustūq; odemnari. Dolores corpis exercebantur. xp̄s aūt flāgellatus atq; crucia tus fuit. Quartus modus fuit. quia p̄us faciebat ouiuiū publicanis. sed postmodū xp̄o et suis discipulis ouium fecit magnū. Magnū rōne lau te ꝓparatōnis. rōe magni desiderij. rōne documēti qđ xp̄s ibi fecit. rōne muitatoz q̄ multi fuerūt et magni rōne misterij. quia figurabat Matheus futuras epulas mistice scripturaz. M Scdo priuilegiatus est beatus Matheus. qz i figura hominis p̄figuratus ē Eze. j. et Apoc. iiij. Cuius rō ē qz homo ex porphiriū ē aial rationale mortale. Deꝰ enī añ incarnatōez tm̄ spūs fuit. Jo. iiij. Spūs ē deus. ꝫ p incarnatōez factus est aial rōnale mortale. Aial apparuit in incarnatōne. rōnale in p̄dicatione. et mortale in passione. et quia illa tria Matheus principaliter tradit in suo euāgelio in principio incarnatōnē. in medio predicationem et in fine passionem. ideo in figura hominis est demōstratus. Tercō priuilegiatus est Matheus quia Marie specialis fuit discipulus z nōnius

Eius enī genealogiā descripsit ideo eius notarius ⁊ secretarius· qz ea in suo euāgelio ponit que nō nisi vgo Maria scire potuit sicut de eo qꝺ Joseph ipaz dimittere voluit· De eo qꝺ Joseph angelus apparuit· De eo qꝺ in egyptum fugit· De eo qꝺ puer a magis adorat9 fuit· Nō enī Mathe9 ista scripsit Joseph mortuus fuit· Quarto pulegiaē qꝺ vginū pncepſ fuit qz epigemā filiaz regis egypti vginem osecrauit· ipam tūc vgimbo pfecit et vginitatē pdicando ꝑ epigenia mortuus fuit vtz in eius legē da· Quinto pulegiaē sup oēs sanctos qꝺ euāgelista apl9s et martir fuit· Petrus enī apl9s et martir fuit Joꝺes euāgelista fuit apl9s et euāgelista sed non martir· Stephanus fuit martir sed nec apl9s nec euangelista· Sed Mathe9 apostolus fuit ideo iudex mūdi· euāgelista ideo notarius xpi· et martir ideo xpi testis· Eius enī euāgeliū valde notabile ē· tum qz Marcū abbreuiatorē habuit ꝓpter eius magnitudinē· tum quia ebraica scripsit litera que pma fuit et vltima in patria erit ſm Ysidoz· Alij tres grece scripserunt· tū quia a barnaba veneratū ⁊ sup confirmoſ positū eos sanabat· tū qz ab ecclesia approbatū et visitati9 legit·

In festo beati Michaelis Sermo· xxxj·

Angeli eoz· i· puuloz sp vident faciē pris mei q̄ in celis ē· Matꝺ· xviij· In p dictis verbis angeli tripliciter describunt de qꝺb ꝑ ordinez dicē· Prio q̄les sint angeli q̄ ad officij impositōez· ibi· angeli· Scdo q̄les sint q̄ntū ad hūilem submistratōem ibi· eoz scz puuloz· Tercio quales sint quantū ad felicitatē et beatā visionē· ibi· semp vident fa· tē· De pmo videnda sunt tria· Primo quō se habuerint angeli tam boni q̄ mali a ꝓncipio· Scdo quomō sint locati in celesti regno· Et tercio qualiter Michael excedat in terra multos ⁊ in celo· A De pmo notandum ſm Scotū i scdo scripto· qꝺ fic homo quatuor habet tpa in quibꝫ diuersimode se habz· ita angelus qꝺammō habuit q̄tuor nūc seu mometa· Homo enī vt exempli gratia puer ius dei habet statum nature in q̄ nec mereē nec demereē· Statum pncipij vsus ratōis vbi se ꝑt disponere ad gr̄iam vel culpam actualem· Statum adultum qñ se conuertit ad bonum vel malum· Et statum habet in quo manet finaliter vt in sepatōe aime a corpe· Sic angeli tam boni q̄ mali in primo instanti sue creationis nec meruerunt nec demeruerunt· Sz dubitatur vbi creati sint· Rñdet sanct9 Tho· sup· ij· scpto et mgr̄ ibidē tangit i littera· qꝺ i celo empireo· Quatuor enī simul creata sūt· celū empireū· materia pma· tpus· et angelus· Dubitatur quid sciuerint· Rñdent idem· qꝺ se de nihilo creatos· a deo ꝑductos· qꝺ peccabiles essent et spēs oīm rerū ꝑ spēs dcreatas· Dubitaē an fuerit sine defectibꝫ· Rñdeē qꝺ sic qz naturaliter ſm dyoni· splēdidissimi intellectu· recti affectu· et decori essentia· B In scdo instanti seu momento se disponere potuerūt ad bonū vel negligere· Nā ſm mgr̄m m· ij· fic adam legē habuit ꝑ cui9 obedientiā vel inobedientiā ꝓhareē eius dilectio· ita angelus q̄ndā legē habuit· Sz dubitaē ꝑ qd bom se disposuerint· Rñdeē ſm Tho· vbi ꝑius ꝑ

duo videlicz p gratiã liberũ arbitriũ excitantẽ ad dei gratuite diligẽdũ et p obediẽtiã liberi arbitrij ad ista seu p conatũ nature. Mali autẽ deo gras referre neglexerũt et ꝑ rijs naturalibꝫ vti ad bonũ ficẽ et homines bene deu natũati sepe faciunt. ¶ In tercio nũc seu instãti deus homis gras infudit ⁊ nõ malis. Dubitatur vtrũ vni maiorẽ infudit gras ꝙ alteri. Rñ. idẽ ibidem ꝙ fic. qz quilibet toto conatu nature se ad deũ ouertit. et qz natura vnius fuit pfectior ꝙ alterius. ideo vni maior gra dabatur. Secus ẽ aũt in hoibꝫ in qbꝫ non semp totus conatus liberi arbitrij exercẽ in otritõe. vñ etiã meẽliter gra eis infundit. In ẽrto nũc confirmati sunt boni in beatitudie et mali obstinati in malicia. Dubitaẽ vtruz boni possint peccare. Rñdeẽ sm eundem ꝙ nõ. qz bteoz intellectus et volũtas a deo tante fuit sociata vt nihil mali amplius in eos cadẽ ẽat. Dubitaẽ vtrũ mali possint bñ aliqd facẽ. Rñdet ꝙ nunqꝫ. qz intẽtio eoz sp ẽ puersa. vñ ps. Supbia eoz q̃ te oderũt ascẽdit sp. Dubitaẽ ẽt sint boni angeli. Rñdz Dyo. li. cel. Ierar. ca. xiij. Immateriales substãtie i ẽqdaz maxia fuit multitudie. excedẽtes oẽz materialẽ mltitudiez ac corpaliũ numeroz omẽsuratõez. Rõ sancti thoest. qz rõnale ẽ vt ficẽ nobiliora corpora imcõpabilit excedũt ignobiliora corruptibilia i magtudie. ita immateriales subẽ in nũo excedũt materiales. vñ Dañ. vij. Milia miliũ mini strabãt ei. et decies milies cẽtena milia assistebãt ei. Dubitaẽ vtrũ demones sint in magno nũo. Rñdet haymo vt phi dixerũt et sanctiviri opinati fuit. aer ita plenus ẽ demõibꝫ ficẽ radius solis minutissimis puluiscul.

D De scdo qũo angeli sancti sint locati i celi palacio. Rñdeẽ sm tho. ij. scripto. In ipis angelis sunt tres ierarchie. supma. media. et infima. Supma cõtinet tres ordines. media tres. et infima tres. Vnde ficẽ in impiali aula fuit qdam ministri circa personã impatoris otinue ꝺulantes. sic qdã circa deũ in ꝑma ierarchia. Alij circa negocia totius impij gñaliẽ occupanẽ. et hij fuit fikes angelis se cũte ierarchie. Alij vero ad loca determinata vel negocia certa spãliter deputanẽ. et his fuit fikes ordies tercie ierarchie. Eoz autẽ q̃ circa pmã terrem impatoris ꝺulanẽ qbusdã hoc optit rõne familiaritatis et amicicie. vt fuit impatoris filij et cubicularij. Et hoc spectare videẽ ad seraphim. qui diuinam familiaritatez amicicia et dilectione p̃ omnibꝫ fuit adepti. Quibusdã hoc optit rõne sciẽtie. vt sunt phi et ofiliarij et illud spectat ad cherubim. qui diuina cognitõe et sapientia sunt p̃diti. Quibusdã hoc optit rõne iusticie vt sunt iudices et assessores. et illud spectat ad thronos q̃ tanta diuinitatis gra replenẽ vt p eos deus sua iudicia decernat. Eoz vero q̃ circa terrem impij negocia gñaliter occupanẽ q̃dam ꝺ faciũt p modũ impandi. vt sunt marschalci et impiales a natũa dñi. Et illud spectat ad dñatões. ad quos ptinet alijs inferioribꝫ pesse et diuina misteria impare. Quidaz hoc faciunt p modũ purgandi vt fuit milites legiões et militũ mgri. et illud spectat ad potestates q̃ habent demones arcẽ ne temptent vt volunt. Eoz vero qui ad spãlia negocia impij deputanẽ. q̃dam ꝺ execunẽ per modũ legatõis et illud spectat ad pncipatus. Quidam p modũ simpli-

cium ministroꝝ et illud ad archangelos. Vel sic. q̃dam p̃sunt vnipuncie vt Dañ. xij. de p̃cipe psarū dr. Alij deputanē ad respectū multitudinis. et isti sunt de ordine archāgeloꝝ. Alij deputanē ad regimē psone singlaris. et isti sunt de ordine angeloꝝ. ¶ De tercio videlicz de beati michaelis excellentia. Notandū q̃ q̃libz habz officia p̃ alijs nobilia. de quibz dr Dañ. x. Michael vnus de p̃cipibz p̃mis venit in adiutoriū meum. Primū officiū est p̃cipandi et impandi. ibi. vn9 de p̃cipibz. Prius enī fuit princeps synagoge vtz Dañ. x. Sed postq̃ synagoga xp̃m crucifixit trāsiuit ad ecclesiā quā protegit. Scdm officiū ē adiuuandi. ibi. venit in adiutoriū meū. Angeli enī semp nos custodiūt aliq̃liter mīi in obstinatis et sodomis q̃s in nātiuitate xp̃i deus p̃misit p demones occidi Nam omnes sodomite in toto mūdo in nocte q̃ vgo genuit extincti sunt vt dicit Jero. sup illo Isa. ix. Lux orta est eis. tanta scz q̃ omnes laborantes istovicō extincti sunt. ideo scz ne de cetero in natura quā assumpsit inueniret. Terciū officiū suū ē p̃liādi. Dañ. xij. In illo tpe obsurget Michael p̃nceps magnus q̃ stat pro filijs populi tui. Preliat enī cum dracone Apoc. xij. Factū est p̃liū in celo Michael et angeli eius p̃liabanē cū dracone. Preliat cū dyabolo. Vñ i epla Jude dicit. Cū Michael archāgel9 cū dyabolo disputans altercaret de mopsi corpe. Preliat etiā cū rege psarū. Dañ. x. Princeps regni persaruz restitit mihi. xx. et vno die. Et ecce Michael vnus de p̃cipibz primis venit in adiutoriū meū. Quartū officiū ē p̃derandi p̃m picturas laycoꝝ q̃ sunt eoꝝ libri. Dañ. v. Appē-

fus es in statera ⁊ inuentus es minꝰ habens. Quod dr de Nabuchodonosoꝝ supbo. Nudā enī mihil habent et vacui sūt a bonis opibz q̃s mittit in infernū. Alij sunt semiplenī et in venialibz decedentes. et hij in purgatorium mittuntur. Alij pleni caritate et hij in celū mittuntur. Quintuz officium est aias deportandi. Vnde canit ecclesia in offertorio pro defunctis. Ne absorbeat eas tartarus sed signifer sanctus Michael represent eas in lucem sanctam. Et alibi hodie. Angelus archangelus michael de aiabus iustis suscipiendis. Non enim est intelligendum q̃ ipe solus portet. sed quia principali9 portat. p̃s. Angelis suis mand. de te vt custodiant te in ommibz viis tuis. ℣ Secundo p̃cipaliter in themate q̃les angeli sint notanē quo ad eoꝝ ammīistratōez. Circa quā q̃q̃ sūt notanda. Primo quō et q̃ñ nos custodiant et nob seruiant. scdo ad q̃ seruiant nob. tercio quō eis seruire debemus. q̃rto quō puniāt. q̃nto q̃z humiliter seruiāt. De primo sciēdū q̃ angelus datur homini ad custodiendum quintuplici tempore. Jnvtero eum adiuuādo ne a demone suffocetur in originali peccato. Exvtero ne a baptismo impediatur. Cum viuit. ne possideatur vt a malo preseruetur maiori ⁊ vt benefaciat. Cū moritur ne in fide ledatur. In morte enim quatuor quis patitur incomoda. videlicet. quia timor mortis vehementer afflīgit. deus rationem de commissis ommbz tunc requirit. dyabolus animaz tunc rapere cupit et peccata tunc maxime terrent. Cōtra primum sepe angelus saluationem quibusdā reuelat et osolatē spe. otra scdm deum homini reconciliat.

Cōtra tercīū demonem fugat· Contra quartū sepe peccata dimissa insinuat· Post mortē etiā custodit· psal· Vt cust· te in oībus vijs tuis · Triplex autē est ibi via · Vna i infernū a quo pmonet· Alia in purgatoriū ad qđ ducit· Tercia in celū quo ducit lete· In vita etiā angelus nullu hoiem dimittit a custodia q: bonos malos et tepidos custodit· ¶ De secūdo in quib⁹ custodiat oīdit bonauētura sup· ij· di· xij· p· xij· effectus angelice custodie· sm· xij· potentias assignabiles· Primus effectus ē generalis q impedimēta ad bonū tollit· Exo· xij· Angelus pcussit pmogenita egypti· Secūs q oīonez deo psentat affectū accendēdo· Thobie ·xij· Nñ orabas cū lacrimis et sepeliebas ego obtuli oīoem tuā dño· Et Isa· vj· calculo os pdxte purgauit· Tercius est respectu intellectus et q̄rtus q docet ogmitōez futurorum et qñ oportet psentiū· Vnde de pmo dicit· Dañ· ix· Nūc egressus sū vt docerē te et intelligeres misteria Nō etiā docet misteria magna trinitatis et hmōi· De secūdo videlicet ogmitōne psentiū patz Gen· xviij· Abrahām tres vidit et vnū adorauit· Numq̄ q p delictis corrigit q̄ ad memoratiuā Judic· ij· Ascēdit angelus dñi ad galgala ad locū flentiuz et sequit ibi· Nūo correxit israhel peo q destruxerunt aras ydoloz et alia pcepta dei· Sextus q tristē solat respectu cōcupiscibilis· Thobie ·v· Forti aio esto in pximo est vt a deo cureris· Septimus quo ad irascibilem q temptatōnis impetū sedat Vñ Gen· xxxij· tactu angeli femur emarcuit Jacob· et benedictōem dedit· Octauus q in via manu ducit et reducit Thobie· v· Ego oducam et reducam eū · Nonus q̄ a vinculis soluit respectu gressiue Act· xij· Ce ciderūt cathe· de ma· Petri misterio angeli· Decimꝰ q cibat respectu nutritiue· iij· Reg· xix· de helia· Surge et comede· et post pauca· Et ambulauit in fortudine cibi illius· xl· diebus et· xl· noctibo· Undecimus q hostes fugat corpis respectu motiue· vnde Isa· xxxvij· Angelus percussit in castris assiriorz· c· lxxxv· milia hominū Duodecimꝰ q demonē arcet · Vñ tho bie vl· Demonem ab vxore repulit· ¶ De tercio notandū q q̄nq; genera hoim angeli libenter associant Prio deū laudantes et orantes ps· In conspectu angelorz psallam tē· Secūdo i tribulatōe existētes· Dañ· iij· Angelꝰ dñi cum azaria et sōcijs eius in fornacez descendit· Tercō tra demones dimicantes· iij· Reg· ·vj· Noli timere plus enim nobiscuz sunt q̄ cū illis· Quarto in dño morientes· Luc· xvj· Vt mendicus portaretur ab angelis · Numto oia dīna misteria exequētes maxie missarum solēnia· Unde Beda in omelia pascali· Angelici spiritus nob adesse credendi sunt· maxime cum diuinis officijs mancipamur · cum lectionibo sacris aurem accomodamus· vel psalmodie operaz damus vel oratōni incumbimus· vel missarum solennia celebramus· ¶ De quarto sciendū q angeli q̄tuor gña hoim puniunt· Prio sodomitas et luxuriosos vt Gene· xxx· Scdo oppressorel bonorz vt Exo· xv· pharaonē i marī· Tercō superbos vt dauid nūantē pstm· ij· Reg· vl· Quarto immūdos et gulosos· vt dauid· vt romanos pꝰ pasca luxuriātes et gulevacātes q̄s angkos mguinaria peste percussit et beatus Gregorius gladiū extergere vidit vt pz

in legenda. ℟ De ⁊nto hūilitas eoꝝ ostendiē ⁊ntuplici ofideratōne quia sunt ꝓncipes ꝑs. Preueneꝛt ꝓn cipes coniunctī psal. Quia hoi paup culo ministrāt. vnde de Johe baptista xp̄us dicit Matḥ. xj. Qui minor est in regno celoꝝ maior est in illo. Quia in loco humili ministrāt. scilicet stabulo in quo vulnerati a demonibus per angelos sepe curamur exemplo saucij. Luē. x. Quia officōsissime ministrāt in natiuitate in vita in morte vt supra. Et quia in statu peccati ministrant nullū hic plene reliquendo. ℒ Tercio ꝓncipaliter in themate oñdiē qualeſ angeli sint quo ad beatitudinē. ibi. in celis semper vident faciē. Vbi oñdiē ꝙ quadruplicem habent beatitudinē i ipa visione. Primo claritatē ibi vident. Greg. ij. dyalo. Quid est qđ nō vident qui videntē omnia vident. Vnđ angeli dicunē lumina a Damasceno specka purissima a Dyonisio. ⁊ astra matutina Job. xxxviij. Secđo mvisiōe habent otinuitatem. ibi. semp. Nullam enī interpolatōez habent q̄cūq; mittanē. Tercio habent ardentissimā caritatem. ibi. Faciem pa. m. Nō. to plenā securitatem. ibi. in celis. ibi enī existentia sunt tuta et firma. ℌz dubitaē qui hoies ad nouem choros angloꝝ veniāt. R̄n. ꝑm Greg. in omelia. nouē gn̄a hoim. ℳ Primo enī fūt hoies q̄dam simplices et illiterati. vbo tn̄ et exemplo q̄ntū p̄nt alios edificātes. Dij veniūt ad angeloꝝ choꝝ. Secūđo fūt q̄dam magna intelligentes. et sollicite alios admonentes. qui veniūt ad archāgelos. Tercio sunt q̄ p vite sanctitatē infeꝛioꝝ merita trāscendūt. qui veniunt ad principatus. Quarto sunt q̄ de alioꝝ coꝛporib⁹ ⁊ animab⁹ demones expellunt qui veniūt ad potestates. Quinto sunt qui de obsessis coꝛpib⁹ magnos spiritus fugātvtute oīs et accepte potestatis. q̄ veniūt ad vtutes. Sexto sunt qui oñib⁹ in se vicijs dominantur. qui veniūt ad dñationes. Septimo sunt quidā adeo spirituales vt de oib⁹ iudicent. j. Coꝛ. vj. qui veniunt ad thronos. Octauo sunt qui in dei et ꝓximi caritate flagrant legē dei die ac nocte meditātes. hij veniūt ad cherubim qui interpretantur plenitudo scientia. Plenitudo autem legis caritas. Nono fūt qui in sola dei otemplatione ardent. qui veniunt ad seraphim.

In festo apostolorum Symonis et Jude Sermo. xxxij.

Hec mando vobis vt diligatis inuicē. et fūb audiē fiē dilexi vos Johan. xv. Tria dicent ꝑ p̄nti. Primo thematis expositio. Secđo beati thadei seu iude cōmendatō. Tercio ipsius et Symonis vita et ofūmatio ℳ Quantū ad primū mēbis ꝓpositis tria tangunē. Prio actoꝛ p̄cepti. ibi. māđo vob. Secđo materia p̄cepti. ibi. vt diligatis inuicez. Tercio forma p̄cepti. i eo qđ fubmtelligiē. fiē dilexi vos. Et q; bēs symō et thadeus p̄ceptū dilectōis pfecte fuauerunt ⁊ docuerūt ideo de eis legiē. Actoꝛ p̄cepti ē xp̄s. et q; ē optimus ⁊ fm Dyo. optimi ē optima adducere Ideo xp̄us optimū p̄ceptū adduxit. Tūc aūt p̄ceptū ē optimū. q̄n est facile ad intelligendū. breue ad remittendum. vtile ad seruandum et leue ad portandum. Est enim facile ad intelligēdū pū. xiij. Doctria prudēt

facilis.j. Job.ij. Mãdata eius gravia non sunt. Non enim necesse ē phoz studia adire nec mare circuire. nec celũ ascendere vt hoc quis p̃ceptum possit intelligere. sed in corde suo poterit de facili repire. Vnd Deut. xx. Mandatũ hoc qd̃ p̃cipio tibi hodie non est supra te. neq; procul positum. neq; in celo situm neq; trãsmare positũ. sed iuxta est sermo valde in ore tuo et i corde tuo vt facias illud. Secundo breue est ad retinẽdũ. Decuit enim verbum incarnatũ abbreuiatũ. suã etiam abbreuiare legẽ Aug. Si nõ vacat oĩes pagĩas pscrutari. oĩa volumina sermonũ euoluere. oĩm secreta scpturaz penetrare. tene caritatẽ vbi pendent oĩa. Idem. Ille tenet qd̃ latet in diuinis p̃monibz. qui caritatẽ tenet in moribz. Tercio est vtile ad seruãdum. In p̃senti. Sap. viij. Venerũt oĩa bona pariter cũ illa. Et in futuro. Iero. O ineffabilẽ dei benignitatem. Premiũ nob pollicet si mutuum diligimus. et si nobis p̃stamus quibz mutuum indigemus. Quarto est leue ad portandũ. qz portari potest a paupere et diuite. sano et infirmo. sene et iuuene Matth. xj. Jugum enim meum suaue est et onus meũ leue. Aug. O iugũ sancti amoris q̃ feliciter oneras q̃ dulciter illaqueas. q̃ suauiter stringis. et q̃z vtiliter vris B Secundo pmẽ materia p̃cepti. ibi. vt diligatis mutuo. et subintelligitur ibi. dilectõ dei. qz nec deus fine p̃ximo nec p̃ximus fine deo vtiliter diligi põt. Debemus aũt deũ diligẽ ppt̃ amici Fidelitatẽ. ppt̃ amicicie vtilitatẽ. ppter amoris debitũ. et ppter amoris exẽplum. Primo ppter amici fidelitatez Amicus enim nr̃ xp̃us fidelissimus nob est. Sũt aũt quidaz amici infideles q̃ in vita se noz diligere fingũt ad tẽpus sed in tribulatõe deserũt. Eccl. xij. Nõ agnoscetur in tempore amicus nec absconde in malis inimicus. Alij et si diligũt in vita non tñ in morte. Eccl. Est amicus socius mẽse et nõ pmanebit i die necessitatis. i. mortis Alij et si diligunt in morte nõ tamẽ post mortẽ. p̃s. Obliuioni datus sum tanq̃z mortuus a corde. Sed xp̃s diligit in p̃speritate. aduersitate. in vita in morte et post mortẽ. Joh. xiij. Cum dilexisset suos in finem dilexit eos. Secundo diligendus est deus ppter amicicie vtilitatẽ. De q̃ Joh. xiiij. Si quis diligit me sermonẽ meum seruabit et pater meus diliget eũ et ad deũ veniemus et mansionẽ apud eũ faciemus. Venit enim vt appropriate loq̃mur pater noster memoriã roborando. Venit filius intellectum illustrãdo. Venit spũs sanctus voluntatẽ in caritate accendẽdo. Item Ro. viij. Diligentibz deum omnia cooperant in bonum. Prospera ad gratiarum actionẽ. aduersa ad patientiã. celum ad vitam cum elementis. infernus et purgatorium ad terrorem. imo peccata contrita ad cautelam ad humilitatem et ad compassionem p̃simi. Tercio ppter amoris debitum. quia homo factus est. Vnde Aug. Propterea facta est creatura rationalis vt summum bonum intelligẽt. intelligẽdo amaret. amãdo possideret. et possidendo frueretur Quarto ppter exẽplum. qz oĩes creature eum p̃ suo modulo diligũt. Augus. Dñe celum et terra et oĩa que in eis sũt dicũt mihi vt amẽ te. nec cessant hoc dicere mihi. ¶ Tercio ponitur forma precepti cum dicitur sicut dilexi vos. Ipse enim nos dilexit amore gratuito. recto. discreto. vtili. vehementi. et perseueranti. Primo dilexit nos amore gratuito.

quia nullis p̄cedentib9 nostris meritis·ꝫ· Joh̄·iiij· In hoc est caritas dei non q̄si nos dilexerimus deū sed quoniam ipe p̄or dilexit nos· Tali amore debemus deū diligere et p̄ximum Math̄·v·Si diligitis eos q̄ vos diligūt quā mercedē hēbitis· Sc̄do dilexit nos amore recto·q: nō habendo respectū ad suā vtilitatē ꝛ nr̄az· Isto modo etiā nos p̄xios et deū dēm9 diligē Cant̄·ꝫ·Recti diligūt te·Multi eni obliq̄ amore deū sil̄et mundū vlūt diligē·cui9 impossibilitatē oñdit Aug̃·exemplo vasis fin9 et manus· Si eni vis balsamū in vase h̄re optet euacuare aceto q̄ p̄us vasi inerat· Si q̄s h̄z finū plenū luto flores nō recipiet nisi lutū deponat· Nec manus plūbo repleta aurum recipe p̄t nisi plūbum p̄iciat· Sic etiā de corde respectu vtutū et de amore diuino respectu mūdani· Tercio dilexit nos amore discreto· Discretus ē q̄ quis diligit naturā et odit culpā· Sic x̄ps naturā assumpsit et culpā odiuit· Isto amore dēmus p̄xim diligē· quia Ro·v·9·Cū inimici essemus recōciliati sumus deo p mortē filij eius· Et iterū· Cōmendat aūt deus suā caritatē in nob̄ quomā cū peccatores essemus ſm tps x̄pus p nob̄ mortu9 ē Nr̄o dilexit nos amore vtili·q: toto tpe nobiscū fuit et semp nr̄az salutē p̄curauit Act̄·x· Qui ptransiit bene faciendo ꝛ sanando oñes oppressos a dyabolo· Isto modo diligam9 p̄ximū et nos·nō tñ verbo et lingua·ꝫ· Joh̄·iij·sed ope quo ad opus et veritate quo ad cor·vñ Math̄·vij·9· Nō oñis q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celor̄ sed qui facit tē· Quinto nos dilexit amore vehemēti Joh̄·xij· Maiorē caritatez nemo h̄z vt aiam suā q̄s ponat p amicis suis

Sic etiam deum debemus diligere ex toto corde aia mente et vtute Mat· ·xxij·Et p̄ximū etiā vehemēter sicut substātiā et corpus p p̄ximo in necessitate ponamus·ꝫ· Joh̄·iij· X̄pus p fratribo aiaz suā posuit et nos debemus aiaz p fratribo ponē· Sexto dilexit nos amore pseuerāti· quia in p̄ncipio·medio et i fine· In p̄ncipio nobiscū pentelam otrahendo· Jere· ·xxxj· In caritate ꝑpetua dilexi te ideo attraxi te miserans· In medio nobiscū familiariter ouersando·vnd alibi 9· Post hoc in terris visus est· et cum hoibo cōuersatus est· In fine etiam p nobis moriēdo·Phil̄·ij· Christus factus ē p nob̄ obediēs vsq; ad mortē· Sic nos debemus p̄ximū diligere in adolescentia iuuentute et senectute in p̄speritate et adūsitate· D Sc̄do p̄ncipaliter videndū de beati thadei omēdātōne seu iude· Commendat aūt i tribo sup pl̄es sanctos et ap̄los· Primo q: fuit maxie hūilitatis·vnde in cena ſm Tho· Johā· ·xv·Postq̄ Christus ait discipulis· Ego rogabo patrem meum et alium paraclitum dabit vobis vt maneat vobiscum meternum·quem mūdus non potest accipere quia non videt eum·nec scit eum· vos autem ognoscetis eum quia apud vos manebit·cepit beatus Judas ex humilitate maxima ammirari· cur Christus apostolos preferret toti mundo· cui se paraclitum non dare polliceb̄atur sed apostolis·Vere eni hūilibus admirabile est de se audire magna· ideo Judas non ille scariothis Johannēvbi p̄us quefuit dicens·Dñe quid factū est q: manifestaturus es teipm nob̄ et nō mūdo·rñdit cristus causam esse· quia Christum diligebant et sermoni ei9 obediebāt· Si q̄s

mquit diligit me sermonē meū ser-
uabit ⁊ pater meus diliget eū ⁊ ad
eum veniemus et māsionez apud eū
faciemus · Sic etiā beatissima virgo
ipa die ceptōnis xpi meditās illud
Isa·vij· Ecce vgo ocipiet et pariet
filiū pre hūilitate mim⁹ se credidit
dei matrē futurā ꝙ aliā · vñ Luc·j·
ammirabaē dēbis angeli et postea
ait·quō fiet istud quoniā virū nono-
gnosco· E Cōmēdaē scdo quia
fuit principalis scriba diume legis·
quia vnus fuit de ⁊tuor apostolis q̄
scripserunt septē epkas videlicet Ja
cobꝰ Johēs Petrus et Judas·Pau
lus eni nō fuit vnus de·xij·apostolis
Et ꝙis epka Jude sicut et aliorum
triū apkoz epke sit breuis sermone·
tñ vt dicit glo·sup Jaco.j· Jacobus
Petrus Johannes et Judas epistō-
las ediderūt·tam misticas q̄z succin
ctas et breues piter et longas·bre-
ues in verbis longas in sentētijs· vt
rarus sit qui non in eaz lectōe cecu-
tiat· Scribit aūt beatus Judas epkaz
suā vt dicit Beda ī glo·p̄cipaliter
cōtra eos qui fidem corrūpebant et
monet fideles ab eis cauere· F
Tercio omēdaē q⁹vnus de spālibus
xpi nūcijs fuit·vt eni refert Eusebiꝰ
in ecclesiastica hystoria·Abagarus
xpo epkaz scripsit cū ad se muitā do·
cui xps post ascensionē apkm vnum
mittere pmisit p epkaz·Et vt refert
Johēs Damasce·li·iij·Postmoduz
pictor ad xpm ab Abagaro missus
eum nō effigiare valuit p splēdore
et pulchritudie ꝭ xpi limeo pictoris
vestimēto accepto· faciē effigiauit
pri ā et regi Abagaro edisse ciui-
tatis trāsmisit·Et vt in ecclesiastica
hystoria addiē· post xpi ascēsionem
Thomas apls Judā ad Abagarū
misit·q̄ in Juda diumū splendorez in
facie in tuēs fidē ⁊ baptisma recepit
Refert aūt Jo·damas·q⁹ xpus fuit
bñ oculatꝰ bñ supciliatꝰ et lōgū vul
tū hūit qs ē signū maturitatis· G
Tercio pncipaliter videdū erit de utri
usq; videliez symonis et Jude gloria
et laude· Cōmendanē aūt tripliciter
Primo in originis sanctitate·q⁹ fue
runt fratres Jacobi minoris et filij
Marie cleophe·q̄ sub xpi cruce cum
vgine beatissima stetit Joh·xix·Se-
cūdo omēdanē in amicabili societa-
te·q⁹ post xpi ascēsionē tantē ambo
piter in pfidem et egyptū venerūt ⁊
ducē Baradach vna cū suo rege e-
gypti ⁊ ultra·lx·milia hoim fidei ad
diderunt·Tercio cōmēdanē in frna
caritate·q⁹ etiā inimicos dilexēt ut
patz tripliciter in eoz legēda·Pri-
mo ubi magis supatis·et igni adiu
dicatos eruerunt·dixerunt eni·non
viuentes occidere sed mortuos viui-
ficare venimus·Secūdo ubi serpētes
a magis facti·magos inuaserūt et
astantes petiuerunt ut magos per-
mitterēt per serpentes necari· rñdēt
apostoli· Missi sum⁹ reducē a morte
ad vitā nō a vita p̄cipitare ī mortē·
Tercō ubi mkieris formicatricis imā
tulo dyaconē apkoz excusantē no-
luerī imparet reū p̄dēt·nos inq̄ūt
innocētes absoluē decz·vid legēdā·

In festo omniū sancto rum Sermo·xxxiij·

Gaudete et exultate quia
merces vra copiosa ē ī ce
lis Mat·v·tria p̄ncipalie
tria sē vidē da
r vitēda ⁊ tāto festo· Prio quō hs fe
stū et ḡlibz alia festa dēm⁹ celebrare
qd nōē ibi·gau·⁊ exul·i·festū agite
Secundo quot modis beati regnum
celorum acquisierunt et nos idem de
cet facere·ibi·in celis· Tercō quō p

Abd panperes spū qm ꝓp ē regnū celoꝝ
Abd mites q⁹ ipi possidebūt terrā
Abd q⁹ lugent q⁹ ipi cōsolabūt
Abd q⁹ esuiunt & sitiunt iustic q⁹ ipi satiabūt
Abd misericordes q⁹ ipi misericordiā
Abd mundo corde q⁹ ipi deū videbunt
Abd pacifici q⁹ filii dei vocabūt
Abd q⁹ persecucōnē patiunt ꝓp iustic q⁹ ipo est regnū celoꝝ Abd estis cū maledixerint vob & persecuti fuerint

gener dr māsio ē
patria q⁹ nō pt mensu
rabilis q⁹ nō pt
estimari
gaudia q⁹ nō pt
exprimi
diuitie q⁹ nō pt
estimari

septem beatitudies ad idem poteri-
mus puenire·ibi·merces vestra supe-
ple p labore multa ē. A Nūc-
tum ad p̄mum notandum Primo q̄
xp̄i fideles vigilias festoꝝ triplici de
causa celebrant Prio vt deuotio no
stra aūgeaē·quia per abstinētiā san
ctiores efficimur et festū sequens de
uotius celebramus·Josue·vij·Sāc
ficamini in crastinum·i·q̄pter crasti
num quia scilicet per hoc deus reue-
labit reum in furto iericho·Secundo
vt sanctorum memoria aptius habe
atur·Per vigiliam enim eorum me-
moramur·q̄ p vigilias tribulatōis
puenire solū potuerūt ad hoc q̄ per
nos solenniter colūtur in ecclesia et
q̄ sic puenerunt dicente apostolo·ij·
Thi·ij·Nemo coronabiē nisi qui le-
gitime certauerit·Tercio vt mens
nostra exemplariter instruaē·videli-
cet q̄ ad ꝺsolationem patrie nō ve
nire possumus nisi p vigilias labo-
rē·ij·Coꝝ·j·Sicut fōcij passionū estis·
sic eritis et ꝺsolationis·Et actu·xv·
p multās tribulatōes oportet intra
re in regnū celoꝝ· B Secō no
tandū q̄ festa sanctorum triplici de
causa celebramus p̄m Bedam q̄pter
imitatōnem·meritoꝝ p̄ticipatōem·
et eoꝝ intercessionē·Tercio notan-
dum q̄ hodiernū festū q̄druplici de
causa est institutuz·Prima sumiē ex
pte cuiusdā basilice rome q̄ pantheon dicebaē·quia oīm̄ ydolis ꝺsecra
ta est·ꝫ mutatione sancti Gregorij
pape et fideliū ꝺsecrata est in hono-
re oīm sanctoꝝ·Sz fuit hodie septez
festa sanctoꝝ·et septē genera ho-
minū hodie·q̄ faciūt oīm sanctoꝝ fe
stuz·alij festū colūt oīm ydoloꝝid ē
demonū· C Primū festū ange-
loꝝ est qꝺ faciūt hodie hūiles·An-
geli enī fūtvalde hūiles·hebre·j·Oēs
sunt ad̄ministratorij sp̄ūs in ministe
rium missi p̄opter eos qui hereditā
tem capiunt salutis·Qui ergo p hu
militatez honorant deum quem pe-
uersi angeli superbia sp̄reuerunt·be
ne angelorum festū colunt·Eccī·iij·
Magna potentia dei solius·t ab hu
milibꝫ honoraē·Sed econtra heu ali
qui festū hodie colūt luciferi·de quo
Job·xlj·Ipe est rex super oēs fili
os superbie·Festū scdo patriarcha
rum est qꝺ faciūt misericordes t pij
Eccī·xliij·Dij fūt viri misericordie·
quoꝝ pietates non defuerūt et cum
bono semie ipoꝝ perseuerauit bona
hereditas nepotum·Econtra auari
faciūt festū mammone·i·auaricie o-
trai illꝺ Matb·vj·Non potestis deo
seruire et māmone·Festum tercō p
plētarū faciunt deiecti et despecti·
de quibꝫ hebre·xj·Circuierūt in me-
lotis·et pellibꝫ caprinis tē·Ecōtra
festū beelpegoꝝ faciūt vani glorio
si·t mulieres vane·que in vanis vesti
bus gloriaē·Beelpegoꝝ eni mēp
taē deus vestitus·p̄s·Initiati fūt be-
elpegoꝝ·Festum apostolorum q̄r-
to faciūt supernam salutem zelātes
et procreantes·p̄s·In omnem ter-
ram exiuit sonus eorum tē·Econtra
beelzebub festum faciunt·qui inter-
pretatur deus muscarum muidi et
detrahentes·qui sua alijs non com-
municant sed instar muscaruz ad de
tractiones et immunda opera alio
rum semper volant ponētes os in ce
lum·melioribus se semper detrahen-
tes·et ideo alij inferiores turbari nō
dēnt·si eis obloquāē cū maioribꝫ eos
videāt detrahere Matb·x·Si p̄rem
familias beelzebub vocauerūt q̄nto
magis domesticos eiꝰ·Festuz q̄nto
mārtirū faciūt patiētes·De qbꝫ i im-
no·Nō murmur resonat nō q̄rimonia·

hodie sunt septē festa sctoꝝ quia
sūt sunt d septuplici ꝺmia

hic pt tertiodecī est p duo corpora requiescebāt i sepulchro vel vide t inuenies qō d. nostri Iesu crucifixi t dyalogo:

Econtra festum martis qui est deus belli faciunt iracundi t impatientes. De quibus Jaco. iiij. Litigatis et belligeratis t nō habetis ꝓpter qō non postulatis. Festū sexto confessorum Faciūt abstinentes. De quibus. ij. Cor. xj. In fame et siti et ieiuniis multis frigore et nuditate. Ecōtra festum baal qui interpretatur deuorator Faciunt gulosi t epulis intendentes De quibus phil. iij. Nuorz deus veter est et gloria in confusione eorz qui terrena sapiūt. Iste est deus beel de quo Dañ. xiiij. Non tibi videtur deus beel viuens añ et nō vides q̄ntas ome dat et q̄nta bibat cotidie. Festū septimo ginū faciunt pueri et otinētes. de qbus. ij. Thessa. iij. Sciat vnusquisq; vestrū suū vas possidere in sanctificatōne et honore. Ecōtra festuz aschomodei faciunt oīes luxuriosi t voluptates sectantes. Iste enim demon Thobie. iij. viros sare interficiebat. Odit matrimoniuz et dilexit adulteriū. et ideo viros legitimos occidebat vt quia eos sata habere nequiret. adulteriū omitteret. vel amasios haberet. D Secūda causa institutōnis huius festi sumit ex pte nostre insufficientie. sancti enim sūt quasi infiniti. Dani. vij. Milia miliuz ministrabāt ei. et decies milies centena milia assistebāt ei Job. xxv. Nunquid est numerus militū eius. Apoc. vij. Post hō vidi turbā magnā quaz dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus et populis stantes ante thronū in cōspectu agni amicti stolis albis. et palme in manibus eorz. Et quia singulis festa celebrare nō pt. ideo ecclesia hodie omnes honorat. Vnde Jeronimus in epistola ad elio dorum et Chromaciū. Nullus dies ē qui nō intra q̄nq; miliū martirū numerū reperiri possit assciptus. excepto die kalendarū Januarij. Romani enim pceperāt ista die neminē interfici. tum qz prima dies erat anni ideo sibi deferebāt. tum quia Jano q̄ fuerat ꝑmus rex ytalie dedicata erat tum quia in illa die multa prestigia exercebant. tum etiā qz suos consules ꝑmutabant. Notat gorra super Math. ij. octo de causis pt quis fieri mātir. Vno mō ꝑ iusticiam vt abel. Alio modo ꝑ legem vt machabei. Tercio mō ꝑ salute populi vt xpus. Nō to ꝑ fide xpi vt Stephanus. Quinto ꝑ xpo vt innocentes. Sexto ꝑ libertate ecclesie vt Thomas. Septimo ꝑ assertione veritatis vt Isaias Jeremias. Octauo ꝑ arguitōe peccati vt Johes baptista. Nono videtur posse addi ꝑ virginitatem vt agnes et quedam alie. E Tercia ratō sumit ex pte nostre negligentie. Nos enī multoz festa q̄ celebrare possemus aut tenemur negligenter festiuam ꝓpter q̄tuor impedimenta q̄ tangit Rabanus. videlicet ꝓpter hūanam fragilitatem. aut ꝓpter ignorātiam et obliuionem. aut ꝓpter ignāuiā et remissionem. aut ꝓpter negocioz seculariū nimiā occupationem. Quarta ratō sumit respectu nostre indigentie. Nos enī sanctoz suffragijs indigemus multū. Cum autem vnū vel duoz sanctoz festa colimus. vnū vel duos patronos acquirimus. Sed qz hodie oīes insimul adoramus. oēs aduocatos habemus. t quia impossibile est multoz orationes nō exaudiri. Illud tangit ecclesia in collecta. Desideratam nobis tue ꝓpiationis habūdantiā multiplicatis intercessoribus largiaris. F Nuo ad secūdum principale quot modis beati castrum regni celestis acquirunt. sic t

septem nobis castrū terrenū potest possideri et obsideri. Primo p feodatoriā possessionē obtinuerunt angeli qr ꝙuis beatitudinē meruerūt i instanti quodā p amorē sine pūjs fuc cedentibꝫ meritis. nam deo mlesert alijs relinquentibꝫ. tamen adhuc tenenē deo assistere r nobis ministrāe Vnde Dañ. vij. Milia milliū ministrabant ei. ecce tributū familie regis. et decies milies centena milia assistebant ei. ecce tributū regis. Nō tributū qr lucifer soluere noluit humilitate. ideo per supbiā cecidit cū suis Isa. xiiij. Nuomō cecidisti de celo lucifer q mane oriebaris. Isto modo boies habere possunt regnū celorꝫ qui corp9 animā et res tpales a deo in feodū receperūt. si de ipsis fidelitē tributū reddant videlicz de corpore mortificatōnez Gal. iij. Mortificate mēbra vestra q sūt sup terrā. De aia deuotōez. Isa. xxvj. Anima mea desiderauit te in nocte. sed r spūs meꝰ in pcordijs meis de manevigilat ad te. De rebus liberalem pauperū largitionem pū. iij. Honora deū de tua substantia. Sed multi sūt qui deū ꝫ tributū soluūt dyablo. opposito mō de corpe immūdiciā. de aia odiuz. et de rebꝫ auariciā. G Sedo possident aliqui castrū regni celorꝫ p fabricatōem. qñ qs supꝫ suis edificauit. et sic acquisierūt priarchie per hospitalitatē et opa misedie. hebre. xiij. Hospitalitatē nolite obliuisci. Per hāc enī q̄dā placuerūt deo. āgelos hospitō recipiētes. Habuerūt enī claritatē auri p dei dilectiōz. pxī dilectōez tangꝫ argentū. et tangꝫ lapides pciosos vtutū varia opa. De qbꝫ. r Corꝫ. ij. Si qs supedificat sup fūdamentū ꝫ aurū argentū et lapides pciosos. Sed ꝫ mō edificant hodie domū patrie p elimosinas q̄daz

Tercio possident aliqui castrū p impignoratiōnē vel arre datōez. qr illud in pignus vel arrā recipiunt. et sic ꝓpte regnū celorꝫ acq̄sierūt. ꝫ mō in possessionē acceperūt. Istud pignus et arra fuit spūs sanct9. De quo. r Corꝫ. ij. Signauit nos r dedit nobis pignus spūs in cordibꝫ nostris Nuo spū futura ꝓuidebant. celestia desiderabant. et diuina misteria ꝑdicabant. Et sic pignore tali sancti saluati sunt. sic hodie dānanē q spū scō resistūt. q spm̄ sanctū impximo iusto otristant siue extinguūt. et q otumelijs afficiūt. Quarto assequitē quis castrū p emptionē. Isto modo apostoli adepti sunt. qr dederūt oia terrena. et acq̄sierūt celestia. Mat. xix. Ecce nos reliqmus oia rē. Et sequitē. Cētuplū accipietis r vitā rē. Ecce pmiū. Debet ergo a nobis emi regnum celorꝫ mstar agri thesauri et margarite vt tāgitē Matb. xiij.

Quinto possidē castrū aliqñ p violētiā et direptionē. Hoc modo martires acq̄sierunt. qvim corpori et aie fecerūt Matb. xj. Regnū celorꝫ vim patitē. et violenti rapiūt illd. Sz deus sicut Seneca dic. Innumerabiles sūt qui populos et vrbes habuerūt i potestate. pauciſſimi vero qui se. Idez Sicut homibꝫ reges. sic regibꝫ vicia dominanē. Vnde de Alexandro magno legitē q quidam miles ei ait. Si dij habitū corporis tui auiditati animi tui parē fecissent. orbis te non caperet. Altera manu oriētem. altera occidentez capes. Demde triplici exemplo ei ostēdit. q sublimis cito humilis fieri posset. Exēplo arboris magne que subito eradicat. Exemplo alte scandentis qui grauius ruit. Et exemplo leonis. q aliqñ puaz auiuz

cibus efficitur. Sexto obtinet aliqñ p hereditariam successionem. et sic si bi acq̃siuerũt confessores regnum celorum. qui pacati intra se fuerũt et alios pacificauerũt vnde Matth. v. beati pacifici qm filij dei vocabunt. Si filij et heredes Ro. viij. Septimo possidet interdũ p gratuitã donatõnem. qd optitit vginibz et pueris innocentibz. quia sicut dono gratuito habuerũt vginitatez fm illud Sap. viij. non possum esse otinẽs nisi deus det. Sic dono gratuito eternã felicitatẽ. Virgines eni in pria habebũt auream caritatis. aureolã virginitatis. et gaudiũ sponsi celestis. idest cantabũt canticũ nouũ qd nemo te. Apoc. xiiij. nã ibidem dr. Nij sũt qui cum mulieribz nõ sunt coinquinati. vgines eni sunt. Et pmittit. Cantabant quasi canticũ nouũ ante sedem et ante q̃tuor aialia et seniores. Et nemo poteãt dicere canticũ nisi illa centũ q̃draginta q̃tuor milia q̃ empti sunt de terra. Nuo ad tercium pncipale quo sancti p septem beatitudines. beatitudinẽ celestẽ meruerũt. Sonduz fm Bñ. q triplexẽ beatitudo. Vna i optis moribz. secda in pclaris vtutibz. tercia in gaudijs celestibz. Prima habuerũt pbi ptim in gẽtilitate. Secda habẽt b pfecti i caritate. Terciã exũtes i celesti amenitate. Circa q̃libet q̃ beatitudines nota tria. Prio quo eã ptim tenuerunt pbi impfecti et xpiani i peccato exũtes. Scdo quo eã b pfecti renẽt in caritate firmati. Et tercõ q̃le pmiũ ei annectitur. Vnũ impfectũ i via et aliud pfectũ i pria. Per pmã pauptatẽ spũs apli ad q̃tẽ mentis b venerũt. t in pria regnũ possederũt. Per secdam mititatẽ angeli nõ superbiendo q̃te celũ empirreũ possederũt et postmodũ terram perfecte beatitudinis. Per terciã videlicet luctum martires hic consolationem receperunt etiaz in tormentis et in patria summa gaudia. Per quartã videlicz esuriem et sitim iustitie gplete Cristum expectauerunt osolabiliter et in patria saturati sunt perfecte. Per q̃ntam videlicet misericordiam pximarelde palia habuerũt et misericordiaz in celo. Per sextam videlicet mũdicię cordis vgines b xpm viderunt clarius p fidem. sed in pria per spẽm. Per septimam videlicet pacificatõem confessores hic quieuerũt et tandem filij patrie extiterũt. Et fm glo. illud q octaua beatitudo ab aliquibz dicitur beati q̃ psecutõem patiunt nõ ẽ beatitudo distincta sed oim pcedentiuz septem ostensio et pbatio.

In die animarum Sermo. tricesimusquartus

Audiui vocem de celo dicẽtem mihi scribe. beati mortui q̃ in domino moriunt. Apoc. xiiij. Rumores tũc libenter audiunt q̃ sunt boni certi de remotis ptibz. de amicis t ab amicis nũciati. Tales sũt themata. Audiui tc. A Bonis sũt quia de nostra saluatõe. Certi quia a Johãne verissimo. De remotis ptibz. q de celo. Ab amicis. quia ab ãgelis. et ad amicos q ad aias de q̃rum beatitudine certificamur. g scribẽdi diligẽtissime idest continue memorie sũt commendandi. Circa que tria pncipaliẽ a q̃libz hoie memorie sũt inscribẽda. Primo quomodo in vita nos preparare debemus vt simus beati. Secundo quõ in mortevt simꝰ bñ mortui. Tercõ post mortẽ vt i dño moriam.

B Quantū ad pmū. Notandū q; tunc sumus hic et in futuro beati si tomū sicut beatus Thomas aplus docuit edificamus B quā habeamus in futuro. Edificāt tñ tria gña hoim tomos. Quidam sunt valde tom. Alij mediocriter tom. Alij vero valde mali vt dicit Aug. li. de cura p mor. agenda. Valde tom edificāt tomuz suaz argento et lapidibz pciosis vt sūt pfecti. De quibz. j. Cor. iij. Fūdamentū aliud nemo potest ponē pter id qđ positū est qđ est xpus ihs idest fides de eo. Si quis aūt supedificat sup hoc fūdamentū aurū argē tum et lapides pciosos. ligna fenum stipulam vnuscuiusq; opus manifestum erit. Dies autē dñi declarabit q; in igne reuelabiē. Fūdamentum enī omniuz xpianoz est fides de deo qui in celis est. ideo oia nostra opa sursum vbi fūdamētum ē debent dirigi. sicut igms sursum tendit. nō fiē terra deorsum. Per aurū aūt intelligiē dei dilectio. Tum q; incorrupti bilis est sicut auruz. fides enī et spes trañsibunt. Tum q; pciosissima est omniū vtutum. j. Cor. xiij. Si liguis hoim loquar. caritatē aūt nō habuero. factus sum velut es sonās et cymbalū tinniēs. Tū q; pfectissima. Dēs enī alie vtutes impfectionē q̄ndam opatiunē. vt patientia tribulatōnē iusticia circa meq̄litatē. temperātia circa delectationes exorbitantes et sic de alijs est. Per argentū vero dilectio pximi intelligiē. Tū q; sic argentū sc̄dm locū tenet post aurū sic dilectio pximi post pceptū de diligē do deū. Vñ Matb. xxij. Diliges tē. hoc est maximū et pmū mādatū. secundū sike est huic diliges pximum tuū sicut teipsū. Tū q; sicut argētū est multū sonorus. sic dilectio pximi docere debet aliū. sm illud puer. x. Argentū electū lingua iusti. Tum etiam q; sicut argentū est mitidius. ita fama nostra q̄pter pximū debet esse lucida. Matb. v. Sic luceat lux vestra coram hominib vt videāt opa vestra bona. Per lapides autē pcios intelligūtur bona opera misericordie psertim q̄ debent esse lucida per claram intentionem. solida p perseuerātiam. et virtuosa per caritatem. Illi igiē super fundamentū edificant aurum argentū et lapides pciosos qui habent fidem veraz dei caritate fucensam pximi dilectōe fincerā et operatione sollicitam. Tales si aliq̄n aliq̄ venialia omittunt. tñ a feruore caritatis totaliter cōsumunē. et ideo suam domuz hic edificatam. statim post mortem sine purgatorio ingrediunē. dicentes cū apl̄o. ij. Cor. v. Scimus qm̄ si terrestris domus hui9 habitatōis dissoluat̄ q; edificatōez ex deo habeamus domū nō manu factam eternā in celis. Alij sūt mediocriter boni. qui licz super fundamentum fidei edificauerint aurū argentum et lapides pciosos. non adeo pfecte sicut pmi. sed multa venialia admiserunt. tales enim edificant lignū fenū et stipulam. vt dicit apostolus. per que tres differentie venialium intelliguntur. Quedaz enim sunt in vsu et consuetudine. et illa sūt grauia et difficulter cremabilia sicut lignum quod multum habet de humore. Alia sunt in parua assuetudine et sunt minoza citius cōsumptibilia. sicut fenū quod aliquid habet de humore. Alia etiam ex quadam surreptione cōmittuntur et illa sicut stipula sicca consumuntur. Hec autem venialia omnia et si non sint sup fundamentū. sicut sūt perfectiones opa.

nec preter fundamentū tales tñ salui fiunt sed per ignez fupple purgatorij. Alij vero sunt valde mali. et isti edificant domum infernalem. de luto. plumbo. et spinis. Per plumbum superbia intelligitur que grauat ad infernuz. quia Luc. xiij. Qui se exaltat humiliabitur. quia sm ps. Submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementib. Per lutū luxuria. Ecc. ix. Omis mulier fornicaria. quasi lutum in via conculcabitur. Per spinas vero fallaces diuitie intelliguntur. Matb. xiij. tales edificantes eternaliter punientur igne infernj. C Secundo nos in vita disponere debemus per frequentem mortis memoriaz. Vnde Ecc. xxxviij. Memor esto iudicij mei fupple particularis sic enim erit et tuum. mihi hesi et tibi hodie sic loquitur moriturus ad sanuz. Vnde memoria mortis tam vtilis est vt eam etiam philosophi multum commendauerint. vt patet de Seneca de remed. fortui. et Jeronimus dic. Platonis est sententia omnium sapientum vitam meditationem esse mortis. Valet autem mortis memoratō ad quinq. Primo ad ostendendum vitam nostrā qp sit breuis. Breuitas patet in Xerse rege potentissimo. q cum suorum de monte infinitaz fere vidisset multitudinez fleuit. z de huius causa quesitus ait. post centum annos nullum istorum superesse. Deus enim homini terminū viuendi primo posuit mille annoruz quem a principio mundi vsq ad diluuium quidā prope attigerunt. sed malicia aucta hominum post diluuium in. c. xx. annos statuit. Gen. vj. Abutentibus autem hominibus vita in ps. ait. Dies annorum nostrorum in ipsis. lxx. anni. Si autem in poten. lxxx. anni amplius eorum labor et dolor. Nec mirum si dies nostri breues sunt. qz sicut ait Barlaam. vita nostra arbori assimilatur cuius radicez due mures dies et nox continue rodūt. Et quamuis dies hominis sint breues aliquibus tamen plus abbreuiat malis videlicet ne priores efficiantur. psal. Viri sanguinum et dolosi non di. dies. s. Bonis etiam ne deterioren tur. Sap. iiij. Raptus est ne malicia mutaret intellectum eius. Secundo vtilis est memoria mortis ad ostendendum labores qui non fiunt propter deū quante sint fatuitatis. Nullus enim secum portare potest diuitias honores et delitias. Vnde psal. Ne timueris cum diues factus fuerit homo et cum mul. fu. glo. do. ei. quoniam cū interierit non sumet omnia neq descendet cum eo gloria eius. Tercio valet ad ostendēdū statum hominis quante sint miserie et penalitatis. Status enim hominis q consideratur quantum ad necessitatem. vitam et mortem qualis sit docuit Aristoteles qui moriturus discipulis ait. Humiliatus in hunc mū duz intraui. anxius vixi. turbatus egrediar. et insci. ac ignarus. Quarto vtilis est ad ostendendū oia mundana quante sint vanitatis. Exemplum de Alexandro imperatore ad cuius exequias. cum ossa in aureo loculo essent posita. ouientes plura dixerunt. Vnus autez quo adva nitatē diuitiarū ait. Deri iste faciebat thesaurū de auro. sed hodie aurū fecit thesaurū de Alexandro. Alius. Deri totus mundus non sufficiebat illi. hodie. vj. pedes sufficiunt sepulcri. De vanitate honoz alius ait Deri ille mitos a morte liberare potuit. hodie ille nec seipsum nec aliuz.

De biliciarū vanitate ait alius. Deri omnes habebāt istū i timore. hodie eū omnes habēt in horrore. Nuitoti
4. lis est prvitandis pcis. vñ Eccī. vij. Memorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. i. vix. Decem nāqz supbie pelliē. vñ Eccī. x. Quid superbit cinis et terra q̄si cito in ea resoluēdū. Luxuria pelliē cū statu sepulchri cogitat. vñ Job. xxiiij. Dulcedo illi vermis. Auaricia fugat Job. j. Nudus egressus sum de vtero mris mee. nudus reuertar illuc. D Tercio nos in vita disponē debemus p verā otritōem et restitutōem rez illicite acqsitarū. p veneratōem sanctoz. p artē moriēdi. vt cū dns veniret et pulsaret ofestim apiremus ei
2. 1. Luc. xij. De quibz omnibz habes alibi
pte E Secundo pncipaliter videndum erit. quo circa mortez in infirmitate nos habē debeamus. vbi fūt tria notanda. Prio q mortē timore merito debemus. Scdo q̄ remedia contra timorem mortis assumē debemus. Tercō q etiā de morte consolari debemus.
2. Quantū ad pmū sciendū q qnqz terrent morituru et in bello seu agonia
diue constituūt sez dolor sepatōnis. psentia demoms. pfidentia iudicis. timor de
3. pcīs. terror loci penalis et ignorantia itineris. Primo eni aia naturaliē refugit a corpe separi. vt inter mortis sepatōez pcurantē. et aiaz sepationē fugientē magnū bellū fit. Vñ
3. j. Reg. xij. Siccine separat amara mors. Et aristoteles. iij. ethicoz dic Omniū terribiliss̄imū ē mors. Et Innocentius. de miseria hois et otēptu mundi dicit. Dolor et tristicia maia occurrit homi morituro. quia nex corpis et aie frāgi incipiūt cū dolore maximo. De quo ps. Circūdederūt me gemitus mortis dolores infernī circūdederūt me. poccupauerunt me
2. laquei mortis. Scdo mors ē timenda ppter psentiam demonū. qui licz in vita de multis temptent vt vincant. tñ circa mortē temptāt aliqñ amplius de fide psertim. vñ inter fidem et demonē grāde bellū est. ppter qd morituris dat lumē seu candela in signū mextinguibilis fidei. sicut et baptisandis dat vel añ ferē. j. pe. v. Vigilate q: aduersarius vester dyabolus tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quem deuoret cui resistite fortes in
3. fide. Tercio timenda ē ppter pfidentiā iudicis q rōnez exiget de villicatōne oi mocessoz homi a deo. Vnde Luc. xij. Vos simes hoibz expectantes dñm suū qñ reuertat a nuptijs. vt cū venerit et pulsauerit cōfestim aperiant ei. Et ideo inter iudicem et eius iusticiaz ex vna pte et aiaz anxiam ex alia grāde bellū est seu timor
4. magnus. Quarto ppter pcā moriētis. Sepe eni fit dyabolo procurante vt oia pcā morituro manifestenē vt ad desperatōez inducat. ppē qd talibz nō peccata ad memoriā fūt reducenda ꝫ potiꝰ dma misericordia. Ideo inter pcā ad desperatōez deorsū inclinantia. et spem de venia sursū pro
4. mouentez grāde bellū est. Nūto ppē terrorē loci penalis et ignorātiaz itineris. De q̄ ps. Invia hac qua ambulabā abscōderūt supbi laqueū mihi. Via aūt aie de corpe ēval de lōga piculosa. tenebrosa. dubia. et ignota. F Debem9 g̃ scdo contra qnqz timores qnqz remedia assumē moriturī. Prio patiaz contra dolorē. et ofortitudinē niaz voluntatē dīne voluntati q̄ ē iustissima misericordia plena et benignitate. Scdo assumē debem9 opa misericordie et fidem contra demonē. Ideo de elemosina dr. Eccī. xxxix. Super

scutum potentis et super lanceā aduersus inimicū pugnabit. Tercio assumere debz homo sacramentū eukaristie ptra irā iudicis. Vñ Job. xvij. Pone me dñe iuxta te et cuiꝰ vis manus pugnet ptra me. Quarto dolorē ptritōis ptra pcā. qz Eze. xviij. dr Si impiꝰ egerit pniaz ab oīb pcīs suis q̄ opatus ē et custodierit vniūsa pcepta mea et fecerit iudiciuz et iusticiā. vita viuet et nō moriet oīm miqtatū eius q̄s opatus ē nō recordabor. Quinto sacramentum extreme vnctionis ptra timorē itineris. vnde Jaco. v. Infirmat q̄s in vob inducat pbyteros ecclesie et orent sup eū inoīe dñi et oro fidei saluabit infirmū et alleuiabit eū dñs et si in pcīs fuerit dimittent ei. Ex quo ptz q̄ extrema vnctō vz ad tria sez ad celeriorem a purgatorio liberatōez. ad pene aliqlē alleuiatōez. et ad peccati dimissionē. Si eni pcā dimittunt pvnctionē. etiā purgatoriū posteqns minuit. ¶ De terciovidelicz ostolari debemus de morte. illud docet apls .j. Thessa. iiij. Non ostristemini sicut ceteri q̄ spem nō habēt. Sūt autē nouē ossideratōes ad bvalētes q̄s fere oīes tangit Jero. in epla ad Tbyrasiū. Prima ē ossideratō diuine volūtatis cui debemus nīraz i oīb osormare. Vnde Jero. Si nros defūctos plangimus q̄s tñ resurrecturos credimus q̄d facerem⁹ si mori tm̄ pcīperet deꝰ. Volūtas eius solaqtiq; sufficeret ad solaciū cui nullū ꝓponō illubemur affectū. Vnd Seneca in epla ād lucilluz. Placeat homi q̄cq̄d deo placz. Refert etiā Aug. de ci. dei. q̄ Carius optimus romanoz armatꝰ in abruptū terre byatū pcipitē se dedit. qz iusserāt diij vt illuc quē romani haberent optim mitterēt. Quā-tomagis xp̄ianus obedire deberet ī simili. Jdeo Job. j. Dñs dedit dominus abstulit sicut dño placuit ita factū est sit nomē dñi benedictū. Post mortē sez pueroz illud ait et pꝰ priuationē oīm diuitiaz et seruoz pene oīm. Secunda est ossideratio diuine equitatis. qz licitū est vnicuiq; qꝺ suū est recipere. Tenemur autez deo soluere mortis debitū. Exemplū habemus de trib⁹ episcopis. vnū refert cyp̄anus p̄m Aug. terciū paulinus. Primus episcopoz nolebat debitū mortis exsoluere. cui egrotanti et p̄ sanitate oranti angelus specios apparuit irate dicens. Pati timetis et exire non vultis. quid faciam vobis et sic iratus recessit. Secundꝰ episcopus nolebat soluere debitum mortis si nō debebat. si vero debebat statim volebat. vnde in infirmitate positus audiuit a circumstantib⁹ q̄ p̄desse posset viuis quib⁹ respondit. Si nunq̄ bene. si aliquando quare nō modo. Tercius ponebat hoc in volūtate creditoris paratus retinere qñ debito: vellet et reddere quando vellet. Nam Ambrosi. cum in extremis esset et peteretur vt p̄o se oraret q̄ p̄desse posset sanus. Respondit. Nō sic vixi vt me pudeat inter vos viuere nec mori timeo quomā bonū dñm habemus. ¶ Tercia est ossideratio necessitatis. q̄ oēs sumus ad mortem astricti. Gen. ij. Quacūq; die comederitis ex eo morte moriemi. Vñ Aug. li. de cura p̄ mor. agenda. refert q̄ quidā ꝓnceps roman⁹ in capitolio offerēs ꝓcepit a nūcio filiuz carū sibi mortuū. Pr̄ aūt nec sacrificiū intermittēs nec flēs nec ingemiscens ait sepeliat. Memini eni illum genuisse mortalez. Quē dyabolus ostra q̄sdam xp̄ianos obiecit suū tam

constantem ydolatrā. Plura ibi August. ponit. Quarta est consideratio
4. fraterne vtilitatis. scz erga ipm defunctū qui p mortē liberatus est a p̄
sentib⁹ miseriis et periculis. Vñ refert Solimus de barbaris. q̄ qñ pueri nascunē ideo magnū planctū faciūt et qñ moriunē magnū festū. Et Iero. refert de terra. vbi vxores cū maritis defūctis sepeliūē. eligētes magis mori q̄ī miseria viuē. vñ fm Crisost. sup Matth. Mūdus ille domus ē corporis. celū domus aie. Vñ anima hic est pegrina et caro domestica. In celo vo ecōtrario caro erit pegrina et aia domestica. Vñaq̄q; aūt res i sua patria fortior est et potentior. vnde qz caro est in patria ppa videē fortior aie. Exēplū ponit Crisost. de paupere ad cuius domuz si diues intrat pauper impat et dñatur et tñ diues q̄ potens est adhuc magnaz hz fiducīā aliq̄d agēdi de sibi vendicatis In seculo aūt futuro aia potest esse in patria et caro non poterit mutire extra animā. sicut etiā pauper existens pegrinus in domo diuitis. ideo libēē recedere debemus. Vnde Johā. xiij. Si diligeretis me gauderetis vtiq; qz vado ad p̄rem. Quinta est ofide-
7. ratio diuine dispositōnis q̄ nouit q̄z diu expediat homi hic viuē et qñ mori. Vnde Iero. vbi p̄us. Plangimus beneficia dñi qui nouit quid nr̄e p̄sit infirmitati. Et Aug. li. soliloquiorū. De salute corpis mei q̄z diu mihi q̄d sit vtile nescio tibi dñe hō omitto. Sic beatus Martinus fecit dicēs Dñe si adhuc pplo tuo sum necessārius non recuso laborē. fiat voluntas
6. tua. Sexta est ofideratō mutil videlicz luctus. qz nec mortuū reuocat nec iuuat. ꝛ interdū occasionaliē tardat. Ideo Dauid. ij. Reg. xij. p infante mfirmo ieiunabat sedebat in terra ꝛ orabat. sed defunctū p̄cipiēs ista dimisit et comedit dicens. Ego ibo magis ad eū ipe non reuertetur
1. ad me. Septima est ofideratō aprie dāmificatōis. qz luctus et tristicia dammificant hoiem in corpe et aia fm illud Eccī. xxx. Multos occidit tristicia et non est vtilitas in ea. Et puer. xxv. Sicut tinea vestimēto et vermis ligno ita tristicia viri nocet cordi. Nocet etiā aie. quia tales propter tristiciā nec pro se meditatōibz et oronibz nec pro alijs vacant et p
8. impatientiam se ledunt. Octaua est cōsideratio propie vtilitatis eorum que de morte amicoz frequēter euenīunt. Amici enim mundi huius frequenter in via dei impediunt. Vnde Aug. sup Geñ. Sepe offenditur deus ne offendatur amicus. Exemplum huius in sancta Melamavi dua habemus. que marito nondum humato. etiam duos filios p̄didit ꝛ quasi ad pedes Ihesu cecidit dicens. Expeditius tibi seruitura sum domine quia tāto onere me liberasti. Nā .j. Cor. vij. Vir qui habet vxorez et econuerso de vxore oportet q̄ cogitet ea que sunt vxoris et dei et sic diuisus est. sed carens vnitus est am-
9. plius ad deo p̄iendū. Nona ofideratō ē future resurrectōis. in q̄ lete ad vitā reducēē q̄ deplāgiē. Vnd. j. Thessa. iiij. Nolumus vos ignorare de dormiētibz vt nō otristemini sicut ceteri q̄ spem nō habēt. Et plato in Fedrone aievitā post corpis mortem cū pbasset et terobrotus ignorans immortalitatē aie illū legisset e muro p̄cipitem se dedit ob meliorē vitā vt ꝛ ivitis plbz. Itē Tullius li. de senectute. O p̄clara dies cū ad illud diuinū aiaz ofiliū cetūq̄z p̄ficiscar.

Et sene. epistola. lxxj. Miraris hoiez ad deos ire. et deus ad hoies venit. imo et in hoies. Nulla enī bona mēs sine deo est. Decima ōsideratio est. 10. fructus amicoz a pria in nos deriuatus in viā. Vñ Aug. li. ix. confes. Dñe in finu Abrahe viuit nebridius dulcis amicus meus. tuus aūt adoptiuus. vnde. ij. Mach. vl. Jeremias orauit p Israhel vbi dr. Dic ē q multum orat p ppło. et vniūsa sancta ciuitate. R Nuo ad tercium pncipale qūo post mortem nobis puidere possimus. Notandū q illud fit hic suffragia sibi puidendo. vt in futuro habeanē. Sunt aūt quatuor genera suffragioz p defūctis fm Grego. iiij. dyalo. videlicz oratio. elemosina ieiuniū oblatō. Sicut etiā captus q druplicīter liberari potest. Prio rogatu orationis qō si nō iuuat Scdo dat munera p que elemosine intelligunē et si non iuuat. Tercio se ad puniendū tradit. p quod ieiuniū intelligitē. quod si non iuuat. ad deū recurrit. p quod eukaristie oblatō intelligitur. Debent autē libenter iuuari aie triplici de cā fm illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei q manus domini tetigit me. Pria sumitē ex pte defunctoz in quib est magna necessitas. ibi. miseremi mei miseremini mei Secunda ex pte viuoz in quib debz esse ffna caritas. ibi. saltem vos amici mei. Tercia ex pte iudicis. in quo est pene seueritas. ibi. quia manꝰ domini tetigit me.

In festo beati Martini Sermo. xxxv.

Stote pati q hora non putatis filius hois veniet Luc. xij. In euāgelio triplex tpus mortis incertū tangit sicut triplex ē status hoim scz adolescētie. virilitatis et senectutis. Vnde illud triplex tpus Xps innuit sub similitudine triplicis vigil e nocturne. in qrū qlibet vigilare debemus et parati esse tenemur ad cristum in morte suscipiendū. Primum tpus nōtur. ibi. vos sikes hoibz expectā. do. suū qñ reuertaē supple in prima vigilia. Scdm tps. ibi. Et si in secūda vigilia. Terciū. ibi. et si in tercia vigilia tē. Et loquiē xpus ad similitudinē qñ in nocte vadit dominus ad ouiuiū et interim expectant famuli dñm qñ reuertaē a nuptijs. Nam siē arbor hz in crescēdo triplicem statū sic et homo. Primo crescit secūdo fructificat et in altū nō ptendit amplius sed stat. tercio senescit et ruinā sterilis minaē. Sic homo crescit vsqz ad. xxj. annū inclusiue. demde stat in virilitate. postremo senescit et moriē. Et q beatus Martinus in triplici suo statu pfectissime paratꝰ fuit. ideo de eo psens euāgeliū legitē Primo statui iuuētutis necessariū ē vt lūbi sint pcincti p virtutē tpantie quia iuuentus est lasciua. Scdo statui virilitatis pncipaliter opus ē vt fides p caritatis opa i publicis exēplis pdeat. ideo in viris et adultis lucerne sint ardentes in manibz. Tercio statui pncipalissime opetit omni horavigilare et etiā mortē expectare. Ideo eis necesse ē vt sint sikes hoīmmibz expectātibz do. suū qñ tē. B Beatus igitē Martinus in prima vigilia fuit paratus miles seculi strenuus. In scda paratus religioms sacre monachus. Et in tercia ecclesie

sancte pfectus episcopus. Et i quo libet statu suo de eo intelligi potest illud Eccl. xliij. non est inuentus simi lis illi qui conseruaret legem excelsi supple dei. vt ex legenda eius quam Seuerus scripsit ptz. In prime enī vigilie statu scilicet iuuentutis sua uit legem puerorum bonorum laycorum deuotorum. et legē militū. In scda le gē clericorum et monachorum In tercia eporum. ¶ De pmo nondū q lext regla bonorum puerorum describitur li thobie. j. vbi docent pmovt fugiant ostia malorum. Scdo iūgant se libē ecie sanctorum. Tercō se exerceāt i de uotōe orōnū. Vñ ibidē de thobia pu erulo dicit. Hic solus fugiebat cō sortia omnium supple malorū et ydo latrarum ecce primum. et pergebat ad Ierusalē ad templum domini. ec ce secundum. et ibi orabat dominum deum Israhel. ecce tercium. Hec et his similia fm legem dei puerulus obseruabat. hec ibi. Nec etiaz beatus Martinus puer seruauit. Nam quo ad primum in eius dicitur legē da q de pānonia natus papie alit9. cuius pater tribun9 militum fuit im patorum ostantini et iuliani. Nam cum Martinus decē annorum esset in uitis pentibus paganis qs reliquit. ecce quō pmo fugit ostortia maloruz et ydolatrarū. secundū addit cū dici tur ad ecclesiam ofugit. tercīū tan gitur ibi. et se catheccumimū fieri po stulauit. Factus vero. xv. annoru az pre coactus ē militare sub iuliano. vbi regulā scdo suauit laycorum de uotorum qrū regulā xpus tradit tri plicē in diligēdo deū pximū et seipm Mat. xxij. dicēs. ¶ Diliges dnm deū tuuz ex tota aia t. ex toto corde tuo et ex totis viribus tuis tuis. ecce pma. t pxim. ecce scda. sic teipm. ecce tercia. Sic bt̄us Martin9 in statu lay cali bñ se habuit q ad deū q hēmū duotennis ad pfectissime cōcupiuit deo suiēdū. Nā solū annorum. xij. exñs hēmita factus esset nisi carnis infir mitas obstitisset. Nuo ad pxim obe diēdo Iuliano et pri militādo. Nuo ad se qz in eo frugalitas tanta fuit vt nō miles ꝫ monach9 putarē. ¶ Tercio in pma vigilia regulā mili tū pfectissime tenuit q ē a Iohe ba ptista data sub tribus capitul. Nam Luc. iij. Interrogabāt eū milites dicē tes qd faciem9 et nos. ait illis. Nemi nemocutiatis. ecce pmū. nec calūmā faciatis. ecce scdm. et otēti estote sti pendijs vrīs. ecce terciū. In qbus iobs intēdit milites arcē ab oi iniuria fa ciēda. Fit enī iniuria tribus mōis. Ali qñ in psona p oppressiōem ot̄ qd dic in pmo capō. neminē ocutiatis. i. nō fitis oppressores paupuz sez vberādo incarcerādo et filiis. Cōtra qs Ia. ij. Nōne diuites p potētiā opprimūt vos et trahūt vos ad iudiciū. Nō au tez debēt tm̄ nō opprimē. ꝫ etiā oppri mētibus resistē. Iux illd Isa. j. Quieri te iudiciū. subuēite oppresso. iudicate pupillo defēdite viduaz. Aliqñ iniu ria inferē p infamiā p falsi nois im positiōz. Quantū ad hs pmit. ij. ca. di cēs. nec calūmā faciatis. i. nō fitis cri miatores. sic aliqñ potētes faciūt q paupibus falsū crimē imponunt vt se fic redimāt et pecuniā ab eis extor qant. Sic fecit Iesabel. iij. Reg. xxj. q naboth crimē falsū imposuit q deuz sez maledixisz t sic eū lapidari fecit et vineā ei9 uasit. Aliqñ inferē iniu ria i tpalē sbaz p rapinā t expoliati onē. Et gtū ad hs pōit̄ tercīū ca. di. Et contenti estote stipendijs vestris idest non fitis alienarum rerum rap tores. Regulas istas militares bt̄us

Martinus pfectissime seruauit. Primā qz nō fuit pauperū oppressor sed adiutor. sicut patz in paupe in porta albigensium quē vestiuit imo regez deū. z seruū vno vestimēto induit vt dicit Ambro. in prefatōne. Etiam oz phanos defendit vñ dicit de eo. Cum illi erāt assistere laborantibus. alē egentes opem ferre miseris. ac a tribulatōne et miseria alleuiare vt patz in leproso quē osculatus fuit et sanauit. Secdaz regulā seruauit. qz nō fuit crimiator sed pacificus habitator Nam pacifice ambulauit cū superioribus p subiectionē sicut cum Juliano impatore. Cum equalibz p pacificā oversationē. sicut patz de suis militibz qui miro eū venerabant affectu Et cū inferioribz vt patz in eius suo vnico quo otentus eidem sepe calciamenta detrahebat. Terciā regulaz seruauit. qz nō fuit raptor sed suoz largitor. Tante enī terrena cōtempsit vt nihil sibi de stipendijs preter cotidianū victū reseruaret. Largitꝰ est ꝓpria qz omnia q̄ habere poteāt paupibz erogabat. Tandez respuit stipendia. qz. xvij. ānoz exñs baptisatus est et post. xx. annū. cū Julianꝰ suis stipendia daret Martinus recipere noluit dicēs se xpō amplius militaturū licet Julianꝰ terroz barbaroz bellū intētantiū p causā fide assignaret. ¶ Nuo ad secūdū pncipale de secunda vigilia virilitatis notandū qꝺ beatus Martinus duplicem legē ibidē pfecte seruauit videlicet clericoz et monachoz. Primo enī clerici. i. quocūq; ordine ecclesie osecrati put colligit ex decretis tres regulas habent pncipales. Prīo debent hūiles in sortem dñi esse vocati. xij. q. j. Duo. Hebre. v. Nec quisq̄ assumat sibi honorem. nisi qui vocat a deo tanq̄ aāron. Et Luc. xiiij. Omnis qui se exaltat humiliabitur z q̄ se humiliat exaltabitur. Secundo debent esse in exemplum laycis clerici cuiuscūq; ordinis. viij. q. j. Qualis. qz professionez suam in habitu incessu et in moribz representare debent. de consecratōne di. v. in omnibz. Tercio debent propter arcendos malos et hereticos semper studio litterarum intendere. xxj. q. j. Sic viue. Do astres regulas beatus Martinus perfecte seruauit. nam quo ad primam Relicta milicia ad sanctū Hylariuz episcopum pictauiensem properauit qui cum sibi dyaconij officium imponere vellet et Martinus reluctaret et eum formidaret Martinum humilem in exorcistaz ordinauit. qui oz do videbatur esse suspectus quodam modo. quem ordinem Martinus nō recusauit. Nuo ad secundum tantis exemplis z zelo claruit. vt per soporem admonitus beatus Martinus q̄ tenus parentibz predicaret ad prīā ire cepit. circa mediolanuz dyabolus obuiaz habuit. in latrones incidit. vbi quendam eorum conuertit et tandem matrem conuertit et plures alios suo exemplo patre in errore manente. Nuo ad terciam regulam licz primum scole sancti Hylarij se subdiderit. tamen a patria reuersus ylliricum venit ibi contra arrianos predicans post multas iniurias de ciuitate electus et publice virgis cesus Italiam reuersus est. et postremo cum sanctus Hylarius ab hereticis proscriptus esset reuersus ad pictauium Martinus ab eo gratissime tāq̄ optimus discipulus susceptus ē. ¶ Habuit etiam sanctus Martinus in statu secunde vigilie regulas vite religiosoz que obstiterunt in tribz

capitulis ad que omnia talia reducũ-
tur scz · votũ pauptatis · castitatis ⁊
obedientie · Primuz est de pauptate
quia monacho nõ licet habere ꝑpri-
um terrene substãtie dicẽ Bñ · Mona
cho habenti ꝑpriũ deus denegat su-
um ꝑpriũ qđ est misereri et parcere ·
Vnde et Greg · iiij · dyalogoꝝ de se
refert qũo ipse monachũ ꝑprietari
um sepelire fecit in sterqlimio · Et ad
beati Petri voce ꝑprietarij Ananiaſ
et Saphyra subitanee mortui sunt ·
Act · v · Scdm capitulũ est de castita
te · Sunt enī triplices eunuchi de qui-
bus Math · xix · quidaz a natura alij
ab hominbz · Tercij p voluntatis votũ
vñ xpus ibi ait · Sunt eunuchi qui de
matris vtero sic nati sunt · et sunt eu
nuchi qui seipos castrauerũt ꝓpter
regnum celoꝝ · qui potest capere ca
piat · Et sic vixerũt Jeremias Dani
el Johannes baptista Xps Maria
et apostoli qui se castrauerũt ꝓpter
regnũ celoꝝ · ℔ Terciũ capitu
lum est de obediẽtia q̃ debet esse i ꝑ-
sperís · aduersis · in mediis · et in du-
bijs · Prospera sunt q̃ honorẽ vel di-
gnitatẽ · vel comodum tpale ocernẽ
videnẽ vt est officiũ platõnis · et tal
obedientia nihil debet habere de suo
sed ſm Greg · ex corde fugere debet
quisqz talia officia · et tñ si oportet
humiliter debet obedire · sicut Job ·
· vj · xpus fugit regni electionẽ · Ad-
uersa sunt q̃ videnẽ habere aliq̃ dif
ficultatem vel humilitatem · et talis
multuz debet habere de suo · i · de sua
voluntate · vñ Bñ · dicit · Obedientia
alia ẽ magni meriti · alia parui · alia
nullius · Magni meriti est in adũsis
habere de suo · i · adũsa libenter am-
plecti · Parui meriti est cũ qs in adũ
sis obedit muitus · Nulliꝰ meriti est
obedientia in ꝑsperis · cũ obedientis
animus ad illa ꝑspera anhelat sem-
per ex carnali affectu non ex carita
tis ductu · Media autem sunt que ex
vna parte habent difficultatem et
ex alia dignitatez sicut officium p̃-
dicatõnis · Predicare enim est offici
um dignitatis et laboris · Inquantũ
habet dignitatem nihil debet homo
habere de suo idest de sua voluntate
Inquantum est difficultatis debet
multuz habere de suo idest de sua vo
luntate · Exempluz in Jeremia et Ja-
saia · Nam Jeremias fugit predicati
onem dicens A · A · A · domie nescio
loqui · quia dignitatem vidit · Jsaiaſ
· vj · se ad hoc obtulit dicens · Ecce e-
go domie mitte me · s · propter officij
difficultatem · Dubia sunt quã
do nescitur quid melius sit · et in tali
bus homo debet habere aliqđ de suo
et nihil quo ad aliquid de suo · vt vi
delicet paratus sit facere et non fa-
cere ꝓut diume placuerit voluntati
ſm illud paſ · xx · Cum ignoramꝰ qđ
agere debeamus hoc solum habemꝰ
refugi vt oculos nostros dirigamꝰ
ad te · Hec tria capitula beatꝰ Mar
tinus perfecte seruauit · Primum de
pauperiate seruauit · quia postq̃ a
natiuo venisset Pirricum et ibidem
vt dictum est expulsus esset · venit
mediolanum · et ibi monasterium o-
stituit · Sed Augentius arrianorum
princeps eum post multas iniurias
inde expulit · Sic q̃ venit ad insulam
gallinariam vbi radicibus herba-
rum pre pauperiatate vixit cum q̃-
dam presbytero sancto et ibi vene-
natam herbam a casu sumpsit de q̃
mortem sentiens imminere se oratõ
ne sanauit · Secũduz de castitate ibi
dez seruauit et i alio monasterio qđ
fecit circa beatũ Pylariũ q̃ de exilio
iam redijt · in quo monasterio vnuz

eathecumenum monachū ſuſcitauit. et in eodem tempore alium quendaz in cuius M. ſignum nedum caſtitatis ſed virginitatis eius caro mortua vitro clarior et lacte candidior apparuit. Terciū capitulū de obediētia ꝓfectiſſime obſeruauit. Fuit enim obediens in aduerſis deo qñ rēiſtēte dyabolo ꝑ parentū ſuerſione ad patriā ꝓperauit. In ꝓſperis qñ ordinez exorciſtatus accepit. In medijs qñ ꝑmo ꝑ ſoporē admonit⁹ vſus patriā iter arripuit placens ꝓpter parētes et durū ꝓpter diſtans iter. Et in dubijs circa finez vite qñ ait. dñe ſi adhuc ꝓſo tuo ſum neceſſari⁹ nō re. la. fiat volūtas tua. R Quātū ad terciuz ꝓncipale in tercia vigilia duoz ſtatuū regulaſ tenuit. videlicz epoz et alioz maximoz ſanctoz q̄ miraculis claruerūt. Epīs xps in regula quā ꝑmo ꝑlato inſinuauit tria capitula dedit Joh. vl. dicēs. Paſce agnos meos paſce oues meas. Admonendū ꝙ epi debent paſcē ter. videlicet exēplo. vbo. et tpali ſubſidio Et apls q̄uis. j. Thi. xij. pka de epis ponat tria tñ neceſſaria addit dicēs Oportet epm eſſe ornatū doctorē hoſpitalez. Oportet m̄ epm eſſe ornatū vt paſcat exemplo. eſſe doctorem vt paſcat vbo. eſſe hoſpitalem vt paſcat tpali ſubſidio. Ecce tria capitla regule epoz. Primū capitulū beat⁹ M. ſeruauit qz ꝑ exēplo ſue ſanctitatis in epatū ē tractuſ imo ſub ſpecie q̄ndā viſitandi infirmā ſeductus. in epm eſt conſecratus. eandē tñ in victu veſtitu ꝛ geſtu ſuauit humilitatez quā antea. Scom tenebat qz pedeſter ſepe ambulabat et aliq̄n in aſino. ad cuius aſinatōez milites eū nō noſcētes offenſi eū pcuſſerūt qz eq̄ eorū eos pieçerāt. territi de veſte hyſpida Mar. Cū aūt reinſidere vellēt eq̄ſ moueri nō poterant q̄uſq; ab pedes Mar. cadētes venīā obtinebāt de omiſſis. Terciū capituluz tenebat qz paupibz tante ꝓpidebat vt ꝓpriam tunicam pauperi daret ꝛ ſub cappa nudus et ab archidyacono accepit penulam. i. pene nullam occulteq; eā induit. Celebrādo etiam brachijs veſtiri meruit ab angelo. et globo igneus ſup caput eius apparuit. L Tenebat etiam poteſtatem aliozum ſanctoz maximoz qui miraculis claruerunt. qz in q̄ntuplici genere rerū mirabilia fecit. Primo in rebz habētibz eſſe tñ ſicut in elementis. Nam terre impauit. quādo mortuos tres ſuſcitauit. Igni et aeri qñ domio incenſa contra validū ventū ſtetit. et igni vltra non debere progredi impauit. Aque quando mercatorem in aqua nondum criſtianum periclitantem et exclamantem. deus Martini adiuua me. liberauit ab aqua et infidelitate. Secundo in rebus habentibus eſſe tantum et viuere. vt in arbore dyabolo dedicata. quam mirabiliter auertit a ſe caſurā et poſt ſuccidionem. Et in ellebro quod caſu comedit. et oratione a morte ſanatus eſt propria. Tercio in rebus ſenſuz habentibz eſſe et viuē. vt in lepuſcula cambo circūdata quā liberauit canes iſtendo. In ꝓpente quē vbo per fluuium viuentez renatare iuſſit In vacca poſſeſſa quam contra ſe viuētez a demonio liberauit. Quarto. In creatura rationali. vt in infirmis q̄s ſanauit. In latronis anima quaz veritatem dicere coegit. Quinto i creatura intellectuali mala. vt i demonibus quos ab ydolorum templis in vita fugauit. et q̄s vidit alias. ſic hō hoiem demonē ſe xpm fingētē oſtdit

et ofiteri nolẽtem ofudit·dẽmonem etiã in morte corripuit dicẽs·q̃d staſ hic cruẽta beſtia mihil in me repies ꝙ finus Abrahe me ſuſcipiet vñ etiã poſt mortẽ nihil i eo inuenit· In creatura bona intellectuali vt in angelis qui eũ honorauerẽt invita·terrẽdo valentinianũ vel valerianũ impatorem et pdẽ eius innectendo q̃n ei ia nuã clauſit·Eius p̃ces angeli deo obtulerũt q̃n orauit p mortuo ſuſcitãdo·Dixerẽt enĩ Martinũ p iſto orante q̃n i miſſa eius brachia tãgebãt aureis et gẽmatis veſtibꝫ et q̃n in morte ad eius tranſitũ celi ciues angeli oueneẽt et poſt mortẽ ad celi gaudia cũ iubilo audiente bẽdo Seuerino deduxerunt·

In feſto beate Elizabeth Sermo tricesimuſſextus·

Multe filie congregaueruñt diuitias tu ſupgreſſa es vniuerſas·puer·vl·et in epſa de beata Elizabeth diuitias de quibꝫ ſm glõ·fuit vtuoſorũ actuũ merita multe filie congregãtes fuit oẽs electe i feieo ſexu fideleſ vñ nõnter nõ dic̃ oẽs ꝙ mkte· Iſta vo q̃ ſupgreſſa ẽ vniuſas· eſt bta Elizabeth ·inter pcca hñtes intellige· qz vgo beatiſſima dei mr ſimplicit ẽ ſuper oẽs·ſm illud Luc̃·j· Bñdicta tu i mulieribꝫ· Sz cũ de peccatis agit et pcoribꝫ ſm Aug·nulla mẽtio ẽ habẽda de ea·vñ nõndũ· qz inter deuotas feias ſeptẽ fuit liciti ſtatus· Primus ẽ vginũ cũ fructu cẽteſimo· Secũdus viugatorũ cũ fructu·xxx· Tercius ẽ viduarũ cũ fructu·lx· Quartus eſt otemplantiũ deũ vitentiũ ſm illꝫ Matẽ·v· Beati mũdo corde quoniã ipi deũ videbũt· Quintus actiuã vitã ducentiũ et p miſcdie opa terrã poſſidentiũ ſm illud ibidẽ· Beati mites ·i·miſericordes q·ipi poſſi·ter· Sextꝰ eſt vitã religioſam ducẽtiũ cum fructu iudiciariã poteſtatẽ habentium ſm illud· Vos q̃ reliq̃ſtis oia et ſecuti eſtis me ſedebitis ſup ſed̃ iudi·xij· Matẽ· Septimus ẽ cũ xp̃o beate viuẽtiũ m p̃ria·ſm illud Matẽi·xix· Oñis q̃ reliq̃rit p̃ez ⁊ poſt pka ãnumerata ſequit̃·centuplũ accipiet et vitã eter· ⁊c̃· Sz hos oẽs ſtatus bta Elizabeth hũit multũ pfecte ꝙ mẽ viduas ſupgreſſa ẽ vniuſas· B

Nuo ad p̃mũ fuit tria in q̃bꝫ ſpãliter vgines diuites et nobiles puelle periculoſe ſe habent· In ludo vel recreatõne vana·ppẽ qꝺ dimavgo egreſſa vt videret mulieres regionis illiꝰ deflorata fuit· Gen̄·xxxiij· In ornatu et viroꝝ placentia vel ſaltẽ i ſpẽ corpis·ppẽ qꝺ thamar etiã a fre oppſſa fuit·ij·Reg·xiij· Et in cordis et corpis vita inꝺeuota·ppter qꝺ q̃nq vgines fatue oleũ deuotõnis nõ habẽtes cũ ſpõſo regnũ intrare neq̃rũt Matẽ·xxv· Sed ecõtrario beata Elizabeth fuit p̃mũ vgo optia· Cũ infantilis et puerilis etas fine recreatione oꝺa eſſe nõ poſſit· Nec primũ ludis licitis pueroꝝ aliq̃n ꝙ optima intẽtõne intererat·tũvt occasionem oꝝdi haberet·tum vt de obtentis elimoſinã daret·tum etiã vt de p prio gaudio aliquid deo offerret· de q̃bꝫ tribꝫ p ordiez exempla ei⁹ legunt· Nã cũ eẽt filia regis vngarie et ab vngaria lantgrauio turingie deſpõſata foret i puericia i cunabiliſ argenteis ab vngaria in turingiaz miſſa· quinquennis facta i ludis puerorum eoſdem verſus capellã aliq̃n pellebat currendo vt eos inſequens

ipsam capellā intraret p occasiones Vbi tunc genua ad crucifixū statim flectere solebat. Aliqñ ac si luderet in modum crucis in terra se mēsurā do p tātillo crucifixū adorabat. Aliqñ licet tūc lras nescīret librū ante se curuata iacens inspiciebat ne a loco moueret. Item in ludis annulorū et puerilīū similiū si quid lucrabatur diuitias tales pauperibus pueris tribuebat ⁊ eos oēm dñicam et salutatōes angelicā docebat. Tē crescēte etate in quocūq; ludo chorearum vel similiū sibi psperē succesſit semper mūdi psperā eā puertērēt inchoato ludo eundē intermisit deo refidūū offerendo in abstinētia. ¶ Nuo ad secundū in ornatu et virorū complacentia optime se habuit. q: xpō solū p̄ncipaliter et sanctis oplacere studuit. Nam ante finē solēnis misse die festiuo nullo mō sibi manicas ornare vel ofuere pmisit. exothecas similiter tūc añ meridiē nequaquā induit. Et cū apl'm eligē deberet sanctū Johannē euāgelistam elegit. et beatam vginē ꝓpter donū castitatis ob cuius etiā reuerentiā nulli paupi elimosinā denegauit. atq; vestimentorū lasciuiū vsum semper abhorruit

Nuo ad terciū in cordis ⁊ corpis vita deuotissima extitit. Nuia a q̄nquennio tam sedule in ecclesia pmā fit. vt ab ancillis vix inde vellerētur Cum id nō portandum se astrinxit voto ne in deuotōne impedirī posset.

Secundum statum deinde mrimonij intrauit patrī obediēs spepsis nō causa luxurie. Sūt aūt vxores ꝓpter onera matrimonij aliqñ q̄ ad deū indeuote sicut vxor Job. ij. que viro ait. Bñdic. i. maledic deo ⁊ morere. Alie quo ad se delicioſe. sicut bethsabee se lauans adulteriū omisit. ij. Reg. xj. Et susanna similiter in pte que infamiā intrauit. Dañ. xiij. Alie quo ad p̄ximum nihil vel modicum exercent opera misericordie ficut Jesabel. que fugauit helyam vsq; ad periculū vite⁹ et vite. iij. Reg. xix. Sed hec quo ad primū. Ancillas ad ecclesiā p̄uenit. Nocte de latere mariti crebro surrexit. et orādo in tapecijs obdormiuit. ne obdormiret ancillam deuotam ordmauit que per pedice tractum eam excitaret. etiam dum in thalamo cum marito quiesceret. In predicatōe inter paupculas locum elegit. In processione rogationum. nudis pedib. laneis induta humiliter crucem secuta fuit. In purificatōe post partum humiliter vestita ecclesiam intrauit puerū ipsa exēmplo marie portauit cum agno obtulit et candela. Atq; domū rediens vestem quam portauit pauperculę dedit. Et q: obedientie meritum plura bona sequntur de licentia mariti. salua lege matrimonij in manus cuiusdam magistri conradi viri deuotissimi et pauperis crebro p̄dicantis obedientiam fecit. nō in manus episcopi paupertatis amatrix. Nui magister aliquando eandem vocans ad predicationē venire vix potentez ꝓpter aduentum Marchio misse misnenſ. exinde velut accidiosā eam vsq; ad camisiam nudatā cū vgis per ancillas non per se verberarī procurauit. Nuo ad se hec oñib delicijs quantum potuit resignauit. Nuia sepe in oratione noctes ducebat insomnes. Ob Cristi passionem p ancillas fortiter se in cubiculo flagellari pcurauit. Sepe in mensa cū p̄tarent ea q̄ illicite acq̄sita videbātur solo panedenta se omedē alia simulauit ⁊ aliqñ migrimū panē in aq̄

tinctum caliba solum omebit. ꝓpter que etiam maritus sibi certos reddi tus non suspectos ꝓcurauit. ℰ

Quo ad primuz m summo exercuit misedie opa. Vestiuit nudos mfātu lis paupibꝫ vestimenta faciendo. ꝙs de baptismo leuauit vt liberi9 eis ser uiret. Item paupculā per eā ꝓter intentōez ad mortē letificatā supve stimenti datōe oratione sua sanauit lanam solebat filare vt vestimenta faciens vestiret nudos. Cibauit pau peres dū vir eius cū impatore mane ret. Ipsa i fame horrea adijt et pau pribꝫ erogauit. ornamēta vēdidit et ꝓ pciū tale paupibꝫ subuenit co piosissime. Et q̄uis modicū daret tñ cuiq; sufficiebat miraculose. Cū alie subuenire nō potuit ornamenta vēn didit et pciuz paupibꝫ erogauit. po trabat paupes. nam cū paupibꝫ cer uisiā mimstrasset reptum ē. ꝙ mihil immmutū fuit vas de q̄ ministrabat Dedit tectū quia mfra castrū altiss mū sup Isenaclū hospitale fecit ma gnū paupibꝫ plenū. Visitabat ibidē pauperes cotidie patiētia armabat necessaria dedit. et eos orare ac deo seruire docuit. Et sic q̄ntū in ea fuit captos diuersis egritudinibꝫ soluit. Nam licet aeris mfectōem natura liter horruerit. tñ caritate xpi artan te fetorem pauperū ancillis suis ri dentibꝫ nō horruit. Velo terfit ꝓprio et manibꝫ ꝓpijs pauperes tractauit Puerulis ibidem se mīez oñdit olli culas t anulos emit. vnde eā mīem vocabāt. Camerulas pauperū intra uit visitandi gratia. Et similia plurí ma fecit non attendiata longitudie. asperitate et periculovite. qua de ca stro altissimo vemēs ista ꝓfecit. F

Tercium statū viduaz deinde intra uit. In quo quidē viduitatis statu q̄ dam aliquando virum nimis deflent ꝑteritum. sicut socia Ruth. j. que ad gentem suam reuersa est scilicet mo abitarum relicta societate deuota rum feminaruz. Alie paupertate ꝑsse vel alia miseria futurum marituz desiderant vel saltem tedio affecte domus regiminis. aut potentia viro rorum allecte sicut vxor Nabal. j. Reg. xxv. que venit ad Dauid. Alie etiam iuguz mariti se videntes e uasisse. ocio torꝑē et delitijs. De q̄ bus Apostol9. j. Thimo. v. Viduas adolescentes deuita. Causam assig t Cum enim luxuriate fuerint. in Cri sto nubere volunt. et que scilicet di scunt circuire domos ociose. curiose vt ibidez dicitur. Et vidua in delicijs viuens mortua est. Contra primum beata Elizabeth persuasit maritovt pro fide tuenda terram sanctam visi taret quod et fecit et ibidē vita fun ctus ē. Cuius ossa cum ad partes de ferrētur beata Elizabeth eis ꝓcessionaliter obuiauit cum lacrimis di cens. Domine viruz scis terre tue de stinaui ob tui amorem qui tibi deuo tus a te receptus est de quo gratias ago. Non eum contra tuam volun tatem provno crine reuocare vellez et cum tua voluntate si viueret cum eo mendicare paratus essem. Con tra secundum beata Elizabeth voltia paupertate pressa. secūdas nuptias recusauit. Nam cum noua vemssent maritum defunctum esse. quidam fa lalli eam dissipatricem asserentes de castro ꝓpulerunt eadem nocte in domo tabernarij. locum vbi paulo ante porti iacuerunt solum habere potuit. Vbi nocte surgens cum an cillis deuotis ad domum fratrum mi norum veniens petiuit vt fratres. te deum laudamus cantarent. Altera

39

die mi grabibo strate per paupcula cui optime fecerat ad lutū ꝓiecta ē Deinde ꝑ abbatissam ad eius auunculū epm bambergeñ· ducit ē ꝙ cū ea secūdis nuptijs dare disponeret ista respondit se nolle ⁊ potius sibi nasū prescindere vellet ꝙz bmuba vellet fieri. Contra terciū pauptate et labore manuū laborans· filando victū ꝙsiuit. Vnde pater eius comitem ꝑ ea mi'.t· qui cum eam in pauprimo vestimento filātē videret exclamauit· Nūqz talia visa esse vt filia regis colo se nutrire cogereē· Et tñ ei ad regnū vngarie reditum nullo mō perfuadere potuit. G Nuo ad quartum statū religiosam vitam adijt· Sunt aūt religiosoꝝ tria vicia· ꝙdaz superbi vestitu et mobedientes· Alij delicati in victu et non casteviuētes Alij aūt auari ꝓpriū vsum et ꝑriū habentes· Cōtra ꝙ tria Johannem legimus vestitū pilis camelozꝝ otra ꝑmū· Lona pellicea sup lūbos cictū et locustis cibatū quo ad secūdū· Solitudinis tm̄ habuisse vsum otra tercium· Similiter hec quo ad ꝑmū religiosoꝝ habitū induit griseū quem alio colore appetiauit et plongauit eodem modo pallium· Obediens etiā magistro conrado fuit qui ab ea carissimas quasdaz ancillas amouit ne ꝓterita sibi memorie darēt et vt voluntatem eius flecterent· Nuo ad secundū mendicasse panē voluit· missꝙ magister dictus eam ꝓhibuit coram quo etiam castitatis votū emisit· Nuo ad tercium otemptum oim temporalium sibi dari et dilectionez ad pueros magnā sibi auferri oꝛoe obtinuit ꝑ put postea ancillis reuelauit· H Nuo ad ꝙntum statum otemplatiuoꝝ humilitatez habuit otra capitosos ⁊ supbos sibi in oibus sufficere putantes· sicut lucifer de ꝙ Isa·xiiij· Nuomodo cecidisti lucifer de celo qui mane oriebaris· corruisti in terram qui vulnerabas gentes· Secundo diuinas habuit reuelationes sicut apostolus qui in tercium celum raptus est·ij·Coꝛ·xij· Tercio caritatis feruoꝛem habuit quo alios cōuertit sicut apostoli de quibo dictū est· Euntes docete oēs gentes Matvl· De primo nota exemplum de disciplina sibi ꝓpter ingressum monasterij data· De secundo quomō Ihc sum in celo vidit· De tercio quomodo oratione iuuenē superbum accendit et fratrem mimozem fecit· I Nuo ad sextum statum misēdie opera non neglexit· sed de dote sua hospitale in marburg struxit et sic tectum dedit· cibum etiā et potū dedit· ibi leprozo cuidam horribili similiter vestiuit ꝑ lanam quam ibi fudebat Item puerulū monoculū scabiosum sex vicibo ad secessum vna nocte portauit et pānos ei lauit· Elimosinam distribuit et vgini tūc pilos supbos abscidit· K Nuo ad septimū in morte vitā intrauit· Ad mortez enī ꝑciosaz sanctoꝝ triā ocurrūt· Xpi vocatio· angelica osolatō· et gaudiosa in celum deductō· Hec aūt ꝑmo per visionē Ihu vocata est dicēte Xpo Veni electa mea i ꝑparata tibi tabnacula· Secdo angelus ipi statim febres habenti in spē auicule puissime circa caput apparuit cantās dulcissime· Vbi cū demonē videret in alio latere ait beata Elizabetis trina vice· Fuge miser fuge· Recessit itaqz bestia et aia beate vidue cum deuotissimo gestu abscessit et p angelos i celum ē delata· vt auicule apparentes oñdēt et cātus angelicus ꝙ rñsoriū Regnū mūdi dulcissime cātatum ē·

Xta Statq

Vta Statq

Vta Statq

Vta Statq

In festo beate Katherine virginis Sermo tricesimusseptimus

MVlte filie congregauerunt diuitias tu vero supgressa es vniuersas pū. xxxj. Hec vba a doctoribꝫ adaptant beate Katherine que post beatissimam vginē inter dei adoptiuas filias i triplici statu excellit vt videbitur alias oīes virgines. A Primo in vita. scdo in morte. tercio post mortē. In vita tria pfectissime dona habuit. videlicet castitatem in corpe. sanctimoniā in mente et anima. et doctrinā in ope. Primo in castitate oīes supgressa est meritō vginitatis. Virginitas enī ꝓpter q̄ inq; valde est comendabilis et deo amabilis. Primo quia a deo mirabiliter et ab oīibꝫ honorat. A deo q̄ de vgine nasci voluit. Ab angelo qui se A poc. xxij. A Iohāne vgine abortari nō pmisit. A xpō qui vgines facit suas ioculatrices suos familiares domicellos et seruos. De quibꝫ A poc. xiiij. Cantabāt quasi canticū nouuz ante sedem. et nemo poterat dicere cantū illum. ecce pmū. Hij secunt agnū. ecce secundū. Sine macula stant ante thronū. ecce tercīū. Etiā honorant a gentilibꝫ. Vnde Iero. contra Iouinianū. Romanus ppls in q̄nto honore vgines semp habuerit hinc apparet. q̄ consules et impatores curribus triūphātes et oīis dignitatis gradus eis de via cedere solitus est. B Secūdo deus vginitatē multum zelat et vindicat eum impugnātes. q̄ oīdit Iero. in epla ad alethiam narrans terribile exemplum. Pretexata inquit nobilissima quondam et christianissima fcia subsite viro hoc mecio qui patruus eustochie vgis fuit habitū eius et cultuz mutauit z neglectū crinem mundano more texuit vincere cupiens et vginis ꝓpositum et matris desideriuz. Et ecce sibi tandem nocte cernit in somnis venisse angelū terribili facie minantē pnas et hec vba frangentē. Tu ausa es viri imperiū preferre xpō. et caput vginis dei. tuis sacrilegis manibus otrectare que iam nunc arescūt vt sentias excruciata quid feceris z finito mense pmo ad inferna ducaris. Sin autē pseueraueris in scelere et marito simili orbaberis et filijs. Omnia p ordinē expleta sunt et seta misere pnitētia velox signauit interitus. Sic vlciscit xpus violatoribꝫ templi sui. Sic gēmas et pciosissima ornamenta defendit. Hec Iero. C Tercio deus vginitatē multū inter castitatis gradus exaltat et nobilitat respectu matrimonij et viduitatis gradibꝫ. vñ Iero. in epla ad victoriaz. Locū habet vginitas castitas et cōiugalitas. vt sit virginitas aurū. castitas argentū. cōiugalitas pauptas. Vt sit vginitas pax. castitas redemptio. cōiugalitas captiuitas. vt sit virginitas sol. castitas luna. ciugalitas tenebre. Vt sit virginitas patria. castitas portus. ciugalitas pelagus. Vt virgmtas rex. castitas regia. ciugalitas ancilla. Hec ibi. Et addi pt. Vt sit vgitas dies. castitas ramus. et ciugalitas stipes Quarto de vginitatē multū ornat et decorat. In cuius signū A poc. xij. vbi. q̄ signū magnū apparuit i celo. Mulier amicta sole ecce ornatus corporis. et luna sub pdibꝫ eius ecce ornatus scabelli pdū. et in capite eius corona. xij. stellarum ecce ornatus

capitis. et inuero habes ecce xps
in mente vginū. ℣ Ñnto deus vgines multū ꝓmiat q; semen vbi dei
in eis affert fructū centesimū vt tā
gie Matb. xiij. Beata aūt katherina
post vginē Mariā alias mvgimitate
supgressa est ꝓpter qnqz q habuit
scz iuuentutē. pulchritudinē. diuitias et libtatē seu nobilitatē. q̄ qtuor
velut mūdi currus mktas trahūt ad
mfernū Ñnto etiā habuit videlicet
ostāti ā in sollicitudie ad pcm quod
ē velut auriga currus mūdialis. Predicta enī qnqz donū ꝓbāt vginitatis
Prio habuit iuuentutē q; eāt. xviij.
annoz. Iuuētus aūt ē multis cā lasciuie. Ideo apls. ij. Thi. ij. Iuuenilia defideria fuge. Hanc iuuētutem
corpis cordis ḡuitate supauit. Scdo
habuit pulchritudinē q; de ea legit
q; fuit mredibilis pulchritudis et
oim ocul admirabilis. Pulchritudo
vero habēti interdū et alijs ē occasio mali. vñ ꝓu. xj. Circulus aureus i
naribo eius mulier pulchra et fatua
Nec pulchritudo Katherie nocē nō
potuit. q; de interiori pulchritudine
magis curauit ꝟm illud ps. Omis gloria eius filie regis abintus. Nuā āmirat Sap. iiij. O q̄ pulchra ē casta generatō tē. Tercio habuit rerū habundantiā eo q; regi prī q; rex fuit i
diuitijs magnis succesit. Diuitie enī
suffocāt fidē spine dei vbū Matb. xiij.
Sz hee sibi nō nocuer̄t. q; in habundantia rerū suauit pauptatē et carentiā deliciarū. Ñnto libtatē et nobilitatē. q; filia regis ⁊ suoz dña. Libertas enī multoz ē occasio maloz
vñ Ecci. ix. Ne des ptātez mulieri a
nime tue. ne ḡdiat i vtute tua et
fūdaris. Ista Katherine nocē nō potuer̄t. q; habuit dei timorē. ℰ Ñnto habuit et passā ē mltiplicē sollicitatōnē i muneribo. i scietificis pstasiombo et terroribo. Sz domus istiꝰ vginis hīs allisa nō cecidit. q; de ea verificabat illud Matb. viij. Omis qui audit vba hec ⁊ facit ea assimilabit viro
q; edificauit domū suā sup petrā scz
xpm ⁊ descēdit pluuia scz tentenaz
ꝓmissionū et venert flumina scz minarū sub tormētis et flauerūt venti
scz scietificarū pstasionū et irruert
in domū illā et nō cecidit. fūdata enī
erat sup firmā petrā. Prio in muneribus. q; tria ꝓmissa fūt sibi q̄ mlieres
multū appetūt. vt osensū impatoi p̄
beret vicz. Nā sibi ꝓmisit tyrānus diuitiarū copiā mfinitā. dignitatē vt se
cūda eēt i pallatō impatoris et gloriā immēsā adeo vt et statuaz i foro
ꝓmittēt erigē et eā adorari. Sz hec
promissa sibi nō nocuer̄t q; caduca
oia ꝓspexit. Vñ ait. Desine talia dicē
q̄ nephas ē cogitare. Scdo sollicitata ē scietificis pstasiōibo cū. l. rethores eloquētissimi eā decipe nō potuerūt ꝙ ipa eos docūtit. Tercō sollicitata
fuit terroribo ꝓpē q̄s mkre male faciunt fidē Dañ. xiij. Sic facietis filiabus isrl et ille timētes loq̄bant vob.
Sic illa Katherine nō nocuer̄t q; mori ꝓ xpo nō timuit. ✠ Scdo habuit i vita bta Katherina q̄ ad mētez sciaz admirabilē i q̄ excellit vginēs alias. Est aūt triplex sapia q̄dā
dīna q̄ fisitit i trib videlicz i va deigmitōe. Aug. Infelix ē ille q; omnia
alia scit te aūt nescit. In ꝓceptorum
obꝑuatōe. Aug. Sapia dei ē nō eloquia dei scire. ꝙ ꝟm eloq̄a dei viuere.
In ꝓximi dilectōe Aug Ille tenet
qđ latet et qđ ptz i dnis ꝟmoib. q̄
caritatē ꝑuat i moribo. Hāc sapiam
bta Katherīa habuit. q; vnū deū verūcognouit. eiꝰ mādata et ofilia ꝑuauit. et vsq; ad mortez ꝓximū dilexit.

Alia est sapientia media seu mūdana. et diuidit in tres ptes. In ethicā que docet mores seruare. In yconomicā q̄ docz domū et familiā regere Et in politicā q̄ doczvrbes patienter gubnare. Primā habuit beata Katherina q̄ se oimvtutū varietate decorauit. Scdaz qz palaciū et familiā sapiēt gubnauit. Terciaz qz regnū ipa regina prudent rexit. Tercia sapientia est infima q̄ sm Jacobū. inj. in tres diuidit. In terrenā q̄ consistit in cupiditate. in aialez q̄ consistit i expletōe voluptatis. in dyabolicā q̄ consistit in appetitu laudis t honoris. Sz beata Katherina pmā otempsit. qz oīa terrena vilipēdit. Scdaz despexit. qz oīes voluptates abdicauit i vgimitate. Terciā abhorruit qñ honores mūdi refutauit hūilitate. ¶

Tercio habuit beata Katherina i psentivita doctrinā fructuosissimā in ope videlicz pdicatōis. in q̄vmūsas est supgressa. Nuauis eni regfariter apl̄us dicat. j. Cor. xiij. Mulieres in ecclesijs taceāt. i. nō pdicēt. tn dispensatiue aliq̄ docuerūt sancte vt maria magdalena t q̄daz alie. Dec autē sup alias dotata est mvbo dei. Nuia alie oūtebāt hoies. ppfares. ꝫ illa reginā et pncipes vt vxorē maxencij ac porphiriū pncipem militū. Alie oūtebāt illr̄atos seckares. ꝫ hec .i. rethores et phos. Alie habuerūt sapiaz infusaz. ꝫ ista et infusaz et septem liberaliū artiū sciaz acq̄sitam. Alie erāt otente simplici sm̄one t habuerūt sciaz. hec aūt etiā eloq̄ntiā fūmaz. ¶ Scdo pncipaliter dr̄a katherina oēs supgressa ē in morte tripliciter. In mortiū dr̄a. in tribulatōnū oslatōe. et in puilegio qm̄titudine. Primo in mortiū dr̄a et martirij. Alie eni vnū duo vl tria genera martirij passe fūt. ꝫ hs q̄nq;. Primū ē qz fuit scorpionibo cesa. Scdm q̄ fuit flagellata incarcerata obscurissimo carcē et lacerata. Terciū q̄ fuit fame vexata. Quartū q̄ fuit supra tas horribiles extensa. Qñtū q̄ fuit decollata. Sz scdo otra hec q̄ntuplex habuit adiutoriū et oslatōez q̄ntuplicē ab angel. Prio otra laceratōez ab angelis fuit vncta adoramine. Scdo otra tetrū carcerē ibidez illumiata maxie celesti luce. Tercio otra famē fuit celesti colūba nutrita. Qrto otra rote suppositōez fuit p angelū q̄ rotas ofregit liberata. Qñto otra decapitatōnis penaz fuit ab angelis in montem synai ducta.

Tercio in eius morte a deo multiplicit fuit puilegiata. vt oia q̄ de alijs sanctis in eoz passione cessisse videt pticularit isti vgines cessisse videant vmūsaliter. et fūt septē. Primū morientiū sanctoz puilegiū est Xpi visitatō. sic pz in obitu Johis euangeliste ob puilegiū spālis amoris. Sic et xps ad huius mortē venit et illud attestat btā Katheria amoris. Scdm ē celestis refectō vt in beata maria magdalena. Sic p colūbā Katherina nutrita ē in carcē et illud attestat otēptui mūdi quē habuerat. Terciū ē petitōnū exauditō vt i passione beati blasij t sācte margarete Sic hs obtinuit in morte vt q̄cūq; sui memoriā agēt vel i morte se sibi cōmēdaret vel in q̄cūq; alia necessitate eā inuocaret dīne misedie effectum sentiret. t voxvenit de celo eā exauditā dicēs vt postulasset. et illud attestat fūe magne sanctitati. Qrtum ē celestis porte reseratō. vt stephāo q̄vidit celos aptos. Sic katherina iā decollāta devenit vox de celo dicēs. Veni dilecta mea. ecce vbi celi palacia

aperta sunt. et illud attestatur sue magne pfectioni. Numtū est angelox accessio sicut in beato Martino. Sic etiā hec Katherina invita ab angelis de agōe ē informata. In morte p eos vncta et post mortez ab eis portata et illud meruit sua castitate que est angelox socia. Sextū est lactis emanatō vt in paulo. Sic katherina pcussa lacp sanguine dedit. Et illud attestaē sue puritati ⁊ innocētie. Septimū est ome lucis choruscatio. et illud fuit in morte sancti petri. Sic beata Katherina exīte in carcē magna ibi lux apparuit. et illud attestaē sue fame. ¶ Tercio pncipaliter post mortē virginē hanc super alias filias puilegiauit in tribo. Primo in hoc qp corpus eius mirabiliter honorauit qñ ipm p angelos sepelire fecit. Angeli eni p .xx. dierum spacium illud deportauerūt et ibi illud honorifice sepelierūt. In q̄ assistatur sancto Clementi cui angeli sepulchrū fecerūt. Sepulta aūt est in monte synai nobili. in q̄ deus suā legem dedit Moysi in q̄ eidem sic̄ amicus amico deus loquebatur. In quo Moyses .xl. diebo et .xl. noctibo ieunabat. Et talē sepulturā meruit sancta Katherina sua sapiētia. Secdo puilegiata ē post mortē in hō qp ex corpore eius oleū sacrū fudauit valēs ad salutē multox. Et q̄ntū ad hō simil est beato Nicolao. Et illud attestaē beate Katherine magne misericordie. Tercō puilegiaē in hō qp tricēteno pmio decoraē castitatis. In quo Johi baptiste assistatur qui sic̄ ⁊ illa fuit martir doctor et vgo. vnde Matthei .xiij. Semen semiatū in tera bona facit fructū aliud .xxx. aliud .lx. et aliud .c. Terra bona faciēs fructū bonū .xxx. sunt boni coniugati qui cū fide trinitatis decalogū seruauerūt ideo .xxx. pmia habebūt. Bona terra .lx. faciēs sunt boni cōtinētes q̄ cū sex opibo misericordie xpi pcepta custodierūt. et ideo .lx. pmia possidebunt. Bona terra faciēs fructū centesimū sunt vgines pdicatores et martires Et ideo beata Katherina cū vgo doctrix et martir fuerit trecentena pmia a deo accepit. Quia ille que fuerunt tantū vgines tantū centena pmia habebūt simplicia. Que vgines et martires habebūt centena duplicia. Sed que vgines martires et doctores vel doctrices habebūt triplicia centena. Sic fuit bta Katherina.

De subitanea morte et in diebus rogationum Sermo .xxxviij.

Ille scz paraclitus arguet mundū de peccato. Joh. .xvj. Quia hodie letania maior. i. rogatiōnes maiores celebrantē scz in die Marci cōtra mortē subitaneā q̄ inferē a deo multis p pcō. Idcirco de subitanea ⁊ indispositā seu improuisa morte q̄ fit in gr̄i pcō letali qō terribilissimū huius vite ē tria dicenē. Prio q̄t pmis deus hō arguit hoies. qō nōtur. ibi. ille arguet. Secdo ppē q̄ pcā deus mortem subitaneā aliqñ infligit. ibi. mū dū. Tercio q̄ remedia possunt adhiberi ptra subitaneā indispositā seu inmortali pcō mortē. qō nōtur. ibi. de pcō vt pcēm euadat. Quātū ad pmū nōndū. Prio qp btus Aug. xxj. de ciui. dei dic̄ qp octo sūt gña penarū in legibo scz sceleribo sic̄ scribit Tullius. Et sūt videlicz dānū scz in tpalibo rebo mobilibo vel immobilibus.

vincula·verbera·ignominia·exiliuz talionis pena·seruitus et mors·Verum qz oñes leges iuste a fumo rege deo emanāt originaliter dicente xpo ad pilatū Joh·xix·Nō haberes in me potestatē vllā nisi tibi datum essz desup· Et pū·viij·Per me ait sapiētia reges impant et legū oditores iusta decernūt· Idēco dns eisdez similibz pnis pcōres in vtroqz homine plectere solet·Dat enī aliqbus damna in rebz tpalibus qñ depaupanē· Vinculat cū infirmitates mfligit corporis·ppē quas libē a loco moueri neqūnt·Verberat cū i guerris vel fame terraz hoies pmit· Ignominiā in aliqs fimit·qñ fupbiunt vel alios temerarie de publicis iudicant·qz tales i mhonesta publica facinora cadere pmittit·ficut petrū in piuriū·salomonē in luxuriā·t origenem in errorē·Exiliū tribuit·qñ i tēptatōez desperatōnis vel mordmati timoris fluctuare pmittit· Talionē dat·qñ auaris q̄ fua p deo dare renuūt p malos maiora recipi dissimulat·qñ mhonorātes pentes in puationē vite cadē iubet et filia·Seruitutem patiunē qñ pcōres sub qbusdā mā suis pctis gemūt·vt est odiū·amor hereos· vel amor pecunie mordmatus q̄ restitui deberet·vel pmanentia in impedimento mrimonij occulto·Mortē infert qñ sōrdē in pcīs plus sordescē pmittit· In legenda q̄ qz de sancto Thoma doctore ordinis nri sic legit̄ de eo· In terroribz t aeris tonitruo et tepestate q̄si p scuto opponēdo se mumēs crucis signo dicebat·deus in carnē venit et deus p nobis mortuus est· ℞ Scdo notādum qp diuīsis modis hoies moriunē corpaliter·Quidā immature et iuuenes·qd aliqñ in bonū eozcedit·vnd Sap·iiij· Placēs deo factꝰ ē dilectus et viuēs mē pcōres stīnstatus·Raptꝰ ē ne malicia mutaret intellectū eiꝰ t ne fictō decipet aiaz illius·Alij mori unē mature vt senes qui fi bñ faciūt multū merēdi habēt cumulū·Si vero male·ℏ recipiūt bona i vita sua·Exēplū de lazaro t epulone luc·xvj·Alij moriunē diu egrotātes et purgātur lima infirmitatis·fic Fuulus de q̄ in omelia vel in dyalogo scribit gregorio·Alij moriunē violentp fuis facinoribz publica iusticia t eis cedit in pdestinatōnis mediū·si patiēnē mortem acceptāt·Exēplū de latrone dextro q̄ ait lu·xxiij·Nos dignē factis recipimꝰ·Et audire meruit·Hodie mecū eris i padiso·Alij moriunē subitanee pati exñtes i gra·sic mlti martires et aliqō confessores·vl hominū suffocati subito·ppē qs ne hoies grossi scādalizenē dic Aug·li·j·de ciui·dei· Quid mest q̄ mortis gñevita ista finaē qñ iste q̄ finiē iterū mori non cogiē·Mala mors putāda nō ē quā bona vita pcessit· Neqz enī facit malā mortē nisi qđ sequiē mortez·Non itaqz multuz curādū ē eis q̄ necario morituri sūt qđ accidat vt morianē ℔ moriēdo q̄ ire coganē·Hec ille· Imo hom subito moriētes magnū comodū reportare videnē qz sine dolore decedūt·Vñ Aug·de ciui·dei li·xiij· ca·vj·dic·Hoz mors asperū sensū t oē natūaz videlicz ipa q̄ vtrūqz diuelliē qđ fueāt i viuēte diūctū atqz obtū qp diu morañ· donec ois adimaē sensus q̄ ex ipo meāt anime carnisoplexu· Quā totā molestiā nonūqvnꝰ ictus corpis vl aie raptꝰ incipit·ne eā sentiri puemēte celeritate pmittat·hec ille·Et nō ibi pla capitla i qbz pbat qp ab ipa natiuitate mori incipimus et otinue dietim plus morti extreme

propinquamus omnes. Pessima aūt et oim terribilissima mors est · q̄ est subitanea et improuisa scz ꝑpē impenitentiā de q̄ Aug· vbi p̄us dicit sic. Neq; facit malā mortez nisi qđ sequit mortē· V̄ñ ℂ Tercō nōndū gr dñs sollicite valde i mētis locis euāgelij hortat ad vigilantiā dicēdo. Vigilate· q; nescitis horā qñ dñs d· vr venturus sit· Sicut sitit dīmē pōit de dño eūte ad nuptias quē rediturum suis vigilātes expectare debēt lu·xij· Sic v̄gibꝰ ex decez q̄nq; fatuis clausam ianuā tarde patis affirmat· Mathei·xxv· Sic de iudicō mortis loq̄ns Mathe·xxiiij·dicit· Orate vt nō fiat fuga vr̄a hyemevl sabbato· Sic lu·xvij·xp̄s ait· Sicut factū est i diebꝰ noe ita erit i diebꝰ filij hois· Edebāt et bibebāt et vxores ducebāt et dabanē ad nuptias vsq; i diem q̄ intrauit i archā noe· et venit diluuiū et p̄didit oīes· Sim sicut factū est in diebus loth· Edebāt et bibebāt et emebāt et vendebāt plātabāt et edificabāt· q̄ die aūt exiit loth de sodomis pluit ignez et sulphur de celo et omnes p̄didit· D Nuo ad scōm p̄n cipale ex qbꝰ cāis deus subitaneam mortez p̄mittit· Nōndū gr illō fit ꝓpter pcā hoim· Prio qñ deo nō obedīē· sicut accidit viro dei ꝑphe q̄medit et bibit· deceptus a falso ꝑpha· qñ leo virū dei p̄fatū occidit et deuorare nō ausus est· iij· Reg·xiij· Nam p mortez tpalez subitaneā pcīm ei⁹ purgatū est· Pm greg·ibidē· Aliqñ fit ꝑpē pecata aliq̄rū q̄ statim mori unt vt alij peccatores terreanē· V̄ñ xp̄s lu·xiij·ait· Putatis qm̄ hij galilei p̄ oibꝰ galileis peccatores fuerūt· q; talia passi sūt scz necez i sacrificijs eoz a pilato· Et sicut illi·xviij·supra q̄s cecidit turris i siloe· et occidit eos putatis q; et ipi debitores fuerūt ꝓ oīes hoies habitātes i irlm· Dico vob nisi pniaz habueritis oēs sim pibitis Aliqñ fit ꝑpē supbiā exhibitā bonis viris sic accidit q̄nq̄genario et q̄nq̄ gintaviris· t iterū totidē q̄ supbe hierlyā iubebāt de mōte descendere ij· Re· j·q̄ igne celesti stati cōsūpti sūt· vltis aūt scz q̄nq̄genario et q̄nq̄gita viris hūilie loq̄ntibꝰ mihil horū euenit· Aliqñ accidit ꝑpē gulā sim et luxuriā sic lep̄ lu·xvij·De tpe noe et loth accidit· q; oēs subitanee sunt mortui· Aliqñ accidit ꝑpē amorē mimiū ad terrena et auariciā· vñ xp̄us lu·xij· Posuit exēplū de diuite q̄ congregatis mētis fructibꝰ ait· Anima habes mīta bona posita in ānos plurimos requiescе comede bibe et epulare dixit aūt ei deꝰ· Stulte aīam tuā tuā te repe·hac nocte· q̄ aūt paret· F Aliqñ accidit ꝑpē tardatōez sedūtē di a pcīs post plas dei p̄uias āmonitōes· sic pharaoni accidit et egyptijs post plagas a deo sibi immissas nō cessantes a mal q̄ oēs i mari submersi sūt· Aliqñ accidit ꝑpē negligētiā corripiēdi suos sic helyj· Re·iiij· q̄ liez correxit suos filios luxuriosos et auaros· q; tū nō dure ꝙ lente hoc fecit vno i bello ābo filij occisi sūt dei archa capta· qđ dū helyj audiret cecidit de sella retrorsū iuxta hostium et fractis ceruicibꝰ mortuꝰ est· Nurꝰ autē vxor filij pḡnās audiēs mortē mariti t archā captā añ tps stati pturiuit et fetu nato ipa mortua est· Sic etiā accidit pueris· xlij· occisis ab vrsis duobꝰ qñ heliseus deridebat dicētibꝰ pueris· Calue ascēde· ascēde calue· iiij· Re·ij· Signuz eni fuit q; male docti vel negligenti sunt a pentibꝰ isti pueri· G Aliqñ etiā accidit ꝑpē irreuerētiā que p pcā luxurie et alia

exhibeꝛ xpo post sacramētī eukāris
stie sumptōez. Vnde.j. Cor.xj. Qui
eni mādducat et bibit indigne iudici
um sibi mādu. et bi.nō diiudicās cor
pus dñi. Vñ etiā p greg. sanctū ho
die romanis similiꝛ pecātibꝫ et mor
tem subitaneā patiētibꝫ letanie .i. o
racōnes statute sūt sic dicē paul⁹ hy
storioḡphus. ¶ Quo ad terciū
principale nōndū q̄ ꝓtra subitaneam
mortē et improuisam i pcīs possunt
valē q̄nq; vl sex remedia. Vnū ē vt
q̄s singlis noctibꝫ i frōte figꝛco cru
cis se muniat dicēdo. Jhs nazarenꝰ
vñvmcētiusꝛ i spe.hpst.p.iiij.li.xxxij.
de sancto Eadmūdo cātuariēsi archi
epo refert q̄ cū puer eēt ꝛ scolaris
ab āglia missus parisiꝰ a mre sua de
uotissima cū offre puo mī vtrisq; cili
cia dedit et alia nēcaria vicꝰ singlis
q; āmis eadmūdo cilicīū misit. Cū aūt
ibidē cū oscolaribꝫ gra spaciādi i p̄
tū exiuissꝫ relictis scolaribꝫ in suis lo
cis sese put a mre didiceāt seorsꝫ eū
do oīom dedit cui puer xps pulcher
rima i forma q̄si celitꝰ lapsus appa
ruit dicēs letissime eadmūdo. Salue
dilecte mi. Cūq; pauefactꝰ eadmū
dus āmiraret. q̄d rei apparēt. denuo
xps puerulus ait ridēdo. Nū q̄d me i
aliq; nosti. Respondit eadmūdus. Nullā
tui noticiā habeo nec puto tu mei. Cui
xps. cū i scor ad latus ꝛ vbicūq; es i
sepabiliē assistā tibi. cur me nō noscis
In facie meā respice et lege. Cū au
tez eadmūdus in facie pueri lris ce
lestibꝫ legeret ihs nazarenus et q̄d
legerit respōderet. Puer subintulit.
Hoc nomē memoriale tibi sit et no
tibꝫ singlis impme frōti tue. per hs
emi poteris otra mortē subitaneā mu
miri. Et q̄sq; eadē scīptura se munie
rit moto osimili in frōte sua. Nuibꝫ
dictis relicta magꝫ dulcedie i corde
Eadmundi disparuit. ¶ Aliud 2m
remediū vel potius signum esse pōt
vt quis ex corde p̄s.c.xiiij.q̄ incipit.
credidi. versum penultimum scilicet
Dirupisti vincula mea tibi sacrifica
bo hostiam laudis et nomen domini
inuocabo. frequenter dicat trina vi
ce. et melius foret ac deuotius si ex
corde integer diceretur vel versus
tresvltimi deuote. Vnd glosa et sūt
verba Cassiodori in forma super p̄
fato versu in expositione psalterij.
¶ Iste inquit versus tāte virtutis cre
ditur vt peccata homini dimittantur
si in finevite trina confessione dica
tur. Tercium remedium est vt quis 3m
hodiernam diem et processionem ve
neretur deuote oratione ieiunior de
uoto comitatu. cum crucis processio
ne pro euadenda morte improuisa ꝛ
subitanea. Si enim vt sancti dicūt im
possibile est multorum orationes non
exaudiri. Et cum ille qui orat pro se
pie ad salutem et perseueranter fm
Thomam distict. xv. quarti senten
tiarum semper exauditur. cur talis
etiam q̄ singulis annis p̄fata tria
facit non exaudiretur. R
Quartum est vt quis alicui sancto- 4tm
rum approbatorum ab ecclesia vide
licet beatissime virgini sancto Jaco
bo vel sancte Katherine. aut sancto
Onoffero seu sancte Barbare cre
bro speciale obsequium exhibeat. ā
simili sancto vt sibi impetret quate
nus non subito nec improuise. ꝑ mu
nitus ecclesiasticis sacramentis mo
riatur. Nam etiam nostro tempore
et antiquitus reperimus multos sic
facientes exaudibitos fuisse miracu
lose qui satis in grossis moribus pri
us viuebant. Et quāḡ non sit te
nendum. q̄ infallibiliter quis quali
tercunq; viuendo exaudiatur. tamē

pie sperari pt exaudito ab eo q̄ specialia obsequia aliqbus priuilegiatis sanctis porrigit. Cōtulit enī deus spālibus sanctis· spālia priuilegia p viatoribus fīe sancto Antonio otra ignis mcendiū in infirmitate pvt determiat sanctus Thō·in q̄rto sniaꝝ di·xlv·de orationibus sanctoꝝ·q·ij·. Numtū remediū ē infallibile·vt q̄s otinue fic studeat viuē frequēter oterē dō de peccatis et eadē crebro fitēdo·q̄tenꝰ me reaē semp paratus inueniri·. Illi enī veritas testimoniū phibet dicēs lu·xij·. Beatius ille seruus quē cū venerit dñs inueniet ita facientē. Amen dico vō sup oia bona sua ostituet eū

L Sextū et optimū vt q̄s q̄libet sero et qñ aliquē otingeret p̄sertim grauiter peccare put cācellarius parisiēsis cet tres istas in sniaꝝ positiōes ex corde dicat·Prima Misericordissime p̄r fic et fic peccaui otra tua p̄cepta de q̄bus ex corde doleo q̄ te pissimuꝫ p̄rem offendi q̄ totus es amabilis·Secūda·Dñe ꝓpono firmit̄ q̄ntū valeo cū tua gratia de cetero a talibus et a mortalibus peccatis oibus abstinē et a ꝓximis eoꝝ occasionibus·Tercia·. Intendo etiā ofiteri et pniam acceptare qñ ex eccīe et dei mādato teneor ad ista·. Nñ enī p̄fata tria ex corde pcedūt firmo tūc oritō vera habeē et q̄liacūq̄ pcā p̄cesserit ea deleto·ritō·Vñ si q̄s subitanee postmoduꝫ statim moreret·tñ saluareē finaliter licet p purgatoriū acerbissimū.

De leprosis Sermo tricesimusnonus

Ecce leprosus veniēs adorabat eū dicēs·Si vis potes me mūdare·Matthei viij·Tria sūt videnda ꝓ informatōe leprosoꝝ·Prio q̄ stat⁹ eorū ē septē ex cāis vtiq̄ et osolatorius·Secūdo q̄ i q̄nq̄ si nō volūt eē hꝫ et alibi miseri dꝫ eē vtuose rect⁹·Tercō q̄ ad finē vite sp dꝫ eē disposit⁹·

A Quantū ad p̄mū sūt pla q̄ debēt osolari leprosos vt o fidētiā hēant de deo licz corā mūdo sint abiectissimi·Prio q̄ xp̄s deiuginis filius mūdissimus·voluit reputari in hac vita q̄i leprosus liuoribus vulneribus et sputis pascue plenus·vñ Isa·liij·. Nō est spēs ei neq̄ decor et vidim⁹ eum et nō eāt aspectus et desiderauimus eū despectū et nouissimū virorū·virū dolorꝫ et scientē infirmitatē·. Et post pauca·. Et nos putauimus eū q̄i leprosū et pcussū a deo hūiliatū·. Ipe aūt vulnerat⁹ ē ꝓpt̄ iq̄tates nr̄as·attritus ē ꝓpter scelera nr̄a·Vbi tria tanguñt mīktū osolatoria·Prio q̄ ex amore p oibus nob̄ sic voluit hūiliari·Secūdo q̄ leprosis voluit assistari·Magr̄ enī dicitas si impator fūmus vestes mēdici ex amicicia induēt·Tercō maxie pacientie exēplū·Si enī innocēs xp̄s p alienis delictis sic voluit pati cur nō leprā p nr̄is delictis late patēmur·Secūdo osolari dꝫ q̄ xp̄s iā clarificatus in hui⁹ infirmitatis spē plusq̄ in alia infirmitate sepe visus est apparuisse·in signū q̄ tales leprosi mūdo despecti sibi magis amici sūt si patiēter infirmitatē tolerāt. B Exēplū greg·i omelia q̄ refert·Nō mōach⁹ martirius noie volēs i aliud monasteriū ire i via repit fedū virū iacēvalde vt putabat leprosū dicētē se hospitiuꝫ hr̄e itinē mātirij·. Quē martirius pallio muoluit et cū mōasterij porte ꝓpinq̄re abbas deitus clamauit·Surgite frēs q̄r fr̄ martirius xp̄m apportat·et dū porte approp̄iq̄ret xp̄us de eo exiliit suā oñdēs effigiē gliosā dicēs·Tu me non erubuisti super terram

nec ego te in cellis erubescã. Itẽ cesarius in dya refert q̃ndã virũ leprosum in tugurio mãsisse cui comes q̃dam nobilis aliq̃ties pedes lauit et elemosinaz debit q̃ in itinẽ eq̃tauit eadẽ via. Cũ igit̃ comes p annũ abesset terre reuersus tugurio alijs ex manentibꝫ intuit xp̃m leprosi in spẽ reperit cui fuiuit vt p̃cedenter fecerat vero leproso. Nã idem mortuꝰ fuit. Postq̃ autez venit comes ad suos vnus ei dixit q̃ infirmus diu mortuꝰ eẽt. z sic intellexit xp̃m apparuisse in leprosi spẽ. Itẽ refert Sigisbertus et ẽ Vincẽtius in spe. hyst. q̃ leo papa añ camerã suã repit leprosum quẽ hũanit̃ introduxit in ꝑriũ lectũ et ignẽ et alia bñficia ei impẽdit. Cũ q̃ camerã clausisset z rediret neminẽ inuenit. ꝫ xp̃m ibi fuisse p ꝫ didicit. C Itẽ thomas brabãtinꝰ ponit in de Apibꝰ q̃ vxor cuiusdaz militis. eo vt putabat diu nõ rediturꝰ leprosũ q̃ndã hospitõ recepit et debilẽ. q̃ cũ in lectũ petiuit introire in lectũ mariti posuit. Inopinate aũt maritꝰ venit et q̃escẽ in lecto voluit. quẽ cũ vxor auertẽ curaret. ille plus instetit camerã infregit. et soluz lectũ rosis plenũ repit. Refert insup Vincẽtiꝰ in spe. hyst. q̃ milionus abbas cũ dyacono et hbbimo in cãpestri ecĉia celebraturus missaz exiuit et in via leprosum infirmissimũ vt putabãt repierẽt cũq; leprosus in naribꝰ videreẽ suffocãdus petiuit vt emũgereẽ. Latera igit̃ dyaconus molliẽ tãgẽs leprosi abbas manu nasũ mũdare cepit. Leprosus ait. nõ p̃ nimis dure fit. q̃sõ ꝑter xp̃m molliter me ore munda. Nõ cũ ille faceret memor ex fide vbi qđ xp̃us dixit videlicz illius. quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis christi carnẽ sensit et nobilẽ lapidez in ore lapsũ p̃cepit. Dyaconus q; clamauit. p̃r vere ꝟ xp̃us ẽ eũ teneam. Viderat enim statim crucis signũ in xp̃i capite z xp̃m vera in effigie Dicentẽ eis Non me erubuistis nec ego vos erubescã. D Tercio osolari debet q̃ xp̃us et sancti leprosos multũ venerati fuit. Patz illꝰ vbi thema q̃ xp̃us leprosuz tetigit et humaniter eũ est allocutus. Itẽ refert vincentius in spe. histo. q̃ cũ parisius ad sanctum Dionisium ecclesia ab epis quibusdã cõsecrari deberet. de sero p̃cedenti populo de ecclesia ꝑpulso leprosus casu vel ex ꝓposito in ecclesia manfit. Media vero nocte vidit p fenestram in episcopi spẽ xp̃m intrãtez et cũ eo petrũ paulum dyonisiũ rusticũ et eleuteriũ q̃s nouit et alios infinitos. Xp̃s aũt cũ p oia dedicãdi officiũ oplesset vẽit ad leprosũ dicẽs. Dic epis ecĉiaz me osecrasse. At ille. Nuis mihi misserimo cret.. Nuem xp̃us in capite leuiter tãgens. ei totã cutem capitis cum lepra deposuit et plene sanauit cutemq; propinquissime leprosum presentantem lapidi ꝑmquo suppositi dicẽs. Vade inquit et si tibi nõ. saltẽ signo credent. Mane igitur sanatus dagobertum regem francoruz cum episcopis intrantem ecclesiaz adijt rex cutem viuacissime cum lepra in lapide vidit credidit z cutis illa quã christus tetigit cum reliquijs reposita est. Item beato Martino cum quidam leprosus obuiaret eũ est oscutus et statim a lep̃ alẽ mũdat̃ ut vita sancti Martini canit. Item beatus Franciscus nondum conuersus leprosos horruit sed conuersus quẽdam oscultatus est prout de eo hystoria tradit. E Quarto consolari debet q̃ deus interdum

hãc infirmitatẽ carissimis suis debit⁹ vnde in de apibꝫ ferẽ q̃ miles q̃dam in sueuia vxorẽ castissimã habuit tã te pulchritudis vt multi ob id eã vi sitarẽt ·Dec capellã ꝓpriaz intrauit potẽs si xp̃o placẽt ne scã daluz alijs esset vt turpis efficereẽ·Moxq̃ illa in lepr̃ã incidit Nuã vir suus vix nisi ꝑ vestes agnouit·A medicis aũt incurabilis iudicata ẽ· Nuo audito confessor suus nr̃i ordinis p̃dicatorꝫ scz ad eã venit·causaz repit·eã increpauit cur marito occasionẽ adulterij p̃ stasset ·at illa · Si mq̃t melius deo de me placuerit spero aliter fiet ·Sicq̃ ex obedientia confessoris oronẽ postea fundens statim p̃stinã pulchritudinem et sanitatẽ recupauit·Maritus aũt eius vix dimidio anno post hoc supuixit·et relicta cũ filia monasterium sororꝫ in kirchperg ordinis p̃dicatorꝫ intrauit feliciter vitã terminans· Ité refert Vincentius in speculo· q̃ sancta angadrisma vxor nobilissimi roberti qui sigillifer fuit Lotharij regis francie·cũ ꝑ p̃em artareẽ ad mr̃imoniũ otrahendũ ꝑ castitatis dono orãs leprosissima ẽ statim effecta·Nam cũ p̃ ꝑ medicos curare vellet nihil ꝓfecit sed plus infecta ẽ·Nueiuit autẽ p̃ annos vellz casta manẽ nõ obstãte q̃ iã tradita esset marito deuotissimo·Rñ·q̃ sic·Diuortiũ igit̃ celebratur et cũ velareẽ in rothomago mũ data est plene a lepra· ¶ Nũto solari debz q̃ multũ mereri possunt Tũ qz opus ẽ vbi a mũdo q̃sotẽmẽ Tũ qz infirmitas insanabilis·Tum qz multiplex· Exemplũ de Job q̃ q̃si leprosus testa in ster q̃linio samẽ radebat post maxias plagas et finaliter duplicia recipiebat ꝑ meritis vt ptz Job·j·et vl· ¶ Sexto a mltis

ꝓccatis p̃ duanẽ tales si volunt quia mũdus eis amaricatus ẽ q̃ mltos decipit qđ signatũ est p regẽ ofiam·ij· pal·xxvj·q̃ cũ superbe ꝛ maniter se in templo de sacerdotũ officõ intromitteret et negligeret deũ suũ et irato corrigentibꝫ eũ sacerdotibꝫ non obtemperet· ecce tria vicia·in frõte leprosus factus ẽ statim ficq̃ humiliatus vsq̃ ad mortẽ plenus lepra mãsit nec iudicauit ꝓkm ꝑ in seq̃strata domo manfit· ¶ Septimo ꝑ peccatis hij ꝑ purgatoriũ faciliter abolent · Tum qz deus non punit bis in idipm·Tum qz vita eorꝫ penal· Tũ qz despecta· Exemplum ponit autor in de apibꝫ· Vbi comes theobaldus p viã equitãs cũ freq̃nter leprosũ in via quẽ p̃ez suũ vocauit visitaret· mortuo leproso eũdem vita functuz ignorãs iteruz visitaturus eũ tugurium intrauit et quem leprosũ putabat iã cute nitente integerrimũ reperit·dicentem ego sanatus sum· mihi superest corona iusticie ·tibi vero deus vicem rependit · Cunq̃ comes ad suos exiret quidam dixit·Domine iste quem quesiuisti diu mortuus est· In quo mercedem defuncti apparentis didicit· ¶ De secundo principali·Nõndum q̃ in q̃nq̃ omnes leprosi et alij infirmi se cauẽ debent·Prio Ne murmurẽt otra deum impatiẽter q̃ leprosi fũt ·Rõ qz omnia que patimur iuste scdm Jeronimum patimur· Nã pro quolibet peccato mortali omnia pati meremur· Ratio alia quia misericorditer pius pater tales tanquã legitimos filios flagellat·Cuius ratio est quia infirmitas cum non fit peccatuz de dei voluntate in nos cadit· cui murmurando non cõformaremur·Nec murmurent otra deũ q̃ exercicia spũalia nõ

tot ſicut ſani habent videlicet in p̄di
catōnis audientia communiōe ꝛc̄. q; de
us cū voluntas efficax adeſt voluntatē
hz p facto. Et q; obedientia ſupplet
aliū abſentiā ꝛ etiā paciētia. Sic ex
paciētia ptz mvillanis interdū q̄ a im-
peditī intempie aeris aut neceſſita-
te pueroꝝ ad eccleſiā venire neq̄unt
Nec murmurēt otra deū q; deus eos
nō ſanat. Tū q; iā miraculoꝝ tpus
nō eſt opus. Tum q; ſi deo fideliter
ſuiē. ſi p aīe ſalute ſalubris eſſet mū
datio vtiq; eā daret. Sed q; comuni-
ter plus valet infirmitas in q̄ virtus
ꝓficiē p̄m apm. Virtus eni in infir
mitate ꝓficitur. ij. Coꝝ. xij. Deo
pauci bni mūdanē. Vnde ꝛ xp̄s ait
Multi leproſi erāt ſub helyſeo in Iſ
raēl et nemo eoꝝ mūdatus eſt niſi
naamā ſirus. Luc̄. iiij. K Scdo ca-
ueāt ne ſint auari retinētes ſuperflua
vel coaceruātes tpalia nimia. tū q;
hs eēt rapina q; dātes hs nō intēdūt
tū q; p̄xios defraudarēt pauperes.
Tales fūt ſicut q̄tuor viri leproſi de
q̄bz 4r. iiij. Reg. vij. cū vemiſſent le-
proſi illi ad p̄incipiū caſtroꝝ ingreſſi fūt
vnū tabernaculū omedērt et bibērt tu
lerūtq; inde argentū et aurū et ve-
ſtes. abierūt et abſconderūt. Et rur-
ſum reuerſi fūt ad aliud tabernaculuz
et inde ſimiliter auferētes abſconde
rūt. Infirmi eni plus ceteris deo cui
de eis cura eſt ꝓſidere deberēt p̄m il-
lud. Primū q̄rite regnū dei et iuſtici
am eius et hs omnia adicientē vobis.
Luc̄. xij. Vnde in vi. pa. legit. q; cū
q̄dam diues cuidā infirmo vel lepro
ſo ſubuenire vellet ait infirmus. nun
q̄d deo ꝓpulſo in teipſi dā. L Ter
cio luxuriā multū fugiāt. nā hs in ta
li infirmitate cōſtitutos ſepe ḡuiter
infeſtat. Videns eni dyabolus lepro
ſos carere mūdana ſocietate ad vo-
luptatem luxurie eos facilius picit
Item in illud picit. vt p̄dant meri-
tum ſue infirmitatis. De talib⁹ dicit
Leui. xiij. Quicūq; maculatus fuerit
lepra ꝛc̄. habebit oſveſte otectum.
contaminatuz ac ſordidum ſe pcla-
mabit ſupple in corpore et anima.
Quarto ab ira caueant. Tum q;
infirmi faciliter mouent. Tum quia
demon eos plus infeſtat. Tales fūt
ſimiles Naamā leproſo de quo legi-
tur. iiij. Reg. v. q; cū ei helyſeus per
nuncium denūciaſſet vt ſepties laua-
retur in iordane. Iratus Naamam
recedebat et indignans ꝛc̄. Quinto
ab inuidiā caueāt que ſequit iram.
Eſt enim inuidia ira inueteāta Hec
xp̄m expellit. q; in pace factuſ eſt lo
cus eius dicit p̄s. Nec xp̄o expulſo
dyabolū cohabitare facit. Nec fra-
ternā ſocietatē turbat. Nec p̄dē fa
cit oīe. Nec facit vt hs infernū ha-
beāt ꝛ i futuro. Nec inuidia leproſoꝝ
figūata videt leui. xiij. Vbi 4r. Cano
et cutis quam ignis exuſſerit ſupple
ire et ſanata albā ſiue rufā cicatricē
habuerit oſiderabit eū ſacd⁹ ſupple
ne leproſus ſit in corpe et aīa. M
De tercio p̄ncipali nōndū q; leproſi
p alijs ad mortē ſe tenent diſponē.
Primo q; eoꝝ infirmitas ē incurabi
lis omūiter ſm naturaz. Vñ eoipo q̄
inficiunt iā ad iudiciū mortis pem-
ptorie citāt. Scdo q; ad eoꝝ infirmi
tatem faciliter alia infirmitas puta
peſtilentia addi p̄t q; ſtatim moriū-
tur. Tercio ne duplici otritōne ote
rat eos deus videlicet hic miſeria et
alibi ſi in peccatis perſeuerare volūt
propter quod eos etiam dyabolus
multum temptat. De hoc exemplu
narrat eraclides lib. de paradiſo Eu
logium ſcolaſticum quendam fuiſ-
ſe qui nec heremum nec monaſteriū

Petro potuit ex debilitate. Vñ ad deo
pstandu obsequiū qndam leprosū
tractū domu inuexit eidemq xv.
annis in cibo potu balneis et medica
mentis humiliter fuiuit. Tandē aūt
leprosus extra eulogiu murmurare
cepit de seruitijs. deinde carnes appe
tere. Demū cū in cunctis ei satisfacē
conaret eulogius mundū videre vo
luit. Quo viso eulogius leprosu ad
Anthonīū sanctu nauigio uexit qs
cū ambos figillatim. primo eulogiū
deinde simul etiā leprosū coruexisset
de eoz impatiētia. tandem ait antho
nius. Carissimi nolite adinuicē sepa
rī. sed in pace redite q in prximo est
vt coronemini. et ideo in fine vite ḡ
vobis temptatio euenit. Cūq redis
sent eulogius infra. xv. dies migra
uit et leprosus post tribuū aliud.

De caritate Sermo xl.

Si linguis hoīm loquar et
angeloz caritatem autē
nō habeā factus sum ve
lut es sonās aut cimbalu
tinniēs. j. Coz. xiij. A In ista
epla apls tria pncipaliter tradit.
Primo caritatis necessitatē. Secūdo
eius opatōez. ibi caritas patiēs. Ter
cio caritatis durabilitatē. Ex quibo
patebit caritatē triplici de causa no
bilissimā esse vtutē. q in fimo neces
saria oposa t duratiua. Quantū ad
pmū nōndu q tria bona in genere
magna annumerat apls que nihil
valent habenti sine caritate. Primū
est eloquentia et quo ad interptati
uam duplex. angeloz videlicz et ho
minū. ad ifram vel magnoz hominu
et simpliciū. que si qs habet sine cari
tate est velut es sonās. i. campana q
alios sonando vocat et sibi inutilis ē.
q se destruit et cimbalū tinniēs alī
os videlicet delectans et seipm cōfu
mens. Ḃ Secundū est cognitō q
ad cognitiua qdrupliciez. Vna est co
gnitō futuroz quā mali habent ali
qñ. vt Balaam et cayphas. ibi. et si
habuero omnem pphe. Alia est notí
cia occultoz noui et veteris testamē
ti vt scribe. De quibus Math. xxiij.
Ve vobis scribe qui tulistis clauē sci
entie. ibi. et nouerim oīa misteria.
Tercia est noticia scibiliu de deo et
creaturis sine caritate quaz habent
habundanter demones. ibi. et omnē
sciētiā. Quarta est fidei noticia tam
de pteritis psentibo q futuris. ibi. et
si habuero omnez fidem vt montes
ad ifram vel demones transferam. ca
ritatē aūt nō habuero mihil fiu quo
ad esse spūale. C Terciū est quo
ad motiuam opatio duplex videlicz
in rebo et corpe. ibi. et si distribuero
Vbi nota quō fit banda elimosina
de tpalibo. Primo liberaliter distri
buero. Secundo vtiliter in cibos pau
perū non diuitū. Tercio pfecte oēs
facultates. Quarto pprias non alie
nas vel in morte alias puaē bō meri
to. q post mortē nō fūt hois. ibi. mea.
Numto etiā in casu multis debet
dari nō vni. ibi. distribuero. Mirū q
tanta misericordia nō saluat nec tāta pa
tientia. ibi. et si tradidero corpus tē.
fic Laurētius. ꝑ exiactātia vt hereti
ci. mihil mihi pdest ad vitā eternaz
licz ad alia plura valē possit. D
Caritas patiēs ē. Seda ps pncipalis
in q ponunt xv. signa caritatis pfe
cte pticulariter. Per prima duo caritas
facit bonū. per nouē cauet malū. per
vltima q̄tuor pseuerat in bono t fit
arma q̄bo opa nra librātur an sint
bona vel pegrina. Et sm glo. ordia
riam sic exponunt sententionaliter.

Primo caritas patiēs est habita patientia m aia. Scdo benigna ē. i. larga egenis. Tercō cari non emulaē. i. nō muidet. Quarto nō agit pperā. i. puerse impediendo ne bona fiant. Quinto nō inflaē in corde fi pspē fuecedit. Sexto nō est ambiciosa. in openi nō vult alijs ppom. Septimo nō qrit que sua sūt otra auaricia. Octauo nō irritaē. i. non puocaē ad irā vel vindictā p iniuria sibi facta. Nono nō solū non facit ꝙ etiam cum cogitat malū facere alteri nec facit etiā si puoceē. Decimo nō gaudet sup iniquitate ꝙ dolet. videns aliquē ruere in iniquitatē. Vndecimo gaudet aūt veritati. i. opib⁹ iustīcie vel vbis veritatis. Duodecimo oia suffert i actu p veritate fortiē patiēdo sicut noe Gen. vj. Tredecimo oia credit q̄ veritas suadet. p qđ intelligiē pm ptitudo acqescēdi. Et nō nō dic oib⁹ credit. qr soli veritati credit. exēpluz de abraha. Gen. xviij. Decimoqrto oia sperat q̄ vitas pmittit vt israhēte de terra pmissiōis. Undecimo oia sustinet. i. pmissa oia patiēter et longanimiē expectat sic apparet i xpo capite. Caritas nūq̄z excidit. Tercia ps pncipalis est. vbi pmē nobilitas duratōnis caritatis. et q̄tuor facit. Prio oñdit q caritas manebit. et alia q̄dā bona euacuabunē ibi. caritas nūq̄ excidit. p mortē nature. nō fic ē de alijs bōis. Siue pphe. euacuabunē. qr oia psentia in futuo Siue lingue cessabūt q̄ ad officiū instruēdi intellectū. nō q̄ ad excitādū effectū. qr exultatōes dei in gutture eoz scz sanctoz vt dic ps. Siue scia destrueē. non acqsita habitu. ꝙ vsus scie destrueē q̄ nūc est q̄ ad ratiocinatōez. Scdo oñdit q̄re euacuabuntur talia videlicet pter tria euacuabilia. Primū est status euacuabil. qr ex parte cognoscimus i dest imperfecte. et ex pte pphetamus futura. Scdm est tpus euacuabile. ibi cū autem venerit qđ pfectū est. Tercium euacuatiōis actus euacuabiē qđ ex pte est videlicz scia et fides pphetiarum. Tercio oñdit pfata p similitudinē puuli in triplici impfectōne locutōis ibi. loquebar. affectiōis. ibi. sapiebā. et cogitatiōis. ibi. cogitabā Sic in spūalib⁹ pueris hodie. locutio debilis. affectio mans et cogitatio mutilis. Nota plura alia defectuosa in puulis. qr discretione carēt. veruz p falsō approbant facilie. ludis intēdunt. multū dormiūt. libēter omedūt et se emendare nesciūt. Quarto subdit modū quo euacuabunē. Prio enī sanctoz cognitio obscura in aptaz mutabiē. Secundo tunc deus pfecte cognosceē. ibi. nunc agnosco. Tercio per quas vtutes ꝑ meremur. ibi. nūc manet fides. Quarto q caritas est nobilior alijs. ibi. maior tē.

De reliquijs Sermo. xlj

Ostendit illis manus et latus. Job. xx. De reliq̄is et eoz veneratōe tria dicenē fm q tria fūt veneranda. Prio bte aie et spūs eoz reliquie et ymagies. Scdo supmarū creaturarū pncipalissime et eoz ymagines ac relique. Tercō creatoris ymago eēntia et hūanitas. Nā p̄mis honor debeē et reuerētia magē. Secūdis maior. Tercijs maxia. Primis dulia debeē. scdis ypdulia. tercijs latria.

A Quantum ad primum notandū q̄ honor ꝑm Tullīū est exhibitio reuerētie in testimoniū vtutis. Ex q̄ ptz ꝑmo q̄ nulli exhibendus est honor. nisi ꝓpter vtutez quā hz ille cui exhibet. vel ꝓpter vtutē ad quaz iuuare ꝑt vt officiales in iudicijs iustis et pace quaz ꝓcurare possunt. Diuites in elimosinis et subuentōnibꝰ terrenis ꝓ re publica quā iuuāt. Sapiētes in doctrina ꝑ quā scīare possunt vtutes in alios. Scdo ptz q̄ honor ē solius ꝑmiū vtutis nō sufficiēs vt beatitudo. ꝯ qz mūdus in tpalibus nō hz maius bonū q̄ honorē ꝛ istū vtuosꝰ exhibet nō tanq̄ ꝯdignū ꝑmiū. ꝯ tanq̄ illud q̄ maiꝰ dare nō ꝑt. Tercio ptz q̄ mltiplex honor ē q̄ aliquē possumus reuerēri multipliciter. Primo rebꝰ alicui dādo vel deo offerēdo decimādo in testimoniū vtutis. Scdo corpe inclinādo. genuflectēdo. ꝓsternēdo. loquēdo. laudādo. caput detegēdo in testimoniū vtutis. Tercio corde et ore bonū ꝓximi agnoscēdo. credēdo. sperādo. et amādo in testimoniū vtutis. B Scdo nōndum q̄ dulia ē exhibitō reuerētie debite creature sine hz q̄ fit multum applicata et relata ad deū vel dīm ministeriū. Et sic inuocamus et veneramur ꝑncipaliter bēos ꝑ. pau. katherinaz et alios sanctos pūblice et ꝑuate q̄ canonizati sūt. sed nō canōizatos ꝑm innocentiū inuocare possumus ꝑuate si cui ꝓbabiliē apparet sibi notū olim aliquē ꝑ nūc esse in patria. Tercō nōndū ꝑm Tho. iij. p. q. xxv. ar. iij. q̄ nullus honor vel reuerētia debē nisi creatūe rōnali vel increate essentie. vel rōe alicuius istoꝝ. Oportet enī q̄ ꝑncipale honoratū sit rōnale seu intellectuale. Vñ ymagines sanctoꝝ etiā veneramur. similiē reliquias eoꝝ vt corpa vel ossa. vl q̄ possiderūt vel tetigerūt vt vestes et similia. q̄ licz sint insensibilia tñ reliquie sanctoꝝ sūt et dicunē. et i eis nō terminamus p̄cise veneratōem. ꝯ in sanctis quoꝝ res sūt vel fuerūt. et signa vel memorialia sanctoꝝ sūt. Sic̄ vtens berillo nō terminat visum ad berillū ꝯ vlteriꝰ ad librū. C Dubitaē ꝑmo cur et q̄t de causis reliqe sanctoꝝ sūt honorande. Rñdetur ꝑm Aug. in de ciuiē. dei. et Iero. in epla ad riparīū et Thomā vbi ꝑus nouē de causis. Prio ꝓpter exēpla patrū qui hz fecerūt in ve. test. vt Ioseph q̄ Geñ. vl. solēnissime Iacob veneratus est mortuū. Et similiē filij israhel ossa Ioseph ꝑ desertū ab egipto duxerūt Geñ. vl. et Iosue vlt. Similiter Act. vij. beatus stephanus magno planctu veneratus ē. Et. j. dyalogo. beatus libertinus sancti honorati caligula quam secum deuote portauit pueruz fuscitauit. Scdo sūt venerande qz deus met veneratꝰ ē. miracula ꝑ reliqas faciēdo. Tercō qz organa et instrumēta vtutuz fuerunt ꝑ spm̄ sanctū. Sic enī filius plus diligit instrumīta cari sui mortui. Quarto qz templū fuerūt hz corpa sanctorū sancte trinitatis Iob. xiij. si qs diligit me ꝛc̄. et ad eū veniemus et mānionē ꝛc̄. Ānto reliqe sunt bona amicoꝝ nr̄oꝝ et ciuiū q̄ ꝑcesserūt. sicut filia plus diligit cultellū modici valoris mr̄is defūcte. q̄ florenū alicui Sexto qz sūt apud sūmū regē sancti nr̄i aduocati et intercessores. puer. xiij. Acceptus enī ē dño mīster intelligens. Septio qz dei potētia ꝑdicant reliqe in miraculis q̄ ꝑ ea oñdūtur interdū in duratōe. infirmoꝝ curatōne. in actuali deuotōe ꝛc̄. Octauo qz futurā resurrectōis fidem

augent. ¶ Nono q: cum reliquijs istis aia que nūc fruiē deo fuit diuncta ⁊ adhuc diungē. ¶ Dubitatur scdo utrū ille qui ignoranter veneratur reliquias a deceptore false monstratus aliqd mereaē. Rndē q sic. saltē simplex layeus q credit de reliquijs ei cui merito credendū est. puta ꝓprio pastori ⁊ alijs de quibo pie credi pt q veritatē dicant. Id tenet cesarius in dyalogo suo. Exēplū po mit de sacerdote q militi defideranti reliquias sancti Thome cāturiensis dedit frenū falsū quē miles ⁊ alij venerantes miracula osecuti sūt et ecclesiam desup ostruxerūt. Talibo enim simplicibo otingit sicut mercatori q mter vitra ignoranter emeret saphirum et dmitus eū noscēs m decuplo amplius venderet q̄ emptus valēt. ¶ Dubitaē an reliquie possint emi vel vendi vel de loco alieno causa melioris veneratōnis furari. Rn. ex li. iij. de reliqui. et eoꝝ venera. ad pria duo q nullatenus. Ad terciū dicendū q nō licet facere mala vt eueniant bona ſm apm. nec etiaz possunt reliquie noue nisi canonizate sint venerari saltē publice vtubi pus de reli. et e. ve. ¶ Nuo ad scdm pncipale de excellētioribo creaturis. Notandū. q alia est veneratō q dicitur ypdulia ab yp qd ē sup ⁊ dulia et ē ypdulia honorificētia exhibēda creature singlari relatōe seu applicatōne ad deū seu dmū ministeriū sacrate ⁊ dignificate. Vt sūt maria virgo crux xpi pfusa sanguie m pasceues lancea claui spīe vestimēta et similia et sex sacramēta causatiua gre. Sic enim ſm bedam. Xpus tactu sui corpis et sanguis osecrauit pfata ⁊ nobilitauit vt amplius venerāda sint q̄z sanctoꝝ ossa vel reliquie scdm Tho. sup. iij. di. ix. ¶ Dubitatur ꝑmo utrum lancea et claui sint reliquie cruce ⁊ corona digniores. Rn. M. h. de hastia omelia de lancea xpi q sic. q: sanguine xpi plus penetrata seu osecrata. Crux eni est sancta et corona q: tacta corpe cristi et aspersa eius sanguine. ꝙ lancea et claui longe pfectius sūt tacta corpore et sanguine q̄z crux q̄ dorso est impssa. et corona q̄ caput pupugit. Sed cor lancea diuisit ſm visionē brigitte vidue. et clauí pforarūt fundibus pedes et manus. ¶ Dubitaē secūdo. an aliquid adhuc de xpi sanguie in cruce effuso sit in terra ex eukaristiā. Rndet tho. in qdlibeto. v. q. v. q nō. Tū q: q̄libet effusa gutta humiliata ēp xpo in cruce. g̃ honorari debuit in resurrectōe. Tū q: xps tēperatissime vixit. et iā in pfecta etate fuit patiendo. vñ nihil habuit de sanguine nisi qd ad resurrectōez pti nebat et ad veritatē nature humane. Tū etiam q: sanguis xpi vbovmitus saluberrimus fuit hūano geñeri vñ sicut alie ptes in resurrectiōe debuit alijs ptibo humanitatis iungi. ¶ Dubitaē tercio vtrū sicut in iudicio extremo adducetur crux in testimoniū. ita etiā res oīes vt arma quibo in sua passione ictus sūscepit ⁊ despectus. Rndet qui sup in omelia pfata q sic. q: eadez ratō ē sic de cruce. Tūc mqt apparebit signum filij hois in celo Matth. xxiiij. id est scdm Crisō. crux sole splēdidioꝝ. Nūo aūt spine in alamaniā venerint et clauus repies in spe. vincētij. hyst. p. iiij. li. ibidem ꝑmo et ca. v. De lancee vero inuentōne libro ibidem. ij. ca. ioo. De clauoꝝ ꝑma inuentōne lōbardica ⁊ de inuentione sancte crucis. Sūt aūt reliquie quedam q̄ntuplici de causa

multum reuerende ſm rōmotionem quinq̄ cauſarū que faciunt reliquias aliquas ſuſpectas. Primum ē origīs antiquitas vt in ſpe. Vnde cētiꝫ patet quando ſcilicet ab antiqs impatoribꝫ venerunt. Noua enim plerūq̄ ſuſpecta ſunt. Secundum ē dantium autoritas. ſimplices enim ⁊ exiles perſōe faciliter decipiuntur. nō ſic de regibꝫ et impatoribꝫ. Terciuꝫ eſt earum ſingularitaſ. Nec enim reliquie non parue ſunt ſed excellentiſſime que Criſtū tetigerunt. Quartum eſt deuotionis p̄ſentialitas. Vix enim tam duruſ qui ad earundē p̄ſentiam non compūgatur. quod de falſis reliquijs interdū non fit. Quātum eſt indulgentiarum certarū ſtabilitas et ſic premium datur notabile. et in hoc etiam autenticaſ. Quo ad tercium principale. notandum q̄ creator iure creationis tāq̄ fontale p̄ncipium omnium bonoꝝ ⁊ virtutum adorari debet ſolus latria que eſt ſeruitus ſoli deo debita que fit ſacrificō laude voto ⁊c. quo ad exteriora corpe quo ad geſtus interdum. ſed nobiliſſimo animo fide ſpe caritate. Sic etiā adorari poteſt ⁊ debet crux in forma crucis de quacūq̄ materia ſit. Sic anima criſti et caro verbo vnita. Sic ymago criſti. Sic ſacramentum eukariſtie. Sic etiam ſacra ſcriptura poteſt adorari preſertim euangelium. inquantum per omnia talia q̄ deus non ſunt de ſe. ſed per iſta tanq̄ per ſigna deiꝫ deo vnita vel ſacrata. vltimate referimus honorem in deum ipſum. Vnde etiaꝫ ſm Tho. iij. p. q. xxv. ar. vj. crux corona claui lancea poſſunt adorari adoratione latrie. ſm q̄ fuit ptacta in paſceues Criſti ſanguine. q̄ relatio fit ad xp̄m vltimate ibi qui eſt deus. Non tñ ſic veneramur dicit ymaginem corone clauorum vel lancee. ſed ymaginem crucis p̄meue. quia lancea corona et claui. non p̄prie ſunt ymago criſti crucifixi ſed ſignum aliquale. Crux vero Criſti perfuſa ſanguine. eſt vera ymago criſti crucifixi expanſi et eiuſdem ymago eſt etiam lignum quodcunq̄ ad modum crucis formatum ⁊c.

Preſens hoc opus Sermonum aureorum totius anni: de tempore et ſanctis vnacum Quadrageſimali: quibuſdam extrauagātibꝫ annexis. Sacre pagine profeſſoris eximij Magiſtri Joannis Nyder ordinis predicatorum. diuino ſuggerente ſpiramine imprimendi arte tranſpictum. ac aliam poſt impreſſionem diligentia poſſibili (preter tabulas ob temporiſ penuriaꝫ) reuiſum ⁊ denuo correctū. ad honorem cunctipotentis dei conſummatum eſt et perfectum in celebri Spirenſium vrbe. Factore Petro Drach ciue ibidem. Anno domini Milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo nono tredecima die menſis nouembris.

Tabula super Sermones de sanctis.

Accidia q̄ntū sit detestanda. xxx. C. vbi labor negligentia.
Activa vita in quo consistit .xiij. F. xxvij. D. E.
Aduentus cristi in mētem q̄lis sit. iij. M. D. xxvij. P.
Aduocati q̄d q̄ꝑtates bone. iiij. F.
Agricola quomodo est deus .xvj. p totum.
Amor multiplex ē. xx. C. xxvj. A. B.
Amor dei. vbi caritas. Diligē deus.
Amicitia dei ē bonū optimū .xxvij. L. M.
Andree apostoli commendatio .j. p totum.
Angeli qualia habent officia. xiij. A. D. E. xix. C. xxj. F.
Angelor̄ status qualis fuit a p̄ncipio. ⁊ de eorum custodia questiones plures. xxxj. p totū.
Anime quomodo mundantur. iij. T. vsq; Y.
Animarū status post hanc vitam ⁊ de eis subueniendo. xxxiij. per totuz.
Annūciatio dominica quomodo facta. xiij. p totum.
Antonij monachi cōmendatio .vij. p totum.
Apostoli cur quidam boni non fuerunt facti. j. D.
Arboris ꝑprietates mōralizantur. xvj. A. vsq; D.
Arma militie cristiane que sint. xv. J. K.
Artes liberales ad quid deseruiunt .iij. B. vsq; F.
Auaricia est detestanda. Vbi Diuitie.
Bartholomei apostoli cōmendatio. xix. per totum.
Beatitudo multiplex est. xxxiij. J.
Beatitudines octo declarant aliq̄li ē.
Bellum tam seculare q̄ spūale quo modo omittitur. xv. p totū. xxj. K.
Bellum triplex demon ducit contra bonos. xvj. C. xxxvij. E.
Bona tempalia non multum curanda sunt. xij. E.
Caritas quas ꝑprietates habet. xix. L. M. N.
Caritas q̄ sit necessaria ⁊ q̄ eius signa. xl. p totum.
Castitas coniugalis qualis esse d3 .x. G. xxvij. C.
Castitas multiplex est. xxvij. C. xxxvij. C.
Celum quibz luminibz decoratur vbi lux.
Certamen vbi bellum temptatio.
Claui cristi quomodo sunt venerandi xlj. G.
Claues ecclesie q̄ sint. xj. D. xx. M.
Clericor̄ q̄ sit regula. xxxv. F.
Cogitatio quomodo est principium malor̄. xvj. F.
Confessores sancti quam vitam duxerint. xxj. G.
Cōgregatō nulla ē sine malis. v. B. xij. A. vsq; F.
Cōtemplatiua vita p que iuuat. xiij. G. xiij. K. L. xvij. K. xxvij. F.
Contritō quō acquiri debet. xxx. K. L. xxxviij. L. vbi vocatio.
Conuersio peccator̄ quomodo fieri debet. Vbi otritio.
Correctio qūo fieri d3. v. D.
Corpus qūo ē castigandum. xix. K. vbi crux gestus.
Corpis bona que sint. xxxvij. D.
Crucē qūo cū xp̄o portare debemus .j. O.

Crux est multiplex et eius amenda tio·xviij·p totum.
Crux quomodo mutata sit et exaltata·xviij·H·I·K.
Crucis fructus q̄ sint·xviij·M·N·O
Crux xpi quo est adoranda·xiiij·F·vsq·K.
Cultus vbi latria Dulia.

Dedicatō ecclesie quas proprietates habet·xj·A·B·xxxix·D.
Demon quo tēptat·v·C
Demon apparens quō agnoscitur·xix·C.
Demon quomodo superat·xxix·A. vbi temptatio.
Demones an multi sint·xxxj·C.
Demonū nomina et festa quidā colunt·xxxiij·C.
Detractio fieri nō debet·xxxv·E.
Dei iustícia q̄lis sit·iij·F·G·H.
Deus vbi diligere deū cristus.
Deuotō p q̄ acq̄rit·xiij·I·K.
Deuotō quid sit·xxij·G.vbi gestus otemplatio.
Diligí a cristo p q̄ meremur·vj·C.
Diligere deū quomodo debem9·xxviij·A.vsq·L.
Diligit deꝰ multipliciter·xxviij·A. vsq·G.
Diligere pximū quo debem9·xxviij G·H·I·xxxij·A·vsq·D.
Dilexit nos deus multum·xxviij·K. L·xxxij·C.
Discipulus cristi efficitur q̄s p multa.vj·B.
Diuitie non multū sunt curande·xij· E·xviij·C·xxv·C·xxv·L·E·xxx·B. xxxiiij·C.
Doctor vbi p̄dicator Sapientia.
Domus patrie quomodo constituit·xxx·B.
Dubitans quomodo se debet habere·xxxv·I.

Dulia cui sit exhibenda·xlj·B·tē.

Ecclesia materialis q̄lis eē debet·iij·P.vsq·S.xj·A.
Ecclesia catholica multis assimilat·xiij·B·xvj·A.vsq·H.
Ecclesia catholica per quid figurata sit·iij·P.vsq·S.xj·A.B.
Ecclesia catholica q̄ priuilegia habz xj·p totum.
Ecclesia catholica quid sit·q̄ eiꝰ membra·curuna et sta tē·xiij·A.vsq·G xvj·A.
Edificatō vtutuz quo fieri debz·xxxiiij·B.
Electio quoruncunq̄ capitū quo fieri debet·xij·A.vsq·G.xx·I.
Elemosina quo fieri debet·xxvj·E. xxvij·D·E·xxxiij·G·xxxvj·E·vsq I·xl·C·vbi misericordie opera.
Elizabeth vidue emendatio·xxxvj· p totum.
Episcopi quomodo viuere debent·xxxv·K.
Euangelia quomodo sint scripta·xvj·H.vsq·M·xxx·M.

Festorum vigilie cur celebrantur·A·B.
Festa demonū quidā honorāt·xxxiij·C.
Fidei quale sit officium·iij·E·xv·B xij·D.
Fides habet multos gradus·iij·A·vsq·F·xvj·A.vsq·H.
Filij sūt multiplices·iij·L·xxix·G.
Flere mortuos temperare debemus ·xxxiiij·F.vsq·I.
Fortis conditionis que sint·v·F·G· ·x·D·H·xvj·L·xxv·F·xxxiij·F·vbi·K·vbi martires potentia.

Gaudiū patrie quale erit· ij·F·G·xxj·B.

Geoīj martiris commendatio · xv · p totum·
Gest⁹ deuoti q̄ sint · xiiij · K · xxvij · B
Gloriādū in quib⁹ est · xviij · p totū·
Gratia plenus quomodo q̄s dicitur v · D · xxvj · D ·
Gratiarū actiones deo tenem̄ · xxxiij · F ·

HOnor est multiplex · xlj · A B C · Vbi gloria·
Honestat deus sanctos fū os multiplicit · viij · D · J · K
Humilitas docet · xxj · A · D · xxvij · G · xxxj · K · xxx · L · M ·

IAcobi maioris commendatio · xxv · per totum
Iacobi minoris commendatio · xvij · A · B · C ·
Ignis multiplex ē · xxvj · per totum·
Ignis infermi purgatorij et tribulatōis dīnt · xxvj · D ·
Infermi porte q̄ sint · xj · B ·
Infernalis ignis q̄lis sit · xxvj · D ·
Infirmis quo fit seruiēdum · Vbi misericordie opa elemosina·
Infirmi quo sint ⁊ōlandi · xxxix · per totum·
Infirmi in aia q̄ sint Vbi medicus ·
Innocentū martirū et pueroꝝ omēdatio · vij · p totum·
Instinctus homi quomodo agnoscūtur · xix · C ·
Iohannis baptiste omendatō · j · C · vsqꝫ · E · xix · p totū · xxj · J ·
Iohannis euāgeliste omēdatō · vj · p totū · xxv · p totū·
Ioseph nutricij cristi commendatō vij · A · B · x · C ·
Iude seu Thadei apostoli omendatio · xxxij · D · vsqꝫ · G ·
Iudam pditorē cur cristus elegit ⁊ sustinuit · xij · A · vsqꝫ · F ·
Iudicia dei q̄lia sint · iij · F · G · D · xj · A · vsqꝫ · F ·
Iudicio extremo p̄sentabunt Cristi arma · xlj · G · vsqꝫ · K ·
Iusticie actus qui sint · iij · B · vsqꝫ · K
Iustus vir describit · x · D · xix · B ·
Iter Vbi vocatio·
Kathrine v̄ginis omendatio · xxxvij · per totum·
Kunegūdis v̄ginis et regie de festo euāgeliū expomitur · xij · p totum·

LAborare quomodo debet cristianus quisqꝫ · xv · C · F · q · nō · xxx · C · xxj · A · vij · a
Lancea cristi quo fit venerāda · xlj · F · G ·
Latria cui fit exhibēda · xlj · A · B · C ·
Laurentij martiris commendatio · xxvj · p totum·
Laus Vbi gratiarū actio gloria·
Leonis ꝓpetates que sint · xvj · L ·
Leprosi quomō debent consolari · xxxix · per totum·
Letania maior cur ē instituta · xvj · O · P · xxxvij · p totū · xxxvj · D · x · C ·
Letitia vbi ludus Tristicia·
Lucis ꝓprietates que sint · xix · L · M N · xx · A ·
Lucerne euangelice que sint · ij · D ·
Ludus diffuadetur · xxxvj · B · xxxviij · D ·
Lūbi aie quales sint · ij · C ·
Lune q̄ sit ꝓprietas · xx · A · vsqꝫ · D ·

MAgnus quis est · xix · A · vsqꝫ · D ·
Magdalene Maria commendatur · xxiij · per totū·
Mali vbi peccatores·
Manus quid facere debet · ij · D ·
Marci euangeliste commendatio · xvj · per totum · xxxvij · per totuz · de letania maiori·

Margarethe virginis cõmendatio ·xxiij·p totum·
Margaritarum que sint ꝓpetates· xiij·H·xv·K·xxiij·E·
Maria vgo sacratissima qũo est sanctificata in vtero·iij·per totũ·
Maria qũo nobilissime fuit cõcepta et nobilitata·iij·J·K·L·
Marie aĩa qualis fuerit·iij·M·
Maria qũo nata est·xxix·p totum·
Marie salutatõ angelica Aue Maria expmitur·xiiij·L·vsqꝫ·S·
Maria quibꝰ modis et gestibꝰ xpm concepit·xiiij·p totũ·
Maria an suo conceptu grauata fuerit·xxij·B·
Maria quomodo elizabeth visitauit ·xxj·p totum·
Marie cantus siue magnificat aliqliter declarat̃·xxij·K·
Marie purificatõ qlis fuit·x·p totũ
Maria quomõ xpm i egiptũ trãstulit·vij·A vsqꝫ·G·
Marie assumptõ describitur·xxvij· p totum·
Maria qũo ẽ aduocata nostra· xxvij·S·
Maria qũo est mater nostra ·xxix· G·H·J·
Marie filij p que fieri possum9 ·xxxix·K·L·
Marie seruientes quas vtilitatesꝰ sequant̃·xxix·M·
Marie magdalene commendatio· xxiiij·p totũ·
Martini episcopi cõmẽdatio·xxxv· per totum·
Martir efficit̃ qs multipliciter ·vj· G·xxxiij·D·
Martirum psecutores qui fuerit·xj· B·C·
Martires magni qui fuerint·xv·B· xvij·C·xx·L·xxj·C·xxv·F·G·
Martires quot fũt·xxxiij·D·
Mathie apostoli commendatõ ·xij·per totum·
Mathei euãgeliste commendatio·xxx· per totum·
Mãres multiplices fũt·iij·N·
Mãnitas est ꝯdruplex·xxix·G·
Matrimoniũ multis contrahit̃ ex causis·ij·J·
Matrimonium contrahentes et i eo existentes quales esse debent ·x·G· ·xix·B·xxv·A·B·vbi pueri castitas coniugalis·xxvij·J·xxxvj·D·E xxxix·E·F·
Medicus est cristus·xxiij·p totum· xxx·per totum·
Mercatorꝰ vbi negociatorꝰ·
Michaelis archangeli commẽdatio xxxj·E·
Militum tam secularium quam spiritualium que sint officia·xv·per totum·
Misericordie quale sit officiũ ·iij·F· G·H·
Misericordie opera quomodo debẽt exerceri·xxvj·E·xxvij·D·E·xxxix· B·xxxvj·E·vsqꝫ·D·J·
Monachorũ pm̃ primus quis fuerit·xvj·M·
Monachorum que sit regula·xxxv· F·vsqꝫ·K·
Mori qũo discẽ debem9·j·ij·p totum v·D·xx·K·xxvij·K·L·vsqꝫ·P·xxxvij·J·
Morituri q̃ habent timẽ·ij·O·
Moriunt̃ hoies diuersimode · et cur vj·G·xxxviij·B·
Mori cur quilibꝫ libenter debet·xxxiij·G·E·F·
Mors pro proximo cur est sustinenda·xix·N·
Mortis memoria vtil̃ est ·xxxiiij·E·
Mors cur est timenda et plura dels
Mors subitanea vñ causatur et remedia·xxxvij·D·vsqꝫ·L·

Mutant quebam hominem faciliter ·ij·M.
Murmur reperitur inter sanctos·v·B·xij·A·B.

Natiuitas ē multiplex hominū·xix·E·xxiij·B·xxix·A·vsq;·G·
Natura qūo implorauit a deo fui liberatōem·iij·A·vsq;·K·
Negligētia nr̄a vī venit·xxxiij·E·
Negociator bonꝰ qs fit·xij·D·xxij·per totum·xxx·D·
Negociator tā secularis ꝙ spūalis q̄ lis esse dz·xv·K·vsq;·T·
Nicolai confessoris commendatō·ij·p totum·
Nobilitas in quo ꝯsistat·iij·L·
Nobiles presertim femine quomodo se habere debent·xxxvj·per totuz ·xxxix·E·

Obedientia q̄lis esse debet xxxv·D·7·xxxvj·G·
Oblatō qūo fieri dz·x·B
Oculus·Vbi visus·
Or̄o qūo fieri debet·xxv·per totum ·xxxviij·7·K·vbi gestus·

Patientia docet̄ hr̄i·xij·A vsq;·F·xxxviij·B·C·
Patiētia cur fit habenda ·xxvj·D·xxxv·D·7·vbi infirmi paup·
Parētes qūo debent pueros regere vbi pueri matrimoniū·
Passio xp̄i vbi vulnēa xp̄i·xp̄i passio
Pauli apli ouersio describitur·ix·per totum·
Pauli apostoli ornendatio·xx·p totum·xxj·per totum·
Pauli et petri commendatio·xx·per totum·
Pauptas voluntaria in quo ꝯsistat ·xxj·D·7·viij·B·C·D·xxxvj·F·G·
Paternitas est multiplex·xxix·G·
Patres veteris testamenti·Vbi patriarche·
Pr̄iarche veteris testa·q̄bꝫ virtutibꝫ pollebant·xxj·A·vsq;·D·
Pacis que sint proprietates·iij·F·vsq;·K·
Peccata grauia cur deus sup̄er quosdam permittit·iiij·B·C·D·
Peccatum non est materia glorie· xxxviij·B·
Peccatorum que sint cause et occasiones·xxiiij·K·xxxviij·A·vsq;·D·
Peccata q̄dā angeli pumūt·xxxj·7
Peccatis quibusdam demones presunt·xxxiij·C·
Peccata septez capitalia ꝙtum ob sunt·xxxviij·D·vsq;·D·
Peccatum originale quomodo quibusdam tollitur·iij·T·V·
Peccatores quomodo deus vocat· ·vij·D·
Peccatorum ouersio qualiter fit·ix· D·Vbi contritō·
Peccatores cur tolerādi sint·xij·A vsq;·F·
Peccatores sunt in multiplici differentia·xxxiij·A·B·
Penitere cur debemus·iiij·D·
Penitentia quomodo est suscipi enda·7·O·Vbi contritio·
Pene p̄sentis vite quot sint et vnꝰ infliguntur·xxxviij·A·B·C·
Persecutores quot fuerint in ecclesia·xj·B·C·
Petri apostoli commendatio·vj·D· ·xj·per totum·xx·M·
Petri et Pauli commendatō·xx·per totum·
Philippi apostoli commendatio·j· G·M·xvij·D·vsq; in finem·
Potentia vera in q̄ consistit·xvij·D
Precepta que sint recta·xxxij·A·

Predicatoꝛ q̄s ꝑpetates habere dz· xiij· ℣·xix· G·l·M·xxxvij· G·
Predicatō ꝙ fit salubris·xv·M·
Prelatoꝛ q̄ fit regula·xxxv·K·
Prelati quomō debent elegi· xij· A· vsqz· G·
Prelati quibꝫ assistant·xx·A·B·C·
Premiū bonoꝛ vbi gaudiū patrie·
Processiones cleri quō fieri debēt ·x· C·vbi letania·
Procuratores q̄les esse debent·v·A xij·E·et·xvij·E·
Prudentie officiū q̄le·ij·B·vsqz·K·
Pueri quō sint nutriēdi·ij·D·℣·K· vj·c·vij·℣·K·x·G·xxij·C·xxxviij·D
Pueri bñi laudant·vij·C·xxvij·B· ·xxxv·C·xxxvij·B·xxxvj·B.C·
Purgatoriū q̄liter describit·xxxj·D ·xxxiiij·D·vsqz·K·
Purificatō beatissime vḡis quō facta est·x·per totum·
Purificatio mulierū quō fieri dz ꝑ puerperiū·x·p totū·xxxvj·D·
Quies mētis est amāda·iiij·℣·

Regnū celoꝛ p mkta acq̄rí tur·xxv·k·xxxij·F·vsqz·l·
Religiosi nō sūt iudicādi faciliter·v·B·
Religiosoꝛ q̄ sint vicia ·xxxvj·G·
Religiosoꝛ vitā xp̄s p̄mo mstituit et tenuit·j·L·
Religionē intrare impedientes puni unt grauiter·xxxvij·B·
Regule pueroꝛ laycoꝛum militum religiosoꝛ tē·ponūt·xxxv·c·vsqz·k
Reliquie quō sint veneranda·xlj·per totum·
Resurrectio mortuoꝛ est speranda ·xxxiiij·D·℣·

Sancti dei sunt in mktipli plici differētia·xix·F·
Sanctoꝛum festū omē· dat·xxxiij·p totū·
Sancti mārtires q̄t sint in celo·xxxiij·
Sanctitatis q̄ sint sig̃·xvij·D·
Sanctificata quō fuerit beata virgo mvtero·iij·X·
Sanctificantur mkti diuſimode·iij·T. ·xvij·A·xix·D·xxvij·A·xix·E·
Sapia mktiplex ē·xxxvij·F·vbi doc trina·
Sapiaūa quō acq̄rit·xx·D·vbi p̄dí catio scientia·
Scientia sanctoꝛum q̄bꝫ sistit·viij·B vsqz·D·xl·B·tē·
Sensuū q̄nq; ꝑpietates et custodia ·iij·D·iiij·K·
Sequi xp̄m quomodo debemus· xxj· D·vsqz·L·
Symeon iustꝰ omēdat·x·D·
Symonis ꝑli omendatio·xxxij·D·
Societas mala q̄ntū obest·ij·L·xix·
Solitudo ē amāda·iiij·℣· =℣·
Solis q̄ fit ꝑpetas·xx·A·vsqz·D·
Spes quō habenda ē·ij·P·vbi misericordia deus otritio·
Status xp̄ianoꝛ ē multiplex·Vbivi ta castitas regula·
Stephani protomartiris omenda tio·v·per totum·
Subitanea moꝛs·Vbi moꝛs subita nea·
Suffragia que defunctis valeant ·xxxiiij·K·
Superbie vestigiū rep̄hendit·xxxvij· B·xxxvj·C·xxxix·E·

Tabernaculū moysi q̄le fue rit & qd significat·iij·P· vsqz·S·
Tecta q̄lia habuit taber naculū·iij·P·N·
Temptat demon multipliciter·v·C· ·xxix·A·xxxvij·E·viij·A·F·G·
Testimonium cristus multipliciter dat·j·B·

Thesaurus verus quomodo emi dz xiij·F·xv·N·vsqz·T·xx·B·A·F·S
Thome apostoli commendatio·iiij·per totum.
Timor quomodo a morituris habetur·ij·O·
Tristicia mordinata quantuz obest ·xxxiiij·D.

TAsa qualia erāt in tabernaculor qđ figmificāt·v·
·T.iiij.K.S.
Venire vbi vocatio·
Verbum dei vbi p̄dicatio·
Veritatis q̄ fit ꝑprietas·ij·F·tē·
Vestigiū bonoꝝ ꝑpetates·xiij·F·
Via vbi vocatio·
Vicia quomodo debēt pingi et eorum ꝑprietates·iij·B·vsqz·C·
Videre dei est multiplex·j·E·
Vidue quales esse debēt·xxv·A·B·
·xxvij·C·
Vigilare quo debemus·ij·per totum xxxviij·C·xxxv·A·B·
Vinea moraliter exponitur ·xvj·A·vsqz·D·
Vir quas conditiones debet habere ·v·F·G·x·D·D·vbi fortitudo·
Vir iustus describit·x·D·
Virginitas in q̄ consistit·vj·A·xxj·G·
Virginitat laudat·vj·F·xij·D·xxiij ·E·xvij·C·xxx·M·xxxvij·A·vsqz ·C·xxxvj·B·C·
Virginitas quomō est custodienda ·xij·G·
Virtus quomodo fit ex necessario in cūbentib·viij·E·
Virtutes q̄ sint necessarie·xxxiiij·B
Virtutes quo debent depingi et earū ꝑprietates·iij·B·vsqz·T·
Virtutes spūales p̄fes ve·te·habuerūt·xxj·A·vsqz·D·
Visus quomō regi dz·xvij·T·K·
Visus ꝑpetates·xxiij·A·xxx·G·D·
Visitatō ē multiplex·xxx·D·
Vita nostra quo caute debet regi·ij· ·A·vsqz·G·
Vita triplex est activa scz otēplativa t doctrialis·xiij·p totū·xxvij·D· ·xxxvj·p totum·
Vocat deus multiplicit·j·A·K·L· ·xxx·T·viij·B·C·D·
Vna aurea que otinebat·iij·O·
Vulnera xp̄i q̄lia hodie fint·iiij·G·

Xpristus quo est cōceptus ·xiiij·p totum·
Xp̄i incarnatio quo fuit impetrata·iij·A·vsqz·K·
Xp̄us q̄ i infātia sustinuerit·vij·A· vsqz·T·x·F·
Xp̄us quo herodis psecutōez passus est·vij·per totum·
Xp̄us q̄lem faciē habuit·xxxij·F·
Xp̄i presentia qđ faciat·iij·M·vbi aduentus cristi·
Xp̄us quomodo ē vna preciosa margarita·xiij·D·
Xp̄us est medicus aie·xxiiij·per totum·xxx·per totum·
Xp̄us cū quibo comederit·xxiij·D·
Xp̄us quantū nos dilexit·xxviij·K· ·L·M·xxxij·C·
Xp̄i passio vbi crux·
Xp̄i passiōis fructus qui sint·xviij· ·M·N·O·xxx·L·
Xp̄i cicatrices quales sint·iiij·G·
Xp̄i lancea et arma qualiter venerari debēt·xlj·F·vsqz·L·

YMago cristi qualis fuerit ·xxxij·F·
Ydolorum plura nomina et demonū ponunt·xxxij·

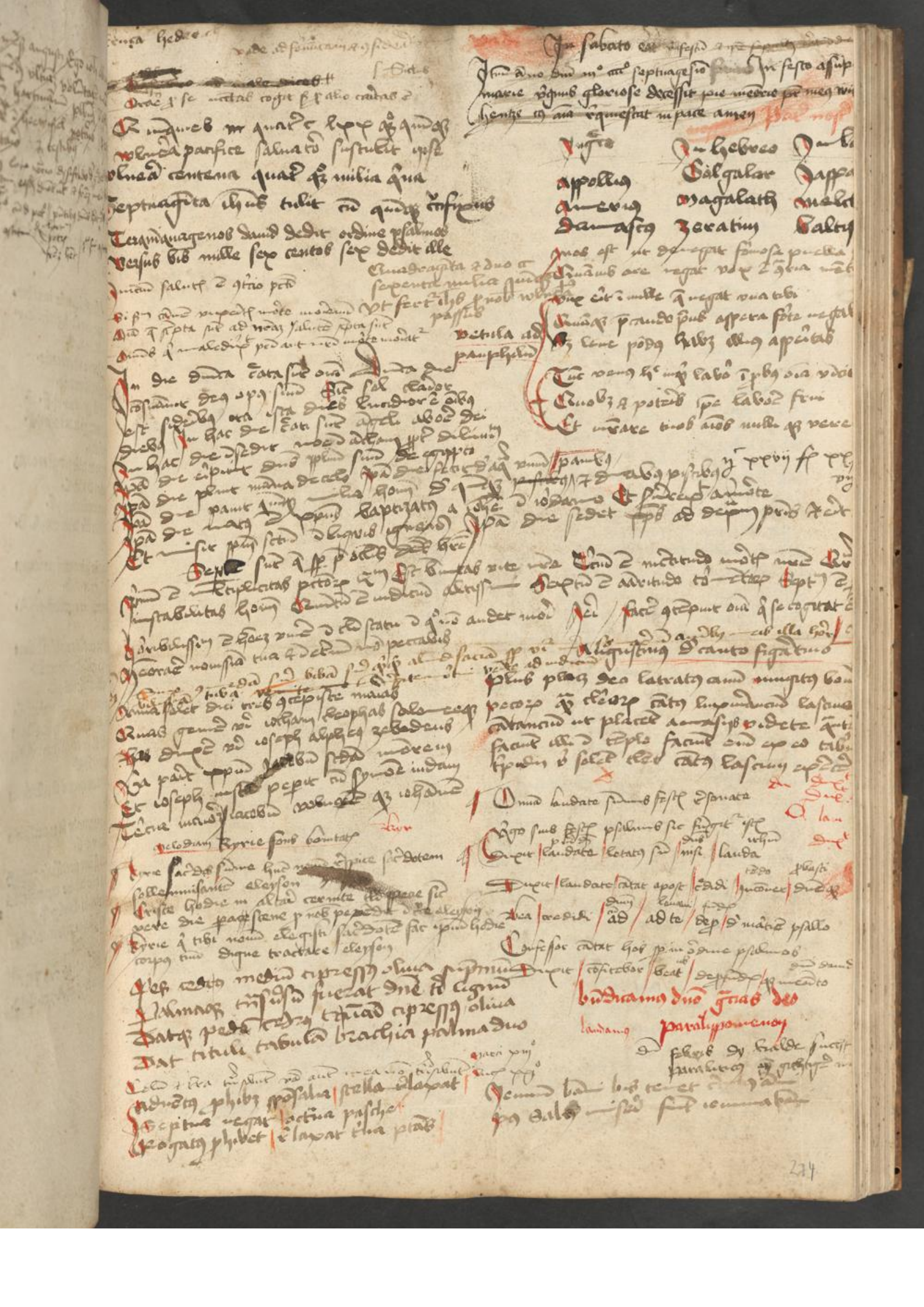

Falsum qpa pr damab ꝛc

Cōmuq; nouū opus facē me cogis
ꝓpe vetere ut p̄ ex̄plaria sept̄ua-
ginta toto orbe dispsa quasi quid arbitē
sediam et qua me sē vaiant ā sūd
illa q̄ ad fidē assentat veritate dyss̄-
nat. Plus labor ꝫ periculosa ꝓsumptio de
scripīs nūdinaē ipm ab hoīb⁹ rudib⁹ ad
semb lectionē ꝫ canestrente multo ad
dicta etrahē. Plurib⁹ q̄ cum do-
ctis ꝓpe ut in doctis ꝙ ad manū vo
lumē assūpsit ꝫ a salūa qua sē
bibit videāt discrepāe ꝙ lectitat
no statum erupāt ꝫ vocem ma
lefactoꝝ me clamab⁹ esse sacrileg⁹
qui audeam āliquid in vetib⁹ libr⁹
addē mutāē corrigē. Adspice quid
videam dū ratiōa me cōsulat ad
q̄ ꝫ tu q̄ sūmus sacdotes ch̄i nūc
ꝫ vnū no sē ꝙ vanū dissentiāt male
dicoꝝ testiū cōplurē. Di cum sint
exemplāib⁹ fidei ꝫ adstipulāe essē
deam quib⁹ cum sint pene exemplāia
q̄ codices eoꝝ aut vetas ꝫ ārgia de
plurib⁹ unū no ad fidē oīm deuc
tetib⁹ ea ā ūd a vnos mutatib⁹ ma
lū addita ut a pptoribus in perue
cundata p̄sumus ut a librāiis dōmi
tatibus aut addita sint aut mutata ē
Legimus Nec vō nunc ego de vetāt⁹ dis-
puto testamento q̄ a septuaginta seniorib⁹
in Graecū ligua vsq; tēpus dn̄i nr̄i
ad nos p̄ venit. No quero q̄ aqla q̄
symmachꝰ symmachꝰ aut theodotion
ut nouos ꝫ veteꝝ mendax edat
Sit illa ut ꝓtacio q̄ apli ꝓbauerūt
de nouo mihi loquēdi testamento q̄ sūt
esse no dubiū ꝫ excepto apl̄o matheo
q̄ ꝓpria in iudea ediderūt hebraicis
litt̄is edidit hoc ecclē ad dei nra ꝓmo-
ue dilectōē ad duos ab vniuersoꝝ dra-
conū ductū vnus d̄ fonte ārgūtō
ꝓtinuo eos rodicos quos a lucreano
et ysichio mutilatos pauco⁹ homi⁹ asse
rit ꝓsa grecoo quibus ptas nr̄ ꝫ
veteꝝ d̄ stringēdo pḡ septuagīta diuīs
emendās q̄ licuit ne d̄ nouo ꝙfunde-
rēdāt cū mirāe grecū ligu⁹ sūt
tua ay trāslata docent filia esse q̄d
dicta sūt. Ego hec ꝓsens epistola pol
licet ārtior tui euāgelia quoq; ōdo iste
est matheus ap̄ls cui⁹ lucas ydacis Co
dex ferē emendatissim collatōe ꝫ veteꝝ
ā me nūq; dilectōis stre corrupt̄e dis-
crepāt ita calamo cōpabimus ut hys
tud ā sensu videbant ꝫ mutāe ārcte
cliqua manū p̄tēnim⁹ ut fuerūt ca-
nonib⁹ q̄ quos eusebius cesariēsis epūs
ut ecclē ordinā scripsit ꝫ hoc nob⁹ ōdinā
sit nr̄o habent. Si q̄ sūt curios⁹
volūt nostre ꝫ in euangelio ut in
cāde ut ordinā distinctōe cognoscāt
magnū sigmā huc d̄ nob⁹ codicib⁹ ārr
dolauit. Dū quid d̄ cāt⁹ alius euāgelista
plus dixit d̄ alia qua manū putauē
rūt addidēr⁹ ut ad eund sensum q̄
alter ecclēsiast ille qui unū ꝫ quatuor
ꝓmūd legāt ad cui⁹ exemplū ceteros q̄
ꝓfluāt emendādos no arridet apud
nos mixta se omnia. Et in mārco ꝓlm
luce atq; matheī ordinē d̄ matheo
ydacis ꝫ mārā ꝫ d ceteris reliquoꝝ q̄
alibi ārā sūt d ordināt. Cū utraq; cano
nes legēdi ā subscriptōe sue cōfusionis ex
orsus ablato ꝫ plura oīm simul
gulis sua q̄q; ēpīnas in canone
suo ꝓpriū ārdinādat. Tuū mihi mathei
lucas johis in secūdo loco matheus
marcus lucas in tēo loco matheus
lucas johis in qrto loco matheus
marcus johis in quinto matth lucas

Insepto dño matheo ñâtq Insceptio dño matheo ioh In octauo dño lucas mâcus In nono dño lucas ioh

nusquisq; que no habent in alijs codicib; singulis vero euangelijs ab vno duplicis usq; ad finē librorū dispositionē hic nr̄o colatē descriptus sub se habet ordinē descolorē qm a deo usq; predebus indicat p̄ nūbs d quo sit canone sit equedus Cui igit apto codici nō ꝓa illud sit illud capitulū sacē volūbs cuq; canonū sit status ecclē sbeto mūdo cebet Et ecclēs ad propria m qbus canonū d̄ descripta cōgeries codq; statum canone ecclē tabule scribi m̄ decto illud q̄ q̄rebas nūq; euidēter qm ipe ecclē d̄ scripcē sequat d̄ venies alij euicimus ceteroq; animitibq; d̄spectē quos nūbs habeant an notab; t̄ scriptē ecclēs ad volūmina sanctoꝝ sūt mora ēptis nūbs quos an sequatis ēpies t̄ loca d quibus d̄ venies ea disposuit Breuiū enā ne q̄ ignarū ecclē studiū nūq; error d̄ subuiat q̄ scribi d̄ sbrotacē canonū d̄ scriptoꝝ d quo libet canone treb; euāgelijs ut ter ut quater aut enā aplq; euāgelia or dine habuerit adnotatio Et quātū ē ecclēs diuersitatibus q̄ id q̄ treb; illi d eod loco sēt discrepet quātus to tab; d cōpe volūmib; sue posuit quotcūq; dubitatiōnū d eq; canone posite sūt q̄ pdictoꝝ nūq; ḡminatis studiosis lectoribus Ostendi si d uno q̄bz eoꝝ aut enā a duobus id d canone nūq; bis ter quatue ā ea aplq; equat in ordine collocatis t dispariꝫ dū mat d cetijs dubiū nō erit q̄d id q̄ illis illoꝝ ve canonū nūbs bis ter q̄ ēptis ab hijs d volumine sēl detū sit alter vō eoꝝ totiens d uno alijs eod sensu loquat quotcūq; ptu lerit d nūbz adnotatōe discrepa bit et d omni nouū canonū collatione suabit Ceterū in deo q̄d ista euāgelioꝝ trū ḡtudo nō pt cōtra id q̄rere esse q̄ solū d opto ut d ecclē valeāt t memoriis mei papa beatissime

archiepiscopi ecclē uidea sicut d ordine ꝑmus posuit ita euangelia in uidea ꝑmus scripsit cuius nomen ad dñm ecclesiarum apostolorū fuit duoꝝ in gratiae q̄ pudepua p̄mundi vnig cuiq; ꝑma cōfessio d cāne altrū p̄ cor electo fuit t ecclē usq; predebus ecclēs dicit quatuordenario mō ēsse mittē posito pudapud ēpiscopi fide in electione ecclēs populoꝝ t ecclesiarum d tūsmigrādo dicēs regib; altra tūsmigrādo usq; d̄ diffundēs de cursum aductus dñs ostendit gaio nō t nūq; satisfacēs ut se q̄ esset ostendēt t deū nō se opus nostrū ecclē mihi quoꝝ quis posuit q̄ opus tuū a pudepio tostiū nō negaret Cuiaꝝ anno ēpiscopi ecclēs ego nūbs dispositio ut eaꝝ q̄ fidei uctui ē ecclēs q̄ est quē fidei ē ecclēs mūdi factus sub lege natus ecclēs ēpiscopi passus d cāne die d crucē dñi ut trophēa ea d semetipso ēsse fecit d cōpe t preb; nomē d predebus filios a filijs nomē pred ēstruct d filijs sūi pudapio sūi sine ostendens unde se esse ad pred q̄ vnq; d Inquo euāgelio utile d dñi deatribus deū sit ꝑma ut media ut postrema cōgosce t nomē dñi aplī t opus euangelij t dilectoꝝ dei d cāne nascentis q̄ unde sacerdotes integat alij q̄d in eo in quo applicens sui t applicādē ecclēs ecclesiarum ēpiscopi nob aut hō studiū aquilē fuit t fidei sitē rei t̄ dē t opantib; dei nutu gdam diligēt dispositi tēdentibus nūc tacē ||

Liber generacionis ihesu christi

filij dauid filij abrahamy abrahamy genuit
Ysaac Ysaac aut genuit iacob Iacob aut
genuit iudā ⁊ frēs eius Iudas aut ge-
phares et thamar Phares aut ge-
esrom Esrom aut ge aram Aram aut
genuit aminadap Aminadap aut ge-
naasson Naasson aut ge salmon Salmon
aut ge booz de rahab Booz aut genuit
obid de ruth Obeth aut ge yesse Yesse aut
ge dauid rēgem Dauid aut rex genuit
salomonē ex ea q fuit urie Salo
aut ge roboam Roboam aut ge abiam
Abia aut ge asa Asa aut ge iosaphat
Iosaphat aut ge joram Joram aut ge
ozian Osias aut ge ioatham Ioatham
aut ge achaz Achas aut ge ezechiā
Ezechias aut ge manassen Manasses
aut ge amon Amon aut ge iosiam
Iosias aut ge iechoniā ⁊ frēs eius
in trāsmigrac babilonis Et p̄ trās-
migrac babilonis Iechonias ge sala-
thiel Salathiel aut ge zorobabel
Zorobabel aut ge abiud Abiud aut ge
eliachim Eliachim aut ge azor
Azor aut ge sadoch Sadoch aut ge
achim Achim aut ge eliud Eliud aut
ge eleazar Eleazar aut ge mathan
Mathan aut ge iacob Iacob aut ge Io
seph virū marie d' qua natus est ih̄us
qui vocat xp̄us Omnes ergo gra-
tiones ab abraham usq ad dauid
gnationes ātuor Et a dauid usq
ad trāsmigrac babilonis gnationes ātuor
decim Et a trāsmigrac babilonis usq
ad xp̄um gnationes ātuor decim Christi ge-
nitura sic erat Cū esset despōsata
mr ihu maria joseph Inuenta est in ut-
ero habens de spū scō Joseph aut vir ei⁹ cū esset iust⁹ ⁊
nollet eā tradūcere uoluit occulte
dimittere eā Hec aut eo cogitante ecce angl⁹
dñi apparuit ei dicens Joseph
fili dauid noli timere accipere mariam
coniugē tuā quod enī de ea natū est
de spū scō est Pariet aut filiū ⁊ vo-
cabis nomē eius ihesum Ipe enī saluum fa-
ciet plm suum a peccatis eorū Hoc aut
totū factum est ut adplēret q dictum est a dño
p̄ yphetā dicentem Ecce virgo in utero
habebit ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit nomen eius
emanuel q est interpretatū nobiscū deus
Exurgens aut joseph a somno fecit sic
sicut precepit ei angel⁹ dñi ⁊ accepit coniugē
suā Et non cognoscebat eā donec peperit
filiū suū p̄mogenitū ⁊ vocauit nomen eius
ihesum

Cum ergo natus esset ihesus in bethlehem
iude in diebus herodis ecce magi ab oriente venerunt
hierosolimā dicentes Ubi est qui natus
est rex iudeorum Vidimus enī stellam
eius in oriente ⁊ venimus adorare
eum Audiens aut herodes rex turbatus
est ⁊ omnis hierosolima cū illo Con-
gregans oēs principes sacerdotum et
scribas plebis ⁊ sciscitabat ab eis ubi
xp̄s nasceret at illi dixerūt ei in bethlehem
iude sic enī scriptum est p̄ phetam
Et tu bethlehem terra iuda nequa-
quam minima es in principibus iuda Ex te
enī exiet dux q̄ regat plm meum
israhel Tunc herodes clam vocatis
magis diligenter didicit ab eis tpus
stelle q apparuit eis Et mittens illos
in bethlehem dixit ite et interrogate
diligenter de puero Et cū inueneritis
renuntiate mihi ut ⁊ ego veniens ado-
rem eum Illi cū audissent de rege
abierunt ⁊ ecce stella q viderant in
oriente antecedebat eos usq; dum
veniens staret supra ubi erat puer
Videntes aut stellam gauisi sunt gau-
dio magno valde ⁊ intrantes do-
mum inuenerunt puerum cum maria matre
eius et procidentes adorauerunt eum et
apertis thesauris suis obtulerunt ei
munera aurum thus ⁊ murram Et
responso accepto in somnis ne re-
direrent ad herodem per aliam viam re-
uersi sunt in regionem suam Illis aut
recedentibus ecce angl⁹ dñi apparuit
in somnis joseph dicens surge ⁊ ac-
cipe puerum et matrem eius ⁊ fuge in
egyptum ⁊ esto ibi donec dicam tibi
futurum est enī ut herodes querat puer
ad perdendum eum Ille vero consurgens
accepit puerum ⁊ matrem eius nocte
et recessit in egyptum ⁊ erat ibi usq;
ad obitum herodis ut adplēret q dictum

ē a dño p ysaiam dicēte ēc̄e ego
vocaui filiū meū dūc hēōdēb
vidēb quō illusūb esset a magis
ceratūb ē valde et mittēb o cadē
omēb pudēb q̄ erat in bethleē
et in odēb finēb eius ab ynfatu et in
fra secdm tēpus quod exq̄sierat
a magis dūc implet̄ ē q̄d dict̄
ē a dño p ieremiā ysaiam dicēte
vox d rama audita ē ploratꝰ et
vlulatꝰ multus rachel plorās fili
os suos et nolūt ḡsolari q̄a nō
sunt. Defuncto aūt herode ecce
angelꝰ dñi apparuit in somnis ioseph
in egypto dicēs surge et accipe puē
rum et matrem eius et vade in terrā
israhel defuncti sunt enim q̄ quērebāt
animā pueri. ille cōsurgēs accepit
puerum et matrem eius et venit in
terrā israhel audiēs aūt q̄d archela
us regnaret in iudea p patre suo herode
timuit illuc ire. Et admonitus
in somnis secessit in partes galilee
et veniens habitauit in ciuitate que
vocat nazareth ut adimplet̄ q̄d
dictum ē p ysaiam q̄m nazarenus
vocabit̄

In diebus aūt illis venit ioh
baptista p̄dicans in deserto
iudee dicēs penitentiam agite
appropinquabit enim regnum celorum hic ē
enim qui dictus est p ysaiam
dicentem vox clamantis in deserto
parate viam dñi rectas facite semi
tas eius. Ipse aūt ioh habebat vesti
mentum de pilis camelorum et zonam
pelliceam circa lumbos eius. Esca aūt
eius erat locusta et mel silvestre
tunc egrediebat ad eum hierosolyma tota
iudea et omnes regiones circa iordanem et
baptizabant in iordane ab eo confitentes
peccata sua. Videns aūt ioh multos pharisæ
os et sadducæos venientes ad baptismum
suum dixit eis genimina viperarum quis
demonstrauit vobis fugere a ventura ira
tem. Facite ergo fructum dignum penitē
tie et ne velitis dicere intra vos patrem habemus
abraham. Dico enim vobis quoniam potest deus
de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Jam
enim securis ad radicem arborum posita est.
Omnis ergo arbor q̄ non facit fructum bonum
excidet̄ et in ignem mittet̄. Ego quidem vos
baptizo aqua in penā q̄ autem post me ve
nturus est fortior me est cuius non sum dignus
calciamenta portare ipse vos baptizabit in
spū sancto et igni cuius ventilabrum in manu
sua et purgabit aream suam et congrega
bit triticum suum in horreum palearum aūt
comburet igni inextinguibili. Tunc venit ihūs
a galilea in iordanem ad iohannem ut bap
tizaret ab eo. Iohannes autem prohibebat eum di
cens ego a te debeo baptizari et tu venis
ad me. Respondens aūt ihūs dixit ei sine modo
hoc enim decet nos implere omnem iusti
ciam tunc dimisit eum. Baptizatus aūt ihūs
confestim ascendit de aqua et ecce aperti
sunt ei celi et vidit spūm dei descen
dentem sicut columbam et venientem sup se. Et ec
ce vox de celis dicens hic est filius meus
dilectus in quo mihi bene complacuit.
Tunc ihūs a spū ductus est in desertum
a spū ut tentaret a diabolo. Et
cum ieiunasset dies quadraginta et noctibus
postea esuriit. Et accedens tempta
tor dixit ei. Si filius dei es dic ut
lapides isti panes fiant. Cui respondens dixit
scriptum non in solo pane vivit homo sed
in omni verbo q̄ procedit de ore dei.
Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ci
tatem et statuit eum supra pinnaculum
templi et dixit ei. Si filius dei es mit
te te deorsum. Scriptum est enim quia angelis
suis mandauit de te ut custodiant te et
in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum
ait illi ihūs rursum scriptum est non
tentabis dominum deum tuum. Iterum assumpsit
eum diabolus in montem excelsum valde et
ostendit ei omnia regna mundi et gloriam
eorum et dixit illi hec omnia tibi dabo si
cadens adorabis me. Tunc dicit ei ihūs
vade satanas scriptum est enim dominum de
um tuum adorabis et illi soli seruies. Tunc
reliquit eum diabolus ecce angeli ac
cesserunt et ministrabant ei. Audiens aūt

dixit ihs q̄ cohes t̄ditus esset seduxit
in galilea & dicta cuit nazareth
venit & habitauit d capharnaum maritima
d finibꝰ zabaloy & neptalim ut adpleret
q̄ dictū est p ysaya pphaṁ dicta
zabaloy & tra neptalim via maris
trans iordanē galilee gentiū ppls qui
sedebat in tenebris vidit lucē mag
na habitantibꝰ d regione umbre mor
tis lux orta ē eis ex inde cepit
ihs p̄dicare & dicere penaz agite appro
quabit enī regnū celoz Ambulans
aut ihs iuxta mare galilee vidit
duos fres symonē qui vocat petrꝰ
& andream fratrē eius mittentes retia
in mari erant enī piscatores & ait
illis venite post me faciā vos fieri
piscatores hoīm At illi cōtinuo relic
tis rētibus secuti sunt eum Et procedēs
inde vidit alios duos fres iacobū
zebedei & iohannē fratrē eius d nauī
cū zebedeo patre eoꝝ & fientes retia
sua et vocauit eos illi autē statim relic
tis rētibꝰ & patre secuti sunt eum & circu
ibat ihs tota galilea docēs i synago
gis eoꝝ & p̄dicans euangelium
regni & sanans oēm langorē & oēm
infirmitatē d populo & abiit opinio eius
d tota syria & obtulerūt ei oēs ma
le habentes varijs langoribꝰ & tormentis
correptos et qui demonia habebant
& lunaticos & paliticos et quosdā
ob & secuti sunt eum turbe multe d gale
lea & decapoli & hierosolimis & iu
dea trans iordanē

Videns aut turbas ascendit in
montē Et cū sedisset accesse
runt ad eum ihs eius & aperiens os
suū docebat eos dicēs Beati pauperes
spū quoniā ipoz ē regnū celoz Beati
mites quoniā ipi possidebunt terrā Beati
qui lugent quoniā ipsi consolabunt Beati mi
sericordes quoniā ipi misericordiā cōsequent Beati mū
do corde quoniā ipi deū videbunt Beati pacifi
ci quoniā filii dei vocabunt Beati qui persecutionē
patiunt iustitiā quoniā ipoz ē regnū celo
rū Beati estis cū maledixerint vobis ihs
et persecuti vos fuerint & dixerint omne
malū aduersū vos mentientes propter me gau
dete & exultate quoniā merces vra copio
sa ē in celis sic enī persecuti sunt prophetas
qui fuerunt ante vos Vos estis sal ter
re q̄ si sal evanuerit in quo saliet ad nichi
lū valet vltra q̄ ut mittat foras & con
culcet ab hoīb Vos estis lux mundi
non potest ciuitas abscondi supra montē posi
ta neq̄ accendūt lucernā & ponūt eā sub
modiū sed supra candelabrū ut luceat om
nibus qui in domo sūt Sic luceat lux
vra coram hoīb ut videāt opa vra bo
na & glorificent patrem vrm qui in
celis Nolite putare quoniā veni solue
re legē aut prophetas non veni solue re sed
plere amen dico vobis donec transeat
celū & terra iota unum aut unus apex
non preteribit a lege donec oīa fiant Qui
ergo solverit unum de mandatis istis mi
nimis & docuerit sic homines hic vocabi
tur minimus in regno celoz Qui autē fece
rit & docuerit hic vocabit magnus in
regno celoz Dico enī vobis q̄ nisi
habundauerit iustitia vra plus q̄ scribaꝝ
& phariseoꝝ non intrabitis in regnū
celoz audistis q̄ dictū est antiquis
non occides Qui autē occiderit reus
erit iudicio Qui autē dixerit fratri suo
racha reus erit concilio Qui autē dixe
rit fatue reus erit gehenne ignis
Si ergo offers munus tuum ad altare &
ibi recordatus fueris q̄ frater tuus habet aliquid
aduersū te relinque ibi munus tuum ante al
tare & vade prius reconciliare fratri tuo et
tunc veniens offeres munus tuum Esto con
sentiens aduersario tuo cito dum es in
via cum eo ne forte tradat te aduersa
rius iudici et iudex tradat te ministro
et in carcerem mittaris amen dico tibi non
exies inde donec reddas novissimum
quadrantem audistis q̄ dictum est antiquis
non mechaberis Ego autem dico vobis
q̄ oīs qui viderit mulierem ad concupiscē
dum eam iam mechatus est in corde suo Si
autem oculus tuus dexter scandalizat te erue
eum & proice abste Expedit enim tibi
ut pereat unum membroꝝ tuoꝝ q̄ totum corpus
mittatur in gehennam Et si dextera
manus tua scandalizat te abscinde eam
& proice abste Expedit enim tibi ut
pereat unum membroꝝ tuoꝝ q̄ totum
corpus tuum eat in gehennam Dictum
est autem quicumq̄ dimiserit uxorem suam

det ei libellu ꝯpudij ego ad dico
vob qua ad q̃m dimiſit vxo̅ ſua
excepta causa fornicacõis fac̃ ea mechaꝝ
et qui dimiſſa duxerit adulterat
Vte audiſtis qua dictu ē antiquis no
p̃ malis ꝺꝺis ad nos manducta tua
Ego ad dico vobis no iurare omnino neq;
p celu qꝛ thronus dei ē neq; p terrā
qꝛ scabellu pedu ē eius neq; p hieru
ſolimā qꝛ ciuitas ē magni regis
neq; p caput tuu iurabis qꝛ no
pt vnu capillu album facere aut nigru
ſit ad ſuu vtiq; ē eſt na no ꝙ
ad hyb habundantius ē malu ē an
diſtis qꝛ dictu ē odies tuu et odio
te et dicte ego aut dico vob no ſtare
te malo Sꝛ quis te p̃cuſſerit
dexteꝛ maxillā tua p̃be illi et
alteꝝ et ei q̃ vult tecu iudicio cõ
tendere et tunicā tua tolle dimitte
ei et palliu et quicq; angariauerit te
mille paſſus vade cu eo alia duo
Qui ad petit a te da ei et volenti
a te mutuari ne auferas audiſtis qꝛ
dictu ē diliges p̃ximu tuu et o
dio habebis inimicu tuu ego aut
dico vob diligite inimicos vestros
benefacite hyb q̃ oderunt vos et orate
p̃ calumpniantibus et p̃ſequentibus vos ut ſitis
filij patris vestri q̃ in celis ē qui
solem suu oriri facit sup bonos
et malos et pluit sup iustos et iniustos
Si enim diligitis eos q̃ vos diligunt
q̃m mercedem habitis nonne et ꝑ
cani faciunt Et si saluetis tantum fres
vestros tm quid amplꝰ facitis nonne
et ethnici hoc faciunt Estote ergo vos
ꝑfecti sicut et pater vester celeſtis ꝑfectus
est Attendite ne iuſticiam vestram faciatis
coram hominibus ut videamini ab eis alio
quin mercedem non habebitis apud pa
trem vestrum q̃ in celis ē Cum ergo facis
elemoſinam noli tuba canere ante te
sicut ypocrite faciunt in synagogis et in vi
cis ut honorificentur ab hominibus amen
dico vobis receperunt mercedem suam
Te aut faciente elemoſinam nesciat
ſinistra tua q̃d faciat dextera tua
ut elemoſina tua sit in abſcondito et pa
ter tuus qui videt in abſcondito reddet

tibi
Et cũ oratis non eritis ſicut ypocrite
qui amant in ſynagogis et in angulis
plateaꝝ ſtantes orare ut videantur ab
hominibus amen dico vobis receperunt
mercedem suam Tu aut cũ oras intra
in cubiculu tuu et clauſo ostio tuo
ora patrem tuum in abſcondito et pater tuus
q̃ videt in abſcondito reddet tibi Ora
tes autem nolite loqui ſicut ethnici putant
enim q̃ in multiloquio suo exaudiantur
Nolite ergo aſſimilari eis Scit enim pa
ter vester quid opus ſit vobis antequam petatis
eum Sic ergo orabitis pater noſter qui es
in celis ſanctificetur nomen tuum adveniat regnum
tuum fiat voluntas tua ſicut in celo et in
terra panem nostrum cotidianum da nobis
hodie et dimitte nobis debita nostra ſicut
et nos dimittimus debitoribus nostris
Et ne nos inducas in temptationem ſed
libera nos a malo amen Si enim
dimiſeritis hominibus peccata eorum dimit
tet et vobis pater vester celeſtis delicta
vestra Si aut non dimiſeritis hominibus
nec pater vester dimittet vobis peccata
Cum aut ieiunatis nolite fieri ſicut ypo
critę tristes ecce enim transfigurant enim
facies ſuas ut appareant hominibus ieiunantes amen
dico vobis q̃ receperunt mercedem suam
Tu aut cum ieiunas unge caput tuum
et faciem tuam lauа ne videaris hominibus
ieiunans ſed patri tuo qui est in abſcon
ſo et pater tuus q̃ videt in abſcon
ſo reddet tibi Nolite thesaurizare vobis
thesauros in terra ubi erugo et tinea
demolitur et ubi fures effodiunt et
furantur Thesaurizate aut vobis thesau
ros in celo ubi neq; erugo neq;
tinea demolitur et ubi fures non
effodiunt nec furantur Ubi enim thesau
rus tuus ibi et cor tuum Lucerna cor
poris tui est oculus tuus Si fuerit oculus
tuus simplex totum corpus tuum lucidum erit
Si aut oculus tuus nequam fuerit totum
corpus tuum tenebrosum erit Si ergo lumen
quod in te est tenebre sunt ipse tenebre
quanti erunt Nemo potest duobus dominis
servire aut enim unum odio habebit et alte
rum diliget aut unum sustinebit et alterum
contemnet non potestis deo servire et mam
monę Ideo dico vobis ne solliciti sitis

aie vel q̃ud nuã ducet lucã rẽpi
vel q̃ d duaꝝ ndũc aia plꝰ est
q̃ esca & cõꝰ plꝰ q̃ vestiꝫ Respi
te volatilia celi q̃d no seuũt neq̃
metũt neq̃ congregãt d vrrea &
pr vr celestis pascit illa nonne vos
magis pluris estis illis q̃ ab vob
cogitãs pt adicĩ ætã ad staturã suã
cubitũ vnũ & d vestiꝫ q̃ sollicate este
cõsiderate lilia agri q̃d crescũt no la
borãt neq̃ nent dico aũt vob q̃d
ne salomon d od gla sua coopt⁹
e sic vnũ ex istis si ergo fenũ ag̃ri
q̃ hodie & cras d clibanũ
mittẽ deus sic vestit quãto magis
vos mínime fidei nolite ergo sollicit
esse dicẽtes q̃ nũ ducãꝫ aut q̃ nũ
bibẽmꝰ & quo opiemꝫ hec enũ omꝝ
gẽtes d requirũt scit enũ pr vr q̃
his odnes indigetis Querite ergo p̃mꝫ
regnũ dei & iustiã eius & hec oĩa ad
cient vobis nolite ergo sollicite esse d
crastino crastinꝰ enũ dies sollicitꝰ
erit sibi ipe Sufficit diei malicia sua

Nolite iudicare ut no iudicet
mini Quo enũ iudicio iudicaue
ritis iudicabimini & mẽsura qua mẽsi
fueritis remetiet vob Quid aut videꝫ
festucã d oculo fris tui & trabẽ d
oculo tuo no videꝫ aut quõ dices
fri tuo sine eiciã festucã d oculo tuo
& ecce trabs e d oculo tuo Ypocrita
eiice primo trabẽ d oculo tuo & tunc vi
debis eiicere festucã d oculo fris tui
Nolite sctum dare canibꝰ neq̃ mittatis
mrgaritas vras ante porcos ne forte
conculcent eas pedibꝰ suis & conuer
si dirumpant vos petite & dabit
vob Querite & invenietis pulsate &
aperiet vob Quis q̃ petit accipit
& qui querit invenit & pulsanti ape
ritur aut quis est ex vob hõ q̃ si petierit fi
lius suꝰ panẽ nuq̃ lapidẽ porriget
ei aut si pisce petierit nuq̃ p̃ porri
get ei Si ergo vos cũ sitis mali
nostis bona data dare filiis vris
quanto magis pr vr q̃ in celis dabit
bona petentibꝰ se Omnia ergo q̃cũq̃
vultis ut faciant vob homines & facite
vos illis hec enũ est lex & pphete

Intrate p̃ ptã angustã quia lata porta
& spatiosa via q̃ ducit ad p̃ditionẽ
& multi sunt q̃ intrant p eam Quã angusta
porta & arcta via q̃ ducit ad vitã &
pauci sunt q̃ invenit ad

Attendite 41
a falsis pphetis q̃ veniunt ad vos in vẽti
mentis ouiũ Intrinsecus aũt sunt lupi ra
paces a fructibꝰ eorũ cognoscetis eos
numq̃ colligunt de spinis vuas aut de tribu
lis ficus Sic omis arbor bona fructus bo
nos facit mala aũt arbor fructꝰ malos facit
non potest arbor bona fructꝰ malos facere ne
q̃ arbor mala fructꝰ bonos facere Omnis ar
bor q̃ non facit fructꝰ bonũ excidet &
in ignẽ mittet ergo fructibꝰ eorũ cognos
cetis eos non omis q̃ dicit mihi dne dne
intrabit in regnũ celorũ sed qui facit vo
luntatẽ patris mei qui in celis est Multi dicent mihi in illa
die dne dne nonne in nõe tuo prophetauimꝰ
& nõe tuo demonia eiecimꝰ & nõe
tuo virtutes multas fecimꝰ & tunc confite
bor illis quia numq̃ novi vos discedite
a me q̃ operamini iniquitatẽ Omnis
ergo q̃ audit verba mea hec & facit
ea assimilabit⁹ viro sapienti q̃ edificauit
domũ suã supꝫ petrã & descendit
pluuia & venerũt flumina & flauerunt
venti & irruerũt in domũ illã & non ce
cidit fundata enim erat supꝫ petrã
Et omis q̃ audit verba mea hec & non
facit ea similis erit viro stulto q̃ edificauit
domũ suã supꝫ arenã & descendit pluuia
& venerũt flumina & flauerunt venti & irru
erunt in domũ illã & ceciditꝫ & facta est ruina
eius magna Et factũ est cũ consummasset
Ihũs verba hec admirabantur turbe sup
doctrina eius erat enim docens eos sicut
potestatem habens & non sicut scribe eorũ et
phariseí

Cum aute descendisset de monte se
cute sunt eum turbe multe & ecce
leprosus veniens adorabat eum dicens
domine si vis potes me mundare Et ex
tendens Ihũs manum tetigit eum dicens
volo mundare & confestim mundata est
lepra eius Et ait illi Ihũs vide ne
mini dixeris sed vade ostende te sacerdoti
& offer munus q̃ precepit moyses in testi
monium illis Cum aute introisset capha
naum accessit ad eum centurio rogans eum

pnatoēb tue accesset ad eu dñe sohis
dnctab quare nob t phaisei iemna
fcaytec tui aut dñi no iemnat et
aut illuc ihsus mdr possit fily spo
si luge dū diu cu illo ē sposus ve
nient aut dies cu auferet ab eis
sposus t tue iemnabut Nemo ad
mittit cōmissacu pani vndp in
vestimeto vetus tollit enī pleētu
dinē emq a vestimeto t peior fissu
ra fit neq mittut vinū nouū d v
tres alioq aliquid cōpat vtres
t vinū effudē ē vinū nouū d vtres
nouas mittē t abo ambē hec illo
loquete ad eos ecce pncps vnus
accessit t adorauit eu dices quia filia
mea nūc defuncta ē ē ved d pone
manū sup eā t vivet t surgens
ihs sequeba eu t discipuli eius ecce
mulier q fluxus sanguinis xii annis
dnōdū accessit retro t tetigit
fimbria vestimēti eius dicebat enī
intra se si tetigero vestimētū eius tm
salua ero t ihs conuersus vidensq eā
dixit confide filia fides tua te salua
fecit t salua facta ē mulier ex illa
hora Et cū venisset ihs d domum
archipncpis t vidisset tybicines t turbā
tumultuantem dicebat recedite nō
enī mortua ē puella ē dormit et
deridebant eu t cū eiecta esset tur
ba intrauit t tenuit manū eius surre
xit puella t exiit fama hec d vniuersa
terra illa Et trānseunte ihu secuti
sunt eu duo cēci clamantes t dices
miserē nob fili dauid cū aut venisset
domū accesserūt ad eu cēci t dicit
eis ihs creditis q possum hoc facere vo
bis dicūt ei vtiq dne tunc tetigit
oculos eoz dicens scd fidē vram fiat
vob t aperti sunt oculi eoz t comina
dauit illis ihesus dicens videte ne quis
sciat Illi aut exeuntes diffamauerūt
eum in tota tra illa Expellente
aut ab illis ecce obtulerūt ei hoīem
mutum dēmonium habentem t ejecto de
monio locutus ē mutus t mirate sunt turbe
dicentes q nūq apparuit sic in israhel
pharisei aut dicebant in pncipe
dēmoniorū ejicit dēmonia t circuibat
ihesus ciuitates omnes et castella do
cens in synagogis eoz t predicans evan
gelium regni et curans omnem langorem
et omnem infirmitatem videns aut turbas mi
sertus est eis q erant vexati t iacentes
sicut oues non habentes pastorem tunc dicit
discipulis suis messis quidem multa operarij aut
pauci Rogate ergo dominum messis ut
mittat operarios in messem suam
c De vocatis duodecim
discipulis suis deditque illis potestatem
spirituum immundorum ut eicerent eos t
curarent omnem langorem et omnem infir
mitatem Duodecim aut apostolorum nomina sunt
hec primus symon q dicit petrus t andreas
frater eius iacobus zebedei t iohannes frater eius philippus t bartholomeus
thomas t matheus publicanus t iacobus
alphei t thadeus symon cananeus
t iudas scharioth qui t tradidit eum
Hos duodecim misit ihesus precipiens
eis t dicens In viam
gentium ne abieritis t in ciuitates samaritanorum ne introieritis sed potius ite
ad oues q perierunt domus israhel
euntes aut predicate dicentes quia appro
quabit enim regnum celorum infirmos
curate mundate leprosos suscitate mortuos
date gratis nolite possidere aurum
neq argentum neq pecuniam in zonis
vestris non peram in via neq duas tunicas
neq calciamenta neq
virgam Digna enim operarius cibo suo
In quamcunq aut ciuitatem aut castellum intra
uerit inquirite qui in ea dignus
sit et ibi manete donec exeatis Intrantes aut in domum salutate eam dicentes
pax huic domui Et si quidem fuerit domus
ea digna veniat pax vestra super eam
si aut non fuerit pax vestra ad vos re
uertatur Et quicunq non receperit vos neq
audierit sermones vestros exeuntes fo
ras de domo aut de ciuitate illa excutite
pulueres de pedibus vestris amen dico
vobis tolerabilius erit terre sodomorum
et gomorreorum in die iudicij quam illi
ciuitati Ecce ego mitto vos sicut oues
in medio luporum estote ergo prudentes
sicut serpentes et simplices sicut columbe
Cauete aut ab hominibus tradent enim vos
in consilijs suis et in synagogis suis flagellabunt vos et ad presides et ad reges
ducemini propter me in testimonium illis et gentibus

Cū ad tradet vob nolite cogitare quo
aut q̄ loquam dabit enī vob in
hoā q̄ loquamī no enī vos est qui
loq̄ris sp̄s pris vr̄i qui loquit
in vob tradet at fr̄s frem de iusto
et pr̄ filiū et insurget filij d̄ pu
tes et mōte eos afflget et erūt o
deo omnib⁹ ꝓpt nō nom meū qui aut
pseuerauerit usq; d finē hic salu⁹
erit Cū aut p̄sequent vos in ista
tate fuge in aliā amē dico
vob nō consumabit⁹ ciuitat⁹ isr̄ahel do
nec veniat filius hoīs Non est discip⁹
sup magr̄m nec sup dñm suū
Sufficit discipulo ut sit sic magr̄ eius
et ꝑg sic dñs eius Si patrē familias
iab belzebub vocauerunt quanto
magis domesticos eius Nō ergo timue
ritis eos nichil enī opt⁹ q̄ non r̄e
velabit et occultū q̄ non scient⁹ q̄ dico
vob in tenebris dicite in lūe et quod
in aurē auditis p̄dicate sup tecta
nolite timere eos qui occidunt corp⁹
animā aut⁹ non possunt timete aūt eū
timete q̄ pt animā et corp⁹ p̄dere in
gehennā Nōne duo passeres asse ve
nūnt et vnus ex illis non cadet su
per terrā sine patre vro Vr̄i aut et capil
li capitis eor⁹ omnes numerati sunt nolite ergo
timere multis passeribus meliores estis
vos Omnis ergo qui confitebit me co
ram hoīb⁹ confitebor et ego eū coram
patre meo q̄ in celis Qui aut negauerit me coram
hoīb⁹ negabo et ego eū coram
patre meo q̄ in celis Nolite arbi
trari q̄m venerim mittere pacē in terrā non veni
pacē mittere sed gladiū Veni enī
separare hominē adversus patrē suū
et filiā adversus matrē suā et nurū
adversus socrū et inimici hoīs domes
tici eius Qui amat patrē aut matrē
plus q̄ me non est me dignus
et qui amat filiū aut filiā supra me
non est me dignus et qui non tollit crucē
suā et sequit post me non est me dignus
Qui inuenit aīam suā perdet illā
et qui perdiderit aīam
suā propter me inueniet illā Qui
vos recipit me recipit et qui me recipit re
cipit eum qui misit me Qui recipit
prophetā in nomine prophete mercedem prophete
accipiet et q̄ recipit iustū in nomine
iusti mercedem iusti accipiet et quic
potū dederit uni ex minimis
istis tantū in nomine discipuli amen dico vobis non perdet
mercedem suā

Factū est cū consummasset
ihūs precipiens duodecim discipulis
suis transijt inde ut doceret et predi
caret in ciuitatib⁹ eor⁹ Johēs aut cū audisset in
carcere opa xp̄i mittens duos
de discipulis suis ait illi tu es qui
venturus es an alium expectamus et
respondens ihūs ait illis euntes renuntiate
iohāni q̄ audistis et vidistis Cēci vident
claudi ambulant leprosi mundant⁹ surdi
audiunt mortui resurgunt pauperes
euangelizant⁹ et beatus est qui non
fuerit scandalizatus in me Illis autē
abeuntib⁹ cepit ihūs dicere de
iohāne Quid existis videre in deserto
arundinem vento agitatam Sed quid
existis videre hoīem mollibus vesti
tu Ecce qui mollibus vestiti sunt in
domibus regum sunt Sed quid existis videre
prophetam Etiam dico vobis et plus quā prophe
tam Hic est enī de quo scriptum est Ecce ego
mitto angelum meum ante faciem tuam qui
parabit viam tuam ante te Amen dico vobis
vobis non surrexit inter natos mulierum
maior iohāne baptista qui autē minor
in regno celorum maior illo est A
diebus autē iohānis baptiste usq; nunc
regnum celorum vim patitur et violenti
rapiunt illud Omnes enī prophete et lex
usq; ad iohannem prophetauerunt et si
uultis recipere ipse est helias qui ven
turus est Qui habet aures audiendi audiat
Cui autē similem estimabo generationem
istam Similis est pueris sedentibus in
foro et clamantibus coequalibus di
centibus canimus vobis et non saltastis la
mentauimus et non planxistis venit
enī iohēs neq; manducans neq; bi
bens et dicunt demonium habet Venit
filius hoīs manducans et bibens et di
cunt ecce homo vorax et potator vini

i ii

q̄ nō accepit eū sunt et scāt me nō est me dignus

publicanoz & peccatoz amicus & mise
ficata & sapiencia filijs suis Tuc te
put exorbat mutatibus d quibus scte
sut pludue vtutes eius qz no egis
set quam ve ti corozain vel beth
saida qz si d tyro & sidone fte
cent vtutes q fte sut d vobis
olim d nineue & sidone puaz egis
sent vcpty dico vob tyro & sido
ni dmissius erit d die iudicij qua
& tu capharnaum nuq vsq in celu
exaltabeis usq in dfernu descen
des quia si zodomis fte fuisset vir
tutes q fte sut d te forte mans
sent usq hodie dico autem vob
vob quia dre zodomoz dmissius
erit d die iudicij q tibi In illo t
pe ihs dixit confiteor tibi pr de
cell & dre quia abscondisti hec a
sapientibus & prudentibus & revelasti
ea pusillis vta pr quia sic placuit
ante te oia Omnia tradita sut a pre
meo nemo nouit filium nisi pr neq
quis nouit nisi filius & cui voluit
filius revelare Venite ad me oes
qui laboratis & onerati estis & ego
reficiam vos Tollite iugum meum sup
vos & discite a me qz mitis
sum & humilis corde et invenietis re
quiem animabus vestris Jugum enim me
um suave & et onus meum leve

In illo tpe ibat ihs
abus ihesus p sabatum gli
ari eius discipuli coperunt vel
le spicas & manducare fricantes
manibus Pharisei autem videntes dixerunt ei ecce discipuli tui
faciunt quod non licet eis facere sabatis at
illi dixerunt eis non legistis quid fecerit
david quando esuriit & qui cum eo
erant quo modo intrauit in domum dei &
panes propositionis comedit quos
non licebat ei comedere neq his qui cum
eo erant sed solis sacerdotibus aut non legistis in lege
quia sabatis sacerdotes in templo
sabatum violant & sine crimine sunt Dico
autem vobis quia templo maius hic
est Si autem scissetis quid est misericordiam volo & non sacrificium
non forsitan condemnassetis innocentes
Dominus enim est filius hominis etiam sabati
Et cum inde transisset venit in synagogam
eorum Et ecce homo manum habens
aridam Et interrogabant eum dicentes
si licet sabatis curare ut accusarent
ipsum Ait autem illis Quis erit
ex vobis homo qui habet oue una
& si ceciderit hec sabatis in foueam
nonne tenebit & leuabit eam Quanto
magis homo pecore melius est Ita que
sabatis bene facere Tunc ait homini
Extende manum tuam & extendit et
restituta est sanitati sicut altera Exe
untes autem pharisei statim consilium faciebant
aduersus eum Jesus cum cognouisset
secessit inde & secuta
sunt eum multi et curauit eos omnes
et precepit eis ne manifestum eum fa
cerent ut adimpleret quod dictum est
per ysayam prophetam dicentem Ecce
puer meus dilectus meus electus meus in
quo bene complacuit animae meae po
nam spiritum meum super eum & iudicium
gentibus annunciabit non contendet neq
clamabit neq audiet aliquis in pla
teis vocem eius arundinem quassatam
non confringet & linum fumigans non ex
stinguet donec eiciat ad victoriam
iudicium & in nomine eius gentes sperabunt
Tunc oblatus est demonium habens ceci
et muti & curauit eum ita ut lo
queretur & videret & stupebant omnes
turbe & dicebant numquid hic est filius da
uid Pharisei autem audientes dixerunt
hic non eicit demones nisi in beel
zebub principe demoniorum Jesus
autem cogitationes eorum dixit eis
omne regnum diuisum contra se desola
bitur & omnis ciuitas aut domus di
uisa contra se non stabit Et si satanas
satanam eicit aduersus se diuisus
est quomodo stabit regnum eius & si ego
in beelzebub eicio demones filii
vestri in quo eiciunt ideo ipsi iudices
vestri erunt Si autem ego in spiritu dei
eicio demones ergo peruenit in vos
regnum dei aut quomodo potest quisquam
intrare domum fortis & vasa eius
diripere nisi prius alligauerit fortem

et tue domui eius dereliquet Qui no
t meum ꝫ me t q̃m no q̃
gat meum sequit⁹ ro dico vobis
omia p̃cta t blasphemia dimitt⁹
hodie spūs aut blasphemie no
dimittet t q̃cūq; dixerit verbū
filiū hois dimittet ei Qui aut
dixerit ꝫ spūm scm no dimittet
ei neq; in hoc seculo neq; futo
aut facite arborē bonā t fructum
eius bonū aut facite arborē malā
t fructum eius malū Siquidē
fructu arbor cognoscit ꝫ genimi
uipare q̃m poteste bona loqui
cū sint mali Ore habundātia
enī cordis os loquit bonus ho
o bona thesauro eiicit bona t
malus ho o malo thesauro eiicit
mala Dico aut vobis quoniam
omē verbū otiosū q̃ locuti fuerit
homines reddet rōnē de eo die
iudicij Ex verbis enī tuis iustifica
beris t ex verbis tuis condēnaberis
Tunc respondentes ei quidā ex scribis
t phariseis dicentes magr volum⁹
a te signū videre Qui respondens ait
illis Generatio mala t adultera signū
querit t signū non dabit ei nisi
signū ionē pphē Sicut enī fuit
ionas in ventre ceti tribus diebus
t tribus noctibus sic erit filius hois
in corde terre tribus diebus t tribus
noctibus Viri niniuite surgent in
iudicio cum generatione ista t condem
nabunt eam quia penitentiam egerunt in
predicatione ionē t ecce plus q̃ ionas
hic Regina austri surget in iudicio
cum generatione ista et condemnabit eam
quia venit a finibus terre audire
sapientiam salomonis t ecce plus q̃
salomon hic Cum aut spūs im
mundus exierit ab homine ambula
bat p loca arida querens requiem
t non invenit Et tunc dicit re
vertar in domum meam unde exivi et
veniens invenit eam vacantē scopis
mundatā t ornatā Tunc vadit t assumit
septē alios spūs secum nequiores se
et intrantes habitant ibi t fiunt novissa
homis illius pejora sic erit t generationi huic
et q̃modo passurus adhuc eo loquente
ad turbas ecce mr eius t fres stabant
foris q̃rentes loqui ei Dixit aut ei q̃
dixerat mr tua t fres tui foris stant q̃
rentes te at ille respondens dicenti sibi
aut q̃ est mr mea t qui sunt fres mei
t extendens manum in discipulos suos dixit
ecce mr mea t fres mei q̃
cūq; fecerit voluntatem patris mei qui
in celis est ipse meus frr t soror
et mater est

In illo die exiens ihs de do
mo sedebat secus mare t co
gregate sunt ad eum turbe multe ita
ut naviculam ascendens sederet t omnis
turba stabat in littore t locuti est eis
multa in parabolis dicens Ecce exiit qui
seminat seminare semen suum Et dum seminat
quedam ceciderunt secus viam et venerunt
volucres celi et comederunt ea Alia aut
ceciderunt in petrosa ubi non habuit mul
tam terram t continuo exorta sunt quia non
habebat altitudinem terre Sole aut orto es
tuauerunt et quia non habebat radicem
aruerunt Alia aut ceciderunt in spinas
et creuerunt spine t suffocauerunt ea
Alia vero ceciderunt in terram bonam t dabant
fructum alium centesimum aliud sexagesimum
aliud tricesimum qui habet aures audiendi
audiat Et accedentes discipuli dixerunt ei
quare in parabolis loqueris eis Ille respon
dens ait illis quia vobis datum est nosse
mysteria regni celorum illis aut non est da
tum Qui enim habet dabit ei et habundabit
Qui aut non habet et id quod habet auferetur ab
eo Ideo in parabolis loquor eis Quia videntes
non videant t audientes non
audiunt neq; intelligunt Et in eis implet
tur ysaie pphetia ysaie dicentis Auditu au
dietis t non intelligetis t videntes
videbitis t non videbitis Incrassatum
est enim cor populi huius t auribus gra
uiter audierunt t oculos suos clause
runt ne quando videant oculis t auribus au
diant t corde intelligant t convertantur et
sanem eos Vestri aut beati oculi quia
vident t aures vestre quia audiunt
Amen dico vobis quia multi prophete
et justi cupierunt videre t vobis videtis

et no viderut t audire q audiunt
q no audiert vob go audite pa
bula semnatis ois q audit vim
dgm t no mttgt veit malg et
rapit q seatu e in cõde cub
hic e qui secud via seatg e hic
aut sup petra seatg e hic t q
vid audit t gtinuo cu gaudio ac
pit illud aut in se no hz radicem
hz e tpalis q ista ad tribulatoe t p
secude ptl vid gtinuo scandalisat
hui aut seatg e in spinis q vbu
t sollicitudo secli istius t fallacia di
uitiaz suffocat vbu sine fructu ef
ficit hui võ d ista bona seatg e
hic e qui audit vid t intelligit et
fructu affert Et facit alud q3
cte sinuu alud sexagesimu alud
vo trigesimu Alia pabolam proposuit eis
dicens Sile e dgnu celoz hoi qui
seauit bonu semẽ i agro suo Cu
aut dormirent hoies venit i micꝰ
eius t superseminauit zizania in medio
tritici t abiit Cu aut crevisset herba et
fructu fecisset tunc apparuit t zizania
Accedentes aut serui patrisfamilias dixerut
ei Dne nonne bonu semẽ seminasti
in agro tuo unde ergo habet zizania et
ait illis inimicꝰ hoc fecit Inimicꝰ
aut dixerut ei vis imꝰ t colligimꝰ
eas Ait non ne forte colligentes zizania
eradicetis simul cu eis t triticu Sinite
utraq crescere usq ad messem t in
tpe messis dicã messoribꝰ Colligite
primu zizania t alligate ea fas
culos ad comburendu triticu aut con
gregate in orreu meu Alia pabola
posuit eis dicens Simile e
regnu celoz grano sinapis q accepiens homo
seminauit in agro suo q minimu quidẽ
e omniu seminiu Cu aut crescit maius
e oleribus t fit arbor ita
ut volucres celi veniant t habitent
in ramis eius Alia pabola locutꝰ
est eis Simile e regnu celoz fermẽ
to q acceptu mulier abscondit in
farine satis tribus donec fermentatu
est hec oia locutꝰ est
ihs in parabolis ad turbas t sine
parabolis non loquebat eis ut adimple
retur qd dictu e p prophetam dicentem Aperiã
in parabolis os meu eructuabo
abscondita a constitutione mundi Tunc di
missis turbis venit in domu t accesse
runt ad eum discipuli eius dicentes Edisce nob
parabola zizaniorum agri Qui respon
dens ait eis Qui seminat bonu semẽ est filius
hois ager aut est mundus bonu aut semen
isti sunt filii regni zizania aut sunt filii
nequam inimicus aut qui seminauit ea est
diabolus messis aut consummatio seculi est
messores aut angeli Sicut ergo colligi
tur zizania t igni comburit sic erit
in consummatione seculi mittet filius hois
angelos suos t colligent de regno
eius omnia scandala t eos qui facit
iniquitatem t mittent eos in caminu
ignis ibi erit fletus t stridor
dentium iusti vero fulgebunt sicut sol in regno
patris eorum Qui habet aures audiendi
audiat Iterum simile e regnu celoz the
sauro abscondito in agro quem qui inue
nit homo abscondit t pre gaudio illius
vadit t vendit universa q habet t emit
agrum illum Iterum simile e regnu celoz
homini negotiatori querenti bonas margari
tas Inuenta aut una pretiosa margari
ta abiit t vendidit omnia q habuit t
emit eam Iterum simile e regnu celoz
sagene misse in mare t ex omni ge
nere piscium congregate quam cum impleta es
sent educentes t secus litus sedentes elege
runt bona in vasa sua malos aut
foras miserunt Sic erit in consummatione
seculi Exibunt angeli t separabunt ma
los de medio iustoꝝ t mittent eos in
caminum ignis ibi erit fletus t stridor
dentium Intellexistis hec oia dicunt ei
ds Etiam ait illis ideo omnis scriba doctus in
regno celoz similis est homini patrifamilias qui profert de thesauro suo nova
et vetera Et factum e cum consummasset
parabolas istas transiit ihs inde t venit in
patria sua docebatq eos in synagoga
eoꝝ ita ut mirarent t dicerent Unde
huic sapia hec et virtutes Nonne hic
est fabri filius Nonne mr eius dicit
matrem t fres eius iacobum t ioseph
et simonem et iudam et sorores eius nonne
omnes apud nos sunt Unde ergo huic ois ista
Et scandalizabant in eo ihs Erat autem dicebat
eis Non e propheta
sine honore nisi in patria

sabbt

sua & no scat ibi ꝑ turbas multas ꝓpter
multitudinē coze ꝑ

Nullo tpe audiuit
heōdes de tracha fama ihu
et ait ꝑ ds surrexit a mortuis & ꝑ turbas
opant & eo heōdes vō tenuit eos
& alligauit eu & posuit i carcere
ꝓpter herodiadem uxoz philippi fris sui. Di
cebat enī ille eis nō licz tibi hre
ca & volebs illu occidē timuit po
pulū quia sicut ꝓpham ea habebant
Diacti autē natalib herodis saltauit
filia herodiadis i medio & placuit
herodi vñ cū iuramēto polliceat
ei dare quēcūq postulasset ab ea
ca priuūcula a matre sua da mihi
hic in disco capūt eius baptiste & cō
tristat & rex ꝓpter iusiurandū & et
ꝓpter eos qui pul recubebat nōlle eam
mittere q̄ & p̄ volluntate eius & cōtē
tū & abscidit caput eius in disco & da
uit puelle & tulit matri sue et
accedentes discipuli eius tulerunt cōpusq
& sepelierunt illud & venientes nūcia
uerunt ihu q̄ cū audisset ihs se
cessit inde in nauicula in locū desertū
seorsū & cū audissent turbe secuta
sunt eū & pedestres de ciuitatibus et
ꝑcesserunt illū & uenit ihs & uidit turbā multā & misertus
est eis & curauit languidos eoz & vespe
re aut facto accesserunt ad eū discipuli eius
dicentes desertus est locus & hora iam ꝑte
riit dimitte turbas ut euntes in castel
la emant sibi escas ihs aut dixit
eis non habent necesse ire date illis vos
manducare ꝓposuerunt ei nō habemus hic
nisi quinq panes & duos pisces qui
aut eis ait afferte mihi hic & cū iussis
set turbas discubere sup fenū accep
tis quinq panibus & duobus piscibus
aspiciens in celū benedixit fregit & de
dit discipulis suis panes & discipuli dederunt
turbis & manducauerunt oēs & saturati
sunt & tulerunt reliquias duodecim
cophinos plenos manducantiū aut
fuerunt uiri quasi milia quinq exclusis mulie
ribus & paruulis & statim compulit
discipulos ascendere nauiculā & precedere
trans fretū donec dimitteret turbas &
cum dimisisset turbas ascendit in montē solus
orare. Vespere autē ꝑ erat ibi
nauicula & medio mari iactabatur
fluctibus erat enī contrarius uentus
aut in quarta uigilia noctis uenit ad eos
ambulans sup mare & uidentes eum
sup mare ambulantē turbate sunt dicē
tes & fantasma & ꝑ timore clamauerunt
statim q̄ ihs locutus est eis dicens pre
sumite habete & nolite timere ihs autē respondens dixit ei dne
si tu es iube me uenire ad te sup
aquas at ipse ait uenī & descendens petr
de nauicula ambulabat sup aquas
ut ueniret ad ihm uidens uō uehe
mentem timuit & cū cepisset mergi
clamauit dicens dne saluum me fac
et ꝑtinuo ihs extendens manū apprehendit eum & ait illi modice fidei
quare dubitasti et cū ascendisset in
nauiculam cessauit uentus qui erant
in nauicula uenerunt & adorauerunt eum dicentes uere filius dei es et
cū trāsfretassent uenerunt in terrā
genazareth & cū cognouissent uiri
loci illius miserunt in uniuersam terrā
et obtulerunt ei oēs
male habentes & rogabant eum ut tan
tum fimbriā uestimenti eius tangerent & quicūq
tetigerunt sanati fuerunt ꝑ

Tunc accesserunt
ad eum ab hierosolimis scribe
et pharisei dicentes quare discipuli tui
trāsgrediuntur traditiones seniorū
non enim lauant manus suas cū panem
manducant Ipe autē respondens dixit eis
quare & vos trāsgredimini mandatum
dei ꝓpter traditionem uestram Deus enim dixit
honora patrem & matrem tuam & qui
maledixerit patri uel matri morte mo
riatur Vos autē dicitis quicūq dixe
rit patri uel matri munus quodcūq
ex me tibi ꝓficit & non honorificauerit
patrem suum aut matrem irritum fe
cistis mandatum dei ꝓpter traditionem ue
stram hypocrite bene ꝓphetauit de vobis
ysaias dicens ꝓpl hic labijs me

honorat re aut corp loqr a me
p me causa at celit me docteb
doctrina & mdata hoim. Et conuocatis
ad se tribz dix eis audite & intelli
te no q intrat ō ob coīquinat hoīz
sed accedentes dñi eius dixerūt ei
scribe quia phariseī audito ho no scan
dalizati sūt at illi rndit aut oīs
plantatio q̄ no plantauit pr meus
celestis eradicabit Sinite illos
caeci sūt ductes coz Caecus at caeco
ductū p̄stet ambo in foueā cadūt
rndit aut petrus dix ei edisce
nob parabolā istā at illi dixit
adhuc & vos sine intellectu estis/ no
intelligitis quia oē q̄ os intrat
in ventrē in cedit & in secessū emittit
qui mūdat p̄cedunt de ore q̄ de
corde exeūt & ea coīquinant hoīem/ De
corde enī exeūt cogitationes male
homicidia adulteria fornicationes
furta & falsa testimonia blasphemiae
hec sūt q̄ coīquinant hoīz no
lotis manibz manducare no coīquinat
hoīem Et egressus inde secessit in
partes tyri & sidonis & ecce mulier
chananea a finibz illis egressa cla
mabat dicens ei miserere mei dñe
fili dauid filia mea male a de
monio vexat/ qui no rndit ei vbi
Et accedentes ad eum discipuli eius rogabant
eum dicentes dimitte eā clamat
post nos quia aut rndit aut no mi
sus nisi ad oues q̄ perierūt do
mus israel at illa venit & adorabat
eum dicens dne adiuua me Qui
rndit aut/ non est bonum sumere panem
filiorum & mittere canibz at illa
dixit etiā dne na & catelli edunt
de micis q̄ cadunt a mensa dnoz
suoz tunc rndit ihus aut illi O
mulier magna est fides tua fiat ti
bi sicut vis & sanata est filia eius ex
illa hora Et cum transisset ihus inde
venit secus mare galilee & ascendens
in montē sedebat ibi & accesserunt
ad eum turbe multe habentes secum
mutos claudos cecos debiles & alios
multos & proiecerūt eos ad pedes eius
et curauit eos ita ut turbe mirarent
videntes mutos loquentes claudos am
bulantes & cecos videntes et
magnificabāt deum israel Ihesus at
tem a discipulis suis dixit misereor
super turbā quia iam triduo p̄manent
mecum & non habent q̄ manducent et
dimittere eos ieiunos nolo ne de
ficiant in via Et dicunt ei discipuli
eius unde nobis panes tantos in deserto ut
saturemus turbā hanc Et ait illis ihus
q̄ panes habetis at illi dixerunt sep
tem & paucos pisciculos & proiecit turbe
ut discumberet super terrā Et accepit
septem panes & pisces gratias
egit & fregit & dedit discipulis suis discipuli
dederunt populo & manducauerunt omnes
& saturati sūt et q̄ superfuit de
fragmentis tulerunt septē sportas
plenas Erant aut qui manducauerunt
quattuor milia hominum exceptis parvulis
et mulieribz & dimissa turba ascendit
in nauiculam & venit in fines magedan

Et accesserunt ad eum pharisei
et zaducei tentantes & ro
gauerunt eum ut signum de celo o
stenderet eis at illi rndens ait eis fa
ctō vespere dicitis serenum aut rubicundum
est enim celum & mane hodie tempestas
contristat triste est enim celum
faciem q̄ celi dijudicare potestis
signa at temporum non potestis Generatio
mala & adultera signum querit & signum
non dabit ei nisi signum ionae Ihe
Et relicto illis abijt & ascendens
in nauiculam venit in fines magedan
Et obliti sūt panes
accipere & dixit illis videte & cauete a fermento pharisaeorum & sa
ducaeorum Et illi cogitabant intra se
dicentes q̄ panes non accepimus Sci
ens aut ihus ait illis quid cogitatis intra
vos modicae fidei q̄ panes non habe
tis nondum intelligitis neq̄ recordamini quinq̄
panum in quinq̄ milia hominum et quot sportas
sumpsistis quare non intelligitis quia non de pa
nibz dixi vobis cauete a fermento pha

sore & zaduaor & tue mittent q
no dnt cauda a sepulcro pauu
a docha phaiscor & zaduaor. Dent
go ihs d ptib respare phlippe &
mitrogabat q̄lib suis q̄ne dnt
hoes de sicu hoiē at illi dne ert
alij iohēs baptista alij aut helia alij
vō ieremia aut unus eop phis dnt illi
ihesus nob aut q̄ me esse dnt respdes
symō petrus dnt tu es xp̄s filius dei
uiui ihs aut dnt ei beatus es
symon barione qua caro & sanguis no
revelabit tibi s̄ pr̄ meus qui in celis
est & ego dico tibi qua tu es petrus
et sup hanc petram edificabo eccliam
meam & portę inferi non prevalebunt ad
uersus eam et tibi dabo claues regni
celorum & quodcūq ligaueris sup terram
erit ligatum & in celis et quodcūq sol
ueris sup terram erit solutum & in celis
tunc precepit discipulis suis ut nemini di
cerent quia ipse ihs esset xp̄s Exinde
cepit ihs ostendere discipulis suis q̄ oport
eum ire ierosolyma et multa pati
a seniorib⁹ & a scribis & principibus
sacerdotum & occidi & tertia die resurge
re et assumens eum petrus cepit increpare
illum et cū dicere absit
a te dne non erit tibi hoc. qui conuersus dixit
petro: vade post me sathanas
scandalum mihi es quia non sapis ea q̄
dei sunt s̄ ea q̄ hominum tunc dixit
ihs discipulis suis si quis vult post me venire
abneget semetipm & tollat crucem
suam & sequat me Qui enim voluerit
animam suam saluam facere perdet eam
aut perdiderit animam suam p̄ me inue
niet eam Quid enim prodest homi
ni si mundum totum lucret aut detri
mentum patiat⁹ aut quam dabit
homo commutationem p̄ animam suam filius
enim hominis venturus est in gloria patris sui
cum angelis suis & tunc reddet uni
cuique secundum opera eius Amen dico
vobis sunt quidam de hic stantibus q̄
non gustabunt mortem donec videant
filium hominis venientem in regno suo

Sabo Inuocauit

Et post dies sex assumpsit ihs
petrum & iacobum & iohannem
eum & duxit illos in montem excelsum
seorsum & transfigurata est ante eos Et
resplenduit facies eius sicut sol vestimenta
eius facta sunt alba sicut nix Et ecce
apparuerunt illis moyses & helyas cum
eo loquentes & prae dicens aut petro
dixit ad ihm Dne bonum est nos
hic esse vis faciamus hic tria tabernacula
tibi unum moysi unum & helie unum illi
huic eo loquente ecce nubes lucida ob
umbrauit eos & ecce vox de nube
dicens hic est filius meus dilectus in quo
mihi bene complacui ipsum audite Et au
dientes discipuli ceciderunt in facies suas et
timuerunt valde Et accessit ihs tetigit eos dixit eis surgite & nolite
timere Leuatis aut oculis suis neminem
viderunt nisi solum ihm Et descendentibus
illis de monte precepit ihs dicens
nemini dixeritis visionem donec filius
hominis a mortuis resurgat Et mirabantur
discipuli ad eum dicentes quid ergo scri
be dicunt q̄ helyam oportet primo venire
at ille eis ait eis helyas quidem venit
turus & restituet omnia Dico autem vobis
quia helyas iam venit & non cognouerunt
eum s̄ fecerunt in eo quecumq voluerunt
Sic & filius hominis passurus est ab eis
Tunc intellexerunt discipuli quia de iohe
baptista dixerit eis Et cum venissent
ad turbam accessit ad eum homo genu
flectens ei & dicens dne miserere
filio meo quia lunaticus est et
male patitur⁹ nam sepe cadit in ignem
et crebro in aquam Et obtuli eum discipu
tuis et non potuerunt curare eum Respon
dens autem ihs ait O generatio incredula et
prauersa quousq ero vobiscum usq quo
patiar vos afferte huc illum ad me
et increpauit illum ihs & exiuit ab
eo demonium & curatus est puer ex illa
hora Tunc accesserunt discipuli ad ihm secre
to & dixerunt quare nos non potuimus
eicere illum dixit illis ihs propter incredu
litatem vestram amen quippe dico
vobis si habueritis fidem sicut granum si
napis dicetis monti huic transi huc

et transiunt fluctibus dicentes eis vobis hoc
aut ihesu demonium no erit nisi
orabo et respondit dicens autem
eis in galilea dicit illis ihesus filius
hodie tradetur
ascendet eis et terra dicens discipuli et
gestatis sunt vehementer et ex vestis
caphernaum accesserunt qui didragma
accipientes ad petrum et dicentes ei
magr vr non solvit didragma et ait
ita et cum introisset domum prevenit
eum ihesus dicens quid tibi videtur
simon reges terre a quibus accipiunt tributum
aut censum a filiis suis vel ab alienis
et ille dicit ab alienis dicit illi
ihesus ergo liberi sunt filii vt autem
non scandalizemus eos vade ad mare
et mitte hamum et eum piscem qui
ascenderit tolle et aperto ore eius in
venies staterem illum sumens da eis
pro me et te

Illa hora accesserunt discipuli ad
ihesum dicentes quis putas
quis maior est in regno celorum et ad-
vocans ihesus puerum statuit eum in
medio eorum et dixit amen dico
vobis nisi conversi fueritis et efficiamini
sicut pueri non introibitis in regnum ce-
lorum quicumque ergo humiliaverit sicut
puer iste hic maior est in regno celorum
et qui susceperit unum puerum talem
in nomine meo me suscepit qui autem
scandalizaverit unum de pusillis istis
qui in me credunt expedit ei ut
suspendatur mola asinaria de collo eius
et demergatur in profundum maris ve mundo
a scandalis necesse est enim ut veniant
scandala verumtamen vae homini illi per
quem scandalum venit si autem manus tua vel
pes tuus scandalizat te abscide eum
et projice abs te bonum est tibi ad vitam
ingredi debilem vel claudum vel
duas manus vel duos pedes habentem
mitti in ignem eternum et si oculus tuus
scandalizat te erue eum et projice
abs te bonum est tibi unoculum intrare
in vitam quam duos oculos habentem
mitti in gehennam videte ne con-
temnatis unum ex his dico enim vobis quia
angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei qui in celis est
quid vobis videtur si fuerit alicui homini
centum oves et erraverit una ex eis nonne
relinquit nonaginta novem in montibus et
abiens requirit eam quae errat et si contigerit ut inveniat
eam amen dico vobis quia gaudet super
eam magis quam super nonaginta novem quae
non erraverunt Non est voluntas ante
patrem vestrum qui in celis est ut pereat unus
de pusillis istis Si autem peccaverit in
te frater tuus vade et corripe eum inter te et
ipsum solum Si audierit te lucratus eris
fratrem tuum Si autem te non audierit adhibe
tecum adhuc unum vel duos ut
in ore duorum testium vel trium stet
omne verbum Si autem non audierit
eos dic ecclesiae Si autem ecclesiam non audierit
sit tibi sicut ethnicus et publicanus amen
dico vobis quaecumque ligaveritis super terram
erunt ligata et in celo et quaecumque solveritis
super terram erunt soluta et in celo
iterum dico vobis quia si duo ex vobis
consenserint super terram de omni re quamcumque
petierint fiet illis a patre meo qui in
est ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio
illorum Tunc accedens petrus ad eum
dixit domine quotiens peccabit in me frater
meus et dimittam ei usque septies Dicit
illi ihesus non dico tibi usque septies
sed usque ad septuagies septies
Propterea assimilatum est regnum celorum homini
regi qui voluit ponere rationem cum servis
suis et cum coepisset rationem ponere oblatus
est ei unus qui debebat talenta
decem milia talenta cum autem non haberet unde reddere
iussit eum dominus venumdari et uxorem
eius et filios et omnia quae habebat et
reddi Prosternens autem se servus illi rogabat
eum dicens patientiam habe in me et
omnia tibi reddam misertus autem domini illius servi dimisit eum et omne debitum dimisit ei Egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis qui debebat
ei centum denarios et tenens suffocabat
eum dicens redde quod debes Et procidens

oserua eu rogabat eu dicēs para
na habe d me & oia q̄ dda abi ille
aut nelint ꝑ abyt & exiit eu d cāere
dom q̄ dēt debitū. Dicēs aut o
hui eius q̄ flebat cotristat sut valde
et reuert & nārauert dns suo oia
q̄ fcta fuerat. Tut vōut ad dnm
suū & aut illi. Hue nequ amē debitū
dimisi tē quo rogasti me nonne
go oportuit & et miserē cōsuꝫ me
sic & ego tue mīstus sui Et irā
dns eius tradit eu tortorib q̄ adhuc
debet omne debitū. Sic & pr
mabis celestis faciet vob si no d
mīsēritis vnusq̄sq fri suo de cordib
vestris

Et factū e cū cōsumasset ihūs ꝑ
mones istos migrauit a gale
lea et venit in fines iudee trans iorda
nē Et secuti sut eu turbe multe et
curauit eos ibi. Et accesserūt ad eu
phārisei tentantes eu & dicentes ei
si licet hoi dimittere uxorē suā q̄cūq; ex
causa q̄ vob aūt eis no legistis q̄
q̄ fecit ab initio masculū & fēam
fecit eos & dixit ꝓp hoc dimittet
ho patrē & matrē & adherebit
uxori suo & erūt duo in carne una
ita q̄ iā no sūt duo ꝑ una caro Qđ
go deus iunxit homo no separet dicit
illi q̄ go moyses mandauit dare li
bellū repudij & dimittere Ait eis quo
moyses ad duritiā cordis vr̄ui
sit vob dimittere uxores vr̄as Ego
dico ai no sunt sic deo ai vob
qui q̄cūq; dimiserit uxorē suā nisi
ob fornicationē & duxerit aliā mechā
et q̄ dimissā duxerit mechā Dicit
ei ds eius Oi ita" tua legē no
expedit manere: qui dixit no
bis caput vnū istud ꝑ quibus dim
e Et eu cimochi ꝑ mēs vtēs
nati & sut cimochi q̄ fcti sut ab hom
bus & sut cimochi q̄ se ipos cū
nochisauerūt ꝓp regnū celoꝝ q̄ pt
tare capiat Tunc oblati sut ei
pusli ut eis manꝰ ponat & oret
Discipuli aut increpabat eos Ihūs
vero ait eis sinite pusilos venire ad
me & nolite eos phibere Illoꝝ enim
est regnū celoꝝ & cū posuisset illis manꝰ
abyt inde Et ecce vnus ait illi magi
ster bone q̄ bonū faciā ut habeam vitā ae
na Qui dixit ei Quid me interrogas de
bono vnus e bonus deus Si aut
vis ad vitā ingredi serua mandata
dei Dicit illi Quae Ihūs aut Non
occides Non adulterabis
Non furabis Non falsū testimoniū dices
Honora patrem tuū & matrem Et dilig
proximū tuū sicut te ipsum Dicit illi adu
lescens Oia hec custodiui a iuuentute
mea Quid adhuc mihi deest Ait illi
Ihūs Si vis perfectus esse vade vende
oia q̄ habes & da pauperib & habe
bis thesaurū in celo & veni sequere
me Cū aūt audisset adolescens verbū
abyt tristis Erat enim habens
possessiones multas Ihūs aut dixit discī
suis Amē dico vob quia diues difficile intrabit
in regnū celoꝝ Et iterū
dico vob facilius est camelū per foramen
acus trānire q̄ diuitē intrare in regnū
celoꝝ Audientes aūt discī admirabant
valde dicentes Quis ergo
potest salvus esse Aspiciens aūt Ihūs
dixit illis apud homines hoc impossibile
est apud deum oia aut possibilia sunt apud
deum Tunc respondens petrus dixit ei ecce nos de
mīsimus oia & secuti sumus te q̄ ergo erit
nobis Ihūs aūt dixit illis amē dico
vob q̄ vos qui secuti estis me in
regnatione cū sederit filius hominis in sede maies
tatis sue sedebitis & vos super sedes
duodecim iudicantes duodecim tribus israhel
Et omnis qui reliquerit domum aut fratres
aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum centuplum accipiet & vitam ae
ternam possidebit Multi aūt erunt primi
nouissimi & nouissimi primi

Simile e regnū celoꝝ homini patrifamilias
qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam Conuentione aūt
facta cū operarijs ex denario diurno misit eos in vineam suam Et egressus

da hard ista vdit alios statebz sero
oosob & illis dnt ite & vos dice
ned mid & q unsq sunt dabo vo
bis illi ac abierunt Ite aut exyt
da secta & nona hora Et fecit
sic Cum vndecima vo exyt &
dixit alios stantes dnt illis
Quid statis hic tō die oosi dicit
ei quia nem nos conduxit Dicit illi
ite & vos dimicte mid Cū sero
aut fieret ait dns vineę p
positi suo voca operios & redde
illis mercedem incipiens a nouis
sunid usq ad primos Cū go ven
sent q circa vndecimā hore venerūt
accepernt singulos denarios venientes
aut & puti abstrati sut q plus
essent accepturi accepernt ac & ipi
singulos denarios Et accipientes mur
murabant adūsq patrisfamilias di
centes hi nouissimi una hora fece
runt & pares illos nob fecisti q
portauimus pondus diei & estus &
at illi unī eox dnt amice
no facio tē iniuria nonne ex denario
cōuenisti mecū tolle q tuū & vade
volo aut & huic nouissimo dare sic
et tē an no licet mihi quod volo
an oculus tuus nequā ē quia ego bo
nus sū Sic erunt nouissimi primi & pri
mi nouissimi multi sunt vocati pauci
vero electi Et ascendens ihūs hieo
solima assumpsit duodecim discipulos suos se
creto & ait illis Ecce ascendimus hie
rosolima & filius hominis Tradet ēt principib
& scribis & damnabūt eū & tradent eū
gentibus ad illudendū & flagellandū & crucifigendū Et
tertia die resurget Tūc accessit ad eū mr filioz zebedei
cū filiis suis adorans eū
et petens aliquid ab eo Qui dixit ei
Quid vis ut faciam illi Dic ut sedeant hi duo filii
mei unus ad dexteram et unus ad sinistram
tuam in regno tuo Respondens ihūs dixit
nescitis quid petatis Potestis bibere ca
licem quem ego bibiturus sum Dicunt ei pos
sumus Ait illis Calicem meum quidem
bibetis sedere autem ad dexteram meam
et sinistram non est meum non dare
dare vobis sed quibus parauit pater
meus Et audientes decem indignati
sunt de duobus fratribus ihūs autem vo
cauit eos ad se & ait Scitis quia
principes gentium dominantur eorum et qui
maiores sunt potestatem exercent in eos
non ita erit inter vos sed quicunque voluerit
inter vos maior fieri sit vester minister Et
quicunque voluerit primus esse inter vos erit
vester seruus sicut filius hominis non venit mini
strari sed ministrare & dare animam suam re
demptionem pro multis Et egredientibus illis
ab hiericho secuta est eum turba
multa Et ecce duo ceci sedentes se
cus viam audierunt q transiret ihūs et
clamauerunt dicentes Dne miserere
nobis fili dauid Turba autem increpa
bat eos ut tacerent at illi magis
clamabant dicentes Dne miserere
nobis fili dauid Et stetit ihūs & vocauit
eos & ait quid vultis ut faciam vobis
Dicunt illi Dne ut aperiantur oculi nostri
Misertus autem eorum tetigit oculos eorum &
festinum
Et secuti sunt eum
Et cum appropinquasset
hieosolimis & venisset bethfage ad
montem oliueti tunc misit ihūs duos
discipulos suos dicens eis Ite in castellum
quod contra vos est & statim inuenietis
asinam alligatam & pullum cum ea Solue
te & adducite mihi Et si quis vobis
aliquid dixerit dicite quia dominus eis

habet & cōfestim dimittit eos hoc ac
ctu & ut ad plat[ā] ꝑ dctus & ꝑ
ihm hoc & hug vedit tā manse
tus & sedēs sup azina & portā
ptū sub iugalib[us] & ptes de ci
fecerūt sic ꝑcep[er]at illis ihs
Et adduxerūt azina & pullū & po
suerūt sup eos vestimenta sua &
eū sup sed[em] fecerūt ꝑ via
aut tā strauerūt vestimenta sua
d via alii aut cedebāt ramos
d arboribus & sternebāt d via tue
be aut q̄ p̄cedebāt & q̄ sequeb[at]
clamabāt dic[en]s osanna filio dauid benedict
us qui venit i nōe dnī osanna i excelsis
Et cū aut intrasset ihs hierusalem cōmota
ia tota ciuitas dic[en]s quis hic ista autē turbe
circuibāt dicebāt hic ē ihs a nazaret
galilee Et intrauit ihs templū &
eiciebat oēs vendētes & ementes
in templo & mensas nūmulariū & cathe
dras vendentiū & columbas euertit
Et dic[it] eis scriptū ē domus mea
domus orōis vocabit[ur] vos aut fecistis
illā speluncā latronū Et accesserūt ad eū
cec[i] et claudi i templo & sanauit
eos Videntes aut principes sacerdo
tū & scribe mirabilia q̄ fecit Et pue
ros clamantes i templo & dicentes osanna filio
dauid indignati sūt & dixerūt ei
dic[it] quid isti dicunt ihs at illis utiq̄ audio
quotiens nūq̄ legistis ex ore infantiū &
lactentiū p̄fecisti laudē Et dimittens
illos abiit foras ē ciuitate i bethā
niā ibi p̄nctauit mane aut reuersus
i ciuitatē esuriit & videns arbo
rē ficū vnā secus viā venit ad eā & nul
lā inuenit in ea nisi folia & ait illi
nūq̄ ex te fructus in sempiternū
Et aresc[it] ē cōtinuo ficulnea Et vi
dentes discipuli mirati sūt dicentes quando
cito aruit respondit ihs & ait illis
amē dico vobis si habueritis fidē
& non hesitaueritis non solū de ficulnea
facietis sed si monti huic dixerit tolle
te et iacta te in mare fiet et oia quecū
q̄ petieritis in oratione credentes accipietis
Et cū venisset in templū accesserunt ad
eū principes sacerdotū & seniores ple
bis dicentes in qua potestate hec facis & quis
dedit tibi hanc potestatē respondens ihs dixit
eis interrogabo vos & ego vnum sermonem
quē si dixeritis mihi & ego vobis dicam
in qua potestate hec faciō baptismum
iohis vnde erat Et cogitabant apud
semetipsos dicentes quia si dixerimus de
celo dicet nobis quare
ergo non credidistis ei de hominibus timemus
turbam omnes enim habebant iohannem Et respon
dentes ihu dixerunt nescimus ait illis et
ipse ihs dicit vobis in qua potestate hec faciō
Quid autem vobis videtur homo quidā
habuit duos filios & accedens ad
primum dixit fili vade hodie operare
in vinea mea ille at respondens ait nolo
postea autem motus abiit Et accedens ad alterum dixit
similiter ille autem respondens dixit ego domine & non ivit
Quis ex duobus fecit voluntatem patris dicunt
ei primus dicit illis ihs amen dico vobis
quia publicani & meretrices precedunt
vos in regnum dei venit enim ad vos
iohs in via iustitie & non credidistis ei
publicani autem & meretrices crediderunt ei
vos autem videntes non penitemini postea ut credatis ei Aliam parabolā
audite homo erat patrifamilias qui plan
tauit vineam & sepem circumdedit ei &
fodit in ea torcular & edificauit turrim
& locauit eam agricolis & peregre profectus est
Cum autem tempus fructuum appropinquasset
misit seruos suos ad agricolas ut acci
perent fructus eius Et agricole apprehensis
seruis eius alium ceciderunt alium occiderunt
alium vero lapidauerunt Iterum misit alios
seruos plures prioribus & fecerunt illis
similiter nouissime autem misit ad eos filium
suum dicens verebuntur filium meum Agricole autem videntes filium
dixerunt inter se hic est heres venite
occidamus eum & habebimus hereditatem
eius Et apprehensum eum eiecerunt extra
vineam & occiderunt Cum ergo ve
nerit dominus vinee quid faciet agricolis
illis Ait illi malos malos perdet
& vineam suam locabit alijs agricolis
qui reddant ei fructum temporibus suis
Dicit illis ihs nunquam legistis in scripturis

lapide q̄ ꝓbauerunt cōfricatis
sic factus ē caput anguli a dño
factū ⁊ ē mirabile ī oculis
nris Ideo dico vob q̄ auferet a
vob regnū dei ⁊ dabit genti fa
ciēti fructū eius ⁊ q̄ cecidit sup
lapidē iste cōfringet Cumq̄ vō
audisset parabolā eius cognouerunt q̄ de ipis
dicit ⁊ querētes eum tenere timue
runt turbas quia sicut prophetā eum habe
bant Et respōdēs ihūs dixit iterū in
parabolis eis dicens

Simile factum ē
Regnum celorum homini regi q̄ fecit
nuptias filio suo ⁊ misit seruos
suos vocare inuitatos ad nuptias et
nolebant venire Iterum misit alios
seruos dicens dicite inuitatis ecce
prandium meum parauī tauri mei
et altilia occisa ⁊ omnia parata sunt
venite ad nuptias Illi autem ne
glexerunt ⁊ abierunt alius in villam
suam alius vō ad negotiationem suam
reliqui vō tenuerunt seruos eius ⁊ cō
tumelijs affectos occiderunt Rex au
tem audiens iratus est ⁊ mittens exer
citus suos perdidit homicidas illos
⁊ ciuitatem illorum succendit Tunc ait
seruis suis nuptiae quidem parate sunt
hijs qui vocati erant non fuerunt
digni Ite ergo ad exitus viarum ⁊ quos
cumq̄ inueneritis vocate ad nuptias
Exeuntes autem serui eius in vias con
gregauerunt omnes quos inuenerunt
malos pariter ⁊ bonos et impletae sunt
nuptiae discumbentium Introiit autem
rex vt videret discumbentes ⁊ vidit ibi hominem
non vestitum veste nuptiali ⁊ ait illi
amice quo hūc intrasti non habens
vestem nuptialem at ille obmutuit
Tunc dixit rex ministris ligatis pedi
bus eius ⁊ manibus mittite eum in te
nebras exteriores ibi erit fletus ⁊ stridor
dentium Multi sunt vocati pauci vō
electi Tunc abeuntes pharisei consilium
inierunt ut caperent eum in sermone et
mittunt ei discipulos suos cum herodia
nis dicentes magister scimus q̄ verax
es ⁊ viam dei in veritate docens et
non est tibi cura de aliquo non enim respicis
personam hominis Dic ergo nobis quid tibi vi
detur census reddere Cesari an non Cognita
autem ihū nequitia eorum ait Quid me ten
tatis ypocrite ostendite mihi numis
ma census at illi obtulerunt ei
denarium ⁊ ait illis ihūs cuius est ymā
hec ⁊ superscriptio dicunt ei Cesaris
tunc ait illis ihesus Reddite ergo q̄
sunt Cesaris Cesari ⁊ q̄ sunt dei deo
Et audientes mirati sunt ⁊ relicto eo abierunt
In illo die accesserunt ad eum Saduchei qui dicunt non esse
resurrectionem ⁊ interrogauerunt eum di
centes magister moyses dixit si quis mo
riatur non habens filium ut ducat
uxorem eius frater illius ⁊ suscitet semen
fratri suo Erant autem apud nos septem
fratres ⁊ primus uxorem ducta defuncto
est ⁊ non habens semen reliquit uxorem suam
fratri suo sic ⁊ tertius usque ad septimum
similiter autem omnes ⁊ nouissime omnium defuncta
est mulier In resurrectione ergo cuius septem
erit uxor omnes enim habuerunt eam
Respondens autem ihūs ait illis erratis nes
cientes scripturas neque virtutem dei In
resurrectione enim neque nubent neque
nubentur sed sunt sicut angeli dei in
celo De resurrectione autem mortuorum non le
gistis quod dictum est a deo dicente mihi
ego sum deus abraham ⁊ deus ysaac
⁊ deus iacob non est deus mortuorum
sed viuentium Et audientes turbe mira
bantur in doctrina eius Pharisei au
dientes quia silentium imposuisset saduc
eis conuenerunt in unum ⁊ interrogauit
eum unus ex eis legis doctor tentans
eum atque dicens magister quod est mandatum magnum
in lege aut illi ihūs Diliges dominum
deum tuum ex toto corde tuo ⁊ ex tota
anima tua ⁊ in tota mente tua hoc est
maximum ⁊ primum mandatum Secundum au
tem simile huic Diliges proximum tuum sic
ut teipsum In his duobus mandatis uniuersa lex pendet ⁊ prophete Congregatis
autem pharisei interrogauit eos ihūs
dicens quid vobis videtur de christo cuius
filius est dicunt ei dauid Ait illis

miab 4

Cum go dauid i spū vocat eū dūs
dicēs dixit dūs dño meo sede ad
dexteris meis donec ponā inimicos
tuos scabellū pedū tuoꝝ Si go dauid
uocat eū dūm quō filius eius est
potest ei tudei vnus neq̄ audiuit
q̄ssua ee ꝛ. dē eis aplis mirogrē
t Vnc dixit loquēs

2 ad ꝛbas t ad ꝯlos suos dicēs
Sup cathedrā moysi sederūt scribe
t pharisei Omnia go q̄cūq̄ dixerit
vobis ꝑnate t facite ꝑm nō opa eoꝝ
nolite facē dicūt enī t nō faciūt
alligant enī onera ꝯa t dōnabilia
et ꝺponūt sup humeros hoīm digto
aut suo nolūt ea mouē Omnia aūt
opa sua faciūt t videant ab hoīb
dilatant enī filacteria sua t magnū
faciūt fimbrias amant aūt ꝑmos re
cubitos i cenis t ꝑmas cathedras
i synagogis t salutatōes i foro t vocari
ab hoīb rabi vos aūt nolite vocarī
rabi vnus enī ē vr magr vr Omnes aūt
vos fres estis et patrē nolite vocare
vobis sup tra vnus enī ē vr pr vr
q̄ in celis enī nec vocemini magri q̄
magr vr vnus enī ē xp̄s Qui maior ꝺ vr
est minr vr Qui aūt exaltauerit hūi
liabit et q̄ se hūiliauerit exaltabit
Vr ait vob scribe t pharisei ypocrite
qm claditis regnū celoꝝ ante hoīes
vos aūt non intratis nec introeuntes
sinitis intrare Vr vob scribe t pharisei
t ypocrite qm comeditis domos viduaꝝ
orōes longas orantes ꝑ q̄ aplius ac
cipietis iudiciū Vr vob scribe t pha
risei t ypocrite qm circuitis mare t ari
da ut faciatis vnū ꝓselitū t cū fuerit
factus facitis eū filiū ehēne duplo
ꝙ vos Vr vobis ducēs ceci q̄ dicitis
q̄cūq̄ iurauerit ꝑ templū dei nichil ē
q̄ aūt iurauit ꝑ auro templi debet
stolidi ceci Quid maius ē aurū aut
templū q̄ sanctificat aurū Et q̄cūq̄ iurauit
ꝑ altare nichil ē Cum aūt iurauit ꝑ donū
q̄ est sup eū debet ceci quid enī maius ē
donū aut altare q̄ sanctificat donū
Qui go iurat ꝑ altare iurat ꝑ eo
t ꝑ omnibus q̄ sup eſtud sūt et q̄cūq̄
iurauerit ꝑ templū iurat ꝑ illo t ꝑ
eo qui habitat in ipso t qui iurat ce
lo iurat in throno dei et in eo q̄ sedet
sup eū Vr ait vob scribe t pharisei
ypocrite qm decimatis mētā t anetū
et ciminū t mittitis q̄ grauiora sunt legis iudicia t
miam t fidem hec oportuit facere t illa
no omittere Duces cęci excolates
culicem camelū aut glutientes vr
scribe t pharisei ypocrite q̄ mundatis
q̄d deforis ꝑculas t catinū t paropsidis
intus aūt plenū estis rapina t imun
dicia pharisei cęci munda prius q̄d
tus ꝑculas t catinū t paropsidis ut fiat
t id q̄ foris ꝑ munda Vr vob
scribe t pharisei ypocrite qm edifica
tis sepulchra pphaꝝ q̄ silēs estis
sepulchris dealbatis q̄ apparent fōris
speciosa vt vr aūt plena sunt ossibus
mortuoꝝ t omni spurcicia sic t vos
quidē a foris apparetis hoīb iusti
tus aūt estis plenī ypocrisi t iq̄
tate Vr vob scribe t pharisei ypo
crite q̄ edificatis sepulchra pphaꝝ
t ornatis monumenta iustoꝝ t dicitis
si fuissemus in diebus patrū nrōꝝ
non essemus socii eoꝝ in sanguine pphaꝝ
itaq̄ testimonio estis vob met ipsis
quia filii estis eoꝝ q̄ pphas occide
runt t vos implete mensuram patrū vrōꝝ
Serpentes geniminā viperāe quō fugi
tis a iudicio gehēne Ecce ego
mitto ad vos pphas t sapientes t
scribas ut ex illis occidetis t cru
figetis ut ex eis flagellabitis in sy
nagogis vris t persequemini de ciui
tate in ciuitatem ut veniat sup vos om
nis sanguis iustus qui effusus est sup
terrā a sanguine abel iusti usq̄ ad
sanguinē zachariē filii barachie q̄
occidistis inter templū t altare amen
dico vobis veniet hec sup generationē
istā Ierusalem Ierusalem q̄ occidis pphas
t lapidas eos qui ad te missi sunt
quotiens volui congregare filios tuos
quemodo gallina congregat pullos
suos sub alas t noluisti Ecce relin
quet vobis domus vra deserta Dico
enim vobis non me videbitis amodo
donec dicatis benedictus q̄ venit
in nomine Dni

xxiii

Tegressus ihus de templo ibat
& accesserunt ad eum discipuli eius
vt ostenderent ei edificationes templi
ipse autem dixit illis videte hec
omnia amen dico vobis non relinquetur
hic lapis super lapidem qui non destruatur
Sedente autem super montem oliueti accesserunt
ad eum discipuli secreto dicentes
die nobis quando hec erunt & quod signum
tue aduentus & consummationis seculi Et
respondens ihus dixit eis videte ne quis vos
seducat multi enim venient in nomine
meo dicentes ego sum xps & multos
seducent audietis enim proelia & opiniones proelia videte ne turbemini
oportet enim hec fieri sed nondum statim finis
Consurget enim gens contra gentem & regnum
aduersus regnum & erunt pestilentie & fames
& terremotus per loca hec autem
omnia initia sunt dolorum tradent vos
enim in tribulationem & occident vos & eritis o-
dio omnibus gentibus propter nomen meum Et
tunc scandalizabuntur multi & inuicem
tradent & odio habebunt multi pseudoprophete
surgent & seducent multos & quoniam habun-
dabit iniquitas refrigescet caritas
multorum Qui autem perseuerauerit usque
in finem hic saluus erit Et predicabitur
hoc euangelium regni in vniuerso orbe
in testimonium omnibus gentibus & tunc veniet
consummatio Cum ergo videritis abo-
minationem desolationis que dicta est a
Daniele propheta stare in loco sancto qui
legit intelligat tunc qui in iudea
sunt fugiant ad montes & qui in tecto non
descendat tollendi aliquid de domo
sua & qui in agro non reuertatur tollere
tunicam suam Ve autem pregnantibus & nu-
trientibus illis diebus Orate autem
ut non fiat fuga vestra hyeme uel
sabbato Erit enim tunc tribulatio
magna qualis non fuit ab initio mundi usque nunc neque fiet Et nisi bre-
uiati fuissent dies illi non fieret salua
omnis caro Sed propter electos breuiabuntur dies illi Tunc si quis vobis
dixerit ecce hic xps aut illic
nolite credere Surgent enim pseudo-
xpi & pseudoprophete & dabunt signa
magna & prodigia ita ut in errorem
ducantur Si fieri potest etiam electi Ecce
dixi vobis Si ergo dixerint vobis ecce
in deserto est nolite exire Ecce in pe-
netralibus nolite credere Sicut enim fulgur
exit ab oriente & apparet usque in
occidentem ita erit aduentus filii hominis
vbicumque fuerit corpus ibi congregabuntur a-
quile Statim autem post tribulationem dierum
illorum sol obscurabitur & luna non dabit
lumen suum & stelle cadent de celo et
virtutes celorum commouebuntur & tunc appa-
rebit signum filii hominis in celo & tunc plan-
gent omnes tribus terre & videbunt filium
hominis venientem in nubibus celi cum vir-
tute magna & maiestate & mittet an-
gelos suos cum tuba & voce magna
& congregabunt electos eius a quatuor ventis a
summis celorum usque ad terminos eorum
Ab arbore autem ficus discite parabolam
Cum iam ramus eius tener fuerit & fo-
lia nata fuerint scitote quia prope est estas
Ita & vos cum videritis hec omnia scitote
quia prope est in ianuis Amen dico
vobis non preteribit generatio hec donec
omnia fiant Celum autem & terra transibunt
verba mea non autem preteribunt De die
autem illa & hora nemo scit neque angeli
celorum nisi pater solus Sicut autem in
diebus noe fuerunt ita erit & aduentus
filii hominis Sicut enim erant in diebus
ante diluuium comedentes & bibentes
nubentes & nuptui tradentes usque
ad eum diem quo intrauit noe in archam
noe & non cognouerunt donec venit diluu-
ium & tulit omnes ita erit aduentus
filii hominis Tunc duo erunt in agro
unus assumetur & unus relinquetur Duo
molentes in mola una assumetur
& alter relinquetur Vigilate ergo quia
nescitis horam qua dominus vester ve-
niat Illud autem scitote quod si
sciret paterfamilias qua hora fur ve-
niret vigilaret & non
sineret perfodi domum suam Et vos
estote parati quia qua hora non putatis
filius hominis veniet Quis putas
est fidelis seruus & prudens quem con-
stituit dominus super familiam suam
ut det illis cibum in tempore

illc ſing q̄ ꝺ vendit dñs eis doc
neāt ſic facētē dñs dico vob quꝺ
ſup oia bona ſua gſtituet eū Si
aut dixēt malꝫ ſing ⁊c nō cōde ſuo
mora facat dñs necꝫ veāt ⁊ ſcpit
ꝓuīē ſnos ſuos maducet ab ⁊bi
bit ꝺ abiosib veāt dñs ſui ꝙ
ꝺ dre qua nō ſperat ⁊ hoā qua
ignorat ⁊ dnudet eū ꝓſcīdet eū
eū ypocrīb illic cīt fletꝰ ⁊ ſtrid
denciū XXV
t Vnc ſimil cīt regnū celoꝝ
ꝺcē vīginīb q̄ accipientes
lampades ſuas exierūt obuia
ſponſo ⁊ ſponſe dnīcꝫ ad ex eis
erāt prudētes ⁊ quīq̄ fatue ⁊ quīq̄ prudētes
Qui quīq̄ fatue accepīs lapa
dibꝫ nō ſupſerūt oleū ſecū
prudētes vō acceperūt oleū
in vasis ſuis cū lapadibꝫ maḡat
facīte ſponſo dimitauerūt oēs
⁊ dormierūt mediā aūt nocte clā
mor factꝰ ē Ecce ſponſus veāt exite
obuiā ei Tūc ſurrexerūt oēs v
gines illę ⁊ ornauerūt lapadas
ſuas fatue aūt ſapientibꝫ dixe
runt Date nob de oleo vro quia
lampadas nr̄e extinguūt Rñ
derūt p̄dēte prudētes ne fōrte
nō ſufficiat nob ⁊ vob ite potiꝰ
ad vēdētes ⁊ emite vob Dū aūt
ire eē veāt ſponſus ⁊ q̄ parate
erāt ꝺ ſcerunt cū eo ad nuptias
⁊ clauſa ē ianua Nouiſſime vō ve
nerūt ⁊ reliq̄e vīgines dicētes
dne dne aperi nob ⁊ ille
ndñs aūt ait dico vob Neſcio
vos Vigilate itaq̄ q̄ neſcitis diē
neq̄ horā Sicut ho peregre pfi
ciſcens vocat ſuos ſuos ⁊ tradi
dit illis bona ſua ⁊ vni dedit quīq̄
talenta alij aūt duo alij vō vnū
vnicuiq̄ ſm̄ ſuā vīrtutē ⁊ ꝓfectꝰ
ē ſtatī abijt aūt q̄ quīq̄ talenta
accepat ⁊ operatꝰ ē ī eis ⁊ lucrꝰ
ē alia quīq̄ Similē ⁊ q̄ duo acce
pat lucratꝰ ē alia duo Cīm aūt
vnū accepat abiens fōdit ī terrā
⁊ abscondit pecuniā dñi ſui Post
multū vō tpis venit dñs ſeruoꝝ illo
⁊ posuit rōnē cū eis Et accedēs q̄
quīq̄ talenta accepat obtulit alia
quīq̄ talenta dicēs Dne quīq̄ ta
lenta tradidisti mihi Ecce alia quīq̄
ſup lucratꝰ ſum Ait illi dñs eius Euge
ſerue bone ⁊ fidelis ſup pauca fuisti
fidelis ſup multa te cōstituā intra
in gaudiū dñi tui Accessit aūt ⁊ q̄
duo talenta acceperat ⁊ ait Dne duo
talenta tradidisti mihi Ecce alia duo
ſup lucratꝰ ſum Ait illi dñs eius Euge
ſerue bone ⁊ fidelis quia ſup pauca
fuisti fidelis ſup multa te cōstituā
intra in gaudiū dñi tui Accedēs
aūt ⁊ q̄ vnū talenta dixit Dne
ait dñs ſuo q̄ duīs eē ⁊ aūſte
rus homo metis vbi nō ſeminasti ⁊
congregas vbi nō ſparſisti ⁊ timens abij
⁊ abscondi talentū tuū in terra Ecce
habes q̄ tuū ⁊ respōdēs aūt dñs eius
dixit ei Serue male ⁊ piger ſciē
bas q̄ meto vbi nō ſeminauī ⁊ congre
vbi nō ſparſi oportuit ergo te pecuniā meā
cōmittere nummulariis ⁊ veniēs ego
exigerē vtiq̄ q̄ meū cū vſu
ra tollere Tolle itaq̄ talentū ab eo ⁊
date ei q̄ habet decē talenta Omni
cui habenti dabit ⁊ habundabit q̄
non habet ⁊ id q̄ vidētur habere auferet ab
eo Et inutilē ſeruū eiicite in tenebras
exteriores illic erit fletꝰ ⁊ ſtrid
dencium Cum aūt venerit filius hoīs
in maiestate ſua ⁊ oēs angeli cum
eo tunc ſedebit ſup ſede maieſta
tis ſue ⁊ congregabunt ante eum omnes
gentes ⁊ ſeparabit eos ab inuicē ſicut
pastor ſegregat oues ab hedis ⁊
statuet oues quidē a dextris ſuis Hedos
aūt a ſiniſtris Tunc dicet rex his qui
a dextris eius erunt venite benedicti
patris mei poſſidete paratū vobis
regnū a cōſtitutione mundi Eſurienti
enim ⁊ dediſtis mihi manducare ſitui
⁊ dediſtis mihi bibere hospes eram ⁊
colligiſtis me nudus eram ⁊ cooperu
iſtis me infirmus ⁊ viſitaſtis me
in carcere eram ⁊ venistis ad me Tūc

rddebut usti dicebs dne q te
vidim esuriente & pauim & si
ente & dedim ti potu Qd aut
vidim te hospite & collegim
aut nud & cooperim te aut q
vidim te infirm aut i carc & ven
dte Et rndens rex aut illis amen dico
vob q diu fecistis uni de hijs fr
bis meis minimis mihi fecistis Tunc dic &
hijs q a sinistris erunt Discedi
te a me maledicti in ignem eternu
qui parat diabolo & angelis eius
Esurivi enim & non dedistis mihi nu
dus & non operuistis me infirm
& in carc & non visitastis me Tunc
rndebunt ei & ipi dicentes dne
quando te vidim esurientem aut sitientem
aut hospitem aut nudum aut infirmum
aut in carc & non ministravim tibi Tunc
rndebit illis dicens amen dico vob
q diu non fecistis uni de minimis
hijs nec mihi non fecistis Et ibunt hi
in supplicium eternum Justi aut in vitam
eternam / xxvi

Factum est cum consummasset ihs
omnes sermones hos dixit discipulis suis
Scitis quia post biduum pascha fiet et
filius hominis tradetur ut crucifigat
Tunc congregati sunt principes sacer
dotum & seniores populi in atrium principis
sacerdotum qui dicebat caiphas & consi
luerunt ut ihm dolo tenerent & in
occiderent Dicebant autem non in die
festo ne tumultus fieret in populo Cum
autem esset ihs in bethania in domo
simonis leprosi accessit ad eum mulier
habens alabastrum unguenti pretiosi & effu
dit super caput ipius recumbentis Vi
dentes autem discipuli indignati sunt dicen
tes ut quid perditio hec potuit enim istud
venundari multo & dari pauperibus Sciens
autem ihs ait illis quid molesti estis huic
mulieri opus enim bonum operata est in me
nam pauperes semper habetis vobiscum me
autem non semper habetis Mittens enim hec
unguentum hoc in corpus meum ad sepe
liendum me fecit Amen dico vobis
ubicumque predicatum fuerit hoc evan
gelium in toto mundo dicetur & quod hec
fecit in memoriam eius Tunc abiit unus de
duodecim qui dicebatur iudas scarioth ad
principes sacerdotum & ait illis Quid
vultis mihi dare et ego vobis eum
tradam Et illi constituerunt ei triginta
argenteos / Et exinde querebat opportunita
tem ut eum traderet Primo autem die
azimorum accesserunt discipuli ihu dicentes
ubi vis paremus tibi comedere pascha
at ihs Ite in civitatem ad quendam
& dicite ei magr dicit tempus meum prope
est apud te facio pascha cum discipulis
meis / Et fecerunt discipuli sicut constituit illis
ihs & paraverunt pascha / Vespere autem
facto discumbebat cum duodecim discipulis
Et edentibus illis dixit amen dico vobis
quia unus vestrum me traditurus est / Et con
tristati valde ceperunt singuli dicere
numquid ego sum dne At ille respondens ait
Qui intingit mecum in paropside hic
me tradet filius quidem hominis vadit
sicut scriptum est de illo vae autem homini
illo per quem filius hominis tradetur
bonum erat ei si natus non fuisset homo ille
respondens autem iudas qui tradidit eum
dixit numquid ego sum rabbi ait illi tu
dixisti Cenantibus autem illis accepit
ihs panem benedixit ac fregit deditque
discipulis suis et dixit accipite & comedite
hoc est corpus meum Et accepto ca
lice gratias egit & dedit illis dicens
bibite ex eo omnes hic est enim
sanguis meus novi testamenti qui
pro multis effundetur in remissionem peccato
rum Dico autem vobis non bibam amodo
de hoc genimine vitis usque in diem
illum cum bibam vobiscum novum in
regno patris mei & ymno dicto exi
erunt in montem oliveti Tunc dicit illis
ihs omnes scandalum patiemini
me in hac nocte Scriptum est enim
percutiam pastorem & dispergentur oves
gregis Postquam autem surrexero precedam
vos in galileam respondens autem petrus ait
illi Et si omnes scandalizati fuerint
in te ego numquam scandalizabor Ait
illi ihs amen dico tibi quia
in hac nocte antequam gallus cantet

ter me negabis/ ant ille petr' dixit
si oportuit me mori tecu non te
negabo Similr & oēs discipuli
dixer' Tunc venit ihs cu illis i villa
dicta gethsemani & dixit discipulis suis
Sedete hic. donec vadam & orem
Assumpsit petr' & duos filios ze
bedei cepit pauere & tristari & maestus esse
Tunc ait illis Tristis est anima mea
ad mortem sustinete hic & vigilate
mecu Et progressus pusillu cadit
in faciem suam orans & dicens Pr
si possibile est transeat a me calix iste
Verumtamen non sicut ego volo sed
sicut tu & venit ad discipulos & invenit eos
dormientes & dicit petro Sic non
potuistis una hora vigilare mecu
vigilate & orate ne intretis in tem-
tationem Spiritus quidem promptus est
aut caro infirma Iterum secundo abiit & oravit
dicens Pr mi si non potest hic calix
transire nisi bibam illum fiat voluntas
tua & venit iterum & invenit eos dormi-
entes Erant enim oculi eorum gravati &
reliquit illos iterum abiit & oravit tertio
eundem sermonem dicens Tunc venit
ad discipulos suos & dicit illis dormi-
te iam & requiescite Ecce appro-
pinquavit hora & filius hominis tradetur
in manus peccatorum surgite eamus ecce
appropinquabit qui me tradet ad
huc eo loquente ecce judas unus
de duodecim venit & cum eo turba
multa cum gladiis & fustibus missi
a principibus sacerdotum & senioribus
populi Qui autem tradidit eum dedit illis
signum dicens Quemcumq osculatus
fuero ipse est tenete eum Et confes-
tim accedens ad ihm dixit ave
rabi Et osculatus est eum dixit
illi ihs Amice ad quid venisti Tunc
accesserunt & manus dederunt in ihm
& tenuerunt eum Et ecce unus ex his
qui cum ihu erat extendit manum
exemit gladium
suum & percutiens servum principis sacerdotum & abstulit
auriculam eius Tunc ait illi ihs
converte gladium tuum in locum suum Omnes enim
qui acceperint gladium gladio peribunt
an putas quia non possum rogare pa-
trem meum & exhibebit mihi modo
plus quam duodecim legiones angelo
rum Quomodo ergo implebuntur scripture
quia sic oportet fieri In illa hora dixit
ihs turbis tamquam ad latronem ex-
istis cum gladiis & fustibus capere
me Quotidie apud vos sedebam
docens in templo & non tenuistis
me hoc autem totum factum est
ut adimplerentur scripture Tunc discipuli
relicto eo fugerunt ac illi tenen-
tes ihm duxerunt ad caiphan
principem sacerdotum ubi scribe &
seniores congregati erant Petrus autem
longe secutus est eum usque in atrium
principis sacerdotum & introgressus intro
sedebat cum ministris ut videret finem
principium autem sacerdotum & omne
concilium quaerebant falsum testimonium in ihm
ut eum morte tradere Et invenerunt
venerunt autem multi falsi testes ac
falsum Novissime autem venerunt
duo falsi testes dixerunt hic dixit
possum destruere templum dei & post
triduum reedificare illud Et surgens
princeps sacerdotum dixit illi nichil
respondes ad ea que isti adversum te testi
ficantur ihs autem tacebat Et princeps
sacerdotum ait illi Adiuro te per deum
vivum ut dicas nobis si tu es christus filius
dei Dicit illi ihs Tu dixisti
verumtamen ego dico vobis amodo vi-
debitis filium hominis sedentem a dextris
virtutis et venientem in nubibus celi
Tunc princeps sacerdotum scidit vesti-
menta sua dicens blasphemauit Quid
adhuc egemus testibus ecce nunc
audistis blasphemiam Quid vobis
videtur at illi dixerunt reus
mortis Tunc exspuerunt in faciem
eius & colaphis eum ceciderunt eum
alii autem palmas in faciem eius de
derunt dicentes prophetiza nobis xe
quis est qui te percussit Petrus vero
sedebat foris in atrio Et processit
Et accessit ad eum una ancilla dicens

et tu ad ihm galilee eras at illi ne
gant coram omnib⁹ dicb⁹ nostro
quid dicit expedit eo quod vidit
eu alia dulia et ait ihs ḳ erat
ubi et huc ad ihm vazeno cat
et ic illi negant mãdato qua
nd nemi hodie et pq pusillu at
tendit qm stabat et dicebat pe
tro vc et tu ex illis es na et
loqla tua manifestu te facit tnc
cepit detestare et mãcãe et no
nouisset hoem et cotinuo gallꝰ ce
tabat et recordat⁹ petrꝰ vo
bi pꝰ priꝰ quã gallꝰ cantet
ter me negabis et egressus fo
ras flebat amarã

Ane aut fm̃ facilitꝫ fuerunt
omnib⁹ principes sacdotũ et
seniores populi aduꝫ ihm ut eu
morte tradere et vincto adduxe
runt eu et tradiderunt eu pontio py
lato pnidi Tnc videns iudas qui
tradidit eu q̃ damnat⁹ est pe
nitentia ductꝰ retulit triginta argenteos
principib⁹ sacdotũ et senioribꝫ dicẽs
peccauj tradens sanguẽ iustu at illi di
cerunt quid ad nos tu videris et proiectis
argenteis in templo recessit et abiens
laqueo se suspendit principes aut sa
cdotũ acceptis argenteis dixe
runt non licꝫ eos mittere in corba
nam quia pretiu sanguinis est et consilio ac
dito emerunt ex eis agrũ figuli in
sepulturã peregrinoꝝ propter hoc vocat⁹
est ager ille acheldemach id est
ager sanguinis usq̃ in hodiernu die
Tnc adpletu est quod dictu est per
miam pphã dicentẽ et acceperunt triginta
argenteos pciũ appciati quo appciauerunt
a filiis israhel et dederunt eos in
agrũ figuli sicut constituit mihi
dns stetit aũt ihs ante presidẽtem et interro
gauit eu pses dicens tu es rex iudeoꝝ
aut illi ihs tu dicis et cu accusa
retur a principib⁹ sacdotũ et se
nioribus nichil respondit Tnc ait illi
pylatꝰ non audis quanta adversũ te
dicunt testimonia et non respondet ei ad
ullu uerbu ita ut mirarꝫ pses vehemẽ
ter Per diem aũt sollemnẽ consueuerat
pses unu vinctu quẽ uoluissent dimittere
cui ꝰ uellent habebat aũt tunc
vinctu insignem qui dicebat̃ Ba
rabas Congregatis ergo illis dixit pi
latꝰ quẽ uultis dimittã vobis ihm
qui dicit̃ xp̃s an barabam Sciebat
enim ꝙ pditionis causa tradidissent
eu Sedente aũt eo tribunali misit
ad eu uxor eius dicens nichil tibi
et iusto illi multa enim passa sum hodie
per uisũ propt eu Principes
aũt sacdotũ persuaserunt turbis ut
peterent barabam ihm uero perde
rent Respondens aũt pses dixit illis
quid uultis fieri uobis de duobꝫ dixerunt
barabam aũt illis dicit
erunt Quid igit faciam de ihu qui di
citur christus dicunt omnes crucifigat̃ aũt
illi pses Quid enim mali fecit
At illi magis clamabant crucifigat̃
Videns aũt pylatꝰ quia nichil proficit sed
magis tumultus fit accepta aqua
lauit manus coram turba dicens
innocẽs ego sum a sanguine iusti huius
videte vos ipi Et respondens uniuersus
populus dixit sanguis eius super nos
et super filios nros Tnc dimisit
illis barabam ihm aũt flagellatu
tradidit eis ut crucifigat̃ Tunc mi
lites pnidis suscipientes ihm in
torio congregauerunt ad eu uniuersã
cohortem et expoliantes eu clami
dem coccineã circumdederunt ei et plec
tentes coronã de spinis posuerunt
super caput eius et arundinem
in dextera eius et genu flectentes ante
eu illudebant dicentes ave rex
iudeoꝝ Et exspuentes in eu acceperunt
harundinem et percutiebant caput eius et
postq illuserunt ei exuerunt eu cla
mide et induerunt eu vestimẽtis eius
et eduxerunt eu ut crucifigent eu
Exeuntes aũt invenerunt hoiem cyrenen
sem nomine symone hunc angariauerunt
ut tolleret crucem eius et venerunt
in locu qui dicit̃ golgotha qd est calua
rie locꝰ Et dederunt ei vinum bibe
re felle mixtu Et cu gustasset noluit
bibere postq̃a aũt crucifixerunt eu
diviserunt sibi vestimenta eius sortem
mittentes et sedentes servabant eu Et
imposuerunt super caput eius causam

scripta hic & ihs nazarenus rex
iudeorum tue crucifixi sut ad eo
dns karnuch vng adeptis & vng
a suis est ptrenutes aut plasphe
mabat cu mouetes capita sua
dicetes vah qui destruis templu
dei & in triduo redificas Salua
temet ipm si filius dei es & descende
de cruce Similr & principes sacdotu cu
scribis & seniorib; dicebat alios salvos fecit seipm non
potest salvum facere si rex israel est
descendat nunc de cruce & credimus ei
confidit in deo liberet nunc si vult
deum enim dixit filius dei sum
latrones qui crucifixi erant cu eo im
properabat ei A sexta aut hora tenebre
facte sut sup vniuersam terra usq; ad
horam nonam Et circa horam nonam
clamauit ihs voce magna dicens
heloy heloy lamazabatani hoc
est deus deus meus ut quid
dereliquisti me Quidam aut illic
stantes & audientes dicebat helyam
vocat iste Et continuo currens vnus
ex eis accepta spongia implenit
aceto & posuit circumdans & dabat
ei bibere Ceteri vo dicebat Sine
videamus an veniat helyas liberans
eum Ihs aut iterum clamans
voce magna emisit spm Et ecce
velum templi scissum est in duas partes
deorsum usq; deorsum Terra mota est &
petre scisse sut & monumenta aperta
sut & multa corpa sanctor q dormierant
surrexerunt Et exeuntes de
monumentis post resurrectionem eius
venerunt in sanctam ciuitatem & apparuerunt
multis Centurio aut et q erant cu
eo custodientes ihm viso terremotu
& his q fiebant timuerunt valde
dicentes vere filius dei erat iste Erant aut ibi mulieres multe a longe
que secute erant ihm a galilea ministrantes
ei inter quas erat maria magdalene
& maria iacobi & ioseph & mater filioru
zebedei Cum aut sero factum esset
venit quidam homo diues ab arimathia
nomine ioseph qui & ipe erat discipulus ihu
hic accessit ad pilatum & petiit corpus
ihu tunc pilatus mandauit vt reddet corpus
& accepto corpore ioseph involuit illud
in mundo sindone suo nouo quod excidat
in petra & advolvit saxum magnu
ad hostium monumenti Erat aut
maria magdalene & altera maria se-
dentes contra sepulchrum Altera aut
die que est post parasceuen conuenerunt principes sacdotu & pharisei
ad pilatum dicentes Domine recordati
sumus quia seductor ille dixit
adhuc vivens post tres dies resurgam
iube ergo custodiri sepulchrum usq; in diem tertium ne forte ve
niant discipuli eius & furentur eum &
dicant plebi surrexit a mortuis
Et erit novissimus error peior
priori Ait illis pilatus habetis custodiam
ite custodite sicut scitis Illi
aut abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custo
dibus

XXVIII

Vespere aut sabbati que lucescit in
prima sabbati venit maria mag-
dalene & altera maria videre sepul-
chrum Et ecce terremotus factus est magnus
Angelus enim domini descendit de celo
& accedens revolvit lapidem & sede-
bat super eum Erat aut aspectus eius
sicut fulgor & vestimentum eius sicut nix
Prae timore aut eius exterriti sut custo-
des & facti sut velut mortui Respondens aut angelus dixit mulieribus
nolite timere vos Scio enim quod ihm
crucifixum quod dominus surrexit
sicut dixit venite & videte locum
ubi positus erat dominus Et cito euntes
dicite discipulis eius quia surrexit & ecce
precedit vos in galileam ibi eum vi-
debitis Ecce predixi vobis Et egressae
cito de monumento cum timore
& gaudio magno currebant nunciare
discipulis eius Et ecce ihs occurrit
illis dicens Avete Illae aut accesse-
runt & tenuerunt pedes eius & ado-
raverunt eum Tunc ait illis ihs
nolite timere ite nunciate fratribus
meis ut eant in galileam ibi me
videbunt Et cum abissent ecce quidam

de costodiby venerut ꝺ cuntate
7 indiabat pdoptby sacdotiꝫ oia
q fcta fuerat 7 cõgregata cu seni
oribꝫ ofilio accepto pctuaz copio
sam dederut nulitatiby dictis qꝫ
hꝫ eq nocte venerut 7 fuãti
sut eu nob ꝺhuiatibꝫ 7 si hoc
audiss fuit a pside nob suade
biuꝫ ei 7 secudꝫ vob faceremꝰ
at illi accepta pcuꝫ fecerut
sic crat edicti 7 dimittatiꝫ cũ
ueꝫ ifud ussq; Godefrid dicꝫ
aput ũdecꝫ Vnde cũ aut hꝫ
abuerut ꝺ galelead ꝺ mote vbi
cõstructũ erat ciuit 7 vndiq;
cũ adesserut q̃ aut dubitã
uerut Et accedẽs ihus locuty
ẽ cũ dicis data ẽ ñ ois ptas
m celo 7 mitia Euntes go doce
te omes gẽtes baptizates eas
ꝺ nois ꝑis 7 filij 7 spus scti
docẽtes eas oĩa q̃cũq; mãdaui
vobis 7 ecce ego
vob sum omnibꝫ diebꝫ usq; ad
cõsumacõnẽ sẽcli ylogy 7 mãdi em

Actus ewãgelista

Dei electus 7 petri ꝺ baptisma tefilꝫ
alfi m dño ꝑmat qbus sacdotiꝫ
ꝺ ordĩ ayganꝰ ꝑ cãnt lenita ad
fidem xp̃i cõfusus ewãgeliũ ꝺ ytu
lea scripsit ostendens m eo quꝫ 7 ꝑ
suo debẽt 7 xpo nã dicũ puerpꝫ
ꝺ voca ꝑfice exclamatõe ꝺstribꝰ
ꝺdũt lenitate electõe ostendit ut
pdicti pdestinatu iohãnis filiꝰ
zachãe ꝺ vice ãna pcly pmdatꝰ
emisso no solũ vin mũdi fructuꝫ
ꝑ cõpub ꝺnm in ou pvid ꝺnm vo
te audiũ mdo euãgelice pdicãdi
ostendit vt quib hec legẽb facti
ẽ ꝺcũ cãnb ꝺ ꝺno 7 ꝺ ihũ ad
venidũ habitaculũ mõ debẽt ag
nosci alij m se vid vote qd mdo
soliatibꝫ ꝑ ideãt ꝺ venĩat deniq;
7 ꝑ fidẽ euãgelij opꝫ mtrab abap
tismo pdicãdi ꝺcũ ꝺchoanis no
labarut natiuitate cãnb q̃ in pa
ribꝫ videãt dicẽ Oz porcij cep
nub expositoꝫ dcõi ieiunij nũ
cepiacꝫ ꝺyaboli cõtagiꝫ bestiaꝝ
7 nidoꝝ ꝑtulit xpistoꝝ nr ꝺ
stinꝫ nos ad mlcẽdũ singulariũ
bui opinges nr autoꝝ fide rat
7 ꝑficiẽdi opis plenitudinẽ no nc
gãt deniq; sibi aputasse pq fide
pollicẽ dr ut sacdos ẽpibus ha
bẽt Oz ty qsenacb fidei pdes
tinata potuit electo ut n̄ sis ꝺ
ope vt pdicat ad pub mercedẽ
m qui ita abꝺpadrie epũs sunt
ond 7 singula opus sunt scꝝ 7 euã
gelij dcta in sedb pone 7 ꝺsciplĩ
na ꝺ se lege agẽdũ 7 ꝺdna in
ãne mtegꝝ natuaꝝ q̃ ꝺ nob pe
q̃ncẽ oĩ ꝺelgne ꝺquisita vlmꝰ
ꝺgressꝰ hꝫtes mtẽdem exportabꝰ
quoma qui platat 7 irrigat vnꝰ
sut q̃ mũd ꝺmutꝫ ꝑstat deꝰ
ꝺ ylogy ad cõ

Ẽ iohẽs baptista ꝑ vncto
7 ꝺ habitu eq ꝺ bap
tismo ihũ 7 ꝺ tẽptatõe
cũb petro audeat iacobũ 7 iohẽs
sequi iubet ꝺ hoc q̃ spũ ꝺ mũ
ꝺ habuit sanato ꝺ socio petri
a febrib 7 alijs mltis ꝺ lepso
ꝺ paliticis 7 alijs mltis quos ihũs
sanauit Iacobũ ꝺ hispi sequi iubẽs
apud quẽ ꝺ publicanꝰ conuenat
ayunctatibꝫ ñdũb ꝺ ieiuniis ꝺ
apl̃oꝝ 7 filijs sponsi 7 ꝺ utrib
7 ꝺ vino ꝺ spũs quab ꝺ ihũ vella
bat ꝺ eo q̃ manu arẽdam habuit
7 vbi ꝺ modo ꝺcũ ꝺ ꝺficiẽt ꝺno
ꝺ apl̃oꝝ electio ꝺ beatitudinib
pdicãdi ꝺ modoꝝ 7 fructꝰ legis ꝺ
ꝺ mãe 7 fidẽb eq ꝺ pabula

quabit ꝺ̄ñus de penitẽt & ꝺcte
euangelio Et p̄ceꝑ scẽbꝫ ꝫ
galilee vidit symonẽ & frem eꝝ
andreã mittẽtes rẽtes i mari
Erãt enim piscatores & dixit ihꝭ
illis veníte post me faciã vos
fi̅ piscatores hoīm & p̄tinus relictis
retibus secuti sunt eum Et p̄cessꝫ
pusillum vidit iacobũ zebedei
& iohannẽ fratrem eius & ipos i naui
reparantes retia & vocauit eos & sta
tim relicto patre suo zebedeo i naui
cum mercenarijs secuti sunt eum Et
intrãt capharnaũ & statim sabatis
ingressus i synagogã docebat eos
& stupebãt sup̄ doctrina eius Erat
enim docens eos sicut potestatem habẽs
& non sicut scribe Et erat in synagoga
eorũ homo i spũ immundo & excla
mauit dicens quid nobis & tibi
nazarene venisti p̄dere nos scio
te qs sis sanctus dei & comminatꝰ est ei
ihs dicens obmutesce & exi de
homine Et discerpens eum spũs
immundus voce magna clamans et
exijt ab eo & nichil nocuit illi ita ut
conquirerent inter se dicentes quid
est hoc quod doctrina hec
nouа est & in potestate & spiritibus i
mundis imperat & obediunt ei Et p̄
cessit fama statim in omnem regionẽ
galilee Et p̄tinus egressi de
synagoga venerũt domum symonis
& andree cum iacobo & iohãne Decube
bat aũt socrus symonis febricitans
& statim dicunt ei de illa Et accedens
ihs eleuauit eam apprehensa manu
eius & continuo dimisit eam febris &
ministrabat eis Vespere aũt facto cum sol
occidisset afferebant ad eum oēs ma
le habentes & demonia habentes & erat
tota ciuitas congregata ad ianuam
domus & curauit multos qui vexabãtur variis infir
mitatibus & demonia multa eiciebat &
non sinebat ea loqui quia sciebant
eum Et diluculo valde surgens a
bijt in desertum locum ibiq orabat
& persecutus est eum symon & qui cum
erant Et cum invenissent eum dixerunt
ei quia omnes querunt te Et ait illis
eamus in proximos vicos & ciuita
tes ut ibi predicem ad hoc enim
veni Et erat predicans in synagogis eorũ
in omni galilea & demonia eiciebat
venit ad eum leprosus deprecans eum
& genu flexo dixit ei quia si vis potes me
mundare Ihs aut misertus eius extendit
manum suam & tetigit eum ait volo
mundare & cum dixisset statim di
scessit ab eo lepra & mundatus
est & comminatꝰ est ei statim & eiecit
illum & dixit ei vide nemini dixe
ris sed vade ostende te principi sa
cerdotum & offer p̄ emundatione tua q
p̄cepit moyses in testimonium illis
at ille egressus cepit predicare & di
famare sermonem ita ut iam non posset
manifeste ciuitatem introire sed foris in
desertis locis erat & conuenichant ad eum
undique
Et iterum intrauit capharnaum p
dies octo & auditum est quia in
domo est & cõuenerunt multi ita
ut non caperet neq ad ianuam & lo
quebat eis verbum Et veniunt ad eum
ferentes paraliticum qui a quatuor portabat
Et cum non posset offerre eum
p turbam nudauerunt tectum ubi erat
& patefactis submiserunt grabatum
in quo paraliticus iacebat Cum vidisset
autem ihs fidem illorum ait paralitico
fili dimittũtur tibi peccata tua Erant aũt
quidam de scribis sedentes & co
gitantes quid hic sic loquitur blasphe
mat quis potest dimittere peccata nisi
solus deus Cognouit statim ihs
spũ suo quia sic cogitarent intra
se dixit illis quid ista cogitatis in cor
dibus vestris quid est facilius dicere
paralitico dimittũtur tibi peccata tua an
dicere surge & tolle grabatum tuum
& ambula Scitote aũt quia filius hois
habet potestatem dimittendi peccata super
terram ait paralitico tibi dico surge tolle grabatum
tuum & ambula & vade domum tuam
Et statim surrexit & sublato gra
bato abijt coram omnibus ita ut ad
mirarentur oēs & honorificarent deum
dicentes quia nunquam sic vidimus
Egressus iterum ad mare omnis
turba veniebat ad eum & docebat eos
Et cum preteriret vidit matheum filium

niore eicit demonia Et cum ipe
rpit cu d pabolis dicebat Quo
d zatheus zatheus eicit Qui
ht quid se dicat nr pe stat
Et si dom sup se ipm dirigit
ud pe dom ia stat Et si zatha
nas cognoscet qui secum sp
dspdit nud pe stat Si hz sue
ned pe vasa fortis diripe
dispe nisi prius forte alligat Et tnc
domu diripiet Amen dico vob
qr oia dimittet filijs hoim pcta
et blasphemie q̄bus blasphemauer
rit Qui aut blasphemauerit sp
stu nō hz remissionē in etnū S
ream cōmittit etnī delicti Cum dicebat
ppa d multis hec Ecce venerat mr
eius et fres foris stabes mi querut
ad eū vocantes eū Et sedebat
turba circa eū Et dicebat ei Ecce mr
tua et fres tui foris stant q̄rentes
te Et respondens eis ait Q̄ est mr mea
et fres mei Et circumspiciens eos
qui circa eū sedebat Ecce
mr mea et fres mei Qui enī
fecerit voluntatē dei hec fr mea
et soror mea et mr mea est
Die cepit
decē ad mare et congregata
est ad eū turba multa ita ut naue
ascendē sedebat in mari et omis tur
ba mat sup terra erat Et docebat
eos in pabolis multa Et dicebat
eis in doctrina sua audite ecce
exiit seminans ad seminandū Et
seminanti alind cecidit circa uia et
venerūt volucres et comederūt illud
alind uō cecidit sup petrosa ubi
non habuit terrā multam et statim exortū est
quia non habebat altitudinē terre Et
quū exortus est sol estuauit et eo
quod non habebat radicē aruit Et ali
cecidit de spinas et ascenderūt spi
ne et suffocauerūt illud Et fructū non
dedit Et alia cecidit in terrā bonā
et dabat fructū ascendentē et crescē
tē et offerebat unū triginta et unū
sexaginta et unū centū Et dicebat
qui habet aures audiendi audiat
Et cū esset singulis mirabant qui
circa eū cū duodecim parabolā
eandē Et dicebat eis Vob datū est
scire misteriū regni dei illis aut
qui foris sunt in parabolis oia fiunt ut
videntes videant et non uideant
et audientes audiant
et non intelligant nequando convertant
mittant eis pcta Et ait illis Nescitis
parabolam hanc et quo modo omnes pa
rabolas cognoscetis Qui seminat uer
seminat hic ante sunt qui circa viā ubi
seminat uerbū et cū audierint statim
uenit satanas et aufert verbū qd seminatū
in cordibus eorū Et hi sunt simi
liter qui supra petrosa seminant qui cū audi
erint verbū statim cū gaudio accipiunt
illud Et non habent radicē in se sed
temporales sunt deinde orta tribulatione
et persecutione propter verbū mox scandalizantur Et alii sunt qui in spinas
seminantur hi sunt qui verbū audiunt et
erumpne seculi et deceptio diuitiarū
et circa reliqua concupiscentie introeuntes
suffocant verbū et sine fructu efficit
Et hi sunt qui super terrā bonā seminati
sunt qui audiunt verbū et suscipiunt
et fructificant unū triginta et unū
sexaginta et unū centū Et dicebat
illis Nūquid venit lucerna ut sub mo
dio ponat aut sub lectū nonne ut sup
candelabrū ponat Non enim quid abscon
ditum quod manifestū non fiat
neque factum est ut in palā veniat
Si quis habet aures audiendi audiat
Et dicebat illis videte quid audi
atis Eadē mensura mensi fuerit
metietur vob et adicietur vob
Qui enim habet dabit illi et qui non
habet etiam id quod habet auferetur ab
eo Et dicebat sic est regnum dei quasi
homo mittat semen in terrā et dormiat
et exurgat nocte et die et semen germinet et crescat dum
nescit ille spontanea enim terra fructi
ficat primum herbam deinde spicam
deinde plenum frumentum in spica Et cum
autem produxerit fructum statim mittit
falcem quoniam adest messis
Dicebat Cui assimilabimus regnum dei

aut in parabola comparabimus illud
Sicut granum sinapis quod cum seminatum
fuerit in terra minus est omnibus seminibus
que sunt in terra et cum seminatum fuerit
ascendit et fit maius omnibus oleribus
et facit ramos magnos ita ut
possint sub umbra eius aves celi
habitare et talibus multis parabolis
loquebatur eis verbum sicut poterant
audire Sine parabola autem non lo
quebatur eis Seorsum autem discipulis suis
dicebat omnia Et ait illis In illa
die cum sero esset factum transeamus
contra Et dimittentes turbam assu
munt eum ita ut erat in navi Et alie
naves erant cum illo et facta est procel
la magna venti et fluctus mittebat
in navem ita ut impleretur navis et
ipse erat in puppi super cervical dor
miens et excitant eum et dicunt ei
magister non ad te pertinet quia perimus
Et exsurgens comminatus est vento et dixit
mari obmutesce et tace Et cessavit ventus
et facta est tranquillitas magna et ait
illis quid timidi estis necdum
habetis fidem et timuerunt timore
magno et dicebant ad alterutrum Quis
putas est iste quia venti et mare
obediunt ei

c Et venerunt transfretum in regionem
Gerasenorum et exeunti ei de navi
statim occurrit de monumentis homo in spiritu
immundo qui domicilium habebat in monumentis
et neque catenis eum quisquam poterat li
gare quoniam sepe vinctus cathenis et com
pedibus dirupisset cathenas et compedes
comminuisset et nemo poterat eum domare
Et semper nocte et die in monumentis et in
montibus erat clamans et concidens se
lapidibus Videns autem ihesum a longe
occurrit ei et adoravit eum Et clamans
voce magna et dixit Quid michi et tibi
ihesu fili dei altissimi Adiuro te per deum ne
me torqueas Dicebat enim illi Exi
spiritus immunde ab homine et inter
rogavit eum Quod tibi nomen est Et dicit
legio michi nomen est quia multi sumus

Et deprecabatur eum multum ne eos ex
pelleret extra regionem Erat autem ibi
circa montem grex porcorum magnus
pascens Et deprecabantur eum spiritus
dicentes mitte nos in porcos ut in eos
introeamus et concessit eis statim ihesus Et
exeuntes spiritus immundi introierunt in
porcos Et magno impetu grex precipi
tatus est in mare ad duo milia et
suffocati sunt in mari Qui autem pasce
bant eos fugerunt Et nunciaverunt
in civitatem et in agros Et egressi sunt
videre quid esset factum Et veniunt
ad ihesum Et vident illum qui a demonio
vexabatur sedentem vestitum et sane
mentis Et timuerunt et narraverunt
et narraverunt illis qui viderant Et
qualiter factum esset ei qui demonium
habuerat Et de porcis Et rogare ce
perunt ut discederet a finibus eorum
Cumque discederet a finibus eorum as
cenderet navem cepit eum deprecari
qui a demonio vexatus fuerat ut
esset cum illo Ihesus autem admisit
illum Et ait illi Vade in domum
tuam ad tuos et nuncia illis quanta
tibi dominus fecerit Et misertus sit
tui Et abiit et cepit predicare in
Decapoli quanta sibi fecisset ihesus
Et omnes mirabantur Et cum ihesus
ascendisset in navi rursus transfre
tum convenit ad eum turba multa et
erat circa mare Et venit quidam
de archisynagogis nomine Yairus Et
videns eum procidit ad pedes eius
Et deprecabatur eum multum dicens Quoniam
filia mea in extremis est veni impone
manum tuam super eam et salva sit et
vivat Et abiit cum illo et sequebatur
eum turba multa et comprimebant eum
Et mulier que erat in profluvio
sanguinis annis duodecim Et fu
erat multa perpessa a pluribus
medicis et erogaverat omnia
sua nec quicquam profecerat sed
magis deterius habebat // Cum au

cū audisset dñm ihm venit in tbā ciuitatē
et tetigit vestimentū eius dicens qua
si tetigero vestimentū eius salua ero
Et cōtinuo siccatus est fons sanguinis eius
et sensit corpore quia sanata est plaga
Et statim agnoscens in semetipso
virtutē q̄ exierat de eo conuersus in
turba aiebat quis tetigit vestimenta
mea et dicebant discipuli sui videbas turbā
comprimentem te et dicis quis me tetigit
Et circumspiciebat videre eam quę hoc fecerat
Mulier autem timens et tremens sciens quid
factum esset in se venit et procidit ante eum
et dixit ei omnem veritatem Ihs autem dixit
ei filia fides tua te saluam fecit
vade in pace et esto sana a plaga
tua adhuc eo loquente venerunt a domo
archisynagogi dicentes quia filia tua
mortua est quid vltra vexas magistrum
Ihs autem statim audito verbo quod
locutum est dicit archisynagogo
noli timere tantum crede et non admittit
quemquam sequi se nisi petrum iacobum
et iohannem fratrem iacobi et venit domum
archisynagogi et videt tumultum
fletus et ululatus multos Et
ingressus ait illis quid turbamini et plo
ratis puella non est mortua sed dormit
Et irridebant eum ipse vero eiecit omnes
foras assumit patrem et matrem puellę
et ingredit ubi puella erat iacebat
et tenuit manum puellę ait illi
tabita cumi quod est interpretatum puella tibi dico
surge et confestim surrexit puella
et ambulabat erat autem annos duodecim
et obstupuerunt stupore magno et
præcepit illis ne cui hoc fieret et iussit dari manducare
eam Et egressus inde

venit in patriam suam et sequebantur eum discipuli sui Et facto sabbato
cepit docere in synagoga et multi au
dientes admirabantur in doctrina eius
dicentes unde huic hæc omnia et quæ
sapientia quæ data est illi et virtutes
tales quæ per manus eius efficiuntur Nonne
iste est faber filius mariæ frater
iacobi et ioseph et iudæ et simonis nonne so
rores eius hic nobiscum sunt et scandalizabantur
in illo Et dicebat eis ihs
quia non est propheta sine honore nisi
in patria sua et in cognatione sua et in domo
sua Et non potuit ibi virtutem vllam
facere nisi paucis infirmis impositis
manibus curauit Et mirabatur propter incredulita
tem illorum Et circuibat castella circum
docens Et conuocauit duodecim et cepit
eos mittere binos et dabat illis po
testatem spirituum immundorum Et præ
cepit eis ne quis tollerent in via nisi
virgam tantum non peram non panem
neque in zona æs sed calceatos sandalia
et ne induerentur duabus tunicis
Et aiebat illis quocumque introieritis in domum
illic manete donec exeatis
inde Et quicumque non receperint vos
neque audierint vos exeuntes in
exercitu pulueres de pedibus vestris
in testimonium illis Et exeuntes in
prædicabant ut pœnitentiam agerent Et de
monia multa eiciebant et ungebant oleo
multos infirmos et sanabant Et audi
erunt reges herodes manifestum nomen eius
et dicebat quoniam iohannes baptista surrexit
a mortuis et propterea virtutes operantur
in illo alii vero dicebant quia helias est alii
autem propheta quasi unus
ex prophetis alii vero herodes audito
herode dixit quem ego decol
laui iohannem hic a mortuis resurrexit
ipse enim herodes misit et tenuit
iohannem et vinxit eum in carcere propter herodiadem
uxorem philippi fratris sui
quoniam uxorem duxit eam Dicebat enim
iohannes herodi non licet tibi habere uxorem
fratris tui herodias autem insidiabatur illi
et volebat occidere eum et non poterat
herodes enim metuebat iohannem sciens
eum uirum iustum et sanctum et custodie
bat eum Et audito eo multa faciebat
et libenter eum audiebat Et cum dies
opportunus accidisset herodes natalicia
sui cenam fecit principibus et tribunis
et primis galilee Cumque intrasset filia ipsius
herodiadis et saltasset et placuisset
herodi simul et discumbentibus rex ait
puellæ pete a me quod vis et dabo
tibi Et iurauit illi quicquid petieris dabo
tibi licet dimidium regni mei Cum
autem exisset dixit matri suæ quid
petam caput iohannis baptistæ Quæ

medut & alia multa q̄ ẽdita sut
illi suãe bayt̄snata & vecor
& ônauetor & lector. Et mdo
gabat eu phãsei & scribe dr̄
ẽtuat dle tui no dbulat iñ
ẽdicor seniorũ ꝑ & maibq̄ no tort
maducat pane At ille rñdit
illis Bñ phetauit ysayas de
vob ypocrite sic scr̄m e ꝓphb
hic Labijs me honat cor aut
cor long e ame mamd aut
me colut doctrãs doctnas &
ꝓcepta homi ẽlongãtes eu
mdata dei teneãs t dicor hoy
& alia silã hmõi facit multa &
dicebat Bñ vereto facit scõp
tu dñi ut ẽdicor vraz tenuit
Ioysep eu dr̄e homõ ꝓcep
tum & mcem tuã & q̄ male
dixerit pr̄ q̄ mor moãte mo
rat. Vob aũt dicit si quis
dixerit pr̄ q̄ mori cũebam q
z domui q̄das z ecc me tibi
ꝓdent & xtiana no dimittit
eu quidq̄ facit pr̄e suo q̄ mre
ẽtendentes vñ dei p ẽdicõe
vram q̄dq̄ ẽdixit & multa
alia hmõi facit Et adunatis ite
ẽbam dicebat illis audite me
oẽs & intelligite nichil e cõe
homini intrãs i eu q possit eu
coinq̄nare ꝑ que d̄ hoie ꝓcedut
illa sunt q̄ coinq̄nat homem Di
quib hic aũb audi audiat
Et cu d turbis esset domũ a ẽba
d rogabat dle eius ꝓbolã illã
illis Due & vos d̄ ꝓcedentes
este no intelligit q omne extrin
trãs i homem no pt eu coi
quare q̄ no intrat in cor eius ꝑ
ventre & in secessu exit pur
gans & oẽs escas dicebat aut
q̄ d̄ hoie exeũt illa coinq̄nat
homem ab intus eu d̄ cõde homi
male cogitatiões exeunt adulteria
fornicatões homicidia furta auarie
tie dolus impudicia oculus malus
blasphemia superbia stultitia om
nia hec mala ab intus exeunt & coi
quinat homem Et ingressus abyt
in fines tyri & sydonis & ecce mulier
chanan nauigs exiit a finib eor
& clamans dicebat ei dñe fili dauid
miserere mei filia mea male a
demonio vexatur Qui non respondit
illi verbum Et accesserunt discipuli
eius rogabant eum dicentes dimitte illã
quia clamat post nos Ipe aũt respondens
ait non sum missus nisi ad oves que
perierunt domus israel Mulier aũt
venit & adorabat eum dicens dñe adiua
me Ipe aũt respondens ait non est bonum
sumere panem filiorum & mittere canibus
Illa aũt dixit etiã dñe nam & catelli
edunt de micis que cadunt de mensa
dominorum suorum Tunc respondens ihs dixit
illi o mulier magna est fides tua fiat
tibi sicut vis Et sanata est filia eius
ex illa hora Et cum venisset ihs iuxta
mare galilee ascendit in montem sedens
ibi Et accesserunt ad eum turbe multe
habentes secum claudos cecos debiles
mutos & debilitatos alios multos
& proiecerunt eos ante pedes eius
& curauit eos ita ut turbe mirarentur
videntes mutos loquentes debiles
sanos claudos ambulantes cecos
videntes & magnificabant deum
israel Ihs aũt discipulos suos
convocans ait illis misereor super
turbam quia ecce iam triduo mecum
perseverant & non habent quod
manducent & dimittere eos ieiunos
nolo ne deficiant in via Et discipuli
dicunt ei unde nobis in deserto tanta
panes ut saturemus turbam tantam
Et ihs ait eis quot panes habetis
qui dixerunt septem et pauci
pisciculi Et precepit turbe ut
discumberent super terram Et accepit
septem panes et pisces et gratias
agens fregit et dedit discipulis suis
et discipuli turbis Et manducauerunt
omnes et saturati sunt et quod
superauit de fragmentis tulerunt
septem sportas plenas Erant aũt
manducantes quatuor milia hominum
exclusis mulieribus et paruulis Et
dimissis turbis ascendit in nauim
et venit in fines magedan

Et pg̃ diebꝫ ſcē aſſumſit ihc
diſcipulos ſ̃ petꝝ iacobū
& iohānē & duxit illos
in montem excelſum ſ̃ trāſfigurat⁹
eſt coram ipis & veſtimenta eius
facta ſunt ſplendentia & candida nim
valde qualia fullo non pt
ſuper terram candida facere & apparuit
illis helyas cū moyſi & erant
loquentes cū ihū & ait petrus
ad ihm rabi bonum ē nos hic
eſſe faciamus hic tria tabernacula tibi
vnum moyſi vnum & helie vnum
tho ait nesciebat quid diceret erant
enim timore exterriti & facta eſt
nubes obumbrans eos & venit
vox de nube dicens hic eſt filius
meus dilectus audite eum Et ſtatim
circumſpicientes neminem viderunt niſi
ihm tm ſecum & descendentibus illis
de monte precepit illis ne cui
narrarent quod vidiſſent niſi cum
filius hominis a mortuis reſurrexiſſet & verbum tenuerunt apud
ſe conquirentes quid eſt cum a mortuis reſurrexiſſet & interrogabant eum
dicentes quid ergo phariſei dicunt
quia helyam oportet primum venire
quem cum audiſſet illis helyas quidem ve
niet primo & reſtituet omnia & quo
modo ſcriptum eſt de filio hominis ut multa
patiatur & reputet̃ ſed dico vobis
quia helyas venit & fecerunt ei quecumque
voluerunt ſicut ſcriptum eſt de eo & venientes
ad diſcipulos ſuos vidit turbam magnam
circa eos & ſcribas conquirentes cum
illis Et confeſtim omnis populus
videns ihm ſtupefacta eſt & expaverunt et
currentes ſalutabant eum Et interrogabat
eos quid inter vos conquiritis &
unus turbe de turba dixit magiſtre
attuli filium meum ad te habentem
ſpiritum mutum qui ubicumque eum apprehenderit allidet eum & ſpumat et
frendet dentibus & arefcit & dixi
diſcipulis tuis ut eicerent illum & non po
tuerunt Ille autem dixit O generatio
incredula quamdiu apud vos ero
quamdiu vos patiar afferte illum
ad me & tulerunt illum Et cum vidiſſet illum ſtatim ſpiritus conturbavit illum
& elifus in terram volutabatur ſpumans
Et interrogavit patrem eius quantum
temporis eſt quod hoc ei accidit at
ille ait a puerilibus & frequenter eum
& in ignem & in aquas miſit ut eum perdat
Sed ſi quid adunare nos poteſt miſereri
nobis & adiuva nos ait ei ihs omnia
possibilia ſunt credenti & protinus exclamans
mulier cum lacrimis ait credo
domine adiuva incredulitatem meam Et cum
videret ihs concurrere turbam co
minatus eſt ſpiritui immundo dicens ſur
de & exi ab eo & amplius non introeas in
eum exclamans & diſcerpens eum
exiit ab eo Et factus
eſt ſicut mortuus ita ut multi dicerent
quia mortuus eſt hic autem tenens manum
eius elevavit eum & ſurrexit Et
cum introiſſet domum diſcipuli eius ſecreto
interrogabant eum quare nos non po
tuimus eicere eum Et dixit illis hoc
genus in nullo potest exire niſi in
oratione & ieiunio Et inde profecti
grediebantur galylee non volebat
quemquam ſciri docebat autem diſcipulos
ſuos & dicebat illis quia filius hominis
traditur in manus hominum & occident
eum & occiſus tertia die reſurget
at illi ignorabant verbum & timebant
eum interrogare & venerunt capharnaum cumque eſſet in domo interro
gabat eos quid in via tractabatis Et illi tacebant nam in
via enim diſputaverant quis eorum
maior eſſet & reſidens vocavit duo
decim & ait illis ſi quis vult primus eſſe
erit omnium novissimus & omnium miniſter
Et accipiens puerum ſtatuit eum in
medio eorum quem cum complexus
eſſet ait illis quia quicumque unum de
huiſmodi puerulis receperit in nomi
ne meo me recipit Et quicumque me ſuſ
ceperit non me ſuſcipit ſed eum qui
miſit me Respondit illi iohes
dicens magiſtre vidimus quen-

cepit ei dicã cere nob dicẽs
omnia ꝛ secuti sumꝰ te ꝛ ait illi
autẽ dñs vob nemo ẽ qui
huiꝰmõi dimiꝫ aut fres aut sorores
aut pẽrem aut matrem aut filios aut agros
ꝓp me ꝛ ꝓp euangeliũ q̃ nõ accipiet centies tãt hoc tẽpe domos
ꝛ fres ꝛ sorores ꝛ matres ꝛ filios
ꝛ agros cũ psecutiõib ꝛ in futuro se
culo vitã ẽtnã multi aũt erunt
primi nouissimi ꝛ nouissimi primi
Erant aũt in via ascẽdẽs ihesus ante
illos ihs ꝓcedebat ꝛ stupebãt
ꝛ sequẽtes timebãt Et assumens iterũ
duodecim cepit illis dicere q̃ ecce
nos ascendimꝰ ihlem
et filius hois tradẽt pñcipib
sacerdotũ ꝛ scribis ꝛ senioribꝰ ꝛ dabũt
illum in manꝰ ꝛ illudẽt ei ꝛ conspuẽt eum et
flagellabunt eum ꝛ occidẽt eum ꝛ
tertia die resurget Et accedit ad eum
Iacobꝰ ihs filius zebedei dicẽtes
magr volumꝰ ut quodcũq; petierimꝰ a
nobis at dicẽ eis quid
vultis ut faciã vob ꝛ dixerunt
da nob ut unꝰ ad dexterã tuã
ꝛ alius ad sinistrã tuã sedeat in gla
tua ihesus aũt dixit eis nescitis
quid petatis potestis bibere calicem
quem ego bibo ꝛ baptismo
quo ego baptizor baptizari at illi
dixerunt possumꝰ ihesus ait illis ca
licem quidem quem ego bibo bibetis ꝛ
baptismo quo ego baptizor baptiza
mini sedere aũt a dexteris meis
nõ est meum dare
vobis sed quibꝰ parat ꝑ Et audi
decem ceperunt indignari de iacobo
ꝛ iohãne ihesus autẽ vocans illos ait
illis scitis quia qui videntur ꝓncipes
gentiũ dominantur eorũ ꝛ principes
potestatem habent eorũ non ita ẽ inter
vos sed quicũq; voluerit fieri maior
minister vester ꝛ quicũq; voluerit ex vobis
primus fieri erit omnium seruus Nam filius hois
non venit ut ministretur ei sed ut ministret
et det animã suam redemptionem ꝛ
venit iherichũ Et ꝓficiscente eo
de iherichũ ꝛ discipulis ꝛ plurima mul
titudine Et filius timei bartho

meus sedebat mẽdicans
qui cũ audisset q̃ ihs nazarenus
est cepit clamare ꝛ dicere fili da
uid ihu miserere mei Et comminabãt
ei multi ut taceret ꝛ ipe multo magis cla
mabat fili dauid miserere mei ihs
stans iussit illum vocari ꝛ vocant cecum
dicẽtes ei confide surge ecce vocat te
qui proiecto vestimento
suo exiliens venit ad eum Et respon
dens ihs dixit illi quid vis ut faciam
tibi cecus aũt dixit ei rabboni ut
videam ihs ait illi vade
fides tua te saluum fecit Et confes
tim vidit ꝛ secutus eum ꝛ
Et cum appropinquasset
ihrosolimis ꝛ bethaniã ad
montem oliueti misit duos
ex discipulis suis dicẽs eis
quod contra vos ẽ ꝛ continuo
intrantes in castellum quod contra vos ẽ ꝛ invenietis
pullum asine alligatum cui nullus hominum
sedit solute illum ꝛ adducite Et
si quis vobis dixerit quid facitis dicite
quia dñs nost ẽ egetimus illum dimit
tet huc Et abierunt duo et invenerunt pul
lum alligatum ad ianuam foris ꝛ hiis
soluunt eum Et quidam illic stan
tibus dicebãt illis quid facitis solue
tes pullum Illi dixerunt illis sicut
ceperat ihs illis ꝛ dimiserunt eos ꝛ
adduxerunt pullum ad ihm ꝛ ponentes
sibi vestimenta sua ꝛ sedit sup eum
multi aũt straverunt vestimenta sua in
via alii aũt frondes cedebãt de arbo
ribus ꝛ sternebãt in via Et ꝙ ibant Et
qui sequebantur clamabãt dicentes O
sanna benedictus qui venit in nomine dñi
benedictum qd venit regnum patris nostri da
vid O sanna in excelsis ꝛ introiit in
ihrosolima in templum ꝛ circumspectis omni
bus cum iam vespera esset hora exiit in bet
haniã cum duodecim ꝛ alia die cum
exirent bethania esurijt Et cum vidisset
arborem ficum habentem folia venit si qua forte
veniret in ea Et cum venisset ad eam
nichil inuenit præter folia non enim erat
tempus ficorum Et respondens ihs dixit ei
nunquam amplius ex te nullus fructum edat
te discipuli eius audiebant ihm eun

Et venerunt ihc̃ solimā Et cū intr̃ss templū cepit eiic̃ ementes et vendentes de templo Et nō sinebat ut quisquā trāsferret vas p templū Et docebat eos no nr̃a scr̃ta est domus mea domus orōnis vocabit omnibus gentibus vos aut fecistis eā speluncam latrōm Quo audito pontifices sacdotes et scribe quebant quō eum perderent timebant enim eum quia turba admirabat sup doctrina eius Et vespere facta exibat extra ciuitatem Et mane transeūtes viderunt fichulneam aridam factam a radicibus Et recordatus petrus dixit ei rabi ecce ficus cui maledixisti aruit Et respondens ihs ait illis habete fidem dei Amen dico vobis quicūq dixerit huic monti tollere et mittere in mare nō hesitauerit in corde suo sed crediderit quia quodcūq dixerit fiat fiet ei Propterea dico vobis omnia quecūq orantes petitis credite quia accipietis et evenient vobis Et cū stabitis ad orandum si quid habetis aduersus aliquem dimittite ut et pr̃ vr̃ qui in celis est dimittat vobis peccata vestra Et cū venissent iterum hierosolimam Et cū ambularet in templo accedunt ad eum principes sacdotes et scribe Et dicunt ei In qua potestate hec facis Et quis dedit tibi hanc potestatem ut ista facias Ihs aut respondens ait illis interrogabo et ego vos unum verbum respondete mihi et dicam vobis In qua potestate hec facio Baptismum iohis de celo erat an de hominibus Respondete mihi At illi cogitabant intra se dicentes Si dixerimus de celo dicet quare ergo non credidistis ei Si dixerimus ex hominibus timemus turbam omnes enim habebant iohem quia vere prophta esset Et respondentes dicunt nescimus Et ihs ait illis neque ego dico vobis in qua potestate hec facio Et cepit illis in parabolis loqui

V Vineam plantauit homo et circumdedit sepem et fodit lacum et edificauit turrim et locauit eam agricolis Et peregre profectus est et misit ad agricolas seruum tempore ut ab agricolis de fructu vinee quam appenderent ei rederent et dimiserunt eum vacuum Et iterum misit ad eos alium seruum et illum de capite vulnerauerunt et contumelijs affecerunt Et rursum alium misit et illum occiderunt et plures alios quosdam cedentes alios vero occidentes adhuc ergo unum habens filium carissimum et ipm misit ad eos verissimum dicens quia verebuntur filium meum Coloni autem dixerunt hic est heres venite occidamus eum et nr̃a erit hereditas Et apprehendentes eum occiderunt et eiecerunt extra vineam Quid ergo faciet dominus vinee veniet et perdet colonos et dabit vineam alijs nec legistis hanc scripturam lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli A Domino factum est istud et est mirabile oculis nr̃is Et querebant eum tenere et timuerunt turbam Cognouerat enim quod ad eos parabolam hanc dixisset Et relicto eo abierunt Et mittunt ad eum quosdam de phariseis et herodianis ut eum caperent in uerbo Qui uenientes dicunt ei magister scimus quia verax es et non curas quemquam non enim respicis personam hominis sed in veritate viam dei doces licet censum dare cesari an non dabimus censum tuum sciens autem illorum simulationem dixit illis quid me temptatis afferte mihi denarium ut videam Illi obtulerunt ei Et ait illis cuius est ymago hec et superscriptio dixerunt illi cesaris Respondens autem ihs ait illis reddite que sunt cesaris cesari Et que sunt dei deo Et mirabantur super eo Et venit ad eum Saduccei qui dicunt resurrectionem non esse et interrogabant eum dicentes magister moyses nobis scripsit ut si cuius frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem et filios non relinquat frater eius uxorem ipius et suscitet semen fratri suo Septem fratres erant et primus accepit uxorem et mortuus est non relicto semine Et secundus accepit eam et mortuus est nec iste reliquit semen Et tertius similiter Et acceperunt eam similiter et non reliquerunt semen nouissimum omnium defuncta est et mulier Inmensurate go eum superexcrescit cuius de ipsis erit

rel septem eum habuerunt eam
pat aut ihus ayt illis no se deat
no sremtes sc tuas neq; sc tuaz
dei. ¶ Vtute cu eum a nobis
spuce erit neq; mbet neq; mbat
p sue sc dpli d celis D nobis
aut quid ⁊ pugat no legiste d libo
moysi sup eubeu quo dne dt illi
deus dquenis ego su deq abraha
⁊ deq ysaac ⁊ deq iacob no ⁊ deq
ra nobiscu ⁊ vnoze vob ut
ultu dcat Et dcessit vnq d scis
a audiat illos coqueres ⁊ vi
deb quo illis bu ẽ spadet Iusto
ne quid det p nu omy mdatore
ptaut quid det p nu omy
ihus aut rndit ei qua p nu omy
mdatore audi rel deq ne
vnq ẽ Et dilyes dnm deu tuu
ex toto cde tuo ⁊ ex tõ aia tua
et ex tota fortte tua et ex tota
vtute tua hoc ⁊ pmu mdatu
Bndu aut scis ⁊ illi dilyes pri
mu sic te ipm ayaĩ hoze alind
mdatu no ẽ Et ait illi scis
bae rte d vdtate dne qua
deq vnq ẽ ⁊ no ⁊ alig pt eis
⁊ ut dilyat ex toto cde ex
toto dcto ⁊ ex tota aia ⁊ ex to
fortitudie Et dilyes pxmu sic se
ipm maĩ ẽ odb holocaustomatibq
⁊ sacrifiis ihus aut rndit ⁊ dixit
pat ẽ spodit dne illi no eb
loge a deo ẽ quo dei ⁊ meno ea
audebat eu dcere ⁊ rndit ihus
dicebat docet d replo quo dau
sba ex ⁊ silu dauid pe eum
dauid dat d spu scto dne dq
deo meo sede a dextis meis
donec ponã inimicos tuos scabellu
pedu tuoz spe go dauid dicat
eu dnm ⁊ rndit filiq eiq ⁊ mlta
tba libenti eu audiret ⁊ dicebat
eis d doctrina sua Cauete a scribis
qui stolis volut ambulare ⁊ salutari
in foris ipuibus cathedra sedere d
synagogis ⁊ pmis discubitis hre
d cenis Qui deuorat domos vi
duaz sub obtentu plixe orois
hi accipiet plixiu grazophilaciu
aspiciebat quo tba iactabat eis d
grazophilaciu ⁊ multi diuites iac
tabat multa Cu aut vidisset vna
vidua paup mittit duo minuta
quod ẽ quadrans Et conuocas discis
suos ait illis uie dico vobis qua
vidua hec paup plus oibq misit
miserut ẽ grazophilaciu omes eu
ex eis q habundabat illi miserut
hec vo de penuria sua q habuit
misit totu victu suu
¶ Cu exeũt de tplo
ayt illi vnus ex discis suis magr
aspice qualis lapides ⁊ qualis struc
tue ⁊ rndit ihus ait illi videsne
hec magnas edificacões no relin
quet lapidem sup lapidem qui no destruat
cu sedet sup mote oliuete
tplo ⁊ interrogabat eu seorsu petr
et iacob ioh ⁊ andreas
Dic nobis quãdo ista fient ⁊ qd sig
eit cu hec oia dcpiut fieri Et
rndit ihus cepit dicere illis videte
ne quis vos seducat multi eni ve
ent i nomẽ meo dicentes qua ego
su ⁊ multos seducent Cu aut audieritis
bella ⁊ opinões bellorũ ne timueritis
oportet eni hec fieri sed nondu finis
statim surget gens sup gentem ⁊
regnu sup regnu ⁊ erit terremotus pli
ci ⁊ fames Initia dolorũ hec videte
aut vos tradent eni vos in
consilia ⁊ in synagogis flagellabimini
⁊ ante presides ⁊ reges stabitis p me
in testiõ illis ⁊ in omes gentes primu
oportet p dicari euangeliu ⁊ cu duxerint
vos ⁊ tradentes nolite premeditari quid
loquamini sed quodcuq datu fuerit vobis in
illa hora id loquimini Nõ enim vos estis lo
quentes sed spus scti Tradet aut fr
frem i mortem ⁊ pr filiu ⁊ surgent
filii sup parentes ⁊ morte eos afficient
⁊ eritis odio omibus p nomen meu
aut sustinuerit in finem hic salvus erit
Cu aut videritis abhominacionem desolacionis
stantem ubi no de qui legit intelligat
tunc qui in iudea sunt fugiant in montes
⁊ qui super tectum non descendat d do
mum nec introeat ut tollat quid de
domo sua Et qui in agro eat non re
tra ut tollat vestimenta sua Ve
autem pregnatibq ⁊ nutrientibq in illis
diebq Orate vo ut non fiant hyeme nec
sabbato Erunt enim dies illi tribulacões
tales qualis non fuerunt ab initio
creature quã condidit deus usq; nunc
neq; fient Et nisi breuiasset dns
dies non fuisset salua omis caro

illis ihus dnis sadducæis ait illis
in ista nocte septem erunt pecca
tores et descendent ambo simul
quo ibo et non poterit me sequi
petrus ad aut ei et si dns sanctissi
mus fuerit pro nobis et ayt illis ihus
amen dico vobis quia in hodie in nocte
pricipio hanc gallus vocem dedut ter
me ab negaturus et ille amplius
loquebatur et ipotunt me simul mo
riri tibi non te negabo similiter et
omnes discipuli dicebant et venit cum
eis in villam gethzemani et ayt discipu
lis sedete hic donec orem et assumpsit
petrum et iacobum et iohannem secum et cepit
pauere et tedere et ayt illis tristis est
anima mea usque ad mortem sustinete
hic et vigilate et cum processisset pau
lulum prostravit super terram orabat ut
si fieri posset transiret ab eo hora et
dixit abba pater omnia tibi possibilia sunt
transfer calicem istum a me sed non quod
ego volo sed quod tu et venit iterum
venit eos dormientes et ayt petro
simon dormis non potuisti una
hora vigilare mecum vigilate et orate
ut non intretis in temptationem spiritus
quidem promptus est caro autem infirma
et iterum abiens oravit eundem sermonem
dicens et rursum venit eos dormientes
erant enim oculi eorum gravati
et ignorabant quid responderent ei et
venit et ayt illis dormite iam et re
quiescite sufficit venit hora ecce
tradetur filius hominis in manus peccato
rum surgite eamus ecce qui me tradit
prope est et adhuc eo loquente
venit judas scarioth unus de
duodecim et cum eo multa cum gladiis
et lignis missi a summis sacer
dotibus et scribis et senioribus popu
lo et dabat autem traditor eius signum dicens
eis quem osculatus fuero ipse est tenete eum
et ducite caute et cum venisset statim ac
cedens ad eum ayt ave rabbi et osculatus est eum at
illi miserunt manus in eum et tenuerunt
eum unus autem circumstantium evaginans
gladium percussit unum servorum principis sacerdotis et abs
tulit illi auriculam et respondens ihus ayt
illis tamquam ad latronem existis cum
gladiis et lignis comprehendere me
quotidie apud vos docens in templo et non
me tenuistis sed ut impleantur scripture
tue tunc discipuli eius relinquentes eum
omnes fugerunt adolescens autem quidam sequebatur
eum amictus sindone super nudo et tenue
runt eum adolescentes autem tenuerunt
et relicta sindone nudus profugit ab eis
et adduxerunt ihum ad principem sacer
dotem et convenerunt simul omnes principes
sacerdotum et seniores et scribe petrus vero a longe secu
tus est eum usque introrsum in atrium principis sacerdotis
et sedebat cum ministris et calefaciebat
se ad ignem principes autem sacerdotes
omne concilium quærebant adversus ihum testi
monium ut eum morti traderent et non
invenibant multi enim testimonium falsum
dicebant adversus eum et convenientia
non erant testimonia et quidam surgentes
dicebant falsum testimonium adversus eum
dicentes quia nos audivimus eum dicentis
ego solvam templum hoc manufactum
et per triduum aliud non manufactum
edificabo et nec sic convenibat testi
monium eorum et surgens summus sacerdos
in medium interrogavit ihum dicens
nichil respondes ad ea quæ isti adversum
te loquuntur ihus autem tacebat et nichil
respondit iterum summus sacerdos mit
rogabat eum et dicit ei tu es chs
filius dei benedicti ihus autem dixit
illi ego sum et videbitis filium hominis
sedentem a dextris virtutis dei et venien
tem cum nubibus celi tunc summus sacer
dos scindit vestimenta sua et ayt quid
adhuc desideramus testes audivistis
blasphemiam quid vobis videtur illi
omnes condemnaverunt eum esse reum mortis
et ceperunt quidam conspuere eum et velare
faciem eius et colaphis eum cedere
et dicere ei prophetiza et ministri
alapis eum cedebant et cum petro
esset deorsum in atrio venit una ex
ancillis summi sacerdotis et cum vidisset
petrum calefacientem se aspiciens eum
ayt et tu cum ihu nazareno eras et
ille negavit dicens nec scio nec
novi quid dicis et exivit foras ante atrium
et gallus cantavit et ancilla cum vidisset

cū dalta alia capt dñi dspa
bg stmalit ei illis & Et ille
ire regnt Et pg puella cui
pr astabat dicebat petro vē ei
illis eb nā & galileg eb ille at
capt anathematizāe & nīe qz
nescio hoēm istū q dicit Et
stati ire ad galileā cataunt Et ē
cb dato & petro vbi q dñs cāt
ille ihs pcig q galileā atq
ibi ter me negabis & cepit
flere xv

Confestim mane gsilium fac
tes sūmi sacdotes cū scribis
et seniorib & vniūso gsilio
vincientes ihm & tradiderūt pyla
to & nūcrogabat eū pylatꝰ tu
es rex iudeoꝝ Et ille respdit ei
dicēs tu dicis Et accusabat eū
sūmi sacdotes d multis pylatꝰ
aut rursū interrogabat eū dicēs
nō respdes quicquā ecce quātis te accusāt ihs aut amplius nichil
respdit ita ut mirāt pylatꝰ p diē
aut festū solebat illis dimittē
vnū vinctū quē rogāt pcessit Erat
aut ibi qui dicēb barrabas
cum cōsedicios cāt vinctꝰ qui
in sedicōe fecāt homicidiū Et cū
ascēdiss turba cepit rogāt sicut
faciebat pylatꝰ aut respdit illis
dimittā vobis regē iudeoꝝ sciebat enī q p inuidiā tradidiss
eū sūmi sacdotes pūrpabāt
autē populꝰ ut magis barra
bam dimitteret eis pylatꝰ aut
ite rursū dixit illis quid ergo
vultis faciā regi iudeoꝝ at illi clamabāt
crucifige eū pylatꝰ at dicebat eis
quid enī malefecit at illi magis
crucifige eū pylatꝰ vt voluntati po
satisfaciēs dimisit illis barrabam
et tradidit iesū flagellis ce
sum ut crucifigat milites aut duxe
runt eū intro in atriū pretorii et cō
vocāt totam cohortem et induūt
eū purpura Et circūdederūt ei plec
tentes spinea corona et cepērunt
salutare eū ave rex iudeoꝝ et
percutiebāt capt eius arundine et
conspuebāt in eū et ponentes genua
adorabāt eū et postq illusērunt ei
exuerunt eū purpura et induerunt
eū vestimentis suis et edu
cunt eū ut crucifigerent eū Et an
gariauerunt simonē cyrenēū venientē de
villa patrem alexandri et rufi
ut tolleret crucē eius et perducūt
eū in golgotha locū quod est mons cal
uarie locus et dabāt ei bibere vinū
murratū et nō accepit Et crucifixe
runt eū et diuiserunt vestimenta sua
sortem mittentes sup eis ut quis
quis tolleret Erat aut hora tertia ut
crucifixerunt eū et erat titulus causē eius
inscriptꝰ rex iudeoꝝ Et cū eo crucifigunt duos latrones vnū a dextris
et alium a sinistris eius et adimpleta
est scriptura q dicit Et nominatus
est cū iniquis Et transeuntes blasphemabāt eū mouentes capita sua et
dicentes ua qui destruis templū et
in triduo reedificas saluum fac
temet ipsum descende de cruce sicut
et sūmi sacdotes illusū cū scribis
dicebāt alios saluos fecit se ipsum
non potest saluum facere descendat nunc de cruce et videamus
et credimus Et qui cū eo crucifixi erant
vituperabāt eum Et facta hora sexta tenebre
facte sunt sup vniuersam terram usq
ad horam nonā Et hora nona exclamauit ihs voce magna dicēs
heli heli lamazabathani q est
interpretatū deus meus deus meus ut quid
dereliquisti me Et quidā de circustantibus
audientes dicebāt ecce helyā vocat
Currens aut vnus et implens spongiā aceto
et imposuit arundini potumq dedit illi
dicens sinite videamus an veniat
helyas ad deponendū eum Ihs aut
dimissa voce magna expirauit
Et velum templi scissum est a
summo usq deorsū vndē aut cen
turio qui ex aduerso stabat et pe cla

mans expirasset ait vere homo hic filius dei erat. Erant autem et mulieres de longe aspicientes inter quas erat maria magdalena et maria iacobi minoris et ioseph mater et salome et cum esset in galylea sequebantur eum et ministrabant ei et alie multe que simul cum eo ascenderant ierosolimam. Et cum iam sero esset factum quia erat parasceve quod est ante sabbatum venit ioseph ab arimathia nobilis decurio qui et ipse erat expectans regnum dei et audacter introivit ad pylatum et peciit corpus ihesu. Pylatus autem mirabatur si iam obisset et accersito centurione interrogavit eum si iam mortuus esset. Et cum cognovisset a centurione donavit corpus ioseph. Ioseph autem mercatus sindonem et deponens eum involvit sindone et posuit eum in monumento quod erat excisum de petra et advolvit lapidem ad ostium monumenti. Maria autem magdalene et maria ioseph aspiciebant ubi poneretur. XVI

Et cum transisset sabbatum maria magdalene et maria iacobi et salome emerunt aromata ut venientes ungerent ihesum. Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole. Et dicebant ad invicem quis revolvet nobis lapidem ab hostio monumenti. Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum viderunt iuvenem sedentem in dextris coopertum stola candida et obstupuerunt. Qui dicit illis nolite expavescere ihesum queritis nazarenum crucifixum surrexit non est hic ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite et dicite discipulis eius et petro quia precedit vos in galyleam ibi eum videbitis sicut dixit vobis. Et ille exeuntes fugerunt de monumento invaserat enim eas pavor et tremor et nemini quicquam dixerunt timebant enim. Surgens autem mane prima sabbati apparuit primo marie magdalene de qua eiecerat septem demonia. Illa vadens nunciavit hiis qui cum eo erant lugentibus et flentibus. At illi audientes quia viveret et visus esset ab ea non crediderunt. Post hec autem duobus ex eis ambulantibus ostensus est in alia effigie euntibus in villam. Et illi euntes nunciaverunt ceteris nec illis crediderunt. Novissime recumbentibus illis undecim apparuit et exprobravit incredulitatem illorum et duriciam cordis quia hiis qui viderant eum resurrexisse non crediderunt. Et dixit eis euntes in mundum universum predicate evangelium omni creature. Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. Qui vero non crediderit condempnabitur. Signa autem eos qui crediderint hec sequentur. In nomine meo demonia eicient linguis loquentur novis serpentes tollent et si mortiferum quid biberint non eos nocebit. Super egros manus imponent et bene habebunt. Et dominus quidem ihesus postquam locutus est eis assumptus est in celum et sedet a dextris dei. Illi autem profecti predicaverunt ubique domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. Ascensio

Lucas syrus an-

antiocensis arte medicus discipulus apostolorum postea paulum secutus usque ad confessionem eius serviens deo sine crimine nam neque uxorem unquam habens neque filios septuaginta quattuor annorum

LU

CAS

ut quat cõda patre & filios nr̃
dulos ad prudentiam iustor̃ pa
ud plebẽ ꝑfect̃ ‖ & dixit zach
ariab ad ag̃elu vñ hoc sciam
Ego enim sñr̃ senex & uxor̃ mea
ssit d̃ diebꝫ suis Et r̃ndens ag̃elꝰ
dixit ei Ego sum gabriel q̃ assto an
te deũ & missus sum loq̃ ad te &
hec tibi euangelizare Et ecce eris ta
ces & non poteris loqui usq; in
hanc diem q̃ia non credidisti verb
meis q̃ implebunt tpe suo Et
erat plebs exspectans zachariam
& mirabant in̄ q̃ tardabat in
templo Egressus aut non potera
loqui ad illos Et cognouerunt
q̃ visionem vidisset in templo & ipe
erat innuens illis & mansit
Et factum ut explete sunt dies offici
onis sui abijt d̃ domum suam p̃ hos
aut dies concepit elizabeth & occul
tauit se mensibꝫ quinq; dicens q̃
sic fecit mihi dñs in diebꝫ q̃bus
respexit auferre obprobriũ meum hoc
in mihi aut sexto ‖ misit d̃
gabriel angelꝰ in ciuitatem galilee
cui nõ nazareth ad uirginem d
sponsatam uiro cui nõ erat no
men de domo dauid & nom uirg
maria Et ingressus ag̃elꝰ ad ea
dixit ‖ Ave gratia plena dñs tecum
benedicta tu in mulieribꝫ ‖ Que cũ au
disset turbata e & cogita
bat qualis esset ista salutatio
Et ait angelꝰ ei Ne timeas maria
inuenisti enim gratiam apud deum Ecce
concipies in utero & paries filium &
vocabis nomen eius ihesum hic erit
magnus & filius altissimi vocabit
Et dabit illi dñs deus sedem da
uid patris sui & regnabit d domo
iacob in eternum & regni eius non erit
finis Dixit aut maria ad angelum
Quomodo fiet istud quoniam virum non cogno
sco Et respondens angelꝰ dixit ei Spus sanc
tus superveniet in te & virtus altissimi
obumbrabit tibi Ideoq; & quod nascet ex
te sanctum vocabitur filius dei Et
ecce elizabeth cognata tua concepit
filium & ipsa mensis
est sexti illi que vocat sterilis Quia
non erit impossibile apud deum omne
verbum Dixit aut maria Ecce ancilla
dñi fiat mihi secundum verbum tuum Et de
cessit ab ea angelꝰ Et exurgens
maria in diebꝫ illis abiit in mon
tana cum festinatione in ciuitatem iuda
in domum zacharie & salutauit
elizabeth Et factum est ut audiuit
salutationem marie elizabeth exultavit
infans in utero eius & repleta est
spu sancto elizabeth & exclamauit
voce magna & dixit benedicta tu
inter mulieres & benedictus fructus ven
tris tui Et unde hoc mihi ut veniat
mater dñi mei ad me Ecce enim
ut facta est vox salutationis tue
in auribus meis exultauit in gaudio
infans in utero meo Et beata
que credidisti quoniam perficient ea que dicta
sunt tibi a dño Et ait maria magni
ficat anima mea dñm Et exultauit
spus meus in deo salutari meo quia
respexit humilitatem ancille sue
Ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes quia fecit mihi magni
na qui potens est & sanctum nomen eius
Et misericordia eius a progenie in progenie
timentibus eum Fecit potentiam in
brachio suo dispersit superbos mente
cordis sui Deposuit potentes de
sede & exaltauit humiles Esurientes
implevit bonis & divites
dimisit inanes Suscepit israhel
puerum suum recordatus misericordie
Sicut locutus est ad patres nros abra
ham & semini eius in secula Mansit
aut maria cum illa quasi mensibus tribus
& reversa est in domum suam ‖ Elizabeth
aut impletum est tempus pariendi &
peperit filium Et audierunt vicini
eius & cognati quia magnificauit dñs
misericordiam suam cum illa Et congratulaba
tur ei Et factum est octauo venerunt
circumcidere puerum & vocabant eum no
mine patris sui zachariam Et respon
dens mater eius dixit nequaquam sed vocabi
tur Johes Et dixerunt ad illam quia
nemo est in cognatione tua qui vocat

hoc nouū. Iminebat aut ꝑ eis
qui vellet vocari eū ꝑ ordinē
reb hoīb⁹ z nō eis. Et mati
sut vnusq; apd se z ad illos ob
eis & dicebat⁹ bñdictō dñi
Et factus ē timor sup oēs vicinos
eor & sup ois montana iudee
diuulgabant⁹ oia verba hec & posu
erūt oēs q audierāt in corde
de suo dicentes Quis putas puer
iste erit & enī manus dñi erat
cū illo. Et zacharias pr eius ē pletus
ē spū sco & ꝓphetauit dicens
Benedictus dñs deus israel quia
visitauit & fecit redemptionē
plebis sue Et erexit cornū
salutis nob⁹ in domo dauid pueri
sui sicut locutus ē ꝑ os sanctorū q
a seculo sunt ꝓphetarū salutē
ex inimicis nris & de manu
omniū q̄ oderunt nos ad faciendā
miam cū patribus nris & memorari
testamenti sui sancti. Jusiurandū
q̄ iurauit ad abraham patrem
nrm datur⁹ se nobis Ut sine
timore de manu inimicor nror
liberati seruiamus illi In sanctitate
& iustitia coram ipo omnibus die
bus nris Et tu puer ꝓphēta altissi
mi vocaberis. Preibis enī ante
dñm parare vias eius ad dandā
scientiam salutis plebi eius in
remissionē peccatorū eor ꝑ viscera
misericordie dei nri in q̄bus vi
sitauit nos oriens ex alto illu
minare his q̄ in tenebris & in
umbra mortis sedent ad dirige
dos pedes nros in viam pacis
Puer aut crescebat & confortaba
tur spū & erat in desertis usq; ad
ostensionē diei sue ad israel

Actus ē

Factum aut in diebus illis exiit edictum a ce
sare augusto ut describeret
vniuersus orbis hec descriptio
prima facta ē a preside syrie cy
renio & ibant omnes ut profiterent
singuli in ciuitatē suā Ascendit
aut & ioseph a ciuitate nazareth
in iudeam in ciuitatē dauid q̄
vocat⁹ bethleem eo q̄ esset de
domo & familia dauid ut profi
teret cū maria desponsata sibi
uxore pgnante Factum ē aut
cū essent ibi impleti sunt dies ut
pareret & peperit filium suum pri
mogenitū & pannis eū inuolui &
reclinauit eum in presepio quia
non erat eis locus in diuersorio
Et pastores erant in regione eo
dem vigilantes & custodientes
vigilias noctis sup gregem
suū Et ecce angelus dñi stetit
iuxta eos & claritas dei circul
sit illos & timuerunt timore mag
no Dixit illis nolite timere ecce
enim euangelizo vobis gaudiū magnū
q̄ erit omni populo quia natus ē vob⁹
hodie saluator qui ē christus dñs
in ciuitate dauid Et hoc vobis
signum inuenietis infantē pannis
inuolutū & positum in presepio Et
subito facta ē cum angelo multitu
do celestis laudantium deum & dicen
tium Gloria in excelsis deo & in ter
ra pax hominibus bone voluntatis Et
factum ē ut discesserunt ab
eis celum pastores aut locuti sunt ad
inuicem transeamus usq; in bethle
hem & videamus hoc verbum q̄ factum
est quod fecit dñs et venerunt
festinantes inuenerunt mariam & ioseph
et infantē positum in presepio Videntes
aut cognouerunt de verbo quod
dictum erat eis de puero hoc Et
omnes qui audierunt mirati sunt & de his
q̄ dicta erant a pastoribus ad ipos
Maria aut conservabat omnia verba hec
conferens in corde suo Et reuersi sunt pas
tores glorificantes & laudantes deū
in omnibus q̄ audierant & viderant
sicut dictum ē ad illos Et postquā
octo dies impleti sunt ut circumci
deret puerum vocatum est nomen eius
Jesus vocatum ab angelo priusquā
in vtero concipe⁹ ||Et postquā im
pleti sunt dies purificationis eius

fm lasse mossi tulerunt illud in ihe
rusalem ut sisterent eu dño sc
sicut a mlsi dni. et sc[ri]ptu e
de masculo & aperiens vluam
sctu dnō vocabit & ut da
rent hostia fm q dctu e in lege
mossi p turre aut duos pul
los columbar. Et ecce vir erat
in ihlm cui nō symeon & ho
ms iste justus & timoratus exspectans
consolacōm ysrl & spūs scs erat
in eo & responsū acceperat a spu
scto no visurū se mortem nisi
prius videret xp̄m dni. Et ven
it spū in templū puers ihs
eis ut facerent fm consuetudinē legis
de eo Et ipe accepit eu in ulnas
suas & benedixit eu & dixit nūc
dimittis seruū tuū dne sm̄ dm
tuū in pace quia viderunt oculi
mei salutare tuū Quod parasti
ante faciem omīm populorum
lumen ad revelacōm gentium & gloriā ple
bis tue israel. Et erat pater
eius & mr mirantes sup dictis
q dicebat de eo & benedixit
illis symeon & dixit ad mariam
matrem eius Ecce positus est hic in
ruinam & resurrectionem multorum in
israel & in signum cui contradicet
Et tuam ipius animam pertransibit gla
dius ut revelentur ex multis cor
dibus cogitationes Et erat anna
prophetissa filia phanuel de tribu
aser hec processerat in diebus
multis & vixerat cum viro suo
annis septem a virginitate sua et
hec vidua usq ad annos octua
ginta quatuor q non discedebat de
templo ieiunijs & precibus seruiens
nocte & obsecrationibus & hec
hec ipa hora supueniens confite
batur dño & loquebat de illo omnibus
qui expectabant redemptionem israel Et ut
erunt oia secundum legem dni reversi
sunt in galileam ciuitatem suam nazareth
puer aut crescebat & confor
tabatur plenus sapiencia & gratia dei
erat in illo Et erat pascha eorum
de more ad diem festum
tum paschę Et cum factus esset annorum
duodecim ascendentibus illis ie
rosolimam secundum consuetudinem diei festi
consumatis & dum redirent
remansit puer ihs in ierusalem & non
cognouerunt parentes eius existimantes
autem esse illum in comitatu pue
rili venerunt iter diei & requirebant eum
inter cognatos & notos & non
inuenientes eum regressi sunt in ierusalem
requirentes eum Et factum est post
triduum inuenerunt illum in templo sedentem
in medio doctorum audientem
illos & interrogantem eos Stupe
bant autem omnes qui eum audiebant
super prudentia & responsis eius Et vi
dentes admirati sunt Et dixit mr
eius ad illum fili quid fecisti
nobis sic ecce pater tuus & ego
dolentes requirebamus te Et ait
illis quid est quod requirebatis me
nescistis quia in his que patris mei
sunt oportet me esse Et ipi non
intellexerunt verbum quod locutus est ad eos
Et descendit cum eis & venit nazare
th & erat subditus illis & mr
eius conservabat omnia verba hec in
corde suo Et ihs proficiebat sapien
tia & etate & gratia apud deum & homines

a Anno autem
quinto decimo imperij tiberij
cesaris | procurante pontio py
lato iudeam | herode | philippo autem fratre eius tetrarcha
ituree & trachonitidis regione | & lysa
nia abilene | sub principibus
sacerdotum anna & caypha
factum est verbum dni super iohannem
zacharie filium in deserto & venit in
omnem regionem iordanis predicans
baptismum penitencie in remissionem peccatorum
sicut scriptum est in libro sermonum ysaie
prophete vox clamantis in deserto
parate viam dni rectas facite semi
tas eius Omnis vallis implebitur
& omnis mons & collis humiliabitur & erunt
prava in directa & aspera
in vias planas & videbit omnis
caro salutare dei Dicebat ergo

4 dicebat et in eis filius dei et
in ipsis non credebat ea loqui
et erabat apud esse et factu
aut die egressus erat in desti
tucm et ecce requirebat eum et
venerat ipse ad ipsum et de
tenebat illum ne discederet ab
eis cumulus illa ayt turma et
alius cum illis orta me cum
salvator apud deum et ita missus
fuit

Actum est aut ad ebe egressus
est in mare ut audiret
verbum dei et ipse stabat secus
stagnum genazareth et vidit
duas naves stantes secus stagnum
piscatores aut descenderat et
lavabant rete ascendens at
unam navem et erat simonis
rogavit eum ut aduxit
paululum et sedens docebat de
navicula illis ut cessarent
ab eqm dixit ad simonem
duc altum et laxate retia
vra ad capturas et respondens simon
dixit illi preceptor per totam noc
tem laborantes nichil cepimus
in vo aut tuo laxabo rete
et cum hoc fecisset concluserunt
piscium multitudinem copiosam rupe
bat aut rete eius et annue
runt sociis qui erant alia navi
ut venirent ad eos et adjuva
rent eos et venerunt et repleve
runt ambas naviculas ita ut
mergerentur et cum vidisset simon
petrus cecidit ad genua ihu
dicens exi a me quia homo peccato
sum domine stupor enim circum
dederat eum et omnes qui cum
illo erant in capturis piscium quas
ceperant similiter autem iacobum et ioh filios
zebedei qui erant socii simonis
et ayt ad simonem ihus
noli timere ex hoc enim homines eris
capiens et subducte ad terram om
nibus relictis omnibus secuti sunt
eum factum est cum esset in una ci
vitatum et ecce vir plenus lepra
et videns ihm et cadens in faciem
rogabat eum dicens domine si
vis potes me mundare et extendens
manum tetigit eum dicens volo
mundare et statim lepra dis
cessit ab illo et ipse precepit illi
ut neminem diceret sed vade ostende
te sacerdoti et offer pro emundatione
tua sicut precepit moyses in testi
monium illis et ambulabat ad magis
mo illo et concurrebat turba mul
tum ut audirent et curarentur ab infir
mitatibus suis ipse autem secede
bat in desertum et orabat et factum
est in una dierum et ipse sedebat
docens et erant pharisei sedentes
legis doctores qui venerant ex
omni castello galilee et iudee et
ierusalem et virtus domini erat ad sanan
dum eos et ecce viri portantes in lecto hom
inem qui erat paralyticus et quere
bant eum inferre et ponere ante eum et non invenientes
qua parte eum inferrent pre turba ascen
dentes super tectum per tegulas submi
serunt illum cum lectulo in medium
ante ihum cum autem vidisset
dixit homo remittuntur tibi peccata tua et
ceperunt cogitare scribe et pharisei dicen
tes quis est hic qui loquitur blasphe
mias quis potest dimittere peccata nisi
solus deus ut cognovit autem ihus
cogitationes eorum respondens dixit ad eos
quid cogitatis in cordibus vestris
quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata
an dicere surge et ambula ut autem sciatis
quia filius hominis potestatem habet in terra di
mittendi peccata ayt paralytico tibi dico
surge tolle lectum tuum et vade in do
mum tuam et confestim surgens coram illis
tulit quo iacebat et abiit in domum
suam magnificans deum et stupor apprehen
dit eos et magnificabant deum et repleti

sut timoꝛ dñe tbi dñs ihs videns mi
rabilia hodie Et pg hec exijt t
vidit publicanu nomine leui sedentem
ad theolonium Et ayt illi Sequere me
Et relictis omnib⁹ surgens secuta eu
Et fecit ei convivium magnum leui i
domo sua Et erat turba multa pub
licanoꝝ t aliorꝝ q̄ erant illis
discumbentes t murmurabat phi
sei t scribe eoꝝ dicentes ad discs
eius quare cu publicanis t pcto
ribus manducat t bibitis Et respo
dens ihs dixit ad illos non egent q̄
sani sut medico sed q̄ male ht
non venit vocare iustos sed pctores
i penitentia At illi dixerut ad eu
Quare discipuli ioh ieiunant frequē
ter t obsecrationes faciut similit⁹ t pha
risei tui at edut t bibut Cui ih⁹
ayt Numq̄ potestis filios sponsi
qui est cu illis facere ieiunare
quam diu cu illis sponsus habet ie
iunare venient aut dies cu ablatus
fuerit ab eis sponsus tunc ieiunabut
in diebus illis Dicebat aut t similitu
dine ad illos Quia nemo commissu
ram a vestimento nouo immittit
in vestimentu vetus alioquin t
nouum rumpit t vetꝝ no convenit
commissura a nouo Et vinu nouum
mittit vinu nouum in utres veteres alio
quin rumpet vinu nouum utres Et
ipsum effundet t utres pibunt
Et vinu nouum in utres nouos mit
tendu t utraq; conservat Et nemo
bibens veterꝝ statim vult nouum dicit
enim veterꝝ melius est

f Factu est aut in sabato secundo p
mum cu transiret p sata vel
lebat discipuli eius spicas t manducabat confricantes manibus suis t
pharisei dicebant illis Quid facitis
quod non licet in sabatis Et respon
dens ihs ad eos dixit Nec hoc legistis qd
fecit David cu esuriret ipe t q̄
cu eo erant quomodo intrauit in domu
dei t panes propositionis sumpsit
t manducauit t dedit eis q̄ cu ipo
erant quos no licuit manducare nisi
tantu sacerdotibus Et dicebat illis
quia dñs est filius hominis etiam sabbati

6 Factu est in alio sabbato ut intret
in synagogam t doceret Et erat ibi
homo cuius manus erat dextera obstupuit
obsequabat scribe t pharisei si in sabba
to curaret ut inuenirent unde accu
sarent eum ipe vo sciebat cogitationes
eoꝝ t ayt homini q̄ habebat manum
aridam Surge t sta in medio Et
surgens stetit aut ait ad illos ihs
Interrogo vos si licet sabbatis bñ facere
an male animam saluam facere an perdere
Et circumspectis omnib⁹ ayt illi Extende
manum tuam Et extendit Et restituta
est manus eius ipi at impleti sut
insipientia t colloquebant ad inui
cem quid nam facerent ihu Factu est
in diebus illis exijt in montem orare
Et erat pernoctans in oratione dei Et cu
die facta vocauit discipulos suos
Et elegit duodecim ex ipis quos
et apostolos nominauit Symone q cognomi
nauit petru t andream fratrem eius ia
cobu t ioh⁹ philippu t bartholo
meu matheu t thomam iacobu
alphei t Symone q̄ vocat zelotem
iudam iacobi t iudam scarioth
qui fuit traditor Et descendens cu
illis stetit in loco campestri t turba
eoꝝ t multitudo copiosa ple
bis ab tota iudea t iherusalem t maritima
t tyri t sydonis q̄ venerat ut au
dirent eum t sanarent a languoribus
suis Et q̄ vexabant a spūibus immun
dis curabant Et omnis turba quere
bat tangere eum virtus enim de illo exibat t sa
nabat omnes Et ipe elevatis oculis in
discipulos suos dicebat beati pauperes
quia vestrum est regnum dei beati q̄ nunc
esuritis quia saturabimini beati q̄ nunc
fletis quia ridebitis beati eritis cu
vos oderint homines t cu separauerint
vos et exprobauerint t ejecerint nomen
vestrum tanq̄ malum propter filium hominis
gaudete illa die t exultate ecce enim
merces vestra multa est in celo secun
dum hec enim faciebant prophetis
coꝝ vestꝝ Verumtamen ve vobis divitibus
quia habetis consolationem vestram Ve vob

qui statuti estis ꝙ estis vt vob
qui edicit mihi ꝙ legebat et stabat
ve ei. Quid queritis vos scribe
et pharisei quia ego vos dico q̃ audite
diligite inimicos vestros benefacite
his q̃ oderunt vos et orate p calū
niantibus vos Et q̃ te percutit
una maxilla pbe ei et alteꝝ
Et abeo q̃ aufert tibi vestimentū
etiã tunicam noli prohibere Omni pe
tenti te tribue et q̃ aufert q̃ tua
sunt ne exigas Et prout vultis
ut faciat vobis homines et vos facite
illis simile Et si diligitis eos
vos diligunt quę vobis gratia sit
et peccatores diligentes se diligunt Et
si benefeceritis his q̃ vobis benefaciunt
quę vobis et gratia est quis et peccatores
hoc faciunt Et si mutuum date his
a quibus speratis recipere q̃ gratia
est vobis nam et peccatores peccatoribus fe
nerantur ut recipiant equalia verꝝ
tamen diligite inimicos vestros be
facite et mutuum date nichil inde
perantes Et erit merces vestra
multa et eritis filii altissimi qꝝ ipse be
nignus est super ingratos et malos Es
tote ergo misericordes sicut et pr ve
ster misericors est Nolite iudicare et non
iudicabimini Dimittite et dimittemini
Date et dabitur vobis mensuram bonam
et confertam et coagitatam et super effun
dentem dabunt in sinum vestrum Eadem
quippe mensura qua mensi fueritis re
metietur vobis Dicebat autem illis
similitudinem Numquid potest cecus duce
re cecum nonne ambo in foveam cadunt Non est
discipulus super magistrum perfectus autem omnis
erit si sit sicut magister eius Quid autem vides festu
cam in oculo fratris tui trabem autem quę
in oculo tuo non consideras aut quo
modo potes dicere fratri tuo frater sine eiciam
festucam de oculo tuo cum ipse in oculo tuo
trabem non videns Hypocrita ejice primum
trabem de oculo tuo et tunc perspicies et
educes festucam de oculo fratris tui Non
est arbor bona quę facit fructum malum
neque arbor mala faciens fructum bonum Unaquæque enim arbor de fructu
suo cognoscitur Neque enim de spinis colligunt ficus neque de rubo vindemiant
uvam Bonus homo de bono thesauro cordis
sui profert bonum et malus homo de malo thesauro profert malum Ex abundantia enim
cordis os loquitur Quid autem vocatis me Domine Domine et non facitis
quę dico Omnis qui venit ad me et audit
meos et facit vobis ostendam
vobis cui similis sit Similis est homini ædi
ficanti domum qui fodit altius et posuit
fundamentum super petram Inundatione
autem facta illisum est flumen domui illi
et non potuit eam movere fundata enim
erat super petram Qui autem audit et
non facit similis est homini ædificanti domum
suam super terram sine fundamento in qui
illisus est flumen et statim cecidit et facta est ruina domus illius magna
Cum autem im
pleasset omnia verba sua in audi
tibus plebis intrauit Capharnaum Centu
rionis autem cuiusdam servus malo habens erat
moriturus qui illi erat pretiosus Et
audiens de Iesu misit ad eum
seniores Iudeorum rogans eum ut veniret
et salvaret servum eius At illi cum ve
nissent ad Iesum rogabant eum sollicite
dicentes Quia dignus est illi
præstet Diligit enim gentem nostram
et synagogam ipse ædificavit nobis
Iesus autem ibat cum illis Et cum ia
jam
domus esset a domo misit ad eum Centu
rio amicos dicens Domine noli vexari
non enim dignus sum ut sub tectum
meum intres propter quod nec meipsum
quidem arbitratus sum ut veniam
ad te sed dic verbo et sanabitur puer
meus Nam et ego homo sum positus
potestati habens sub me milites et dico
huic vade et vadit et alio veni
et venit et servo meo fac hoc et fa
cit Audito Iesu miratus est et conver

xvij

rogabat eum ut exiret ab eis et tubi
erpiebat illud et videbat eos
et expedite contendere. Et rupto re
tulo agebat ad eum. Et dextra
intrauerunt ad illum ihs dicens
ubi nouit et at illa dixit lege
que nutrierat dracma una in
eum et rogabat illum ne turaret
illis ut et abyssum irret. Erat at
ecce puer multos passuum
mote et rogabat eum ut permitteret
eos in illos inssi. Et permisit illis
exierunt ipo dracma ab ipso et
intrauerunt in porcos et ecce abyt
ecce p precipes in stagnum et suffo
cata est. Quod ut viderunt pas
cebant fugerunt et nuntauerunt
in ciuitate et in villas exierunt
aut videre quod factum est. Et uenerunt
ad ihm et inuenerunt hoiem sedere
a quo dracma exierat vestitum
ac sanum mente ad pedes eius et
timuerunt. Nuntauerunt aut illis
et q' viderat quo sanus factus est
a legione. Et rogauerunt eum om
nis multitudo regionis gerazenorum ut
discederet ab ipis quia timore
tenebantur. Ipse at ascendens nauim
reuersus est et rogabat illum vir a
quo dracma exierat ut cum eo esset
Dimisit aut eum ihs dicens. Redi
in domum tuam et narra quanta fecit
tibi deus. Et abyt p uniuersam
ciuitatem predicans quanta illi fe
cisset deus. Factum est aut cum re
disset ihs excepit illum turba
erat enim omnes exspectabant eum
Et ecce uenit vir cui nomen iayrus
et ipse princeps synagoge erat et
cadens ad pedes ihu rogabat eum
ut intraret in domum eius quia filia
unica erat illi fere annorum
duodecim et hec moriebatur. Et dum
ueret turbe comprimebant eum
Et mulier que erat in fluxu sanguinis
ab annis duodecim que in medicos
erogauerat omnem substantiam suam
nec ab ullo potuit curari accessit
retro et tetigit fimbriam vestimenti
eius et statim stetit fluxus sanguinis
eius et ait ihs quis est
qui me tetigit negantibus at petrus
dixit petrus et qui cum illo erant. Pre
cepto turbe te comprimunt et affligunt
et dicis quis me tetigit. Et dixit
ihs tetigit me aliquis ego noui
virtutem de me exisse. Videns
aut mulier quia non latuit tremens
venit et prostrata ante pedes illius
ob quam causam tetigerat eum indicauit
coram omni populo et quemadmodum statim
sanata sit at ipse dixit illi filia
fides tua te saluam fecit vade in
pace adhuc illo loquente venit quidam
ad principem synagoge dicens ei
quia mortua est filia tua noli vexare
illum. Ihs at audito hoc ait illi
per timere noli tantum fide tm
et salua erit. Et cum venisset ad domum
non permisit secum intrare quemquam nisi
petrum et iacobum et iohannem et patrem
et matrem puelle. Flebant aut
et plangebant illam at ille dixit. Nolite
flere non est enim mortua puella
dormit. Et irridebant eum scientes
quia mortua esset ipse at tenens manum
eius clamauit dicens puella surge
et reuersus est spiritus eius et surrexit
confestim et iussit illi dari manducare
et stupuerunt parentes eius quibus
precepit ne alicui dicerent quod factum
fuerat.

IX

Conuocatis aut duodecim apostolis
dedit illis virtutem et potestatem
super omnia demonia et ut languores
curarent et misit illos predicare regnum
dei et sanare infirmos et ait illis
nichil tuleritis in via neque
virgam neque peram neque panem
neque pecuniam neque duas tunicas
habeatis. Et quamcumque domum intra
ueritis ibi manete et inde exeatis
Et quicumque non receperint vos exeuntes
de ciuitate illa etiam pulueren de

core mee dicha exclamauit dicens
appropinquo obsecro te ejice filiam
meam a meipsa est. Et ecce mulier
apprehendit illum et subito clamat et
dicit. Desipat enim et insanit et
vexat dissecat. Exclamantibus enim et
gratias agebat suos ut exaudiret illum
et nolebant quibus ait dicit
et quatuor fidelibus et pessa ut ipse
eos apud vos et placare vos ad
duc. Hunc filium meum. Et cum accedet
ecce ait illum demonium et dissipauit
et miserunt illum spumantem et
saltantem pueros et reddit illum pa
tri ejus. Stupebat autem deus in
dignis dei omnibus ad omnibus
quae faciebat dicit ad discipulos
suos ponite vos in cordibus vestris
hos sermones istos filium enim hominis
futurum est ut tradatur in manibus hominum. At
illi ignorabant verbum istud et erat ve
latum ab eis ut non sentirent id
et timebant interrogare eum de hoc ver
bo. Intrauit autem cogitatio in eis
quis esset maior ipsorum. Videns autem
cogitationem cordis eorum apprehendens puerum sta
tuit illum secum. Et dixit illis quicumque
hunc puerum susceperit propter nomen
meum me recipit et quicumque me recipit
recipit eum qui misit me. Qui enim
minor est inter vos hic maior est. Re
spondens autem iohannes dixit praeceptor vidimus quen
dam in nomine tuo eiicientem demonia
et prohibuimus eum quia non sequitur te nobis
cum. Et ait ad illum iesus. Nolite prohi
bere. Qui enim non est aduersum vos pro
vobis est. Factum est autem dum appleren
dies assumptionis eius et ipse faciem
suam firmauit ut iret in hierusalem. Et
misit nuntios ante conspectum suum. Et
euntes intrauerunt in ciuitatem samari
tanorum ut parent illi. Et non recepe
runt eum quia facies eius erat euntis
in hierusalem. Cum uidissent autem iacobus
et iohannes discipuli dixerunt domine
vis dicamus ut ignis descendat de
celo et consumat illos. Et conuersus inc
prauit illis. Nescitis cuius spiri
tus estis filius hominis non venit animas perdere
sed saluare. Et abierunt in aliud ma
chaera. Factum est autem abulantibus illis
in via dixit quidam ad illum. Sequa
te quocumque ieris. Et ille iesus non habet
foueas ubi caput
suum reclinet. Alii autem dixit sequere
me. Ille at dixit domine permitte
mihi primum ire et sepelire patrem
meum. Dixit autem ei iesus. Sine mortuos
tuos sepelire mortuos suos. Tu autem
vade annuncia regnum dei. Et ait alter
sequar te domine. Sed primum permitte
mihi renuntiare his qui domi sunt. Ait
ad illum iesus. Nemo mittens manum
suam in aratrum et aspiciens retro apta
est regno dei.

Post haec autem designauit dominus
et alios septuaginta duos. Et
misit illos binos ante faciem
suam in omnem ciuitatem et locum quo
ipse erat venturus. Et dicebat illis
messis quidem multa operarii autem
pauci rogate ergo dominum messis ut mit
tat operarios in messem suam. Ite ecce e
mitto vos sicut agnos inter lupos
nolite portare sacculum neque pe
ram neque calceamenta et neminem
per viam salutaueritis. In quamcumque do
mum introieritis primum dicite pax
huic domui. Et si ibi fuerit filius
pacis requiescat super illum pax ves
tra autem ad vos reuertetur. In eadem
autem domo manete edentes et bi
bentes quae apud illos sunt. Dignus
est enim operarius mercede sua nolite tran
sire de domo in domum. Et in quamcum
que ciuitatem intraueritis et susceperint vos
manducate quae apponuntur vobis et cura
te infirmos qui in illa sunt et dicite
illis appropinquabit in vos regnum dei
In quamcumque ciuitatem intraueritis et non
receperint vos exeuntes in plateas
eius dicite etiam pulueres qui adhae
serunt nobis de ciuitate vestra excutimus
in vos tamen hoc scitote quoniam
appropinquabit regnum dei. Dico vobis quia
sodomis in die illa tolerabilius erit quam
illi ciuitati. Ve tibi corozaim ve tibi
bethsaida quia si in tyro et sidone facta
fuissent virtutes quae factae sunt
in vobis olim in cilicio et cinere sedentes poe
nitentiam. Verumtamen tyro et sidoni e

cum sit ille nobilitate tui cui surget
et dabit illi quot hij nummi Et ego
vobis dicite et dabit vobis Querite
et invenietis pulsate et aperietur
vobis Quis enim ex patre petit
petit panem numquid lapidem dabit
illi aut piscem numquid pro pisce
piscem dabit illi aut petierit
ovum numquid porriget illi scorpionem
Si ergo vos cum sitis mali nostis
bona data dare filijs vestris quanto
magis pater vester de celo dabit spiritum
bonum petentibus se Et erat eiciens dae
monium et illud erat muti Et
cum eiecisset dae monium locutus est mutus
Et admirate sunt turbe Quidam ex
eis dixerunt In beelzebub principe
demoniorum eicit demonia
Et alij tentantes signum de celo
querebant Ipse autem ut vidit
cogitationes eorum dixit eis Omne
regnum in seipsum divisum desola
bitur et domus super domum cadet
Si autem et satanas in seipsum divi
sus est quomodo stabit regnum ipsius quia
dicitis in beelzebub eicere me
demonia Si autem ego in beelzebub
eicio demonia filij vestri in quo eiciunt
Ideo ipsi iudices vestri erunt Porro
si in digito dei eicio demonia profecto
pervenit in vos regnum dei Cum fortis ar
matus custodit atrium suum in pace
sunt ea que possidet Si autem fortior
illo superveniens vicerit eum vniuersa
arma eius auferet in quibus confidebat
et spolia eius distribuet Qui non
est mecum contra me est et qui non colligit mecum dispergit
Cum immundus spiritus exierit de homine
perambulat per loca inquietus requirens
requiem et non inveniens dicit
Revertar in domum meam unde exivi
Et cum venerit invenit scopis mun
datam et ornatam Tunc vadit et assumit septem
alios spiritus secum nequiores se et in
gressi habitant ibi Et sunt novissima
hominis illius peiora prioribus Factum
est autem cum hec diceret extollens
vocem quedam mulier de turba dixit
illi Beatus venter qui te portauit et
ubera que suxisti At ille dixit Quin
imo beati qui audiunt verbum dei et cus
stodiunt illud Turbis autem concurren
tibus cepit dicere Generatio hec mala
est signum querit et signum non
dabitur ei nisi signum Ionae prophe
te Nam sicut fuit Ionas signum ninivitis ita
erit filius hominis generationi huic
Regina austri surget in iudicio cum viris
generationis huius et condemnabit illos
quia venit a finibus terre audire sapien
tiam Salomonis Et ecce plus Salomone hic
Viri ninivite surgent in iudicio cum
generatione hac et condemnabunt eam
quia penitentiam egerunt in predicatione Ionae
et ecce plus Ionas hic Nemo lucer
nam accendit et in abscondito ponit neque
sub modio sed super candelabrum ut qui
intrant videant lumen Lucerna corporis tui
est oculus tuus Si oculus tuus fuerit sim
plex totum corpus tuum lucidum erit Si autem
fuerit nequam corpus tuum tenebro
sum erit Vide ergo lumen quod in te est
tenebre sint Si erit totum corpus
tuum lucidum nullam habens partem
partem tenebrarum erit lucidum tot
um et sicut lucerna fulgore illuminabit
te Et cum loqueretur rogauit eum quidam
phariseus ut pranderet apud se
Et ingressus recubuit Pharisseus autem ce
pit intra se reputans quare non baptizatus esset ante
prandium Et dixit autem ad illum Nunc vos
pharisei quod foris calicis et catheri mundatis
quod autem intus est vestrum
plenum est rapina et nequitia Stulte
nonne qui fecit quod
deforis est etiam quod de intus
fecit Verumtamen quod superest date
elemosinam et ecce omnia munda
sunt vobis Sed ve vobis
pharisseis qui decimatis mentham
et rutam et omne olus
et pretermittitis iudicium et cari
tatem dei Hec autem oportuit
facere et illa non omittere

ve vob phas9s qm dilig7is p̃mas
cathedras & synagogis & salutacoēs
& foro ve vob q̃ estis & mundu-
ta q̃ no appetet & homes ābulates
sup̃ ea sunt p̃ns aut q̃ dr̃ ei qui
respondit aut illi. mr̃ hec dicens
etiā cōtumelia nob̃ facis Et ille
ait & vob legisperitis ve q̃ one-
ratis homes onerib9 q̃ portari no
possunt & ipe vno digito no ta-
gitis sarcinas ve vobis q̃ edifi-
catis mōumenta pphar patres ve-
stri occiderunt illos p̃fecto testi-
ficamini quod ose eoꝝ opib9 pme
bentes quonia ipi quidē occiderunt
eos vos aut edificatis eoꝝ sepul
chra Propt̃ea sapia dei dixit mittā
ad illos pphas & apostolos & ex illis
occidēt & p̃sequent ut exquirat sāg
uis omiū pphetaꝝ q̃ effusus est
a cōstitōe mundi a sanguine iusti
a sanguine abel usq; ad sanguē zacha
rie q̃ p̃ut inter altare & edem
ita dico vob̃ requirat ab hac
generatōe ve vob legisperitis q̃
tulistis clavē sciē ipi no intro
istis & eos q̃ intrabat prohibuistis
Cū hec ad illos dicit cepissent
phārisei & legisperiti graviter insis
tere & ob ea oppimere de multis mu-
datis ei & q̃rentes aliquid capere
ex ore ei ut accusarent eum

Verbum aut tribus

Circūstantibus ita ut se decē
milia turbarū ita ut se inuicē
conculcarent cepit dicere ad discipu
los attendite a fermento phariseoꝝ
q̃ est ypocrisis Nichil aut opertū e
q̃ no revelabit neq; absconditum
q̃ no sciat Quā q̃ in tenebris
dixistis in lumine dicent & q̃ in
aure locuti estis in cubiculis p̃-
dicabit in tectis Dico aut vob ami-
cis meis no timeatis ab his
q̃ occidunt corp9 & p9 hec no
habent amplius quid faciat Ostendā
aut vob̃ q̃ timeatis timete eum
qui postq̃ occidit hō potestatem
mittere in gehennā ita dico vob
hunc timete Nonne quinq; pas
seres vēdunt dipōdio & unus
ex illis no est in oblitione coram
deo Sed & capilli capitis vri oēs
numerati sunt Nolite ergo timere multis pas
seribus pluris estis vos Dico aut
vobis omnis q̃ me confessus fuerit
coram hoibus & filius hois confitebit
illum coram angelis dei Qui aut
negaverit me coram hoibus
negabit coram angelis dei Et oīs
q̃ dixerit verbū i filiū hois remittet
ei aut q̃ in spm sctm blasphe
mauerit non remittet Cum au
ducent vos in synagogas & ma
gistratus & potestates Nolite soli
citi esse quo aut aliter respondeatis
aut quid dicatis Spūs enim sctus
docebit vos in ipa hora quid oporteat di
cere Ait aut ei quidam de turba
magister dic fratri meo ut dividat me-
cum hereditatem At ille ait homo quis
me constituit iudicem aut divisorem
super vos Dixit aut ad illos Vi-
dete & cavete ab omni avaritia quia non in
habundātia cuiusq; vita est ex his q̃
possidet Dixit aut similitudinem ad illos di-
cens homis cuiusdam divitis bene agen
tis attulit & cogitabat intra
se dicens quid faciam q̃ non hā
beo quo congregem fructus meos
Dixit hoc faciam destruam horrea
mea & maiora faciam illucq;
congregabo omnia q̃ nata sunt mea & bo
na mea Et dicam aie mee habes multa
bona posita in annos plurimos re-
quiescē bibe & epulare
Dixit aut illi deus Stulte
hac nocte aiam tuam repetunt a
te q̃ autem parasti cuius erunt
est q̃ sibi thesaurizat & non

m deū dnēt dnēt ad suos
glos ihēs dico vob nolite ꝑ-
tare esse dē vēe q̄nd nia
ducēt neq; cōpi q̄nd ⁊ dia-
nud dna plg e ⁊ esca ⁊ copg
vem plg ⁊ vestimēta cōsidrate
cibos q̄re no sciāt neq; me
tet ꝯbus no ⁊ collaret neq;
arcan ⁊ dūg pasc illos cibo-
magt vob plurēs esse illis cibis
vem cogitādo pt addēt ad sta
tūam suam cubitū vnū si ꝑ neq;
q̄ minimū ⁊ potest q̄nd d'ce
teris sollicate esse cōsidrate ly
lia agri q̄m crescūt no laborāt
neq; nent dico at vob q̄m
salomō ⁊ di gla sua vestiebā
sic vnū ex illis di at fenū
q̄ hodie ⁊ agro ⁊ ⁊ crastin clī
banū mittēt deus sic vestit
cutomagt pusillē fidei ⁊ nos
nolite q̄rē q̄nd nadducat ⁊
bibat ⁊ nolite ⁊ sublime cōti
gēc end dia gētes ⁊ q̄rūt pe
end vē scit q̄m hīs ⁊ indigetis
verūtm pmū ⁊ rite ⁊ q̄nd dei
⁊ dia hec addēt vobis nolite
timē pusillos greg q̄m cōplacuit pri vro dare vob ⁊ q̄nd
vendite ⁊ possidete date ele-
mosna facite vob saculos
q̄ nō vetescūt tezaurū no de
ficientē ⁊ celis q̄ fur no appro-
pinq; tinea corrūpit vbi tezaurus
vr ibi ⁊ cor vrm erit lumbi vri
cīcti sancti ⁊ lucerne habentes
⁊ vos similes hoībus exspectātibus dnm suū q̄n reuertat
a nuptijs vt cū venerit ⁊ pul-
sauerit ꝑtinuo aperiant ei beati
sui illi q̄s cū venerit dns ⁊
vigilātes amē dico vob
q̄ p̄cinget se ⁊ faciet illos dis-
cūbē ⁊ trāsiens ministrabit illis Et
si ⁊a ul ⁊a vigilia venerit ⁊
ita ⁊ venerit cōs vigilantes beatī
sunt huī illi Hoc aūt scitote q̄ si
sciret pr qua hora fur venturus
vigilaret ⁊ nō fodi pmitteret domum
sua Et vos estote ꝑati q̄ qua hora
no putatis dūs venit Ait illi pe
tr dne ad nos dic hanc pabo
lam an et ad oēs dicit aut
dūs quis putas ē fidelis ⁊ pru
dens q̄m constituet dns
sup familiam suā ut det illis
in tpe ītrā mensuz beatus ille
seruus q̄ cū venerit dns ei inue-
nerit ita facientē vē dico vob
q̄ sup oīa ⁊ possidet constituet
eū Quod si dixerit seruus ille
cōde suo morā facit dūs meus
venire ⁊ cepit pcutere pueros ⁊
ancillas ⁊ cōd ⁊ bibere ⁊ ebriari
veniet dns seruī illī die ⁊ hora
qua nescit ⁊ diuidet eū ptem
q̄ eis cū infidelibus ponat
Ille aūt seruus q̄ cognouit voluntatē
dni sui ⁊ nō preparauit se ⁊ nec
fecit ad voluntatē eius plagis va-
pulabit eū Qui aūt nescit tamē ad ea
q̄ sunt voluntate dni sui digna
plagis vapulabit paucas Omni aūt
cui multum datū ē multum auferē
ab eo ⁊ cui commendauerūt multa
plus petent ab eo Ignem veni
mittere in terrā ⁊ quid nisi ut
accendat baptismo habeo baptizari ⁊ quo usq; ꝯstringar donec
fuerit ꝑfectus Pacē putatis me
venisse dare in terrā non dico vob sed separatiōnē Erunt
enim ex hoc q̄nq; in domo una
diuisi tres ī duo ⁊ duo ī tres
dīuidet pater in filiū ⁊ filius in
patrem mater in filiā ⁊ filia
in matrē socrus in nurū suā
⁊ nurus in socrū suā Dicebat
aūt ⁊ ad turbas cū videritis nubē
oriētē ab occasu statim dicitis
imbrem venit ⁊ ita fit Et cū au-
strum flantem dicitis q̄ estus erit

307

et fit ꝓpositus templi et dixe
nostris quod ho aut tempꝰ no
bat quid ad archiepos nos ꝛ
dicatis qꝰ iustus ꝛ ꝙ ad vade
ad aduersus nos ad pretoriu d
via da operaꝫ habeāt ab illone
fōte ydet te aput mēdicum
et mēdax ydet te ꝓpactō et
exacto mittat te d mācipiū dico
ti nō exeas in dom̄ ex nouis
simus minutꝰ ēdas x

a Duenerunt ad quid ipse isto
dumtaxat illi de galileis
quoꝝ sanguē pilatꝰ miscuit
ad sacrificia eoꝝ Et respōdēs ihc
illis putatis qꝰ hi galilei
pctores p oēs galileos fuē
runt pctores qz talia passi sunt
Nō dico vob̄ sed nisi pnaz hē
ritis oēs sic pibitis sicut
illi decem et octo sup q̄b cecidit
turris d siloā et occidit illos
putatis q ipi debitores ꝛ
erant pre oēs hoīes habitātes in
ierlm nō dico vob̄ sed si pnaz
nō egeritis oēs sic pibitis di
cebat ad hanc similitudinē abo
ris habebat quis plantatam ꝛ
vineā suā et venit ꝙrēs fructū
in ea et nō inuenit dixit qꝰ ad
cultorē vineē ecce ann̄i trēs
sunt ex quo venio querens fructū
in ficulnea hac et nō inuenio
succide ergo illā ut qꝰ terrā oc
cupat At ille respondens dixit illi
dne dimitte illā hac anno
usq; dum fodiam circa eam et mittam ster
cora Et si quidem fert fructū in an
no sin autē ex futuro succides illam Erat
aut docens in synagogis sabbat et ecce
mulier quę habebat spūm infirmitatis ann̄is
decem et octo et erat curuata nec omo
potēbat sursum respicere Quam ut vi
dit ihc vocauit eā ad se et ait
illi mulier dimissa es ab infirmi
tate tua Et imposuit illi manus
et cōfestim erecta est et glorificabat deū
princeps aut archisynagogꝰ indignabā

quia sabbato curasset ihc dicebat tur
bę sex dies sunt in quibus oportet
operari in ipsis ergo venientes et curamini et nō
die sabbati prohibet aut ad illud dñs
dixit ypocrita unusquisq; vestrū
sabbato nō soluit bouē suū aut a
sinū a presepio et ducit adaquare
hanc aut filiā abrahe q alligauit
satanas ecce decem et octo annis
nō oportuit solui a vinculo isto
die sabbati Et cū hec diceret erū
bescebant oēs aduersarii eius et omnis
plebs gaudebat d uniuersis q fiebant
gloriose ab eo Dicebat ergo cui simile
est regnū dei Et cui simile exestimabo il
lud Et grano sinapis quod accepto
homo misit in ortū suū et crescit
et factum est in arborē magnā et volucres
celi requieuerunt in ramis eius Et
iterum dixit Cui simile exestimabo
regnum dei Simile est fermento quod
acceptum mulier abscondit in farinę
satis tribus donec fermentatum est to
tum Et ibat per ciuitates et castella do
cens et iter faciens in ierlm autem
cuidam dixit Dne si pauci sunt
qui saluant ipse autem dixit ad il
los contendite intrare per angustam
portam quia dico vobis q̄ multi
intrare et nō potuerunt Cum aut
intrauerit paterfamilias et clauserit hostium
et incipietis foris stare et pulsare
ostium dicentes Dne dne aperi nobis et
ille dicet vob̄ nescio vos unde sitis
discedite a me omes operarii iniq
tatis ibi erit fletus et stridor dentium
Cum videritis ysaac et iacob et oēs
prophetas in regno dei vos autem
foras eiectos et venient ab oriente
et occidente ab aquilone et austro
et accubabūt in regno dei Et ecce sunt no
uissimi qui erunt primi et primi erunt
nouissimi In ipsa hora accesserunt quidā
pharisei dicentes illi exi et vade
hinc qz herodes vult te occidere Et
ait illis ite et dicite vulpi illi
ecce ego demonia et sanitates
perficio hodie et cras et tertia die

Ssumabor dextra eius me hodie et
eras et tertia die ambulare quia
non capit Iherusalem perire extra
vitam Jerusalem qui occidis prophetas
et lapidas eos qui ad te missi
quoties volui congregare filios tuos
sicut gallina congregat pullos suos sub pennis
et noluisti Ecce relinquetur vobis do-
mus vestra deserta Amen dico vobis
non videbitis me donec veniat cum
cum autem diceret unus quidam qui veni-
ebat illi

Et factum est dum intraret Ihesus in
domum cuiusdam principis pharisei
sabbato manducare panem et ipsi observa-
bant eum Et ecce homo quidam hydro-
picus erat ante illum Et respondens Ihesus
dixit ad legis doctores et pharisaeos dicens Si licet
sabbato curare Illi vero tacuerunt Ille
autem apprehensum sanavit et dimi-
sit Et respondens ad illos dixit Cuius vestrum
asinus aut bos in puteum cadet et non
continuo extrahet illum die sabbati Et
non poterunt ad haec respondere illi
dicebat autem ad invitatos parabo-
lam attendens quomodo primos re-
cubitus eligerent dicens ad illos
Cum invitatus fueris ad nuptias
non discumbas in primo loco
ne forte honoratior te sit in-
vitatus ab illo et veniens is
qui te et illum invitavit di-
cat tibi da huic locum et
tunc incipias cum rubore no-
vissimum locum tenere Sed cum invita-
tus fueris vade et recumbe

Sed cum invitatus fueris vade et recumbe
in novissimo loco Et cum venerit qui
te invitavit dicat tibi amice ascende
superius tunc erit tibi gloria coram simul dis-
cumbentibus Quia omnis qui se exaltat
humiliabitur et qui se humiliat exalta-
bitur Dicebat autem et ei qui se invi-
taverat Cum fias prandium aut cenam
noli vocare amicos tuos neque
fratres neque cognatos tuos neque vici-
nos divites ne forte et ipsi
te invitent et fiat tibi retribu-
tio

Sed cum facis convivium voca pauperes
debiles claudos cecos et beatus eris
non habent retribuere tibi Retribuetur enim
tibi in resurrectione iustorum Haec cum audis-
set quidam de discumbentibus dixit illi
Beatus qui manducabit panem in regno
Dei Ait autem illi homo quidam fecit
cenam magnam et vocavit multos et
misit servum suum hora cene dicere in-
vitatis ut venirent quia parata sunt
omnia Et coperunt simul omnes excu-
sare primus dixit ei villam emi
et habeo necesse habeo te rogo me ha-
bere excusatum Et alius dixit iugum
boum emi quinque et eo probare illa
rogo te habe me excusatum Et alius
dixit uxorem duxi et ideo non possum
venire Et reversus servus nuntiavit haec
domino suo Et iratus paterfamilias dixit
servo suo Exi cito in plateas et vi-
cos civitatis et pauperes et debiles et
cecos et claudos introduc huc Et
ait servus Domine factum est ut imperasti
et adhuc loco est Et ait dominus
servo Exi in vias et sepes
et compelle intrare ut impleatur domus
mea Dico autem vobis quod nemo virorum
illorum qui vocati sunt gustabit cenam
meam Habens autem turbas multas ivit cum eo et con-
versus dixit ad eos Si quis venit ad me
et non odit patrem suum matrem uxorem
et filios et fratres et sorores
adhuc autem animam suam non contra se
odit non potest meus esse discipulus
Et qui non baiulat crucem suam
et venit post me non potest meus esse discipulus
Cum enim ex vobis volens turrim aedi-
ficare nonne prius sedens computat sumptus
qui necessarii sunt si habeat ad perficiendum
ne forte posteaquam posuerit fundamentum et non
est perficere omnes qui vident incipiant illu-
dere ei dicentes Quia hic homo coepit aedi-
ficare et non potuit consummare aut quis
rex iturus committere bellum adversus alium
regem nonne sedens prius cogitat an pos-
sit cum decem milibus occurrere ei qui cum
viginti milibus venit ad se Alioquin adhuc
eo longe legatione mittens rogat ea quae pacis sunt Sic ergo omnis ex

vobis q̄ no ꝺmꝺret oꝺm q̄ possiꝺz
nꝺ pt̄ mend esse ꝺlus ꝛbꝫnꝺ ꝛ
sil s aut sil e nam dq̄ ꝺdꝫet
neq; ꝺ tra neq; ꝺ stēlimo utile ꝛ
s forab mittet sim sc aud aud
endi audiat K9

Stant aut ad ꝑdqnateb ei ꝑsti
ani t petēb ut audiret
illm̄ et nūmeabat phas t ꝓbe
ꝺcted qm̄ h̄ petēb rapit t
maducat ꝺ illo Et aut ad illos
fabolam ꝺcti ꝺmꝺ eq vobis
homo q̄ h̄z ctd ouēb a si dimit
tz vna eq illi mine dimittat
nogta nomi ꝺ sto t vadet ad
illa q̄ pigeat dom ꝺ veniat illa
Et ꝺ ꝺ veniet ꝺponet ꝺ h̄ mūdēb
suos gaudēb t venīb ꝺmꝺ ꝺ
uocat adob t vicinos suos dic ꝺ
ſtulaud mi q̄ ꝺ veni ouē mecd
q̄ pigeat deo aut vobis q̄ ita
gaudeo ctd illo sup vno petrō
puaz ꝑsette t sup nomagnta nomi
mine q̄ no ꝺ sufficit puā aut q̄
mle hūb de q̄nq; ouib ꝺ si
pdidit vna mine accdit lucna
t audit ꝺmꝺ t q̄rit dom ꝺ veniat
Et ꝺ ꝺ veniet ꝺuocat adob t
vicinas dic ꝺ ſtulaud mi q̄ ꝺ ueni
de q̄nq; ouib pdidi ita deo vob
gaudeo ctd mecū ꝺ illo sup
vno petrō puaz ꝑsette dixit aut
illi homo iud habuit duos fi
lios t dixit adolescēti eq illi
pri suo pat da mi portionē substē
q̄ me ꝺgnt Et ꝺuisit illis substā
t no p̄ multos ꝺes congregans
omia adolescēs filius iuior iꝑfecte
ꝺ Egrit in regionē longinquā t ibi dissi
pauit substām suā uiuēdo luxuriose
t p̄q q̄ cōsumasset oia fcta ꝺ fames
valida ꝺ illa ꝓuincia t ipe cepit
egere t abiit t adhesit uni
ciui regiōis illi t misit illū ꝺ
villa sua ut pasceret porcos t cu-

piebat saturari siliquis q̄bus porci manducabāt t nemo illi
dabat Inꝺ aut in se ꝺuens dixit quā
multi mercēarii ꝺ domo pris mei ha
bundāt panib; ego aut fame hic
pereo surgā t ibo ad pcm meū
t dicā ei pat peccauī ꝺ celū t
cōtra te t nō sū dignus vocari filius
tuus fac me sicut unū ex mercē
nariis tuis t surgēs venit ad pcm
suū Cū aut adhuc longe esset vidit
illū pr ipius t misericordia motus
est t accurrēs cecidit sup collū
eius t osculatus est Ei dixit filius
pr peccauī ꝺ celū t ꝺ contra
te iā nō sū dignus vocari filius tuus
dixit aut pr ad suos suos cito ꝓferte
stolā priā t induite illū t
date anulū in manū eius t calceamē
ta in pedēb eius t adducēte uitulū
saginatū t occidite ut manducemus
t epulemur q̄ hic filius meus mortuus
fuerat t revixit perierat t ꝺ ventū
te t reperta est epulari Erat aut se
nex eius in agro t cū veniret t
appropiaret domui audiuit symphoniā
t chorōs t vocauit unū ꝺ puerīs t
interrogauit q̄ hec essent Ille aut dixit
illi q̄ frater tuus venit t occidit pr tuus
uitulū saginatū q̄ salvū eū recepit Indignatus aut nolebat
intrare pater ergo illius egressus cepit co
rogare eū At ille respondens dixit pri
suo Ecce tot annis seruio tibi t unq̄
mandatum tuū preterui t unq̄ ꝺdisti
mihi edum ut cū amicis meis e
pularer ex p̄ hic filius tuus q̄ ꝺuorauit substāciā suā cū meretrib;
venit occidisti illi uitulū saginā
tum At ipe dixit illi fili tu mecū es
mecū ꝺ t oia mea tua sunt epulari
at t gaudē oportuit q̄ se tuus mortuus
fuit t revixit perierat t ꝺ ventus X

Dicebat aut ad ꝺlos
suos homo q̄ erat ꝺuces et
habebat villicū t hic ꝺfamatus
est apud illū q̄ ꝺsipasset oia
bona illius t vocauit illū t ait illi
Quid hoc audio de te Rede rō

villicacõe me a eõ nõ poteris vil-
licare aut aut villicq intra se ꝑ sua
ꝑ dns meꝰ auffert a me villica-
cõe no valeo ꝛdicare e
rubesco hoc ꝙ facia nõ amoto fuco
a villicacõe ꝛcepit me d̄ domꝰ
suꝰ Convocatis itaq; sing̃l debitorib⁹
dñi sui dicebat pmo quid deb⁹
dno meo at ille dix centu ꝓb⁹
dei dixit ill̃i accipe cirographum
tuꝫ tuꝫ et sede cito et scribe qn̄
centa dix alio dix tu vꝝ
quid deb⁹ aut illi centu chꝝ hab⁹
dic illi accipe literas tuas et sedens
velocit et laudauit dns villicꝫ d
iniquitate quia ꝓdenter fecerat qꝫ filii hui
seculi prudentiores sunt filiis lucis in gen-
ratione sua et ego dico vobis facite
vobis amicos de mamona iniquitatis
ut cu defecerit ꝛcipiant vos in eterna
tabernacula qui fidelis in modico
et in maiore fidelis et in modico iniq⁹
et in maiore iniquꝰ est dic ergo quis
vꝝm fidelem vꝝ credet vꝝ
et quis dabit vob⁹ alienu fuit ꝓ no
bis duob⁹ seruꝰ a cu odiet
alterꝫ diligit aut vni adhebit et
alterꝫ contemnit Nõ potestis deo seruꝛe
et mamone Audiebãt aut hec oia
pharisei q̃ erant auari et deridebant
eu et ait illis vos estis qui iustificatis
vos coram hoib⁹ deꝰ at nouit corda
vra qꝛ qd hoib⁹ altu est abhoiatio
est apud deu lex et phe usq; ad
ioh̃em ex eo ꝙd de euangelizat
et omnis in illud vim facit et facilꝫ
aut est celu et terram ꝓterire qꝫ
de lege vna apicem cadere Omis
qui dimittit uxoꝛem suam et alteꝫ du-
cit mechat et qui dimissam a viro
ducit mechat Homo quid erat di-
ues et induebat purpura et bysso
et epulabat q̃otidie splendide et
erat quid mendicꝰ nomine lazarꝰ ia
cens ad ianuam eius vlceribꝰ plen⁹
cupiens satiari de micis qui ca-
debant de mensa diuitis et nemo
illi dabat ꝓ et canes ueniebant et lin-
gebant vlcera eius ꝛfactu est aut
moꝛeret mendicꝰ et portaret ab
angelis in sinu abrahe diues aut mo-
tus est et sepultꝰ est et eleuans oculos
suos cu esset in tormentis vidit a-
brahã a longe et lazarꝫ in sinu eius
et ipe clamans dix ꝓr abraham
miserere mei et mitte lazarꝫ ut intingat
extremum digiti sui in aqua ut refrige-
ret lingua mea qꝛ cruciꝝ in hac flamma
et dixit illi abraham fili recordare
qꝛ ꝛceꝑsti bona in vita tua et lazarꝰ
similr mala nunc aut hic consolatur
tu vꝝ cruciaris et inter nos et vos chaos
magnum firmatum est ut hi qui volunt
hinc ad vos trãsire nõ possint neq; inde
huc trãsmeent et
ait roga go te ꝓr ut mittas eum
in domum ꝓris mei hꝫ enim quinq;
fratres ut testetur illis ne et ipi veniant
in locum istum tormentoꝝ dixit illi
abraham habent moysen et ꝓphetas
audiant illos at ille dix nõ ꝓr
pr̃e abraham sed si quis ex mortuis
ierit ad eos pnãz agerent aut at
illi si moysen et ꝓphetas nõ audiunt
neq; si quis ex mortuis resurꝛexerit
credent

Dixit ad discipulos suos Impossi-
bile est ut no veniant scandala
ve aut illi ꝑ qꝫ veniunt melius
est illi si lapis molaris imponat circa
collu eius et proiciat in mare ꝙm ut
scandalizet unu de pusillis istis
Attendite vobis si peccauit in te frat⁹
tuus increpa illum et si pnãz egerit
dimitte illi Et si septies in die peccet
in te et die septies die conuertit
tur ad te dices pnãz me dimitte illi Et dixerunt apli
dño adauge nob⁹ fidem Dixit aut
dns si habueritis fidem sic⁹ granum sina
pis dicetis huic arbori me eradi
cari et transplantare in mare et obediet
vobis Quis aut vestꝝ habens seruum ara
tem aut pascentem q̃ ingresso de
agro statim discumbe dicet ei pcia ꝙ tibi sit
cinge te et ministra mihi donec man
ducem et bibam et post hec tu man-
ducabis et bibes nonne ꝙnã hñ seruo illi
ꝙ fecit q̃ impauit nõ puto
sic et vos cu feceritis oia ꝙ ꝓcepta
fuerint vobis dicite seruꝝ inutiles sum⁹
ꝙ debuimꝰ facere fecimus et factum
est cu iret in ierl̃m transibat p mediu
samarie et galilee et cu ingrederet
quoddam castellu occurrerunt ei decem vi
rilis qui stetꝛunt a longe et ipi
et clamauerunt voce dicentes
Iesu preceꝛ miserere nri
Quos ut vidit dixit

nere cū ordi pascha & misit petr
iacobū & iohannem dicens euntes
parate nob pascha ut manducemꝰ
At illi dixerunt ubi vis paremꝰ
& dixit ad eos cū introieritis ecce
vobis occurret vob homo amphoram
aque portans sequimini eum & domum
in qua intrat & dicetis patrifamilias
domus dicit tibi magr ubi est diversorium
ubi pascha cum discipulis meis manducem
& ostendit vobis cenaculum grande
stratum & ibi parate Euntes aut ve
nerunt sicut dixit illis & paraverunt
pascha Et cum facta esset discumbit
& duodecim apli cum illo Et
ait illis desiderio desideravi hoc
pascha manducare vobscum antequam
patiar dico enim vobis quia amodo
non manducabo illud donec impletum
sit in regno dei Et accepto calice gi
nas agens dixit accipite & dividite
inter vos dico enim vobis quia non
bibam de generatione vitis donec regnum
dei veniat Et accepto pane gratias
egit & fregit deditq illis dicens hoc
est corpus meum quod pro vobis
tradetur hoc facite in meam commemoratiõem
Simile & calicem postquam cenavit dicens
hic est calix novum testamentum in
meo sanguine qui pro vobis tradetur
Verumtamen ecce manus tradentis me
mecum est in mensa Et quidem filius hoīs
sicut diffinitum est vadit sed vae autem hoī
illi per quem tradetur Et ipsi ceperunt
quaerere inter se quisnam esset ex eis qui hoc
facturus esset Facta est autem et contentio
inter eos quis eorum videretur esse maior
dixit autem eis reges gentium dominantur
eorum Et qui potestatem habent super eos
benefici vocantur vos autem non sic sed
qui maior est in vobis fiat sicut minor
Et qui praecessor est ministrat nam quis
maior est qui discumbit an qui ministrat
Nonne qui discumbit Ego autem in medio
vestrum sum sicut qui ministrat vobis Vos autem
estis qui permansistis mecum in tentationibus
meis Et ego disponam vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum ut edatis & bibatis
super mensam meam in regno meo
& sedeatis super thronos iudicantes
duodecim tribus Israel Ait autem Simon
Simon ecce satanas expetivit vos
ut cribraret sicut triticum Ego autem rogavi
pro te ut non deficiat fides tua Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos Qui dixit
domine paratus sum tecum in carcerem & in
mortem ire Et ille dixit dico tibi petre
non cantabit hodie gallus donec ter
negabis nosse me Et dixit eis quando
misi vos sine sacculo & pera numquid
aliquid defuit vobis At illi dixerunt
nichil Ait ergo eis sed nunc qui habet sacculum
tollat & peram & qui non habet vendat tunicam
suam & emat gladium Dico
enim vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est De me
oportet adhuc impleri Et cum iniquis
deputatus est Etenim ea quae sunt de me
finem habent At illi dixerunt Domine
ecce duo gladii hic Et ille dixit
eis satis est Et egressus ibat secundum
consuetudinem in montem oliveti secuti autem sunt eum discipuli Et cum pervenisset ad locum dixit illis orate
ne intretis in temptationem Et ipse
avulsus est ab eis quanto & lapidis
jactus Et posito genibus oravit
dicens pater si vis transferre
calicem istum a me Verumtamen non mea
voluntas sed tua fiat Apparuit autem
illi angelus de celo confortans eum
Et factus in agonia prolixius ora
bat Et factus est sudor eius sicut guttae
sanguinis decurrentis in terram Et cum surrexisset ab oratione venit ad discipulos suos
venit eos dormientes prae & aut illis
Quid dormitis surgite orate
ne intretis in temptationem Et adhuc eo
loquente turba & unus de duodecim
qui vocabatur iudas antecedebat eos
& appropiabat iesu ut oscularet eum
Iesus aut dixit illi iuda osculo
filium hominis tradis Videntes aut hi
qui circa ipsum erant quod futurum erat
dixerunt ei domine si percutimus in gladio
& percussit unus ex illis servum principis
sacerdotum & amputavit auriculam eius
dextrum Respondens aut iesus ait hucusque
usque huc & cum tetigisset auriculam
eius sanavit Dixit aut ad eos qui
venerunt ad se principes sacerdotum
& magistratus templi & seniores Quasi
ad latronem existis cum gladiis & fustibus
cotidie apud vos fui in templo docens & non
tenuistis me & hora est
potestas tenebrarum Capto autem eum

cū dixerunt ad dom̄m pupilis sacdo
tū petrū cū sequebat̄ eū a longe
usq; ad ip̄m̄ atrio & cū sedēbat
illis erat petrus & medius eorū & pos
uidisset aūcillā ad lūmē
& cū fixisset in ea dixit hic cū
illo erat & ille negauit dicēs nō
nouī illū & p̄ pusillū alius
uidit illū dicit & tu de illis
es petrus ait o hō nō sum & mō
modico & hō unus ex alijs affir
mabat dicēs vēt & hic cū illo
erat na & galileus & ait petrus
homo nescio quid dicis & ḡtinus
adhuc eo loquente gallus cantauit &
conuersus dns respexit petrū &
recordatus est petrus verbi
dñi sicut dixerat ei p̄ gallus can
tet hodie ter me negabis & egressus foras flevit
amarē & uiri q̄ tenebant illum
illudebant cedentes & velauerunt
eum & interrogabant eum dicentes
prophetiza quis est qui te percussit & alia multa
blasphemantes dicebant & cū fac
tus est dies conuenerunt seniores
plebis & principes sacdotum & scribe
& duxerunt eum in concilium suum dicē
tes si tu es xp̄s dic nobis & ait
illis si vobis dixero non creditis
mihi si autem interrogauero non re
spondebitis mihi neq; dimittetis
autem erit filius hominis sedens a dex
tris uirtutis dei dixerunt autem
omnes tu ergo es filius dei qui ait vobis
dicit ex ore ipsi dixerunt q̄
quidem desideramus testimonium
ipsi enim audiuimus de ore eius

Et surgens omnis multitudo eorum
duxerunt eum ad pilatum
Ceperunt autem illum accusare
dicentes hunc diuertentem gentem
nostram & prohibentem tributa cesari dare
& dicentem se xp̄m regem esse
pylatus autem interrogauit eum dicens
tu es rex iudeorum At ille ait
illi dicis autem pylatus ait ad p̄n
cipes sacdotum & turbas nullam
inuenio causam de homine hoc ille di
ualescebat dicens quoniam mouet
populum docens per uniuersam iudeam incipiens
a galilea usq; huc pylatus autem au
diens galileam interrogauit si homo gali
leus esset & ut cognouit q̄ de finibus
herodis esset remisit eum ad herodem
qui & ipse hierosolymis erat illis diebus
herodes autem uisus iesum gauisus est
nimis erat enim cupiens ex multo tempore uidere eum
eo quod audisset multa de illo & sperabat se
aliquod signum ab eo videre tunc interrogabat eum in
multis sermonibus at ille nichil ei re
spondebat stabant autem principes & scribe
constanter accusantes eum Exprexit
autem illum herodes cum exercitu suo & illu
sit indutum veste alba & remisit ad
pilatum Et facti sunt amici herodes
& pilatus in ipsa die nam antea
nimicitie erant adductis pylato ad
eum uiris principibus & magistratibus &
populo & plebe dixit ad illos
obtulistis mihi hominem istum quasi au
ertentem populum & ecce ego coram vobis
interrogans nullam causam inuenio in ho
mine isto ex his in quibus accusatis eum
sed neque herodes nam remisi uos ad
illum & nichil dignum morte actum
est illi Emendatum ergo illum dimittam
autem habebat autem dimittere eis unum
per festum unum dimittit
Exclamauit autem simul uniuersa turba dicēs
tolle hunc & dimitte nobis barra
bam qui erat propter seditionem factam
in ciuitate & homicidium missus
in carcere Iterum pylatus locutus vo
lens dimittere iesum & illi succlamabant
dicentes crucifige crucifige eum
Ille autem tertio dixit ad illos q̄
enim malum fecit iste nullam causam mortis
inuenio in eo Corripiam ergo illum
& dimittam At illi instabant uocibus
magnis ut crucifigeret & inualescebant
uoces eorum Et pilatus adiudi
cauit fieri petitionem eorum dimisit
autem illum q̄ per seditionem missus
fuit & in carcere & petebant ipsum at
tradidit uoluntati eorum Et cū duce
rent eum apprehenderunt quendam simo
nem cyrenensem uenientem de
villa & imposuerunt illi crucem por
tare post eum Sequebatur autem eum
turba populi & mulieres & plangebant
& lamentabant eum Conuersus autem ihs
ad illas dixit filie hierusalem nolite
flere super me sed super uos ipsas
flete & super filios uestros quoniam
ecce uenient dies in quibus dicent beate

et ventres ā no fuerunt ⁊ vbera q̄
no lactauerunt tue mapiut dice mo
thy cadte sup nos ⁊ tollubus opte
nob qua ſ̄ m vidi ligno hoc
facut d debo q̄ fiet Incebant
aut ⁊ alij duo nr̄i ad eo ut
aut fierent ⁊ pq̄ venerunt t
loc q̄ qui vocat caluarie locus
ubi crucifixerut eu ⁊ latrones una
a dext ⁊ alia a sinistris Ihūs
aut dicebat pr dimitte illis q
nesciut q̄ faciut Diuidētes aut
uestimenta eius miserunt sōtem ⁊
stabat plus expectans ⁊ deridebant
eu principes cū eis dicētes alios
salvos fecit seipm salvum faciat
ſ̄ hic ē xp̄us dei electus Illudebāt
aut ei ⁊ milites accedētes ⁊
acetu offerētes ei dicētes si tu
es rex iudeor̄ salua te ipm erat
aut ⁊ sup̄ scriptio scripta sup eu lris
greca ⁊ hebraicis hic ē xp̄us
iudeor̄ unus aut eor̄ qui pendē
bat latronū blasphemauit eu di
cens si tu es xp̄us salua te ipm
⁊ nos Resp aut alt increpabat illū
dicens neq̄ tu times deū q̄m
eadē dānatōe es nos quidē iuste
nā digna factis recepimus hic vo
nichil male gessit Et dicebat ad
Ihūm Dne memēto mei dū veneris
i regnū tuū Et dixit illi Ihūs
Amē dico tibi hodie mecū eris in
paradiso Erat aut fere hora sexta
⁊ tenebre facte sunt p̄ uniūsa terra
usq̄ ad horā nonā ⁊ obscurat ē
sol ⁊ velū templi scissū ē mediū
Et clamans voce magna Ihūs ait
Pr in manꝰ tuas cōmendo spūm
meū ⁊ hec dicēs expirauit ⁊
Videns aut centuriō q̄d factū
glificauit deū dicēs vē hic hō
iustꝰ erat ⁊ oēs turbe eor̄ q̄ sil ad
herant ad spectaculū istud ⁊ videbāt
q̄ fiebant percutientes pectora sua
reuertebant Stabant aut oēs noti eius
a longe ⁊ mulieres q̄ secute erant eū
a galilea hec videntes Et ecce
vir nomine Ioseph q̄ erat de arimo
thia ciuitate iudee q̄ expectabat ⁊
ipe regnū dei hic accessit ad pilatū
et petijt corp̄ ihū ⁊ depositū deposuit
⁊ imposuit eu in monimēto
excisō in quo nō dū quisq̄ positꝰ
fuerat ⁊ dies erat parasceue ⁊ sa
batū illucescebat Subsequte aut
mulieres q̄ cū ipo venerāt a galilea
viderunt monumētū ⁊ q̄ modo
positū erat corp̄ eius ⁊ reuertētes
parauerunt aromata ⁊ unguenta ⁊ sa
bato quidē siluerunt mandatū ⁊ ⁊ ⁊
Una aut sabati valde diluculo
veneruntad monumētū
portantes q̄ aromata parauerant ⁊
venerunt lapidē reuolutū a mo
numēto ⁊ ingressi non inuenerunt
corp̄ dni ihū Et factū ē dū mente
gnarent eas ecce duo viri
stetērunt sup illas in veste albā
Eis timuerūt ⁊ declinarūt vultus
in terrā Dixerunt ad illas quid
queritis viuentē cū mortuis non
est hic sed surrexit Recordamini quō
locuta ē vobis cū adhuc esset
in galilea Dicēs q̄ oportet filiū
hoīs tradi in manꝰ hoīm peccatorū ⁊ cru
cifigi ⁊ tertia die resurgere ⁊ recorda
te sunt verboꝝ eius Et regressē de
monumēto nunciauerunt hec oia
illis vndecim ⁊ ceteris omnibus Erant
aut Maria magdalene ⁊ Iohanna ⁊ Maria
iacobi ⁊ ceteē q̄ cū eis erāt q̄
dicebāt ad apostolos hec Et visa
sunt ante illos ⁊ nō credebant
illis petrꝰ aut surgens abiit
monumētū ⁊ procumbēs vidit linthia
mina sola posita ⁊ abiit secū
mirans ⁊ ecce duo
ex illis ibāt ipa die ⁊ castellū
quod erat ⁊ spacio stadioꝝ sexa
ginta ab hierusalē nomine emaus ⁊ ipi
loquebant adinuicē de his oib
q̄ acciderat Et factū ē dū eos ra
tionarent ⁊ secū q̄rent ⁊ ipe
ihūs appinquans ibat cū illis oculi
aut eoꝝ tenebant ne eū agnos
cerent Et ait ad illos Qui sermo
nes isti quos confertis adinuicē am
bulantes ⁊ estis tristes Et unus
cui nō cleophas Tu solus
peregrinus es in hierusalē ⁊ non cognouisti
q̄ facta sunt in illa hys diebus

quibꝫ ille dixt ⁊ Et dixerunt ei
hꝺi nazarenꝺ qui erat ꝓpheta po
tens in ope ⁊ sermone coram deo ⁊
omi plo ⁊ quo ꝺederunt eum sum
sacerdotes ⁊ principes ꝑ ad dam
natoꝝ nrm ⁊ crucifixerunt eum
nos aũ sperabam q ipe ẽ redempturꝰ
eg esset israhel ⁊ nunc sup hec
omia tria dies ⁊ hodie dies hec fac
ta est ꝺ ⁊ mulieres ꝙ ex nris terruer
nos ⁊ ante lucem fuerunt ad mo
numentꝫ ⁊ non inuento corpe eius ve
nerunt dicentes se etiã visionem
angelorꝫ vidisse ꝙ dicunt eum vi
uꝫ ⁊ abierunt quidam ex nris ad
monumentꝫ ⁊ ita inuenerunt sic
ut mulieres dixerunt ipsum aũ non vi
derunt Et ipe dixit ad eos O stulti
⁊ tardi ad credendum omib⁹ q̃
locuti sunt ꝓphete Nonne hec opor
tuit pati xpm ⁊ ita intrare in gl̃am
suã ⁊ incipiens a moyse ⁊ omib⁹ ꝓphet
interpretabat illis in omib⁹ scripturis
de ipo erat Et appropinquabant ca
stello quo ibant ⁊ ipe simulauit se
longius ire ⁊ coegerunt illum di
centes mane nobiscum quoniam
aduesperascit ⁊ inclinata ⁊ ia dies
Et intrauit cum illis Et factum ẽ
dum recubãt cum illis accepit pa
nem benedixit ⁊ fregit ⁊ porrige
bat illis Et aperti sunt oculi eorum
⁊ agnouerunt eum ⁊ ipe euanuit
ab oculis eorum ⁊ dixerunt ad in
uicem Nonne cor nrm ardens erat
in nobis dum loqueret in via ⁊
aperiret scripturas nobis Et surgen
tes eadem hora regressi sunt ⁊ inue
nerunt congregatos undecim
⁊ eos qui cum ipis erant dicentes
q surrexit dns vere ⁊ apparuit sy
moni Et ipi narrabant q gesta erant in
via Et quomodo agnouerunt eum in fractione
panis Cum aut hec loquerent ihs
stetit in medio eorum ⁊ dixit eis
pax vob Ego sum nolite timere
Conturbati aũ ⁊ exterriti existi
mabant se spm uidere ⁊ dixit
eis quid turbati estis ⁊ cogitatio
nes ascendunt in corda vra videte
manus meas ⁊ pedes q ego ipe sum
palpate ⁊ videte q spus carnem
et ossa non habet sicut me videtis habere
Et ad hec dixisset ostendit eis manus
⁊ pedes adhuc aũ illis non credentibus
⁊ mirantibus p gaudio dixit
habetis hic aliquid quod manducem ⁊
illi obtulerunt ei partem piscis assi
⁊ favi mellis Et cum manducasset
coram eis sumens reliquias dedit eis
⁊ dixit eis hec sunt verba q locutus
sum ad vos cum adhuc essem vobis
cum videlicet oportere impleri
omnia que scripta sunt in lege moysi ⁊ prophetis ⁊ psalmis
de me tunc aperuit illis sensum
ut intelligerent scripturas ⁊ dixit eis
quia sic scriptum est ⁊ sic oportebat xpm
pati ⁊ resurgere a mortuis tercia die
⁊ predicari in nomine ei penitentiam ⁊ remis
sionem peccatorum in omnes gentes incipi
entibus ab hierosolima vos aũ estis
testes horum ⁊ ego mittam promis
sum patris mei in vos vos aũ
sedete in civitate donec induamini vir
tute ex alto Eduxit aũ eos foras
in bethania ⁊ elevatis manibus suis
benedixit eis ⁊ factum est dum benedi
eis recessit ab eis ⁊ ferebat in celum
⁊ ipi adorantes regressi sunt in
hierusalem cum gaudio magno ⁊ erant
semper ⁊ in templo laudantes ⁊ benedicentes deum

Hec est historia ewa
geliste vnus de discipulis ihu
xpi qui visus ⁊ auditus a deo ꝺ de
mysteriis mundi volentem noscere ꝺeg
pbi ꝺignitate in hoc duplici testi
monio in ewaº Dat ꝺ ⁊ ꝑ cet

venit vnu ꝙm ay me facta ꝙ ꝑ me
cāt & ego nescebam Et ut manifestat
d uhm ista venio ego baptiz
sans & testor phibuit ih dicit
vidi spm descendē de celo quasi
columbam & mansit sup eū & ego nesci
ebam & q̄ misit me baptizare aqua
ille mihi dixit sup q̄ videris spm de
scendē & manentem sup eū hic
est q baptizat in spū scō & ego vidi
& testor phibui q hic est filius dei
Alia die stabat ih & ex discis
ejus duo & respiciens ihm ambulantem
dicit ecce agnus dei Et audierunt eum
duo discipuli loquentem & secuti sunt ihm
Conversus aut & videns eos sequentes dicit
eis quid quritis illi dixerunt ei rabi
qd dicit̄ ex̄ vbi habitas
dicit eis venite & videte venerunt
& viderunt vbi maneret & mansserunt
apud eum ibi die illa hora aut de
cima Erat aut andreas frr simonis
petri unus ex duobus q̄ audierant
a iohe & secuti fuerant ipm
Invenit hic primū fratrem suum symonem
& dicit ei invenimus messiam q̄d est
interpretatū xps Et adduxit eum ad
ihm intuitus aut eum ihs dixit tu es
simon filius iohanna tu vocaberis
cephas q̄d interpretatur petrus In crasti
num aut voluit exire in galileam
& invenit philippum & dicit ei ihs
sequere me Erat aut philippus
a bethsayda civitate andree & petri
Invenit philippus nathanahel & dicit
ei q̄m scripsit moyses in lege &
prophetis invenimus ihm filium ioseph
a nazareth & dixit ei nathanahel
a nazareth pōt aliquid boni esse dicit
ei philippus veni & vide vidit
ihs nathanahel venientem ad se
& dicit de eo Ecce vere israhelita
in quo dolus non est dicit ei nathana
el unde me nosti respondit ihs & dixit ei
antequam te philippus vocaret cum esses sub
ficulnam vidi te respondit ei nathanahel &
ait rabi tu es filius dei tu es rex
israhel respondit ihs & dixit ei quia dixi
tibi vidi te subtus ficulnam credis amen
amen dico vobis videbitis et amodo amen
dico vobis videbitis celum apertum &
angelos dei ascendentes & descendentes
sup filium hoc

Et die tertia nuptiae factae sunt
in cana galilee Erat aut mr
ihu & vocatus & aut ihs &
discipuli ejus ad nuptias & deficiente
vino dicit mr ihu ad eum vinum non
habent Et dicit ei ihs quid mihi & tibi
mulier nondum venit hora mea dicit
mr eius ministris quodcumq dixerit
vobis facite Erant aut lapidee
hydrie sex posite secundum purificationem
judeorum capientes singule metre
tas binas aut ternas Dicit eis ihs
Implete hydrias aqua & impleverunt
eas usq ad summum & dicit eis ihs haurite
nunc & ferte archytriclino Et
tulerunt aut autem gustasset archytriclinus
aquam vinum factum & non sciebat
unde esset ministri aut sciebant qui
hauserant aquam vocat sponsum archytriclinus
& dicit ei omis homo primum bonum vinum
ponit & cum inebriati fuerint tunc id
quod deterius tu autem servasti vinum
bonum usque huc hoc fecit initium signorum
ihs in cana galilee & manifestavit
gloriam suam & credidit in eum discipuli
eius post hoc descendit capharnaum ipse
& mr eius & fratres eius & discipuli
ejus ibi manserunt non multis diebus
& appropinquabat pascha judeorum & ascendit
ihs hierosolymam & invenit in templo
vendentes oves & boves & columbas
& numularios sedentes & cum fecisset
quasi flagellum de funiculis omnes ejecit
de templo tam oves quam boves & numu
lariis effudit es & mensas subvertit
& his qui columbas vendebant
dixit auferte ista hinc & nolite facere
domum patris mei domum negotiationis
recordati sunt aut discipuli eius quia scriptum
est zelus domus tue comedit me
viderunt ergo judei dixerunt ei quod
signum ostendis nobis quia hec facis re
spondit ihs & dixit eis solvite
templum hoc & in tribus diebus excitabo
illud dixerunt ergo judei
edificatum est templum hoc & tu in tribus diebus excitabis
illud Ille aut dicebat de templo
corporis sui Cum ergo resurrexisset a mor
tuis recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat

da mihi bibere qui aut cui aperuit
cuntatē ut abeat emere dicit ei
ihs mulier illa samaritana Quo tu
cum bibere a me possis q̄ sum mulier
samaritana no enim coutant sa
maritanis pūt ihūs & dicit ei
Si scires donū dei & qs est qui
dicit tibi da mihi bibere tu forsitan
petisses ab eo & dedisset tibi aqua
viuā dicit ei mulier Dne neq; ha
haurias habes & puteus altus est
unde ergo habes aqua viuā numq̄ tu maior
es patre nr̄o iacob q̄ dedit nob
puteū & ipe ex eo bibit & filii
ei & pecora ei pūt ihūs & dicit
ei omnis q̄ bibit ex aqua hac
sitiet iterū Cum at biberit ex aq
ā ego dabo ei non sitiet in
ternū sed aqua q̄ ego dabo ei fiet
in eo fons aque salientis
in vitam eternā dicit ei mulier Dne
da mihi hanc aquā ut non sitiam
neq; veniam huc haurire dicit ei
ihūs vade voca virū tuū & veni
huc respondit mulier & dixit non habeo
vir dicit ei ihūs bene dixisti quia
quinq; viros habuisti & nunc quem
habes non est tuus vir hoc vere
dixisti dicit ei mulier
Dne video q̄ pphēta es tu
patres nr̄i in hoc monte adorauerunt
& vos dicitis q̄ hierosolimis est
locus ubi adorare oportet dicit ei ihūs
mulier credе mihi quia venit hora qū
neq; in monte hoc neq; in hierusalē
adorabitis patrem vos adora
tis quod nescitis nos adoramus
quod scimus quia salus ex iudeis
est sed venit hora & nunc est quū
veri adoratores adorabunt patrem
in spū & veritate nam
& pater tales quærit qui adorent eum spūs
est deus & eos qui adorant eum in spū & ve
oportet adorare dicit ei mulier scio q̄
messias venit qui dicitur christus cum ergo
venerit ille annunciabit nobis omnia dicit
ei ihūs ego sum qui loquor tecum Et
statim venerunt discipuli ei & mira
bantur quia cum mulier loquebatur nemo
tamen dixit quid loqueris aut quid
requiris aut quid loqueris cum ea Reliquit ergo
mulier hydriam suam
abiit in ciuitatem & dicit illis hominib
venite & videte hominem qui dixit mihi
omnia quecumq; feci numq̄ ipe sit
christus Exierunt

de ciuitate & veniebant ad eum In
terea rogabat eum discipuli
dicentes
bi manducа ille at dixit eis ego
cibum habeo manducare quem vos nescitis
Dicebant ergo discipuli ad inuicem
numquid
aliquis attulit ei manducare Dicit eis
ihūs meus cibus est ut faciam voluntatem
eius q̄ me misit ut perficiam opus
eius Nonne vos dicitis q̄ adhuc
quatuor menses sunt & messis venit
ecce ego dico vobis leuate oculos
vestros & videte regiones quia albe
sunt iam ad messem & q̄ metit mercedem
accipit & congregat fructum
in vitam eternam ut & q̄ metit simul gaudeat
& q̄ metit In hoc enim est verbum
verum quia alius est q̄ seminat & alius q̄ metit
Ego misi vos metere quod vos non
laborastis alii laborauerunt & vos in
labores eorum introistis Ex ciuitate
illa multi crediderunt in eum sa
maritanorum propter verbum mulieris testimo
nium perhibentis quia dixit mihi omnia quecumq;
feci Cum venissent ergo ad illum samari
tani rogauerunt eum ut apud eos maneret
& mansit ibi duos dies & plures
crediderunt propter sermonem eius & mulieri
dicebant quia iam non propter tuam lo
quelam credimus ipsi enim audiuimus & sci
mus quia hic est vere saluator mundi
Post duos dies exiit inde & abiit
in galileam ipse enim ihūs testimoniū perhi
buit quia profeta in patria sua ho
norem non habet Cum ergo venisset in
galileam exceperunt eum galilei
cum omnia vidissent quæ fecerat in
Ierosolimis in festo Venerat ergo iterum in
galileam ubi fecerat aquam vinum
Et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur
Capernaum hic cum audisset quia ihūs
aduenit a iudea in galileam abiit
ad eum & rogauit eum ut descenderet
& sanaret filium eius incipiebat
enim mori Dixit ergo ihūs ad eum
nisi signa & prodigia videritis non
creditis Dicit ad eum regulus Dne
descende priusquam moriatur filius meus
Dicit ei ihūs vade filius tuus viuit
Credidit homo sermoni quem dixit ei ihūs
& ibat Iam autem eo descendente ser
vi occurrerunt ei & nunciauerunt dicentes quia
vivit ei Interrogauit ergo horam

1403

Johannes

Bernard septuab quibus puncti ri
id erud hec. & dixi sit. Alphei
tesiõ de me & no mihi venit
ad me ut vid beatis claritatem
ab hoibus no ampli h aggreni nob
q dilect? dei no habit & nob ego
veni d nole pbr mei & no audisse
me s. dq venit & nole suo stu
acquietib duo potest nob ee
q glam ab inuic expectb & glaz
a solo deo & no q?rib nolite
putaz q ego accusaturg su vob
apud patrem s & q accusat vos
moysi in quo speratis di cui credite
moysi crederetis forsitan & mihi de
me and illo scripsit di at illis
litis no creditis quo modo credet

vi.

Post hec abyt ihus trimaz
galilee q & tyberiadis ipse
bat cui multitudo magna
qua videbat signa q faciebat sup
hiis q infirmabat subyt go
nistem ihs & ibi sedebat cu discis
suis erat at pascha dies festus
ihesu cui sublevasset oculos
octos suos & vidisset q multitudo
magna venisset ad eu dicit ad philippu
unde ememus panes & manducent
hi ho aut dicebat temptans eu
ipe enim sciebat quid esset factur
respondit ei philippus ducentor denar
riorum panes non sufficiunt eis ut
unusquisq? q? hiis modicu accipiat
dicit ei unus ex discipulis andreas fr
simonis petri est puer unus hic
h? hor quinq panes ordeacios &
duos pisces s hec quid sunt inter
dicit ihs facite homines discumbe
erat aut fenu multu in loco
recubuerunt ergo viri numero q?
milia accepit ergo ihs panes &
cu gras egit distribuit discubenti
bus sic & de piscibus quantu volue
bant ut aut petri sue dicit discis
suis colligite q? superuerat fragmenta ne pereat colligerunt ergo
& impleuerunt duodecim cophinos
fragmentor ex quinq panibus
hordeacis qui superauerant hiis a manducauer
unt aut homines cu vidissent quod fecit ihs dicebat q? hic est vere pphe
tes qui venturus est in mundu ihs ergo
cu cognouisset q? venturi essent ut
raperent eu & facerent eu rex fugit
iterum in montem ipe solus vespere aut
em non descenderunt discipuli eius
ad mare & cu ascendissent navim
venerunt trans mare capharnaum & te
bre iam facte erant & non venerat ad
eos ihs mare aut vento flante
magnus flabat dispergebat & vidi
bant ambulantem ihm supra mare & proxi
mum navi fieri & timuerunt ille at dicit
illis ego sum nolite timere volue
runt ergo accipere eum in navem & statim
navis fuit ad terram quam
abant illuc dicit turba quod vidit
quia navicula alia ibi erat nisi una & quia non
intrasset cu discipulis suis in navem
discipuli eius abissent alie vero supue
nerunt naves a tyberiade iuxta
locum ubi manducauerunt panem
gratias agentes dno cum ergo vidisset
turba quia ihs non esset ibi neq
discipuli eius ascenderunt in naviculas &
venerunt capharnaum quetes ihm
et cu invenissent eum trans mare dixe
runt ei rabbi quando huc venisti
respondit eis ihs amen amen dico
vobis quia me non quia vidistis sig
na sed quia manducastis ex panibus &
saturati estis operamini non cibu q? perit
sed cibum qui permanet in vitam eternam quem
filius hois vobis dabit hunc enim pr signauit
deus deinde dixerunt ergo ad eum quid
faciemus ut operemur opera dei
ihs & respondit eis hoc est opus dei
ut credatis in eum quem misit ille dixe
runt ergo ei quid ergo tu facis signum
quia videamus & credamus tibi quid
operaris pater nr manducauerunt
manna in deserto sicut scriptum est panem de
celo dedit eis manducare dixit ergo
eis ihs amen amen dico vobis non
dedit moyses panem de celo sed pa
trem meus dat vobis panem vere de celo
panis enim dei est qui descendit de celo dedit
& dat vitam mundo dixerunt ergo ad
eum domine semper da nobis panem hunc
dixit autem eis ego sum panis vite
qui venit ad me non esuriet nunq? & qui credit in me
non sitiet unquam sed dixi vobis quia
et vidistis me & non creditis hoc
omne quod dat mihi pater ad me
veniet & eum qui venit ad me non

316

ued no dñs applebt & he dñs
isset ipe mansit i galilea ut ait
descenderut ad dñm pfectis fres eius
tūc & ipe ascendit ad diem festū
non manifeste sed tanq̃ occulte Cum
dei aut celebrat ei⁹ dñs festū
& no docebat ibi & illic & murmur
mur multus erat de illo turba
cruda enī dicebat q̃ bonus est
alii aut dicebat no sed seducit turbas
nec tñ palam loquebat de illo ppter
timorē iudeorū Iam aut die
festo mediante ihs ascendit in
templū & docebat & mirabant
iudei dicentes quō hic litras scit no
didicit Respondit eis ihs & dixit
mea doctrina no est mea sed eius
misit me Si quis voluerit voluntatē
eius facere cognoscet de doctrina utrū
ex deo sit an ego a meipso loquar
Qui a semetipso loquit gloriā suā
quērit Qui aut quērit gloriā eius
qui misit illum hic verax est & iniq̃tas
in illo no est Nonne moyses
dedit vobis legē & nemo ex vob
facit legē Quid me quērit
occidere Respondit turba Demoniū habes
quis te quērit interficere Respondit ihs
& dixit eis Unū opus feci & omnes
miramini Propter moysen dedit circūcisionē
no quia ex moyse est sed ex patribus
& in sabato circumcidit hominē Si
circūcisionē accipit homo in sabato ut
non solvatur lex moysi mihi indignamini
quia totum hominē sanum feci in sa
bato Nolite iudicare secundū faciem sed
iustū iudicium iudicate Dicebant
ergo quidā ex hierosolimis Nonne hic
est quē quērunt interficere Et ecce palam
loquit & nichil ei dicunt Numq̃d vere
cognouerunt principes quia hic est
revera Christus Sed hunc scimus unde sit Christus
autē cū venerit nemo scit unde sit Cla
mabat ergo docens in templo & dicēs
& me scitis & unde sum scitis & a
me ipso non veni sed est verus qui misit
me quē vos nescitis Ego scio eum quia
ab ipso sum & ipse me misit Quērebant ergo
eum apprehendere & nemo misit in illū
manus quia nondum venerat hora eius

De turba autem cum audissent verba
hec dicebant Vere hic est propheta
Alii dicebant Quia hic est Christus
Quidā autē dicebant Numq̃d a galilea venit
scriptura dicit quia de semine
David & de bethleem castello ubi erat David venit Christus
Dissensio itaq̃ facta est in turba propter
eum Quidā autem volebant apprehendere
eum sed nemo misit in illum
manus Venerunt ergo ministri ad pon
tifices & pharisæos Et dixerunt eis illi quare
non adduxistis eum Responderunt ministri
Nunq̃am sic locutus est homo sicut hic
homo Responderunt ergo eis pharisei Numquid
& vos seducti estis Numquid ex principibus aliquis credidit in eum
aut ex pharisæis Sed turba hec quæ non novit legem maledicti sunt
Dicit nicodemus ad eos ille qui venit ad ihm nocte
qui unus erat ex ipsis Numquid lex nostra
iudicat hominem nisi prius audierit
ab ipso & cognouerit quid faciat
Respondērunt & dixerunt ei Numquid
& tu galileus es Scrutare scripturas
& vide quia a galilea non surgit
propheta Et reversi sunt unusquisque

Domum suam

hesus aut precep ad mole oluerti
t dlcuolo itr veit t replu t ois
plus uent ad eu t sedens doce
bat eos Addurit scribe t phariſei
mulez in adulterio deprehensa t sta
uerut eam t medio t dixer ei
magr hec mulr nr deprehensa e
adulterio in lege aut moyses
mda
uit moyses hmoi lapidare Tu go
quid dicis ht aut dicebat tptā
tes ipm ut possit accusare ipm
Jhus aut declinabs se deorsu
digito scribebat in tra Cm aut
psteuerarent interrogates eu
exerpt se t dixit eis Qui sine pcto
uem prim in illa lapidē mittat
t iterū se inclinat scribebat i tra
Audientes aut unus ⁊ unus exibat
incipientes a seniorib t remansit solꝰ
Jhus t mulr in medio stans Erigens
aut se Jhus dixit ei mulr ubi sunt
te accusabant Nemo te codepnauit
Cuius dixit nemo dixit dixit aut ei
Jhus nec ego te codepnabo vade
amplius noli peccare Iterū go lo
cutus t eis Jhus dicens Ego sum lux
mundi q sequit me non ambulat
in tenebris sed habebit lumen vite
Dixerunt go phariſei Tu de te tes
timoniū phibes testimoniū tuum non
verum perhibet Jhus dixit eis Et si ego
testimoniū phibeo de meipso verum
est testimoniū meum quia scio unde
venio aut quo vado vos aut nescitis Ego
non iudico quenquam Et si iudico ego
iudicium meum verum est quia solus non
sum sed ego et qui misit me pr
in lege vra scptum est quia duorum
hominum testimoniū verum est Ego sum qui
testimoniū phibeo de me ipso et
testimoniū phibet de me qui misit
me pr dicebant go illi ubi
est pr tuus respondit Jhus neque me
scitis neque patrem meum si me
scretis forsitan et patrem meum
scretis Hec verba locutus est Jhs in
gazophilacio docens et nemo apprehen
dit eum quia nondum venerat hora
ei Jhs go iterum eis Jhs Ego
vado et quretis me et in
peto vra moriemini quo ego vado
vos non potestis venire Dicebat go
iudei numquid interficiet semetipm quia
dixit quo ego vos non potestis venire
et dicebat vobis deorsu estis ego
de supernis sum vos de mundo hoc
estis ego non sum de hoc mundo Dixi
vobis quia moriemini in peccatis vris
Si enim non credideritis quia ego sum moria
mini dicebat go ei tu quis es Dixit
eis Jhs principium qui et loquor vobis
multa habeo de vobis loqui et iudi
care sed qui misit me verax est et
ego audita abeo hec loquor in
mundo Et non cognoverunt quia patrem
eis dicebat Deum Dixit go eis Jhs
cum exaltaueritis filium hominis tunc cog
noscetis quia ego sum et a me ipso fa
cio nichil sed sicut docuit me pr
hec loquor et qui misit me mecum
est et non reliquit me solum quia ego
quod placita sunt ei facio Hec illo
loquente multi crediderunt in eum Di
cebat ergo Jhs ad eos qui crediderunt ei iu
deos si vos manseritis in sermone meo
vere discipuli mei eritis et cognoscetis ve
ritatem et veritas liberabit vos Respon
derunt ei semen abrahe sumus et nemini
seruimus unquam Quo tu dicis liberi
eritis fiunt eis Jhs amen amen
dico vobis quia omnis qui facit peccatum
seruus est peccati Seruus aut non manet
in domo in eternum filius autem manet
in eternum Si ergo vos filius liberauerit vos
liberi eritis vere quia quidem filii abrahe estis
sed quritis me interficere quia sermo meus
non capit in vobis Ego quod vidi
apud patrem loquor et vos quod vidistis
apud patrem vrum facitis
Respondерunt et dixerunt ei pater nr
abraham est Dicit eis Jhs
si filii abrahe estis opa abrahe facite
nunc autem quritis me interficere hoc
qui veritatem locutus sum vobis quam audiui
a deo hoc abraham non fecit vos
facitis opa patris vri Dixerunt
itaq ei Nos ex fornicatione non sum
mus unum patrem habemus deum dixit

estis ego quia mala dixi
vobis quia filius dei sum
ego si non facio opera patris
mei nolite credere mihi
si autem facio et si mihi non
vultis credere operibus credite
ut cognoscatis et credatis
quia pater in me est et ego
in patre
Iterum quaerebant eum
apprehendere et exivit de manibus
eorum
Et abiit iterum trans Iordanem in
locum ubi erat Iohannes baptizans
primum et mansit ibi
Et multi venerunt ad eum et dicebant
quia Iohannes quidem signum fecit
nullum
Omnia autem quaecumque dixit
Iohannes de hoc vera erant
Et crediderunt multi ibi in eum
Erat autem quidam languens
Lazarus a Bethania de castello
Mariae et Martha sororis eius
Maria autem erat quae unxit Dominum
unguento et detersit pedes eius ca-
pillis suis cuius frater Lazarus in-
firmabatur
Miserunt ergo sorores eius
ad eum dicentes
Domine ecce quem amas
infirmatur
Audito autem Iesus dixit
eis
Infirmitas haec non est ad
mortem sed pro gloria Dei ut glorificetur
filius Dei per eam
Diligebat autem
Iesus Martham et sorores eius Mariam
et Lazarum
Ut ergo audivit quia
infirmabatur tunc quidem mansit
in loco

in eodem
Deinde post hoc dixit discipulis
eamus in Iudaeam iterum
Dicunt ei discipuli
Rabbi nunc quaerebant te lapidare
et iterum vadis illuc
Respondit Iesus
Nonne duodecim horae sunt diei
Si quis ambulaverit in die non offendit
quia lucem huius mundi videt
Si autem ambulaverit in nocte offendit
quia lux non est in eo
Haec autem cum dixisset
Lazarus amicus noster dormit
sed vado ut a somno
eum excitem
Dixerunt ergo discipuli eius
Domine si dormit salvus erit
Dixerat autem Iesus de morte eius illi autem putaverunt
quia de dormitione somni dicit
Tunc ergo dixit eis manifeste
Lazarus mortuus est
et gaudeo propter vos ut
credatis quia non eram
ibi sed eamus ad eum
Dixit ergo Thomas
qui dicitur Didymus ad condiscipulos
Eamus et nos et moriamur cum eo
Venit ergo Iesus et invenit eum
quattuor iam dies
habentem in monumento
Erat autem Bethania iuxta
stadia quindecim
Multi autem de
turba iudaeorum venerant
ad Martham et Mariam
ut consolarentur eas de fratre suo
Martha ergo ut audivit
quia Iesus venit
occurrit illi
Maria autem domi sedebat
Dixit ergo Martha ad Iesum
Domine si fuisses hic frater meus non
fuisset mortuus
Sed et nunc scio quia quaecumque
petieris a Deo dabit tibi Deus
Ego sum
resurrectio et vita
Qui credit
in me etiam si mortuus fuerit vivet
Et omnis qui vivit et credit in me
non morietur in aeternum
Credis hoc
illi
Ait utique
Domine
Ego credidi
quia tu es Christus filius Dei vivi qui
in hunc mundum venisti
Et cum haec dixisset
abiit et vocavit Mariam sororem suam
silentio dicens
Magister adest
et vocat te
Illa ut audivit
surrexit cito et venit ad eum
Nondum
enim venerat Iesus in castellum
sed erat adhuc in loco illo ubi oc-
currit ei Martha
Iudei ergo qui erant
cum ea in domo et consolabantur eam
cum vidissent Mariam quia cito
surrexit

t eccl̃ sequti sut ad diem festū quia
uenerat ad mon̄m ut ploret ibi mā
dum ne veniss̄et ubi dat ihūs p̄dās
ei redit ad pedes eius dic̄t ei
dñe si fuiss̄es hic non esset mortuus
frat̄ meus ihūs aut ei videns eā plo
rantem t iudeos q̄ venerat cū
ea plorates dereuniss̄e fortit t tur
bauit seip̄m t dix̄t ubi posuist̄
eum dicūt ei dñe veni t vide
t lacrimat̄ e ihūs dixerunt cū iu
dei ecce quo amabat eum da
aut ex ipis dixerunt nō potuit
hic q̄ aperuit oculos cēci nati facere
ut t hic non moreret ihūs aut rur
sum fremens i semetipo venit ad mon̄m
erat aut spelunca t lapis
sup positus erat ei ait ihūs tollite
lapidem dic̄t ei martha sororis eius
defuncti fratris dic̄t ei iesus si credi
deris videbis gloriam dei tulerunt
ergo lapidem ihūs aut eleuatis ocu
lis dix̄t pr̄ gratias tibi ago
tibi quia audisti me Ego aut sciebam
q̄ semp me audis sed propter populum qui
circūstat dixi ut credant q̄ tu
me misisti hec cū dixisset voce
magna clamabat lazare
veni foras t statim prodiit qui
mortuus ligatis manibus t pedibus
institis sudario erat ligatus dixit
eis ihūs solvite eum t sinite abi
re multi ergo iudeorum q̄ venerant ad mariam
t uiderant quę fecit crediderunt i eum quidā
aut ex ipis abierunt ad phariseos
t dixerunt eis quę fecit ihūs

Congregauerunt ergo pontifices
t pharisei concilium adunabant ihūs
et dicebant quid facimus q̄ hic ho
mo multa signa facit Si dimittimus
eum sic omnes credent in eum et ve
nient romani t tollent nr̄m locum
et gentem unus aut ex ipis caiphas
nomine cū esset pontifex anni illius
dix̄t eis vos nescitis quicq̄m nec
cogitatis q̄ expedit vobis ut
unus moriat homo p populo t non
tota gens pereat hoc autem a semetipo
non dixit s ut esset pontifex anni illius
prophetauit q̄ ihūs moriturus erat p
gente t non tm p gente s ut filios

dei q̄ erant dispersos congregaret in unū
ab illo ergo die cogitauerunt ut mit
terent eum ihūm aut ihūs non
ambulabat apte inter iudeos s abiit
in regionem iuxta desertū in ciuitatē q̄
dicit effrem et morabat cū discipulis
suis proximum aut erat pascha iudeorum
t ascenderunt multi de regione in
hierosolyma ante pascha ut sanctifica
rent se ipsos quęrebant ergo ihūm t col
loquebant adinuicem templo stantes
quid putatis q̄ non ueniet ad
diem festum dederunt aut pontifices
mandatum t pharisei ut quicūq̄ cognouerit ubi sit
indicet ut apprehendant eum ihūs
ergo ante sex dies pasche adbetha
niam ubi lazarus fuerat mortuus q̄
suscitauit ihūm fecerunt autem ei cenam
ibi t martha ministrabat lazarus
unus erat ex discumbentibus cum
eo maria ergo accepit libram unguenti
nardi pistici preciosi t unxit pedes
ihū t extersit capillis suis domus
aut impleta est ex odore unguenti dixit
ergo unus ex discipulis eius iudas scarioth
ihū q̄ erat eum traditurus quare
hoc unguentum non venditum est trecentis
denariis t datum est egenis dixit
autem hoc non q̄ de egenis pertinebat
ad eum s q̄ fur erat t loculos
habens ea q̄ mittebantur portabat
dixit ergo ihūs dimitte illam ut in
sepulturam servet illud pannos
eius ut habeat nobiscum me autem
non semp habetis Cognouit ergo turba
multa ex iudeis q̄ illic esset ihūs
venerunt non propter ihūm tm s ut lazarum
viderent q̄ suscitauit a mortuis Cogi
tauerunt aut pontifices ut t lazarum
interficerent q̄ multi propter illum abibant
ex iudeis t credebant in ihūm In crastinum
turba multa q̄ venerat ad diem festum cū
audisset q̄ venit ihūs ihierosolymam accepit
ramos palmarum t processerunt ob
viam ei t clamabant Osanna benedictus
q̄ venit in nomine dñi rex israhel et
inuenit ihūs asellum t sedebat sup
eum sicut scriptum est Noli timere filia
syon ecce rex tuus venit sedens sup

Johannes

potestatem habendi hanc nostram potestatem. Dixerunt ei Judæi: Quis est homo ille qui dixit tibi: Tolle grabatum tuum et ambula? Et qui sanatus fuerat, nesciebat quis esset Jesus. Declinavit enim turba existente loco. Postea invenit eum Jesus in templo, et dixit ei: Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit homo et nuntiavit Judæis quia Jesus est qui fecit eum sanum. Et propterea persequebantur Jesum Judæi, quia hæc faciebat in sabbato. Jesus autem respondit eis: Pater meus usque modo operatur, et ego operor. Propterea ergo magis quærebant eum Judæi interficere, quia non solum solvebat sabbatum, sed et patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo. Respondit ergo Jesus et dixit eis: Amen, amen dico vobis, non potest filius a se facere quidquam, nisi quod viderit patrem facientem: quæcumque enim ille fecerit, hæc et filius similiter facit. Pater enim diligit filium, et omnia demonstrat ei quæ ipse facit: et majora horum demonstrabit ei opera, ut vos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos et vivificat, sic et filius quos vult vivificat. Neque enim pater judicat quemquam, sed omne judicium dedit filio: ut omnes honorificent filium, sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium, non honorificat patrem qui misit illum. Amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, et credit ei qui misit me, habet vitam æternam, et in judicium non venit, sed transit a morte in vitam. Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei: et qui audierint, vivent. Sicut enim pater habet vitam in semetipso, sic dedit et filio habere vitam in semetipso: et potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est. Nolite mirari hoc: quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem ejus, et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem vitæ: qui vero mala egerunt, in resurrectionem judicii.

In diebus festis paschæ stetit Jesus ad viam quæ vadit ad portam speciosam, et ad piscinam quæ cognominatur Hebraice Bethsaida, habens quinque porticus, in quibus jacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum. Angelus enim Domini descendebat secundum tempus in piscinam, et movebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motum aquæ, sanus fiebat a quacumque infirmitate tenebatur. Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Jesus jacentem, et cognovisset quia multum jam tempus habet, dixit ei: Vis sanus fieri? Respondit ei languidus: Domine, hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam: dum autem venio ego, alius ante me descendit. Dicit ei Jesus: Surge, tolle grabatum tuum, et ambula. Et statim sanus factus est homo ille, et sustulit grabatum suum, et ambulabat. Erat autem sabbatum in die illo. Dicebant ergo Judæi illi qui sanatus fuerat: Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis: Qui me sanum fecit, ille mihi dixit: Tolle grabatum tuum, et ambula. Interrogaverunt ergo eum: Quis est ille homo qui dixit tibi: Tolle grabatum tuum, et ambula? Is autem qui sanus factus fuerat, non sciebat quis esset: Jesus enim declinavit a turba constante in loco. Postea invenit eum Jesus in templo, et dixit ei: Ecce sanus factus es: jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit homo, et nuntiavit Judæis quia Jesus est qui fecit eum sanum. Et propterea persequebantur Jesum Judæi, quia hæc faciebat in sabbato. Jesus autem respondit eis: Pater meus usque modo operatur, et ego operor. Propterea ergo magis quærebant eum Judæi interficere, quia non solum solvebat sabbatum, sed et patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo. Respondit ergo Jesus et dixit eis: Amen, amen dico vobis, non potest filius a se facere quidquam, nisi quod viderit patrem facientem: quæcumque enim ille fecerit, hæc et filius similiter facit. Pater enim diligit filium, et omnia demonstrat ei quæ ipse facit: et majora horum demonstrabit ei opera, ut vos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos et vivificat, sic et filius quos vult vivificat. Neque enim pater judicat quemquam, sed omne judicium dedit filio: ut omnes honorificent filium, sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium, non honorificat patrem qui misit illum. Amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, et credit ei qui misit me, habet vitam æternam, et in judicium non venit, sed transit a morte in vitam. Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei: et qui audierint, vivent. Sicut enim pater habet vitam in semetipso, sic dedit et filio habere vitam in semetipso: et potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est. Nolite mirari hoc: quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem ejus, et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem vitæ: qui vero mala egerunt, in resurrectionem judicii.

In diebus festis paschæ stetit Jesus ad viam quæ vadit ad portam speciosam, et ad piscinam quæ cognominatur Hebraice Bethsaida, habens quinque porticus, in quibus jacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum. Angelus enim Domini descendebat secundum tempus in piscinam, et movebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motum aquæ, sanus fiebat a quacumque infirmitate tenebatur. Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Jesus jacentem, et cognovisset quia multum jam tempus habet, dixit ei: Vis sanus fieri? Respondit ei languidus: Domine, hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam: dum autem venio ego, alius ante me descendit. Dicit ei Jesus: Surge, tolle grabatum tuum, et ambula. Et statim sanus factus est homo ille, et sustulit grabatum suum, et ambulabat. Erat autem sabbatum in die illo. Dicebant ergo Judæi illi qui sanatus fuerat: Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis: Qui me sanum fecit, ille mihi dixit: Tolle grabatum tuum, et ambula. Interrogaverunt ergo eum: Quis est ille homo qui dixit tibi: Tolle grabatum tuum, et ambula? Is autem qui sanus factus fuerat, non sciebat quis esset: Jesus enim declinavit a turba constante in loco. Postea invenit eum Jesus in templo, et dixit ei: Ecce sanus factus es: jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit homo, et nuntiavit Judæis quia Jesus est qui fecit eum sanum. Et propterea persequebantur Jesum Judæi, quia hæc faciebat in sabbato. Jesus autem respondit eis: Pater meus usque modo operatur, et ego operor. Propterea ergo magis quærebant eum Judæi interficere, quia non solum solvebat sabbatum, sed et patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo. Respondit ergo Jesus et dixit eis: Amen, amen dico vobis, non potest filius a se facere quidquam, nisi quod viderit patrem facientem: quæcumque enim ille fecerit, hæc et filius similiter facit. Pater enim diligit filium, et omnia demonstrat ei quæ ipse facit: et majora horum demonstrabit ei opera, ut vos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos et vivificat, sic et filius quos vult vivificat. Neque enim pater judicat quemquam, sed omne judicium dedit filio: ut omnes honorificent filium, sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium, non honorificat patrem qui misit illum. Amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, et credit ei qui misit me, habet vitam æternam, et in judicium non venit, sed transit a morte in vitam. Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei: et qui audierint, vivent. Sicut enim pater habet vitam in semetipso, sic dedit et filio habere vitam in semetipso: et potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est. Nolite mirari hoc: quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem ejus, et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem vitæ: qui vero mala egerunt, in resurrectionem judicii.

et ipe faciat t manda hore fiant
pas p̃ceptu dedi t ꝑcepta p̃cepta
m̃ubie ho fiaam ut gloꝛificet
pr̃ filiu dilige me mada
ta mea fiate t ego rogabo pa
trem meu t aliu paracli dabit
vob ut maneat nobiscu t ꝛtm spu
vitatis q̃ mundus no pt accipe q̃
no vidit eu nec scit eu vos aũ
cognoscit eu q̃ apud vos mane
bit t i vob erit no relinquam vos
orphanos veniam ad vos modi
cu t mundus me amplius no videt
vos aũ videtis me q̃ ego vivo
t vos vivetis In illo die cognoscetis
q̃ in pre meo t vos in me t
ego in vobis Qui hz mandata mea
t seruat ea ille est qui diligit
me Qui aũ me diligit diligit
a pre meo t ego diligam eu et manifestabo ei meipm Dixit ei iudas
non ille Iscariothis Quid ꝙ factu
est q̃ manifestaturꝰ es nobis nisi
non mundo Respondit ihs Dixit ei
Si quis diligit me sermone meu
seruabit t pr̃ meus diliget eu
et ad eu veniem t mansionem apud
eu faciemus Qui non diligit me
sermones meos non seruat Et sermo
q̃ audistis non est meus sed ei⁹ qui
misit me Hec locutus sum
vobis apud vos manens paracli
aut spūs scūs q̃ mittet pr̃ in
nomine meo ille vos docebit om
t suggeret vobis omia quecūq; dixero
vobis Pacem relinquo vobis pacem
meam do vobis non quo modus
dat ego do vobis non turbet⁹ cor
vestrum neq; formidet Audistis q̃
ego dixi vobis vado t venio ad
vos Si diligeretis me gauderetis
utiq; q̃ vado ad patrem q̃ pr̃
maior me est Et nunc dixi vobis
priusq; fiat ut cum factum fuerit
credatis Iam non multa loquar vobis
venit enim princeps mundi huius t
in me non habet quicq̃m sed ut cognoscat
mundus q̃ diligo patrem t sicut
mandatum dedit mihi pr̃ sic facio
surgite eamus hinc

xv

Ego sum vitis vera t pr̃ meus a
gricola Omem palmitem in me
non ferentem fructum tollet eu t
omnem q̃ fert fructum purgabit eu ut
fructum plus afferat Jam vos mun
di estis p̃pter sermonem quem locutus sum vob
manete in me t ego in vobis Sicut
palmes non potest fructum a
ferre ex semetipo nisi manserit in
vite sic nec vos nisi in me manseritis Ego sum
vitis vos palmites Qui manet
in me t ego in eo hic fert fructum
multum Sine me nichil potestis
facere Si quis in me non manserit
mittet foras sicut palmes t arescet
t colliget eu et in ignem mittet
et ardet Si manseritis in me
et verba mea in vobis manserint quic
quid volueritis petetis et fiet vobis
In hoc clarificatus est pr̃ meus ut plu
rimum fructum afferatis et efficiamini
mei discipuli Sicut dilexit me pr̃
ego dilexi vos manete in dilec
tione mea Si pr̃cepta mea ser
vaveritis manebitis in dilectione mea
sicut et ego pr̃cepta pr̃is mei servavi
et maneo in dilectione eius Hec lo
cutus sum vobis ut gaudium meum sit
in vobis et gaudium vestrum impleatur
Hoc est pr̃ceptum meum ut diligatis
invicem sicut dilexi vos Maiorem
dilectionem nemo hz hac ut animam suam
ponat quis pro amicis suis Vos
amici mei estis si feceritis quecūq;
vobis Jam non dico vos servos quia
servus nescit quid faciat dominus eius
vos autem dixi amicos quia omia quecūq;
audivi a pr̃e meo nota feci
vobis Non vos me elegistis sed ego
elegi vos et posui vos ut eatis
et fructum afferatis et fructus ve
ster maneat ut quodcūq; petieritis patrem
in nomine meo det vobis Hec mando
vobis ut diligatis invicem Si mundus
vos odit scitote quia me priorem vobis
odio habuit Si de mundo fuissetis
mundus quod suum diligeret quia
non de mundo estis sed ego elegi
vos de mundo propterea odit vos
mundus Memento sermonis mei

q̄ ego dico vob̄ si me pſequti fuerit & vob̄ pſeqūt. Si quoꝫ meū ſermonē & vr̄m ſeruabit ſ hec oīa faciet. Hec no meū ē qđ audistis sed eius q̄ me misit. Dixi vob̄ ve missem loqutꝰ eis & nō fuissem peccm̄ nō haberent. Nūc aūt excusacōnē nō habent de peccō ſuo. Qui me odit & patrē meū odit. Si opa non fecissem in eis q̄ nemo alius fecit peccm̄ nō haberent. Nūc aūt viderunt & oderunt me & patrē meū ſ ut adimpleat ſermo q̄ in lege eorū ſcriptꝰ ē q̄ odio habuerunt me gratis. Cū aūt venerit paracl̄us q̄ ego mittā vob̄ a patre ſpm veritatis q̄ a patre procedit ille testimoniū phibebit de me & vos testimoniū phibebitis q̄ vos ab initio mecū estis.

Hec locutꝰ sū vob̄ ut non scandalisemini. Absq; synagogis faciēt vos. Sed venit hora ut omnis q̄ interficit vos arbitretur obsequiū se p̄stare deo. Et hec facient vob̄is q̄ non nouerūt patrē neq; me. Sed hec locutꝰ sū vob̄ ut cū venerit hora eorū reminiscamini q̄ ego dixi vob̄is. Hec aūt ab initio non dixi vob̄is q̄ vobiscū eram & vad̄o ad eū q̄ me misit & nemo ex vob̄is interrogat me quo vadis. Sed q̄ hec locutꝰ sū vob̄ tristicia implet cor vr̄m. Sed ego veritatem dico vob̄is expedit vob̄is ut ego vadam. Si enim non abiero paracl̄us non veniet ad vos. Si aūt abiero mittam eum ad vos. Et cū venerit ille arguet mundū de peccō & de iustitia & de iudicio. De peccō quidē q̄ non credūt in me. De iustitia aūt q̄ ad patrē vado & iam non videbitis me. De iudicio aūt q̄ princeps mundi hui⁹ iudicatꝰ ē. Adhuc multa habeo vob̄is dicere sed non potestis portare modo. Cū aūt venerit ille spūs veritatis docebit vos omnem veritatem. Non enim loquet a semetipso sed quecūq; audiet loquet & q̄ ventura sunt annūciabit vobis. Ille me clarificabit q̄ de meo accipiet & annūciabit vob̄is. Omnia quecūq; habet pr̄ mea sunt. Propterea dixi q̄ de meo accipiet & annūciabit vob̄is. Modicū & iam non videbitis me q̄ vado ad patrem. Et rursum modicū & videbitis me q̄ vado ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis eius ad inuicē q̄ est hoc quod dicit nob̄is modicū & non videbitis me & rursum modicū & videbitis me q̄ vado ad patrem quid est hoc q̄ dicit nobis modicū nescimus q̄ loquit. Cognouit aūt ih̄us q̄ volebant eum interrogare & dixit eis de hoc quęritis inter vos q̄ dixi vob̄is modicū & non videbitis me & rursum modicū & videbitis me amen amen dico vobis q̄ plorabitis & flebitis vos mundus aūt gaudebit vos aūt contristabimini sed tristicia vr̄a vertet in gaudium. Mulier cū parit tristiciam habet q̄ venit hora eius. Cū aūt peperit puerū iam non meminit pressure p̄ gaudio q̄ natus ē homo in mundū. Et vos nunc tristiciam habetis. Iterū aūt videbo vos & gaudebit cor vr̄m & gaudium vr̄m nemo tollet a vob̄is. Et in illo die me non rogabitis quicq̄. Amen amen dico vob̄is si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vob̄is. Usq; modo non petistis quicq̄ in nomine meo petite & accipietis ut gaudium vr̄m plenum sit. Hec in prouerbiis locutꝰ sum vob̄is. Venit hora cū iam in prouerbiis non loquar vob̄is sed palam de patre annunciabo vob̄is. In illo die in nomine meo petetis & non dico vob̄is q̄ ego rogabo patrem de vob̄is. Ipse enim pater amat vos q̄ vos me amastis & credidistis q̄ a deo exiui. Exiui a patre & veni in mundum. Iterum relinquo mundum & vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris & prouerbium nullum dicis. Nunc scimus q̄ scis omnia & non opꝰ ut te interrogat quis. In hoc credimus q̄ a deo existi. Respondit eis ih̄us. Modo creditis. Ecce venit hora & iam venit ut dispergamini unusquisq; in propria & me solum relinquatis & non sum solus q̄ pater mecum est

vobis locutus sum ut gaudium meum
in vobis sit et gaudium vestrum
impleatur. Hoc est mandatum meum
ut diligatis invicem sicut dilexi vos.
Majorem hac dilectionem nemo habet
ut animam suam ponat quis pro amicis
suis. Vos amici mei estis si feceritis
quae ego praecipio vobis. Jam non dicam
vos servos quia servus nescit quid
faciat dominus ejus. Vos autem dixi
amicos quia omnia quae audivi a patre
meo nota feci vobis. Non vos me elegistis
sed ego elegi vos et posui vos ut eatis
et fructum afferatis et fructus vester
maneat. Ut quodcumque petieritis patrem
in nomine meo det vobis. Hoc mando
vobis ut diligatis invicem. Si mundus
vos odit scitote quia me priorem vobis
odio habuit. Si de mundo fuissetis
mundus quod suum erat diligeret vos.
Sed quia de mundo non estis sed ego
elegi vos de mundo propterea odit vos
mundus. Memores estote sermonis mei
quem ego dixi vobis. Non est servus
major domino suo. Si me persecuti sunt
et vos persequentur. Si sermonem meum
servaverunt et vestrum servabunt.
Sed haec omnia facient vobis propter
nomen meum quia nesciunt eum qui
misit me. Si non venissem et locutus
eis fuissem peccatum non haberent nunc
autem excusationem non habent. Qui me
odit et patrem meum odit. Si opera non
fecissem in eis quae nemo alius fecit
peccatum non haberent nunc autem et
viderunt et oderunt et me et patrem
meum. Sed ut adimpleatur sermo qui in
lege eorum scriptus est quia odio habuerunt
me gratis. Cum autem venerit paraclitus
quem ego mittam vobis a patre spiritum
veritatis qui a patre procedit ille
testimonium perhibebit de me et vos
testimonium perhibebitis quia ab initio
mecum estis. Haec locutus sum vobis
ut non scandalizemini. Absque synagogis
faciunt vos sed venit hora ut omnis
qui interficit vos arbitretur obsequium
se praestare deo. Et haec facient vobis
quia non noverunt patrem neque me.
Sed haec locutus sum vobis ut cum
venerit hora eorum reminiscamini eorum
quae dixi vobis. Haec autem vobis ab
initio non dixi quia vobiscum eram.
Et nunc vado ad eum qui misit me
et nemo ex vobis interrogat me quo vadis.
Sed quia haec locutus sum vobis tristitia
implevit cor vestrum. Sed ego veritatem
dico vobis expedit vobis ut ego vadam.
Si enim non abiero paraclitus non
veniet ad vos si autem abiero mittam
eum ad vos. Et cum venerit ille
arguet mundum de peccato et de justitia
et de judicio. De peccato quidem quia
non credunt in me. De justitia vero
quia ad patrem vado et jam non videbitis
me. De judicio autem quia princeps
hujus mundi jam judicatus est. Adhuc
multa habeo vobis loqui sed non potestis
portare modo. Cum autem venerit ille
spiritus veritatis docebit vos omnem
veritatem non enim loquetur a semetipso
sed quaecumque audiet loquetur et
quae ventura sunt annuntiabit vobis.
Ille me clarificabit quia de meo accipiet
et annuntiabit vobis. Omnia quaecumque
habet pater mea sunt propterea dixi
quia de meo accipiet et annuntiabit
vobis. Modicum et jam non videbitis
me et iterum modicum et videbitis me
quia vado ad patrem. Dixerunt ergo
ex discipulis ejus ad invicem quid est
hoc quod dicit nobis modicum et non
videbitis me et iterum modicum et
videbitis me et quia vado ad patrem.
Dicebant ergo quid est hoc quod dicit
modicum nescimus quid loquitur.
Cognovit autem jesus quia volebant
eum interrogare et dixit eis de hoc
quaeritis inter vos quia dixi modicum
et non videbitis me et iterum modicum
et videbitis me. Amen amen dico vobis
quia plorabitis et flebitis vos mundus
autem gaudebit vos autem contristabimini
sed tristitia vestra vertetur in gaudium.
Mulier cum parit tristitiam habet
quia venit hora ejus cum autem
genuerit puerum jam non meminit
pressurae propter gaudium quia natus
est homo in mundum. Et vos ergo nunc
tristitiam quidem habetis iterum autem
videbo vos et gaudebit cor vestrum
et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.
Et in illo die me non rogabitis quidquam.
Amen amen dico vobis si quid petieritis
patrem in nomine meo dabit vobis.
Usque modo non petistis quidquam in
nomine meo petite et accipietis ut
gaudium vestrum sit plenum. Haec
in proverbiis locutus sum vobis venit
hora cum jam non in proverbiis loquar
vobis sed palam de patre annuntiabo
vobis. In illo die in nomine meo petetis
et non dico vobis quia ego rogabo patrem
de vobis ipse enim pater amat vos quia
vos me amastis et credidistis quia ego
a deo exivi. Exivi a patre et veni in
mundum iterum relinquo mundum et
vado ad patrem. Dicunt ei discipuli
ejus ecce nunc palam loqueris et
proverbium nullum dicis nunc scimus
quia scis omnia et non opus est tibi
ut quis te interroget in hoc credimus
quia a deo existi. Respondit eis jesus
modo creditis ecce venit hora et jam
venit ut dispergamini unusquisque in
propria et me solum relinquatis et non
sum solus quia pater mecum est haec
locutus sum vobis ut in me pacem habeatis
in mundo pressuram habebitis sed
confidite ego vici mundum.

XVII

Hec locutus est jesus et sublevatis
oculis in celum dixit pater venit
venit hora clarifica filium tuum ut
filius tuus clarificet te sicut dedisti ei
potestatem omnis carnis ut omne quod
dedisti ei det eis vitam aeternam. Haec autem
vita aeterna ut cognoscant te solum deum
verum et quem misisti jesum christum. Ego
clarificavi super terram opus consummavi
quod dedisti mihi ut faciam. Et
nunc clarifica me tu pater apud temetipsum
claritate quam habui priusquam
mundus esset apud te manifestavi
nomen tuum hominibus quos dedisti mihi
de mundo tui erant et mihi eos dedisti
et sermonem tuum
servaverunt. Nunc cognoverunt quia omnia
quae dedisti mihi abs te sunt quia verba
quae dedisti mihi dedi eis et ipsi
acceperunt et cognoverunt vere quia
a te exivi et crediderunt quia tu
me misisti. Ego pro eis rogo non
pro mundo sed pro his quos dedisti
mihi quia tui sunt et mea omnia tua
sunt et tua mea sunt et clarificatus
sum in eis et jam non sum in mundo
et hi in mundo sunt et ego ad te venio
pater sancte serva eos in nomine tuo
quos dedisti mihi ut sint unum sicut
nos. Cum essem cum eis ego servabam
eos in nomine tuo quos
custodivi et nemo ex
eis perijt nisi filius perditionis
ut scriptura impleatur. Nunc autem
ad te venio et haec loquor
in mundo ut habeant gaudium
meum impletum in semetipsis. Ego
dedi eis sermonem tuum et mundus
eos odio habuit quia non sunt de
mundo sicut ego non sum de mundo
non rogo ut tollas eos de mundo
sed ut serves eos a malo. Sanctifica
eos in veritate sermo tuus veritas
est. Sicut tu me misisti in mundum
et ego misi eos in mundum et
ego pro eis sanctifico meipsum ut sint
et ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis
autem rogo tantum sed et pro eis qui
credituri sunt per verbum eorum in me ut omnes unum
sint ut sicut tu pater in me et ego
in te sint et ipsi in nobis unum sint
ut mundus credat quia tu me misisti
et ego claritatem quam dedisti mihi
dedi eis ut sint unum sicut et nos
unum sumus. Ego in eis et tu in me ut sint
consummati in unum et cognoscat mundus
quia tu me misisti et dilexisti eos
sicut et me dilexisti. Pater
quos dedisti mihi volo ut ubi
sum ego et illi sint mecum ut videant
claritatem meam quam dedisti mihi
quia dilexisti me ante constitutionem
mundi. Pater juste mundus te
non cognovit ego autem cognovi te
et hi cognoverunt quia tu me
misisti et notum feci eis nomen
tuum et notum faciam ut dilectio
qua dilexisti me in ipsis sit
et ego in ipsis.

XVIII

Cum dixisset
haec egressus est cum discipulis
suis trans torrentem cedron ubi erat
hortus in quem introivit ipse et discipuli
ejus. Sciebat autem et judas qui
tradebat eum locum quia saepe
illuc cum discipulis suis. Judas ergo
cum accepisset cohortem et a principibus
et pharisaeorum ministros venit
illuc cum lucernis et facibus et
armis. Jesus autem sciens omnia
quae ventura erant super eum processit
et dixit eis quem quaeritis. Responderunt
ei jesum nazarenum dicit eis jesus ego sum. Stabat autem et
judas qui tradebat eum cum ipsis
et ut dixit eis ego sum abierunt
retrorsum et ceciderunt in terram. Iterum ergo
interrogavit eos quem quaeritis. At illi dixerunt
jesum nazarenum respondit
jesus dixi vobis quia ego sum
si ergo me quaeritis sinite hos abire
ut impleatur sermo quem dixit
quia quos dedisti mihi non perdidi
ex eis. Simon ergo petrus
habens gladium eduxit eum et per-
cussit pontificis servum et abscidit
auriculam ejus dexteram erat autem
nomen servo malchus dixit ergo
autem jesus in malchum mitte gla-

+ Quos dedisti mihi ego custodivi

petro ihs mitte gladiu tuu in
vaginam calicem quem dedit mihi pat nō bibā
illū cohors ꝯ & tribunus & ministri
iudeoꝝ ceperunt ihm & ligauerunt
eum & adduxerunt ad anne
Erat aut socer caiphe q̄ erat pon
tifex anni illi Erat aut caiphas q̄
consilium dederat iudeis q̄ expedit
vob unū hoiem mori ꝯ sequebat
aut eum symon petrus & alius ds
discipulus aut ille notus erat pon
tifici & introiuit cū ihu in
atrium pontificis petrus aut
stabat ad ostium foris exiuit ergo
discipulus ille q̄ notus erat pontifici & dixit ostiarie & introduxit petrum
dixit ergo petro ancilla ostiaria
Numq̄ & tu ex discipulis es hoius illius
dicit ille non fui Stabant aut
serui & ministri ad prunas q̄ fecerāt
quia frigus erat & calefactabant se Erat aut
petrus stans & calefaciens se Pon
tifex ergo interrogauit ihm de discipulis suis & de doctrina eius Respondit
ei ihs Ego palam locutus sum
mundo ego semper docui in synagoga & in templo quo omnes iudei
conueniunt & in occulto locutus sum nichil
quid me interrogas interroga eos
qui audierunt quid locutus sum eis
Ecce hi sciunt quid dixerim ego
Et cū hec audisset unus assistens ihu
dedit ei alapam dicens sic respondes pontifici Respondit ei ihs Si male
locutus sum testimoniū phibe de malo
si aut bene quid me cedis Et misit
eum ligatum ad caiphan pontificem Erat aut symon petrus stans
& calefaciens se Dixerunt ergo ei discipuli
& tu de discipulis eius Negauit ille
& dixit non sum Dixit unus ex seruis
pontificis cognatus eius cui abscidit petrus
auriculam Nonne ego vidi te in horto
cum illo Iterum negauit petrus Et
statim gallus cantauit Adducunt ergo
ihm ad caiphā & prorumpunt ne
contaminarentur sed pascha manducarent
Exiuit ergo pilatus ad eos foras &
dixit Quam accusationem affertis aduersus hoiem
hunc Responderunt & dixerunt ei Si
non esset hic malefactor non tibi tra
didissemus eum Dixit ergo pylatus eis
accipite eum vos & secundum legem vestram
iudicate eum Dixerunt ergo iudei
mihi non licet interficere quemquam ut sermo
pleni quem dixit significans qua morte
esset moriturus Introiuit ergo iterum pylatus
in pretorium & vocauit ihm & dixit
ei tu es rex iudeoꝝ Et respondit ihs
a te metipso hoc dicis an alii tibi dixerunt de me Respondit pylatus numquid
ego iudeus sum Gens tua & pontifices tui tradiderunt te mihi quid
fecisti Respondit ihs Regnum meum
non est de hoc mundo Si ex hoc
mundo esset regnum meum ministri utique
decertarent ut non traderer iudeis nunc
autem regnum meum non est hinc dixit
ei ergo pylatus ergo rex es tu
respondit ihs tu dicis quia rex sum
ego Ego ad hoc natus sum & ad hoc
veni in mundum ut testimonium perhibeam veritati Omnis qui est ex veritate
audit vocem meam Dicit pylatus ei
Quid est veritas Et cum hoc dixisset
iterum exiuit ad iudeos & dicit
eis Ego nullam in eo inuenio causam
Est autem consuetudo uobis ut unum dimittam
vobis in pascha Uultis ergo dimittam
vobis regem iudeoꝝ Clamauerunt
rursum omnes dicentes Non hunc
sed barrabam Erat aut barrabas
latro

XIX

Tunc ergo apprehendit pilatus
ihm & flagellauit & milites plectentes coronam de spinis
& imposuerunt capiti eius & veste
purpurea circumdederunt eum Et
veniebant ad eum & dicebant ave
rex iudeoꝝ & dabant illi alapas
Exiuit iterum pylatus foras & dicit
eis Ecce adduco vobis eum foras
ut cognoscatis quia in eo nullam inuenio
causam Exiuit ergo ihs portans
spineam coronam & purpureum vestimentum
Et dicit eis Ecce homo Cum ergo
vidissent eum pontifices & ministri
clamabant dicentes crucifige crucifige eum dicit
eis pylatus accipite eum vos
& crucifigite Ego enim non
invenio causam Responderunt ei iudei
Nos legem habemus & secundum legem debet mori
quia filium dei se fecit Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit
& introiit in pretorium iterum
& dicit ad ihm Unde es tu Ihs autem responsum non dedit ei Dicit ergo ei pylatus

† erat aut mat & pris ihu dicentes ꝓphetam

latq; nō nō loqueris nobis q̄ pta
tem hēc crucifige te [illegible] dimit
tē te Rūdt el ihūs nō hēres
platem adiūng me vllam mīs
hard esse tē desup Hinc quia
dixt michi tē marg petrū hz
Deinde quebat pilatq; dimitte
eū Iudei aut clamabat dicētes
si hūc dimittis nō es amicus ce
saris Oīs q̄ se rēgē facit ādicit
cesari pylatq; aut cū audisset
hēc sedit p tribunali i loco qui dr hy
drostratos ebraice gabatha Erat
aut parasceue paschē hora q̄
sexta et dr eis Ecce rex vr hīc
aut clamabat Tolle tolle crū
cifige eū dr eis pylatq; regē
vrm crucifigam Rūderūt pōti
fices nō habem regē nisi cesarem
Tūc go tradidit eis ihūm ut crucifige
Suscepērunt aut ihūm et eduxerūt
eū et baiulans sibi crucē exiuit
in eū locū qui dr calvarie ebraice
golgata vbi crucifixerunt eū et
cū eo alios duos hinc inde ihūm
Scripsit aut et titulū pylatq; et po
suit sup crucē Erat aut scriptū
titulū ihūs nazarenus rex iudeorū
hunc go titulū multi legerunt iu
deoz q̄ prope civitatē erat locus
vbi crucifixus est ihūs Et erat
scriptū ebraice grece et latine Dicebat
go pontifices pylato Noli scribere
iudeoz sed q̄ dixit rex sum iudeoz
Rūdit pylatq; quod scripsi scripsi
Milites aut cū crucifixissent eū
acceperūt vestimēta eius et fecerūt
quat partes vnicuiq; militi pte
et tunicam Erat aut tunica insutilis
desup contexta p totū Dixerūt
go ad invicem nō scindamus eam
sed sortiamur de ea cuius sit ut scriptura
impleat dicēs partiti sunt vestimēta
mea sibi et sup vestē meā
miserūt sortem Et milites
quidem hec fecerunt Stabat aut
iux crucē ihū mr eius et soror
matris eius maria cleophe et maria
magdalene Cum go vidisset ihūs
matrē et discipulū stantē q̄ dilegebat
dicit matri sue mulier ecce filius tuus
dein dicit deinde ecce mater tua Et
ex illa hora accepit eā discipu
lus in sua postea scitis ihūs
q̄ omia consumata sunt ut consummaret
scriptura dicit sitio vas ergo posi
tum erat aceto plenum illi autē spō
giam plenā aceto circū
tulerunt hysopo circūponētes obtulerūt
ori eius Cum go accepisset ihūs
aceto dixit consummatum est et inclina
to capite tradidit spm Iu
dei aut quia parasceue erat ut
ne remanerent in cruce corpa
sabato erat enim magnus dies ille
sabbati rogauerunt pylatū ut
frangerent eorū crucia et tollerent
venerunt go milites et primi
quidem fregerunt crura fratris
eius crucifixi cum eo ad ihūm
aut cū venissent viderunt eum
iam mortuum non fregerunt eius
crura sed unus militum lancea
latus eius aperuit et continuo exiuit
sanguis et aqua et qui vidit testi
monium perhibuit et verum est testimo
nium eius et ille scit quia vera dicit ut et vos
credatis scripta sunt enim hec ut
scriptura impleat os non comminuetis
ex eo et iterum alia scriptura dicit
videbunt in quem transfixerunt
Post hec aut rogauit pylatū ioseph
ab arimathia qui erat discipulus ihū
occultus autem propter metum
iudeoz ut tolleret corpus ihū et
permisit pylatus venit go et tulit
corpus ihū venit aut et nichodemus
ille qui venerat ad ihūm nocte primum
ferens mixturam murre et aloes quasi
libras centum acceperunt go corpus
ihū et ligauerunt linteis cū aro
matibus sicut mos est iudeis sepelire
Erat aut in loco ubi erat crucifixus
hortus et in horto monumentum
novum in quo nondum quisquam po
situs erat ibi go propter
parasceue iudeorum quia iuxta erat monu
mentum posuerunt ihūm

Na aut sabati maria mag-
dalene et maria iacobi et salome
emerunt aromata ut
venientes unguerent ihūm Et
valde mane una sabbatorum
veniunt ad monumentum orto
iam sole et dicebant ad invicem quis
revolvet nobis lapidem ab ostio
monumenti et respicientes vident
revolutum lapidem erat enim magnus
valde et introeuntes in monumentum
vidimus iuvenem sedentem in dextris
coopertum stola candida et obstupuerunt
qui dixit illis nolite expauescere
ihūm quaritis nazarenum crucifixum
surrexit non est hic ecce locus ubi
posuerunt eum sed ite dicite discipulis
eius et petro quia precedit vos in galileam
ibi eum videbitis sicut dixit vobis
exeuntes fugerunt de monumento
tenebat enim eas tremor et pauor
et nemini dixerunt timebant enim
Surgens aut ihūs mane prima
sabbati apparuit primo
Maie magdalene de qua eiecerat
septem demonia illa abiit nūciauit
his qui cum eo fuerant lugentibus
et flentibus et illi audientes quia
vivit et visus est ab ea non credi
derunt Post hec duobus ex eis ambulan
tibus ambulabat in agrum
abiit et nūciauerunt ceteris
nec illis credidit Novissime
recumbentibus undecim illis
apparuit et exprobrauit incredu
litatem eorum et duritiam cordis
quia his qui viderant eum resur
rexisse non credidissent et dixit
eis euntes in mundum universum
predicate evangelium omni creature
qui crediderit et baptizatus fuerit
salvus erit qui vero non credi
derit condemnabitur signa aut
eos qui credunt hec sequentur
in nomine meo demonia eicient
linguis loquentur novis serpentes
tollent et si mortiferum quid
bibent non eis nocebit super
egros manus imponent et bene
habebunt Et quidem dominus
ihūs postquam locutus est eis
assumptus est in celum et sedet
ad dexteram dei illi aut profecti
predicauerunt ubique domino
cooperante et sermonem confirmante
sequentibus signis amen

et ad alud ql dm abuabat ihus
et dcat eis tulerut dnm meu
de mondmto et nescim ubi
posuerut end Symon pet
et alle ag ql et venit ad mu
mentu Lucebat aut duo sil
alle ag ql procul a pe
tro et erat prior ad mondmt
tu et no se retinuisset vidit
linteamina posita et sudariu
no ibi retulit ad mondmtu
venit aut symon petr sequens
end et intrauit ad mondmtu et
vidit linteamina posita et sudari
um qd fuit sup caput eius no
cu linteaminibus positu sed
pating duplicatu et unu lorsum
Tunc go dcipulus qui venit
prior ad mondmtu et vidit
et credidit No dm end scirebat
scripturas qr oportuit eu a mor
tuis resurgere abierunt go di
scipuli ad semetipos Maria aut
stabat ad mondmtu plorans
foris go fleret inclinauit se et
prospexit in mondmtu et vidit duos
angelos in albis sedentes unu ad
caput et unu ad pedes ubi
positum fuerat corpus ihu Dicunt
ei illi mulier quid plorasdicit
eis qr tulerut dnm meu et
nescio ubi posuerut end Hec
cu dixisset conuersa est retrorsum et
vidit ihm stantem et non sciebat
qr ihus est Dicit ei ihus
mulier quid ploras quem qre
ris illa estimans qr ortolanus esset dicit
ei dne si tu sustulisti eu dicito
mihi ubi posuisti eu et ego
eu tollam Dicit ei ihus Maria
conuersa illa dicit rabboni qd
dicit magr Dicit ei ihus noli
me tangere Nondum enim ascendi ad
patrem meum vade aut ad
fres meos et dic eis ascendo
ad patrem meum et patrem vrm
deum meum et deum vestrum
venit maria magdalene annun
cians discipulis qm vidit dnm et hec dixit mihi
cu aut sero esset die illa una
sabbatorum et fores essent clause
ubi erant discipuli congregati propter metum
iudeorum venit ihus et stetit
medius eorum et dicit pax vob

Et cu dixisset ostendit eis manus et
latus Gauisi sunt go discipuli viso dno
dicit go eis ihus pax vobis Sicut
misit me pr et ego mitto vos
Cu hec dixisset insufflauit
et dicit eis accipite spiritum sanctum
quoru remiseritis peccata remittuntur
eis et quoru retinueritis peccata reti
nta sunt Thomas aut unus de duodecim
qui dicitur didimus non erat cu eis
qu venit ihus dixerunt go ei
alii discipuli vidimus dnm Ille aut
dixit eis nisi videro in manibus eius
fixuram clauoru et mittam manum
meam in latus eius non credam
Et post dies octo iterum erant discipuli
eius et thomas cu eis venit ihus
ianuis clausis et stetit in medio
et dixit pax vob deinde dicit thome
Infer digitum tuum huc et vide
manus meas et affer manum tuam
et mitte in latus meum et noli
esse incredulus sed fidelis respondit thomas
et dixit ei dns meus et deus meus
Dicit ei ihus qr vidisti me tho
ma credidisti beati qui non vi
derunt multa quidem et alia signa
fecit ihus in conspectu discipulorum
que non sunt scripta in libro hoc hec
aut scripta sunt ut credatis qr ihs
est filius dei et ut credentes vitam
habeatis in nomine eius xxi

Postea manifestauit se iterum eis
ad mare galilee tiberiadis
manifestauit aut sic erant simul
Symon petr et thomas qui dicitur didimus
et nathanael qui erat a cana ga
lilee et filii zebedei et alii ex discipulis
eius duo Dicit eis Symon petr
vado piscari dicunt ei venimus
nos tecu et exierunt et ascende
runt in nauim et illa nocte nichil
prehenderunt Mane aut iam facto
stetit ihus in littore non tamen
nouerunt discipuli qr ihus est Dicit eis
ihus pueri numquid pulmentarium
habetis responderunt ei non Dicit eis
mittite in dexteram nauim rethe
et invenietis Miserunt go et iam
non valebant illud trahere pre
multitudine piscium Dicit go discipulus
ille qu diligebat ihus petro dns

dus a symo petr̃ audisset q̃
dus a tuba surrexit se erat
cum viris & venit ad me
ubi ego & illi navigaverunt no cum
loqe cat a tra & ti rubuit dicat
tes trahentes rethe piscium ut go
dixerunt & non valuerunt branchias
postas & piscem suppositum &
pauit dr̃ eis ihus affere de
piscibus q̃s prendistis nunc ascen
symon petr̃ & traxit rethe
tra plenum magnis piscibus
centum quinquaginta tribus & cum tan
tis essent non est scissum rethe. dr̃
ihus venite prandete & nemo au
debat discumbere sciebant enim quia
dñs est ihus & accepit panem &
dat eis & piscem similiter. hoc iam tertio
manifestatus a mortuis cum re
surrexisset a mortuis dicunt petro
symoni petro
symon ihe diligis me plus
his dr̃ ei etc dicit ei tu scis q̃
amo te dr̃ ei pasce agnos
meos dr̃ ei iterum symon ihe
diligis me dicit illi tu scis dicit
q̃ amo te pasce agnos meos
dr̃ ei tertio symon ihe diligis
me contristatus a petro q̃ dixit
illi tertio q̃ amas me dr̃ ei
dicit tu ois scis q̃ amo te dr̃
ei pasce oues meas amen
dico tibi cum esses iunior cingebas
te & ambulabas ubi volebas ci
dicit senior extendes manus
tuas & alius te cinget & ducet te
q̃o tu non vis hoc autem dixit
signans q̃ morte esset clarificatur
Et cum hoc dixisset dr̃ ei sequere
me conversus petr̃ vidit illum
quem ds diligebat dr̃ ihum se sequen
tem reclinavit in cena super pectus
eius & dixit dne quis est qui
tradet hunc go cum vidisset petr̃
dr̃ ihu dne hic autem quid dr̃
ei ihus sic eum volo manere
donec veniam q̃d ad te tu me sequ
re exiit go sermo iste inter
fres q̃ ille non moritur & non
non dixit ei ihus q̃ non moritur
sic eum volo manere q̃d ad te
hic e discipulus iste q̃ testimonium perhi
bebit de his & scripsit hec &

sumus q̃ verum est testimonium eius
dicit & alia multa q̃ scripti ihus
q̃s si scribantur per singula non quod
arbitror mundum capere eos qui
scribendi sint libros

De diuinitate xpi & genologia dñi xpi
De conceptione saluatoris
De salutacõe elizabeth & cantico marie
De ortu precursoris
De circũcisione puerorum
De supplicacione ioseph & nũcio ad eum angelico
De peregrinacõe orientis & ortu saluatoris
De cantu angelico & pastorũ & circũcisione
De magis & eorũ oblacõe
De purificacõe & ypopanti dñi
De fuga dñi in egiptũ
De nece parvulorũ
De mõte herodis & ẽ ortu dñi & egypto
De ẽmansione dñi & exitu eiusdem quadante nocte
De baptismo iohis & eius predicacõe
De assumpcione iohis & eius predicacõe
De ihesu baptizato & de spũ sancto & voce patris & ipse sanctificante
De ieiunio dñi vel diebus & eius temptacõe
De vocacõe andree petri philippi bartholomei
De mutacõe aque & vino & cana galilee
De electione pauperum & despectorum
De instructione nichodemi & nocte ad eum & ad ipsum
De fama & vocacõe petri iacobi andree & iohis
De lectione ipsi in nazareth
De invidia & scrupulosis iohis & ipsum
De incarceracione iohis baptiste
De abscessu dñi a nazareth & traiectu
De tria vocacõe & electione petri iacobi iohis andree
De vocacione leui & matthei publicanorum & eius
De publica predicacione & miraculis eius
De electione duodecim apostolorum
De sermone dñi & monte
De oratione
De emissione apostolorum ad predicandum & de potestate curandi & de precepto eis dato
De centurione & puero
De sermone centurionis
De semita de spinis in medio
De semine & agro
De filio vidue
De tumultu & motione maris
De ẽ prophetie scripte que se modo obtulit ad scribendum
De sedacione tempestatis & maris per ipsum
De duobus obsessis a demone & submissione porcorum
De pacto emisso & facto
De publicano samaritano & de visitatione dñi ad ipsum
De filio ẽfuli
De quinto leprosi
De questione de loco iohis baptiste & scandalo pharisei
De petitione socrorum a pharisæis
De filia archisynagogi
De duobus cecis & domo curate
De demoniaco & beelzebub
De maria magdalena
De misterio & martha
De questione iohis baptiste facta per discipulos & de quibusdam de iohis ad
De ẽditu loco ad dominum
De iniquitate eius & loco
De assumptione & laude facta a patre
De sabbati
De curatis leuis manum aridam &c & de quibusdam indocte
De demoniato muto & ceco & spu phitonico
De desolatione regni & se ipsum & ẽditu pro & mundi
De cor parabolis & turbam & de semine & filio seminis
De tribus parabolis & domo & de margarita
De parabola de ludea & fine & de ipsorum
De semine quod subito erupit
De nolumus hunc ipsum preputari & nazareth
De preuenerunt ipsum & pecia sua
De decollacõe iohis baptiste & de fama &
De quinque panibus & duobus piscibus & quinque milia

Quod voluerunt capere eum et fecit eos esse
Et ambulabat super aquas pedes sub
De vii dem et quibus abierunt ad ethero
14 A 11 De tradicõe phaisecor et mutata dem
De scandalo
18 9 A De chananeo et filia eius cuata a dno
17 A De sueto et muto cuato a xpo
A De sabatica piscina vbi dns audiunt iacentem
4 De zelo indecore quo dns se dicit filium dei
4 De effectus cor multum ad spem septe
14 8 Et sui obliti sunt sumere panes
16 8 De ceco cuato a dno apud bethsaidam
8 De confessione fidei et fear dns eos
15 8 9 De multitudine petre et pena pdicatoris eius passi
15 8 9 De difficultate saluari et scandi
15 8 9 De insequatore dni de nocte thabor
16 9 9 De lunatico sanato a dno et virtute fidei
A 9 9 De tributo et statere ducte tore pisc
A 8 9 De questione sua quis esset maior de puero puerolo quod dico
8 9 9 De scandalis auribus et oculor et parabolam de aqua et filio
8 9 A De corripiendi fratrem et dimittendi septuagies septies
8 De suo migrato
8 De dimissione vxoris ob sola causam fornicatoris
19 10 De diuisione iuste quis eunuchi sunt
19 De duob thus bus ducit pueris
19 10 18 De ceco a natiuitate cuato a dno
9 De galileis quos occidit pylatus
13 De siculis et fructuosa et celi vini interfuit
13 De multe incusata
13 De vii dem et quibus dnus tridnus mortuus
13 De cenophegia ad qm dns occulte ascendit
14 8 Et voluerunt lapidare dnm
19 10 18 De iuuenis perfecte ut videat quo sua vende et det pauperibus
19 10 18 De adolescente et difficulte intrandi celum
19 Et eunuchi sua qui se castrauerunt propter regnum celorum
15 De diuite epulante et lazaro mendico
15 De publicis et iniustis qui dns de predicta laudauit
14 De fidelitate arena dispensandi
14 De spia et iniquo seruo
20 De parabola de operariis in vinea sua
12 De mutuo et dropico cuato sabbato
12 De parabola ad inuitatos
12 De dno et iudicio christi
12 De inuitatis ad cenam qui noluerunt venire
10 Et voluerunt iterum lapidare

11 De ꝛ̃surrectõe lazari
11 De q̃ssidãe iudeor̃ t ihũ & ꝓphecia cayphe
11 Et ꝛ̃cessit in ciuitatem effrem
11 De assumpcõe ihũ t ihũ
9 De decem leꝓsis
9 De samaritanis negatibꝫ ꝓpe existentia
9 De assumpcõe iacobi iohis & petri
9 De quodam q̃ erat demonium habens ꝛ̃ et
9 De peticõe matris filiorꝫ zebedei
20 10 De ceco illuminato iericho
18 De zacheo
19 De duobꝫ cecis
20 10 De maria & martha de bethania de cena & mysterio mathe
20 12 ∧ 12 De ultio aduentu ihũ & de ꝓfessione sup asinam
21 11 19 12 De gesta suscepto sunt & facta sup emptore ihũ
19 De ra electore vocando & eiciendo de templo
21 11 19 De maledicta ficus
21 11 De petitõe filiorꝫ de ascensione ihũ & baptismo iohis
21 11 20 De duobꝫ minutis vidue
21 12 21 Exortatio ad orãs & de ꝓbola de iudice & vidua
18 De phariseo & publicano
18 De multis puerꝫ q̃ adducebãt ihũ
12 De q̃busdam viris dicẽtibꝫ ad dñm iudeos & gentiles
12 De voce pris ad ꝓpter q̃ quidã putauerunt tonitrum
12 De duobꝫ filiis ꝓfessantibꝫ
21 12 20 De coltoribꝫ vinee
21 12 20 De ꝓbatica lapide angulari
21 12 20 De ꝓtate adimpleta in ihũ ꝓtra imperiale
22 De herodianis & ihũ ꝓtra tributi ꝓdendo cesari
22 12 20 De ihũ saduceor̃ & de unitate ihũ septẽ viror̃
22 12 20 De ihũ legisperiti una & de duo mandato
22 12 20 De ihũ & mulierũ de resurrectõe mortuorũ a latibꝫ
22 12 20 De ihũ ꝓfessione iudeor̃ ꝓpter autoritatem dauid
23 De scribis & phariseis audiendis & non imitandis
23 11 De occasione ꝓphetarũ missis a deo
23 13 21 De octo ꝓmissionibꝫ & cessione mortalis & templi ihũ
23 13 21 De octo ꝓmissionibꝫ quibꝫ adiecta iudeor̃ sup ꝓbolam arboris & cetera
23 ∧ 11 De duo assumpto & alio electo & electo & iusto & iniquo
11 De solicita exspectatione iudicii & ꝓbola de fine mundi
11 Et quidã dixit mundi ad hereditate dimittenda
∧ De nuntiis missis ad ihũ ut eum ꝓphetaret & de eis a deo & de
8 De vinea adulterata
12 De duntaxat volatile aplicat horrea sua
24 De ꝓbola de decem virginibꝫ
24 De quinquaginta quinq̃ talentorum diuitis & vinea
24 19 De quinquaginta quinq̃ minis
26 De reuelatione secretorum & finis mundi

26 18 22 13 De pasche z epi passionis pdicatõe
26 18 22 De gestis ihesu z pdicatõe ei⁹
26 18 22 13 De cena dñi
22 Et zalchanas pcepit baptizari a ap̃lis
13 De locis pedib⁹ dñi loqr a x̃
13 De notitia pdictõis z operibus eius z ostensis sibi dñi
26 18 22 De crucifixi aplis z ei⁹ data
26 18 22 13 De pdictõe negatõe petri
13 D' fletu dñi pq cena
De za z ira dei ad prem
26 18 22 D' fletu dñi z ps
26 18 22 8 De negatõe ihu z q petr̃ pcussit p̃mum pontifice
18 22 De sanatõe auricule p̃mi pontifice
22 De fuga adolescentis
26 18 De falsis testib⁹ subductis
18 26 18 22 D' p̃ma negatõe petri za z ira cumulata
26 18 23 18 De sua morte lata d ihu d agstio
26 De suppicio ei⁹
26 18 23 18 D' lab⁹ pylati ad turbas z d ihu
De illusione facta ab hiis
23 19 De pylati sessa pro tribunali hoc est septa
21 14 23 De illusione militu
21 14 23 19 De pilato volente eu liberare
De angaria symonis cyrenei
21 14 23 De crucifixione dñi z de⁹ sue vestimentor⁹ z tunica texta
21 14 23 19 De titulo trilingui d' latinis z d' eor⁹ inde diversis
21 14 23 19 De questionib⁹ d' gnis ihesu
19 De clamore ad prem d' morte pq⁹ acetu gustaut
21 14 23 19 De tenebris z tre morte d' passione triplici trib⁹ signis
21 14 23 19 De fractis cruribus latronu z d' transfixo latere
De sepultura dñi d' custodib⁹ sepulchri
21 14 23 De resurrectõe dñi
21 16 23 De advent⁹ milicie ad sepulchr̃ z appitione ab angelo facta
21 16 24 De duob⁹ discipulis euntib⁹ in emaus
16 24 De visu ihu p̃ petri
24 20 De dño apparente marie magd⁹
8 20 De mutatõe custodie z apparitõe militib⁹ ficta
20 De apparitõe apostolis facta absente thoma
20 De ap̃itõe ei⁹dem thome
20 De dño manducante z loquente cum eis
20 De apparitõe thome facta aliis discipulis
20 De apparitõe ad mare tyberiadis
De apparitõe in galilea d' mandato discipulis ut baptizarent
16 De ascensione dñi in celum
16 24 De assessione dñi in celo

Quis scriptas quadruplices euangelistarum edidit fr nicolaus de lyra

Et sic est finis

Septem dormientes in civitate Ephesi orti sunt. Decius autem imperator persequens christianos cum venisset Ephesum iussit edificari templa in medio civitatis ut omnes cum eo misterent sacrificiis ydolorum. Cum igitur omnes christianos inquiri iussisset et victos aut sacrificare aut mori compelleret tantus pavor timor cunctis inerat quod amicus amicum et pater filium et filius patrem abnegabat. Tunc in illa urbe reperti sunt septem christiani Maximianus Malchus Marcianus Dionisius Johannes Serapion et Constantinus. Hii videntes ista valde dolebant et cum essent primi palacii sacrificia ydolorum spernentes in domo sua se celabant et in ieiuniis et orationibus vacabant. Accusati igitur ante Decium statuuntur et se christianos esse fatentur. Dato eis resipiscendi spatio usque ad reditum Decii dimittuntur. At illi interim patrimonium suum pauperibus erogantes inito consilio in montem Celeon conferunt et ibi secrecius degere decreverunt. Unus igitur scilicet Malchus ipsis continue ministrabat et quotiens intrabat urbem signum se mendicis habitu vestiebat. Cum igitur Decius in urbem rediisset et eos ad sacrificandum requiri iussisset Malchus minister eorum territus ad socios rediit et eis furorem imperatoris indicavit. Illis nimium pavescentibus Malchus allatos sibi panes eis apposuit ut confortati fortiores ad pugnam
vt existerent. Post cenam autem dum residentes in luctu et lacrimis loquerentur subito sicut deus voluit dormierunt. Mane autem facto cum quererentur et inveniri non possent Decius dolebat quod tales iuvenes perdidisset. Accusati sunt quod hucusque in monte Celeon latuissent et sua bona pauperibus erogantes in suo proposito perdurarent. Iussit igitur Decius ut parentes eorum adessent et minatus est eis mortem nisi de eis dicerent quicquid scirent. Illi autem eos similiter accusaverunt et quod suas pecunias pauperibus expendissent conquesti sunt. Tunc cogitans Decius quid de eis faceret nutu dei iussit os spelunce lapidibus obstrui ut ibi morerentur fame et inopia conclusi. Quod ministri facientes et duo christiani Theodorus et Rufinus eorum martyrium describentes caute inter lapides litteras sigillatas quadam signatas posuerunt. Mortuo igitur Decio et tota illa generatione post annos CCC LXXII anno CCC

imperii Theodosii pullulavit heresis eorum qui negabant resurrectionem mortuorum. Unde christianissimus Theodosius imperator cum fidem tam impie agitari videbat indutus cilicio in interiori loco sedens singulis diebus flebat. Quod videns misericors deus consolari lugentes et confirmare spem de resurrectione mortuorum volens et thesaurum sue pietatis aperiens ita predictos martyres suscitavit. Immisit in cor cuiusdam burgensis Ephesi ut in illo monte edificaret stabula pastoribus suis. Cementariis igitur speluncam aperientibus surrexerunt et se invicem salutantes putabant se una nocte tantum dormivisse et pristinam tristiciam recordantes interrogaverunt Malchum qui eis ministrabat quid de eis Decius decrevisset. At ille reddit sicut vespere dixi quesiti sumus ut ydolis ymmolaremus. Ecce hoc de nobis cogitat imperator. Reddit Maximianus et deus scit quod non sacrificabimus. Cumque socios confortasset iussit Malcho ut emptum panes ab urbe deferret et plures quam heri panes afferret et quid iussisset imperator rediens indicaret. Tollens ergo Malchus quinque solidos de spelunca exiit et videns lapides miratus est sed aliud cogitans parum de lapidibus cogitavit. Veniens igitur timidus ad portam urbis valde miratus est videns supra portam signum crucis. Tandem pergens ad aliam portam cum idem signum reperit ultra modum miratus est videns omnes portas signo crucis insignitas et mutatam civitatem signatas et ad primam portam rediit existimans se sompniare. Deinde se confirmans et vultum operiens urbem ingreditur et veniens ad venditores panum audivit homines loquentes de Christo et amplius stupefactus ait: Quid est quod heri nemo audebat Christum nominare et nunc omnes Christum confitentur? Puto quod hec non est Ephesiorum civitas quia aliter edificata est sed aliam civitatem nescio talem. Et cum interrogans audisset quod hec Ephesus erat errare veraciter se putavit et redire se ad socios cogitavit. Accessit tamen ad eos qui panes vendebant et cum argenteos

D̄ſ valētino

alud

Euangelia

ypocta ne cd mdrad nr qz ia mdrandz
Solet n dñis pdrad & negra suas
stitate palliad se qz ia dei dfenaz
Ecce 16 yngera dcibi eqddsre ia
dei sd mdriati sue Tob ad dcm ia
mdrandz Ebdo dhac do sustinuz ne
nobidi qz tu dns teneremr dilect
Infirmi n fuerz dfuerqhoid. cogr
qd aia p dfecte corp dns potaunt
d cope suo se tetigit ne dyssia Et ait
re eq sanati sum Br hen radium
fuerz p pcta morlia & nobidi fili
sue & fetu corp domu ecce dnudauit
& ad nadz dni accedit & sustinuit eob
d do sua tuq filios ultos duos se
ne miser optet nosti & nesao dcte
q dne dei benigtas te sustinet nelit
s forte cuat te ho se cuq q dxt
Ecce ego ne ho a facie tua Nullq
n. vbiq z d do dei ecce no decorp
no amorp p fetorp Dic n grem
fleam ay cu dno pce mey iaq
t do palmq. c ecce & male tq
Palmq z ad de bonu & gtracty
et male tq qz pcte mortibq ay
sar Bap O pater dno te vc sufr
mitas tq ad z adnte p tuo de
tua dsre qd d pauc cuac. possit
x audaa q ne dgne d nempcotq
ne apli ne pctq amangam et
sapsyra ne & sdq medcq ihc pq
d nda q d aia sua plq q tgta
duos hnit Aperio go te tb apo
tecas ad optus medcabq qbq
si cuat n potesq d mabil macbis
& dcm d dica qe Incurabil
fractura tua pessima plaga pma
apoteca q pcb efficacie sue
vbt qd passio acbussid & tute
efficac z qd sufficaz & ad pcta
vniu d mndo q sso & sagine
sui qui fudit & fluent ad mortē
ptulit vna gutta q adeo d
efficacissia mdrad qz cald & trad

1 apoteca

gnoscere mbros sistrauere
sole obstruauerz dfend ysterz
q tu o miser dre ne ysaie
Accepit eaucs nobilissib gazio
filios de nobilissia hac apoteca
ne sanad cdp tui ladea diuisa
balsamu lacmazo suazo uiud
rubid sagnis sui hec nichil
ysaie. dte pb odz esse abhorta
& aiaz corp & appquare usq
ad pcas mortes Dicit dñs zi
aia mea nauseat sup cibo isto
leuissio dudi & dulcissia me
maia q nausea qui de me edra
x filio tuo pocis tuis passo di
de hac apotē sanad te ad passū 2
appeo tq zdz Ebdo E m electu apote
aria dulcissid & sic eq spēb ca
fue apotece tq vbt celeste
gra ita suauis & efficacis fuit ut
pue centu milia libraz and
eqpcelld a cdibq eq anarozo
sua suauite p pace ysaie
celtq ipis pdcis grudibq cele
stibq quinq & hondz & diabs
dcctis id apis Qz ne orbis
vidt ne aup audt nec q ipsum
db diligentibq se pb parasti
d dulcedie tua pauci db cath
affectu eq dulce guttul unco
ysop modicu ysaie appeo tq zd 3.
Et dhac do tu amaritias pcab apote
& peccatis & tq tua apoca vora ca
cfenalis pena & si p hab nō
cuaberz druabil macbis hec
& ia poco d ñ dne ysaias
a q ama est poco bibentibq ad
hac pocis mbz nos hic dne
pdicatibq dico tibi & pdi
catis q mundo se eq Que
ralia rum fuerz hq de
lauau mea & gemitu d ille
cdtis gtibq & bibat & crabat
& sanus O pater si hec
poco dlapsac d potit nesto

ꝑb multiplicare sup dñm cor ꝙa ascendauerꝫ
ꝙ mala ꝙ nob ꝓmit ad deū ꝛ ꝛpellut
ecce xp̃s ſm̃onibꝫ adam ẽ ihā cob ⁊ ddſm̃ tabꝫ ab adā gnacōē

Liber capli ecclesie Sancti marci m butzbach

Ihesus amat dictꝫ absentis volat vtꝫ
hanc mensam dignā nouit esse sibi
Cū sedes ad mesa pō sit pauper pesa
Tunc bene ꝙd ꝙpōb adesse videt
predet

Luxuria ē deꝫ sup̃ oēs filios superbie
auaricia ē deꝫ auaricie
blasphemia ꝛ ꝑtinā deꝫ vestitꝫ ⁊ vanā ⁊ ſtosi nō indocti vane
ira ē deꝫ bellī
discordia ē deꝫ ſm̃onū ⁊ duōꝝ
accidia ē demonū philosophoꝝ deꝫ monꝝ ⁊ ꝛ deꝫ vter ē
gastrimargia ē deꝫ luxuriosoꝝ ⁊ virob sara

Victor, Jo.,
Sermones.
1479.
Y 35. 0

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Farbkarte #13
B.I.G.
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black